



# Prezes Rady Ministrów

---

Donald Tusk

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-34-24

Pan Szymon HOŁOWNIA  
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi projekt ustawy o ratyfikacji Zaawansowanej umowy ramowej między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli dnia 13 grudnia 2023 r.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Zagranicznych.

Z poważaniem  
Donald Tusk  
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:  
wnioskodawca

**U S T A W A**

z dnia

**o ratyfikacji Zaawansowanej umowy ramowej między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli dnia 13 grudnia 2023 r.**

**Art. 1.** Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Zaawansowanej umowy ramowej między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli dnia 13 grudnia 2023 r.

**Art. 2.** Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

## UZASADNIENIE

### **1. Potrzeba i cel związania Rzeczypospolitej Polskiej Umową**

Zaawansowana umowa ramowa między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony, sporządzona w Brukseli dnia 13 grudnia 2023 r. (zwana dalej „Umową”) podkreśla wyrażaną przez obie Strony potrzebę zacieśnienia współpracy w obszarach wspólnego zainteresowania, zarówno w wymiarze dwustronnym w relacjach Unii Europejskiej (zwanej dalej „UE”) i jej państw członkowskich z Republiką Chile (zwaną dalej „Chile”), jak i na forach wielostronnych. Toruje ona drogę do zacieśnienia współpracy politycznej, regionalnej i globalnej między partnerami o podobnych zapatrywaniach. Wykonanie Umowy przyniesie obu Stronom praktyczne korzyści, stwarzając podstawę do propagowania szerszych interesów politycznych UE.

Stosunki między UE a Chile opierają się obecnie na Układzie ustanawiającym stowarzyszenie między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony, sporządzonym w Brukseli dnia 18 listopada 2002 r. (zwanym dalej „Układem o stowarzyszeniu”), który wszedł w życie dnia 1 marca 2005 r., a był stosowany tymczasowo od dnia 1 lutego 2003 r.

Umowa, która zastąpi Układ o stowarzyszeniu, stanowi odpowiedź na nowe globalne wyzwania i na zmiany, jakie zaszły w okresie ostatnich 20 lat. Jej przyjęcie ma miejsce w czasie, gdy społeczeństwa i gospodarki UE i Chile stoją w obliczu bezprecedensowych globalnych wyzwań w wyniku rosyjskiej inwazji na Ukrainę. Skutki wojny, w tym globalna inflacja, zakłócenia w łańcuchu dostaw i kryzys energetyczny, ujawniły pilną potrzebę wzmocnienia wzajemnie korzystnych więzi z kluczowymi sojusznikami o podobnych poglądach, mającego prowadzić do przyspieszenia transformacji energetycznej, wzmocnienia strategicznych łańcuchów dostaw i zdywersyfikowania źródeł dostaw.

Dnia 9 grudnia 2022 r. w Brukseli, w obecności Minister Spraw Zagranicznych Chile Antonii Urrejola, Wysokiego Przedstawiciela do spraw Polityki Zagranicznej i Polityki Bezpieczeństwa Josepa Borrella oraz Komisarza do spraw Handlu Valdisa Dombrovskisa UE i Chile zakończyły polityczne rokowania w sprawie modernizacji Układu o stowarzyszeniu i zastąpienia go Umową.

Nowe ramy prawne stosunków między UE i jej państwami członkowskimi a Chile opierać się będą na dwóch instrumentach prawnych:

1. Umowie, która obejmuje:
  - a) filar polityki i współpracy oraz
  - b) filar handlu i inwestycji (w tym postanowienia dotyczące ochrony inwestycji);
2. Umowie przejściowej w sprawie handlu zawartej między Unią Europejską a Republiką Chile (zwanej dalej „Umową przejściową w sprawie handlu”), obejmującej liberalizację handlu i inwestycji. Umowa przejściowa w sprawie handlu wygaśnie wraz z wejściem w życie Umowy.

Celem Umowy jest poszerzenie zakresu współpracy w obszarach: praw człowieka, Międzynarodowego Trybunału Karnego, broni masowego rażenia, broni strzeleckiej i lekkiej oraz zwalczania terroryzmu. Obejmuje ona również takie dziedziny jak zdrowie, środowisko naturalne, zmiana klimatu, zarządzanie oceanami, energia, podatki, edukacja i kultura, praca, zatrudnienie i sprawy społeczne, nauka i technologia oraz transport. Ponadto Umowa obejmuje kwestie współpracy prawnej, praworządności, zapobiegania i zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz przestępczości zorganizowanej i korupcji. W części Umowy dotyczącej handlu poszerzono zakres obecnych dwustronnych ram handlowych i dostosowano je do nowych globalnych wyzwań politycznych i gospodarczych oraz do nowej rzeczywistości partnerstwa między UE a Chile.

Wejście Umowy w życie pozwoli na zwiększanie zaangażowania i roli UE oraz jej państw członkowskich w regionie Ameryki Południowej, którego znaczenie wzrasta zarówno gospodarczo, jak i geopolitycznie. Umowa rozszerza m.in. zakres relacji gospodarczych i handlowych pomiędzy Stronami, co jest szczególnie istotne w świetle globalnych ekonomicznych skutków pandemii COVID-19, agresji Rosji na Ukrainę oraz rywalizacji handlowej na linii USA–Chiny (m.in. zachwianie łańcuchów dostaw).

## **2. Różnice między dotychczasowym i projektowanym stanem prawnym**

W Umowie poszerzono zakres obecnych dwustronnych ram współpracy i dostosowano je do nowych globalnych wyzwań politycznych i gospodarczych oraz do nowej rzeczywistości partnerstwa między UE a Chile.

Umowa tworzy spójne, kompleksowe, aktualne i prawnie wiążące ramy dla stosunków UE z Chile. W jej ramach Strony zobowiązują się do ustanowienia zacieśnionego partnerstwa, wzmocnienia dialogu politycznego oraz pogłębienia i usprawnienia współpracy w kwestiach

będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Jednocześnie Umowa będzie wspierać handel i inwestycje, które przyczynią się do rozszerzenia i dywersyfikacji stosunków gospodarczych i handlowych.

Umowa obejmuje również mechanizm konsultacji ze społeczeństwem obywatelskim rozszerzony na cały jej zakres, tak aby umożliwić społeczeństwu obywatelskiemu obu Stron wypowiedzenie się na temat jej wszystkich postanowień.

Umowa dzieli się na 4 części:

W Części I (Ogólne zasady i cele) przedstawiono cele i ogólne zasady Umowy. Umowa wskazuje na znaczenie poszanowania zasad demokracji, praw człowieka i podstawowych wolności oraz zasady praworządności, zawiera również klauzulę o nierozprzestrzenianiu broni masowego rażenia.

W Części II (Dialog polityczny i współpraca) UE i Chile zobowiązują się do pogłębienia dialogu i współpracy w następujących obszarach:

- dialog polityczny, polityka zagraniczna, pokój międzynarodowy i bezpieczeństwo międzynarodowe, sprawowanie rządów i prawa człowieka,
- sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo,
- zrównoważony rozwój,
- partnerstwo gospodarcze, społeczne i kulturalne,
- inne sprawy będące przedmiotem wspólnego zainteresowania (polityka makroekonomiczna, sprawy podatkowe, polityka konsumencka, zdrowie publiczne, sport i aktywność fizyczna),
- modernizacja państwa i usług publicznych, decentralizacja, polityka regionalna i współpraca międzyinstytucjonalna.

Część II Umowy kładzie nacisk na: ochronę środowiska, walkę ze skutkami zmiany klimatu, zrównoważoną energię, zarządzanie oceanami, praworządność, prawa człowieka i prawa kobiet, odpowiedzialne prowadzenie działalności gospodarczej, prawa pracownicze i ograniczanie ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi. Postanowienia części II umożliwią bardziej skoordynowane i wspólne działania w nowych obszarach, takich jak zdrowie publiczne, modernizacja państwa, zarządzanie przepływami migracyjnymi, nierozprzestrzenianie broni masowego rażenia, zapobieganie i zwalczanie prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu i cyberprzestępczości.

Przełoży się to na silniejsze partnerstwo na poziomie globalnym, np. w odniesieniu do Agendy 2030, do działań przeciwko zmianie klimatu, zarządzania oceanami oraz w kwestiach takich jak rządy demokratyczne i prawa człowieka, międzynarodowa migracja, międzynarodowy pokój i bezpieczeństwo.

Część II zawiera również postanowienia mające na celu pogłębienie dialogu i współpracy w kwestiach antykorupcyjnych. Umowa obejmuje protokół, który zawiera postanowienia dotyczące zwalczania i zapobiegania korupcji w handlu i inwestycjach. Celem postanowień tego protokołu jest zapobieganie korupcji w handlu i inwestycjach za pomocą różnych środków, w szczególności poprzez propagowanie uczciwości w sektorze prywatnym i publicznym, wzmocnienie kontroli wewnętrznych, audytów zewnętrznych i sprawozdawczości finansowej, a także wzmożenie walki z korupcją prowadzonej już w ramach konwencji międzynarodowych, w szczególności Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 31 października 2003 r. (Dz. U. z 2007 r. poz. 563).

W tym względzie Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do uznania korupcji za przestępstwo w przypadku urzędników państwowych oraz do rozważenia uznania korupcji za przestępstwo w przypadku przedsiębiorstw. Obie Strony zgodziły się na ustanowienie pewnych reguł w celu zwalczania prania pieniędzy.

Protokół promuje również aktywny udział społeczeństwa obywatelskiego w zapobieganiu i zwalczaniu korupcji. Przewiduje on również mechanizm konsultacji w przypadku braku zgody co do interpretacji lub wdrożenia przepisów antykorupcyjnych.

W Części III (Handel i sprawy związane z handlem) głównym celem politycznym realizowanym przez UE i Chile jest ustanowienie nowych ram dla dwustronnych stosunków handlowych i inwestycyjnych, zgodnie z najnowszą generacją umów handlowych zawartych lub negocjowanych odpowiednio przez Chile lub UE.

Część III Umowy kładzie nacisk na:

- lepszy dostęp do rynku dla wywozu produktów rolnych i rybołówstwa oraz udoskonalone przepisy,
- uproszczone reguły pochodzenia,
- zmodernizowane i uproszczone procedury graniczne,
- zapewnienie sprawiedliwych warunków dla prowadzenia handlu i działalności gospodarczej,

- zapewnienie zrównoważonego rozwoju,
- skoncentrowanie się na potrzebach mniejszych przedsiębiorstw,
- wspieranie inwestycji,
- dostęp do chilijskich zamówień publicznych,
- zapewnienie lepszej ochrony innowacji i produktów pracy twórczej,
- zapewnienie bezpiecznego i zrównoważonego handlu produktami rolno-spożywczymi,
- zapewnienie, aby przepisy techniczne, normy i procedury oceny zgodności były niedyskryminujące i nie tworzyły niepotrzebnych przeszkód w handlu,
- przejrzystość i dobre praktyki regulacyjne,
- nowoczesne procedury rozstrzygania sporów.

Część IV (Ogólne ramy instytucjonalne) zawiera postanowienia ogólne, instytucjonalne i końcowe. Umowa ustanawia ramy instytucjonalne składające się ze Wspólnej Rady, Wspólnego Komitetu oraz szeregu podkomitetów. Określa struktury umożliwiające prowadzenie dialogu ze społeczeństwem obywatelskim. Wprowadza procedurę postępowania w przypadku niewywiązania się przez Stronę z zobowiązań wynikających z Umowy.

Umowa przewiduje możliwość tymczasowego jej stosowania w całości lub w części. Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony i zastępuje Układ o stowarzyszeniu oraz Umowę przejściową w sprawie handlu.

### **3. Przewidywane skutki zawarcia Umowy**

#### 1) Skutki prawne

Skutkiem prawnym wejścia Umowy w życie będzie ustanowienie nowych ram prawnych wielodzielinowej współpracy między UE i jej państwami członkowskimi z Chile.

Zgodnie z art. 41.5 ust. 1 (Wejście w życie i tymczasowe stosowanie) Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po dniu, w którym Strony poprzez ostatnie powiadomienie poinformują się nawzajem o zakończeniu ich odpowiednich procedur wewnętrznych wymaganych do wejścia w życie Umowy.

Niezależnie od art. 41.5. ust. 1 Strony mogą stosować Umowę tymczasowo, w całości lub w części, zgodnie ze swoimi odpowiednimi procedurami wewnętrznymi. Tymczasowe stosowanie rozpoczyna się pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dniu, w którym Strony powiadomiły się nawzajem o zakończeniu swoich odpowiednich procedur wewnętrznych, niezbędnych w tym celu, włączając w to potwierdzenie przez Chile, że zgadza

się na tymczasowe stosowanie zaproponowanych przez UE części Umowy. Każda ze Stron może powiadomić drugą Stronę na piśmie o swoim zamiarze zakończenia tymczasowego stosowania Umowy. Tymczasowe stosowanie ustaje z pierwszym dniem drugiego miesiąca następującego po tym powiadomieniu.

Zgodnie z deklaracją, którą zamierza złożyć strona polska, Rzeczpospolita Polska będzie mogła stosować Umowę tymczasowo dopiero po powiadomieniu Sekretariatu Generalnego Rady UE, będącego depozytariuszem Umowy, o zakończeniu krajowej procedury, niezbędnej do wejścia w życie Umowy.

## 2) Skutki polityczne

Umowa stanowi ważny krok w kierunku wzmocnienia roli UE w Ameryce Południowej w oparciu o wspólne uniwersalne wartości, takie jak demokracja i prawa człowieka.

Umowa otwiera drogę do wzmocnienia współpracy politycznej, regionalnej i globalnej między podobnie myślącymi partnerami. Wdrożenie Umowy przyniesie praktyczne korzyści dla obu Stron, tworząc podstawę do promowania szerszych interesów politycznych i gospodarczych UE. Obopólna wola wdrożenia Umowy wskazuje, że obie Strony, szczególnie w obliczu obecnych globalnych wyzwań związanych m.in z bezpieczeństwem międzynarodowym i gospodarczym, za najbardziej korzystne w swoich relacjach uznają zintensyfikowanie współpracy i poszerzenie jej skali.

Wejście Umowy w życie nada nowy impuls relacjom między UE a Chile oraz wskaże konkretne obszary współpracy, których zacieśnianie jest korzystne dla obu Stron. Ważnym z politycznego punktu widzenia elementem Umowy jest w tym kontekście także współpraca w zakresie umacniania zasad demokracji, praworządności, dobrego rządzenia i ochrony praw człowieka. Umowa pozwoli również na prowadzenie bardziej zaawansowanego dialogu politycznego dotyczącego globalnych wyzwań. Ma także za zadanie wzmocnienie roli UE w Ameryce Południowej.

Związanie Rzeczypospolitej Polskiej Umową wpisuje się w założenia i cele polityki Rzeczypospolitej Polskiej wobec Chile. Polska uznaje Chile za ważnego partnera w regionie Ameryki Południowej. Umowa stwarza ramy także dla intensyfikacji relacji dwustronnych. Związanie Rzeczypospolitej Polskiej Umową poszerzy ramy współpracy i stworzy dodatkowe narzędzia do pogłębienia oraz intensyfikacji dialogu politycznego i współpracy sektorowej z Chile. Postanowienia Umowy pozytywnie przełożą się na współpracę dwustronną, służąc jako punkt odniesienia i element porządkujący.



### 3) Skutki gospodarcze

UE i Chile osiągnęły ambitne porozumienie zgodne z najnowszymi umowami handlowymi. Umowa stworzy nowe możliwości dla handlu i inwestycji na obu rynkach oraz wesprze zatrudnienie w UE.

Wejście Umowy w życie przyczyni się do wzmocnienia stosunków UE i jej państw członkowskich z Chile pod względem ekonomicznym i przyniesie pozytywne korzyści zarówno UE, jak i Chile (m.in. wzrost PKB, poprawę opieki społecznej, wzrost eksportu, zatrudnienia, płac, wzrost konkurencyjności i poprawę pozycji zarówno UE, jak i Chile względem innych konkurentów światowych).

Umowa spowoduje m.in. zniesienie większości ceł, rozszerzenie dostępu do umów w sprawie zamówień publicznych, otwarcie rynków usług, stworzenie przewidywalnych warunków dla inwestorów oraz pomoże zapobiegać nielegalnemu kopiowaniu innowacji i tradycyjnych produktów UE. Umowa zawiera także wszelkie gwarancje, że korzyści gospodarcze nie będą osiągane kosztem praw podstawowych, norm społecznych, prawa rządów do wprowadzania regulacji, ochrony środowiska lub zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów.

W wymiarze współpracy sektorowej szczególny potencjał należy dostrzec w sferze wymiany handlowej i współpracy inwestycyjnej, współpracy gospodarczej, w ramach mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, w ramach nowych technologii i współpracy edukacyjnej, do których w Umowie przykłada się istotną wagę.

Włączenie do Umowy przepisów dotyczących zrównoważonego rozwoju będzie miało również pozytywny wpływ na propagowanie i poszanowanie praw człowieka, a także skuteczne wdrażanie podstawowych norm pracy Międzynarodowej Organizacji Pracy.

Stosunki gospodarcze UE z Chile zacieśniły się od czasu podpisania Układu o stowarzyszeniu. Obecnie UE jest pierwszym inwestorem zagranicznym i trzecim co do wielkości partnerem handlowym Chile. W 2022 r. wymiana handlowa między UE a Chile osiągnęła wartość 18,502 mld EUR. Według danych Eurostatu i Banku Centralnego wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych z UE osiągnęła w 2021 r. 54,085 mld EUR, co stanowi 35,44 % łącznych inwestycji zagranicznych w Chile. Europejskie przedsiębiorstwa są obecne praktycznie we wszystkich sektorach gospodarki, przyczyniając się w ten sposób do tworzenia miejsc pracy, transferu technologii i innowacji.

Handel między UE a Chile ma charakter wielosektorowy. Układ o stowarzyszeniu przyczynił się do dywersyfikacji koszyka eksportowego Chile, zmniejszenia zależności od miedzi i zwiększenia eksportu towarów rolnych i przemysłowych.

Pod względem wartości obrotów handlowych Rzeczypospolitej Polskiej z krajami Ameryki Łacińskiej Chile znajduje się na czwartym miejscu (po Federacyjnej Republice Brazylii, Republice Argentyńskiej i Meksykańskich Stanach Zjednoczonych). W relacjach gospodarczych Chile jest dla Rzeczypospolitej Polskiej istotnym partnerem ze względu na największą polską zagraniczną inwestycję – kopalnię miedzi Sierra Gorda, należącą do spółki skarbu państwa KGHM Polska Miedź. Z uwagi na obecność Rzeczypospolitej Polskiej na rynku chilijskim oraz potencjał chilijskiej gospodarki (bogate złoża litu, duże możliwości produkcji alternatywnych źródeł energii – energii solarnej, zielonego wodoru), obecne kontakty są perspektywiczne.

Ważne są także polsko-chilijskie kontakty w obszarze przemysłu obronnego (w ocenie polskiego Ministerstwa Obrony Narodowej Siły Zbrojne Chile są najbardziej rozwiniętą technologicznie i najlepiej wyposażoną armią w Ameryce Południowej). Zakończone w poprzednich latach procesy modernizacyjne doprowadziły do pozyskania przez Siły Zbrojne Chile sprzętu kompatybilnego z uzbrojeniem używanym w NATO. Rzeczpospolita Polska jest zainteresowana intensyfikacją współpracy w tej dziedzinie.

Wejście Umowy w życie pozwoli na stworzenie warunków sprzyjających zwiększeniu współpracy w tych dziedzinach, a także pobudzeniu wymiany handlowej i współpracy inwestycyjnej.

Ponadto zawarte w Umowie postanowienia dotyczące współpracy w kwestiach handlowych i gospodarczych przyczynią się do zacieśnienia dotychczasowej współpracy dwustronnej na forum Światowej Organizacji Handlu oraz innych forach wielostronnych.

#### 4) Skutki finansowe

Wejście w życie Umowy nie spowoduje bezpośrednich obciążeń finansowych dla Rzeczypospolitej Polskiej.

#### 5) Skutki społeczne

Wejście Umowy w życie, w długoterminowej perspektywie, będzie sprzyjać wzrostowi kontaktów między społeczeństwami Rzeczypospolitej Polskiej i Chile, co wpłynie pozytywnie na wzajemne zrozumienie się obywateli obu krajów i może mieć istotne przełożenie na lepszą

realizację interesów Rzeczypospolitej Polskiej. Zacieśnianie relacji powinno sprzyjać nawiązywaniu nowych kontaktów gospodarczych, jak również na szczeblu uczelni wyższych, samorządów, stowarzyszeń i organizacji społecznych i kulturalnych.

#### **4. Tryb związania Rzeczypospolitej Polskiej Umową**

Ze względu na mieszany charakter Umowy, wynikający z zakresu kompetencji UE oraz jej państw członkowskich określonych w Traktacie o Unii Europejskiej oraz Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wejście w życie Umowy wymaga przeprowadzenia odpowiedniej procedury wyrażenia zgody na związanie również we wszystkich państwach członkowskich UE, w tym w Rzeczypospolitej Polskiej.

Umowa ustanawia ramy instytucjonalne składające się ze Wspólnej Rady, Wspólnego Komitetu i podkomitetów oraz innych organów wspierających Wspólną Radę. Ustanawia mechanizm w celu rozwiązania problemu niewypełnienia przez jedną ze Stron jej zobowiązań wynikających z Umowy. Mechanizm ten charakteryzuje się wzajemnością praw i obowiązków oraz wspólnymi działaniami realizowanymi przez powołane w tym celu organy, według określonych procedur. Ponadto Umowa obejmuje kwestie współpracy będące w kompetencjach państw członkowskich UE m.in. w takich obszarach jak zwalczanie terroryzmu i przestępczości, bezpieczeństwo, inwestycje, prawa własności intelektualnej, sądownictwo, łączność elektroniczna czy migracje. W związku z powyższym Umowa podlega ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483, z późn. zm.).

W celu wykonania Umowy nie jest konieczne przyjęcie określonych środków prawnych. Wejście Umowy w życie nie spowoduje więc konieczności zmiany polskiego prawa. Umowa nie dotyczy bezpośrednio osób fizycznych ani prawnych. Nie zmienia również spraw uregulowanych w prawie wewnętrznym.

ZAAWANSOWANA UMOWA RAMOWA  
MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ  
I JEJ PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI, Z JEDNEJ STRONY,  
A REPUBLIKĄ CHILE, Z DRUGIEJ STRONY

## PREAMBUŁA

KRÓLESTWO BELGII,

REPUBLIKA BUŁGARII,

REPUBLIKA CZESKA,

KRÓLESTWO DANII,

REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC,

REPUBLIKA ESTOŃSKA,

IRLANDIA,

REPUBLIKA GRECKA,

KRÓLESTWO HISZPANII,

REPUBLIKA FRANCUSKA,

REPUBLIKA CHORWACJI,

REPUBLIKA WŁOSKA,

REPUBLIKA CYPRYJSKA,

REPUBLIKA ŁOTEWSKA,

REPUBLIKA LITEWSKA,

WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA,

WĘGRY,

REPUBLIKA MALTY,

KRÓLESTWO NIDERLANDÓW,

REPUBLIKA AUSTRII,

RZECZPOSPOLITA POLSKA,

REPUBLIKA PORTUGALSKA,

RUMUNIA,

REPUBLIKA SŁOWENII,

REPUBLIKA SŁOWACKA,

REPUBLIKA FINLANDII,

KRÓLESTWO SZWECJI,

Umawiające się Strony Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwane dalej „państwami członkowskimi”,

oraz

UNIA EUROPEJSKA,

z jednej strony,

oraz

REPUBLIKA CHILE, zwana dalej „Chile”,

z drugiej strony,

zwane dalej łącznie „Stronami”,

UWZGLĘDNIAJĄC silne więzi kulturowe, polityczne, gospodarcze i współpracę, które je jednoczą,

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązanie do przestrzegania zasad demokracji, praw człowieka i podstawowych wolności, praworządności i dobrych rządów, oraz do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju i przeciwdziałania zmianie klimatu, które stanowią podstawę ich partnerstwa i współpracy,

PODZIELAJĄC pogląd, że rozprzestrzenianie broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia, zarówno do państw, jak i do podmiotów niepaństwowych, stanowi jedno z największych zagrożeń dla pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego,

MAJĄC W PAMIĘCI znaczący wkład we wzmocnienie tych więzi wniesiony przez Układ ustanawiający stowarzyszenie między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony, podpisany w Brukseli w dniu 18 listopada 2002 r. (zwanym dalej „układem o stowarzyszeniu”),

PODKREŚLAJĄC wszechstronny charakter swoich stosunków i znaczenie zapewnienia spójnych ram na rzecz dalszego ich wspierania,

UWZGLĘDNIAJĄC wspólne zobowiązanie do zmodernizowania istniejącego układu o stowarzyszeniu w celu odzwierciedlenia nowych realiów politycznych i gospodarczych oraz rozwoju ich partnerstwa,

UZNAJĄC znaczenie silnego i skutecznego systemu wielostronnego, opartego na prawie międzynarodowym, dla utrzymania pokoju, zapobiegania konfliktom i umocnienia bezpieczeństwa międzynarodowego oraz dla pokonywania wspólnych wyzwań,

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązanie do wzmocnienia współpracy w kwestiach dwustronnych, regionalnych i globalnych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz do wykorzystania wszystkich dostępnych narzędzi w celu promowania działań mających na celu rozwój aktywnej i wzajemnej współpracy międzynarodowej,

PRZYJMUJĄC z zadowoleniem przyjęcie i wzywając do wdrożenia ram z Sendai dotyczących ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030, przyjętych na trzeciej Światowej Konferencji ONZ w Sendai w dniu 18 marca 2015 r., programu działań z Addis Abeby przyjętego na trzeciej Międzynarodowej Konferencji w sprawie Finansowania Rozwoju, przyjętego w Addis Abebie w dniach 13–16 lipca 2015 r., rezolucji 70/1 przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych (zwanego dalej „Zgromadzeniem Ogólnym ONZ”) w dniu 25 września 2015 r., zawierającej dokument końcowy „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i 17 celów zrównoważonego rozwoju” (zwany dalej „Agendą 2030”), porozumienia paryskiego w ramach Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, zawartego w Paryżu w dniu 12 grudnia 2015 r. (zwanego dalej „porozumieniem paryskim”), Nowej agendy miejskiej, przyjętej na Konferencji ONZ dotyczącej mieszkalnictwa i zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich (Habitat III) w Quito w dniu 20 października 2016 r. (zwaną dalej „Nową agendą miejską”) oraz zobowiązań podjętych podczas Światowego Szczytu Humanitarnego w Stambule w dniach 23 i 24 maja 2016 r.



POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązanie do promowania zrównoważonego rozwoju w jego wymiarach gospodarczym, społecznym i środowiskowym, swoje zobowiązania do rozwoju handlu międzynarodowego w taki sposób, aby przyczyniał się on do zrównoważonego rozwoju w tych trzech wymiarach, które uznaje się za silnie ze sobą powiązane i wzajemnie się umacniające, a także swoje zobowiązanie do promowania osiągnięcia celów Agendy 2030,

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązania do rozszerzenia i zróżnicowania swoich stosunków handlowych zgodnie z Porozumieniem z Marrakeszu ustanawiającym Światową Organizację Handlu, zawartym w Marrakeszu w dniu 15 kwietnia 1994 r., oraz szczegółowymi celami i postanowieniami określonymi w części III niniejszej Umowy,

PRAGNĄC wzmacnić swoje wzajemne stosunki gospodarcze, w szczególności swoje stosunki handlowe i inwestycyjne, poprzez wzmocnienie i poprawę dostępu do rynku oraz poprzez przyczynianie się do wzrostu gospodarczego, mając jednocześnie na uwadze potrzebę podnoszenia świadomości na temat gospodarczych i społecznych skutków szkód w środowisku, niezrównoważonych modeli produkcji i konsumpcji oraz związanego z nimi wpływu na dobrostan człowieka,

PRZEKONANE, że niniejsza Umowa stworzy klimat sprzyjający rozwojowi zrównoważonych stosunków gospodarczych między nimi, w szczególności w zakresie handlu i inwestycji, które mają zasadnicze znaczenie dla rozwoju gospodarczego i społecznego oraz dla innowacji i modernizacji technologicznej,

UZNAJĄC, że postanowienia niniejszej Umowy chronią inwestycje i inwestorów oraz mają pobudzić wzajemnie korzystną działalność gospodarczą, nie naruszając przy tym prawa Stron do wprowadzania regulacji w interesie publicznym na swoim terytorium,

UZNAJĄC ścisły związek między innowacjami a handlem, a także znaczenie innowacji dla wzrostu gospodarczego i rozwoju społecznego oraz potwierdzając swoje zainteresowanie zapewnieniem wyższego poziomu współpracy w zakresie innowacji, badań, nauki, technologii, transportu i innych powiązanych obszarów, a także promując udział sektorów publicznych i prywatnych,

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązanie do wzmocnienia współpracy w dziedzinach sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa,

UZNAJĄC wzajemne korzyści płynące ze wzmocnionej współpracy w obszarach edukacji, w kwestiach dotyczących środowiska, kultury, badań naukowych i innowacji, zatrudnienia i spraw społecznych, zdrowia oraz w innych obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania,

WYRAŻAJĄC swoje zaangażowanie w dalsze wzmocnianie swoich stosunków poprzez nowe umowy o współpracy, a także swoje zdecydowanie, aby taka współpraca była prowadzona z korzyścią dla państw trzecich, jak przewidziano w protokole ustaleń dotyczącym współpracy międzynarodowej podpisanym przez Strony w 2015 r., oraz stałemu udziałowi Chile w programach regionalnych Unii Europejskiej,

PAMIĘTAJĄC o znaczeniu różnych umów podpisanych przez Unię Europejską i Chile, które sprzyjały dialogowi politycznemu i współpracy we wszystkich sektorowych obszarach stosunków między Stronami oraz zwiększyły handel i inwestycje,

STWIERDZAJĄC, że w przypadku gdy Strony postanowią zawrzeć, w ramach niniejszej Umowy, umowy szczegółowe dotyczące przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, które mogą zostać zawarte przez Unię Europejską na podstawie części trzeciej tytuł V Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), postanowienia takich przyszłych umów szczegółowych nie będą wiążące dla Irlandii, chyba że Unia Europejska, równocześnie z Irlandią w odniesieniu do ich odpowiednich poprzednich stosunków dwustronnych, powiadomi Chile, że Irlandia została związana takimi przyszłymi umowami szczegółowymi jako część Unii Europejskiej zgodnie z protokołem nr 21 w sprawie stanowiska Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonym do Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i TFUE. Podobnie wszelkie późniejsze środki wewnętrzne Unii Europejskiej, które przyjmuje się zgodnie z częścią trzecią tytuł V TFUE w celu wykonania niniejszej Umowy, nie będą wiążące dla Irlandii, chyba że Irlandia zgłosi swój zamiar uczestniczenia w takich środkach lub ich wprowadzenia zgodnie z protokołem nr 21. Odnotowując również, że takie przyszłe umowy szczegółowe lub późniejsze środki wewnętrzne Unii Europejskiej wchodziłyby w zakres protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii załączonego do TUE i TFUE,

UZGADNIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

# CZĘŚĆ I

## ZASADY OGÓLNE I CELE

### ROZDZIAŁ 1

#### CELE, ZASADY OGÓLNE I DEFINICJE

##### ARTYKUŁ 1.1

###### Cele niniejszej Umowy

Celami niniejszej Umowy są:

- a) potwierdzenie stowarzyszenia między Stronami opartego na wzmocnionym partnerstwie, wzmocnionym dialogu politycznym oraz wzmocnionej współpracy w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym innowacji we wszystkich stosownych obszarach;
- b) wspieranie wzrostu wymiany handlowej i inwestycji między Stronami poprzez rozszerzanie i zróżnicowanie ich stosunków handlowych, co powinno przyczynić się do wyższego wzrostu gospodarczego oraz poprawy jakości życia; oraz

- c) wzmocnienie istniejącej współpracy między Stronami, w tym współpracy międzynarodowej na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz wspieranie wspólnych prac, w celu przyczynienia się do wdrożenia Agendy 2030.

## ARTYKUŁ 1.2

### Zasady ogólne

1. Strony potwierdzają swoje silne poparcie dla zasad określonych w Karcie Narodów Zjednoczonych.
2. Poszanowanie zasad demokracji i praw człowieka oraz podstawowych wolności, określonych w Powszechnej deklaracji praw człowieka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 10 grudnia 1948 r., oraz innych międzynarodowych aktach prawnych dotyczących praw człowieka, których Strony są stronami, a także zasady praworządności i dobrych rządów, które leżą u podstaw polityk wewnętrznych i międzynarodowych Stron, stanowi zasadniczy element niniejszej Umowy.
3. Strony podzielają pogląd, że rozprzestrzenianie broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia zarówno do państw, jak i podmiotów niepaństwowych, stanowi poważne zagrożenie dla pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.
4. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do dalszego promowania zrównoważonego rozwoju we wszystkich jego wymiarach, przyczyniając się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju uzgodnionych na poziomie międzynarodowym, w tym do współpracy w celu sprostania globalnym wyzwaniom środowiskowym.

5. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do propagowania równości płci oraz wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt.

6. Strony potwierdzają swoje poparcie dla Deklaracji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej, przyjętej w dniu 13 września 2007 r., oraz swoje zobowiązania do poszanowania różnorodności kulturowej i ochrony praw ludności rdzennej.

7. Strony wykonują niniejszą Umowę w oparciu o wspólne wartości, w tym zasady dialogu, wzajemnego poszanowania, partnerstwa na zasadach równości, multilateralizmu, konsensusu oraz poszanowania prawa międzynarodowego.

### ARTYKUŁ 1.3

#### Definicje

Do celów niniejszej Umowy:

- a) „układ o stowarzyszeniu” oznacza Układ ustanawiający stowarzyszenie między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony, podpisany w Brukseli w dniu 18 listopada 2002 r.;
- b) „umowa przejściowa w sprawie handlu” oznacza Umowę przejściową w sprawie handlu między Unią Europejską a Republiką Chile, podpisaną w Brukseli w dniu 13 grudnia 2023 r.;

- c) „państwo trzecie” oznacza państwo lub terytorium, które nie są objęte terytorialnym zakresem stosowania niniejszej Umowy, jak określono w art. 41.2; oraz
- d) „konwencja wiedeńska o prawie traktatów” oznacza Konwencję wiedeńską o prawie traktatów, sporządzoną w Wiedniu w dniu 23 maja 1969 r.

## CZĘŚĆ II

### DIALOG POLITYCZNY I WSPÓŁPRACA

#### ROZDZIAŁ 2

#### DIALOG POLITYCZNY, POLITYKA ZAGRANICZNA, POKÓJ MIĘDZYNARODOWY I BEZPIECZEŃSTWO MIĘDZYNARODOWE, SPRAWOWANIE RZĄDÓW I PRAWA CZŁOWIEKA

##### ARTYKUŁ 2.1

##### Dialog polityczny

1. Strony wzmacniają swój dialog polityczny i współpracę na wszystkich szczeblach poprzez wymianę informacji i konsultacje w kwestiach dwustronnych, regionalnych, międzynarodowych i wielostronnych w celu konsolidacji ich wzmocnionego partnerstwa.

2. Celem dialogu politycznego jest:
  - a) wspieranie rozwoju stosunków dwustronnych oraz wzmocnienie partnerstwa Stron;
  - b) wzmocnienie współpracy w kwestiach dotyczących wyzwań i problemów regionalnych i globalnych;
  - c) wzmocnienie zdolności instytucjonalnych Stron, w tym w zakresie modernizacji państwa, decentralizacji oraz promowania współpracy międzyinstytucjonalnej.
3. Dialog polityczny pomiędzy Stronami może przybierać następujące, wspólnie uzgodnione formy:
  - a) konsultacje, spotkania i wizyty na szczeblu szczytu;
  - b) konsultacje, spotkania i wizyty na szczeblu ministerialnym;
  - c) regularne spotkania urzędników wysokiego szczebla, w tym dialog polityczny na wysokim szczeblu;
  - d) dialogi sektorowe, w tym poprzez wymiany misji i ekspertów w kwestiach stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania;
  - e) wymiany delegacji i inne kontakty między Kongresem Narodowym Chile a Parlamentem Europejskim.



## ARTYKUŁ 2.2

### Przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia

1. Strony uznają, że rozprzestrzenianie broni masowego rażenia (BMR) i środków jej przenoszenia, zarówno do państw, jak i do podmiotów niepaństwowych, stanowi jedno z najpoważniejszych zagrożeń dla stabilności międzynarodowej i bezpieczeństwa międzynarodowego. W związku z tym Strony postanawiają współpracować i przyczyniać się do walki z rozprzestrzenianiem broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia poprzez pełne przestrzeganie i wykonanie na poziomie krajowym istniejących obowiązków Stron w ramach traktatów i umów międzynarodowych o rozbrojeniu i nierozprzestrzenianiu, a także innych odpowiednich obowiązków międzynarodowych. Strony zgadzają się, że niniejszy ustęp stanowi zasadniczy element niniejszej Umowy.
  
2. Strony postanawiają ponadto współpracować i przyczyniać się do walki z rozprzestrzenianiem broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia poprzez:
  - a) podejmowanie działań mających na celu, w zależności od przypadku, podpisanie, ratyfikowanie lub przystąpienie do wszelkich innych odpowiednich instrumentów międzynarodowych oraz ich pełne wykonanie;
  
  - b) ustanowienie skutecznego systemu kontroli wywozu na poziomie krajowym, obejmującego kontrolę wywozu, a także tranzytu towarów związanych z BMR, w tym kontrolę ostatecznego użycia technologii podwójnego zastosowania oraz skuteczne sankcje w przypadku naruszenia kontroli wywozu.

## ARTYKUŁ 2.3

### Prawa człowieka, praworządność i dobre rządy

1. Strony wspierają prowadzenie regularnego, szeroko zakrojonego dialogu w zakresie praw człowieka.
2. Strony współpracują w zakresie promowania i ochrony praw człowieka, w tym w odniesieniu do ratyfikacji i wykonania międzynarodowych instrumentów dotyczących praw człowieka, a także w zakresie umacniania zasad demokratycznych i praworządności, promowania równości płci oraz zwalczania wszelkich form dyskryminacji ze wszelkich względów.
3. Taka współpraca może obejmować:
  - a) wspieranie opracowywania i wdrażania planów działania w zakresie praw człowieka;
  - b) promowanie praw człowieka, w tym poprzez kształcenie i media;
  - c) wzmocnienie krajowych i regionalnych instytucji związanych z prawami człowieka, praworządnością i dobrymi rządami;
  - d) wzmocnienie współpracy z organami traktatowymi Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. praw człowieka oraz w ramach procedur specjalnych Rady Praw Człowieka zgodnie z zasadami ogólnymi prawa międzynarodowego praw człowieka;

- e) wzmocnienie koordynacji i współpracy w ramach instytucji ONZ ds. praw człowieka oraz w ramach odpowiednich forów regionalnych i wielostronnych;
- f) wzmocnianie krajowych, regionalnych i zdecentralizowanych zdolności do stosowania zasad i praktyk demokratycznych, w tym promowanie procesów wyborczych spójnych z międzynarodowymi standardami demokratycznymi;
- g) wzmocnianie dobrego, niezależnego i przejrzystego sprawowania rządów na poziomie lokalnym, krajowym, regionalnym i globalnym, promowanie rozliczalności i przejrzystości instytucji oraz wspieranie uczestnictwa obywateli i zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego;
- h) współpracę i koordynację, w stosownych przypadkach, w tym w państwach trzecich, w celu wzmocnienia zasad demokracji, praw człowieka i praworządności, które obejmują istnienie niezależnego systemu sądowego, równość wobec prawa, dostęp obywateli do skutecznej publicznej pomocy prawnej oraz prawo do rzetelnego procesu sądowego, sprawiedliwości proceduralnej i dostępu do wymiaru sprawiedliwości;
- i) wspieranie powszechności międzynarodowych traktatów dotyczących praw człowieka oraz zachęcanie stron trzecich do wykonywania ich obowiązków w tym obszarze;
- j) praca na rzecz zapewnienia odpowiedzialności za naruszenie i pogwałcenie praw człowieka oraz zapewnienia ofiarom takich naruszeń i pogwałceń dostępu do środków prawnych.

## ARTYKUŁ 2.4

### Równość płci oraz wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt

1. Strony promują równość płci, pełne korzystanie ze wszystkich praw człowieka przez wszystkie kobiety i dziewczęta oraz wzmocnienie ich pozycji. Strony uznają konieczność zapewnienia równości płci oraz wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt jako celu samego w sobie, a także jako czynnika wspierającego demokrację, zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, pokój i bezpieczeństwo. Strony wymieniają się najlepszymi praktykami oraz rozważają dalsze modele współpracy i potencjalne synergie między odpowiednimi inicjatywami, takimi jak polityki i programy, zgodnie z międzynarodowymi normami i zobowiązaniami, takimi jak Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW), przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 18 grudnia 1979 r., ogólne zalecenia Komitetu ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet, deklaracja pekińska i pekińska platforma działania, przyjęte na Czwartej Światowej Konferencji w sprawie Kobiet, która odbyła się w Pekinie w dniach 4–15 września 1995 r., program działania przyjęty na Międzynarodowej Konferencji na temat Ludności i Rozwoju, która odbyła się w Kairze w dniach 5–13 września 1994 r., oraz wynik ich konferencji przeglądowych, Agenda 2030, rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 (zwana dalej „rezolucją RB ONZ nr 1325 (2020)”) oraz jej późniejsze rezolucje dotyczące kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, a także inne umowy międzynarodowe dotyczące równości płci oraz praw człowieka kobiet i dziewcząt, których są stronami.

2. Taka współpraca może obejmować:

- a) współpracę na rzecz osiągnięcia wszystkich celów zrównoważonego rozwoju, w szczególności celu 5 i związanych z nim zadań;

- b) promocję, ochronę i wykonywanie wszystkich praw człowieka wszystkich kobiet i dziewcząt, zapobieganie wszelkim formom przemocy wobec kobiet i dziewcząt, ich dyskryminacji i molestowania, zarówno w sferze publicznej, jak i prywatnej, zwalczanie i ściganie tej przemocy, dyskryminacji i molestowania, a także aktywny rozwój praw człowieka kobiet i dziewcząt zgodnie z odpowiednimi ramami międzynarodowymi;
- c) aktywne promowanie systemowego uwzględniania perspektywy płci; wzmacnianie dialogu i współpracy w zakresie promowania równości płci oraz niedyskryminacji, dialogu społecznego, ochrony i włączenia, programu godnej pracy i polityki zatrudnienia;
- d) wspieranie opracowywania i wdrażania krajowych planów działania w zakresie rezolucji RB ONZ nr 1325 (2000), a także wdrażania agendy ONZ „Kobiety, pokój i bezpieczeństwo”, która obejmuje rezolucję RB ONZ nr 1325 (2000) oraz jej późniejsze rezolucje;
- e) promowanie udziału kobiet w życiu politycznym i ich przywództwa, jak także dostępu do edukacji o wysokiej jakości, upodmiotowienia ekonomicznego i przywództwa oraz większego udziału we wszystkich dziedzinach życia, w tym w sferze politycznej, społecznej, gospodarczej i kulturowej;
- f) wzmacnianie instytucji krajowych i regionalnych za pomocą konkretnych środków, aby zająć się kwestiami związanymi z przemocą wobec kobiet i dziewcząt oraz rozwiązać te kwestie, w tym zapobieganie wszelkim formom przemocy seksualnej oraz przemocy i molestowania ze względu na płeć oraz ochronę przed nimi, za pomocą prowadzenia postępowań i mechanizmów rozliczalności, udzielania opieki i wsparcia dla ofiar, a także promowanie warunków bezpieczeństwa i ochrony kobiet i dziewcząt;

- g) skuteczne zapewnianie promowania, poszanowania i ochrony praw człowieka kobiet i dziewcząt, przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji i przemocy wobec nich, w tym przemocy ukierunkowanej na obrońców praw człowieka, zapewnianie dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz podejmowanie niezbędnych działań, aby zakończyć bezkarność;
- h) wzmocnianie współpracy z odpowiednimi organami ONZ oraz innymi organizacjami międzynarodowymi;
- i) aktywne promowanie analizy dotyczącej płci oraz systematyczne włączanie perspektywy płci do wszystkich kwestii związanych z pokojem i bezpieczeństwem, przy jednoczesnym zapewnieniu przywództwa kobiet i ich znaczącego udziału w procesach pokojowych, działaniach mediacyjnych, rozwiązywaniu konfliktów i budowaniu pokoju, a także misjach i operacjach cywilnych i wojskowych.

## ARTYKUŁ 2.5

### Bezpieczeństwo międzynarodowe i cyberprzestrzeń

Strony wzmocnią swoją współpracę oraz wymianę poglądów w dziedzinie cyberbezpieczeństwa oraz w odniesieniu do stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w kontekście międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, w tym w zakresie standardów, zasad odpowiedzialnego zachowania państw, przestrzegania istniejącego prawa międzynarodowego w cyberprzestrzeni, rozwoju środków budowy zaufania oraz budowania zdolności.

## ARTYKUŁ 2.6

### Zwalczanie terroryzmu

1. Strony potwierdzają znaczenie walki z terroryzmem oraz współpracują w celu zapobiegania aktom terrorystycznym oraz ich wyeliminowania zgodnie z prawem międzynarodowym oraz swoim odpowiednim prawodawstwem i praworządnością. Odbywa się to w szczególności:

- a) w ramach pełnego wdrożenia wszystkich odpowiednich rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ i Zgromadzenia Ogólnego ONZ, konwencji i instrumentów międzynarodowych;
- b) poprzez promowanie współpracy między państwami członkowskimi ONZ w celu skutecznego wdrożenia globalnej strategii ONZ w sprawie zwalczania terroryzmu, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 8 września 2006 r.;
- c) poprzez wymianę najlepszych praktyk w zakresie zapobiegania radykalizacji prowadzącej do brutalnego ekstremizmu oraz w zakresie zwalczania terroryzmu;
- d) poprzez wymianę informacji dotyczących grup terrorystycznych oraz ich sieci wsparcia, na podstawie prawa krajowego i międzynarodowego, a także wspieranie, gdy to możliwe, regionalnych inicjatyw na rzecz współpracy organów ścigania w zwalczaniu terroryzmu, przy pełnym poszanowaniu praw człowieka, prawa do prywatności i praworządności.

## ARTYKUŁ 2.7

### Bezpieczeństwo obywateli

1. Strony współpracują w zakresie bezpieczeństwa obywateli. Strony uznają, że bezpieczeństwo obywateli wykracza poza granice krajowe i regionalne oraz wymaga szerszego dialogu i współpracy, zarówno w wymiarze regionalnym, jak i międzyregionalnym.

Strony uznają znaczenie zwalczania przestępczości zorganizowanej oraz nielegalnego obrotu środkami odurzającymi dla zwiększenia bezpieczeństwa obywateli. Strony zobowiązują się wspierać dialog między dwoma regionami oraz współpracę w zakresie bezpieczeństwa obywateli.

2. Strony mogą wymieniać się doświadczeniami opartymi na dowodach oraz najlepszymi praktykami w zakresie opracowywania i wdrażania polityk związanych z zapobieganiem przemocą i przestępczości, a także dotyczącymi systemów pomiaru i oceny poziomu przemocy, przestępczości i braku bezpieczeństwa.

Strony mogą wymieniać się opartymi na dowodach najlepszymi praktykami dotyczącymi ochrony ofiar przestępstw w kontekście bezpieczeństwa obywateli.

3. W odniesieniu do zapobiegania, Strony mogą wspierać polityki publiczne mające na celu zapobieganie przemocą, ze szczególnym naciskiem na młodzież i płeć.

4. Strony mogą wymieniać się doświadczeniami i najlepszymi praktykami w obszarach takich jak promowanie kultury, która wspiera pokój i brak przemocy, przestrzeganie prawa, rehabilitacja, ponowna integracja społeczna, sprawiedliwość naprawcza. W prawie Stron regulującym ich systemy penitencjarne należy odzwierciedlić międzynarodowe standardy i normy.



## ARTYKUŁ 2.8

### Broń strzelecka i lekka oraz inna broń konwencjonalna

1. Strony uznają, że nielegalne wytwarzanie i transfer broni strzeleckiej i lekkiej oraz innej broni konwencjonalnej, w tym amunicji do niej, i obrót nimi, oraz ich nadmierne gromadzenie, złe zarządzanie nimi oraz niekontrolowane rozprzestrzenianie, a także niewłaściwie zabezpieczone składowanie, nadal stanowią poważne zagrożenie dla pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.
2. Strony postanawiają wykonywać swoje odpowiednie obowiązki w celu zajęcia się nielegalnym handlem bronią strzelecką i lekką oraz inną bronią konwencjonalną, w tym amunicją do niej, w ramach istniejących umów międzynarodowych, Protokołu przeciwko nielegalnemu wytwarzaniu i obrotowi bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, przyjętego rezolucją ONZ 55/255 w dniu 31 maja 2001 r., oraz rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ, a także swoich zobowiązań w ramach innych instrumentów międzynarodowych mających zastosowanie w tym obszarze, takich jak Program działania ONZ na rzecz zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką, zwalczania i eliminowania go we wszystkich aspektach, przyjęty w dniu 20 lipca 2001 r.
3. Strony uznają znaczenie wewnętrznych systemów kontroli transferu broni konwencjonalnej, zgodnie z istniejącymi normami i przepisami międzynarodowymi. Strony uznają znaczenie stosowania takich kontroli w odpowiedzialny sposób, aby przyczynić się do międzynarodowego i regionalnego pokoju, bezpieczeństwa i stabilności oraz ograniczenia cierpień ludzi, a także do zapobiegania przenikaniu broni konwencjonalnej.

4. Strony zobowiązują się w tym zakresie wykonywać w pełni Traktat o handlu bronią, przyjęty w Nowym Jorku w dniu 2 kwietnia 2013 r., oraz współpracować w ramach tego traktatu, w tym w zakresie promowania upowszechniania i pełnego wykonywania tego traktatu przez wszystkie państwa członkowskie ONZ.

5. Strony zobowiązują się zatem do współpracy oraz zapewnienia koordynacji, komplementarności i synergii w swoich staraniach zmierzających do uregulowania międzynarodowego handlu bronią konwencjonalną lub jego lepszego uregulowania oraz do zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią, zwalczania i eliminowania go.

## ARTYKUŁ 2.9

### Międzynarodowy Trybunał Karny

1. Strony uznają, że najpoważniejsze przestępstwa budzące niepokój społeczności międzynarodowej nie mogą pozostawać bezkarne oraz dokładają starań, aby zapewnić prowadzenie skutecznych śledztw w ich sprawie oraz ich skutecznego ścigania poprzez podejmowanie środków na poziomie krajowym oraz wzmocnienie współpracy międzynarodowej, w tym współpracy z Międzynarodowym Trybunałem Karnym (MTK).

2. Strony promują powszechną ratyfikację lub przystąpienie do Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego (zwanego dalej „Statutem”) oraz działają na rzecz skutecznego wdrożenia Statutu na poziomie krajowym przez państwa-strony Statutu. Strony wymieniają się, w stosownych przypadkach, najlepszymi praktykami w zakresie przyjmowania swojego odpowiedniego prawodawstwa oraz podejmują środki w celu zagwarantowania integralności Statutu.

## ARTYKUŁ 2.10

### Współpraca w zakresie międzynarodowego zarządzania kryzysowego

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do współpracy w zakresie promowania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego, w tym współpracy z myślą o opracowaniu podejścia uwzględniającego w sposób szczególny kwestię płci w dziedzinie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.
2. Strony koordynują działania w ramach zarządzania kryzysowego, w tym współpracę w ramach operacji zarządzania kryzysowego.
3. Strony dążą do wykonania Umowy między Unią Europejską a Republiką Chile ustanawiającej ramy udziału Republiki Chile w prowadzonych przez Unię Europejską operacjach zarządzania kryzysowego, podpisanej w Brukseli w dniu 30 stycznia 2014 r.

## ROZDZIAŁ 3

### SPRAWIEDLIWOŚĆ, WOLNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO

#### ARTYKUŁ 3.1

##### Współpraca sądowa

1. Strony wzmacniają istniejącą współpracę w zakresie wzajemnej pomocy prawnej i ekstradycji na podstawie odpowiednich umów międzynarodowych. Strony wzmacniają istniejące mechanizmy oraz, w stosownych przypadkach, rozważają utworzenie nowych mechanizmów ułatwiających współpracę międzynarodową w tym obszarze. Współpraca taka obejmuje, w stosownych przypadkach, dostęp do odpowiednich instrumentów międzynarodowych oraz ich wdrożenie, a także bliższą współpracę z innymi odpowiednimi międzynarodowymi sieciami współpracy prawnej.
2. Strony rozwijają współpracę sądową w kwestiach cywilnych i handlowych, w szczególności w odniesieniu do negocjowania, ratyfikowania i wykonywania wielostronnych konwencji dotyczących współpracy sądowej w sprawach cywilnych, w tym konwencji Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego w dziedzinie międzynarodowej współpracy prawnej i sporów sądowych, a także ochrony dziecka.
3. Strony współpracują w celu promowania korzystania ze środków elektronicznych na potrzeby przekazywania dokumentów, w stosownych przypadkach, a także wysokich standardów ochrony danych osobowych, do celów międzynarodowej współpracy sądowej.

## ARTYKUŁ 3.2

### Światowy problem narkotykowy

1. Strony współpracują w celu zapewnienia zintegrowanego, zrównoważonego i opartego na dowodach podejścia do kwestii narkotyków w celu:
  - a) wdrażania inicjatyw na rzecz ograniczenia popytu i powiązanych z nimi środków, w tym zapobiegania i leczenia, oraz reintegracji społecznej, a także innych kwestii związanych ze zdrowiem;
  - b) zapewnienia dostępności i dostępu do substancji kontrolowanych wyłącznie do celów medycznych i naukowych, przy jednoczesnym zapobieganiu ich nielegalnemu wykorzystywaniu;
  - c) wdrażania inicjatyw na rzecz ograniczenia podaży oraz powiązanych z nimi środków, takich jak skuteczne ściganie przestępstw związanych z narkotykami i reagowanie na nie, zwalczanie prania pieniędzy, nielegalnego handlu narkotykami, w tym handlu narkotykami przez internet, a także rozwoju współpracy sądowej;
  - d) koncentrowania się na zagadnieniach przekrojowych, takie jak narkotyki i prawa człowieka, młodzież, dzieci, płeć, kobiety i społeczności, w tym poprzez środki współdziałania i współpracy z myślą o wspieraniu opracowania programów i działań na rzecz edukacji i resocjalizacji, pozwalających ograniczyć popyt na narkotyki i substancje psychotropowe;

- e) wymiany informacji i najlepszych praktyk na temat zmieniającej się rzeczywistości, tendencji i obecnych okoliczności, nowych i utrzymujących się wyzwań oraz zagrożeń, w tym nowych substancji psychoaktywnych; może to obejmować ograniczanie popytu na narkotyki oraz analizę kryminalistyczną materiałów, takich jak skonfiskowane prekursorzy narkotyków;
- f) wzmocnienia współpracy międzynarodowej, w tym w celu rozwiązania problemu nielegalnego wykorzystywania prekursorów narkotyków, podstawowych substancji chemicznych oraz zawierających je produktów lub preparatów do nielegalnej produkcji narkotyków, substancji psychotropowych lub nowych substancji psychoaktywnych;
- g) wzmocnienia alternatywnego rozwoju, współpracy regionalnej, międzyregionalnej i międzynarodowej dotyczącej ukierunkowanej na rozwój i zbilansowanej strategii kontroli narkotyków.

2. Strony współpracują w celu osiągnięcia tych celów, w tym – gdy to możliwe – zachęcając państwa trzecie, które jeszcze tego nie uczyniły, do ratyfikowania i wykonania istniejących umów i protokołów międzynarodowych dotyczących kontroli narkotyków, których są stronami. Strony opierają swoje działania na swoich mających zastosowanie przepisach ustawowych i wykonawczych, na wspólnie przyjętych zasadach zgodnych z odpowiednimi konwencjami ONZ dotyczącymi kontroli narkotyków oraz na zaleceniach określonych w dokumencie końcowym sesji specjalnej Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie ogólnoswiatowego problemu narkotyków z 2016 r. zatytułowanym „Nasze wspólne zobowiązanie na rzecz skutecznego rozwiązania i zwalczania światowego problemu narkotykowego”, który stanowi najbardziej aktualny międzynarodowy konsensus w sprawie światowej polityki w dziedzinie narkotyków, w celu podsumowania realizacji zobowiązań podjętych w zakresie wspólnego rozwiązywania światowego problemu narkotykowego i przeciwdziałania mu.

## ARTYKUŁ 3.3

### Migracja międzynarodowa i azyl

1. Strony współpracują oraz wymieniają się poglądami w ramach swoich odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych oraz kompetencji w dziedzinie migracji, w tym migracji legalnej i nieuregulowanej, handlu ludźmi oraz przemytu migrantów, migracji i rozwoju, azylu i ochrony międzynarodowej, powrotu, readmisji, integracji oraz wiz i zarządzania granicami.
2. Strony współpracują, w tym za pośrednictwem możliwej współpracy technicznej, w zakresie wymiany informacji i dobrych praktyk związanych z politykami, przepisami, instytucjami i społeczeństwem obywatelskim oraz udostępniają dane i statystyki dotyczące migracji.
3. Strony współpracują w celu zapobiegania migracji nieuregulowanej oraz przeciwdziałania przemytowi migrantów. W tym celu:
  - a) Chile dokonuje readmisji swoich obywateli, którzy nielegalnie przebywają na terytorium państwa członkowskiego, na jego wniosek, oraz – o ile umowa szczegółowa nie stanowi inaczej – bez dodatkowych formalności;
  - b) każde państwo członkowskie dokonuje readmisji swoich obywateli, którzy nielegalnie przebywają na terytorium Chile, na jego wniosek, oraz – o ile umowa szczegółowa nie stanowi inaczej – bez dodatkowych formalności;

- c) państwa członkowskie i Chile zapewniają swoim obywatelom odpowiednie dokumenty podróży do celów, o których mowa w lit. a) i b), lub akceptują korzystanie z europejskiego dokumentu podróży w celu powrotu;
  - d) Strony wspólnie uzgadniają wynegocjowanie umowy szczegółowej określającej obowiązki w zakresie readmisji, w tym środki dowodowe potwierdzające obywatelstwo; umowa ta może również obejmować obowiązek readmisji osób będących obywatelami państwa trzeciego, zgodnie z mającym zastosowanie prawem Stron.
4. Strony zobowiązują się wzmocnić współpracę międzynarodową w zakresie migracji we wszystkich jej wymiarach, w tym w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych, zwłaszcza w zakresie zajmowania się podstawowymi przyczynami migracji nieuregulowanej oraz przymusowego przesiedlenia, przy jednoczesnym poszanowaniu kompetencji krajowych.

#### ARTYKUŁ 3.4

##### Ochrona konsularna

Organy dyplomatyczne i konsularne każdego reprezentowanego państwa członkowskiego zapewniają ochronę każdemu obywatelowi państwa członkowskiego nieposiadającego stałego przedstawicielstwa w Chile, jeżeli są one rzeczywiście w stanie udzielić ochrony konsularnej w danym przypadku, na takich samych warunkach jak obywatelom tego reprezentowanego państwa członkowskiego.



## ARTYKUŁ 3.5

### Pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu

Strony współpracują na rzecz zapobiegania wykorzystywaniu ich instytucji finansowych i wyznaczonych przedsiębiorstw i zawodów spoza sektora finansowego do finansowania terroryzmu oraz prania dochodów z działalności przestępczej, a także na rzecz zwalczania takiego wykorzystywania. W tym celu Strony wymieniają się informacjami zgodnie ze swoim odpowiednim prawodawstwem oraz współpracują w celu zapewnienia skutecznego i pełnego wdrożenia zaleceń Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF). Współpraca taka może obejmować między innymi odzyskiwanie, zajmowanie, konfiskatę, śledzenie, identyfikację oraz zwrot aktywów lub funduszy, których źródłem są dochody z przestępstwa.

## ARTYKUŁ 3.6

Ściganie przestępstw oraz zwalczanie korupcji i międzynarodowej przestępczości zorganizowanej

1. Strony współpracują i wymieniają się poglądami na temat zwalczania międzynarodowej zorganizowanej przestępczości gospodarczej i finansowej, handlu narkotykami i nielegalnych narkotyków, handlu ludźmi i innych powiązanych form wykorzystywania, korupcji, fałszerstwa, przemytu oraz nielegalnych transakcji, poprzez wywiązywanie się ze swoich wzajemnych obowiązków międzynarodowych w tym obszarze, w tym w odniesieniu do wzajemnej pomocy prawnej oraz skutecznej współpracy przy odzyskiwaniu mienia lub środków pochodzących z przestępstw.

2. Strony będą wymieniać się doświadczeniami opartymi na dowodach oraz najlepszymi praktykami dotyczącymi opracowywania i wdrażania polityk związanych ze zwalczaniem korupcji i międzynarodowej przestępczości zorganizowanej.
3. Strony prowadzą dialog i współpracę w zakresie ścigania przestępstw, w tym poprzez dalszą współpracę strategiczną z Europolem, a także strategiczną współpracę sądową, w tym za pośrednictwem Eurojustu.
4. Strony dokładają starań na rzecz współpracy na forach międzynarodowych, aby promować – w stosownych przypadkach – przestrzeganie i wykonywanie Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, przyjętej w dniu 15 listopada 2000 r. rezolucją ONZ nr 55/25, oraz protokołów uzupełniających do niej.
5. Strony promują wykonywanie Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji, przyjętej w dniu 31 października 2003 r. rezolucją ONZ nr 58/4, oraz mechanizmu przeglądu wykonywania Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji ustanowionego przez Konferencję Państw Stron Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji w Dosze w dniach 9–13 listopada 2009 r. (zwanego dalej „mechanizmem przeglądu”), w tym poprzez przestrzeganie zasady przejrzystości oraz udział społeczeństwa obywatelskiego w mechanizmie przeglądu.
6. Strony uznają znaczenie zwalczania korupcji w handlu międzynarodowym i inwestycjach i w tym celu zgadzają się przestrzegać bardziej szczegółowych postanowień Protokołu do niniejszej Umowy w sprawie zapobiegania i zwalczania korupcji.

7. W odniesieniu do zwalczania korupcji Strony postanawiają w szczególności:
- a) wymieniać się odpowiednimi informacjami oraz najlepszymi praktykami w kwestiach takich jak uczciwość, przejrzystość publiczna i zwalczanie korupcji;
  - b) wymieniać się informacjami i najlepszymi praktykami, w tym takimi jak kampanie podnoszące świadomość oraz metody edukacji na temat zwalczania korupcji.

## ARTYKUŁ 3.7

### Cyberprzestępczość

1. Strony uznają, że cyberprzestępczość jest problemem globalnym wymagającym globalnego rozwiązania.
2. Strony wzmocnią swoją współpracę w celu zapobiegania cyberprzestępczości i zwalczania jej. W tym celu będą wymieniać się informacjami oraz najlepszymi praktykami zgodnie ze swoimi odpowiednimi przepisami i zobowiązaniami międzynarodowymi, takimi jak Konwencją Rady Europy o cyberprzestępczości, sporządzoną w Budapeszcie w dniu 23 listopada 2001 r. (zwaną dalej „konwencją o budapesztańską”), w sposób zapewniający pełne poszanowanie praw człowieka oraz w granicach swoich obowiązków.
3. Strony będą wymieniać się informacjami na temat kształcenia i szkolenia osób prowadzących postępowania oraz innych specjalistów lub prokuratorów specjalizujących się w cyberprzestępstwach i kryminalistyce cyfrowej, a także mogą prowadzić wspólne działania szkoleniowe w interesie wspólnym lub w interesie stron trzecich.

4. Strony dążą do współpracy, w stosownych przypadkach, w celu udzielenia pomocy i wsparcia innym państwom w opracowywaniu odpowiednich przepisów, polityk, praktyk, kształcenia i szkolenia, zgodnie z konwencją budapesztańską oraz uznając ją za normę międzynarodową w zakresie zapobiegania cyberprzestępczości i jej zwalczania.

## ARTYKUŁ 3.8

### Ochrona danych osobowych

1. Strony uznają znaczenie ochrony podstawowych praw do prywatności i ochrony danych osobowych. Strony współpracują na rzecz zapewnienia poszanowania tych praw podstawowych, w tym w obszarze ścigania przestępstw oraz przy zapobieganiu terroryzmowi i innej poważnej przestępczości transgranicznej oraz przy ich zwalczaniu.
2. Strony współpracują na rzecz promowania wysokiego poziomu ochrony danych osobowych. Współpraca na poziomie dwustronnym i wielostronnym może obejmować budowanie zdolności, pomoc techniczną, wymianę informacji i wiedzy fachowej oraz współpracę za pośrednictwem odpowiednich organów regulacyjnych w organach międzynarodowych za obopólną zgodą Stron.

## ROZDZIAŁ 4

### ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

#### ARTYKUŁ 4.1

##### Zrównoważony rozwój

1. Strony promują zrównoważony rozwój w jego trzech wymiarach, a mianowicie społecznym, gospodarczym i środowiskowym, w sposób włączający i wyważony, w drodze dialogu, wspólnego działania, wymiany najlepszych praktyk, dobrych rządów na wszystkich poziomach, spójnych krajowych strategii zrównoważonego rozwoju oraz uruchomienia zasobów finansowych, przy jak najlepszym wykorzystaniu istniejących i przyszłych instrumentów.
2. Strony odpowiadają na wyzwania związane z osiągnięciem celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju nadając priorytet potrzebom każdej ze Stron i krajowej odpowiedzialności, uwzględniając kontekst regionalny i lokalny oraz budując synergie i partnerstwa z odpowiednimi zainteresowanymi stronami w tym obszarze, w tym ze społeczeństwem obywatelskim, władzami lokalnymi, sektorem prywatnym, organizacjami nienastawionymi na zysk i środowiskiem akademickim. Uznając główną rolę, jaką we wspieraniu rozwoju odgrywają władze publiczne, Strony będą jednak również współpracować na rzecz zachęcenia sektora prywatnego, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw, do uwzględniania zrównoważonego rozwoju w jego praktykach.

3. Strony uznają znaczenie środków wdrażania, w tym finansowania, transferu technologii, współpracy technicznej i budowania zdolności dla realizacji Agendy 2030 i związanych z nią działań następczych, za pośrednictwem różnych zainteresowanych stron, w tym władz publicznych, społeczeństwa obywatelskiego, sektora prywatnego i innych podmiotów. W tym względzie Strony zobowiązują się do dalszej pracy na rzecz wzmocnienia współpracy międzynarodowej, w tym w drodze promowania korzystania z innowacyjnych narzędzi w celu osiągnięcia zrównoważonego rozwoju.
4. Strony współpracują na rzecz poprawy zrównoważonego charakteru wzorców konsumpcji i produkcji oraz dążą do podejmowania działań ukierunkowanych na uniezależnienie wzrostu gospodarczego od degradacji środowiska, w tym za pośrednictwem gospodarki o obiegu zamkniętym, polityki publicznej i strategii biznesowych.
5. Strony dokładają starań, aby promować odpowiedzialne, zrównoważone i skuteczne wykorzystywanie zasobów naturalnych.
6. Strony dokładają starań, aby podnosić świadomość na temat gospodarczych i społecznych kosztów szkód w środowisku oraz ich wpływu na dobrostan człowieka, w tym poprzez wykorzystywanie potwierdzonych naukowo dowodów.
7. Strony prowadzą regularny, usystematyzowany dialog w zakresie polityki na temat zrównoważonego rozwoju oraz osiągania celów zrównoważonego rozwoju, aby usprawnić koordynację polityki dotyczącej kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz poprawić jakość i skuteczność tej koordynacji.
8. Strony współpracują, aby uwzględnić kwestie związane z płcią we wszystkich politykach i instrumentach.

9. Współpracę na rzecz rozwoju prowadzi się zgodnie z odpowiednimi uzgodnionymi na poziomie międzynarodowym zasadami i politykami, których przestrzegają obie Strony.

## ARTYKUŁ 4.2

### Współpraca międzynarodowa

1. Strony uznają obopólnie korzystny charakter współpracy międzynarodowej oraz jej wartość w zakresie promowania procesów zrównoważonego rozwoju.
2. Strony będą zachęcać do współpracy trójstronnej z państwami trzecimi w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w sposób zapewniający pełne poszanowanie strategii i priorytetów beneficjentów. Strony promują wzmocnienie integracji regionalnej z Ameryką Łacińską i regionem Karaibów oraz uznają strategiczne znaczenie sprzyjającej włączeniu współpracy międzyregionalnej.

## ARTYKUŁ 4.3

### Środowisko

1. Strony zgadzają się co do potrzeby ochrony środowiska oraz zachowania i odtwarzania zasobów naturalnych i zrównoważonego zarządzania tymi zasobami.

2. Strony będą współpracować, w szczególności w obszarach takich jak prawa dostępu w sprawach środowiskowych, różnorodność biologiczna i obszary chronione, grunty i gleby, woda, jakość powietrza, monitoring środowiska, ocena oddziaływania na środowisko, gospodarowanie odpadami, rozszerzona odpowiedzialność producenta, recykling i zarządzanie substancjami chemicznymi, ocena skutków transportu i zarządzanie.

3. Strony uznają znaczenie globalnego zarządzania środowiskiem, w tym wykonywania wielostronnych umów środowiskowych, których są stronami, oraz – w stosownych przypadkach – rezolucji Zgromadzenia ONZ ds. Ochrony Środowiska oraz innych odpowiednich forów, dla rozwiązywania problemów środowiskowych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Każda ze Stron potwierdza swoje zobowiązanie do wykonania wielostronnych umów środowiskowych, których jest stroną.

4. Strony wzmacniają swoją współpracę w zakresie ochrony środowiska i zdrowia ludzi oraz w zakresie uwzględnienia aspektów związanych ze środowiskiem we wszystkich sektorach współpracy, w zależności od przypadku, w szczególności w odniesieniu do:

- a) promowania dobrego zarządzania środowiskiem we wspólnie uzgodnionych obszarach priorytetowych;
- b) wspierania wymiany informacji, technicznej wiedzy fachowej oraz najlepszych praktyk w obszarach takich jak:
  - (i) zielona gospodarka i gospodarka o obiegu zamkniętym oraz najlepsze dostępne techniki;



- (ii) zachowanie i zrównoważone wykorzystanie celów w zakresie różnorodności biologicznej, w tym mapowanie i ocena ekosystemów i ich funkcji, ich wycena oraz uwzględnienie tych celów w innych odpowiednich obszarach polityki;
- (iii) ochrona lasów i zrównoważona gospodarka leśna;
- (iv) zwalczanie nielegalnego handlu dziką fauną i florą, w tym drewnem i innymi zasobami biologicznymi;
- (v) prawidłowe zarządzanie chemikaliami i odpadami;
- (vi) zasoby wodne, gleba i polityka użytkowania gruntów;
- (vii) zanieczyszczenie powietrza i redukcja krótkotrwałych zanieczyszczeń;
- (viii) ochrona środowiska przybrzeżnego i morskiego oraz zarządzanie nim;
- (ix) skutki społeczne i gospodarcze degradacji środowiska;
- (x) wpływ działalności gospodarczej na środowisko oraz możliwości ekologizacji przedsiębiorstw;
- (xi) dostęp do informacji, uczestnictwo i sprawiedliwość w kwestiach dotyczących środowiska;
- (xii) wspólne badania naukowe w kwestiach dotyczących środowiska.

## ARTYKUŁ 4.4

### Zmiana klimatu

1. Strony uznają, że poważne zagrożenie związane ze zmianą klimatu wymaga wspólnych działań na rzecz rozwoju niskoemisyjnego i odpornego na zmianę klimatu.
2. Strony uznają znaczenie międzynarodowych postanowień i umów w obszarze zmiany klimatu, w szczególności Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzonej w Nowym Jorku w dniu 9 maja 1992 r. (UNFCCC), porozumienia paryskiego oraz Protokołu z Kioto do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzonego w Kioto w dniu 11 grudnia 1997 r.
3. Strony współpracują w celu wzmocnienia swojej wzajemnej współpracy w ramach UNFCCC, w celu wykonania porozumienia paryskiego oraz ustalonych na poziomie krajowym wkładów w ramach niniejszej Umowy.
4. Taka współpraca może obejmować:
  - a) współpracę na rzecz wykonania zobowiązań sprzed 2020 r. oraz działania zmierzające do zbudowania wzajemnego zaufania między Stronami;
  - b) ułatwianie dalszych działań Stron, których fundament stanowią ich krajowe debaty i analiza polityk;
  - c) wspieranie niskoemisyjnego rozwoju gospodarczego zgodnie z porozumieniem paryskim;

- d) wspieranie wszystkich konstruktywnych dialogów i zobowiązań wynikających z UNFCCC, zwłaszcza tych utworzonych w celu oceny zbiorowych postępów w osiągnięciu celów porozumienia paryskiego, takich jak globalny przegląd;
- e) rozwój dialogu w zakresie polityki oraz współpracy w zakresie wdrażania wzmocnionych ram przejrzystości ustanowionych na podstawie porozumienia paryskiego, we wspólnie uzgodnionych obszarach priorytetowych, w tym wzmocnienie zdolności krajowych w celu osiągnięcia większego poziomu przejrzystości;
- f) promowanie dwustronnego dialogu i współpracy będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w celu wspierania procesów wielostronnych, w zależności od przypadku, które mogą mieć znaczący wpływ na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych z międzynarodowego transportu morskiego i lotnictwa, w szczególności w Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego oraz Międzynarodowej Organizacji Morskiej;
- g) promowanie wewnętrznych polityk i programów klimatycznych, które wspierają cele porozumienia paryskiego w celu łagodzenia, przystosowania się oraz dostosowania przepływów finansowych, w tym za pośrednictwem celów i działań zawartych w ustalonych na poziomie krajowym wkładów Stron w ramach niniejszej Umowy;
- h) wspieranie działań mających na celu dostosowanie przepływów finansowych do ścieżki prowadzącej do rozwoju niskoemisyjnego i odpornego na zmianę klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem finansowania działań w związku ze zmianą klimatu sprzyjającego włączeniu społecznemu, które jest ukierunkowane na najuboższych i grupy szczególnie narażone na negatywne skutki zmiany klimatu, takie jak kobiety i dziewczęta;

- i) promowanie dialogu w zakresie wzmocnienia polityki i środków przystosowania się do zmiany klimatu, w tym dotyczącego kwestii związanych z finansowaniem działań na rzecz przystosowania, oceny wyników oraz wzmocnienia odporności;
- j) promowanie synergii działań w dziedzinie klimatu na wszystkich szczeblach między administracją publiczną, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i przedsiębiorstwami prywatnymi oraz wspieranie udziału sektora prywatnego z myślą o osiągnięciu gospodarki niskoemisyjnej i odpornej na zmianę klimatu;
- k) promowanie instrumentów polityki gospodarczej na potrzeby działań związanych ze zmianą klimatu, takich jak, w zależności od przypadku, ustalanie opłat za emisję gazów cieplarnianych, instrumenty rynkowe i podatki od emisji dwutlenku węgla;
- l) zwiększenie rozwoju i wdrażania technologii niskoemisyjnych i innych technologii przyjaznych dla klimatu w sposób opłacalny z ekonomicznego punktu widzenia;
- m) promowanie globalnych wysiłków na rzecz zracjonalizowania i zniesienia nieefektywnych dopłat do paliw kopalnych, które sprzyjają zbędnemu zużyciu, przy pełnym uwzględnieniu szczególnych potrzeb i warunków krajów rozwijających się oraz ograniczeniu do minimum ewentualnego negatywnego wpływu na ich rozwój w sposób, który zapewnia ochronę ubogich i dotkniętych tymi problemami społeczności;
- n) wzmocnienie dwustronnego dialogu dotyczącego innych obszarów polityki klimatycznej, które mogą się pojawić, oraz sprzyjanie uwzględnianiu przekrojowych podejść zawartych w porozumieniu paryskim i Agendzie 2030.

## ARTYKUŁ 4.5

### Zrównoważona energia

1. Strony uznają znaczenie sektora energetycznego dla dobrobytu gospodarczego oraz międzynarodowego pokoju i stabilności oraz podkreślają, że transformacja sektora energetycznego ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów określonych w porozumieniu paryskim i w Agendzie 2030. Strony zgadzają się co do potrzeby poprawy i zróżnicowania dostaw energii, promowania innowacji, zwiększenia efektywności energetycznej w celu zapewnienia dostępu do bezpiecznej, zrównoważonej, ekologicznej i przystępnej cenowo energii. Strony uznają, że transformacja energetyczna będzie wiązać się z ponoszeniem kosztów przez regiony i zapewni wsparcie sprawiedliwej transformacji. Strony współpracują na rzecz osiągnięcia tych celów.
2. Strony utrzymują wymianę informacji na temat energii oraz współpracują w wymiarze dwustronnym, regionalnym i wielostronnym w celu wspierania otwartych i konkurencyjnych rynków, wymiany najlepszych praktyk, promowania opartych na wiedzy naukowej, przejrzystych regulacji oraz prowadzenia dyskusji na temat obszarów współpracy w zakresie kwestii energetycznych.
3. Współpracę między Stronami na podstawie niniejszego artykułu wdraża się z należyтым uwzględnieniem art. 15.14 w celu zapewnienia synergii.

## ARTYKUŁ 4.6

### Zarządzanie oceanami

1. Strony uznają znaczenie zrównoważonego zarządzania oceanami i morzami, w tym ochrony i zachowania środowiska morskiego, powiązań między oceanami a klimatem, ochrony i zrównoważonego wykorzystania rybołówstwa, akwakultury i innej działalności morskiej oraz odpowiedzialnego zarządzania nimi, a także ich wkładu w zapewnianie możliwości środowiskowych, gospodarczych i społecznych dla obecnych i przyszłych pokoleń.
2. W tym celu, w sposób spójny ze swoimi obowiązkami wynikającymi z prawa międzynarodowego, w szczególności Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, sporządzonej w Montego Bay w dniu 10 grudnia 1982 r., Strony zobowiązują się do:
  - a) promowania podpisywania i ratyfikacji, zatwierdzenia lub akceptacji przez państwa, które są w stanie to zrobić, porozumienia w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza na rzecz ochrony i zrównoważonego wykorzystania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, przyjętego w Nowym Jorku w dniu 19 czerwca 2023 r.;
  - b) współpracy w celu osiągnięcia 14. celu zrównoważonego rozwoju i innych powiązanych celów zrównoważonego rozwoju, w tym w ramach odpowiednich regionalnych i wielostronnych organów i procesów;
  - c) przyczyniania się do wzmocnienia międzynarodowego zarządzania oceanami, w tym w drodze uzupełniania luk regulacyjnych oraz niwelowania różnic we wdrażaniu;

- d) promowania lepszej współpracy i konsultacji, w ramach właściwych organizacji międzynarodowych, instrumentów i organów oraz między nimi, z myślą o wzmocnieniu zarządzania oceanami oraz promowania skutecznego egzekwowania przepisów;
- e) promowania oraz skutecznego wdrażania środków w zakresie monitorowania, kontroli i nadzoru, takich jak programy obserwacji, satelitarny system monitorowania statków, kontrola przeładunków, inspekcje na morzu i kontrola przeprowadzana przez państwo portu oraz powiązane sankcje zgodne z ich odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, mające na celu zachowanie stad rybnych i zapobieganie przełowieniu;
- f) utrzymywania lub podejmowania działań służących zwalczaniu nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów (zwanymi dalej „połowami NNN”) oraz prowadzenia współpracy w tym zakresie, w tym – w stosownych przypadkach – wymiany informacji dotyczących działań w zakresie połowów NNN na ich wodach oraz wdrażania polityk i środków służących do wykluczenia produktów pochodzących z połowów NNN z przepływów handlowych oraz działalności w zakresie chowu i hodowli ryb;
- g) współpracy z regionalnymi organizacjami ds. zarządzania rybołówstwem, a w stosownych przypadkach w ramach tych organizacji, których obie Strony są członkami, obserwatorami lub współpracującymi krajami niebędącymi umawiającymi się stronami, w celu osiągnięcia dobrego zarządzania;
- h) ograniczania presji na oceany w drodze zwalczania zanieczyszczenia mórz i odpadów morskich, w tym pochodzących ze źródeł na lądzie, tworzyw sztucznych i mikrodrobin plastiku;
- i) współpracy na rzecz rozwijania ekosystemów i obszarowych środków ochrony i narzędzi zarządczych, w tym w odniesieniu do chronionych obszarów morskich, zgodnie z prawem każdej ze Stron i prawem międzynarodowym oraz w oparciu o najlepszą dostępną wiedzę naukową, aby chronić i odtwarzać obszary i zasoby przybrzeżne i morskie;

- j) zachęcania do zwiększania bezpieczeństwa i ochrony oceanów poprzez wymianę najlepszych praktyk dotyczących działań straży przybrzeżnej i nadzoru morskiego, w tym przez wzmocnienie współpracy między odpowiednimi organami;
- k) promowania narzędzi obszarowych, takich jak oparte na ekosystemach planowanie przestrzenne obszarów morskich oraz zintegrowane zarządzanie obszarami przybrzeżnymi, w celu zrównoważonego zarządzania działalnością morską i jej zrównoważonego rozwijania;
- l) współpracy w celu zwiększenia badań nad oceanami i zbierania danych;
- m) wspierania badań morskich i podejmowania decyzji, które dotyczą zarządzania rybołówstwem i innych działań związanych z eksploatacją zasobów morskich, w oparciu o wiedzę naukową;
- n) współpracy w celu zminimalizowania szkodliwego wpływu zmiany klimatu na oceany, linie brzegowe i ekosystemy, w tym poprzez zmniejszanie emisji gazów cieplarnianych, w szczególności dwutlenku węgla, oraz osiągnięcia skutecznych działań adaptacyjnych i wspierania wykonywania odpowiednich umów międzynarodowych i działań międzynarodowych;
- o) promowania rozwoju zrównoważonej i odpowiedzialnej akwakultury, w tym w odniesieniu do realizacji celów i zasad zawartych w Kodeksie odpowiedzialnego rybołówstwa, przyjętego w Rzymie w dniu 31 października 1995 r. przez Organizację Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa;
- p) wymieniania się najlepszymi praktykami w zakresie zrównoważonego rozwoju wybranych rodzajów działalności gospodarczej związanej z morzem będących przedmiotem zainteresowania Stron.



## ARTYKUŁ 4.7

### Zmniejszanie ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi

1. Strony uznają potrzebę zarządzania zarówno wewnętrznym, jak i ogólnoświatowym ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi i katastrofami spowodowanymi przez człowieka.
2. Strony współpracują na rzecz poprawy zapobiegania, łagodzenia, gotowości, środków reagowania i odbudowy w celu zmniejszenia ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, budowania kultury zapobiegania oraz zwiększenia odporności społeczeństwa, ekosystemów i infrastruktury, a w stosownych przypadkach współpracują na dwustronnych, regionalnych i wielostronnych szczeblach politycznych na rzecz poprawy zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi na poziomie ogólnoświatowym.
3. Strony zobowiązują się do promowania wymiany informacji i dobrych praktyk w zakresie wykonywania i monitorowania ram z Sendai dotyczących ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030, przyjętych na trzeciej światowej konferencji ONZ w Sendai w Japonii w dniu 18 marca 2015 r., za pośrednictwem regionalnych i globalnych platform współpracy, a w szczególności w zakresie oceny ryzyka, wdrażania na wszystkich szczeblach planów zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, gromadzenia i wykorzystywania statystyk dotyczących klęsk żywiołowych i danych dotyczących strat, w tym oceny gospodarczej klęsk żywiołowych.

## ARTYKUŁ 4.8

### Rozwój polityki miejskiej

1. Strony uznają znaczenie polityk mających na celu promowanie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich jako środka skutecznie przyczyniającego się do osiągnięcia celów Agendy 2030 i Nowej agendy miejskiej.
2. Strony promują współpracę i partnerstwo, obejmujące wszystkie kluczowe podmioty działające w obszarze zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, w szczególności w zakresie sposobów rozwiązywania problemów miejskich w zintegrowany i kompleksowy sposób.
3. W miarę możliwości Strony rozwijają konkretne możliwości współpracy pomiędzy miastami w zakresie zrównoważonych rozwiązań problemów miejskich, z myślą o poprawie budowania zdolności w drodze wymiany doświadczeń i praktyk oraz wzajemnego uczenia się.

## ARTYKUŁ 4.9

### Współpraca w dziedzinie rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich<sup>1</sup>

1. Strony współpracują w dziedzinie rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich we wspólnym celu wzmocnienia odporności i zrównoważenia produkcji żywności, zrównoważonego rolnictwa i zarządzania zasobami naturalnymi, takimi jak woda, oraz działań w zakresie klimatu, systemów żywnościowych o obiegu zamkniętym, w tym zapobiegania stratom żywności i ich zmniejszania, promowania organizacji producentów, oznaczeń geograficznych, badań naukowych i innowacji, polityki rozwoju obszarów wiejskich oraz perspektyw dla rynku rolnego.
2. Strony uznają działania podejmowane na forach międzynarodowych w celu zwiększenia globalnego bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego oraz zrównoważonego rolnictwa, a także zobowiązują się do aktywnego zaangażowania we współpracę na tych forach w celu wyeliminowania głodu i wszelkich form niedożywienia do 2030 r.
3. Strony współpracują na rzecz zrealizowania Agendy 2030 w sektorze rolno-spożywczym, w szczególności celów zrównoważonego rozwoju nr 1, 2, 12, 15 i 17 oraz innych odpowiednich celów zrównoważonego rozwoju.

---

<sup>1</sup> W zakresie, w jakim kwestie objęte niniejszym artykułem są także objęte rozdziałem 14, współpraca, o której mowa w niniejszym artykule, będzie prowadzona zgodnie z tym rozdziałem.

4. Strony wspierają i promują skuteczne partnerstwa publiczne, partnerstwa publiczno-prywatne i partnerstwa z udziałem społeczeństwa obywatelskiego, opierając się na doświadczeniach i strategiach dotyczących finansowania partnerstw, o których mowa w 17. celu zrównoważonego rozwoju. W tym celu Strony dążą do zwiększenia dwustronnej współpracy i koordynacji związanej z rolnictwem i rozwojem obszarów wiejskich na podstawie ich odpowiednich długoterminowych celów zrównoważonego rozwoju, o których mowa w programie Zielony Ład Unii Europejskiej, strategii Unii Europejskiej „Od pola do stołu” oraz strategii Unii Europejskiej na rzecz bioróżnorodności, a także chilijskich inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju w sektorze rolno-spożywczym.

## ROZDZIAŁ 5

### PARTNERSTWO GOSPODARCZE, SPOŁECZNE I KULTURALNE

#### ARTYKUŁ 5.1

##### Przedsiębiorczość i przemysł

1. Strony współpracują na rzecz promowania środowiska sprzyjającego rozwojowi i poprawie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz, w stosownych przypadkach, współpracy w obszarze polityki przemysłowej. Taka współpraca polega w szczególności na:
  - a) promowaniu kontaktów między podmiotami gospodarczymi, zachęcaniu do wspólnych inwestycji oraz ustanawianiu wspólnych przedsiębiorstw i sieci informacyjnych poprzez istniejące programy horyzontalne;

- b) wymianie informacji i doświadczeń w zakresie stwarzania ogólnych warunków dla poprawy konkurencyjności MŚP oraz w zakresie procedur związanych z zakładaniem MŚP;
  - c) ułatwianiu działań prowadzonych przez MŚP Stron;
  - d) promowaniu społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i ich rozliczalności oraz zachęcaniu do stosowania odpowiedzialnych praktyk handlowych, w tym zrównoważonej konsumpcji i produkcji.
2. Strony współpracują na rzecz ułatwienia odpowiednich działań w zakresie współpracy prowadzonych przez sektor prywatny.

## ARTYKUŁ 5.2

### Surowce naturalne

1. Strony uznają, że przejrzyste, rynkowe podejście jest najlepszym sposobem na stworzenie środowiska sprzyjającego inwestycjom w sektorze surowców naturalnych.
2. Strony promują, w oparciu o wspólne interesy, współpracę w kwestiach dotyczących surowców naturalnych w ramach odpowiednich struktur regionalnych lub wielostronnych lub w drodze dialogu dwustronnego na wniosek którejkolwiek ze Stron. Celem tej współpracy jest zwiększanie przejrzystości na światowych rynkach surowców naturalnych oraz przyczynianie się do zrównoważonego rozwoju.

3. Współpracę między Stronami na podstawie niniejszego artykułu wdraża się z należytym uwzględnieniem art. 15.14 w celu zapewnienia synergii.

### ARTYKUŁ 5.3

#### Odpowiedzialne prowadzenie działalności gospodarczej oraz biznes i prawa człowieka

1. Strony wspierają opracowywanie i wdrażanie krajowych planów działania w zakresie biznesu i praw człowieka, zapewniając, aby plany te odnosiły się do skutecznych postanowień dotyczących należytej staranności w zakresie praw człowieka oraz aby zachęcały do ich wdrażania.
2. Biorąc pod uwagę, że państwa mają obowiązek chronić prawa człowieka na swoim terytorium względem działalności gospodarczej, Strony promują odpowiedzialne prowadzenie działalności gospodarczej zgodnie z normami międzynarodowymi zatwierdzonymi lub wspieranymi przez Strony w ramach Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, Wytycznych dla przedsiębiorstw wielonarodowych Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) oraz Ogólnych wytycznych OECD dotyczących należytej staranności w zakresie odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, Trójstronnej deklaracji zasad dotyczących przedsiębiorstw międzynarodowych i polityki społecznej Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) oraz Agendy 2030.

## ARTYKUŁ 5.4

### Zatrudnienie i sprawy społeczne

1. Strony uznają, zgodnie z Agendą 2030, że eliminacja ubóstwa we wszystkich jego formach i wymiarach, w tym ubóstwa skrajnego, stanowi największe wyzwanie stojące przed światem oraz niezbędny wymóg zrównoważonego rozwoju. W związku z tym Strony postanawiają wymieniać się informacjami na temat metod pomiaru ubóstwa na potrzeby prowadzenia polityk opartych na dowodach.
2. Strony uznają, że poprawa poziomu życia, tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy oraz działanie na rzecz ochrony socjalnej i godnej pracy dla wszystkich – kobiet i mężczyzn – powinny stanowić centralny element polityki zatrudnienia i polityki społecznej.
3. Strony szanują, promują i urzeczywistniają podstawowe zasady i prawa w pracy określone w Deklaracji MOP dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy, przyjętej w Genewie w dniu 18 czerwca 1998 r., oraz działaniach następczych wobec tej deklaracji, w Deklaracji MOP dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji, przyjętej w dniu 10 czerwca 2008 r., oraz w odpowiednich konwencjach podstawowych MOP.
4. Strony wzmacniają współpracę, w tym między partnerzy społecznymi, w dziedzinie zatrudnienia i spraw społecznych, oraz promują wymianę najlepszych praktyk dotyczących zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, inspekcji pracy, pracy nierejestrowanej, dialogu społecznego oraz ochrony socjalnej i ochrony pracy, w tym w odniesieniu do oceny wpływu gospodarki nieformalnej, a także zarządzania zmianami zawodowymi.

5. Strony postanawiają nawiązać regularny dialog w celu wspomagania i przeglądu postępu prac w tych obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz kształtu i skuteczności ich polityk w tych dziedzinach.

## ARTYKUŁ 5.5

### Osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami

1. Strony zobowiązują się pracować na rzecz zapewnienia dobrobytu, godności i skutecznej integracji grupom szczególnie wrażliwym w swoich społeczeństwach, a także tym, którzy napotykają bariery utrudniające im uczestnictwo w życiu społecznym na równych zasadach z innymi, w szczególności osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami.
2. Strony uznają znaczenie promowania pozytywnego podejścia do starzenia się oraz dostępności na wszystkich poziomach przez całe życie. Strony uznają również znaczenie przestrzegania obowiązków w zakresie dostępności wynikających z Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, przyjętej w dniu 13 grudnia 2006 r.
3. Strony postanawiają współpracować w celu:
  - a) promowania i rozwijania działań mających na celu wspieranie lub zwiększanie możliwości na rynku pracy dostępnych dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, a także ich włączenie społeczne;



- b) zapewnienia edukacji włączającej i uczenia się przez całe życie osobom z niepełnosprawnościami, w szczególności dzieciom i osobom młodym, a także osobom starszym;
- c) promowania ukierunkowanych działań koncentrujących się na integracji osób z niepełnosprawnościami psychicznymi i intelektualnymi oraz problemami w obszarze zdrowia psychicznego, a także na ich habilitacji i rehabilitacji;
- d) identyfikowania i wymiany dobrych praktyk w obszarze urzędzeń wspomagających, w tym urzędzeń, które są wykorzystywane w świadczeniu opieki w celu ułatwienia samodzielnego życia i które są przydatne zarówno dla osób starszych, jak i osób z niepełnosprawnościami, w tym w sytuacjach niesamodzielności;
- e) poprawy dostępności produktów i usług w spójny sposób w celu zapewnienia dostępu na równych zasadach i bez dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami lub osób starszych.

## ARTYKUŁ 5.6

### Młodzież

1. Strony uznają znaczenie młodzieży jako grupy, która przyczynia się do wzrostu gospodarczego i dobrobytu. W związku z tym Strony podkreślą znaczenie tworzenia miejsc pracy i godnego zatrudnienia dla osób młodych, a także opracowywania projektów mających na celu zwiększenie ich aktywności obywatelskiej.

2. Strony współpracują na rzecz:
  - a) ułatwiania aktywnego zaangażowania wszystkich osób młodych w ramach społeczeństwa obywatelskiego;
  - b) ułatwiania kontaktów w obszarach polityki dotyczącej młodzieży oraz kształcenia pozaformalnego dla osób młodych i osób pracujących z młodzieżą;
  - c) promowania zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu poprzez angażowanie się w dialog z myślą o wspieraniu skierowanych do młodzieży kampanii podnoszących świadomość na temat praw człowieka i niedyskryminacji.
3. W tych ramach Strony będą prowadziły wspólne działania mające na celu zwalczanie nękania i przemocy w placówkach oświatowych.

## ARTYKUŁ 5.7

### Kultura

1. Strony współpracują na odpowiednich forach międzynarodowych, w szczególności w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO) na rzecz realizacji wspólnych celów i wspierania różnorodności kulturowej, w tym w drodze wykonania Konwencji UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego, przyjętej w Paryżu w dniu 20 października 2005 r.

2. Strony promują bliższy dialog i ściślejszą współpracę w sektorze kultury i sektorze kreatywnym, w tym w odniesieniu do powstających i nowych technologii oraz mediów audiowizualnych, mającą na uwadze istniejące umowy dwustronne między Chile a państwami członkowskimi, między innymi w celu lepszego wzajemnego zrozumienia i poznania kultur oraz zwiększenia kontaktów w tym obszarze.
3. Strony dążą do podjęcia odpowiednich środków służących wymianie kulturalnej oraz realizują wspólne inicjatywy w różnych obszarach kultury, w tym dotyczące koprodukcji w branży medialnej, filmowej i telewizyjnej, z wykorzystaniem dostępnych instrumentów i mechanizmów współpracy.
4. Strony zachęcają do dialogu międzykulturowego między swoimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, a także między osobami fizycznymi Stron.

## ARTYKUŁ 5.8

### Badania naukowe i innowacje

1. Strony współpracują w obszarze badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji na zasadzie wspólnego interesu i wzajemnych korzyści oraz zgodnie ze swoim wewnętrznymi zasadami i przepisami. Celem takiej współpracy jest promowanie rozwoju społecznego i gospodarczego, radzenie sobie z globalnymi wyzwaniami społecznymi, osiągnięcie doskonałości naukowej, poprawa konkurencyjności regionalnej, a także wzmocnienie stosunków między Stronami, prowadzące do powstania długotrwałych partnerstw. Strony wspierają dialog w zakresie polityki oraz wykorzystują w sposób komplementarny swoje różne instrumenty, takie jak Umowa w sprawie współpracy naukowej i technologicznej między Wspólnotą Europejską a Republiką Chile, sporządzona w Brukseli w dniu 23 września 2002 r.

2. Strony dążą do:

- a) poprawy warunków mobilności badaczy, naukowców, ekspertów, studentów i przedsiębiorców oraz przepływu materiałów i wyposażenia przez granice;
- b) ułatwienia sobie wzajemnie dostępu do swoich programów w dziedzinie nauki, technologii i innowacji, do infrastruktury i obiektów badawczych, publikacji oraz danych naukowych;
- c) zwiększenia współpracy w zakresie badań przednormalizacyjnych i normalizacji;
- d) promowania wspólnych zasad uczciwego i sprawiedliwego traktowania praw własności intelektualnej w projektach dotyczących badań naukowych i innowacji;
- e) zachęcania do dialogu w zakresie polityki na temat innowacji, ukierunkowanego w szczególności na MŚP, z myślą o tworzeniu nowych towarów i usług oraz pobudzaniu innowacji technologicznych i przedsiębiorczości;
- f) zwiększenia liczby wspólnych przedsięwzięć gospodarczych w zakresie badań stosowanych i rozwoju, których celem jest opracowywanie innowacyjnych rozwiązań wspólnych problemów i wyzwań;
- g) wspierania sieci i powiązań między instytucjami badawczymi i innowacyjnymi, takimi jak uniwersytety i ośrodki badań naukowych, a przedsiębiorstwami w regionach Stron w celu rozwoju działań bliskich wprowadzania na rynek;

- h) wspierania społecznych i publicznych programów na rzecz innowacji mających na celu poprawę rozwoju społecznego regionów, a w szczególności jakości życia obywateli;
- i) promowania współpracy i wymiany najlepszych praktyk, działań w zakresie polityki i strategii, w tym dotyczących globalnych wyzwań, między decydentami, agencjami ds. innowacji oraz innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami.

3. Strony promują następujące działania, w które angażuje się organizacje publiczne, publiczne i prywatne ośrodki badań naukowych, instytucje szkolnictwa wyższego, agencje ds. innowacji i sieci innowacji, a także inne zainteresowane strony, w tym MŚP:

- a) wspólne inicjatywy mające na celu podniesienie świadomości w zakresie nauki, technologii i innowacji oraz programy budowania zdolności i możliwości udziału w programach każdej ze Stron;
- b) wspólne spotkania i warsztaty mające na celu wymianę informacji i najlepszych praktyk oraz określenie obszarów wspólnych badań;
- c) wspólne i współfinansowane działania badawczo-innowacyjne, w tym sieci tematyczne, w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;
- d) wzajemnie uznawana ocena i ewaluacja współpracy w zakresie badań naukowych i innowacji oraz upowszechnianie odpowiednich wyników.

## ARTYKUŁ 5.9

### Współpraca w kwestiach arktycznych

Strony uznają znaczenie dialogu i współpracy na poziomach dwustronnych i wielostronnych w kwestiach arktycznych. Taka współpraca odbywa się za pośrednictwem dialogu ekspertów i wymiany najlepszych praktyk, w tym w ramach Komisji do spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki.

## ARTYKUŁ 5.10

### Polityka cyfrowa

1. Strony uznają, że technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT) zwiększają rozwój gospodarczy, edukacyjny i społeczny. Strony wymieniają poglądy na temat swoich odpowiednich polityk w tej dziedzinie.
2. Strony współpracują w zakresie polityki w dziedzinie ICT. Współpraca ta może obejmować:
  - a) wymianę poglądów na temat różnych aspektów strategii jednolitego rynku cyfrowego Unii Europejskiej, w szczególności polityk i uregulowań dotyczących łączności elektronicznej, w tym dostępu do usług sieci szerokopasmowej, ochrony prywatności i danych osobowych, przepływu danych, wymogów dotyczących lokalizacji danych, administracji elektronicznej, otwartych danych publicznych, otwartych danych, bezpieczeństwa w internecie, e-zdrowia oraz niezależności organów regulacyjnych;

- b) wymianę poglądów na temat neutralności sieci jako zasady promowania wolnego i otwartego internetu oraz tworzenia usług online i aplikacji, a także dostępu do nich dla dobra wszystkich obywateli;
- c) promowanie ICT jako środka sprzyjającego rozwojowi gospodarczemu, społecznemu i kulturalnemu, włączeniu społecznemu i cyfrowemu oraz różnorodności kulturowej, a także jako istotnego narzędzia służącego do stymulowania łączności w szkołach oraz rozwijania sieci badawczych i akademickich;
- d) rozwijanie wzajemnego połączenia i interoperacyjności sieci badawczych, infrastruktur i usług obliczeniowych oraz gromadzenia danych naukowych, a także promowanie takiego rozwoju w ich kontekście regionalnym;
- e) współpracę w dziedzinie administracji elektronicznej i usług zaufania, takich jak podpis elektroniczny i tożsamość elektroniczna, ze szczególnym uwzględnieniem wymiany zasad polityki, informacji i dobrych praktyk w zakresie wykorzystania ICT do modernizacji administracji publicznej oraz promowania wysokiej jakości usług publicznych i przejrzystego zarządzania zasobami publicznymi;
- f) wymianę informacji dotyczących norm, oceny zgodności i homologacji typu, między innymi w celu ułatwienia handlu;
- g) promowanie wymiany i kształcenia specjalistów, w szczególności młodych specjalistów i kobiet;
- h) promowanie umiejętności cyfrowych.

## ARTYKUŁ 5.11

### Kształcenie i szkolnictwo wyższe

1. Strony współpracują w dziedzinie kształcenia, aby wspierać rozwój kapitału ludzkiego, w szczególności na poziomie szkolnictwa wyższego.
2. W celu wspierania jakości i modernizacji systemów szkolnictwa wyższego Strony:
  - a) promują mobilność studentów, pracowników akademickich i administracyjnych w ramach istniejących lub nowych programów;
  - b) zwiększają potencjał instytucji szkolnictwa wyższego;
  - c) udoskonalają mechanizmy uznawania kwalifikacji i okresów studiów za granicą zgodnie z prawem każdej ze Stron.

## ARTYKUŁ 5.12

### Cywilny system nawigacji satelitarnej, obserwacja Ziemi oraz inne działania w przestrzeni kosmicznej

1. Strony uznają, że działania w przestrzeni kosmicznej mają pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy, społeczny i zrównoważony rozwój środowiskowy oraz konkurencyjność przemysłową.



2. Strony współpracują, zgodnie z konwencjami międzynarodowymi i swoim odpowiednim prawem, w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w obszarze cywilnych działań w przestrzeni kosmicznej, takich jak:

- a) badania kosmiczne, w tym w zakresie nawigacji satelitarnej i obserwacji Ziemi w drodze uczestnictwa w programie „Horyzont Europa”;
- b) współpraca w zakresie zastosowań i usług opartych na globalnych systemach nawigacji satelitarnej, w tym w szczególności w zakresie badań naukowych, współpracy przemysłowej, handlu i rozwoju rynku, standardów dotyczących zastosowań, certyfikacji i środków regulacyjnych;
- c) rozwój systemów wspomagających opartych na wyposażeniu satelitarnym, w szczególności na potrzeby transportu lotniczego lub systemów wspomagających, wzajemna ochrona infrastruktury systemów nawigacji satelitarnej, współpraca w zakresie interoperacyjności, kompatybilności i wykorzystania widma;
- d) obserwacja Ziemi i nauka o Ziemi, w tym współpraca na forach wielostronnych, w szczególności w ramach Grupy ds. Obserwacji Ziemi (GEO) i Komitetu ds. Satelitów Obserwacyjnych Ziemi (CEOS), aby odpowiedzieć na wyzwania społeczne oraz ułatwiać partnerstwa na rzecz biznesu i innowacji w zakresie obserwacji Ziemi w ramach programu Copernicus, będącego komponentem programu kosmicznego Unii, poprzez ustalenie obszarów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;
- e) łączność satelitarna.

## ARTYKUŁ 5.13

### Turystyka

1. Strony współpracują w obszarze turystyki, aby usprawnić wymianę informacji i najlepszych praktyk w celu zapewniania zrównoważonego i trwałego rozwoju turystyki oraz aby wspierać tworzenie miejsc pracy, rozwój gospodarczy i poprawę jakości życia.
2. Strony skupiają się w szczególności na:
  - a) ochronie dziedzictwa naturalnego i kulturowego oraz maksymalizacji jego potencjału;
  - b) poszanowaniu integralności i interesów społeczności lokalnych;
  - c) promowaniu współpracy między regionami Stron oraz regionami i gminami państw sąsiadujących;
  - d) promowaniu wymiany informacji i współpracy na rzecz sektorów kreatywnych i innowacji w sektorze turystyki.

## ARTYKUŁ 5.14

### Statystyka

1. Strony współpracują w dziedzinie statystyki.
2. Współpraca ta może obejmować:
  - a) promowanie harmonizacji metod statystycznych w celu poprawy porównywalności danych;
  - b) tworzenie i rozpowszechnianie statystyk publicznych oraz opracowywanie wskaźników;
  - c) wymianę wiedzy i dobrych praktyk między oficjalnymi instytucjami Chile odpowiedzialnymi za kwestie i procedury statystyczne a ich odpowiednikami w Unii Europejskiej.

## ARTYKUŁ 5.15

### Transport

1. Strony współpracują w odpowiednich obszarach polityki transportowej, w tym w zakresie zintegrowanej polityki transportowej, mając na względzie rozwój i wspieranie efektywnego, zrównoważonego, bezpiecznego i przyjaznego dla środowiska transportu zarówno pasażerów, jak i towarów.

2. Celem takiej współpracy jest promowanie:
- a) wymiany informacji na temat ich odpowiednich polityk transportowych, norm i najlepszych praktyk oraz innych obszarów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;
  - b) wzajemnych połączeń i interoperacyjności sieci;
  - c) podejścia opartego na systemie transportu multimodalnego;
  - d) przyjaznego dla inwestycji otoczenia;
  - e) bezpieczeństwa i ochrony systemów transportu;
  - f) kwestii transportowych związanych z ochroną środowiska;
  - g) niskoemisyjnych lub bezemisyjnych rozwiązań transportowych, badań naukowych i innowacji, inteligentnych i cyfrowych rozwiązań;
  - h) dialogu na poziomie ekspertów i współpracy w ramach międzynarodowych forów transportu;
  - i) zrównoważonych rozwiązań dotyczących transportu, w tym w odniesieniu do mobilności miejskiej; oraz
  - j) ułatwień w handlu, zwiększonej efektywności i optymalizacji operacji transportowych i logistycznych poprzez cyfryzację i uproszczenie wymogów sprawozdawczych dotyczących wszystkich rodzajów transportu.

## ROZDZIAŁ 6

### INNE OBSZARY

#### ARTYKUŁ 6.1

##### Polityki makroekonomiczne

Strony współpracują oraz promują wymianę informacji i poglądów na temat polityk i tendencji makroekonomicznych.

#### ARTYKUŁ 6.2

##### Kwestie podatkowe

Strony uznają zasady dobrego rządzenia w obszarze opodatkowania, w tym międzynarodowe standardy dotyczące przejrzystości, wymiany informacji oraz minimalnych standardów przeciwdziałania erozji bazy podatkowej i przenoszeniu zysków (BEPS), a także eliminowania szkodliwych praktyk podatkowych, oraz zobowiązują się do ich wdrażania. Strony będą promować równe warunki działania oraz podejmować działania na rzecz usprawnienia współpracy międzynarodowej w obszarze opodatkowania, aby przeciwdziałać unikaniu opodatkowania i uchylaniu się od opodatkowania.

## ARTYKUŁ 6.3

### Polityka konsumencka

Strony uznają znaczenie zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów i aby osiągnąć ten cel, podejmują starania na rzecz współpracy w dziedzinie polityki konsumenckiej. Strony postanawiają, że taka współpraca może obejmować w miarę możliwości:

- a) wymianę informacji na temat ich odpowiednich ram ochrony konsumentów, w tym na temat praw ochrony konsumentów, bezpieczeństwa produktów konsumenckich, dochodzenia roszczeń przez konsumentów oraz egzekwowania przepisów dotyczących konsumentów;
- b) zachęcanie do rozwoju niezależnych organizacji konsumenckich oraz kontaktów między przedstawicielami konsumentów.

## ARTYKUŁ 6.4

### Zdrowie publiczne

Strony postanawiają współpracować w kwestiach zdrowia publicznego, w szczególności w odniesieniu do zapobiegania chorobom zakaźnym i ich kontroli, gotowości do zwalczania ognisk wysoce zaraźliwych chorób, egzekwowania Międzynarodowych przepisów zdrowotnych (2005), przyjętych w dniu 23 maja 2005 r. przez Światowe Zgromadzenie Zdrowia, a także zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe.

## ARTYKUŁ 6.5

### Współpraca w zakresie sportu i aktywności fizycznej

Strony będą współpracować w dziedzinie sportu i aktywności fizycznej, aby przyczynić się do rozwoju aktywnego i zdrowego stylu życia, w tym promocji prozdrowotnej aktywności fizycznej wśród wszystkich grup wiekowych, promowania ról społecznych i walorów wychowawczych sportu, a także walki z zagrożeniami dla sportu, takimi jak doping, ustawianie wyników zawodów sportowych, rasizm i przemoc.

## ROZDZIAŁ 7

### MODERNIZACJA PAŃSTWA I USŁUG PUBLICZNYCH, DECENTRALIZACJA, POLITYKA REGIONALNA I WSPÓŁPRACA MIĘDZYINSTYTUCJONALNA

#### ARTYKUŁ 7.1

##### Modernizacja państwa

W ramach ich dialogu politycznego i współpracy Strony będą dążyć do wymiany doświadczeń w kwestiach związanych z modernizacją i decentralizacją państwa i administracji publicznej, wyciągając wnioski z najlepszych praktyk Stron w zakresie globalnej skuteczności organizacyjnej, istniejącego ustawodawstwa i ram instytucjonalnych w celu osiągnięcia dobrego rządzenia, w tym:

- a) uznania autonomii i roli najwyższych organów kontroli w promowaniu dobrych rządów na wszystkich szczeblach dzięki zapewnieniu efektywności, rozliczalności, skuteczności i przejrzystości;
- b) promowania przejrzystości i rozliczalności w ramach polityk publicznych i procesu decyzyjnego wobec obywateli, a także wzmocnienia roli społeczeństwa obywatelskiego w tej dziedzinie;
- c) promowania kultury uczciwości i rzetelności w usługach publicznych, która obejmuje całe społeczeństwo, we współpracy z sektorem prywatnym i społeczeństwem obywatelskim;



- d) promowania, wspierania i zachęcania do innowacji w sektorze publicznym poprzez zapewnianie rozwiązań problemów i wyzwań na różnych poziomach i obszarach prac, tak aby generowały one wartość publiczną w ekosystemie innowacji i społeczeństwie.

## ARTYKUŁ 7.2

### Polityka regionalna i decentralizacja

1. Strony uznają znaczenie polityk, które mają na celu promowanie zrównoważonego i trwałego rozwoju regionalnego i terytorialnego. Strony uznają znaczenie regionów oraz współpracy z władzami szczebla niższego niż krajowy oraz sposób, w jaki mogą one dostarczyć istotną wiedzę o politykach publicznych zgodnie z wymogami dotyczącymi przyszłej decentralizacji Chile.
2. W celu poprawy systemów zarządzania na różnych szczeblach, budowania zdolności poprzez wymianę doświadczeń i praktyk oraz wzajemne uczenie się Strony, w miarę możliwości, będą współpracować w zakresie zrównoważonych rozwiązań w odpowiedzi na wyzwania związane z rozwojem terytorialnym i regionalnym, w zakresie polityk mających na celu promowanie spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej, w tym współpracy transgranicznej, w zakresie ustanawiania i wdrażania polityki regionalnej oraz organizowania strategii rozwoju terytorialnego, a także w zakresie partnerstwa, procedur i metod planowania oraz oceny, polityk dotyczących regionalnych innowacji i inteligentnej specjalizacji.
3. Strony zobowiązują się do wzmocnienia i rozszerzenia, w miarę możliwości, dynamiki i możliwości współpracy między regionami Unii Europejskiej i regionami Chile, w drodze opracowania i realizacji wspólnych programów i projektów mających na celu między innymi rozwój regionalny i terytorialny.

4. Strony będą dążyć do wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie wzajemnych powiązań między decentralizacją a wdrażaniem polityki regionalnej.

### ARTYKUŁ 7.3

#### Współpraca międzyinstytucjonalna

1. Strony zobowiązują się do zachęcania do bliższego dialogu i współpracy między zainteresowanymi instytucjami w każdej z dziedzin objętych niniejszą Umową oraz do ich ułatwiania. W tym celu Strony będą zachęcać do tworzenia sieci kontaktów między instytucjami rządu Chile i sektorem publicznym oraz innymi odpowiednimi instytucjami Chile a ich odpowiednikami w Unii Europejskiej w ramach możliwie jak najszerszej współpracy sektorowej, która może obejmować:

- a) zapobieganie i zwalczanie korupcji;
- b) szkolenia z zakresu organizacji oraz wsparcie;
- c) pomoc techniczną udzielaną instytucjom Chile odpowiedzialnym za tworzenie, realizację i ocenę polityk publicznych oraz za dostarczanie informacji dotyczących takich polityk, w tym spotkania pracowników instytucji Unii Europejskiej z ich odpowiednikami w Chile;

- d) regularną wymianę informacji uznanych za odpowiednie, w tym w drodze wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, oraz rozwój sieci informacyjnych, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony danych osobowych we wszystkich dziedzinach, w których wymagana jest wymiana danych;
- e) wymianę informacji i dobrych praktyk dotyczących cyfryzacji procedur państwowych związanych ze świadczeniem usług na rzecz obywateli;
- f) transfer wiedzy specjalistycznej;
- g) wstępne badania i wspólną realizację projektów obejmujących proporcjonalny wkład finansowy;
- h) opracowanie planów działania, w tym punktów kontaktowych, harmonogramów i mechanizmów oceny;
- i) wkład w budowanie potencjału, kompetencji i umiejętności w dziedzinie innowacji publicznych.

2. Strony mogą – za obopólną zgodą – dodać inne obszary działań do tych, o których mowa w ust. 1.

### CZĘŚĆ III

#### HANDEL I KWESTIE ZWIĄZANE Z HANDELEM

#### ROZDZIAŁ 8

#### POSTANOWIENIA OGÓLNE I INSTYTUCJONALNE

#### SEKCJA A

#### POSTANOWIENIA OGÓLNE

#### ARTYKUŁ 8.1

#### Ustanowienie strefy wolnego handlu

Strony ustanawiają niniejszym strefę wolnego handlu, zgodnie z art. XXIV GATT 1994 i art. V GATS.

## ARTYKUŁ 8.2

### Cele

Celami niniejszej części niniejszej Umowy są:

- a) rozszerzenie i zróżnicowanie handlu towarami, zgodnie z art. XXIV GATT 1994, między Stronami w drodze obniżenia lub zniesienia ceł i barier pozataryfowych w handlu;
- b) ułatwienie handlu towarami, w szczególności poprzez postanowienia dotyczące ułatwień celnych i ułatwień w handlu, norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności oraz środków sanitarnych i fitosanitarnych, przy jednoczesnym zachowaniu prawa każdej ze Stron do wprowadzania regulacji, aby osiągnąć cele polityki publicznej;
- c) liberalizację handlu usługami, zgodnie z art. V GATS;
- d) rozwój sytuacji gospodarczej sprzyjającej zwiększonym przepływom inwestycji, poprawa warunków zakładania przedsiębiorstw z poszanowaniem zasady niedyskryminacji, przy jednoczesnym zachowaniu prawa każdej ze Stron do przyjmowania i egzekwowania środków niezbędnych do osiągnięcia uzasadnionych celów politycznych;
- e) ułatwianie handlu i inwestycji między Stronami, w tym dzięki swobodnemu przepływowi płatności bieżących i przepływowi kapitału;

- f) rozwijanie środowiska sprzyjającego inwestycjom poprzez zapewnianie przejrzystych, stabilnych i przewidywalnych zasad, które gwarantują sprawiedliwe traktowanie inwestorów oraz ustanowienie systemu sądowego do rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem w skuteczny, sprawiedliwy i przewidywalny sposób;
- g) faktyczne i wzajemne otwarcie rynków zamówień publicznych Stron;
- h) promowanie innowacji i kreatywności poprzez zapewnienie odpowiedniej i skutecznej ochrony praw własności intelektualnej zgodnie z obowiązkami międzynarodowymi mającymi zastosowanie między Stronami;
- i) promowanie warunków sprzyjających niezakłóconej konkurencji, w szczególności w odniesieniu do handlu i inwestycji między Stronami;
- j) rozwój handlu międzynarodowego w sposób, który przyczynia się do osiągnięcia celu zrównoważonego rozwoju w obszarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym; oraz
- k) utworzenie skutecznego, sprawiedliwego i przewidywalnego mechanizmu rozstrzygania sporów w celu rozstrzygania sporów dotyczących interpretacji lub stosowania niniejszej części niniejszej Umowy.

## ARTYKUŁ 8.3

### Definicje o zastosowaniu ogólnym

Do celów niniejszej części niniejszej Umowy, załączników 9, 10-A–10-E, 13-A–13-H, 15-A, 15-B, 16-A, 16-B, 16-C, 17-A–17-I, 19-A, 19-B, 19-C, 21-A, 21-B, 25, 28-A, 28-B, 29, 32-A, 32-B, 32-C, 38-A i 38-B oraz protokołów do niniejszej Umowy:

- a) „porozumienie w sprawie rolnictwa” oznacza Porozumienie w sprawie rolnictwa w załączniku 1A do porozumienia WTO;
- b) „porozumienie antydumpingowe” oznacza Porozumienie o stosowaniu artykułu VI Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu w załączniku 1A do porozumienia WTO;
- c) „cło” oznacza wszelkie cła lub opłaty jakiegokolwiek rodzaju nałożone na przywóz towaru lub w związku z przywozem towaru, przy czym nie obejmuje ono:
  - (i) jakichkolwiek należności odpowiadających podatkowi wewnętrznemu nałożonym zgodnie z art. 9.4 niniejszej Umowy;
  - (ii) jakiegokolwiek cła antydumpingowego, specjalnego cła ochronnego, cła wyrównawczego lub cła ochronnego stosowanego zgodnie z GATT 1994, porozumieniem antydumpingowym, porozumieniem w sprawie rolnictwa, porozumieniem SCM oraz porozumieniem w sprawie środków ochronnych, stosownie do przypadku; oraz
  - (iii) jakichkolwiek opłat lub innych należności nakładanych na przywóz lub w związku z przywozem, których kwota jest ograniczona do przybliżonego kosztu świadczonych usług;

- d) „CPC” oznacza tymczasową Centralną Klasyfikację Produktów (dokumenty statystyczne Departamentu Spraw Gospodarczych i Społecznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, Nowy Jork, 1991);
- e) „dni” oznaczają dni kalendarzowe, w tym weekendy i święta;
- f) „istniejący” oznacza obowiązujący w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy;
- g) „GATS” oznacza Układ ogólny w sprawie handlu usługami w załączniku 1B do porozumienia WTO;
- h) „GATT 1994” oznacza Układ ogólny w sprawie taryf celnych i handlu 1994 w załączniku 1A do porozumienia WTO;
- i) „towar Strony” oznacza towar krajowy w rozumieniu GATT 1994 i obejmuje towary pochodzące tej Strony;
- j) „system zharmonizowany” lub „HS” oznacza zharmonizowany system oznaczania i kodowania towarów, w tym jego Ogólne reguły interpretacji, uwagi do sekcji, uwagi do działów i uwagi do podpozycji, opracowane przez Światową Organizację Celną;
- k) „pozycja” oznacza pierwsze cztery cyfry w numerze klasyfikacji taryfowej w ramach systemu zharmonizowanego;



- l) „osoba prawna” oznacza każdy podmiot prawny właściwie utworzony lub w inny sposób zorganizowany zgodnie z mającym zastosowanie prawem, nastawiony na zysk lub w innych celach, prywatny lub publiczny, w tym każdą spółkę kapitałową, trust, spółkę osobową, spółkę joint venture, jednoosobową działalność gospodarczą lub stowarzyszenie;
- m) „środek” oznacza każdy środek w formie przepisów ustawowych lub wykonawczych, reguły, procedury, decyzji, działania administracyjnego, wymogu lub praktyki lub w jakiegokolwiek innej formie;
- n) „środki Strony” oznaczają wszelkie środki przyjęte lub utrzymane przez<sup>1</sup>:
- (i) władze i organy na wszystkich szczeblach;
  - (ii) organy niepubliczne wykonujące uprawnienia delegowane przez władze lub organy na wszystkich szczeblach<sup>2</sup>; lub

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że „środek” obejmuje także zaniechanie przez Stronę podjęcia działań niezbędnych do wykonania jej obowiązków wynikających z niniejszej Umowy.

<sup>2</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że obowiązki Strony wynikające z niniejszej Umowy mają zastosowanie do przedsiębiorstwa państwowego lub innej osoby w ramach wykonywania przez nią wszelkich uprawnień regulacyjnych lub administracyjnych lub innych uprawnień publicznych przekazanych mu przez tę Stronę, takich jak uprawnienie do wyłączenia, wydawania licencji, zatwierdzania transakcji handlowych lub nakładania kontyngentów, opłat lub innych należności.

- (iii) jakikolwiek podmiot, który faktycznie działa na polecenie lub pod kierownictwem, lub kontrolą Strony w odniesieniu do danego środka<sup>1</sup>;
- o) „osoba fizyczna” oznacza:
- (i) w przypadku Strony UE – obywatela jednego z państw członkowskich zgodnie z prawem tego państwa<sup>2</sup>; oraz
  - (ii) w przypadku Chile – obywatela Chile zgodnie z prawem tego państwa;
- p) „towar pochodzący” oznacza towar kwalifikujący się zgodnie z regułami pochodzenia określonymi w rozdziale 10;
- q) „osoba” oznacza osobę fizyczną lub osobę prawną;

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że jeżeli Strona twierdzi, że podmiot działa w sposób, o którym mowa w ppkt (iii), na tej Stronie spoczywa ciężar dowodu i musi ona przynajmniej przedstawić solidne przesłanki.

<sup>2</sup> Do celów rozdziałów 17–27 pojęcie „osoba fizyczna” obejmuje również osoby fizyczne mające stałe miejsce zamieszkania w Republice Łotewskiej, które nie są obywatelami Republiki Łotewskiej ani jakiegokolwiek innego państwa, ale które zgodnie z prawem Republiki Łotewskiej są uprawnione do otrzymania paszportu dla osób niebędących obywatelami.

- r) „dane osobowe” oznaczają informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej;
- s) „porozumienie w sprawie środków ochronnych” oznacza Porozumienie w sprawie środków ochronnych w załączniku 1A do porozumienia WTO;
- t) „środek sanitarny lub fitosanitarny” oznacza każdy środek, o którym mowa w pkt 1 załącznika A porozumienia SPS;
- u) „porozumienie SCM” oznacza Porozumienie w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych w załączniku 1A do porozumienia WTO;
- v) „porozumienie SPS” oznacza Porozumienie w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych w załączniku 1A do porozumienia WTO;
- w) „porozumienie TBT” oznacza Porozumienie w sprawie barier technicznych w handlu w załączniku 1 do porozumienia WTO;
- x) „porozumienie TRIPS” oznacza Porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej, w załączniku 1C do porozumienia WTO; oraz
- y) „porozumienie WTO” oznacza Porozumienie z Marrakeszu ustanawiające Światową Organizację Handlu, sporządzone w dniu 15 kwietnia 1994 r.

#### ARTYKUŁ 8.4

Związek z porozumieniem WTO oraz innymi istniejącymi umowami wchodzącymi w zakres stosowania niniejszej części niniejszej Umowy

1. Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki wobec siebie nawzajem wynikające z porozumienia WTO oraz innych istniejących umów wchodzących w zakres stosowania niniejszej części niniejszej Umowy, których są stroną.
2. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako wymagające od którejkolwiek ze Stron działania w sposób niezgodny z jej obowiązkami wynikającymi z porozumienia WTO.
3. W przypadku niezgodności między niniejszą Umową a jakąkolwiek istniejącą umową inną niż porozumienie WTO, której obie Strony są stroną i która wchodzi w zakres stosowania niniejszej części niniejszej Umowy, Strony natychmiast konsultują się ze sobą w celu znalezienia obustronnie zadowalającego rozwiązania.

## SEKCJA B

### POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE

#### ARTYKUŁ 8.5

##### Szczególne funkcje Wspólnej Rady działającej w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu

1. W ramach zajmowania się kwestiami związanymi z niniejszą częścią niniejszej Umowy Wspólna Rada ustanowiona na podstawie art. 40.1<sup>1</sup> może:

- a) przyjmować decyzje o zmianie:
  - (i) taryf celnych zawartych w dodatkach 9-1 i 9-2 w celu przyspieszenia znoszenia ceł;
  - (ii) rozdziału 10 i załączników 10-A–10-E;
  - (iii) załączników 13-F i 13-G oraz dodatku 13-E-1;
  - (iv) załączników 16-A, 16-D i 16-E oraz pkt 1 załącznika 16-B;

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Chile wdroży każdą decyzję przyjętą przez Wspólną Radę działającą w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu w drodze *acuerdos de ejecución* (umów wykonawczych), zgodnie z prawem chilijskim.

- (v) załącznika 21-B;
  - (vi) załącznika 29;
  - (vii) definicji „subsydium” w art. 31.2 ust. 1 w zakresie, w jakim odnosi się ona do przedsiębiorstw świadczących usługi, celem uwzględnienia wyników przyszłych dyskusji na ten temat w ramach WTO lub powiązanych forów fakultatywnych;
  - (viii) załącznika 32-A w zakresie odniesień do prawa mającego zastosowanie na terytorium Stron;
  - (ix) załącznika 32-B w zakresie kryteriów, które należy włączyć do procedury sprzeciwu;
  - (x) załącznika 32-C w odniesieniu do oznaczeń geograficznych;
  - (xi) załączników 38-A i 38-B; oraz
  - (xii) jakichkolwiek innych postanowień, załączników, dodatków lub protokołów, których zmiana jest przewidziana w niniejszej części niniejszej Umowy;
- b) przyjmować decyzje dotyczące wydania interpretacji postanowień niniejszej części niniejszej Umowy, które są wiążące dla Stron i wszystkich organów ustanowionych na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy oraz zespołów orzekających, o których mowa w rozdziałach 33 i 38;

- c) ustanawiać dodatkowe podkomitety i inne organy odpowiedzialne za kwestie wchodzące w zakres stosowania niniejszej części niniejszej Umowy na podstawie art. 40.3 ust. 3; oraz
  - d) jeżeli uzna to za stosowne, ustanawiać regulaminy wewnętrzne podkomitetów i innych organów ustanowionych na podstawie art. 8.8 oraz lit. c) niniejszego ustępu.
2. Porządek obrad posiedzeń Wspólnej Rady działającej w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu ustalają koordynatorzy ds. niniejszej części niniejszej Umowy, zgodnie z art. 8.7 ust. 2.

## ARTYKUŁ 8.6

### Szczególne funkcje Wspólnego Komitetu działającego w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu

1. W ramach zajmowania się kwestiami związanymi z niniejszą częścią niniejszej Umowy Wspólny Komitet ustanowiony na podstawie art. 40.2<sup>1</sup>:
- a) wspiera Wspólną Radę w wykonywaniu jej funkcji dotyczących kwestii związanych z handlem i inwestycjami;

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Chile wdroży każdą decyzję przyjętą przez Wspólny Komitet działający w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu w drodze *acuerdos de ejecución* (umów wykonawczych), zgodnie z prawem chilijskim.

- b) odpowiada za właściwe wykonanie niniejszej części niniejszej Umowy; w tym kontekście oraz bez uszczerbku dla praw ustanowionych w rozdziale 38 Strony mogą przekazać do dyskusji we Wspólnym Komitecie każdą kwestię dotyczącą stosowania lub interpretacji niniejszej części niniejszej Umowy;
  - c) nadzoruje w miarę potrzeby dalsze rozwijanie postanowień niniejszej części niniejszej Umowy oraz ocenia wyniki uzyskane w wyniku jej stosowania;
  - d) poszukuje odpowiednich sposobów zapobiegania problemom, które w przeciwnym razie mogłyby powstać w obszarach objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy, oraz sposobów rozwiązywania tych problemów;
  - e) nadzoruje prace wszystkich podkomitetów ustanowionych na podstawie art. 8.8 oraz podkomitetów ustanowionych na podstawie art. 40.3 ust. 3 wykonujących zadania wynikające z niniejszej części niniejszej Umowy; oraz
  - f) analizuje wszelkie skutki dla niniejszej części niniejszej Umowy wynikające z przystąpienia nowego państwa członkowskiego do Unii Europejskiej.
2. Wspólny Komitet działający w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu może:
- a) ustanawiać dodatkowe podkomitety i inne organy odpowiedzialne za kwestie wchodzące w zakres niniejszej części niniejszej Umowy na podstawie art. 40.3 ust. 3;



- b) przyjmować decyzje zmieniające niniejszą część niniejszej Umowy na podstawie art. 8.5 ust. 1 lit. a) oraz wydawać interpretacje, o których mowa w art. 8.5 ust. 1 lit. b), między posiedzeniami Wspólnej Rady, gdy Wspólna Rada nie może się zebrać lub w innych przypadkach przewidzianych w niniejszej Umowie; oraz
  - c) ustanawiać regulaminy wewnętrzne podkomitetów i innych organów ustanowionych na podstawie art. 8.8 i niniejszego ustępu lit. a), jeżeli uzna to za stosowne.
3. Porządek obrad posiedzeń Wspólnego Komitetu działającego w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu ustalają koordynatorzy ds. niniejszej części niniejszej Umowy, zgodnie z art. 8.7 ust. 2.

## ARTYKUŁ 8.7

### Koordynatorzy ds. niniejszej części niniejszej Umowy

1. Każda ze Stron wyznacza koordynatora ds. niniejszej części niniejszej Umowy w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy oraz przekazuje drugiej Stronie dane kontaktowe tego koordynatora.
2. Koordynatorzy wspólnie ustalają porządek obrad i przeprowadzają wszystkie inne niezbędne przygotowania do posiedzeń Wspólnej Rady, Wspólnego Komitetu oraz podkomitetów i innych organów ustanowionych na podstawie art. 8.8 lub ustanowionych na podstawie art. 40.3 ust. 3 wykonujących zadania szczególne dla niniejszej części niniejszej Umowy. Koordynatorzy podejmują działania następcze w związku z decyzjami Wspólnej Rady i Wspólnego Komitetu, działających w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, oraz – w stosownych przypadkach – decyzji podkomitetów, w przypadkach przewidzianych w art. 17.39 i 25.20, stosownie do przypadku.

## ARTYKUŁ 8.8

Podkomitety i inne organy szczególne dla niniejszej części niniejszej Umowy

1. Niniejszym Strony ustanawiają następujące podkomitety:
  - a) Podkomitet ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach;
  - b) Podkomitet ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia;
  - c) Podkomitet ds. Usług Finansowych;
  - d) Podkomitet ds. Własności Intelektualnej;
  - e) Podkomitet ds. Zamówień Publicznych;
  - f) Podkomitet ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych;
  - g) Podkomitet ds. Usług i Inwestycji;
  - h) Podkomitet ds. Zrównoważonych Systemów Żywnościowych;
  - i) Podkomitet ds. Barrier Technicznych w Handlu;

j) Podkomitet ds. Handlu Towarami; oraz

k) Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju.

2. Porządek obrad posiedzeń podkomitetów i innych organów odpowiedzialnych za kwestie wchodzące w zakres stosowania niniejszej części niniejszej Umowy ustalają koordynatorzy ds. niniejszej części niniejszej Umowy, zgodnie z art. 8.7 ust. 2.

## ROZDZIAŁ 9

### HANDEL TOWARAMI

#### ARTYKUŁ 9.1

##### Cel

Strony stopniowo i wzajemnie liberalizują handel towarami zgodnie z niniejszą częścią niniejszej Umowy.

## ARTYKUŁ 9.2

### Zakres stosowania

O ile w niniejszej części niniejszej Umowy nie przewidziano inaczej, niniejszy rozdział ma zastosowanie do handlu towarami Strony.

## ARTYKUŁ 9.3

### Definicje

Do celów niniejszego rozdziału oraz załącznika 9:

- a) „porozumienie w sprawie licencjonowania przywozu” oznacza Porozumienie WTO w sprawie licencjonowania przywozu w załączniku 1A do porozumienia WTO;
- b) „czynności konsularne” oznaczają procedurę uzyskania od konsula Strony dokonującej przywozu na terytorium Strony dokonującej wywozu lub na terytorium państwa trzeciego faktury konsularnej lub wizy konsularnej dla faktur handlowych, świadectwa pochodzenia, manifestu ładunkowego, deklaracji wywozowej przewoźników lub jakiegokolwiek innej dokumentacji celnej związanej z przywozem towaru;
- c) „porozumienie w sprawie ustalania wartości celnej” oznacza porozumienie o stosowaniu artykułu VII GATT 1994 w załączniku 1A do porozumienia WTO;

- d) „procedura licencjonowania wywozu” oznacza procedurę administracyjną wymagającą – jako warunek wstępny wywozu z terytorium Strony dokonującej wywozu – złożenia odpowiedniemu organowi lub organom administracyjnym wniosku lub innych dokumentów, innych niż zazwyczaj wymagane w procedurach odprawy celnej;
- e) „procedura licencjonowania przywozu” oznacza procedurę administracyjną wymagającą – jako warunek wstępny przywozu na terytorium Strony dokonującej przywozu – złożenia odpowiedniemu organowi lub organom administracyjnym wniosku lub innych dokumentów, innych niż zazwyczaj wymagane w procedurach odprawy celnej;
- f) „towar przerobiony” oznacza towar klasyfikowany do działów 84–90 lub pozycji 94.02 systemu zharmonizowanego, z wyjątkiem towaru klasyfikowanego do pozycji HS 84.18, 85.09, 85.10, 85.16 oraz 87.03 lub podpozycji 8414.51, 8450.11, 8450.12, 8508.1 i 8517.11, który:
- (i) składa się całkowicie lub częściowo z części uzyskanych z towarów już używanych;
  - (ii) charakteryzuje się podobnym działaniem i warunkami pracy jak równoważne towary nowe; oraz
  - (iii) otrzymuje tę samą gwarancję, co równoważne towary nowe;

- g) „naprawa” oznacza wszelkie procesy przetwarzania towaru stosowane w celu usunięcia uszkodzeń eksploatacyjnych lub szkód materialnych, obejmujące przywrócenie towarowi jego pierwotnej funkcji lub zapewnienie zgodności z wymogami technicznymi dotyczącymi jego używania, bez których towar ten nie mógłby być nadal używany w zwykły sposób do celów, do których jest przeznaczony; naprawa towaru obejmuje odnowę i konserwację, ale nie obejmuje działań ani procesów, które:
- (i) prowadzą do pozbawienia towaru jego istotnych właściwości lub do powstania nowego towaru lub towaru o odmiennych cechach handlowych;
  - (ii) przyczyniają się do przekształcenia wyrobu niegotowego w wyrób gotowy; lub
  - (iii) są wykorzystywane do poprawy lub ulepszenia parametrów technicznych towaru;
- h) „kategoria znoszenia ceł” oznacza ramy czasowe znoszenia ceł, obejmujące od zera do siedmiu lat, po których towar jest wolny od cła, o ile w harmonogramie w załączniku 9 nie określono inaczej.

## ARTYKUŁ 9.4

### Traktowanie narodowe w zakresie podatków i uregulowań wewnętrznych

Każda ze Stron przyznaje traktowanie narodowe towarom drugiej Strony zgodnie z art. III GATT 1994, włącznie z uwagami i postanowieniami uzupełniającymi do niego. W tym celu art. III GATT 1994 oraz uwagi i postanowienia uzupełniające do niego zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

## ARTYKUŁ 9.5

### Obniżenie lub zniesienie ceł

1. O ile w niniejszej Umowie nie przewidziano inaczej, każda ze Stron obniża lub znosi cła nakładane na towary pochodzące z terytorium drugiej Strony zgodnie ze swoim harmonogramem w załączniku 9.
2. Do celów ust. 1 podstawową stawką celną jest stawka podstawowa określona dla każdego towaru w harmonogramie w załączniku 9.

3. Jeżeli jedna ze Stron obniża swoją stawkę celną stosowaną względem kraju najbardziej uprzywilejowanego (zwaną dalej „stawką KNU”), do obniżonych stawek ma zastosowanie harmonogram tej Strony w załączniku 9. Jeżeli Strona obniża swoją stosowaną stawkę KNU do poziomu poniżej stawki podstawowej w odniesieniu do danej pozycji taryfowej, Strona ta oblicza preferencyjną stawkę mającą zastosowanie w wyniku obniżenia taryfy na podstawie obniżonej stosowanej stawki KNU, utrzymując względny margines preferencji w odniesieniu do danej pozycji taryfowej tak długo, jak stosowana stawka KNU jest niższa od stawki podstawowej. Względny margines preferencji dotyczący każdej danej pozycji taryfowej w każdym okresie znoszenia ceł odpowiada różnicy między stawką podstawową określoną w harmonogramie tej Strony w załączniku 9 a stosowaną stawką celną dla tej pozycji taryfowej zgodnie z tym harmonogramem, podzielonej przez tę stawkę podstawową i wyrażonej w procentach.

4. Na wniosek jednej ze Stron, Strony wzajemnie się konsultują w celu rozważenia przyspieszenia obniżania lub znoszenia ceł określonych w harmonogramie w załączniku 9. Uwzględniając wynik takich konsultacji, Wspólna Rada może przyjąć decyzję o zmianie załącznika 9 w celu przyspieszenia obniżania lub znoszenia ceł.

#### ARTYKUŁ 9.6

##### Klauzula „standstill”

1. O ile w niniejszej części niniejszej Umowy nie przewidziano inaczej, Strona nie może podwyższać jakichkolwiek ceł określonych jako stawka podstawowa w załączniku 9 ani przyjmować jakichkolwiek nowych ceł w odniesieniu do towarów pochodzących z terytorium drugiej Strony.



2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strona może podwyższyć cło do poziomu określonego w załączniku 9 w odniesieniu do danego okresu znoszenia ceł po uprzednim jednostronnym obniżeniu takiego cła.

#### ARTYKUŁ 9.7

##### Cła wywozowe, podatki i inne należności

1. Strona nie może wprowadzać ani utrzymywać jakichkolwiek ceł, podatków lub innych należności jakiegokolwiek rodzaju nakładanych na wywóz towaru na terytorium drugiej Strony lub w związku z tym wywozem, ani jakichkolwiek wewnętrznych podatków lub innych należności nakładanych na towar wywożony na terytorium drugiej Strony, które przekraczają podatek lub należności, jakie byłyby nałożone na towary podobne przeznaczone do konsumpcji wewnętrznej.
2. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie uniemożliwia Stronie nałożenia na wywóz towaru opłaty lub należności dozwolonej na podstawie art. 9.8.

#### ARTYKUŁ 9.8

##### Opłaty i formalności

1. Kwoty opłat i innych należności nakładanych przez Stronę na przywóz lub wywóz towarów drugiej Strony lub w związku z przywozem lub wywozem takich towarów ogranicza się do przybliżonych kosztów świadczonych usług i nie mogą one stanowić pośredniej ochrony towarów krajowych ani opodatkowania przywozu lub wywozu do celów podatkowych.

2. Strona nie może nakładać opłat ani innych należności *ad valorem* na przywóz lub wywóz towarów lub w związku z przywozem lub wywozem takich towarów.
3. Każda ze Stron może nakładać należności lub odzyskiwać koszty wyłącznie w przypadku świadczenia określonych usług, w tym:
  - a) zapewnienia obecności funkcjonariuszy celnych, na wniosek, poza urzędowymi godzinami pracy lub w pomieszczeniach innych niż pomieszczenia celne;
  - b) przeprowadzania analiz lub ekspertyz dotyczących towarów oraz pobierania opłat pocztowych za zwrot towarów do wnioskodawcy, w szczególności w odniesieniu do decyzji dotyczących wiążących informacji lub do udzielenia informacji związanych ze stosowaniem przepisów prawa celnego;
  - c) kontroli lub pobierania próbek towarów do celów weryfikacji, lub zniszczenia towarów, jeżeli powoduje to koszty inne niż koszty pracy funkcjonariuszy celnych; lub
  - d) nadzwyczajnych środków kontroli, w przypadku gdy takie środki są niezbędne ze względu na rodzaj towaru lub potencjalne ryzyko.
4. Każda ze Stron bezzwłocznie publikuje wszystkie opłaty i należności, które nakłada w związku z przywozem lub wywozem, w taki sposób, aby umożliwić władzom publicznym, przedsiębiorstwom handlowym i innym zainteresowanym stronom zapoznanie się z nimi.

5. Strona nie może wymagać czynności konsularnych, w tym powiązanych opłat i należności, w związku z przywozem jakichkolwiek towarów drugiej Strony.

## ARTYKUŁ 9.9

### Towary naprawiane

1. Strona nie może stosować cła w odniesieniu do towaru, niezależnie od jego pochodzenia, który powraca na jej obszar celny po tymczasowym wywiezieniu z jej obszaru celnego na obszar celny drugiej Strony w celu naprawy.
2. Ust. 1 nie ma zastosowania do towarów przywożonych pod zabezpieczeniem majątkowym, do wolnych obszarów celnych lub na podobnych zasadach, które są następnie wywożone w celu naprawy i nie są ponownie przywożone pod zabezpieczeniem majątkowym, do wolnych obszarów celnych lub na podobnych zasadach.
3. Strona nie może stosować cła w odniesieniu do towaru, niezależnie od jego pochodzenia, tymczasowo przywiezionego z obszaru celnego drugiej Strony w celu naprawy<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Na terytorium Strony UE do celów niniejszego ustępu stosuje się procedurę uszlachetniania czynnego określoną w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz.U. UE L 269 z 10.10.2013, s. 1).

## ARTYKUŁ 9.10

### Towary przerobione

1. O ile w niniejszej części niniejszej Umowy nie przewidziano inaczej, Strona nie może przyznawać towarom przerobionym drugiej Strony traktowania mniej korzystnego niż to, które przyznaje podobnym towarom nowym.
2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że art. 9.11 ma zastosowanie do zakazów lub ograniczeń w przywozie i wywozie towarów przerobionych. Jeżeli Strona przyjmuje lub utrzymuje zakazy lub ograniczenia w przywozie i wywozie towarów używanych, nie może stosować tych środków do towarów przerobionych.
3. Strona może wymagać, aby towary przerobione były identyfikowane jako takie do celów dystrybucji lub sprzedaży na jej terytorium oraz aby towary te spełniały wszystkie mające zastosowanie wymogi techniczne, które stosuje się do podobnych towarów nowych.

## ARTYKUŁ 9.11

### Ograniczenia w przywozie i wywozie

Art. XI GATT 1994 oraz uwagi i postanowienia uzupełniające do niego zostają włączone do niniejszej części niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian. Strona nie może zatem przyjmować ani utrzymywać zakazów lub ograniczeń w przywozie jakichkolwiek towarów drugiej Strony lub w wywozie lub sprzedaży na wywóz jakiegokolwiek towaru przeznaczonego na terytorium drugiej Strony, z wyjątkiem przypadków, gdy jest to zgodne z art. XI GATT 1994, w tym z uwagami i postanowieniami uzupełniającymi do niego.

## ARTYKUŁ 9.12

### Oznaczanie pochodzenia

Jeżeli Chile stosuje obowiązkowe wymogi dotyczące oznaczania kraju pochodzenia w odniesieniu do towarów ze Strony UE, Wspólny Komitet może zdecydować, że towary oznaczone jako „wyprodukowane w UE” lub mające podobne oznaczenie w języku lokalnym spełniają takie wymogi w momencie przywozu do Chile. Niniejszy artykuł nie ma wpływu na prawo którejkolwiek ze Stron do określania rodzaju produktów, w odniesieniu do których spełnienie wymogów dotyczących oznaczania kraju pochodzenia jest obowiązkowe. Do niniejszego artykułu nie stosuje się rozdziału 10.

## ARTYKUŁ 9.13

### Procedury licencjonowania przywozu

1. Każda ze Stron zapewnia, aby wszystkie procedury licencjonowania przywozu mające zastosowanie do handlu towarami między Stronami były neutralne w zastosowaniu oraz zarządzane w sposób sprawiedliwy, niedyskryminujący i przejrzysty.
2. Strona przyjmuje lub utrzymuje procedury licencjonowania przywozu jako warunek przywozu towarów na swoje terytorium z terytorium drugiej Strony wyłącznie w przypadku, gdy inne odpowiednie procedury służące osiągnięciu celu administracyjnego nie są z uzasadnionych względów dostępne.
3. Strona nie może przyjmować ani utrzymywać jakichkolwiek nieautomatycznych procedur licencjonowania przywozu jako warunku przywozu towarów na swoje terytorium z terytorium drugiej Strony, chyba że jest to konieczne, aby wdrożyć środek, który jest spójny z niniejszą częścią niniejszej Umowy. Strona przyjmująca takie nieautomatyczne procedury licencjonowania przywozu wyraźnie wskazuje drugiej Stronie środek wdrożony za pomocą takiej procedury.
4. Każda ze Stron przyjmuje wszelkie procedury licencjonowania przywozu zgodnie z art. 1, 2 i 3 porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu oraz zarządza takimi procedurami zgodnie z tymi postanowieniami. W tym celu art. 1, 2 i 3 tego porozumienia zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

5. Strona, która przyjmuje nowe procedury licencjonowania przywozu lub wprowadza zmiany do istniejących procedur licencjonowania przywozu, powiadamia o tym drugą Stronę w terminie 60 dni od dnia publikacji takiej nowej procedury licencjonowania przywozu lub zmian w istniejących procedurach licencjonowania przywozu. Powiadomienie zawiera informacje określone w ust. 3 niniejszego artykułu oraz w art. 5 ust. 2 porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu. Uznaje się, że Strona zachowuje zgodność z niniejszym postanowieniem, jeżeli powiadomiła Komitet Licencjonowania Przywozu, ustanowiony zgodnie z art. 4 porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu, o odpowiedniej nowej procedurze licencjonowania przywozu lub o wszelkich zmianach w istniejącej procedurze licencjonowania przywozu, dołączając informacje określone w art. 5 ust. 2 tego porozumienia.

6. Na wniosek jednej Strony druga Strona bezzwłocznie przekazuje wszelkie odpowiednie informacje, w tym informacje określone w art. 5 ust. 2 porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu, dotyczące każdej procedury licencjonowania przywozu, którą zamierza przyjąć, którą przyjęła lub którą utrzymuje, lub każdej zmiany w istniejących procedurach licencjonowania przywozu.

#### ARTYKUŁ 9.14

##### Procedury licencjonowania wywozu

1. Każda ze Stron publikuje każdą nową procedurę licencjonowania wywozu lub każdą zmianę w istniejącej procedurze licencjonowania wywozu w taki sposób, aby umożliwić władzom publicznym, przedsiębiorstwom handlowym i innym zainteresowanym stronom zapoznanie się z nimi. Publikacja taka musi mieć miejsce, jeżeli to możliwe, w terminie 30 dni przed rozpoczęciem obowiązywania procedury lub zmiany, a w każdym razie nie później niż w dniu, w którym taka procedura lub zmiana zaczną obowiązywać.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby publikacja procedur licencjonowania wywozu zawierała następujące informacje:

- a) teksty jej procedur licencjonowania wywozu lub wszelkich zmian wprowadzonych przez tę Stronę w tych procedurach;
- b) towary objęte każdą z procedur licencjonowania wywozu;
- c) w odniesieniu do każdej procedury licencjonowania wywozu – opis procedury ubiegania się o pozwolenie na wywóz oraz wszelkie kryteria, jakie musi spełniać wnioskodawca, aby kwalifikować się do ubiegania się o pozwolenie na wywóz, takie jak posiadanie zezwolenia na prowadzenie działalności, przedsięwzięcie lub utrzymanie inwestycji, lub prowadzenie działalności w określonej formie na terytorium Strony;
- d) punkt lub punkty kontaktowy, w których zainteresowane osoby mogą uzyskać dalsze informacje na temat warunków uzyskania pozwolenia na wywóz;
- e) organ lub organy administracyjne, do których musi być złożony wniosek lub inne odpowiednie dokumenty;
- f) opis każdego środka lub środków wdrażanych w ramach procedury licencjonowania wywozu;
- g) okres obowiązywania każdej z procedur licencjonowania wywozu, chyba że dana procedura obowiązuje do czasu jej wycofania lub zmiany w ramach nowej publikacji;



- h) jeżeli Strona zamierza skorzystać z procedury licencjonowania wywozu w celu zarządzania kontyngentem wywozowym, całkowita ilość oraz – w stosownych przypadkach – wartość kontyngentu, a także daty otwarcia i zamknięcia kontyngentu; oraz
- i) wszelkie zwolnienia lub wyjątki od wymogu uzyskania pozwolenia na wywóz, informacje o sposobie ubiegania się o te zwolnienia lub wyjątki oraz kryteria ich przyznawania.

3. W terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy każda ze Stron powiadamia drugą Stronę o swoich istniejących procedurach licencjonowania wywozu. Strona, która przyjmuje nowe procedury licencjonowania wywozu lub zmiany w istniejących procedurach licencjonowania wywozu, powiadamia drugą Stronę o takim przyjęciu lub zmianie w terminie 60 dni od dnia publikacji tej nowej procedury licencjonowania wywozu lub tej zmiany w istniejących procedurach licencjonowania. Powiadomienie takie zawiera odniesienie do źródła lub źródeł, w których publikowane są informacje wymagane na podstawie ust. 2, oraz – w stosownych przypadkach – adres strony lub stron internetowych odpowiednich władz publicznych.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być interpretowane jako wymagające od Strony udzielenia pozwolenia na wywóz lub uniemożliwiający Stronie wykonywanie jej obowiązków lub zobowiązań wynikających z rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ, lub z wielostronnych układów o nierozprzestrzenianiu i ustaleń w sprawie kontroli wywozu.

## ARTYKUŁ 9.15

### Ustalanie wartości celnej

Każda ze Stron ustala wartość celną towarów drugiej Strony, które są przywożone na jej terytorium zgodnie z art. VII GATT 1994 oraz porozumieniem w sprawie ustalania wartości celnej. W tym celu art. VII GATT 1994, wraz z uwagami i postanowieniami uzupełniającymi do niego, oraz art. 1–17 porozumienia w sprawie ustalania wartości celnej, wraz z uwagami interpretacyjnymi do niego, zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

## ARTYKUŁ 9.16

### Wskaźniki wykorzystania preferencji

1. Do celów monitorowania funkcjonowania niniejszej części niniejszej Umowy oraz obliczania wskaźników wykorzystania preferencji Strony co roku przekazują sobie nawzajem statystyki dotyczące przywozu za okres rozpoczynający się rok po wejściu w życie niniejszej Umowy i upływający 10 lat po zakończeniu znoszenia ceł dla wszystkich towarów zgodnie z załącznikiem 9. O ile Wspólny Komitet nie zadecyduje inaczej, okres ten jest automatycznie przedłużany o pięć lat. Wspólny Komitet może zadecydować o dalszym jego przedłużeniu.

2. Przekazywane dane statystyczne, o których mowa w ust. 1, obejmują dane dotyczące ostatniego dostępnego roku, w tym dane na temat wartości oraz – w stosownych przypadkach – wielkości, na poziomie pozycji taryfowych w odniesieniu do przywozu towarów drugiej Strony, w odniesieniu do których skorzystano z preferencyjnego traktowania celnego na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy, oraz do przywozu towarów, w odniesieniu do których stosowano traktowanie niepreferencyjne.

## ARTYKUŁ 9.17

### Środki szczególne dotyczące zarządzania preferencyjnym traktowaniem

1. Strony współpracują w zakresie zapobiegania naruszeniom przepisów prawa celnego dotyczących preferencyjnego traktowania przyznanego na podstawie niniejszego rozdziału zgodnie z obowiązkami określonymi w rozdziale 10 oraz w Protokole do niniejszej Umowy w sprawie wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych, a także w zakresie wykrywania i zwalczania takich naruszeń.

2. Zgodnie z procedurą określoną w ust. 3 Strona może tymczasowo zawiesić preferencyjne traktowanie danych towarów w przypadku gdy Strona ta ustaliła, na podstawie obiektywnych, przekonujących i możliwych do zweryfikowania informacji, że druga Strona dokonywała systematycznych naruszeń przepisów prawa celnego na dużą skalę w celu uzyskania preferencyjnego traktowania przyznanego na podstawie niniejszego rozdziału, oraz ustaliła:

a) systematyczny brak lub niewłaściwe działanie drugiej Strony w zakresie weryfikacji statusu pochodzenia towarów i spełnienia innych wymogów Protokołu do niniejszej Umowy w sprawie wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych, przy wykrywaniu lub zapobieganiu naruszeniom reguł pochodzenia;

- b) systematyczną odmowę przeprowadzania późniejszej weryfikacji dowodu pochodzenia przez drugą Stronę na wniosek danej Strony, lub odmowę terminowego przekazywania wyników takiej weryfikacji, lub nieuzasadnione opóźnienie w przeprowadzeniu takiej weryfikacji lub przekazywaniu informacji; lub
  - c) systematyczną odmowę lub brak współpracy lub pomocy ze strony drugiej Strony w wypełnianiu jej obowiązków wynikających z Protokołu do niniejszej Umowy w sprawie wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych w odniesieniu do preferencyjnego traktowania.
3. Strona, która dokonała ustalenia, o którym mowa w ust. 2, bez zbędnej zwłoki powiadamia o tym Wspólny Komitet oraz podejmuje konsultacje z drugą Stroną w ramach Wspólnego Komitetu w celu znalezienia rozwiązania akceptowalnego dla obu Stron.

Jeżeli Strony nie uzgodnią obustronnie akceptowalnego rozwiązania w terminie trzech miesięcy od powiadomienia, Strona, która dokonała ustalenia, może podjąć decyzję o tymczasowym zawieszeniu odpowiedniego preferencyjnego traktowania danych towarów. Strona ta bez zbędnej zwłoki powiadamia Wspólny Komitet o tymczasowym zawieszeniu.

Tymczasowe zawieszenia stosuje się jedynie przez okres niezbędny do ochrony interesów finansowych zainteresowanej Strony, a w każdym razie nie dłużej niż sześć miesięcy. Jednakże, w przypadku gdy warunki, które doprowadziły do początkowego zawieszenia, utrzymują się po upływie sześciu miesięcy, zainteresowana Strona może zdecydować o odnowieniu zawieszenia. Każde tymczasowe zawieszenie podlega okresowym konsultacjom w ramach Wspólnego Komitetu.

4. Każda ze Stron publikuje, zgodnie ze swoimi procedurami wewnętrznymi, zawiadomienia dla importerów dotyczące wszelkich powiadomień lub decyzji dotyczących takiego tymczasowego zawieszenia, o którym mowa w ust. 3.

## ARTYKUŁ 9.18

### Podkomitet ds. Handlu Towarami

Podkomitet ds. Handlu Towarami ustanowiony na podstawie art. 8.8 ust. 1:

- a) monitoruje wykonanie niniejszego rozdziału i załącznika 9 oraz zarządzanie nimi;
- b) promuje handel towarami między Stronami, w tym w drodze konsultacji dotyczących poprawy traktowania taryfowego w zakresie dostępu do rynku zgodnie z art. 9.5 ust. 4 oraz, w stosownych przypadkach, dotyczących innych kwestii;
- c) stanowi forum do prowadzenia dyskusji na temat wszelkich kwestii dotyczących niniejszego rozdziału;
- d) bezzwłocznie usuwa bariery w handlu towarami między Stronami, w szczególności te związane ze stosowaniem środków pozataryfowych oraz, w stosownych przypadkach, zgłasza takie kwestie Wspólnemu Komitetowi do rozpatrzenia;
- e) zaleca Stronom wprowadzenie wszelkich zmian lub uzupełnień do niniejszego rozdziału;

- f) koordynuje wymianę danych w celu wykorzystania preferencji lub inną wymianę informacji dotyczących handlu towarami między Stronami;
- g) dokonuje przeglądu wszelkich przyszłych zmian systemu zharmonizowanego w celu zapewnienia, aby obowiązki każdej ze Stron wynikające z niniejszej części niniejszej Umowy nie uległy zmianie, oraz prowadzi konsultacje w celu rozwiązania wszelkich związanych z tym konfliktów;
- h) pełni funkcje określone w art. 15.17.

## ROZDZIAŁ 10

### REGUŁY POCHODZENIA ORAZ PROCEDURY DOTYCZĄCE POCHODZENIA

#### SEKCJA A

#### REGUŁY POCHODZENIA

#### ARTYKUŁ 10.1

##### Definicje

Do celów niniejszego rozdziału oraz załączników 10-A–10-E:

- a) „klasyfikacja” oznacza klasyfikację produktu lub materiału zgodnie z określonym rozdziałem, pozycją lub podpozycją systemu zharmonizowanego;
- b) „przesyłka” oznacza produkty, które są wysyłane jednocześnie od jednego eksportera do jednego odbiorcy albo są objęte jednolitym dokumentem przewozowym obejmującym transport od eksportera do odbiorcy lub, w przypadku braku takiego dokumentu, jedną fakturą;
- c) „organ celny” oznacza:
  - (i) w przypadku Chile – krajową administrację celną; oraz

- (ii) w przypadku Strony UE – służby Komisji Europejskiej odpowiedzialne za sprawy celne oraz administracje celne i wszelkie inne organy państw członkowskich odpowiedzialne za stosowanie i egzekwowanie przepisów prawa celnego;
- d) „eksporter” oznacza osobę znajdującą się na terytorium Strony, która zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi tej Strony wywozi lub produkuje produkt pochodzący oraz sporządza oświadczenie o pochodzeniu;
- e) „identyczne produkty” oznaczają produkty, które pod każdym względem odpowiadają produktom opisanym w opisie produktu; opis produktu w dokumencie handlowym używanym do sporządzenia oświadczenia o pochodzeniu dla wielu przesyłek musi być wystarczająco dokładny, aby w sposób wyraźny pozwalał zidentyfikować ten produkt oraz identyczne produkty, które mają być następnie przywożone na podstawie tego oświadczenia;
- f) „importer” oznacza osobę, która dokonuje przywozu produktu pochodzącego oraz ubiega się dla niego o preferencyjne traktowanie taryfowe;
- g) „materiał” oznacza każdą substancję wykorzystywaną w produkcji produktu, w tym wszelkie składniki, surowce, elementy lub części;
- h) „produkt” oznacza wynik produkcji, nawet jeżeli jest przeznaczony do późniejszego wykorzystania jako materiał w produkcji innego produktu; oraz
- i) „produkcja” oznacza każdy rodzaj obróbki lub przetwarzania, łącznie z montażem.



## ARTYKUŁ 10.2

### Wymogi ogólne

1. Do celów stosowania preferencyjnego traktowania taryfowego przez Stronę w odniesieniu do towarów pochodzących od drugiej Strony zgodnie z niniejszą częścią niniejszej Umowy, pod warunkiem że dany produkt spełnia wszystkie pozostałe mające zastosowanie wymogi niniejszego rozdziału, następujące produkty uznaje się za pochodzące z terytorium drugiej Strony:
  - a) produkty całkowicie uzyskane na terytorium tej Strony, jak określono w art. 10.4;
  - b) produkty wyprodukowane wyłącznie z materiałów pochodzących z terytorium tej Strony;  
oraz
  - c) produkty wyprodukowane na terytorium tej Strony, w których wykorzystano materiały niepochodzące, pod warunkiem że spełniają one wymogi określone w załączniku 10-B.
2. W przypadku gdy produkt uzyskał status pochodzenia zgodnie z ust. 1, materiałów niepochodzących wykorzystanych w jego produkcji nie uważa się za niepochodzące, jeżeli produkt ten został włączony jako materiał do innego produktu.
3. Wymogi uzyskania statusu pochodzenia muszą być spełniane w sposób ciągły na terytorium danej Strony.

## ARTYKUŁ 10.3

### Kumulacja pochodzenia

1. Produkt pochodzący z terytorium Strony uznaje się za pochodzący z terytorium drugiej Strony, jeżeli produkt ten jest wykorzystywany jako materiał w produkcji innego produktu na terytorium tej drugiej Strony, pod warunkiem że prowadzona obróbka i przetwarzanie wykraczają poza zakres jednej lub większej liczby czynności, o których mowa w art. 10.6.
2. Materiały sklasyfikowane w rozdziale 3 systemu zharmonizowanego, pochodzące z terytorium państw, o których mowa w ust. 4 lit. b), i wykorzystywane w produkcji konserw z tuńczyka sklasyfikowanych w podpozycji 1604.14 systemu zharmonizowanego można uznać za pochodzące z terytorium jednej ze Stron, o ile spełnione są warunki określone w ust. 3 lit. a)–e) oraz pod warunkiem że Strona ta wysłała powiadomienie dotyczące badania przez podkomitet, o którym mowa w art. 10.31.
3. W następstwie zalecenia podkomitetu, o którym mowa w art. 10.31, Wspólny Komitet może zdecydować, że niektóre materiały pochodzące z państw trzecich<sup>1</sup>, o których mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, można uznać za pochodzące z terytorium Strony, jeżeli zostały wykorzystane w produkcji produktu na terytorium tej Strony, pod warunkiem że:
  - a) w każdej ze Stron obowiązuje umowa handlowa ustanawiająca strefę wolnego handlu z tym państwem trzecim w rozumieniu art. XXIV GATT 1994;

---

<sup>1</sup> W celach informacyjnych: definicję „państwa trzeciego” zawarto w art. 1.3 lit. c).

- b) pochodzenie materiałów, o których mowa w niniejszym ustępie, określa się zgodnie z regułami pochodzenia mającymi zastosowanie na podstawie:
    - (i) umowy handlowej Strony UE, na podstawie której utworzono strefę wolnego handlu z tym państwem trzecim, jeżeli dany materiał jest wykorzystywany w produkcji produktu w Chile; oraz
    - (ii) umowy handlowej Chile, na podstawie której utworzono strefę wolnego handlu z tym państwem trzecim, jeżeli dany materiał jest wykorzystywany w produkcji produktu w Stronie UE;
  - c) między tą Stroną a tym państwem trzecim obowiązują ustalenia dotyczące odpowiedniej współpracy administracyjnej zapewniającej pełne wykonanie niniejszego rozdziału, w tym postanowień dotyczących stosowania odpowiedniej dokumentacji pochodzenia materiałów, a Strona ta powiadamia drugą Stronę o tych ustaleniach;
  - d) produkcja lub przetwarzanie materiału prowadzone na terytorium tej Strony wykracza poza zakres jednej lub większej liczby czynności, o których mowa w art. 10.6; oraz
  - e) Strony uzgodnią wszystkie inne mające zastosowanie warunki.
4. Państwa trzecie, o których mowa w ust. 3, obejmują:
- a) państwa Ameryki Środkowej, tj. Kostarykę, Salwador, Gwatemalę, Honduras, Nikaraguę i Panamę; oraz
  - b) państwa rejonu andyjskiego, tj. Kolumbię, Ekwador i Peru.

## ARTYKUŁ 10.4

### Produkty całkowicie uzyskane

1. Za całkowicie uzyskane na terytorium Strony uznaje się następujące produkty:
  - a) rośliny i produkty roślinne tam uprawiane lub zebrane;
  - b) żywe zwierzęta tam urodzone i wyhodowane;
  - c) produkty pochodzące od żywych zwierząt tam wyhodowanych;
  - d) produkty uzyskane w wyniku łowiectwa, odławiania, łowienia, zbierania lub chwytania, jednak nie poza zewnętrznymi granicami morza terytorialnego tej Strony;
  - e) produkty pochodzące z ubitych zwierząt tam urodzonych i wyhodowanych;
  - f) produkty uzyskane tam z akwakultury, jeżeli organizmy wodne, w tym ryby, mięczaki, skorupiaki, inne bezkręgowce wodne oraz rośliny wodne, urodziły się lub zostały wyhodowane z materiału rozmnożeniowego takiego jak jaja, ikra, narybek, palczaki lub larwy, w drodze ingerencji w procesy hodowli lub wzrostu, w celu zwiększenia produkcji, na przykład przez regularne zarybianie, karmienie lub ochronę przed drapieżnikami;

- g) minerały lub inne naturalnie występujące substancje, nieobjęte lit. a)–f), tam wydobyte lub pozyskane;
- h) produkty rybołówstwa morskiego i inne produkty wydobyte poza wszystkimi morzami terytorialnymi przez statki tej Strony;
- i) produkty wytworzone na pokładzie statku przetwórci tej Strony wyłącznie z produktów, o których mowa w lit. h);
- j) produkty wydobyte przez Stronę lub osobę tej Strony z dna morskiego lub podglebia poza wszelkimi morzami terytorialnymi, pod warunkiem że mają one prawo do prowadzenia prac w takim dnie morskim lub podglebiu;
- k) odpady lub złom pochodzące z produkcji lub z zużytych produktów tam zebranych, pod warunkiem że produkty te nadają się wyłącznie do odzysku surowców; oraz
- l) produkty tam wyprodukowane wyłącznie z produktów, o których mowa w lit. a)–k).

2. Pojęcia „statek Strony” i „statek przetwórci Strony” w ust. 1 lit. h) oraz i) oznaczają odpowiednio statek lub statek przetwórci, który:

- a) jest zarejestrowany w państwie członkowskim lub w Chile;
- b) pływa pod banderą państwa członkowskiego lub Chile; oraz

- c) spełnia jeden z następujących warunków:
- (i) w co najmniej 50 % stanowi własność osób fizycznych państwa członkowskiego lub Chile; lub
  - (ii) stanowi własność osoby prawnej, która:
    - A) ma swoją siedzibę zarządu i główne miejsce prowadzenia swojej działalności w państwie członkowskim lub w Chile; oraz
    - B) w co najmniej 50 % stanowi własność osób jednej z tych Stron.

## ARTYKUŁ 10.5

### Tolerancje

1. Jeżeli materiał nie pochodzący wykorzystany w produkcji produktu nie spełnia wymogów określonych w załączniku 10-B, produkt ten uznaje się za pochodzący z terytorium Strony, pod warunkiem że:

- a) w odniesieniu do wszystkich produktów<sup>1</sup>, z wyjątkiem produktów sklasyfikowanych w rozdziałach 50–63 systemu zharmonizowanego, łączna wartość materiałów nie pochodzących nie przekracza 10 % ceny *ex-works* produktu;

---

<sup>1</sup> Rozdziały 1–24 systemu zharmonizowanego, zgodnie z uwagą 9 załącznika 10-A.

b) w odniesieniu do produktów sklasyfikowanych w rozdziałach 50–63 systemu zharmonizowanego, zastosowanie mają tolerancje określone w uwagach 6–8 załącznika 10-A.

2. Ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli wartość lub masa materiałów nie pochodzących wykorzystanych w produkcji produktu przekracza którąkolwiek z wartości procentowych określających maksymalną wartość lub masę materiałów nie pochodzących, jak określono w wymogach zawartych w załączniku 10-B.

3. Ust. 1 nie ma zastosowania do produktów całkowicie uzyskanych na terytorium Strony w rozumieniu art. 10.4. Jeżeli zgodnie z załącznikiem 10-B wymagane jest, aby materiały wykorzystane w produkcji produktu były całkowicie uzyskane, zastosowanie mają ust. 1 i 2 niniejszego artykułu.

## ARTYKUŁ 10.6

### Niewystarczająca obróbka lub przetworzenie

1. Niezależnie od art. 10.2 ust. 1 lit. c) produktu nie uznaje się za pochodzący z terytorium Strony, jeżeli tylko jedna lub większa liczba następujących czynności przeprowadzana jest na materiałach nie pochodzących z terytorium tej Strony:

a) czynności konserwujące, takie jak suszenie, mrożenie, przechowywanie w solance lub inne podobne czynności, których jedynym celem jest zapewnienie, aby produkt pozostał w dobrym stanie podczas transportu i składowania;

- b) dzielenie i łączenie opakowań;
- c) mycie, czyszczenie, usuwanie kurzu, rdzy, oleju, farby lub innych pokryć;
- d) wszelkie prasowanie materiałów i artykułów włókienniczych;
- e) proste czynności malowania i polerowania;
- f) łuskanie i częściowe lub całkowite bielenie ryżu, polerowanie i glazurowanie zbóż oraz ryżu;
- g) czynności polegające na barwieniu lub aromatyzowaniu cukru lub formowaniu kostek cukru, częściowe lub całkowite mielenie cukru kryształu w postaci stałej;
- h) obieranie, drylowanie i łuskanie owoców, orzechów i warzyw;
- i) ostrzenie, proste szlifowanie lub proste cięcie;
- j) przesiewanie, przeglądanie, sortowanie, klasyfikowanie, stopniowanie lub dobieranie;
- k) proste umieszczanie w butelkach, puszkach, butlach, workach, pudełkach, skrzynkach umocowanie na kartonach lub deskach oraz wszelkie inne proste czynności związane z pakowaniem;
- l) umieszczanie lub drukowanie znaków, etykiet, logo i innych podobnych znaków odróżniających na produktach lub ich opakowaniach;



- m) proste mieszanie produktów, nawet różnych rodzajów, w tym mieszanie cukru z dowolnym materiałem;
- n) prosty montaż części artykułów w celu utworzenia całego artykułu lub rozkładanie produktów na części;
- o) proste dodawanie wody, rozcieńczanie, odwadnianie lub skażanie produktów; lub
- p) ubój zwierząt.

2. Do celów ust. 1 czynność uznaje się za prostą, jeżeli jej wykonanie nie wymaga żadnych szczególnych umiejętności lub maszyn, lub urządzeń lub sprzętu specjalnie wyprodukowanych lub zainstalowanych w celu wykonania takiej czynności.

## ARTYKUŁ 10.7

### Jednostka kwalifikacyjna

1. Do celów niniejszego rozdziału, jednostką kwalifikacyjną jest produkt, który uznaje się za jednostkę podstawową przy dokonywaniu klasyfikacji produktu w ramach systemu zharmonizowanego.

2. Jeżeli przesyłka składa się z wielu identycznych produktów klasyfikowanych do tej samej pozycji systemu zharmonizowanego, każdy produkt bierze się pod uwagę indywidualnie do celów stosowania niniejszego rozdziału.

## ARTYKUŁ 10.8

### Akcesoria, części zapasowe i narzędzia

1. Akcesoria, części zapasowe i narzędzia dostarczane z elementem wyposażenia, maszyną, urządzeniem lub pojazdem, które są częścią zwykłego wyposażenia i są wliczone w jego cenę lub nie są oddzielnie fakturowane, uznaje się za jeden produkt z danym elementem wyposażenia, maszyną, urządzeniem lub pojazdem.

2. Akcesoria, części zapasowe i narzędzia, o których mowa w ust. 1, nie są brane pod uwagę przy określaniu pochodzenia produktu, z wyjątkiem obliczania maksymalnej wartości materiałów niepochodzących, jeżeli produkt podlega regule maksymalnej wartości materiałów niepochodzących określonej w załączniku 10-B.

## ARTYKUŁ 10.9

### Zestawy

Zestawy, o których mowa w regule 3 Ogólnych reguł interpretacji systemu zharmonizowanego, uznaje się za pochodzące z terytorium Strony, jeżeli wszystkie ich elementy są produktami pochodzącymi. Jeżeli zestaw składa się z produktów pochodzących i niepochodzących, cały zestaw uznaje się za pochodzący z terytorium Strony, pod warunkiem że wartość produktów niepochodzących nie przekracza 15 % ceny *ex-works* danego zestawu.

## ARTYKUŁ 10.10

### Elementy neutralne

Do ustalenia, czy produkt kwalifikuje się jako produkt pochodzący z terytorium Strony, nie jest konieczne ustalenie pochodzenia następujących elementów, które mogłyby zostać wykorzystane w jego produkcji:

- a) paliw, energii, katalizatorów i rozpuszczalników;
- b) sprzętu, urządzeń i zapasów stosowanych do testowania lub kontrolowania produktów;

- c) maszyn, narzędzi, ciągadeł i form;
- d) części zamiennych i materiałów wykorzystywanych do konserwacji sprzętu i budynków;
- e) oliw, smarów, materiałów składowych i innych materiałów stosowanych w produkcji lub używanych do obsługi sprzętu i budynków;
- f) rękawic, okularów, obuwia, odzieży, sprzętu ochronnego i zapasów;
- g) wszelkich innych materiałów, które nie są włączane do danego produktu, ale co do których można wykazać, że są wykorzystywane w produkcji danego produktu.

#### ARTYKUŁ 10.11

##### Opakowania, materiały opakowaniowe i pojemniki opakowaniowe

1. Jeżeli, zgodnie z regułą 5 Ogólnych reguł interpretacji systemu zharmonizowanego, materiały opakowaniowe i pojemniki opakowaniowe, w które produkt pakowany jest do sprzedaży detalicznej, są klasyfikowane z produktem, te materiały opakowaniowe i pojemniki opakowaniowe nie są brane pod uwagę przy określaniu pochodzenia produktu, z wyjątkiem obliczania maksymalnej wartości materiałów niepochodzących, jeżeli produkt podlega regule maksymalnej wartości materiałów niepochodzących określonej w załączniku 10-B.

2. Przy ustalaniu, czy produkt pochodzi z terytorium Strony, nie bierze się pod uwagę materiałów opakowaniowych i pojemników opakowaniowych, które są wykorzystywane do ochrony produktu podczas transportu.

## ARTYKUŁ 10.12

### Metoda rozróżnienia księgowego materiałów zamiennych

1. Materiały zamienne pochodzące i niepochodzące oddziela się fizycznie podczas składowania w celu zachowania ich statusu materiałów pochodzących lub niepochodzących, w zależności od przypadku. Materiały te mogą być wykorzystywane w produkcji produktu bez ich fizycznego oddzielenia podczas składowania pod warunkiem, że stosowana jest metoda rozróżnienia księgowego.

2. Metodę rozróżnienia księgowego, o której mowa w ust. 1, stosuje się zgodnie z metodą zarządzania zapasami w oparciu o zasady rachunkowości powszechnie akceptowane przez daną Stronę. Metoda rozróżnienia księgowego musi zapewniać, aby w dowolnym czasie liczba produktów, które mogłyby być uznane za produkty pochodzące z terytorium Strony, nie przekraczała liczby możliwej do uzyskania przy zastosowaniu metody fizycznego oddzielenia produktów podczas magazynowania.

3. Do celów ust. 1, „materiały zamienne” oznaczają materiały tego samego rodzaju i jakości handlowej, o takich samych cechach technicznych i fizycznych, i które są niemożliwe do rozróżnienia po ich włączeniu do produktu końcowego.

## ARTYKUŁ 10.13

### Produkty powracające

Jeżeli produkt pochodzący z terytorium Strony zostaje wywieziony z terytorium tej Strony do państwa trzeciego i powraca na terytorium tej Strony, produkt taki uznaje się za niepochodzący, chyba że można wykazać w sposób zadowalający dla organów celnych tej Strony, że produkt powracający:

- a) jest tym samym produktem, co produkt wywieziony; oraz
- b) nie został poddany jakimkolwiek innym czynnościom niż czynności niezbędne do zachowania go w dobrym stanie, gdy znajdował się w państwie trzecim, lub gdy był przedmiotem wywozu.

## ARTYKUŁ 10.14

### Zasada niemanipulacji

1. Produkt pochodzący zgłoszony do użytku krajowego na terytorium Strony dokonującej przywozu nie może, po dokonaniu wywozu i przed zgłoszeniem go do użytku krajowego, zostać zmieniony, przekształcony w jakikolwiek sposób ani poddany czynnościom innym niż służące zachowaniu go w dobrym stanie lub dodawanie lub umieszczanie oznaczeń, etykiet, pieczęci lub jakiegokolwiek innej dokumentacji w celu zapewnienia zgodności z określonymi wymogami wewnętrznymi Strony dokonującej przywozu.

2. Przechowywanie lub wystawianie produktu w państwie trzecim może mieć miejsce, pod warunkiem że pozostaje on pod dozorem celnym w danym państwie trzecim.
3. Bez uszczerbku dla sekcji B, dzielenie przesyłek może mieć miejsce na terytorium państwa trzeciego, jeśli zostaje dokonane przez eksportera lub na jego odpowiedzialność oraz pod warunkiem że przesyłki te pozostają pod dozorem celnym w danym państwie trzecim.
4. W razie wątpliwości, czy warunki przewidziane w ust. 1–3 zostały spełnione, organ celny Strony dokonującej przywozu może zażądać od importera dostarczenia dowodu spełnienia tych warunków. Taki dowód może zostać dostarczony za pomocą wszelkich środków, w tym umownych dokumentów przewozowych, takich jak konosament, dowodów faktycznych lub materialnych, takich jak oznakowanie lub numeracja opakowań, lub jakichkolwiek innych dowodów związanych z samym produktem.

## ARTYKUŁ 10.15

### Wystawy

1. Produkty pochodzące wysłane z przeznaczeniem na wystawę w państwie trzecim i sprzedane po wystawie w celu przywozu na terytorium jednej ze Stron korzystają w przywozie z postanowień niniejszej części niniejszej Umowy, pod warunkiem że wykazano w sposób zadowalający dla organów celnych, że:
  - a) eksporter wysłał te produkty z terytorium Strony do danego państwa trzeciego, w którym odbywała się wystawa i prezentował je na tej wystawie;

- b) eksporter ten sprzedał produkty lub w inny sposób zbył je na rzecz odbiorcy na terytorium Strony;
- c) produkty zostały wysłane w trakcie wystawy lub natychmiast po niej w stanie, w jakim zostały wysłane na wystawę; oraz
- d) produkty, od momentu ich wysyłki na wystawę, nie były używane w celach innych niż prezentacja na wystawie.

2. Oświadczenie o pochodzeniu sporządza się zgodnie z sekcją B i przedkłada się organom celnym zgodnie z procedurami celnymi Strony dokonującej przywozu. Wskazuje się w nim nazwę i adres wystawy.

3. Ust. 1 ma zastosowanie do wszelkich wystaw handlowych, przemysłowych, rolnych lub rzemieślniczych, targów lub podobnych pokazów lub wystaw publicznych, które nie są organizowane na użytek prywatny w sklepach lub pomieszczeniach handlowych w celu sprzedaży tych produktów, i w trakcie których dane produkty pozostają pod kontrolą celną.

4. Organy celne Strony dokonującej przywozu mogą wymagać dowodów potwierdzających, że produkty pozostawały pod kontrolą celną w państwie, w którym były wystawiane, a także dodatkowej dokumentacji dotyczącej warunków, na jakich produkty były wystawiane.



## SEKCJA B

### PROCEDURY DOTYCZĄCE POCHODZENIA

#### ARTYKUŁ 10.16

##### Wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe

1. Strona dokonująca przywozu przyznaje preferencyjne traktowanie taryfowe produktowi pochodzącemu z terytorium drugiej Strony w rozumieniu niniejszego rozdziału na podstawie wniosku importera o preferencyjne traktowanie taryfowe. Importer ponosi odpowiedzialność za poprawność wniosku o preferencyjne traktowanie taryfowe oraz za zgodność z wymogami określonymi w niniejszym rozdziale.
2. Podstawą wniosku o preferencyjne traktowanie taryfowe jest jedno z poniższych:
  - a) oświadczenie o pochodzeniu sporządzone przez eksportera zgodnie z art. 10.17;
  - b) wiedza importera, z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 10.19.
3. Wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe oraz podstawę tego wniosku, o których mowa w ust. 2, włącza się do zgłoszenia celnego zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony dokonującej przywozu.

4. Importer składający wniosek o preferencyjne traktowanie na podstawie oświadczenia o pochodzeniu zgodnie z ust. 2 lit. a) przechowuje oświadczenie oraz na żądanie przedstawia je organowi celnemu Strony dokonującej przywozu.

## ARTYKUŁ 10.17

### Oświadczenie o pochodzeniu

1. Eksporter produktu sporządza oświadczenie o pochodzeniu na podstawie informacji świadczących o tym, że produkt jest produktem pochodzącym, w tym – w stosownych przypadkach – informacji na temat statusu pochodzenia materiałów wykorzystanych w jego produkcji.
2. Eksporter odpowiedzialny jest za poprawność sporządzonego oświadczenia o pochodzeniu oraz informacji przekazywanych zgodnie z ust. 1. Jeżeli eksporter ma powody, by sądzić, że oświadczenie o pochodzeniu zawiera nieprawidłowe informacje lub jest oparte na nieprawidłowych informacjach, eksporter natychmiast powiadamia importera o wszelkich zmianach mających wpływ na status pochodzenia danego produktu. W takim przypadku importer koryguje zgłoszenie przywozowe oraz uiszcza wszelkie mające zastosowanie należne cło.
3. Eksporter sporządza oświadczenie o pochodzeniu w jednej z wersji językowych określonych w załączniku 10-C na fakturze lub innym dokumencie handlowym, w którym opisano produkt pochodzący na tyle szczegółowo, aby umożliwić jego identyfikację zgodnie z nomenklaturą stosowaną w systemie zharmonizowanym. Strona dokonująca przywozu nie może wymagać od importera przedłożenia tłumaczenia oświadczenia o pochodzeniu.

4. Oświadczenie o pochodzeniu ważne jest przez rok od dnia jego sporządzenia.
5. Oświadczenie o pochodzeniu może zostać sporządzone w odniesieniu do:
  - a) pojedynczej wysyłki jednego lub większej liczby produktów na terytorium Strony; lub
  - b) wielokrotnych wysyłek identycznych produktów na terytorium Strony w okresie wskazanym w oświadczeniu o pochodzeniu, nieprzekraczającym 12 miesięcy.
6. Strona dokonująca przywozu, na wniosek importera oraz z zastrzeżeniem wszelkich wymogów nakładanych przez Stronę dokonującą przywozu, zezwala na złożenie jednego oświadczenia o pochodzeniu dla produktów niezmontowanych lub rozmontowanych w rozumieniu reguły nr 2 lit. a) Ogólnych reguł interpretacji systemu zharmonizowanego, klasyfikowanych w sekcjach XV–XXI systemu zharmonizowanego, w przypadku przywozu partiami.

#### ARTYKUŁ 10.18

##### Drobne niezgodności i drobne błędy

Organ celny Strony dokonującej przywozu nie może odrzucić wniosku o preferencyjne traktowanie taryfowe z powodu drobnych niezgodności między oświadczeniem o pochodzeniu a dokumentami przedłożonymi urzędowi celnemu, lub drobnych błędów w oświadczeniu o pochodzeniu.

## ARTYKUŁ 10.19

### Wiedza importera

1. Strona dokonująca przywozu może w swoich przepisach ustawowych i wykonawczych ustanowić warunki określające, którzy importerzy mogą opierać wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe na wiedzy importera.
2. Niezależnie od ust. 1 wiedza importera o pochodzeniu produktu musi opierać się na informacjach świadczących o tym, że produkt rzeczywiście kwalifikuje się jako produkt pochodzący oraz spełnia wymogi uzyskania statusu pochodzenia określone w niniejszym rozdziale.

## ARTYKUŁ 10.20

### Wymogi dotyczące przechowywania dokumentacji

1. Importer wnioskujący o preferencyjne traktowanie taryfowe w odniesieniu do produktu przywożonego na terytorium Strony:
  - a) jeżeli podstawą wniosku o preferencyjne traktowanie jest oświadczenie o pochodzeniu – przechowuje oświadczenie o pochodzeniu sporządzone przez eksportera przez okres co najmniej trzech lat od dnia złożenia wniosku o preferencyjne traktowanie produktu; oraz

- b) jeżeli podstawą wniosku o preferencyjne traktowanie jest wiedza importera – przechowuje informacje świadczące o tym, że produkt spełnia wymogi uzyskania statusu pochodzenia określone w niniejszym rozdziale przez okres co najmniej trzech lat od dnia złożenia wniosku o preferencyjne traktowanie produktu.
2. Eksporter, który sporządził oświadczenie o pochodzeniu, przechowuje kopię oświadczenia o pochodzeniu oraz wszystkie inne dokumenty świadczące o tym, że produkt spełnia wymogi uzyskania statusu pochodzenia określone w niniejszym rozdziale, przez okres co najmniej czterech lat po sporządzeniu takiego oświadczenia o pochodzeniu.
3. Dokumenty, które mają być przechowywane zgodnie z niniejszym artykułem, mogą być przechowywane w formie elektronicznej zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony dokonującej przywozu lub wywozu, stosownie do przypadku.

## ARTYKUŁ 10.21

### Zwolnienia z wymogów dotyczących oświadczeń o pochodzeniu

1. Produkty wysłane jako paczki od osób prywatnych do osób prywatnych lub stanowiące część bagażu osobistego podróżnych uznawane są za produkty pochodzące bez wymogu przedstawienia oświadczenia o pochodzeniu, pod warunkiem że takie produkty nie są przywożone w celach handlowych i zostały zgłoszone jako spełniające wymogi niniejszego rozdziału oraz że nie ma żadnych wątpliwości co do wiarygodności takiego zgłoszenia.

2. Przywóz o charakterze okazjonalnym, obejmujący wyłącznie produkty do osobistego użytku ich odbiorców lub podróżnych, lub ich rodzin, nie jest uważany za przywóz w celach handlowych, jeśli rodzaj i ilość towarów w sposób oczywisty wskazują na brak przeznaczenia handlowego, pod warunkiem że przywóz nie stanowi części serii przywozów, które można z uzasadnionych względów uznać za dokonane oddzielnie w celu uniknięcia wymogu złożenia oświadczenia o pochodzeniu.

3. Całkowita wartość produktów, o których mowa w ust. 1, nie może przekraczać 500 EUR lub równowartości tej kwoty w walucie danej Strony w przypadku paczek, lub 1 200 EUR lub równowartości tej kwoty w walucie danej Strony w przypadku produktów stanowiących część bagażu osobistego podróżnych.

## ARTYKUŁ 10.22

### Weryfikacja

1. Organ celny Strony dokonującej przywozu może zweryfikować status pochodzenia produktu lub spełnienie innych wymogów określonych w niniejszym rozdziale, stosując metody oceny ryzyka, które mogą obejmować losowy dobór próby. Do celów takiej weryfikacji organ celny Strony dokonującej przywozu może zwrócić się o udzielenie informacji do importera, który złożył wniosek o preferencyjne traktowanie zgodnie z art. 10.16.

2. Organ celny Strony dokonującej przywozu, który zwraca się o udzielenie informacji zgodnie z ust. 1, może żądać wyłącznie następujących informacji w odniesieniu do pochodzenia produktu:
- a) oświadczenia o pochodzeniu, jeżeli podstawą wniosku było oświadczenie o pochodzeniu;  
oraz
  - b) informacji dotyczących spełnienia kryteriów pochodzenia, czyli:
    - (i) jeśli kryterium pochodzenia to „całkowicie uzyskane” – mającej zastosowanie kategorii (taka jak zbiory, górnictwo, rybołówstwo) i miejsca produkcji;
    - (ii) jeśli kryterium pochodzenia oparte jest na zmianie w klasyfikacji taryfowej – wykazu wszystkich materiałów niepochodzących, łącznie z ich klasyfikacją taryfową (w formacie dwu-, cztero- lub sześciocyfrowym, w zależności od kryterium pochodzenia);
    - (iii) jeśli kryterium oparte jest na metodzie wartości – wartości produktu końcowego, a także wartości wszystkich materiałów niepochodzących wykorzystanych w produkcji;
    - (iv) jeśli kryterium pochodzenia oparte jest na masie – masy produktu końcowego, a także masy odpowiednich materiałów niepochodzących wykorzystanych w produkcie końcowym; oraz
    - (v) jeśli kryterium pochodzenia oparte jest na konkretnym procesie produkcji – opisu tego konkretnego procesu.

3. Przekazując żądane informacje, importer może dodać wszelkie inne informacje, które uzna za istotne do celów weryfikacji.

4. Jeżeli podstawą wniosku o preferencyjne traktowanie taryfowe jest oświadczenie o pochodzeniu wydane przez eksportera zgodnie z art. 10.16 ust. 2 lit. a), importer przekazuje to oświadczenie o pochodzeniu, jednak może odpowiedzieć organowi celnemu Strony dokonującej przywozu, że przekazanie informacji, o których mowa w ust. 2 lit. b) niniejszego artykułu, nie jest możliwe.

5. Jeżeli podstawą wniosku o preferencyjne traktowanie taryfowe jest wiedza importera, o której mowa w art. 10.16 ust. 2 lit. b), przeprowadzający weryfikację organ celny Strony dokonującej przywozu może – po uprzednim zwróceniu się o udzielenie informacji zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu – dodatkowo zwrócić się do importera o udzielenie informacji, jeżeli ten organ celny uzna, że do zweryfikowania status pochodzenia produktu lub spełnienia pozostałych wymogów określonych w niniejszym rozdziale niezbędne są dodatkowe informacje. Organ celny Strony dokonującej przywozu może w stosownych przypadkach zażądać od importera konkretnych dokumentów i informacji.

6. Jeżeli organ celny Strony dokonującej przywozu podejmie decyzję o zawieszeniu przyznania preferencyjnego traktowania taryfowego w odniesieniu do danych produktów w oczekiwaniu na wyniki weryfikacji, może zaproponować importerowi możliwość zwolnienia produktów. Warunkiem takiego zwolnienia może być wymaganie przez Stronę dokonującą przywozu zabezpieczenia lub innych odpowiednich środków ostrożności. Każde zawieszenie preferencyjnego traktowania taryfowego zostaje zakończone tak szybko, jak to możliwe po upewnieniu się przez organ celny Strony dokonującej przywozu co do statusu pochodzenia danych produktów lub spełnienia pozostałych wymogów określonych w niniejszym rozdziale.



## ARTYKUŁ 10.23

### Współpraca administracyjna

1. W celu zapewnienia właściwego stosowania niniejszego rozdziału Strony współpracują ze sobą, za pośrednictwem swoich odpowiednich organów celnych, przy weryfikowaniu statusu pochodzenia produktu lub spełnienia pozostałych wymogów określonych w niniejszym rozdziale.
2. Jeżeli podstawą wniosku o preferencyjne traktowanie taryfowe jest oświadczenie o pochodzeniu zgodnie z art. 10.16 ust. 2 lit. a), przeprowadzający weryfikację organ celny Strony dokonującej przywozu może – po zwróceniu się do importera o informacje zgodnie z art. 10.22 ust. 1 – zwrócić się z wnioskiem o udzielenie informacji do organu celnego Strony dokonującej wywozu w terminie dwóch lat po dniu złożenia wniosku o preferencyjne traktowanie taryfowe, jeżeli organ celny Strony dokonującej przywozu uzna, że takie dodatkowe informacje są niezbędne do zweryfikowania statusu pochodzenia produktu lub czy spełnione zostały pozostałe wymogi określone w niniejszym rozdziale. Organ celny Strony dokonującej przywozu może w stosownych przypadkach zwrócić się z wnioskiem od organu celnego Strony dokonującej wywozu o przekazanie konkretnych dokumentów i informacji.
3. Organ celny Strony dokonującej przywozu uwzględnia we wniosku, o którym mowa w ust. 2, następujące informacje:
  - a) oświadczenie o pochodzeniu lub jego kopię;

- b) nazwę organu celnego składającego wniosek;
- c) nazwę eksportera podlegającego weryfikacji;
- d) przedmiot i zakres weryfikacji; oraz
- e) w stosownych przypadkach, wszelkie odpowiednie dokumenty.

4. Organ celny Strony dokonującej wywozu może, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi tej Strony, przeprowadzić swoją weryfikację, żądając dokumentów od eksportera oraz domagając się wszelkich dowodów, lub wizytując obiekty eksportera celem przeglądu dokumentacji oraz inspekcji obiektów wykorzystywanych w produkcji produktu.

5. W następstwie wniosku, o którym mowa w ust. 2, organ celny Strony dokonującej wywozu przekazuje organowi celnemu Strony dokonującej przywozu następujące informacje:

- a) wymagane dokumenty, o ile są one dostępne;
- b) opinię w sprawie statusu pochodzenia danego produktu;
- c) opis produktu podlegającego weryfikacji oraz klasyfikację taryfową istotną dla stosowania reguł pochodzenia;

- d) opis i wyjaśnienie procesu produkcji do uzasadnienia statusu pochodzenia produktu;
  - e) informacje o sposobie, w jaki przeprowadzono weryfikację statusu pochodzenia produktu zgodnie z ust. 4; oraz
  - f) w stosownych przypadkach – dokumenty uzupełniające.
6. Organ celny Strony dokonującej wywozu nie może przekazywać organowi celnemu Strony dokonującej przywozu informacji, o których mowa w ust. 5 lit. a) lub f), bez zgody eksportera.
7. Wszystkie wymagane informacje, w tym wszelkie dokumenty potwierdzające oraz wszelkie inne powiązane informacje dotyczące weryfikacji, powinny najlepiej być wymieniane między organami celnymi Stron drogą elektroniczną.
8. Strony, za pośrednictwem koordynatorów wyznaczonych zgodnie z niniejszą częścią niniejszej Umowy, przekazują sobie dane kontaktowe swoich odpowiednich organów celnych oraz wszelkie zmiany w tym zakresie w terminie 30 dni od wprowadzenia takich zmian.

## ARTYKUŁ 10.24

### Wzajemna pomoc w zwalczaniu nadużyć

W przypadku podejrzenia naruszenia niniejszego rozdziału Strony udzielają sobie wzajemnej pomocy zgodnie z Protokołem do niniejszej Umowy w sprawie wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych.

## ARTYKUŁ 10.25

### Odrzucanie wniosków o preferencyjne traktowanie taryfowe

1. Z zastrzeżeniem wymogów określonych w ust. 3–5, organ celny Strony dokonującej przywozu może odmówić preferencyjnego traktowania taryfowego, jeżeli:
  - a) w terminie trzech miesięcy po zwróceniu się o udzielenie informacji zgodnie z art. 10.22 ust. 1:
    - (i) importer nie udzielił odpowiedzi;
    - (ii) w przypadkach gdy podstawą wniosku o preferencyjne traktowanie taryfowe jest oświadczenie o pochodzeniu zgodnie z art. 10.16 ust. 2 lit. a) – nie zostało przekazane oświadczenie o pochodzeniu; lub

- (iii) w przypadkach gdy podstawą wniosku o preferencyjne traktowanie taryfowe jest wiedza importera, o której mowa w art. 10.16 ust. 2 lit. b) – informacje przekazane przez importera nie są adekwatne do potwierdzenia statusu pochodzenia danego produktu;
  - b) w terminie trzech miesięcy po zwróceniu się o udzielenie dodatkowych informacji na podstawie art. 10.22 ust. 5:
    - (i) importer nie udzielił odpowiedzi; lub
    - (ii) informacje przekazane przez importera nie są adekwatne do potwierdzenia, że produkt jest produktem pochodzącym;
  - c) w terminie 10 miesięcy po zwróceniu się o udzielenie informacji zgodnie z art. 10.23 ust. 2:
    - (i) organ celny Strony dokonującej wywozu nie udzielił odpowiedzi; lub
    - (ii) informacje przekazane przez organ celny Strony dokonującej wywozu nie są adekwatne do potwierdzenia statusu pochodzenia danego produktu.
2. Organ celny Strony dokonującej przywozu może odrzucić wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe, jeżeli importer, który złożył wniosek, nie spełnia wymogów określonych w niniejszym rozdziale innych niż te odnoszące się do statusu pochodzenia produktów.

3. Jeżeli organ celny Strony dokonującej przywozu ma wystarczające uzasadnienie, aby odrzucić wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, oraz w przypadkach gdy organ celny Strony dokonującej wywozu przedstawił opinię zgodnie z art. 10.23 ust. 5 lit. b), potwierdzającą status pochodzenia produktów, organ celny Strony dokonującej przywozu powiadamia organ celny Strony dokonującej wywozu o swoim zamiarze odrzucenia wniosku o preferencyjne traktowanie taryfowe w terminie dwóch miesięcy od otrzymania tej opinii.

4. Jeżeli dokonano powiadomienia, o którym mowa w ust. 3, na wniosek którejkolwiek ze Stron przeprowadza się konsultacje w terminie trzech miesięcy od dnia tego powiadomienia. Termin przewidziany na konsultacje może zostać przedłużony w indywidualnych przypadkach za obopólną zgodą organów celnych Stron. Konsultacje te mogą odbywać się zgodnie z procedurą określoną przez podkomitet, o którym mowa w art. 10.31.

5. Po upływie terminu przewidzianego na konsultacje organ celny Strony dokonującej przywozu odrzuca wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe wyłącznie w przypadku, gdy nie jest w stanie potwierdzić statusu pochodzenia produktu oraz po przyznaniu importerowi prawa do bycia wysłuchanym.

## ARTYKUŁ 10.26

### Poufność

1. Każda ze Stron zachowuje, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, poufność informacji przekazanych jej przez drugą Stronę zgodnie z niniejszym rozdziałem, a także chroni te informacje przed ich ujawnieniem.
2. Informacje uzyskane przez organy Strony dokonującej przywozu wykorzystywane są przez te organy wyłącznie do celów niniejszego rozdziału.
3. Każda ze Stron zapewnia, aby informacje poufne zgromadzone na podstawie niniejszego rozdziału nie były wykorzystywane do celów innych niż zarządzanie i egzekwowanie decyzji i ustaleń dotyczących pochodzenia produktów i kwestii celnych, chyba że osoba lub Strona, która przekazała te poufne informacje, na to zezwoli.
4. Niezależnie od ust. 3 Strona może zezwolić na wykorzystywanie informacji zgromadzonych na podstawie niniejszego rozdziału w jakimkolwiek postępowaniu administracyjnym, sądowym lub quasi-sądowym wszczętym w związku z nieprzestrzeganiem przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących ceł i uregulowań wykonujących niniejszy rozdział. Strona z wyprzedzeniem powiadamia osobę lub Stronę, która przekazała dane informacje, o każdym takim wykorzystaniu.

## ARTYKUŁ 10.27

### Zwroty i wnioski o preferencyjne traktowanie taryfowe po przywozie

1. Każda ze Stron przewiduje, że importer może po dokonaniu przywozu złożyć wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe oraz o zwrot wszelkiego nadpłaconego cła za produkt, jeżeli:
  - a) importer nie złożył wniosku o preferencyjne traktowanie taryfowe w chwili przywozu;
  - b) wniosek składany jest nie później niż dwa lata po dniu przywozu; oraz
  - c) dany produkt kwalifikował się do preferencyjnego traktowania taryfowego w momencie przywozu na terytorium danej Strony.
2. Jako warunek przyznania preferencyjnego traktowania taryfowego na podstawie wniosku złożonego zgodnie z ust. 1 Strona dokonująca przywozu może wymagać, aby importer:
  - a) złożył wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony dokonującej przywozu;
  - b) w stosownych przypadkach przekazał oświadczenie o pochodzeniu; oraz
  - c) spełnił wszystkie inne mające zastosowanie wymogi określone w niniejszym rozdziale w taki sam sposób, jak w przypadku gdyby wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe złożono w momencie przywozu.



## ARTYKUŁ 10.28

### Środki i kary administracyjne

1. W stosownych przypadkach Strona nakłada środki i kary administracyjne, zgodnie ze swoimi odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, na osobę, która sporządziła dokument lub przyczynia się do sporządzenia dokumentu zawierającego nieprawidłowe informacje w celu uzyskania preferencyjnego traktowania taryfowego produktu lub która nie spełnia wymogów określonych w:

- a) art. 10.20;
- b) art. 10.23 ust. 4, nie przekazując dowodów lub odmawiając wizyty; lub
- c) art. 10.17 ust. 2, nie korygując wniosku o preferencyjne traktowanie taryfowe złożonego w ramach zgłoszenia celnego i opłacając cło w stosownych przypadkach, jeśli pierwotny wniosek o preferencyjne traktowanie był oparty na nieprawidłowych informacjach.

2. Strona uwzględnia art. 6 ust. 3.6 porozumienia WTO o ułatwieniach w handlu w załączniku 1A do porozumienia WTO w przypadkach, gdy importer dobrowolnie ujawnia korektę wniosku o preferencyjne traktowanie przed otrzymaniem wniosku o weryfikację, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi tej Strony.

## SEKCJA C

### POSTANOWIENIA KOŃCOWE

#### ARTYKUŁ 10.29

##### Ceuta i Melilla

1. Do celów niniejszego rozdziału w odniesieniu do Strony UE pojęcie „Strona” nie obejmuje Ceuty i Melilli.
2. Produkty pochodzące z Chile przy przywozie do Ceuty i Melilli objęte są pod wszystkimi względami takim samym traktowaniem celnym na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy, jakimi są objęte produkty pochodzące z obszaru celnego Unii Europejskiej na podstawie Protokołu 2 do Aktu przystąpienia Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej do Unii Europejskiej. Chile przyznaje wobec przywozu produktów objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy i pochodzących z Ceuty i Melilli takie samo traktowanie celne jak w przypadku produktów przywożonych oraz pochodzących ze Strony UE.
3. Reguły pochodzenia i procedury dotyczące pochodzenia, o których mowa w niniejszym rozdziale, stosuje się odpowiednio do produktów wywożonych z Chile do Ceuty i Melilli oraz do produktów wywożonych z Ceuty i Melilli do Chile.

4. Ceutę i Melillę uznaje się za jedno terytorium.
5. Art. 10.3 ma zastosowanie do przywozu i wywozu produktów między Stroną UE, Chile oraz Ceutą i Melillą.
6. Eksporter wpisuje „Chile” oraz „Ceuta i Melilla” w polu 3 tekstu oświadczenia o pochodzeniu w załączniku 10-C, w zależności od pochodzenia produktu.
7. Organy celne Królestwa Hiszpanii odpowiedzialne są za stosowanie niniejszego artykułu w Ceucie i Melilli.

#### ARTYKUŁ 10.30

##### Zmiany

Wspólna Rada może przyjmować decyzje dotyczące zmiany niniejszego rozdziału i załączników 10-A–10-E zgodnie z art. 8.5 ust. 1 lit. a).

## ARTYKUŁ 10.31

### Podkomitet ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia

1. W skład Podkomitetu ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia (zwanego dalej „podkomitetem”), ustanowionego na podstawie art. 8.8 ust. 1, wchodzi przedstawiciele Stron odpowiedzialni za cła.
2. Podkomitet jest odpowiedzialny za skuteczne wykonanie i stosowanie niniejszego rozdziału.
3. Do celów niniejszego rozdziału podkomitet pełni następujące funkcje:
  - a) dokonuje przeglądu i wydaje, w razie potrzeby, odpowiednie zalecenia dla Wspólnego Komitetu w zakresie:
    - (i) wykonywania i stosowania niniejszego rozdziału; oraz
    - (ii) wszelkich zmian niniejszego rozdziału i załączników 10-A–10-E zaproponowanych przez Stronę;
  - b) przedstawia Wspólnemu Komitetowi sugestie dotyczące przyjęcia not wyjaśniających w celu ułatwienia wykonywania niniejszego rozdziału; oraz
  - c) rozpatruje wszelkie inne uzgodnione przez Strony kwestie związane z niniejszym rozdziałem.

## ARTYKUŁ 10.32

### Produkty w tranzycie lub produkty składowane

Strony mogą stosować niniejszą część niniejszej Umowy do produktów, które są zgodne z niniejszym rozdziałem i które w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy są w tranzycie lub są czasowo składowane w składzie celnym lub na wolnych obszarach celnych na terytorium Strony UE lub w Chile, pod warunkiem przedłożenia organom celnym Strony dokonującej przywozu oświadczenia o pochodzeniu.

## ARTYKUŁ 10.33

### Noty wyjaśniające

Noty wyjaśniające dotyczące interpretacji i stosowania niniejszego rozdziału oraz zarządzania nim określono w załączniku 10-E.

## ROZDZIAŁ 11

### UŁATWIENIA CELNE I HANDLOWE

#### ARTYKUŁ 11.1

##### Cele

1. Strony uznają znaczenie ułatwień celnych i handlowych w zmieniających się globalnych warunkach handlu.
2. Strony uznają, że handel międzynarodowy oraz instrumenty i normy celne stanowią podstawę wymogów i procedur dotyczących przywozu, wywozu i tranzytu.
3. Strony uznają, że ustawowe i wykonawcze przepisy prawa celnego nie mogą być niedyskryminujące, a procedury celne muszą opierać się na stosowaniu nowoczesnych metod i skutecznej kontroli w celu zwalczania nadużyć, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów oraz wspierania legalnego handlu. Każda ze Stron powinna okresowo dokonywać przeglądu swoich ustawowych i wykonawczych przepisów prawa celnego oraz swoich procedur celnych. Strony uznają również, że ich procedury celne nie mogą być uciążliwe pod względem administracyjnym ani ograniczać handlu w stopniu wyższym niż to konieczne, aby osiągnąć uzasadnione cele, oraz że muszą one być stosowane w sposób przewidywalny, spójny i przejrzysty.

4. Strony postanawiają wzmocnić swoją współpracę w celu zapewnienia, aby odpowiednie ustawowe, wykonawcze i proceduralne przepisy prawa celnego oraz zdolności administracyjne odpowiednich organów administracyjnych realizowały cele promowania ułatwień handlowych, zapewniając jednocześnie skuteczną kontrolę celną.

## ARTYKUŁ 11.2

### Definicje

Do celów niniejszego rozdziału „organ celny” oznacza:

- a) w przypadku Chile – *Servicio Nacional de Aduanas* (Krajową Administrację Celną) lub jej następcę; oraz
- b) w przypadku Strony UE – służby Komisji Europejskiej odpowiedzialne za sprawy celne oraz administracje celne i wszelkie inne organy w państwach członkowskich odpowiedzialne za stosowanie i egzekwowanie ustawowych i wykonawczych przepisów prawa celnego.

## ARTYKUŁ 11.3

### Współpraca celna

1. Strony współpracują w sprawach celnych, za pośrednictwem swoich organów celnych, w celu zapewnienia osiągnięcia celów określonych w art. 11.1.
2. Strony rozwijają współpracę, w tym poprzez:
  - a) wymianę informacji dotyczących ich ustawowych i wykonawczych przepisów prawa celnego oraz ich wdrażania, a także procedur celnych, zwłaszcza w następujących obszarach:
    - (i) uproszczenie i modernizacja procedur celnych;
    - (ii) egzekwowanie praw własności intelektualnej przez organy celne;
    - (iii) ułatwianie tranzytu i przeładunku;
    - (iv) relacje ze środowiskiem biznesu; oraz
    - (v) bezpieczeństwo łańcucha dostaw i zarządzanie ryzykiem;



- b) współpracę w zakresie związanych z cłami aspektów zabezpieczenia i ułatwienia międzynarodowych łańcuchów dostaw zgodnie z Ramami norm na rzecz zabezpieczenia i ułatwienia handlu światowego (SAFE) Światowej Organizacji Celnej (WCO) przyjętymi w czerwcu 2005 r.;
- c) rozważenie opracowania wspólnych inicjatyw związanych z przywozem, wywozem i innymi procedurami celnymi, w tym wymiany najlepszych praktyk i pomocy technicznej, oraz zapewnienie skutecznej obsługi środowiska biznesu; taka współpraca może obejmować wymianę w zakresie laboratoriów celnych, szkolenia funkcjonariuszy celnych oraz nowych technologii kontroli i procedur celnych;
- d) wzmacnianie współpracy Stron w dziedzinie cel w organizacjach międzynarodowych, takich jak WTO i WCO;
- e) ustanawianie, jeśli ma to zastosowanie i w stosownych przypadkach, wzajemnego uznawania programów upoważnionego przedsiębiorcy, w tym równoważnych środków ułatwiających wymianę handlową;
- f) prowadzenie wymiany informacji na temat technik zarządzania ryzykiem, norm dotyczących ryzyka i kontroli bezpieczeństwa w celu ustanowienia – w zakresie, w jakim jest to możliwe – norm minimalnych dotyczących technik zarządzania ryzykiem oraz powiązanych wymogów i programów;

- g) dążenie do harmonizacji wymogów Stron dotyczących danych w odniesieniu do procedur przywozowych, wywozowych i innych procedur celnych poprzez wdrożenie wspólnych norm i elementów danych zgodnie z Modelem danych WCO;
- h) dzielenie się swoimi doświadczeniami w zakresie opracowywania i wdrażania systemów jednego okienka oraz, w stosownych przypadkach, opracowywanie wspólnych zbiorów danych dla tych systemów;
- i) utrzymywanie dialogu między odpowiednimi ekspertami ds. polityki celem wspierania użyteczności, skuteczności i możliwości stosowania interpretacji indywidualnych dla organów celnych i przedsiębiorstw handlowych; oraz
- j) wymianę, jeśli ma to zastosowanie i w stosownych przypadkach, określonych kategorii informacji celnych między organami celnymi Stron za pośrednictwem ustrukturyzowanej i częstej komunikacji oraz w konkretnych celach, a mianowicie w celu poprawy zarządzania ryzykiem i skuteczności kontroli celnych, ukierunkowania działań na towary, w przypadku których zachodzi ryzyko pod względem poboru dochodów lub zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony, a także ułatwienia legalnego handlu; taka wymiana informacji pozostaje bez uszczerbku dla wymiany informacji, która może mieć miejsce między Stronami zgodnie z Protokołem do niniejszej Umowy w sprawie wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych.

3. Wszelka wymiana informacji między Stronami na podstawie niniejszego rozdziału podlega odpowiednio wymogom dotyczącym poufności informacji oraz ochrony danych osobowych, określonym w art. 12 Protokołu do niniejszej Umowy w sprawie wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych, a także wszelkim wymogom w zakresie poufności i ochrony prywatności określonym w przepisach ustawowych i wykonawczych Stron.

## ARTYKUŁ 11.4

### Wzajemna pomoc administracyjna

Strony udzielają sobie wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych zgodnie z Protokołem do niniejszej Umowy w sprawie wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych.

## ARTYKUŁ 11.5

### Ustawowe i wykonawcze przepisy prawa celnego oraz procedury celne

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej ustawowe i wykonawcze przepisy prawa celnego oraz procedury celne:
  - a) opierały się na międzynarodowych instrumentach i normach w obszarze ceł i handlu, w tym Międzynarodowej konwencji w sprawie zharmonizowanego systemu oznaczania i kodowania towarów, sporządzonej w Brukseli w dniu 14 czerwca 1983 r., a także Ramach norm na rzecz zabezpieczenia i ułatwienia handlu światowego (SAFE) WCO oraz Modelu danych WCO, a w stosownych przypadkach na istotnych elementach zmienionej konwencji z Kioto dotyczącej uproszczenia i harmonizacji postępowania celnego, sporządzonej w Kioto w dniu 18 maja 1973 r. i przyjętej przez Radę Światowej Organizacji Celnej w czerwcu 1999 r.;

- b) opierały się na zapewnianiu ochrony i ułatwianiu legalnego handlu dzięki skutecznemu egzekwowaniu i przestrzeganiu wymogów prawnych; oraz
- c) były proporcjonalne i niedyskryminujące w celu uniknięcia zbędnych obciążeń dla przedsiębiorców, zapewniania dalszych ułatwień dla przedsiębiorców w wysokim stopniu przestrzegających przepisów, w tym uprzywilejowanego traktowania w odniesieniu do kontroli celnych przed zwolnieniem towarów, a także zapewnienia zabezpieczenia przed nadużyciami i nielegalnymi lub szkodliwymi działaniami;

2. W celu usprawnienia metod pracy oraz zapewnienia niedyskryminacji, przejrzystości, efektywności, uczciwości i rozliczalności działań celnych każda ze Stron:

- a) w miarę możliwości upraszcza wymogi i formalności dotyczące szybkiego zwolnienia i odprawy towarów, oraz dokonuje ich przeglądu;
- b) podejmuje działania na rzecz dalszego uproszczenia i standaryzacji danych i dokumentacji wymaganych przez organy celne i inne jednostki organizacyjne, w celu skrócenia czasu i obniżenia kosztów ponoszonych przez podmioty gospodarcze, w tym małe i średnie przedsiębiorstwa; oraz
- c) zapewnia utrzymanie najwyższych norm etycznych poprzez zastosowanie środków odzwierciedlających zasady odpowiednich konwencji i instrumentów międzynarodowych w tej dziedzinie.

## ARTYKUŁ 11.6

### Zwolnienie towarów

Każda ze Stron zapewnia, aby jej organy celne, organy ochrony granic lub inne właściwe organy:

- a) zapewniały bezzwłoczne zwolnienie towarów w czasie nie dłuższym niż okres niezbędny do zapewnienia zgodności z jej ustawowymi i wykonawczymi przepisami prawa celnego oraz z innymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi związanymi z handlem oraz formalnościami;
- b) zapewniały uprzednie składanie i przetwarzanie drogą elektroniczną dokumentów oraz wszelkich innych wymaganych informacji przed przybyciem towarów;
- c) umożliwiały zwolnienie towarów przed ostatecznym ustaleniem ceł, podatków, opłat i należności, z zastrzeżeniem złożenia zabezpieczenia, jeśli jest to wymagane na mocy ich przepisów ustawowych i wykonawczych, w celu zabezpieczenia ich ostatecznej zapłaty; oraz
- d) nadawały łatwo psującym się towarom odpowiedni priorytet przy planowaniu i przeprowadzaniu wszelkich badań, które mogą być wymagane.

## ARTYKUŁ 11.7

### Uprozczone procedury celne

Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje środki umożliwiające podmiotom gospodarczym spełniającym kryteria określone w jej przepisach ustawowych i wykonawczych korzystanie z dalszego uproszczenia procedur celnych. Takie środki mogą obejmować zgłoszenia celne zawierające ograniczone zestawy danych lub dokumentów potwierdzających, lub okresowe zgłoszenia celne w celu określenia i zapłaty należności celnych i podatków obejmujących wielokrotny przywóz w danym okresie, po zwolnieniu przywożonych towarów, lub inne procedury, które przewidują przyspieszone zwolnienie niektórych przesyłek.

## ARTYKUŁ 11.8

### Upoważnieni przedsiębiorcy

1. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje program partnerstwa na rzecz ułatwień w handlu dla przedsiębiorców, którzy spełniają określone kryteria (zwanym dalej „upoważnionymi przedsiębiorcami”).

2. Określone kryteria kwalifikowania się jako upoważnieni przedsiębiorcy muszą odnosić się do zgodności lub ryzyka braku zgodności z wymogami określonymi w przepisach ustawowych i wykonawczych oraz procedurach każdej ze Stron. Określone kryteria są publikowane i mogą obejmować:

- a) brak poważnego naruszenia lub powtarzających się naruszeń przepisów prawa celnego i przepisów podatkowych, w tym brak skazania za poważne przestępstwo związane z działalnością gospodarczą wnioskodawcy;
- b) wykazanie przez wnioskodawcę, że utrzymuje wysoki poziom kontroli swoich operacji i przepływu towarów zapewniony poprzez system zarządzania ewidencją handlową oraz – w stosownych przypadkach – transportową, co umożliwia przeprowadzanie odpowiednich kontroli celnych;
- c) wypłacalność, którą uznaje się za udowodnioną, jeżeli wnioskodawca ma dobrą sytuację finansową pozwalającą mu na wypełnianie swoich zobowiązań, z należyтым uwzględnieniem cech danego rodzaju działalności gospodarczej;
- d) udokumentowane kompetencje lub kwalifikacje zawodowe bezpośrednio związane z prowadzoną działalnością; oraz
- e) odpowiednie normy bezpieczeństwa i ochrony.

3. Określone kryteria, o których mowa w ust. 2, nie mogą być opracowywane ani stosowane w sposób umożliwiający lub powodujący arbitralną lub nieuzasadnioną dyskryminację między przedsiębiorcami w przypadku istnienia tych samych warunków oraz muszą umożliwiać udział małych i średnich przedsiębiorstw.

4. Program partnerstwa na rzecz ułatwień w handlu, o którym mowa w ust. 1, obejmuje następujące korzyści:

- a) niskie wymagania dotyczące dokumentacji i danych, stosownie do przypadku;
- b) niższy wskaźnik kontroli fizycznych lub badań przyspieszonych, stosownie do przypadku;
- c) uproszczone procedury zwalniania i szybkie zwalnianie, stosownie do przypadku;
- d) korzystanie z zabezpieczeń, w tym – w stosownych przypadkach – zabezpieczenia generalnego lub zabezpieczenia ograniczonego; oraz
- e) kontrolę towarów w pomieszczeniach upoważnionego przedsiębiorcy lub innym miejscu zatwierdzonym przez organy celne.

5. Program partnerstwa na rzecz ułatwień w handlu, o którym mowa w ust. 1, może również obejmować dodatkowe korzyści, takie jak:

- a) odroczenie płatności kwot należności celnych, podatków, opłat i należności;
- b) jednolite zgłoszenie celne w odniesieniu do całego przywozu lub wywozu w danym okresie;  
lub
- c) dostępność specjalnego punktu kontaktowego zapewniającego pomoc w sprawach celnych.



## ARTYKUŁ 11.9

### Wymogi dotyczące danych i dokumentacji

1. Każda ze Stron zapewnia, aby procedury dotyczące przywozu, wywozu i tranzytu oraz wymogi w zakresie danych i dokumentacji:

- a) były przyjmowane i stosowane z myślą o szybkim zwolnieniu towarów, o ile spełnione są warunki takiego zwolnienia;
- b) były przyjmowane i stosowane w sposób mający na celu ograniczenie czasu i kosztów związanych z zachowaniem zgodności, jakie ponoszą przedsiębiorstwa handlowe lub podmioty gospodarcze;
- c) były alternatywą, która w najmniejszym stopniu ograniczałaby wymianę handlową, jeżeli dla osiągnięcia danego celu lub celów polityki rozsądnie dostępne byłyby co najmniej dwie możliwości; oraz
- d) nie były utrzymywane, w tym częściowo, jeżeli nie są już potrzebne.

2. Każda ze Stron stosuje wspólne procedury celne oraz wykorzystuje jednolite dokumenty celne w celu zwolnienia towarów na całym swoim obszarze celnym.

## ARTYKUŁ 11.10

### Wykorzystanie technologii informacyjnej i płatności elektronicznej

1. Każda ze Stron wykorzystuje technologie informacyjne, które przyspieszają procedury zwolnienia towarów w celu ułatwienia handlu między Stronami.
2. Każda ze Stron:
  - a) udostępnia drogą elektroniczną zgłoszenie celne wymagane do przywozu, wywozu lub tranzytu towarów;
  - b) umożliwia złożenie zgłoszenia celnego drogą elektroniczną;
  - c) ustanawia środek zapewniający elektroniczną wymianę informacji celnych ze swoim środowiskiem handlowym;
  - d) promuje elektroniczną wymianę danych między przedsiębiorcami i organami celnymi, a także innymi powiązаныmi jednostkami organizacyjnymi; oraz
  - e) wykorzystuje elektroniczne systemy zarządzania ryzykiem w celu oceny i ukierunkowania działań, które umożliwiają organom celnym skoncentrowanie ich kontroli na towarach wysokiego ryzyka oraz ułatwiają zwolnienie i przepływ towarów niskiego ryzyka.

3. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury umożliwiające elektroniczną płatność ceł, podatków, opłat i należności pobieranych przez organy celne przy przywozie i wywozie.

## ARTYKUŁ 11.11

### Zarządzanie ryzykiem

1. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje system zarządzania ryzykiem w zakresie kontroli celnych.

2. Każda ze Stron opracowuje i stosuje system zarządzania ryzykiem w sposób zapewniający unikanie arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji lub ukrytego ograniczenia w handlu międzynarodowym.

3. Każda ze Stron koncentruje kontrolę celną i inne odpowiednie kontrole graniczne na przesyłkach wysokiego ryzyka oraz przyspiesza zwalnianie przesyłek niskiego ryzyka. Każda ze Stron może również wrywkowo wybierać przesyłki do takich kontroli w ramach swojego systemu zarządzania ryzykiem.

4. Każda ze Stron zarządza ryzykiem w oparciu o ocenę ryzyka według odpowiednich kryteriów selektywności.

## ARTYKUŁ 11.12

### Audyt po odprawie celnej

1. Aby usprawnić procedurę zwolnienia towarów, każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje audyty po odprawie celnej w celu zapewnienia zgodności z jej ustawowymi i wykonawczymi przepisami prawa celnego oraz z innymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi związanymi z handlem.
2. Każda ze Stron prowadzi audyty po odprawie celnej w sposób oparty na analizie ryzyka.
3. Każda ze Stron prowadzi audyty po odprawie celnej w sposób przejrzysty. W przypadku przeprowadzenia audytu i uzyskania miarodajnych wyników Strona niezwłocznie powiadamia o wynikach osobę, której dokumenty poddano audytowi, a także przekazuje tej osobie uzasadnienie wyników i informuje ją o jej prawach i obowiązkach.
4. Strony uznają, że informacje uzyskane w ramach audytu po odprawie celnej mogą być wykorzystane w dalszych postępowaniach administracyjnych lub sądowych.
5. Każda ze Stron w miarę możliwości wykorzystuje wyniki audytu po odprawie celnej do celów zarządzania ryzykiem.

## ARTYKUŁ 11.13

### Przejrzystość

1. Strony uznają znaczenie przeprowadzania w odpowiednim czasie konsultacji z przedstawicielami sektora handlu na temat wniosków ustawodawczych oraz ogólnych procedur dotyczących kwestii celnych i handlowych. W tym celu każda ze Stron zapewnia odpowiednie konsultacje między administracją a środowiskiem biznesowym.
2. Każda ze Stron zapewnia, aby jej odpowiednie cła oraz związane z nimi wymogi i procedury nadal odpowiadały na potrzeby środowiska biznesowego, były zgodne z najlepszymi praktykami i w jak najmniejszym stopniu ograniczały wymianę handlową.
3. Każda ze Stron zapewnia odpowiednie regularne konsultacje między organami ochrony granic i przedsiębiorstwami handlowymi lub innymi zainteresowanymi stronami na swoim terytorium.
4. Każda ze Stron publikuje bezzwłocznie oraz w niedyskryminujący i dostępny sposób, w tym w internecie, przed ich zastosowaniem, nowe przepisy ustawowe i wykonawcze dotyczące kwestii z zakresu ułatwień celnych i ułatwień w handlu, a także zmiany i interpretacje tych przepisów ustawowych i wykonawczych. Takie przepisy ustawowe i wykonawcze, a także ich zmiany i interpretacje, obejmują przepisy dotyczące:
  - a) procedur przywozowych, wywozowych i tranzytowych, w tym procedur obowiązujących w portach, portach lotniczych i innych punktach wprowadzenia, oraz wymaganych formularzy i dokumentów;

- b) stosowanych stawek celnych i stawek wszelkiego rodzaju podatków od przywozu lub wywozu lub nakładanych w związku z przywozem lub wywozem;
- c) opłat i należności nakładanych przez publiczne jednostki organizacyjne, lub na ich rzecz, od przywozu, wywozu lub tranzytu, lub w związku z przywozem, wywozem lub tranzytem;
- d) przepisów dotyczących klasyfikacji lub wyceny produktów do celów celnych;
- e) przepisów ustawowych, wykonawczych i decyzji administracyjnych o zasięgu ogólnym dotyczących reguł pochodzenia;
- f) ograniczeń lub zakazów przywozowych, wywozowych lub tranzytowych;
- g) przepisów dotyczących sankcji za niedopełnienie formalności przywozowych, wywozowych lub tranzytowych;
- h) umów lub części umów zawartych z jakimkolwiek krajem lub krajami odnoszących się do przywozu, wywozu lub tranzytu;
- i) procedur dotyczących zarządzania kontyngentami taryfowymi;
- j) godzin pracy oraz procedur urzędów celnych w portach i na przejściach granicznych;
- k) punktów kontaktowych, do których kieruje się zapytania; oraz
- l) innych odpowiednich zawiadomień o charakterze administracyjnym w związku z lit. a)–k).

5. Każda ze Stron zapewnia rozsądny okres między publikacją<sup>1</sup> a wejściem w życie nowych lub zmienionych przepisów ustawowych i wykonawczych oraz procedur, a także opłat lub należności.

6. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje punkt informacyjny lub punkty informacyjne w celu udzielenia odpowiedzi na uzasadnione zapytania od władz publicznych, przedsiębiorstw i innych zainteresowanych stron dotyczące ceł i innych kwestii związanych z handlem. Punkty informacyjne udzielają odpowiedzi na zapytania w rozsądnym terminie określonym przez każdą ze Stron, który może różnić się w zależności od charakteru lub stopnia złożoności zapytania. Strona nie może wymagać uiszczenia opłaty za udzielenie odpowiedzi na zapytania ani za dostarczenie wymaganych formularzy lub dokumentów.

## ARTYKUŁ 11.14

### Interpretacje indywidualne

1. Do celów niniejszego artykułu „interpretacja indywidualna” oznacza pisemną decyzję przekazaną wnioskodawcy przed przywozem towaru, którego dotyczy wniosek, w której określa się zasady postępowania z towarem, jakie zapewniać ma Strona w momencie jego przywozu w odniesieniu do:

- a) klasyfikacji taryfowej towaru;
- b) pochodzenia towaru; oraz
- c) wszelkich innych kwestii uzgodnionych przez Strony.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że „publikacja” odnosi się do publicznego udostępniania przepisów ustawowych i wykonawczych.

2. Każda ze Stron wydaje interpretację indywidualną za pośrednictwem swoich organów celnych. Interpretację indywidualną wydaje się wnioskodawcy, który złożył pisemny wniosek, w rozsądny i ograniczony czasowo sposób, w tym w formie elektronicznej, i zawiera ona wszystkie niezbędne informacje zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony wydającej.
3. Interpretacja indywidualna jest ważna przez okres co najmniej trzech lat od dnia rozpoczęcia jej obowiązywania, chyba że zmieniły się przepisy prawa, fakty lub okoliczności, na których opierała się pierwotna interpretacja indywidualna.
4. Strona może odmówić wydania interpretacji indywidualnej, jeżeli fakty i okoliczności stanowiące podstawę interpretacji indywidualnej podlegają kontroli administracyjnej lub sądowej lub jeżeli wniosek nie odnosi się do jakiegokolwiek zamierzonego wykorzystania interpretacji indywidualnej. Jeżeli Strona odmawia wydania interpretacji indywidualnej, bezzwłocznie powiadamia o tym wnioskodawcę na piśmie, podając odpowiednie fakty oraz podstawę takiej decyzji.
5. Każda ze Stron publikuje co najmniej:
  - a) wymogi dotyczące wniosku o interpretację indywidualną, w tym informacje, które należy przekazać, oraz ich format;
  - b) termin wydawania interpretacji indywidualnej; oraz
  - c) okres obowiązywania interpretacji indywidualnej.



6. Jeżeli Strona uchyla, zmienia lub unieważnia interpretację indywidualną, przekazuje wnioskodawcy pisemne zawiadomienie, podając odpowiednie fakty oraz podstawę takiej decyzji. Strona może uchylić, zmienić lub unieważnić interpretację indywidualną z mocą wsteczną tylko wówczas, gdy interpretacja ta została wydana na podstawie niepełnych, nieprawidłowych, fałszywych lub wprowadzających w błąd informacji przekazanych przez wnioskodawcę.
7. Wydana przez Stronę interpretacja indywidualna jest wiążąca dla tej Strony w odniesieniu do wnioskodawcy. Interpretacja indywidualna jest również wiążąca dla wnioskodawcy.
8. Każda ze Stron, na pisemny wniosek wnioskodawcy, dokonuje przeglądu interpretacji indywidualnej lub decyzji o jej zmianie, cofnięciu lub unieważnieniu.
9. Z zastrzeżeniem wymogów w zakresie poufności określonych w jej przepisach ustawowych i wykonawczych, każda ze Stron podaje do wiadomości publicznej, w tym w internecie, istotne elementy swoich interpretacji indywidualnych.

## ARTYKUŁ 11.15

### Tranzyt i przeładunek

1. Każda ze Stron zapewnia ułatwienie i skuteczną kontrolę operacji przeładunku i tranzytu przez swoje terytorium.
2. Każda ze Stron promuje i wdraża regionalne uzgodnienia tranzytowe z myślą o ułatwieniu handlu.

3. Każda ze Stron zapewnia współpracę i koordynację pomiędzy swoimi zainteresowanymi organami i odpowiednimi jednostkami organizacyjnymi, aby ułatwić ruch tranzytowy.

4. Każda ze Stron zezwala na przemieszczanie towarów przeznaczonych do przywozu na jej terytorium, pod kontrolą organów celnych, z urzędu celnego wprowadzenia do innego urzędu celnego, w którym towary mają zostać zwolnione lub odprawione, pod warunkiem spełnienia wszystkich wymogów regulacyjnych.

#### ARTYKUŁ 11.16

##### Agenci celni

1. Strona nie może wprowadzać obowiązku korzystania z agentów celnych jako wymogu dla przedsiębiorstw w celu wykonania ich obowiązków dotyczących przywozu, wywozu i tranzytu towarów.

2. Każda ze Stron publikuje swoje środki dotyczące korzystania z usług agentów celnych.

3. Strony muszą stosować przejrzyste, niedyskryminujące i proporcjonalne zasady przy udzielaniu zezwoleń agentom celnym.

## ARTYKUŁ 11.17

### Inspekcje przedwysyłkowe

Strony nie mogą wymagać przeprowadzania inspekcji przedwysyłkowych, w rozumieniu porozumienia w sprawie inspekcji przedwysyłkowej w załączniku 1A do porozumienia WTO ani jakichkolwiek innych działań inspekcyjnych przeprowadzanych w miejscu przeznaczenia, przed odprawą celną, przez przedsiębiorstwa prywatne.

## ARTYKUŁ 11.18

### Odwołania

1. Każda ze Stron zapewnia skuteczne, szybkie, niedyskryminujące i łatwo dostępne procedury, które gwarantują prawo do odwołania od czynności administracyjnych, interpretacji i decyzji organów celnych lub innych właściwych organów, które mają wpływ na przywóz lub wywóz towarów lub na towary w tranzycie.
2. Procedury odwoławcze mogą obejmować kontrolę administracyjną przeprowadzaną przez organ nadzoru oraz kontrolę sądową decyzji podjętych na szczeblu administracyjnym zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony.

3. Każda osoba, która wystąpiła do organów celnych lub innych właściwych organów o wydanie decyzji i nie uzyskała decyzji w sprawie złożonego wniosku w odpowiednim terminie, jest również uprawniona do skorzystania z prawa do odwołania.

4. Każda ze Stron zapewnia, aby jej organy celne lub inne właściwe organy przekazywały osobom, którym wydano decyzje administracyjne, uzasadnienie tych decyzji w celu ułatwienia – w razie potrzeby – skorzystania z procedur odwoławczych.

## ARTYKUŁ 11.19

### Sankcje

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej ustawowe i wykonawcze przepisy prawa celnego przewidywały, aby wszelkie sankcje nakładane za naruszenie ustawowych i wykonawczych przepisów prawa celnego lub wymogów proceduralnych w zakresie ceł były proporcjonalne i niedyskryminujące.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby każda sankcja nałożona za naruszenie jej przepisów ustawowych, wykonawczych lub wymogów proceduralnych w zakresie ceł nakładana była wyłącznie na osobę, która ponosi odpowiedzialność prawną za to naruszenie.

3. Każda ze Stron zapewnia, aby nałożona sankcja była oparta na faktach i okolicznościach konkretnej sprawy oraz była współmierna do stopnia i wagi naruszenia. Każda ze Stron unika zachęt lub konfliktów interesów w ocenie oraz pobieraniu kar.

4. Zachęca się każdą ze Stron, aby rozważyła wcześniejsze ujawnienie organowi celnemu okoliczności naruszenia przepisów ustawowych, wykonawczych lub wymogów proceduralnych w zakresie ceł, gdyż stanowi to potencjalny czynnik łagodzący przy ustalaniu wymiaru sankcji.

5. Jeżeli Strona nakłada sankcję za naruszenie jej przepisów ustawowych, wykonawczych lub wymogów proceduralnych w zakresie ceł, przekazuje osobie, na którą nałożono sankcję, pisemne wyjaśnienie, w którym określa się charakter naruszenia oraz mające zastosowanie przepisy ustawowe, wykonawcze lub procedury, zgodnie z którymi nałożono daną kwotę lub dany wymiar kary.

## ARTYKUŁ 11.20

### Podkomitet ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia

1. Ustanawia się Podkomitet ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia (zwany dalej „podkomitetem”) zgodnie z art. 8.8 ust. 1.

2. Podkomitet zapewnia właściwe wykonanie niniejszego rozdziału, egzekwowanie praw własności intelektualnej na granicach przez właściwe organy zgodnie z rozdziałem 32 sekcja C podsekcja 2 Protokołu do niniejszej Umowy w sprawie wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych, oraz wszelkich dodatkowych postanowień dotyczących ceł uzgodnionych przez Strony, a także rozpatruje wszelkie kwestie wynikające z ich stosowania.

3. Funkcje podkomitetu obejmują:

- a) monitorowanie wykonywania niniejszego rozdziału i rozdziału 10;
- b) zapewnienie forum konsultacji i dyskusji na temat wszystkich kwestii dotyczących ceł, w tym w szczególności procedur celnych, ustalania wartości celnej, systemów taryfowych, nomenklatury celnej, współpracy celnej oraz wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych;
- c) zapewnienie forum konsultacji i dyskusji na temat kwestii związanych z regułami pochodzenia i współpracy administracyjnej oraz środkami stosowanymi przy kontroli granicznej w zakresie praw własności intelektualnej; oraz
- d) wzmacnianie współpracy w zakresie opracowywania, stosowania i egzekwowania procedur celnych, wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych, reguł pochodzenia oraz współpracy administracyjnej.

4. Podkomitet może wydawać zalecenia w kwestiach objętych ust. 2. Wspólna Rada lub Wspólny Komitet są uprawnione do podejmowania decyzji dotyczących wzajemnego uznawania technik zarządzania ryzykiem, norm dotyczących ryzyka, kontroli bezpieczeństwa i programów partnerstwa na rzecz ułatwień w handlu, w tym takich aspektów jak przekazywanie danych i wzajemnie uzgodnione korzyści.

## ARTYKUŁ 11.21

### Odprawa czasowa

1. Do celów niniejszego artykułu „odprawa czasowa” oznacza procedurę celną, w ramach której określone towary, łącznie ze środkami transportu, mogą być przywiezione na obszar celny z warunkowym zwolnieniem od należności celnych przywozowych i podatków oraz bez zastosowania zakazów lub ograniczeń przywozowych o charakterze gospodarczym. Towary te muszą być przywożone w określonym celu i muszą być przeznaczone do ponownego wywozu w określonym czasie i bez poddawania ich jakimkolwiek zmianom, z wyjątkiem zwykłej amortyzacji spowodowanej ich użytkowaniem.

2. Każda ze Stron udziela odprawy czasowej, z całkowitym warunkowym zwolnieniem z należności celnych przywozowych i podatków oraz bez stosowania ograniczeń lub zakazów przywozowych o charakterze gospodarczym<sup>1</sup>, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, w odniesieniu do następujących towarów:

- a) towary przeznaczone do wystawiania lub wykorzystania na wystawach, targach, spotkaniach lub podobnych imprezach, co oznacza towary przeznaczone do wykorzystania w związku z wystawieniem produktów zagranicznych na imprezie, oraz wyposażenie, łącznie z wyposażeniem do tłumaczenia ustnego, urządzenia nagrywające dźwięk i obraz, filmy o charakterze wychowawczym, naukowym lub kulturalnym, przeznaczone do wykorzystania na międzynarodowych spotkaniach, konferencjach lub kongresach, a także oraz towary uzyskane podczas takich wydarzeń z towarów objętych odprawą czasową; każda ze Stron może wymagać wydania zezwolenia przez władze publiczne, gwarancji lub depozytu przed rozpoczęciem takiego wydarzenia;

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że odprawa czasowa towarów, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, przywiezionych do Chile z Unii Europejskiej, nie podlega opłacie ustanowionej w art. 107 rozporządzenia celnego Chile (*Ordenanza de Aduanas*) zawartego w dekrete 30 Ministerstwa Finansów, Dziennik Urzędowy, 4 czerwca 2005 r. (*Decreto con Fuerza de Ley 30 del Ministerio de Hacienda, Diario Oficial, 04 de junio de 2005*).

- b) sprzęt zawodowy, co oznacza sprzęt dla prasy lub do nadawania programów radiowych lub telewizyjnych, który jest niezbędny przedstawicielom prasy lub organizacji radiowych lub telewizyjnych udającym się na terytorium innego kraju w celu relacjonowania lub nadania lub nagrania materiału dla określonych programów; sprzęt kinematograficzny niezbędny osobie udającej się na terytorium innego kraju w celu zrealizowania określonego filmu lub filmów; każdy inny sprzęt niezbędny do wykonywania zajęcia, zajęcia zarobkowego lub zawodu osobie udającej się na terytorium innego kraju w celu wykonania określonego zadania, o ile nie ma być wykorzystywany do produkcji na skalę przemysłową lub do pakowania towarów lub – z wyjątkiem narzędzi ręcznych – do eksploatacji bogactw naturalnych, budowy, naprawy lub konserwacji konstrukcji budowlanych lub do wykonywania robót ziemnych i realizacji podobnych projektów; urządzenia pomocnicze do sprzętu wymienionego powyżej oraz akcesoria do tego sprzętu; oraz części składowe przywiezione w celu naprawy sprzętu zawodowego odprawionego czasowo;
- c) towary przywożone w związku z operacją handlową, w przypadku gdy przywóz sam w sobie nie stanowi operacji handlowej, takie jak: opakowania, które są przywożone pełne w celu powrotnego wywozu jako puste lub pełne lub które są przywożone puste w celu powrotnego wywozu jako pełne; załadowane lub niezaładowane towarami kontenery, a także części i wyposażenie kontenerów odprawionych czasowo, które są przywożone wraz z kontenerem w celu powrotnego wywozu oddzielnie lub wraz z innym kontenerem, lub są przywożone oddzielnie w celu powrotnego wywozu z kontenerem, oraz części zamienne przywożone w celu naprawy kontenerów, którym udzielono odprawy czasowej; palety; próbki; filmy reklamowe;



- d) towary przywożone wyłącznie w celach edukacyjnych, naukowych lub kulturalnych, takie jak wyposażenie naukowe, materiały pedagogiczne, materiały o charakterze socjalnym dla marynarzy oraz wszelkie inne towary przywożone w związku z działalnością edukacyjną, naukową lub kulturalną; części zamienne do wyposażenia naukowego i materiału pedagogicznego, któremu udzielono odprawy czasowej; oraz narzędzia specjalnie przeznaczone do konserwacji, sprawdzania, dokonywania pomiarów lub naprawy takiego wyposażenia;
- e) przedmioty osobistego użytku, co oznacza wszystkie przedmioty, nowe lub używane, których podróżny może potrzebować z uzasadnionych powodów do osobistego użytku podczas podróży, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności podróży, ale wyłączając wszelkie towary przywożone w celach handlowych; a także towary przywożone w celach sportowych, takie jak sprzęt sportowy i inne przedmioty do wykorzystania przez podróżnych w zawodach sportowych lub pokazach lub do treningu na obszarze, w odniesieniu do którego udzielono odprawy czasowej;
- f) materiały reklamujące turystykę, co oznacza towary przywożone w celu zachęcania ludności do odwiedzania kraju obcego, w szczególności w celu brania udziału w spotkaniach lub prezentacjach o charakterze kulturalnym, religijnym, turystycznym, sportowym lub zawodowym, każda ze Stron może wymagać zapewnienia gwarancji lub złożenia depozytu za takie towary;
- g) towary przywożone w celach humanitarnych, co oznacza sprzęt medyczny, chirurgiczny i laboratoryjny oraz przesyłki towarów z pomocą, takie jak pojazdy i inne środki transportu, koce, namioty, domy z prefabrykatów lub inne towary pierwszej potrzeby, przekazywane jako pomoc dla dotkniętych klęską żywiołową lub podobnymi katastrofami; oraz

h) zwierzęta przywożone w określonych celach, takie jak: psy lub konie policyjne, psy do poszukiwań, psy przewodniki, psy ratownicze, zwierzęta biorące udział w imprezach o charakterze publicznym, wystawach, konkursach, zawodach lub pokazach, zwierzęta biorące udział w spektaklach, w tym zwierzęta cyrkowe, zwierzęta biorące udział w wyjazdach o charakterze turystycznym (włącznie ze zwierzętami domowymi podróży), zwierzęta biorące udział w wykonywaniu pracy lub transportu, lub zwierzęta wykorzystywane do celów medycznych, takich jak dostarczanie jadu węży.

3. Każda ze Stron akceptuje, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi<sup>1</sup>, odprawę czasową towarów, o których mowa w ust. 2, a także – niezależnie od ich pochodzenia – karnety ATA wydane na terytorium drugiej Strony zgodnie z Konwencją dotyczącą odprawy czasowej uzgodnioną w Stambule w dniu 26 czerwca 1990 r., zatwierdzone tam i gwarantowane przez zrzeszenie należące do międzynarodowego systemu gwarancji, poświadczone przez właściwe organy i ważne na obszarze celnym Strony dokonującej przywozu.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku Chile karnety ATA są akceptowane zgodnie z dekretem nr 103 z 2004 r. Ministerstwa Spraw Zagranicznych (*Decreto N°103 de 2004 del Ministerio de Relaciones Exteriores*), którym wprowadzono w życie „Konwencję dotyczącą odprawy czasowej” oraz załączniki A, B1, B2 i B3 do niej, z należycie wskazanymi zastrzeżeniami, wraz z jego zmianami.

## ARTYKUŁ 11.22

### Towary naprawiane

1. Do celów niniejszego artykułu „naprawa” oznacza wszelkie działania podejmowane w celu usunięcia uszkodzenia eksploatacyjnego lub szkody materialnej, i obejmujące przywrócenie towarowi jego pierwotnej funkcji lub zapewnienie zgodności z wymogami technicznymi dotyczącymi jego używania, bez których towar ten nie mógłby być nadal używany w zwykły sposób do celów, do których jest przeznaczony. Naprawa obejmuje odnowę i konserwację, ale nie obejmuje działań ani procesów, które:

- a) prowadzą do pozbawienia towaru jego istotnych właściwości lub do powstania nowego towaru lub towaru o odmiennych cechach handlowych;
- b) przyczyniają się do przekształcenia wyrobu niegotowego w wyrób gotowy; lub
- c) są wykorzystywane do poprawy lub ulepszenia parametrów technicznych towaru.

2. Strona nie może stosować cła do towaru – niezależnie od jego pochodzenia – który powraca na jej obszar celny po tymczasowym wywiezieniu z jej obszaru celnego na obszar celny drugiej Strony w celu naprawy.

3. Ust. 2 nie ma zastosowania do towarów przywożonych pod zabezpieczeniem majątkowym, do wolnych obszarów celnych lub na podobnych zasadach, które są następnie wywożone w celu naprawy i nie są ponownie przywożone pod zabezpieczeniem majątkowym, do wolnych obszarów celnych lub na podobnych zasadach.

4. Strona nie może stosować cła do towaru – niezależnie od jego pochodzenia – tymczasowo przywiezionego z obszaru celnego drugiej Strony w celu naprawy.

## ARTYKUŁ 11.23

### Opłaty i formalności

1. Opłaty i inne należności, które Strona nakłada na przywóz lub wywóz towarów drugiej Strony lub w związku z przywozem lub wywozem takich towarów ogranicza się do przybliżonych kosztów świadczonych usług i nie mogą one stanowić pośredniej ochrony w odniesieniu do towarów krajowych ani opodatkowania przywozu lub wywozu do celów podatkowych.

2. Strona nie może nakładać opłat ani innych należności na przywóz lub wywóz towaru drugiej Strony oraz w związku z takim przywozem lub wywozem obliczanych *ad valorem*.

3. Każda ze Stron może nakładać opłaty lub odzyskiwać koszty wyłącznie w przypadku świadczenia określonych usług, w tym:

a) obecności funkcjonariuszy celnych, na wniosek, poza urzędowymi godzinami pracy lub w pomieszczeniach innych niż pomieszczenia celne;

- b) analiz lub ekspertyz dotyczących towarów oraz opłat pocztowych za zwrot towarów do wnioskodawcy, zwłaszcza w odniesieniu do decyzji dotyczących wiążących informacji lub udzielania informacji dotyczących stosowania przepisów prawa celnego;
- c) badania lub pobierania próbek towarów do celów weryfikacji, lub zniszczenia towarów, w przypadku gdy powoduje to koszty inne niż koszty pracy zaangażowanych funkcjonariuszy celnych; lub
- d) nadzwyczajnych środków kontroli, w przypadku gdy takie środki są niezbędne ze względu na rodzaj towaru lub potencjalne ryzyko.

4. Każda ze Stron publikuje wszystkie opłaty i należności, które może nałożyć w związku z przywozem lub wywozem, w taki sposób, aby umożliwić władzom publicznym, przedsiębiorstwom handlowym i innym zainteresowanym stronom zapoznanie się z nimi.

5. Strona nie może wymagać czynności konsularnych, w tym zapłaty powiązanych opłat i należności, w związku z przywozem jakichkolwiek towarów drugiej Strony.

## ROZDZIAŁ 12

### ŚRODKI OCHRONY HANDLU

#### SEKCJA A

#### CŁA ANTYDUMPINGOWE I WYRÓWNAWCZE

#### ARTYKUŁ 12.1

##### Postanowienia ogólne

1. Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki wynikające z porozumienia antydumpingowego i porozumienia SCM.
2. Do celów niniejszej sekcji nie mają zastosowania preferencyjne reguły pochodzenia przewidziane w rozdziale 10.

## ARTYKUŁ 12.2

### Przejrzystość

1. Dochodzenia i środki antydumpingowe i antysubsydyjne powinny być stosowane w pełnej zgodności z odpowiednimi wymogami WTO określonymi w porozumieniu antydumpingowym i porozumieniu SCM oraz zgodnie ze sprawiedliwym i przejrzystym systemem.
2. Każda ze Stron zapewnia, tak szybko jak to możliwe po każdym nałożeniu środków tymczasowych, a w każdym razie przed dokonaniem ostatecznych ustaleń, pełne ujawnienie wszystkich istotnych faktów i ustaleń, na których opiera decyzję o zastosowaniu ostatecznych środków. Takie ujawnienie pozostaje bez uszczerbku dla art. 6.5 porozumienia antydumpingowego i art. 12.4 porozumienia SCM. Każda ze Stron ujawnia takie istotne fakty i ustalenia w formie pisemnej oraz zapewnia zainteresowanym stronom odpowiedni czas na przedstawienie uwag na ich temat.
3. Każdej z zainteresowanych stron zapewnia się możliwość bycia wysłuchaną w ramach dochodzenia antydumpingowego lub antysubsydyjnego, aby mogła wyrazić swoją opinię, pod warunkiem że nie spowoduje to niepotrzebnego opóźnienia w prowadzeniu dochodzenia.

## ARTYKUŁ 12.3

### Uwzględnienie interesu publicznego

Każda ze Stron uwzględnia sytuację swojego przemysłu krajowego, importerów i ich reprezentatywnych zrzeszeń, reprezentatywnych użytkowników i reprezentatywnych organizacji konsumenckich w zakresie, w jakim przedstawili oni istotne informacje organom dochodzeniowym w odpowiednich ramach czasowych. Na podstawie takich informacji Strona może podjąć decyzję o niestosowaniu środków antidumpingowych lub wyrównawczych.

## ARTYKUŁ 12.4

### Zasada niższego cła

Jeżeli Strona nakłada cło antidumpingowe na towary drugiej Strony, kwota takiego cła nie może przekraczać marginesu dumpingu. O ile to możliwe, cło antidumpingowe powinno być niższe od tego marginesu, jeżeli mniejsze cło byłoby odpowiednie do usunięcia szkody dla przemysłu krajowego.

## ARTYKUŁ 12.5

### Niestosowanie mechanizmu rozstrzygania sporów

Rozdział 38 nie ma zastosowania do niniejszej sekcji.



## SEKCJA B

### OGÓLNE ŚRODKI OCHRONNE

#### ARTYKUŁ 12.6

##### Postanowienia ogólne

Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki zgodnie z art. XIX GATT 1994, porozumieniem w sprawie środków ochronnych oraz art. 5 porozumienia w sprawie rolnictwa.

#### ARTYKUŁ 12.7

##### Przejrzystość i nakładanie środków ostatecznych

1. Niezależnie od art. 12.6, na wniosek drugiej Strony oraz pod warunkiem, że ma ona istotny interes, Strona wszczynająca dochodzenie w sprawie ogólnych środków ochronnych lub zamierzająca zastosować ogólne środki ochronne natychmiast przekazuje pisemne powiadomienie zawierające wszelkie istotne informacje, które doprowadziły do wszczęcia dochodzenia w sprawie ogólnych środków ochronnych lub zastosowania ogólnych środków ochronnych, w tym – w stosownych przypadkach – informacje na temat tymczasowych ustaleń. Powiadomienie takie pozostaje bez uszczerbku dla art. 3 ust. 2 porozumienia w sprawie środków ochronnych.

2. Nakładając ogólne środki ochronne, każda ze Stron stara się je nakładać w sposób w najmniejszym stopniu wpływający na dwustronną wymianę handlową, pod warunkiem że Strona, której dotyczą środki, ma istotny interes zdefiniowany w ust. 4.

3. Do celów ust. 2, jeżeli Strona uzna, że spełnione są wymogi prawne nałożenia ostatecznych ogólnych środków ochronnych, oraz ma zamiar zastosować takie środki, powiadamia o tym drugą Stronę oraz umożliwia przeprowadzenie dwustronnych konsultacji, pod warunkiem że druga Strona ma istotny interes zdefiniowany w ust. 4. Jeżeli nie znaleziono satysfakcjonującego rozwiązania w terminie 15 dni od powiadomienia, Strona dokonująca przywozu może przyjąć odpowiednie ogólne środki ochronne w celu rozwiązania problemu.

4. Do celów niniejszego artykułu uznaje się, że Strona ma istotny interes, jeżeli należy do pięciu największych dostawców towaru będącego przedmiotem przywozu w okresie ostatnich trzech lat, pod względem wielkości albo wartości w ujęciu bezwzględnym.

## ARTYKUŁ 12.8

### Niestosowanie mechanizmu rozstrzygania sporów

Rozdział 38 nie ma zastosowania do niniejszej sekcji.

## SEKCJA C

### DWUSTRONNE ŚRODKI OCHRONNE

#### PODSEKCJA 1

#### POSTANOWIENIA OGÓLNE

#### ARTYKUŁ 12.9

##### Definicje

Do celów niniejszej sekcji:

- a) „przemysł krajowy” oznacza, w odniesieniu do towarów przywożonych, wszystkich producentów towarów podobnych lub bezpośrednio konkurencyjnych działających na terytorium danej Strony lub producentów, których łączna produkcja towarów podobnych lub bezpośrednio konkurencyjnych stanowi znaczną część produkcji wewnętrznej tych towarów ogółem;
- b) „okres przejściowy” oznacza:
  - (i) okres siedmiu lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy; lub

- (ii) w odniesieniu do każdego towaru, w przypadku którego w harmonogramie Strony stosującej dwustronny środek ochronny w załączniku 9 przewidziano siedmioletni okres znoszenia ceł – okres znoszenia ceł dla tego towaru plus dwa lata.

## ARTYKUŁ 12.10

### Stosowanie dwustronnych środków ochronnych

1. Niezależnie od sekcji B, jeżeli – w wyniku obniżenia lub zniesienia ceł na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy – towar pochodzący z terytorium Strony jest przedmiotem przywozu na terytorium drugiej Strony w tak dużych ilościach, w ujęciu bezwzględnym lub względem produkcji krajowej, oraz w takich warunkach, że powoduje lub grozi spowodowaniem poważnej szkody dla producentów krajowych towarów podobnych lub bezpośrednio konkurujących, Strona dokonująca przywozu może zastosować odpowiednie dwustronne środki ochronne zgodnie z warunkami i procedurami określonymi w niniejszej sekcji.
2. Jeżeli spełniono warunki określone w ust. 1, Strona dokonująca przywozu może zastosować następujące dwustronne środki ochronne:
  - a) zawieszenie jakiegokolwiek dalszej obniżki stawki celnej stosowanej wobec danego towaru zgodnie z niniejszą częścią niniejszej Umowy; lub

- b) zwiększenie stawki celnej stosowanej wobec danego towaru do poziomu, który nie przekracza mniejszej z następujących wartości:
  - (i) stawka celna stosowana względem kraju najbardziej uprzywilejowanego w odniesieniu danego towaru, obowiązująca w momencie zastosowania środka; lub
  - (ii) stawka celna stosowana względem kraju najbardziej uprzywilejowanego w odniesieniu danego towaru, obowiązująca w dniu bezpośrednio poprzedzającym dzień wejścia w życie niniejszej Umowy.

## ARTYKUŁ 12.11

### Standardy dotyczące dwustronnych środków ochronnych

- 1. Dwustronnych środków ochronnych nie stosuje się:
  - a) poza zakresem koniecznym oraz dłużej niż przez okres konieczny, aby zapobiec lub zaradzić poważnej szkodzie lub groźbie poważnej szkody dla przemysłu krajowego;

b) przez okres dłuższy niż dwa lata; okres ten może zostać przedłużony o kolejne dwa lata, jeżeli właściwy organ dochodzeniowy Strony dokonującej przywozu stwierdzi, zgodnie z procedurami określonymi w niniejszej sekcji, że dalsze obowiązywanie danego środka jest konieczne, aby zapobiec lub zaradzić poważnej szkodzie lub groźbie poważnej szkody dla przemysłu krajowego, pod warunkiem że całkowity okres stosowania dwustronnego środka ochronnego, obejmujący pierwotny okres stosowania i ewentualne jego przedłużenia, nie przekracza czterech lat; ani

c) po upływie okresu przejściowego zdefiniowanego w art. 12.9 lit. b).

2. Gdy Strona zakończy stosowanie dwustronnego środka ochronnego, stawka celna musi być równa stawce, która obowiązywałaby w odniesieniu do danego towaru zgodnie z harmonogramem tej Strony w załączniku 9.

3. W celu ułatwienia dostosowania danej branży do zmiany okoliczności w sytuacji, gdy przewidziany okres stosowania dwustronnego środka ochronnego przekracza rok, Strona stosująca środek liberalizuje go stopniowo w regularnych odstępach czasu w okresie jego stosowania.

## ARTYKUŁ 12.12

### Tymczasowe dwustronne środki ochronne

1. W okolicznościach krytycznych, w przypadku gdy opóźnienie spowodowałoby szkodę, która byłaby trudna do naprawienia, Strona może zastosować dwustronny środek ochronny na zasadzie tymczasowej, bez spełnienia wymogów art. 12.21 ust. 1, z zastrzeżeniem wstępnego stwierdzenia, że istnieją wyraźne dowody wskazujące na wzrost przywozu towaru pochodzącego z terytorium drugiej Strony w wyniku obniżenia lub zniesienia cła na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy oraz że taki przywóz powoduje lub grozi spowodowaniem poważnej szkody dla przemysłu krajowego.
2. Okres obowiązywania każdego tymczasowego dwustronnego środka ochronnego nie może przekraczać 200 dni, a podczas tego okresu Strona stosująca środek musi przestrzegać odpowiednich przepisów proceduralnych określonych w podsekcji 2. Strona stosująca tymczasowy dwustronny środek ochronny bezzwłocznie dokonuje zwrotu podwyżki cła, jeżeli z dochodzenia, o którym mowa w podsekcji 2, nie wynika, że warunki art. 12.10 ust. 1 zostały spełnione. Okres obowiązywania tymczasowego dwustronnego środka ochronnego wlicza się w część okresu opisanego w art. 12.11 ust. 1 lit. b).
3. Strona stosująca tymczasowy dwustronny środek ochronny informuje drugą Stronę o podjęciu takich środków tymczasowych i natychmiast przekazuje sprawę do rozpatrzenia przez Wspólny Komitet, jeżeli zawnioskuje o to druga Strona.

## ARTYKUŁ 12.13

### Wyrównanie i zawieszenie koncesji

1. Strona stosująca dwustronny środek ochronny przeprowadza konsultacje ze Stroną, której produkty podlegają temu środkowi, aby uzgodnić odpowiednie wyrównanie z tytułu liberalizacji handlu w formie koncesji wywierających zasadniczo równoważne skutki handlowe. Strona stosująca dwustronny środek ochronny przewiduje możliwość przeprowadzenia takich konsultacji nie później niż 30 dni po zastosowaniu dwustronnego środka ochronnego.
2. Jeżeli konsultacje, o których mowa w ust. 1, nie doprowadzą w terminie 30 dni od ich rozpoczęcia do porozumienia w sprawie wyrównania z tytułu liberalizacji handlu, Strona, której towary podlegają dwustronnemu środkowi ochronnemu, może zawiesić stosowanie koncesji wywierających zasadniczo równoważne skutki handlowe względem drugiej Strony.
3. Strona, której towary podlegają dwustronnemu środkowi ochronnemu, powiadamia drugą Stronę na piśmie co najmniej 30 dni przed zawieszeniem stosowania koncesji zgodnie z ust. 2.



4. Obowiązek zapewnienia wyrównania zgodnie z ust. 1 oraz prawo do zawieszenia stosowania koncesji zgodnie z ust. 2:

- a) nie mogą być wykonywane podczas pierwszych 24 miesięcy obowiązywania dwustronnego środka ochronnego, pod warunkiem że dwustronny środek ochronny zastosowano w następstwie bezwzględnego wzrostu przywozu; oraz
- b) wygasają w dniu zakończenia stosowania dwustronnego środka ochronnego.

#### ARTYKUŁ 12.14

##### Odstęp czasu między dwoma dwustronnymi środkami ochronnymi oraz nierównoległe stosowanie środków ochronnych

1. Strona nie może zastosować dwustronnego środka ochronnego, o którym mowa w niniejszej sekcji, do przywozu towaru, który był wcześniej objęty takim środkiem, chyba że upłynął okres równy połowie okresu, w którym środek ochronny był stosowany w okresie bezpośrednio poprzedzającym. Okresu obowiązywania dwustronnego środka ochronnego, który zastosowano więcej niż raz w odniesieniu do tego samego towaru, nie można przedłużyć o kolejne dwa lata, jak przewidziano w art. 12.11 ust. 1 lit. b).

2. Strona nie może zastosować w odniesieniu do tego samego towaru i w tym samym okresie:

- a) dwustronnego środka ochronnego lub tymczasowego dwustronnego środka ochronnego na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy; oraz

- b) ogólnego środka ochronnego na podstawie art. XIX GATT 1994 oraz na podstawie porozumienia w sprawie środków ochronnych.

## ARTYKUŁ 12.15

### Regiony najbardziej oddalone<sup>1</sup> Unii Europejskiej

1. Jeżeli jakikolwiek towar pochodzący z Chile jest przewożony na terytorium co najmniej jednego regionu najbardziej oddalonego Unii Europejskiej w takich zwiększonych ilościach oraz na takich warunkach, że powoduje lub grozi spowodowaniem poważnego pogorszenia sytuacji gospodarczej danego regionu najbardziej oddalonego, Strona UE, po przeanalizowaniu alternatywnych rozwiązań, może w drodze wyjątku zastosować dwustronne środki ochronne ograniczone do terytorium danego regionu.

---

<sup>1</sup> W dniu wejścia w życie niniejszej Umowy regionami najbardziej oddalonymi Unii Europejskiej są: Gwadelupa, Gujana Francuska, Martynika, Reunion, Majotta, Saint Martin, Azory, Madera i Wyspy Kanaryjskie. Niniejszy artykuł ma również zastosowanie do kraju lub terytorium zamorskiego, które zmienia swój status na region najbardziej oddalony na podstawie decyzji Rady Europejskiej zgodnie z procedurą określoną w art. 355 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, od dnia przyjęcia tej decyzji. W przypadku gdy region najbardziej oddalony Unii Europejskiej, w następstwie tej procedury, przestaje być regionem najbardziej oddalonym, niniejszy artykuł przestaje mieć zastosowanie do tego kraju lub terytorium zamorskiego z chwilą podjęcia przez Radę Europejską decyzji w tym zakresie. Strona UE powiadamia Chile o wszelkich zmianach dotyczących terytoriów uznawanych za regiony najbardziej oddalone Unii Europejskiej.

2. Do celów ust. 1 „poważne pogorszenie” oznacza poważne trudności w sektorze gospodarki, który produkuje towary podobne lub bezpośrednio konkurujące. Poważne pogorszenie stwierdza się na podstawie obiektywnych czynników, w tym:

- a) wzrostu wolumenu przywozu w ujęciu bezwzględnym lub w stosunku do produkcji krajowej i przywozu z innych źródeł; oraz
- b) wpływu przywozu, o którym mowa w ust. 1, na sytuację danej branży lub sektora gospodarki, w tym na poziom sprzedaży, produkcję, sytuację finansową i zatrudnienie.

3. Bez uszczerbku dla ust. 1 pozostałe postanowienia niniejszej sekcji mające zastosowanie do dwustronnych środków ochronnych mają również zastosowanie do wszelkich środków ochronnych przyjętych na podstawie niniejszego artykułu. Wszelkie odniesienia do „poważnej szkody” w pozostałych postanowieniach niniejszej sekcji należy rozumieć jako „poważne pogorszenie” w odniesieniu do najbardziej oddalonych regionów Unii Europejskiej.

## PODSEKCJA 2

### POSTANOWIENIA PROCEDURALNE MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO DWUSTRONNYCH ŚRODKÓW OCHRONNYCH

#### ARTYKUŁ 12.16

##### Prawo mające zastosowanie

Do celów stosowania dwustronnych środków ochronnych właściwy organ dochodzeniowy każdej ze Stron przestrzega postanowień niniejszej podsekcji. W przypadkach nieobjętych niniejszą podsekcją właściwy organ dochodzeniowy stosuje przepisy ustanowione na podstawie prawa Strony tego organu.

#### ARTYKUŁ 12.17

##### Wszczęcie procedury w sprawie środków ochronnych

1. Właściwy organ dochodzeniowy Strony może wszcząć procedurę w sprawie dwustronnych środków ochronnych (zwaną dalej „procedurą w sprawie środków ochronnych”) na pisemny wniosek<sup>1</sup> złożony przez przemysł krajowy lub w jego imieniu, lub – w wyjątkowych okolicznościach – z inicjatywy własnej.

---

<sup>1</sup> W przypadku Strony UE wniosek może złożyć jedno państwo członkowskie lub większa ich liczba w imieniu przemysłu krajowego.

2. Wniosek uznaje się za złożony przez przemysł krajowy lub w jego imieniu, jeżeli zyskał poparcie producentów krajowych, których łączna produkcja stanowi ponad 50 % całkowitej produkcji krajowej towarów podobnych lub bezpośrednio konkurujących produkowanych przez tę część przemysłu krajowego, którzy to producenci wyrażają poparcie dla wniosku lub sprzeciw wobec niego. Właściwy organ dochodzeniowy nie wszczyna jednak dochodzenia, jeżeli producenci krajowi wyrażający poparcie dla wniosku odpowiadają za mniej niż 25 % całkowitej krajowej produkcji towarów podobnych lub bezpośrednio konkurujących produkowanych przez przemysł krajowy.

3. Po wszczęciu dochodzenia przez właściwy organ dochodzeniowy pisemny wniosek, o którym mowa w ust. 1, zostaje udostępniony zainteresowanym stronom, z wyjątkiem wszelkich zawartych w nim informacji poufnych.

4. Po wszczęciu procedury w sprawie środków ochronnych właściwy organ dochodzeniowy publikuje zawiadomienie o wszczęciu procedury w sprawie środków ochronnych w dzienniku urzędowym Strony. W zawiadomieniu tym określa się:

- a) podmiot, który złożył pisemny wniosek, w stosownych przypadkach;
- b) towar przywożony będący przedmiotem procedury w sprawie środków ochronnych;
- c) numer podpozycji i numer porządkowy taryfy, pod którym towar przywożony jest klasyfikowany;

- d) rodzaj proponowanego środka, który ma być zastosowany;
- e) wysłuchanie publiczne zgodnie z art. 12.20 lit. a) lub termin, w którym zainteresowane strony mogą złożyć wniosek o wysłuchanie zgodnie z art. 12.20 lit. b);
- f) miejsce, w którym można zapoznać się z pisemnym wnioskiem i wszelkimi innymi dokumentami nieopatrzonymi klauzulą poufności złożonymi w toku postępowania; oraz
- g) nazwę, adres i numer telefonu urzędu, do którego należy się zwracać w celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji.

5. W odniesieniu do procedury w sprawie środków ochronnych wszczętej zgodnie z ust. 1 na podstawie pisemnego wniosku, odpowiedni właściwy organ dochodzeniowy nie publikuje zawiadomienia wymaganego zgodnie z ust. 4 bez uprzedniej starannej oceny tego, czy wniosek ten spełnia wymogi określone w jego przepisach wewnętrznych oraz wymogi określone w ust. 1 i 2, a także czy zawiera uzasadnione dowody na to, że przywóz towarów pochodzących z terytorium drugiej Strony zwiększył się w wyniku obniżenia lub zniesienia cła na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy oraz że przywóz ten powoduje lub grozi spowodowaniem domniemanej poważnej szkody.

## ARTYKUŁ 12.18

### Dochodzenie

1. Strona stosuje dwustronny środek ochronny dopiero po przeprowadzeniu dochodzenia przez właściwy organ dochodzeniowy zgodnie z art. 3 ust. 1 i art. 4 ust. 2 lit. c) porozumienia w sprawie środków ochronnych; w tym celu art. 3 ust. 1 i art. 4 ust. 2 lit. c) porozumienia w sprawie środków ochronnych zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.
2. W dochodzeniu, o którym mowa w ust. 1, Strona musi spełnić wymogi art. 4 ust. 2 lit. a) porozumienia w sprawie środków ochronnych. W tym celu art. 4 ust. 2 lit. a) porozumienia w sprawie środków ochronnych zostaje włączony do niniejszej Umowy i stanowi jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

3. Jeżeli Strona wysłała powiadomienie zgodnie ust. 1 niniejszego artykułu i art. 3 ust. 1 porozumienia w sprawie środków ochronnych, że stosuje lub przedłuża obowiązywanie dwustronnego środka ochronnego, powiadomienie to zawiera:

- a) dowody poważnej szkody lub groźby poważnej szkody na skutek zwiększonego przywozu towaru pochodzącego z terytorium drugiej Strony w wyniku obniżenia lub zniesienia ceł na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy; dochodzenie musi wykazać na podstawie obiektywnych dowodów istnienie związku przyczynowego między wzrostem przywozu danego produktu a poważną szkodą lub groźbą poważnej szkody; bada się również znane czynniki inne niż zwiększony przywóz w celu zapewnienia, aby nie przypisano temu przywozowi poważnej szkody lub groźby poważnej szkody na skutek innych czynników;
- b) dokładny opis towaru pochodzącego objętego dwustronnym środkiem ochronnym oraz jego pozycję lub podpozycję w ramach kodu HS, na której oparte są harmonogramy znoszenia ceł w załączniku 9;
- c) dokładny opis dwustronnego środka ochronnego;
- d) datę wprowadzenia dwustronnego środka ochronnego, przewidziany okres jego obowiązywania oraz, w stosownych przypadkach, harmonogram stopniowej liberalizacji tego środka zgodnie z art. 12.11 ust. 3; oraz



e) w przypadku przedłużenia obowiązywania dwustronnego środka ochronnego – dowody na to, że dany przemysł krajowy jest w trakcie dostosowywania.

4. Na wniosek Strony, której towar jest przedmiotem procedury w sprawie środków ochronnych na podstawie niniejszej sekcji, Strona prowadząca tę procedurę przeprowadza konsultacje ze Stroną występującą z wnioskiem w celu dokonania przeglądu powiadomienia przewidzianego w ust. 1, lub jakiegokolwiek publicznego zawiadomienia lub sprawozdania wydanego przez właściwy organ dochodzeniowy w związku z procedurą w sprawie środków ochronnych.

5. Każda ze Stron zapewnia, aby jej właściwy organ dochodzeniowy zakończył wszelkie dochodzenia przeprowadzane na podstawie niniejszego artykułu w terminie 12 miesięcy od dnia ich wszczęcia.

#### ARTYKUŁ 12.19

##### Informacje poufne

1. Wszelkie informacje, które mają charakter poufny lub które przekazano w trybie poufnym, traktowane są jako poufne przez właściwy organ dochodzeniowy po wykazaniu uzasadnionej przyczyny. Nie można ujawniać takich informacji bez zgody zainteresowanej strony, która je przekazała.

2. Zainteresowane strony przekazujące informacje poufne wzywane są do dostarczenia ich niepoufnego streszczenia lub, jeżeli strony te wskażą, że streszczenie tych informacji nie jest możliwe, o podanie powodów braku możliwości przekazania takiego streszczenia. Streszczenia muszą być wystarczająco szczegółowe, aby pozwolić na prawidłowe zrozumienie istoty informacji przekazanych z klauzulą poufności. Jeżeli jednak właściwy organ dochodzeniowy stwierdzi, że wniosek o zachowanie poufności nie jest uzasadniony, a zainteresowana strona nie chce podać informacji do wiadomości publicznej albo zezwolić na jej ujawnienie w formie uogólnionej lub skróconej, właściwy organ dochodzeniowy może nie uwzględnić takiej informacji, chyba że można wykazać w sposób zadowalający dla tego organu w świetle informacji pochodzących z odpowiednich źródeł, że informacja ta jest prawdziwa.

## ARTYKUŁ 12.20

### Wysłuchania

W toku każdej procedury w sprawie środków ochronnych właściwy organ dochodzeniowy:

- a) przeprowadza wysłuchanie publiczne, po przekazaniu zawiadomienia z odpowiednim wyprzedzeniem, aby umożliwić wszystkim zainteresowanym stronom i wszelkim reprezentatywnym organizacjom konsumenckim stawienie się osobiście lub bycie reprezentowanymi przez pełnomocnika, przedstawienie dowodów i wysłuchanie uwag dotyczących domniemanej poważnej szkody lub groźby poważnej szkody, oraz odpowiedniego środka zaradczego; lub

- b) zapewnia możliwość wysłuchania wszystkim zainteresowanym stronom, pod warunkiem że złożyły one pisemny wniosek w terminie określonym w zawiadomieniu o wszczęciu procedury, o którym mowa w art. 12.17 ust. 4, w którym wykazały, że wynik dochodzenia prawdopodobnie wpłynie na ich sytuację oraz że istnieją szczególne powody uzasadniające złożenie przez nie wyjaśnień ustnych.

## ARTYKUŁ 12.21

### Powiadomienia, badanie sprawy przez Wspólny Komitet oraz publikacje

1. Jeżeli Strona uzna, że zaistniała jedna z sytuacji określonych w art. 12.10 ust. 1 lub art. 12.15 ust. 1, natychmiast przekazuje sprawę do zbadania Wspólnemu Komitetowi. Wspólny Komitet może wydawać wszelkie zalecenia niezbędne do zaradzenia powstałym okolicznościom. Jeżeli Wspólny Komitet nie wydał żadnego zalecenia mającego na celu zaradzenie tym okolicznościom lub jeżeli w terminie 30 dni od dnia skierowania przez Stronę sprawy do Wspólnego Komitetu nie znaleziono satysfakcjonującego rozwiązania, Strona dokonująca przywozu może przyjąć dwustronny środek ochronny w celu zaradzenia sytuacji zgodnie z niniejszą sekcją.
2. Do celów ust. 1 Strona dokonująca przywozu przekazuje Stronie dokonującej wywozu wszystkie odpowiednie informacje, w tym dowody poważnej szkody lub groźby poważnej szkody dla krajowych producentów podobnego i bezpośrednio konkurującego towaru na skutek zwiększonego przywozu, dokładny opis danego towaru oraz proponowany dwustronny środek ochronny, proponowaną datę jego nałożenia oraz przewidywany okres jego obowiązywania.

3. Strona, która przyjmuje dwustronny środek ochronny, publikuje również swoje ustalenia i uzasadnione wnioski dotyczące wszystkich istotnych kwestii faktycznych i prawnych w dzienniku urzędowym tej Strony, w tym opis przywożonego towaru i sytuacji, która doprowadziła do nałożenia środków zgodnie z art. 12.10 ust. 1 lub art. 12.15 ust. 1, związek przyczynowy między taką sytuacją a zwiększonym przywozem oraz formę, poziom i okres obowiązywania tych środków.

#### ARTYKUŁ 12.22

Akceptowanie dokumentów w języku angielskim w procedurach w sprawie środków ochronnych

Aby ułatwić składanie dokumentów w procedurach w sprawie środków ochronnych, właściwy organ dochodzeniowy Strony odpowiedzialnej za procedurę akceptuje dokumenty złożone w języku angielskim przez zainteresowane strony, pod warunkiem że strony te przedłożą później, w dłuższym terminie ustalonym przez właściwy organ, tłumaczenie dokumentów na język procedury w sprawie środków ochronnych.

## ROZDZIAŁ 13

### ŚRODKI SANITARNE I FITOSANITARNE

#### ARTYKUŁ 13.1

##### Cele

Celem niniejszego rozdziału jest:

- a) ochrona zdrowia ludzi, zwierząt i roślin na terytoriach Stron, przy jednoczesnym ułatwianiu handlu zwierzętami, produktami pochodzenia zwierzęcego, roślinami, produktami roślinnymi oraz innymi produktami objętymi środkami sanitarnymi i fitosanitarnymi między Stronami poprzez:
  - (i) poprawę przejrzystości, komunikacji i współpracy w zakresie środków sanitarnych i fitosanitarnych między Stronami;
  - (ii) ustanowienie mechanizmów i procedur dotyczących ułatwień w handlu; oraz
  - (iii) dalsze wdrażanie zasad porozumienia SPS;

- b) współpraca na forach wielostronnych oraz w zakresie bezpieczeństwa żywności, zdrowia zwierząt i nauki o ochronie roślin;
- c) współpraca w innych kwestiach sanitarnych lub fitosanitarnych lub na innych forach.

## ARTYKUŁ 13.2

### Zobowiązania wielostronne

Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki wynikające z porozumienia WTO, a w szczególności z porozumienia SPS. Te prawa i obowiązki stanowią podstawę działań Stron w ramach niniejszego rozdziału.

## ARTYKUŁ 13.3

### Zakres stosowania

Niniejszy rozdział ma zastosowanie do:

- a) wszystkich środków sanitarnych i fitosanitarnych określonych w załączniku A do porozumienia SPS w zakresie, w jakim wpływają one na handel między Stronami;

- b) współpracy na forach wielostronnych uznanych w ramach porozumienia SPS;
- c) współpracy w zakresie bezpieczeństwa żywności, zdrowia zwierząt i nauki o ochronie roślin;  
oraz
- d) współpracy w zakresie wszelkich innych kwestii sanitarnych lub fitosanitarnych na innych forach, uzgodnionych przez Strony.

#### ARTYKUŁ 13.4

##### Definicje

Do celów niniejszego rozdziału oraz załączników 13-A–13-H:

- a) zastosowanie mają definicje w załączniku A do porozumienia SPS, a także w Kodeksie Żywnościowym, w ramach Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt oraz w Międzynarodowej konwencji ochrony roślin, podpisanej w Rzymie w dniu 17 listopada 1997 r.; oraz
- b) „strefa chroniona” oznacza, w odniesieniu do określonego regulowanego agrofaga, urzędowo określoną geograficzną część terytorium Strony, o której wiadomo, że nie występuje na niej ten agrofag pomimo sprzyjających warunków i jego obecności w innych częściach terytorium tej Strony.

## ARTYKUŁ 13.5

### Właściwe organy

1. Właściwe organy Stron są organami odpowiedzialnymi za wdrożenie środków, o których mowa w niniejszym rozdziale, zgodnie z załącznikiem 13-A.
2. Zgodnie z art. 13.12 Strony informują się wzajemnie o wszelkich istotnych zmianach w strukturze, organizacji lub podziale kompetencji ich właściwych organów.

## ARTYKUŁ 13.6

Uznawanie statusu w odniesieniu do chorób i zakażeń zwierząt oraz w odniesieniu do agrofagów

1. Poniższe postanowienia mają zastosowanie do statusu w odniesieniu do chorób i zakażeń zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych:
  - a) Strona dokonująca przywozu uznaje do celów handlowych stan zdrowia zwierząt Strony dokonującej wywozu lub jej regionów, określony przez Stronę dokonującą wywozu zgodnie z pkt 1 lit. a) ppkt (i) załącznika 13-C w odniesieniu do chorób zwierząt określonych w dodatku 13-B-1;



- b) w przypadku gdy Strona uzna, że jej terytorium lub którykolwiek z jej regionów ma szczególny status w odniesieniu do określonej choroby zwierząt innej niż choroby zwierząt określone w dodatku 13-B-1, może wystąpić o uznanie tego statusu zgodnie z kryteriami określonymi w pkt 3 załącznika 13-C; Strona dokonująca przywozu może wymagać gwarancji w odniesieniu do przywozu żywych zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego, które są odpowiednie w odniesieniu do uzgodnionego statusu tej Strony;
- c) Strony uznają, że status terytoriów lub regionów, lub status sektora lub podsektora Stron, związany z częstością występowania lub zachorowalnością na choroby zwierząt inne niż choroby zwierząt określone w dodatku 13-B-1, lub zakażenia zwierząt lub związane z nimi ryzyko, w stosownych przypadkach, zdefiniowane przez międzynarodowe organizacje normalizacyjne uznane w ramach porozumienia SPS, stanowi podstawę handlu między nimi; Strona dokonująca przywozu może, w stosownych przypadkach, wymagać gwarancji w odniesieniu do przywozu żywych zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego, które są odpowiednie w odniesieniu do uzgodnionego statusu tej Strony zgodnie z zaleceniami organizacji normalizacyjnych; oraz
- d) bez uszczerbku dla art. 13.9 i art. 13.15 oraz o ile Strona dokonująca przywozu nie zgłosi wyraźnego sprzeciwu i nie zażąda informacji uzupełniających lub dodatkowych, konsultacji lub weryfikacji zgodnie z art. 13.11 i art. 13.14, każda ze Stron przyjmuje bez zbędnej zwłoki środki ustawodawcze i administracyjne niezbędne do umożliwienia handlu na podstawie lit. a), b) i c) niniejszego ustępu.

2. Poniższe postanowienia mają zastosowanie do statusu w odniesieniu do agrofagów:
  - a) Strony uznają do celów handlowych status agrofaga w odniesieniu do agrofagów określonych w dodatku 13-B-2; oraz
  - b) bez uszczerbku dla art. 13.9 i art. 13.15 oraz o ile Strona dokonująca przywozu nie zgłosi wyraźnego sprzeciwu i nie zażąda informacji uzupełniających lub dodatkowych, konsultacji lub weryfikacji zgodnie z art. 13.11 i art. 13.14, każda ze Stron podejmuje bez zbędnej zwłoki środki ustawodawcze i administracyjne niezbędne do umożliwienia handlu na podstawie lit. a) niniejszego ustępu.

## ARTYKUŁ 13.7

### Uznawanie decyzji w sprawie regionalizacji w odniesieniu do chorób i zakażeń zwierząt oraz do agrofagów

1. Strony uznają pojęcie regionalizacji oraz stosują je w odniesieniu do handlu między sobą.
2. Decyzje w sprawie regionalizacji w odniesieniu do chorób zwierząt lądowych i wodnych wymienionych w dodatku 13-B-1 oraz agrofagów wymienionych w dodatku 13-B-2 przyjmuje się zgodnie z załącznikiem 13-C.

3. W odniesieniu do chorób zwierząt oraz zgodnie z art. 13.14 Strona dokonująca wywozu ubiegająca się o uznanie przez Stronę dokonującą przywozu decyzji w sprawie regionalizacji powiadamia o swoich środkach ustanawiających regionalizację wraz z pełnym wyjaśnieniem i danymi potwierdzającymi jej ustalenia i decyzje.
4. Bez uszczerbku dla art. 13.15 oraz o ile Strona dokonująca przywozu nie zgłosi wyraźnego sprzeciwu i nie zażąda dodatkowych informacji, konsultacji lub weryfikacji zgodnie z art. 13.11 i art. 13.14 w terminie 15 dni roboczych od otrzymania decyzji w sprawie regionalizacji, Strony uznają tę decyzję za zaakceptowaną.
5. Konsultacje, o których mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, odbywają się zgodnie z art. 13.14 ust. 2. Strona dokonująca przywozu ocenia dodatkowe informacje w terminie 15 dni roboczych od ich otrzymania. Weryfikację, o której mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, przeprowadza się zgodnie z art. 13.11 i w terminie 25 dni roboczych od otrzymania wniosku o weryfikację.

6. W odniesieniu do agrofagów każda ze Stron zapewnia, aby handel roślinami, produktami roślinnymi i innymi produktami uwzględniał status agrofaga uznany przez drugą Stronę. Strona dokonująca wywozu ubiegająca się o uznanie decyzji w sprawie regionalizacji przez drugą Stronę powiadamia drugą Stronę o swoich środkach i decyzjach, zgodnie z odpowiednimi międzynarodowymi standardami dla środków fitosanitarnych określonymi przez Organizację Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), w tym 4 „Wymagania dotyczące ustanawiania obszarów wolnych od agrofaga”, 8 „Ustalanie statusu agrofaga na danym obszarze”, oraz innymi międzynarodowymi standardami dla środków fitosanitarnych, które Strony uznają za stosowne. Bez uszczerbku dla art. 13.15 oraz o ile Strona nie zgłosi wyraźnego sprzeciwu i nie zażąda dodatkowych informacji, konsultacji lub weryfikacji zgodnie z art. 13.11 i 13.14 w terminie trzech miesięcy od otrzymania decyzji w sprawie regionalizacji, Strony uznają tę decyzję za zaakceptowaną.

7. Konsultacje, o których mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, odbywają się zgodnie z art. 13.14 ust. 2. Strona dokonująca przywozu ocenia wszelkie dodatkowe informacje w terminie trzech miesięcy od ich otrzymania. Każda ze Stron przeprowadza weryfikację, o której mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, zgodnie z art. 13.11 i w terminie 12 miesięcy od otrzymania wniosku o weryfikację, biorąc pod uwagę biologię danego agrofaga i uprawy.

8. Po zakończeniu procedur określonych w ust. 2–7 niniejszego artykułu oraz bez uszczerbku dla art. 13.15 każda ze Stron bez zbędnej zwłoki podejmuje środki ustawodawcze i administracyjne niezbędne do umożliwienia handlu na tej podstawie.

## ARTYKUŁ 13.8

### Uznawanie równoważności

1. Strony mogą uznać równoważność w odniesieniu do pojedynczego środka, grupy środków lub systemów mających zastosowanie do sektora lub podsektora.
2. Do celów uznania równoważności Strony przeprowadzają proces konsultacji, o którym mowa w ust. 3. Proces ten obejmuje obiektywne wykazanie równoważności przez Stronę dokonującą wywozu oraz obiektywną ocenę tego wykazania przez Stronę dokonującą przywozu w celu ewentualnego uznania równoważności przez Stronę dokonującą przywozu.
3. W terminie trzech miesięcy od otrzymania przez Stronę dokonującą przywozu wniosku Strony dokonującej wywozu o uznanie równoważności jednego lub większej liczby środków mających wpływ na jeden lub większą liczbę sektorów lub podsektorów Strony rozpoczynają proces konsultacji, który obejmuje etapy określone w załączniku 13-E. W przypadku wielu wniosków składanych przez Stronę dokonującą wywozu Strony, na wniosek Strony dokonującej przywozu, uzgadniają w ramach podkomitetu, o którym mowa w art. 13.16, harmonogram, zgodnie z którym rozpoczynają proces, o którym mowa w niniejszym ustępie.
4. O ile nie uzgodniono inaczej, Strona dokonująca przywozu kończy ocenę równoważności, jak określono w załączniku 13-E, nie później niż 180 dni po otrzymaniu od Strony dokonującej wywozu jej wykazania równoważności, jak określono w tym załączniku. W drodze wyjątku w przypadku upraw sezonowych uzasadnione jest zakończenie oceny równoważności w późniejszym terminie, jeżeli jest to konieczne, aby umożliwić weryfikację środków fitosanitarnych w odpowiednim okresie wzrostu upraw.

5. Priorytetowe sektory lub podsektory każdej ze Stron, w odniesieniu do których można rozpocząć proces konsultacji, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, należy określić, w stosownych przypadkach w kolejności priorytetów, w dodatku 13-E-1. Podkomitet, o którym mowa w art. 13.16, może zalecić Wspólnej Radzie zmianę tego wykazu, w tym kolejności priorytetów.

6. Strona dokonująca przywozu może wycofać lub zawiesić uznanie równoważności na podstawie zmiany przez jedną ze Stron środków mających wpływ na daną równoważność, pod warunkiem przestrzegania następujących procedur:

- a) zgodnie z art. 13.13 Strona dokonująca wywozu informuje Stronę dokonującą przywozu o wszelkich proponowanych zmianach środka Strony dokonującej wywozu, w odniesieniu do którego uznano równoważność, oraz o prawdopodobnym wpływie proponowanej zmiany na tę równoważność; w terminie 30 dni roboczych od otrzymania tych informacji Strona dokonująca przywozu informuje Stronę dokonującą wywozu, czy równoważność ta nadal będzie uznawana na podstawie proponowanej zmiany; oraz
- b) zgodnie z art. 13.13 Strona dokonująca przywozu informuje Stronę dokonującą wywozu o wszelkich proponowanych zmianach środka Strony dokonującej przywozu, na których oparto uznanie równoważności, oraz o prawdopodobnym wpływie proponowanej zmiany na to uznanie równoważności; jeżeli Strona dokonująca przywozu nadal nie uznaje tej równoważności, Strony mogą wspólnie ustalić warunki ponownego rozpoczęcia procesu, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, na podstawie proponowanej zmiany.

7. Bez uszczerbku dla art. 13.15 Strona dokonująca przywozu nie może wycofać ani zawiesić uznania równoważności przed wejściem w życie proponowanej zmiany którejkolwiek ze Stron.

8. Za uznanie równoważności, lub wycofanie lub zawieszenie uznania równoważności, odpowiedzialna jest wyłącznie Strona dokonująca przywozu, działająca zgodnie ze swoimi ramami administracyjnymi i ustawodawczymi, w tym – w odniesieniu do roślin, produktów roślinnych i innych towarów – odpowiednimi komunikatami zgodnie z międzynarodowym standardem dla środków fitosanitarnych FAO nr 13 „Wytyczne dotyczące notyfikacji w sprawie niespełniania warunków i działań w sytuacjach nadzwyczajnych” oraz innymi międzynarodowymi standardami dla środków fitosanitarnych, w zależności od przypadku. Strona dokonująca przywozu przekazuje Stronie dokonującej wywozu pełne uzasadnienie na piśmie oraz dane potwierdzające w odniesieniu do ustaleń i decyzji objętych niniejszym artykułem. W przypadku braku uznania równoważności, lub wycofania lub zawieszenia równoważności, Strona dokonująca przywozu informuje Stronę dokonującą wywozu o warunkach ponownego rozpoczęcia procesu, o którym mowa w ust. 3.

## ARTYKUŁ 13.9

### Przejrzystość i warunki handlowe

1. Strony stosują ogólne warunki przywozu. Bez uszczerbku dla decyzji podjętych zgodnie z art. 13.7 warunki przywozu Strony dokonującej przywozu mają zastosowanie do terytorium Strony dokonującej wywozu. Zgodnie z art. 13.13 Strona dokonująca przywozu informuje Stronę dokonującą wywozu o swoich wymogach sanitarnych i fitosanitarnych dotyczących przywozu. Informacje te obejmują, w stosownych przypadkach, wzory wszelkich świadectw lub poświadczeń urzędowych wymaganych przez Stronę dokonującą przywozu.

2. W celu powiadomienia o zmianach lub proponowanych zmianach warunków, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, każda ze Stron przestrzega art. 7 załącznika B do porozumienia SPS, a także późniejszych decyzji przyjętych przez Komitet ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych WTO. Bez uszczerbku dla art. 13.15 Strona dokonująca przywozu uwzględnia czas transportu między terytoriami Stron przy ustalaniu daty wejścia w życie wszelkich zmian warunków, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

3. Jeżeli Strona dokonująca przywozu nie spełni wymogów w zakresie powiadamiania, o których mowa w ust. 2, nadal akceptuje, przez 30 dni po dniu wejścia w życie danej zmiany, wszelkie świadectwa lub poświadczenia urzędowe gwarantujące warunki przywozu mające zastosowanie przed wprowadzeniem tej zmiany.

4. W przypadku przyznania przez Chile dostępu do rynku jednemu lub większej liczbie sektorów lub podsektorów Strony UE zgodnie z warunkami, o których mowa w ust. 1, Chile zatwierdza wszelkie kolejne wnioski o wywóz złożone przez państwa członkowskie na podstawie kompleksowej dokumentacji informacji udostępnianych Komisji Europejskiej, znanej jako profil kraju, chyba że Chile – w ograniczonych szczególnych okolicznościach oraz gdy uzna to za stosowne – zażąda dodatkowych informacji.



5. W terminie 90 dni od uznania równoważności zgodnie z art. 13.8 Strona podejmuje środki ustawodawcze i administracyjne niezbędne do wdrożenia tego uznania równoważności w celu umożliwienia handlu między Stronami w sektorach i podsektorach, w których Strona dokonująca przywozu uznaje wszystkie środki sanitarne i fitosanitarne Strony dokonującej wywozu za równoważne. W przypadku zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego, roślin, produktów roślinnych i innych produktów objętych danymi środkami sanitarnymi i fitosanitarnymi wzór świadectwa urzędowego lub dokumentu urzędowego wymaganego przez Stronę dokonującą przywozu można zastąpić świadectwem przewidzianym w załączniku 13-H.

6. W odniesieniu do produktów, o których mowa w ust. 5, w sektorach lub podsektorach, dla których jeden lub niektóre, ale nie wszystkie środki są uznane za równoważne, Strony kontynuują handel między sobą na podstawie zgodności z warunkami, o których mowa w ust. 1. Na wniosek Strony dokonującej wywozu stosuje się ust. 7.

7. Do celów niniejszego rozdziału Strona dokonująca przywozu nie obejmuje przywozu produktów drugiej Strony obowiązkiem uzyskania pozwolenia na przywóz.

8. W odniesieniu do ogólnych warunków przywozu mających wpływ na handel między Stronami, Strony, na wniosek Strony dokonującej wywozu, rozpoczynają konsultacje zgodnie z art. 13.14 w celu ustalenia alternatywnych lub dodatkowych warunków przywozu Strony dokonującej przywozu. W stosownych przypadkach Strony opierają te alternatywne lub dodatkowe warunki przywozu na środkach Strony dokonującej wywozu uznanych za równoważne przez Stronę dokonującą przywozu. Jeżeli Strony uzgodnią alternatywne lub dodatkowe warunki przywozu, Strona dokonująca przywozu, w terminie 90 dni od ich ustanowienia, podejmuje środki ustawodawcze lub administracyjne niezbędne do zezwolenia na przywóz na tej podstawie.

9. W odniesieniu do przywozu zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, Strona dokonująca przywozu, na wniosek Strony dokonującej wywozu wraz z odpowiednimi gwarancjami zatwierdza, bez uprzedniej kontroli oraz zgodnie z załącznikiem 13-D, zakłady znajdujące się na terytorium Strony dokonującej wywozu. O ile Strona dokonująca wywozu nie zażąda dodatkowych informacji, Strona dokonująca przywozu, w terminie 30 dni roboczych od otrzymania wniosku o zatwierdzenie wraz z odpowiednimi gwarancjami, podejmuje środki ustawodawcze lub administracyjne niezbędne do zezwolenia na przywóz na tej podstawie.

10. Strona zatwierdza wstępny wykaz zakładów zgodnie z załącznikiem 13-D.

11. Na wniosek jednej Strony druga Strona przedstawia pełne uzasadnienie oraz dane potwierdzające będące podstawą ustaleń i decyzji objętych niniejszym artykułem.

## ARTYKUŁ 13.10

### Procedury certyfikacji

1. Do celów procedur certyfikacji Strony przestrzegają zasad i kryteriów określonych w załączniku 13-H.

2. Strona wydaje świadectwa lub dokumenty urzędowe, o których mowa w art. 13.9 ust. 1, 5 i 6, zgodnie z załącznikiem 13-H.

3. Podkomitet, o którym mowa w art. 13.16, może zalecić Wspólnemu Komitetowi lub Wspólnej Radzie przyjęcie decyzji ustanawiającej przepisy, których należy przestrzegać w przypadku certyfikacji elektronicznej, lub wycofania lub wymiany świadectw.

## ARTYKUŁ 13.11

### Weryfikacja

1. Do celów skutecznego wykonania niniejszego rozdziału każda ze Stron ma prawo:
  - a) do przeprowadzenia – zgodnie z wytycznymi określonymi w załączniku 13-F – weryfikacji całości lub części programu całkowitej kontroli właściwych organów drugiej Strony; wydatki związane z tą weryfikacją ponosi Strona przeprowadzająca weryfikację;
  - b) począwszy od daty, która ma być ustalona przez Strony – do żądania od drugiej Strony informacji o całości lub części programu całkowitej kontroli drugiej Strony oraz sprawozdania dotyczącego wyników kontroli przeprowadzonych w ramach tego programu; oraz
  - c) w przypadku badań laboratoryjnych związanych z produktami pochodzenia zwierzęcego – do żądania udziału drugiej Strony w okresowym programie badań porównawczych dotyczącym szczególnych badań organizowanych przez laboratorium referencyjne Strony występującej z wnioskiem; koszty związane z tym udziałem ponosi Strona uczestnicząca.

2. Każda ze Stron może udostępniać państwom trzecim wyniki i wnioski ze swoich weryfikacji oraz udostępniać je publicznie.
3. Podkomitet, o którym mowa w art. 13.16, może zalecić Wspólnej Radzie zmianę załącznika 13-F, z należyтым uwzględnieniem odpowiednich prac przeprowadzonych przez organizacje międzynarodowe.
4. Wyniki weryfikacji, o których mowa w niniejszym artykule, mogą przyczynić się do wprowadzenia lub utrzymywania przez Stronę lub Strony środków, o których mowa w art. 13.6–13.9 i art. 13.12.

## ARTYKUŁ 13.12

### Kontrole przywozu oraz opłaty za inspekcje

1. Kontrole przywozu przeprowadzane przez Stronę dokonującą przywozu przesyłek pochodzących od Strony dokonującej wywozu muszą być zgodne z zasadami określonymi w załączniku 13-G. Wyniki tych kontroli mogą stanowić wkład w proces weryfikacji, o którym mowa w art. 13.11.
2. Częstotliwość bezpośrednich kontroli przywozu stosowanych przez każdą ze Stron określono w załączniku 13-G. Podkomitet, o którym mowa w art. 13.16, może zalecić Wspólnej Radzie zmianę załącznika 13-G.

3. Strona może odstąpić od częstotliwości określonych w załączniku 13-G, w ramach swoich kompetencji oraz zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, w wyniku postępów poczynionych zgodnie z art. 13.8 i art. 13.9 lub w wyniku weryfikacji, konsultacji lub innych środków przewidzianych w niniejszym rozdziale.
4. Opłaty za inspekcje nie mogą przekraczać kosztów poniesionych przez właściwy organ w związku z przeprowadzaniem kontroli przywozu i muszą być sprawiedliwe w odniesieniu do opłat pobieranych za inspekcje podobnych produktów krajowych.
5. Strona dokonująca przywozu informuje Stronę dokonującą wywozu o wszelkich zmianach, w tym o przyczynach takich zmian, środków mających wpływ na kontrole przywozu i opłaty za inspekcje oraz o wszelkich istotnych zmianach w procedurze administracyjnej dotyczącej tych kontroli.
6. W odniesieniu do produktów, o których mowa w art. 13.9 ust. 5, Strony mogą uzgodnić wzajemne zmniejszenie częstotliwości bezpośrednich kontroli przywozu.
7. Podkomitet może zalecić Wspólnej Radzie warunki zatwierdzania kontroli przywozu każdej ze Stron z myślą o dostosowaniu ich częstotliwości lub ich zastąpieniu, począwszy od określonego dnia. Warunki te włącza się do załącznika 13-G w drodze decyzji Wspólnej Rady. Począwszy od tego dnia, Strony mogą wzajemnie zatwierdzać swoje kontrole przywozu niektórych produktów z myślą o zmniejszeniu ich częstotliwości lub ich zastąpieniu.

## ARTYKUŁ 13.13

### Wymiana informacji

1. Strony systematycznie wymieniają informacje dotyczące wykonania niniejszego rozdziału w celu opracowania norm, zapewnienia pewności, wzbudzenia wzajemnego zaufania oraz wykazania skuteczności kontrolowanych programów. W stosownych przypadkach wymiana informacji może obejmować wymianę urzędników.
2. Strony wymieniają również informacje na inne istotne tematy, w tym:
  - a) istotnych zdarzeń dotyczących produktów objętych niniejszym rozdziałem, w tym wymiany informacji przewidzianej w art. 13.8 i art. 13.9;
  - b) wyników procedur weryfikacji przewidzianych w art. 13.11;
  - c) wyników kontroli przywozu przewidzianych w art. 13.12 w przypadku odrzuconych lub niezgodnych z przepisami przesyłek zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego;
  - d) opinii naukowych mających znaczenie dla niniejszego rozdziału i opracowanych w ramach odpowiedzialności Strony; oraz
  - e) szybkich ostrzeżeń dotyczących handlu objętego zakresem stosowania niniejszego rozdziału.

3. Strona przedkłada publikacje naukowe lub dane odpowiedniemu forum naukowemu w celu uzasadnienia wszelkich poglądów lub twierdzeń przedstawionych w odniesieniu do kwestii wynikającej z niniejszego rozdziału do oceny w odpowiednim czasie. Wyniki tej oceny udostępnia się Stronom.
4. Jeżeli Strona udostępniła WTO informacje, o których mowa w niniejszym artykule, w drodze powiadomienia zgodnie z art. 7 załącznika B do porozumienia SPS lub na swojej oficjalnej, publicznie dostępnej i bezpłatnej stronie internetowej, informacje przewidziane w niniejszym artykule uznaje się za wymienione.
5. W przypadku agrofagów stanowiących znane i bezpośrednie zagrożenie dla Strony Strona ta otrzyma bezpośrednie zawiadomienie wysłane pocztą tradycyjną lub elektroniczną. Strony przestrzegają wytycznych zawartych w międzynarodowym standardzie dla środków fitosanitarnych FAO nr 17 „Raportowanie agrofagów”.
6. Strony wymieniają informacje, o których mowa w niniejszym artykule, za pośrednictwem poczty elektronicznej, faksu lub poczty tradycyjnej.

## ARTYKUŁ 13.14

### Powiadomienia i konsultacje

1. Strona – w terminie dwóch dni roboczych od wystąpienia jakiegokolwiek poważnego lub znaczącego ryzyka dla zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin, w tym nagłego przypadku związanego z kontrolą żywności lub sytuacji, w których istnieje wyraźnie określone ryzyko poważnych skutków zdrowotnych związanych ze spożyciem produktów zwierzęcych lub roślinnych – powiadamia drugą Stronę o tym ryzyku, a w szczególności o:

- a) środkach mających wpływ na decyzje w sprawie regionalizacji, o których mowa w art. 13.7;
- b) obecności lub rozwoju chorób zwierząt lub agrofagów wymienionych w załączniku 13-B;
- c) ustaleniach mających znaczenie epidemiologiczne lub o poważnym związanym z tym ryzyku w zakresie chorób zwierząt i agrofagów, które nie są wymienione w załączniku 13-B lub które są nowymi chorobami zwierząt lub agrofagami; oraz
- d) dodatkowych środkach wykraczających poza podstawowe wymogi mające zastosowanie do odpowiednich środków podjętych przez Strony w celu kontroli lub zwalczania chorób zwierząt lub agrofagów lub w celu ochrony zdrowia publicznego, oraz o wszelkich zmianach w polityce dotyczącej profilaktyki, w tym w polityce dotyczącej szczepień.



2. W przypadku gdy Strona ma poważne obawy dotyczące ryzyka dla zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin, Strona ta może wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie konsultacji z drugą Stroną w związku z daną sytuacją. Konsultacje te odbywają się tak szybko, jak to możliwe, a w każdym razie w terminie 13 dni roboczych od wystąpienia z wnioskiem. W ramach tych konsultacji każda ze Stron dokłada starań w celu przekazania wszelkich informacji niezbędnych, aby uniknąć zakłóceń w handlu oraz znaleźć obustronnie akceptowalne rozwiązanie, które jest zgodne z ochroną zdrowia ludzi, zwierząt i roślin.

3. Strona może zażądać, aby konsultacje, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, odbywały się w formie wideokonferencji lub audiokonferencji. Strona występująca z wnioskiem sporządza protokół z konsultacji, który podlega zatwierdzeniu przez Strony. Do celów tego zatwierdzenia stosuje się art. 13.13 ust. 6.

#### ARTYKUŁ 13.15

##### Klauzula ochronna

1. Jeżeli Strona dokonująca wywozu podejmuje środki krajowe w celu kontroli czynników mogących stanowić poważne ryzyko dla zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin, Strona ta, bez uszczerbku dla ust. 2, podejmuje równoważne środki w celu zapobieżenia wprowadzeniu czynników danego ryzyka na terytorium Strony dokonującej przywozu.

2. Z uwagi na poważne ryzyko dla zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin Strona dokonująca przywozu może podjąć środki tymczasowe niezbędne do ochrony zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin. W przypadku przesyłek transportowanych między Stronami w czasie stosowania takich środków tymczasowych Strona dokonująca przywozu rozważa najbardziej odpowiednie i proporcjonalne rozwiązanie w celu uniknięcia niepotrzebnych zakłóceń w handlu.

3. Strona podejmująca środki, o których mowa w niniejszym artykule, powiadamia o tym drugą Stronę w terminie jednego dnia roboczego od podjęcia decyzji o wdrożeniu tych środków. Na wniosek Strony oraz zgodnie z art. 13.14 ust. 2 Strony przeprowadzają konsultacje dotyczące danej sytuacji w terminie 13 dni roboczych od daty powiadomienia. Strony należycie uwzględniają wszelkie informacje przekazane w trakcie tych konsultacji oraz dokładają starań, aby uniknąć zbędnych zakłóceń w handlu, biorąc pod uwagę – w stosownych przypadkach – wyniki konsultacji zgodnie z art. 13.14 ust. 2.

## ARTYKUŁ 13.16

### Podkomitet ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych

1. W skład Podkomitetu ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych (zwanego dalej „podkomitetem”) ustanowionego na podstawie art. 8.8 ust. 1 wchodzi przedstawiciele Stron odpowiedzialni za kwestie sanitarne i fitosanitarne.

2. Podkomitet:

- a) monitoruje wykonanie niniejszego rozdziału oraz rozpatruje kwestie z nim związane, a także bada wszelkie kwestie, które mogą wynikać w związku z jego wykonaniem; oraz
- b) wydaje zalecenia dla Wspólnej Rady dotyczące zmian w załącznikach zgodnie z art. 8.5 ust. 1 lit. a), w szczególności w świetle postępów poczynionych w ramach konsultacji i procedur przewidzianych w niniejszym rozdziale.

3. Podkomitet uzgadnia działania, które należy podjąć, aby osiągnąć cele niniejszego rozdziału. Podkomitet określa cele oraz cele pośrednie dla tych działań. Podkomitet ocenia wyniki tych działań.

4. Zgodnie z art. 40.3 ust. 3 podkomitet może zalecić Wspólnej Radzie lub Wspólnemu Komitetowi ustanowienie technicznych grup roboczych, w stosownych przypadkach, składających się z ekspertów będących przedstawicielami każdej ze Stron, którzy określają i rozwiązują kwestie techniczne i naukowe wynikające ze stosowania niniejszego rozdziału.

5. Podkomitet może zalecić Wspólnej Radzie lub Wspólnemu Komitetowi przyjęcie decyzji w sprawie szczegółowego regulaminu wewnętrznego tego podkomitetu ze względu na specyfikę kwestii związanych ze środkami sanitarnymi i fitosanitarnymi.

## ARTYKUŁ 13.17

### Współpraca na forach wielostronnych

1. Strony promują współpracę na forach wielostronnych istotnych dla kwestii związanych ze środkami sanitarnymi i fitosanitarnymi, w szczególności w ramach międzynarodowych organizacji normalizacyjnych uznanych w ramach porozumienia SPS.
2. Podkomitet ustanowiony w art. 13.16 stanowi odpowiednie forum wymiany informacji i współpracy w kwestiach, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

## ARTYKUŁ 13.18

### Współpraca w zakresie bezpieczeństwa żywności, zdrowia zwierząt oraz nauki o ochronie roślin

1. Strony dokładają starań, aby ułatwić współpracę naukową między podmiotami Stron odpowiedzialnymi za naukową ocenę bezpieczeństwa żywności, zdrowia zwierząt i ochrony roślin.
2. Podkomitet może zalecić Wspólnej Radzie lub Wspólnemu Komitetowi, zgodnie z art. 40.3 ust. 3, ustanowienie technicznej grupy roboczej ds. współpracy naukowej, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu (zwanej dalej „grupą roboczą”), składającej się z ekspertów będących przedstawicielami podmiotów naukowych, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, wyznaczonych przez każdą ze Stron.

3. Wspólna Rada lub Wspólny Komitet ustanawiające grupę roboczą określają mandat, zakres i program prac takiej grupy roboczej.
4. Grupa robocza może wymieniać informacje, w tym:
  - a) informacje naukowe i techniczne; oraz
  - b) informacje na temat zbierania danych.
5. Prace prowadzone przez grupę roboczą nie mogą mieć wpływu na niezależność krajowych lub regionalnych jednostek organizacyjnych każdej ze Stron.
6. Każda ze Stron zapewnia, aby przedstawiciele wyznaczeni zgodnie z ust. 2 byli wolni od konfliktów interesów zgodnie z prawem tej Strony.

## ARTYKUŁ 13.19

### Terytorialny zakres stosowania w przypadku Strony UE

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 41.2 w przypadku Strony UE niniejszy rozdział ma zastosowanie do terytoriów państw członkowskich określonych w załączniku I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625<sup>1</sup> oraz w odniesieniu do roślin, produktów roślinnych lub innych towarów określonych w art. 1 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031<sup>2</sup>.

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz.U. UE L 95 z 7.4.2017, s. 1).

<sup>2</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013, (UE) nr 652/2014 i (UE) nr 1143/2014 oraz uchylające dyrektywy Rady 69/464/EWG, 74/647/EWG, 93/85/EWG, 98/57/WE, 2000/29/WE, 2006/91/WE i 2007/33/WE (Dz.U. UE L 317 z 23.11.2016, s. 4)

2. Strony uznają, że w przypadku terytorium Unii Europejskiej uwzględnia się jego specyfikę, a Unię Europejską uznaje się za jeden podmiot.

## ROZDZIAŁ 14

### WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE ZRÓWNOWAŻONYCH SYSTEMÓW ŻYWNOŚCIOWYCH

#### ARTYKUŁ 14.1

##### Cel

Celem niniejszego rozdziału jest nawiązanie ścisłej współpracy między Stronami w celu zaangażowania się w przejście na zrównoważone systemy żywnościowe. Strony uznają znaczenie wzmocnienia polityk oraz określenia programów, które przyczyniają się do rozwoju zrównoważonych, zdrowych i odpornych systemów żywnościowych sprzyjających włączeniu społecznemu, a także rolę handlu w osiągnięciu tego celu.

#### ARTYKUŁ 14.2

##### Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do współpracy między Stronami na rzecz poprawy zrównoważonego charakteru ich odpowiednich systemów żywnościowych.

2. W niniejszym rozdziale określa się postanowienia dotyczące współpracy w zakresie szczególnych aspektów zrównoważonych systemów żywnościowych, w tym:

- a) zrównoważoności łańcucha żywnościowego oraz ograniczenia strat żywności;
- b) zwalczanie oszustw w łańcuchu żywnościowym;
- c) dobrostanu zwierząt;
- d) zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe; oraz
- e) ograniczenia stosowania nawozów i pestycydów chemicznych, w odniesieniu do których ocena ryzyka wykazała, że stwarzają one niedopuszczalne zagrożenia dla zdrowia lub środowiska.

3. Niniejszy rozdział ma również zastosowanie do współpracy Stron na forach wielostronnych.

4. Niniejszy rozdział stosuje się bez uszczerbku dla stosowania innych rozdziałów dotyczących systemów żywnościowych lub zrównoważonego rozwoju, w szczególności rozdziałów 13, 16 i 33.



## ARTYKUŁ 14.3

### Definicje

1. Do celów niniejszego rozdziału:
  - a) „łańcuch żywnościowy” oznacza wszystkie etapy, począwszy od produkcji podstawowej, aż do sprzedaży konsumentowi końcowemu, w tym produkcję, przetwarzanie, wytwarzanie, transport, przywóz, przechowywanie, dystrybucję i sprzedaż konsumentowi końcowemu;
  - b) „produkcja podstawowa” oznacza produkcję, uprawę lub hodowlę produktów podstawowych, w tym zbiory, dojenie i hodowlę zwierząt gospodarskich przed ubojem, a także łowiectwo i rybołówstwo oraz zbieranie runa leśnego; oraz
  - c) „zrównoważony system żywnościowy” oznacza system żywnościowy, który zapewnia bezpieczną i pożywną żywność w wystarczającej ilości dla wszystkich bez naruszenia ekonomicznych, społecznych i środowiskowych podstaw niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia przyszłych pokoleń; taki zrównoważony system żywnościowy:
    - (i) jest rentowny (zrównoważoność ekonomiczna);
    - (ii) ma szeroko zakrojone korzyści dla społeczeństwa (zrównoważoność społeczna); oraz
    - (iii) ma pozytywny lub neutralny wpływ na środowisko naturalne, w tym na zmianę klimatu (zrównoważoność środowiskowa).

## ARTYKUŁ 14.4

### Zrównoważoność łańcucha żywnościowego oraz ograniczenie strat żywności

1. Strony uznają wzajemne powiązania między obecnymi systemami żywnościowymi a zmianą klimatu. Strony współpracują w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu systemów żywnościowych na środowisko i klimat, a także w celu wzmocnienia ich odporności.
2. Strony uznają, że straty żywności mają negatywny wpływ na społeczny, ekonomiczny i środowiskowy wymiar systemów żywnościowych.
3. Strony współpracują w obszarach, które mogą obejmować:
  - a) zrównoważoną produkcję żywności, w tym rolnictwo, poprawę dobrostanu zwierząt, promowanie rolnictwa ekologicznego oraz ograniczenie stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych, nawozów i pestycydów chemicznych, w odniesieniu do których ocena ryzyka wykazała, że stwarzają one niedopuszczalne zagrożenie dla zdrowia lub środowiska;
  - b) zrównoważoność łańcucha żywnościowego, w tym produkcję żywności, metody i praktyki w zakresie przetwórstwa spożywczego;
  - c) zdrową i zrównoważoną dietę, zmniejszenie śladu węglowego związanego z konsumpcją;
  - d) zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych z systemów żywnościowych, zwiększenie liczby pochłaniaczy dwutlenku węgla oraz odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej;

- e) innowacje i technologie przyczyniające się do zwiększenia zdolności przystosowawczych i wzmocnienia odporności na skutki zmiany klimatu;
  - f) opracowanie planów awaryjnych w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw żywności w czasach kryzysu; oraz
  - g) ograniczenie strat żywności zgodnie z zadaniem 12 cel 12.3 w ramach celów zrównoważonego rozwoju, jak określono w Agendzie 2030.
4. Współpraca na podstawie niniejszego artykułu może obejmować wymianę informacji, wiedzy fachowej i doświadczeń, a także współpracę w zakresie badań i innowacji.

#### ARTYKUŁ 14.5

##### Zwalczanie oszustw w łańcuchu żywnościowym

1. Strony uznają, że oszustwa mogą wpływać na bezpieczeństwo łańcucha żywnościowego, zagrażać zrównoważoności systemów żywnościowych oraz podważać uczciwe praktyki handlowe, ufność konsumentką i odporność rynków żywnościowych.

2. Strony współpracują w celu wykrywania i oszustw w łańcuchu żywnościowym oraz zapobiegania takim oszustwom poprzez:

- a) wymianę informacji i doświadczeń w celu poprawy wykrywania i przeciwdziałania oszustwom w łańcuchu żywnościowym; oraz
- b) udzielanie pomocy niezbędnej do zgromadzenia dowodów dotyczących praktyk, które są lub wydają się niezgodne z ich zasadami, lub które stanowią zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt, roślin dla środowiska, lub które wprowadzają klientów w błąd.

#### ARTYKUŁ 14.6

##### Dobrostan zwierząt

1. Strony uznają, że zwierzęta są istotami zdolnymi do odczuwania i że wykorzystywanie zwierząt w systemach produkcji żywności wiąże się z obowiązkiem zapewnienia ich dobrostanu. Strony przestrzegają warunków handlu zwierzętami utrzymywanymi w warunkach fermowych i produktami pochodzenia zwierzęcego, które mają na celu ochronę dobrostanu zwierząt.

2. Strony dążą do osiągnięcia porozumienia w zakresie międzynarodowych norm dotyczących dobrostanu zwierząt Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (WOAH).

3. Strony współpracują w zakresie opracowywania i wdrażania norm dotyczących dobrostanu zwierząt w gospodarstwie, podczas transportu oraz podczas uboju lub zabijania zwierząt, zgodnie ze swoim prawem.
4. Strony zacieśniają swoją współpracę w zakresie badań nad dobrostanem zwierząt w celu dalszego rozwoju naukowych norm dotyczących dobrostanu zwierząt.
5. Podkomitet, o którym mowa w art. 14.8, może zajmować się innymi kwestiami w obszarze dobrostanu zwierząt.
6. Strony wymieniają się informacjami, wiedzą fachową i doświadczeniami w obszarze dobrostanu zwierząt.
7. Strony współpracują w ramach WOAH oraz mogą współpracować na innych forach międzynarodowych w celu promowania dalszego rozwoju norm dotyczących dobrostanu zwierząt i najlepszych praktyk w zakresie dobrostanu zwierząt, a także ich wdrażania.
8. Zgodnie z art. 40.3 ust. 3 Wspólna Rada lub Wspólny Komitet mogą ustanowić techniczną grupę roboczą w celu wspierania podkomitetu, o którym mowa w art. 14.8, w wykonywaniu niniejszego artykułu.

## ARTYKUŁ 14.7

### Zwalczanie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe

1. Strony uznają, że oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz że stosowanie, zwłaszcza niewłaściwe stosowanie i nadużywanie środków przeciwdrobnoustrojowych u zwierząt, przyczynia się do ogólnego rozwoju oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe oraz stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego. Strony uznają, że charakter zagrożenia wymaga podejścia transnarodowego.
2. Każda ze Stron stopniowo wycofuje stosowanie przeciwdrobnoustrojowych produktów leczniczych jako stymulatorów wzrostu.
3. Zgodnie z podejściem „Jedno zdrowie” każda ze Stron:
  - a) przestrzega istniejących i przyszłych wytycznych, norm, zaleceń i działań opracowanych w ramach odpowiednich organizacji międzynarodowych oraz inicjatyw i planów krajowych mających na celu promowanie ostrożnego i odpowiedzialnego stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych w produkcji zwierzęcej i w praktykach weterynaryjnych;
  - b) promuje, w przypadku gdy Strony wspólnie tak zadecydują, odpowiedzialne i ostrożne stosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych, w tym ograniczenie stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych w produkcji zwierzęcej oraz stopniowe wycofywanie stosowania tych środków jako stymulatorów wzrostu w produkcji zwierzęcej; oraz

- c) wspiera opracowywanie i wdrażanie międzynarodowych planów działania w zakresie zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, jeśli Strony uznają to za stosowne.
4. Zgodnie z art. 40.3 ust. 3 Wspólna Rada lub Wspólny Komitet mogą ustanowić techniczną grupę roboczą w celu wspierania podkomitetu, o którym mowa w art. 14.8, w wykonywaniu niniejszego artykułu.

#### ARTYKUŁ 14.8

##### Podkomitet ds. Zrównoważonych Systemów Żywnościowych

1. W skład Podkomitetu ds. Zrównoważonych Systemów Żywnościowych (zwanego dalej „podkomitetem”) ustanowionego na podstawie art. 8.8 ust. 1 wchodzi przedstawiciele Stron odpowiedzialni za zrównoważone systemy żywnościowe.
2. Podkomitet monitoruje wykonywanie niniejszego rozdziału oraz rozpatruje wszelkie kwestie, które wynikają w związku z jego wykonywaniem.
3. Podkomitet uzgadnia działania, które należy podjąć, aby osiągnąć cele niniejszego rozdziału. Podkomitet określa cele oraz cele pośrednie w odniesieniu do tych działań oraz monitoruje postępy Stron w ustanawianiu zrównoważonych systemów żywnościowych. Podkomitet przeprowadza okresową ocenę wyników realizacji tych działań.

4. Zgodnie z art. 40.3 ust. 3 podkomitet może zalecić Wspólnej Radzie lub Wspólnemu Komitetowi ustanowienie technicznych grup roboczych składających się z ekspertów będących przedstawicielami każdej ze Stron w celu określenia i rozwiązania kwestii technicznych i naukowych wynikających ze stosowania niniejszego rozdziału.

5. Podkomitet zaleca Wspólnemu Komitetowi ustanowienie zasad w celu złagodzenia ewentualnych konfliktów interesów uczestników posiedzeń podkomitetu oraz technicznych grup roboczych, o których mowa w niniejszym rozdziale. Wspólny Komitet przyjmuje decyzję ustanawiającą te zasady.

## ARTYKUŁ 14.9

### Współpraca na forach wielostronnych

1. Strony współpracują, w stosownych przypadkach, na forach wielostronnych w celu wspierania przejścia na poziomie globalnym na zrównoważone systemy żywnościowe, które przyczyniają się do osiągnięcia uzgodnionych na poziomie międzynarodowym celów w zakresie ochrony środowiska, przyrody i klimatu.

2. Podkomitet stanowi forum wymiany informacji i współpracy w kwestiach objętych ust. 1 niniejszego artykułu.



## ARTYKUŁ 14.10

### Postanowienia dodatkowe

1. Działania podkomitetu nie mogą mieć wpływu na niezależność krajowych lub regionalnych jednostek organizacyjnych Stron.
2. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie wpływa na prawa ani obowiązki każdej ze Stron w zakresie ochrony informacji poufnych, zgodnie z prawem każdej ze Stron. W przypadku gdy Strona przedkłada drugiej Stronie informacje, które uznaje się za poufne zgodnie z przepisami swojego prawa, druga Strona traktuje te informacje jako poufne na podstawie niniejszego rozdziału, o ile Strona przedkładająca informacje nie postanowi inaczej.
3. Przy pełnym poszanowaniu prawa każdej ze Stron do wprowadzania regulacji, żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako zobowiązujące Stronę do:
  - a) zmiany jej wymogów przywozowych;
  - b) odstąpienia od wewnętrznych procedur dotyczących przygotowania i przyjmowania środków regulacyjnych;
  - c) podejmowania działań, które podważyłyby lub utrudniłyby terminowe przyjęcie środków regulacyjnych służących osiągnięciu celów polityki publicznej; lub
  - d) osiągnięcia jakiegokolwiek określonego wyniku regulacyjnego.

## ROZDZIAŁ 15

### ENERGIA I SUROWCE NATURALNE

#### ARTYKUŁ 15.1

##### Cel

Celem niniejszego rozdziału jest promowanie dialogu i współpracy w sektorze energetycznym i sektorze surowców naturalnych z obopólną korzyścią dla Stron, wspieranie zrównoważonego i uczciwego handlu oraz inwestycji zapewniających równe warunki działania w tych sektorach, a także wzmacnianie konkurencyjności powiązanych łańcuchów wartości, w tym wartości dodanej, zgodnie z niniejszą Umową.

#### ARTYKUŁ 15.2

##### Zasady

1. Każda ze Stron zachowuje suwerenne prawo do określenia, czy obszary na jej terytorium, a także w wyłącznej strefie ekonomicznej, są dostępne do poszukiwania, produkcji i transportu towarów energetycznych i surowców naturalnych.

2. Zgodnie z niniejszym rozdziałem Strony potwierdzają swoje prawo do wprowadzania regulacji na swoich terytoriach w celu osiągnięcia uzasadnionych celów politycznych w dziedzinie energii i surowców naturalnych.

### ARTYKUŁ 15.3

#### Definicje

Do celów niniejszego rozdziału oraz załączników 15-A i 15-B:

- a) „zezwolenie” oznacza pozwolenie, licencję, koncesję lub podobny instrument administracyjny lub umowny, na podstawie którego właściwy organ Strony upoważnia dany podmiot do prowadzenia określonej działalności gospodarczej na jej terytorium, zgodnie z wymogami określonymi w zezwoleniu;
- b) „bilansowanie” oznacza wszystkie działania i procesy, we wszystkich horyzontach czasowych, za pomocą których operatorzy systemów zapewniają w sposób ciągły utrzymanie częstotliwości systemu w z góry określonym zakresie stabilności oraz spełnienie wymogu dotyczącego wielkości rezerw niezbędnych do zapewnienia wymaganej jakości;
- c) „towary energetyczne” oznaczają towary, z których wytwarzana jest energia i które są wymienione według odpowiadających im kodów HS w załączniku 15-A;

- d) „węglowodory” oznaczają towary wymienione według odpowiadających im kodów HS w załączniku 15-A;
- e) „surowce naturalne” oznaczają substancje używane do wytwarzania produktów przemysłowych, w tym rudy, koncentraty, żużel, popioły i chemikalia; materiały nieobrobione plastycznie, przetworzone i rafinowane; odpady metalowe; złom i złom przeznaczony do przetopu, objęte działami systemu zharmonizowanego zawartymi w załączniku 15-A;
- f) „energia ze źródeł odnawialnych” oznacza energię wytwarzaną ze słońca, wiatru, wody, źródeł geotermalnych, biologicznych lub oceanicznych, lub innych źródeł odnawialnych występujących w środowisku;
- g) „paliwa odnawialne” oznaczają biopaliwa, biopłyny i paliwa z biomasy oraz paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego, w tym odnawialne paliwa syntetyczne i wodór odnawialny;
- h) „normy” oznaczają normy w rozumieniu załącznika 16;
- i) „operator systemu” oznacza:
  - (i) w przypadku Strony UE: osobę odpowiedzialną za eksploatację oraz zapewnienie konserwacji i rozbudowy systemu dystrybucji lub przesyłu energii elektrycznej na danym obszarze, a także za zapewnienie długoterminowej zdolności takich systemów; oraz

- (ii) w przypadku Chile: niezależny organ odpowiedzialny za koordynację działania wzajemnie połączonych systemów elektrycznych, który zapewnia dobre wyniki gospodarcze oraz bezpieczeństwo i niezawodność systemu elektrycznego, a także otwarty dostęp do systemu przesyłowego; oraz
- j) „przepis techniczny” oznacza przepis techniczny w rozumieniu rozdziału 16.

#### ARTYKUŁ 15.4

##### Monopole w przywozie i wywozie

Strona nie może wyznaczać ani utrzymywać wyznaczonego monopolu w przywozie lub wywozie. Do celów niniejszego artykułu pojęcie „monopol w przywozie lub wywozie” oznacza wyłączone prawo podmiotu lub udzielenie przez Stronę podmiotowi wyłącznego upoważnienia do przywozu towarów energetycznych lub surowców naturalnych z terytorium drugiej Strony, lub wywozu towarów energetycznych lub surowców na terytorium drugiej Strony<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla rozdziałów 17, 18 i 29 oraz dodatków 17-A–17-C i i 29 oraz nie ma zastosowania do prawa, które wynika z przyznania prawa własności intelektualnej.

## ARTYKUŁ 15.5

### Ustalanie ceny eksportowej<sup>1</sup>

1. Strona nie może nakładać wyższej ceny wywozu towarów energetycznych lub surowców naturalnych do drugiej Strony niż cena pobierana za takie towary przeznaczone na rynek wewnętrzny, za pomocą jakiegokolwiek środka, w tym licencji lub wymogów dotyczących ceny minimalnej.
2. Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu Chile może wprowadzić lub utrzymać środki mające na celu wspieranie tworzenia wartości dodanej poprzez dostarczanie surowców naturalnych do sektorów przemysłowych po preferencyjnych cenach, tak aby mogły one powstać w Chile, pod warunkiem że takie środki spełniają warunki określone w załączniku 15-B.

## ARTYKUŁ 15.6

### Wewnętrzne ceny regulowane

1. Strony uznają znaczenie konkurencyjnych rynków energii dla zapewnienia szerokiego wyboru w zakresie dostaw towarów energetycznych oraz zwiększania dobrobytu konsumentów. Strony uznają również, że potrzeby i strategie regulacyjne mogą różnić się na poszczególnych rynkach.
2. W uzupełnieniu do ust. 1 każda ze Stron zapewnia, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, aby dostawy towarów energetycznych opierały się na zasadach rynkowych.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla załącznika 29.

3. Strona może regulować cenę pobieraną za dostawę towarów energetycznych wyłącznie poprzez nałożenie obowiązku świadczenia usługi publicznej.
4. Jeżeli Strona nakłada obowiązek świadczenia usługi publicznej, zapewnia, aby obowiązek ten był jasno określony, przejrzysty i niedyskryminujący oraz aby nie wykraczał poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów obowiązku świadczenia usługi publicznej.

## ARTYKUŁ 15.7

### Zezwolenie na poszukiwanie i wydobycie towarów energetycznych i surowców naturalnych

1. Bez uszczerbku dla rozdziału 20, jeżeli Strona wymaga zezwolenia na poszukiwanie lub produkcję towarów energetycznych i surowców naturalnych, Strona ta zapewnia, aby takie zezwolenie zostało udzielone zgodnie z publiczną i niedyskryminującą procedurą<sup>1</sup>.
2. Strona ta publikuje między innymi rodzaj zezwolenia i odpowiedni obszar lub jego część oraz proponowaną datę lub termin udzielenia zezwolenia, w taki sposób, aby umożliwić składanie wniosków potencjalnie zainteresowanym wnioskodawcom.
3. Strona może odstąpić od ust. 2 niniejszego artykułu i art. 20.3 w każdym z następujących przypadków związanych z węglowodorami:
  - a) dany obszar był przedmiotem wcześniejszej procedury, która nie zakończyła się udzieleniem zezwolenia;

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku jakiegokolwiek niezgodności między niniejszym artykułem a rozdziałami 17 i 18 oraz załącznikami 17-A, 17-B i 17-C, pierwszeństwo w zakresie, którego dotyczy niezgodność, mają te rozdziały i załączniki.

b) dany obszar jest stale dostępny do poszukiwania lub produkcji towarów energetycznych i surowców naturalnych; lub

c) podmiot, któremu udzielono zezwolenia, przestał z niego korzystać przed datą jego wygaśnięcia.

4. Każda ze Stron może wymagać od podmiotu, któremu udzielono zezwolenia, wniesienia wkładu finansowego lub wkładu rzeczowego. Wysokość wkładu finansowego lub wkładu rzeczowego ustala się w sposób niezakłócający procesu zarządzania i podejmowania decyzji przez taki podmiot.

5. Każda ze Stron zapewnia, aby wnioskodawca – w przypadku odrzucenia jego wniosku – otrzymał uzasadnienie odrzucenia, tak aby umożliwić mu skorzystanie, w stosownych przypadkach, z procedur odwoławczych lub kontrolnych. Procedury odwoławcze lub kontrolne publikuje się z wyprzedzeniem.

## ARTYKUŁ 15.8

### Ocena oddziaływania na środowisko

1. Strona zapewnia przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko<sup>1</sup> przed wydaniem zezwolenia na projekt lub działalność związane z energią lub surowcami naturalnymi, które mogą mieć znaczący wpływ na ludność, zdrowie ludzi, różnorodność biologiczną, glebę, wodę, powietrze lub klimat, dziedzictwo kulturowe lub krajobraz. W ramach takiej oceny określa się i analizuje taki znaczący wpływ.

---

<sup>1</sup> W przypadku Chile „ocena oddziaływania na środowisko” oznacza badanie wpływu na środowisko, zgodnie z definicją zawartą w tytule 1 art. 2 lit. i) ustawy 19.300 lub w ustawie ją zastępującej oraz zgodnie z art. 11 tej samej ustawy.



2. Każda ze Stron zapewnia, aby odpowiednie informacje były dostępne dla społeczeństwa w ramach procesu oceny oddziaływania na środowisko, a także zapewnia czas i możliwości udziału społeczeństwa w tym procesie i składania uwag.

3. Każda ze Stron publikuje i uwzględnia przed udzieleniem zezwolenia na przedsięwzięcie lub działalność ustalenia dokonane w ramach oceny oddziaływania na środowisko.

## ARTYKUŁ 15.9

### Dostęp osób trzecich do infrastruktury do przesyłu energii

1. Każda ze Stron zapewnia, aby operatorzy systemów na jej terytorium przyznawali każdemu podmiotowi Strony niedyskryminujący dostęp do infrastruktury energetycznej do przesyłu energii elektrycznej. Dostępu do infrastruktury do przesyłu energii elektrycznej przyznaje się, w możliwie największym zakresie, w rozsądnym terminie od dnia złożenia przez ten podmiot wniosku o przyznanie dostępu.

2. Każda ze Stron umożliwia, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, podmiotowi Strony dostęp do infrastruktury do przesyłu energii elektrycznej i korzystanie z niej w celu przesyłu energii elektrycznej na rozsądnych i niedyskryminujących warunkach, w tym z poszanowaniem zasady niedyskryminacji ze względu na źródła energii, oraz według taryf odzwierciedlających koszty. Każda ze Stron publikuje warunki dotyczące dostępu do infrastruktury do przesyłu energii elektrycznej oraz korzystania z niej.

3. Niezależnie od ust. 1 Strona może wprowadzić lub utrzymać w swoich przepisach ustawowych i wykonawczych szczególne odstępstwa od prawa dostępu stron trzecich na podstawie obiektywnych kryteriów, pod warunkiem że odstępstwa te są niezbędne do osiągnięcia uzasadnionego celu politycznego. Takie odstępstwa publikuje się przed rozpoczęciem ich stosowania.

4. Strony uznają znaczenie zasad określonych w ust. 1, 2 i 3 również dla infrastruktury gazowej. Strona, która nie stosuje takich zasad w odniesieniu do infrastruktury gazowej, dokłada starań, aby to uczynić, w szczególności w odniesieniu do transportu paliw odnawialnych, przy jednoczesnym uznaniu różnic w dojrzałości i organizacji rynku.

#### ARTYKUŁ 15.10

##### Dostęp do infrastruktury dla dostawców energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii

1. Bez uszczerbku dla art. 15.7, 15.9 i 15.11 każda ze Stron zapewnia, aby dostawcom energii ze źródeł odnawialnych drugiej Strony przyznawano dostęp do sieci elektrycznej instalacji wytwarzających odnawialną energię elektryczną znajdujących się na jej terytorium oraz umożliwiono korzystanie z niej, na rozsądnych i niedyskryminujących warunkach.

2. Do celów ust. 1 każda ze Stron zapewnia, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, aby jej przedsiębiorstwa przesyłowe i operatorzy systemów, w odniesieniu do dostawców odnawialnej energii elektrycznej drugiej Strony:

- a) umożliwiali połączenie nowych instalacji wytwarzających odnawialną energię elektryczną z siecią elektroenergetyczną bez nakładania dyskryminujących warunków;
- b) umożliwiali niezawodne korzystanie z sieci energetycznej;
- c) świadczyli usługi bilansujące; oraz
- d) zapewniali wprowadzenie odpowiednich środków operacyjnych związanych z siecią i rynkiem w celu zminimalizowania ograniczenia produkcji energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii.

3. Ust. 2 pozostaje bez uszczerbku dla uzasadnionego prawa każdej ze Stron do wprowadzania regulacji na swoim terytorium w celu osiągnięcia uzasadnionych celów politycznych, takich jak potrzeba utrzymania bezpiecznego funkcjonowania i stabilności systemu elektroenergetycznego, na podstawie obiektywnych i niedyskryminujących kryteriów.

## ARTYKUŁ 15.11

### Niezależny organ

1. Każda ze Stron utrzymuje lub ustanawia funkcjonalnie niezależny organ lub niezależne organy, które:
  - a) ustalają lub zatwierdzają warunki i taryfy za dostęp do sieci energetycznej i korzystanie z niej; oraz
  - b) rozstrzygają w rozsądnym terminie spory dotyczące odpowiednich warunków i taryf za dostęp do sieci energetycznej i korzystanie z niej.
2. Wykonując swoje obowiązki i uprawnienia określone w ust. 1 organ lub organy działają w sposób przejrzysty i bezstronny w odniesieniu do użytkowników, właścicieli i operatorów systemu sieci energetycznej.

## ARTYKUŁ 15.12

### Współpraca w zakresie norm

1. Z myślą o zapobieganiu zbędnym barierom technicznym w handlu towarami energetycznymi i surowcami naturalnymi, ich identyfikowaniu i eliminowaniu, do tych towarów i materiałów stosuje się rozdział 16.

2. Zgodnie z art. 16.4 i 16.6 Strony, w stosownych przypadkach, promują współpracę między swoimi odpowiednimi organami regulacyjnymi i normalizacyjnymi w obszarach takich jak efektywność energetyczna, zrównoważona energia i surowce, aby przyczynić się do rozwoju handlu i inwestycji oraz zrównoważonego rozwoju, między innymi poprzez:

- a) zbliżenie lub harmonizację, w miarę możliwości, ich odpowiednich obecnych norm, w oparciu o wspólne interesy i wzajemność oraz zgodnie z zasadami, które zostaną uzgodnione przez zainteresowane organy regulacyjne i normalizacyjne;
- b) wspólne analizy, metodyki i podejścia, w miarę możliwości, aby wesprzeć i umożliwić opracowanie odpowiednich testów i norm pomiarowych, we współpracy z ich odpowiednimi organami normalizacyjnymi;
- c) opracowanie wspólnych norm, w miarę możliwości, w zakresie efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych; oraz
- d) promowanie norm dotyczących surowców naturalnych, produkcji energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej urządzeń, w tym, w stosownych przypadkach, do projektowania i etykietowania produktów, za pośrednictwem istniejących inicjatyw w zakresie współpracy międzynarodowej.

3. Do celów wykonywania niniejszego rozdziału Strony dążą do zachęcania do rozwoju i stosowania norm otwartych oraz interoperacyjności sieci, systemów, urządzeń, aplikacji lub komponentów w sektorze energetycznym i sektorze surowców naturalnych.

## ARTYKUŁ 15.13

### Badania, rozwój i innowacje

Strony uznają, że badania, rozwój i innowacje są kluczowymi elementami dalszego rozwoju efektywności, zrównoważonego rozwoju i konkurencyjności w sektorze energetycznym i sektorze surowców naturalnych. W stosownych przypadkach współpraca między Stronami obejmuje między innymi:

- a) promowanie badań, rozwoju, innowacji i rozpowszechnianie przyjaznych dla środowiska i efektywnych kosztowo technologii, procesów i praktyk w dziedzinie energii i surowców naturalnych;
- b) promowanie wartości dodanej, dla obopólnej korzyści Stron, oraz zwiększania zdolności produkcyjnych w zakresie energii i surowców naturalnych; oraz
- c) wzmocnianie budowania zdolności w kontekście inicjatyw badawczych, rozwojowych i innowacyjnych.

## ARTYKUŁ 15.14

### Współpraca w dziedzinie energii i surowców naturalnych

1. Strony współpracują, w stosownych przypadkach, w obszarach energii i surowców naturalnych, między innymi w celu:
  - a) ograniczenia lub wyeliminowania środków, które same w sobie lub w połączeniu z innymi środkami mogłyby zakłócać handel i inwestycje, w tym środków o charakterze technicznym, regulacyjnym lub gospodarczym mających wpływ na sektor energetyczny lub sektor surowców naturalnych;
  - b) dyskusowania, w miarę możliwości, na temat swoich stanowisk na forach międzynarodowych, na których prowadzone są dyskusje na temat odpowiednich kwestii handlowych i inwestycyjnych, oraz wspieraniu międzynarodowych programów w dziedzinie efektywności energetycznej, energii ze źródeł odnawialnych i surowców naturalnych; oraz
  - c) promowania odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z zatwierdzonymi lub popieranymi przez Strony normami międzynarodowymi, takimi jak Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych, a w szczególności ich rozdział IX dotyczący nauki i technologii.

## Współpraca tematyczna w dziedzinie energii

2. Strony uznają potrzebę przyspieszenia upowszechniania odnawialnych i niskoemisyjnych źródeł energii, zwiększenia efektywności energetycznej i promowania innowacji, oraz zapewnienia dostępu do bezpiecznej i zrównoważonej energii po przystępnej cenie. Strony współpracują w zakresie wszelkich odpowiednich kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, takich jak:

- a) energia ze źródeł odnawialnych, w szczególności w odniesieniu do technologii, integracji z systemem elektroenergetycznym i dostępu do niego, magazynowania i elastyczności oraz całego łańcucha dostaw wodoru odnawialnego;
- b) efektywność energetyczna, w tym regulacje, najlepsze praktyki oraz efektywne i zrównoważony system ciepłowniczy i chłodniczy;
- c) elektromobilność i wdrażanie infrastruktury ładowania; oraz
- d) otwarte i konkurencyjne rynki energii.



## Współpraca tematyczna w dziedzinie surowców

3. Strony uznają swoje wspólne zobowiązanie do odpowiedzialnego pozyskiwania i zrównoważonej produkcji surowców naturalnych oraz wspólny interes w ułatwianiu integracji łańcuchów wartości surowców naturalnych. Strony współpracują w zakresie wszelkich odpowiednich kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, takich jak:

- a) odpowiedzialne praktyki górnicze i zrównoważoność łańcuchów wartości surowców naturalnych, w tym wkład łańcuchów wartości surowców naturalnych w osiągnięciu celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju;
- b) łańcuchy wartości surowców naturalnych, w tym wartość dodana; oraz
- c) identyfikacja obszarów wspólnego zainteresowania w ramach współpracy w dziedzinie badań, rozwoju i innowacji obejmujących cały łańcuch wartości surowców naturalnych, w tym najnowocześniejsze technologie, inteligentne wydobycie i kopalnie cyfrowe.

4. Przy opracowywaniu działań w zakresie współpracy Strony biorą pod uwagę dostępne zasoby. Działania mogą odbywać się z osobistym udziałem lub przy użyciu wszelkich środków technologicznych dostępnych Stronom.

5. Działania w zakresie współpracy mogą być opracowywane i wdrażane z udziałem organizacji międzynarodowych, forów globalnych i instytucji badawczych, zgodnie z ustaleniami Stron.

6. W ramach wykonywania niniejszego artykułu Strony wspierają, w stosownych przypadkach, właściwą koordynację w odniesieniu do wykonywania art. 4.5 i 5.2.

## ARTYKUŁ 15.15

### Transformacja energetyczna i paliwa odnawialne

1. Do celów wykonywania niniejszego rozdziału Strony uznają istotny wkład paliw odnawialnych, między innymi wodoru odnawialnego, w tym jego pochodnych, oraz odnawialnych paliw syntetycznych, w zmniejszanie emisji gazów cieplarnianych w celu przeciwdziałania zmianie klimatu.
2. Zgodnie z art. 15.12 ust. 2 Strony, w stosownych przypadkach, współpracują w zakresie zbliżenia lub harmonizacji, w miarę możliwości, systemów certyfikacji paliw odnawialnych, takich jak systemy w odniesieniu do emisji w całym cyklu życia i norm bezpieczeństwa.
3. W odniesieniu do paliw odnawialnych Strony współpracują również w celu:
  - a) zidentyfikowania, ograniczenia i wyeliminowania, w stosownych przypadkach, środków, które mogą zakłócać handel dwustronny, w tym środków o charakterze technicznym, regulacyjnym i gospodarczym;
  - b) wspierania inicjatyw dotyczących ułatwiania handlu dwustronnego oraz promowania produkcji wodoru odnawialnego; oraz

c) promowania stosowania paliw odnawialnych z uwzględnieniem ich wkładu w zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych.

4. Strony, w stosownych przypadkach, wspierają opracowywanie i wdrażanie norm międzynarodowych i współpracy regulacyjnej w odniesieniu do paliw odnawialnych oraz współpracują na odpowiednich forach międzynarodowych w celu opracowywania odpowiednich systemów certyfikacji zapobiegających powstawaniu nieuzasadnionych barier w handlu.

#### ARTYKUŁ 15.16

##### Wyjątek dotyczący małych i wydzielonych systemów elektroenergetycznych

1. Do celów wykonywania niniejszego rozdziału Strony uznają, że ich przepisy ustawowe i wykonawcze mogą przewidywać szczególne zasady dotyczące małych i wydzielonych systemów elektroenergetycznych.

2. Zgodnie z ust. 1 Strona może utrzymywać, przyjmować lub egzekwować środki w odniesieniu do małych i wydzielonych systemów elektroenergetycznych, które stanowią odstępstwo od art. 15.6, 15.7, 15.9, 15.10 i 15.11, pod warunkiem że takie środki nie stanowią ukrytych ograniczeń w handlu lub inwestycjach między Stronami.

## ARTYKUŁ 15.17

### Podkomitet ds. Handlu Towarami

1. Podkomitet ds. Handlu Towarami (zwany dalej „podkomitetem”) ustanowiony na podstawie art. 8.8 ust. 1 jest odpowiedzialny za wykonanie niniejszego rozdziału oraz załączników 15-A i 15-B. Funkcje określone w art. 9.18 lit. a), c), d) oraz e) stosuje się odpowiednio do niniejszego rozdziału.
2. Zgodnie z art. 15.12, 15.13, 15.14 i 15.15 podkomitet może zalecić Stronom ustanowienie innych środków współpracy między nimi w dziedzinie energii i surowców lub ułatwienie ich stosowania.
3. Jeżeli Strony wspólnie tak postanowią posiedzenia podkomitetu odbywają się w ramach sesji poświęconych wykonywaniu niniejszego rozdziału. Przy przygotowywaniu takich sesji każda ze Stron może uwzględnić, w stosownych przypadkach, wkład odpowiednich zainteresowanych stron lub ekspertów.
4. Każda ze Stron wyznacza punkt kontaktowy, aby ułatwić wykonywanie niniejszego rozdziału, w tym poprzez zapewnienie odpowiedniego zaangażowania przedstawicieli Strony, przekazuje drugiej Stronie dane kontaktowe punktu kontaktowego oraz bezzwłocznie powiadamia drugą Stronę o wszelkich zmianach tych danych kontaktowych. W przypadku Chile punktem kontaktowym jest przedstawiciel Podsekretariatu Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych Ministerstwa Spraw Zagranicznych lub jego następca.

## ROZDZIAŁ 16

### BARIERY TECHNICZNE W HANDLU

#### ARTYKUŁ 16.1

##### Cel

Celem niniejszego rozdziału jest zwiększenie i ułatwienie handlu towarami między Stronami poprzez zapobieganie zbędnym barierom technicznym w handlu, ich identyfikowanie i eliminowanie oraz promowanie większej współpracy regulacyjnej.

#### ARTYKUŁ 16.2

##### Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do opracowywania, przyjmowania i stosowania wszelkich norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności zdefiniowanych w załączniku 1 do porozumienia TBT, które mogą mieć wpływ na handel towarami między Stronami.

2. Niezależnie od ust. 1 niniejszy rozdział nie ma zastosowania do:
  - a) specyfikacji zakupów opracowanych przez organy publiczne i dotyczących wymogów tych organów w zakresie produkcji lub konsumpcji, które są objęte rozdziałem 28; lub
  - b) środków sanitarnych i fitosanitarnych, które są objęte rozdziałem 13.

### ARTYKUŁ 16.3

#### Włączenie niektórych postanowień porozumienia TBT

Art. 2–9 oraz załączniki 1 i 3 do porozumienia TBT zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

## ARTYKUŁ 16.4

### Normy międzynarodowe

1. Normy międzynarodowe opracowane przez organizacje wymienione w załączniku 16-A uznaje się za odpowiednie normy międzynarodowe w rozumieniu art. 2 i 5 oraz załącznika 3 do porozumienia TBT, pod warunkiem że przy ich opracowywaniu organizacje te przestrzegały zasad i procedur określonych w decyzji Komitetu WTO ds. Barrier Technicznych w Handlu dotyczącej zasad rozwoju międzynarodowych norm, wskazówek i zaleceń, w związku z art. 2, 5 oraz załącznikiem 3 do porozumienia TBT<sup>1</sup>.
2. Na wniosek Strony Wspólna Rada może przyjąć decyzję o zmianie załącznika 16-A zgodnie z art. 8.5 ust. 1 lit. a).

## ARTYKUŁ 16.5

### Przepisy techniczne

1. Strony uznają znaczenie przeprowadzenia, zgodnie z odpowiednimi zasadami i procedurami każdej ze Stron, oceny skutków regulacji planowanych przepisów technicznych.

---

<sup>1</sup> G/TBT/9, 13 listopada 2000 r., załącznik 4.

2. Każda ze Stron ocenia dostępne regulacyjne i pozaregulacyjne alternatywy dla proponowanego przepisu technicznego, które mogą pozwolić na realizację uzasadnionych celów Strony, zgodnie z art. 2.2 porozumienia TBT.
3. Każda ze Stron wykorzystuje odpowiednie normy międzynarodowe jako podstawę swoich przepisów technicznych, z wyjątkiem sytuacji, gdy dana Strona opracowująca przepis techniczny może wykazać, że takie normy międzynarodowe byłyby nieskuteczne lub nieodpowiednie dla osiągnięcia realizowanych uzasadnionych celów.
4. Jeżeli Strona nie stosuje norm międzynarodowych jako podstawy przepisów technicznych, na wniosek drugiej Strony wskazuje ona wszelkie istotne odstępstwa od odpowiednich norm międzynarodowych oraz wyjaśnia powody, dla których normy te zostały uznane za nieskuteczne lub nieodpowiednie dla osiągnięcia realizowanego celu, a także przedstawia dowody naukowe lub techniczne, na których oparto tę ocenę.
5. W związku z obowiązkiem każdej ze Stron wynikającym z art. 2.3 porozumienia TBT każda ze Stron dokonuje przeglądu, zgodnie ze swoimi odpowiednimi zasadami i procedurami, swoich przepisów technicznych w celu zwiększania zbieżności tych przepisów technicznych z odpowiednimi normami międzynarodowymi. Strona uwzględnia między innymi wszelkie nowe zmiany w odpowiednich normach międzynarodowych oraz to, czy nadal istnieją okoliczności, które doprowadziły do rozbieżności w stosunku do jakichkolwiek odpowiednich norm międzynarodowych.



## ARTYKUŁ 16.6

### Współpraca regulacyjna

1. Strony uznają, że istnieje szeroki zakres mechanizmów współpracy regulacyjnej, które mogą stanowić pomoc w eliminowaniu lub unikaniu tworzenia barier technicznych w handlu.
2. Strona może zaproponować drugiej Stronie działania w zakresie współpracy regulacyjnej dotyczące konkretnych sektorów, w dziedzinach objętych niniejszym rozdziałem. Propozycje te przekazywane są do punktu kontaktowego, o którym mowa w art. 16.13, i obejmują:
  - a) wymianę informacji na temat podejść i praktyk regulacyjnych; lub
  - b) inicjatywy na rzecz dalszego dostosowania przepisów technicznych i procedur oceny zgodności z odpowiednimi normami międzynarodowymi.

Druga Strona odpowiada na taką propozycję w rozsądnym terminie.

3. Punkty kontaktowe, o których mowa w art. 16.13, informują Wspólny Komitet o działaniach w zakresie współpracy prowadzonych zgodnie z niniejszym artykułem.
4. Strony dążą do wymiany informacji i współpracy w zakresie mechanizmów ułatwiających akceptację wyników oceny zgodności w celu wyeliminowania zbędnych barier technicznych w handlu.

5. Strony zachęcają do współpracy między swoimi odpowiednimi organizacjami, zarówno publicznymi, jak i niepublicznymi, odpowiedzialnymi za regulacje techniczne, normalizację, ocenę zgodności, akredytację i metrologię, w celu rozpatrzenia kwestii objętych niniejszym rozdziałem.
6. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być interpretowane jako wymagające od Strony:
- a) odstąpienia od jej procedur przygotowania i przyjmowania środków regulacyjnych;
  - b) podejmowania działań, które podważyłyby lub utrudniłyby terminowe przyjęcie środków regulacyjnych służących osiągnięciu celów jej polityki publicznej; lub
  - c) osiągnięcia określonego wyniku regulacyjnego.
7. Do celów niniejszego artykułu oraz postanowień dotyczących współpracy na podstawie załączników 16-A–16-E Komisja Europejska działa w imieniu Strony UE.

#### ARTYKUŁ 16.7

Współpraca w zakresie nadzoru rynku, zgodności i bezpieczeństwa produktów niespożywczych

1. Strony uznają znaczenie współpracy w zakresie nadzoru rynku, zgodności i bezpieczeństwa produktów nieżywnościowych dla ułatwienia handlu oraz ochrony konsumentów i innych użytkowników, a także znaczenie budowania wzajemnego zaufania w oparciu o wymieniane informacje.

2. Do celów niniejszego artykułu:
  - a) „produkty konsumenckie” oznaczają towary przeznaczone dla konsumentów lub które mogą być przez nich używane, z wyjątkiem żywności, wyrobów medycznych i produktów leczniczych; oraz
  - b) „nadzór rynku” oznacza działania prowadzone i środki podejmowane przez organy publiczne, w tym działania prowadzone i środki podejmowane we współpracy z przedsiębiorcami, na podstawie procedur Strony, których celem jest umożliwienie tej Stronie monitorowania produktów lub zapewnienia ich zgodności z wymogami określonymi w jej przepisach ustawowych i wykonawczych, lub ich bezpieczeństwa.
3. Aby zagwarantować niezależne i bezstronne funkcjonowanie nadzoru rynku, każda ze Stron zapewnia:
  - a) oddzielenie funkcji nadzoru rynku od funkcji oceny zgodności; oraz
  - b) brak jakiegokolwiek interesu, który wpływałby na bezstronność organów nadzoru rynku w wykonywaniu przez nie kontroli lub nadzoru nad przedsiębiorcami.
4. Strony mogą współpracować i wymieniać się informacjami w dziedzinie bezpieczeństwa produktów niespożywczych i ich zgodności, w szczególności w odniesieniu do:
  - a) nadzoru rynku oraz działań i środków związanych z egzekwowaniem przepisów;

- b) metod oceny ryzyka i testowania produktów;
- c) skoordynowanego odzyskiwania produktu lub innych podobnych działań;
- d) kwestii naukowych, technicznych i regulacyjnych mających na celu poprawę bezpieczeństwa i zgodności produktów niespożywczych;
- e) pojawiających się kwestii o istotnym znaczeniu dla zdrowia i bezpieczeństwa;
- f) działań związanych z normalizacją; oraz
- g) wymiany urzędników.

5. Strona UE może przekazać Republice Chile wybrane informacje z unijnego systemu szybkiej informacji w odniesieniu do produktów konsumenckich, o których mowa w dyrektywie 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady<sup>1</sup> lub aktach prawnych ją zastępujących, a Chile może przekazać Stronie UE wybrane informacje na temat bezpieczeństwa produktów konsumenckich oraz na temat podjętych środków zapobiegawczych, ograniczających i naprawczych w odniesieniu do produktów konsumenckich. Wymiana informacji może mieć formę:

- a) niesystematycznej wymiany, w należycie uzasadnionych szczególnych przypadkach, z wyłączeniem danych osobowych; oraz

---

<sup>1</sup> Dyrektywa 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów (Dz.U. UE L 11 z 15.1.2002, s. 4).

- b) systematycznej wymiany na podstawie porozumienia ustanowionego decyzją Wspólnej Rady, które ma być określone w załączniku 16-D.
6. Wspólna Rada może przyjąć decyzję w celu ustanowienia porozumienia w sprawie regularnej wymiany informacji, w tym drogą elektroniczną, na temat środków podejmowanych w odniesieniu do niespełniających wymogów produktów niespożywczych innych niż te objęte ust. 5 niniejszego artykułu, które ma być określone w załączniku 16-E.
7. Każda ze Stron wykorzystuje informacje otrzymane zgodnie z ust. 4, 5 i 6 wyłącznie w celu ochrony konsumentów, zdrowia, bezpieczeństwa lub środowiska.
8. Każda ze Stron traktuje informacje otrzymane zgodnie z ust. 4, 5 i 6 jako poufne.
9. W porozumieniach, o których mowa w ust. 5 lit. b) i w ust. 6, określa się zakres produktu, rodzaj informacji podlegających wymianie, zasady wymiany oraz zastosowanie przepisów dotyczących poufności i ochrony danych osobowych.
10. Zgodnie z art. 8.5 ust. 1 lit. a) Wspólna Rada jest uprawniona do przyjmowania decyzji w celu określenia lub zmiany porozumień określonych w załącznikach 16-D i 16-E.

## ARTYKUŁ 16.8

### Normy

1. W celu harmonizacji norm w jak najszerszym zakresie każda ze Stron zachęca organy normalizacyjne ustanowione na swoim terytorium, a także regionalne organy normalizacyjne, których Strona lub organy normalizacyjne utworzone na jej terytorium są członkami, do:
  - a) uczestniczenia, w ramach posiadanych zasobów, w opracowywaniu norm międzynarodowych przez odpowiednie międzynarodowe organy normalizacyjne;
  - b) wykorzystywania międzynarodowych norm jako podstawy opracowywanych przez siebie norm, z wyjątkiem sytuacji, w których takie normy międzynarodowe byłyby nieskuteczne lub nieodpowiednie, na przykład ze względu na niewystarczający poziom ochrony, podstawowe czynniki klimatyczne lub geograficzne, lub poważne problemy techniczne;
  - c) unikania powielania lub nakładania się prac z pracami międzynarodowych organów normalizacyjnych;
  - d) dokonywania regularnego przeglądu norm krajowych i regionalnych, których podstawą nie są odpowiednie normy międzynarodowe, w celu zwiększenia ich zbieżności z odpowiednimi normami międzynarodowymi;

- e) współpracy z odpowiednimi organami normalizacyjnymi drugiej Strony w ramach międzynarodowych działań normalizacyjnych, w tym w ramach międzynarodowych organów normalizacyjnych lub na poziomie regionalnym; oraz
  - f) wspierania współpracy dwustronnej między sobą oraz z organami normalizacyjnymi drugiej Strony.
2. Strony powinny wymieniać informacje w zakresie:
- a) stosowania przez nie norm w związku z przepisami technicznymi; oraz
  - b) swoich procesów normalizacyjnych oraz zakresu wykorzystania norm międzynarodowych, regionalnych lub szczebla niższego niż regionalny jako podstawy dla swoich norm krajowych.
3. Jeżeli normy stają się obowiązkowe poprzez ich włączenie do projektu przepisu technicznego lub procedury oceny zgodności lub poprzez odesłanie do nich w takim projekcie lub takiej procedurze, zastosowanie mają obowiązki w zakresie przejrzystości określone w art. 16.10 niniejszej Umowy oraz w art. 2 lub 5 porozumienia TBT.

## ARTYKUŁ 16.9

### Ocena zgodności

1. Postanowienia art. 16.5 w odniesieniu do opracowywania, przyjmowania i stosowania przepisów technicznych stosuje się również odpowiednio do procedur oceny zgodności.
2. Jeżeli Strona wymaga przeprowadzenia oceny zgodności jako pozytywnego zapewnienia, że produkt jest zgodny z przepisami technicznymi, Strona ta:
  - a) dokonuje wyboru procedury oceny zgodności proporcjonalnej do istniejącego ryzyka;
  - b) uznaje, z zastrzeżeniem swoich przepisów ustawowych i wykonawczych, wykorzystanie deklaracji zgodności dostawcy za jeden z możliwych sposobów wykazania zgodności z przepisami technicznymi; oraz
  - c) na wniosek drugiej Strony przekazuje informacje dotyczące kryteriów stosowanych przy wyborze procedur oceny zgodności dla określonych produktów.
3. Jeżeli Strona wymaga przeprowadzenia przez osobę trzecią oceny zgodności jako pozytywnego zapewnienia, że produkt jest zgodny z przepisem technicznym oraz nie zastrzegła tego zadania dla organu publicznego, jak określono w ust. 4, Strona ta:
  - a) na zasadzie preferencyjnej wykorzystuje akredytację do zatwierdzania jednostek oceniających zgodność;



- b) na zasadzie preferencyjnej wykorzystuje międzynarodowe normy dotyczące akredytacji i oceny zgodności, a także umowy międzynarodowe angażujące organy akredytujące Stron, na przykład w ramach mechanizmów Międzynarodowej Współpracy w dziedzinie Akredytacji Laboratoriów (ILAC) oraz Międzynarodowego Forum Akredytacji (IAF);
- c) przystępuje lub, w zależności od przypadku, zachęca swoje jednostki oceniające zgodność do przystępowania do wszelkich funkcjonujących umów lub uzgodnień międzynarodowych dotyczących harmonizacji lub ułatwiania akceptacji wyników oceny zgodności;
- d) zapewnia, aby w przypadku gdy dla określonego produktu lub zestawu produktów wyznaczono więcej niż jedną jednostkę oceniającą zgodność, podmioty gospodarcze mogły wybrać, która z tych jednostek oceniających zgodność przeprowadzi procedurę oceny zgodności;
- e) zapewnia, aby jednostki oceniające zgodność były niezależne od producentów, importerów i przedsiębiorców ogółem oraz aby nie dochodziło do konfliktu interesów między jednostkami akredytującymi a jednostkami oceniającymi zgodność;
- f) zezwala jednostkom oceniającym zgodność na korzystanie z usług podwykonawców w celu przeprowadzania badań lub inspekcji w związku z oceną zgodności, w tym podwykonawców znajdujących się na terytorium drugiej Strony; żadne z postanowień niniejszej litery nie może być interpretowane jako zakazujące Stronie nakładania na podwykonawców obowiązku spełnienia tych samych wymogów, które jednostka oceniająca zgodność, z którą zawarła umowę, musiałaby spełnić na potrzeby samodzielnego przeprowadzenia badań lub inspekcji objętych umową; oraz

g) publikuje na oficjalnych stronach internetowych wykaz jednostek, które wyznaczyła do przeprowadzania takich ocen zgodności oraz odpowiednie informacje na temat zakresu działania każdej takiej jednostki.

4. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie uniemożliwia zażądania przez Stronę, aby ocenę zgodności dotyczącą określonych produktów przeprowadzały wyznaczone organy publiczne. W takich przypadkach Strona:

- a) ogranicza opłaty za ocenę zgodności do przybliżonego kosztu świadczonych usług oraz, na wniosek wnioskodawcy występującego o ocenę zgodności, wyjaśnia, w jaki sposób wszelkie opłaty nakładane za taką ocenę zgodności są ograniczone w kwocie do przybliżonego kosztu świadczonych usług; oraz
- b) podaje do wiadomości publicznej opłaty za ocenę zgodności lub przekazuje informacje o nich na wniosek.

5. Niezależnie od ust. 2, 3 i 4 niniejszego artykułu, w przypadkach, w których Strona UE akceptuje deklarację zgodności dostawcy w dziedzinach wymienionych w załączniku 16-B, Chile zapewnia, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, skuteczną i przejrzystą procedurę akceptacji certyfikatów i sprawozdań z badań wydanych przez jednostki oceniające zgodność, które znajdują się na terytorium Strony UE i które zostały akredytowane przez jednostkę akredytującą będącą członkiem międzynarodowych porozumień o wzajemnym uznawaniu w ramach ILAC i IAF, jako zapewnienie zgodności produktu z wymogami przepisów technicznych Chile.

6. Do celów niniejszego artykułu „deklaracja zgodności dostawcy” oznacza własne świadectwo wydane przez producenta na jego wyłączną odpowiedzialność na podstawie wyników odpowiedniego rodzaju działalności związanej z oceną zgodności oraz z wyłączeniem obowiązkowej oceny przez osobę trzecią, jako zapewnienie zgodności produktu z przepisami technicznymi określającymi takie procedury oceny zgodności.

7. Na wniosek którejkolwiek ze Stron podkomitet, o którym mowa w art. 16.14, dokonuje przeglądu wykazu obszarów w pkt 1 załącznika 16-B. Podkomitet może zalecić Wspólnej Radzie zmianę załącznika 16-B zgodnie z art. 8.5 ust. 1 lit. a).

## ARTYKUŁ 16.10

### Przejrzystość

1. Zgodnie ze swoimi odpowiednimi zasadami i procedurami oraz bez uszczerbku dla rozdziału 36, przy opracowywaniu istotnych przepisów technicznych, które mogą mieć znaczący wpływ na handel towarami, każda ze Stron zapewnia istnienie przejrzystych procedur umożliwiających osobom Stron wyrażenie opinii w ramach procesu konsultacji publicznych, z wyjątkiem przypadków, gdy wystąpią nagłe problemy dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia, ochrony środowiska lub bezpieczeństwa narodowego, lub groźba ich wystąpienia.

2. Każda ze Stron zezwala osobom drugiej Strony na udział w procesie konsultacji, o którym mowa w ust. 1, na warunkach nie mniej korzystnych niż te przyznane jej własnym osobom, a także podaje do wiadomości publicznej wyniki tego procesu konsultacji.

3. Każda ze Stron zapewnia drugiej Stronie okres co najmniej 60 dni po swoim powiadomieniu centralnego rejestru powiadomień WTO o proponowanych przepisach technicznych i procedurach oceny zgodności na przekazanie pisemnych uwag, z wyjątkiem przypadków, gdy wystąpią nagłe problemy dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia, ochrony środowiska lub bezpieczeństwa narodowego, lub groźba ich wystąpienia. Strona rozpatruje wszelkie uzasadnione wnioski drugiej Strony o przedłużenie takiego okresu przedkładania uwag.

4. W przypadku gdy zgłoszony tekst nie jest sformułowany w jednym z urzędowych języków WTO, Strona powiadamiająca przekazuje w formularzu powiadomienia WTO szczegółowy i kompleksowy opis treści proponowanych przepisów technicznych i procedur oceny zgodności.

5. Jeżeli Strona otrzymuje od drugiej Strony pisemne uwagi, o których mowa w ust. 3, Strona ta:

- a) na wniosek drugiej Strony poddaje pod dyskusję pisemne uwagi z udziałem swojego właściwego organu regulacyjnego w terminie, w którym można je uwzględnić; oraz
- b) udziela pisemnej odpowiedzi na uwagi nie później niż w dniu publikacji przyjętych przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności.

6. Każda ze Stron stara się publikować na stronie internetowej swoje odpowiedzi na pisemne uwagi, o których mowa w ust. 3, które otrzymuje od drugiej Strony, nie później niż w dniu publikacji przyjętego przepisu technicznego lub procedury oceny zgodności.

7. Strona przekazuje, na wniosek drugiej Strony, informacje dotyczące celów, podstawy prawnej i powodów przyjęcia przepisów technicznych lub procedury oceny zgodności, które dana Strona przyjęła lub których przyjęcie proponuje.
8. Każda ze Stron zapewnia, aby przyjęte przez nią przepisy techniczne i procedury oceny zgodności były dostępne bezpłatnie na oficjalnych stronach internetowych lub w internetowych dziennikach urzędowych.
9. Każda ze Stron przekazuje informacje dotyczące przyjęcia i wejścia w życie przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności oraz przyjętych tekstów końcowych w formie addendum do pierwotnego powiadomienia skierowanego do centralnego rejestru powiadomień WTO.
10. Każda ze Stron zapewnia odpowiedni odstęp czasowy między publikacją przepisów technicznych a ich wejściem w życie, z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 2.12 porozumienia TBT. Do celów niniejszego artykułu „odpowiedni odstęp czasowy” oznacza okres co najmniej sześciu miesięcy, chyba że taki okres byłby nieskuteczny w osiągnięciu uzasadnionych realizowanych celów.
11. Strona rozpatruje każdy uzasadniony wniosek drugiej Strony otrzymany przed upływem terminu przedkładania uwag, o którym mowa w ust. 3, o przedłużeniu okresu między publikacją przepisu technicznego a jego wejściem w życie, z wyjątkiem przypadków, w których takie opóźnienie byłoby nieskuteczne w osiągnięciu uzasadnionych realizowanych celów.

## ARTYKUŁ 16.11

### Oznakowanie i etykietowanie

1. Strony potwierdzają, że ich przepisy techniczne, które zawierają wyłącznie wymogi w zakresie oznakowania lub etykietowania lub dotyczą wyłącznie takich wymogów, muszą być zgodne z zasadami art. 2.2 porozumienia TBT.
2. O ile nie jest to konieczne do osiągnięcia uzasadnionych celów, o których mowa w art. 2.2 porozumienia TBT, Strona, która wymaga obowiązkowego oznakowania lub etykietowania produktów:
  - a) wymaga podawania tylko takich informacji, które mają znaczenie dla konsumentów lub użytkowników produktu lub które wskazują na zgodność produktu z obowiązkowymi wymogami technicznymi;
  - b) nie wymaga jakiegokolwiek uprzedniego zatwierdzenia, rejestracji lub certyfikacji oznakowań lub etykiet produktów, lub wniesienia jakiegokolwiek opłaty, jako warunku wstępnego wprowadzenia do obrotu na jej rynku produktów, które spełniają jej obowiązkowe wymogi techniczne;
  - c) jeżeli wymaga stosowania przez przedsiębiorców niepowtarzalnego numeru identyfikacyjnego, bez zbędnej zwłoki i w sposób niedyskryminujący wydaje taki numer podmiotom gospodarczym drugiej Strony;

- d) o ile nie są one wprowadzające w błąd, sprzeczne lub mylące w odniesieniu do informacji wymaganych na terytorium Strony dokonującej przywozu towarów, pozwala na stosowanie:
- (i) informacji w innych językach oprócz języka wymaganego na terytorium Strony dokonującej przywozu towarów;
  - (ii) uznanych na poziomie międzynarodowym nazw, piktogramów, symboli lub elementów graficznych; oraz
  - (iii) informacji dodatkowych w stosunku do wymaganych na terytorium Strony dokonującej przywozu towarów;
- e) akceptuje fakt, że etykietowanie, w tym etykietowanie dodatkowe lub korekty etykietowania, odbywa się w składach celnych lub innych wyznaczonych miejscach w kraju przywozu jako alternatywa dla etykietowania w kraju pochodzenia, chyba że takie etykietowanie musi zostać wykonane przez zatwierdzone osoby ze względów zdrowia publicznego lub bezpieczeństwa; oraz
- f) stara się akceptować nietrwałe lub usuwalne etykiety lub umieszczenie odpowiednich informacji w dokumentacji towarzyszącej zamiast etykiet fizycznie przymocowanych do produktu.

## ARTYKUŁ 16.12

### Dyskusje i konsultacje techniczne

1. Strona może zwrócić się do drugiej Strony o udzielenie informacji we wszelkich kwestiach objętych niniejszym rozdziałem. Druga Strona udziela tych informacji w rozsądnym terminie.
2. Jeżeli jedna ze Stron uzna, że jakikolwiek projekt lub propozycja przepisów technicznych lub procedury oceny zgodności drugiej Strony mogłyby mieć znaczący negatywny wpływ na handel między Stronami, może wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie dyskusji technicznych dotyczących wątpliwości w odniesieniu do tego środka. Wniosek sporządza się na piśmie i określa się w nim:
  - a) dany środek;
  - b) postanowienia niniejszego rozdziału, których dotyczą wątpliwości Strony występującej z wnioskiem; oraz
  - c) uzasadnienie wniosku, w tym opis wątpliwości Strony występującej z wnioskiem w odniesieniu do danego środka.
3. Strona przekazuje wniosek na podstawie niniejszego artykułu punktowi kontaktowemu drugiej Strony wyznaczonemu zgodnie z art. 16.13.



4. Na wniosek jednej ze Stron Strony spotykają się osobiście lub za pośrednictwem wideokonferencji lub telekonferencji w celu przedyskutowania wątpliwości zgłoszonych we wniosku, o którym mowa w ust. 2, w terminie 60 dni od dnia przekazania wniosku. Strony dokładają wszelkich starań, aby jak najszybciej osiągnąć obustronnie zadowalające rozwiązanie takiej kwestii.
5. Jeżeli Strona występująca z wnioskiem uważa, że kwestia jest pilna, może zwrócić się do drugiej Strony o spotkanie w krótszym terminie. Druga Strona rozpatruje ten wniosek.
6. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków każdej ze Stron wynikających z rozdziału 38.

#### ARTYKUŁ 16.13

##### Punkty kontaktowe

1. Każda ze Stron wyznacza punkt kontaktowy, aby ułatwić współpracę i koordynację na podstawie niniejszego rozdziału, oraz przekazuje drugiej Stronie jego dane kontaktowe. Strona bezzwłocznie powiadamia drugą Stronę o wszelkich zmianach tych danych kontaktowych.
2. Punkty kontaktowe pracują wspólnie nad ułatwieniem wykonania niniejszego rozdziału i współpracy między Stronami we wszystkich kwestiach związanych z barierami technicznymi w handlu. Punkty kontaktowe:
  - a) organizują dyskusje i konsultacje techniczne, o których mowa w art. 16.12;

- b) bezzwłocznie zajmują się każdą kwestią podnoszoną przez Stronę w związku z opracowywaniem, przyjmowaniem, stosowaniem lub egzekwowaniem norm, przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności;
  - c) organizują, na wniosek jednej ze Stron, rozmowy na temat wszelkich kwestii wynikających z niniejszego rozdziału; oraz
  - d) wymieniają informacje dotyczące rozwoju sytuacji na pozarządowych forach regionalnych i forach wielostronnych dotyczących norm, przepisów technicznych oraz procedur oceny zgodności.
3. Punkty kontaktowe komunikują się ze sobą w dowolny uzgodniony sposób, który jest odpowiedni do celów wykonywania ich funkcji.

#### ARTYKUŁ 16.14

##### Podkomitet ds. Barrier Technicznych w Handlu

Podkomitet ds. Barrier Technicznych w Handlu (zwany dalej „podkomitetem”) ustanowiony na podstawie art. 8.8 ust. 1:

- a) monitoruje wykonywanie niniejszego rozdziału i zarządzanie nim;

- b) wzmacnia współpracę w zakresie opracowywania i doskonalenia norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności;
- c) ustala priorytetowe dziedziny będące przedmiotem wspólnego zainteresowania dla przyszłych prac w ramach niniejszego rozdziału oraz rozważa propozycje nowych inicjatyw;
- d) monitoruje i prowadzi dyskusje na temat zmian w ramach porozumienia TBT; oraz
- e) podejmuje wszelkie inne działania, które Strony uznają za pomocne w wykonaniu niniejszego rozdziału i porozumienia TBT.

## ROZDZIAŁ 17

### INWESTYCJE

#### SEKCJA A

#### POSTANOWIENIA OGÓLNE

##### ARTYKUŁ 17.1

##### Zakres stosowania

Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do środków przyjętych lub utrzymywanych przez Stronę odnoszących się do instytucji finansowych drugiej Strony, do inwestorów drugiej Strony ani do inwestycji tych inwestorów w instytucje finansowe na terytorium tej Strony, zgodnie z definicją w art. 25.2.

## ARTYKUŁ 17.2

### Definicje

Do celów niniejszego rozdziału oraz załączników 17-A, 17-B i 17-C:

- a) „działalność prowadzona w związku z wykonywaniem władzy publicznej” oznacza działalność, w tym świadczone usługi, która nie jest prowadzona na zasadach komercyjnych ani w ramach konkurencji z co najmniej jednym przedsiębiorcą;
- b) „usługi w zakresie naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego” oznaczają takie działania prowadzone w odniesieniu do statku powietrznego lub jego części w czasie, gdy jest on wycofany z użytku, i nie obejmują tzw. obsługi liniowej;
- c) „usługi komputerowego systemu rezerwacji (KSR)” oznaczają usługi świadczone przy użyciu systemów komputerowych zawierających informacje o rozkładach lotów przewoźników lotniczych, dostępności, opłatach i zasadach pobierania opłat, za pomocą których można dokonywać rezerwacji lub wystawiać bilety;
- d) „inwestycja objęta niniejszą Umową” oznacza inwestycję, która jest własnością lub jest kontrolowana, bezpośrednio lub pośrednio, przez inwestora lub inwestorów Strony na terytorium drugiej Strony, dokonaną zgodnie z mającym zastosowanie prawem, oraz istniejącą w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy lub ustanowioną po tym dniu;

- e) „transgraniczne świadczenie usług” oznacza świadczenie usług:
- (i) z terytorium jednej Strony na terytorium drugiej Strony; lub
  - (ii) na terytorium jednej Strony na rzecz usługobiorcy drugiej Strony;
- f) „działalność gospodarcza” oznacza działalność o charakterze przemysłowym, handlowym lub zawodowym lub działalność rzemieślniczą, w tym świadczenie usług, z wyjątkiem działalności prowadzonej w związku z wykonywaniem władzy publicznej;
- g) „przedsiębiorstwo” oznacza osobę prawną, oddział lub przedstawicielstwo utworzone przez założenie przedsiębiorstwa;
- h) „założenie przedsiębiorstwa” oznacza utworzenie, w tym nabycie<sup>1</sup>, przedsiębiorstwa przez inwestora Strony na terytorium drugiej Strony;
- i) „waluta w pełni wymierna” oznacza walutę, którą można swobodnie wymieniać na inne waluty znajdujące się w szerokim obrocie na międzynarodowych rynkach walutowych i powszechnie stosowane w transakcjach międzynarodowych;

---

<sup>1</sup> Pojęcie „nabycie” należy rozumieć jako obejmujące nabycie udziału kapitałowego w osobie prawnej w celu stworzenia lub utrzymania trwałych powiązań gospodarczych.

- j) „obsługa naziemna” oznacza świadczenie w porcie lotniczym, na podstawie wynagrodzenia lub umowy, następujących usług: reprezentowanie przedsiębiorstw lotniczych, administracja i nadzór; obsługa pasażerów; obsługa bagażu; obsługa ramp; catering, z wyjątkiem przygotowywania żywności; obsługa ładunków lotniczych i poczty lotniczej; zaopatrzenie statków powietrznych w materiały napędowe, obsługa oraz sprzątanie statków powietrznych; transport powierzchniowy; oraz operacje lotnicze, czynności administracyjne związane z załogą i planowanie lotów; obsługa naziemna nie obejmuje: własnej obsługi naziemnej; ochrony; obsługi liniowej; naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego; ani eksploatacji niezbędnej scentralizowanej infrastruktury portu lotniczego, takiej jak urządzenia odladzające, systemy dystrybucji paliwa, systemy obsługi bagażu i systemy transportu wewnątrzlotniskowego, lub zarządzania tą infrastrukturą;
- k) „inwestycja” oznacza każdy rodzaj aktywów, które są własnością lub są kontrolowane, bezpośrednio lub pośrednio, przez inwestora, i które mają cechy charakterystyczne inwestycji, włącznie z określonym czasem trwania, zaangażowaniem kapitału lub innych zasobów, przewidywaniem zysków lub korzyści, lub przyjęciem ryzyka; formy, jakie inwestycja może przyjąć, obejmują:
- (i) przedsiębiorstwo;
  - (ii) udziały, akcje i inne formy udziałów kapitałowych w przedsiębiorstwie;
  - (iii) obligacje, skrypty dłużne oraz inne instrumenty dłużne przedsiębiorstwa;
  - (iv) kontrakty terminowe typu future, opcje i inne instrumenty pochodne;

- (v) koncesje, licencje, zezwolenia, pozwolenia i podobne prawa przyznane zgodnie z prawem wewnętrznym<sup>1</sup>;
- (vi) umowy dotyczące projektów „pod klucz”, budowy, zarządzania, produkcji, koncesji, podziału dochodów i innych podobnych umów, w tym takie, które obejmują obecność mienia inwestora na terytorium Strony;
- (vii) prawa własności intelektualnej;
- (viii) wszelkie inne ruchomości lub nieruchomości, dobra materialne lub niematerialne i związane z nimi prawa rzeczowe, takie jak najem, hipoteka, zatrzymanie i zastaw;

dla większej pewności należy wyjaśnić, że:

- (i) dochody zainwestowane i traktowane jak inwestycje, oraz jakiegokolwiek zmiany formy inwestowania lub reinwestowania aktywów nie mają wpływu na ich kwalifikację jako inwestycji, pod warunkiem że forma każdej inwestycji lub reinwestycji zachowuje jej zgodność z definicją inwestycji;
- (ii) inwestycje nie obejmują postanowień ani wyroków wydanych w postępowaniach sądowych lub administracyjnych.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że to, czy koncesja, licencja, zezwolenie, pozwolenie lub inny podobny instrument ma charakter inwestycji zależy między innymi od czynników takich jak charakter i zakres praw przysługujących posiadaczowi na podstawie prawa Strony.



- l) „inwestor Strony” oznacza osobę fizyczną lub prawną Strony, która zamierza założyć, zakłada lub założyła przedsiębiorstwo zgodnie z lit. h);
- m) „osoba prawna Strony” oznacza<sup>1</sup>:
- (i) w przypadku Strony UE:
- A) osobę prawną utworzoną lub zorganizowaną na podstawie prawa Unii Europejskiej lub co najmniej jednego z jej państw członkowskich i prowadzącą znaczącą działalność gospodarczą<sup>2</sup> na terytorium Unii Europejskiej; oraz
- B) przedsiębiorstwa żeglugowe mające siedzibę poza Unią Europejską i kontrolowane przez osoby fizyczne z państwa członkowskiego, których statki są zarejestrowane w państwie członkowskim i pływają pod jego banderą;

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przedsiębiorstwa żeglugowe, o którym mowa w niniejszej definicji, uznaje się za osoby prawne Strony w odniesieniu do ich działalności związanej ze świadczeniem usług transportu morskiego.

<sup>2</sup> Zgodnie z notyfikacją Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w ramach WTO (dok. WT/REG39/1) Strona UE uznaje, że pojęcie „rzeczywistego i trwałego powiązania” z gospodarką państwa członkowskiego, o którym mowa w art. 54 TFUE, jest równoważne pojęciu „znaczącej działalności gospodarczej”.

- (ii) w przypadku Chile:
  - A) osobę prawną utworzoną lub zorganizowaną na podstawie prawa Chile i prowadzącą znaczącą działalność gospodarczą w Chile; oraz
  - B) przedsiębiorstwa żeglugowe mające siedzibę poza Chile i kontrolowane przez osoby fizyczne z Chile, których statki są zarejestrowane w Chile i pływają pod jego banderą;
- n) „działalność” oznacza prowadzenie i utrzymywanie przedsiębiorstwa, zarządzanie nim, użytkowanie go, korzystanie z niego, a także jego sprzedaż lub rozporządzenie nim w inny sposób przez inwestora Strony, na terytorium drugiej Strony;
- o) „dochody” oznaczają wszelkie kwoty uzyskane z inwestycji lub reinwestycji lub z nich się wywodzące, w tym zyski, dywidendy, zyski kapitałowe, opłaty licencyjne, odsetki, płatności związane z prawami własności intelektualnej, świadczenia w miejsce wykonania oraz wszystkie inne dochody uzyskane w sposób zgodny z prawem;
- p) „sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego” oznacza możliwość swobodnej sprzedaży i swobodnego wprowadzania do obrotu swoich usług transportu lotniczego przez przewoźnika lotniczego, która obejmuje wszystkie aspekty marketingu, takie jak badanie rynku, reklama i dystrybucja; działalność ta nie obejmuje wyceny usług transportu lotniczego ani mających zastosowanie warunków;
- q) „usługa” oznacza każdą usługę w jakimkolwiek sektorze, z wyjątkiem usług świadczonych w związku z wykonywaniem władzy publicznej; oraz
- r) „Trybunał” oznacza trybunał pierwszej instancji ustanowiony na podstawie art. 17.34.

## ARTYKUŁ 17.3

### Prawo do wprowadzania regulacji

Strony potwierdzają prawo do wprowadzania na swoich terytoriach regulacji w celu osiągnięcia uzasadnionych celów polityki, takich jak ochrona zdrowia publicznego, usługi socjalne, edukacja, bezpieczeństwo, ochrona środowiska, w tym przeciwdziałanie zmianie klimatu, moralność publiczna, ochrona socjalna lub ochrona konsumentów, ochrona prywatności i danych, lub promowanie i ochrona różnorodności kulturowej.

## ARTYKUŁ 17.4

### Związek z innymi rozdziałami

1. W przypadku niezgodności między niniejszym rozdziałem a rozdziałem 25 pierwszeństwo w zakresie, którego dotyczy niezgodność, ma rozdział 25.
2. Stosowanie przez Stronę wobec usługodawcy drugiej Strony wymogu złożenia kaucji lub innej formy zabezpieczenia finansowego jako warunku transgranicznego świadczenia usługi na jej terytorium nie oznacza samo w sobie, że niniejszy rozdział ma zastosowanie do takiego transgranicznego świadczenia tej usługi. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do środków przyjętych lub utrzymywanych przez Stronę odnoszących się do kaucji lub zabezpieczenia finansowego, jeżeli taka kaucja lub takie zabezpieczenie finansowe stanowią inwestycję objętą niniejszą Umową.

## ARTYKUŁ 17.5

### Odmowa przyznania korzyści

Strona może odmówić inwestorowi drugiej Strony lub inwestycji objętej niniejszą Umową przyznania korzyści wynikających z niniejszego rozdziału, jeżeli Strona odmawiająca przyjmuje lub utrzymuje środki związane z utrzymaniem międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, w tym ochrony praw człowieka, które:

- a) zakazują prowadzenia transakcji z tym inwestorem lub inwestycją objętą niniejszą Umową;  
lub
- b) zostałyby naruszone lub ominięte, gdyby przyznano temu inwestorowi lub inwestycji objętej niniejszą Umową korzyści wynikające z niniejszego rozdziału, w tym jeżeli środki te zakazują dokonywania transakcji z osobą, która jest właścicielem inwestora lub inwestycji objętej niniejszą Umową lub sprawuje kontrolę nad tym inwestorem lub tą inwestycją.

## ARTYKUŁ 17.6

### Podkomitet ds. Usług i Inwestycji

Podkomitet ds. Usług i Inwestycji (zwany dalej „podkomitetem”) ustanowiony jest na podstawie art. 8.8 ust. 1. Przy rozpatrywaniu kwestii związanych z inwestycjami podkomitet monitoruje i zapewnia właściwe wykonywanie niniejszego rozdziału oraz załączników 17-A, 17-B i 17-C.

## SEKCJA B

### LIBERALIZACJA INWESTYCJI I NIEDYSKRIMINACJA

#### ARTYKUŁ 17.7

##### Zakres stosowania

1. Niniejsza sekcja ma zastosowanie do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę na jej terytorium, które mają wpływ na założenie przedsiębiorstwa lub działalność inwestycji objętej niniejszą Umową we wszystkich rodzajach działalności gospodarczej prowadzonej przez inwestora drugiej Strony.
  
2. Niniejsza sekcja nie ma zastosowania do:
  - a) usług audiowizualnych;
  
  - b) krajowego kabotażu morskiego<sup>1</sup>; ani

---

<sup>1</sup> Bez uszczerbku dla zakresu działalności, która może zostać uznana za kabotaż na podstawie odpowiedniego prawodawstwa krajowego, do celów niniejszego rozdziału pojęcie „krajowy kabotaż morski” obejmuje: przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub punktem znajdującym się w Chile lub w państwie członkowskim a innym portem lub punktem znajdującym się w Chile lub w tym samym państwie członkowskim, w tym na jego szelfie kontynentalnym, jak stanowi Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza, oraz ruch rozpoczynający i kończący się w tym samym porcie lub punkcie znajdującym się w Chile lub w państwie członkowskim.

- c) wewnętrznych i międzynarodowych przewozów lotniczych lub powiązanych usług wspierających przewozy lotnicze<sup>1</sup>, w przypadku przewozów zarówno regularnych, jak i nieregularnych, oraz usług bezpośrednio związanych z wykonywaniem praw przewozowych, innych niż:
- (i) usługi w zakresie naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego, podczas których statek powietrzny jest wycofany z użytku;
  - (ii) sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego;
  - (iii) usługi komputerowego systemu rezerwacji (KSR); oraz
  - (iv) obsługa naziemna.
3. Art. 17.8, 17.9, 17.11, 17.12 i 17.13 nie mają zastosowania do zamówień publicznych.
4. Art. 17.8, 17.9, 17.11 i 17.13 nie mają zastosowania do subsydiów udzielanych przez Stronę, w tym pożyczek, gwarancji i ubezpieczeń wspieranych przez władze publiczne.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przewozy lotnicze lub powiązane usługi wspierające przewozy lotnicze obejmują między innymi następujące usługi: transport lotniczy; usługi z wykorzystaniem statku powietrznego, których głównym celem nie jest transport towarów lub pasażerów, takie jak: gaszenie pożarów z powietrza, loty szkoleniowe, loty widokowe, opryski, dokonywanie pomiarów, tworzenie map, fotografowanie, skoki spadochronowe, holowanie szybowców, wycinka drzew i prace budowlane z użyciem śmigłowca, a także inne wykonywane z powietrza usługi rolnicze, przemysłowe i inspekcyjne; wynajem statków powietrznych z załogą; oraz usługi w zakresie eksploatacji portu lotniczego.

## ARTYKUŁ 17.8

### Dostęp do rynku

W sektorach lub podsektorach, w których podejmowane są zobowiązania związane z dostępem do rynku, Strona nie może przyjmować ani utrzymywać, w odniesieniu do dostępu do rynku w drodze założenia lub prowadzenia działalności przez inwestorów drugiej Strony lub przez przedsiębiorstwa stanowiące inwestycje objęte niniejszą Umową, na całym swoim terytorium ani w jednostkach podziału terytorialnego, środka:

- a) ograniczającego liczbę przedsiębiorstw, które mogą prowadzić określoną działalność gospodarczą, czy to w postaci kontyngentów określonych liczbowo, monopolów, praw wyłącznych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych;
- b) ograniczającego całkowitą wartość transakcji lub aktywów w formie kontyngentów określonych liczbowo lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych;
- c) ograniczającego całkowitą liczbę działalności lub całkowitą ilość produktu wyrażoną w określonych jednostkach liczbowych w formie kontyngentów lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych<sup>1</sup>;
- d) wymagającego do prowadzenia działalności gospodarczej przez inwestora drugiej Strony określonych rodzajów podmiotów prawnych lub spółek joint venture lub ograniczającego do nich wykonywanie tej działalności; lub

---

<sup>1</sup> Lit. a), b) i c) nie obejmują środków podejmowanych w celu ograniczenia produkcji produktów rolnych lub produktów rybołówstwa.

- e) ograniczającego łączną liczbę osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w danym sektorze lub które przedsiębiorstwo może zatrudniać i które są niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej i bezpośrednio związane z jej prowadzeniem, w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych.

## ARTYKUŁ 17.9

### Traktowanie narodowe

1. Każda ze Stron przyznaje inwestorom drugiej Strony i przedsiębiorstwom stanowiącym inwestycje objęte niniejszą Umową traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie Strona ta przyznaje, w podobnych sytuacjach<sup>1</sup>, swoim własnym inwestorom i ich przedsiębiorstwom, w odniesieniu do zakładania przedsiębiorstw.
2. Każda ze Stron przyznaje inwestorom drugiej Strony i inwestycjom objętym niniejszą Umową traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie Strona ta przyznaje, w podobnych sytuacjach<sup>2</sup>, swoim własnym inwestorom i ich inwestycjom, w odniesieniu do prowadzenia działalności.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przyznanie traktowania w „podobnych sytuacjach” wymaga indywidualnej analizy opartej na faktach i zależy od całokształtu sytuacji.

<sup>2</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przyznanie traktowania w „podobnych sytuacjach” wymaga indywidualnej analizy opartej na faktach i zależy od całokształtu sytuacji.



3. Traktowanie przyznane przez Stronę na podstawie ust. 1 i 2 oznacza:
- a) w odniesieniu do władz regionalnych lub lokalnych Chile – traktowanie nie mniej korzystne niż najkorzystniejsze traktowanie przyznane, w podobnych sytuacjach, przez ten szczebel władzy inwestorom z Chile oraz ich inwestycjom na jego terytorium;
  - b) w odniesieniu do władz państwa członkowskiego lub władz w państwie członkowskim – traktowanie nie mniej korzystne niż najkorzystniejsze traktowanie przyznane, w podobnych sytuacjach, przez te władze inwestorom tego państwa członkowskiego i ich inwestycjom na jego terytorium<sup>1</sup>.

#### ARTYKUŁ 17.10

##### Zamówienia publiczne

1. Każda ze Stron zapewnia, aby przedsiębiorstwom stanowiącym inwestycje objęte niniejszą Umową przyznano traktowanie nie mniej korzystne od traktowania przyznanego, w podobnych sytuacjach, jej własnym przedsiębiorstwom w odniesieniu do wszelkich środków dotyczących zakupu towarów lub usług przez podmiot zamawiający do celów publicznych.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że traktowanie przyznane przez władze publiczne państwa członkowskiego lub władze publiczne w tym państwie członkowskim obejmuje, w stosownych przypadkach, regionalny i lokalny szczebel władzy.

2. Stosowanie obowiązku traktowania narodowego przewidzianego w niniejszym artykule podlega wyjątkom bezpieczeństwa i wyjątkom o charakterze ogólnym określonym w art. 28.3.

## ARTYKUŁ 17.11

### Klauzula najwyższego uprzywilejowania

1. Każda ze Stron przyznaje inwestorom drugiej Strony i przedsiębiorstwom stanowiącym inwestycje objęte niniejszą Umową traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie Strona ta przyznaje, w podobnych sytuacjach<sup>1</sup>, inwestorom państw trzecich oraz ich przedsiębiorstwom, w odniesieniu do zakładania przedsiębiorstw.

2. Każda ze Stron przyznaje inwestorom drugiej Strony i inwestycjom objętym niniejszą Umową traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie Strona ta przyznaje, w podobnych sytuacjach<sup>2</sup>, inwestorom państw trzecich oraz ich inwestycjom, w odniesieniu do prowadzenia działalności.

3. Ust. 1 i 2 nie mogą być interpretowane jako zobowiązujące Stronę do rozszerzenia na inwestorów drugiej Strony lub inwestycje objęte niniejszą Umową korzystniejszego traktowania wynikającego ze środków zapewniających uznanie norm, w tym norm lub kryteriów dotyczących zezwolenia, licencjonowania lub certyfikacji osoby fizycznej lub przedsiębiorstwa do prowadzenia działalności gospodarczej, lub środków ostrożności.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przyznanie traktowania w „podobnych sytuacjach” wymaga indywidualnej analizy opartej na faktach i zależy od całokształtu sytuacji.

<sup>2</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przyznanie traktowania w „podobnych sytuacjach” wymaga indywidualnej analizy opartej na faktach i zależy od całokształtu sytuacji.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że traktowanie, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie obejmuje procedur ani mechanizmów rozstrzygania sporów inwestycyjnych przewidzianych w innych międzynarodowych umowach inwestycyjnych lub umowach handlowych. Postanowienia prawa materialnego zawarte w innych międzynarodowych umowach inwestycyjnych lub umowach handlowych nie stanowią same w sobie „traktowania”, o którym mowa w ust. 1 i 2, a tym samym nie mogą stanowić naruszenia niniejszego artykułu, w przypadku braku środków przyjętych lub utrzymywanych przez Stronę. Środki Strony stosowane na podstawie takich postanowień prawa materialnego mogą stanowić „traktowanie” na podstawie niniejszego artykułu, a tym samym mogą stanowić naruszenie niniejszego artykułu.

## ARTYKUŁ 17.12

### Wymogi dotyczące wyników

1. Strona nie może nakładać ani egzekwować jakiegokolwiek wymogu ani egzekwować jakiegokolwiek zobowiązania lub przedsięwzięcia w związku z założeniem przedsiębiorstwa lub działalnością inwestycji Strony lub państwa trzeciego na jej terytorium, w odniesieniu do:
  - a) wywozu określonego poziomu lub odsetka towarów lub usług;
  - b) osiągnięcia określonego poziomu lub odsetka zawartości krajowej;
  - c) nabywania lub wykorzystywania towarów produkowanych lub usług świadczonych na jej terytorium lub przyznania preferencji takim towarom lub usługom, lub nabywania towarów lub usług od osób fizycznych lub przedsiębiorstw na jej terytorium;

- d) powiązania w jakikolwiek sposób wolumenu lub wartości przywozu z wolumenem lub wartością wywozu lub z kwotą wpływów w walucie obcej związanych z danym przedsiębiorstwem;
- e) ograniczenia na jej terytorium sprzedaży towarów lub usług, które są produkowane lub świadczone przez takie przedsiębiorstwo, poprzez powiązanie takiej sprzedaży w jakikolwiek sposób z wolumenem lub wartością jego wywozu lub dochodów w walucie obcej;
- f) przekazania technologii, procesu produkcji lub innej wiedzy zastrzeżonej na rzecz osoby fizycznej lub przedsiębiorstwa na jej terytorium;
- g) dostarczania wyłącznie z terytorium tej Strony towarów wyprodukowanych lub usług świadczonych przez dane przedsiębiorstwo na określony rynek regionalny lub światowy;
- h) zlokalizowania siedziby głównej tego inwestora na dany region świata, który jest szerszy niż terytorium Strony, lub na rynek światowy na jej terytorium;
- i) zatrudniania określonej liczby lub określonego odsetka swoich obywateli;
- j) ograniczenia wywozu lub sprzedaży na wywóz; lub

k) w odniesieniu do wszelkich umów licencyjnych obowiązujących w czasie, gdy wymóg ten jest nakładany lub egzekwowany lub gdy egzekwowane jest jakiegokolwiek zobowiązanie lub przedsięwzięcie, lub w odniesieniu do wszelkich przyszłych umów licencyjnych<sup>1</sup> zawartych dobrowolnie między inwestorem a osobą fizyczną lub prawną lub jakimkolwiek innym podmiotem na terytorium Strony, pod warunkiem że wymóg jest nakładany lub egzekwowany lub zobowiązanie lub przedsięwzięcie jest egzekwowane w sposób, który stanowi bezpośrednią ingerencję w tę umowę licencyjną przez wykonywanie pozasądowej władzy publicznej Strony, przyjęcia:

- (i) określonej stawki lub kwoty opłaty licencyjnej poniżej określonego poziomu na podstawie umowy licencyjnej; lub
- (ii) określonego okresu obowiązywania umowy licencyjnej.

2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że ust. 1 lit. k) nie ma zastosowania, gdy umowa licencyjna została zawarta między inwestorem a Stroną.

3. Strona nie może uzależniać otrzymania lub dalszego otrzymywania korzyści, w związku z założeniem przedsiębiorstwa lub działalnością przedsiębiorstwa na jej terytorium, Strony lub państwa trzeciego, od spełnienia któregośkolwiek z poniższych wymogów:

a) osiągnięcia określonego poziomu lub odsetka zawartości krajowej;

---

<sup>1</sup> Umowa licencyjna, o której mowa w niniejszej literze, oznacza umowę dotyczącą licencjonowania technologii, procesu produkcji lub innej wiedzy zastrzeżonej.

- b) nabywania lub wykorzystywania towarów produkowanych lub usług świadczonych na jej terytorium lub przyznania preferencji takim towarom lub usługom, lub nabywania towarów lub usług od osób fizycznych lub przedsiębiorstw na jej terytorium;
- c) powiązania w jakikolwiek sposób wolumenu lub wartości przywozu z wolumenem lub wartością wywozu lub z kwotą wpływów w walucie obcej związanych z danym przedsiębiorstwem;
- d) ograniczenia na jej terytorium sprzedaży towarów lub usług, które są produkowane lub świadczone przez takie przedsiębiorstwo, poprzez powiązanie takiej sprzedaży w jakikolwiek sposób z wolumenem lub wartością jego wywozu lub dochodów w walucie obcej; lub
- e) ograniczenia wywozu lub sprzedaży na wywóz.

4. Ust. 3 nie może być interpretowany jako uniemożliwiający Stronie uzależnienie otrzymania lub dalszego otrzymywania korzyści związanych z założeniem przedsiębiorstwa lub prowadzeniem działalności przedsiębiorstwa na jej terytorium przez inwestora Strony lub państwa trzeciego od spełniania wymogu lokalizacji produkcji, świadczenia usług, szkolenia lub zatrudnienia pracowników, budowy lub rozbudowy konkretnych zakładów lub prowadzenia prac badawczo-rozwojowych na jej terytorium.

5. Ust. 1 lit. f) i k) nie mają zastosowania, jeżeli:
- a) Strona zezwala na korzystanie z prawa własności intelektualnej zgodnie z art. 31 lub art. 31*bis* porozumienia TRIPS lub przyjmuje lub utrzymuje środki wymagające ujawnienia danych lub innych informacji zastrzeżonych, które wchodzą w zakres stosowania art. 39 ust. 3 porozumienia TRIPS i są z nim zgodne; lub
  - b) wymóg ten jest nakładany lub egzekwowany lub zobowiązanie lub przedsięwzięcie jest egzekwowane przez sąd, sąd administracyjny lub organ ochrony konkurencji, aby zaradzić praktyce uznanej w wyniku postępowania sądowego lub administracyjnego za naruszenie prawa konkurencji Strony.
6. Ust. 1 lit. a), b) i c) oraz ust. 3 lit. a) i b) nie mają zastosowania do wymogów dotyczących kwalifikacji towarów lub usług w związku z uczestnictwem w programach wspierania wywozu i pomocy zagranicznej.
7. Ust. 3 lit. a) i b) nie mają zastosowania do wymogów nałożonych przez Stronę dokonującą przywozu dotyczących zawartości towarów wymaganej, aby towar ten kwalifikował się do objęcia go preferencyjną stawką celną lub preferencyjnym kontyngentem.

8. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy artykuł nie może być interpretowany jako wymagający od Strony zezwolenia na świadczenie określonej usługi w wymiarze transgranicznym, w przypadku gdy Strona ta przyjmuje lub utrzymuje ograniczenia lub zakazy dotyczące świadczenia takich usług, które są zgodne z zastrzeżeniami, warunkami lub kwalifikacjami określonymi w odniesieniu do sektora, podsektora lub rodzajów działalności wymienionych w załącznikach 17-A, 17-B i 17-C.

9. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla zobowiązań Strony wynikających z porozumienia WTO.

### ARTYKUŁ 17.13

#### Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Strona nie może wymagać, aby przedsiębiorstwo tej Strony będące inwestycją objętą niniejszą Umową powoływało na członków zarządu lub na stanowiska w kadrze kierowniczej najwyższego szczebla, takie jak członkowie kadry zarządzającej lub kierowniczej, osoby fizyczne posiadające określone obywatelstwo.



## ARTYKUŁ 17.14

### Środki niespełniające wymogów

1. Art. 17.9, 17.11, 17.12 i 17.13 nie mają zastosowania do:
  - a) jakiegokolwiek istniejącego środka niespełniającego wymogów utrzymywanego przez:
    - (i) w przypadku Strony UE:
      - A) Unię Europejską, jak określono w dodatku 17-A-1;
      - B) władze centralne państwa członkowskiego, jak określono w dodatku 17-A-1;
      - C) regionalny szczebel władzy państwa członkowskiego, jak określono w dodatku 17-A-1; lub
      - D) lokalny szczebel władzy; oraz
    - (ii) w przypadku Chile:
      - A) władze centralne, jak określono w dodatku 17-A-2;

B) regionalny szczebel władzy, jak określono w dodatku 17-A-2; lub

C) lokalny szczebel władzy;

- b) dalszego stosowania lub bezzwłocznego przedłużenia obowiązywania wszelkich środków niespełniających wymogów, o których mowa w lit. a) niniejszego ustępu; lub
- c) modyfikacji jakiegokolwiek środka niespełniającego wymogów, o którym mowa w lit. a) niniejszego ustępu, w zakresie, w jakim modyfikacja ta nie zmniejsza zgodności danego środka – w brzmieniu obowiązującym bezpośrednio przed modyfikacją – z art. 17.9, 17.11, 17.12 lub 17.13.

2. Art. 17.9, 17.11, 17.12 i 17.13 nie mają zastosowania do środków Strony w odniesieniu do sektorów, podsektorów lub rodzajów działalności określonych w wykazie tej Strony w załączniku 17-B.

3. Strona nie może wymagać, na podstawie jakiegokolwiek środka przyjętego po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy i objętego zastrzeżeniami określonymi w załączniku 17-B, aby inwestor drugiej Strony ze względu na swoje obywatelstwo sprzedał lub zbył w inny sposób inwestycję objętą niniejszą Umową istniejącą w chwili, gdy dany środek zaczyna obowiązywać.

4. Art. 17.8 nie ma zastosowania do jakiegokolwiek środka Strony, który jest zgodny z zobowiązaniami określonymi w załączniku 17-C.

5. Art. 17.9 i 17.11 nie mają zastosowania do jakiegokolwiek środka Strony, który stanowi wyjątek lub odstępstwo od art. 3 lub 4 porozumienia TRIPS, jak szczegółowo określono w art. 3, 4 i 5 tego porozumienia.

6. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że art. 17.9 i 17.11 nie mogą być interpretowane jako uniemożliwiające Stronie określenie wymogów informacyjnych, w tym do celów statystycznych, w związku z założeniem przedsiębiorstwa lub prowadzeniem działalności przez inwestorów drugiej Strony lub inwestycji objętej niniejszą Umową, pod warunkiem że nie stanowi to sposobu na obejście obowiązków tej Strony wynikających z tych artykułów.

## SEKCJA C

### OCHRONA INWESTYCJI

#### ARTYKUŁ 17.15

##### Zakres stosowania

Niniejsza sekcja ma zastosowanie do środków przyjętych lub utrzymanych przez Stronę mających wpływ na:

- a) inwestycje objęte niniejszą Umową; oraz

- b) inwestorów Strony w odniesieniu do działalności inwestycji objętych niniejszą Umową.

## ARTYKUŁ 17.16

### Inwestycje i środki regulacyjne

1. Art. 17.3 ma zastosowanie do niniejszej sekcji zgodnie z niniejszym artykułem.
2. Niniejszej sekcji nie można interpretować jako zobowiązania Strony do niedokonywania zmian w swoich ramach prawnych i regulacyjnych, w tym w sposób, który może negatywnie wpłynąć na działalność inwestycji objętych niniejszą Umową lub oczekiwania inwestora w odniesieniu do zysków.
3. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że sam fakt, że subsydium lub dotacja nie zostały wydane, odnowione lub utrzymane, lub zostały zmodyfikowane lub zmniejszone przez Stronę, nie stanowi naruszenia obowiązków wynikających z niniejszej sekcji, nawet jeśli skutkuje stratą lub szkodą dla inwestycji objętej niniejszą Umową:
  - a) w przypadku braku jakichkolwiek szczegółowych zobowiązań prawnych lub umownych dotyczących przyznania, odnowienia lub utrzymania takiego subsydium lub takiej dotacji; lub
  - b) zgodnie z wszelkimi warunkami, od których zależy przyznanie, odnowienie, utrzymanie, modyfikacja lub zmniejszenie takiego subsydium lub takiej dotacji.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadne z postanowień niniejszej sekcji nie może być interpretowane jako uniemożliwiające Stronie zaprzestanie udzielania subsydium<sup>1</sup> lub zwrócenie się o jego zwrot w przypadku, gdy takie działanie zostało nakazane przez jeden z jej właściwych organów<sup>2</sup>, ani jako wymagające od Strony wypłacenia inwestorowi rekompensaty z tego tytułu.

#### ARTYKUŁ 17.17

##### Traktowanie inwestorów i inwestycji objętych niniejszą Umową

1. Każda ze Stron przyznaje na swoim terytorium inwestycjom objętym niniejszą Umową i inwestorom drugiej Strony, w odniesieniu do ich inwestycji objętych niniejszą Umową, sprawiedliwe i równe traktowanie oraz pełną ochronę i bezpieczeństwo zgodnie z ust. 2–6.

---

<sup>1</sup> W przypadku Strony UE „subsydium” obejmuje „pomoc państwa” zdefiniowaną w prawie Unii Europejskiej.

<sup>2</sup> W przypadku Strony UE, przy stosowaniu prawa Unii Europejskiej dotyczącego pomocy państwa właściwymi organami uprawnionymi do nakazania działań, o których mowa w niniejszym ustępie, są Komisja Europejska lub sąd lub trybunał państwa członkowskiego.

2. Strona narusza obowiązek sprawiedliwego i równego traktowania, o którym mowa w ust. 1, jeżeli środek lub szereg środków stanowi<sup>1</sup>:

- a) odmowę ochrony prawnej w postępowaniu karnym, cywilnym lub administracyjnym;
- b) istotne naruszenie zasad sprawiedliwości proceduralnej w postępowaniu sądowym i administracyjnym;
- c) oczywistą arbitralność;

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przy ustalaniu, czy środek lub szereg środków stanowi naruszenie obowiązku sprawiedliwego i równego traktowania, Trybunał bierze pod uwagę między innymi:

- (i) w odniesieniu do lit. a) i b), czy środek lub szereg środków wiąże się z poważnym wykroczeniem stanowiącym naruszenie właściwości sądowej; fakt, że wniesione przez inwestora w czasie postępowania wewnętrznego odwołanie od kwestionowanego środka zostało oddalone, odrzucone lub z innego powodu nie przyniosło rezultatów, sam w sobie nie stanowi odmowy ochrony prawnej, o której mowa w lit. a);
- (ii) w odniesieniu do lit. c) i d), czy środek lub szereg środków jest w oczywisty sposób nieuzasadniony logicznie lub nieoparty na faktach lub czy został w oczywisty sposób oparty na bezprawnych przesłankach, takich jak uprzedzenie czy stronniczość; fakt, że niezgodność z prawem lub niezgodne z prawem lub budzące wątpliwości realizowanie polityki lub stosowanie procedury samo w sobie nie stanowi oczywistej arbitralności, o której mowa w lit. c), podczas gdy całkowite i nieuzasadnione odrzucenie przepisów ustawowych lub wykonawczych lub środka bez powodu lub postępowanie ukierunkowane konkretnie na danego inwestora lub jego inwestycję objętą niniejszą Umową mające na celu wyrządzenie szkody mogą stanowić oczywistą arbitralność lub dyskryminację, o której mowa w lit. c) i d);
- (iii) w odniesieniu do lit. e), czy Strona przekroczyła swoje uprawnienia oraz czy przypadki zarzucanego przymusu lub nękania powtarzały się i występowały stale.

d) ukierunkowaną dyskryminację w oparciu o oczywiście bezprawne kryteria, tj. dyskryminację ze względu na płeć, rasę lub wyznanie; lub

e) nadużycie wobec inwestorów, w tym wymuszenie, przymus, nękanie.

3. Ustalając naruszenie, o którym mowa w ust. 2, Trybunał może uwzględnić złożone przez Stronę konkretne i jednoznaczne zapewnienia wobec inwestora, na których opierał się on w uzasadniony sposób przy podejmowaniu decyzji o dokonaniu lub utrzymaniu inwestycji objętej niniejszą Umową, ale z których następnie dana Strona się nie wywiązała.

4. Pełna ochrona i bezpieczeństwo, o którym mowa w ust. 1, odnosi się do obowiązków Strony związanych z bezpieczeństwem fizycznym inwestorów i inwestycji objętych niniejszą Umową<sup>1</sup>.

5. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że naruszenie innego postanowienia niniejszej Umowy, lub naruszenie jakiegokolwiek innej umowy międzynarodowej, nie stanowi naruszenia niniejszego artykułu.

6. Fakt, że środek stanowi naruszenie prawa Strony, nie stanowi sam w sobie naruszenia niniejszego artykułu. Aby ustalić, czy dany środek narusza niniejszy artykuł, Trybunał musi rozstrzygnąć, czy Strona działała niezgodnie z ust. 1–4.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że pełna ochrona i bezpieczeństwo odnosi się do obowiązków Strony dotyczących podjęcia działań, które mogą być w uzasadnionych przypadkach konieczne do ochrony bezpieczeństwa fizycznego inwestorów i inwestycji objętych niniejszą Umową.

## ARTYKUŁ 17.18

### Postępowanie w przypadku konfliktu

1. Inwestorom Strony, których inwestycje objęte niniejszą Umową ponoszą straty z powodu wojny lub innego konfliktu zbrojnego, rewolucji lub innych konfliktów społecznych, lub stanu wyjątkowego<sup>1</sup> na terytorium drugiej Strony, Strona ta przyznaje – w odniesieniu do zwrotu mienia, odszkodowania, rekompensaty lub innej formy uregulowania – traktowanie nie mniej korzystne od tego, które przyznaje swoim własnym inwestorom lub inwestorom z jakiegokolwiek państwa trzeciego.
2. Bez uszczerbku dla ust. 1 inwestorom Strony, którzy, w którejkolwiek z sytuacji, o których mowa w tym ustępie, ponieśli straty na terytorium drugiej Strony, Strona ta przyznaje bezzwłoczny, odpowiedni i skuteczny zwrot lub odszkodowanie, jeżeli straty takie wynikają:
  - a) z przejęcia ich inwestycji objętej niniejszą Umową lub jej części przez siły zbrojne lub władze publiczne drugiej Strony; lub
  - b) ze zniszczenia ich inwestycji objętej niniejszą Umową lub jej części przez siły zbrojne lub władze publiczne drugiej Strony, czego nie wymagały okoliczności zaistniałe w danej sytuacji.
3. Kwotę odszkodowania, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, ustala się zgodnie z art. 17.19 ust. 2 od dnia przejęcia lub zniszczenia do dnia faktycznego dokonania płatności.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że ogłoszenie stanu wyjątkowego nie stanowi samo w sobie naruszenia niniejszego postanowienia.



## ARTYKUŁ 17.19

### Wywłaszczenie<sup>1</sup>

1. Strona nie może dokonać nacjonalizacji ani wywłaszczenia inwestycji objętej niniejszą Umową bezpośrednio ani pośrednio, za pomocą środków mających skutki równoważne z nacjonalizacją lub wywłaszczeniem (zwanymi dalej „wywłaszczeniem”), chyba że następuje to:

- a) do celów publicznych;
- b) w sposób niedyskryminujący;
- c) za bezzwłocznym, odpowiednim i skutecznym odszkodowaniem; oraz
- d) zgodnie z zasadami sprawiedliwości proceduralnej.

2. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1 lit. c):

- a) wypłaca się niezwłocznie;
- b) musi być równe godziwej wartości rynkowej wywłaszczonej inwestycji bezpośrednio przed momentem wywłaszczenia (zwanym dalej „datą wywłaszczenia”) lub przed dowiedzeniem się o zbliżającym się wywłaszczeniu, w zależności od tego, co nastąpiło wcześniej;

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy artykuł interpretuje się zgodnie z załącznikiem 17-D.

- c) musi być w pełni wykonalne i transferowalne w walucie w pełni wymiennej; oraz
- d) obejmuje odsetki według stopy przyjętej na rynku komercyjnym w okresie od daty wyłączenia do dnia płatności.

3. Inwestor, którego to dotyczy, musi mieć prawo, na podstawie przepisów prawa Strony wyłączającej Strony, do bezzwłocznego rozpatrzenia jego skargi oraz do dokonania wyceny jego inwestycji przez organ sądowy lub inny niezależny organ tej Strony, zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym artykule.

4. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do wydawania licencji przymusowych przyznawanych w związku z prawami własności intelektualnej lub w związku z wygaśnięciem, ograniczeniem lub utworzeniem praw własności intelektualnej, w zakresie, w jakim takie wydanie, wygaśnięcie, ograniczenie lub utworzenie jest zgodne z porozumieniem TRIPS<sup>1</sup>.

#### ARTYKUŁ 17.20

##### Transfery<sup>2</sup>

1. Każda ze Stron zezwala, aby wszelkie transfery odnoszące się do inwestycji objętej niniejszą Umową były wykonywane bez przeszkód i opóźnień, w walucie w pełni wymiennej oraz po rynkowym kursie walutowym obowiązującym w dniu transferu. Transfery te obejmują:

- a) wpłaty na poczet kapitału;

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że wygaśnięcie praw własności intelektualnej, o którym mowa w niniejszym ustępie, obejmuje anulowanie lub unieważnienie tych praw, a w kontekście ograniczenia praw własności intelektualnej uwzględnia się wyjątki od tych praw.

<sup>2</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy artykuł podlega załącznikowi 17-E.

- b) zyski, dywidendy, zyski kapitałowe i inne dochody, dochody ze sprzedaży całej lub części inwestycji objętej niniejszą Umową lub częściowej lub całkowitej likwidacji inwestycji objętej niniejszą Umową;
- c) odsetki, tantiemy, opłaty za zarządzanie, opłaty za pomoc techniczną oraz inne opłaty;
- d) płatności dokonane w ramach umowy, której stroną jest inwestor drugiej Strony lub jego inwestycja objęta niniejszą Umową, w tym płatności dokonane na podstawie umowy pożyczki;
- e) zarobki i inne formy wynagrodzenia personelu pozyskanego z zagranicy i pracującego przy inwestycji objętej niniejszą Umową;
- f) płatności dokonywane zgodnie z art. 17.18 i 17.19; oraz
- g) płatności wynikające z zastosowania sekcji D.

2. Strona nie może wymagać od swoich inwestorów dokonania transferu ani karać swoich inwestorów za niedokonanie transferu dochodów, przychodów, zysku lub innych kwot uzyskanych z inwestycji objętych niniejszą Umową na terytorium drugiej Strony lub które można przypisać takim inwestycjom.

## ARTYKUŁ 17.21

### Subrogacja

Jeżeli Strona, lub jakakolwiek jednostka organizacyjna wyznaczona przez tę Stronę, dokonuje płatności na rzecz inwestora tej Strony w ramach gwarancji, umowy ubezpieczenia lub innej formy zabezpieczenia zawartych przez nią w odniesieniu do inwestycji objętej niniejszą Umową, druga Strona, na której terytorium dokonano inwestycji objętej niniejszą Umową, uznaje subrogację lub transfer wszelkich praw, które inwestor posiadałby na podstawie niniejszego rozdziału w odniesieniu do tej inwestycji objętej gwarancją, gdyby nie subrogacja, a inwestor nie może dochodzić tych praw w zakresie subrogacji.

## ARTYKUŁ 17.22

### Wypowiedzenie

1. W przypadku wypowiedzenia niniejszej Umowy na podstawie art. 41.13 niniejsza sekcja i sekcja D nadal obowiązują przez okres kolejnych pięciu lat od dnia wypowiedzenia w odniesieniu do inwestycji dokonanych przed dniem takiego wypowiedzenia.
2. Termin, o którym mowa w ust. 1, przedłuża się o jeden dodatkowy okres pięciu lat, pod warunkiem że nie obowiązuje żadna inna umowa o ochronie inwestycji między Stronami.

3. Niniejszego artykułu nie stosuje się, jeżeli tymczasowe stosowanie niniejszej Umowy zostanie zakończone, a niniejsza Umowa nie wejdzie w życie.

## ARTYKUŁ 17.23

### Związek z innymi umowami

1. Z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy wymienione w załączniku 17-F umowy między państwami członkowskimi a Chile, w tym prawa i obowiązki z nich wynikające, przestają obowiązywać i zostają zastąpione niniejszą częścią niniejszej Umowy.

2. W przypadku tymczasowego stosowania sekcji C i D niniejszego rozdziału zgodnie z art. 41.5 ust. 2 stosowanie umów wymienionych w załączniku 17-F, w tym praw i obowiązków z nich wynikających, zostaje zawieszane od dnia rozpoczęcia tymczasowego stosowania sekcji C i D niniejszego rozdziału przez Strony zgodnie z art. 41.5. Jeżeli tymczasowe stosowanie tych sekcji zostanie zakończone, a niniejsza Umowa nie wejdzie w życie, zawieszenie ustaje, a umowy wymienione w załączniku 17-F zaczynają ponownie obowiązywać.

3. Niezależnie od ust. 1 i 2 skarga na podstawie umowy wymienionej w załączniku 17-F może zostać wniesiona zgodnie z zasadami i procedurami ustanowionymi w tej umowie, pod warunkiem że:

- a) skarga wynika z zarzucanego naruszenia tej umowy, które miało miejsce przed dniem zawieszenia stosowania danej umowy na podstawie ust. 2 lub – jeżeli dana umowa nie została zawieszona na podstawie ust. 2 – przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy; oraz
- b) upłynęły nie więcej niż trzy lata od dnia zawieszenia stosowania danej umowy na podstawie ust. 2 lub – jeżeli dana umowa nie została zawieszona na podstawie ust. 2 – od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy do dnia wniesienia skargi.

4. Niezależnie od ust. 1 i 2, jeżeli tymczasowe stosowanie sekcji C i D niniejszego rozdziału zakończy się, a niniejsza Umowa nie wejdzie w życie, skarga na podstawie niniejszej Umowy może zostać wniesiona zgodnie z zasadami i procedurami ustanowionymi w niniejszej Umowie, pod warunkiem że:

- a) skarga wynika z zarzucanego naruszenia niniejszej Umowy, które miało miejsce w okresie tymczasowego stosowania sekcji C i D niniejszego rozdziału; oraz
- b) upłynęły nie więcej niż trzy lata od dnia zakończenia tymczasowego stosowania do dnia wniesienia skargi.

5. Do celów niniejszego artykułu nie stosuje się definicji „wejścia w życie niniejszej Umowy” zawartej w art. 41.5.

## ARTYKUŁ 17.24

### Odpowiedzialne prowadzenie działalności gospodarczej

1. Bez uszczerbku dla rozdziału 33 każda ze Stron zachęca inwestycje objęte niniejszą Umową do włączenia do swoich polityk wewnętrznych uznanych na poziomie międzynarodowym zasad i wytycznych dotyczących społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw lub odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, takich jak Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych, Trójstronna deklaracja zasad dotyczących przedsiębiorstw międzynarodowych i polityki społecznej MOP oraz Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka.
2. Strony potwierdzają znaczenie przeprowadzenia przez inwestorów badania *due diligence* w celu określenia ryzyka środowiskowego i społecznego, zapobiegania mu, łagodzenia i uwzględniania go, oraz wpływu ich inwestycji.

## SEKCJA D

### ROZSTRZYGANIE SPORÓW INWESTYCYJNYCH ORAZ SYSTEM SĄDÓW DS. INWESTYCJI

#### PODSEKCJA 1

#### ZAKRES STOSOWANIA I DEFINICJE

#### ARTYKUŁ 17.25

##### Zakres stosowania i definicje

1. Niniejsza sekcja ma zastosowanie do sporu między skarżącym jednej Strony a drugą Stroną powstałego w wyniku zarzucanego naruszenia art. 17.9 ust. 2 lub art. 17.11 ust. 2, lub sekcji C, w odniesieniu do którego podnoszony jest zarzut spowodowania straty lub szkody ponoszonej przez skarżącego lub jego lokalnie utworzone przedsiębiorstwo.
2. Niniejsza sekcja ma również zastosowanie do skarg wzajemnych zgodnie z art. 17.31.
3. Decyzję w sprawie skargi w odniesieniu do restrukturyzacji długu Strony podejmuje się zgodnie z załącznikiem 17-G.



4. Do celów niniejszej sekcji:
- a) „skarżący” oznacza inwestora Strony, który jest stroną sporu inwestycyjnego z drugą Stroną i który zamierza wnieść lub wniósł skargę na podstawie niniejszej sekcji:
    - (i) działając we własnym imieniu; albo
    - (ii) działając w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa, którego jest właścicielem lub które kontroluje; lokalnie utworzone przedsiębiorstwo traktuje się jako przedsiębiorstwo zarejestrowane w innym umawiającym się państwie do celów art. 25 ust. 2 lit. b) konwencji ICSID;
  - b) „strony sporu” oznaczają skarżącego i pozwanego;
  - c) „zasady dotyczące dodatkowego mechanizmu zarządzania ICSID” oznaczają zasady regulujące dodatkowy mechanizm służący zarządzaniu postępowaniami przez sekretariat Międzynarodowego Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych;
  - d) „konwencja ICSID” oznacza Konwencję o rozstrzyganiu sporów inwestycyjnych między państwami a obywatelami innych państw, sporządzoną w Waszyngtonie w dniu 18 marca 1965 r.;
  - e) „lokalnie utworzone przedsiębiorstwo” oznacza osobę prawną utworzoną na terytorium Strony będącą własnością inwestora drugiej Strony i przez niego kontrolowaną<sup>1</sup>;

---

<sup>1</sup> Osoba prawna: a) znajduje się w posiadaniu osoby drugiej Strony, jeśli ponad 50 % udziałów w jej kapitale jest w posiadaniu osoby tej Strony; b) znajduje się pod kontrolą osoby drugiej Strony, jeśli taka osoba jest uprawniona do powołania większości jej członków organów zarządzających lub nadzorczych lub może w inny zgodny z prawem sposób kierować jej działaniami.

- f) „konwencja nowojorska” oznacza Konwencję o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych, sporządzoną w Nowym Jorku w dniu 10 czerwca 1958 r.;
- g) „Strona niebędąca stroną sporu” oznacza Chile, jeżeli pozwanym jest Strona UE, lub Stronę UE, jeżeli pozwanym jest Chile;
- h) „postępowanie” oznacza, o ile nie określono inaczej, postępowanie przed Trybunałem lub Trybunałem Odwoławczym na podstawie niniejszej sekcji;
- i) „pozwany” oznacza Chile, jeżeli skarżącym jest inwestor Strony UE, lub Unię Europejską lub zainteresowane państwo członkowskie, zgodnie z art. 17.28, jeżeli skarżącym jest inwestor Chile;
- j) „finansowanie przez osobę trzecią” oznacza wszelkie finansowanie zapewnione stronie sporu przez osobę, która sama nie jest stroną sporu, w celu pokrycia części lub całości kosztów postępowania za wynagrodzeniem zależnym od rozstrzygnięcia sporu lub w formie darowizny lub dotacji<sup>1</sup>;
- k) „regulamin arbitrażowy UNCITRAL” oznacza regulamin arbitrażowy Komisji Narodów Zjednoczonych do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego; oraz
- l) „zasady przejrzystości UNCITRAL” oznaczają zasady UNCITRAL dotyczące przejrzystości w umownych postępowaniach arbitrażowych między inwestorem a państwem.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że takie finansowanie może być przekazywane bezpośrednio lub pośrednio stronie sporu, jej podmiotowi zależnemu lub przedstawicielowi.

## PODSEKCJA 2

### ALTERNATYWNE METODY ROZWIĄZYWANIA SPORÓW ORAZ KONSULTACJE

#### ARTYKUŁ 17.26

##### Mediacja

1. Strony sporu mogą w każdej chwili uzgodnić przystąpienie do mediacji.
2. Przystąpienie do mediacji jest dobrowolne i pozostaje bez uszczerbku dla sytuacji prawnej każdej ze stron sporu.
3. Postępowania mediacyjne regulowane są zasadami określonymi w załączniku 17-H oraz zasadami dotyczącymi mediacji przyjętymi przez podkomitet, o ile są one dostępne<sup>1</sup>. Podkomitet dokłada wszelkich starań, aby zapewnić przyjęcie zasad dotyczących mediacji nie później niż pierwszego dnia tymczasowego stosowania lub wejścia w życie niniejszej Umowy, w zależności od przypadku, a w każdym razie nie później niż dwa lata po tym dniu.
4. W dniu wejścia w życie niniejszej Umowy podkomitet sporządza listę sześciu osób o wysokich kwalifikacjach moralnych i o uznanych kompetencjach w dziedzinie prawa, handlu, przemysłu lub finansów, na których można polegać w zakresie wydawania niezależnych opinii i które są skłonne i zdolne pełnić funkcję mediatorów.

---

<sup>1</sup> Każdy termin, o którym mowa w załączniku 17-H, można zmienić za porozumieniem stron sporu.

5. Mediatora wyznacza się za porozumieniem stron sporu. Strony sporu mogą również zwrócić się wspólnie do przewodniczącego Trybunału o wyznaczenie mediatora z listy sporządzonej na podstawie niniejszego artykułu lub, w przypadku braku takiej listy, spośród osób zaproponowanych przez którąkolwiek ze Stron. Mediatorzy przestrzegają, odpowiednio, załącznika 17-I.

6. Jeżeli strony sporu uzgodnią przystąpienie do mediacji, terminy określone w art. 17.27 ust. 5, art. 17.27 ust. 8, art. 17.54 ust. 10 i art. 17.55 ust. 5 zawieszają się od dnia, w którym strony sporu uzgodniły przystąpienie do mediacji, do dnia, w którym którąkolwiek ze stron sporu zdecyduje się zakończyć mediację, w drodze pisemnego powiadomienia przekazanego mediatorowi i drugiej stronie sporu. Na wniosek obu stron sporu Trybunał lub Trybunał Odwoławczy zawieszają postępowanie.

## ARTYKUŁ 17.27

### Konsultacje oraz ugodowe rozstrzygnięcie sporu

1. Spór można, i w miarę możliwości należy, rozstrzygnąć polubownie w drodze negocjacji, dobrych usług lub mediacji oraz, w stosownych przypadkach, przed złożeniem wniosku o konsultacje na podstawie niniejszego artykułu. Takie rozstrzygnięcie sporu może zostać uzgodnione na każdym etapie, w tym po rozpoczęciu się postępowania zgodnie z podsekcją 5.

2. O wspólnie uzgodnionym rozwiązaniu między stronami sporu zgodnie z ust. 1 powiadamia się Stronę niebędącą stroną sporu w terminie 15 dni od osiągnięcia tego wspólnie uzgodnionego rozwiązania. Każda ze stron sporu stosuje się do wszelkich wspólnie uzgodnionych rozwiązań zgodnie z niniejszym artykułem lub art. 17.26. Podkomitet nadzoruje wdrażanie takiego wspólnie uzgodnionego rozwiązania, a Strona takiego wspólnie uzgodnionego rozwiązania regularnie składa podkomitetowi sprawozdania z wdrażania takiego rozwiązania.

3. Jeżeli spór nie może zostać rozstrzygnięty w sposób przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, skarżący Strony, który podnosi zarzut naruszenia postanowień, o których mowa w art. 17.25 ust. 1, i dąży do wniesienia skargi, przedkłada drugiej Stronie wniosek o przeprowadzenie konsultacji.

4. Skarga zawiera następujące informacje:

- a) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres skarżącego oraz – jeżeli taki wniosek jest przedkładany w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa – nazwę i adres oraz miejsce rejestracji lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa;
- b) opis inwestycji oraz jej struktury własności i kontroli;
- c) postanowienia, o których mowa w art. 17.25 ust. 1, których naruszenie jest zarzucane;
- d) podstawę prawną i faktyczną skargi, w tym środek, w odniesieniu do którego podnoszony jest zarzut niezgodności z postanowieniami, o których mowa w art. 17.25 ust. 1;

- e) żądania skargi oraz szacowaną kwotę dochodzonego odszkodowania; oraz
  - f) informacje dotyczące rzeczywistego właściciela i struktury korporacyjnej skarżącego oraz dowód stwierdzający, że skarżący jest inwestorem drugiej Strony, że posiada lub kontroluje inwestycję oraz, jeśli działa w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa, że posiada lub kontroluje to lokalnie utworzone przedsiębiorstwo.
5. O ile strony sporu nie uzgodnią dłuższego terminu, konsultacje rozpoczynają w terminie 60 dni od dnia przedłożenia wniosku o konsultacje.
6. O ile strony sporu nie postanowiły inaczej, konsultacje przeprowadza się w:
- a) Santiago, jeżeli konsultacje dotyczą zarzucanego naruszenia przez Chile;
  - b) Brukseli, jeżeli konsultacje dotyczą zarzucanego naruszenia przez Unię Europejską; lub
  - c) stolicy danego państwa członkowskiego, jeżeli konsultacje dotyczą zarzucanego naruszenia wyłącznie przez to państwo członkowskie.
7. Strony sporu mogą postanowić o przeprowadzeniu konsultacji w drodze wideokonferencji lub, w stosownych przypadkach, za pomocą innych środków.

8. Wniosek o konsultacje składa się:

- a) w terminie trzech lat od dnia, w którym skarżący lub od dnia, w którym lokalnie utworzone przedsiębiorstwo – w przypadku, gdy skarżący działa w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa – po raz pierwszy dowiedzieli się lub powinni byli się dowiedzieć o środku, w odniesieniu do którego podnoszony jest zarzut niezgodności z postanowieniami, o których mowa w art. 17.25 ust. 1, oraz domniemanej poniesionej w związku z nim stracie lub szkodzie; lub
- b) w terminie dwóch lat od dnia, w którym skarżący lub od dnia, w którym lokalnie utworzone przedsiębiorstwo – jeżeli skarżący działa w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa – zrezygnowali z roszczeń ze skargi lub z prowadzenia postępowania przed wewnętrznym sądem lub trybunałem na podstawie prawa Strony, a w każdym przypadku nie później niż pięć lat od dnia, w którym skarżący lub od dnia, w którym lokalnie utworzone przedsiębiorstwo – jeżeli skarżący działa w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa – po raz pierwszy dowiedzieli się lub powinni byli się dowiedzieć o środku, w odniesieniu do którego podnoszony jest zarzut niezgodności z postanowieniami, o których mowa w art. 17.25 ust. 1, oraz domniemanej poniesionej w związku z nim stracie lub szkodzie.

9. W przypadku gdy skarżący nie wniósł skargi na podstawie art. 17.30 w terminie 18 miesięcy od przedłożenia wniosku o konsultacje, uznaje się, że skarżący wycofał swój wniosek o konsultacje oraz, w stosownych przypadkach, swój wniosek o ustalenie pozwanego na podstawie art. 17.28, oraz nie może on wnieść skargi na podstawie niniejszej sekcji w odniesieniu do tego samego zarzucanego naruszenia. Termin ten można przedłużyć za porozumieniem stron biorących udział w konsultacjach.

10. Ciągłe naruszenie nie może powodować przedłużenia ani przerwania biegu terminów określonych w ust. 8.

11. Jeżeli wniosek o konsultacje dotyczy zarzucanego naruszenia niniejszej Umowy przez Stronę UE, przesyła się go do Unii Europejskiej. W przypadku wskazania zgodnie z art. 17.28 zarzucanego naruszenia niniejszej Umowy przez państwo członkowskie, wniosek o konsultacje przesyła się również do zainteresowanego państwa członkowskiego.

### PODSEKCJA 3

#### WNIESIENIE SKARGI I WARUNKI ZAWIESZAJĄCE

##### Artykuł 17.28

##### Wniosek o ustalenie pozwanego

1. Jeżeli sporu nie można rozstrzygnąć w terminie 90 dni od przedłożenia wniosku o konsultacje, wniosek dotyczy zarzucanego naruszenia niniejszej Umowy przez Stronę UE, a skarżący zamierza wszcząć postępowanie na podstawie art. 17.30, skarżący przekazuje Unii Europejskiej wniosek o ustalenie pozwanego.

2. We wniosku określa się środki, w odniesieniu do których skarżący zamierza wszcząć postępowanie. Jeżeli wskazany zostaje środek państwa członkowskiego, taki wniosek przesyła się również do zainteresowanego państwa członkowskiego.



3. Po ustaleniu pozwanego Strona UE, tak szybko, jak to możliwe, a w każdym razie nie później niż 60 dni po dniu otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 1, informuje skarżącego, czy jest nim Unia Europejska, czy państwo członkowskie<sup>1</sup>.

4. Jeżeli skarżący nie został poinformowany o ustaleniu pozwanego w terminie 60 od przekazania wniosku, o którym mowa w ust. 3, pozwanym jest:

- a) państwo członkowskie, jeżeli środek lub środki wskazane we wniosku, o którym mowa w ust. 1, są wyłącznie środkami państwa członkowskiego; lub
- b) Unia Europejska, jeżeli środek lub środki wskazane we wniosku, o którym mowa w ust. 1, obejmują środki Unii Europejskiej.

5. Jeżeli skarżący wnosi skargę na podstawie art. 17.30, dokonuje tego na podstawie przekazanego ustalenia, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, a jeżeli nie powiadomiono skarżącego o żadnym takim ustaleniu – na podstawie ust. 4 niniejszego artykułu.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strona UE dokonuje takiego ustalenia wyłącznie na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 912/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. ustanawiającego ramy zarządzania odpowiedzialnością finansową związaną z trybunałami do spraw rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem, utworzonymi na mocy umów międzynarodowych, których stroną jest Unia Europejska (Dz.U. UE L 257 z 28.8.2014, s. 121).

6. Jeżeli w następstwie ustalenia dokonanego na podstawie ust. 3 pozwanym jest Unia Europejska albo państwo członkowskie, Unia Europejska ani zainteresowane państwo członkowskie nie mogą podnosić zarzutu niedopuszczalności skargi lub braku właściwości Trybunału, ani w inny sposób podnosić zarzutu bezzasadności lub nieważności skargi lub orzeczenia, z tego względu, że właściwym pozwanym jest lub powinna być Unia Europejska, a nie państwo członkowskie, albo odwrotnie.

7. Wiążące dla Trybunału i Trybunału Odwoławczego jest ustalenie dokonane na podstawie ust. 3, lub – jeżeli nie powiadomiono skarżącego o żadnym takim ustaleniu – na podstawie ust. 4.

8. Żadne z postanowień niniejszej Umowy ani żadna z mających zastosowanie zasad rozstrzygnięcia sporów nie może uniemożliwiać wymiany między Unią Europejską a zainteresowanym państwem członkowskim wszystkich informacji na temat sporu.

## ARTYKUŁ 17.29

### Wymogi dotyczące wnoszenia skargi

1. Przed wniesieniem skargi skarżący:

a) wycofuje wszelkie rozpoznawane skargi lub postępowania będące w toku przed jakimkolwiek wewnętrznym lub międzynarodowym sądem lub trybunałem na podstawie prawa krajowego lub prawa międzynarodowego, dotyczące jakiegokolwiek środka, w odniesieniu do którego podnoszony jest zarzut naruszenia postanowień, o których mowa w art. 17.25 ust. 1;

- b) składa pisemne oświadczenie o zrzeczeniu się prawa do wniesienia jakiegokolwiek skargi lub wszczęcia jakiegokolwiek postępowania przed wewnętrznym lub międzynarodowym sądem lub trybunałem na podstawie prawa krajowego lub prawa międzynarodowego, dotyczącego jakiegokolwiek środka, w odniesieniu do którego podnoszony jest zarzut naruszenia postanowień, o których mowa w art. 17.25 ust. 1;
- c) przekazuje oświadczenie, że nie wykona jakiegokolwiek orzeczenia wydanego na podstawie niniejszej sekcji do czasu, aż stanie się ono ostateczne zgodnie z art. 17.56, i nie będzie dążyć do odwołania, kontroli, uchylecia, stwierdzenia nieważności, zmiany lub wszczęcia jakiegokolwiek innego podobnego postępowania przed wewnętrznym lub międzynarodowym sądem lub trybunałem, w odniesieniu do orzeczenia wydanego na podstawie niniejszej sekcji.

2. Trybunał odrzuca skargę złożoną przez skarżącego, który wniósł inną skargę do Trybunału lub jakiegokolwiek innego wewnętrznego lub międzynarodowego sądu lub trybunału dotyczącą tego samego środka, co środek, w odniesieniu do którego podnoszony jest zarzut niezgodności z postanowieniami, o których mowa w art. 17.25 ust. 1, chyba że skarżący wycofa taką rozpoznawaną skargę. Niniejszy ustęp nie ma zastosowania, jeżeli skarżący wnosi skargę do wewnętrznego sądu lub trybunału w celu uzyskania tymczasowego nakazu sądowego lub wydania deklaracyjnego orzeczenia ustalającego.

3. Do celów niniejszego artykułu skarżący włącza inwestora oraz, jeżeli inwestor działał w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa – takie lokalnie utworzone przedsiębiorstwo. Ponadto do celów ust. 1 lit. a) i ust. 2 skarżący włącza również:

- a) jeżeli inwestor wniósł skargę we własnym imieniu – wszystkie osoby, które posiadają, bezpośrednio lub pośrednio, udziały własnościowe w danym inwestorze lub podlegają jego kontroli oraz twierdzą, że poniosły taką samą stratę lub szkodę<sup>1</sup> jak dany inwestor; lub
- b) jeżeli inwestor wniósł skargę w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa – wszystkie osoby, które posiadają, bezpośrednio lub pośrednio, udziały własnościowe w danym lokalnie utworzonym przedsiębiorstwie lub podlegają jego kontroli oraz twierdzą, że poniosły taką samą stratę lub szkodę<sup>2</sup> jak dane lokalnie utworzone przedsiębiorstwo.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że taka sama strata lub szkoda oznacza stratę lub szkodę wynikającą z tego samego źródła, do których odzyskania dana osoba dąży w tym samym charakterze co skarżący (na przykład jeśli skarżący pozywa w charakterze udziałowca, niniejsze postanowienie obejmowałoby powiązaną osobę również dążącą do odzyskania środków jako udziałowiec).

<sup>2</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że taka sama strata lub szkoda oznacza stratę lub szkodę wynikającą z tego samego źródła, do których odzyskania dana osoba dąży w tym samym charakterze co skarżący (na przykład jeśli skarżący pozywa w charakterze udziałowca, niniejsze postanowienie obejmowałoby powiązaną osobę również dążącą do odzyskania środków jako udziałowiec).

## ARTYKUŁ 17.30

### Wniesienie skargi

1. Jeżeli sporu nie można rozstrzygnąć w terminie sześciu miesięcy od przedłożenia wniosku o konsultacje oraz, w stosownych przypadkach, upłynęły co najmniej trzy miesiące od złożenia wniosku o ustalenie pozwanego na podstawie art. 17.28, skarżący może wnieść skargę do Trybunału, o ile spełnia wymogi określone w niniejszym artykule oraz w art. 17.32.
2. Skargę można wnieść do Trybunału na podstawie jednego z poniższych zbiorów zasad rozstrzygania sporów:
  - a) konwencji ICSID, pod warunkiem, że zarówno pozwany, jak i państwo, z którego pochodzi skarżący, są stronami konwencji ICSID;
  - b) zasad dotyczących dodatkowego mechanizmu zarządzania ICSID, pod warunkiem, że pozwany albo państwo, z którego pochodzi skarżący, jest stroną konwencji ICSID;
  - c) regulaminu arbitrażowego UNCITRAL; lub
  - d) jakichkolwiek innych zasad uzgodnionych przez strony sporu na wniosek skarżącego.

3. Zasady rozstrzygania sporów, o których mowa w ust. 2, stosuje się z zastrzeżeniem zasad określonych w niniejszej sekcji, uzupełnionych wszelkimi zasadami przyjętymi przez podkomitet.
4. Wszystkie roszczenia określone przez skarżącego w skardze na podstawie niniejszego artykułu muszą opierać się na informacjach określonych we wniosku o konsultacje na podstawie art. 17.27 ust. 4 lit. c) i d).
5. Skargi wniesione w imieniu grupy składającej się z wielu niezidentyfikowanych skarżących lub wniesione przez przedstawiciela zamierzającego prowadzić postępowanie, działając na rzecz wielu zidentyfikowanych lub niezidentyfikowanych skarżących, którzy przekazują wszystkie decyzje dotyczące postępowania w ich imieniu, nie są dopuszczalne.
6. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że skarżący nie może wnieść skargi na podstawie niniejszej sekcji, jeżeli inwestycji dokonano poprzez świadome wprowadzenie w błąd, zatajenie, korupcję lub działanie stanowiące nadużycie procedury.

## ARTYKUŁ 17.31

### Skargi wzajemne

1. Pozwany może wystąpić ze skargą wzajemną ze względu na niewykonanie przez skarżącego zobowiązania międzynarodowego mającego zastosowanie na terytoriach obu Stron<sup>1</sup>, które wynikło w związku z podstawą faktyczną skargi<sup>2</sup>.
2. Skargę wzajemną wnosi się nie później niż w dniu wyznaczonym na przedłożenie odpowiedzi pozwanego na zarzuty lub odpowiedzi na skargę, lub na późniejszym etapie postępowania, jeżeli Trybunał zadecyduje, że opóźnienie było uzasadnione okolicznościami.
3. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że zgoda skarżącego na zastosowanie procedur na podstawie niniejszej sekcji, zgodnie z art. 17.32, obejmuje wnoszenie skarg wzajemnych przez pozwanego.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że obowiązki, o których mowa w niniejszym ustępie, opierają się na zobowiązaniach prawnych, na które Strony wyraziły zgodę.

<sup>2</sup> Na wniosek Strony Wspólna Rada wydaje wiążące interpretacje zgodnie z art. 17.38 ust. 6, aby sprecyzować zakres zobowiązań międzynarodowych, o których mowa w niniejszym ustępie.

## ARTYKUŁ 17.32

### Zgoda

1. Pozwany wyraża zgodę na wniesienie skargi na podstawie niniejszej sekcji.
2. Zgoda, o której mowa w ust. 1, oraz wniesienie skargi na podstawie niniejszej sekcji uznaje się za spełniające wymogi:
  - a) art. 25 konwencji ICSID oraz zasad dotyczących dodatkowego mechanizmu zarządzania ICSID w zakresie pisemnej zgody stron sporu; oraz
  - b) art. II Konwencji o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych, sporządzonej w Nowym Jorku w dniu 10 czerwca 1958 r. (zwanej dalej „konwencją nowojorską”) w odniesieniu do umowy pisemnej.
3. Uznaje się, że skarżący wyraża zgodę zgodnie z procedurami przewidzianymi w niniejszej sekcji w chwili wnoszenia skargi na podstawie art. 17.30.



## ARTYKUŁ 17.33

### Finansowanie przez osobę trzecią

1. Jeżeli strona sporu otrzymała lub otrzymuje finansowanie przez osobę trzecią, lub zawarła umowę w sprawie finansowania przez osobę trzecią, strona sporu korzystająca z takiego finansowania ujawnia drugiej stronie sporu oraz składowi orzekającemu Trybunału lub, jeżeli skład orzekający Trybunału nie został ustanowiony, przewodniczącemu Trybunału, nazwę i adres osoby trzeciej udzielającej finansowania oraz – w stosownych przypadkach – rzeczywistego właściciela oraz strukturę korporacyjną.
2. Strona sporu ujawnia te informacje na podstawie ust. 1 w chwili wniesienia skargi lub – jeżeli umowa w sprawie finansowania przez osobę trzecią została zawarta po wniesieniu skargi – bezzwłocznie po zawarciu umowy lub przekazaniu darowizny lub dotacji. Strona sporu natychmiast powiadamia Trybunał o wszelkich zmianach w ujawnionych informacjach.
3. Trybunał może, jeżeli uzna to za konieczne, nakazać ujawnienie dalszych informacji na temat umowy w sprawie finansowania i osoby trzeciej udzielającej finansowania na dowolnym etapie postępowania.

## PODSEKCJA 4

### SYSTEM SĄDÓW DS. INWESTYCJI

#### ARTYKUŁ 17.34

##### Trybunał Pierwszej Instancji

1. Niniejszym ustanawia się Trybunał Pierwszej Instancji (zwany dalej „Trybunałem”) do rozpatrywania skarg wnoszonych na podstawie art. 17.30.
2. Wspólny Komitet powołuje dziewięciu sędziów Trybunału z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy. Trzech sędziów musi być obywatelami państwa członkowskiego, trzech – obywatelami Chile, a trzech – obywatelami państw trzecich. Zachęca się Wspólny Komitet, aby przy powoływaniu sędziów rozważył potrzebę zapewnienia różnorodności i sprawiedliwej równowagi płci.
3. Wspólny Komitet może zadecydować o zwiększeniu lub zmniejszeniu liczby sędziów o liczbę będącą wielokrotnością trzech. Powołanie dodatkowych członków odbywa się zgodnie z kryteriami przewidzianymi w ust. 2.

4. Sędziowie muszą posiadać kwalifikacje do powołania na stanowisko sędziego wymagane w państwach, których są obywatelami, lub muszą być prawnikami o uznanych kompetencjach. Sędziowie muszą wykazać się wiedzą specjalistyczną z zakresu prawa międzynarodowego publicznego. Pożądane jest, aby posiadali oni wiedzę specjalistyczną z zakresu międzynarodowego prawa inwestycji, międzynarodowego prawa handlowego i rozstrzygania sporów związanych z międzynarodowymi umowami inwestycyjnymi lub handlowymi.

5. Sędziowie powoływani są na pięcioletnią kadencję. W przypadku pięciu sędziów, mianowicie dwóch obywateli państwa członkowskiego, dwóch obywateli Chile i jednego obywatela państwa trzeciego, spośród dziewięciu powołanych natychmiast po wejściu w życie niniejszej Umowy, wskazanych w drodze losowania, kadencję wydłuża się jednak do ośmiu lat. Wakaty obsadza się w miarę ich powstawania. Sędzia powołany do zastąpienia innego sędziego, którego kadencja nie wygasła, sprawuje urząd przez okres, jaki pozostał do końca kadencji jego poprzednika. Sędzia, który w chwili upływu kadencji jest członkiem składu orzekającego Trybunału, może za zgodą przewodniczącego Trybunału pozostać w tym składzie orzekającym do czasu zakończenia prowadzonego przez ten skład orzekający postępowania i – wyłącznie do tego celu – jest w dalszym ciągu uznawany za sędziego Trybunału.

6. Trybunał musi mieć przewodniczącego i wiceprzewodniczącego, odpowiedzialnych za kwestie organizacyjne przy wsparciu sekretariatu. Przewodniczący i wiceprzewodniczący są wybierani na dwuletnią kadencję w drodze losowania spośród sędziów będących obywatelami państw trzecich. Przewodniczący i wiceprzewodniczący pełnią służbę w systemie rotacyjnym, ustalonym w drodze losowania, które przeprowadzają wspólnie przewodniczący Wspólnego Komitetu. Jeżeli przewodniczący nie jest dostępny, zastępuje go wiceprzewodniczący.

7. Trybunał rozpatruje sprawy w składach orzekających złożonych z trzech sędziów, spośród których jeden musi być obywatelem państwa członkowskiego, jeden – obywatelem Chile, a jeden – obywatelem państwa trzeciego. Składowi orzekającemu przewodniczy sędzia będący obywatelem państwa trzeciego.
8. W przypadku wniesienia skargi na podstawie art. 17.30 przewodniczący Trybunału ustala skład orzekający Trybunału rozpatrującego sprawę w systemie rotacyjnym, zapewniając, aby skład wybierany był losowo i w sposób nieprzewidywalny, dając przy tym wszystkim sędziom równe szanse pełnienia służby.
9. Niezależnie od ust. 7 niniejszego artykułu strony sporu mogą wyrazić zgodę, aby sprawa została rozpoznana przez sędziego będącego obywatelem państwa trzeciego, który zostanie wyznaczony przez przewodniczącego Trybunału. Pozwany przychylnie rozpatruje wniosek skarżącego, w szczególności gdy rekompensata lub odszkodowanie, o które wniesiono w skardze, są stosunkowo niskie. Taki wniosek należy złożyć jednocześnie z wniesieniem skargi na podstawie art. 17.30.
10. Trybunał ustanawia swoje własne procedury pracy po dyskusji ze Stronami.
11. Sędziowie muszą być ciągle dostępni oraz posiadać aktualne informacje na temat działań związanych z rozstrzygnięciem sporów w ramach niniejszej części niniejszej Umowy.
12. W celu zapewnienia dostępności sędziów wypłaca się im miesięczne wynagrodzenie za gotowość do pełnienia obowiązków, którego wysokość ustalana jest w drodze decyzji Wspólnego Komitetu. Przewodniczący Trybunału oraz, w stosownych przypadkach, wiceprzewodniczący, otrzymują wynagrodzenie w wysokości wynagrodzenia ustalonego na podstawie art. 17.35 ust. 11 za każdy przepracowany dzień w ramach pełnienia funkcji przewodniczącego Trybunału na podstawie niniejszej sekcji.

13. Wynagrodzenie za gotowość do pełnienia obowiązków wpłacane jest przez Strony, z uwzględnieniem ich odpowiedniego poziomu rozwoju, na rachunek zarządzany przez sekretariat Międzynarodowego Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych (ICSID). W przypadku niedokonania przez jedną ze Stron wpłaty wynagrodzenia za gotowość do pełnienia obowiązków druga Strona może postanowić, że sama wypłaci to wynagrodzenie. Wszelkie takie zaległe płatności pozostaną należne wraz z odpowiednimi odsetkami. Wspólny Komitet dokonuje regularnego przeglądu wysokości i podziału tych wynagrodzeń oraz może zalecić ich odpowiednie dostosowanie.

14. O ile Wspólny Komitet nie przyjmie decyzji zgodnie z ust. 15 niniejszego artykułu, wysokość pozostałych wynagrodzeń i wydatków sędziów składu orzekającego Trybunału określa się na podstawie regulacji 14 pkt 1 regulaminu administracyjnego i finansowego konwencji ICSID obowiązujących w dniu wniesienia skargi i kwota ta jest rozdzielana przez Trybunał między strony sporu zgodnie z art. 17.54 ust. 5, 6 i 7.

15. Na podstawie decyzji Wspólnego Komitetu wynagrodzenie za gotowość do pełnienia obowiązków oraz pozostałe wynagrodzenia i wydatki mogą zostać na stałe przekształcone w stałe wynagrodzenie. W takim przypadku sędziowie pełnią swoje obowiązki w pełnym wymiarze czasu pracy, a Wspólny Komitet ustanawia wysokość ich wynagrodzenia i powiązane kwestie organizacyjne. Sędziowie otrzymujący stałe wynagrodzenie nie mogą wykonywać jakiegokolwiek innej zarobkowej lub niezarobkowej działalności zawodowej, chyba że w drodze wyjątku wyrazi na to zgodę przewodniczący Trybunału.

16. Sekretariat ICSID pełni funkcję sekretariatu Trybunału oraz zapewnia mu odpowiednie wsparcie. Wydatki na ten cel rozdzielane są przez Trybunał pomiędzy strony sporu zgodnie z art. 17.54 ust. 5, 6 i 7.

## ARTYKUŁ 17.35

### Trybunał Odwoławczy

1. Niniejszym ustanawia się stały Trybunał Odwoławczy, którego zadaniem jest rozpatrywanie odwołań od orzeczeń wydanych przez Trybunał.
2. Wspólny Komitet powołuje sześciu członków Trybunału Odwoławczego z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy. Dwóch członków musi być obywatelami państwa członkowskiego, dwóch – obywatelami Chile, a dwóch – obywatelami państw trzecich. Zachęca się Wspólny Komitet, aby przy powoływaniu członków Trybunału Odwoławczego rozważył potrzebę zapewnienia różnorodności i sprawiedliwej równowagi płci.
3. Wspólny Komitet może zadecydować o zwiększeniu liczby członków Trybunału Odwoławczego o liczbę będącą wielokrotnością trzech. Powołanie dodatkowych członków odbywa się zgodnie z kryteriami przewidzianymi w ust. 2.
4. Członkowie Trybunału Odwoławczego muszą posiadać kwalifikacje do zajmowania najwyższych stanowisk sądowych wymagane w państwach, których są obywatelami, lub muszą być prawnikami o uznanych kompetencjach. Członkowie Trybunału Odwoławczego muszą wykazać się wiedzą specjalistyczną z zakresu prawa międzynarodowego publicznego. Pożądane jest, aby posiadali oni wiedzę specjalistyczną z zakresu międzynarodowego prawa inwestycji, międzynarodowego prawa handlowego oraz rozstrzygania sporów związanych z międzynarodowymi umowami inwestycyjnymi lub handlowymi.

5. Członkowie Trybunału Odwoławczego powoływani są na pięcioletnią kadencję. W przypadku trzech z sześciu członków powołanych natychmiast po wejściu w życie niniejszej Umowy, wskazanych w drodze losowania, kadencję wydłuża się jednak do ośmiu lat. Wakaty obsadza się w miarę ich powstawania. Członek powołany do zastąpienia innego członka, którego kadencja nie wygasła, sprawuje urząd przez okres, jaki pozostał do końca kadencji jego poprzednika. Członek, który w chwili upływu kadencji jest członkiem składu orzekającego Trybunału Odwoławczego, może za zgodą przewodniczącego Trybunału Odwoławczego pozostać w tym składzie orzekającym do czasu zakończenia prowadzonego przez ten skład orzekający postępowania i – wyłącznie do tego celu – jest w dalszym ciągu uznawany za członka Trybunału Odwoławczego.
6. Trybunał Odwoławczy ma przewodniczącego i wiceprzewodniczącego, odpowiedzialnych za kwestie organizacyjne przy wsparciu sekretariatu. Przewodniczący i wiceprzewodniczący są wybierani na dwuletnią kadencję w drodze losowania spośród członków będących obywatelami państw trzecich. Przewodniczący i wiceprzewodniczący pełnią służbę w systemie rotacyjnym, ustalonym w drodze losowania, które przeprowadzają współprzewodniczący Wspólnego Komitetu. Jeżeli przewodniczący nie jest dostępny, zastępuje go wiceprzewodniczący.
7. Trybunał Odwoławczy rozpatruje odwołania w składach orzekających złożonych z trzech członków, spośród których jeden musi być obywatelem państwa członkowskiego, jeden – obywatelem Chile, a jeden – obywatelem państwa trzeciego. Składowi orzekającemu przewodniczy członek będący obywatelem państwa trzeciego.
8. Przewodniczący Trybunału Odwoławczego ustala skład orzekający, który rozpatruje każde odwołanie w systemie rotacyjnym, zapewniając, aby każdy skład wybierany był losowo i w sposób nieprzewidywalny, dając przy tym wszystkim członkom równe szanse pełnienia służby.

9. Trybunał Odwoławczy ustanawia swoje własne procedury pracy po dyskusji ze Stronami.
10. Wszyscy członkowie Trybunału Odwoławczego muszą być ciągle dostępni oraz posiadać aktualne informacje na temat działań związanych z rozstrzygnięciem pozostałych sporów w ramach niniejszej części niniejszej Umowy.
11. W celu zapewnienia dostępności członków Trybunału Odwoławczego wypłaca się im miesięczne wynagrodzenie za gotowość do pełnienia obowiązków oraz otrzymują oni wynagrodzenie za każdy dzień pracy jako członek, a wysokość tych wynagrodzeń ustalana jest w drodze decyzji Wspólnego Komitetu. Przewodniczący Trybunału Odwoławczego oraz, w stosownych przypadkach wiceprzewodniczący, otrzymuje wynagrodzenie za każdy przepracowany dzień w ramach pełnienia swojej funkcji na podstawie niniejszej sekcji.
12. Wynagrodzenie członków Trybunału Odwoławczego jest wpłacane przez Strony, z uwzględnieniem ich odpowiedniego poziomu rozwoju, na rachunek zarządzany przez sekretariat ICSID. W przypadku niedokonania przez jedną ze Stron wpłaty wynagrodzenia za gotowość do pełnienia obowiązków druga Strona może zdecydować się uiścić tę płatność. Wszelkie takie zaległe płatności pozostaną należne wraz z odpowiednimi odsetkami. Wspólny Komitet dokonuje regularnego przeglądu wysokości i podziału tych wynagrodzeń oraz może zalecić ich odpowiednie dostosowanie.
13. Na podstawie decyzji Wspólnego Komitetu wynagrodzenie za gotowość do pełnienia obowiązków oraz pozostałe wynagrodzenia i wydatki mogą zostać na stałe przekształcone w stałe wynagrodzenie. W takim przypadku członkowie Trybunału Odwoławczego pełnią swoje obowiązki w pełnym wymiarze czasu pracy, a Wspólny Komitet ustanawia wysokość ich wynagrodzenia i powiązane kwestie organizacyjne. Członkowie Trybunału Odwoławczego otrzymujący stałe wynagrodzenie nie mogą wykonywać jakiegokolwiek innej zarobkowej lub niezarobkowej działalności zawodowej, chyba że w drodze wyjątku wyrazi na to zgodę przewodniczący Trybunału Odwoławczego.



14. Sekretariat ICSID pełni funkcję sekretariatu Trybunału Odwoławczego oraz zapewnia mu odpowiednie wsparcie. Wydatki na ten cel są rozdzielane przez Trybunał Odwoławczy pomiędzy strony sporu zgodnie z art. 17.54 ust. 5, 6 i 7.

## ARTYKUŁ 17.36

### Zasady etyki

1. Sędziowie Trybunału i członkowie Trybunału Odwoławczego są wybierani spośród osób, których niezależność jest niekwestionowana. Nie mogą oni być powiązani z jakimkolwiek władzami publicznymi<sup>1</sup>. Nie mogą przyjmować poleceń od jakichkolwiek władz publicznych lub jakiegokolwiek organizacji w kwestiach związanych ze sporem. Nie mogą uczestniczyć w rozpatrywaniu jakiegokolwiek sporu, który powodowałby bezpośrednio lub pośrednio konflikt interesów. Muszą przestrzegać załącznika 17-I. Po powołaniu muszą wstrzymać się od działania w charakterze pełnomocnika lub wyznaczonego przez stronę eksperta lub świadka w jakimkolwiek toczącym się lub nowym sporze inwestycyjnym w ramach niniejszej Umowy lub jakiegokolwiek innej umowy lub krajowego systemu prawnego.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że fakt, że dana osoba otrzymuje dochód od władz publicznych lub była wcześniej zatrudniona przez władze publiczne, lub pozostaje w związku rodzinnym z urzędnikiem państwowym, sam w sobie nie powoduje, że dana osoba nie spełnia wymaganych warunków.

2. Jeżeli strona sporu uważa, że sędzia Trybunału lub członek Trybunału Odwoławczego nie spełnia wymogów określonych w ust. 1, przesyła zawiadomienie o sprzeciwie wobec powołania do przewodniczącego Trybunału lub przewodniczącego Trybunału Odwoławczego, w zależności od przypadku. Zawiadomienie o sprzeciwie przesyła się w terminie 15 dni od dnia poinformowania strony sporu o składzie orzekającym Trybunału lub Trybunału Odwoławczego lub w terminie 15 dni od dnia faktycznego uzyskania przez stronę sporu odpowiednich informacji, jeżeli z uzasadnionych względów nie mogły być one znane w momencie ustanowienia składu orzekającego. Zawiadomienie o sprzeciwie musi zawierać uzasadnienie sprzeciwu.

3. Jeżeli w terminie 15 dni od dnia zawiadomienia o sprzeciwie sędzia Trybunału lub członek Trybunału Odwoławczego, którego dotyczy sprzeciw, postanowił nie składać rezygnacji z orzekania w danej sprawie, przewodniczący Trybunału lub przewodniczący Trybunału Odwoławczego, stosownie do przypadku, po wysłuchaniu stron sporu i po zapewnieniu sędziemu Trybunału lub członkowi Trybunału Odwoławczego możliwości przedłożenia uwag, wydaje decyzję w terminie 45 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o sprzeciwie oraz natychmiast powiadamia o tej decyzji strony sporu oraz pozostałych sędziów lub członków składu orzekającego.

4. W przypadku sprzeciwu wobec powołania do składu orzekającego przewodniczącego Trybunału decyzję podejmuje przewodniczący Trybunału Odwoławczego, i odwrotnie.

5. Na podstawie uzasadnionego zalecenia przewodniczącego Trybunału Odwoławczego<sup>1</sup> Strony – w drodze decyzji Wspólnego Komitetu – mogą podjąć decyzję o usunięciu sędziego z Trybunału lub członka z Trybunału Odwoławczego, w przypadku gdy zachowanie tego sędziego lub członka jest niezgodne z obowiązkami określonymi w ust. 1 niniejszego artykułu i nie do pogodzenia z ich dalszym członkostwem w Trybunale lub Trybunale Odwoławczym. Jeżeli dane zachowanie zarzuca się przewodniczącemu Trybunału Odwoławczego, uzasadnione zalecenie przekazuje przewodniczący Trybunału. Art. 17.34 ust. 2 i art. 17.35 ust. 2 stosuje się odpowiednio do obsadzania wolnych stanowisk, które mogą powstać na podstawie niniejszego ustępu.

#### ARTYKUŁ 17.37

##### Wielostronne mechanizmy rozstrzygania sporów

Strony dążą do współpracy na rzecz ustanowienia wielostronnego trybunału inwestycyjnego oraz mechanizmu odwoławczego służącego rozstrzyganiu sporów inwestycyjnych. Z chwilą wejścia w życie umowy międzynarodowej zawartej między Stronami, przewidującej taki wielostronny mechanizm mający zastosowanie do sporów objętych zakresem niniejszej części niniejszej Umowy, odpowiednie części niniejszej sekcji przestają mieć zastosowanie. Wspólny Komitet może przyjąć decyzję, w której określi wszelkie uzgodnienia przejściowe.

---

<sup>1</sup> Zalecenie to pozostaje bez uszczerbku dla możliwości zwrócenia uwagi przewodniczącego Trybunału Odwoławczego przez Wspólny Komitet na zachowanie sędziego Trybunału lub członka Trybunału Odwoławczego, które może być niezgodne z obowiązkami określonymi w ust. 1 i nie do pogodzenia z jego dalszym członkostwem w Trybunale lub Trybunale Odwoławczym

## PODSEKCJA 5

### PRZEBIEG POSTĘPOWANIA

#### Artykuł 17.38

##### Prawo właściwe i zasady interpretacji

1. Trybunał ustala, czy środek, w odniesieniu do którego skarżący wnosi skargę, jest niezgodny z którymkolwiek z postanowień, o których mowa w art. 17.25 ust. 1.
2. Dokonując takiego ustalenia, Trybunał stosuje niniejszą Umowę oraz inne zasady prawa międzynarodowego mające zastosowanie między Stronami. Dokonuje on interpretacji niniejszej Umowy zgodnie ze zwyczajowymi zasadami interpretacji prawa międzynarodowego publicznego określonymi w konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów.
3. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przy określaniu zgodności środka z postanowieniami, o których mowa w art. 17.25 ust. 1, Trybunał uwzględnia, w stosownych przypadkach, prawo Strony jako element stanu faktycznego. Trybunał kieruje się przy tym aktualną wykładnią takiego prawa przez sądy lub organy tej Strony, a jakakolwiek interpretacja takiego prawa przez Trybunał nie może być wiążąca dla sądów lub organów tej Strony.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Trybunał nie jest właściwy do ustalania zgodności z prawem środka, w odniesieniu do którego podnoszony jest zarzut naruszenia postanowień, o których mowa w art. 17.25 ust. 1, na podstawie prawa strony sporu.

5. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że jeżeli inwestor Strony wniesie skargę na podstawie niniejszej sekcji, w tym skargę, w której zarzuca Stronie naruszenie art. 17.17, obowiązek przedstawienia dowodów dotyczących tej skargi spoczywa na inwestorze, zgodnie z zasadami ogólnymi prawa międzynarodowego mającymi zastosowanie do sporu.

6. W przypadku powstania poważnych zastrzeżeń w kwestiach dotyczących interpretacji w odniesieniu do sekcji C<sup>1</sup> lub D Wspólna Rada może przyjąć decyzje dotyczące interpretacji niniejszej Umowy. Każda taka interpretacja jest wiążąca dla Trybunału i Trybunału Odwoławczego. Wspólna Rada może zadecydować, że interpretacja jest wiążąca od określonego dnia.

#### ARTYKUŁ 17.39

##### Interpretacja załączników

1. W następstwie wniosku o konsultacje zgodnie z art. 17.27 ust. 3 pozwany może zwrócić się do podkomitetu z wnioskiem o ustalenie, czy – a jeżeli tak, to w jakim zakresie – środek będący przedmiotem wniosku o konsultacje wchodzi w zakres środka niespełniającego wymogów określonego w załączniku 17-A lub 17-B.

---

<sup>1</sup> O której mowa w art. 17.25.

2. Wniosek do podkomitetu składa się tak szybko, jak to możliwe po otrzymaniu wniosku o konsultacje. Na wniosek złożony do podkomitetu zawieszają się biegi terminów, o których mowa w art. 17.27 ust. 5, art. 17.27 ust. 8, art. 17.54 ust. 10 i art. 17.55 ust. 5.
3. Podkomitet podejmuje w dobrej wierze próbę dokonania ustalenia, którego dotyczy wniosek. Każde takie ustalenie przekazuje się bezzwłocznie stronom sporu.
4. Jeżeli podkomitet nie dokona ustalenia w terminie trzech miesięcy od złożenia wniosku w tej kwestii, zawieszenie biegu tych terminów przestaje obowiązywać.

#### ARTYKUŁ 17.40

##### Pozostałe skargi

W przypadku wniesienia skarg dotyczących tego samego zarzucanego naruszenia postanowień, o których mowa w art. 17.25 ust. 1, na podstawie niniejszej sekcji, rozdziału 38 lub innej umowy międzynarodowej, oraz gdy istnieje możliwość pokrywania się odszkodowań, lub gdy skarga na podstawie innej umowy międzynarodowej mogłaby mieć istotny wpływ na rozstrzygnięcie skargi wniesionej na podstawie niniejszej sekcji, Trybunał – w stosownych przypadkach – po wysłuchaniu stron sporu uwzględnia postępowanie na podstawie rozdziału 38 lub innej umowy międzynarodowej w swojej decyzji, postanowieniu lub orzeczeniu. W tym celu może również zawiesić prowadzone przez siebie postępowanie. Podejmując działania zgodnie z niniejszym artykułem, Trybunał przestrzega art. 17.54 ust. 10.

## ARTYKUŁ 17.41

### Przeciwdziałanie obchodzeniu środków

Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Trybunał stwierdza brak swojej właściwości, jeżeli spór powstał lub był z uzasadnionych względów możliwy do przewidzenia w momencie nabycia przez skarżącego własności lub kontroli inwestycji będącej przedmiotem sporu, lub w momencie zaangażowania się w restrukturyzację przedsiębiorstwa, pod warunkiem że Trybunał ustalił na podstawie faktów sprawy, że skarżący nabył własność lub kontrolę takiej inwestycji, lub zaangażował się w restrukturyzację przedsiębiorstwa, w głównym celu wniesienia skargi na podstawie niniejszej sekcji. Możliwość stwierdzenia braku właściwości w takich okolicznościach pozostaje bez uszczerbku dla innych sprzeciwów dotyczących właściwości, które mogłyby być rozpatrywane przez Trybunał.

## ARTYKUŁ 17.42

### Skargi oczywiście bezzasadne z prawnego punktu widzenia

1. Nie później niż 30 dni po ustanowieniu składu orzekającego Trybunału na podstawie art. 17.34 ust. 7, a w każdym przypadku przed pierwszym posiedzeniem składu orzekającego, lub nie później niż 30 dni po poznaniu przez pozwanego faktów będących podstawą sprzeciwu, pozwany może wnieść sprzeciw wobec skargi, która jest oczywiście bezzasadna z prawnego punktu widzenia.
2. Pozwany jak najdokładniej wskazuje podstawę sprzeciwu.

3. Po umożliwieniu stronom sporu przedstawienia swoich uwag dotyczących sprzeciwu, na pierwszym posiedzeniu składu orzekającego lub bezzwłocznie po nim Trybunał wydaje decyzję lub orzeczenie wstępne w sprawie sprzeciwu, wraz z uzasadnieniem. W przypadku otrzymania sprzeciwu po pierwszym posiedzeniu składu orzekającego Trybunału Trybunał wydaje taką decyzję lub takie orzeczenie wstępne tak szybko, jak to możliwe, a w każdym przypadku nie później niż 120 dni po wniesieniu sprzeciwu. Podejmując decyzję w sprawie sprzeciwu, Trybunał uznaje, że podnoszone przez skarżącego fakty są prawdziwe i może również wziąć pod uwagę wszelkie istotne fakty, które nie są przedmiotem sporu.

4. Decyzja Trybunału pozostaje bez uszczerbku dla prawa strony sporu do wniesienia sprzeciwu, na podstawie art. 17.43 lub w toku postępowania, co do uzasadnienia prawnego skargi oraz bez uszczerbku dla właściwości Trybunału do rozpatrywania innych sprzeciwów jako kwestii wstępnej.

#### ARTYKUŁ 17.43

##### Skargi pozbawione podstawy prawnej

1. Bez uszczerbku dla właściwości Trybunału do rozpatrywania innych sprzeciwów jako kwestii wstępnej lub dla prawa pozwanego do wnoszenia takich sprzeciwów w każdym odpowiednim czasie Trybunał rozpatruje i rozstrzyga jako kwestię wstępną każdy sprzeciw wniesiony przez pozwanego, zgodnie z którym skarga lub jakakolwiek jej część, wniesiona na podstawie niniejszej sekcji, nie jest zgodnie z prawem skargą, w przypadku której możliwe jest wydanie orzeczenia na korzyść skarżącego na podstawie art. 17.54, nawet gdyby podnoszone przez skarżącego fakty zostały uznane za prawdziwe. Trybunał może również wziąć pod uwagę wszelkie istotne fakty, które nie są przedmiotem sporu.



2. Sprzeciw, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, wnosi się do Trybunału tak szybko, jak to możliwe po ustanowieniu składu orzekającego Trybunału, a w każdym przypadku nie później niż w dniu wyznaczonym przez Trybunał na przedłożenie przez pozwanego odpowiedzi na zarzuty lub odpowiedzi na skargę. Sprzeciwu, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, nie można wnieść, dopóki toczy się postępowanie na podstawie art. 17.42, chyba że Trybunał – po uprzednim należytych uwzględnieniu okoliczności sprawy – zezwoli na wniesienie sprzeciwu na podstawie niniejszego artykułu.

3. Po otrzymaniu sprzeciwu na podstawie ust. 1 oraz o ile Trybunał nie stwierdzi, że sprzeciw jest w oczywiste bezzasadny, Trybunał zawiesza wszelkie postępowania dotyczące istoty sprawy, ustala harmonogram rozpatrzenia sprzeciwu, zgodny ze wszelkimi innymi ustanowionymi przez niego harmonogramami dotyczącymi rozpatrywania wszelkich innych kwestii wstępnych, oraz wydaje postanowienie lub orzeczenie wstępne w sprawie sprzeciwu, wraz z uzasadnieniem.

## ARTYKUŁ 17.44

### Przejrzystość

1. Zasady przejrzystości UNCITRAL stosuje się odpowiednio do sporów na podstawie niniejszej sekcji, w uzupełnieniu do następujących zasad.

2. Wykaz dokumentów, o którym mowa w art. 3 ust. 1 zasad przejrzystości UNCITRAL, obejmuje następujące dokumenty: uzgodnienie przystąpienia do mediacji, o której mowa w art. 17.26 niniejszej Umowy, wniosek o konsultacje, o którym mowa w art. 17.27 niniejszej Umowy, wniosek o ustalenie pozwanego, a także ustalenie pozwanego, o którym mowa w art. 17.28 niniejszej Umowy, zawiadomienie o sprzeciwie i decyzję dotyczącą sprzeciwu, o której mowa w art. 17.36 niniejszej Umowy, oraz wniosek o skonsolidowanie skarg, o którym mowa w art. 17.53 niniejszej Umowy.
3. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że dowody rzeczowe można podać do wiadomości publicznej zgodnie z art. 3 ust. 3 zasad przejrzystości UNCITRAL.
4. Niezależnie od art. 2 zasad przejrzystości UNCITRAL Strona UE lub Chile, stosownie do przypadku, podaje do wiadomości publicznej, w odpowiednim czasie oraz przed ustanowieniem składu orzekającego, wniosek o konsultacje, o którym mowa w art. 17.27 niniejszej Umowy, wniosek o ustalenie pozwanego, a także ustalenie pozwanego, o których mowa w art. 17.28 niniejszej Umowy, z zastrzeżeniem utajnienia zawartych w nich informacji poufnych lub chronionych<sup>1</sup>. Takie dokumenty można udostępnić do publicznej wiadomości, przekazując je do repozytorium, o którym mowa w zasadach przejrzystości UNCITRAL.
5. Każda strona sporu, która zamierza podczas rozprawy wykorzystać informacje uznane za poufne lub chronione, informuje o tym Trybunał.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że pojęcie „informacje poufne lub chronione” należy rozumieć w sposób, w jaki zdefiniowano je i określono w art. 7 zasad przejrzystości UNCITRAL.

6. Każda strona sporu, która twierdzi, że określone informacje stanowią informacje poufne lub chronione, wyraźnie oznacza je jako takie w chwili przekładania ich Trybunałowi.

7. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadne z postanowień niniejszej sekcji nie wymaga od pozwanego niepodawania do publicznej wiadomości informacji, które ma on obowiązek ujawnić na podstawie swojego prawa.

#### ARTYKUŁ 17.45

#### Środki tymczasowe

Trybunał może nakazać zastosowanie tymczasowych środków ochrony w celu zabezpieczenia praw strony sporu lub w celu zapewnienia pełnej skuteczności właściwości Trybunału, w tym nakazu zabezpieczenia dowodów posiadanych lub kontrolowanych przez stronę sporu, lub w celu ochrony właściwości Trybunału. Trybunał nie może nakazać zajęcia mienia ani uniemożliwić stosowanie traktowania, w odniesieniu do którego podnoszony jest zarzut naruszenia.

## ARTYKUŁ 17.46

### Cofnięcie skargi

Jeżeli po wniesieniu skargi na podstawie niniejszej sekcji skarżący nie podejmie jakichkolwiek działań w ramach postępowania w ciągu kolejnych 180 dni po wniesieniu tej skargi, lub w takim okresie, jaki uzgodnią strony sporu, uznaje się, że skarżący wycofał swoją skargę, a postępowanie zostało umorzone. Na wniosek pozwanego oraz po zawiadomieniu stron sporu Trybunał wydaje postanowienie, w którym stwierdza umorzenie postępowania, oraz wydaje orzeczenie w sprawie kosztów. Po wydaniu takiego postanowienia uprawnienia Trybunału wygasają. Skarżący nie może następnie wnieść skargi w tej samej sprawie.

## ARTYKUŁ 17.47

### Zabezpieczenie kosztów

1. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Trybunał może, na wniosek pozwanego, nakazać skarżącemu zabezpieczenie całości lub części kosztów, jeżeli istnieją uzasadnione podstawy, by przypuszczać, że skarżący może nie być w stanie zastosować się do wydanego przeciwko niemu ewentualnego orzeczenia w sprawie kosztów.
2. Jeżeli zabezpieczenie kosztów nie zostanie złożone w całości w terminie 30 dni od wydania postanowienia przez Trybunał lub w jakimkolwiek innym terminie wyznaczonym przez Trybunał, Trybunał informuje o tym strony sporu oraz może nakazać zawieszenie lub zakończenie postępowania.

3. Trybunał rozpatruje wszystkie dowody przedstawione w związku z okolicznościami, o których mowa w ust. 1, w tym istnienie finansowania przez stronę trzecią.

## ARTYKUŁ 17.48

### Strona niebędąca stroną sporu

1. Nie później niż 30 dni po otrzymaniu lub bezzwłocznie po rozstrzygnięciu jakiegokolwiek sporu dotyczącego informacji poufnych lub chronionych pozwany przekazuje Stronie niebędącej stroną sporu:

- a) wniosek o konsultacje, o którym mowa w art. 17.27, wniosek o ustalenie pozwanego, o którym mowa w art. 17.28, skargę, o której mowa w art. 17.30, oraz wszelkie inne dokumenty dołączone do tych dokumentów;
- b) na wniosek Strony niebędącej stroną sporu:
  - (i) pisma procesowe, oświadczenia, streszczenia sprawy, wnioski oraz inne dokumenty przedłożone Trybunałowi przez stronę sporu;
  - (ii) stanowiska pisemne przedłożone Trybunałowi przez osobę trzecią;

- (iii) protokoły posiedzeń Trybunału lub transkrypcje tych posiedzeń, jeżeli są dostępne; oraz
  - (iv) postanowienia, orzeczenia i decyzje Trybunału; oraz
- c) na wniosek i koszt Strony niebędącej stroną sporu – wszystkie lub niektóre dowody przekazane do Trybunału.
2. Strona niebędąca stroną sporu ma prawo do udziału w posiedzeniu na podstawie niniejszej sekcji.
3. Trybunał przyjmuje pisemne lub ustne stanowiska dotyczące interpretacji niniejszej Umowy od Strony niebędącej stroną sporu lub, po konsultacji ze stronami sporu, może wezwać taką Stronę do ich złożenia. Trybunał zapewnia stronom sporu rozsądną możliwość przedstawienia swoich uwag w odniesieniu do każdego stanowiska przekazanego przez Stronę niebędącą stroną sporu.

#### ARTYKUŁ 17.49

##### Interwencja stron trzecich

1. Trybunał zezwala każdej osobie, która jest w stanie wykazać bezpośredni i aktualny interes w konkretnych okolicznościach sporu (zwanej dalej „interwenientem”), na interwencję w charakterze strony trzeciej. Interwencja ogranicza się do poparcia, w całości lub w części, stanowiska prawnego jednej ze stron sporu.

2. Wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta musi zostać złożony w terminie 90 dni od opublikowania zawiadomienia o wniesieniu skargi na podstawie art. 17.30. Po umożliwieniu stronom sporu przedstawienia ich uwag Trybunał wydaje decyzję w sprawie wniosku w terminie 90 dni od dnia jego złożenia.
3. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta, interwenient otrzymuje kopię każdego postanowienia proceduralnego doręczonego stronom sporu, z wyjątkiem, w stosownych przypadkach, informacji poufnych lub chronionych. Interwenient może złożyć oświadczenie w terminie wyznaczonym przez Trybunał po przekazaniu postanowień proceduralnych. Strony sporu mają możliwość udzielenia odpowiedzi na oświadczenie interwenienta. Interwenientowi zezwala się na udział w przesłuchaniach prowadzonych na podstawie niniejszej sekcji oraz na złożenie oświadczenia ustnego.
4. W przypadku odwołania interwenient jest uprawniony do interwencji przed Trybunałem Odwoławczym. Ust. 3 stosuje się odpowiednio.
5. Prawo do interwencji przyznane w niniejszym artykule pozostaje bez uszczerbku dla możliwości przyjmowania przez Trybunał pisma *amicus curiae* od osób trzecich, które mają istotny interes w postępowaniu zgodnie z art. 4 zasad przejrzystości UNCITRAL.
6. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że fakt, że dana osoba jest wierzycielem skarżącego, nie może być sam w sobie uznany za wystarczający do ustalenia, że osoba ta ma bezpośredni i aktualny interes w konkretnych okolicznościach sporu.

## ARTYKUŁ 17.50

### Opinie ekspertów

Bez uszczerbku dla możliwości powoływania innych rodzajów ekspertów, gdy zezwalają na to mające zastosowanie zasady, o których mowa w art. 17.30 ust. 2, Trybunał, na wniosek strony sporu lub z własnej inicjatywy po konsultacji ze stronami sporu może wyznaczyć eksperta lub ekspertów w celu przedstawiania mu pisemnych sprawozdań dotyczących wszelkich kwestii faktycznych w zakresie kwestii takich jak środowisko, zdrowie, bezpieczeństwo lub innych kwestii podniesionych przez stronę sporu w ramach postępowania.

## ARTYKUŁ 17.51

### Rekompensata oraz inne odszkodowanie

Trybunał nie dopuszcza jako ważnej odpowiedzi na skargę lub podobnej skargi faktu, że skarżący lub lokalnie utworzone przedsiębiorstwo otrzymali lub otrzymają rekompensatę lub inne odszkodowanie na podstawie umowy ubezpieczeniowej lub gwarancyjnej w odniesieniu do całości lub części odszkodowania dochodzonego w sporze wszczętym na podstawie niniejszej sekcji.



## ARTYKUŁ 17.52

### Rola Stron

1. Strona nie może wnosić skargi międzynarodowej w odniesieniu do sporu wszczętego na podstawie art. 17.30, chyba że druga Strona nie zastosowała się do orzeczenia wydanego w takim sporze ani go nie wykonała. Nie wyklucza to możliwości rozstrzygnięcia sporów na podstawie rozdziału 38 w odniesieniu do środka o zasięgu ogólnym, nawet jeżeli w odniesieniu do tego środka podnoszony jest zarzut naruszenia niniejszej Umowy w przypadku konkretnej inwestycji, w odniesieniu do której wszczęto spór na podstawie art. 17.30. Niniejszy ustęp pozostaje bez uszczerbku dla art. 17.48.
2. Ust. 1 nie wyklucza przeprowadzania nieformalnej wymiany informacji wyłącznie do celów ułatwienia rozstrzygnięcia sporu.

## ARTYKUŁ 17.53

### Konsolidacja

1. W przypadku gdy co najmniej dwie skargi wniesione odrębnie na podstawie niniejszej sekcji dotyczą tej samej kwestii prawnej lub faktycznej oraz wynikają z takich samych zdarzeń i okoliczności, pozwany może złożyć wniosek do przewodniczącego Trybunału o skonsolidowane rozpatrzenie wszystkich takich skarg lub ich części. We wniosku wskazuje się:
  - a) imiona i nazwiska lub nazwy oraz adresy stron sporu w odniesieniu do skarg, które mają podlegać konsolidacji;

b) zakres zamierzonej konsolidacji; oraz

c) uzasadnienie złożonego wniosku.

2. Pozwany przekazuje także wniosek każdemu skarżącemu w ramach skarg, które pozwany zamierza skonsolidować.

3. Jeżeli wszystkie strony sporu w ramach skarg, które mają podlegać konsolidacji, zgadzają się na łączne rozpoznanie skarg, te strony sporu mogą złożyć wspólny wniosek do przewodniczącego Trybunału zgodnie z ust. 1. O ile przewodniczący Trybunału nie stwierdzi, że wniosek jest oczywiście bezzasadny, w terminie 30 dni od otrzymania takiego wniosku ustanawia na podstawie art. 17.34 nowy skład orzekający Trybunału (zwany dalej „składem orzekającym na potrzeby konsolidacji”), który jest właściwy do rozstrzygania niektórych lub wszystkich skarg, w całości lub w części, będących przedmiotem wniosku o konsolidację.

4. Jeżeli strony sporu, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, nie osiągnęły porozumienia w sprawie konsolidacji w terminie 30 dni od otrzymania przez ostatniego skarżącego wniosku o konsolidację, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, przewodniczący Trybunału ustanawia skład orzekający Trybunału na potrzeby konsolidacji na podstawie art. 17.34. Skład orzekający na potrzeby konsolidacji uznaje swoją właściwość do rozstrzygania niektórych lub wszystkich skarg, w całości lub w części, jeżeli po rozpatrzeniu stanowisk stron sporu jest on przekonany, że skargi wniesione na podstawie art. 17.30 dotyczą tej samej kwestii prawnej lub faktycznej oraz powstały w wyniku takich samych wydarzeń lub okoliczności, a ich konsolidacja leżałaby w interesie sprawiedliwego i skutecznego rozstrzygnięcia skarg, w tym w interesie spójności orzeczeń.

5. Jeżeli skarżący nie uzgodnili zasad rozstrzygania sporów przewidzianych w wykazie w art. 17.30 ust. 2 w terminie 30 dni od dnia otrzymania przez ostatniego skarżącego wniosku o konsolidację, łączne rozpoznanie skarg przekazuje się do składu orzekającego Trybunału na potrzeby konsolidacji zgodnie z regulaminem arbitrażowym UNCITRAL z zastrzeżeniem zasad określonych w niniejszej sekcji.
6. Składy orzekające Trybunału ustanowione na podstawie art. 17.34 przekazują właściwość do rozpatrywania skarg lub ich części, w odniesieniu do których właściwy jest skład orzekający na potrzeby konsolidacji, a postępowania przed takimi składami orzekającymi zostają zawieszane. Orzeczenie składu orzekającego Trybunału na potrzeby konsolidacji w sprawie części skarg, w odniesieniu do których uznał swoją właściwość, jest wiążące dla składów orzekających, które są właściwe do rozstrzygania pozostałych skarg, od dnia, w którym orzeczenie staje się ostateczne zgodnie z art. 17.56.
7. Skarżący, którego skarga podlega konsolidacji, może wycofać swoją skargę lub jej część podlegającą konsolidacji z postępowania w sprawie rozstrzygnięcia sporu na podstawie niniejszego artykułu i w takim przypadku skarga ta lub jej część nie może zostać ponownie wniesiona na podstawie art. 17.30.
8. Na wniosek pozwanego skład orzekający Trybunału na potrzeby konsolidacji, na tej samej podstawie i z takim samym skutkiem jak w ust. 3–6, może zadecydować, czy jest właściwy do rozpoznania całości lub części skargi objętej zakresem stosowania ust. 1, która została wniesiona po wszczęciu postępowania konsolidacyjnego.

9. Na wniosek jednego ze skarżących skład orzekający Trybunału na potrzeby konsolidacji może podjąć odpowiednie środki w celu zachowania poufności informacji poufnych lub chronionych dotyczących tego skarżącego, wobec innych skarżących. Środki takie mogą obejmować przedkładanie pozostałym skarżącym utajnionych wersji dokumentów zawierających informacje poufne lub chronione, lub uzgodnienia dotyczące rozpoznawania części kwestii na posiedzeniu niejawnym.

#### ARTYKUŁ 17.54

##### Orzeczenie wstępne

1. Jeżeli Trybunał uzna, że pozwany naruszył którekolwiek z postanowień, o których mowa w art. 17.25 ust. 1, zgodnie z zarzutami skarżącego, Trybunał może, na podstawie wniosku skarżącego oraz po wysłuchaniu stron sporu, zasądzić wyłącznie:

- a) odszkodowanie pieniężne oraz wszelkie mające zastosowanie odsetki; oraz
- b) zwrot mienia, w którym to przypadku w orzeczeniu dopuszcza się możliwość wypłaty przez pozwanego odszkodowania pieniężnego oraz wszelkich mających zastosowanie odsetek określonych zgodnie z art. 17.19 zamiast zwrotu mienia.

Jeżeli skargę wniesiono w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa, w każdym orzeczeniu na podstawie niniejszego ustępu przewiduje się:

- a) wypłatę całości odszkodowania pieniężnego oraz odsetek na rzecz lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa;
- b) zwrot wszelkiego mienia lokalnie utworzonemu przedsiębiorstwu;

Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Trybunał nie może zasądzić środków zaradczych innych niż środki, o których mowa w akapicie pierwszym, ani uchylecia, zaprzestania stosowania lub zmiany środka, którego dotyczy spór.

2. Odszkodowanie pieniężne nie może przewyższać straty poniesionej przez skarżącego lub – jeżeli skarżący działał w imieniu lokalnie utworzonego przedsiębiorstwa – przez lokalnie utworzone przedsiębiorstwo, w wyniku naruszenia odnośnych postanowień, o których mowa w art. 17.25 ust. 1, pomniejszonej o wszelkie wcześniejsze odszkodowania lub rekompensaty przekazane już przez zainteresowaną Stronę. Trybunał ustala wysokość takiego odszkodowania pieniężnego na podstawie oświadczeń stron sporu oraz bierze pod uwagę – w stosownych przypadkach – przyczynienie się, umyślne lub w wyniku zaniedbania, lub brak złagodzenia szkody.

3. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że jeżeli inwestor Strony wniesie skargę na podstawie art. 17.30, może on odzyskać jedynie wartość straty lub szkody, jakie poniósł, działając w charakterze inwestora Strony.

4. Trybunał nie może zasądzić odszkodowania karnego.

5. Trybunał nakazuje, aby koszty postępowania ponosiła strona sporu przegrywająca sprawę. W wyjątkowych okolicznościach Trybunał może podzielić takie koszty między strony sporu, jeżeli ustalą, że taki podział jest odpowiedni w danych okolicznościach sprawy.
6. Trybunał nakazuje również pokrycie innych uzasadnionych kosztów, w tym uzasadnionych kosztów reprezentacji prawnej i pomocy prawnej, przez przegrywającą stronę sporu, w przypadku gdy oddała skargę i wydaje orzeczenie na podstawie art. 17.42 lub 17.43. W innych okolicznościach Trybunał ustala podział innych uzasadnionych kosztów, w tym uzasadnionych kosztów reprezentacji prawnej i pomocy prawnej, pomiędzy strony sporu, biorąc pod uwagę wynik postępowania oraz inne istotne okoliczności, takie jak postępowanie stron sporu.
7. Jeżeli skarga została rozpatrzona pozytywnie jedynie częściowo, koszty koryguje się proporcjonalnie do liczby lub zakresu części skargi, które zostały rozpatrzone pozytywnie.
8. Trybunał Odwoławczy ustala i dokonuje podziału kosztów zgodnie z niniejszym artykułem.
9. Nie później niż rok po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy Wspólny Komitet przyjmuje dodatkowe zasady w sprawie opłat do celów określenia maksymalnej kwoty kosztów reprezentacji prawnej i pomocy prawnej, które mogą być ponoszone przez określone kategorie przegrywających stron sporu, biorąc pod uwagę ich zasoby finansowe.

10. Trybunał wydaje orzeczenie wstępne w terminie 24 miesięcy od dnia wniesienia skargi. Jeżeli termin ten nie może być dotrzymany, Trybunał przyjmuje decyzję w tym przedmiocie, w której podaje stronom sporu przyczyny takiego opóźnienia oraz wskazuje przewidywaną datę wydania orzeczenia wstępnego.

## ARTYKUŁ 17.55

### Procedura odwoławcza

1. Każda ze stron sporu może wnieść odwołanie od orzeczenia wstępnego do Trybunału Odwoławczego w terminie 90 dni od jego wydania. Podstawy odwołania są następujące:

- a) Trybunał popełnił błąd w interpretacji lub stosowaniu mającego zastosowanie prawa;
- b) Trybunał popełnił oczywisty błąd w ocenie faktów, w tym – w stosownych przypadkach – w ocenie prawa Strony; lub
- c) podstawy przewidziane w art. 52 konwencji ICSID, w zakresie, w jakim nie są one objęte lit. a) lub b) niniejszego ustępu.

2. Trybunał Odwoławczy oddala odwołanie, jeżeli stwierdzi, że jest ono bezzasadne. Trybunał Odwoławczy może również oddalić odwołanie w trybie przyspieszonym, jeżeli jest jasne, że odwołanie jest oczywiście bezzasadne.

3. Jeżeli Trybunał Odwoławczy stwierdzi, że odwołanie jest zasadne, decyzją Trybunału Odwoławczego zmienia się lub odrzuca ustalenia prawne i wnioski zawarte w orzeczeniu wstępnym w całości lub w części. W swojej decyzji Trybunał Odwoławczy wskazuje dokładnie, w jaki sposób zmienił lub odrzucił dane ustalenia i wnioski Trybunału.
4. Jeżeli fakty ustalone przez Trybunał na to pozwalają, Trybunał Odwoławczy stosuje swoje własne ustalenia prawne i wnioski do takich faktów oraz wydaje ostateczną decyzję. Jeżeli nie jest to możliwe, kieruje sprawę do ponownego rozpatrzenia do Trybunału.
5. Czas trwania postępowania odwoławczego nie może na ogół przekraczać 180 dni od dnia formalnego powiadomienia przez stronę sporu o jej decyzji o wniesieniu odwołania do dnia wydania decyzji przez Trybunał Odwoławczy. W przypadku gdy Trybunał Odwoławczy uzna, że nie może wydać swojej decyzji w tym terminie 180 dni, informuje strony sporu o przyczynach opóźnienia na piśmie, podając równocześnie przewidywany termin wydania swojej decyzji. Czas trwania postępowania nie może w żadnym przypadku przekraczać 270 dni.
6. Strona sporu, która wnosi odwołanie, zabezpiecza koszty odwołania.
7. Art. 17.33, 17.44, 17.45, 17.46, 17.48 oraz, w stosownych przypadkach, inne postanowienia niniejszej sekcji stosuje się odpowiednio w odniesieniu do procedury odwoławczej.



## ARTYKUŁ 17.56

### Ostateczne orzeczenie

1. Orzeczenie wstępne wydane na podstawie niniejszej sekcji staje się ostateczne, jeżeli żadna ze stron sporu nie odwołała się od niego zgodnie z art. 17.55.
2. Jeżeli od orzeczenia wstępnego wniesiono odwołanie, a Trybunał Odwoławczy oddalił odwołanie na podstawie art. 17.55, orzeczenie wstępne staje się ostateczne w dniu oddalenia odwołania przez Trybunał Odwoławczy.
3. Jeżeli od orzeczenia wstępnego wniesiono odwołanie, a Trybunał Odwoławczy wydał ostateczną decyzję, orzeczenie wstępne zmienione lub uchylone przez Trybunał Odwoławczy staje się ostateczne w dniu wydania ostatecznej decyzji przez Trybunał Odwoławczy.
4. Jeżeli od orzeczenia wstępnego wniesiono odwołanie, a Trybunał Odwoławczy zmienił lub odrzucił ustalenia prawne i wnioski zawarte w orzeczeniu wstępnym i skierował sprawę do ponownego rozpatrzenia do Trybunału, Trybunał, po wysłuchaniu w stosownych przypadkach stron sporu, zmienia swoje orzeczenie wstępne w celu uwzględnienia ustaleń i wniosków Trybunału Odwoławczego. Trybunał jest związany ustaleniami Trybunału Odwoławczego. Trybunał dąży do wydania zmienionego orzeczenia w terminie 90 dni od otrzymania decyzji Trybunału Odwoławczego. Zmienione orzeczenie wstępne staje się ostateczne w terminie 90 dni od jego wydania.

5. Ostateczne orzeczenie obejmuje wszelkie ostateczne decyzje Trybunału Odwoławczego wydane na podstawie art. 17.55.

## ARTYKUŁ 17.57

### Wykonywanie orzeczeń

1. Orzeczenie wydane na podstawie niniejszej sekcji nie podlega wykonaniu, dopóki nie stanie się ostateczne zgodnie z art. 17.56. Ostateczne orzeczenia wydane na podstawie niniejszej sekcji są wiążące dla stron sporu i nie podlegają odwołaniu, kontroli, uchyleniu, unieważnieniu ani jakimkolwiek innym środkom prawnym<sup>1</sup>.

2. Każda ze Stron uznaje orzeczenie wydane na podstawie niniejszej sekcji za wiążące i egzekwuje na swoim terytorium zobowiązania pieniężne, tak jakby było ono prawomocnym wyrokiem wewnętrznego sądu lub trybunału tej Strony.

3. Wykonanie orzeczenia regulowane jest przepisami ustawowymi i wykonawczymi dotyczącymi wykonania wyroków lub orzeczeń, które obowiązują w chwili wystąpienia o takie wykonanie.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że art. 41.10 nie uniemożliwia uznania, wykonania ani egzekwowania orzeczeń wydanych na podstawie niniejszej sekcji.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że nie uniemożliwia to stronie sporu zwrócenia się do Trybunału o przeprowadzenie przeglądu lub dokonanie interpretacji orzeczenia zgodnie z mającymi zastosowanie zasadami rozstrzygania sporów, jeżeli w zasadach tych przewidziano taką możliwość.

5. Do celów art. 1 konwencji nowojorskiej ostatecznymi orzeczeniami wydanymi na podstawie niniejszej sekcji są orzeczenia arbitrażowe odnoszące się do skarg uznanych za wynikające ze stosunków lub transakcji handlowych.

6. Dla większej pewności oraz z zastrzeżeniem ust. 1 niniejszego artykułu, należy wyjaśnić, że w przypadku gdy skargę wniesiono na podstawie art. 17.30 ust. 2 lit. a) niniejszej Umowy, ostateczne orzeczenie wydane na podstawie niniejszej sekcji kwalifikuje się jako orzeczenie na podstawie sekcji 6 konwencji ICSID.

## ROZDZIAŁ 18

### TRANSGRANICZNY HANDEL USŁUGAMI

#### ARTYKUŁ 18.1

##### Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do środków Strony, które mają wpływ na transgraniczny handel usługami świadczonymi przez usługodawców drugiej Strony. Takie środki obejmują środki, które mają wpływ na:

a) produkcję, dystrybucję, marketing, sprzedaż i dostarczanie usługi;

- b) zakup usługi, korzystanie z niej lub jej opłacanie;
- c) dostęp – w związku ze świadczeniem usługi – do usług, oraz korzystanie z usług, których oferowanie ogółowi ludności wymagane jest przez Stronę, w tym sieci dystrybucji, transportu lub telekomunikacyjne; oraz
- d) złożenie kaucji lub innej formy zabezpieczenia finansowego jako warunku świadczenia usługi.

2. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do:

- a) usług finansowych w rozumieniu art. 25.2;
- b) usług audiowizualnych;
- c) krajowego kabotażu morskiego<sup>1</sup>;

---

<sup>1</sup> Bez uszczerbku dla zakresu działalności, która może zostać uznana za kabotaż na podstawie odpowiedniego prawodawstwa krajowego, do celów niniejszego rozdziału pojęcie „krajowy kabotaż morski” obejmuje: przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub punktem znajdującym się w Chile lub w państwie członkowskim a innym portem lub punktem znajdującym się w Chile lub w tym samym państwie członkowskim, w tym na jego szelfie kontynentalnym, jak stanowi Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza, oraz ruch rozpoczynający i kończący się w tym samym porcie lub punkcie znajdującym się w Chile lub w państwie członkowskim.

- d) wewnętrznych i międzynarodowych przewozów lotniczych lub powiązanych usług wspierających przewozy lotnicze<sup>1</sup>, zarówno regularnych, jak i nieregularnych, oraz usług bezpośrednio związanych z wykonywaniem praw przewozowych, innych niż:
- (i) usługi w zakresie naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego, podczas których statek powietrzny jest wycofany z użytku;
  - (ii) sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego;
  - (iii) usługi komputerowego systemu rezerwacji (KSR); oraz
  - (iv) obsługa naziemna;
- e) udzielania zamówień publicznych; oraz
- f) subsydiów lub dotacji udzielanych przez Stronę lub przez przedsiębiorstwo państwowe, w tym pożyczek, gwarancji i ubezpieczeń wspieranych przez władze publiczne.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przewozy lotnicze lub powiązane usługi wspierające przewozy lotnicze obejmują między innymi następujące usługi: transport lotniczy; usługi z wykorzystaniem statku powietrznego, których głównym celem nie jest transport towarów lub pasażerów, takie jak: gaszenie pożarów z powietrza, loty szkoleniowe, loty widokowe, opryski, dokonywanie pomiarów, tworzenie map, fotografowanie, skoki spadochronowe, holowanie szybowców, wycinka drzew i prace budowlane z użyciem śmigłowca, a także inne wykonywane z powietrza usługi rolnicze, przemysłowe i inspekcyjne; wynajem statków powietrznych z załogą; oraz usługi w zakresie eksploatacji portu lotniczego.

## ARTYKUŁ 18.2

### Definicje

Do celów niniejszego rozdziału oraz załączników 17-A, 17-B i 17-C:

- a) „usługi w zakresie naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego” oznaczają czynności prowadzone w odniesieniu do statku powietrznego lub jego części w czasie, gdy jest on wycofany z użytku, i nie obejmują obsługi liniowej;
- b) „usługi komputerowego systemu rezerwacji (KSR)” oznaczają usługi świadczone przy użyciu systemów komputerowych zawierających informacje o rozkładach lotów przewoźników lotniczych, dostępności oraz opłatach i zasadach pobierania opłat, za pomocą których można dokonywać rezerwacji lub wystawiać bilety;
- c) „transgraniczny handel usługami” lub „transgraniczne świadczenie usług” oznacza świadczenie usług:
  - (i) z terytorium jednej Strony na terytorium drugiej Strony; lub
  - (ii) na terytorium jednej Strony na rzecz usługobiorcy drugiej Strony;

- d) „przedsiębiorstwo” oznacza osobę prawną, oddział lub przedstawicielstwo utworzone przez założenie przedsiębiorstwa;
- e) „obsługa naziemna” oznacza świadczenie w porcie lotniczym na podstawie wynagrodzenia lub umowy, następujących usług: reprezentowanie przedsiębiorstw lotniczych, administracja i nadzór; obsługa pasażerów; obsługa bagażu; obsługa ramp; catering, z wyjątkiem przygotowywania żywności; obsługa ładunków lotniczych i poczty lotniczej; zaopatrzenie statków powietrznych w materiały napędowe; obsługa oraz sprzątanie statków powietrznych; transport powierzchniowy; oraz operacje lotnicze, czynności administracyjne związane z załogą i planowanie lotów; obsługa naziemna nie obejmuje: własnej obsługi naziemnej; ochrony; obsługi liniowej; naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego; ani eksploatacji niezbędnej scentralizowanej infrastruktury portu lotniczego, takiej jak urządzenia odladzające, systemy dystrybucji paliwa, systemy obsługi bagażu i systemy transportu wewnątrzlotniskowego, lub zarządzania tą infrastrukturą;

f) „osoba prawna Strony” oznacza<sup>1</sup>:

(i) w przypadku Strony UE:

- A) osobę prawną utworzoną lub zorganizowaną na podstawie prawa Unii Europejskiej lub co najmniej jednego z jej państw członkowskich i prowadzącą znaczącą działalność gospodarczą<sup>2</sup> na terytorium Unii Europejskiej; oraz
- B) przedsiębiorstwa żeglugowe mające siedzibę poza Unią Europejską i kontrolowane przez osoby fizyczne z państwa członkowskiego, których statki są zarejestrowane w państwie członkowskim i pływają pod jego banderą;

(ii) w przypadku Chile:

- A) osobę prawną utworzoną lub zorganizowaną na podstawie prawa Chile i prowadzącą znaczącą działalność gospodarczą w Chile; oraz
- B) przedsiębiorstwa żeglugowe mające siedzibę poza Chile i kontrolowane przez osoby fizyczne z Chile, których statki są zarejestrowane w Chile i pływają pod jego banderą;

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przedsiębiorstwa żeglugowe, o których mowa w niniejszej definicji, uznaje się za osoby prawne Strony w odniesieniu do ich działalności związanej ze świadczeniem usług transportu morskiego.

<sup>2</sup> Zgodnie z notyfikacją Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w ramach WTO (dok. WT/REG39/1) Strona UE uznaje, że pojęcie „rzeczywistego i trwałego powiązania” z gospodarką państwa członkowskiego, o którym mowa w art. 54 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jest równoważne pojęciu „znaczącej działalności gospodarczej”.



- g) „sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego” oznacza możliwość swobodnej sprzedaży i swobodnego wprowadzania do obrotu swoich usług transportu lotniczego przez przewoźnika lotniczego, która obejmuje wszystkie aspekty marketingu, takie jak badanie rynku, reklama i dystrybucja; działalność ta nie obejmuje wyceny usług transportu lotniczego ani mających zastosowanie warunków;
- h) „usługa” oznacza każdą usługę w jakimkolwiek sektorze, z wyjątkiem usług świadczonych w związku z wykonywaniem władzy publicznej;
- i) „usługa świadczona w związku z wykonywaniem władzy publicznej” oznacza każdą usługę, która nie jest prowadzona na zasadach komercyjnych ani w ramach konkurencji z co najmniej jednym usługodawcą; oraz
- j) „usługodawca Strony” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną Strony, która zamierza świadczyć lub świadczy usługi.

### ARTYKUŁ 18.3

#### Prawo do wprowadzania regulacji

Strony potwierdzają prawo do wprowadzania na swoich terytoriach regulacji w celu osiągnięcia uzasadnionych celów polityki, takich jak ochrona zdrowia publicznego, usługi socjalne, edukacja, bezpieczeństwo, ochrona środowiska, w tym przeciwdziałanie zmianie klimatu, moralność publiczna, ochrona socjalna lub ochrona konsumentów, ochrona prywatności i danych lub promowanie i ochrona różnorodności kulturowej.

## ARTYKUŁ 18.4

### Traktowanie narodowe

1. Każda ze Stron przyznaje usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne od tego, jakie przyznaje w podobnych sytuacjach swoim własnym usługom i usługodawcom.
2. Traktowanie przyznane przez Stronę na podstawie ust. 1 oznacza:
  - a) w odniesieniu do władz regionalnych lub lokalnych Chile – traktowanie nie mniej korzystne niż najkorzystniejsze traktowanie przyznane, w podobnych sytuacjach, przez ten szczebel władzy jego własnym usługom i usługodawcom;
  - b) w odniesieniu do władz państwa członkowskiego lub władz w państwie członkowskim – traktowanie nie mniej korzystne niż najkorzystniejsze traktowanie przyznane, w podobnych sytuacjach, przez te władze jego własnym usługom i usługodawcom.
3. Strona może spełniać wymóg określony w ust. 1 przez przyznanie usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowania formalnie identycznego z tym, które stosuje wobec swoich własnych usług i usługodawców, albo traktowania formalnie od niego różnego.
4. Traktowanie formalnie identyczne albo formalnie różne uznaje się za mniej korzystne, jeżeli zmienia ono warunki konkurencji na korzyść usług lub usługodawców danej Strony w porównaniu z usługodawcami drugiej Strony.

5. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być interpretowane jako wymagające od Strony rekompensaty za nieodłączne niekorzystne czynniki konkurencji, które wynikają z faktu, że odnośne usługi lub usługodawcy pochodzą z zagranicy.

## ARTYKUŁ 18.5

### Klauzula najwyższego uprzywilejowania

1. Każda ze Stron przyznaje usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne od tego, jakie przyznaje w podobnych sytuacjach usługom i usługodawcom pochodzącym z państwa trzeciego.

2. Ust. 1 nie może być interpretowany jako zobowiązujący Stronę do rozszerzenia na usługi i usługodawców drugiej Strony korzystniejszego traktowania wynikającego ze środków zapewniających uznanie norm, w tym norm lub kryteriów dotyczących zezwolenia, licencjonowania lub certyfikacji osoby fizycznej lub przedsiębiorstwa do prowadzenia działalności gospodarczej, lub środków ostrożności.

3. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że traktowanie, o którym mowa w ust. 1, nie obejmuje procedur ani mechanizmów rozstrzygania sporów przewidzianych w innych umowach międzynarodowych lub umowach handlowych. Postanowienia prawa materialnego zawarte w innych umowach międzynarodowych lub umowach handlowych nie stanowią same w sobie traktowania, o którym mowa w ust. 1, a tym samym nie mogą stanowić naruszenia niniejszego artykułu, w przypadku braku środków przyjętych lub utrzymywanych przez Stronę. Środki Strony stosowane na podstawie takich postanowień prawa materialnego mogą stanowić „traktowanie” na podstawie niniejszego artykułu, a tym samym mogą stanowić naruszenie niniejszego artykułu.

## ARTYKUŁ 18.6

### Obecność lokalna

Strona nie może wymagać od usługodawcy drugiej Strony – jako warunku transgranicznego świadczenia usługi – założenia lub utrzymywania przedsiębiorstwa na swoim terytorium, ani bycia jej rezydentem.

## ARTYKUŁ 18.7

### Dostęp do rynku

W sektorach lub podsektorach, w których podejmowane są zobowiązania związane z dostępem do rynku, Strona nie może przyjmować ani utrzymywać na całym swoim terytorium lub w poszczególnych jednostkach podziału terytorialnego środków, które:

- a) nakładają ograniczenia odnoszące się do:
  - (i) liczby usługodawców, w postaci kontyngentów liczbowych, monopolów, usługodawców na zasadzie wyłączności lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych;
  - (ii) całkowitej wartości transakcji usługowych lub aktywów, w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych;

- (iii) całkowitej liczby transakcji usługowych lub całkowitego wolumenu wykonanych usług wyrażonych jako określone jednostki liczbowe, w postaci kontyngentów lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych<sup>1</sup>; lub
  - (iv) całkowitej liczby osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w danym sektorze lub które usługodawca może zatrudniać i które są niezbędne do świadczenia określonej usługi i bezpośrednio związane z jej świadczeniem, w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych; lub
- b) nakładają ograniczenia lub wymogi dotyczące tego, za pośrednictwem jakich konkretnych rodzajów podmiotów prawnych lub wspólnych przedsięwzięć usługodawca może świadczyć usługę.

---

<sup>1</sup> Niniejszy podpunkt nie obejmuje środków Strony ograniczających nakłady na dostawy usług.

## ARTYKUŁ 18.8

### Środki niespełniające wymogów

1. Art. 18.4, 18.5 i 18.6 nie mają zastosowania do:
  - a) jakiegokolwiek istniejącego środka niespełniającego wymogów utrzymywanego przez:
    - (i) w przypadku Strony UE:
      - A) Unię Europejską, jak określono w dodatku 17-A-1;
      - B) władze centralne państwa członkowskiego, jak określono w dodatku 17-A-1;
      - C) regionalny szczebel władzy państwa członkowskiego, jak określono w dodatku 17-A-1; lub
      - D) lokalny szczebel władzy; oraz
    - (ii) w przypadku Chile:
      - A) władze centralne, jak określono w dodatku 17-A-2;

B) regionalny szczebel władzy, jak określono w dodatku 17-A-2; lub

C) lokalny szczebel władzy;

b) dalszego stosowania lub bezzwłocznego przedłużenia obowiązywania wszelkich środków niespełniających wymogów, o których mowa w lit. a) niniejszego ustępu; ani

c) modyfikacji jakiegokolwiek środka niespełniającego wymogów, o którym mowa w lit. a) niniejszego ustępu, w zakresie, w jakim modyfikacja ta nie zmniejsza zgodności danego środka – w brzmieniu obowiązującym bezpośrednio przed modyfikacją – z art. 18.4, 18.5 i 18.6.

2. Art. 18.4, 18.5 i 18.6 nie mają zastosowania do jakiegokolwiek środka Strony w odniesieniu do sektorów, podsektorów lub rodzajów działalności określonych w wykazie tej Strony w załączniku 17-B.

3. Art. 18.7 nie ma zastosowania do jakiegokolwiek środka Strony w odniesieniu do sektorów, podsektorów lub rodzajów działalności określonych w załączniku 17-C.

## ARTYKUŁ 18.9

### Odmowa przyznania korzyści

Strona może odmówić usługodawcy drugiej Strony przyznania korzyści wynikających z niniejszego rozdziału, jeżeli Strona odmawiająca przyjmuje lub utrzymuje środki związane z utrzymaniem międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, w tym ochrony praw człowieka, które:

- a) zakazują transakcji z tym usługodawcą lub z osobą, która jest właścicielem tego usługodawcy lub sprawuje nad tym usługodawcą kontrolę; lub
- b) zostałyby naruszone lub ominięte, gdyby przyznano temu usługodawcy korzyści wynikające z niniejszego rozdziału.

## ARTYKUŁ 18.10

### Podkomitet ds. Usług i Inwestycji

Podkomitet ds. Usług i Inwestycji (zwany dalej „podkomitetem”) ustanowiony jest na podstawie art. 8.8 ust. 1. Przy rozpatrywaniu kwestii związanych z usługami podkomitet monitoruje i zapewnia właściwe wykonywanie niniejszego rozdziału, rozdziałów 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 i 26 oraz załączników 17-A–17-I, 19-A, 19-B, 19-C, 21-A i 21-B.



## ROZDZIAŁ 19

### CZASOWY POBYT OSÓB FIZYCZNYCH ODBYWAJĄCYCH WIZYTĘ SŁUŻBOWĄ

#### ARTYKUŁ 19.1

##### Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do środków Strony dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej w związku z wjazdem i pobytem czasowym na jej terytorium osób fizycznych drugiej Strony, które są osobami odbywającymi wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa, inwestorami, osobami przeniesionymi wewnątrz przedsiębiorstwa, osobami odbywającymi krótkoterminową wizytę służbową, osobami świadczące usługi kontraktowe oraz osobami wykonującymi wolny zawód.
2. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do sektorów, o których mowa w art. 18.1 ust. 2 lit. b), c) i d).
3. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do środków Strony odnoszących się do osób fizycznych drugiej Strony starających się o dostęp do jej rynku pracy ani do środków dotyczących obywatelstwa, przynależności państwowej, miejsca zamieszkania lub stałego zatrudnienia.
4. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie uniemożliwia Stronie stosowania środków regulujących wjazd lub pobyt czasowy osób fizycznych drugiej Strony na jej terytorium, w tym środków, które są niezbędne do ochrony integralności granic oraz zapewnienia zorganizowanego przemieszczania się osób fizycznych przez jej granice, pod warunkiem że środki te nie są stosowane w sposób niweczący lub naruszający korzyści przypadające drugiej Stronie na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy.

5. Sam fakt wymagania przez Stronę wizy od osób drugiej Strony nie może być interpretowany jako niweczący lub naruszający korzyści przypadające drugiej Stronie na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy.

6. W zakresie nieobjętym zobowiązaniami w niniejszym rozdziale nadal mają zastosowanie wszystkie wymogi przewidziane w prawie Strony dotyczące wjazdu i pobytu czasowego osób fizycznych, w tym przepisy ustawowe i wykonawcze dotyczące okresu pobytu.

7. Niezależnie od niniejszego rozdziału nadal mają zastosowanie wszystkie wymogi przewidziane w prawie Strony dotyczące pracy i środków zabezpieczenia społecznego, w tym przepisy ustawowe i wykonawcze dotyczące płacy minimalnej i układów zbiorowych w zakresie płac.

8. Zobowiązania objęte niniejszym rozdziałem dotyczące wjazdu i pobytu czasowego osób fizycznych odbywających wizytę służbową nie mają zastosowania do przypadków, w których celem lub skutkiem wjazdu i pobytu czasowego jest ingerowanie lub wpłynięcie w inny sposób na wynik sporu zbiorowego lub negocjacji pracowniczych lub kierowniczych, lub zatrudnienie jakichkolwiek osób fizycznych zaangażowanych w ten spór.

## ARTYKUŁ 19.2

### Definicje

1. Do niniejszego rozdziału oraz załączników 19-A, 19-B i 19-C zastosowanie mają definicje w art. 17.2 i 18.2, z wyjątkiem definicji inwestora Strony w art. 17.2 ust. 1 lit. l).

2. Do celów niniejszego rozdziału oraz załączników 19-A, 19-B i 19-C:
- a) „sprzedawcy biznesowi” oznaczają osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową, które:
- (i) są przedstawicielami dostawcy usług lub towarów Strony do celów negocjacji sprzedaży usług lub towarów lub zawarcia umowy dotyczącej sprzedaży usług lub towarów w imieniu tego dostawcy, w tym: uczestniczą w spotkaniach lub konferencjach; angażują się w konsultacje z partnerami biznesowymi; oraz przyjmują zamówienia lub negocjują umowy z przedsiębiorstwem znajdującym się na terytorium drugiej Strony;
  - (ii) nie są zaangażowani w świadczenie usługi na podstawie umowy zawartej między przedsiębiorstwem, które nie ma obecności handlowej na terytorium Strony, na którym przebywają czasowo osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową, a konsumentem na tym terytorium; oraz
  - (iii) nie są pośrednikami pobierającymi prowizje;
- b) „osoby odbywające wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa” oznaczają osoby fizyczne pracujące na stanowisku wyższego szczebla w ramach osoby prawnej Strony, które są odpowiedzialne za założenie przedsiębiorstwa takiej osoby prawnej na terytorium drugiej Strony, które nie oferują ani nie świadczą usług ani nie prowadzą jakiejkolwiek działalności gospodarczej innej niż działalność wymagana do celów założenia przedsiębiorstwa i które nie otrzymują wynagrodzenia ze źródeł znajdujących się na terytorium drugiej Strony;

- c) „osoby świadcząca usługi kontraktowe” oznaczają osoby fizyczne zatrudnione przez osobę prawną Strony, która sama nie ma siedziby na terytorium drugiej Strony i nie jest agencją świadcząca usługi pośrednictwa pracy i pozyskiwania personelu ani nie działa za pośrednictwem takiej agencji, i która zawarła w dobrej wierze umowę o świadczenie usług na rzecz konsumenta końcowego na terytorium drugiej Strony, wymagających czasowej obecności jej pracowników na terytorium tej drugiej Strony w celu wykonania umowy o świadczenie usług<sup>1</sup>;
- d) „osoby wykonujące wolny zawód” oznaczają osoby fizyczne świadczące usługę i prowadzące działalność na własny rachunek na terytorium Strony, ale nie na terytorium drugiej Strony, które zawarły w dobrej wierze umowę, inną niż za pośrednictwem agencji świadczącej usługi pośrednictwa pracy i pozyskiwania personelu, w celu świadczenia usług na rzecz konsumenta końcowego na terytorium drugiej Strony, wymagających czasowej obecności tych osób na terytorium tej drugiej Strony<sup>2</sup>;
- e) „instalatorzy i osoby dokonujące konserwacji” oznaczają osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową, posiadające specjalistyczną wiedzę niezbędną do wypełnienia zobowiązań umownych sprzedawcy lub leasingodawcy, świadczące usługi lub prowadzące szkolenia dla pracowników świadczących usługi, na podstawie gwarancji lub innej umowy o świadczenie usługi związanej ze sprzedażą lub leasingiem wyposażenia lub maszyn handlowych lub przemysłowych, w tym usług informatycznych i powiązanych usług, zakupionych lub będących przedmiotem leasingu od przedsiębiorstwa znajdującego się poza terytorium Strony, do której występuje się o zezwolenie na wjazd i pobyt czasowy, w całym okresie gwarancji lub umowy o świadczenie usług;

---

<sup>1</sup> Umowa o świadczenie usług, o której mowa w niniejszej literze, musi być zgodna z wymogami prawa Strony, na terytorium której umowa jest wykonywana.

<sup>2</sup> Umowa o świadczenie usług, o której mowa w niniejszej literze, musi być zgodna z wymogami prawa Strony, na terytorium której umowa jest wykonywana.

- f) „osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa” oznaczają osoby fizyczne, które co najmniej od roku są zatrudnione przez osobę prawną Strony lub są jej wspólnikami, które zostają czasowo przeniesione do przedsiębiorstwa tej osoby prawnej znajdującego się na terytorium drugiej Strony i które należą do jednej z następujących kategorii:
- (i) członkowie kadry kierowniczej;
  - (ii) specjaliści;
  - (iii) pracownicy odbywający staż;
- g) „inwestor” oznacza osobę fizyczną zakładającą na terytorium drugiej Strony przedsiębiorstwo, na które ta osoba fizyczna lub osoba prawna zatrudniająca tę osobę fizyczną przeznaczyła znaczny kapitał lub jest w trakcie przeznaczania takiego kapitału, a także rozwijającą działalność tego przedsiębiorstwa lub zarządzającą nim w ramach uprawnień nadzorczych lub wykonawczych;
- h) „członkowie kadry kierowniczej” oznaczają osoby fizyczne pracujące na stanowisku wyższego szczebla w ramach osoby prawnej Strony, które przede wszystkim kierują zarządzaniem przedsiębiorstwem na terytorium drugiej Strony<sup>1</sup>, a przy tym podlegają ogólnemu nadzorowi lub otrzymują wytyczne głównie od kadry zarządzającej wyższego szczebla, zarządu lub udziałowców przedsiębiorstwa lub osób im równoważnych oraz których zakres obowiązków obejmuje:
- (i) kierowanie przedsiębiorstwem lub jego departamentem lub działem;

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że definicja ta nie wyklucza członków kadry kierowniczej, którzy, mimo że nie wykonują bezpośrednio zadań związanych z faktycznym świadczeniem usług, wykonują zadania w ramach pełnienia obowiązków opisanych w tej definicji, które są niezbędne do świadczenia usług.

- (ii) nadzorowanie i kontrolowanie pracy innych pracowników nadzoru, pracowników sprawujących funkcje specjalistyczne lub kadry kierowniczej; oraz
  - (iii) osobiste upoważnienie do naboru i zwalniania pracowników lub do wydawania zaleceń w kwestii naboru, zwalniania pracowników lub innych działań dotyczących personelu;
- i) „osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową” oznaczają osoby fizyczne ubiegające się o wjazd i pobyt czasowy na terytorium drugiej Strony, które nie są zaangażowane w sprzedaż bezpośrednią na rzecz ludności, nie otrzymują wynagrodzenia ze źródeł znajdujących się na terytorium drugiej Strony i należą do jednej z następujących kategorii:
- (i) sprzedawcy biznesowi;
  - (ii) instalatorzy i osoby dokonujące konserwacji;
- j) „specjaliści” oznaczają osoby fizyczne pracujące w ramach osoby prawnej Strony, które posiadają specjalistyczną wiedzę niezbędną dla obszarów działalności przedsiębiorstwa, technik lub zarządzania przedsiębiorstwem; przy ocenie takiej wiedzy uwzględnia się nie tylko wiedzę specyficzną dla danego przedsiębiorstwa, ale również to, czy dana osoba posiada wysoki poziom kwalifikacji, w tym odpowiednie doświadczenie zawodowe, odnoszących się do rodzaju pracy lub działalności wymagającej szczególnej wiedzy technicznej, łącznie z ewentualnym członkostwem w zawodzie regulowanym; oraz

- k) „pracownicy odbywający staż” oznaczają osoby fizyczne, które posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych i zostają czasowo przeniesione w celu rozwoju kariery lub odbycia szkolenia w zakresie technik lub metod biznesowych<sup>1</sup>.

### ARTYKUŁ 19.3

Osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa, osoby odbywające wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa oraz inwestorzy

1. Z zastrzeżeniem odpowiednich warunków i kwalifikacji określonych w załączniku 19-A Strony:

- a) zezwalają na wjazd i pobyt czasowy osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa, osób odbywających wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa oraz inwestorów drugiej Strony;
- b) umożliwiają zatrudnienie na swoim terytorium osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa drugiej Strony;

---

<sup>1</sup> Przedsiębiorstwo przyjmujące może być zobowiązane do przedstawienia, celem uprzedniego zatwierdzenia, programu stażu obejmującego okres pobytu i wskazującego, że celem pobytu jest szkolenie. W przypadku AT, CZ, DE, FR, ES, HU i LT szkolenie musi być związane z uzyskanym dyplomem ukończenia studiów wyższych.

- c) nie mogą utrzymywać ani przyjmować ograniczeń – w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych – całkowitej liczby osób fizycznych, którym przyznaje się prawo wjazdu, w konkretnym sektorze, w charakterze osób odbywających wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa lub inwestorów, lub osób fizycznych, które można zatrudnić jako osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa, w poszczególnych jednostkach podziału terytorialnego lub na całym swoim terytorium; oraz
- d) przyznają osobom przeniesionym wewnątrz przedsiębiorstwa, osobom odbywającym wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa oraz inwestorom drugiej Strony, w odniesieniu do ich pobytu czasowego na jej terytorium, traktowanie nie mniej korzystne od tego, które przyznaje, w podobnych sytuacjach, swoim własnym osobom fizycznym.

2. Dopuszczalna długość pobytu jest następująca:

- a) w przypadku Chile – nie więcej niż dwa lata, który to okres można przedłużyć bez wymogu ubiegania się o pobyt stały, pod warunkiem dalszego spełniania warunków przyznania pobytu; oraz
- b) w przypadku Strony UE – nie więcej niż trzy lata w przypadku członków kadry kierowniczej i specjalistów, nie więcej niż rok w przypadku pracowników odbywających staż i inwestorów oraz nie więcej niż 90 dni w każdym okresie sześciu miesięcy w przypadku osób odbywających wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa.



## ARTYKUŁ 19.4

### Osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową

1. Z zastrzeżeniem wyłączeń z zakresu stosowania określonych w art. 17.7 ust. 2 oraz z zastrzeżeniem odpowiednich warunków i kwalifikacji określonych w załączniku 19-A Strona zezwala na wjazd i pobyt czasowy osób odbywających krótkoterminową wizytę służbową, nie wymagając zezwolenia na pracę, testu potrzeb ekonomicznych ani innej procedury uprzedniego zatwierdzenia o podobnym charakterze.
2. Jeżeli osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową Strony świadczą usługi na rzecz konsumenta na terytorium Strony, na którym przebywają czasowo, Strona ta przyznaje im, w odniesieniu do świadczenia tej usługi, traktowanie nie mniej korzystne od tego, które przyznaje, w podobnych sytuacjach, swoim własnym usługodawcom.
3. Dopuszczalna długość pobytu wynosi do 90 dni w każdym okresie 12 miesięcy.

## ARTYKUŁ 19.5

Osoby świadczące usługi kontraktowe oraz osoby wykonujące wolny zawód

1. W odniesieniu do sektorów, podsektorów i rodzajów działalności wymienionych w załączniku 19-B każda ze Stron zezwala na wjazd i pobyt czasowy na jej terytorium osób świadczących usługi kontraktowe drugiej Strony, z zastrzeżeniem odpowiednich warunków i kwalifikacji w nim określonych, a także pod warunkiem, że:
  - a) dane osoby fizyczne są zaangażowane w świadczenie usług jako pracownicy osoby prawnej, która zawarła umowę o świadczenie usług na okres nieprzekraczający 12 miesięcy;
  - b) dane osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium drugiej Strony były zatrudnione jako pracownicy osoby prawnej, o której mowa w lit. a), przez okres nie krótszy niż rok bezpośrednio poprzedzający datę złożenia wniosku o wjazd na terytorium drugiej Strony oraz posiadają, w chwili złożenia wniosku o wjazd, co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe, uzyskane po osiągnięciu pełnoletności, w sektorze działalności będącej przedmiotem umowy;
  - c) dane osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium drugiej Strony posiadają:
    - (i) dyplom ukończenia studiów wyższych lub kwalifikacje potwierdzające posiadanie wiedzy na równoważnym poziomie<sup>1</sup>; oraz
    - (ii) kwalifikacje zawodowe, jeżeli są one wymagane do prowadzenia działalności zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony, na terytorium której świadczona jest usługa;

---

<sup>1</sup> Jeżeli dyplom lub kwalifikacje nie zostały uzyskane na terytorium Strony, na którym świadczona jest usługa, Strona ta może dokonać oceny, czy są one równoważne z dyplomem ukończenia studiów wyższych na jej terytorium.

- d) z tytułu świadczenia usług na terytorium drugiej Strony taka osoba fizyczna nie otrzymuje innego wynagrodzenia niż wynagrodzenie płacone przez osobę prawną zatrudniającą tę osobę fizyczną; oraz
- e) dostęp przyznany na podstawie niniejszego artykułu odnosi się wyłącznie do usług, które są przedmiotem umowy, oraz nie upoważnia do posługiwania się tytułem zawodowym Strony, na której terytorium świadczona jest dana usługa.

2. Każda ze Stron zezwala na wjazd i pobyt czasowy na jej terytorium osób wykonujących wolny zawód drugiej Strony w odniesieniu do sektorów, podsektorów i działalności określonych w załączniku 19-B, z zastrzeżeniem odpowiednich warunków i kwalifikacji w nim określonych, a także pod warunkiem, że:

- a) okres obowiązywania zawartej umowy nie przekracza 12 miesięcy;
- b) w dniu złożenia wniosku o wjazd i pobyt czasowy takie osoby fizyczne posiadają co najmniej sześćoletnie doświadczenie zawodowe w sektorze działalności, który jest przedmiotem umowy.
- c) dane osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium drugiej Strony posiadają:
  - (i) dyplom ukończenia studiów wyższych lub kwalifikacje potwierdzające posiadanie wiedzy na równoważnym poziomie<sup>1</sup>; oraz

---

<sup>1</sup> Jeżeli dyplom lub kwalifikacje nie zostały uzyskane na terytorium Strony, na którym świadczona jest usługa, Strona ta może dokonać oceny, czy są one równoważne z dyplomem ukończenia studiów wyższych na jej terytorium.

- (ii) kwalifikacje zawodowe, jeżeli są one wymagane do prowadzenia działalności zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony, na terytorium której świadczona jest usługa;
  - d) dostęp przyznany na podstawie niniejszego artykułu odnosi się wyłącznie do usług, które są przedmiotem umowy; nie upoważnia on do posługiwania się tytułem zawodowym Strony, na której terytorium świadczona jest dana usługa.
3. Strona nie przyjmuje ani nie utrzymuje ograniczeń – w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych – dotyczących całkowitej liczby usługodawców umownych lub osób wykonujących wolny zawód drugiej Strony, którym zezwala się na wjazd i pobyt czasowy.
4. Strona przyznaje osobom świadczącym usługi kontraktowe oraz osobom wykonującym wolny zawód drugiej Strony, w odniesieniu do świadczenia przez te podmioty usług na jej terytorium, traktowanie nie mniej korzystne od tego, które przyznaje, w podobnych sytuacjach, swoim własnym usługodawcom.
5. Dopuszczalna długość pobytu jest następująca:
- a) w przypadku Strony UE – łączny okres nieprzekraczający sześciu miesięcy w ciągu każdego 12-miesięcznego okresu lub okresu obowiązywania umowy, w zależności od tego, który z tych okresów jest krótszy; oraz
  - b) w przypadku Chile – nie więcej niż rok, który to okres można przedłużyć o kolejne okresy, pod warunkiem dalszego spełniania warunków przyznania pobytu.

## ARTYKUŁ 19.6

### Środki niespełniające wymogów

W zakresie, w jakim odnośny środek wpływa na wjazd lub pobyt czasowy osób fizycznych odbywających wizytę służbową, art. 19.3 ust. 1 lit. c) i d) oraz art. 19.5 ust. 3 i 4 nie mają zastosowania do:

- a) jakichkolwiek istniejących środków Strony niespełniających wymogów na poziomie:
  - (i) w przypadku Strony UE:
    - A) Unii Europejskiej, jak określono w dodatku 17-A-1;
    - B) władz centralnych państwa członkowskiego, jak określono w dodatku 17-A-1;
    - C) władz regionalnych państwa członkowskiego, jak określono w dodatku 17-A-1;  
lub
    - D) władz lokalnych, innych niż te, o których mowa w lit. C); oraz
  - (ii) w przypadku Chile:
    - A) władz centralnych, jak określono w dodatku 17-A-2;

- B) władz regionalnych, jak określono w dodatku 17-A-2; lub
  - C) władz lokalnych;
- b) dalszego stosowania lub bezzwłocznego przedłużenia obowiązywania wszelkich środków niespełniających wymogów, o których mowa w lit. a) niniejszego ustępu;
  - c) modyfikacji jakiegokolwiek środka niespełniającego wymogów, o którym mowa w lit. a) i b) niniejszego artykułu, w zakresie, w jakim ta modyfikacja nie zmniejsza zgodności danego środka – w brzmieniu obowiązującym bezpośrednio przed modyfikacją – z art. 19.3 ust. 1 lit. c) i d) oraz art. 19.5 ust. 3 i 4; ani
  - d) jakiegokolwiek środka Strony, który jest zgodny z warunkami lub kwalifikacjami określonymi w załączniku 17-B.

## ARTYKUŁ 19.7

### Przejrzystość

1. Strona podaje do wiadomości publicznej informacje dotyczące wjazdu i pobytu czasowego osób fizycznych drugiej Strony, o których mowa w art. 19.1 ust. 1.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, obejmują, w stosownych przypadkach, następujące informacje na temat:

- a) kategorii wiz, pozwoleń lub wszelkich podobnych rodzajów zezwolenia w odniesieniu do wjazdu i pobytu czasowego;
- b) wymaganych dokumentów oraz warunków, jakie należy spełnić;
- c) sposobu złożenia wniosku i możliwości jego złożenia, na przykład w urzędzie konsularnym lub przez internet;
- d) opłat za wniosek oraz orientacyjnych ram czasowych rozpatrywania wniosku;
- e) maksymalnej długości pobytu na podstawie każdego rodzaju zezwolenia, o którym mowa w lit. a) niniejszego ustępu;
- f) warunków możliwego przedłużenia lub odnowienia;
- g) przepisów dotyczących towarzyszących osób pozostających na utrzymaniu;
- h) dostępnych procedur kontroli i odwołania; oraz
- i) odpowiednich przepisów o zasięgu ogólnym odnoszących się do wjazdu i pobytu czasowego osób fizycznych.

3. W odniesieniu do informacji, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, Strona dokłada wszelkich starań, aby bezzwłocznie poinformować drugą Stronę o wprowadzeniu jakichkolwiek nowych wymogów lub procedur lub jakichkolwiek zmian w wymogach lub procedurach, które mają wpływ na skuteczne składanie wniosków o przyznanie prawa do wjazdu, pobytu czasowego oraz, w stosownych przypadkach, zezwolenie na pracę na terytorium tej pierwszej Strony.

## ARTYKUŁ 19.8

### Niestosowanie mechanizmu rozstrzygania sporów

Rozdział 38 nie ma zastosowania do odmowy przyznania prawa do wjazdu i pobytu czasowego, chyba że sprawa dotyczy ustalonego sposobu postępowania.



## ROZDZIAŁ 20

### REGULACJE WEWNĘTRZNE

#### ARTYKUŁ 20.1

##### Zakres stosowania i definicje

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do środków Stron dotyczących wymogów w zakresie licencjonowania i procedur licencjonowania, a także wymogów dotyczących kwalifikacji i procedur kwalifikacyjnych oraz norm technicznych<sup>1</sup>, które mają wpływ na:

- a) transgraniczne świadczenie usług;
- b) świadczenie usług lub prowadzenie jakiejkolwiek innej działalności gospodarczej przez założenie przedsiębiorstwa lub działalność inwestycji objętej niniejszą Umową; lub
- c) świadczenie usług w ramach pobytu czasowego określonych kategorii osób fizycznych Strony na terytorium drugiej Strony, zgodnie z art. 19.1.

2. Niniejszy rozdział ma zastosowanie wyłącznie do sektorów, w odniesieniu do których Strona podjęła szczegółowe zobowiązania określone w rozdziałach 17, 18 i 19, oraz w zakresie, w jakim te szczegółowe zobowiązania mają zastosowanie.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku środków dotyczących norm technicznych, niniejszy rozdział ma zastosowanie tylko do środków, które mają wpływ na handel usługami.

3. Niezależnie od ust. 2 niniejszy rozdział nie ma zastosowania do wymogów w zakresie licencjonowania i procedur licencjonowania, wymogów dotyczących kwalifikacji i procedur kwalifikacyjnych oraz norm technicznych, które dotyczą:

- a) wytwarzania podstawowych chemikaliów i innych produktów chemicznych;
- b) wytwarzania wyrobów z kauczuku;
- c) wytwarzania wyrobów z tworzyw sztucznych;
- d) wytwarzania silników elektrycznych, generatorów i transformatorów;
- e) wytwarzania akumulatorów, baterii i baterii pierwotnych; oraz
- f) recyklingu odpadów i pozostałości metali i niemetali.

4. Niezależnie od ust. 1 niniejszy rozdział nie ma zastosowania do środków Strony w zakresie, w jakim stanowią one ograniczenia uwzględnione w wykazach na podstawie art. 17.5, 17.6, art. 17.11 ust. 1 i 2, art. 18.4, 18.6, 18.7, art. 18.8 ust. 1 i 2, art. 19.3 ust. 1, art. 19.4 ust. 2, art. 19.5 ust. 1 i art. 19.6.

5. Do celów niniejszego rozdziału:

- a) „zezwozenie” oznacza pozwolenie na prowadzenie któregoś z rodzajów działalności, o których mowa w ust. 1 lit. a), b) i c), będące wynikiem procedury, której musi przestrzegać wnioskodawca w celu wykazania zgodności z wymogami w zakresie licencjonowania, wymogami dotyczącymi kwalifikacji lub normami technicznymi;

- b) „właściwy organ” oznacza władze lub organ centralne, regionalne lub lokalne lub podmiot pozarządowy uczestniczący w wykonywaniu władzy delegowanej przez władze lub organy centralne, regionalne lub lokalne, które są uprawnione do podejmowania decyzji dotyczących zezwoleń na świadczenie usług, w tym przez założenie przedsiębiorstwa, lub dotyczących zezwoleń na prowadzenie jakiegokolwiek innej działalności gospodarczej;
  - c) „procedury licencjonowania” oznaczają przepisy administracyjne lub proceduralne, których musi przestrzegać osoba fizyczna lub prawna ubiegająca się o zezwolenie, w tym zmianę lub odnowienie zezwolenia, w celu wykazania zgodności z wymogami w zakresie licencjonowania;
  - d) „wymogi w zakresie licencjonowania” oznaczają wymogi materialne, inne niż wymogi dotyczące kwalifikacji, które osoba fizyczna lub prawna musi spełnić, aby uzyskać, zmienić lub odnowić zezwolenie;
  - e) „procedury kwalifikacyjne” oznaczają przepisy administracyjne lub proceduralne, których musi przestrzegać osoba fizyczna w celu wykazania zgodności z wymogami dotyczącymi kwalifikacji, aby uzyskać zezwolenie; oraz
  - f) „wymogi dotyczące kwalifikacji” oznaczają wymogi materialne związane z kompetencjami osoby fizycznej do świadczenia usług, które osoba fizyczna musi spełnić, aby uzyskać, zmienić lub odnowić zezwolenie.
6. Do celów niniejszego rozdziału stosuje się również definicje zawarte w art. 17.2 i 18.2.

## ARTYKUŁ 20.2

### Warunki dotyczące licencjonowania i kwalifikacji

1. Każda ze Stron zapewnia, aby środki związane z wymogami w zakresie licencjonowania, procedurami licencjonowania oraz wymogami dotyczącymi kwalifikacji i procedurami kwalifikacyjnymi były oparte na kryteriach, które uniemożliwiają właściwym organom wykonywanie ich uprawnień do przeprowadzania oceny w sposób arbitralny<sup>1</sup>.
2. Kryteria, o których mowa w ust. 1, muszą być:
  - a) jasne;
  - b) obiektywne i przejrzyste; oraz
  - c) z wyprzedzeniem udostępniane publicznie oraz zainteresowanym osobom.
3. Każda ze Stron zachęca swoje właściwe organy, aby – przyjmując normy techniczne – przyjmowały normy techniczne opracowane w drodze otwartych i przejrzystych procesów, a także zachęca organy, w tym odpowiednie organizacje międzynarodowe<sup>2</sup>, wyznaczone do opracowywania norm technicznych, do stosowania otwartych i przejrzystych procesów.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że kryteria te mogą obejmować między innymi kompetencje i zdolność do świadczenia usług lub prowadzenia jakiejkolwiek innej działalności gospodarczej, w tym w sposób zgodny z wymogami regulacyjnymi Strony, takimi jak wymogi w zakresie ochrony zdrowia i środowiska. Właściwe organy mogą przyznać poszczególnym kryteriom określoną wagę.

<sup>2</sup> Pojęcie „odpowiednie organizacje międzynarodowe” odnosi się do organów międzynarodowych, w których członkostwo jest otwarte dla odpowiednich organów obu Stron.

4. Zezwolenie, z zastrzeżeniem dostępności, przyznaje się natychmiast po ustaleniu, w świetle wyników odpowiedniego badania, że warunki jego uzyskania zostały spełnione.

5. W przypadku gdy liczba dostępnych licencji na daną działalność jest ograniczona z powodu braku dostępnych zasobów naturalnych lub możliwości technicznych, każda ze Stron stosuje procedurę selekcji wobec potencjalnych kandydatów, która zapewnia pełne gwarancje bezstronności i przejrzystości, w tym w szczególności odpowiednie informowanie o rozpoczęciu, przeprowadzeniu i zakończeniu procedury.

6. Przy ustanawianiu zasad procedury selekcji każda ze Stron może, z zastrzeżeniem ust. 5, wziąć pod uwagę uzasadnione cele polityki, w tym względy zdrowia, bezpieczeństwa, ochrony środowiska i zachowania dziedzictwa kulturowego.

### ARTYKUŁ 20.3

#### Procedury licencjonowania i procedury kwalifikacyjne

1. Procedury i formalności licencjonowania oraz procedury i formalności kwalifikacyjne muszą być jasne, udostępniane publicznie z wyprzedzeniem oraz nie mogą same w sobie stanowić ograniczenia świadczenia usług lub prowadzenia jakiejkolwiek innej działalności gospodarczej. Każda ze Stron dąży do zapewnienia, aby te procedury i formalności były jak najprostsze, a także nie może komplikować ani opóźniać nadmiernie świadczenia usług lub prowadzenia jakiejkolwiek innej działalności gospodarczej.

2. Jeżeli zezwolenie jest wymagane, każda ze Stron bezzwłocznie publikuje lub w inny sposób udostępnia publicznie informacje niezbędne wnioskodawcy do spełnienia wymogów i przestrzegania procedur dotyczących uzyskania, utrzymania, zmiany i odnowienia takiego zezwolenia. Informacje te obejmują co najmniej następujące elementy, o ile takie istnieją:

- a) wymagania i procedury;
- b) dane kontaktowe odpowiednich właściwych organów;
- c) opłaty;
- d) normy techniczne;
- e) procedury odwoławcze lub kontrolne w odniesieniu do decyzji dotyczących wniosków;
- f) procedury monitorowania lub egzekwowania zgodności z warunkami licencji i kwalifikacji;
- g) możliwości udziału obywateli, na przykład w formie wysłuchania lub zgłoszenia uwag; oraz
- h) orientacyjne ramy czasowe rozpatrywania wniosku.

3. Każda opłata za zezwolenie<sup>1</sup>, którą mogą ponosić wnioskodawcy, musi być uzasadniona, przejrzysta oraz nie może sama w sobie stanowić ograniczenia świadczenia danej usługi lub prowadzenia danej działalności gospodarczej.
4. Każda ze Stron zapewnia, aby procedury stosowane przez właściwy organ oraz jego decyzje w ramach procesu udzielania zezwoleń były bezstronne względem wszystkich wnioskodawców. Właściwy organ musi podejmować decyzje w sposób niezależny i nie może odpowiadać przed jakąkolwiek osobą świadczącą usługi lub prowadzącą działalność gospodarczą, w odniesieniu do których wymagane jest zezwolenie.
5. Jeżeli zastosowanie mają określone terminy składania wniosków, zapewnia się, aby termin przewidziany na złożenie wniosku przez wnioskodawcę był rozsądny. Jeżeli to możliwe, właściwy organ powinien akceptować wnioski w formie elektronicznej na takich samych warunkach dotyczących autentyczności jak w przypadku wniosków w formie papierowej.
6. Właściwy organ przystępuje do rozpatrzenia wniosku bez zbędnej zwłoki po jego złożeniu. Każda ze Stron dąży do określenia orientacyjnych ram czasowych rozpatrzenia wniosku oraz, na wniosek wnioskodawcy i bez zbędnej zwłoki, zapewnia, aby właściwy organ udzielał informacji na temat statusu wniosku. Każda ze Stron zapewnia, aby rozpatrzenie wniosku, w tym podjęcie ostatecznej decyzji, następowało w rozsądnym terminie po złożeniu kompletnego wniosku.

---

<sup>1</sup> Opłaty za zezwolenie nie obejmują opłat z tytułu eksploatacji zasobów naturalnych, płatności aukcyjnych, przetargowych lub innych niedyskryminujących środków dotyczących przyznania koncesji, ani obowiązkowych składek za świadczenie usługi powszechnej.

7. Właściwy organ, w rozsądnym terminie po otrzymaniu wniosku, który uważa za niekompletny, informuje o tym wnioskodawcę, w miarę możliwości wskazując dodatkowe informacje wymagane do uzupełnienia wniosku, a także zapewnia mu możliwość poprawienia nieprawidłowości we wniosku.
8. Właściwy organ akceptuje kopie dokumentów uwierzytelnione zgodnie z prawem danej Strony, zamiast dokumentów oryginalnych, chyba że właściwy organ wymaga oryginałów dokumentów w celu ochrony integralności procesu udzielania zezwoleń.
9. W przypadku gdy właściwy organ odrzuci wniosek, informuje się o tym wnioskodawcę, na jego wniosek albo z inicjatywy właściwego organu, na piśmie i bez zbędnej zwłoki. Co do zasady informuje się wnioskodawcę o powodach decyzji odrzucającej wniosek oraz o terminie wniesienia odwołania od tej decyzji. Zapewnia się wnioskodawcy możliwość ponownego złożenia wniosku w rozsądnym terminie.
10. Każda ze Stron zapewnia, aby zezwolenie, po jego udzieleniu, stało się skuteczne bez zbędnej zwłoki, zgodnie z określonymi w nim warunkami.
11. W przypadku gdy wydanie zezwolenia wiąże się z koniecznością przeprowadzenia egzaminów, właściwy organ zapewnia przeprowadzanie takich egzaminów w odpowiednich odstępach czasu oraz przewiduje rozsądny termin umożliwiający wnioskodawcom złożenie wniosku o przystąpienie do egzaminu.



## ARTYKUŁ 20.4

### Przeгляд

Jeżeli wejdą w życie ustalenia negocjacji związanych z art. VI ust. 4 GATS, Strony dokonują wspólnego przeglądu takich ustaleń. Jeżeli w ramach wspólnego przeglądu ocenią, że włączenie takich ustaleń do niniejszej części niniejszej Umowy usprawni zawarte w niej postanowienia, Strony wspólnie ustalają, czy należy włączyć takie ustalenia do niniejszej części niniejszej Umowy.

## ARTYKUŁ 20.5

### Zarządzanie środkami o zasięgu ogólnym

Każda ze Stron zapewnia rozsądne, obiektywne i bezstronne zarządzanie środkami o zasięgu ogólnym, które mają wpływ na handel usługami.

## ARTYKUŁ 20.6

### Odwołanie od decyzji administracyjnych

Każda ze Stron utrzymuje lub ustanawia sądy lub procedury sądowe, arbitrażowe lub administracyjne, które na wniosek poszkodowanego inwestora lub usługodawcy przeprowadzają bezzwłoczną kontrolę decyzji administracyjnych mających wpływ na założenie przedsiębiorstwa, transgraniczne świadczenie usług lub czasowy pobyt osób fizycznych odbywających wizyty służbowe, a w uzasadnionych przypadkach także odpowiednie środki naprawcze w odniesieniu do takich decyzji. Jeżeli takie procedury nie są niezależne od jednostki organizacyjnej, której powierzono wydawanie danych decyzji administracyjnych, każda ze Stron zapewnia obiektywizm i bezstronność kontroli.

## ROZDZIAŁ 21

### WZAJEMNE UZNAWANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

#### ARTYKUŁ 21.1

##### Wzajemne uznawanie kwalifikacji zawodowych

1. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie uniemożliwia Stronie wymagania od osób fizycznych posiadania niezbędnych kwalifikacji i doświadczenia zawodowego wymaganych na terytorium, na którym prowadzona jest działalność, w danym sektorze działalności.

2. Każda ze Stron zachęca organizacje zawodowe lub organy odpowiednie dla danego sektora działalności na swoim terytorium do opracowania wspólnych zaleceń dotyczących wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych oraz przekazania ich Podkomitetowi ds. Usług i Inwestycji, o którym mowa w art. 18.10. Takie wspólne zalecenia muszą być poparte opartą na dowodach oceną:

- a) wartości ekonomicznej przewidywanego porozumienia w sprawie wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych (zwanego dalej „porozumieniem o wzajemnym uznawaniu”); oraz
- b) zgodności odpowiednich systemów, a mianowicie zakresu, w jakim wymogi stosowane przez każdą ze Stron dotyczące zezwoleń, licencjonowania, prowadzenia działalności i certyfikacji są ze sobą zgodne.

3. Po otrzymaniu wspólnego zalecenia Podkomitet ds. Usług i Inwestycji przeprowadza przegląd jego zgodności z niniejszą częścią niniejszej Umowy w rozsądnym terminie. W następstwie takiego przeglądu podkomitet ten może opracować decyzję w sprawie porozumienia o wzajemnym uznawaniu oraz zalecić Wspólnej Radzie jej przyjęcie na podstawie art. 8.5 ust. 1 lit. a) w celu określenia lub zmiany porozumień o wzajemnym uznawaniu określonych w załączniku 21-B<sup>1</sup>.

4. Porozumienie, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, przewiduje warunki uznawania kwalifikacji zawodowych zdobytych na terytorium Strony UE i kwalifikacji zawodowych zdobytych w Chile, które są związane z działalnością, o której mowa w rozdziałach 17, 18, 19 lub 26.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że porozumienia o wzajemnym uznawaniu nie mogą prowadzić do automatycznego uznawania kwalifikacji zawodowych, lecz muszą określać, we wspólnym interesie Stron, warunki uznawania takich kwalifikacji przez właściwe organy.

5. Przy opracowywaniu wspólnych zaleceń, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, oraz podczas przeprowadzanej przez Wspólną Radę oceny dotyczącej przyjęcia porozumienia, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, uwzględnia się wytyczne dotyczące porozumień o uznawaniu kwalifikacji zawodowych określone w załączniku 21-A.

## ROZDZIAŁ 22

### USŁUGI DORECZANIA

#### ARTYKUŁ 22.1

##### Zakres stosowania i definicje

1. W niniejszym rozdziale określono zasady dotyczące ram regulacyjnych dla wszystkich usług doręczania.
2. Do celów niniejszego rozdziału:
  - a) „usługi doręczania” oznaczają usługi pocztowe i usługi kurierskie lub usługi ekspresowe, w tym działalność obejmującą przyjmowanie, sortowanie, transport i doręczanie przesyłek pocztowych;

- b) „usługi doręczania ekspresowego” oznaczają przyjmowanie, sortowanie, transport i doręczanie przesyłek pocztowych z większą szybkością i niezawodnością oraz mogą obejmować elementy stanowiące wartość dodaną, takie jak: odbieranie przesyłek z miejsca pochodzenia, doręczenie osobiste do adresata, śledzenie, możliwość zmiany miejsca przeznaczenia i adresata w trakcie przewozu lub potwierdzenie odbioru;
- c) „usługi w zakresie przesyłek ekspresowych” oznaczają usługi międzynarodowego doręczania ekspresowego świadczone za pośrednictwem Express Mail Service Cooperative, która jest organizacją społeczną zrzeszającą wyznaczonych operatorów pocztowych w ramach Światowego Związku Pocztowego;
- d) „licencja” oznacza zezwolenie udzielane indywidualnemu podmiotowi świadczącemu usługi doręczania przez właściwy organ regulacyjny, który określa procedury, obowiązki i wymogi właściwe dla sektora usług doręczania;
- e) „przesyłka pocztowa” oznacza przesyłkę o wadze do 31,5 kg opatrzoną adresem w ostatecznej formie, którą ma przewozić jakikolwiek podmiot świadczący usługi doręczania, publiczny lub prywatny, i może obejmować takie przesyłki jak list, paczka, gazeta lub katalog;
- f) „monopol pocztowy” oznacza wyłączne prawo do świadczenia określonych usług doręczania na terytorium Strony, zgodnie z prawem tej Strony; oraz
- g) „usługa powszechna” oznacza stałe świadczenie usług doręczania o określonej jakości we wszystkich punktach na terytorium Strony w przystępnych cenach dla wszystkich użytkowników.

## ARTYKUŁ 22.2

### Usługa powszechna

1. Każda ze Stron ma prawo do określenia rodzaju obowiązku świadczenia usługi powszechnej, który chce utrzymać. Każda ze Stron, która utrzymuje obowiązek świadczenia usługi powszechnej, zarządza nim w sposób przejrzysty, niedyskryminujący i neutralny w odniesieniu do wszystkich podmiotów świadczących usługi doręczania podlegających temu obowiązkowi.
2. Jeżeli Strona wymaga, aby usługi w zakresie przychodzących przesyłek ekspresowych były świadczone na zasadzie usługi powszechnej, nie może traktować tych usług w sposób uprzywilejowany w stosunku do innych usług międzynarodowego doręczania ekspresowego.

## ARTYKUŁ 22.3

### Zapobieganie praktykom zakłócającym prawidłowe funkcjonowanie rynku

Każda ze Stron zapewnia, aby podmiot świadczący usługi doręczania podlegający obowiązkowi świadczenia usługi powszechnej lub posiadający monopol pocztowy nie podejmował praktyk zakłócających prawidłowe funkcjonowanie rynku, takich jak:

- a) wykorzystywanie przychodów pochodzących ze świadczenia usługi podlegającej obowiązkowi świadczenia usługi powszechnej lub z monopolu pocztowego do subsydiowania skróśnego świadczenia usługi doręczania ekspresowego lub jakiegokolwiek usługi doręczania innej niż usługa powszechna; lub

- b) stosowanie nieuzasadnionego rozróżnienia między klientami, takimi jak przedsiębiorstwa lub podmioty wysyłające przesyłki masowe lub konsolidatorzy w zakresie opłat lub innych warunków świadczenia usług podlegających obowiązkowi świadczenia usługi powszechnej lub monopolu pocztowego.

## ARTYKUŁ 22.4

### Licencje

1. Jeśli Strona wymaga licencji na świadczenie usług doręczania, musi udostępnić publicznie:
  - a) wszystkie wymogi w zakresie licencjonowania oraz termin, w jakim zwykle podejmowana jest decyzja dotycząca wniosku o licencję; oraz
  - b) warunki licencji.
2. Procedury, obowiązki i wymogi dotyczące licencji muszą być przejrzyste, niedyskryminujące i oparte na obiektywnych kryteriach.

3. Jeżeli właściwy organ regulacyjny odrzuci wniosek o udzielenie licencji, informuje wnioskodawcę o przyczynach odrzucenia na piśmie. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje procedurę odwoławczą z udziałem organu niezależnego od stron biorących udział w procedurze wnioskowania o udzielenie licencji. Organem takim może być sąd lub trybunał.

## ARTYKUŁ 22.5

### Niezależność organów regulacyjnych

1. Każda ze Stron zapewnia, aby organ odpowiedzialny za regulację usług doręczania nie odpowiadał przed jakimkolwiek podmiotem świadczącym usługi doręczania oraz aby decyzje i procedury przyjmowane przez dany organ regulacyjny były bezstronne, niedyskryminujące i przejrzyste w odniesieniu do wszystkich uczestników rynku na terytorium danej Strony.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby organ odpowiedzialny za regulację usług doręczania wykonywał swoje zadania w sposób terminowy oraz dysponował odpowiednimi zasobami finansowymi i ludzkimi.



## ROZDZIAŁ 23

### USŁUGI TELEKOMUNIKACYJNE

#### ARTYKUŁ 23.1

##### Zakres stosowania

1. W niniejszym rozdziale określa się zasady ram regulacyjnych dotyczących udostępniania sieci telekomunikacyjnych i świadczenia usług telekomunikacyjnych zliberalizowane na podstawie rozdziałów 17 i 18.
2. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do usług dostarczania treści przekazywanych za pomocą sieci telekomunikacyjnych i usług telekomunikacyjnych ani sprawowania kontroli redakcyjnej nad tymi treściami.

## ARTYKUŁ 23.2

### Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

- a) „rządzenia towarzyszące” oznaczają usługi, infrastrukturę fizyczną oraz inne urządzenia związane z siecią telekomunikacyjną lub usługą telekomunikacyjną, które umożliwiają lub wspierają świadczenie usług za pośrednictwem tej sieci lub usługi lub mają potencjał w tym zakresie, oraz mogą obejmować budynki lub wejścia do budynków, okablowanie budynków, anteny, wieże oraz inne konstrukcje podpierające, przewody, kanały kablowe, maszty, studzienki i szafki uliczne;
- b) „infrastruktura podstawowa” oznacza infrastrukturę publicznej sieci telekomunikacyjną lub usługi telekomunikacyjnej, która:
  - i) jest zapewniana wyłącznie lub głównie przez jednego dostawcę lub ograniczoną liczbę dostawców; oraz
  - (ii) z przyczyn ekonomicznych lub technicznych nie jest łatwa do zastąpienia w celu świadczenia usługi;
- c) „wzajemne połączenie” oznacza połączenie publicznych sieci telekomunikacyjnych wykorzystywanych przez tych samych lub różnych dostawców sieci telekomunikacyjnych lub usług telekomunikacyjnych w celu umożliwienia użytkownikom jednego dostawcy komunikacji z użytkownikami tego samego lub innego dostawcy oraz dostępu do usług świadczonych przez innych dostawców, niezależnie od tego, czy usługi te świadczone są przez odnośnych dostawców czy jakiegokolwiek innego usługodawcę mającego dostęp do sieci;

- d) „usługi dostępu do internetu” oznaczają publiczne usługi telekomunikacyjne zapewniające dostęp do internetu na terytorium Strony, a tym samym łączność z niemal wszystkimi punktami końcowymi internetu, niezależnie od stosowanej technologii sieciowej i urządzeń końcowych;
- e) „łącza dzierżawione” oznaczają usługi lub urządzenia telekomunikacyjne między dwoma lub większą liczbą wyznaczonych punktów, w tym o charakterze wirtualnym, które rezerwują przepustowość do specjalnego użytku przez użytkownika lub na potrzeby dostępności dla użytkownika;
- f) „główny dostawca” oznacza dostawcę sieci telekomunikacyjnych lub usług telekomunikacyjnych, który może w sposób istotny wpłynąć na warunki uczestnictwa – mając na uwadze cenę i dostawy – na właściwym rynku sieci telekomunikacyjnych lub usług telekomunikacyjnych w wyniku jego kontroli nad infrastrukturą podstawową lub wykorzystania swojej pozycji na tym rynku;
- g) „elementy sieci” oznaczają urządzenia lub sprzęt wykorzystywane do świadczenia publicznej usługi telekomunikacyjnej, w tym cechy, funkcje i możliwości zapewniane przez te obiekty lub sprzęt;
- h) „możliwość przeniesienia numeru” oznacza:
  - (i) w przypadku Strony UE – możliwość zachowania istniejącego numeru telefonicznego przez abonenta, który zgłasza taki wniosek, w tej samej lokalizacji w przypadku abonentów linii stacjonarnej, przy zmianie w ramach tej samej kategorii dostawców publicznych usług telekomunikacyjnych, bez uszczerbku dla jakości, niezawodności lub wygody; oraz

- (ii) w przypadku Chile – możliwość zachowania istniejącego numeru telefonicznego przez użytkownika końcowego, który zgłasza taki wniosek, przy zmianie dostawcy publicznych usług telekomunikacyjnych, bez uszczerbku dla jakości, niezawodności lub wygody;
- i) „publiczna sieć telekomunikacyjna” oznacza każdą sieć telekomunikacyjną wykorzystywaną całkowicie lub głównie do świadczenia publicznych usług telekomunikacyjnych pomiędzy punktami zakończenia sieci;
- j) „publiczna usługa telekomunikacyjna” oznacza każdą usługę telekomunikacyjną oferowaną ogółowi społeczeństwa;
- k) „abonent” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która jest stroną umowy z dostawcą publicznych usług telekomunikacyjnych na świadczenie tych usług;
- l) „telekomunikacja” oznacza przesyłanie i odbiór sygnałów za pomocą jakichkolwiek środków elektromagnetycznych;
- m) „sieć telekomunikacyjna” oznacza systemy przesyłowe oraz, w stosownych przypadkach, urządzenia przełączające lub routinguowe oraz inne zasoby, w tym nieaktywne elementy sieci, które umożliwiają przesyłanie i odbiór sygnałów przewodowo, za pomocą radia, środków optycznych lub innych środków elektromagnetycznych;
- n) „telekomunikacyjny organ regulacyjny” oznacza organ lub organy, którym Strona powierza regulację sieci telekomunikacyjnych i usług telekomunikacyjnych objętych niniejszym rozdziałem<sup>1</sup>;

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że telekomunikacyjny organ regulacyjny obejmuje każdy organ, który Strona zobowiązała do egzekwowania obowiązków określonych w niniejszym rozdziale.

- o) „usługa telekomunikacyjna” oznacza usługę, która polega całkowicie lub głównie na przesyłaniu i odbiorze sygnałów, w tym sygnałów nadawczych, za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnych, w tym za pośrednictwem sieci używanych do nadawania;
- p) „usługa powszechna” oznacza minimalny zestaw usług o określonej jakości, który musi być udostępniony wszystkim użytkownikom na terytorium Strony, niezależnie od ich lokalizacji geograficznej oraz po przystępnej cenie; oraz
- q) „użytkownik” oznacza osobę fizyczną lub prawną korzystającą z publicznych sieci telekomunikacyjnych lub usług telekomunikacyjnych.

### ARTYKUŁ 23.3

#### Telekomunikacyjny organ regulacyjny

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej telekomunikacyjny organ regulacyjny był prawnie odrębny i funkcjonalnie niezależny od jakiegokolwiek dostawcy sieci telekomunikacyjnych, usług telekomunikacyjnych lub urzędzeń telekomunikacyjnych oraz aby decyzje przyjmowane przez jej telekomunikacyjny organ regulacyjny i stosowane przez niego procedury były bezstronne względem wszystkich uczestników rynku.
2. Strona, która zachowuje własność lub kontrolę nad dostawcami sieci telekomunikacyjnych, usług telekomunikacyjnych lub urzędzeń telekomunikacyjnych, zapewnia skuteczny strukturalny rozdział funkcji regulacyjnej dotyczącej telekomunikacji od działań związanych z tą własnością lub kontrolą.

3. W celu zapewnienia niezależności i bezstronności telekomunikacyjnych organów regulacyjnych każda ze Stron zapewnia, aby jej telekomunikacyjny organ regulacyjny nie posiadał interesów finansowych ani nie pełnił funkcji operacyjnych lub zarządczych u jakiegokolwiek dostawcy sieci telekomunikacyjnych, usług telekomunikacyjnych lub urzędów telekomunikacyjnych.

4. Każda ze Stron zapewnia, aby dostawcy sieci telekomunikacyjnych, usług telekomunikacyjnych lub urzędów telekomunikacyjnych nie mieli wpływu na decyzje i procedury telekomunikacyjnego organu regulacyjnego.

5. Każda ze Stron przyznaje swojemu telekomunikacyjnemu organowi regulacyjnemu uprawnienia regulacyjne i nadzorcze, a także odpowiednie zasoby finansowe i ludzkie do wykonywania zadań powierzonych mu w celu egzekwowania obowiązków określonych w niniejszym rozdziale. Uprawnienia takie muszą być wykonywane w sposób przejrzysty i terminowy. Zadania te podaje się do wiadomości publicznej w łatwo dostępny i zrozumiały sposób, w szczególności gdy zadania te są powierzone większej liczbie organów.

6. Każda ze Stron przyznaje swojemu telekomunikacyjnemu organowi regulacyjnemu uprawnienia do zapewniania, aby dostawcy sieci telekomunikacyjnych lub usług telekomunikacyjnych dostarczali mu bezzwłocznie na jego wniosek wszystkie informacje, w tym informacje finansowe, które są niezbędne do umożliwienia telekomunikacyjnemu organowi regulacyjnemu wykonywania jego zadań zgodnie z niniejszym rozdziałem. Wszelkie przekazane informacje przetwarzają się zgodnie z wymogami poufności.

7. Każda ze Stron zapewnia, aby użytkownik lub dostawca sieci telekomunikacyjnych lub usług telekomunikacyjnych, którego dotyczy decyzja wydana przez telekomunikacyjny organ regulacyjny, miał prawo odwołać się od tej decyzji do organu odwoławczego, który jest niezależny od telekomunikacyjnego organu regulacyjnego i innych stron, których dotyczy dana decyzja. Do czasu zakończenia postępowania odwoławczego decyzja wydana przez telekomunikacyjny organ regulacyjny pozostaje w mocy, chyba że zgodnie z prawem Strony tego organu zostaną przyznane środki przejściowe.

#### ARTYKUŁ 23.4

##### Zezwolenie na udostępnianie sieci telekomunikacyjnych lub świadczenie usług telekomunikacyjnych

1. Jeżeli Strona wymaga zezwolenia na udostępnianie sieci telekomunikacyjnych lub świadczenie usług telekomunikacyjnych, określa rozsądny termin, w którym telekomunikacyjny organ regulacyjny zwykle podejmuje decyzję w sprawie wniosku o wydanie zezwolenia, w sposób przejrzysty przekazuje wnioskodawcy informacje na temat tego terminu oraz dokłada starań, aby podejmować decyzje dotyczące wniosku w podanym terminie<sup>1</sup>.
2. Wszelkie kryteria dotyczące zezwolenia oraz mające zastosowanie procedury muszą być jak najprostsze, obiektywne, przejrzyste, niedyskryminujące i proporcjonalne. Wszelkie obowiązki i warunki nakładane w związku z udzieleniem zezwolenia lub powiązane z zezwoleniem muszą być niedyskryminujące, przejrzyste, proporcjonalne oraz związane ze świadczoną usługą.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy artykuł nie uniemożliwia Stronie udzielania zezwolenia na udostępnianie sieci telekomunikacyjnych lub świadczenie usług telekomunikacyjnych na podstawie zwykłego zgłoszenia, bez konieczności oczekiwania na decyzję telekomunikacyjnego organu regulacyjnego.

3. Każda ze Stron zapewnia, aby wnioskodawca otrzymał na piśmie powody odmowy lub cofnięcia zezwolenia, lub nałożenia warunków specyficznych dla dostawcy. W przypadku takiej odmowy lub takiego cofnięcia zezwolenia, lub nałożenia takich warunków, wnioskodawca musi mieć możliwość odwołania się do organu odwoławczego.

4. Opłaty administracyjne nakładane na dostawców, jeżeli takie obowiązują, muszą być obiektywne, przejrzyste, niedyskryminujące oraz współmierne do uzasadnionych kosztów administracyjnych poniesionych w związku z zarządzaniem, kontrolą i egzekwowaniem obowiązków określonych w niniejszym rozdziale<sup>1</sup>.

## ARTYKUŁ 23.5

### Wzajemne połączenie

Bez uszczerbku dla art. 23.9 każda ze Stron zapewnia, aby dostawca publicznych sieci telekomunikacyjnych lub usług telekomunikacyjnych na jej terytorium miał prawo oraz – na wniosek innego dostawcy publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych na jej terytorium – obowiązek negocjowania wzajemnych połączeń na potrzeby udostępniania publicznych sieci telekomunikacyjnych lub usług telekomunikacyjnych na jej terytorium.

---

<sup>1</sup> Opłaty administracyjne nie obejmują opłat za prawa do korzystania z ograniczonych zasobów ani obowiązkowych składek za świadczenie usługi powszechnej.



## ARTYKUŁ 23.6

### Dostęp i korzystanie

1. Każda ze Stron zapewnia, aby każdemu usługodawcy drugiej Strony przyznano dostęp do wszelkich publicznych sieci telekomunikacyjnych lub usług telekomunikacyjnych oraz umożliwiono korzystanie z nich, na rozsądnych i niedyskryminujących warunkach<sup>1</sup>, zgodnie z ust. 2–5.
  
2. Każda ze Stron zapewnia, aby każdy usługodawca drugiej Strony miał dostęp do wszelkich publicznych usług telekomunikacyjnych oferowanych na terytorium lub poza granicami tej Strony, w tym do prywatnych łączy dzierżawionych, oraz mógł z nich korzystać, i w tym celu zapewnia – z zastrzeżeniem ust. 5 – aby takiemu usługodawcy zezwolono:
  - a) na zakup lub dzierżawę i przyłączenie terminala lub innego sprzętu, który łączy się z siecią i który jest niezbędny do świadczenia przez niego usług;
  
  - b) na podłączanie łączy prywatnie dzierżawionych lub stanowiących własność prywatną do publicznych sieci telekomunikacyjnych lub do łączy dzierżawionych lub należących do innego dostawcy usług telekomunikacyjnych; oraz
  
  - c) na korzystanie z wybranych przez niego protokołów operacyjnych przy świadczeniu jakiegokolwiek usługi, innych niż te, które są niezbędne do zapewnienia ogółowi społeczeństwa dostępności usług telekomunikacyjnych.

---

<sup>1</sup> Do celów niniejszego artykułu „niedyskryminujący” oznacza klauzulę najwyższego uprzywilejowania i traktowanie narodowe w rozumieniu art. 17.9, 17.11, 18.4 i 18.5, a także warunki nie mniej korzystne niż warunki przyznane jakimkolwiek innemu użytkownikowi podobnych publicznych sieci telekomunikacyjnych lub publicznych usług telekomunikacyjnych w podobnych sytuacjach.

3. Każda ze Stron zapewnia, aby usługodawca drugiej Strony mógł korzystać z publicznych sieci telekomunikacyjnych lub publicznych usług telekomunikacyjnych w celu przekazywania informacji na terytorium tej Strony i poza jej granicami, w tym do komunikacji wewnątrz przedsiębiorstwa takiego usługodawcy, oraz w celu dostępu do informacji zawartych w bazach danych lub przechowywanych w inny sposób w formie nadającej się do odczytu maszynowego na terytorium którejkolwiek ze Stron.

4. Niezależnie od ust. 3 Strona może podejmować takie środki, jakie uważa za niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa i poufności informacji, z zastrzeżeniem wymogu, że środki te nie mogą być stosowane w sposób, który stanowiłby środek arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji lub ukryte ograniczenie handlu usługami.

5. Każda ze Stron zapewnia, aby na dostęp do publicznych sieci telekomunikacyjnych lub publicznych usług telekomunikacyjnych oraz korzystanie z nich nie były nakładane na jej terytorium inne warunki niż te, które są niezbędne do:

- a) zagwarantowania obowiązków świadczenia usług publicznych przez dostawców publicznych sieci telekomunikacyjnych lub publicznych usług telekomunikacyjnych, w szczególności ich zdolności do udostępnienia swoich usług na rzecz ogółu społeczeństwa; lub
- b) ochrony integralności technicznej publicznych sieci telekomunikacyjnych lub publicznych usług telekomunikacyjnych.

## ARTYKUŁ 23.7

### Rozstrzygnięcie sporów w zakresie telekomunikacji

1. Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku sporu powstałego między dostawcami sieci telekomunikacyjnych lub usług telekomunikacyjnych w związku z prawami lub obowiązkami określonymi w niniejszym rozdziale oraz na wniosek którejkolwiek ze stron sporu telekomunikacyjny organ regulacyjny wydał w rozsądnym terminie wiążącą decyzję w celu rozstrzygnięcia sporu.
2. Każda ze Stron zapewnia, aby decyzja wydana przez telekomunikacyjny organ regulacyjny była podawana do wiadomości publicznej, z zastrzeżeniem wymogów dotyczących tajemnicy przedsiębiorstwa zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi danej Strony. Telekomunikacyjny organ regulacyjny przekazuje stronom sporu pełne uzasadnienie decyzji. Strony sporu mają prawo do odwołania się od tej decyzji zgodnie z art. 23.3 ust. 7.
3. Każda ze Stron zapewnia, aby procedura, o której mowa w ust. 1 i 2, nie wykluczała wniesienia przez którąkolwiek ze stron sporu skargi do organu sądowego, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi danej Strony.

## ARTYKUŁ 23.8

### Środki ochronne w zakresie konkurencyjności stosowane wobec głównych dostawców

Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje odpowiednie środki do celów zapobiegania sytuacjom, w których dostawcy sieci telekomunikacyjnych lub usług telekomunikacyjnych, którzy – sami lub wspólnie – są głównym dostawcą, rozpoczynają lub kontynuują stosowanie praktyk antykonkurencyjnych, takich jak:

- a) uczestniczenie w antykonkurencyjnym subsydiowaniu skrótnym;
- b) wykorzystywanie informacji uzyskanych od konkurentów w antykonkurencyjnych celach;  
oraz
- c) nieudostępnianie w odpowiednim czasie dostawcom innych usług informacji technicznych dotyczących infrastruktury podstawowej oraz informacji istotnych z handlowego punktu widzenia niezbędnych do świadczenia przez nich usług.

## ARTYKUŁ 23.9

### Wzajemne połączenia z głównymi dostawcami

1. Każda ze Stron zapewnia, aby główni dostawcy publicznych sieci telekomunikacyjnych lub publicznych usług telekomunikacyjnych zapewniali wzajemne połączenia w każdym technicznie dostępnym punkcie sieci. Główni dostawcy zapewniają takie wzajemne połączenie:
  - a) na niedyskryminujących warunkach, w tym w odniesieniu do stawek, norm technicznych, specyfikacji, jakości i konserwacji, oraz przy zachowaniu jakości nie niższej niż w przypadku podobnych własnych usług lub podobnych usług świadczonych przez ich jednostki zależne lub inne podmioty powiązane;
  - b) w sposób terminowy oraz na takich warunkach – w tym dotyczących stawek, norm technicznych, specyfikacji, jakości i konserwacji – które są przejrzyste, rozsądne, uwzględniają wykonalność ekonomiczną oraz są w wystarczającym stopniu rozdzielone, tak aby dostawca nie musiał płacić za elementy sieci lub infrastrukturę, których nie potrzebuje do świadczenia usługi; oraz
  - c) na żądanie, w punktach innych niż punkty zakończenia sieci oferowane większości użytkowników, z zastrzeżeniem opłat odzwierciedlających koszty budowy niezbędnej dodatkowej infrastruktury.
2. Każda ze Stron udostępnia publicznie mające zastosowanie procedury dotyczące wzajemnego połączenia z głównym dostawcą.

3. Każda ze Stron zapewnia, aby główni dostawcy podawali do wiadomości publicznej swoje umowy o wzajemnych połączeniach albo swoje ramowe oferty dotyczące wzajemnych połączeń, w zależności od przypadku.

#### ARTYKUŁ 23.10

##### Dostęp do infrastruktury podstawowej głównych dostawców

Każda ze Stron przyznaje swojemu telekomunikacyjnemu organowi regulacyjnemu uprawnienie do wymagania, aby główny dostawca na jej terytorium udostępniał swoją infrastrukturę podstawową dostawcom sieci telekomunikacyjnych lub usług telekomunikacyjnych na rozsądnych i niedyskryminujących warunkach w celu udostępniania sieci telekomunikacyjnych lub świadczenia usług telekomunikacyjnych, o ile jest to konieczne do osiągnięcia skutecznej konkurencji na podstawie zebranych faktów i oceny rynku przeprowadzonej przez telekomunikacyjny organ regulacyjny. Infrastruktura podstawowa głównego dostawcy może obejmować elementy sieci, usługi w zakresie łączy dzierżawionych i urządzenia towarzyszące.

## ARTYKUŁ 23.11

### Ograniczone zasoby

1. Każda ze Stron zapewnia, aby przydział i przyznawanie praw użytkowania ograniczonych zasobów, w tym widma radiowego, numerów i służebności przesyłu, odbywały się w sposób otwarty, obiektywny, terminowy, przejrzysty, niedyskryminujący i proporcjonalny oraz w ramach realizacji celów leżących w interesie ogólnym. Procedury, warunki i obowiązki związane z prawami użytkowania muszą opierać się na obiektywnych, przejrzystych, niedyskryminujących i proporcjonalnych kryteriach.
2. Każda ze Stron podaje do wiadomości publicznej aktualne użytkowanie przyznaczonych pasm częstotliwości, lecz nie wymaga się szczegółowej identyfikacji widma radiowego przyznanego na realizację określonych zadań publicznych.
3. Środków Strony dotyczących przyznania i przypisania widma i zarządzania częstotliwością nie uznaje się za środki same w sobie niezgodne z art. 17.8 i 18.7. W związku z tym każda ze Stron zachowuje prawo do ustanowienia i stosowania środków zarządzania widmem i częstotliwościami, które mogą spowodować ograniczenie liczby dostawców usług telekomunikacyjnych, pod warunkiem że robi to zgodnie z niniejszą częścią niniejszej Umowy. Obejmuje to możliwość przyznawania częstotliwości przy uwzględnieniu bieżących i przyszłych potrzeb oraz dostępności widma radiowego.

## ARTYKUŁ 23.12

### Możliwość przeniesienia numeru

Każda ze Stron zapewnia, aby dostawcy publicznych usług telekomunikacyjnych na jej terytorium oferowali możliwość przeniesienia numeru w sposób terminowy i na rozsądnych warunkach.

## ARTYKUŁ 23.13

### Usługa powszechna

1. Każda ze Stron ma prawo do określenia rodzaju obowiązku świadczenia usługi powszechnej, który chce utrzymać, oraz do decydowania o jego zakresie i realizacji.
2. Obowiązków świadczenia usługi powszechnej nie będzie uznawać się za antykonkurencyjne same w sobie, pod warunkiem że będą one zarządzane w sposób proporcjonalny, przejrzysty, obiektywny i niedyskryminujący. Zarządzanie takimi obowiązkami musi być neutralne w odniesieniu do konkurencji i nie może być bardziej obciążające niż jest to konieczne dla rodzaju usługi powszechnej określonego przez Stronę.
3. Każda ze Stron zapewnia, aby procedury wyznaczania dostawców usługi powszechnej były otwarte dla wszystkich dostawców publicznych sieci telekomunikacyjnych lub publicznych usług telekomunikacyjnych, oraz wyznacza dostawców usługi powszechnej za pośrednictwem skutecznego, przejrzystego i niedyskryminującego mechanizmu.



4. Jeżeli Strona zdecyduje o finansowaniu świadczenia usługi powszechnej przez dostawcę, zapewnia ona, aby takie finansowanie nie przekraczało kosztów netto wynikających z obowiązku świadczenia usługi powszechnej.

#### ARTYKUŁ 23.14

##### Poufność informacji

1. Każda ze Stron zapewnia, aby dostawcy sieci telekomunikacyjnych lub usług telekomunikacyjnych nabywający w procesie negocjowania porozumień zgodnie z art. 23.5, 23.6, 23.9 i 23.10 informacje poufne od innego dostawcy sieci telekomunikacyjnych lub usług telekomunikacyjnych mogli wykorzystać takie informacje wyłącznie do celów, w których zostały one przekazane, i zawsze z poszanowaniem poufności takich informacji.

2. Każda ze Stron zapewnia poufność przekazów telekomunikacyjnych i związanych z nimi danych o ruchu przesyłanych w ramach korzystania z publicznych sieci telekomunikacyjnych lub publicznych usług telekomunikacyjnych, pod warunkiem że żadne przyjmowane przez nią w tym celu środki nie są stosowane w sposób, który mógłby stanowić środek arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji lub ukryte ograniczenie handlu usługami.

## ARTYKUŁ 23.15

### Udział podmiotów zagranicznych

W odniesieniu do udostępniania sieci telekomunikacyjnych lub świadczenia usług telekomunikacyjnych innych niż nadawanie publicznych sygnałów radiowych, poprzez obecność handlową, Strona nie może nakładać wymogów dotyczących spółek joint venture ani ograniczać udziału kapitału zagranicznego za pomocą górnych progów procentowych ograniczających udziały zagranicznych podmiotów lub całkowitej wartości inwestycji zagranicznych w ujęciu indywidualnym lub zbiorczym.

## ARTYKUŁ 23.16

### Otwarty i niedyskryminujący dostęp do internetu

1. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje środki w celu zapewnienia, aby dostawcy usług dostępu do internetu umożliwiali użytkownikom tych usług uzyskanie dostępu do wybranych przez nich informacji, treści i usług oraz ich rozpowszechnianie.
2. Ust. 1 pozostaje bez uszczerbku dla przepisów ustawowych i wykonawczych Strony dotyczących zgodności z prawem informacji, treści lub usług, o których mowa w tym ustępie.
3. Niezależnie od ust. 1 dostawcy usług dostępu do internetu mogą wdrażać niedyskryminujące<sup>1</sup>, rozsądne, przejrzyste i proporcjonalne środki zarządzania siecią, które są spójne z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony.

---

<sup>1</sup> Z zastrzeżeniem wyjątków określonych w przepisach ustawowych i wykonawczych Strony.

4. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje środki w celu zapewnienia, aby dostawcy usług dostępu do internetu umożliwiali użytkownikom tych usług korzystanie z wybranych przez nich urządzeń, o ile urządzenia te nie zagrażają bezpieczeństwu innych urządzeń, sieci lub usług świadczonych za pośrednictwem sieci.

## ARTYKUŁ 23.17

### Roaming międzynarodowy

1. Strony starają się współpracować w celu promowania przejrzystych i rozsądnych stawek za usługi roamingu międzynarodowego w taki sposób, aby wspierać wzrost handlu między Stronami oraz zwiększać dobrobyt konsumentów.
2. Każda ze Stron może podejmować działania w celu zwiększenia przejrzystości i konkurencji w odniesieniu do stawek za usługi roamingu międzynarodowego oraz alternatywnych rozwiązań technicznych wobec usług roamingowych, takie jak:
  - a) zapewnienie, aby informacje dotyczące stawek detalicznych były łatwo dostępne dla ogółu społeczeństwa; oraz
  - b) ograniczanie do minimum przeszkód w korzystaniu z alternatywnych rozwiązań technicznych wobec usług roamingowych, tak aby użytkownicy przyjeżdżający na terytorium Strony z terytorium drugiej Strony mogli uzyskać dostęp do usług telekomunikacyjnych za pomocą wybranego przez siebie urządzenia.

## ROZDZIAŁ 24

### USŁUGI MIĘDZYNARODOWEGO TRANSPORTU MORSKIEGO

#### ARTYKUŁ 24.1

##### Zakres stosowania, definicje i zasady

1. W niniejszym rozdziale określono zasady dotyczące liberalizacji usług międzynarodowego transportu morskiego na podstawie rozdziałów 17, 18 i 19.
2. Do celów niniejszego rozdziału, a także rozdziałów 17, 18 i 19 oraz załączników 17-A, 17-B i 17-C:
  - a) „usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania” oznaczają działalność polegającą na przechowywaniu kontenerów, na terenie portu lub na lądzie, w celu ich zapełnienia lub opróżnienia, napraw i udostępniania do załadunku;
  - b) „usługi w zakresie odprawy celnej” lub „usługi pośredników urzędów celnych” oznaczają działalność polegającą na przeprowadzaniu w imieniu innego podmiotu formalności celnych dotyczących przywozu, wywozu lub przewozu ładunków, bez względu na to, czy usługa ta stanowi główny przedmiot działalności usługodawcy czy zwyczajowe uzupełnienie głównego przedmiotu jego działalności;

- c) „transport od drzwi do drzwi lub transport multimodalny” oznacza przewóz ładunku odbywający się w ramach jednolitego dokumentu przewozowego, wykorzystujący więcej niż jeden rodzaj transportu i obejmujący międzynarodowy odcinek morski;
- d) „usługi dowozowe” oznaczają transport morski – wstępny i dalszy – między portami znajdującymi się na terytorium Strony, ładunków międzynarodowych, zwłaszcza kontenerowych, w drodze do miejsca przeznaczenia poza terytorium tej Strony;
- e) „usługi spedycyjne” oznaczają działalność polegającą na organizowaniu i monitorowaniu operacji przewozu w imieniu przewoźników poprzez nabywanie usług transportowych i usług powiązanych, przygotowanie dokumentacji oraz dostarczenie informacji handlowych;
- f) „ładunek międzynarodowy” oznacza ładunek przewożony między portem jednej Strony a portem drugiej Strony lub państwa trzeciego, lub między portem jednego państwa członkowskiego a portem innego państwa członkowskiego;
- g) „usługi międzynarodowego transportu morskiego” oznaczają przewóz osób lub ładunku statkiem morskim między portem jednej Strony a portem drugiej Strony lub państwa trzeciego, obejmujący bezpośrednie zawieranie umów z podmiotami świadczącymi inne usługi transportowe, w celu zapewnienia transportu od drzwi do drzwi lub transportu multimodalnego w ramach jednolitego dokumentu przewozowego, jednak nieobejmujący prawa do świadczenia tych innych usług transportowych;

- h) „usługi agencji morskich” oznaczają reprezentowanie, w charakterze agenta, na danym obszarze geograficznym, interesów linii żeglugi morskiej lub przedsiębiorstwa żeglugowego lub większej liczby takich linii lub przedsiębiorstw, do następujących celów:
  - (i) marketing i sprzedaż usług transportu morskiego i usług powiązanych, począwszy od kwotowania po fakturowanie, wystawianie konosamentów w imieniu przedsiębiorstw, nabywanie i odsprzedaż niezbędnych usług powiązanych, przygotowanie dokumentów oraz dostarczanie informacji handlowych; lub
  - (ii) działanie w imieniu spółek organizujących zawinięcia statku do portu lub przejęcie ładunków w razie potrzeby;
- i) „morskie usługi pomocnicze” oznaczają usługi w zakresie obsługi ładunku morskiego, usługi w zakresie odprawy celnej, usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania, usługi agencji morskich oraz usługi spedycji morskiej; oraz
- j) „usługi w zakresie obsługi ładunku morskiego” oznaczają działania wykonywane przez przedsiębiorstwa zajmujące się załadunkiem i rozładunkiem, w tym przez operatorów terminali portowych, jednak nieobejmujące działalności pracowników portowych w przypadkach, gdy nie są oni pracownikami przedsiębiorstw zajmujących się załadunkiem i rozładunkiem lub operatorów terminali portowych; działania objęte powyższą definicją obejmują organizację i nadzór:
  - i) załadunku ładunku na statek lub jego wyładunku ze statku;

(ii) mocowania lub odmocowywania ładunku; oraz

(iii) odbioru lub dostawy i przechowywania ładunków przed załadunkiem lub po rozładunku.

3. Mając na uwadze obecny poziom liberalizacji międzynarodowego transportu morskiego między Stronami, zastosowanie mają następujące zasady:

a) Strony skutecznie stosują zasadę nieograniczonego dostępu do międzynarodowych rynków morskich i handlu morskiego na zasadach komercyjnych i niedyskryminujących; oraz

b) każda ze Stron przyznaje statkom pływającym pod banderą drugiej Strony lub obsługiwanym przez usługodawców drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie, jakie przyznaje swoim własnym statkom, w tym w zakresie dostępu do portów, korzystania z infrastruktury i usług portowych oraz korzystania z morskich usług pomocniczych, a także w zakresie związanych z tym prowizji i opłat, infrastruktury celnej oraz dostępu do miejsc do cumowania i sprzętu do załadunku i rozładunku.

4. Stosując zasady, o których mowa w ust. 3, każda ze Stron:

a) nie wprowadza uzgodnień dotyczących dzielenia ładunku w przyszłych umowach z państwami trzecimi dotyczących usług międzynarodowego transportu morskiego, w tym handlu towarami masowymi w postaci płynnej i stałej oraz ładunków przewożonych liniowcami, a także wypowiada w rozsądnym terminie takie uzgodnienia w przypadkach, gdy zostały one zawarte we wcześniej podpisanych umowach; oraz

b) od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy znosi wszelkie jednostronne środki lub przeszkody administracyjne, techniczne lub inne, które mogłyby stanowić ukryte ograniczenie lub mieć dyskryminujący skutek w stosunku do swobodnego świadczenia usług w międzynarodowym transporcie morskim, oraz nie wprowadza jakichkolwiek takich środków lub przeszkód.

5. Każda ze Stron zezwala podmiotom drugiej Strony świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego na założenie i prowadzenie na jej terytorium przedsiębiorstwa zgodnie z warunkami przewidzianymi w wykazie szczegółowych zobowiązań w załącznikach 17-A, 17-B i 17-C.

6. Każda ze Stron udostępnia podmiotom drugiej Strony świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego, na rozsądnych i niedyskryminujących warunkach, następujące usługi w porcie: pilotaż, holowanie i pomoc holowniczą, zaopatrzenie, uzupełnianie paliwa i wody, odbiór odpadów i unieszkodliwienie odpadów balastowych, usługi kapitanatu portu, pomoc nawigacyjną, usługi operacyjne na nabrzeżu niezbędne dla funkcjonowania statku, włączając w to usługi komunikacyjne, dostawę wody i energii elektrycznej, usługi naprawcze w przypadku nagłych awarii, kotwiczenie, cumowanie oraz usługi związane z cumowaniem.

7. Każda ze Stron zezwala podmiotom świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego drugiej Strony na zmianę lokalizacji posiadanych lub dzierżawionych pustych kontenerów, które nie są przewożone jako ładunek za opłatą, między portami Chile lub między portami państwa członkowskiego.



## ROZDZIAŁ 25

### USŁUGI FINANSOWE

#### ARTYKUŁ 25.1

##### Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do środka przyjętego lub utrzymywanego przez Stronę odnoszącego się do:
  - a) instytucji finansowych drugiej Strony;
  - b) inwestorów drugiej Strony oraz inwestycji takich inwestorów w instytucje finansowe na terytorium danej Strony; lub
  - c) transgranicznego handlu usługami finansowymi.
2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że rozdział 17 ma zastosowanie do środka:
  - a) odnoszącego się do inwestora Strony oraz inwestycji tego inwestora w usługodawców finansowych niebędących instytucjami finansowymi; oraz

b) innego niż środek odnoszący się do świadczenia usług finansowych, odnoszącego się do inwestora Strony lub inwestycji tego inwestora w instytucję finansową na terytorium drugiej Strony.

3. Postanowienia rozdziałów 17 i 18 mają zastosowanie do środków objętych zakresem stosowania niniejszego rozdziału wyłącznie w zakresie, w jakim te postanowienia zostają włączone do niniejszego rozdziału i stanowią jego część.

4. Art. 17.5, art. 17.16–17.23 i art. 18.9 zostają niniejszym włączone do niniejszego rozdziału i stanowią jego część.

5. Rozdział 17 sekcja D zostaje niniejszym włączony do niniejszego rozdziału i stanowi jego część wyłącznie w odniesieniu do twierdzeń, że Strona naruszyła art. 17.16, 17.17, 17.18, 17.19, 17.20 i 17.21, art. 25.3 ust. 2 lub art. 25.5 ust. 2.

6. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do środka przyjętego lub utrzymanego przez Stronę odnoszącego się do:

- a) działalności prowadzonej przez bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną lub przez jakikolwiek inny podmiot publiczny w ramach realizacji polityki pieniężnej lub kursowej;
- b) działalności lub usług będących częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego; lub
- c) działalności prowadzonej lub usług świadczonych na rachunek Strony, z gwarancją Strony lub przy wykorzystaniu zasobów finansowych Strony, w tym jej podmiotów publicznych.

7. Niezależnie od ust. 6 niniejszy rozdział ma zastosowanie w zakresie, w jakim Strona zezwala na prowadzenie lub świadczenie jakiejkolwiek działalności lub usług, o których mowa w ust. 6 lit. b) lub c), przez jej własne instytucje finansowe w konkurencji z podmiotem publicznym lub instytucją finansową.

8. Art. 25.3 i art. 25.5–25.9 nie mają zastosowania do zamówień publicznych.

9. Art. 25.3 i art. 25.5–25.8 nie mają zastosowania do subsydiów udzielanych przez Stronę, w tym pożyczek, gwarancji i ubezpieczeń wspieranych przez władze publiczne.

## ARTYKUŁ 25.2

### Definicje

Do celów niniejszego rozdziału oraz załącznika 25:

- a) „transgraniczny usługodawca finansowy Strony” oznacza osobę Strony prowadzącą działalność polegającą na świadczeniu usług finansowych na terytorium Strony i zamierzającą świadczyć lub świadczącą usługę finansową w ramach transgranicznego świadczenia takiej usługi;

- b) „transgraniczne świadczenie usług finansowych” lub „transgraniczny handel usługami finansowymi” oznacza świadczenie usługi finansowej:
- (i) z terytorium jednej Strony na terytorium drugiej Strony; lub
  - (ii) na terytorium Strony przez osobę tej Strony na rzecz konsumenta usług drugiej Strony;
- c) „instytucja finansowa” oznacza usługodawcę świadczącego co najmniej jedną usługę finansową, który podlega regulacji lub nadzorowi w odniesieniu do świadczenia tych usług jako instytucja finansowa na podstawie prawa Strony, na której terytorium się znajduje, w tym znajdujący się na terytorium danej Strony oddział tego usługodawcy finansowego, którego siedziba główna znajduje się na terytorium drugiej Strony;
- d) „usługa finansowa” oznacza usługę o charakterze finansowym, w tym usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami, usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń). Usługi finansowe obejmują następujące rodzaje działalności:
- (i) usługi ubezpieczeniowe oraz związane z ubezpieczeniami;
    - A) ubezpieczenia bezpośrednie (w tym koasekuracja):
      - 1) na życie; oraz
      - 2) inne niż na życie;

- B) reasekuracja i retrocesja;
  - C) pośrednictwo ubezpieczeniowe, takie jak usługi brokerskie i agencyjne; oraz
  - D) pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, takie jak doradztwo ubezpieczeniowe, usługi aktuarialne, ocena ryzyka oraz likwidacja szkód; oraz
- (ii) usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń):
- A) przyjmowanie depozytów i innych funduszy zwrotnych od ludności;
  - B) udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów, w tym kredytów konsumenckich i kredytów hipotecznych, faktoring oraz finansowanie transakcji handlowych;
  - C) leasing finansowy;
  - D) wszelkie usługi w zakresie płatności i transferu środków pieniężnych, w tym karty kredytowe, obciążeniowe i debetowe, czeki podróżne oraz czeki bankierskie;
  - E) gwarancje i zobowiązania;

- F) transakcje z użyciem środków własnych lub na rzecz klientów, dokonywane na giełdzie, na rynku pozagiełdowym lub w inny sposób, których przedmiotem są:
- 1) instrumenty rynku pieniężnego (w tym czeki, weksle lub certyfikaty depozytowe);
  - 2) waluty obce;
  - 3) instrumenty pochodne, w tym kontrakty terminowe typu future i opcje;
  - 4) instrumenty kursu walutowego i stóp procentowych, włączając w to produkty takie jak swapy i kontrakty terminowe na stopę procentową;
  - 5) zbywalne papiery wartościowe; lub
  - 6) inne instrumenty zbywalne i aktywa finansowe, w tym kruszce w sztabach;
- G) udział w emisji wszystkich rodzajów papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu i inwestycjach – publicznych lub prywatnych – w charakterze agenta oraz świadczeniu usług z tym związanych;
- H) pośrednictwo na rynku pieniężnym;

- I) zarządzanie aktywami, takie jak zarządzanie płynnością lub portfelem aktywów, wszelkie formy zarządzania inwestycjami zbiorowymi, zarządzanie funduszami emerytalnymi, usługi w zakresie przechowywania, deponowania i powiernictwa;
  - J) usługi rozliczeniowe i rozrachunkowe dotyczące aktywów finansowych, w tym papierów wartościowych, instrumentów pochodnych oraz innych instrumentów zbywalnych;
  - K) dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych, przetwarzanie danych finansowych oraz dostarczanie oprogramowania dotyczącego finansów; oraz
  - L) doradztwo, pośrednictwo i inne pomocnicze usługi finansowe w zakresie wszystkich rodzajów działalności wymienionych w lit. A)–K), w tym informacje kredytowe i analizy kredytowe, badania i doradztwo w zakresie inwestycji i portfeli inwestycyjnych, a także doradztwo w zakresie przejęć oraz restrukturyzacji i strategii przedsiębiorstw;
- e) „usługodawca finansowy Strony” oznacza osobę fizyczną lub prawną Strony zamierzającą świadczyć lub świadczącą usługę finansową, niebędącą podmiotem publicznym;
- f) „inwestycja” oznacza inwestycję zdefiniowaną w art. 17.2 lit. k), przy czym do celów niniejszego rozdziału oraz załącznika 25, w odniesieniu do „pożyczek” i „instrumentów dłużnych”:
- (i) pożyczka udzielona instytucji finansowej lub instrument dłużny wyemitowany przez instytucję finansową stanowią inwestycję tylko wówczas, gdy są traktowane jako kapitał regulacyjny przez Stronę, na której terytorium znajduje się dana instytucja finansowa; oraz

- (ii) pożyczka udzielona przez instytucję finansową lub instrument dłużny będący jej własnością, inne niż pożyczka udzielona instytucji finansowej lub instrument dłużny wyemitowany przez tę instytucję, o których mowa w ppkt (i), nie stanowią inwestycji;

dla większej pewności należy wyjaśnić, że pożyczka udzielona przez transgranicznego usługodawcę finansowego lub instrument dłużny będący jego własnością, inne niż pożyczka udzielona instytucji finansowej lub instrument dłużny przez nią wyemitowany, jest inwestycją do celów rozdziału 17, jeżeli taka pożyczka lub instrument dłużny spełniają kryteria definicji „inwestycji” określone w art. 17.2 lit. k);

- g) „inwestor Strony” oznacza osobę fizyczną lub prawną Strony, która zamierza dokonać, dokonuje lub dokonała inwestycji w instytucje finansowe na terytorium drugiej Strony;

- h) „osoba prawna Strony” oznacza:

- (i) w przypadku Strony UE: osobę prawną utworzoną lub zorganizowaną na podstawie prawa Unii Europejskiej lub jednego lub większej liczby jej państw członkowskich i prowadzącą znaczącą działalność gospodarczą<sup>1</sup> na terytorium Unii Europejskiej; oraz
- (ii) w przypadku Chile: osobę prawną utworzoną lub zorganizowaną na podstawie prawa Chile i prowadzącą znaczącą działalność gospodarczą w Chile;

---

<sup>1</sup> Zgodnie z notyfikacją Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w ramach WTO (dok. WT/REG39/1) Strona UE rozumie, że pojęcie „rzeczywistego i trwałego powiązania” z gospodarką państwa członkowskiego, o którym mowa w art. 54 TFUE, jest równoważne pojęciu „znaczącej działalności gospodarczej”.



- i) „nowa usługa finansowa” oznacza usługę o charakterze finansowym, w tym usługi związane z istniejącymi i nowymi produktami lub sposób, w jaki produkt jest dostarczany, która nie jest świadczona przez jakiegokolwiek usługodawcę finansowego na terytorium Strony, ale która świadczona jest na terytorium drugiej Strony;
  
- j) „podmiot publiczny” oznacza:
  - (i) władze publiczne, bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną Strony lub jakikolwiek podmiot będący własnością Strony lub przez nią kontrolowany, który zajmuje się głównie wykonywaniem funkcji publicznych lub działań do celów publicznych, z wyłączeniem podmiotów zajmujących się głównie świadczeniem usług finansowych na warunkach komercyjnych; lub
  - (ii) podmiot prywatny realizujący zadania wykonywane zwykle przez bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną, w ramach wykonywania tych zadań; oraz
  
- k) „organizacja samoregulacyjna” oznacza organ pozarządowy, w tym giełdy lub rynki, na których prowadzony jest obrót papierami wartościowymi lub kontraktami terminowymi typu future, inną organizację lub stowarzyszenie, które wykonują uprawnienia regulacyjne lub nadzorcze wobec usługodawców finansowych lub instytucji finansowych na podstawie ustawy lub delegowania kompetencji, w stosownych przypadkach, przez władze lub organy centralne, regionalne lub lokalne.

## ARTYKUŁ 25.3

### Traktowanie narodowe

1. Każda ze Stron przyznaje inwestorom dokonującym inwestycji w instytucje finansowe drugiej Strony i przedsiębiorstwom stanowiącym inwestycje w instytucje finansowe traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie Strona ta przyznaje, w podobnych sytuacjach<sup>1</sup>, swoim własnym inwestorom dokonującym inwestycji w instytucje finansowe i ich przedsiębiorstwom będącym instytucjami finansowymi, w odniesieniu do zakładania przedsiębiorstw.
2. Każda ze Stron przyznaje inwestorom dokonującym inwestycji w instytucje finansowe drugiej Strony i ich inwestycjom w instytucje finansowe traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie Strona ta przyznaje, w podobnych sytuacjach<sup>2</sup>, swoim własnym inwestorom dokonującym inwestycji w instytucje finansowe i ich inwestycjom w instytucje finansowe, w odniesieniu do prowadzenia działalności.
3. Traktowanie przyznane przez Stronę na podstawie ust. 1 i 2 oznacza:
  - a) w odniesieniu do władz regionalnych lub lokalnych Chile – traktowanie nie mniej korzystne niż najkorzystniejsze traktowanie przyznane, w podobnych sytuacjach, przez ten szczebel władzy inwestorom z Chile dokonującym inwestycji w instytucje finansowe oraz ich inwestycjom w instytucje finansowe na jego terytorium;

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przyznanie traktowania w „podobnych sytuacjach” wymaga indywidualnej analizy opartej na faktach i zależy od całokształtu sytuacji.

<sup>2</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przyznanie traktowania w „podobnych sytuacjach” wymaga indywidualnej analizy opartej na faktach i zależy od całokształtu sytuacji.

- b) w odniesieniu do władz państwa członkowskiego lub władz w państwie członkowskim – traktowanie nie mniej korzystne niż najkorzystniejsze traktowanie przyznane, w podobnych sytuacjach, przez te władze inwestorom tego państwa członkowskiego dokonującym inwestycji w instytucje finansowe i ich inwestycjom w instytucje finansowe na jego terytorium<sup>1</sup>.

## ARTYKUŁ 25.4

### Zamówienia publiczne

1. Każda ze Stron zapewnia, aby instytucjom finansowym drugiej Strony ustanowionym na jej terytorium przyznano traktowanie nie mniej korzystne od traktowania przyznanego, w podobnych sytuacjach, jej własnym instytucjom finansowym w odniesieniu do wszelkich środków dotyczących zakupu towarów lub usług przez podmiot zamawiający do celów publicznych.
2. Stosowanie obowiązku traktowania narodowego przewidzianego w niniejszym artykule nadal podlega wyjątkom dotyczącym bezpieczeństwa oraz wyjątkom o charakterze ogólnym określonym w art. 28.3.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że traktowanie przyznane przez władze publiczne państwa członkowskiego lub władze publiczne w tym państwie członkowskim obejmuje, w stosownych przypadkach, regionalny i lokalny szczebel władzy.

## ARTYKUŁ 25.5

### Klauzula najwyższego uprzywilejowania

1. Każda ze Stron przyznaje inwestorom dokonującym inwestycji w instytucje finansowe drugiej Strony oraz ich przedsiębiorstwom stanowiącym inwestycje w instytucje finansowe, w odniesieniu do zakładania przedsiębiorstw, traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie Strona ta przyznaje, w podobnych sytuacjach<sup>1</sup>, inwestorom dokonującym inwestycji w instytucje finansowe państwa trzeciego oraz ich przedsiębiorstwom będącym instytucjami finansowymi.
2. Każda ze Stron przyznaje inwestorom dokonującym inwestycji w instytucje finansowe drugiej Strony oraz ich inwestycjom w instytucje finansowe, w odniesieniu do prowadzenia działalności, traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie Strona ta przyznaje, w podobnych sytuacjach<sup>2</sup>, inwestorom dokonującym inwestycji w instytucje finansowe państwa trzeciego oraz ich inwestycjom w instytucje finansowe.
3. Ust. 1 i 2 nie mogą być interpretowane jako zobowiązujące Stronę do rozszerzenia na inwestorów dokonujących inwestycji w instytucje finansowe drugiej Strony lub na ich inwestycje w instytucje finansowe korzystania z jakiegokolwiek traktowania wynikającego ze środków zapewniających uznanie norm, w tym norm lub kryteriów dotyczących zezwolenia, licencjonowania lub certyfikacji osoby fizycznej lub przedsiębiorstwa do prowadzenia działalności gospodarczej, lub środków ostrożności.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przyznanie traktowania w „podobnych sytuacjach” wymaga indywidualnej analizy opartej na faktach i zależy od całokształtu sytuacji.

<sup>2</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przyznanie traktowania w „podobnych sytuacjach” wymaga indywidualnej analizy opartej na faktach i zależy od całokształtu sytuacji.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że traktowanie, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie obejmuje procedur ani mechanizmów rozstrzygania sporów inwestycyjnych przewidzianych w innych międzynarodowych umowach inwestycyjnych lub umowach handlowych. Postanowienia prawa materialnego zawarte w innych międzynarodowych umowach inwestycyjnych lub umowach handlowych nie stanowią same w sobie „traktowania”, o którym mowa w ust. 1 i 2, a tym samym nie mogą stanowić naruszenia niniejszego artykułu, w przypadku braku środków przyjętych lub utrzymywanych przez Stronę. Środki Strony stosowane na podstawie takich postanowień prawa materialnego mogą stanowić „traktowanie” na podstawie niniejszego artykułu, a tym samym mogą stanowić naruszenie niniejszego artykułu.

## ARTYKUŁ 25.6

### Dostęp do rynku

1. W sektorach lub podsektorach wymienionych w sekcji B dodatków 25-1 i 25-2, w których podejmowane są zobowiązania związane z dostępem do rynku, Strona nie może przyjmować ani utrzymywać, na całym swoim terytorium albo w poszczególnych jednostkach podziału terytorialnego, w odniesieniu do dostępu do rynku przez założenie lub prowadzenie działalności instytucji finansowych przez inwestora drugiej Strony, środka, który:

- a) ogranicza liczbę instytucji finansowych w postaci kontyngentów liczbowych, monopolów, usługodawców na zasadzie wyłączności lub testu potrzeb ekonomicznych;
- b) ogranicza całkowitą wartość transakcji dotyczących usług finansowych lub aktywów, w postaci kontyngentów liczbowych lub testu potrzeb ekonomicznych;

- c) ogranicza całkowitą liczbę transakcji dotyczących usług finansowych lub całkowity wolumen wykonanych usług finansowych wyrażonych jako określone jednostki liczbowe, w postaci kontyngentów lub testu potrzeb ekonomicznych;
- d) ogranicza całkowitą liczbę osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w danym sektorze usług finansowych lub które instytucja finansowa może zatrudniać i które są niezbędne do świadczenia określonej usługi finansowej oraz bezpośrednio związane z jej świadczeniem, w postaci kontyngentów liczbowych lub testu potrzeb ekonomicznych; lub
- e) ogranicza do lub wymaga konkretnych rodzajów podmiotów prawnych lub wspólnych przedsięwzięć, za pośrednictwem których instytucja finansowa może świadczyć usługę.

2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy artykuł nie uniemożliwia Stronie wymagania od instytucji finansowej świadczenia określonych usług finansowych za pośrednictwem odrębnych osób prawnych, jeżeli zgodnie z prawem tej Strony zakres usług finansowych świadczonych przez daną instytucję finansową jest zbyt szeroki, aby mogły być one świadczone za pośrednictwem jednego podmiotu.

## ARTYKUŁ 25.7

### Transgraniczne świadczenie usług finansowych

1. Art. 18.4, 18.5, 18.6 i 18.7 zostają włączone do niniejszego rozdziału i stanowią jego część oraz mają zastosowanie do środków mających wpływ na transgranicznych usługodawców finansowych, którzy świadczą usługi finansowe określone w sekcji A dodatków 25-1 i 25-2.

2. Strona zezwala osobom znajdującym się na jej terytorium, a także swoim osobom fizycznym, niezależnie od miejsca pobytu, na zakup usług finansowych od znajdujących się na terytorium drugiej Strony transgranicznych usługodawców finansowych drugiej Strony. Niniejszy obowiązek nie wymaga od Strony udzielenia takim usługodawcom zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej lub sprzedaży bezpośredniej na jej terytorium. Strona może, do celów niniejszego obowiązku, zdefiniować „prowadzenie działalności gospodarczej” i „sprzedaż bezpośrednią”, pod warunkiem że definicje te nie są sprzeczne z ust. 1 niniejszego artykułu.

3. Bez uszczerbku dla innych środków regulacji ostrożnościowej transgranicznego handlu usługami finansowymi Strona może wymagać rejestracji transgranicznych usługodawców finansowych drugiej Strony oraz instrumentów finansowych lub uzyskania zezwolenia przez tych usługodawców oraz w odniesieniu do tych instrumentów.

## ARTYKUŁ 25.8

### Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Strona nie może wymagać, aby instytucja finansowa drugiej Strony mająca siedzibę na jej terytorium powoływała na członków zarządu lub na stanowiska w kadrze kierowniczej wyższego szczebla, takie jak członkowie kadry zarządzającej lub kierowniczej, osoby fizyczne posiadające określone obywatelstwo.

## ARTYKUŁ 25.9

### Wymogi dotyczące wyników

1. Strona nie może nakładać ani egzekwować jakiegokolwiek wymogu ani egzekwować jakiegokolwiek zobowiązania lub przedsięwzięcia w związku z założeniem instytucji finansowej lub działalnością instytucji finansowej Strony lub państwa trzeciego na jej terytorium, dotyczącego:
  - a) wywozu określonego poziomu lub odsetka towarów lub usług;
  - b) osiągnięcia określonego poziomu lub odsetka zawartości krajowej;
  - c) nabywania lub wykorzystywania towarów produkowanych lub usług świadczonych na jej terytorium lub przyznania preferencji takim towarom lub usługom, lub nabywania towarów lub usług od osób fizycznych lub przedsiębiorstw na jej terytorium;
  - d) powiązania w jakikolwiek sposób wolumenu lub wartości przywozu z wolumenem lub wartością wywozu lub z kwotą wpływów w walucie obcej związanych z taką instytucją finansową;
  - e) ograniczenia na jej terytorium sprzedaży towarów lub usług, które są produkowane lub świadczone przez taką instytucję finansową, poprzez powiązanie tej sprzedaży w jakikolwiek sposób z wolumenem lub wartością jej wywozu lub dochodów w walucie obcej;
  - f) przekazania technologii, procesu produkcji lub innej wiedzy zastrzeżonej na rzecz osoby fizycznej lub przedsiębiorstwa na jej terytorium;



- g) dostarczania wyłącznie z terytorium Strony towarów wyprodukowanych lub usług świadczonych przez daną instytucję finansową na określony rynek regionalny lub światowy;
- h) zlokalizowania na jej terytorium siedziby głównej tej instytucji finansowej na dany region świata, który jest szerszy niż terytorium Strony, lub na rynek światowy;
- i) zatrudniania określonej liczby lub określonego odsetka swoich obywateli; lub
- j) ograniczenia wywozu lub sprzedaży na wywóz.

2. Strona nie może uzależniać otrzymania lub dalszego otrzymywania korzyści, które są związane z założeniem instytucji finansowej lub działalnością instytucji finansowej Strony lub państwa trzeciego na jej terytorium, od spełnienia któregokolwiek z następujących wymogów:

- a) osiągnięcia określonego poziomu lub odsetka zawartości krajowej;
- b) nabywania lub wykorzystywania towarów produkowanych lub usług świadczonych na jej terytorium lub przyznania preferencji takim towarom lub usługom, lub nabywania towarów lub usług od osób fizycznych lub przedsiębiorstw na jej terytorium;
- c) powiązania w jakikolwiek sposób wolumenu lub wartości przywozu z wolumenem lub wartością wywozu lub z kwotą wpływów w walucie obcej związanych z taką instytucją finansową;

- d) ograniczenia na jej terytorium sprzedaży towarów lub usług, które są produkowane lub świadczone przez taką instytucję finansową, poprzez powiązanie tej sprzedaży w jakikolwiek sposób z wolumenem lub wartością jej wywozu lub dochodów w walucie obcej; lub
- e) ograniczenia wywozu lub sprzedaży na wywóz.

3. Ust. 2 nie może być interpretowany jako uniemożliwiający Stronie uzależnienie otrzymania lub dalszego otrzymywania korzyści związanych z założeniem instytucji finansowych lub prowadzeniem działalności instytucji finansowych na jej terytorium przez inwestora Strony lub państwa trzeciego od spełniania wymogu lokalizacji produkcji, świadczenia usług, szkolenia lub zatrudnienia pracowników, budowy lub rozbudowy poszczególnych zakładów lub prowadzenia prac badawczo-rozwojowych na jej terytorium.

4. Ust. 1 lit. f) nie ma zastosowania, jeżeli:

- a) Strona zezwala na korzystanie z prawa własności intelektualnej zgodnie z art. 31 lub art. 31*bis* porozumienia TRIPS lub przyjmuje lub utrzymuje środki wymagające ujawnienia danych lub innych informacji zastrzeżonych, które wchodzą w zakres stosowania art. 39 ust. 3 porozumienia TRIPS i są z nim zgodne; lub
- b) wymóg został nałożony lub zobowiązanie zostało wyegzekwowane przez sąd, sąd administracyjny lub organ ochrony konkurencji, aby przeciwdziałać praktyce uznanej w wyniku postępowania sądowego lub administracyjnego za naruszenie przepisów Strony dotyczących konkurencji.

5. Ust. 1 lit. a), b) i c) oraz ust. 2 lit. a) i b) nie mają zastosowania do wymogów dotyczących kwalifikacji towarów lub usług w związku z uczestnictwem w programach wspierania wywozu i pomocy zagranicznej.
6. Ust. 2 lit. a) i b) nie mają zastosowania do wymogów nałożonych przez Stronę dokonującą przywozu dotyczących składu towarów niezbędnego do kwalifikowania się do objęcia preferencyjną stawką celną lub preferencyjnym kontyngentem.
7. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy artykuł nie może być interpretowany jako wymagający od Strony zezwolenia na świadczenie określonej usługi w wymiarze transgranicznym, w przypadku gdy Strona ta przyjmuje lub utrzymuje ograniczenia lub zakazy dotyczące świadczenia takich usług, które są zgodne z zastrzeżeniami, warunkami lub kwalifikacjami określonymi w odniesieniu do sektora, podsektora lub rodzajów działalności wymienionych w załączniku 25.
8. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla zobowiązań Strony wynikających z porozumienia WTO.

## ARTYKUŁ 25.10

### Środki niespełniające wymogów

1. Art. 25.3, 25.5, 25.7, 25.8 i 25.9 nie mają zastosowania do:
  - a) jakiegokolwiek istniejącego środka niespełniającego wymogów utrzymywanego przez:
    - i) w przypadku Strony UE:
      - A) Unię Europejską, jak określono w sekcji C dodatku 25-1;
      - B) władz centralne państwa członkowskiego, jak określono w sekcji C dodatku 25-1;
      - C) regionalny szczebel władzy państwa członkowskiego, jak określono w sekcji C dodatku 25-1; lub
      - D) lokalny szczebel władzy; oraz
    - (ii) w przypadku Chile:
      - A) władze centralne, jak określono w sekcji C dodatku 25-2;

B) regionalny szczebel władzy, jak określono w sekcji C dodatku 25-2; lub

C) lokalny szczebel władzy;

b) dalszego stosowania lub bezzwłocznego przedłużenia obowiązywania wszelkich środków niespełniających wymogów, o których mowa w lit. a) niniejszego ustępu; lub

c) modyfikacji jakiegokolwiek środka niespełniającego wymogów, o którym mowa w lit. a) niniejszego ustępu, w zakresie, w jakim ta modyfikacja nie zmniejsza zgodności danego środka – w brzmieniu obowiązującym bezpośrednio przed modyfikacją – z art. 25.3, 25.5, 25.7, 25.8 lub 25.9.

2. Art. 25.3, 25.5, 25.7, 25.8 i 25.9 nie mają zastosowania do jakiegokolwiek środka Strony w odniesieniu do sektorów, podsektorów lub rodzajów działalności określonych przez tę Stronę w sekcji D, odpowiednio, dodatków 25-1 i 25-2.

3. Strona nie może wymagać, na podstawie jakiegokolwiek środka przyjętego po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy i objętego sekcją D dodatku 25-1 lub 25-2, aby inwestor drugiej Strony, ze względu na swoje obywatelstwo lub przynależność państwową, sprzedał lub zbył w inny sposób swoją instytucję finansową istniejącą w chwili, gdy dany środek wchodzi w życie.

4. Art. 25.6 nie ma zastosowania do jakiegokolwiek środka Strony w odniesieniu do sektorów, podsektorów lub rodzajów działalności określonych przez tę Stronę w sekcji B dodatku 25-1 lub 25-2.

5. W przypadku gdy Strona określiła zastrzeżenie do art. 17.9, 17.11, 17.12, 17.13, 18.4 lub 18.5 w załączniku 17-A lub 17-B, zastrzeżenie to stanowi również zastrzeżenie do art. 25.3, 25.5, 25.7, 25.8 lub 25.9, stosownie do przypadku, w zakresie, w jakim dany środek, sektor, podsektor lub rodzaj działalności określone w tym zastrzeżeniu są objęte niniejszym rozdziałem.

## ARTYKUŁ 25.11

### Wyłączenie ze względów ostrożności

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie uniemożliwia Stronie przyjęcia lub utrzymywania środków ze względów ostrożnościowych, takich jak środki służące:
  - a) ochronie inwestorów, deponentów, ubezpieczonych lub osób, względem których usługodawca finansowy ma obowiązek powierniczy; lub
  - b) zapewnieniu integralności i stabilności systemu finansowego Strony.
2. W przypadku gdy środki te nie są zgodne z postanowieniami niniejszej części niniejszej Umowy, nie mogą one być wykorzystywane jako sposoby unikania zobowiązań lub obowiązków Strony wynikających z niniejszej części niniejszej Umowy.

## ARTYKUŁ 25.12

### Przetwarzanie informacji

Żadne z postanowień niniejszej części niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako wymagające od Strony ujawnienia informacji odnoszących się do interesów i rachunków indywidualnych konsumentów lub jakiegokolwiek informacji poufnej lub informacji zastrzeżonej będącej w posiadaniu podmiotów publicznych.

## ARTYKUŁ 25.13

### Regulacje wewnętrzne i przejrzystość

1. Rozdział 20, z wyjątkiem art. 20.1 ust. 5 lit. c)–f), oraz rozdział 36 nie mają zastosowania do środków Strony objętych zakresem stosowania niniejszego rozdziału.
2. W zakresie, w jakim jest to możliwe, oraz w sposób zgodny ze swoim systemem prawnym dotyczącym przyjmowania środków każda ze Stron:
  - a) publikuje z wyprzedzeniem:
    - (i) przepisy ustawowe i wykonawcze o zasięgu ogólnym, których przyjęcie proponuje w odniesieniu do kwestii wchodzących w zakres stosowania niniejszego rozdziału; lub

- (ii) dokumenty, które zawierają wystarczająco szczegółowe informacje na temat takich ewentualnych nowych przepisów ustawowych i wykonawczych, aby umożliwić zainteresowanym osobom oraz drugiej Stronie ocenę, czy i w jaki sposób mogą one mieć znaczący wpływ na ich interesy;
- b) zapewnia zainteresowanym osobom oraz drugiej Stronie odpowiednią możliwość przedstawienia uwag dotyczących wszelkich proponowanych przepisów ustawowych i wykonawczych lub dokumentów opublikowanych zgodnie z lit. a);
- c) rozpatruje wszelkie uwagi przedłożone zgodnie z lit. b); oraz
- d) zapewnia rozsądny czas między publikacją wszelkich przepisów ustawowych i wykonawczych zgodnie z lit. a) ppkt (i) a dniem, w którym usługodawcy finansowi muszą zastosować się do tych przepisów.

3. Niniejszy artykuł ma zastosowanie do środków Strony dotyczących wymogów w zakresie licencjonowania i procedur licencyjnych oraz wymogów dotyczących kwalifikacji i procedur kwalifikacyjnych, a także ma zastosowanie wyłącznie w sektorach, w odniesieniu do których Strona podjęła szczegółowe zobowiązania na podstawie niniejszego rozdziału, oraz w zakresie, w jakim te szczegółowe zobowiązania mają zastosowanie.

4. Jeżeli Strona przyjmuje lub utrzymuje środki związane z wydawaniem zezwoleń na świadczenie usługi finansowej, zapewnia ona, aby:

- a) środki te były oparte na obiektywnych i przejrzystych kryteriach<sup>1</sup>;
- b) procedury udzielania zezwoleń były bezstronne i odpowiednio umożliwiały wnioskodawcom wykazanie, że spełniają wymogi, jeżeli takie wymogi istnieją; oraz

---

<sup>1</sup> Kryteria takie mogą obejmować między innymi kompetencje oraz zdolność do świadczenia usług, w tym zdolność do ich świadczenia w sposób zgodny z wymogami regulacyjnymi Strony. Właściwe organy mogą oceniać wagę przyznaną poszczególnym kryteriom.



c) procedury udzielania zezwoleń same w sobie nie stanowią nieuzasadnionej przeszkody w spełnieniu wymogów.

5. Jeżeli Strona wymaga zezwolenia<sup>1</sup> na świadczenie usługi finansowej, bezzwłocznie publikuje lub w inny sposób udostępnia publicznie informacje niezbędne wnioskodawcy do spełnienia wymogów oraz przestrzegania procedur dotyczących uzyskania, utrzymania, zmiany i odnowienia takiego zezwolenia. Takie informacje obejmują między innymi, o ile są dostępne:

a) wymogi i procedury dotyczące uzyskania, utrzymania, zmiany i odnowienia takiego zezwolenia;

b) dane kontaktowe odpowiednich właściwych organów;

c) procedury odwoławcze lub kontrolne w odniesieniu do decyzji dotyczących wniosków;

d) procedury monitorowania lub egzekwowania zgodności z warunkami licencji lub kwalifikacji; oraz

e) możliwości udziału społeczeństwa, na przykład w formie wysłuchania lub zgłoszenia uwag.

---

<sup>1</sup> Do celów niniejszego rozdziału „zezwolenie” oznacza pozwolenie na świadczenie usługi finansowej będące wynikiem procedury, której musi przestrzegać wnioskodawca w celu wykazania zgodności z wymogami w zakresie licencjonowania lub wymogami dotyczącymi kwalifikacji.

6. Jeżeli Strona wymaga uzyskania zezwolenia na świadczenie usługi finansowej, właściwe organy tej Strony:

- a) w zakresie, w jakim jest to możliwe, umożliwiają wnioskodawcy złożenie wniosku w dowolnym czasie w ciągu roku<sup>1</sup>;
- b) wyznaczają rozsądny termin na złożenie wniosku, jeżeli istnieją konkretne terminy dotyczące wniosków;
- c) bez zbędnej zwłoki przystępują do rozpatrzenia wniosku;
- d) podejmują starania na rzecz akceptowania wniosków w formie elektronicznej na takich samych warunkach dotyczących autentyczności jak w przypadku wniosków w formie papierowej; oraz
- e) akceptują kopie dokumentów uwierzytelnione zgodnie z prawem danej Strony zamiast dokumentów oryginalnych, chyba że wymagają oryginałów dokumentów w celu ochrony integralności procesu udzielania zezwoleń.

7. Każda ze Stron dąży do zapewnienia, aby procedury udzielania zezwoleń i formalności były jak najprostsze, oraz nie może komplikować ani opóźniać nadmiernie świadczenia usługi finansowej.

8. Każda ze Stron dąży do określenia orientacyjnych ram czasowych rozpatrzenia wniosku oraz, na wniosek wnioskodawcy i bez zbędnej zwłoki, udziela informacji na temat statusu wniosku.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że właściwe organy nie są zobowiązane do rozpoczęcia rozpatrywania wniosków poza urzędowymi godzinami pracy i dniami roboczymi.

9. Jeżeli właściwy organ uzna wniosek za niekompletny do celów rozpatrzenia zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony, w rozsądnym terminie oraz w zakresie, w jakim jest to możliwe:

- a) informuje wnioskodawcę, że wniosek jest niekompletny;
- b) na wniosek wnioskodawcy wskazuje dodatkowe informacje wymagane do uzupełnienia wniosku lub w inny sposób udziela wyjaśnień, dlaczego wniosek został uznany za niekompletny; oraz
- c) zapewnia wnioskodawcy możliwość<sup>1</sup> przedłożenia dodatkowych informacji wymaganych w celu uzupełnienia wniosku;

10. Jeżeli żadne z działań określonych w ust. 9 lit. a), b) lub c) nie jest możliwe, w przypadku gdy wniosek zostanie odrzucony z powodu niekompletności, właściwe organy mimo to zapewniają poinformowanie o tym wnioskodawcy w rozsądnym terminie.

11. Każda ze Stron zapewnia, aby jej właściwe organy, w odniesieniu do pobieranych przez siebie opłat za zezwolenie<sup>2</sup>, przekazywały wnioskodawcom wykaz opłat lub informacje na temat sposobu ich naliczania, a także aby nie stosowały tych opłat jako sposobów na uniknięcie zobowiązań lub obowiązków przez Stronę.

---

<sup>1</sup> Taka możliwość nie wymaga od właściwego organu zapewniania przedłużenia terminów.

<sup>2</sup> Opłaty za zezwolenie nie obejmują opłat z tytułu eksploatacji zasobów naturalnych, płatności aukcyjnych, przetargowych lub innych niedyskryminujących środków dotyczących przyznania koncesji ani obowiązkowych składek za świadczenie usługi powszechnej.

12. Właściwy organ musi podejmować decyzje w sposób niezależny i nie może odpowiadać przed jakąkolwiek osobą świadczącą usługi, w odniesieniu do których wymagane są licencja lub zezwolenie.
13. Każda ze Stron zapewnia, aby rozpatrzenie wniosku, w tym podjęcie ostatecznej decyzji, następowało w rozsądnym terminie po złożeniu kompletnego wniosku oraz aby wnioskodawca został poinformowany o decyzji dotyczącej wniosku, w miarę możliwości, na piśmie.
14. W przypadku gdy właściwy organ odrzuci wniosek, informuje się o tym wnioskodawcę, na jego wniosek lub z inicjatywy właściwego organu, na piśmie i bez zbędnej zwłoki. W zakresie, w jakim jest to możliwe, wnioskodawcę informuje się o powodach wydania decyzji o odrzuceniu wniosku oraz o terminach odwołania się od tej decyzji. Wnioskodawca powinien mieć możliwość ponownego przedłożenia wniosku w rozsądnym terminie.
15. Jeżeli wydanie zezwolenia wiąże się z koniecznością przeprowadzenia egzaminów, właściwy organ zapewnia przeprowadzanie takich egzaminów w odpowiednich odstępach czasu oraz przewiduje rozsądny termin umożliwiający wnioskodawcom złożenie wniosku o przystąpienie do egzaminu.
16. Każda ze Stron zapewnia, aby zezwolenie, po jego udzieleniu, stało się skuteczne bez zbędnej zwłoki, zgodnie z określonymi w nim warunkami.

## ARTYKUŁ 25.14

### Usługi finansowe nowe na terytorium Strony

1. Strona zezwala instytucji finansowej drugiej Strony, innej niż oddział, na świadczenie wszelkich nowych usług finansowych, na świadczenie których Strona ta zezwoliłaby swoim własnym instytucjom finansowym zgodnie ze swoimi przepisami, w podobnych sytuacjach, pod warunkiem że świadczenie tych nowych usług finansowych nie wymaga przyjęcia nowych lub zmiany istniejących przepisów ustawowych lub wykonawczych.
2. Strona może określić formę instytucjonalną i prawną, za pośrednictwem której nowa usługa finansowa może być świadczona, oraz może wymagać uzyskania zezwolenia na świadczenie danej usługi. Jeżeli wymagane jest takie zezwolenie, decyzję podejmuje się w rozsądnym terminie, a odmowa może nastąpić wyłącznie ze względów ostrożnościowych.
3. Niniejszy artykuł nie uniemożliwia instytucji finansowej Strony skierowania do drugiej Strony wniosku o rozważenie udzielenia zezwolenia na świadczenie usługi finansowej, która nie jest świadczona na terytorium którejkolwiek ze Stron. Wniosek taki podlega prawu Strony przyjmującej wniosek i nie podlega obowiązkom wynikającym z niniejszego artykułu.

## ARTYKUŁ 25.15

### Organizacje samoregulacyjne

Jeśli Strona wymaga, aby instytucja finansowa lub transgraniczny usługodawca finansowy drugiej Strony byli członkami organizacji samoregulacyjnej, uczestniczyli w niej lub mieli do niej dostęp w celu świadczenia usług finansowych na terytorium tej Strony, zapewnia ona, aby organizacja samoregulacyjna spełniała obowiązki określone w art. 17.9, 17.11, 18.4 i 18.5.

## ARTYKUŁ 25.16

### Systemy płatności i rozliczeń

Zgodnie z warunkami traktowania narodowego każda ze Stron przyznaje instytucjom finansowym drugiej Strony mającym siedzibę na jej terytorium dostęp do systemów płatności i rozliczeń obsługiwanych przez podmioty publiczne oraz do możliwości związanych z urzędową konsolidacją długu i refinansowaniem, dostępnych w ramach zwykłego prowadzenia działalności. Niniejszy artykuł nie przyznaje dostępu do narzędzi kredytodawcy ostatniego stopnia danej Strony.

## ARTYKUŁ 25.17

### Podkomitet ds. Usług Finansowych

1. W skład Podkomitetu ds. Usług Finansowych (zwanego dalej „podkomitetem”) ustanowionego na podstawie art. 8.8 ust. 1 wchodzi przedstawiciele Stron odpowiedzialni za usługi finansowe.
2. Podkomitet:
  - a) nadzoruje wykonywanie niniejszego rozdziału;
  - b) rozpatruje kwestie dotyczące usług finansowych kierowane do niego przez Stronę;
  - c) prowadzi dialog dotyczący regulacji sektora usług finansowych w celu poprawy wzajemnej wiedzy o odpowiednich systemach regulacyjnych Stron oraz współpracy przy opracowywaniu norm międzynarodowych; oraz
  - d) uczestniczy w procedurach rozstrzygania sporów zgodnie z art. 25.20.

## ARTYKUŁ 25.18

### Dyskusje i konsultacje techniczne

1. Strona może wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie dyskusji i konsultacji technicznych z drugą Stroną dotyczących jakiejkolwiek kwestii wynikającej z niniejszej części niniejszej Umowy i która ma wpływ na usługi finansowe. Druga Strona przychylnie rozpatruje taki wniosek. Strony przedstawiają podkomitetowi wyniki swoich dyskusji i konsultacji.
2. Każda ze Stron zapewnia, aby w trakcie tych dyskusji i konsultacji technicznych w skład jej delegacji wchodził urzędnicy posiadający odpowiednią wiedzę fachową w zakresie usług finansowych.
3. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być interpretowane jako wymagające od Strony:
  - a) odstępstwa od jej odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących wymiany informacji między finansowymi organami regulacyjnymi lub od wymogów umowy lub porozumienia między organami finansowymi Stron; lub
  - b) nałożenia na organy regulacyjne wymogu podejmowania jakiegokolwiek działania, które miałyby wpływ na określone kwestie regulacyjne, nadzorcze, administracyjne lub związane z egzekwowaniem.



4. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być interpretowane jako uniemożliwiające Stronie wymagającej do celów nadzorczych informacji dotyczących instytucji finansowej znajdującej się na terytorium drugiej Strony lub transgranicznego usługodawcy finansowego drugiej Strony zwrócenie się do właściwego organu regulacyjnego drugiej Strony o udzielenie informacji.

5. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków każdej ze Stron wynikających z rozdziału 38.

#### ARTYKUŁ 25.19

##### Rozstrzyganie sporów

1. Rozdział 38, w tym załączniki 38-A i 38-B, ma zastosowanie – ze zmianami wprowadzonymi niniejszym artykułem – do rozstrzygania sporów dotyczących stosowania lub interpretacji niniejszego rozdziału.

2. Oprócz wymogów określonych w art. 38.9 członkowie zespołu orzekającego muszą mieć wiedzę fachową lub doświadczenie w zakresie prawa lub praktyki w dziedzinie usług finansowych, co może obejmować regulację instytucji finansowych, chyba że Strony uzgodnią inaczej.

3. Podkomitet zaleca, aby Wspólny Komitet sporządził listę co najmniej 15 osób spełniających wymogi, o których mowa w ust. 2, które są skłonne i zdolne pełnić funkcję członków zespołu orzekającego. Wspólny Komitet sporządza taką listę nie później niż rok po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy. Lista składa się z trzech części:

- a) jednej części listy osób sporządzonej na podstawie propozycji Strony UE;
- b) jednej części listy osób sporządzonej na podstawie propozycji Chile; oraz
- c) jednej części listy osób niebędących obywatelami żadnej ze Stron i mających pełnić rolę przewodniczącego zespołu orzekającego.

4. Na każdej części listy musi znajdować się co najmniej pięć osób. Wspólny Komitet zapewnia, aby na liście znajdowała się zawsze taka minimalna liczba osób.

5. Do celów niniejszego rozdziału lista, o której mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, zastępuje – po jej sporządzeniu – listę sporządzoną zgodnie z art. 38.8 ust. 1.

## ARTYKUŁ 25.20

### Rozstrzygnięcie sporów inwestycyjnych dotyczących usług finansowych

1. Rozdział 17 sekcja D ma zastosowanie – ze zmianami wprowadzonymi niniejszym artykułem – do:

- a) sporów inwestycyjnych dotyczących środków przyjętych lub utrzymywanych przez Stronę odnoszących się do inwestorów i ich inwestycji w instytucje finansowe, do których ma zastosowanie niniejsza część niniejszej Umowy i w przypadku których inwestor twierdzi, że Strona naruszyła art. 25.3 ust. 2, art. 25.5 ust. 2, art. 17.17, 17.18, 17.19 lub 17.20; lub
- b) sporów inwestycyjnych wszczętych na podstawie rozdziału 17, w których powołano się na art. 25.11.

2. W przypadku sporu inwestycyjnego na podstawie ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu lub jeżeli pozwany powoła się na art. 25.11 zgodnie z ust. 1 lit. b) niniejszego artykułu w terminie 60 dni od złożenia skargi do Trybunału zgodnie z art. 17.30, skład orzekający Trybunału rozpatrujący sprawę może powołać, po konsultacji ze stronami sporu oraz zgodnie z art. 17.50, jednego lub większą liczbę ekspertów z listy przyjętej zgodnie z art. 25.19, w celu sporządzenia sprawozdania na temat wszelkich kwestii faktycznych dotyczących zagadnień związanych z usługami finansowymi podniesionych przez stronę sporu w ramach postępowania.

3. Ze względu na znaczenie prawa Strony do przyjęcia lub utrzymania środków ze względów ostrożnościowych, w przypadku gdy takie środki wchodzą w zakres stosowania art. 25.11, zastosowanie ma ten artykuł jako ważna odpowiedź na skargę na podstawie innych postanowień niniejszej części niniejszej Umowy, w tym art. 17.17. W następstwie wniosku o konsultacje zgodnie z art. 17.27 pozwany może skierować pisemny wniosek do podkomitetu w celu rozstrzygnięcia, czy, a jeżeli tak, to w jakim zakresie, środek będący przedmiotem wniosku o konsultacje jest uzasadniony na podstawie art. 25.11. Taki wniosek o wydanie opinii przedkłada się tak szybko, jak to możliwe po otrzymaniu wniosku o konsultacje. W następstwie takiego wniosku zawiesza się bieg terminów, o których mowa w art. 17.27, 17.28 i 17.30.
4. Po skierowaniu wniosku o wydanie opinii na podstawie ust. 3 podkomitet podejmuje, w dobrej wierze, próbę dokonania ustaleń. Każde takie ustalenie przekazywane jest bezzwłocznie stronom sporu.
5. W zakresie, w jakim podkomitet ustali, że środek jest uzasadniony na podstawie art. 25.11, nie można wnieść skargi do Trybunału na podstawie art. 17.30.
6. Jeżeli podkomitet nie dokona takiego ustalenia w terminie trzech miesięcy od skierowania wniosku o wydanie opinii na podstawie ust. 3 niniejszego artykułu, zawieszenie biegu terminów, o którym mowa w tym ustępie, przestaje obowiązywać.
7. Brak skierowania przez pozwanego takiego wniosku na podstawie ust. 3 niniejszego artykułu nie wpływa na prawo pozwanego do powoływania się na art. 25.11 w odpowiedzi na skargę na późniejszym etapie postępowania. Trybunał nie wyciąga żadnych niekorzystnych wniosków z faktu, że podkomitet nie doszedł do porozumienia w sprawie ustalenia.

## ROZDZIAŁ 26

### HANDEL CYFROWY

#### SEKCJA A

#### POSTANOWIENIA OGÓLNE

##### ARTYKUŁ 26.1

###### Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do handlu przy użyciu środków elektronicznych.
2. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do usług audiowizualnych.

##### ARTYKUŁ 26.2

###### Definicje

1. Do niniejszego rozdziału zastosowanie mają definicje zawarte w art. 17.2 i 18.2.

2. Do celów niniejszego rozdziału:
- a) „konsument” oznacza każdą osobę fizyczną lub – jeżeli przewidują to przepisy ustawowe i wykonawcze Strony – osobę prawną, które korzystają z publicznej usługi telekomunikacyjnej w celach niezwiązanych z działalnością handlową, gospodarczą lub zawodową;
  - b) „bezpośrednia komunikacja marketingowa” oznacza każdą formę reklamy handlowej, która służy przekazywaniu przez osobę fizyczną lub prawną wiadomości marketingowych bezpośrednio do użytkowników końcowych poprzez publiczne usługi telekomunikacyjne, i obejmuje przynajmniej pocztę elektroniczną oraz wiadomości tekstowe i multimedialne;
  - c) „uwierzytelnianie elektroniczne” oznacza proces, który umożliwia potwierdzenie:
    - (i) identyfikacji elektronicznej osoby fizycznej lub prawnej; lub
    - (ii) pochodzenia i integralności danych w formie elektronicznej;
  - d) „pieczęć elektroniczna” oznacza dane w formie elektronicznej wykorzystywane przez osobę prawną, które są dołączone do innych danych w formie elektronicznej lub logicznie z nimi powiązane w celu zapewnienia pochodzenia i integralności tych innych danych;

- e) „podpis elektroniczny” oznacza dane w formie elektronicznej, które są dołączone do innych danych w formie elektronicznej lub logicznie z nimi powiązane, i który spełnia następujące wymogi:
- (i) jest wykorzystywany przez osobę fizyczną do wyrażania zgody dotyczącej danych w formie elektronicznej, do których się odnosi; oraz
  - (ii) jest powiązany z danymi w formie elektronicznej, do których się odnosi, w sposób umożliwiający wykrycie każdej kolejnej zmiany danych w formie elektronicznej;
- f) „usługi zaufania” oznaczają usługę elektroniczną, na którą składa się tworzenie, weryfikacja i walidacja podpisów elektronicznych, pieczęci elektronicznych, elektronicznych znaczników czasu, usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego, usług uwierzytelniania witryny internetowej oraz certyfikatów powiązanych z tą usługą;
- g) „użytkownik końcowy” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, które korzystają z publicznej usługi telekomunikacyjnej lub wnioskuje o taką usługę, jako konsument albo – jeśli przewidują to przepisy ustawowe i wykonawcze Strony – w celach związanych z działalnością handlową, gospodarczą lub zawodową;
- h) „dane osobowe” oznaczają dane osobowe w rozumieniu art. 8.3 lit. r); oraz
- i) „publiczna usługa telekomunikacyjna” oznacza publiczną usługę telekomunikacyjną w rozumieniu art. 23.2 lit. j).

## ARTYKUŁ 26.3

### Prawo do wprowadzania regulacji

Strony potwierdzają prawo do wprowadzania na swoich terytoriach regulacji w celu osiągnięcia uzasadnionych celów polityki, takich jak ochrona zdrowia publicznego, usługi socjalne, edukacja, bezpieczeństwo, ochrona środowiska, w tym przeciwdziałanie zmianie klimatu, moralność publiczna, ochrona socjalna lub ochrona konsumentów, ochrona prywatności i danych, lub promowanie i ochrona różnorodności kulturowej.

## ARTYKUŁ 26.4

### Wyjątki

Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie uniemożliwia Stronom przyjęcia lub utrzymywania środków zgodnie z art. 25.11, 39.1 i 39.2 ze względów interesu publicznego określonych w tych postanowieniach.



## SEKCJA B

### PRZEPIY W DANYCH I OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH

#### ARTYKUŁ 26.5

##### Transgraniczny przeplyw danych

Strony są zobowiązane do zapewnienia transgranicznego przeplywu danych, aby ułatwić handel cyfrowy. W tym celu Strona nie może ograniczać transgranicznego przeplywu danych między Stronami poprzez:

- a) wymóg korzystania z systemów obliczeniowych lub elementów sieci na terytorium tej Strony w celu przetwarzania, w tym przez nałożenie wymogu korzystania z systemów obliczeniowych lub elementów sieci, które są certyfikowane lub zatwierdzone na terytorium tej Strony;
- b) wymóg lokalizacji danych na terytorium tej Strony do celów przechowywania lub przetwarzania;
- c) zakaz przechowywania lub przetwarzania na terytorium drugiej Strony; lub
- d) uzależnienie transgranicznego przekazywania danych od korzystania z systemów obliczeniowych lub elementów sieci na terytorium tej Strony lub od wymogów dotyczących lokalizacji na terytorium tej Strony.

## ARTYKUŁ 26.6

### Ochrona danych osobowych i prywatności

1. Każda ze Stron uznaje, że ochrona danych osobowych i prywatności jest prawem podstawowym oraz że zapewnienie wysokich standardów w tym zakresie przyczynia się do zwiększenia zaufania do gospodarki cyfrowej i do rozwoju handlu.
2. Każda ze Stron może przyjmować i utrzymywać środki, które uzna za odpowiednie w celu zapewnienia ochrony danych osobowych i prywatności, w tym przyjmować i stosować przepisy dotyczące transgranicznego przekazywania danych osobowych. Żadne z postanowień niniejszej części niniejszej Umowy nie wpływa na ochronę danych osobowych i prywatności zapewnianą przez środki Strony.

## SEKCJA C

### POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE

## ARTYKUŁ 26.7

### Opłaty celne od transmisji elektronicznych

Strona nie może nakładać opłat celnych od transmisji elektronicznych między osobą tej Strony a osobą drugiej Strony.

## ARTYKUŁ 26.8

### Brak wymogu uprzedniego zezwolenia

1. Strona nie może wymagać uprzedniego zezwolenia wyłącznie na podstawie tego, że usługa świadczona jest przez internet<sup>1</sup>, ani przyjmować lub utrzymywać jakiegokolwiek innego wymogu o skutku równoważnym.
2. Ust. 1 nie ma zastosowania do usług telekomunikacyjnych, nadawczych, hazardowych, usług reprezentacji prawnej ani do usług notariuszy lub usług świadczonych w ramach zawodów równoważnych w zakresie, w jakim mają one bezpośredni i szczególny związek z wykonywaniem władzy publicznej.

## ARTYKUŁ 26.9

### Zawieranie umów drogą elektroniczną

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej przepisy ustawowe i wykonawcze umożliwiały zawieranie umów drogą elektroniczną oraz aby wymogi prawne dotyczące umów nie stwarzały przeszkód w korzystaniu z umów zawartych drogą elektroniczną ani nie pozbawiały tych umów skutków prawnych i ważności z tego powodu, że zostały zawarte drogą elektroniczną.

---

<sup>1</sup> Usługa jest świadczona przez internet, gdy świadczy się ją za pośrednictwem środków elektronicznych, bez jednoczesnej obecności zainteresowanych osób.

2. Ust. 1 nie ma zastosowania do:
- a) usług nadawczych, hazardowych i usług reprezentacji prawnej;
  - b) usług notariuszy lub usług świadczonych w ramach zawodów równoważnych mających bezpośredni i szczególny związek z wykonywaniem władzy publicznej; oraz
  - c) umów ustanawiających lub przenoszących prawa do nieruchomości, umów, w przypadku których prawo wymaga czynności sądów, organów publicznych lub zawodów związanych z wykonywaniem władzy publicznej, umów poręczenia lub umów dodatkowych zabezpieczeń zawieranych przez osoby działające w celach niezwiązanych z ich działalnością handlową, gospodarczą lub zawodową, a także do umów podlegających prawu rodzinnemu lub prawu spadkowemu.

## ARTYKUŁ 26.10

### Usługi zaufania i uwierzytelnianie elektroniczne

1. Strona nie może kwestionować skutków prawnych lub dopuszczalności jako dowodu w postępowaniu sądowym lub administracyjnym usługi zaufania lub uwierzytelniania elektronicznego na podstawie tego, że mają one formę elektroniczną.

2. Strona nie może przyjmować ani utrzymywać środków, które:
  - a) zakazywałyby stronom transakcji elektronicznej określenia wzajemnie odpowiedniej metody uwierzytelniania elektronicznego w odniesieniu do ich transakcji; lub
  - b) pozbawiałyby strony transakcji elektronicznej możliwości przedstawienia organom sądowym lub administracyjnym dowodów na to, że ich transakcja elektroniczna jest zgodna z wszelkimi wymogami prawnymi w odniesieniu do usług zaufania lub do uwierzytelniania elektronicznego.
  
3. Niezależnie od ust. 2 Strona może wymagać, aby w odniesieniu do określonej kategorii transakcji elektronicznych metoda uwierzytelniania elektronicznego lub usługa zaufania:
  - a) była certyfikowana przez organ akredytowany zgodnie z jej prawem; lub
  - b) spełniała określone normy jakościowe, które muszą być obiektywne, przejrzyste i niedyskryminujące oraz odnosić się wyłącznie do szczególnych cech danej kategorii transakcji elektronicznych.

## ARTYKUŁ 26.11

### Zaufanie konsumentów w internecie

1. Strony uznają znaczenie zwiększenia zaufania konsumentów do handlu cyfrowego. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje środki w celu zapewnienia skutecznej ochrony konsumentów uczestniczących w transakcjach handlu elektronicznego, w tym środki, które:
- a) zakazują oszukańczych i podstępnych praktyk handlowych;
  - b) wymagają od dostawców towarów i usług działania w dobrej wierze oraz stosowania uczciwych praktyk handlowych, w tym w drodze zakazu nakładania na konsumentów opłat za niezamówione towary i usługi;
  - c) wymagają od dostawców towarów lub usług, aby przekazywali konsumentom jasne i dokładne informacje dotyczące ich tożsamości i danych kontaktowych<sup>1</sup>, a także dotyczące towarów lub usług, transakcji i mających zastosowanie praw konsumenta; oraz
  - d) zapewniają konsumentom dostęp do środków prawnych umożliwiających im dochodzenie ich praw, w tym prawo do środków naprawczych w przypadkach, gdy za towary lub usługi zapłacono i nie zostały one dostarczone lub przekazane zgodnie z ustaleniami.

---

<sup>1</sup> W przypadku usługodawców będących pośrednikami tożsamość i dane kontaktowe obejmują również informacje na temat tożsamości i danych kontaktowych faktycznego dostawcy towaru lub usługi.

2. Strony uznają znaczenie współpracy między swoimi odpowiednimi urzędami ochrony konsumentów, lub innymi odpowiednimi organami, w zakresie działań związanych z handlem elektronicznym w celu zwiększenia zaufania konsumentów.

#### ARTYKUŁ 26.12

##### Niezamówione materiały do celów bezpośredniej komunikacji marketingowej

1. Każda ze Stron zapewnia skuteczną ochronę użytkowników końcowych przed niezamówionymi materiałami do celów bezpośredniej komunikacji marketingowej.
2. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje skuteczne środki dotyczące niezamówionych materiałów do celów bezpośredniej komunikacji marketingowej, które:
  - a) wymagają od dostawców niezamówionych materiałów do celów bezpośredniej komunikacji marketingowej zapewnienia, aby odbiorcy byli w stanie zapobiegać dalszemu otrzymywaniu tych materiałów; lub
  - b) wymagają wyrażenia przez odbiorców zgody – zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi danej Strony – na otrzymywanie materiałów do celów bezpośredniej komunikacji marketingowej.
3. Każda ze Stron zapewnia, aby materiały do celów bezpośredniej komunikacji marketingowej były wyraźnie rozpoznawalne jako takie, jednoznacznie informowały o tym, w czym imieniu są przekazywane, oraz zawierały niezbędne informacje umożliwiające użytkownikom końcowym bezpłatne zażądanie zaprzestania ich przekazywania w dowolnym momencie.

## ARTYKUŁ 26.13

### Zakaz obowiązkowego przekazywania lub udostępniania kodu źródłowego

1. Strona nie może wymagać przekazywania ani udostępniania kodu źródłowego oprogramowania będącego własnością osoby fizycznej lub prawnej drugiej Strony. Niniejszy ustęp nie ma zastosowania do dobrowolnego przekazywania lub udostępniania kodu źródłowego na zasadach komercyjnych przez osobę drugiej Strony, na przykład w kontekście transakcji zamówienia publicznego lub umowy podlegającej negocjacom. Żadne z postanowień niniejszego ustępu nie uniemożliwia osobie Strony licencjonowania jej oprogramowania komputerowego na zasadzie wolnego i otwartego oprogramowania.
2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że art. 25.11, 39.1 i 39.2 mogą mieć zastosowanie do środków Strony przyjętych lub utrzymywanych w kontekście procedury certyfikacji.
3. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie wpływa na:
  - a) wymogi sądu, sądu administracyjnego lub organu ochrony konkurencji mające przeciwdziałać naruszeniu prawa konkurencji;
  - b) ochronę i egzekwowanie praw własności intelektualnej; lub
  - c) prawo Strony do podejmowania środków zgodnie z art. 28.3.



## ARTYKUŁ 26.14

### Współpraca w kwestiach regulacyjnych w odniesieniu do handlu cyfrowego

1. Strony współpracują poprzez wymianę informacji dotyczących ich odnośnego prawa, a także wdrażania tego prawa, dotyczącego kwestii regulacyjnych pojawiających się w kontekście handlu cyfrowego, w tym:
  - a) uznawania i ułatwiania świadczenia interoperacyjnych transgranicznych usług zaufania i usług uwierzytelniania elektronicznego;
  - b) traktowania bezpośredniej komunikacji marketingowej;
  - c) ochrony konsumentów w internecie; oraz
  - d) wszelkich innych kwestii regulacyjnych mających znaczenie dla rozwoju handlu cyfrowego.
2. Strony utrzymują dialog w oparciu o wymianę informacji, o której mowa w ust. 1.
3. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do przepisów i środków Strony dotyczących ochrony danych osobowych i prywatności, w tym transgranicznego przekazywania danych osobowych.

## ARTYKUŁ 26.15

### Przegląd

Na wniosek którejkolwiek ze Stron Podkomitet ds. Usług i Inwestycji, o którym mowa w art. 18.10, dokonuje przeglądu wykonania niniejszego rozdziału, w szczególności w świetle odpowiednich zmian mających wpływ na handel cyfrowy, które mogą pojawić się w związku z nowymi modelami biznesowymi lub technologiami. Podkomitet ds. Usług i Inwestycji składa sprawozdanie ze swoich ustaleń Wspólnemu Komitetowi oraz kieruje do niego wszelkie niezbędne zalecenia.

## ROZDZIAŁ 27

### PRZEPIŁYWY KAPITAŁU, PŁATNOŚCI I TRANSFERY ORAZ TYMCZASOWE ŚRODKI OCHRONNE

## ARTYKUŁ 27.1

### Cel i zakres stosowania

Celem niniejszego rozdziału jest umożliwienie swobodnego przepływu kapitału i płatności związanych z transakcjami zliberalizowanymi na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy rozdział podlega załącznikowi 17-E.

## ARTYKUŁ 27.2

### Rachunek bieżący

Bez uszczerbku dla innych postanowień niniejszej części niniejszej Umowy każda ze Stron umożliwia, w walucie w pełni wymiennej oraz zgodnie z postanowieniami Umowy o Międzynarodowym Funduszu Walutowym zawartej w Bretton Woods w New Hampshire w dniu 22 lipca 1944 r., dokonywanie wszelkich płatności i transferów w odniesieniu do transakcji na rachunku bieżącym bilansu płatniczego objętych zakresem stosowania niniejszej części niniejszej Umowy.

## ARTYKUŁ 27.3

### Przepływy kapitału

Bez uszczerbku dla innych postanowień niniejszej części niniejszej Umowy każda ze Stron umożliwia, w odniesieniu do transakcji na rachunku kapitałowym i finansowym bilansu płatniczego, swobodny przepływ kapitału do celów liberalizacji inwestycji i innych transakcji, jak przewidziano w rozdziałach 17, 18 i 25.

## ARTYKUŁ 27.4

### Stosowanie przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących przepływów kapitału, płatności lub transferów

1. Art. 17.20, 27.2 i 27.3 nie mogą być interpretowane jako uniemożliwiające Stronie stosowanie jej przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących:
  - a) upadłości, niewypłacalności lub ochrony praw wierzycieli;
  - b) emisji, obrotu lub dokonywania transakcji na instrumentach finansowych, takich jak papiery wartościowe, kontrakty terminowe typu future lub instrumenty pochodne;
  - c) sprawozdawczości finansowej lub przechowywania zapisów dotyczących przepływów kapitału, płatności lub transferów, jeżeli jest to konieczne do wspierania organów ścigania lub finansowych organów regulacyjnych;
  - d) czynów zabronionych, praktyk podstępnych lub oszukańczych;
  - e) zapewnienia zgodności z postanowieniami lub wyrokami wydanymi w postępowaniach sądowych lub administracyjnych; lub
  - f) systemów zabezpieczenia społecznego, publicznych systemów emerytalnych lub obowiązkowych programów oszczędnościowych.
2. Przepisy ustawowe i wykonawcze, o których mowa w ust. 1, stosuje się w sposób sprawiedliwy i niedyskryminujący oraz w sposób, który nie stanowi ukrytych ograniczeń w przepływie kapitału, płatnościach lub transferach.

## ARTYKUŁ 27.5

### Tymczasowe środki ochronne

W wyjątkowych okolicznościach poważnych trudności w funkcjonowaniu unii gospodarczej i walutowej Unii Europejskiej, lub groźby ich wystąpienia, Strona UE może przyjąć lub utrzymywać środki ochronne w odniesieniu do przepływu kapitału, płatności lub transferów przez okres nieprzekraczający sześciu miesięcy. Środki te muszą być ograniczone do zakresu, jaki jest absolutnie niezbędny.

## ARTYKUŁ 27.6

Ograniczenia w przypadku trudności związanych z bilansem płatniczym i finansami zagranicznymi

1. Jeżeli Strona doświadcza poważnych trudności w zakresie bilansu płatniczego lub finansów zagranicznych, lub groźby ich wystąpienia, może ona przyjąć lub utrzymywać środki ograniczające w odniesieniu do przepływu kapitału, płatności lub transferów<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że poważne trudności w zakresie bilansu płatniczego lub finansów zagranicznych, lub groźba ich wystąpienia, mogą być spowodowane między innymi poważnymi problemami związanymi z polityką pieniężną lub kursową, lub groźbą takich trudności.

2. Środki, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu:
  - a) muszą być zgodne, w stosownych przypadkach, z postanowieniami Umowy o Międzynarodowym Funduszu Walutowym;
  - b) nie mogą przekraczać środków niezbędnych do zaradzenia sytuacji, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu;
  - c) muszą mieć charakter tymczasowy i muszą być, w miarę poprawy sytuacji, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, stopniowo usuwane;
  - d) nie mogą prowadzić do niepotrzebnych szkód dla handlowych, gospodarczych lub finansowych interesów drugiej Strony; oraz
  - e) muszą mieć charakter niedyskryminujący w porównaniu z państwami trzecimi w podobnych sytuacjach.
  
3. W przypadku handlu towarami każda ze Stron może przyjąć lub utrzymywać środki ograniczające w celu zabezpieczenia jej pozycji w zakresie finansów zagranicznych lub jej bilansu płatniczego. Środki takie muszą być zgodne z postanowieniami GATT 1994 oraz Uzgodnienia w sprawie postanowień dotyczących bilansu płatniczego w Układzie ogólnym w sprawie taryf celnych i handlu 1994.
  
4. W przypadku handlu usługami każda ze Stron może przyjąć lub utrzymywać środki ograniczające w celu zabezpieczenia jej pozycji w zakresie finansów zagranicznych lub jej bilansu płatniczego. Środki takie muszą być zgodne z art. XII GATS.
  
5. Strona przyjmująca lub utrzymująca środki, o których mowa w ust. 1 i 2, bezzwłocznie powiadamia o nich drugą Stronę.

6. Jeżeli środki ograniczające są przyjęte lub utrzymywane na podstawie niniejszego artykułu, Strony bezzwłocznie odbywają konsultacje w ramach Podkomitetu ds. Usług i Inwestycji, chyba że takie konsultacje odbywają się na innych forach, których członkami są obie Strony. W ramach konsultacji dokonuje się oceny trudności w zakresie bilansu płatniczego lub finansów zagranicznych, które doprowadziły do przyjęcia odnośnych środków, uwzględniając między innymi czynniki takie, jak:

- a) charakter i zakres trudności;
- b) zewnętrzne warunki gospodarcze i handlowe; oraz
- c) ewentualne dostępne alternatywne środki naprawcze.

7. W ramach konsultacji na podstawie ust. 6 rozpatrywana jest kwestia zgodności środków ograniczających z ust. 1 i 2 niniejszego artykułu. Konsultacje te opierają się na wszelkich odpowiednich ustaleniach statystycznych lub faktycznych przedstawionych przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW), jeśli są one dostępne, a we wnioskach uwzględnia się dokonaną przez MFW ocenę bilansu płatniczego i sytuacji w zakresie finansów zagranicznych danej Strony.

## ROZDZIAŁ 28

### ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

#### ARTYKUŁ 28.1

##### Definicje

Do celów niniejszego rozdziału oraz załączników 28-A i 28-B:

- a) „towary lub usługi komercyjne” oznaczają towary lub usługi na ogół sprzedawane lub oferowane do sprzedaży na rynku komercyjnym nabywcom niepublicznym i przez takich nabywców zwykle nabywane do celów niepublicznych;
- b) „usługa budowlana” oznacza usługę, której celem jest realizacja, za pomocą dowolnych środków, robót inżynierskich lub budowlanych, zgodnie z działem 51 CPC;
- c) „aukcja elektroniczna” oznacza powtarzalny proces realizowany z wykorzystaniem środków elektronicznych służący do przedstawienia przez dostawców nowych cen lub nowych wartości w przypadku wymiernych elementów oferty innych niż cena i związanych z kryteriami oceny, lub obu tych elementów, w wyniku którego powstaje ranking ofert lub zmiana kolejności ofert w rankingu;



- d) „na piśmie” lub „pisemne” oznacza każde wyrażenie słowne lub liczbowe, które można odczytać, powielić, a następnie przekazać; może obejmować informacje przesyłane i przechowywane w formie elektronicznej;
- e) „przetarg bezpośredni” oznacza metodę udzielania zamówienia, zgodnie z którą podmiot zamawiający kontaktuje się z wybranym przez siebie dostawcą lub wybranymi przez siebie dostawcami;
- f) „środek” oznacza wszelkie ustawy, rozporządzenia, procedury, wytyczne lub praktyki administracyjne, lub wszelkie działania podmiotu zamawiającego dotyczące zamówienia objętego niniejszą Umową;
- g) „wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania” oznacza wykaz dostawców uznanych przez podmiot zamawiający za spełniających warunki włączenia do tego wykazu, z którego podmiot zamawiający zamierza skorzystać więcej niż raz;
- h) „ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia” oznacza ogłoszenie opublikowane przez podmiot zamawiający, w którym zaprasza on zainteresowanych dostawców do złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału lub złożenia oferty, lub obu tych dokumentów;
- i) „zobowiązania offsetowe” oznaczają wszelkie warunki lub zobowiązania, które wspierają rozwój lokalny lub poprawiają bilans płatniczy Strony, takie jak korzystanie z zawartości krajowej, licencje na technologię, inwestycje, handel wymienny oraz podobne działania lub wymogi;
- j) „przetarg otwarty” oznacza metodę udzielania zamówienia, zgodnie z którą każdy zainteresowany dostawca może złożyć ofertę;

- k) „podmiot zamawiający” oznacza podmiot objęty sekcją A, B lub C załącznika 28-A lub 28-B;
- l) „kwalifikujący się dostawca” oznacza dostawcę uznanego przez podmiot zamawiający za spełniającego warunki udziału;
- m) „przetarg selektywny” oznacza metodę udzielania zamówienia, zgodnie z którą podmiot zamawiający zaprasza do składania ofert jedynie kwalifikujących się dostawców;
- n) „usługi” obejmują usługi budowlane, o ile nie określono inaczej;
- o) „norma” oznacza dokument zatwierdzony przez uznaną jednostkę, przewidujący – do powszechnego i wielokrotnego stosowania – zasady, wytyczne lub cechy charakterystyczne towarów lub usług, lub związanych z nimi procesów i metod produkcji, których przestrzeganie nie jest obowiązkowe; dokument ten może ponadto zawierać wyłącznie terminologię, symbole, wymogi dotyczące opakowania, znakowania lub etykietowania odnoszące się do towaru, usługi, procesu lub metody produkcji, lub może dotyczyć wyłącznie tych kwestii;
- p) „dostawca” oznacza osobę lub grupę osób, które dostarczają lub mogą dostarczać towary lub usługi; oraz

- q) „specyfikacja techniczna” oznacza wymóg w postępowaniu przetargowym, w którym:
- (i) określono charakterystykę:
    - A) towarów będących przedmiotem zamówienia, w tym jakość, wydajność, bezpieczeństwo i wymiary, lub procedury i metody ich wytworzenia; lub
    - B) usług będących przedmiotem zamówienia, w tym jakość, wydajność, bezpieczeństwo, lub procedury lub metody ich świadczenia; lub
  - (ii) wskazano warunki dotyczące terminologii, symboli, opakowania, oznakowania lub etykietowania w odniesieniu do towaru lub usługi.

## ARTYKUŁ 28.2

### Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do wszelkich środków dotyczących zamówień objętych niniejszą Umową, bez względu na to, czy udzielane są one wyłącznie czy częściowo za pomocą środków elektronicznych.

2. Do celów niniejszego rozdziału „zamówienie objęte niniejszą Umową” oznacza zamówienie do celów publicznych:

- a) na towar, usługę lub dowolną ich kombinację:
  - (i) określone w załączniku 28-A lub 28-B; oraz
  - (ii) udzielane w celach innych niż komercyjna sprzedaż lub odsprzedaż, lub wykorzystanie w produkcji lub dostawie towaru lub usługi przeznaczonych do komercyjnej sprzedaży lub odsprzedaży;
- b) realizowane za pomocą dowolnych środków umownych, w tym zakupu, leasingu oraz najmu lub sprzedaży ratalnej, z opcją zakupu lub bez tej opcji;
- c) którego wartość w chwili publikacji ogłoszenia zgodnie z art. 28.6, oszacowana zgodnie z ust. 6–8 niniejszego artykułu, jest co najmniej równa odpowiedniemu progowi określonemu w załączniku 28-A lub 28-B;
- d) składane przez podmiot zamawiający; oraz
- e) którego nie wyłączono w inny sposób z zakresu stosowania na podstawie ust. 3 niniejszego artykułu lub załącznika 28-A lub 28-B.

3. O ile załącznik 28-A lub 28-B nie stanowi inaczej, niniejszy rozdział nie ma zastosowania do:
- a) nabycia lub dzierżawy gruntów, istniejących budynków lub innych nieruchomości lub praw do nich;
  - b) porozumień pozaumownych lub jakichkolwiek innych form wsparcia, które zapewnia Strona, w tym porozumień o współpracy, dotacji, pożyczek, subsydiów, udziałów kapitałowych, gwarancji i ulg podatkowych;
  - c) zamówienia lub nabycia usług agencji fiskalnych lub instytucji depozytowych, usług likwidacji i zarządzania na potrzeby regulowanych instytucji finansowych lub usług w zakresie sprzedaży, umorzenia i dystrybucji długu publicznego, łącznie z pożyczkami i obligacjami państwowymi, weksłami i innymi papierami wartościowymi;
  - d) umów o pracę w sektorze publicznym;
  - e) zamówień udzielanych:
    - (i) w celu zapewnienia międzynarodowego wsparcia, w tym pomocy rozwojowej;

- (ii) zgodnie ze szczególną procedurą lub warunkami umowy międzynarodowej dotyczącej stacjonowania wojsk lub wspólnej realizacji projektu przez państwa-sygnatariuszy; lub
- (iii) zgodnie ze szczególną procedurą lub warunkami organizacji międzynarodowej, lub w ramach finansowania poprzez międzynarodowe dotacje, pożyczki lub inny rodzaj wsparcia, jeżeli mająca zastosowanie procedura lub warunki byłyby niezgodne z niniejszym rozdziałem; lub

f) usług finansowych.

4. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do każdego zamówienia objętego załącznikiem 28-A lub 28-B, w którym zobowiązania każdej ze Stron określono, jak następuje:

- a) w sekcji A załączników 28-A i 28-B – podmioty administracji centralnej, których zamówienia są objęte niniejszym rozdziałem;
- b) w sekcji B załączników 28-A i 28-B – podmioty administracji poniżej szczebla centralnego, których zamówienia są objęte niniejszym rozdziałem;
- c) w sekcji C załączników 28-A i 28-B – wszelkie inne podmioty, których zamówienia są objęte niniejszym rozdziałem;
- d) w sekcji D załączników 28-A i 28-B – towary objęte niniejszym rozdziałem;

- e) w sekcji E załączników 28-A i 28-B – usługi, z wyjątkiem usług budowlanych, objęte niniejszym rozdziałem;
- f) w sekcji F załączników 28-A i 28-B – usługi budowlane objęte niniejszym rozdziałem;
- g) w sekcji G załączników 28-A i 28-B – koncesje na roboty budowlane objęte niniejszym rozdziałem;
- h) w sekcji H załączników 28-A i 28-B – uwagi ogólne;
- i) w sekcji I załączników 28-A i 28-B – media, za pośrednictwem których Strona publikuje swoje ogłoszenia o zamówieniach, ogłoszenia o udzieleniu zamówienia oraz inne informacje związane z jej systemem udzielania zamówień publicznych określone w niniejszym rozdziale;
- j) w sekcji J załącznika 28-B – kurs wymiany, który ma być stosowany w odniesieniu do wartości progowych.

5. Jeżeli podmiot zamawiający wymaga w kontekście zamówienia objętego niniejszą Umową, aby osoba nieobjęta załącznikiem 28-A lub 28-B uczestniczyła w przetargach zgodnie ze szczególnymi wymogami, do takich wymogów stosuje się odpowiednio art. 28.4.

6. Szacując wartość zamówienia w celu ustalenia, czy jest to zamówienie objęte niniejszą Umową, podmiot zamawiający:

- a) nie może dzielić zamówienia na oddzielne zamówienia ani wybierać lub stosować określonej metody wyceny w celu oszacowania wartości zamówienia z zamiarem całkowitego lub częściowego wyłączenia go z zakresu stosowania niniejszego rozdziału; oraz

- b) uwzględnia szacunkową maksymalną całkowitą wartość zamówienia dla całego okresu obowiązywania umowy, bez względu na to, czy jest ono udzielane jednemu dostawcy czy większej liczbie dostawców, biorąc pod uwagę wszystkie rodzaje wynagrodzenia, w tym:
  - (i) składki, opłaty, prowizje i odsetki; oraz
  - (ii) jeżeli w zamówieniu przewidziano możliwość wykorzystania opcji – całkowitą wartość takich opcji.

7. Jeżeli indywidualny wymóg zamówienia skutkuje zawarciem więcej niż jednej umowy lub zawarciem odrębnych umów na poszczególne części (zwanym dalej „powtarzającymi się umowami”), podstawą obliczenia szacunkowej maksymalnej całkowitej wartości zamówienia jest:

- a) wartość powtarzających się umów na towary lub usługi tego samego typu zawartych w ciągu poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym podmiotu zamawiającego, dostosowana, w miarę możliwości, aby uwzględnić przewidywane zmiany w ilości lub w wartości towarów lub usług zamawianych w okresie kolejnych 12 miesięcy; lub
- b) szacunkowa wartość powtarzających się umów na towary lub usługi tego samego typu, które mają zostać zawarte w ciągu 12 miesięcy następujących po udzieleniu pierwszego zamówienia lub w ciągu roku budżetowego podmiotu zamawiającego.



8. W przypadku zamówień w postaci dzierżawy, wynajmu lub sprzedaży ratalnej towarów lub usług, lub zamówień, w przypadku których nie określono całkowitej ceny, podstawą wyceny jest:

- a) w przypadku umów w sprawie zamówień na czas określony:
  - (i) jeżeli okres obowiązywania umowy wynosi nie więcej niż 12 miesięcy – szacunkowa całkowita wartość maksymalna zamówienia w okresie obowiązywania umowy;
  - (ii) jeżeli okres obowiązywania umowy przekracza 12 miesięcy – szacunkowa całkowita wartość maksymalna zamówienia, łącznie z każdą szacunkową wartością końcową;
- b) umów w sprawie zamówień na czas nieokreślony – szacowana miesięczna opłata pomnożona przez 48;
- c) w przypadku gdy nie jest pewne, czy umowa zostanie zawarta na czas określony, stosuje się lit. b).

### ARTYKUŁ 28.3

#### Wyjątki dotyczące bezpieczeństwa i wyjątki o charakterze ogólnym

1. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako uniemożliwiające którejkolwiek ze Stron podejmowanie jakichkolwiek działań lub nieujawnianie informacji, które Strona ta uznaje za konieczne do ochrony swoich podstawowych interesów bezpieczeństwa związanych z zakupem broni, amunicji lub materiałów wojennych, lub z zakupami niezbędnymi do celów bezpieczeństwa narodowego lub obrony narodowej.

2. Z zastrzeżeniem wymogu, że środków takich nie stosuje się w sposób stanowiący arbitralną lub nieuzasadnioną dyskryminację między Stronami w przypadku gdy występują takie same warunki, lub ukryte ograniczenie w handlu międzynarodowym, żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako uniemożliwiające Stronom nakładanie lub egzekwowanie środków:

- a) niezbędnych do ochrony moralności publicznej, porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego;
- b) niezbędnych do ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin;
- c) niezbędnych do ochrony własności intelektualnej; lub
- d) dotyczących towarów lub usług pochodzących z pracy osób niepełnosprawnych, instytucji charytatywnych lub pracy więźniów.

3. Strony rozumieją, że ust. 2 lit. b) obejmuje środki ochrony środowiska niezbędne do ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin.

## ARTYKUŁ 28.4

### Zasady ogólne

#### Niedyskryminacja

1. W odniesieniu do wszelkich środków dotyczących zamówień objętych niniejszą Umową każda ze Stron, łącznie z jej podmiotami zamawiającymi, zapewnia natychmiast i bezwarunkowo towarom i usługom drugiej Strony oraz dostawcom drugiej Strony oferującym towary lub usługi którejkolwiek ze Stron traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie dana Strona, łącznie z jej podmiotami zamawiającymi, przyznaje swoim własnym towarom, usługom i dostawcom.
2. W odniesieniu do wszelkich środków dotyczących zamówień objętych niniejszą Umową Strona, łącznie z jej podmiotami zamawiającymi, nie może:
  - a) traktować jednego lokalnie utworzonego dostawcy mniej korzystnie niż innego lokalnie utworzonego dostawcy ze względu na wysokość zagranicznego udziału lub własności; lub
  - b) dyskryminować lokalnie utworzonego dostawcy ze względu na to, że towary lub usługi oferowane przez tego dostawcę w związku z danym zamówieniem są towarami lub usługami drugiej Strony.

## Wykorzystanie środków elektronicznych

3. Strony zapewniają, aby wszelka komunikacja i wymiana informacji w zakresie zamówień objętych niniejszą Umową odbywała się z wykorzystaniem środków elektronicznych, w tym w odniesieniu do publikacji informacji dotyczących zamówień, ogłoszeń i dokumentacji przetargowej oraz w odniesieniu do odbioru ofert. W przypadku prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia objętego niniejszą Umową z wykorzystaniem środków elektronicznych podmiot zamawiający:

- a) zapewnia, aby proces udzielania zamówienia został przeprowadzony z wykorzystaniem systemów i programów informatycznych – w tym dotyczących uwierzytelniania i kodowania informacji – które są powszechnie dostępne i interoperacyjne z innymi powszechnie dostępnymi systemami i programami informatycznymi;
- b) ustanawia i utrzymuje mechanizmy zapewniające integralność wniosków o dopuszczenie do udziału oraz ofert, w tym określenie godziny wpływu, a także zapobieganie nieuprawnionemu dostępowi; oraz
- c) wykorzystuje elektroniczne środki informacji i komunikacji do publikacji ogłoszeń i dokumentacji przetargowej w procedurach udzielania zamówień oraz, w najszerszym możliwym zakresie, do celów składania ofert.

## Procedura udzielania zamówień

4. Podmiot zamawiający prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia objętego niniejszą Umową w sposób przejrzysty i bezstronny, który:

- a) jest zgodny z niniejszym rozdziałem oraz opiera się na stosowaniu metod takich jak przetarg otwarty, przetarg selektywny i przetarg bezpośredni; oraz
- b) zapobiega konfliktom interesów i praktykom korupcyjnym, zgodnie z odpowiednimi przepisami.

## Reguły pochodzenia

5. Do celów zamówień publicznych objętych niniejszym rozdziałem Strona nie może stosować w odniesieniu do towarów przywożonych z terytorium drugiej Strony reguł pochodzenia różniących się od reguł pochodzenia, jakie Strona ta stosuje w ramach zwykłej wymiany handlowej w odniesieniu do przywozu tych samych towarów.

## Zobowiązania offsetowe

6. W odniesieniu do zamówień objętych niniejszą Umową Strona, łącznie z jej podmiotami zamawiającymi, nie może dążyć do jakiegokolwiek zobowiązania offsetowego, uwzględniać, narzucać ani egzekwować jakiegokolwiek takiego zobowiązania na jakimkolwiek etapie zamówienia.

Środki, które nie są specyficzne dla zamówień

7. Ust. 1 i 2 nie stosuje się do należności celnych oraz jakichkolwiek innych należności nakładanych na przywóz lub w związku z nim, do sposobu pobierania takich należności celnych i opłat, a także do innych przepisów lub formalności przywozowych oraz środków mających wpływ na świadczenie usług, innych niż środki regulujące zamówienia objęte niniejszą Umową.

Środki antykorupcyjne

8. Każda ze Stron zapewnia wprowadzenie odpowiednich środków w celu przeciwdziałania korupcji w jej zamówieniach publicznych oraz zapobiegania takiej korupcji. Środki takie mogą obejmować procedury uniemożliwiające uczestnictwo w zamówieniach Strony, przez czas nieokreślony albo określony, dostawców, których organy sądowe Strony uznały w drodze ostatecznej decyzji za zaangażowanych w łapownictwo, nadużycie finansowe lub inne nielegalne działania związane z zamówieniami publicznymi na terytorium tej Strony. Każda ze Stron zapewnia również wprowadzenie polityk i procedur mających na celu wyeliminowanie, w możliwym zakresie, wszelkich potencjalnych konfliktów interesów ze strony osób zaangażowanych w zamówienia lub mających na nie wpływ oraz zarządzanie takimi konfliktami interesów.

## ARTYKUŁ 28.5

### Informacje na temat systemu udzielania zamówień

1. Każda ze Stron:
  - a) bezzwłocznie publikuje wszelkie ustawy, rozporządzenia, orzeczenia sądowe, decyzje administracyjne o zasięgu ogólnym, standardowe klauzule umowne wymagane na mocy przepisów ustawowych lub wykonawczych oraz włączone poprzez odpowiednie odniesienie do ogłoszeń lub dokumentacji przetargowej, a także procedury dotyczące zamówień objętych niniejszą Umową oraz wszelkie zmiany do nich, w odpowiednich mediach elektronicznych lub papierowych wyznaczonych urzędowo na poziomie krajowym, które są szeroko rozpowszechnione i łatwo dostępne dla odbiorców; oraz
  - b) na wniosek zapewnia ich wyjaśnienie drugiej Stronie.
2. Sekcja I, odpowiednio, załącznika 28-A i 28-B zawiera:
  - a) wykaz mediów elektronicznych lub papierowych, w których dana Strona publikuje informacje określone w ust. 1;
  - b) wykaz mediów elektronicznych lub papierowych, w których dana Strona publikuje ogłoszenia, o których mowa w art. 28.6, art. 28.8 ust. 9 i art. 28.17 ust. 2; oraz

- c) adres lub adresy stron internetowych, na których dana Strona publikuje:
    - (i) swoje statystyki dotyczące zamówień, zgodnie z art. 28.17 ust. 4; lub
    - (ii) swoje ogłoszenia o udzielonych zamówieniach, zgodnie z art. 28.17 ust. 5.
3. Każda ze Stron bezzwłocznie powiadamia podkomitet, o którym mowa w art. 28.21, o wszelkich zmianach dotyczących informacji danej Strony wymienionych w sekcji I, odpowiednio, załącznika 28-A i 28-B.

## ARTYKUŁ 28.6

### Ogłoszenia

#### Ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia

1. W odniesieniu do każdego zamówienia objętego niniejszą Umową podmiot zamawiający publikuje ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia, z wyjątkiem okoliczności określonych w art. 28.14.
2. O ile w niniejszym rozdziale nie przewidziano inaczej, każde ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia zawiera następujące informacje:
  - a) nazwę oraz adres podmiotu zamawiającego oraz inne informacje niezbędne do skontaktowania się z podmiotem zamawiającym i uzyskania wszystkich odpowiednich dokumentów związanych z zamówieniem, a także ich koszt i warunki płatności, jeżeli takie istnieją;



- b) opis zamówienia, w tym charakter i ilość towarów lub usług, których dotyczy zamówienie, lub – w przypadku, gdy ilość nie jest znana – ilość szacowaną;
- c) w przypadku powtarzających się umów szacunkowy harmonogram kolejnych ogłoszeń o zamiarze udzielenia zamówienia, jeżeli jest to możliwe;
- d) opis wszelkich opcji;
- e) harmonogram dostawy towarów lub usług lub okres obowiązywania umowy;
- f) metodę udzielania zamówienia, która zostanie zastosowana, oraz informację, czy będzie ona obejmowała negocjacje lub aukcję elektroniczną;
- g) w stosownych przypadkach, adres oraz wszelkie ostateczne terminy składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia;
- h) adres oraz ostateczny termin składania ofert;
- i) język lub języki, w których mogą być składane oferty lub wnioski o dopuszczenie do udziału, jeżeli mogą być składane w języku innym niż język urzędowy Strony podmiotu zamawiającego;

- j) wykaz i krótki opis wszelkich warunków udziału dostawców, w tym wszelkich wymogów dotyczących szczególnych dokumentów lub zaświadczeń, które mają być dostarczone przez dostawców w związku z takim udziałem, chyba że takie wymogi zostały zawarte w dokumentacji przetargowej udostępnionej wszystkim zainteresowanym dostawcom w tym samym czasie co ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia;
- k) w przypadku gdy, zgodnie z art. 28.8 ust. 5, podmiot zamawiający zamierza wybrać ograniczoną liczbę kwalifikujących się dostawców, którzy zostaną zaproszeni do przetargu – kryteria, które będą stosowane w celu dokonania tego wyboru oraz liczba dostawców, którzy zostaną dopuszczeni do przetargu; oraz
- l) wskazanie, że zamówienie to jest objęte niniejszym rozdziałem.

#### Skrócone ogłoszenie

3. W przypadku każdego planowanego zamówienia podmiot zamawiający publikuje, w jednym z języków urzędowych WTO<sup>1</sup>, skrócone ogłoszenie, które jest łatwo dostępne, jednocześnie z publikacją ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia. Skrócone ogłoszenie zawiera co najmniej następujące informacje:

- a) przedmiot zamówienia;

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że językami urzędowymi WTO są angielski, hiszpański i francuski.

- b) ostateczny termin składania ofert lub, w stosownych przypadkach, ostateczny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania; oraz
- c) adres, pod który można zwrócić się o udostępnienie dokumentów dotyczących zamówienia.

#### Ogłoszenie o planowanych zamówieniach

4. Zachęca się podmioty zamawiające do publikowania jak najwcześniej w każdym roku budżetowym ogłoszenia dotyczącego planowanych przyszłych zamówień (zwanego dalej „ogłoszeniem o planowanych zamówieniach”). Ogłoszenie o planowanych zamówieniach powinno zawierać przedmiot zamówienia oraz planowaną datę publikacji ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia.

5. Podmiot zamawiający objęty sekcją B lub C załącznika 28-A lub 28-B może wykorzystać ogłoszenie o planowanych zamówieniach jako ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia, pod warunkiem że ogłoszenie o planowanych zamówieniach zawiera jak największą ilość dostępnych danemu podmiotowi informacji, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, oraz oświadczenie, że zainteresowani dostawcy powinni poinformować podmiot zamawiający o swoim zainteresowaniu zamówieniem.

## Przepisy wspólne dotyczące ogłoszeń

6. Ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia, skrócone ogłoszenie oraz ogłoszenie o planowanych zamówieniach muszą być bezpośrednio dostępne za pomocą środków elektronicznych, bezpłatnie, za pośrednictwem pojedynczego punktu dostępu w internecie. Ponadto ogłoszenia mogą być również publikowane w odpowiednim medium papierowym, które jest szeroko rozpowszechnione i łatwo dostępne dla ogółu społeczeństwa, co najmniej do upływu terminu wskazanego w ogłoszeniu.

Każda ze Stron wymienia odpowiednie medium papierowe lub elektroniczne w sekcji I, odpowiednio, załączników 28-A i 28-B.

7. Niezależnie od wymogów określonych w ust. 6 dotyczących dostępności, za pomocą środków elektronicznych, bezpłatnie i za pośrednictwem pojedynczego punktu dostępu, ogłoszeń o zamiarze udzielenia zamówienia, skróconych ogłoszeń oraz ogłoszeń o planowanych zamówieniach, Chile od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy i na okres przejściowy trzech lat do momentu, w którym pojedynczy punkt dostępu będzie w pełni funkcjonował, ustanawia – jako tymczasową alternatywę dla pojedynczego punktu dostępu – portal który powinien być dostępny bezpłatnie i zawierać linki do platform lub stron internetowych, na których publikuje się ogłoszenia. Portal ten musi zawierać linki do co najwyżej czterech stron internetowych, którymi są:

- a) *Mercado público*;
- b) *Ministerio de Obras Públicas*;

c) *Dirección General de Concesiones*; oraz

d) *Diario Oficial*.

8. Strony przewidują okresowy przegląd ust. 7 niniejszego artykułu, w tym dyskusję w ramach podkomitetu, o którym mowa w art. 28.21, w szczególności na temat statusu wdrażania pojedynczego punktu dostępu.

## ARTYKUŁ 28.7

### Warunki udziału

1. Podmiot zamawiający określa wyłącznie takie warunki udziału w procedurze udzielania zamówień, które są niezbędne do zapewnienia, aby dostawca posiadał zdolności prawne i finansowe oraz możliwości handlowe i techniczne w celu podjęcia odnośnego zamówienia.

2. Ustalając warunki udziału, podmiot zamawiający:

a) nie może nałożyć warunku, zgodnie z którym dostawca, aby mógł uczestniczyć w przetargu, musiał w przeszłości otrzymać przynajmniej jedno zamówienie od podmiotu zamawiającego Strony;

b) może wymagać odpowiedniego doświadczenia, gdy jest to niezbędne do spełnienia wymogów zamówienia; oraz

c) nie może wymagać, aby warunkiem udzielenia zamówienia było wcześniejsze doświadczenie na terytorium Strony.

3. Oceniając, czy dostawca spełnia warunki udziału, podmiot zamawiający:

a) ocenia zdolności finansowe oraz możliwości handlowe i techniczne dostawcy na podstawie jego działalności gospodarczej, zarówno na terytorium Strony podmiotu zamawiającego, jak i poza tym terytorium; oraz

b) opiera swoją ocenę na warunkach, które ten podmiot zamawiający wcześniej określił w ogłoszeniach lub w dokumentacji przetargowej.

4. W przypadku gdy istnieją dowody potwierdzające oraz pod warunkiem, że nie wykorzystuje się ich w sposób, który stanowiłby środek arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między Stronami, Strona, łącznie z jej podmiotami zamawiającymi, może wykluczyć dostawcę z powodu:

a) upadłości;

b) fałszywych oświadczeń;

c) znaczących lub utrzymujących się uchybień w wypełnianiu jakichkolwiek wymogów materialnych lub obowiązków wynikających z wcześniejszej umowy lub umów;

- d) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za poważne przestępstwo lub inny poważny czyn zabroniony;
- e) poważnego przewinienia zawodowego lub działań lub zaniechań negatywnie wpływających na uczciwość handlową dostawcy; lub
- f) zaległości podatkowych.

## ARTYKUŁ 28.8

### Kwalifikacja dostawców

#### Systemy rejestracji i procedury kwalifikacyjne

1. Strona, łącznie z jej podmiotami zamawiającymi, może utrzymywać system rejestracji dostawców, w ramach którego zainteresowani dostawcy muszą się rejestrować oraz podawać określone informacje. W takim przypadku Strona zapewnia, aby zainteresowani dostawcy mieli dostęp do informacji dotyczących systemu rejestracji za pomocą środków elektronicznych oraz aby mogli oni w dowolnym czasie złożyć wniosek o rejestrację. Właściwy organ informuje ich w rozsądnym terminie o decyzji dotyczącej pozytywnego rozpatrzenia lub odrzucenia wniosku. W przypadku odrzucenia wniosku decyzja musi być należycie uzasadniona.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby:
  - a) jej podmioty zamawiające dokładały starań, aby zminimalizować różnice między ich procedurami kwalifikacyjnymi; oraz
  - b) jeżeli jej podmioty zamawiające utrzymują systemy rejestracji, dane podmioty dokładały starań, aby zminimalizować różnice między tymi systemami.
3. Strona, łącznie z jej podmiotami zamawiającymi, nie może przyjmować ani stosować jakiegokolwiek systemu rejestracji lub procedury kwalifikacyjnej, których celem lub skutkiem jest tworzenie niepotrzebnych przeszkód w udziale dostawców drugiej Strony w jej postępowaniu o udzielenie zamówienia.

#### Przetarg selektywny

4. Jeżeli podmiot zamawiający zamierza zastosować procedurę przetargu selektywnego, wówczas:
  - a) w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia zamieszcza co najmniej informacje określone w art. 28.6 ust. 2 lit. a), b), f), g), j), k) i l) oraz zaprasza dostawców do składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu; oraz
  - b) przed rozpoczęciem okresu przewidzianego na składanie ofert przekazuje kwalifikującym się dostawcom, których powiadamia zgodnie z art. 28.12 ust. 3 lit. b), co najmniej informacje określone w art. 28.6 ust. 2 lit. c), d), e), h) oraz i).



5. Podmiot zamawiający zezwala wszystkim kwalifikującym się dostawcom na udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia, o ile podmiot zamawiający nie określi w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia jakichkolwiek ograniczeń co do liczby dostawców, którzy zostaną dopuszczeni do złożenia oferty, oraz kryteriów lub uzasadnienia wyboru tej ograniczonej liczby dostawców. Zaproszenie do składania ofert kieruje się do takiej liczby dostawców, która jest niezbędna do zapewnienia konkurencji.

6. W przypadku gdy dokumentacja przetargowa nie jest publicznie dostępna od dnia publikacji ogłoszenia, o którym mowa w ust. 4, podmiot zamawiający zapewnia, aby dokumentacja ta została udostępniona równocześnie wszystkim kwalifikującym się dostawcom wybranym zgodnie z ust. 5.

Wykazy przeznaczone do wielokrotnego wykorzystania

7. Podmiot zamawiający może prowadzić wykaz dostawców przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania, pod warunkiem że skierowane do dostawców ogłoszenie o możliwości składania wniosków o włączenie do tego wykazu jest:

- a) publikowane corocznie; oraz
- b) w przypadku ogłoszeń w formie elektronicznej – stale dostępne za pośrednictwem odpowiedniego medium wymienionego w sekcji I załączników 28-A i 28-B.

8. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 7, zawiera:
- a) opis towarów lub usług, lub ich kategorii, w odniesieniu do których wykaz może być stosowany;
  - b) warunki dopuszczenia do udziału, które muszą spełniać dostawcy, aby znaleźć się w wykazie, oraz metody, za pomocą których podmiot zamawiający sprawdzi, czy dostawca spełnia te warunki;
  - c) nazwę i adres podmiotu zamawiającego oraz inne informacje niezbędne do skontaktowania się z podmiotem i uzyskania wszelkich odpowiednich dokumentów związanych z wykazem;
  - d) okres ważności wykazu oraz sposoby jego przedłużenia lub zakończenia lub, w przypadku gdy okres ważności nie został podany, informacje na temat sposobu powiadamiania o zakończeniu stosowania wykazu; oraz
  - e) informację, że wykaz może być stosowany na potrzeby zamówienia objętego niniejszym rozdziałem.
9. Niezależnie od ust. 7, w przypadku gdy wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania jest ważny przez nie więcej niż trzy lata, podmiot zamawiający może opublikować ogłoszenie, o którym mowa w ust. 7, tylko raz, na początku okresu ważności wykazu, pod warunkiem że:
- a) w ogłoszeniu podano okres ważności oraz informację, że nie będą publikowane kolejne ogłoszenia; oraz

b) ogłoszenie jest publikowane za pomocą środków elektronicznych i jest stale dostępne przez okres jego ważności.

10. Podmiot zamawiający zezwala dostawcom na złożenie wniosku o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania w każdej chwili oraz wpisuje do wykazu wszystkich kwalifikujących się dostawców w rozsądnie krótkim czasie.

11. W przypadku gdy dostawca nieuwzględniony w wykazie przeznaczonym do wielokrotnego wykorzystania składa wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia w oparciu o wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania wraz ze wszystkimi wymaganymi dokumentami w terminie określonym w art. 28.12 ust. 2, podmiot zamawiający rozpatruje dany wniosek. Podmiot zamawiający nie może wykluczyć dostawcy z procesu wyboru, uzasadniając to niewystarczającą ilością czasu na rozpatrzenie wniosku, chyba że – w wyjątkowych przypadkach – z powodu złożoności zamówienia, podmiot nie jest w stanie zakończyć rozpatrywania wniosku w terminie przewidzianym na składanie ofert.

Podmioty wymienione w sekcjach B i C załącznika 28-A lub 28-B

12. Podmiot zamawiający objęty sekcją B lub C załącznika 28-A lub 28-B może wykorzystać skierowane do dostawców ogłoszenie o możliwości składania wniosków o włączenie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania jako ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia, pod warunkiem że:

- a) ogłoszenie jest publikowane zgodnie z ust. 7 niniejszego artykułu i zawiera informacje wymagane na podstawie ust. 8 niniejszego artykułu, jak największą ilość dostępnych informacji wymaganych na podstawie art. 28.6 ust. 2 oraz oświadczenie, że ogłoszenie to stanowi ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia lub że wyłącznie dostawcy znajdujący się w wykazie przeznaczonym do wielokrotnego wykorzystania otrzymają dalsze zawiadomienia o zamówieniu objętym wykazem przeznaczonym do wielokrotnego wykorzystania; oraz
- b) podmiot bezzwłocznie przekaże dostawcom, którzy wyrazili zainteresowanie danym zamówieniem, wystarczające informacje umożliwiające im zweryfikowanie zainteresowania zamówieniem, w tym wszystkie pozostałe informacje wymagane na podstawie art. 28.6 ust. 2, o ile takie informacje te są dostępne.

13. Podmiot zamawiający objęty sekcją B lub C załącznika 28-A lub 28-B może zezwolić, aby dostawca, który zgodnie z ust. 10 niniejszego artykułu złożył wniosek o włączenie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania, złożył ofertę w ramach danej procedury udzielania zamówień, w przypadku gdy podmiot zamawiający ma wystarczająco dużo czasu na ustalenie, czy dostawca spełnia warunki dopuszczenia do udziału.

## Informacje dotyczące decyzji podmiotu zamawiającego

14. Podmiot zamawiający bezzwłocznie informuje każdego dostawcę, który złożył wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania, o swojej decyzji w sprawie wniosku.

15. W przypadku gdy podmiot zamawiający odrzuci wniosek dostawcy o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania, przestanie uznawać dostawcę za kwalifikującego się lub usunie go z wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania, podmiot ten bezzwłocznie informuje dostawcę o tym fakcie i na wniosek dostawcy bezzwłocznie przekazuje dostawcy pisemne uzasadnienie swojej decyzji.

## ARTYKUŁ 28.9

### Specyfikacje techniczne

1. Podmiot zamawiający nie może przygotowywać, przyjmować ani stosować jakiejkolwiek specyfikacji technicznej ani ustanawiać procedur oceny zgodności, których celem lub skutkiem jest tworzenie niepotrzebnych przeszkód w handlu międzynarodowym.

2. Ustanawiając specyfikacje techniczne dla zamawianych towarów lub usług, podmiot zamawiający, w stosownych przypadkach:

- a) określa specyfikację techniczną na podstawie wyników oraz wymogów w zakresie funkcjonalności, a nie na podstawie charakterystyki konstrukcyjnej lub opisowej; oraz
- b) opiera specyfikację techniczną na normach międzynarodowych, jeżeli takie normy międzynarodowe istnieją, lub na krajowych przepisach technicznych, uznanych normach krajowych lub przepisach budowlanych, jeżeli takie normy międzynarodowe nie istnieją.

3. Jeżeli w specyfikacjach technicznych określona jest charakterystyka konstrukcyjna lub opisowa, podmiot zamawiający powinien wskazać, w stosownych przypadkach, że uwzględni oferty dotyczące towarów lub usług równoważnych, które ewidentnie spełniają wymogi zamówienia, poprzez dodanie w dokumentacji przetargowej takich słów jak „lub równoważny”.

4. Podmiot zamawiający nie może ustanawiać specyfikacji technicznych, które wymagają konkretnego znaku towarowego lub nazwy handlowej, patentu, praw autorskich, wzoru, typu, konkretnego pochodzenia, producenta lub dostawcy, lub się do nich odwołują, chyba że nie istnieje inna metoda wystarczająco dokładnego lub zrozumiałego opisu wymogów zamówienia oraz pod warunkiem, że w takich przypadkach w dokumentacji przetargowej podmiot dodał słowa takie jak „lub równoważny”.

5. Podmiot zamawiający nie może zwracać się, w sposób, którego skutkiem byłoby wykluczenie konkurencji, o porady, które mogą zostać wykorzystane podczas przygotowywania lub przyjmowania jakiegokolwiek specyfikacji technicznej dla konkretnego zamówienia, ani nie może przyjmować takich porad, od osób mogących mieć interes gospodarczy związany z tym zamówieniem.

6. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strona, łącznie z jej podmiotami zamawiającymi, może zgodnie z niniejszym artykułem przygotować, przyjąć lub stosować specyfikacje techniczne promujące ochronę zasobów naturalnych lub ochronę środowiska.

## ARTYKUŁ 28.10

### Dokumentacja przetargowa

1. Podmiot zamawiający udostępnia dostawcom dokumentację przetargową zawierającą wszelkie informacje niezbędne do celów przygotowania i złożenia dopuszczalnej oferty. O ile w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia nie został on już zawarty, dokumentacja ta zawiera pełny opis:

- a) zamówienia, w tym charakter i ilość towarów lub usług, których ma dotyczyć zamówienie, lub – jeżeli ilość nie jest znana – szacowaną ilość oraz wszelkie wymogi, jakie mają zostać spełnione, w tym wszelkie specyfikacje techniczne, zaświadczenie o ocenie zgodności, plany, rysunki lub materiały instruktażowe;

- b) wszelkich warunków udziału dostawców, w tym wykaz informacji i dokumentów, których dostarczenia wymaga się od dostawców w związku z warunkami udziału;
- c) wszelkich kryteriów oceny, które podmiot będzie stosował na etapie udzielania zamówienia, oraz – z wyjątkiem przypadków, gdy wyłącznym kryterium jest cena – relatywnego znaczenia tych kryteriów;
- d) jeżeli podmiot zamawiający będzie prowadził procedurę udzielania zamówienia za pomocą środków elektronicznych – opis wszelkich wymogów dotyczących uwierzytelniania oraz szyfrowania lub innych wymogów związanych z przekazywaniem informacji za pomocą środków elektronicznych;
- e) jeżeli podmiot zamawiający przeprowadzi aukcję elektroniczną – zasad, w tym określenie elementów przetargu związanych z kryteriami oceny, na podstawie których aukcja zostanie przeprowadzona;
- f) jeżeli odbędzie się publiczne otwarcie ofert – daty, terminu i miejsca otwarcia oraz – w stosownych przypadkach – osób, które są upoważnione do obecności;
- g) wszelkich innych warunków, w tym warunków płatności, oraz wszelkich ograniczeń dotyczących środków, za pomocą których oferty mogą być składane – na przykład czy mają one być składane w formie dokumentów papierowych lub za pomocą środków elektronicznych; oraz
- h) wszelkich terminów dostawy towarów lub realizacji usług.



2. Określając każdą datę dostawy zamawianych towarów lub świadczenia zamawianych usług, podmiot zamawiający uwzględnia takie czynniki, jak stopień złożoności zamówienia, przewidywany zakres udziału podwykonawców oraz realistycznie określony czas konieczny do wyprodukowania towarów, uruchomienia zapasów i przetransportowania z punktu dostawy towarów lub punktu realizacji usługi.

3. Kryteria oceny określone w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia lub w dokumentacji przetargowej mogą obejmować między innymi cenę i inne czynniki kosztowe, jakość, wartość techniczną, aspekty środowiskowe oraz warunki dostawy.

4. Podmiot zamawiający bezzwłocznie:

a) udostępnia dokumentację przetargową, aby zapewnić zainteresowanym dostawcom wystarczająco dużo czasu na złożenie dopuszczalnych ofert;

b) przekazuje, na wniosek, dokumentację przetargową każdemu zainteresowanemu dostawcy; oraz

c) w okresie przewidzianym w prawodawstwie każdej ze Stron odpowiada na wszelkie uzasadnione wnioski o odpowiednie informacje złożone przez jakiegokolwiek zainteresowanego dostawcę lub dostawcę biorącego udział w procedurze udzielania zamówień, pod warunkiem że takie informacje nie zapewniają temu dostawcy przewagi nad innymi dostawcami.

## Zmiany

5. Jeżeli podmiot zamawiający zmieni kryteria lub wymogi określone w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia lub w dokumentacji przetargowej przekazanej dostawcom biorącym udział w procedurze udzielania zamówień lub jeżeli wprowadzi zmiany do ogłoszenia lub do dokumentacji przetargowej lub opublikuje je ponownie, przekazuje wszelkie takie zmiany lub zmienione lub ponownie opublikowane ogłoszenie lub dokumentację przetargową na piśmie:

- a) wszystkim dostawcom biorącym udział w procedurze w czasie, gdy wprowadzono zmianę lub dokonano ponownej publikacji, jeżeli tacy dostawcy są znani podmiotowi, a we wszystkich pozostałych przypadkach, w ten sam sposób, w jaki udostępniono pierwotne informacje; oraz
- b) w odpowiednim czasie, biorąc pod uwagę charakter i złożoność zamówienia, aby umożliwić takim dostawcom zmianę i ponowne złożenie zmienionych ofert, stosownie do przypadku.

## ARTYKUŁ 28.11

### Kwestie środowiskowe i społeczne

1. Strona może zezwolić swoim podmiotom zamawiającym na wykorzystanie kwestii środowiskowych i społecznych w trakcie procedury udzielania zamówień, pod warunkiem że są one niedyskryminujące, spójne z zakazem dotyczącym zobowiązań offsetowych w art. 28.4 ust. 6 oraz związane z przedmiotem danego zamówienia.

2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że kwestie środowiskowe i społeczne nie mogą być przygotowywane, przyjmowane ani stosowane w sposób, który stanowi środek arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między Stronami lub ukryte ograniczenie handlu między Stronami.

## ARTYKUŁ 28.12

### Terminy

1. Podmiot zamawiający, zgodnie ze swoimi własnymi uzasadnionymi potrzebami, zapewnia dostawcom wystarczająco dużo czasu, aby mogli przygotować i złożyć wnioski o dopuszczenie do udziału oraz dopuszczalne oferty, uwzględniając takie czynniki, jak:

- a) charakter i złożoność zamówienia;
- b) przewidywany zakres udziału podwykonawców; oraz
- c) w przypadku gdy środki elektroniczne nie są stosowane – czas konieczny na dostarczenie ofert drogą nieelektroniczną z punktów za granicą i w kraju.

Terminy te, łącznie z ich przedłużeniem, muszą być jednakowe dla wszystkich zainteresowanych lub biorących udział w procedurze dostawców.

2. Podmiot zamawiający, który korzysta z procedury przetargu selektywnego, określa termin końcowy składania wniosków o dopuszczenie do udziału, który nie może być – co do zasady – wcześniejszy niż 25 dni od dnia opublikowania ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia. Jeżeli odpowiednio uzasadniony przez podmiot zamawiający stan nagłej potrzeby powoduje, że termin ten jest niewykonalny, można skrócić ten termin, jednak nie może być on krótszy niż 10 dni.
3. O ile nie przewidziano inaczej w ust. 4, 5, 7 i 8 podmiot zamawiający ustala termin końcowy składania ofert, który nie może być wcześniejszy niż 40 dni od dnia, w którym:
  - a) w przypadku przetargu otwartego – opublikowano ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia; lub
  - b) w przypadku przetargu selektywnego – podmiot zamawiający zawiadomił dostawców, że zostaną zaproszeni do składania ofert, niezależnie od tego, czy w odniesieniu do przetargu selektywnego zastosowany zostanie wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania.
4. Podmiot zamawiający może skrócić czas trwania procedury przetargowej określony zgodnie z ust. 3 – który nie może być on krótszy niż 10 dni – w przypadku gdy:
  - a) podmiot zamawiający opublikował ogłoszenie o planowanych zamówieniach zgodnie z art. 28.6 ust. 4 co najmniej 40 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed dniem publikacji ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia, a ogłoszenie o planowanych zamówieniach obejmuje:
    - (i) opis zamówienia;

- (ii) przybliżone terminy składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału;
  - (iii) oświadczenie, zgodnie z którym zainteresowani dostawcy powinni zgłosić swoje zainteresowanie zamówieniem podmiotowi zamawiającemu;
  - (iv) adres, pod którym można uzyskać dokumenty dotyczące zamówienia; oraz
  - (v) jak największą ilość dostępnych informacji wymaganych na podstawie art. 28.6 ust. 2 w odniesieniu do ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia;
- b) w przypadku zamówień o powtarzającym się charakterze podmiot zamawiający wskazuje w pierwszym ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia, że w kolejnych ogłoszeniach określi terminy składania ofert na podstawie niniejszego ustępu; lub
- c) odpowiednio uzasadniony przez podmiot zamawiający stan nagłej potrzeby powoduje, że termin składania ofert określony zgodnie z ust. 3 staje się niewykonalny.
5. Podmiot zamawiający może skrócić termin składania ofert określony zgodnie z ust. 3 o pięć dni w przypadku każdej z następujących okoliczności:
- a) ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia jest opublikowane za pomocą środków elektronicznych;

- b) wszelka dokumentacja przetargowa jest dostępna za pomocą środków elektronicznych od dnia opublikowania ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia; oraz
  - c) podmiot przyjmuje oferty drogą elektroniczną.
6. Stosowanie ust. 5, w związku z ust. 4, nie może w żadnym wypadku powodować skrócenia terminu składania ofert określonego zgodnie z ust. 3 do mniej niż 10 dni, licząc od dnia, w którym opublikowano ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia.
7. Niezależnie od jakichkolwiek innych postanowień niniejszego artykułu, jeżeli podmiot zamawiający nabywa towary lub usługi komercyjne lub jakiekolwiek ich połączenie, może on skrócić termin składania ofert określony zgodnie z ust. 3, jednak do nie mniej niż 13 dni, pod warunkiem że jednocześnie opublikuje za pomocą środków elektronicznych zarówno ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia, jak i dokumentację przetargową. Ponadto, jeżeli podmiot przyjmuje oferty towarów lub usług komercyjnych składane za pomocą środków elektronicznych, może skrócić termin określony zgodnie z ust. 3, jednak do nie mniej niż 10 dni.
8. Jeżeli podmiot zamawiający objęty sekcją B lub C załącznika 28-A lub 28-B wybrał wszystkich kwalifikujących się dostawców lub ich ograniczoną liczbę, termin składania ofert można ustalić w drodze dwustronnego porozumienia między podmiotem zamawiającym a wybranymi dostawcami. W przypadku braku porozumienia termin ten nie może być krótszy niż 10 dni.

## ARTYKUŁ 28.13

### Negocjacje

1. Strona może przewidywać prowadzenie negocjacji z dostawcami w kontekście zamówień objętych niniejszą Umową przez swoje podmioty zamawiające:
  - a) w przypadku gdy dany podmiot zamawiający wskazał swój zamiar prowadzenia negocjacji w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia wymagany na podstawie art. 28.6 ust. 2; lub
  - b) w przypadku gdy z oceny ofert wynika, że żadna oferta nie jest wyraźnie najkorzystniejsza w kontekście szczegółowych kryteriów oceny określonych w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia lub w dokumentacji przetargowej.
2. Podmiot zamawiający:
  - a) zapewnia, aby każdy przypadek wykluczenia dostawcy uczestniczącego w negocjacjach był zgodny z kryteriami oceny określonymi w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia lub w dokumentacji przetargowej; oraz
  - b) po zakończeniu negocjacji wyznacza wspólny termin dla pozostałych uczestniczących dostawców na złożenie wszelkich nowych lub zmienionych ofert.

## ARTYKUŁ 28.14

### Przetarg bezpośredni

1. O ile podmiot zamawiający nie wykorzystuje niniejszego postanowienia w celu uniknięcia konkurencji między dostawcami lub w sposób dyskryminujący dostawców drugiej Strony lub chroniący krajowych dostawców, może on skorzystać z przetargu bezpośredniego oraz postanowić o niestosowaniu art. 28.6, 28.7, 28.8, 28.10 oraz art. 28.12, 28.13, 28.15 i 28.16 w każdej z następujących sytuacji:

a) jeżeli:

- (i) nie złożono ofert lub dostawcy nie wnioskowali o dopuszczenie do udziału;
- (ii) żadna ze złożonych ofert nie jest zgodna z zasadniczymi wymogami określonymi w dokumentacji przetargowej;
- (iii) żaden z dostawców nie spełniał warunków dopuszczenia do udziału; lub
- (iv) właściwy organ uznał złożone oferty za znowę przetargową, pod warunkiem że nie zmieniono w znacznym stopniu wymogów określonych w dokumentacji przetargowej;



- b) w przypadku gdy towary lub usługi mogą zostać dostarczone jedynie przez określonego dostawcę i nie istnieją żadne rozsądne rozwiązania alternatywne ani towary czy usługi substytucyjne, z któregokolwiek z następujących powodów:
  - (i) wymóg dotyczy dzieła sztuki;
  - (ii) ze względu na ochronę wynikającą z patentu, praw autorskich lub innych praw wyłącznych; lub
  - (iii) brak jest konkurencji z przyczyn technicznych;
- c) w przypadku zamówienia dotyczącego dodatkowych dostaw zapewnianych przez pierwotnego dostawcę towarów lub usług, które nie zostały uwzględnione w pierwotnym zamówieniu, jeżeli zmiana dostawcy na potrzeby dostawy takich dodatkowych towarów lub usług:
  - i) jest niemożliwa z powodów ekonomicznych lub technicznych, takich jak wymogi dotyczące zamienności lub interoperacyjności z istniejącym sprzętem, oprogramowaniem, usługami lub instalacjami zamówionymi w ramach pierwotnego zamówienia; oraz
  - (ii) spowodowałyby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla podmiotu zamawiającego;
- d) w przypadku gdy – w zakresie, w jakim jest to absolutnie niezbędne – ze względu na nadzwyczaj pilny charakter sprawy w wyniku zaistnienia okoliczności niemożliwych do przewidzenia przez podmiot zamawiający towary lub usługi nie mogły zostać pozyskane w terminie w drodze przetargu otwartego lub selektywnego;

- e) w przypadku towarów nabywanych na rynku towarowym;
- f) w przypadku gdy podmiot zamawiający zamawia prototyp lub pierwszy towar lub usługę opracowane na jego zlecenie w trakcie trwania i na potrzeby danej umowy na realizację badań, eksperymentu, studium lub oryginalnego opracowania; oryginalne opracowanie pierwszego towaru lub usługi może obejmować ograniczony zakres produkcji towaru lub świadczenia usługi w celu włączenia wyników testów praktycznych i wykazania, że towar lub usługa nadaje się do seryjnej produkcji lub seryjnego świadczenia z zachowaniem akceptowalnych norm jakości, ale nie obejmuje produkcji seryjnej lub seryjnego świadczenia usług mających na celu osiągnięcie rentowności rynkowej lub zamortyzowanie kosztów badań i rozwoju;
- g) w przypadku zakupów dokonywanych na wyjątkowo korzystnych warunkach pojawiających się tylko w bardzo krótkim czasie i wynikających z nietypowych okoliczności zbywania towarów, takich jak likwidacja, przejście pod zarząd komisaryczny lub w stan upadłości, ale nie w przypadku rutynowych zakupów od stałych dostawców; lub
- h) w przypadku gdy zamówienie zostaje przyznane zwycięzcy konkursu na projekt, pod warunkiem że:
  - (i) dany konkurs został zorganizowany w sposób zgodny z zasadami niniejszego rozdziału, w szczególności w odniesieniu do publikacji ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia; oraz
  - (ii) uczestników konkursu ocenia niezależne jury, którego celem jest przyznanie zamówienia na projekt zwycięzcy.

2. Podmiot zamawiający przygotowuje pisemne sprawozdanie na temat każdego zamówienia udzielonego na podstawie ust. 1. Sprawozdanie zawiera nazwę podmiotu zamawiającego, wartość i rodzaj zamawianych towarów lub usług oraz oświadczenie wskazujące okoliczności i warunki określone w ust. 1, które uzasadniają zastosowane procedury przetargu bezpośredniego.

## ARTYKUŁ 28.15

### Aukcje elektroniczne

W przypadku gdy podmiot zamawiający zamierza przeprowadzić postępowanie o udzielenie zamówienia objętego niniejszą Umową w drodze aukcji elektronicznej, przed rozpoczęciem aukcji podmiot ten udostępnia każdemu uczestnikowi:

- a) metodę automatycznej oceny, łącznie ze wzorem matematycznym, który został opracowany na podstawie kryteriów oceny określonych w dokumentacji przetargowej i który zostanie wykorzystany do utworzenia automatycznego rankingu ofert lub zmiany kolejności ofert w rankingu podczas aukcji;
- b) wyniki każdej wstępnej oceny poszczególnych elementów oferty, w przypadku gdy zamówienie ma zostać udzielone na podstawie najkorzystniejszej oferty; oraz
- c) wszelkie inne odpowiednie informacje dotyczące sposobu przeprowadzania aukcji.

## ARTYKUŁ 28.16

### Rozpatrywanie ofert oraz udzielanie zamówień

#### Rozpatrywanie ofert

1. Podmiot zamawiający przyjmuje, otwiera i rozpatruje wszystkie oferty zgodnie z procedurami gwarantującymi uczciwy i bezstronny przebieg procedury udzielania zamówień oraz poufność ofert.
2. Podmiot zamawiający nie może karać dostawcy, którego oferta została złożona po terminie składania ofert, jeżeli opóźnienie miało miejsce wyłącznie z powodu niewłaściwego postępowania podmiotu zamawiającego.
3. Jeżeli podmiot zamawiający zapewnia dostawcy możliwość poprawienia niezamierzonych błędów formalnych w okresie między otwarciem ofert a udzieleniem zamówienia, podmiot zamawiający zapewnia taką samą możliwość wszystkim dostawcom biorącym udział w procedurze przetargowej.

#### Udzielanie zamówień

4. Na potrzeby udzielenia zamówienia rozpatruje się jedynie oferty złożone na piśmie, które w momencie otwarcia ofert spełniają zasadnicze wymogi zawarte w ogłoszeniach i w dokumentacji przetargowej i które pochodzą od dostawcy spełniającego warunki dopuszczenia do udziału.

5. Z wyjątkiem sytuacji, gdy podmiot zamawiający ustali, że udzielenie zamówienia nie leży w interesie publicznym, podmiot ten udziela zamówienia dostawcy, który zgodnie z jego ustaleniami ma możliwość spełnienia warunków zamówienia i który, wyłącznie na podstawie oceny kryteriów określonych w ogłoszeniach i dokumentacji przetargowej:

a) przedstawił najkorzystniejszą ofertę; lub

b) zaoferował najniższą cenę, w przypadku gdy cena stanowi jedyne kryterium.

6. W przypadku gdy podmiot zamawiający otrzymuje ofertę zawierającą cenę, która jest rażąco niska w porównaniu z cenami w innych złożonych ofertach, może skonsultować się z dostawcą, aby sprawdzić, czy dostawca spełnia warunki dopuszczenia do udziału i czy jest zdolny do wypełnienia warunków umowy.

7. Podmiot zamawiający nie może wykorzystywać ofert wariantowych, unieważniać procedur przetargowych dotyczących zamówień ani zmieniać zawartych już umów w sposób stanowiący obejście obowiązków wynikających z niniejszego rozdziału.

8. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby przewidzieć – co do zasady – okres zawieszenia między udzieleniem zamówienia a zawarciem umowy w celu zapewnienia oferentom, którym nie udzielono zamówienia, wystarczającego czasu na odwołanie się i zakwestionowanie decyzji o udzieleniu zamówienia.

## ARTYKUŁ 28.17

### Przejrzystość informacji dotyczących zamówień

#### Informacje przekazywane dostawcom

1. Podmiot zamawiający bezzwłocznie informuje dostawców biorących udział w procedurze przetargowej o decyzji podmiotu zamawiającego o udzieleniu zamówienia, a na wniosek dostawcy udziela takiej informacji na piśmie. Z zastrzeżeniem art. 28.18 ust. 2 i 3 podmiot zamawiający – na wniosek – zapewnia dostawcom, którym nie udzielono zamówienia, wyjaśnienie powodów, dla których nie wybrał ich oferty, oraz informuje ich o czynnikach przemawiających na korzyść oferty wybranego dostawcy.

#### Publikowanie informacji o przyznaniu zamówienia

2. W terminie nie dłuższym niż 72 dni po udzieleniu każdego zamówienia objętego niniejszym rozdziałem podmiot zamawiający publikuje ogłoszenie w odpowiednim papierowym lub elektronicznym medium wymienionym w sekcji I załączników 28-A i 28-B. W przypadku gdy podmiot zamawiający publikuje ogłoszenie wyłącznie w medium elektronicznym informacje muszą pozostawać dostępne przez odpowiednio długi okres. Ogłoszenie zawiera co najmniej następujące informacje:

- a) opis zamawianych towarów lub usług;
- b) nazwę oraz adres podmiotu zamawiającego;

- c) nazwę dostawcy, którego oferta została przyjęta;
- d) wartość oferty, która została przyjęta, lub najwyższą i najniższą ofertę braną pod uwagę przy udzielaniu zamówienia;
- e) datę udzielenia zamówienia; oraz
- f) zastosowany tryb udzielania zamówień, a w przypadku zastosowania procedury przetargu bezpośredniego zgodnie z art. 28.14 – opis okoliczności uzasadniających wybór tej procedury.

Przechowywanie dokumentacji i sprawozdań oraz możliwość śledzenia drogą elektroniczną

3. Przez co najmniej trzy lata od dnia udzielenia zamówienia każdy podmiot zamawiający przechowuje:

- a) dokumentację i sprawozdania z procedur przetargowych i udzielenia zamówienia w związku z zamówieniem objętym niniejszą Umową, w tym sprawozdania wymagane na podstawie art. 28.14; oraz
- b) dane zapewniające możliwość odpowiedniego śledzenia przebiegu postępowania o udzielenie zamówienia objętego niniejszą Umową prowadzonego drogą elektroniczną.

## Wymiana danych statystycznych

4. Na wniosek drugiej Strony oraz w celu przeprowadzenia dyskusji w ramach podkomitetu, o którym mowa w art. 28.21, każda ze Stron udostępnia drugiej Stronie dane statystyczne dotyczące zamówień objętych niniejszą Umową na towary, usługi i usługi budowlane, w tym – w najszerszym zakresie, w jakim to możliwe – dane statystyczne dotyczące koncesji na roboty budowlane. Zgodnie z art. 28.23 Strony współpracują w celu lepszego zrozumienia danych statystycznych drugiej Strony dotyczących zamówień publicznych.

5. Jeżeli Strona wymaga, aby zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu ogłoszenia dotyczące udzielonych zamówień były publikowane drogą elektroniczną, oraz jeżeli takie ogłoszenia są dostępne dla odbiorców za pośrednictwem jednej bazy danych w formie umożliwiającej analizę zamówień objętych niniejszą Umową, Strona może zamiast składania sprawozdań podkomitetowi, o którym mowa w art. 28.21, udostępnić link do tej strony internetowej wraz z wszelkimi instrukcjami niezbędnymi do uzyskania dostępu do takich danych i korzystania z nich.



## ARTYKUŁ 28.18

### Ujawnianie informacji

#### Przekazywanie informacji Stronom

1. Strona, na wniosek drugiej Strony, bezzwłocznie udziela wszelkich informacji niezbędnych do ustalenia, czy postępowanie o udzielenie zamówienia zostało przeprowadzone w sposób sprawiedliwy, bezstronny oraz zgodny z niniejszym rozdziałem, w tym informacji na temat cech charakterystycznych oraz względnych zalet przemawiających na korzyść wybranej oferty. W przypadku gdy ujawnienie informacji mogłoby zakłócić konkurencję w ramach kolejnych przetargów, Strona otrzymująca informacje nie może ujawniać ich jakimkolwiek dostawcom bez konsultacji ze Stroną, która przekazała informacje i uzyskania jej zgody.

#### Nieujawnianie informacji

2. Niezależnie od jakichkolwiek innych postanowień niniejszego rozdziału Strona, łącznie z jej podmiotami zamawiającymi, nie może ujawniać – poza zakresem wymaganym przez prawo lub za pisemnym zezwoleniem dostawcy, który przekazał informacje – informacji, które naraziłyby na uszczerbek uzasadnione interesy handlowe określonego dostawcy lub które mogłyby zakłócić uczciwą konkurencję między dostawcami.

3. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako wymagające od Strony, łącznie z jej podmiotami zamawiającymi, władzami i organami odwoławczymi, ujawnienia informacji poufnych, jeżeli ich ujawnienie:

- a) utrudniłoby egzekwowanie prawa;
- b) mogłoby zakłócić uczciwą konkurencję między dostawcami;
- c) naraziłoby na uszczerbek uzasadnione interesy handlowe określonych osób, w tym przysługującą im ochronę praw własności intelektualnej; lub
- d) byłoby w inny sposób sprzeczne z interesem publicznym.

#### ARTYKUŁ 28.19

##### Wewnętrzne procedury odwoławcze

1. Każda ze Stron zapewnia sprawną, skuteczną, przejrzystą i niedyskryminującą procedurę odwoławczą administracyjną lub sądową, w ramach której dostawca może wnieść odwołanie w związku z następującymi kwestiami zaistniałymi w kontekście zamówienia objętego niniejszą Umową, w którym dostawca ma lub miał interes:

- a) naruszeniem niniejszego rozdziału; lub

- b) brakiem zgodności ze środkami Strony wykonującymi niniejszy rozdział, w przypadku gdy dostawca nie ma prawa do wniesienia bezpośredniego odwołania z tytułu naruszenia niniejszego rozdziału na podstawie przepisów Strony.

Przepisy proceduralne dotyczące wszystkich odwołań muszą być sporządzane na piśmie i powszechnie dostępne.

2. W przypadku skargi dostawcy złożonej w kontekście zamówienia objętego niniejszą Umową, w którym dostawca ma lub miał interes, i dotyczącej naruszenia lub nieprzestrzegania postanowień, o którym mowa w ust. 1, Strona podmiotu zamawiającego udzielającego zamówienia zachęca dany podmiot oraz danego dostawcę do rozstrzygnięcia skargi w drodze konsultacji. Podmiot w sposób bezstronny i terminowy rozpatruje wszelkie takie skargi w sposób, który nie utrudnia dostawcy udziału w bieżącym lub przyszłym zamówieniu oraz nie narusza jego prawa do ubiegania się o środki naprawcze w ramach administracyjnej lub sądowej procedury odwoławczej.

3. Każdemu dostawcy zapewnia się wystarczająco dużo czasu na przygotowanie i złożenie odwołania, w każdym wypadku nie mniej niż 10 dni od momentu, w którym podstawa odwołania stała się znana lub powinna była w rozsądny sposób stać się znana dostawcy.

4. Każda ze Stron ustanawia lub wyznacza co najmniej jeden bezstronny organ administracyjny lub sądowy, niezależny od jego podmiotów zamawiających, który przyjmuje i rozpatruje odwołanie złożone przez dostawcę w kontekście zamówienia objętego niniejszą Umową.

5. W przypadku gdy odwołanie zostaje pierwotnie rozpatrzone przez podmiot inny niż organ, o którym mowa w ust. 4, Strona zapewnia, aby dostawca miał prawo złożyć odwołanie od pierwotnej decyzji do bezstronnego organu administracyjnego lub sądowego, niezależnego od podmiotu zamawiającego, którego zamówienie stanowi przedmiot odwołania.

6. Każda ze Stron zapewnia, aby decyzje organu odwoławczego innego niż sąd podlegały kontroli sądowej lub aby organ odwoławczy stosował procedury zapewniające, aby:

- a) podmiot zamawiający udzielał pisemnej odpowiedzi na odwołanie i ujawniał wszystkie odpowiednie dokumenty organowi odwoławczemu;
- b) uczestnicy postępowania (zwani dalej „uczestnikami”) mieli prawo do bycia wysłuchanymi, zanim organ odwoławczy podejmie decyzję w sprawie odwołania;
- c) uczestnicy mieli prawo do reprezentacji i pomocy;
- d) uczestnicy mieli prawo do udziału w całym postępowaniu;
- e) uczestnicy mieli prawo do złożenia wniosku o jawność postępowania oraz o dopuszczenie świadków; oraz
- f) organ odwoławczy wydawał swoje decyzje lub zalecenia terminowo i na piśmie, wraz z wyjaśnieniem podstawy każdej decyzji lub zalecenia.

7. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury dotyczące:
- a) szybkich środków tymczasowych służących zapewnieniu dostawcy możliwości udziału w procedurze udzielania zamówień; takie środki tymczasowe mogą skutkować zawieszeniem procedury udzielania zamówień; procedury mogą jednak przewidywać, że przy podejmowaniu decyzji o tym, czy środki te powinny zostać zastosowane, można wziąć pod uwagę nadrzędne negatywne skutki dla danych interesów, w tym dla interesu publicznego; uzasadnienie braku działań przedstawia się na piśmie; oraz
  - b) w przypadku gdy organ odwoławczy ustalił, że doszło do naruszenia lub braku zgodności, o których mowa w ust. 1 – działań naprawczych lub odszkodowań za poniesione straty lub szkody, które mogą być ograniczone do kosztów poniesionych w trakcie przygotowania oferty lub do kosztów związanych z odwołaniem, lub do obu tych rodzajów kosztów.

#### ARTYKUŁ 28.20

##### Zmiany i korekty zakresu stosowania

1. Strona UE może zmienić lub skorygować załącznik 28-A, a Chile może zmienić lub skorygować załącznik 28-B.

## Zmiany

2. Jeżeli Strona zamierza zmienić swój załącznik, o którym mowa w ust. 1, Strona ta:
  - a) powiadamia o tym drugą Stronę na piśmie; oraz
  - b) do powiadomienia dołącza wniosek dotyczący odpowiednich wyrównań na rzecz drugiej Strony, aby zakres stosowania pozostał na poziomie porównywalnym z poziomem istniejącym przed wprowadzeniem zmiany.
3. Niezależnie od ust. 2 lit. b) niniejszego artykułu Strona nie musi zapewniać wyrównań, jeżeli zmiana dotyczy podmiotu, nad którym Strona skutecznie wyeliminowała swoją kontrolę lub wpływ. Domniemywa się, że kontrola lub wpływ władz publicznych nad zamówieniem objętym niniejszą Umową w przypadku podmiotów wymienionych w sekcji A, B lub C załącznika 28-A lub 28-B zostały skutecznie wyeliminowane, w zakresie, w jakim chodzi o zamówienie danego podmiotu, w przypadku gdy podmiot ten podlega konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony.
4. W przypadku gdy Strona powiadamia drugą Stronę o zamierzonej zmianie swojego załącznika zgodnie z ust. 2, druga Strona zgłasza sprzeciw na piśmie, jeżeli kwestionuje fakt, że:
  - a) wyrównanie zaproponowane na podstawie ust. 2 lit. b) jest odpowiednie do tego, aby utrzymać porównywalny poziom wspólnie uzgodnionego zakresu; lub
  - b) zmiana obejmuje podmiot, nad którym Strona skutecznie wyeliminowała swoją kontrolę lub wpływ zgodnie z ust. 3.

Druga Strona zgłasza każdy pisemny sprzeciw na podstawie niniejszego ustępu w terminie 45 dni od otrzymania powiadomienia, o którym mowa ust. 2 lit. a) niniejszego artykułu. Jeżeli ta Strona nie zgłasza jakiegokolwiek pisemnego sprzeciwu w tym terminie uznaje się, że akceptuje wyrównanie lub zmianę, w tym do celów rozdziału 38.

#### Korekty

5. Strony uznają następujące zmiany w załączniku 28-A lub 28-B za korektę o charakterze czysto formalnym, pod warunkiem że nie mają one wpływu na wspólnie uzgodniony zakres stosowania przewidziany w niniejszym rozdziale:

- a) zmiana nazwy podmiotu;
- b) połączenie dwóch lub większej liczby podmiotów wymienionych w sekcjach A, B lub C załącznika 28-A lub 28-B;
- c) podział podmiotu wymienionego w sekcjach A, B lub C załącznika 28-A lub 28-B na dwa podmioty lub większą ich liczbę, przy czym każdy z tych podmiotów dodaje się do wykazu podmiotów wymienionych w tej samej sekcji załącznika 28-A lub 28-B.

6. Jeżeli Strona proponuje korektę, odpowiednio, załącznika 28-A lub 28-B, powiadamia drugą Stronę co dwa lata po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

7. Strona może powiadomić drugą Stronę o sprzeciwie wobec proponowanej korekty w terminie 45 dni od otrzymania powiadomienia. Jeżeli Strona zgłasza sprzeciw, podaje powody, dla których uważa, że proponowana korekta nie jest zmianą przewidzianą w ust. 5, oraz opisuje wpływ proponowanej korekty na wspólnie uzgodniony zakres stosowania przewidziany w niniejszym rozdziale. Jeżeli żaden taki sprzeciw na piśmie nie zostanie zgłoszony w terminie 45 dni od otrzymania powiadomienia, uznaje się, że dana Strona zgadza się na proponowaną korektę.

Konsultacje i rozstrzyganie sporów.

8. Jeżeli druga Strona zgłosi sprzeciw wobec planowanej zmiany lub korekty w terminie 45 dni, Strony po otrzymaniu powiadomienia dążą do rozstrzygnięcia tej kwestii w drodze konsultacji. Jeżeli w terminie 60 dni po otrzymaniu sprzeciwu Strony nie osiągną porozumienia, Strona zamierzająca dokonać zmiany lub korekty swojego załącznika może przekazać kwestię do rozpatrzenia w ramach procedury rozstrzygania sporów określonej w niniejszej części niniejszej Umowy. Proponowana zmiana lub korekta zacznie obowiązywać dopiero po osiągnięciu porozumienia przez obie Strony lub na podstawie ostatecznej decyzji podjętej zgodnie z procedurą przewidzianą w rozdziale 38.

9. Nieosiągnięcie porozumienia w ramach procedury konsultacji na podstawie ust. 8 niniejszego artykułu nie zwalnia Stron z obowiązku przeprowadzenia konsultacji zgodnie z rozdziałem 38.



## ARTYKUŁ 28.21

### Podkomitet ds. Zamówień Publicznych

Na wniosek Strony Podkomitet ds. Zamówień Publicznych (zwany dalej „podkomitetem”) ustanowiony na podstawie art. 8.8 ust. 1 zbiera się w celu rozpatrzenia kwestii związanych z wykonywaniem i funkcjonowaniem niniejszego rozdziału, w tym:

- a) kwestii dotyczących udzielania zamówień publicznych przekazywanych mu przez Stronę;
- b) monitorowania działań w zakresie współpracy podejmowanych przez Strony zgodnie z art. 28.23;
- c) ułatwiania małym i średnim przedsiębiorstwom uczestnictwa w zamówieniach objętych niniejszą Umową zgodnie z art. 28.22; oraz
- d) dyskusji dotyczących statusu wdrażania pojedynczego punktu dostępu, o którym mowa w art. 28.6 ust. 7.

## ARTYKUŁ 28.22

### Ułatwianie uczestnictwa małym i średnim przedsiębiorstwom

1. Strony uznają istotny wkład, który małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) mogą wnieść we wzrost gospodarczy i zatrudnienie, a także znaczenie ułatwiania MŚP uczestnictwa w zamówieniach publicznych.
2. Strony uznają znaczenie elektronicznych zamówień publicznych – jako narzędzia zapewniającego przejrzystość – w ułatwianiu MŚP uczestnictwa w procedurach udzielania zamówień.
3. Strony uznają także znaczenie stowarzyszeń przedsiębiorstw zrzeszających dostawców każdej ze Stron, a w szczególności zrzeszających MŚP, w tym znaczenie wspólnego udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia.
4. Strony mogą:
  - a) przekazywać informacje dotyczące swoich środków wykorzystywanych w celu umożliwienia, promowania, wspierania lub ułatwiania uczestnictwa MŚP w zamówieniach publicznych;
  - b) współpracować w zakresie rozwijania mechanizmów informowania MŚP o możliwościach uczestnictwa w zamówieniach objętych niniejszą Umową na podstawie niniejszego rozdziału.

5. Aby ułatwić MŚP uczestnictwo w zamówieniach objętych niniejszą Umową, każda ze Stron w miarę możliwości:

- a) zamieszcza definicję MŚP na portalu elektronicznym;
- b) dokłada starań, aby bezpłatnie udostępniać całą dokumentację przetargową;
- c) podejmuje wszelkie inne środki mające na celu ułatwienie MŚP uczestnictwa w zamówieniach publicznych objętych niniejszym rozdziałem, pod warunkiem że środki takie nie są dyskryminujące w stosunku do przedsiębiorstw drugiej Strony.

#### ARTYKUŁ 28.23

##### Współpraca

1. Strony dokładają wszelkich starań, aby rozwijać działania w zakresie współpracy w celu lepszego wzajemnego zrozumienia ich odpowiednich systemów udzielania zamówień publicznych, a także osiągnięcia łatwiejszego dostępu do swoich rynków, w kwestiach takich jak:

- a) wymiana doświadczeń i informacji, takich jak te dotyczące ram regulacyjnych, najlepszych praktyk i danych statystycznych;

- b) ułatwianie dostawcom uczestnictwa w zamówieniach objętych niniejszą Umową, w szczególności w odniesieniu do MŚP;
  - c) rozwijanie i rozpowszechnianie stosowania środków elektronicznych w systemach udzielania zamówień publicznych;
  - d) tworzenie możliwości w drodze wspierania wzajemnego uczenia się urzędników państwowych i pracowników podmiotów zamawiających w celu realizacji postanowień niniejszego rozdziału.
2. Strony informują o każdym takim działaniu podkomitet, o którym mowa w art. 28.21.

#### ARTYKUŁ 28.24

##### Dalsze negocjacje

Podkomitet ds. Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 28.21, dokonuje przeglądu funkcjonowania niniejszego rozdziału i nie później niż cztery lata po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy może zaproponować, aby Wspólny Komitet zalecił Stronom przeprowadzenie dalszych negocjacji z zamiarem otwarcia dodatkowego dostępu do rynku.

## ROZDZIAŁ 29

### PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE, PRZEDSIĘBIORSTWA, KTÓRYM PRYZNANO SZCZEGÓLNE PRAWA LUB PRZYWILEJE, ORAZ WYZNACZENI MONOPOLIŚCI

#### ARTYKUŁ 29.1

##### Zakres stosowania

1. Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki wynikające z art. XVII ust. 1–3 GATT 1994, Uzgodnienia w sprawie interpretacji art. XVII GATT 1994, a także z art. VIII ust. 1, 2 i 5 GATS.
2. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do przedsiębiorstwa państwowego, przedsiębiorstwa, któremu przyznano szczególne prawa lub przywileje, oraz wyznaczonego monopolisty (zwanych dalej „podmiotem”) prowadzącego działalność handlową. W przypadku gdy podmiot prowadzi zarówno działalność handlową, jak i działalność inną niż handlowa<sup>1</sup>, niniejszym rozdziałem objęta jest wyłącznie działalność handlowa.
3. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, oraz wyznaczonych monopolistów na wszystkich szczeblach władzy.

---

<sup>1</sup> Działalność inna niż handlowa może obejmować wykonywanie uzasadnionych uprawnień do świadczenia usługi publicznej lub wszelką działalność bezpośrednio związaną z zapewnianiem obrony narodowej lub bezpieczeństwa publicznego.

4. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do zamówień publicznych Strony na towary lub usługi nabywane do celów publicznych, a nie w celu komercyjnej odsprzedaży lub w celu dostarczania towarów lub świadczenia usług w sprzedaży komercyjnej, niezależnie od tego, czy zamówienie jest „zamówieniem objętym niniejszą Umową” zdefiniowanym w art. 28.2.

5. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do usług świadczonych w związku z wykonywaniem władzy publicznej.

6. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, oraz wyznaczonych monopolistów, w przypadkach, w których w dowolnym z trzech ostatnich kolejnych lat podatkowych roczne przychody osiągnięte z działalności handlowej danego podmiotu wynosiły mniej niż 100 mln specjalnych praw ciągnięcia (SDR)<sup>1</sup>.

7. Art. 29.4 nie ma zastosowania do sektorów usług, które nie są objęte zakresem stosowania niniejszej Umowy.

8. Art. 29.4 nie ma zastosowania w zakresie, w jakim przedsiębiorstwo państwowe, przedsiębiorstwo, któremu przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczony monopolista Strony nabywa i sprzedaje towary lub usługi na podstawie:

- a) jakiegokolwiek istniejącego środka niespełniającego wymogów, który Strona utrzymuje, kontynuuje, odnawia lub zmienia zgodnie z art. 17.14, 18.8 lub 25.10, jak określono w wykazie tej Strony w załączniku 17-A; lub

---

<sup>1</sup> W okresie pierwszych pięciu lat od wejścia w życie niniejszej Umowy próg ten będzie wynosił mniej niż 200 mln SDR.

- b) jakiegokolwiek środka niespełniającego wymogów, który Strona przyjmuje lub utrzymuje w odniesieniu do sektorów, podsektorów lub rodzajów działalności zgodnie z art. 17.14, 18.8 lub 25.10, jak określono w wykazie tej Strony w załączniku 17-B.

## ARTYKUŁ 29.2

### Definicje

Do celów niniejszego rozdziału oraz załącznika 29:

- a) „działalność handlowa” oznacza działalność prowadzoną przez przedsiębiorstwo, której efektem końcowym jest produkcja towaru lub świadczenie usługi, które mają być sprzedane na właściwym rynku w ilościach i po cenach określonych przez dane przedsiębiorstwo, i która jest podejmowana w celu osiągnięcia zysku<sup>1</sup>;
- b) „względy handlowe” oznaczają względy dotyczące ceny, jakości, dostępności, zbywalności, transportu oraz innych warunków zakupu lub sprzedaży, lub inne czynniki, które w zwykłych warunkach zostałyby wzięte pod uwagę przy podejmowaniu decyzji handlowych przez prywatne przedsiębiorstwo prowadzące działalność zgodnie z zasadami gospodarki rynkowej w odnośnej dziedzinie lub branży;

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że „działalność handlowa” nie obejmuje działalności podejmowanej przez przedsiębiorstwo, które prowadzi działalność o charakterze nienastawionym na zysk lub prowadzi działalność po kosztach.

- c) „wyznaczać” oznacza ustanawiać monopol lub udzielać zezwolenia na monopol, lub rozszerzać jego zakres, aby objąć nim dodatkowy towar lub usługę;
- d) „wyznaczony monopolista” oznacza podmiot, w tym grupę podmiotów lub publiczną jednostkę organizacyjną, który na właściwym rynku na terytorium Strony został wyznaczony na wyłącznego dostawcę lub nabywcę towaru lub usługi, ale nie obejmuje podmiotu, któremu przyznane zostało wyłączone prawo własności intelektualnej, wyłącznie ze względu na takie przyznanie;
- e) „przedsiębiorstwo, któremu przyznano szczególne prawa lub przywileje”<sup>1</sup> oznacza przedsiębiorstwo publiczne lub prywatne, któremu Strona przyznała, prawnie lub faktycznie, szczególne prawa lub przywileje; szczególne prawa lub przywileje są przyznawane przez Stronę, gdy Strona wyznacza lub ogranicza do dwóch lub większej liczby liczbę przedsiębiorstw upoważnionych do dostarczania towaru lub świadczenia usługi, z uwzględnieniem szczególnych regulacji sektorowych, na podstawie których przyznano dane prawo lub przywilej, nie kierując się przy tym obiektywnymi, proporcjonalnymi i niedyskryminującymi kryteriami, znacząco wpływając w ten sposób na zdolność innych przedsiębiorstw do dostarczania tego samego towaru lub świadczenia tej samej usługi na tym samym obszarze geograficznym na zasadniczo równoważnych warunkach;
- f) „usługa świadczona w związku z wykonywaniem władzy publicznej” oznacza usługę świadczoną w związku z wykonywaniem władzy publicznej zdefiniowaną w art. I ust. 3 lit. c) GATS, w tym – w stosownych przypadkach – zdefiniowaną w załączniku w sprawie usług finansowych do GATS; oraz
- g) „przedsiębiorstwo państwowe” oznacza przedsiębiorstwo, które stanowi własność Strony lub pozostaje pod jej kontrolą<sup>2</sup>.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przyznanie licencji ograniczonej liczbie przedsiębiorstw w ramach przydziału ograniczonych zasobów zgodnie z obiektywnymi, proporcjonalnymi i niedyskryminującymi kryteriami nie stanowi samo w sobie szczególnego prawa ani przywileju.

<sup>2</sup> Na potrzeby ustalenia własności lub kontroli analizuje się wszystkie odnośne elementy prawne i faktyczne rozpatrywane indywidualnie dla każdego przypadku.



## ARTYKUŁ 29.3

### Postanowienia ogólne

Bez uszczerbku dla praw i obowiązków Strony wynikających z niniejszego rozdziału żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie uniemożliwia Stronie ustanowienia lub utrzymywania przedsiębiorstwa państwowego, wyznaczenia lub utrzymywania monopolu, ani przyznawania przedsiębiorstwom szczególnych praw lub przywilejów.

## ARTYKUŁ 29.4

### Niedyskryminujące traktowanie oraz względy handlowe

1. Strona zapewnia, aby każde z jej przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje oraz każdy z jej wyznaczonych monopolistów, przy prowadzeniu działalności handlowej:
  - a) kierowali się względami handlowymi przy swoim zakupie lub sprzedaży towaru lub usługi, z wyjątkiem sytuacji, w których wypełniają jakiegokolwiek warunki związane z obowiązkiem świadczenia usługi publicznej, które nie są sprzeczne z lit. b) lub c) niniejszego ustępu;

b) przy swoim zakupie towarów lub usług:

- (i) przyznawali towarom dostarczanym lub usługom świadczonym przez przedsiębiorstwo drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie przyznają podobnym towarom dostarczanym lub usługom świadczonym przez przedsiębiorstwa danej Strony; oraz
- (ii) przyznawali towarom dostarczanym lub usługom świadczonym przez przedsiębiorstwo będące inwestycją objętą niniejszą Umową zdefiniowaną w art. 17.2 ust. 1 lit. d) na terytorium tej Strony traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie przyznają podobnym towarom dostarczanym lub usługom świadczonym przez przedsiębiorstwa na rynku właściwym na terytorium tej Strony, będącym inwestycjami inwestorów tej Strony; oraz

c) przy swojej sprzedaży towarów lub usług:

- (i) przyznawali przedsiębiorstwom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie przyznają przedsiębiorstwom danej Strony; oraz
- (ii) przyznawali towarom dostarczanym lub usługom świadczonym przez przedsiębiorstwo będące inwestycją objętą niniejszą Umową zdefiniowaną w art. 17.2 ust. 1 lit. d) na terytorium tej Strony traktowanie nie mniej korzystne od traktowania, jakie przyznają przedsiębiorstwom na rynku właściwym na terytorium tej Strony, będącym inwestycjami inwestorów tej Strony.

2. Ust. 1 nie uniemożliwia przedsiębiorstwu państwowemu, przedsiębiorstwu, któremu przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczonemu monopolistcie:
  - a) nabywania lub dostarczania towarów lub usług na różnych warunkach, w tym warunkach dotyczących ceny, o ile takie odmiennie warunki ustanawia się zgodnie ze względami handlowymi; lub
  - b) odmowy zakupu lub dostawy towarów lub usług, o ile taka odmowa jest zgodna ze względami handlowymi.

## ARTYKUŁ 29.5

### Ramy regulacyjne

1. Strony jak najlepiej wykorzystują, w stosownych przypadkach, normy międzynarodowe, w tym Wytyczne OECD dotyczące ładu korporacyjnego w przedsiębiorstwach państwowych, w zależności od przypadku.
2. Każda ze Stron zapewnia, aby każdy organ regulacyjny lub każdy inny organ pełniący funkcję regulacyjną, który Strona ustanawia lub utrzymuje:
  - a) był niezależny od wszelkich przedsiębiorstw podlegających jego regulacji i nie ponosił przed nimi odpowiedzialności, w celu zapewnienia skuteczności funkcji regulacyjnej; oraz

b) działał, w podobnych okolicznościach, bezstronnie<sup>1</sup> w stosunku do wszystkich przedsiębiorstw podlegających jego regulacji, w tym przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, oraz wyznaczonych monopolistów<sup>2</sup>.

3. Każda ze Stron stosuje swoje przepisy ustawowe i wykonawcze w odniesieniu do przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, oraz wyznaczonych monopolistów, w sposób spójny i niedyskryminujący.

## ARTYKUŁ 29.6

### Przejrzystość

1. Strona (zwana dalej „Stroną występującą z wnioskiem”), która ma powody, by uważać, że jej interesy w ramach niniejszego rozdziału są naruszane przez działalność handlową przedsiębiorstwa państwowego, przedsiębiorstwa, któremu przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczonego monopolisty drugiej Strony, może zwrócić się z wnioskiem do tej drugiej Strony (zwanej dalej „Stroną, do której skierowano wniosek”) o przekazanie na piśmie informacji na temat działalności handlowej tego podmiotu związanej z wykonywaniem niniejszego rozdziału.

2. We wniosku składanym zgodnie z ust. 1 Strona występująca z wnioskiem przedstawia wyjaśnienie powodów, dla których uważa, że działalność danego podmiotu może wpływać na interesy tej Strony w ramach niniejszego rozdziału, oraz wskazuje, o które informacje wymienione w ust. 3 wnioskuje.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że bezstronność pełnienia funkcji regulacyjnych przez organ regulacyjny ocenia się w odniesieniu do ogólnego modelu lub praktyki działania tego organu regulacyjnego.

<sup>2</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w tych sektorach, w których Strony uzgodniły w innych rozdziałach niniejszej Umowy szczególne obowiązki dotyczące organu regulacyjnego, pierwszeństwo mają odpowiednie postanowienia w tych rozdziałach.

3. Strona, do której skierowano wniosek, przekazuje następujące informacje, zgodnie z ust. 1 i 2:
- a) informacje o strukturze własności i praw głosu w danym podmiocie, ze wskazaniem procentu udziałów, jaki Strona, jej przedsiębiorstwa państwowe, przedsiębiorstwa, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczeni monopoliści posiadają łącznie, oraz procentu posiadanych przez nie łącznie praw głosu w takim podmiocie;
  - b) opis wszelkich szczególnych udziałów lub szczególnych praw głosu lub innych praw, które posiadają Strona, jej przedsiębiorstwa państwowe, przedsiębiorstwa, którym przyznano szczególne prawa lub przywileje, lub wyznaczeni monopoliści, w przypadku gdy prawa te różnią się od praw wynikających ze zwykłych udziałów w danym podmiocie;
  - c) strukturę organizacyjną danego podmiotu i skład jego zarządu lub innego równoważnego organu;
  - d) opis jednostek administracji publicznej lub organów publicznych, które regulują lub monitorują dany podmiot, opis wymogów w zakresie sprawozdawczości nałożonych na podmiot przez te jednostki administracji publicznej lub organy publiczne, a także prawa i praktyki stosowane przez te jednostki administracji publicznej lub organy publiczne przy powoływaniu, zwalnianiu lub wynagradzaniu wyższej kadry kierowniczej oraz członków zarządu lub innego równoważnego organu zarządzającego tego podmiotu;

- e) przychód roczny danego podmiotu oraz łączne aktywa w ostatnim trzyletnim okresie, za który dane te są dostępne;
- f) wszelkie zwolnienia, immunitety i powiązane środki, z których dany podmiot korzysta na podstawie przepisów ustawowych i wykonawczych Strony, do której skierowano wniosek; oraz
- g) wszelkie dodatkowe informacje dotyczące danego podmiotu, które są publicznie dostępne, w tym roczne sprawozdania finansowe oraz audyty przeprowadzane przez osoby trzecie.

4. Ust. 1, 2 i 3 nie zobowiązują którejkolwiek ze Stron do ujawnienia informacji poufnych, których ujawnienie byłoby niezgodne z jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi, utrudniałoby egzekwowanie prawa lub w inny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym lub które zaszkodziłoby uzasadnionym interesom handlowym konkretnych przedsiębiorstw.

5. Jeżeli informacje, których dotyczy wniosek, nie są dostępne dla Strony, do której skierowano wniosek, Strona ta przekazuje Stronie występującej z wnioskiem uzasadnienie tego faktu na piśmie.

## ARTYKUŁ 29.7

Załącznik zawierający postanowienia dotyczące poszczególnych Stron

1. Art. 29.4 nie ma zastosowania w odniesieniu do działalności niespełniającej wymogów przedsiębiorstw państwowych lub wyznaczonych monopolistów wymienionej w wykazie Strony w załączniku 29 zgodnie z warunkami określonymi w tym wykazie danej Strony.
2. Na wniosek którejkolwiek ze Stron Wspólna Rada może przyjąć decyzję o zmianie załącznika 29 na podstawie art. 8.5 ust. 1 lit. a) i w każdym przypadku rozważa wprowadzenie zmian w załączniku 29 w terminie pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

## ROZDZIAŁ 30

### POLITYKA KONKURENCJI

## ARTYKUŁ 30.1

### Zasady

Strony uznają znaczenie wolnej i niezakłóconej konkurencji w stosunkach handlowych i inwestycyjnych. Strony potwierdzają, że antykonkurencyjne praktyki mogą zakłócać właściwe funkcjonowanie rynków oraz podważać korzyści płynące z liberalizacji handlu.

## ARTYKUŁ 30.2

### Ramy regulacyjne

1. Każda ze Stron utrzymuje lub przyjmuje prawo konkurencji, które ma zastosowanie do wszystkich sektorów gospodarki<sup>1</sup> i które skutecznie reguluje kwestię następujących praktyk gospodarczych:
  - a) porozumienia między przedsiębiorstwami, decyzje związków przedsiębiorstw i praktyki uzgodnione, których celem lub skutkiem jest zapobieganie konkurencji, jej ograniczanie lub zakłócanie;
  - b) nadużywanie przez jedno lub większą liczbę przedsiębiorstw pozycji dominującej; oraz
  - c) łączenie przedsiębiorstw, które znacząco zakłóca skuteczną konkurencję, w szczególności w wyniku stworzenia lub wzmocnienia pozycji dominującej.
2. Każda ze Stron zapewnia, aby wszystkie przedsiębiorstwa – zarówno prywatne, jak i publiczne – podlegały prawu konkurencji, o którym mowa w ust. 1.
3. Stosowanie prawa konkurencji każdej ze Stron nie powinno utrudniać wykonywania – pod względem prawnym ani faktycznym – jakiegokolwiek powierzonego danym przedsiębiorstwom szczególnego zadania wykonywanego w interesie publicznym. Zwolnienia ze stosowania prawa konkurencji Strony powinny być ograniczone do zadań wykonywanych w interesie publicznym oraz do tego, co jest absolutnie niezbędne, aby osiągnąć pożądane cele polityki publicznej, a także powinny być przejrzyste.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że prawo konkurencji w Unii Europejskiej ma zastosowanie do sektora rolnego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.U. UE L 347 z 20.12.2013, s. 671).



## ARTYKUŁ 30.3

### Wykonanie

1. Każda ze Stron utrzymuje organ niezależny pod względem funkcjonalnym, który jest odpowiedzialny za zapewnienie pełnego stosowania i skutecznego egzekwowania prawa konkurencji, o którym mowa w art. 30.2, i który wyposażono odpowiednio w niezbędne do tego uprawnienia i zasoby.
2. Każda ze Stron stosuje swoje prawo konkurencji w sposób przejrzysty i niedyskryminujący, z poszanowaniem zasad sprawiedliwości proceduralnej i prawa zainteresowanych przedsiębiorstw do obrony, bez względu na ich przynależność państwową i strukturę własności.

## ARTYKUŁ 30.4

### Współpraca

1. Strony uznają, że w ich wspólnym interesie leży promowanie współpracy w kwestiach związanych z ich polityką konkurencji i egzekwowaniem jej.
2. Aby ułatwić współpracę, organy ochrony konkurencji Stron mogą wymieniać się informacjami, z zastrzeżeniem zasad poufności określonych w ich odpowiednich przepisach ustawowych i wykonawczych.

3. Organy ochrony konkurencji Stron podejmują starania, aby koordynować, w miarę możliwości i w stosownych przypadkach, swoje działania w zakresie egzekwowania prawa dotyczące tego samego lub powiązanego zachowania lub tych samych lub powiązanych spraw.

## ARTYKUŁ 30.5

### Konsultacje

1. Aby zwiększyć wzajemne zrozumienie między Stronami lub rozwiązać konkretne kwestie dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszego rozdziału, Strony bezzwłocznie podejmują, na wniosek którejkolwiek ze Stron, konsultacje w zakresie wszelkich kwestii dotyczących interpretacji lub stosowania niniejszego rozdziału<sup>1</sup>. W stosownych przypadkach Strona, która występuje z wnioskiem o konsultacje, wskazuje, w jaki sposób dana kwestia wpływa na handel lub inwestycje między Stronami.

2. W celu ułatwienia konsultacji, o których mowa w ust. 1, każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby przekazać drugiej Stronie odpowiednie informacje niepubliczne.

## ARTYKUŁ 30.6

### Niestosowanie mechanizmu rozstrzygania sporów

Rozdział 38 nie ma zastosowania do niniejszego rozdziału.

---

<sup>1</sup> W przypadku Strony UE stroną biorącą udział w konsultacjach jest Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji Komisji Europejskiej.

## ROZDZIAŁ 31

### SUBSYDIA

#### ARTYKUŁ 31.1

##### Zasady

Strony uznają, że subsydia można przyznawać, gdy są one niezbędne do osiągnięcia celów polityki publicznej. Strony uznają jednak, że niektóre subsydia mogą zakłócać właściwe funkcjonowanie rynków oraz podważać korzyści płynące z liberalizacji handlu i konkurencji. Co do zasady Strona nie może zatem przyznawać subsydiów, jeżeli wpływają one negatywnie lub mogą wpływać negatywnie na handel lub konkurencję między Stronami.

#### ARTYKUŁ 31.2

##### Definicja i zakres stosowania

1. Do celów niniejszego rozdziału „subsydium” oznacza środek, który spełnia warunki określone w art. 1.1 porozumienia SCM, niezależnie od tego, czy jest przyznawany przedsiębiorstwu dostarczającemu towary czy przedsiębiorstwu świadczącemu usługi<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla wyniku wszelkich przyszłych dyskusji w ramach WTO lub powiązanych forów wielostronnych dotyczących definicji subsydiów na usługi.

2. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do subsydiów, które są specyficzne zgodnie z art. 2 porozumienia SCM.
3. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do subsydiów przyznawanych wszelkim przedsiębiorstwom, w tym przedsiębiorstwom prywatnym i publicznym.
4. Każda ze Stron zapewnia, aby subsydia przyznawane przedsiębiorstwom zobowiązanym do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym podlegały zasadom określonym w niniejszym rozdziale, w zakresie, w jakim ich stosowanie nie stanowi prawnej lub faktycznej przeszkody w wykonywaniu konkretnych zadań powierzonych takim przedsiębiorstwom. Powierzone zadania muszą być przejrzyste, a wszelkie ograniczenia lub odstępstwa od stosowania zasad określonych w niniejszym rozdziale nie mogą wykraczać poza to, co jest absolutnie niezbędne do wykonywania powierzonych zadań.
5. Art. 31.5 nie ma zastosowania do subsydiów dotyczących handlu towarami objętymi załącznikiem 1 do porozumienia w sprawie rolnictwa.
6. Art. 31.5 i 31.6 nie mają zastosowania do sektora audiowizualnego.
7. Art. 31.5 i 31.6 nie mają zastosowania do subsydiów przyznawanych w celu wspierania ludności rdzennej i jej społeczności w ich rozwoju gospodarczym<sup>1</sup>. Takie subsydia muszą być ukierunkowane, proporcjonalne i przejrzyste.
8. Art. 31.5 i 31.6 nie mają zastosowania do subsydiów przyznanych w celu naprawienia szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi.

---

<sup>1</sup> Do celów niniejszego ustępu przez ludność rdzenną i jej społeczności należy rozumieć ludność rdzenną i jej społeczności zdefiniowane w prawie każdej ze Stron. W przypadku Strony UE jej prawo obejmuje zarówno prawo Unii Europejskiej, jak i prawo każdego z jej państw członkowskich.

9. Art. 31.5 nie ma zastosowania do subsydiów o charakterze tymczasowym przyznawanych w ramach reagowania na sytuację nadzwyczajną o charakterze ekonomicznym<sup>1</sup>. Takie subsydia muszą być proporcjonalne i ukierunkowane na zaradzenie tej sytuacji nadzwyczajnej o charakterze ekonomicznym.

10. Wspólna Rada może przyjąć decyzję zmieniającą definicję „subsydium” w ust. 1 w zakresie, w jakim odnosi się ona do przedsiębiorstw świadczących usługi, w celu uwzględnienia wyników przyszłych dyskusji na ten temat w ramach WTO lub powiązanych forów wielostronnych, zgodnie z art. 8.5 ust. 1 lit. a).

### ARTYKUŁ 31.3

#### Związek z porozumieniem WTO

Niniejszy rozdział stosuje się bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z art. XV GATS, art. XVI GATT 1994, porozumienia SCM i porozumienia w sprawie rolnictwa.

---

<sup>1</sup> Przez „sytuację nadzwyczajną o charakterze ekonomicznym” należy rozumieć zdarzenie o charakterze ekonomicznym powodujące poważne zaburzenia w gospodarce Strony. W przypadku Strony UE przez „gospodarkę Strony” należy rozumieć gospodarkę Unii Europejskiej lub gospodarkę jednego lub większej liczby państw członkowskich.

## ARTYKUŁ 31.4

### Przejrzystość

1. W odniesieniu do subsydium przyznanego lub utrzymywanego na swoim terytorium każda ze Stron udostępnia następujące informacje:

- a) podstawę prawną i cel danego subsydium;
- b) formę danego subsydium;
- c) kwotę danego subsydium lub kwotę przewidzianą na dane subsydium w budżecie; oraz
- d) jeżeli jest to możliwe – nazwę beneficjenta danego subsydium.

2. Strona musi spełniać wymogi przejrzystości określone w ust. 1 niniejszego artykułu za pomocą:

- a) notyfikacji dokonywanych zgodnie z art. 25 porozumienia SCM, pod warunkiem że taka notyfikacja zawiera wszystkie informacje, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, i jest przekazywana co najmniej raz na dwa lata;

- b) notyfikacji dokonywanych zgodnie z art. 18 porozumienia w sprawie rolnictwa; lub
- c) publikacji informacji, przez Stronę lub w jej imieniu, na publicznie dostępnej stronie internetowej, do dnia 31 grudnia roku kalendarzowego następującego po roku, w którym dane subsydlum zostało przyznane lub utrzymane.

## ARTYKUŁ 31.5

### Konsultacje

1. Jeżeli Strona uważa, że subsydlum przyznane przez drugą Stronę negatywnie wpływa lub mogłoby negatywnie wpłynąć na jej interesy handlowe lub na konkurencję, Strona ta (zwana dalej „Stroną występującą z wnioskiem”) może przekazać swoje zastrzeżenia w formie pisemnej drugiej Stronie (zwanej dalej „Stroną odpowiadającą”) oraz zwrócić się z wnioskiem o konsultacje w tej sprawie. Wniosek taki musi zawierać wyjaśnienie, w jaki sposób subsydlum ma lub mogłoby mieć negatywny wpływ na interesy handlowe Strony występującej z wnioskiem lub na konkurencję.
2. Do celów ust. 1 Strona występująca z wnioskiem może zwrócić się do Strony odpowiadającej z wnioskiem o przekazanie następujących informacji na temat danego subsydlum:
  - a) podstawa prawna i cel danego subsydlum;
  - b) forma danego subsydlum;

- c) data oraz okres stosowania danego subsydium oraz inne terminy z nim związane;
- d) wymogi kwalifikowalności w przypadku danego subsydium;
- e) łączna kwota lub roczna kwota przewidziana w budżecie na dane subsydium;
- f) jeżeli jest to możliwe – nazwa beneficjenta danego subsydium; oraz
- g) wszelkie inne informacje umożliwiające ocenę negatywnego wpływu danego subsydium.

3. Strona odpowiadająca udziela informacji, których dotyczy wnioski, zgodnie z ust. 2 na piśmie nie później niż 60 dni po dniu otrzymania wniosku.

4. Jeżeli Strona odpowiadająca nie przekaze, w całości lub w części, informacji, których dotyczy wnioski, zgodnie z ust. 2 i 3, Strona odpowiadająca wyjaśnia powody nieprzekazania takich informacji na piśmie.

5. Jeśli po otrzymaniu informacji, których dotyczy wnioski, oraz po przeprowadzeniu konsultacji Strona występująca z wnioskiem uważa, że dane subsydium ma lub może mieć znaczący negatywny wpływ na jej interesy handlowe lub konkurencję, Strona odpowiadająca dokłada wszelkich starań, aby wyeliminować lub zminimalizować ten wpływ.



## ARTYKUŁ 31.6

### Subsydia warunkowe

1. Przy przyznawaniu następujących subsydiów każda ze Stron stosuje następujące warunki:
  - a) w odniesieniu do subsydiów, w ramach których władze publiczne udzielają, bezpośrednio lub pośrednio, gwarancji na długi lub zobowiązania niektórych przedsiębiorstw – aby zakres tych długów lub zobowiązań nie był nieograniczony w odniesieniu do kwoty długu lub zobowiązania lub aby okres obowiązywania gwarancji władz publicznych nie był nieograniczony; oraz
  - b) w odniesieniu do subsydiów udzielanych przedsiębiorstwom niewypłacalnym lub znajdującym się w trudnej sytuacji, takich jak pożyczki i gwarancje, dotacje gotówkowe, zastrzyki kapitałowe, udostępnianie aktywów poniżej cen rynkowych i zwolnienia podatkowe, których okres obowiązywania przekracza rok – aby przygotowano wiarygodny plan restrukturyzacji oparty na realistycznych założeniach w celu zapewnienia przywrócenia niewypłacalnym lub znajdującym się w trudnej sytuacji przedsiębiorstwom, w rozsądnym terminie, długoterminowej rentowności oraz aby dane przedsiębiorstwo, z wyjątkiem małych i średnich przedsiębiorstw, samo uczestniczyło w kosztach restrukturyzacji.
2. Ust. 1 lit. b) nie ma zastosowania do subsydiów udzielanych przedsiębiorstwom jako tymczasowe wsparcie płynności w formie gwarancji kredytowych lub pożyczek ograniczonych do kwoty potrzebnej jedynie do utrzymania działalności przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji przez okres niezbędny do przyjęcia planu restrukturyzacji lub likwidacji.

3. Niniejszy artykuł ma zastosowanie wyłącznie do subsydiów, które mają lub mogą mieć negatywny wpływ na handel i konkurencję drugiej Strony.

4. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do subsydiów:

- a) przyznawanych w celu zapewnienia uporządkowanego wyjścia przedsiębiorstwa z rynku; lub
- b) których łączne kwoty lub budżety wynoszą mniej niż 170 000 SDR na przedsiębiorstwo w okresie trzech kolejnych lat.

## ARTYKUŁ 31.7

### Wykorzystanie subsydiów

Każda ze Stron zapewnia wykorzystanie subsydiów przez przedsiębiorstwa wyłącznie do realizacji wyraźnie określonego celu polityki, na jaki subsydia te zostały przyznane<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku gdy Strona ustanowiła odpowiednie ramy ustawodawcze i procedury administracyjne w tym celu, obowiązek ten uznaje się za spełniony.

## ARTYKUŁ 31.8

### Niestosowanie mechanizmu rozstrzygania sporów

Rozdział 38 nie ma zastosowania do art. 31.5 ust. 5.

## ARTYKUŁ 31.9

### Poufność

1. W ramach wymiany informacji na podstawie niniejszego rozdziału Strony uwzględniają ograniczenia nałożone ich odpowiednimi przepisami prawa dotyczącymi tajemnicy zawodowej i handlowej oraz zapewniają ochronę tajemnic handlowych i innych informacji poufnych.
2. Jeżeli Strona przekazuje informacje na podstawie niniejszego rozdziału, Strona, która je otrzymała, musi zachować poufność tych informacji.

## ROZDZIAŁ 32

### WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA

#### SEKCJA A

#### POSTANOWIENIA OGÓLNE

#### ARTYKUŁ 32.1

##### Cele

1. Celem niniejszego rozdziału jest:
  - a) ułatwianie produkcji i komercjalizacji towarów i usług innowacyjnych i twórczych między Stronami, a tym samym przyczynienie się do rozwoju bardziej zrównoważonej i inkluzywnej gospodarki obu Stron;
  - b) ułatwianie i regulowanie wymiany handlowej między Stronami, a także ograniczenie zakłóceń i przeszkód w takiej wymianie handlowej; oraz
  - c) osiągnięcie odpowiedniego i skutecznego poziomu ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej.

2. Cele określone w art. 7 porozumienia TRIPS mają zastosowanie, odpowiednio, do niniejszego rozdziału.

## ARTYKUŁ 32.2

### Zakres stosowania

1. Każda ze Stron wypełnia swoje zobowiązania wynikające z umów międzynarodowych w dziedzinie własności intelektualnej, których jest stroną, w tym z porozumienia TRIPS.
2. Niniejszy rozdział uzupełnia i doprecyzowuje prawa i obowiązki każdej ze Stron wynikające z porozumienia TRIPS oraz innych umów międzynarodowych w dziedzinie własności intelektualnej.
3. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie uniemożliwia Stronie stosowania przepisów jej prawa wprowadzających wyższe normy ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej, pod warunkiem że przepisy te są zgodne z niniejszym rozdziałem. Każda ze Stron ma swobodę określania odpowiedniej metody wykonywania niniejszego rozdziału w ramach swojego własnego systemu prawnego i praktyk.

## ARTYKUŁ 32.3

### Zasady

1. Zasady określone w art. 8 porozumienia TRIPS mają zastosowanie, odpowiednio, do niniejszego rozdziału.
2. Uwzględniając cele polityki publicznej leżące u podstaw systemów krajowych, Strony uznają potrzebę podjęcia następujących działań za pośrednictwem swoich odpowiednich systemów własności intelektualnej, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad przejrzystości, z uwzględnieniem interesów odpowiednich zainteresowanych stron, w tym uprawnionych, użytkowników i ogółu społeczeństwa:
  - a) promowania innowacji i kreatywności; oraz
  - b) ułatwiania rozpowszechniania informacji, wiedzy, technologii, kultury i sztuki.

## ARTYKUŁ 32.4

### Definicje

Do celów niniejszego rozdziału oraz załączników 32-A, 32-B i 32-C:

- a) „konwencja berneńska” oznacza Konwencję berneńską o ochronie dzieł literackich i artystycznych, sporządzoną w Bernie w dniu 9 września 1886 r., zmienioną w dniu 28 września 1979 r.;
- b) „własność intelektualna” oznacza wszystkie kategorie praw własności intelektualnej objęte sekcją B podsekcje 1–7 niniejszego rozdziału lub częścią II sekcje 1–7 porozumienia TRIPS; ochrona własności intelektualnej obejmuje ochronę przed nieuczciwą konkurencją na podstawie art. 10 bis konwencji paryskiej;
- c) „konwencja paryska” oznacza Konwencję paryską o ochronie własności przemysłowej z dnia 20 marca 1883 r., ostatnio poddaną rewizji w Sztokholmie w dniu 14 lipca 1967 r. oraz zmienioną w dniu 28 września 1979 r.;
- d) „konwencja rzymska” oznacza Międzynarodową konwencję o ochronie wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych, sporządzoną w Rzymie w dniu 26 października 1961 r.; oraz
- e) „WIPO” oznacza Światową Organizację Własności Intelektualnej.

## ARTYKUŁ 32.5

### Traktowanie narodowe

1. W odniesieniu do wszystkich kategorii praw własności intelektualnej objętych niniejszym rozdziałem każda ze Stron przyznaje obywatelom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż to, które przyznaje swoim własnym obywatelom w zakresie ochrony<sup>1</sup> praw własności intelektualnej, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych już, odpowiednio, w konwencji paryskiej, konwencji berneńskiej, konwencji rzymskiej lub w Traktacie o własności intelektualnej w odniesieniu do układów scalonych, sporządzonym w Waszyngtonie w dniu 26 maja 1989 r., oraz w Traktacie WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach (WPPT), sporządzonym w Genewie w dniu 20 grudnia 1996 r. W odniesieniu do artystów wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych obowiązek ten ma zastosowanie wyłącznie do praw przewidzianych w niniejszym rozdziale.

2. Strona może skorzystać z wyjątków dozwolonych na podstawie ust. 1 w odniesieniu do swoich procedur sądowych i administracyjnych, w tym wymagać od obywatela drugiej Strony wskazania adresu do doręczeń na jej terytorium lub wyznaczenia pełnomocnika na jej terytorium, pod warunkiem że taki wyjątek:

- a) jest niezbędny do zagwarantowania przestrzegania przepisów ustawowych lub wykonawczych danej Strony, które nie są sprzeczne z niniejszym rozdziałem; oraz

---

<sup>1</sup> Do celów niniejszego ustępu „ochrona” obejmuje kwestie mające wpływ na dostępność, nabywanie, zakres, utrzymywanie oraz egzekwowanie praw własności intelektualnej, a także kwestie mające wpływ na korzystanie z praw własności intelektualnej szczegółowo uregulowane w niniejszym rozdziale. Ponadto, do celów niniejszego ustępu „ochrona” obejmuje również środki mające na celu zapobieganie obchodzeniu skutecznych środków technicznych i środków dotyczących informacji o zarządzaniu prawami.



b) nie jest stosowany w sposób, który stanowiłby ukryte ograniczenie w handlu.

3. Ust. 1 nie ma zastosowania do procedur przewidzianych w umowach wielostronnych zawartych pod auspicjami WIPO dotyczących nabywania lub utrzymywania praw własności intelektualnej.

## ARTYKUŁ 32.6

### Własność intelektualna a zdrowie publiczne

1. Strony uznają znaczenie Deklaracji w sprawie porozumienia TRIPS i zdrowia publicznego, przyjętej w Ad-Dausze w dniu 14 listopada 2001 r. przez konferencję ministerialną WTO (zwanej dalej „deklaracją z Ad-Dauhy”). Interpretując i wykonując prawa i obowiązki wynikające z niniejszego rozdziału, Strony zapewniają spójność z deklaracją z Ad-Dauhy.

2. Każda ze Stron wykonuje art. 31*bis* porozumienia TRIPS, a także załącznik do tego porozumienia i dodatek do tego załącznika, które weszły w życie w dniu 23 stycznia 2017 r.

## ARTYKUŁ 32.7

### Wyczerpanie praw

Żadne z postanowień niniejszej części niniejszej Umowy nie uniemożliwia Stronie określenia, czy i w jakich warunkach zastosowanie ma wyczerpanie praw własności intelektualnej zgodnie z jej systemem prawnym.

## SEKCJA B

### NORMY DOTYCZĄCE PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

#### PODSEKCJA 1

#### PRAWO AUTORSKIE I PRAWA POKREWNE

## ARTYKUŁ 32.8

### Umowy międzynarodowe

1. Każda ze Stron potwierdza swoje zobowiązania oraz przestrzega:
  - a) konwencji berneńskiej;

- b) konwencji rzymskiej;
- c) Traktatu WIPO o prawie autorskim (WCT), sporządzonego w Genewie w dniu 20 grudnia 1996 r.;
- d) WPPT; oraz
- e) Traktatu z Marrakeszu o ułatwieniu dostępu do opublikowanych utworów osobom niewidomym, słabowidzącym i osobom z niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi zapoznawanie się z drukiem, sporządzonego w Marrakeszu w dniu 27 czerwca 2013 r.

2. Każda ze Stron dokłada wszelkich rozsądnych starań, aby ratyfikować Traktat pekiński o artystycznych wykonaniach audiowizualnych, przyjęty w Pekinie w dniu 24 czerwca 2012 r., lub do niego przystąpić.

#### ARTYKUŁ 32.9

##### Autorzy

Każda ze Stron przyznaje autorom wyłączone prawo do zezwolenia lub zakazu:

- a) bezpośredniego lub pośredniego, czasowego lub trwałego zwielokrotniania ich utworów, w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie, w całości lub w części;

- b) publicznej dystrybucji w jakiejkolwiek formie, poprzez sprzedaż lub w inny sposób, oryginałów ich utworów lub kopii tych utworów;
- c) wszelkiego publicznego udostępniania ich utworów, drogą przewodową lub bezprzewodową, w tym podawania ich utworów do publicznej wiadomości w taki sposób, aby każdy miał do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie; oraz
- d) publicznego najmu na zasadach komercyjnych oryginałów lub kopii ich programów komputerowych lub utworów filmowych.

## ARTYKUŁ 32.10

### Artyści wykonawcy

Każda ze Stron przyznaje artystom wykonawcom wyłączne prawo do zezwolenia lub zakazania:

- a) utrwalania<sup>1</sup> ich wykonań;
- b) bezpośredniego lub pośredniego, czasowego lub trwałego zwielokrotniania ich utrwalonych wykonań, w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie, w całości lub w części;
- c) publicznej dystrybucji, poprzez sprzedaż lub w inny sposób, ich utrwalonych wykonań;

---

<sup>1</sup> „Utrwalenie” oznacza zapis dźwięków lub ich reprezentacji, z którego mogą być one postrzegane, kopiowane lub przekazywane za pomocą odpowiednich urządzeń.

- d) podawania do publicznej wiadomości ich utrwalonych wykonań, drogą przewodową lub bezprzewodową, w taki sposób, aby każdy miał do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie; oraz
- e) bezprzewodowego nadawania oraz publicznego udostępniania ich wykonań, chyba że wykonania te stanowią same w sobie nadawane wykonanie lub oparte są na utrwaleniu.

## ARTYKUŁ 32.11

### Producenci fonogramów

Każda ze Stron przyznaje producentom fonogramów wyłączone prawo do zezwolenia lub zakazania:

- a) bezpośredniego lub pośredniego, czasowego lub trwałego zwielokrotniania ich fonogramów, w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie, w całości lub w części;
- b) publicznej dystrybucji, poprzez sprzedaż lub inną formę przeniesienia własności, ich fonogramów, w tym ich kopii;

- c) podawania do publicznej wiadomości ich fonogramów, drogą przewodową lub bezprzewodową, w taki sposób, aby każdy miał do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie; oraz
- d) publicznego najmu ich fonogramów na zasadach komercyjnych.

## ARTYKUŁ 32.12

### Organizacje nadawcze

Każda ze Stron zapewnia organizacjom radiowym i telewizyjnym wyłączne prawo do zezwolenia lub zakazania:

- a) utrwalania ich audycji nadawanych drogą bezprzewodową;
- b) bezpośredniego lub pośredniego, czasowego lub trwałego zwielokrotniania ich utrwalonych audycji nadawanych drogą bezprzewodową, w jakikolwiek sposób i w jakiegokolwiek formie, w całości lub w części; oraz
- c) bezprzewodowej retransmisji ich audycji oraz publicznego udostępniania<sup>1</sup> ich audycji, jeśli takie udostępnianie następuje w miejscach dostępnych publicznie za opłatą wstępu.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadne z postanowień niniejszego ustępu nie uniemożliwia Stronie określenia warunków, na jakich prawo to może być wykonywane, zgodnie z art. 13 lit. d) konwencji rzymskiej.

## ARTYKUŁ 32.13

### Nadawanie i publiczne udostępnianie fonogramów opublikowanych w celach komercyjnych<sup>1</sup>

1. Każda ze Stron zapewnia artystom wykonawcom i producentom fonogramów prawo do jednorazowego godziwego wynagrodzenia płatnego przez użytkownika, jeżeli fonogram opublikowany w celach komercyjnych lub zwielokrotnienie takiego fonogramu zostaną użyte do nadania lub publicznego udostępnienia<sup>2</sup>.
2. Każda ze Stron zapewnia, aby jednorazowe godziwe wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, było dzielone między odpowiednich artystów wykonawców i producentów fonogramów. Każda ze Stron może przyjąć przepisy, które w przypadku braku porozumienia między artystami wykonawcami a producentami fonogramów określają warunki, zgodnie z którymi artyści wykonawcy i producenci fonogramów dzielą takie jednorazowe godziwe wynagrodzenie między siebie.

---

<sup>1</sup> Każda ze Stron może przyznać artystom wykonawcom i producentom fonogramów szersze prawa w odniesieniu do nadawania i publicznego udostępniania fonogramów opublikowanych w celach komercyjnych.

<sup>2</sup> Do celów niniejszego artykułu „publiczne udostępnianie” nie obejmuje podawania do publicznej wiadomości fonogramów, drogą przewodową lub bezprzewodową, w taki sposób, że każdy ma do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie.

## ARTYKUŁ 32.14

### Czas trwania ochrony

1. Prawa autora utworu trwają przez okres życia autora i przez okres nie krótszy niż 70 lat po jego śmierci, niezależnie od daty zgodnego z prawem podania utworu do publicznej wiadomości<sup>1</sup>.
2. W przypadku utworu współautorskiego czas trwania ochrony przewidziany w ust. 1 liczy się od dnia śmierci ostatniego z autorów.

---

<sup>1</sup> Jeżeli Strona przewiduje szczególny czas trwania ochrony w przypadkach, w których osoba prawna jest wyznaczona jako uprawniony, czas trwania ochrony wynosi nie mniej niż 70 lat po zgodnym z prawem podaniu utworu do publicznej wiadomości.



3. W przypadku utworów anonimowych lub utworów, przy których posłużono się pseudonimem, czas trwania ochrony wynosi nie mniej niż 70 lat po zgodnym z prawem podaniu utworu do publicznej wiadomości. Jeżeli jednak pseudonim, którym posłużył się autor, nie pozostawia wątpliwości co do tożsamości autora lub jeżeli autor ujawni swoją tożsamość w okresie, o którym mowa w niniejszym ustępie, zastosowanie ma czas trwania ochrony przewidziany w ust. 1.
  
4. Czas trwania ochrony utworu filmowego lub audiowizualnego wynosi co najmniej 70 lat po dniu śmierci ostatniego z autorów. Określenia osób, które należy uznać za autorów utworu filmowego lub audiowizualnego, dokonuje się w drodze przepisów ustawowych i wykonawczych Stron.
  
5. Prawa organizacji nadawczych wygasają 50 lat po dniu pierwszego nadania audycji.

6. Prawa artystów wykonawców wygasają nie wcześniej niż 50 lat po dniu utrwalenia wykonania utworu; jednakże:

- a) jeżeli utrwalenie wykonania zostanie zgodnie z prawem opublikowane lub, w przypadku gdy Strona tak postanowi, zgodnie z prawem publicznie udostępnione w okresie 50 lat, o którym mowa w niniejszym ustępie, czas trwania ochrony liczy się od dnia pierwszej takiej publikacji lub, w przypadku gdy Strona tak postanowi, pierwszego takiego publicznego udostępnienia; w przypadku gdy Strona przewiduje obie możliwości, czas trwania ochrony liczy się od tego zdarzenia, które nastąpi wcześniej; oraz
- b) jeżeli utrwalenie wykonania na fonogramie zostanie zgodnie z prawem opublikowane lub, w przypadku gdy Strona tak postanowi, zgodnie z prawem publicznie udostępnione w okresie 50 lat, o którym mowa w niniejszym ustępie, czas trwania ochrony wynosi co najmniej 70 lat po dniu pierwszej takiej publikacji lub, w przypadku gdy Strona tak postanowi, pierwszego takiego publicznego udostępnienia; w przypadku gdy Strona przewiduje obie możliwości, czas trwania ochrony liczy się od tego zdarzenia, które nastąpi wcześniej.

7. Prawa producentów fonogramów wygasają nie wcześniej niż 50 lat po utrwaleniu. Jeżeli jednak fonogram zostanie zgodnie z prawem opublikowany lub, w przypadku gdy Strona tak postanowi, zgodnie z prawem publicznie udostępniony w tym okresie, prawa takie wygasają nie wcześniej niż 70 lat po dniu pierwszej takiej publikacji lub, w przypadku gdy Strona tak postanowi, pierwszego takiego publicznego udostępnienia. Strony mogą przyjąć lub utrzymywać skuteczne środki w celu zapewnienia, aby zyski wygenerowane w trakcie dwudziestoletniego okresu ochrony następującego po okresie 50 lat były dzielone sprawiedliwie pomiędzy artystów wykonawców i producentów fonogramów.

## ARTYKUŁ 32.15

### Prawo do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży

1. Każda ze Stron nadaje autorowi oryginalnego utworu graficznego lub plastycznego „prawo do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży” tego utworu, zdefiniowane jako niezbywalne prawo, którego nie można się zrzec, nawet z góry, do otrzymania opłaty licencyjnej opartej na cenie sprzedaży przy każdej odsprzedaży utworu następującej po pierwszym rozporządzeniu utworem przez autora<sup>1</sup>.
2. Prawo do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży, o którym mowa w ust. 1, ma zastosowanie do wszystkich czynności odsprzedaży, w których uczestniczą podmioty zawodowo działające na rynku dzieł sztuki, takie jak salony sprzedaży, galerie sztuki oraz – ogólnie – wszelkie podmioty zajmujące się handlem dziełami sztuki, w charakterze sprzedawców, kupujących lub pośredników.

---

<sup>1</sup> Niezależnie od niniejszego artykułu, w przypadku Chile art. 36 akapit pierwszy ustawy nr 17.366 z dnia 28 sierpnia 1970 r., zmienionej ustawą nr 21.045 z dnia 13 października 2017 r., może nadal mieć zastosowanie w odniesieniu do obliczania opłat licencyjnych.

3. Każda ze Stron może postanowić, że prawo do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży, o którym mowa w ust. 1, nie ma zastosowania do czynności odsprzedaży, w przypadku gdy sprzedawca nabył utwór bezpośrednio od autora mniej niż trzy lata przed tą odsprzedażą oraz w przypadku gdy cena odsprzedaży nie przekracza określonej kwoty minimalnej.

## ARTYKUŁ 32.16

### Zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi

1. Strony promują współpracę między ich odpowiednimi organizacjami zbiorowego zarządzania w celu wspierania dostępu do utworów i innych przedmiotów ochrony na terytorium Stron oraz przekazywania między ich odpowiednimi organizacjami zbiorowego zarządzania przychodów z praw za wykorzystanie tych utworów lub innych przedmiotów ochrony.

2. Strony promują przejrzystość organizacji zbiorowego zarządzania, w szczególności w odniesieniu do pobieranych przez nie przychodów z praw, potrąceń dokonywanych przez nie od pobieranych przychodów z praw, wykorzystania pobieranych przychodów z praw, polityki dystrybucji oraz ich repertuaru.

3. Każda ze Stron zapewnia, aby organizacje zbiorowego zarządzania mające siedzibę na jej terytorium, które reprezentują inną organizację zbiorowego zarządzania mającą siedzibę na terytorium drugiej Strony na podstawie umowy o reprezentacji, były zachęcane do prawidłowego, regularnego i rzetelnego wpłacania kwot należnych reprezentowanej organizacji zbiorowego zarządzania, a także do udzielania reprezentowanej organizacji zbiorowego zarządzania informacji o kwocie przychodów z praw pobranych w jej imieniu oraz o wszelkich odliczeniach od tych przychodów z praw.

## ARTYKUŁ 32.17

### Ograniczenia i wyjątki

Każda ze Stron przewiduje ograniczenia lub wyjątki od praw określonych w art. 32.9–32.13 wyłącznie w niektórych szczególnych przypadkach, które nie kolidują ze zwykłym wykorzystaniem utworu lub innego przedmiotu ochrony ani nie powodują nieuzasadnionej szkody dla uzasadnionych interesów uprawnionych.

## ARTYKUŁ 32.18

### Ochrona środków technicznych

1. Każda ze Stron zapewnia odpowiednią ochronę prawną przed obchodzeniem jakiegokolwiek skutecznego środka technicznego, którego dana osoba dokonuje, wiedząc lub mając uzasadnione podstawy, by wiedzieć, że dąży do tego celu.
2. Każda ze Stron zapewnia odpowiednią ochronę prawną przed wytwarzaniem, przywozem, dystrybucją, sprzedażą, wypożyczeniem, reklamowaniem sprzedaży lub wypożyczenia, lub posiadaniem w celach handlowych urządzeń, produktów lub części składowych, lub świadczeniem usług, które:
  - a) stanowią przedmiot promocji, reklamy lub sprzedaży w celu obejścia jakichkolwiek skutecznych środków technicznych;

- b) mają jedynie ograniczony cel komercyjny lub ograniczone zastosowanie komercyjne, inne niż obchodzenie jakichkolwiek skutecznych środków technicznych; lub
- c) są zaprojektowane, produkowane, dostosowane lub świadczone głównie w celu umożliwienia lub ułatwienia obejścia jakichkolwiek skutecznych środków technicznych.

3. Do celów niniejszej podsekcji „środek techniczny” oznacza wszelkie technologie, urządzenia lub części składowe, które przy zwykłym funkcjonowaniu są przeznaczone do uniemożliwienia lub ograniczenia czynności w odniesieniu do utworów lub innych przedmiotów ochrony<sup>1</sup>, które nie zostały dopuszczone przez uprawnionego z tytułu jakichkolwiek praw autorskich lub praw pokrewnych zgodnie z prawem Strony. Środki techniczne uważa się za skuteczne, gdy korzystanie z objętego ochroną utworu lub innego przedmiotu ochrony jest kontrolowane przez uprawnionych poprzez zastosowanie kodu dostępu lub mechanizmu zabezpieczenia, takiego jak szyfrowanie, kodowanie lub inna transformacja utworu lub innego przedmiotu ochrony, lub mechanizmu kontroli kopiowania, które spełniają cel ochronny.

4. Niezależnie od ochrony prawnej przewidzianej w ust. 1 niniejszego artykułu, w przypadku braku dobrowolnych środków podejmowanych przez uprawnionych każda ze Stron może w razie konieczności podejmować odpowiednie środki w celu zapewnienia, aby odpowiednia ochrona prawna przed obchodzeniem skutecznych środków technicznych przewidziana zgodnie z niniejszym artykułem nie uniemożliwiała beneficjentom wyjątków lub ograniczeń przewidzianych zgodnie z art. 32.17 korzystania z takich wyjątków lub ograniczeń.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że „utwory lub inne przedmioty ochrony” nie ma zastosowania do utworów ani innych przedmiotów ochrony, w przypadku których czas trwania ochrony upłynął.

## ARTYKUŁ 32.19

### Obowiązki dotyczące informacji o zarządzaniu prawami

1. Każda ze Stron zapewnia odpowiednią ochronę prawną wobec każdej osoby świadomie podejmującej, bez upoważnienia, którekolwiek z następujących działań, jeżeli taka osoba wie lub ma uzasadnione podstawy, by wiedzieć, że robiąc to, powoduje, umożliwia, ułatwia lub ukrywa naruszenie jakiegokolwiek prawa autorskiego lub praw pokrewnych zgodnie z prawem tej Strony:
  - a) usunięcie lub zmiana jakichkolwiek elektronicznych informacji o zarządzaniu prawami; oraz
  - b) dystrybucja, przywóz w celu dystrybucji, nadawanie, publiczne udostępnianie lub podawanie do publicznej wiadomości utworów lub innych przedmiotów ochrony objętych ochroną zgodnie z niniejszą podsekcją, z których usunięto elektroniczne informacje o zarządzaniu prawami lub w których takie informacje zmieniono bez upoważnienia.
2. Do celów niniejszego artykułu „informacje o zarządzaniu prawami” oznaczają wszelkie informacje dostarczone przez uprawnionych, które umożliwiają identyfikację utworu lub innego przedmiotu ochrony, o których mowa w niniejszym artykule, autora lub jakiegokolwiek innego uprawnionego, lub informacje o warunkach korzystania z utworu lub innego przedmiotu ochrony, a także wszelkie numery lub kody przedstawiające takie informacje.
3. Ust. 2 ma zastosowanie, jeżeli którakolwiek z informacji, o których mowa w tym ustępie, jest powiązana ze zwielokrotnionym egzemplarzem lub pojawia się w związku z publicznym udostępnieniem utworu lub innego przedmiotu ochrony, o których mowa w niniejszym artykule.

## PODSEKCJA 2

### ZNAKI TOWAROWE

#### ARTYKUŁ 32.20

##### Umowy międzynarodowe

Każda ze Stron:

- a) przestrzega Protokołu do Porozumienia madryckiego o międzynarodowej rejestracji znaków, przyjętego w Madrycie w dniu 27 czerwca 1989 r., zmienionego w dniu 12 listopada 2007 r.;
- b) przestrzega Traktatu o prawie znaków towarowych, sporządzonego w Genewie w dniu 27 października 1994 r., oraz Porozumienia nicejskiego dotyczącego międzynarodowej klasyfikacji towarów i usług dla celów rejestracji znaków z dnia 15 czerwca 1957 r., zmienionego w dniu 28 września 1979 r.; oraz
- c) dokłada wszelkich rozsądnych starań, aby przystąpić do Traktatu singapurskiego o prawie znaków towarowych, sporządzonego w Singapurze w dniu 27 marca 2006 r.



## ARTYKUŁ 32.21

### Prawa ze znaku towarowego

Każda ze Stron przewiduje, że właściciel zarejestrowanego znaku towarowego ma wyłączne prawo do uniemożliwienia osobom trzecim, które nie mają zgody właściciela, wykorzystywania w obrocie handlowym oznaczeń identycznych z tymi, dla których znak towarowy jest zarejestrowany, lub do nich podobnych, w przypadku gdy takie wykorzystywanie skutkowałoby prawdopodobieństwem wprowadzenia w błąd. W przypadku zastosowania identycznego oznaczenia dla identycznych towarów lub usług domniemywa się prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd.

## ARTYKUŁ 32.22

### Procedura rejestracji

1. Każda ze Stron przewiduje system rejestracji znaków towarowych, w którym każda ostateczna decyzja odmowna dotycząca rejestracji, w tym decyzja o odmowie częściowej, podjęta przez odpowiedni organ administracji właściwy w zakresie znaków towarowych, musi być należycie uzasadniona i przekazywana zainteresowanej stronie na piśmie.
2. Każda ze Stron przewiduje możliwość wniesienia przez stronę trzecią sprzeciwu wobec wniosku o rejestrację znaku towarowego lub – w stosownych przypadkach na mocy swojego prawa – wobec rejestracji znaku towarowego. Takie postępowanie w sprawie sprzeciwu musi mieć charakter kontradiktoryjny.

3. Każda ze Stron zapewnia publicznie dostępną elektroniczną bazę wniosków o rejestrację oraz zarejestrowanych znaków towarowych.

#### ARTYKUŁ 32.23

##### Znaki towarowe powszechnie znane

W celu nadania skuteczności ochronie znaków towarowych powszechnie znanych, o których mowa w art. 6a konwencji paryskiej i art. 16 ust. 2 i 3 porozumienia TRIPS, Strony potwierdzają znaczenie wspólnego zalecenia w sprawie przepisów dotyczących ochrony znaków towarowych powszechnie znanych, przyjęte przez zgromadzenie Związku Ochrony Własności Przemysłowej i Zgromadzenie Ogólne WIPO na trzydziestej czwartej serii posiedzeń zgromadzeń państw członkowskich, która miała miejsce w dniach 20–29 września 1999 r.

#### ARTYKUŁ 32.24

##### Wyjątki od praw ze znaku towarowego

1. Każda ze Stron:
  - a) zapewnia uczciwe używanie wyrażen opisowych jako ograniczonego wyjątku od praw ze znaku towarowego; oraz

b) może ustanowić inne ograniczone wyjątki.

2. Ust. 1 ma zastosowanie, pod warunkiem że wyjątki te uwzględniają uzasadnione interesy właścicieli znaków towarowych i osób trzecich.

3. Znak towarowy nie upoważnia właściciela do zakazania osobie trzeciej używania w obrocie handlowym:

a) jej własnego nazwiska lub adresu;

b) wskazówek dotyczących rodzaju, jakości, ilości, przewidzianego zastosowania, wartości, pochodzenia geograficznego, daty produkcji towarów lub świadczenia usług, lub innych cech charakterystycznych towarów lub usług; lub

c) znaku towarowego, w przypadku gdy jest to konieczne do wskazania przewidzianego zastosowania towaru lub usługi, w szczególności jako akcesoriów lub części zamiennych,

4. Ust. 3 ma zastosowanie w przypadku, gdy używanie przez osobę trzecią jest zgodne z uczciwymi praktykami w przemyśle lub handlu<sup>1</sup>.

5. Strona może przewidzieć, że znak towarowy nie upoważnia właściciela do zakazania osobie trzeciej używania w obrocie handlowym wcześniejszego prawa, które ma zastosowanie jedynie na konkretnym obszarze, jeżeli prawo to jest uznawane przez prawo tej Strony oraz jest wykorzystywane w granicach terytorium, na którym jest ono uznawane.

---

<sup>1</sup> Alternatywnie Strona może uzależnić takie użycie od tego, że nie będzie ono wprowadzać w błąd odnośnej części odbiorców ani nie będzie dla niej mylące.

## ARTYKUŁ 32.25

### Podstawy wygaśnięcia

1. Każda ze Stron przewiduje, że znak towarowy ulega wygaśnięciu, jeżeli w nieprzerwanym okresie pięciu lat znak ten nie został wprowadzony do rzeczywistego używania na danym terytorium w powiązaniu z towarami lub usługami, dla których jest zarejestrowany, oraz nie istnieją żadne uzasadnione powody jego nieużywania. Strona może jednak przewidzieć, że nikt nie może żądać stwierdzenia wygaśnięcia praw właściciela znaku towarowego, jeżeli w przedziale czasu pomiędzy upływem pięcioletniego okresu i złożeniem wniosku o stwierdzenie wygaśnięcia rozpoczęło się lub zostało wznowione rzeczywiste używanie znaku towarowego. Rozpoczęcia lub wznowienia używania w okresie trzech miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o stwierdzenie wygaśnięcia, które nastąpiło najwcześniej w momencie upływu nieprzerwanego pięcioletniego okresu nieużywania, nie bierze się jednak pod uwagę, jeżeli przygotowania do rozpoczęcia lub wznowienia używania podjęte zostały dopiero po dowiedzeniu się przez właściciela o możliwości złożenia wniosku o wygaśnięcie.
2. Znak towarowy ulega również wygaśnięciu, jeżeli w wyniku działania lub zaniechania właściciela po dniu rejestracji stał się nazwą zwyczajową w odniesieniu do towarów lub usług, dla których jest zarejestrowany<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Znak towarowy może również ulec wygaśnięciu, jeżeli po dniu jego rejestracji w wyniku używania znaku towarowego przez właściciela lub za jego zgodą, dla towarów lub usług, dla których został on zarejestrowany, zachodzi możliwość wprowadzenia odbiorców w błąd, w szczególności co do natury, jakości lub pochodzenia geograficznego tych towarów lub usług.

## ARTYKUŁ 32.26

### Zgłoszenia w złej wierze

Znak towarowy podlega unieważnieniu w przypadku gdy zgłoszenia znaku towarowego dokonano w złej wierze. Każda ze Stron może również przewidzieć odmowę rejestracji takiego znaku towarowego.

## PODSEKCJA 3

### WZORY<sup>1</sup>

## ARTYKUŁ 32.27

### Umowy międzynarodowe

Każda ze Stron dokłada wszelkich rozsądnych starań, aby przystąpić do Aktu genewskiego Porozumienia haskiego w sprawie międzynarodowej rejestracji wzorów przemysłowych, przyjętego w Genewie w dniu 2 lipca 1999 r.

---

<sup>1</sup> Zawarte w niniejszym rozdziale odniesienia do wzorów traktuje się jak odniesienia do zarejestrowanych wzorów przemysłowych.

## ARTYKUŁ 32.28

### Ochrona zarejestrowanych wzorów<sup>1</sup>

1. Każda ze Stron zapewnia ochronę niezależnie stworzonym wzorom, które są nowe lub oryginalne<sup>2</sup>. Taką ochronę zapewnia się w drodze rejestracji i ochrona ta przyznaje posiadaczowi wyłączne prawo zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.
2. Posiadacz zarejestrowanego wzoru ma prawo uniemożliwić osobom trzecim, które nie posiadają jego zgody, co najmniej wytwarzanie, sprzedaż, przywóz lub wywóz produktów wykonanych według chronionego wzoru i zawierających ten wzór lub używanie artykułów wykonanych według chronionego wzoru lub zawierających ten wzór, w przypadku gdy takie działania są podejmowane w celach komercyjnych, w sposób nieuzasadniony naruszają zwykłe wykorzystanie wzoru lub są niezgodne z praktykami sprawiedliwego handlu.
3. Wzór zastosowany lub zawarty w produkcie, który stanowi część składową produktu złożonego, uważa się za nowy i oryginalny wyłącznie:
  - a) jeżeli dana część składowa po włączeniu do produktu złożonego pozostaje widoczna podczas zwykłego używania produktu złożonego; oraz

---

<sup>1</sup> Unia przyznaje również ochronę niezarejestrowanemu wzorowi, jeżeli spełnia on wymogi zawarte w rozporządzeniu Rady (WE) nr 6/2002 z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów wspólnotowych (Dz.U. UE L 3 z 5.1.2002, s. 1).

<sup>2</sup> Strona może przewidzieć w swoich przepisach, że może być również wymagany indywidualny charakter wzorów. Strona UE uznaje, że wzór ma indywidualny charakter, jeżeli ogólne wrażenie, jakie wywiera na poinformowanym użytkowniku, różni się od ogólnego wrażenia wywieranego na takim użytkowniku przez jakikolwiek wzór, który został udostępniony publicznie.

b) w zakresie, w jakim te widoczne cechy części składowej, o których mowa w lit. a), spełniają same w sobie wymogi dotyczące nowości lub oryginalności.

4. Do celów ust. 3 lit. a) pojęcie „zwykłe używanie” oznacza używanie przez użytkownika końcowego, z wyłączeniem konserwacji, obsługi lub naprawy.

#### ARTYKUŁ 32.29

##### Okres ochrony

Dostępny okres ochrony wynosi co najmniej 15 lat od dnia złożenia wniosku.

#### ARTYKUŁ 32.30

##### Wyjątki i wyłączenia

1. Każda ze Stron może przewidzieć ograniczone wyjątki od ochrony wzorów, pod warunkiem że takie wyjątki nie kolidują w nieuzasadniony sposób ze zwykłym wykorzystaniem chronionych wzorów i nie powodują nieuzasadnionej szkody dla uzasadnionych interesów posiadacza chronionego wzoru, biorąc pod uwagę uzasadnione interesy osób trzecich.

2. Ochrona wzoru nie obejmuje wzorów podyktowanych głównie względami technicznymi lub funkcjonalnymi.
3. Wzór nie obejmuje cech wyglądu produktu, które muszą być odtworzone w dokładnej formie i wymiarach, aby produkt, w którym zastosowano wzór lub w którym jest on zawarty, mógł zostać mechanicznie połączony z innym produktem lub mógł zostać umieszczony w nim, na nim lub wokół niego, tak aby oba produkty mogły spełniać swoje funkcje.
4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 3 wzór może obejmować wzór służący zapewnieniu wielokrotnego składania lub łączenia wzajemnie wymienialnych produktów w ramach systemu modułowego.

#### ARTYKUŁ 32.31

##### Związek z prawem autorskim

Wzór kwalifikuje się również do objęcia ochroną na podstawie prawa autorskiego Strony od dnia, w którym dany wzór został stworzony lub utrwalony w jakiegokolwiek formie. Każda ze Stron określa zakres, w jakim przyznaje się taką ochronę, oraz warunki przyznania takiej ochrony, w tym wymagany poziom oryginalności.



## PODSEKCJA 4

### OZNACZENIA GEOGRAFICZNE

#### ARTYKUŁ 32.32

##### Definicja i zakres stosowania

1. Do celów niniejszej części niniejszej Umowy „oznaczenie geograficzne” oznacza oznaczenie, które identyfikuje towar jako pochodzący z terytorium Strony lub z regionu lub miejscowości na jej terytorium, w przypadku gdy dana jakość, renoma lub inna cecha towaru może być zasadniczo przypisana jego pochodzeniu geograficznemu.
2. Niniejsza podsekcja ma zastosowanie do oznaczeń geograficznych, które identyfikują produkty wymienione w załączniku 32-C.
3. Strony zgadzają się rozważyć, po wejściu w życie niniejszej Umowy, rozszerzenie zakresu oznaczeń geograficznych objętych niniejszą podsekcją na inne rodzaje produktów objętych oznaczeniami geograficznymi nieobjęte ust. 2, w szczególności na przedmioty rękodzielnicze, biorąc pod uwagę rozwój prawodawstwa Stron.

4. Strona chroni oznaczenia geograficzne drugiej Strony, zgodnie z niniejszą podsekcją, o ile te oznaczenia geograficzne są chronione jako takie w kraju pochodzenia.

#### ARTYKUŁ 32.33

##### Oznaczenia geograficzne wymienione w wykazie

Każda ze Stron, po przeanalizowaniu zarówno prawodawstwa drugiej Strony, o którym mowa w załączniku 32-A, jak i oznaczeń geograficznych drugiej Strony wymienionych w załączniku 32-C, a także po przeprowadzeniu właściwych działań informacyjnych, zgodnie ze swoimi przepisami i praktykami, chroni oznaczenia geograficzne drugiej Strony wymienione w załączniku 32-C, zgodnie z poziomem ochrony określonym w niniejszej podsekcji.

#### ARTYKUŁ 32.34

##### Zmiany w wykazie oznaczeń geograficznych

1. Strony zgadzają się co do możliwości zmiany wykazu w załączniku 32-C, zgodnie z art. 32.40 ust. 1. Każde uzupełnienie przez Stronę jej wykazu oznaczeń geograficznych w załączniku 32-C nie może przekroczyć 45 oznaczeń geograficznych raz na trzy lata po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy. Strony dodają nowe oznaczenia geograficzne po zakończeniu procedury sprzeciwu zgodnie z kryteriami określonymi w załączniku 32-B oraz po przeanalizowaniu oznaczeń geograficznych w sposób zadowalający dla obu Stron.

2. Jeżeli zmiana wykazu oznaczeń geograficznych w załączniku 32-C stanowi niewielką zmianę związaną z pisownią wymienionego oznaczenia geograficznego lub odniesieniem do nazwy obszaru geograficznego, do którego jest ono przypisane, zastosowanie ma procedura, o której mowa w art. 32.40 ust. 4.

3. Każdy dodatek lub zmianę oznaczenia geograficznego, o którym mowa w ust. 1 lub 2, dokonuje się za obopólną zgodą Stron.

## ARTYKUŁ 32.35

### Zakres ochrony oznaczeń geograficznych

1. Oznaczenia geograficzne wymienione w załączniku 32-C, a także oznaczenia geograficzne dodane zgodnie z art. 32.34, są objęte ochroną przed:

- a) jakimkolwiek komercyjnym wykorzystywaniem oznaczenia geograficznego dla produktu, który jest tego samego rodzaju i który:
  - (i) nie pochodzi z miejsca pochodzenia przypisanego temu oznaczeniu geograficznemu określonego w załączniku 32-C; lub

- (ii) pochodzi z miejsca pochodzenia przypisanego temu oznaczeniu geograficznemu określonego w załączniku 32-C, ale nie został wyprodukowany ani wytworzony zgodnie ze specyfikacją produktu chronionej nazwy, nawet jeśli nazwie towarzyszą takie określenia jak „w rodzaju”, „typu”, „w stylu”, „imitacja”, „o smaku” lub inne podobne wyrażenia;
  - b) wykorzystywaniem jakichkolwiek środków w oznaczeniu lub przedstawieniu produktu, które w sposób, który niesie ze sobą ryzyko wprowadzenia odbiorców w błąd co do pochodzenia geograficznego produktu wskazują lub sugerują, że dany produkt pochodzi z obszaru geograficznego innego niż prawdziwe miejsce pochodzenia;
  - c) jakimkolwiek wykorzystywaniem, które stanowi akt nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 10*bis* konwencji paryskiej, w tym wykorzystywaniem renomy oznaczenia geograficznego lub jakimkolwiek fałszywym lub wprowadzającym w błąd oznaczeniem dotyczącym pochodzenia, charakteru lub podstawowych cech produktu, na opakowaniu wewnętrznym lub zewnętrznym, w materiałach reklamowych lub dokumentach związanych z samymi towarami, a także wszelkimi praktykami mogącymi wprowadzić konsumenta w błąd co do prawdziwego pochodzenia produktu.
2. Chronione oznaczenia geograficzne nie mogą stać się nazwami rodzajowymi na terytoriach Stron.
3. Z niniejszej podsekcji nie wynika żaden obowiązek ochrony oznaczeń geograficznych, które nie są lub przestają być chronione na ich terytorium pochodzenia.

4. Strona nie wyklucza możliwości unieważnienia ochrony lub uznania oznaczenia geograficznego przez właściwe organy na terytorium jego pochodzenia z uwagi na fakt, że chronione lub uznane określenie przestało spełniać warunki, na podstawie których na terytorium jego pochodzenia zostało ono pierwotnie objęte ochroną lub uznane.
5. Każda ze Stron powiadamia drugą Stronę, jeżeli oznaczenie geograficzne przestaje być chronione na jego terytorium pochodzenia. Takie powiadomienie odbywa się zgodnie z procedurami określonymi w art. 32.40.
6. Żadne z postanowień niniejszej podsekcji nie narusza prawa jakiejkolwiek osoby do wykorzystywania w handlu jej nazwiska lub nazwiska jej poprzedników prawnych, z wyjątkiem przypadków wykorzystywania takiego nazwiska w celu wprowadzenia konsumentów w błąd.
7. Ochrona przewidziana w niniejszej podsekcji ma zastosowanie do tłumaczenia oznaczeń geograficznych wymienionych w załączniku 32-C, jeżeli używanie takiego tłumaczenia niesie ze sobą ryzyko wprowadzenia odbiorców w błąd.
8. Jeżeli tłumaczenie oznaczenia geograficznego jest identyczne z określeniami rodzajowymi lub opisowymi, w tym rzeczownikami i przymiotnikami, lub określeniami zwyczajowo używanymi w języku potocznym jako nazwa zwyczajowa produktu na terytorium Strony lub jeżeli oznaczenie geograficzne nie jest identyczne z takim określeniem, ale je zawiera, postanowienia niniejszej podsekcji pozostają bez uszczerbku dla prawa każdej osoby do używania tego określenia w powiązaniu z tym produktem.

9. Ochrona przewidziana w niniejszej podsekcji nie ma zastosowania do pojedynczego składnika wieloskładnikowego określenia, które jest chronione jako oznaczenie geograficzne wymienione w dodatku 32-C-1, jeżeli dany pojedynczy składnik<sup>1</sup> jest określeniem, które jest zwyczajowo używane w języku potocznym jako nazwa zwyczajowa produktu powiązanego.

10. Żadne z postanowień niniejszej podsekcji nie uniemożliwia używania na terytorium Strony – w odniesieniu do jakiegokolwiek produktu – nazwy odmiany roślin lub rasy zwierząt<sup>2</sup>.

11. W przypadku nowych oznaczeń geograficznych, które Strona zamierza dodać zgodnie z art. 32.34, żadne z postanowień nie wymaga od Strony ochrony oznaczenia geograficznego, które jest identyczne z określeniem zwyczajowo używanym w języku potocznym jako nazwa zwyczajowa produktu powiązanego na terytorium tej Strony<sup>3</sup>.

---

<sup>1</sup> Jak określono w dodatku 32-C-1 zawierającym określenia, w przypadku których nie wnosi się o ochronę.

<sup>2</sup> W notach wyjaśniających w załączniku 32-C określono nazwy odmian roślin i ras zwierząt, których wykorzystywanie nie może być uniemożliwiane.

<sup>3</sup> Gdy Strona, przy ustalaniu czy należy dodać nowe oznaczenia geograficzne, ustali, czy dane określenie jest zwyczajowym określeniem w języku potocznym, stanowiącym nazwę zwyczajową danego towaru na terytorium Strony, organy Strony są uprawnione do wzięcia pod uwagę sposobu rozumienia tego określenia przez konsumentów na terytorium tej Strony. Czynniki istotne dla takiego rozumienia przez konsumenta mogą obejmować: a) to, czy dane określenie jest używane w odniesieniu do danego rodzaju produktu, jak wskazują odpowiednie źródła, takie jak słowniki, gazety i odpowiednie strony internetowe; lub b) sposób, w jaki produkt, do którego odnosi się dane określenie, jest wprowadzany do obrotu i używany w handlu na terytorium tej Strony.

## ARTYKUŁ 32.36

### Prawo do używania oznaczeń geograficznych

1. Nazwa chroniona na podstawie niniejszej podsekcji jako oznaczenie geograficzne może być używana przez każdy podmiot gospodarczy wprowadzający do obrotu produkt zgodny z odpowiednią specyfikacją.
2. Nazwa chroniona na podstawie niniejszej podsekcji jako oznaczenie geograficzne nie podlega jakiegokolwiek rejestracji użytkowników ani dodatkowym opłatom.

## ARTYKUŁ 32.37

### Związek między znakami towarowymi a oznaczeniami geograficznymi

1. Strony odmawiają rejestracji znaku towarowego, którego używanie stanowiłoby naruszenie art. 32.35 i który odnosi się do tego samego rodzaju produktów co oznaczenie geograficzne, pod warunkiem że wniosek o zarejestrowanie takiego znaku towarowego złożono po dniu złożenia wniosku o ochronę oznaczenia geograficznego na terytorium danej Strony.
2. Znaki towarowe zarejestrowane z naruszeniem ust. 1 unieważnia się z urzędu lub na wniosek zainteresowanej strony, zgodnie z prawem i praktyką Stron.

3. W przypadku oznaczeń geograficznych, o których mowa w art. 32.33, dniem złożenia wniosku o ochronę, o którym mowa w ust. 1 i 2, jest dzień 1 listopada 2022 r.
4. W przypadku oznaczeń geograficznych dodanych do załącznika 32-C zgodnie z art. 32.34 dniem złożenia wniosku o ochronę jest dzień przekazania wniosku drugiej Stronie w celu ochrony oznaczenia geograficznego z zastrzeżeniem pomyślnego zakończenia procedury zmiany wykazu chronionych oznaczeń geograficznych, o którym mowa w art. 32.34.
5. Strony obejmują oznaczenia geograficzne ochroną również w przypadku istnienia wcześniejszego znaku towarowego. Wcześniejszy znak towarowy zarejestrowany w dobrej wierze może być odnawiany i podlegać zmianom, które wymagają złożenia nowego wniosku o rejestrację znaku towarowego, pod warunkiem że zmiany te nie naruszają ochrony oznaczeń geograficznych i że nie istnieją podstawy do unieważnienia znaku towarowego na podstawie prawa Stron.
6. Do celów ust. 5 niniejszego artykułu „wcześniejszy znak towarowy” oznacza znak towarowy, którego używanie narusza art. 32.35, w odniesieniu do którego złożono wniosek o rejestrację lub który – jeżeli taka możliwość jest przewidziana w odpowiednich przepisach – nabyto poprzez używanie w dobrej wierze na terytorium Strony przed dniem złożenia przez drugą Stronę wniosku o ochronę oznaczenia geograficznego na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy.



## ARTYKUŁ 32.38

### Egzekwowanie ochrony

Każda ze Stron egzekwuje ochronę przewidzianą w art. 32.35, 32.36 i 32.37 w drodze działania administracyjnego na wniosek zainteresowanej strony. Każda ze Stron przewiduje, w ramach swojego prawa i swojej praktyki, dodatkowe kroki administracyjne i sądowe w celu zapobieżenia bezprawnemu wykorzystywaniu chronionych oznaczeń geograficznych lub doprowadzenia do jego zaprzestania.

## ARTYKUŁ 32.39

### Zasady ogólne

1. Strona nie jest zobowiązana do ochrony jako oznaczenia geograficznego na podstawie niniejszej podsekcji nazwy, która koliduje z nazwą odmiany roślin lub rasy zwierząt, w przypadku gdy może to skutkować wprowadzeniem konsumenta w błąd co do prawdziwego pochodzenia produktu.
2. Jeżeli oznaczenia geograficzne Stron mają charakter homonimiczny, Strona przyznaje ochronę każdemu oznaczeniu geograficznemu drugiej Strony, pod warunkiem że w praktyce istnieje wystarczające rozróżnienie między warunkami wykorzystywania i prezentacji nazw, tak aby nie wprowadzać konsumenta w błąd.

3. W przypadku gdy Strona, w kontekście dwustronnych negocjacji z państwem trzecim, proponuje ochronę oznaczenia geograficznego tego państwa trzeciego, a to oznaczenie geograficzne jest homonimiczne z oznaczeniem geograficznym drugiej Strony, Strona ta informuje o tym drugą Stronę i daje jej możliwość zgłoszenia uwag, zanim to oznaczenie geograficzne zostanie objęte ochroną.

4. Przywóz, wywóz i wprowadzanie do obrotu produktów odpowiadających oznaczeniom geograficznym wymienionym w załączniku 32-C musi odbywać się zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi mającymi zastosowanie na terytorium Strony, na którym dane produkty są wprowadzane do obrotu.

5. Wszelkie kwestie wynikające ze specyfikacji produktów chronionych oznaczeń geograficznych rozpatrywane są przez podkomitet, o którym mowa w art. 32.40.

6. Oznaczenia geograficzne chronione na podstawie niniejszej podsekcji mogą zostać unieważnione wyłącznie przez Stronę, z której terytorium pochodzi produkt. Strona powiadamia drugą Stronę, jeżeli oznaczenie geograficzne wymienione w załączniku 32-C przestaje być chronione na jej terytorium. W następstwie takiego powiadomienia załącznik 32-C zostaje zmieniony zgodnie z art. 32.40 ust. 3.

7. Specyfikacja produktu, o której mowa w niniejszej podsekcji, zostaje zatwierdzona, wraz ze wszelkimi zatwierdzonymi zmianami, przez organy Strony, z której terytorium pochodzi produkt.

## ARTYKUŁ 32.40

### Podkomitet, współpraca i przejrzystość

1. Do celów niniejszej podsekcji podkomitet, o którym mowa w art. 32.66, może zalecić Wspólnej Radzie zmianę, na podstawie art. 8.5 ust. 1 lit. a):
  - a) załącznika 32-A w zakresie odniesień do prawa mającego zastosowanie na terytorium Stron;
  - b) załącznika 32-B w zakresie kryteriów, które należy włączyć do procedury sprzeciwu; oraz
  - c) załącznika 32-C w zakresie oznaczeń geograficznych.
  
2. Do celów niniejszej podsekcji podkomitet, o którym mowa w art. 32.66, odpowiedzialny jest za wymianę informacji dotyczących:
  - a) zmian w przepisach i polityce w zakresie oznaczeń geograficznych;
  - b) oznaczeń geograficznych w celu rozważenia możliwości ich ochrony zgodnie z niniejszą podsekcją; oraz
  - c) wszelkich innych kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w obszarze oznaczeń geograficznych.

3. W następstwie powiadomienia, o którym mowa w art. 32.39 ust. 6, podkomitet zaleca Wspólnej Radzie zmianę załącznika 32-C zgodnie z ust. 1 lit. c) niniejszego artykułu w celu zakończenia ochrony na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy.
4. W przypadku niewielkiej zmiany związanej z pisownią wymienionego oznaczenia geograficznego lub odniesieniem do nazwy obszaru geograficznego, do którego jest ono przypisane, Strona powiadamia drugą Stronę w ramach podkomitetu o takiej zmianie, przedstawiając jej wyjaśnienie. Podkomitet zaleca Wspólnej Radzie zmianę załącznika 32-C na podstawie art. 8.5 ust. 6 lit. a) poprzez wprowadzenie takiej niewielkiej zmiany.
5. Strony, bezpośrednio lub za pośrednictwem podkomitetu, utrzymują kontakt we wszelkich kwestiach dotyczących wykonywania i funkcjonowania niniejszej podsekcji. W szczególności Strona może zwrócić się do drugiej Strony o udzielenie informacji dotyczących specyfikacji produktów i ich zmian, a także punktów kontaktowych do celów administracyjnego egzekwowania przepisów.
6. Strony mogą udostępnić publicznie specyfikacje produktów lub ich skrócone wersje oraz informacje o punktach kontaktowych do celów administracyjnego egzekwowania przepisów w odniesieniu do oznaczeń geograficznych drugiej Strony chronionych na podstawie niniejszej podsekcji.

## ARTYKUŁ 32.41

### Inne rodzaje ochrony

1. Niniejszą podsekcję stosuje się bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z porozumienia WTO lub jakiegokolwiek innego wielostronnego porozumienia dotyczącego prawa własności intelektualnej, którego stronami są Strona UE i Chile.
2. Niniejsza podsekcja pozostaje bez uszczerbku dla prawa do ubiegania się o uznanie i ochronę oznaczenia geograficznego na podstawie odpowiednich przepisów Stron.

## PODSEKCJA 5

### PATENTY

## ARTYKUŁ 32.42

### Umowy międzynarodowe

Każda ze Stron<sup>1</sup> przestrzega Układu o współpracy patentowej, sporządzonego w Waszyngtonie w dniu 19 czerwca 1970 r., zmienionego w dniu 28 września 1979 r., ostatnio zmodyfikowanego w dniu 3 października 2001 r.

---

<sup>1</sup> W przypadku Strony UE obowiązek wynikający z niniejszego artykułu wypełniają państwa członkowskie.

## ARTYKUŁ 32.43

### Dodatkowa ochrona w przypadku opóźnień w wydaniu pozwolenia na dopuszczenie do obrotu dla produktów farmaceutycznych

1. Strony uznają, że produkty farmaceutyczne chronione patentem na ich terytorium mogą podlegać procedurze wydania pozwolenia na dopuszczenie do obrotu lub pozwolenia sanitarnego przed ich wprowadzeniem do obrotu.
2. Każda ze Stron przewiduje odpowiedni i skuteczny mechanizm, który zapewnia dodatkowy okres ochrony w celu zrekompensowania właścicielowi patentu ograniczenia skutecznej ochrony patentowej wynikającego z nieuzasadnionych opóźnień<sup>1</sup> w udzieleniu pierwszego pozwolenia na dopuszczenie do obrotu lub pozwolenia sanitarnego na jej terytorium. Dodatkowy okres ochrony nie może przekraczać pięciu lat.

---

<sup>1</sup> Do celów niniejszego artykułu nieuzasadnione opóźnienie obejmuje opóźnienie wynoszące ponad dwa lata w udzieleniu pierwszej merytorycznej odpowiedzi wnioskodawcy po dniu złożenia wniosku o wydanie pozwolenia na dopuszczenie do obrotu lub pozwolenia sanitarnego. Wszelkie opóźnienia w przyznawaniu pozwolenia na dopuszczenie do obrotu lub pozwolenia sanitarnego z powodu okresów, które można przypisać wnioskodawcy lub jakiegokolwiek okresu, na który organ rozpatrujący wniosek o wydanie pozwolenia na dopuszczenie do obrotu lub organ ds. rejestracji sanitarnej nie ma wpływu, nie muszą być uwzględniane przy określaniu takiego opóźnienia.

3. Niezależnie od ust. 2 Strona, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, może zapewnić dalszą ochronę produktu chronionego patentem, który był przedmiotem procedury wydania pozwolenia na dopuszczenie do obrotu lub pozwolenia sanitarnego, w celu zrekompensowania właścicielowi patentu ograniczenia skutecznej ochrony patentowej. Czas trwania takiej dalszej ochrony nie może przekraczać pięciu lat<sup>1</sup>.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przy wykonywaniu obowiązków wynikających z niniejszego artykułu każda ze Stron może przewidzieć warunki i ograniczenia, pod warunkiem że dana Strona nadal będzie zapewniać skuteczność niniejszego artykułu.

5. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby wnioski o wydanie pozwolenia na dopuszczenie do obrotu lub pozwolenia sanitarnego dla produktów farmaceutycznych były rozpatrywane w sposób skuteczny i terminowy w celu uniknięcia nieuzasadnionych lub niepotrzebnych opóźnień. Aby uniknąć nieuzasadnionych opóźnień, Strona może przyjąć lub utrzymać procedury, które przyspieszają rozpatrywanie wniosków o wydanie pozwolenia na dopuszczenie do obrotu lub pozwolenia sanitarnego.

---

<sup>1</sup> Ten maksymalny czas trwania pozostaje bez uszczerbku dla możliwości dalszego przedłużenia okresu ochrony w przypadku produktów leczniczych, dla których przeprowadzono badania pediatryczne, a wyniki tych badań uwzględniono w informacji na temat produktu.

## PODSEKCJA 6

### OCHRONA INFORMACJI NIEUJAWNIONYCH

#### ARTYKUŁ 32.44

##### Zakres ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa

1. Wywiązując się z obowiązku przestrzegania porozumienia TRIPS, w szczególności jego art. 39 ust. 1 i 2, każda ze Stron przewiduje odpowiednie cywilne postępowania sądowe i środki zaradcze dla każdego posiadacza tajemnicy przedsiębiorstwa, umożliwiające zapobieganie pozyskaniu, wykorzystaniu lub ujawnieniu tajemnicy przedsiębiorstwa, a także uzyskanie odszkodowania z tego tytułu, w każdym przypadku, gdy odbywa się to w sposób sprzeczny z uczciwymi praktykami handlowymi.
2. Do celów niniejszej podsekcji:
  - a) „tajemnica przedsiębiorstwa” oznacza informacje, które:
    - (i) są poufne w tym znaczeniu, że jako całość lub w szczególnym zestawie i zbiorze ich elementów nie są powszechnie znane ani łatwo dostępne dla osób z kręgów, które zwykle mają do czynienia z tym rodzajem informacji;
    - (ii) mają wartość handlową dlatego, że są poufne; oraz



(iii) poddane zostały przez osobę, pod której kontrolą zgodnie z prawem się znajdują, rozsądnym, w danych okolicznościach, działaniom dla utrzymania ich w tajemnicy;

b) „posiadacz tajemnicy przedsiębiorstwa” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która w sposób zgodny z prawem sprawuje kontrolę nad tajemnicą przedsiębiorstwa.

3. Do celów niniejszej podsekcji za niezgodne z uczciwymi praktykami handlowymi uznaje się co najmniej następujące sposoby postępowania:

a) pozyskanie tajemnicy przedsiębiorstwa bez zgody posiadacza tajemnicy przedsiębiorstwa, dokonane przez nieuprawniony dostęp do jakichkolwiek dokumentów, przedmiotów, materiałów, substancji lub plików elektronicznych znajdujących się zgodnie z prawem pod kontrolą posiadacza tajemnicy przedsiębiorstwa, zawierających tę tajemnicę lub umożliwiających jej odkrycie, lub przez ich przywłaszczenie lub powielenie;

b) wykorzystanie lub ujawnienie tajemnicy przedsiębiorstwa dokonane bez zgody posiadacza tajemnicy przedsiębiorstwa przez osobę, która spełnia którykolwiek z następujących warunków:

(i) pozyskała tajemnicę przedsiębiorstwa w sposób, o którym mowa w lit. a);

(ii) naruszyła umowę o poufności lub jakikolwiek inny obowiązek nieujawniania tajemnicy przedsiębiorstwa; lub

(iii) naruszyła umowny lub jakikolwiek inny obowiązek ograniczający wykorzystywanie tajemnicy przedsiębiorstwa;

c) pozyskanie, wykorzystanie lub ujawnienie tajemnicy przedsiębiorstwa dokonane przez osobę, która w momencie tego pozyskania, wykorzystania lub ujawnienia wiedziała lub – w danych okolicznościach – powinna była wiedzieć, że dana tajemnica przedsiębiorstwa pochodzi bezpośrednio lub pośrednio od innej osoby, która wykorzystwała lub ujawniała tajemnicę przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z prawem w rozumieniu lit. b).

4. Żadnego z postanowień niniejszej podsekcji nie można interpretować jako zobowiązania którejkolwiek ze Stron do uznania któregośkolwiek z poniższych sposobów postępowania za niezgodny z uczciwymi praktykami handlowymi:

a) niezależne odkrycie lub stworzenie odnośnych informacji przez osobę;

b) dokonanie inżynierii odwrotnej produktu przez osobę, która go zgodnie z prawem posiada i na której nie spoczywa jakikolwiek ważny prawnie obowiązek ograniczania dostępu do odnośnych informacji;

c) pozyskanie, wykorzystanie lub ujawnienie informacji wymagane lub dozwolone przez prawo tej Strony; lub

d) wykorzystanie przez pracowników ich doświadczenia i umiejętności zdobytych uczciwie w trakcie zwykłego przebiegu ich zatrudnienia.

5. Żadnego z postanowień niniejszej podsekcji nie można interpretować jako ograniczającego wolność wypowiedzi i informacji, w tym wolność mediów, podlegającą ochronie na terytorium każdej ze Stron.

## ARTYKUŁ 32.45

Cywilne postępowania sądowe i środki zaradcze w odniesieniu do tajemnicy przedsiębiorstwa

1. Każda ze Stron zapewnia, aby wszelkie osoby uczestniczące w cywilnym postępowaniu sądowym, o którym mowa w art. 32.44, lub mające dostęp do dokumentów tego postępowania, podlegały zakazowi wykorzystywania lub ujawniania jakiegokolwiek tajemnicy przedsiębiorstwa lub domniemanej tajemnicy przedsiębiorstwa, którą właściwe organy sądowe – w odpowiedzi na należycie uzasadniony wniosek zainteresowanej strony – oznaczyły jako poufną, a z którą osoby te zapoznały się na skutek takiego uczestnictwa lub dostępu.
  
2. W cywilnym postępowaniu sądowym, o którym mowa w art. 32.44, każda ze Stron zapewnia, aby uprawnienia jej organów sądowych obejmowały co najmniej:
  - a) zarządzanie środków tymczasowych, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony, uniemożliwiających pozyskanie, wykorzystanie lub ujawnienie tajemnicy przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z uczciwymi praktykami handlowymi;
  
  - b) wydawanie nakazów sądowych w celu uniemożliwienia pozyskania, wykorzystania lub ujawnienia tajemnicy przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z uczciwymi praktykami handlowymi;

- c) nakazanie osobie, która wiedziała lub powinna była wiedzieć, że pozyskuje, wykorzystuje lub ujawnia tajemnicę przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z uczciwymi praktykami handlowymi, aby zapłaciła posiadaczowi tajemnicy przedsiębiorstwa odszkodowanie odpowiednie do zrekompensowania rzeczywistej szkody poniesionej w wyniku takiego pozyskania, wykorzystania lub ujawnienia tajemnicy przedsiębiorstwa;
- d) podejmowanie szczególnych środków w celu ochrony poufności każdej tajemnicy przedsiębiorstwa lub domniemanej tajemnicy przedsiębiorstwa przedstawionej w ramach postępowania cywilnego dotyczącego zarzucanego pozyskania, wykorzystania i ujawnienia tajemnicy przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z uczciwymi praktykami handlowymi; zgodnie z prawem danej Strony takie szczególne środki mogą obejmować możliwość:
  - (i) ograniczenia dostępu do niektórych dokumentów w całości lub w części;
  - (ii) ograniczenia dostępu do przesłuchań oraz ich zapisów lub transkrypcji;
  - (iii) udostępnienia nieopatrzonych klauzul poufności wersji orzeczenia sądowego, w której fragmenty zawierające tajemnice przedsiębiorstwa zostały usunięte lub utajnione;
- e) nałożenia kary na strony lub inne osoby uczestniczące w postępowaniu sądowym, które nie zastosują się lub odmówią zastosowania się do nakazów właściwych organów sądowych dotyczących ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa lub domniemanej tajemnicy przedsiębiorstwa.

3. Każda ze Stron zapewnia, aby jej organy sądowe nie miały obowiązku stosowania procedur sądowych i środków zaradczych, o których mowa w art. 32.44, jeżeli postępowanie niezgodne z uczciwymi praktykami handlowymi ma miejsce – zgodnie z prawem danej Strony – w celu ujawnienia przewinienia, wykroczenia lub niezgodnego z prawem działania lub ochronę uzasadnionego interesu uznawanego przez prawo tej Strony.

## ARTYKUŁ 32.46

### Ochrona nieujawnionych informacji dotyczących produktów farmaceutycznych

1. Jeżeli jako warunku wydania pozwolenia na dopuszczenie do obrotu lub pozwolenia sanitarnego dla produktu farmaceutycznego, w którym wykorzystuje się nową jednostkę chemiczną, która nie została wcześniej zatwierdzona, Strona wymaga przedłożenia nieujawnionych danych dotyczących testów lub innych danych niezbędnych do ustalenia, czy stosowanie tego produktu jest bezpieczne i skuteczne, Strona ta chroni takie dane przed ujawnieniem ich stronom trzecim, jeśli uzyskanie takich danych wymaga znacznych starań, z wyjątkiem sytuacji, gdy ujawnienie jest konieczne ze względu na nadrzędny interes publiczny, chyba że podjęte zostaną kroki w celu zapewnienia ochrony tych danych przed nieuczciwym wykorzystaniem w celach komercyjnych.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby – przez co najmniej pięć lat od dnia pierwszego pozwolenia na dopuszczenie do obrotu lub pozwolenia sanitarnego na terytorium danej Strony – produkt farmaceutyczny dopuszczony następnie do obrotu na podstawie wyników badań przedklinicznych i klinicznych przedstawionych we wniosku o wydanie pierwszego pozwolenia na dopuszczenie do obrotu lub pozwolenia sanitarnego nie został dopuszczony do obrotu bez wyraźnej zgody posiadacza pierwszego pozwolenia na dopuszczenie do obrotu lub pozwolenia sanitarnego.

3. Nie może być żadnych ograniczeń dotyczących wdrażania przez którąkolwiek ze Stron skróconych procedur udzielania pozwoleń dla produktów farmaceutycznych na podstawie badań biorównoważności i biodostępności.

4. Każda ze Stron może przewidzieć warunki i ograniczenia przy wykonywaniu obowiązków wynikających z niniejszego artykułu, pod warunkiem że dana Strona nadal będzie zapewniać skuteczność niniejszego artykułu.

#### ARTYKUŁ 32.47

##### Ochrona informacji dotyczących produktów agrochemicznych

1. Jeżeli jako warunku udzielenia pozwolenia na dopuszczenie do obrotu produktu agrochemicznego, w którym wykorzystuje się nową jednostkę chemiczną, Strona wymaga przedłożenia sprawozdań z testów lub badań dotyczących bezpieczeństwa i skuteczności tego produktu, Strona ta nie może udzielić pozwolenia na dopuszczenie do obrotu innego produktu agrochemicznego na podstawie tych sprawozdań z testów lub badań bez zgody osoby, która wcześniej je przedłożyła, przez co najmniej dziesięć lat po dniu udzielenia pierwszego pozwolenia na dopuszczenie do obrotu produktu agrochemicznego.

2. Strona może ograniczyć ochronę na podstawie niniejszego artykułu do sprawozdań z testów lub badań, które spełniają następujące warunki:

a) są niezbędne do udzielenia pozwolenia lub zmiany pozwolenia w celu dopuszczenia zastosowania produktu agrochemicznego w innych uprawach; oraz

- b) są certyfikowane jako zgodne z zasadami dobrej praktyki laboratoryjnej lub zasadami dobrej praktyki doświadczalnej.
3. Każda ze Stron może ustanowić przepisy mające na celu uniknięcie powielania testów na kręgowcach.
4. Każda ze Stron może przewidzieć warunki i ograniczenia przy wykonywaniu obowiązków wynikających z niniejszego artykułu, pod warunkiem że dana Strona nadal będzie zapewniać skuteczność niniejszego artykułu.

## PODSEKCJA 7

### ODMIANY ROŚLIN

#### ARTYKUŁ 32.48

##### Ochrona praw do odmian roślin

Strony chronią prawa do odmian roślin zgodnie z Międzynarodową konwencją o ochronie nowych odmian roślin z dnia 2 grudnia 1961 r., ostatnio zmienioną w Genewie w dniu 19 marca 1991 r. (zwaną dalej „konwencją UPOV”), w tym wyjątki od prawa hodowcy, o których mowa w art. 15 konwencji UPOV, oraz współpracują w celu promowania i egzekwowania tych praw.

## SEKCJA C

### EGZEKWOWANIE PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

#### PODSEKCJA 1

#### CYWILNE I ADMINISTRACYJNE EGZEKWOWANIE PRZEPISÓW

#### ARTYKUŁ 32.49

##### Obowiązki ogólne

1. Każda ze Stron potwierdza swoje zobowiązania wynikające z porozumienia TRIPS oraz zapewnia egzekwowanie praw własności intelektualnej zgodnie ze swoim prawem i praktyką. Strony przewidują środki, procedury i środki zaradcze przewidziane w niniejszej podsekcji.
2. Niniejsza sekcja nie ma zastosowania do praw objętych podsekcją 6 sekcji B.
3. Strona przewiduje środki, procedury i środki zaradcze, które muszą być uczciwe i sprawiedliwe oraz nie mogą być nadmiernie skomplikowane lub kosztowne lub pociągać za sobą nierozsądnych ograniczeń czasowych lub nieuzasadnionych opóźnień.



4. Środki, procedury i środki zaradcze, o których mowa w ust. 3, muszą być również skuteczne, proporcjonalne i odstraszające oraz muszą być stosowane w taki sposób, aby uniknąć tworzenia barier w legalnym handlu oraz aby zapewnić zabezpieczenia przed ich nadużyciem.

5. Żadne z postanowień niniejszej sekcji nie nakłada na którąkolwiek ze Stron jakiegokolwiek obowiązku:

- a) wprowadzenia systemu sądowego w celu egzekwowania praw własności intelektualnej, który jest odrębny od systemu sądowego służącego ogólnemu egzekwowaniu prawa; lub
- b) w odniesieniu do podziału zasobów między egzekwowaniem praw własności intelektualnej a ogólnym egzekwowaniem prawa.

#### ARTYKUŁ 32.50

Osoby uprawnione do występowania o zastosowanie środków,  
procedur i środków zaradczych w zakresie egzekwowania przepisów

Każda ze Stron za osoby uprawnione do występowania o zastosowanie środków, procedur i środków zaradczych, o których mowa w niniejszej sekcji oraz w części III porozumienia TRIPS, uznaje:

- a) uprawnionych z tytułu praw własności intelektualnej zgodnie z prawem każdej ze Stron;

- b) wszystkie inne osoby uprawnione do korzystania z tych praw, w szczególności licencjobiorców, w zakresie dozwolonym przez prawo każdej ze Stron oraz zgodnie z nim;
- c) organizacje zbiorowego zarządzania prawami własności intelektualnej, które są zgodnie z przepisami uznane za uprawnione do reprezentowania uprawnionych z tytułu praw własności intelektualnej, w zakresie dozwolonym przez prawo każdej ze Stron oraz zgodnie z nim;
- d) podmioty<sup>1</sup> zgodnie z przepisami uznane za mające prawo do reprezentowania podmiotów praw własności intelektualnej, w zakresie dozwolonym przez prawo każdej ze Stron oraz zgodnie z nim.

## ARTYKUŁ 32.51

### Dowody

1. Każda ze Stron zapewnia, aby nawet przed rozpoczęciem postępowania co do istoty sprawy właściwe organy sądowe mogły – po złożeniu wniosku przez stronę, która przedstawiła rozsądnie dostępne dowody na poparcie swoich twierdzeń, że jej prawo własności intelektualnej zostało naruszone lub ma zostać naruszone – nakazać bezzwłoczne i skuteczne środki tymczasowe w celu zabezpieczenia odpowiednich dowodów dotyczących zarzucanego naruszenia, z zastrzeżeniem ochrony informacji poufnych na podstawie prawa tej Strony. Nakazując środki tymczasowe, organy sądowe biorą pod uwagę uzasadnione interesy domniemanego sprawcy naruszenia.

---

<sup>1</sup> W przypadku Chile pojęcie „podmioty” oznacza „federacje i stowarzyszenia”. W przypadku Strony UE pojęcie „podmioty” oznaczają „profesjonalne organizacje zrzeszające pełnomocników”.

2. Środki tymczasowe, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować szczegółowy opis – z pobraniem próbek lub bez – lub fizyczne zajęcie towarów, w odniesieniu do których podnoszony jest zarzut naruszenia prawa, a także, w stosownych przypadkach, materiałów i narzędzi wykorzystywanych głównie w produkcji lub dystrybucji tych towarów oraz związanych z nimi dokumentów.

3. Każda ze Stron – w przypadku naruszenia prawa własności intelektualnej popełnionego na skalę handlową – podejmuje środki niezbędne do umożliwienia właściwym organom sądowym nakazania, w stosownych przypadkach, przekazania na wniosek strony dokumentów bankowych, finansowych lub handlowych znajdujących się pod kontrolą strony przeciwnej, z zastrzeżeniem ochrony informacji poufnych.

## ARTYKUŁ 32.52

### Prawo do informacji

1. Każda ze Stron zapewnia, aby w trakcie postępowania cywilnego w sprawie naruszenia prawa własności intelektualnej oraz w odpowiedzi na uzasadniony i proporcjonalny wniosek strony skarżącej właściwe organy sądowe mogły nakazać sprawcy naruszenia lub jakiegokolwiek innej osobie przekazanie informacji dotyczących pochodzenia i sieci dystrybucyjnych towarów lub usług naruszających prawo własności intelektualnej.

2. Do celów ust. 1 „jakakolwiek inna osoba” oznacza osobę, która co najmniej:
  - a) znajdowała się w posiadaniu towarów naruszających prawo na skalę handlową;
  - b) korzystała z usług naruszających prawo na skalę handlową;
  - c) świadczyła na skalę handlową usługi wykorzystywane w działaniach naruszających prawo;  
lub
  - d) została wskazana przez osobę, o której mowa w niniejszym ustępie, jako zaangażowana w produkcję, wytwarzanie lub dystrybucję towarów naruszających prawo lub świadczenie usług naruszających prawo.
  
3. Informacje, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować w stosownych przypadkach:
  - a) imiona i nazwiska lub nazwy i adresy producentów, wytwórców, dystrybutorów, dostawców oraz innych poprzednich posiadaczy towarów lub usług, a także przewidywanych hurtowników i detalistów; oraz
  - b) informacje o produkowanych, wytworzonych, dostarczonych, otrzymanych lub zamówionych ilościach, a także o cenie uzyskanej za dane towary lub usługi.

4. Niniejszy artykuł ma zastosowanie bez uszczerbku dla przepisów Strony, które:
- a) przyznają uprawnionemu prawa do otrzymywania dodatkowych informacji;
  - b) regulują wykorzystywanie w postępowaniach cywilnych informacji przekazywanych na podstawie niniejszego artykułu;
  - c) regulują odpowiedzialność za niewłaściwe korzystanie z prawa do informacji;
  - d) umożliwiają odmowę przekazania informacji, które zmusiłyby osobę, o której mowa w ust. 1, do przyznania się do jej własnego udziału lub udziału jej bliskich członków rodziny w naruszeniu prawa własności intelektualnej; lub
  - e) regulują ochronę poufności źródeł informacji lub przetwarzania danych osobowych.

## ARTYKUŁ 32.53

### Środki tymczasowe i zabezpieczające

1. Każda ze Stron zapewnia, aby organy sądowe mogły – na wniosek wnioskodawcy – wydać przeciwko domniemanemu sprawcy naruszenia tymczasowy nakaz sądowy mający zapobiec jakimkolwiek nieuchronnemu naruszeniu prawa własności intelektualnej lub zakazać, tymczasowo oraz z zastrzeżeniem – w stosownych przypadkach – okresowego uiszczania kary pieniężnej, w przypadku gdy taka kara przewidziana jest w prawie tej Strony, dalszych zarzucanych naruszeń tego prawa, lub w przypadku jego kontynuowania nakazać złożenie zabezpieczenia mającego zapewnić pokrycie strat poniesionych przez uprawnionego. Tymczasowy nakaz sądowy może być także wydany na tych samych warunkach, w stosownych przypadkach, przeciwko osobie trzeciej<sup>1</sup>, nad którą właściwy organ sądowy sprawuje jurysdykcję i której usługi są wykorzystywane do naruszania prawa własności intelektualnej.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby jej organy sądowe mogły – na wniosek wnioskodawcy – nakazać zajęcie lub dostarczenie<sup>2</sup> towarów, co do których zachodzi podejrzenie, że naruszają prawo własności intelektualnej, aby zapobiec ich wprowadzeniu do kanałów handlowych lub przepływowi w kanałach handlowych.

---

<sup>1</sup> Do celów niniejszego artykułu Strona może postanowić, że „osoba trzecia” obejmuje pośrednika.

<sup>2</sup> W celu wykonania niniejszego ustępu Strona może dokonać wyboru pomiędzy zajęciem a dostarczeniem.

3. W przypadku zarzucanego naruszenia popełnionego na skalę handlową każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku gdy wnioskodawca wskaże okoliczności, które mogłyby zagrozić naprawieniu szkód, organy sądowe mogły zarządzić tymczasowe zajęcie takich ruchomości i nieruchomości domniemanego sprawcy naruszenia, łącznie z zablokowaniem rachunków bankowych i innych aktywów. W tym celu właściwe organy mogą zarządzić przekazanie dokumentów bankowych, finansowych lub handlowych lub odpowiedni dostęp do odpowiednich informacji.

#### ARTYKUŁ 32.54

##### Środki zaradcze

1. Każda ze Stron zapewnia, aby organy sądowe były uprawnione do nakazania – na wniosek wnioskodawcy oraz bez uszczerbku dla wszelkich odszkodowań należnych uprawnionemu z tytułu naruszenia, oraz bez jakiegokolwiek rekompensaty – zniszczenia lub co najmniej ostatecznego wycofania z kanałów handlowych towarów, które uznano za naruszające prawo własności intelektualnej. W stosownych przypadkach organy sądowe mogą również nakazać zniszczenie materiałów i narzędzi wykorzystywanych głównie w tworzeniu lub wytwarzaniu tych towarów.
2. Organy sądowe każdej ze Stron uprawnione są do nakazania wykonania tych środków na koszt sprawcy naruszenia, chyba że istnieją szczególne powody przemawiające za innym rozwiązaniem.

3. Przy rozpatrywaniu wniosku o środki zaradcze bierze się pod uwagę potrzebę zachowania proporcji pomiędzy wagą naruszenia a zarządzonymi środkami zaradczymi, a także interesy osób trzecich.

## ARTYKUŁ 32.55

### Nakazy sądowe

Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku stwierdzenia naruszenia prawa własności intelektualnej w orzeczeniu sądowym, organy sądowe mogły wydać przeciwko sprawcy naruszenia oraz, w stosownych przypadkach, przeciwko osobie trzeciej<sup>1</sup>, nad którą właściwy organ sądowy sprawuje jurysdykcję i której usługi są wykorzystywane do naruszania prawa własności intelektualnej, nakaz sądowy mający na celu zakazanie kontynuacji naruszenia.

---

<sup>1</sup> Do celów niniejszego artykułu Strona może postanowić, że „osoba trzecia” obejmuje pośrednika.



## ARTYKUŁ 32.56

### Środki alternatywne

Każda ze Stron może przewidzieć, że organy sądowe, w stosownych przypadkach i na wniosek osoby, która może podlegać środkom przewidzianym w art. 32.54 lub art. 32.55, mogą zasądzić odszkodowanie pieniężne na rzecz strony poszkodowanej zamiast stosowania środków przewidzianych w art. 32.54 lub 32.55, jeżeli osoba ta działała nieumyślnie i nie dopuściła się niedbalstwa i jeżeli wykonanie danych środków spowodowałoby dla tej osoby niewspółmierną szkodę, a odszkodowanie pieniężne na rzecz strony poszkodowanej wydaje się rozsądnie zadowalające.

## ARTYKUŁ 32.57

### Odszkodowanie

1. Każda ze Stron zapewnia, aby organy sądowe – na wniosek strony poszkodowanej – nakazały sprawcy naruszenia, który wiedząc lub mając uzasadnione podstawy, by wiedzieć, zaangażował się w działalność naruszającą prawo, aby wypłacił uprawnionemu odszkodowanie odpowiednie do zrekompensowania szkody poniesionej przez uprawnionego w wyniku naruszenia.

2. Przy określaniu kwoty odszkodowania na podstawie ust. 1 organy sądowe każdej ze Stron uprawnione są do uwzględnienia między innymi wszelkich uzasadnionych obliczeń wartości przedstawionych przez uprawnionego, które mogą obejmować utracone zyski, wartość towarów lub usług, których dotyczy naruszenie, wycenionych zgodnie z ceną rynkową lub sugerowaną ceną detaliczną<sup>1</sup>. Każda ze Stron zapewnia, aby przynajmniej w przypadkach naruszenia praw autorskich lub praw pokrewnych oraz podrabiania znaków towarowych jej organy sądowe w cywilnym postępowaniu sądowym były uprawnione do nakazania sprawcy naruszenia wypłacenia uprawnionemu części zysków uzyskanych przez sprawcę naruszenia, które można przypisać naruszeniu, jako alternatywy dla odszkodowania, jego uzupełnienie lub jego część.

3. Jako rozwiązanie alternatywne wobec zastosowania ust. 2 każda ze Stron może postanowić, że jej organy sądowe są uprawnione, w stosownych przypadkach, do ustalenia odszkodowania jako płatności ryczałtowej na podstawie co najmniej takich elementów, jak wysokość opłat licencyjnych lub opłat należnych w przypadku złożenia przez sprawcę naruszenia wniosku o upoważnienie do korzystania z danych praw własności intelektualnej.

4. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie uniemożliwia którejkolwiek ze Stron postanowienia, że w przypadku gdy sprawca naruszenia nie zaangażował się w działalność naruszającą prawo wiedząc o tym lub mając uzasadnione podstawy, by o tym wiedzieć, jej organy sądowe mogą zasądzić – na korzyść poszkodowanej strony – zwrot zysków lub zapłatę odszkodowania, którego wysokość może być ustalona z góry.

---

<sup>1</sup> W przypadku Strony UE obejmowałyby to również, w stosownych przypadkach, elementy inne niż czynniki gospodarcze, takie jak szkoda moralna, jaką uprawniony poniósł w związku z naruszeniem.

## ARTYKUŁ 32.58

### Koszty sądowe

Każda ze Stron zapewnia, aby jej organy sądowe, w stosownych przypadkach, były uprawnione do nakazania, po zakończeniu sądowego postępowania cywilnego dotyczącego egzekwowania praw własności intelektualnej, wypłacenia przez stronę przegrywającą na rzecz strony wygrywającej kosztów prawnych oraz pokrycia innych wydatków, zgodnie z prawem danej Strony.

## ARTYKUŁ 32.59

### Publikowanie orzeczeń sądowych

Każda ze Stron zapewnia, aby w ramach postępowania sądowego wszczętego w przypadku naruszenia prawa własności intelektualnej organy sądowe mogły, na wniosek wnioskodawcy, a na koszt sprawcy naruszenia, zarządzić odpowiednie środki w celu rozpowszechnienia informacji dotyczącej orzeczenia, w tym również jego wyeksponowania i publikacji w całości lub w części.

## ARTYKUŁ 32.60

### Domniemanie autorstwa lub własności

Strony uznają, że do celów stosowania środków, procedur i środków zaradczych przewidzianych w niniejszej sekcji:

- a) umieszczenie imienia i nazwiska autora na utworze literackim lub artystycznym w sposób zwyczajowo przyjęty jest wystarczające dla utożsamienia autora z tym utworem, o ile brak jest dowodów wskazujących, że jest inaczej, co w konsekwencji uprawnia autora do wszczęcia postępowania w sprawie naruszenia; oraz
- b) lit. a) stosuje się odpowiednio do posiadaczy praw pokrewnych prawom autorskim w odniesieniu do ich przedmiotów ochrony.

## ARTYKUŁ 32.61

### Postępowania administracyjne

W zakresie, w jakim jakikolwiek środek cywilnoprawny może być zarządzony w wyniku postępowania administracyjnego co do istoty sprawy, postępowanie takie musi być zgodne z zasadami, które są równoważne co do swej istoty zasadom przewidzianym w odpowiednich postanowieniach niniejszej podsekcji.

## PODSEKCJA 2

### EGZEKOWANIE PRZEPISÓW PRZY KONTROLI GRANICZNEJ

#### ARTYKUŁ 32.62

##### Środki stosowane przy kontroli granicznej

1. W odniesieniu do towarów podlegających kontroli celnej każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury, w ramach których uprawniony ma możliwość składania wniosków do właściwych organów o zawieszenie zwolnienia podejrzanych towarów lub o ich zatrzymanie. Do celów niniejszej podsekcji „podejrzane towary” oznaczają towary, co do których zachodzi podejrzenie naruszenia znaków towarowych, praw autorskich i praw pokrewnych, oznaczeń geograficznych, patentów, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych lub topografii układów scalonych.
2. Właściwe organy każdej ze Stron muszą posiadać elektroniczne systemy zarządzania wnioskami pozytywnie rozpatrzonymi lub zarejestrowanymi.
3. Każda ze Stron zapewnia, aby jej właściwe organy nie pobierały opłat na pokrycie kosztów administracyjnych związanych z rozpatrzeniem wniosku lub rejestracją.
4. Każda ze Stron zapewnia, aby jej właściwe organy podejmowały decyzje o pozytywnym rozpatrzeniu lub zarejestrowaniu wniosku w rozsądnym terminie.

5. Każda ze Stron zapewnia, aby pozytywnie rozpatrzony lub zarejestrowany wniosek miał zastosowanie do wielu przesyłek towarów.
6. W odniesieniu do towarów podlegających kontroli celnej każda ze Stron zapewnia, aby jej organy celne mogły z własnej inicjatywy podejmować działania polegające na zawieszeniu zwolnienia lub zatrzymaniu towarów, co do których zachodzi podejrzenie naruszenia znaków towarowych lub praw autorskich.
7. Organy celne wykorzystują analizę ryzyka do celów identyfikacji podejrzanych towarów. Każda ze Stron wykonuje niniejszy ustęp zgodnie ze swoim prawem.
8. Każda ze Stron może posiadać procedury umożliwiające zniszczenie podejrzanych towarów, bez konieczności uprzedniego postępowania administracyjnego lub sądowego w celu formalnego stwierdzenia naruszeń, w przypadkach gdy zainteresowane osoby wyrażają zgodę na takie zniszczenie lub nie wyrażają wobec niego sprzeciwu. Jeżeli takie towary nie zostaną zniszczone, każda ze Stron zapewnia, aby – poza wyjątkowymi okolicznościami – towary te zostały usunięte z obrotu handlowego w taki sposób, aby uniknąć jakiegokolwiek szkody dla uprawnionego.
9. Każda ze Stron może wprowadzić procedury umożliwiające szybkie niszczenie towarów oznaczonych podrobionym znakiem towarowym i towarów pirackich, które są wysyłane w przesyłkach pocztowych lub ekspresowych.
10. Strona może zdecydować o niestosowaniu niniejszego artykułu do przywozu towarów wprowadzonych do obrotu w państwie trzecim przez uprawnionych lub za ich zgodą. Strona może również zdecydować o niestosowaniu niniejszego artykułu do towarów o charakterze niehandlowym znajdujących się w bagażu osobistym podróżnych.

11. Organy celne Stron prowadzą regularny dialog oraz promują współpracę z odpowiednimi zainteresowanymi stronami i z innymi organami zaangażowanymi w egzekwowanie praw własności intelektualnej.

12. Strony współpracują w zakresie międzynarodowego handlu podejrzanymi towarami. W szczególności Strony w miarę możliwości wymieniają się informacjami na temat handlu podejrzanymi towarami mającymi wpływ na drugą Stronę.

13. Bez uszczerbku dla innych form współpracy Protokół do niniejszej Umowy w sprawie wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych ma zastosowanie do naruszeń przepisów dotyczących praw własności intelektualnej, do których egzekwowania zgodnie z niniejszym artykułem właściwe są organy celne Strony.

#### ARTYKUŁ 32.63

##### Zgodność z GATT i porozumieniem TRIPS

Przy wdrażaniu środków stosowanych przy kontroli granicznej służących egzekwowaniu praw własności intelektualnej przez jej organy celne, objętych lub nieobjętych niniejszą podsekcją, każda ze Stron zapewnia zgodność ze swoimi obowiązkami wynikającymi z GATT 1994 i porozumienia TRIPS, a w szczególności z art. V GATT 1994 oraz art. 41 i sekcji 4 części III porozumienia TRIPS.

## SEKCJA D

### POSTANOWIENIA KOŃCOWE

#### ARTYKUŁ 32.64

##### Współpraca

1. Strony współpracują w celu wspierania wykonywania zobowiązań i obowiązków podjętych zgodnie z niniejszym rozdziałem.
2. Obszary współpracy w kwestiach dotyczących ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej mogą obejmować następujące działania:
  - a) wymianę informacji na temat ram prawnych w dziedzinie praw własności intelektualnej oraz odpowiednich przepisów dotyczących ich ochrony i egzekwowania;
  - b) wymianę doświadczeń między Stronami w zakresie postępów w pracach legislacyjnych;
  - c) wymianę doświadczeń między Stronami w zakresie egzekwowania praw własności intelektualnej;
  - d) wymianę doświadczeń między Stronami w zakresie egzekwowania przepisów na szczeblu centralnym i poniżej szczebla centralnego przez organy celne, policję oraz organy administracyjne i sądowe;



- e) koordynację w celu zapobiegania wywozowi towarów podrobionych, w tym z państwami trzecimi;
- f) pomoc techniczną, budowanie zdolności oraz wymianę i szkolenie pracowników;
- g) ochronę i obronę praw własności intelektualnej oraz rozpowszechnianie informacji na ten temat, między innymi w środowisku przedsiębiorców i w społeczeństwie obywatelskim;
- h) podnoszenie świadomości społecznej konsumentów i uprawnionych, a także wzmacnianie współpracy instytucjonalnej, w szczególności między ich urzędami własności intelektualnej;
- i) aktywne promowanie podnoszenia świadomości i edukację ogółu społeczeństwa w zakresie polityki dotyczącej praw własności intelektualnej;
- j) współpracę publiczno-prywatną z udziałem MŚP, w tym podczas wydarzeń lub zgromadzeń dotyczących MŚP, w zakresie ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej oraz ograniczania ich naruszeń; oraz
- k) formułowanie skutecznych strategii w celu określenia odbiorców oraz tworzenie programów komunikacyjnych służących podniesieniu świadomości konsumentów i mediów w zakresie skutków naruszenia praw własności intelektualnej, w tym zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa oraz powiązań z przestępczością zorganizowaną.

3. Każda ze Stron może udostępniać publicznie specyfikacje produktów lub skrócone wersje tych specyfikacji oraz informacje o odpowiednich punktach kontaktowych drugiej Strony do celów kontroli oznaczeń geograficznych chronionych na podstawie podsekcji 4 sekcji B oraz zarządzania nimi.

4. Strony, bezpośrednio lub za pośrednictwem podkomitetu, o którym mowa w art. 32.66, utrzymują kontakt we wszelkich kwestiach dotyczących wykonywania i funkcjonowania niniejszego rozdziału.

#### ARTYKUŁ 32.65

##### Dobrowolne inicjatywy zainteresowanych stron

Każda ze Stron podejmuje starania, aby ułatwić realizację dobrowolnych inicjatyw zainteresowanych stron mających na celu ograniczenie naruszeń praw własności intelektualnej, w tym w internecie i na innych rynkach, koncentrując się na konkretnych problemach oraz poszukując praktycznych rozwiązań, które są realistyczne, zrównoważone, proporcjonalne i sprawiedliwe dla wszystkich zainteresowanych, w tym w następujący sposób:

- a) każda ze Stron podejmuje starania, aby zebrać na swoim terytorium zainteresowane strony na zasadzie dobrowolności, aby ułatwić realizację dobrowolnych inicjatyw mających na celu znalezienie rozwiązań i pogodzenie różnic w zakresie ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej oraz ograniczenie naruszeń;
- b) każda ze Stron podejmuje starania, aby wymieniać z drugą Stroną informacje dotyczące działań na rzecz ułatwienia realizacji dobrowolnych inicjatyw zainteresowanych stron na jej własnym terytorium; oraz

- c) Strony podejmuje starania, aby promować otwarty dialog i współpracę między zainteresowanymi stronami Stron oraz zachęcać zainteresowane strony Stron do wspólnego znajdowania rozwiązań i pogodzenia różnic w zakresie ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej oraz ograniczania ich naruszeń.

## ARTYKUŁ 32.66

### Podkomitet ds. Własności Intelektualnej

Podkomitet ds. Własności Intelektualnej (zwany dalej „podkomitetem”), ustanowiony na podstawie art. 8.8 ust. 1, monitoruje oraz zapewnia właściwe wykonywanie i funkcjonowanie niniejszego rozdziału oraz załączników 32-A, 32-B i 32-C. Podkomitet wykonuje również określone zadania powierzone mu w niniejszym rozdziale, w tym w art. 32.40.

## ROZDZIAŁ 33

### HANDEL I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

#### SEKCJA A

#### POSTANOWIENIA WSPÓLNE

#### ARTYKUŁ 33.1

##### Cele

1. Strony przywołują Agendę 21 w sprawie środowiska i rozwoju przyjętą podczas Szczytu Ziemi – konferencji zorganizowanej w Rio de Janeiro w dniach 3–14 czerwca 1992 r., plan realizacji przyjęty podczas Światowego Szczytu Zrównoważonego Rozwoju w Johannesburgu w 2002 r., Deklarację Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji przyjętą przez Międzynarodową Konferencję Pracy podczas jej 97. sesji, która odbyła się w Genewie w dniu 10 czerwca 2008 r. (zwaną dalej „deklaracją MOP dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji”), dokument końcowy Konferencji ONZ z 2012 roku w sprawie Zrównoważonego Rozwoju zatytułowany „Przyszłość, jakiej chcemy”, a także Agendę 2030 i określone w niej cele zrównoważonego rozwoju.

2. Strony uznają, że zrównoważony rozwój obejmuje rozwój gospodarczy, rozwój społeczny i ochronę środowiska, przy czym wszystkie trzy są współzależne i wzajemnie się uzupełniają dla dobra obecnych i przyszłych pokoleń.
3. W świetle powyższego celem niniejszego rozdziału jest wzmocnienie stosunków handlowych i inwestycyjnych między Stronami w sposób, który przyczynia się do zrównoważonego rozwoju, w szczególności w kwestiach dotyczących pracy<sup>1</sup> i środowiska, które mają znaczenie dla handlu i inwestycji.
4. W niniejszym rozdziale przewidziano podejście polegające na współpracy, oparte na wspólnych wartościach i interesach.

## ARTYKUŁ 33.2

### Prawo do regulacji oraz poziomy ochrony

1. Strony uznają prawo każdej ze Stron do określania swoich polityk i priorytetów w zakresie zrównoważonego rozwoju, w szczególności do ustanawiania swoich własnych poziomów wewnętrznej ochrony pracy i środowiska oraz swoich własnych priorytetów w zakresie pracy i środowiska, a także do odpowiedniego przyjmowania lub zmiany swojego prawa i polityk dotyczących pracy i środowiska.
2. Poziomy ochrony, prawo i polityki, o którym mowa w ust. 1, muszą być zgodne z zobowiązaniem każdej ze Stron do przestrzegania wielostronnych umów środowiskowych oraz wielostronnych norm i porozumień dotyczących pracy, o których mowa w niniejszym rozdziale, których jest stroną.

---

<sup>1</sup> Do celów niniejszego rozdziału pojęcie „praca” oznacza cele strategiczne MOP objęte programem godnej pracy, który wyrażono w deklaracji MOP dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji.

3. Każda ze Stron dąży do zapewnienia, aby jej przepisy ustawowe i wykonawcze oraz polityki dotyczące ochrony środowiska i pracy zapewniały wysoki poziom ochrony środowiska i pracy oraz sprzyjały jego utrzymaniu, a także dąży do dalszego podnoszenia poziomu ochrony środowiska i pracy przewidzianego w jej przepisach ustawowych i wykonawczych oraz politykach.
4. Strona nie może osłabiać ani obniżać poziomów ochrony przewidzianych w jej przepisach ustawowych i wykonawczych dotyczących ochrony środowiska i pracy w celu wspierania handlu lub inwestycji.
5. Strona nie może zwalniać ze stosowania swoich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących ochrony środowiska i pracy ani w inny sposób odstąpić od ich stosowania, ani oferować zwolnienia ze stosowania tych przepisów lub innego odstąpienia od ich stosowania w sposób, który osłabia lub obniża poziom ochrony zapewniany przez te przepisy ustawowe i wykonawcze w celu wspierania handlu lub inwestycji.
6. Strona nie może poprzez ciągle lub powtarzające się działanie lub zaniechanie uchylać się od skutecznego egzekwowania swoich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących ochrony środowiska i pracy w sposób, który może mieć wpływ na handel lub inwestycje.
7. Każda ze Stron zachowuje prawo do korzystania z rozsądnej swobody decyzyjnej oraz podejmowania w dobrej wierze decyzji dotyczących przydzielenia zasobów dotyczących egzekwowania przepisów zgodnie z priorytetami w zakresie egzekwowania swoich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących ochrony środowiska i pracy.
8. Strona nie może stosować swoich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących ochrony środowiska i pracy w sposób, który stanowiłby ukryte ograniczenie handlu lub inwestycji.

## ARTYKUŁ 33.3

### Handel oraz odpowiedzialne prowadzenie działalności gospodarczej i zarządzanie łańcuchami dostaw

1. Strony uznają znaczenie odpowiedzialnego zarządzania łańcuchami dostaw poprzez odpowiedzialne prowadzenie działalności gospodarczej lub praktyki w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw oraz rolę handlu w realizacji tego celu.
2. Zgodnie z ust. 1 każda ze Stron:
  - a) promuje odpowiedzialne prowadzenie działalności gospodarczej lub społeczną odpowiedzialność przedsiębiorstw, zachęcając przedsiębiorstwa do stosowania odpowiednich praktyk, które są zgodne z uznanymi na poziomie międzynarodowym zasadami, normami i wytycznymi, w tym wytycznymi sektorowymi dotyczącymi należytej staranności, które zostały zatwierdzone lub są wspierane przez tę Stronę; oraz
  - b) wspiera rozpowszechnianie i stosowanie odpowiednich instrumentów międzynarodowych, które zostały zatwierdzone lub są wspierane przez tę Stronę, takich jak Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych, Trójstronna deklaracja zasad dotyczących przedsiębiorstw międzynarodowych i polityki społecznej przyjęta przez MOP w Genewie w listopadzie 1977 r. (zwana dalej „trójstronną deklaracją zasad dotyczących przedsiębiorstw międzynarodowych i polityki społecznej MOP”), inicjatywa ONZ *Global Compact* oraz Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka zatwierdzone przez Radę Praw Człowieka w rezolucji 17/4 z dnia 16 czerwca 2011 r.

3. Strony uznają użyteczność międzynarodowych wytycznych sektorowych w obszarze społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw lub odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej oraz promują współpracę w tym zakresie. Strony wdrażają również środki promujące przestrzeganie wytycznych OECD dotyczących należytej staranności.

4. Strony uznają znaczenie promowania handlu towarami, które sprzyjają lepszym warunkom społecznym i praktykom przyjaznym dla środowiska, takich jak towary i usługi środowiskowe przyczyniające się do rozwoju zasobooszczędnej gospodarki niskoemisyjnej, towary, których produkcja nie jest związana z wylesianiem oraz towary podlegające dobrowolnym systemom i mechanizmom zapewniania zrównoważonego rozwoju.

5. Strony wymieniają się informacjami oraz najlepszymi praktykami, a także – w stosownych przypadkach – współpracują na poziomie dwustronnym, regionalnym i na forach międzynarodowych w kwestiach objętych niniejszym artykułem.

#### ARTYKUŁ 33.4

##### Informacje naukowe i techniczne

1. Podczas ustanawiania lub wdrażania środków służących ochronie środowiska lub warunków pracy, które mogą mieć wpływ na handel lub inwestycje między Stronami, każda ze Stron uwzględnia dostępne dowody naukowe i techniczne, najlepiej pochodzące od uznanych organów naukowo-technicznych, a także odpowiednie normy, wytyczne lub zalecenia międzynarodowe, w przypadku gdy takie istnieją.



2. Jeżeli dowody lub informacje naukowe są niewystarczające lub niejednoznaczne i istnieje ryzyko poważnej degradacji środowiska lub ryzyko dla bezpieczeństwa i higieny pracy na terytorium Strony, Strona ta może przyjąć środki oparte na zasadzie ostrożności. Środki takie podlegają przeglądowi w przypadku pojawienia się nowych lub dodatkowych informacji naukowych.
3. Jeżeli środek przyjęty zgodnie z ust. 2 ma wpływ na handel lub inwestycje między Stronami, Strona może zwrócić się do Strony, która przyjęła środek, o przekazanie informacji wskazujących, że środek ten jest zgodny z jej własnym poziomem ochrony oraz może zwrócić się o poddanie tej kwestii pod dyskusję w ramach Podkomitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju.
4. Środki takie nie mogą być stosowane w sposób, który stanowiłby narzędzie służące arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji lub ukryte ograniczenie handlu lub inwestycji.

## ARTYKUŁ 33.5

### Przejrzystość oraz dobre praktyki regulacyjne

Strony uznają znaczenie stosowania przepisów dotyczących przejrzystości oraz dobrych praktyk regulacyjnych zgodnie z rozdziałami 35 i 36, w szczególności przepisów zapewniających zainteresowanym osobom możliwość przedstawiania opinii dotyczących:

- a) środków służących ochronie środowiska i warunków pracy, które mogą mieć wpływ na handel lub inwestycje; oraz

- b) środków dotyczących handlu lub inwestycji, które mogą mieć wpływ na ochronę środowiska lub warunki pracy.

## ARTYKUŁ 33.6

### Świadomość społeczna, informowanie, uczestnictwo i gwarancje proceduralne

1. Każda ze Stron promuje świadomość społeczną na temat swoich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących pracy i ochrony środowiska, w tym poprzez zapewnienie, aby jej przepisy ustawowe i wykonawcze dotyczące pracy i ochrony środowiska oraz procedury w zakresie egzekwowania i przestrzegania przepisów były publicznie dostępne.
2. Każda ze Stron dąży do uwzględnienia wniosków o udzielenie informacji złożonych przez jakąkolwiek osobę w odniesieniu do wykonywania niniejszego rozdziału przez daną Stronę.
3. Każda ze Stron korzysta z mechanizmów, o których mowa w art. 40.5, 40.6 i 40.7, w celu uzyskania opinii w kwestiach związanych z wykonywaniem niniejszego rozdziału.
4. Każda ze Stron przewiduje przyjmowanie oraz należyte uwzględnianie uwag i opinii w formie pisemnych oświadczeń składanych przez osobę tej Strony w kwestiach związanych z wykonywaniem niniejszego rozdziału zgodnie ze swoimi wewnętrznymi procedurami. Strona udziela pisemnej odpowiedzi na takie oświadczenia w odpowiednim czasie. Może powiadomić o takich uwagach i opiniach swoją wewnętrzną grupę konsultacyjną ustanowioną na podstawie art. 40.6 oraz punkt kontaktowy drugiej Strony wyznaczony na podstawie art. 33.19 ust. 6.

5. Każda ze Stron, zgodnie ze swoim prawem, zapewnia dostęp do procedur administracyjnych lub sądowych osobom, które mają prawnie uznany interes w danej sprawie lub twierdzą, że ich prawo zostało naruszone, w celu umożliwienia podjęcia działań przeciwko naruszeniom jej prawa dotyczącego ochrony środowiska lub prawa pracy, w tym odpowiednich środków zaradczych w przypadku naruszenia takiego prawa.

6. Każda ze Stron, zgodnie ze swoim prawem, zapewnia, aby procedury, o których mowa w ust. 5, były zgodne z zasadą sprawiedliwości proceduralnej, nie były nadmiernie kosztowne, nie pociągały za sobą nierozsądnych ograniczeń czasowych lub nieuzasadnionych opóźnień oraz aby w stosownych przypadkach zapewniały możliwość wydania nakazu sądowego, a także aby były one sprawiedliwe, słuszne i przejrzyste.

## ARTYKUŁ 33.7

### Działania w zakresie współpracy

1. Strony uznają znaczenie współpracy w zakresie handlowych aspektów polityk dotyczących ochrony środowiska i pracy dla osiągnięcia celów określonych w niniejszej Umowie oraz wykonywania niniejszego rozdziału.

2. Działania w zakresie współpracy można rozwijać i wdrażać przy udziale organizacji międzynarodowych i regionalnych, a także – w stosownych przypadkach – państw trzecich, przedsiębiorstw, organizacji pracodawców i pracowników, organizacji edukacyjnych i badawczych oraz innych organizacji pozarządowych.

3. Działania w zakresie współpracy prowadzi się w odniesieniu do kwestii i tematów uzgodnionych przez Strony w celu rozwiązania kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

4. Strony mogą współpracować w kwestiach przewidzianych w niniejszym rozdziale, a także między innymi w kwestiach:

- a) pracowniczych i środowiskowych aspektów handlu i zrównoważonego rozwoju na forach międzynarodowych, w tym w szczególności w ramach WTO, Forum Politycznego Wysokiego Szczebla ONZ ds. Zrównoważonego Rozwoju, Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP), MOP i wielostronnych umów środowiskowych;
- b) wpływu prawa pracy i prawa ochrony środowiska oraz norm w tym zakresie na handel i inwestycje;
- c) wpływu prawa handlowego i inwestycyjnego na pracę i środowisko; oraz

d) handlowych aspektów:

- (i) inicjatyw na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji, w tym inicjatyw mających na celu promowanie gospodarki o obiegu zamkniętym, zielonego wzrostu i redukcji zanieczyszczeń; oraz
- (ii) inicjatyw na rzecz promowania towarów i usług środowiskowych, w tym poprzez usuwanie związanych z nimi barier pozataryfowych.

5. Strony wspólnie ustalają priorytety dotyczące działań w zakresie współpracy na podstawie obszarów wspólnego zainteresowania i dostępnych zasobów.

6. Strony mogą prowadzić działania w obszarach współpracy określonych w niniejszym rozdziale osobiście lub przy użyciu wszelkich środków technologicznych dostępnych Stronom.

## SEKCJA B

### ŚRODOWISKO I HANDEL

#### ARTYKUŁ 33.8

##### Cele

1. Strony dążą do promowania wzajemnie wspierających się polityki handlowej i polityki ochrony środowiska, wysokiego poziomu ochrony środowiska zgodnie z wielostronnymi umowami środowiskowymi, których są odpowiednio stronami, oraz skutecznego egzekwowania swoich własnych przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących ochrony środowiska, a także do zwiększenia swoich zdolności w zakresie rozwiązywania kwestii środowiskowych związanych z handlem, w tym poprzez współpracę.
2. Strony uznają, że wzmocniona współpraca na rzecz ochrony i zachowania środowiska oraz zrównoważonego gospodarowania ich zasobami naturalnymi przynosi korzyści, które mogą przyczynić się do zrównoważonego rozwoju, wzmocnienia ich zarządzania środowiskiem oraz uzupełnienia celów określonych w niniejszej Umowie.
3. Strony uznają znaczenie wzajemnie wspierających się polityk i praktyk w dziedzinie handlu i ochrony środowiska dla poprawy ochrony środowiska w ramach promowania zrównoważonego rozwoju.

## ARTYKUŁ 33.9

### Wielostronne zarządzanie środowiskiem i wielostronne umowy środowiskowe

1. Strony uznają znaczenie Zgromadzenia ONZ ds. Ochrony Środowiska UNEP. Strony uznają kluczową rolę wielostronnych umów środowiskowych umożliwiających sprostanie globalnym, regionalnym i krajowym wyzwaniom środowiskowym. Strony uznają również potrzebę zwiększenia wzajemnego wsparcia między polityką handlową a polityką ochrony środowiska. W związku z tym każda ze Stron skutecznie wykonuje wielostronne umowy środowiskowe, których jest stroną, w tym protokoły do nich.
2. Strony uznają prawo każdej ze Stron do przyjmowania lub utrzymywania środków służących realizacji celów wielostronnych umów środowiskowych, których jest stroną.
3. Strony nawiązują dialog i współpracę, w stosownych przypadkach, w zakresie kwestii handlowych i środowiskowych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w szczególności w odniesieniu do wielostronnych umów środowiskowych. Działania te obejmują regularną wymianę informacji na temat inicjatyw każdej ze Stron dotyczących ratyfikacji wielostronnych umów środowiskowych, w tym protokołów i zmian do nich.

## ARTYKUŁ 33.10

### Handel i zmiana klimatu

1. Strony uznają znaczenie wielostronnych umów środowiskowych w obszarze zmiany klimatu, w szczególności potrzebę osiągnięcia celu określonego w UNFCCC, a także celu i założeń porozumienia paryskiego, aby przeciwdziałać pilnemu zagrożeniu zmianą klimatu. W związku z tym Strony uznają rolę handlu w osiągnięciu celu zrównoważonego rozwoju i przeciwdziałaniu zmianie klimatu, a także znaczenie indywidualnych i wspólnych działań służących przeciwdziałaniu skutkom zmiany klimatu poprzez podejmowanie działań w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej.
2. Zgodnie z ust. 1 każda ze Stron:
  - a) skutecznie wykonuje UNFCCC oraz porozumienie paryskie, w tym swoje zobowiązania w odniesieniu do swoich ustalonych na poziomie krajowym wkładów;
  - b) promuje pozytywny wkład handlu w transformację w kierunku niskich emisji gazów cieplarnianych, gospodarki o obiegu zamkniętym oraz rozwoju odpornego na zmianę klimatu, w tym działania w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej; oraz
  - c) ułatwia i promuje handel towarami i usługami oraz inwestycje w towary i usługi o szczególnym znaczeniu dla łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, zrównoważonej energii ze źródeł odnawialnych oraz efektywności energetycznej, w sposób zgodny z innymi postanowieniami niniejszej Umowy.



3. Zgodnie z art. 33.7 Strony, w stosownych przypadkach, współpracują w dziedzinie handlowych aspektów zmiany klimatu na poziomie dwustronnym i regionalnym oraz na forach międzynarodowych, w tym w ramach UNFCCC, WTO oraz Protokołu montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, zawartego w dniu 16 września 1987 r. w Montrealu (zwanego dalej „protokołem montrealским”). Ponadto Strony, w stosownych przypadkach, mogą współpracować w tych kwestiach również w ramach Międzynarodowej Organizacji Morskiej.
4. Zgodnie z ust. 1 Strony współpracują w takich obszarach, jak:
- a) wymiana wiedzy i doświadczenia w zakresie wykonywania porozumienia paryskiego, a także w zakresie inicjatyw mających na celu promowanie odporności na zmianę klimatu, energii ze źródeł odnawialnych, technologii niskoemisyjnych, efektywności energetycznej, ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych, zrównoważonego transportu, zrównoważonego i odpornego na zmianę klimatu rozwoju infrastruktury, monitorowania emisji oraz rozwiązań opartych na zasobach przyrody; Strony badają również możliwości współpracy w obszarach takich jak nietrwałe czynniki wpływające na zmianę klimatu i sekwestracja dwutlenku węgla w glebie; oraz
  - b) wymiana wiedzy i doświadczenia w zakresie ambitnego wycofywania substancji zubożających warstwę ozonową i wycofywania wodorofluorowęglowodorów na podstawie protokołu montrealskiego poprzez środki kontroli ich produkcji, konsumpcji i handlu nimi, wprowadzenie przyjaznych dla środowiska rozwiązań stanowiących alternatywę dla tych substancji zubożających warstwę ozonową i wodorofluorowęglowodorów, aktualizację norm bezpieczeństwa i innych odpowiednich norm oraz poprzez zwalczanie nielegalnego handlu substancjami regulowanymi protokołem montrealским, stosownie do przypadku.

## ARTYKUŁ 33.11

### Handel i lasy

1. Strony uznają znaczenie zrównoważonej gospodarki leśnej oraz rolę handlu w dążeniu do tego celu.
2. Zgodnie z ust. 1 każda ze Stron:
  - a) wdraża środki zwalczania nielegalnego pozyskiwania drewna i związanego z nim handlu, w tym w stosownych przypadkach w drodze działań w zakresie współpracy z państwami trzecimi;
  - b) zachęca do zachowania lasów oraz do zrównoważonej gospodarki leśnej;
  - c) promuje handel drewnem i produktami z drewna oraz konsumpcję drewna i produktów z drewna, które są pozyskiwane legalnie z lasów, którymi gospodaruje się w sposób zrównoważony; oraz
  - d) wymienia się informacjami oraz, w stosownych przypadkach, współpracuje z drugą Stroną w odniesieniu do związanych z handlem inicjatyw w zakresie zwalczania nielegalnego pozyskiwania drewna, zrównoważonej gospodarki leśnej, wylesiania i degradacji lasów, zarządzania lasami i ochrony pokrywy leśnej w celu zmaksymalizowania wpływu oraz wzajemnego wspierania się ich odpowiednich polityk będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

3. Uznając, że lasy i zrównoważona gospodarka leśna odgrywają kluczową rolę w zwalczaniu zmiany klimatu i zachowaniu różnorodności biologicznej, każda ze Stron promuje inicjatywy mające na celu rozwiązanie problemu wylesiania, w tym za pomocą łańcuchów dostaw niepowodujących wylesiania. Ponadto Strony współpracują ze sobą – w stosownych przypadkach oraz zgodnie z art. 33.7 – na poziomie dwustronnym i regionalnym oraz na odpowiednich forach międzynarodowych, na rzecz zminimalizowania wylesiania i degradacji lasów na świecie.

## ARTYKUŁ 33.12

### Handel oraz dzika flora i fauna

1. Strony uznają znaczenie zapewnienia, aby międzynarodowy handel dziką fauną i florą nie zagrażał jej przetrwaniu, zgodnie z Konwencją o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem, sporządzoną w dniu 3 marca 1973 r. w Waszyngtonie (CITES).

2. Zgodnie z ust. 1 każda ze Stron:

a) wdraża skuteczne środki w celu zwalczania nielegalnego handlu dziką florą i fauną, w tym, w stosownych przypadkach, w drodze działań prowadzonych w ramach współpracy z państwami trzecimi; oraz

b) promuje długoterminową ochronę i zrównoważoną eksploatację gatunków wymienionych w dodatkach do CITES, w tym przez współpracę w ramach odpowiednich organów CITES w celu zapewnienia aktualizacji dodatków do CITES oraz poprzez promowanie uwzględnienia gatunków uważanych za zagrożone ze względu na handel międzynarodowy i inne kryteria określone w CITES.

3. Zgodnie z art. 33.7 Strony mogą, w stosownych przypadkach, współpracować lub wymieniać się informacjami na poziomie dwustronnym i regionalnym oraz na forach międzynarodowych w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania związanych ze zwalczaniem nielegalnego handlu dziką florą i fauną, w tym poprzez podnoszenie świadomości w celu zmniejszenia zapotrzebowania na produkty z dzikiej fauny i flory oraz realizowanie inicjatyw mających na celu wzmocnienie współpracy w zakresie wymiany informacji i egzekwowania przepisów.

#### ARTYKUŁ 33.13

##### Handel i różnorodność biologiczna

1. Strony uznają znaczenie zachowania i zrównoważonego wykorzystywania różnorodności biologicznej oraz rolę handlu w realizacji tych celów zgodnie z Konwencją o różnorodności biologicznej, sporządzoną w Rio de Janeiro w dniu 5 czerwca 1992 r., innymi wielostronnymi umowami środowiskowymi, których są stroną, oraz decyzjami przyjętymi na ich podstawie.

2. Zgodnie z ust. 1 każda ze Stron podejmuje środki mające na celu ochronę różnorodności biologicznej, gdy jest ona przedmiotem presji związanej z handlem i inwestycjami, w tym w drodze wymiany informacji i doświadczeń, oraz środki mające na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się inwazyjnych gatunków obcych, uznając, że przemieszczanie się lądowych i wodnych inwazyjnych gatunków obcych szlakami handlowymi ponad granicami może wywrzeć negatywny wpływ na środowisko, działalność gospodarczą i rozwój gospodarczy oraz na zdrowie ludzi.
3. Strony uznają znaczenie poszanowania, zachowania i utrzymania wiedzy i praktyk ludności rdzennej i społeczności lokalnych, które są świadectwem tradycyjnego stylu życia oraz przyczyniają się do zachowania i zrównoważonego wykorzystywania różnorodności biologicznej, a także rolę handlu w tych działaniach.
4. Strony uznają znaczenie ułatwienia dostępu do zasobów genetycznych oraz promowania uczciwego i sprawiedliwego podziału korzyści wynikających z wykorzystania tych zasobów, zgodnie z ich odpowiednimi środkami krajowymi oraz międzynarodowymi zobowiązaniami każdej ze Stron.
5. Strony uznają również znaczenie udziału społeczeństwa w opracowywaniu i wdrażaniu środków dotyczących zachowania i zrównoważonego wykorzystywania różnorodności biologicznej oraz konsultacji publicznych w tym zakresie, zgodnie z ich odpowiednim prawem lub polityką.

6. Zgodnie z art. 33.7 Strony mogą, w stosownych przypadkach, promować, współpracować lub wymieniać się informacjami na poziomie dwustronnym i regionalnym oraz na forach międzynarodowych w kwestiach związanych z handlem aspektów polityk i środków dotyczących różnorodności biologicznej będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, takich jak:

- a) inicjatywy i dobre praktyki dotyczące handlu produktami opartymi na zasobach naturalnych, pozyskanymi w drodze zrównoważonego wykorzystywania zasobów biologicznych i które przyczyniają się do ochrony bioróżnorodności;
- b) zachowanie i zrównoważone wykorzystywanie różnorodności biologicznej oraz ochrona, odtwarzanie i wycena ekosystemów i usług ekosystemowych oraz powiązanych instrumentów gospodarczych; oraz
- c) dostęp do zasobów genetycznych oraz sprawiedliwy i równy podział korzyści wynikających z ich wykorzystania.

#### ARTYKUŁ 33.14

##### Handel oraz zrównoważone zarządzanie rybołówstwem i akwakulturą

1. Strony uznają znaczenie ochrony żywych zasobów morza i ekosystemów morskich oraz zrównoważonego zarządzania nimi, a także rolę handlu w realizacji tych celów.
2. Podczas opracowywania i wdrażania środków ochrony i zarządzania Strony uwzględniają kwestie społeczne, handlowe, rozwojowe i środowiskowe oraz znaczenie rybołówstwa łodziowego lub małoskalowego dla utrzymania lokalnych społeczności rybackich.

3. Strony uznają, że nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy (zwane dalej „połowami NNN”)<sup>1</sup> mogą mieć znaczący negatywny wpływ na stada ryb, zrównoważony charakter handlu produktami rybołówstwa, rozwój i środowisko, a także potwierdzają konieczność działań na rzecz wyeliminowania problemów przełowienia i niezrównoważonego wykorzystywania zasobów rybnych.

4. Zgodnie z ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu, każda ze Stron:

a) wdraża zasady Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, sporządzonej w Montego Bay w dniu 10 grudnia 1982 r., postanowienia Porozumienia w sprawie wykonania postanowień Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza z dnia 10 grudnia 1982 r., odnoszącego się do ochrony międzystrefowych zasobów rybnych i zasobów rybnych masowo migrujących i zarządzania nimi, przyjętego w Nowym Jorku w dniu 4 sierpnia 1995 r., zasady Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), postanowienia Porozumienia o wspieraniu przestrzegania przez statki rybackie międzynarodowych środków ochrony i zarządzania na pełnym morzu, przyjętego w Rzymie w dniu 24 listopada 1993 r., Kodeks odpowiedzialnego rybołówstwa FAO, przyjęty w rezolucji 4/95 w dniu 31 października 1995 r. oraz postanowienia Umowy FAO o środkach stosowanych przez państwo portu w celu zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania, sporządzonej w Rzymie w dniu 22 listopada 2009 r., a także działa zgodnie z tymi zasadami i postanowieniami;

---

<sup>1</sup> Pojęcie „nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy” należy rozumieć tak samo, jak określono w ust. 3 międzynarodowego planu działania na rzecz zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa, przyjętego w Rzymie w 2001 r. (zwanego dalej „planem działania w sprawie połowów NNN z 2001 r.”).

- b) uczestniczy w inicjatywie FAO dotyczącej globalnych rejestrów statków rybackich, statków do transportu chłodniczego i statków zaopatrujących;
- c) dąży do stosowania systemu zarządzania rybołówstwem opartego na najlepszych dostępnych danych naukowych i uznanych na poziomie międzynarodowym najlepszych praktykach w zakresie zarządzania zasobami rybnymi i ich ochrony, zgodnie z odpowiednimi postanowieniami instrumentów międzynarodowych mającymi na celu zapewnienie zrównoważonego wykorzystywania i ochrony gatunków morskich<sup>1</sup>, i opracowanego między innymi w celu:
  - (i) zapobiegania przełowieniu i nadwyżce mocy produkcyjnych;
  - (ii) ograniczania przyłówów gatunków niedocelowych;
  - (iii) promowania odbudowy przełowionych stad w odniesieniu do wszystkich morskich zasobów rybnych; oraz
  - (iv) promowania zarządzania rybołówstwem z wykorzystaniem podejścia ekosystemowego, w tym w drodze współpracy między Stronami;

---

<sup>1</sup> Instrumenty te obejmują, między innymi, o ile mają one zastosowanie, Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawie morza, Porozumienie w sprawie wykonania postanowień Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza z grudnia 1982 r., odnoszące się do ochrony międzystrefowych zasobów rybnych i zasobów rybnych masowo migrujących i zarządzania nimi, Kodeks odpowiedzialnego rybołówstwa FAO, Porozumienie FAO o wspieraniu przestrzegania przez statki rybackie międzynarodowych środków ochrony i zarządzania na pełnym morzu, plan działania w sprawie połowów NNN z 2001 r. oraz Umowę FAO o środkach stosowanych przez państwo portu w celu zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania.



- d) w ramach wsparcia starań zmierzających do zwalczania praktyk połowów NNN oraz aby pomóc w powstrzymaniu handlu produktami z gatunków pozyskanych z takich praktyk:
- (i) wdraża skuteczne środki w celu zwalczania połowów NNN;
  - (ii) zapewnia stosowanie systemów monitorowania, kontroli, nadzoru, zgodności i egzekwowania w celu:
    - A) powstrzymywania statków pływających pod jej banderą oraz jej osób fizycznych przed angażowaniem się w działalność związaną z połowami NNN oraz zniechęcania do takiej działalności; oraz
    - B) zwalczania przeładunku na morzu ryb lub produktów rybnych w celu zniechęcania do działalności związanej z połowami NNN i jej unikania;
  - (iii) wdraża środki stosowane przez państwo portu; oraz
  - (iv) wdraża środki mające na celu zapobieganie przedostawaniu się połowów NNN i produktów rybnych pochodzących z połowów NNN do łańcuchów dostaw każdej ze Stron oraz współpracuje w tym zakresie, w tym dzięki ułatwianiu wymiany informacji;

- e) bierze czynny udział w pracy regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem (RFMO), których jest członkiem, obserwatorem lub współpracującą stroną niebędącą umawiającą się stroną, aby osiągnąć cele, jakimi są dobre zarządzanie rybołówstwem i zrównoważone rybołówstwo, między innymi poprzez promowanie badań naukowych i przyjmowanie środków ochrony w oparciu o najlepsze dostępne dowody naukowe oraz wzmacnianie mechanizmów zapewniania zgodności, wprowadzenie okresowych przeglądów wykonania, a także przyjęcie skutecznej kontroli, monitorowania i egzekwowania środków zarządzania RFMO oraz, w stosownych przypadkach, przyjęcie i wdrożenie systemów dokumentowania połowów lub systemów certyfikacji oraz środków stosowanych przez państwo portu;
- f) dąży do działania zgodnie z odpowiednimi środkami ochrony i zarządzania przyjętymi przez RFMO, których nie jest członkiem, aby nie osłabiać tych środków, oraz stara się nie podważać systemów dokumentowania połowów lub handlu obsługiwanych przez RFMO ani uzgodnień, których nie jest stroną; oraz
- g) promuje rozwój zrównoważonej i odpowiedzialnej akwakultury, uwzględniając jego aspekty gospodarcze, społeczne i środowiskowe, zgodnie z wdrażaniem celów i zasad zawartych w Kodeksie odpowiedzialnego rybołówstwa FAO.

5. Strony współpracują, w stosownych przypadkach oraz zgodnie z art. 33.7, na poziomie dwustronnym i w ramach RFMO w celu promowania praktyk zrównoważonego rybołówstwa oraz handlu przetworami rybnymi pochodzącymi z połowów i akwakultury zarządzanych w sposób zrównoważony. Ponadto Strony mogą współpracować w celu wymiany wiedzy i dobrych praktyk, aby wspierać wykonywanie niniejszego artykułu.

## SEKCJA C

### PRACA I HANDEL

#### ARTYKUŁ 33.15

##### Cele

1. Strony uznają, że handel i inwestycje stwarzają możliwości tworzenia miejsc pracy i godnej pracy, w tym dla osób młodych, na warunkach zatrudnienia zgodnych z zasadami określonymi w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy, przyjętej przez Międzynarodową Konferencję Pracy w Genewie w dniu 18 czerwca 1998 r. i zmienionej w 2022 r. (zwanej dalej „deklaracją Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą podstawowych zasad i praw w pracy”), oraz w Deklaracji MOP dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji, przyjętej w dniu 10 czerwca 2008 r. i zmienionej w 2022 r. (zwanej dalej „deklaracją MOP dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji”).
2. Strony dążą do zapewnienia wysokich poziomów ochrony pracy zgodnie z międzynarodowymi normami pracy, których przestrzegają, oraz do promowania wzajemnie wspierających się polityk w zakresie handlu i pracy w celu poprawy warunków pracy i jakości życia zawodowego pracowników. Strony będą dążyć do poprawy rozwoju kapitału ludzkiego i zarządzania nim w celu zwiększenia zdolności do zatrudnienia, doskonałości w przedsiębiorczości oraz większej wydajności z korzyścią zarówno dla pracowników, jak i dla przedsiębiorstwa. W tym celu Strony dokładają starań, aby zapewnić osobom młodym możliwości rozwoju umiejętności, które są niezbędne do pomyślnego wejścia na rynek pracy i pozostania na nim.

3. Strony dążą do współpracy w kwestii związanych z handlem zagadnień dotyczących pracy będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w celu wzmocnienia szerszych stosunków między Stronami.

## ARTYKUŁ 33.16

### Wielostronne normy i porozumienia dotyczące pracy

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do wspierania rozwoju handlu międzynarodowego w sposób sprzyjający godnej pracy dla wszystkich, w szczególności dla kobiet, osób młodych i osób z niepełnosprawnościami, zgodnie ze swoimi odpowiednimi obowiązkami określonymi przez MOP, w tym obowiązkami określonymi w deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy, oraz w deklaracji MOP dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji.
2. Przywołując deklarację MOP dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji, Strony zwracają uwagę na fakt, że naruszenie fundamentalnych zasad i praw w pracy nie może być traktowane ani wykorzystywane w jakikolwiek inny sposób jako uprawniona przewaga komparatywna, a normy pracy nie powinny być wykorzystywane do protekcyjnych celów handlowych.
3. Każda ze Stron skutecznie wykonuje konwencje MOP, które państwa członkowskie i Chile odpowiednio ratyfikowały.

4. Zgodnie z konstytucją MOP, przyjętą jako część XIII traktatu wersalskiego podpisanego w dniu 28 czerwca 1919 r., oraz deklaracją MOP dotyczącą podstawowych zasad i praw w pracy, każda ze Stron przestrzega uznanych na poziomie międzynarodowym podstawowych norm pracy zdefiniowanych w podstawowych konwencjach MOP oraz promuje i skutecznie wdraża te normy, a mianowicie:

- a) wolność zrzeszania się i skuteczne uznanie prawa do negocjacji zbiorowych;
- b) zniesienie wszelkich form pracy przymusowej lub obowiązkowej;
- c) skuteczne zniesienie pracy dzieci, w tym zakazanie najgorszych form pracy dzieci;
- d) likwidację dyskryminacji w obszarze zatrudnienia i wykonywania zawodu; oraz
- e) bezpieczne i zdrowe środowisko pracy.

5. Strony regularnie wymieniają informacje na temat swoich postępów w zakresie ratyfikacji konwencji lub protokołów MOP, które zostały sklasyfikowane przez MOP jako aktualne i których nie są jeszcze stroną.

6. Każda ze Stron promuje program godnej pracy MOP, określony w deklaracji MOP dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji, w szczególności w odniesieniu do:

- a) godziwych warunków pracy dla wszystkich, między innymi w odniesieniu do płacy i wynagrodzenia, godzin pracy, innych warunków pracy i ochrony socjalnej; oraz
- b) dialogu społecznego w kwestiach dotyczących pracy między pracownikami a pracodawcami oraz ich odpowiednimi organizacjami, a także z odpowiednimi organami publicznymi.

7. Zgodnie ze swoimi zobowiązaniami określonymi w ramach MOP każda ze Stron:

- a) przyjmuje i wdraża środki i polityki dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy; oraz
- b) utrzymuje system inspekcji pracy zgodnie z odpowiednimi normami MOP dotyczącymi inspekcji pracy.

#### ARTYKUŁ 33.17

##### Praca przymusowa lub obowiązkowa

1. Strony przypominają, że wyeliminowanie pracy przymusowej jest jednym z celów Agendy 2030 oraz podkreślają znaczenie ratyfikowania i skutecznego wykonywania Protokołu z 2014 r. do Konwencji dotyczącej pracy przymusowej lub obowiązkowej z 1930 r., przyjętego w Genewie w dniu 11 czerwca 2014 r.

2. Strony uznają cel wyeliminowania wszystkich form pracy przymusowej lub obowiązkowej, w tym przymusowej lub obowiązkowej pracy dzieci.

3. W związku z tym Strony określają możliwości współpracy oraz wymiany informacji, doświadczeń i dobrych praktyk związanych z wyeliminowaniem wszystkich form pracy przymusowej lub obowiązkowej.

## ARTYKUŁ 33.18

### Współpraca w zakresie handlu i kwestii pracowniczych

Zgodnie z art. 33.7 Strony konsultują się i współpracują ze sobą, w stosownych przypadkach, na poziomie dwustronnym oraz w ramach MOP, w kwestii związanych z handlem zagadnień dotyczących pracy będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym między innymi w kwestiach:

- a) tworzenia miejsc pracy oraz promowania produktywnego zatrudnienia wysokiej jakości, w tym polityk mających na celu generowanie wzrostu gospodarczego sprzyjającego tworzeniu miejsc pracy oraz promowanie zrównoważonych przedsiębiorstw i przedsiębiorczości;
- b) promowania poprawy wydajności przedsiębiorstw i pracy, w szczególności w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw;

- c) rozwoju kapitału ludzkiego, dostępu do rynku pracy i zwiększenia zdolności do zatrudnienia, w szczególności osób młodych, w tym przez uczenie się przez całe życie i szkolenie zawodowe, edukacji ustawicznej, szkoleń oraz nabywania i podnoszenia kwalifikacji, w tym w nowych branżach i sektorze ochrony środowiska;
- d) równowagi między życiem zawodowym a prywatnym oraz innowacyjnych praktyk stosowanych w miejscu zatrudnienia w celu poprawy dobrostanu pracowników;
- e) promowania świadomości na temat programu godnej pracy MOP, w tym zagadnień dotyczących wzajemnych powiązań między handlem a pełnym i produktywnym zatrudnieniem, dostosowania rynku pracy, podstawowych norm pracy, godnej pracy w globalnych łańcuchach dostaw, ochrony socjalnej i włączenia społecznego, dialogu społecznego i równości płci;
- f) promowania wysokiej jakości pracy przez handel, w tym bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży i pracownic, które niedawno rodziły, w miejscu pracy;
- g) bezpieczeństwa i higieny pracy oraz inspekcji pracy, na przykład poprawy zgodności i mechanizmów egzekwowania zgodności;
- h) podejmowania wyzwań i korzystania z możliwości w zakresie zróżnicowanej, wielopokoleniowej siły roboczej, w tym poprzez:
  - (i) promowanie równości oraz likwidację dyskryminacji w obszarze zatrudnienia i wykonywania zawodu; oraz



- (ii) ochronę pracowników o słabszej pozycji na rynku;
- i) poprawy stosunków pracy, na przykład poprzez wymianę najlepszych praktyk w zakresie alternatywnych metod rozwiązywania sporów i konsultacji trójstronnych;
- j) wykonania podstawowych, priorytetowych i innych aktualnych konwencji MOP, a także Trójstronnej deklaracji zasad dotyczących przedsiębiorstw międzynarodowych i polityki społecznej oraz Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka; oraz
- k) danych statystycznych dotyczących pracy.

## SEKCJA D

### USTALENIA INSTYTUCJONALNE

#### ARTYKUŁ 33.19

##### Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju oraz punkty kontaktowe

1. W skład Podkomitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju (zwanego dalej „podkomitetem”) ustanowionego na podstawie art. 8.8 ust. 1 wchodzi, w przypadku Chile, urzędnicy instytucji odpowiedzialnych za handel, pracę, środowisko i zagadnienia dotyczące płci.

2. Podkomitet zbiera się na specjalnych posiedzeniach dotyczących odpowiednio kwestii związanych ze środowiskiem i pracą<sup>1</sup>, a także na posiedzeniach dotyczących przekrojowych zagadnień związanych z handlem i zrównoważonym rozwojem.
3. Funkcje podkomitetu są następujące:
- a) ułatwianie i monitorowanie wykonywania niniejszego rozdziału oraz dokonywanie przeglądu ich wykonania;
  - b) ustalanie, organizowanie, nadzorowanie i ocena działań w zakresie współpracy określonych w niniejszym rozdziale, w tym wymiana informacji i doświadczeń w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;
  - c) składanie sprawozdań i wydawanie zaleceń dla Wspólnego Komitetu, dotyczących wszelkich kwestii związanych z niniejszym rozdziałem, w tym w odniesieniu do tematów do dyskusji w ramach mechanizmów społeczeństwa obywatelskiego, o których mowa w art. 40.5;
  - d) wykonywanie zadań, o których mowa w art. 33.21 i 33.22;
  - e) w stosownych przypadkach koordynowanie działań z innymi podkomitetami ustanowionymi na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy, w tym działań mających na celu uwzględnienie zagadnień, ustaleń i działań związanych z płcią w ich pracach, zgodnie z art. 34.4 ust. 8; oraz
  - f) wykonywanie wszelkich innych funkcji uzgodnionych przez Strony.

---

<sup>1</sup> Kwestie związane ze środowiskiem i pracą mogą być dyskutowane podczas pojedynczych posiedzeń lub szeregu kolejnych posiedzeń.

4. Zgodnie z wzajemnymi uzgodnieniami podkomitet może konsultować się z odpowiednimi zainteresowanymi stronami lub ekspertami lub zasięgać u nich porady w kwestiach związanych z wykonywaniem niniejszego rozdziału.
5. Podkomitet przygotowuje w drodze konsensusu sprawozdanie z każdego posiedzenia oraz publikuje je po posiedzeniu.
6. Każda ze Stron wyznacza punkt kontaktowy w ramach swojej administracji, aby ułatwić komunikację i koordynację między Stronami we wszelkich kwestiach dotyczących wykonywania niniejszego rozdziału. W przypadku Chile punktem kontaktowym w kwestiach związanych z pracą, środowiskiem i płcią jest przedstawiciel Podsekretariatu Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych Ministerstwa Spraw Zagranicznych lub jego następcę. Każda ze Stron bezzwłocznie powiadamia drugą Stronę o swoich punktach kontaktowych i przekazuje ich dane kontaktowe.
7. Punkty kontaktowe:
  - a) ułatwiają regularną komunikację i koordynację między Stronami;
  - b) niezależnie od art. 8.7 ust. 2 wspomagają podkomitet, w tym w ustalaniu porządku obrad i prowadzeniu wszelkich innych niezbędnych przygotowań do posiedzeń podkomitetu;

- c) w stosownych przypadkach komunikują się ze swoim odpowiednim społeczeństwem obywatelskim; oraz
- d) współpracują, w tym z innymi odpowiednimi organami swoich administracji, w celu opracowywania i wdrażania działań w zakresie współpracy.

## ARTYKUŁ 33.20

### Rozstrzyganie sporów

1. Strony dokładają wszelkich starań, aby w drodze dialogu, wymiany informacji i współpracy rozwiązywać między sobą wszelkie spory dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszego rozdziału.
2. W przypadku braku porozumienia między Stronami co do interpretacji lub stosowania niniejszego rozdziału Strony korzystają wyłącznie z procedur rozstrzygania sporów ustanowionych na podstawie art. 33.21 i 33.22.

## ARTYKUŁ 33.21

### Konsultacje

1. Strona (zwana dalej „Stroną występującą z wnioskiem”) może w dowolnym czasie zwrócić się do drugiej Strony (zwanej dalej „Stroną odpowiadającą”) o konsultacje w każdej kwestii dotyczącej interpretacji lub stosowania niniejszego rozdziału, składając pisemny wniosek do punktu kontaktowego Strony odpowiadającej. We wniosku Strona określa powody, dla których zwraca się o konsultacje, w tym wystarczająco szczegółowy opis danej kwestii oraz postanowienia niniejszego rozdziału, które jej zdaniem mają zastosowanie.
2. Strona odpowiadająca, o ile nie uzgodniła inaczej ze Stroną występującą z wnioskiem, odpowiada na piśmie nie później niż 10 dni po dniu otrzymania wniosku.
3. Strony, o ile nie postanowią inaczej, rozpoczynają konsultacje nie później niż 30 dni po dniu otrzymania wniosku przez Stronę odpowiadającą.
4. W konsultacjach można uczestniczyć osobiście lub za pośrednictwem wszelkich środków technologicznych dostępnych Stronom. Jeżeli konsultacje są przeprowadzane osobiście, odbywają się one na terytorium Strony odpowiadającej, chyba że Strony uzgodnią inaczej.
5. W ramach konsultacji Strony:
  - a) udzielają wystarczających informacji, aby umożliwić pełne rozpatrzenie danej kwestii; oraz

b) traktują jako poufne wszystkie informacje, które są wymieniane w trakcie konsultacji.

6. Strony podejmują konsultacje w celu osiągnięcia obustronnie satysfakcjonującego rozstrzygnięcia danej kwestii, uwzględniając możliwości współpracy dotyczącej danej kwestii. W odniesieniu do kwestii związanych z umowami wielostronnymi, o których mowa w niniejszym rozdziale, Strony uwzględniają informacje pochodzące od MOP lub odpowiednich organów ustanowionych na podstawie tych umów. W stosownych przypadkach Strony mogą uzgodnić zwracanie się o poradę do takich organizacji lub organów lub do jakichkolwiek innych ekspertów lub organów, które uznają za odpowiednie w kontekście pomocy w konsultacjach.

7. Jeżeli Strony nie są w stanie rozstrzygnąć danej kwestii w ciągu 60 dni od złożenia pisemnego wniosku o konsultacje na podstawie ust. 1, każda ze Stron może, składając pisemny wniosek do punktu kontaktowego drugiej Strony, zwrócić się o zwołanie posiedzenia podkomitetu w celu rozstrzygnięcia danej kwestii. Podkomitet zbiera się bezzwłocznie oraz dokłada wszelkich starań, aby rozstrzygnąć daną kwestię.

8. Każda ze Stron lub podkomitet zwołany na podstawie ust. 7 niniejszego artykułu może w stosownych przypadkach zasięgnąć opinii wewnętrznych grup konsultacyjnych, o których mowa w art. 40.6, lub porad innych ekspertów.

9. Jeżeli Strony są w stanie rozstrzygnąć daną kwestię, dokumentują ustalenia końcowe, w tym – w stosownych przypadkach – konkretne kroki i uzgodnione terminy. Strony podają ustalenia końcowe do wiadomości publicznej, chyba że postanowią inaczej.

## ARTYKUŁ 33.22

### Zespół ekspertów

1. Jeżeli Strony nie rozstrzygną danej kwestii w ciągu 60 dni od złożenia pisemnego wniosku o zwołanie posiedzenia podkomitetu zgodnie z art. 33.21 ust. 7 lub jeżeli taki wniosek nie zostanie złożony w ciągu 120 od złożenia pisemnego wniosku o konsultacje na podstawie art. 33.21 ust. 1, Strona występująca z wnioskiem może wystąpić z wnioskiem o ustanowienie zespołu ekspertów w celu zbadania danej kwestii.

Każdy taki wniosek składa się na piśmie do punktu kontaktowego Strony odpowiadającej.

We wniosku określa się powody wystąpienia o ustanowienie zespołu ekspertów, w tym wystarczająco szczegółowy opis danej kwestii, oraz wyjaśnia, w jaki sposób dana kwestia narusza konkretne postanowienia niniejszego rozdziału.

2. O ile w niniejszym artykule nie przewidziano inaczej, art. 38.6, 38.10, 38.13, art. 38.14 ust. 1, art. 38.15, 38.19, art. 38.20 ust. 2 oraz art. 38.21, 38.22, 38.24, 38.32, 38.33, 38.34 i 38.35, a także regulamin wewnętrzny w załączniku 38-A oraz kodeks postępowania w załączniku 38-B stosuje się odpowiednio.

3. Na swoim pierwszym posiedzeniu podkomitet zaleca Wspólnemu Komitetowi wyznaczenie przynajmniej 15 osób, które są skłonne i zdolne pełnić funkcję w zespole ekspertów. Na podstawie tego zalecenia Wspólny Komitet sporządza listę takich osób nie później niż rok po wejściu w życie niniejszej Umowy. Lista składa się z trzech części:

a) jednej części listy osób sporządzonej na podstawie propozycji Strony UE;

- b) jednej części listy osób sporządzonej na podstawie propozycji Chile; oraz
  - c) jednej części listy osób niebędących obywatelami żadnej ze Stron i mających pełnić rolę przewodniczącego zespołu ekspertów.
4. Na każdej części listy musi znajdować się co najmniej pięć osób. Wspólny Komitet zapewnia, aby lista była aktualizowana i aby znajdowała się na niej taka minimalna liczba osób.
5. Osoby, o których mowa w ust. 3, muszą posiadać specjalistyczną lub fachową wiedzę w kwestiach dotyczących prawa pracy i prawa ochrony środowiska, w kwestiach objętych niniejszym rozdziałem lub w zakresie rozstrzygania sporów wynikających z umów międzynarodowych. Muszą to być osoby niezależne, działające w imieniu własnym, nieprzyjmujące poleceń od jakiejkolwiek organizacji lub jakichkolwiek władz publicznych w odniesieniu do kwestii związanych z danym sporem oraz niepowiązane z władzami publicznymi którejkolwiek ze Stron, a także muszą postępować zgodnie z kodeksem postępowania w załączniku 38-B.
6. W przypadku gdy zespół ekspertów ustanawiany jest zgodnie z procedurami określonymi w art. 38.6 ust. 3, 4 i 6, ekspertów wybiera się z odpowiednich części listy, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu.



7. O ile w ciągu pięciu dni od dnia ustanowienia zespołu ekspertów Strony nie uzgodnią inaczej, zakres zadań zespołu ekspertów obejmuje:

„zbadanie, w świetle odpowiednich postanowień rozdziału 33 Zaawansowanej umowy ramowej między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony, kwestii, o której mowa we wniosku o ustanowienie zespołu ekspertów, oraz sporządzenie zgodnie z art. 33.23 tej umowy sprawozdania zawierającego wnioski i zalecenia dotyczące rozstrzygnięcia danej kwestii”.

8. W odniesieniu do kwestii związanych z umowami wielostronnymi, o których mowa w niniejszym rozdziale, zespół ekspertów powinien zwracać się do MOP lub odpowiednich organów ustanowionych na podstawie tych umów o przekazanie informacji, w tym wszelkich dostępnych i mających związek z tematem wytycznych interpretacyjnych, ustaleń lub decyzji przyjętych przez MOP i te organy. Wszelkie takie informacje przekazuje się obu Stronom, aby umożliwić im przedstawienie uwag.

9. Zespół ekspertów interpretuje postanowienia niniejszego rozdziału zgodnie ze zwyczajowymi zasadami interpretacji prawa międzynarodowego publicznego, w tym z zasadami określonymi w konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów.

10. Zespół ekspertów przedstawia Stronom sprawozdanie wstępne i sprawozdanie końcowe, w których określa ustalenia faktyczne, zastosowanie odpowiednich postanowień oraz uzasadnienie wszelkich ustaleń, wniosków i zaleceń.

11. Zespół ekspertów przedstawia swoje sprawozdanie wstępne Stronom w terminie 100 dni po dniu ustanowienia zespołu ekspertów. Jeżeli zespół ekspertów uzna, że nie zdoła dotrzymać tego terminu, przewodniczący zespołu ekspertów powiadamia o tym Strony na piśmie, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia sprawozdania wstępnego przez zespół ekspertów. Termin określony w niniejszym ustępie może zostać przedłużony za porozumieniem Stron.

12. Strona może złożyć uzasadniony wniosek do zespołu ekspertów o dokonanie przeglądu konkretnych elementów sprawozdania wstępnego w terminie 25 dni po jego przedstawieniu. Strona może przedstawić uwagi do wniosku drugiej Strony w terminie 15 dni od złożenia wniosku.

13. Po rozpatrzeniu wniosku i uwag zespół ekspertów przygotowuje sprawozdanie końcowe. Jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 12, nie zostanie złożony wniosek o dokonanie przeglądu konkretnych elementów sprawozdania wstępnego, sprawozdanie wstępne staje się sprawozdaniem końcowym zespołu ekspertów.

14. Zespół ekspertów przedstawia swoje sprawozdanie końcowe Stronom w terminie 175 dni od dnia ustanowienia zespołu ekspertów. Jeżeli zespół ekspertów uzna, że nie zdoła dotrzymać tego terminu, przewodniczący zespołu ekspertów powiadamia o tym Strony na piśmie, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia sprawozdania końcowego przez zespół ekspertów. Termin określony w niniejszym ustępie może zostać przedłużony za porozumieniem Stron.

15. Sprawozdanie końcowe zawiera omówienie wszelkich pisemnych wniosków Stron dotyczących sprawozdania wstępnego oraz wyraźnie odnosi się do wszelkich uwag przekazanych przez Strony.

16. Strony podają sprawozdanie końcowe do wiadomości publicznej w terminie 15 dni od jego przedstawienia przez zespół ekspertów.

17. Jeżeli zespół ekspertów ustali w sprawozdaniu końcowym, że Strona nie przestrzegała swoich obowiązków wynikających z niniejszego rozdziału, Strony poddają pod dyskusję odpowiednie środki, które należy wdrożyć, biorąc pod uwagę sprawozdanie i zalecenia zespołu ekspertów. Strona odpowiadająca informuje swoją wewnętrzną grupę konsultacyjną, o której mowa w art. 40.6, oraz drugą Stronę o swoich decyzjach dotyczących wszelkich działań lub środków, które należy wdrożyć nie później niż trzy miesiące po podaniu sprawozdania do wiadomości publicznej.

18. Podkomitet monitoruje działania realizowane w następstwie sprawozdania końcowego oraz zaleceń zespołu ekspertów. Wewnętrzne grupy konsultacyjne, o których mowa w art. 40.6, mogą przedkładać podkomitetowi uwagi w tej kwestii.

## ARTYKUŁ 33.23

### Przeгляд

1. W celu lepszego osiągnięcia celów określonych w niniejszym rozdziale Strony poddają pod dyskusję w ramach posiedzeń podkomitetu skuteczne wykonywanie niniejszego rozdziału, z uwzględnieniem, między innymi, najważniejszych zmian w polityce każdej ze Stron oraz zmian w umowach międzynarodowych.

2. Uwzględniając wynik takich dyskusji, Strona może zwrócić się z wnioskiem o dokonanie przeglądu niniejszego rozdziału w dowolnym momencie po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy. W tym celu Podkomitet może zalecić Stronom zmiany odpowiednich postanowień niniejszej Umowy zgodnie z procedurą wprowadzania zmian ustanowioną w art. 41.6 ust. 1.

## ROZDZIAŁ 34

### HANDEL I RÓWNOŚĆ PŁCI

#### ARTYKUŁ 34.1

##### Kontekst i cele

1. Strony uznają znaczenie włączenia podejścia uwzględniającego problematykę płci do promowania wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz kluczową rolę, jaką w tym względzie mogą odegrać polityki ukierunkowane na aspekt płci. Obejmuje to zniesienie barier utrudniających uczestnictwo kobiet w gospodarce i handlu międzynarodowym, w tym zwiększenie równych szans dostępu do stanowisk pracy i sektorów dla kobiet i mężczyzn na rynku pracy.

2. Strony uznają, że handel międzynarodowy i inwestycje są siłą napędową wzrostu gospodarczego, a także uznają ważny wkład, jaki kobiety wnoszą we wzrost gospodarczy poprzez ich udział w działalności gospodarczej, w tym w biznesie i handlu międzynarodowym.

3. Strony uznają, że udział kobiet w handlu międzynarodowym może przyczynić się do zwiększenia ich upodmiotowienia ekonomicznego i niezależności ekonomicznej. Ponadto dostęp kobiet do zasobów gospodarczych i posiadanie przez nie zasobów gospodarczych przyczynia się do zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego, dobrobytu, konkurencyjności i dobrostanu społeczeństwa. Strony podkreślają zatem swój zamiar wykonywania niniejszej części niniejszej Umowy w sposób promujący i zwiększający równość mężczyzn i kobiet.
4. Strony przywołują Agendę ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 oraz określone w niej cele zrównoważonego rozwoju dotyczące handlu i równości płci, w szczególności cel 5: osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt.
5. Strony przywołują cele określone we Wspólnej deklaracji w sprawie handlu i upodmiotowienia ekonomicznego kobiet z okazji konferencji ministerialnej WTO, która odbyła się w Buenos Aires w grudniu 2017 r.
6. Strony przywołują swoje zobowiązania dotyczące uwzględniania problematyki równości płci, wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt, a także poszanowania zasad demokratycznych oraz praw człowieka i podstawowych wolności określonych w Powszechnej deklaracji praw człowieka oraz w innych odpowiednich instrumentach międzynarodowych z zakresu praw człowieka dotyczących równości płci, których są stroną.

7. Strony potwierdzają swoje zobowiązania wynikające z deklaracji pekińskiej i pekińskiej platformy działania przyjętych na czwartej światowej konferencji w sprawie kobiet, która odbyła się w Pekinie w dniach 4–15 września 1995 r., zwracając uwagę w szczególności na cele i postanowienia dotyczące równego dostępu kobiet do zasobów, zatrudnienia, rynków i handlu.
8. Strony potwierdzają znaczenie polityk handlowych sprzyjających włączeniu społecznemu, które przyczyniają się do promowania równości praw, traktowania i szans kobiet i mężczyzn oraz do wyeliminowania wszystkich form dyskryminacji kobiet.
9. Strony podkreślają rolę sektora prywatnego we wspieraniu równości płci przez stosowanie polityk ukierunkowanych na niedyskryminację i różnorodność w ramach swojej działalności zgodnie z międzynarodowymi wytycznymi i normami zatwierdzonymi lub popieranymi przez Strony.
10. Strony dążą do:
- a) wzmocnienia swoich stosunków handlowych, współpracy i dialogu w sposób sprzyjający zapewnieniu równych szans i równego traktowania kobiet i mężczyzn w roli pracowników, producentów, przedsiębiorców lub konsumentów, zgodnie ze swoimi zobowiązaniami międzynarodowymi;
  - b) ułatwiania współpracy i dialogu w celu zwiększenia zdolności kobiet oraz poprawy warunków ich dostępu do możliwości stwarzanych przez handel;
  - c) dalszego zwiększenia swoich zdolności w celu zajęcia się związanymi z handlem zagadnieniami dotyczącymi płci, w tym w drodze wymiany informacji i najlepszych praktyk.

## ARTYKUŁ 34.2

### Umowy wielostronne

1. Każda ze Stron potwierdza swoje zobowiązanie do skutecznej realizacji swoich obowiązków wynikających z Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 18 grudnia 1979 r., zwracając uwagę w szczególności na te postanowienia, które dotyczą likwidacji dyskryminacji kobiet w życiu gospodarczym i w dziedzinie zatrudnienia.
2. Strony przywołują swoje odpowiednie obowiązki wynikające z art. 33.16 niniejszej części niniejszej Umowy dotyczące konwencji MOP dotyczących równouprawnienia płci oraz likwidacji dyskryminacji w obszarze zatrudnienia i wykonywania zawodu, ratyfikowanych przez państwa członkowskie i Chile.
3. Każda ze Stron potwierdza swoje zobowiązanie do skutecznego wypełniania swoich obowiązków wynikających z innych umów wielostronnych, których jest stroną, dotyczących równości płci lub praw kobiet.

## ARTYKUŁ 34.3

### Postanowienia ogólne

1. Strony uznają prawo każdej ze Stron do ustanowienia swojego własnego zakresu i gwarancji równych szans kobiet i mężczyzn oraz do przyjęcia lub odpowiedniej zmiany swoich odpowiednich przepisów i polityk, zgodnie ze swoimi zobowiązaniami wynikającymi z umów międzynarodowych, o których mowa w art. 34.2.

2. Każda ze Stron dąży do zapewnienia, aby jej odpowiednie przepisy i polityki zapewniały oraz promowały równość praw, traktowania oraz szans kobiet i mężczyzn, zgodnie ze swoimi zobowiązaniami międzynarodowymi. Każda ze Stron dąży do ulepszenia takich przepisów i polityk.
3. Każda ze Stron dokłada starań, aby zbierać dane dotyczące handlu i płci segregowane według kryterium płci w celu lepszego zrozumienia różnych skutków instrumentów polityki handlowej dla kobiet i mężczyzn w roli pracowników, producentów, przedsiębiorców lub konsumentów.
4. Każda ze Stron promuje na swoim terytorium świadomość społeczną w zakresie swoich przepisów i polityk dotyczących równości płci, w tym ich wpływu i znaczenia dla wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu i polityki handlowej.
5. Każda ze Stron, w stosownych przypadkach, uwzględnia cel dotyczący równości mężczyzn i kobiet podczas formułowania, wdrażania i przeglądu środków wdrażanych w obszarach objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy.
6. Każda ze Stron zachęca do wymiany handlowej i inwestycji przez promowanie równych szans oraz uczestnictwa kobiet i mężczyzn w gospodarce i handlu międzynarodowym. Obejmuje to między innymi środki, których celem jest stopniowe wyeliminowanie wszystkich form dyskryminacji ze względu na płeć, promowanie zasady równości wynagrodzeń w celu rozwiązania problemu luki płacowej między kobietami a mężczyznami oraz ułatwienie niedyskryminowania kobiet w obszarze zatrudnienia i wykonywania zawodu, w tym ze względu na ciążę i macierzyństwo.



7. Strona nie może osłabiać ani obniżać ochrony przyznanej na podstawie jej odpowiednich przepisów mających na celu zapewnienie równości płci lub równych szans dla kobiet i mężczyzn w celu wspierania handlu lub inwestycji.

8. Strona nie może zwalniać ze stosowania swoich odpowiednich przepisów mających na celu zapewnienie równości płci lub równych szans dla kobiet i mężczyzn ani w inny sposób odstąpić od ich stosowania, ani oferować zwolnienia ze stosowania tych przepisów lub innego odstąpienia od ich stosowania w sposób, który osłabia lub obniża poziom ochrony przyznany na podstawie tych przepisów w celu wspierania handlu lub inwestycji.

9. Strona nie może uchylać się od skutecznego egzekwowania ochrony przyznanej na podstawie swoich odpowiednich przepisów mających na celu zapewnienie równości płci lub równych szans dla kobiet i mężczyzn, poprzez ciągłe lub powtarzające się podejmowanie działań lub ich zaniechanie, w sposób, który może mieć wpływ na handel lub inwestycje.

#### ARTYKUŁ 34.4

##### Działania w zakresie współpracy

1. Strony uznają korzyści płynące z wymiany swoich odpowiednich doświadczeń w zakresie projektowania, wdrażania, monitorowania i wzmacniania związanych z handlem aspektów środków na rzecz równości płci.

2. Zgodnie z ust. 1 Strony prowadzą działania w zakresie współpracy nastawione na poprawę zdolności i warunków dla kobiet, w tym pracownic, kobiet biznesu i przedsiębiorczyń, mające na celu zapewnienie im dostępu do możliwości stworzonych przez niniejszą część niniejszej Umowy oraz czerpanie z nich w pełni korzyści.

3. Działania w zakresie współpracy prowadzi się w odniesieniu do kwestii i tematów uzgodnionych przez Strony.
4. Działania w zakresie współpracy można opracowywać i wdrażać przy udziale ONZ, WTO, MOP, OECD oraz innych organizacji międzynarodowych, a także państw trzecich, przedsiębiorstw, organizacji pracodawców i pracowników, organizacji edukacyjnych i badawczych oraz innych organizacji pozarządowych, stosownie do przypadku.
5. Obszary współpracy mogą obejmować wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk dotyczących polityk i programów mających na celu zachęcanie kobiet do większego udziału w handlu międzynarodowym, a także aspektów związanych z handlem, takich jak:
  - a) promowanie włączenia finansowego i edukacji finansowej kobiet oraz dostępu do finansowania i pomocy finansowej;
  - b) zwiększenie przywódczej roli kobiet oraz rozwój sieci kobiet;
  - c) promowanie pełnego udziału kobiet w gospodarce przez wspieranie ich udziału, przywództwa i edukacji, w szczególności w dziedzinach, w których kobiety są niedostatecznie reprezentowane, takich jak nauka, technologia, inżynieria, matematyka (STEM), a także innowacje i biznes;
  - d) promowanie równości płci w przedsiębiorstwach;
  - e) obecność kobiet na stanowiskach decyzyjnych w sektorze publicznym i prywatnym;

- f) inicjatywy publiczne i prywatne mające na celu promowanie przedsiębiorczości kobiet, w tym włączenie kobiet do formalnego sektora gospodarki, zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw prowadzonych przez kobiety w celu umożliwienia im udziału oraz konkurowania w lokalnych, regionalnych i globalnych łańcuchach wartości oraz działania mające na celu promowanie internacjonalizacji małych i średnich przedsiębiorstw prowadzonych przez kobiety;
- g) polityki i programy na rzecz zwiększenia umiejętności cyfrowych kobiet oraz ich dostępu do internetowych narzędzi biznesowych i platform handlu elektronicznego;
- h) rozwój polityk i programów w dziedzinie opieki, a także środków na rzecz równowagi między życiem zawodowym a prywatnym z uwzględnieniem problematyki płci;
- i) analiza związku między zwiększonym udziałem kobiet w handlu międzynarodowym a zmniejszeniem luki płacowej między kobietami a mężczyznami;
- j) opracowanie uwzględniającej aspekt płci analizy polityk handlowych, w tym ich formułowania i wdrażania oraz monitorowania ich skutków;
- k) zbieranie danych segregowanych według kryterium płci, wykorzystywanie wskaźników, metody monitorowania i oceny oraz analiza danych statystycznych dotyczących handlu z perspektywy płci;
- l) analiza powiązań między udziałem kobiet w handlu międzynarodowym a obszarami takimi jak godna praca, segregacja rynku pracy i warunki pracy kobiet, w tym bezpieczeństwo i zdrowie pracownic w ciąży i pracownic, które niedawno rodziły, w miejscu pracy, zgodnie z art. 33.18 lit. f);

m) polityki i programy mające na celu zapobieganie różnym skutkom gospodarczym kryzysów i sytuacji nadzwyczajnych wobec kobiet i mężczyzn oraz łagodzenie tych skutków i reagowanie na nie; oraz

n) inne kwestie uzgodnione przez Strony.

6. Strony wspólnie ustalają priorytety dotyczące działań w zakresie współpracy na podstawie obszarów wspólnego zainteresowania i dostępnych zasobów.

7. Strony mogą prowadzić współpracę, w tym w obszarach określonych w ust. 5, osobiście lub przy użyciu wszelkich dostępnych im środków technologicznych, za pomocą następujących środków: warsztatów, seminariów, konferencji, programów i projektów współpracy; wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk w zakresie polityk i procedur, a także wymiany ekspertów.

8. Za pośrednictwem Podkomitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju ustanowionego na podstawie art. 8.8 ust. 1 Strony zachęcają organy ustanowione na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy do podejmowania starań na rzecz włączenia zagadnień, ustaleń i działań związanych z płcią w ich prace.

9. W stosownych przypadkach Strony zachęcają do sprzyjającego włączeniu społecznemu udziału kobiet w realizacji działań w zakresie współpracy ustanowionych na podstawie niniejszego artykułu.

## ARTYKUŁ 34.5

### Ustalenia instytucjonalne

1. Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju ustanowiony na podstawie art. 8.8 ust. 1 odpowiedzialny jest za wykonywanie niniejszego rozdziału. Do niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio<sup>1</sup> art. 33.19.
2. Podczas współpracy ze społeczeństwem obywatelskim w ramach wewnętrznych grup konsultacyjnych utworzonych lub wyznaczonych na podstawie art. 40.6 oraz w ramach Forum Społeczeństwa Obywatelskiego zorganizowanego na podstawie art. 40.7 Strony wspierają udział organizacji promujących równość mężczyzn i kobiet.

## ARTYKUŁ 34.6

### Rozstrzyganie sporów

Do niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio<sup>2</sup> art. 33.20, 33.21 i 33.22.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że wszelkie odniesienia do rozdziału 33 lub do zagadnień lub kwestii związanych ze środowiskiem i pracą zawarte w tym artykule należy rozumieć jako odniesienia do niniejszego rozdziału lub jako zagadnienia lub kwestie dotyczące płci, stosownie do przypadku.

<sup>2</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że wszelkie odniesienia do rozdziału 33 lub do zagadnień, kwestii lub przepisów związanych ze środowiskiem i pracą zawarte w tych artykułach należy rozumieć jako odniesienia do niniejszego rozdziału lub jako związane z płcią zagadnienia, kwestie lub przepisy dotyczące tych zagadnień lub kwestii, stosownie do przypadku.

## ARTYKUŁ 34.7

### Przegląd

1. Strony uznają znaczenie monitorowania i oceny wpływu – wspólnie lub osobno – wykonywania niniejszej części niniejszej Umowy na równość mężczyzn i kobiet oraz możliwości stwarzane kobietom w związku z handlem, za pomocą ich własnych procesów i instytucji, a także procesów i instytucji ustanowionych w niniejszej części niniejszej Umowy.
2. Strony mogą dokonać przeglądu niniejszego rozdziału w świetle doświadczeń zdobytych przy jego wykonywaniu i w razie potrzeby zasugerować, jak można go wzmocnić.

## ROZDZIAŁ 35

### PRZEJRZYSTOŚĆ

#### ARTYKUŁ 35.1

##### Cel

1. Uznając wpływ, jaki odpowiednie otoczenia regulacyjne Stron mogą mieć na handel i inwestycje między nimi, Strony dążą do zapewnienia przewidywalnego otoczenia regulacyjnego oraz skutecznych procedur dla przedsiębiorców, w szczególności dla małych i średnich przedsiębiorstw.

2. Strony potwierdzają swoje odpowiednie zobowiązania wynikające z porozumienia WTO oraz, w niniejszym rozdziale, opierają się na tych zobowiązaniach i określają dalsze ustalenia dotyczące przejrzystości.

## ARTYKUŁ 35.2

### Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

- a) „decyzja administracyjna” oznacza decyzję lub czynność o skutku prawnym, które mają zastosowanie do konkretnej osoby, konkretnego towaru lub konkretnej usługi w indywidualnej sprawie, i obejmuje zaniechanie wydania decyzji administracyjnej przewidzianej w prawie Strony; oraz
- b) „decyzja administracyjna o zasięgu ogólnym” oznacza decyzję administracyjną lub interpretację, które mają zastosowanie do wszystkich osób i stanów faktycznych, które na ogół wchodzi w zakres tej decyzji administracyjnej lub tej interpretacji, i które ustanawiają normę postępowania, ale nie obejmuje:
  - (i) ustalenia lub decyzji wydanych w postępowaniu administracyjnym lub quasi-sądowym, które ma zastosowanie do konkretnej osoby, towaru lub usługi drugiej Strony w szczególnym przypadku; lub
  - (ii) decyzji wydanej w odniesieniu do konkretnego działania lub praktyki.

## ARTYKUŁ 35.3

### Publikacja

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej przepisy ustawowe i wykonawcze, procedury, decyzje administracyjna o zasięgu ogólnym oraz orzeczenia sądowe odnoszące się do którejkolwiek z kwestii objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy były bezzwłocznie publikowane za pośrednictwem urzędowo wyznaczonego środka przekazu oraz, o ile to wykonalne, w wersji elektronicznej, lub udostępnione w inny sposób, tak aby każdy miał możliwość zapoznać się z ich treścią.
2. Każda ze Stron zapewnia wyjaśnienie celu i uzasadnienie przepisów ustawowych i wykonawczych, procedur i decyzji administracyjnych o zasięgu ogólnym oraz orzeczeń sądowych odnoszących się do którejkolwiek z kwestii objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy.
3. Każda ze Stron przewiduje rozsądny okres między datą publikacji a datą wejścia w życie przepisów ustawowych i wykonawczych odnoszących się do którejkolwiek z kwestii objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy, z wyjątkiem sytuacji, gdy nie jest to możliwe ze względu na pilny charakter sprawy. Niniejszy ustęp nie ma zastosowania do decyzji administracyjnych o zasięgu ogólnym ani orzeczeń sądowych.



## ARTYKUŁ 35.4

### Zapytania i przekazywanie informacji

1. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje odpowiednie mechanizmy odpowiadania na zapytania od każdej osoby na temat wszelkich przepisów ustawowych lub wykonawczych odnoszących się do którejkolwiek z kwestii objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy.
2. Na wniosek Strony druga Strona bezzwłocznie przekazuje informacje oraz udziela odpowiedzi na pytania dotyczące wszelkich przepisów ustawowych lub wykonawczych, obowiązujących lub planowanych, odnoszących się do którejkolwiek z kwestii objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy, chyba że na podstawie innego rozdziału niniejszej części niniejszej Umowy ustanowiono mechanizm szczególny.

## ARTYKUŁ 35.5

### Postępowania administracyjne

1. Każda ze Stron stosuje w sposób obiektywny, bezstronny i uzasadniony wszystkie przepisy ustawowe i wykonawcze, procedury oraz decyzje administracyjne o zasięgu ogólnym odnoszące się do którejkolwiek z kwestii objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy.

2. W przypadku wszczęcia postępowania administracyjnego dotyczącego określonych osób, towarów lub usług drugiej Strony w odniesieniu do stosowania przepisów ustawowych i wykonawczych, procedur lub decyzji administracyjnych o zasięgu ogólnym, o których mowa w ust. 1, każda ze Stron:

- a) podejmuje starania, aby z rozsądnym wyprzedzeniem powiadamiać o wszczęciu postępowania osoby, których postępowanie administracyjne bezpośrednio dotyczy, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, dołączając informacje o charakterze postępowania, określenie podstawy prawnej, na podstawie którego wszczyna się postępowanie, oraz ogólny opis wszelkich kwestii, których dotyczy; oraz
- b) zapewnia takim osobom rozsądną możliwość przedstawienia faktów i argumentów na poparcie ich stanowiska przed jakąkolwiek ostateczną decyzją administracyjną, w zakresie, w jakim pozwala na to czas, charakter postępowania oraz interes publiczny.

## ARTYKUŁ 35.6

### Kontrola i odwołanie

1. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje organy lub procedury sądowe, arbitrażowe lub administracyjne do celów bezzwłocznej kontroli, a w uzasadnionych przypadkach również korygowania, decyzji administracyjnych odnoszących się do którejkolwiek z kwestii objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby jej organy sądowe, arbitrażowe lub administracyjne prowadziły procedury odwoławcze lub kontrolne w sposób niedyskryminujący i bezstronny. Organy te muszą być bezstronne i niezależne od organu, któremu powierzono administracyjne egzekwowanie przepisów oraz nie mogą mieć jakiegokolwiek interesu w wyniku sprawy.

3. W odniesieniu do organów lub procedur, o których mowa w ust. 1, każda ze Stron zapewnia, aby stronom przed takimi organami lub stronom takich postępowań zapewniano:

- a) rozsądną możliwość uzasadnienia lub obrony swojego stanowiska; oraz
- b) decyzję opartą na dowodach i złożonych oświadczeniach lub, w przypadku gdy wymaga tego ich prawo, na dokumentacji zgromadzonej przez odpowiedni organ.

4. Każda ze Stron zapewnia, aby decyzja, o której mowa w ust. 3 lit. b), była wykonywana przez organ, któremu powierzono administracyjne egzekwowanie przepisów, z zastrzeżeniem odwołania lub dalszej kontroli zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi danej Strony.

## ARTYKUŁ 35.7

### Związek z innymi rozdziałami

Postanowienia zawarte w niniejszym rozdziale mają zastosowanie jako uzupełnienie szczegółowych zasad określonych w innych rozdziałach niniejszej części niniejszej Umowy.

## ROZDZIAŁ 36

### DOBRE PRAKTYKI REGULACYJNE

#### ARTYKUŁ 36.1

##### Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do środków regulacyjnych przyjętych lub zainicjowanych przez organy regulacyjne w odniesieniu do wszelkich kwestii objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy.
2. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do organów regulacyjnych, środków regulacyjnych, praktyk ani podejść regulacyjnych państw członkowskich.

#### ARTYKUŁ 36.2

##### Zasady ogólne

1. Strony uznają znaczenie:
  - a) stosowania dobrych praktyk regulacyjnych w procesie planowania, opracowywania, wydawania, wdrażania, oceny i przeglądu środków regulacyjnych, aby osiągnąć cele polityki wewnętrznej; oraz

- b) utrzymania i zwiększenia korzyści płynących z niniejszej części niniejszej Umowy w celu ułatwienia handlu towarami i usługami oraz zwiększenia inwestycji między Stronami.
2. Każda ze Stron ma swobodę określania swojego podejścia do dobrych praktyk regulacyjnych w ramach niniejszej części niniejszej Umowy w sposób zgodny z jej własnymi ramami prawnymi, praktykami i podstawowymi zasadami, w tym z zasadą ostrożności, leżącymi u podstaw jej systemu regulacyjnego.
3. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako wymagające od Strony:
- a) odstąpienia od jej wewnętrznych procedur przygotowywania i przyjmowania środków regulacyjnych;
  - b) podejmowania działań, które podważałyby lub utrudniałyby terminowe przyjęcie środków regulacyjnych służących osiągnięciu celów jej polityki publicznej; lub
  - c) osiągnięcia jakiegokolwiek szczególnego rezultatu regulacyjnego.

## ARTYKUŁ 36.3

### Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

- a) „organ regulacyjny” oznacza:
  - (i) w przypadku Strony UE: Komisję Europejską; oraz
  - (ii) w przypadku Chile: każdy organ regulacyjny władzy wykonawczej; oraz
  
- b) „środki regulacyjne” oznaczają:
  - (i) w przypadku Strony UE:
    - A) rozporządzenia i dyrektywy, zgodnie z art. 288 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej; oraz
    - B) akty wykonawcze i delegowane, przewidziane – odpowiednio – w art. 290 i 291 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej; oraz
  - (ii) w przypadku Chile: przepisy ustawowe i dekrety o zasięgu ogólnym, które zostały przyjęte przez organy regulacyjne i których przestrzeganie jest obowiązkowe<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Zgodnie z ust. II.1 zarządzenia prezydenta nr 3 z 2019 r. i jego zmianami.

## ARTYKUŁ 36.4

### Wewnętrzna koordynacja zmian regulacyjnych

Każda ze Stron utrzymuje wewnętrzne procesy lub mechanizmy koordynacji lub przeglądu służące przygotowaniu, ocenie i przeglądowi środków regulacyjnych. Takie procesy lub mechanizmy powinny służyć między innymi:

- a) wspieraniu dobrych praktyk regulacyjnych, w tym praktyk określonych w niniejszym rozdziale;
- b) określaniu i unikaniu zbędnego powielania i niespójności wymogów w ramach środków regulacyjnych Strony;
- c) zapewnianiu zgodności z międzynarodowymi obowiązkami Strony w zakresie handlu; oraz
- d) promowaniu uwzględniania skutków przygotowywanych środków regulacyjnych, w tym skutków dla małych i średnich przedsiębiorstw.

## ARTYKUŁ 36.5

### Przejrzystość procesów i mechanizmów regulacyjnych

Każda ze Stron udostępnia publicznie zgodnie ze swoimi odpowiednimi przepisami i procedurami opis procesów i mechanizmów wykorzystywanych przez jej organ regulacyjny do przygotowywania, oceny lub przeglądu środków regulacyjnych. Opisy muszą zawierać odniesienia do odpowiednich wytycznych, przepisów lub procedur, w tym tych umożliwiających przedstawianie uwag przez opinię publiczną.

## ARTYKUŁ 36.6

### Wcześniejsze informacje na temat planowanych środków regulacyjnych

1. Każda ze Stron dokłada starań, aby zgodnie ze swoimi odpowiednimi przepisami i procedurami co roku publikować informacje dotyczące planowanych ważnych<sup>1</sup> środków regulacyjnych.
2. W odniesieniu do każdego ważnego środka regulacyjnego, o którym mowa w ust. 1, każda ze Stron dokłada starań, aby w odpowiednim czasie udostępnić publicznie:
  - a) krótki opis jego zakresu stosowania i celów; oraz
  - b) jeżeli został określony, przewidywany termin jego przyjęcia, w tym, w stosownych przypadkach, możliwości przeprowadzenia konsultacji publicznych.

---

<sup>1</sup> Organy regulacyjne każdej ze Stron mogą określić, co stanowi ważny środek regulacyjny do celów ich obowiązków wynikających z niniejszego rozdziału.



## ARTYKUŁ 36.7

### Konsultacje publiczne

1. Przy opracowywaniu ważnego środka regulacyjnego każda ze Stron, w stosownych przypadkach, zgodnie ze swoimi odpowiednimi przepisami i procedurami:
  - a) publikuje projekt środka regulacyjnego lub dokumentów konsultacyjnych zawierających wystarczająco szczegółowe informacje na temat danego przygotowywanego środka regulacyjnego, aby każdy<sup>1</sup> mógł ocenić, czy i w jaki sposób środek ten może mieć znaczący wpływ na jego interesy;
  - b) oferują wszystkim, w sposób niedyskryminujący, rozsądne możliwości przedstawienia uwag; oraz
  - c) rozważa otrzymane uwagi.
2. Organy regulacyjne każdej ze Stron dokładają starań, aby korzystać z elektronicznych środków komunikacji i dążyć do prowadzenia specjalnego portalu internetowego służącego do publikowania informacji i przesyłania uwag dotyczących konsultacji publicznych.
3. Organy regulacyjne każdej ze Stron dokładają starań, aby udostępnić publicznie streszczenie wyników konsultacji lub wszelkie otrzymane uwagi, z wyjątkiem zakresu niezbędnego w celu ochrony informacji poufnych lub nieujawnienia danych osobowych lub nieodpowiednich treści.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy ustęp nie uniemożliwia Stronie podjęcia ukierunkowanych konsultacji z zainteresowanymi osobami na warunkach określonych w jej przepisach i procedurach.

## ARTYKUŁ 36.8

### Ocena skutków

1. Każda ze Stron promuje przeprowadzanie oceny skutków przez jej organ regulacyjny, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami i procedurami, w odniesieniu do przygotowywanych przez ten organ ważnych środków regulacyjnych.
2. Przeprowadzając ocenę skutków, organ regulacyjny każdej ze Stron promuje procesy i mechanizmy uwzględniające następujące czynniki:
  - a) potrzebę wprowadzenia środka regulacyjnego, w tym charakter i znaczenie problemu, który dany środek ma regulować;
  - b) wykonalne i odpowiednie alternatywne warianty regulacyjne i pozaregulacyjne, o ile takie warianty istnieją, które pozwoliłyby na osiągnięcie celu polityki publicznej Strony, w tym wariant zaniechania regulacji;
  - c) w możliwym i odpowiednim zakresie – potencjalne skutki społeczne, gospodarcze i środowiskowe tych wariantów alternatywnych, w tym dla handlu międzynarodowego oraz dla małych i średnich przedsiębiorstw; oraz
  - d) sposób, w jaki rozważane warianty odnoszą się do odpowiednich norm międzynarodowych, jeżeli takie istnieją, w tym w stosownych przypadkach uzasadnienie wszelkich rozbieżności.

3. W odniesieniu do wszelkiej oceny skutków środka regulacyjnego przeprowadzonej przez organ regulacyjny organ ten sporządza sprawozdanie końcowe zawierające szczegółowe informacje na temat czynników branych pod uwagę w jego ocenie oraz odpowiednich ustaleń. Takie sprawozdanie udostępnia się publicznie w momencie publicznego udostępnienia środka regulacyjnego, do którego sprawozdanie się odnosi.

#### ARTYKUŁ 36.9

##### Ocena retrospektywna

Strony uznają pozytywny wkład okresowych ocen retrospektywnych istniejących i obowiązujących środków regulacyjnych w ograniczenie zbędnego obciążenia regulacyjnego, w tym dla małych i średnich przedsiębiorstw, oraz w skuteczniejsze osiągnięcie celów polityki publicznej. Strony dokładają starań, aby promować stosowanie okresowych ocen retrospektywnych w swoich systemach regulacyjnych.

#### ARTYKUŁ 36.10

##### Rejestr regulacji

Każda ze Stron zapewnia, aby obowiązujące środki regulacyjne były publikowane w wyznaczonym rejestrze, w którym określono środki regulacyjne pogrupowane tematycznie i który jest publicznie dostępny na jednej ogólnodostępnej stronie internetowej. Ta strona internetowa powinna umożliwiać wyszukiwanie środków regulacyjnych według odniesień bibliograficznych lub według słów. Każda ze Stron okresowo aktualizuje swój rejestr.

## ARTYKUŁ 36.11

### Współpraca i wymiana informacji

Strony mogą współpracować w celu ułatwienia wykonywania niniejszego rozdziału. Współpraca ta może obejmować organizację wszelkich odpowiednich działań mających na celu wzmocnienie współpracy między ich organami regulacyjnymi oraz wymianę informacji na temat praktyk regulacyjnych określonych w niniejszym rozdziale.

## ARTYKUŁ 36.12

### Punkty kontaktowe

W terminie miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy każda ze Stron wyznacza punkt kontaktowy, aby ułatwić wymianę informacji między Stronami.

## ARTYKUŁ 36.13

### Niestosowanie mechanizmu rozstrzygania sporów

Rozdział 38 nie ma zastosowania do niniejszego rozdziału.

## ROZDZIAŁ 37

### MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA

#### ARTYKUŁ 37.1

##### Cele

Strony uznają znaczenie małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w swoich dwustronnych stosunkach handlowych i inwestycyjnych oraz potwierdzają swoje zobowiązanie do zwiększania możliwości MŚP w zakresie czerpania korzyści z niniejszej części Umowy.

#### ARTYKUŁ 37.2

##### Wymiana informacji

1. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje publicznie dostępną stronę internetową przeznaczoną dla MŚP, która zawiera informacje dotyczące niniejszej części niniejszej Umowy, w tym:
  - a) streszczenie niniejszej części niniejszej Umowy; oraz

- b) informacji przeznaczonych dla MŚP zawierających:
    - (i) opis postanowień niniejszej części niniejszej Umowy, które każda ze Stron uzna za istotne dla MŚP obu Stron; oraz
    - (ii) wszelkie dodatkowe informacje, które Strona uzna za przydatne dla MŚP zainteresowanych korzystaniem z możliwości przewidzianych w niniejszej części niniejszej Umowy.
2. Każda ze Stron umieszcza na stronie internetowej, o której mowa w ust. 1, hiperłącze do:
- a) tekstu niniejszej części niniejszej Umowy, w tym załączników i dodatków do niej, w szczególności taryf celnych i reguł pochodzenia dotyczących konkretnych produktów;
  - b) równoważnej strony internetowej drugiej Strony; oraz
  - c) stron internetowych swoich własnych organów, które zdaniem Strony dostarczałyby przydatnych informacji osobom zainteresowanym handlem i prowadzeniem działalności gospodarczej na terytorium tej Strony.
3. Każda ze Stron umieszcza na stronie internetowej, o której mowa w ust. 1, hiperłącze do stron internetowych swoich własnych organów z informacjami dotyczącymi:
- a) przepisów celnych i procedur dotyczących przywozu, wywozu i tranzytu, a także odpowiednie formularze, dokumenty i inne wymagane informacje;

- b) przepisów wykonawczych i procedur dotyczących praw własności intelektualnej, w tym oznaczeń geograficznych;
- c) regulacji technicznych, w tym, w razie konieczności, obowiązkowych procedur oceny zgodności oraz hiperłącz do wykazów jednostek oceniających zgodność, w przypadkach, gdy ocena zgodności strony trzeciej jest obowiązkowa, zgodnie z rozdziałem 16;
- d) środków sanitarnych i fitosanitarnych odnoszących się do przywozu i wywozu, zgodnie z rozdziałem 13;
- e) przepisów dotyczących zamówień publicznych oraz bazy danych zawierającej ogłoszenia o zamówieniach publicznych oraz innych odpowiednich postanowień rozdziału 28;
- f) procedur rejestracji przedsiębiorstw; oraz
- g) innych informacji, które Strona uzna za przydatne dla małych i średnich przedsiębiorstw.

4. Każda ze Stron umieszcza na stronie internetowej, o której mowa w ust. 1, hiperłącze do bazy danych, którą można przeszukać elektronicznie według kodów system zharmonizowanego i która obejmuje następujące informacje w odniesieniu do dostępu do jej rynku:

- a) stawki celne i kontyngenty, w tym stawki celne stosowane względem kraju najbardziej uprzywilejowanego, stawki celne inne niż stosowane względem kraju najbardziej uprzywilejowanego oraz stawki preferencyjne i kontyngenty taryfowe;

- b) akcyzę;
- c) podatki (takie jak podatek od wartości dodanej);
- d) opłaty celne lub inne opłaty, w tym inne opłaty dotyczące konkretnych produktów;
- e) reguły pochodzenia przewidziane w rozdziale 10;
- f) zwrot ceł, odroczenia lub inne rodzaje pomocy, które prowadzą do ograniczenia lub zwrotu ceł lub odstąpienia od nich;
- g) kryteria stosowane do ustalenia wartości celnej towaru;
- h) inne środki taryfowe;
- i) informacje dotyczące procedur przywozowych; oraz
- j) informacje dotyczące środków lub przepisów pozataryfowych.

5. Każda ze Stron regularnie lub na wniosek drugiej Strony dokonuje aktualizacji informacji i hiperłączy, o których mowa w ust. 1–4, które utrzymuje na swojej stronie internetowej, aby zapewnić aktualność i dokładność tych informacji i hiperłączy.

6. Każda ze Stron zapewnia, aby informacje, o których mowa w niniejszym artykule, były przedstawiane w sposób odpowiedni na potrzeby ich wykorzystania przez MŚP. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby udostępnić takie informacje w języku angielskim.



7. Strona nie może stosować jakiegokolwiek opłaty za dostęp do informacji zapewnianych zgodnie z ust. 1–4 od jakiegokolwiek osoby Strony.

### ARTYKUŁ 37.3

#### Punkty kontaktowe ds. MŚP

1. Każda ze Stron informuje drugą Stronę o swoim punkcie kontaktowym ds. MŚP, który będzie pełnił funkcje wymienione w niniejszym artykule. Strona bezzwłocznie powiadamia drugą Stronę o wszelkich zmianach danych tych punktów kontaktowych.

2. Punkty kontaktowe ds. MŚP:

- a) zapewniają, aby potrzeby MŚP były uwzględniane w ramach wykonywania niniejszej części niniejszej Umowy w sposób umożliwiający MŚP obu Stron skorzystanie z nowych możliwości na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy;
- b) zapewniają, aby informacje, o których mowa w art. 37.2, były aktualne i istotne dla MŚP; którakolwiek ze Stron może, za pośrednictwem punktu kontaktowego ds. MŚP, zaproponować dodatkowe informacje, które druga Strona może włączyć do informacji zapewnianych zgodnie z art. 37.2;

- c) badają wszelkie kwestie istotne dla MŚP w związku z wykonywaniem niniejszej części niniejszej Umowy, w tym:
  - (i) dokonują wymiany informacji, aby wspomagać Wspólny Komitet w realizowaniu jego zadań polegających na monitorowaniu i wykonywaniu aspektów niniejszej części niniejszej Umowy związanych z MŚP;
  - (ii) wspomagają podkomitety i inne punkty kontaktowe ustanowione na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy w rozpatrywaniu kwestii istotnych dla MŚP;
- d) składają, wspólnie lub indywidualnie, okresowe sprawozdania ze swoich działań Wspólnemu Komitetowi do rozpatrzenia; oraz
- e) rozpatrują wszelkie inne uzgodnione przez Strony kwestie dotyczące MŚP wynikające z postanowień niniejszej części niniejszej Umowy.

3. Punkty kontaktowe ds. MŚP zbierają się na posiedzenia w miarę konieczności oraz wykonują swoją pracę za pośrednictwem kanałów komunikacji uzgodnionych przez Strony, co może obejmować pocztę elektroniczną, wideokonferencje lub inne środki.

4. W ramach prowadzenia swoich działań punkty kontaktowe ds. MŚP mogą w stosownych przypadkach nawiązywać współpracę z ekspertami i organizacjami zewnętrznymi.

## ARTYKUŁ 37.4

### Niestosowanie mechanizmu rozstrzygania sporów

Rozdział 38 nie ma zastosowania do niniejszego rozdziału.

## ROZDZIAŁ 38

### ROZSTRZYGANIE SPORÓW

#### SEKCJA A

#### CEL I ZAKRES STOSOWANIA

### ARTYKUŁ 38.1

#### Cel

Celem niniejszego rozdziału jest ustanowienie skutecznego i efektywnego mechanizmu unikania oraz rozstrzygania sporów między Stronami dotyczących interpretacji i stosowania niniejszej części niniejszej Umowy w celu osiągnięcia wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

## ARTYKUŁ 38.2

### Zakres stosowania

Niniejszy rozdział ma zastosowanie do każdego sporu między Stronami dotyczącego interpretacji i stosowania postanowień niniejszej części niniejszej Umowy (zwanych dalej „postanowieniami niniejszej części niniejszej Umowy”), o ile w niniejszej części niniejszej Umowy nie przewidziano inaczej.

## ARTYKUŁ 38.3

### Definicje

Do celów niniejszego rozdziału oraz załączników 38-A i 38-B:

- a) „Strona skarżąca” oznacza Stronę, która składa wniosek o powołanie zespołu orzekającego na podstawie art. 38.5;
- b) „mediator” oznacza osobę fizyczną, która została wybrana na mediatora zgodnie z art. 38.27;
- c) „zespół orzekający” oznacza zespół orzekający ustanowiony na podstawie art. 38.6;

- d) „członek zespołu orzekającego” oznacza członka zespołu orzekającego; oraz
- e) „Strona, przeciwko której wniesiono skargę” oznacza Stronę, której zarzuca się naruszenie postanowienia niniejszej części niniejszej Umowy.

## SEKCJA B

### KONSULTACJE

#### ARTYKUŁ 38.4

##### Konsultacje

1. Strony dokładają starań, aby rozstrzygać wszelkie spory, o których mowa w art. 38.2, podejmując konsultacje w dobrej wierze w celu osiągnięcia wspólnie uzgodnionego rozwiązania.
2. Strona występuje o przeprowadzenie konsultacji, doręczając drugiej Stronie pisemny wniosek określający odnośny środek oraz postanowienia niniejszej części niniejszej Umowy, które jej zdaniem mają zastosowanie.

3. Strona, do której kierowany jest taki wniosek o przeprowadzenie konsultacji, udziela odpowiedzi bezzwłocznie, ale nie później niż 10 dni po dniu doręczenia wniosku o przeprowadzenie konsultacji. Konsultacje przeprowadza się nie później niż 30 dni po dniu doręczenia wniosku o przeprowadzenie konsultacji i, o ile Strony nie postanowią inaczej, konsultacje odbywają się na terytorium Strony, do której kierowany jest taki wniosek o przeprowadzenie konsultacji. Konsultacje uznaje się za zakończone w terminie 46 dni po dniu doręczenia wniosku o przeprowadzenie konsultacji, chyba że Strony postanowią je kontynuować.
4. Konsultacje w pilnych kwestiach, w tym dotyczących łatwo psujących się towarów lub sezonowych towarów lub usług, przeprowadza się w ciągu 15 dni po dniu doręczenia wniosku o przeprowadzenie konsultacji. Konsultacje uznaje się za zakończone w terminie 23 dni po dniu doręczenia wniosku o przeprowadzenie konsultacji, chyba że Strony postanowią je kontynuować.
5. Podczas konsultacji każda ze Stron przekazuje wystarczające informacje faktyczne, tak aby umożliwić pełne zbadanie, w jaki sposób dany środek może wpłynąć na stosowanie niniejszej części niniejszej Umowy. Każda ze Stron stara się zapewnić udział personelu swoich właściwych organów publicznych posiadającego wiedzę ekspercką w kwestiach będących przedmiotem konsultacji.
6. Konsultacje, w szczególności wszystkie informacje wskazane jako poufne oraz stanowiska, jakie Strona zajęła podczas konsultacji, są poufne oraz pozostają bez uszczerbku dla praw każdej ze Stron w jakichkolwiek dalszych postępowaniach.

7. Jeżeli Strona, do której kierowany jest wniosek o przeprowadzenie konsultacji, nie odpowie na ten wniosek w ciągu 10 dni po dniu jego doręczenia, lub jeżeli konsultacje nie odbyły się w terminie określonym w ust. 3 lub 4, lub jeżeli Strony postanawiają nie przeprowadzać konsultacji, lub jeżeli konsultacje odbyły się, lecz nie osiągnięto wspólnie uzgodnionego rozwiązania, Strona, która wystąpiła z wnioskiem o konsultacje, może skorzystać z art. 38.5.

## SEKCJA C

### POSTĘPOWANIE PRZED ZESPOŁEM ORZEKAJĄCYM

#### ARTYKUŁ 38.5

##### Wszczęcie postępowania przed zespołem orzekającym

1. Jeżeli Strony nie rozstrzygną danej kwestii w drodze konsultacji, o których mowa w art. 38.4, Strona, która wystąpiła z wnioskiem o konsultacje, może zwrócić się z wnioskiem o ustanowienie zespołu orzekającego.
2. Wniosek o ustanowienie zespołu orzekającego kieruje się na piśmie do drugiej Strony. W swoim wniosku Strona skarżąca wskazuje sporny środek, określa postanowienia niniejszej części niniejszej Umowy, które uznaje za mające zastosowanie, oraz wyjaśnia, w jaki sposób środek ten narusza postanowienia niniejszej części niniejszej Umowy, w sposób wystarczająco jasno przedstawiając podstawę prawną skargi.

## ARTYKUŁ 38.6

### Ustanowienie zespołu orzekającego

1. W skład zespołu orzekającego wchodzi trzech członków.
2. W terminie 14 dni po dniu doręczenia Stronie, przeciwko której wniesiono skargę, wniosku o ustanowienie zespołu orzekającego Strony konsultują się ze sobą w celu uzgodnienia składu zespołu orzekającego.
3. Jeżeli Strony nie osiągną porozumienia w kwestii składu zespołu orzekającego w terminie przewidzianym w ust. 2 niniejszego artykułu, każda ze Stron wyznacza członka zespołu orzekającego ze swojej części listy sporządzonej na podstawie art. 38.8 ust. 1 w terminie 10 dni po dniu, w którym upłynął termin określony w ust. 2 niniejszego artykułu. Jeżeli Strona, przeciwko której wniesiono skargę, nie powoła członka zespołu orzekającego ze swojej części listy w tym terminie, współprzewodniczący Wspólnego Komitetu reprezentujący Stronę skarżącą wybiera członka zespołu orzekającego w drodze losowania, w terminie pięciu dni po dniu, w którym upłynął ten termin, spośród osób wskazanych w części listy tej Strony, która nie powołała członka zespołu orzekającego. Współprzewodniczący Wspólnego Komitetu reprezentujący Stronę skarżącą może delegować taki wybór członka zespołu orzekającego w drodze losowania.
4. Jeżeli Strony nie osiągną porozumienia w sprawie przewodniczącego zespołu orzekającego w terminie przewidzianym w ust. 2 niniejszego artykułu, współprzewodniczący Wspólnego Komitetu reprezentujący Stronę skarżącą wybiera przewodniczącego zespołu orzekającego z części listy dotyczącej przewodniczących zespołu orzekającego sporządzonej na podstawie art. 38.8 ust. 1 lit. c) w drodze losowania w terminie 10 dni po dniu, w którym upłynął ten termin. Współprzewodniczący Wspólnego Komitetu reprezentujący Stronę skarżącą może delegować taki wybór przewodniczącego zespołu orzekającego w drodze losowania.



5. Zespół orzekający uznaje się za ustanowiony 15 dni po dniu powiadomienia Stron przez trzech wybranych członków zespołu orzekającego o zaakceptowaniu ich powołania zgodnie z załącznikiem 38-A, chyba że Strony uzgodnią inaczej. Każda ze Stron bezzwłocznie podaje datę ustanowienia zespołu orzekającego do wiadomości publicznej.

6. Jeżeli którakolwiek z list przewidzianych w art. 38.8 nie została sporządzona lub nie zawiera wystarczającej liczby nazwisk w momencie, w którym zostaje skierowany wniosek na podstawie ust. 3 lub 4 niniejszego artykułu, członków zespołu orzekającego wybiera się w drodze losowania spośród osób formalnie zaproponowanych przez jedną Stronę lub obie Strony, zgodnie z załącznikiem 38-A.

## ARTYKUŁ 38.7

### Wybór forum

1. W przypadku powstania sporu dotyczącego określonego środka, w odniesieniu do którego podnoszony jest zarzut naruszenia obowiązku wynikającego z niniejszej części niniejszej Umowy oraz zasadniczo równoważnego zobowiązania wynikającego z innej umowy międzynarodowej, której obie Strony są stronami, w tym porozumienia WTO, Strona dochodząca odszkodowania wybiera forum, na którym ma być rozstrzygnięty spór.

2. Po wybraniu takiego forum przez Stronę i wszczęciu procedur rozstrzygania sporów na podstawie niniejszej sekcji lub innej międzynarodowej umowy handlowej w odniesieniu do środka, o którym mowa w ust. 1, Strona ta nie może wszcząć procedur rozstrzygania sporów odpowiednio na podstawie takiej innej umowy lub niniejszej sekcji, chyba że forum wybrane w pierwszej kolejności nie dokona żadnych ustaleń z powodów proceduralnych lub jurysdykcyjnych.

3. Do celów niniejszego artykułu:
- a) procedury rozstrzygania sporów na podstawie niniejszej sekcji uznaje się za wszczęte wnioskiem Strony o ustanowienie zespołu orzekającego na podstawie art. 38.5;
  - b) procedury rozstrzygania sporów na podstawie porozumienia WTO uznaje się za wszczęte wnioskiem Strony o ustanowienie zespołu orzekającego na podstawie art. 6 Uzgodnienia w sprawie zasad i procedur regulujących rozstrzygnięcie sporów w załączniku 2 do porozumienia WTO; oraz
  - c) procedury rozstrzygania sporów na podstawie jakiegokolwiek innej umowy uznaje się za wszczęte zgodnie z odpowiednimi postanowieniami takiej umowy.
4. Bez uszczerbku dla ust. 2 żadne z postanowień niniejszej części niniejszej Umowy nie wyklucza zawieszenia obowiązków przez Stronę, jeżeli zezwała na to Organ Rozstrzygania Sporów WTO lub procedury rozstrzygania sporów określone w innej umowie międzynarodowej, której Strony są stronami. Nie można powoływać się na porozumienie WTO ani jakąkolwiek inną umowę międzynarodową między Stronami w celu uniemożliwienia Stronie zawieszenia obowiązków wynikających z niniejszej sekcji.

## ARTYKUŁ 38.8

### Listy członków zespołu orzekającego

1. Nie później niż rok po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy Wspólny Komitet ustanawia listę co najmniej 15 osób, które są skłonne i zdolne pełnić funkcję członka zespołu orzekającego.

Lista składa się z trzech części:

- a) jednej części listy osób sporządzonej na podstawie propozycji Strony UE;
- b) jednej części listy osób sporządzonej na podstawie propozycji Chile; oraz
- c) jednej części listy osób niebędących obywatelami żadnej ze Stron i mających pełnić rolę przewodniczącego zespołu orzekającego.

2. Na każdej części listy musi znajdować się co najmniej pięć osób. Wspólny Komitet zapewnia, aby na liście znajdowała się zawsze taka minimalna liczba osób.

3. Wspólny Komitet może sporządzić dodatkowe listy osób posiadających wiedzę fachową dotyczącą konkretnych sektorów objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy. Jeżeli Strony tak postanowią, takie dodatkowe listy wykorzystuje się do powoływania składu zespołu orzekającego zgodnie z procedurą określoną w art. 38.6.

## ARTYKUŁ 38.9

### Wymogi dotyczące członków zespołu orzekającego

1. Członek zespołu orzekającego:
  - a) musi wykazać się wiedzą fachową w dziedzinie prawa, międzynarodowej wymiany handlowej oraz innych kwestii objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy;
  - b) musi być niezależny od Stron, niepowiązany z którąkolwiek ze Stron i nie może przyjmować poleceń od którejkolwiek ze Stron;
  - c) musi działać w imieniu własnym i nie może przyjmować poleceń od jakiejkolwiek organizacji lub jakichkolwiek władz publicznych w kwestiach związanych ze sporem; oraz
  - d) musi przestrzegać załącznika 38-B.
2. Oprócz spełnienia wymogów określonych w ust. 1 przewodniczący musi również mieć doświadczenie w procedurach rozstrzygania sporów.
3. Mając na uwadze przedmiot konkretnego sporu, Strony mogą uzgodnić, że zastosują odstępstwo od wymogów wymienionych w ust. 1 lit. a).

## ARTYKUŁ 38.10

### Funkcje zespołu orzekającego

Zespół orzekający:

- a) dokonuje obiektywnej oceny kwestii, która została mu przedstawiona, włącznie z obiektywną oceną okoliczności faktycznych, zakresu stosowania oraz zgodności z postanowieniami niniejszej części niniejszej Umowy;
- b) zawiera w swoich decyzjach i sprawozdaniach ustalenia faktyczne, informację o zakresie stosowania postanowień niniejszej części niniejszej Umowy oraz ogólne uzasadnienie wszelkich formułowanych przez niego ustaleń i wniosków; oraz
- c) powinien regularnie konsultować się ze Stronami oraz zapewniać odpowiednie możliwości opracowania wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

## ARTYKUŁ 38.11

### Zakres zadań

1. O ile w terminie pięciu dni po dniu ustanowienia zespołu orzekającego Strony nie uzgodnią inaczej, zakres zadań zespołu orzekającego obejmuje:

„zbadanie, w świetle odpowiednich postanowień części III Zaawansowanej umowy ramowej między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony, na które powołują się Strony, kwestii, o której mowa we wniosku o ustanowienie zespołu orzekającego, w celu dokonania ustaleń w sprawie zgodności spornego środka z postanowieniami części III tej umowy oraz sporządzenia sprawozdania zgodnie z art. 38.13 tej umowy”.

2. Jeżeli Strony uzgodnią inny zakres zadań niż ten określony w ust. 1, powiadają zespół orzekający o uzgodnionym zakresie zadań w terminie określonym w ust. 1.

## ARTYKUŁ 38.12

### Decyzje w sprawach pilnych

1. Na wniosek Strony zespół orzekający, w terminie 10 dni po dniu jego ustanowienia, podejmuje decyzję, czy sprawa dotyczy kwestii pilnej.

2. W przypadkach pilnych mające zastosowanie terminy określone w niniejszej sekcji są o połowę krótsze niż terminy określone w tej sekcji, z wyjątkiem terminów, o których mowa w art. 38.6 i 38.11.

## ARTYKUŁ 38.13

### Sprawozdanie wstępne i końcowe

1. Zespół orzekający przedstawia Stronom sprawozdanie wstępne w terminie 90 dni po dniu ustanowienia zespołu orzekającego. Jeżeli zespół orzekający uzna, że nie zdoła dotrzymać tego terminu, przewodniczący zespołu orzekającego powiadamia o tym Strony, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia sprawozdania wstępnego przez zespół orzekający. Zespół orzekający nie może w żadnym razie przedstawić sprawozdania wstępnego później niż 120 dni po dniu ustanowienia zespołu orzekającego.

2. Każda ze Stron może złożyć pisemny wniosek do zespołu orzekającego o dokonanie przeglądu konkretnych elementów sprawozdania wstępnego w terminie 10 dni po dniu jego przedstawienia. Strona może przedstawić uwagi do wniosku drugiej Strony w terminie sześciu dni po dniu złożenia tego wniosku.
3. Jeżeli nie zostanie złożony wniosek na podstawie ust. 2, sprawozdanie wstępne staje się sprawozdaniem końcowym.
4. Zespół orzekający przedstawia Stronom sprawozdanie końcowe w terminie 120 dni po dniu ustanowienia zespołu orzekającego. Jeżeli zespół orzekający uzna, że nie zdoła dotrzymać tego terminu, przewodniczący zespołu orzekającego powiadamia o tym Strony, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia sprawozdania końcowego przez zespół orzekający. Zespół orzekający nie może w żadnym razie przedstawić sprawozdania końcowego później niż 150 dni po dniu ustanowienia zespołu orzekającego.
5. Sprawozdanie końcowe zawiera omówienie wszelkich pisemnych wniosków Stron dotyczących sprawozdania wstępnego oraz wyraźnie odnosi się do uwag Stron. Zespół orzekający zamieszcza w sprawozdaniu wstępnym i końcowym:
  - a) część opisową zawierającą podsumowanie argumentów Stron i uwag, o których mowa w ust. 2;

- b) ustalenia zespołu orzekającego dotyczące stanu faktycznego danej sprawy oraz zastosowanie odpowiednich postanowień niniejszej części niniejszej Umowy;
  - c) ustalenia zespołu orzekającego dotyczące zgodności lub braku zgodności spornego środka z odpowiednimi postanowieniami niniejszej części niniejszej Umowy; oraz
  - d) uzasadnienie ustaleń, o których mowa w lit. b) i c).
6. Sprawozdanie końcowe jest ostateczne i jest wiążące dla Stron.

#### ARTYKUŁ 38.14

##### Środki zapewniania zgodności

1. Strona, przeciwko której wniesiono skargę, podejmuje wszelkie środki niezbędne do bezzwłocznego zastosowania się do ustaleń zawartych w sprawozdaniu końcowym w celu zapewnienia zgodności z postanowieniami niniejszej części niniejszej Umowy.
2. Strona, przeciwko której wniesiono skargę, nie później niż 30 dni po dniu przedstawienia sprawozdania końcowego powiadamia Stronę skarżącą o wszelkich środkach, które podjęła lub zamierza podjąć w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego.



## ARTYKUŁ 38.15

### Rozsądny termin

1. Jeżeli natychmiastowe zastosowanie się do ustaleń zawartych w sprawozdaniu końcowym nie jest możliwe, Strona, przeciwko której wniesiono skargę, nie później niż w terminie 30 dni po dniu przedstawienia sprawozdania końcowego powiadamia Stronę skarżącą o rozsądnym terminie, jakiego będzie potrzebować, aby zastosować się do takich ustaleń. Strony dążą do uzgodnienia rozsądnego terminu na zastosowanie się do sprawozdania końcowego.
2. Jeżeli Strony nie uzgodniły rozsądnego terminu, Strona skarżąca może, nie wcześniej niż 20 dni po dniu doręczenia powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, złożyć wniosek na piśmie o ustalenie rozsądnego terminu przez zespół orzekający w pierwotnym składzie. Zespół orzekający doręcza swoją decyzję Stronom w terminie 20 dni po dniu złożenia wniosku.
3. Strona, przeciwko której wniesiono skargę, powiadamia Stronę skarżącą o swoich postępach w zastosowaniu się do sprawozdania końcowego co najmniej miesiąc przed upływem tego rozsądnego terminu.
4. Strony mogą uzgodnić przedłużenie rozsądnego terminu.

## ARTYKUŁ 38.16

### Kontrola zgodności

1. Nie później niż w dniu upływu rozsądnego terminu, o którym mowa w art. 38.15, Strona, przeciwko której wniesiono skargę, powiadamia Stronę skarżącą o wszelkich środkach, które podjęła w celu zastosowania się do ustaleń zawartych w sprawozdaniu końcowym.
2. W przypadku gdy Strony nie zgadzają się co do istnienia lub zgodności z postanowieniami niniejszej części niniejszej Umowy jakiegokolwiek środka podjętego w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego, Strona skarżąca może złożyć pisemny wniosek do zespołu orzekającego w pierwotnym składzie o podjęcie decyzji w tej kwestii. We wniosku określa się sporny środek i wyjaśnia, w jaki sposób środek ten stanowi naruszenie postanowień niniejszej części niniejszej Umowy, w sposób wystarczająco jasno przedstawiający podstawę prawną skargi. Zespół orzekający doręcza swoją decyzję Stronom w terminie 46 dni po dniu złożenia wniosku.

## ARTYKUŁ 38.17

### Tymczasowe środki zaradcze

1. Na wniosek Strony skarżącej i po przeprowadzeniu z nią konsultacji Strona, przeciwko której wniesiono skargę, przedstawia ofertę tymczasowej rekompensaty, jeżeli:
  - a) Strona, przeciwko której wniesiono skargę, powiadamia Stronę skarżącą, że zastosowanie się do ustaleń zawartych w sprawozdaniu końcowym nie jest możliwe;

- b) Strona, przeciwko której wniesiono skargę, nie powiadomi o jakichkolwiek środkach podjętych w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego lub środkach, które zamierza podjąć w tym celu w terminie, o którym mowa w art. 38.14, lub nie powiadomi o jakichkolwiek środkach podjętych w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego przed upływem rozsądnego terminu, o którym mowa w art. 38.15;
  - c) zespół orzekający stwierdzi, że nie podjęto żadnych środków zgodnie z art. 38.16 w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego; lub
  - d) zespół orzekający stwierdzi, że środki podjęte w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego zgodnie z art. 38.16 są niezgodne z postanowieniami niniejszej części niniejszej Umowy.
2. W każdych okolicznościach, o których mowa w ust. 1 lit. a), b), c) i d), Strona skarżąca może powiadomić Stronę, przeciwko której wniesiono skargę, o swoim zamiarze zawieszenia obowiązków wynikających z postanowień niniejszej części niniejszej Umowy, jeżeli:
- a) Strona skarżąca postanowi, że nie wystąpi z wnioskiem na podstawie ust. 1; lub
  - b) Strona skarżąca złożyła wniosek na podstawie ust. 1, a Strony nie osiągnęły porozumienia w sprawie tymczasowej rekompensaty w terminie 20 dni po dniu upływu rozsądnego terminu, o którym mowa w art. 38.15, lub doręczenia decyzji przez zespół orzekający na podstawie art. 38.16.
3. Strona skarżąca może zawiesić obowiązki 10 dni po dniu doręczenia powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, chyba że Strona, przeciwko której wniesiono skargę, złożyła wniosek na podstawie ust. 6.

4. Zakres zawieszenia obowiązków nie może przekraczać zakresu równoważnego zniweczeniu lub naruszeniu korzyści spowodowanemu naruszeniem. W powiadomieniu, o którym mowa w ust. 2, określa się zakres zamierzonego zawieszenia obowiązków.

5. Rozważając, które obowiązki należy zawiesić, Strona skarżąca powinna w pierwszej kolejności dążyć do zawieszenia obowiązków w tym samym sektorze lub sektorach, na które ma wpływ środek uznany przez zespół orzekający za niezgodny z postanowieniami niniejszej części niniejszej Umowy. Zawieszenie obowiązków może zostać zastosowane do sektora lub sektorów objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy innych niż sektor lub sektory, w których zespół orzekający stwierdził zniweczenie lub naruszenie korzyści, w szczególności jeśli Strona skarżąca jest zdania, że takie zawieszenie w innym sektorze lub sektorach jest wykonalne lub skuteczne w nakłanianiu do zapewnienia zgodności.

6. Jeżeli Strona, przeciwko której wniesiono skargę, uzna, że zgłoszony zakres zawieszenia obowiązków wykracza poza zakres równoważny zniweczeniu lub naruszeniu korzyści spowodowanemu naruszeniem, Strona ta przed upływem terminu przewidzianego w ust. 3 może złożyć pisemny wniosek do zespołu orzekającego w pierwotnym składzie o podjęcie decyzji w tej kwestii. Zespół orzekający doręcza Stronom swoją decyzję dotyczącą zakresu zawieszenia obowiązków w terminie 30 dni po dniu złożenia wniosku. Strona skarżąca nie może zawiesić jakichkolwiek obowiązków przed doręczeniem decyzji przez zespół orzekający. Zawieszenie obowiązków musi być zgodne z tą decyzją.

7. Zawieszenie obowiązków lub rekompensata, o których mowa w niniejszym artykule, mają charakter tymczasowy i nie mogą być stosowane po:

- a) znalezieniu przez Strony wspólnie uzgodnionego rozwiązania na podstawie art. 38.32;
- b) uzgodnieniu przez Strony, że środek podjęty w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego zapewnia przestrzeganie postanowień niniejszej części niniejszej Umowy przez Stronę, przeciwko której wniesiono skargę; lub

- c) wycofaniu lub zmianie wszelkich środków podjętych w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego, które zespół orzekający uznał za niezgodne z postanowieniami niniejszej części niniejszej Umowy, tak aby zapewnić przestrzeganie tych postanowień przez Stronę, przeciwko której wniesiono skargę.

#### ARTYKUŁ 38.18

##### Przeгляд środków podjętych w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego po zastosowaniu tymczasowych środków zaradczych

1. Strona, przeciwko której wniesiono skargę, powiadamia Stronę skarżącą o wszelkich środkach, które podjęła w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego po zawieszeniu obowiązków lub po zastosowaniu tymczasowej rekompensaty, stosownie do przypadku. Z wyjątkiem przypadków, w których mowa w ust. 2, Strona skarżąca kończy zawieszenie obowiązków w terminie 30 dni po dniu doręczenia tego powiadomienia. W przypadkach, w których zastosowano rekompensatę, oraz z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 2, Strona, przeciwko której wniesiono skargę, może zakończyć stosowanie takiej rekompensaty w terminie 30 dni po dniu doręczenia swojego powiadomienia o zastosowaniu się.
2. Jeżeli w terminie 30 dni po dniu doręczenia powiadomienia Strony nie osiągną porozumienia co do tego, czy środek zgłoszony zgodnie z ust. 1 zapewnia przestrzeganie postanowień niniejszej części niniejszej Umowy przez Stronę, przeciwko której wniesiono skargę, Strona skarżąca może złożyć pisemny wniosek do zespołu orzekającego w pierwotnym składzie o podjęcie decyzji w tej kwestii. Zespół orzekający doręcza swoją decyzję Stronom w terminie 46 dni po dniu złożenia wniosku. Jeżeli zespół orzekający stwierdzi, że środek podjęty w celu zastosowania się do sprawozdania końcowego jest zgodny z postanowieniami niniejszej części niniejszej Umowy, zawieszenie obowiązków lub rekompensata, stosownie do przypadku, ulega zakończeniu. W stosownych przypadkach Strona skarżąca dostosowuje zakres zawieszenia obowiązków lub poziom rekompensaty w świetle decyzji zespołu orzekającego.

3. Jeżeli Strona, przeciwko której wniesiono skargę, uzna, że zakres zawieszenia wdrożony przez Stronę skarżącą wykracza poza zakres równoważny zniweczeniu lub naruszeniu korzyści spowodowanemu naruszeniem, może złożyć pisemny wniosek do zespołu orzekającego w pierwotnym składzie o podjęcie decyzji w tej kwestii.

#### ARTYKUŁ 38.19

##### Zastępowanie członków zespołu orzekającego

Jeżeli członek zespołu orzekającego nie jest w stanie uczestniczyć w postępowaniu przed zespołem orzekającym na podstawie niniejszej sekcji, wycofuje się lub musi być zastąpiony ze względu na nieprzestrzeganie wymogów określonych w załączniku 38-B, powołuje się nowego członka zespołu orzekającego zgodnie z art. 38.6. Termin przedstawienia sprawozdania lub decyzji, o których mowa w tej sekcji, przedłuża się o czas niezbędny do powołania nowego członka zespołu orzekającego.

#### ARTYKUŁ 38.20

##### Regulamin wewnętrzny

1. Postępowanie przed zespołem orzekającym na podstawie niniejszej sekcji reguluje niniejszy rozdział oraz załącznik 38-A.
2. Wszelkie posiedzenia zespołu orzekającego są jawne, chyba że w załączniku 38-A określono inaczej.

## ARTYKUŁ 38.21

### Zawieszenie i zakończenie

1. Na wspólny wniosek Stron zespół orzekający może w dowolnej chwili zawiesić swoje prace na uzgodniony przez Strony okres, nieprzekraczający 12 kolejnych miesięcy.
2. Zespół orzekający wznawia prace przed końcem okresu zawieszenia na pisemny wniosek obu Stron lub na koniec okresu zawieszenia na pisemny wniosek którejkolwiek ze Stron. Strona występująca z wnioskiem odpowiednio powiadamia drugą Stronę. Jeżeli Strona nie wystąpi z wnioskiem o wznowienie prac zespołu orzekającego po upływie okresu zawieszenia, uprawnienia zespołu orzekającego wygasają, a procedura rozstrzygnięcia sporów zostaje zakończona.
3. W przypadku zawieszenia prac zespołu orzekającego na podstawie niniejszego artykułu odpowiednie terminy określone w niniejszej sekcji przedłużona się o okres odpowiadający okresowi zawieszenia prac zespołu orzekającego.

## ARTYKUŁ 38.22

### Prawo do uzyskiwania informacji

1. Na wniosek Strony lub ze swojej własnej inicjatywy zespół orzekający może starać się o uzyskanie od Stron informacji, które uzna za niezbędne i odpowiednie. Strony udzielają bezzwłocznej i pełnej odpowiedzi na każdy wniosek zespołu orzekającego o udzielenie takich informacji.

2. Na wniosek Strony lub ze swojej własnej inicjatywy zespół orzekający może starać się o uzyskanie z dowolnego źródła informacji, które uzna za niezbędne i odpowiednie. Zespół orzekający ma również prawo do zasięgania opinii ekspertów, w tym uzyskania informacji i porad technicznych, jeżeli uzna to za stosowne, w stosownych przypadkach z zastrzeżeniem wszelkich warunków uzgodnionych przez Strony.
3. Zespół orzekający rozpatruje stanowiska *amicus curiae* przedłożone przez osoby fizyczne Strony lub osoby prawne mające siedzibę na terytorium Strony zgodnie z załącznikiem 38-A.
4. Wszelkie informacje uzyskane przez zespół orzekający na podstawie niniejszego artykułu ujawnia się Stronom, które mogą następnie przedstawiać uwagi do tych informacji.

## ARTYKUŁ 38.23

### Zasady interpretacji

1. Zespół orzekający interpretuje postanowienia niniejszej części niniejszej Umowy zgodnie ze zwyczajowymi zasadami interpretacji międzynarodowego prawa publicznego, w tym z zasadami określonymi w konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów.
2. Zespół orzekający uwzględnia również odpowiednie interpretacje zawarte w sprawozdaniach zespołów orzekających WTO i Organu Apelacyjnego przyjętych przez Organ Rozstrzygania Sporów WTO.



3. Sprawozdania i decyzje zespołu orzekającego nie mogą rozszerzać ani ograniczać praw i obowiązków Stron wynikających z niniejszej części niniejszej Umowy.

#### ARTYKUŁ 38.24

##### Sprawozdania i decyzje zespołu orzekającego

1. Obrady zespołu orzekającego są poufne. Zespół orzekający dokłada wszelkich starań, aby sporządzać sprawozdania i podejmować decyzje w drodze konsensu. Jeżeli nie jest to możliwe, zespół orzekający rozstrzyga sprawę większością głosów. Zdania odrębne opinie członków zespołu orzekającego nie mogą być w żadnym razie ujawniane.
2. Każda ze Stron podaje oświadczenia i sprawozdania zespołu orzekającego do wiadomości publicznej, z zastrzeżeniem ochrony informacji poufnych.
3. Sprawozdania i decyzje zespołu orzekającego są bezwarunkowo przyjmowane przez Strony. Nie mogą one tworzyć jakichkolwiek praw lub obowiązków dla osób.
4. Zgodnie z załącznikiem 38-A zespół orzekający i Strony traktują wszelkie informacje przekazane zespołowi orzekającemu przez Stronę jako poufne.

## SEKCJA D

### MECHANIZM MEDIACJI

#### ARTYKUŁ 38.25

##### Cel

1. Celem mechanizmu mediacji jest ułatwienie znalezienia wspólnie uzgodnionego rozwiązania w drodze kompleksowego i szybkiego postępowania przy wsparciu mediatora.
2. Postępowanie mediacyjne można wszcząć wyłącznie za obopólnym porozumieniem Stron w celu poszukiwania wspólnie uzgodnionych rozwiązań i rozważenia przez mediatora wszelkich opinii doradczych i proponowanych rozwiązań.

#### ARTYKUŁ 38.26

##### Wszczęcie postępowania mediacyjnego

1. Strona (zwana dalej „Stroną występującą z wnioskiem”) może w dowolnym momencie zwrócić się do drugiej Strony (zwanej dalej „Stroną odpowiadającą”) z pisemnym wnioskiem o wszczęcie postępowania mediacyjnego w odniesieniu do dowolnego środka Strony odpowiadającej, w odniesieniu do którego podnoszony jest zarzut jego negatywnego wpływu na handel lub inwestycje między Stronami.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, musi być wystarczająco szczegółowy, aby w jasny sposób przedstawić zastrzeżenia Strony występującej z wnioskiem oraz musi:

- a) wskazywać sporny środek;
- b) zawierać zestawienie negatywnych skutków, które, według Strony występującej z wnioskiem, taki środek powoduje lub będzie powodował w odniesieniu do handlu lub inwestycji między Stronami; oraz
- c) zawierać wyjaśnienie, w jaki sposób według Strony występującej z wnioskiem takie skutki są związane z danym środkiem.

3. Strona odpowiadająca pozytywnie rozpatruje wniosek i udziela Stronie występującej z wnioskiem odpowiedzi na piśmie, uznając lub odrzucając wniosek, w terminie 10 dni po dniu jego złożenia. W przeciwnym razie wniosek uznaje się za odrzucony.

#### ARTYKUŁ 38.27

#### Wybór mediatora

1. Strony dokładają starań, aby wyznaczyć mediatora w terminie 14 dni po dniu wszczęcia postępowania mediacyjnego.

2. W przypadku gdy Strony nie są w stanie osiągnąć porozumienia w kwestii wyznaczenia mediatora w terminie określonym w ust. 1 niniejszego artykułu, którakolwiek ze Stron może wystąpić z wnioskiem do współprzewodniczącego Wspólnego Komitetu reprezentującego Stronę występującą z wnioskiem o wyznaczenie mediatora w drodze losowania, w terminie pięciu dni po dniu złożenia wniosku, z części listy dotyczącej przewodniczących sporządzonej na podstawie art. 38.8 ust. 1 lit. c). Współprzewodniczący Wspólnego Komitetu reprezentujący Stronę występującą z wnioskiem może delegować taki wybór mediatora w drodze losowania.
3. Jeżeli część listy dotycząca przewodniczących, o której mowa w art. 38.8 ust. 1 lit. c), nie została jeszcze sporządzona w momencie złożenia wniosku na podstawie art. 38.26, mediatora wybiera się w drodze losowania spośród osób, które zostały formalnie zaproponowane przez jedną ze Stron lub obie Strony do tej części listy.
4. Mediator nie może być obywatelem którejkolwiek ze Stron ani osobą zatrudnioną przez którąkolwiek ze Stron, chyba że Strony uzgodnią inaczej.
5. Mediator musi przestrzegać załącznika 38-B.

## ARTYKUŁ 38.28

### Zasady dotyczące postępowania mediacyjnego

1. W terminie 10 dni po dniu wyznaczenia mediatora Strona występująca z wnioskiem przekazuje mediatorowi i Stronie odpowiadającej szczegółowy pisemny opis swoich zastrzeżeń, w szczególności dotyczących funkcjonowania danego środka i jego możliwych negatywnych skutków na handel lub inwestycje. W terminie 20 dni po dniu przekazania takiego opisu Strona odpowiadająca może przekazać pisemne uwagi dotyczące tego opisu. W swoim opisie lub uwagach każda ze Stron może zawrzeć wszelkie informacje, które uzna za istotne.
2. Mediator w przejrzysty sposób pomaga Stronom w osiągnięciu jasności w odniesieniu do spornego środka i jego możliwych negatywnych skutków dla handlu lub inwestycji między Stronami. Mediator może w szczególności organizować spotkania między Stronami, konsultować się ze Stronami wspólnie lub indywidualnie, zwrócić się o pomoc do odpowiednich ekspertów i zainteresowanych stron lub konsultować się z nimi oraz zapewniać wszelkie dodatkowe wsparcie, o które wystąpią Strony. Zanim mediator zwróci się o pomoc do odpowiednich ekspertów i zainteresowanych stron lub skonsultuje się z nimi, przeprowadza konsultacje ze Stronami.
3. Mediator może zaoferować porady oraz zaproponować rozwiązanie do rozważenia przez Strony. Strony mogą zaakceptować lub odrzucić proponowane rozwiązanie lub uzgodnić inne rozwiązanie. Mediator nie może doradzać ani wyrażać uwag w kwestii zgodności spornego środka z niniejszą częścią niniejszej Umowy.

4. Postępowanie mediacyjne odbywa się na terytorium Strony odpowiadającej lub, za obopólną zgodą Stron, w jakimkolwiek innym miejscu lub w jakimkolwiek inny sposób.
5. Strony dokładają starań, aby osiągnąć wspólnie uzgodnione rozwiązanie w terminie 60 dni po dniu wyznaczenia mediatora. Do czasu uzgodnienia ostatecznego rozwiązania Strony mogą rozważyć ewentualne rozwiązania tymczasowe, w szczególności w przypadku, gdy środek dotyczy łatwo psujących się towarów lub towarów lub usług sezonowych.
6. Na wniosek którejkolwiek ze Stron mediator przedstawia Stronom projekt sprawozdania merytorycznego przedstawiający:
  - a) krótkie podsumowanie dotyczące danego spornego środka;
  - b) zastosowane procedury; oraz
  - c) w stosownych przypadkach – wszelkie wspólnie uzgodnione rozwiązania, w tym możliwe rozwiązania tymczasowe.
7. Mediator umożliwia Stronom przedstawianie uwag do projektu sprawozdania merytorycznego przez okres 15 dni po dniu przedstawienia projektu takiego sprawozdania. Po rozpatrzeniu otrzymanych uwag Strony mediator przekazuje Stronom, w terminie 15 dni po otrzymaniu uwag, ostateczne sprawozdanie merytoryczne. Projekt sprawozdania merytorycznego i ostateczne sprawozdanie merytoryczne nie mogą zawierać jakiegokolwiek interpretacji postanowień niniejszej części niniejszej Umowy.

8. Postępowanie mediacyjne kończy się:
- a) przyjęciem przez Strony wspólnie uzgodnionego rozwiązania, w dniu powiadomienia o tym mediatora;
  - b) za obopólną zgodą Stron na dowolnym etapie postępowania, w dniu powiadomienia mediatora o takim porozumieniu;
  - c) wydaniem przez mediatora po konsultacji ze Stronami pisemnego oświadczenia stwierdzającego, że dalsze próby mediacji byłyby bezskuteczne, w dniu powiadomienia Stron o wydaniu takiego oświadczenia; lub
  - d) wydaniem przez Stronę pisemnego oświadczenia po przeanalizowaniu możliwości osiągnięcia wspólnie uzgodnionych rozwiązań w ramach postępowania mediacyjnego oraz po rozważeniu przez mediatora wszelkich opinii doradczych i proponowanych rozwiązań, w dniu powiadomienia mediatora oraz drugiej Strony o takim oświadczeniu.

#### ARTYKUŁ 38.29

##### Poufność

O ile Strony nie uzgodnią inaczej, wszystkie etapy postępowania mediacyjnego, w tym wszelkie porady lub zaproponowane rozwiązanie, są poufne. Strona może podać do wiadomości publicznej informację o tym, że odbywa się mediacja.

## ARTYKUŁ 38.30

### Związek z procedurami rozstrzygania sporów

1. Postępowanie mediacyjne pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z sekcji B i C lub z procedur rozstrzygania sporów przewidzianych w jakichkolwiek innych umowach.
2. W ramach innych procedur rozstrzygania sporów na podstawie niniejszej Umowy lub jakiegokolwiek innej umowy Strona nie może powoływać się na następujące kwestie ani przedstawiać ich jako dowód, a kwestie te nie mogą być brane pod uwagę przez zespół orzekający:
  - a) stanowiska zajęte przez drugą Stronę w czasie postępowania mediacyjnego lub informacje zgromadzone wyłącznie na podstawie art. 38.28 ust. 2;
  - b) fakt, że druga Strona wykazała gotowość do akceptacji rozwiązania dotyczącego środka objętego mediacją; lub
  - c) porady udzielone lub propozycje złożone przez mediatora.
3. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, mediator nie może być członkiem zespołu orzekającego w procedurach rozstrzygania sporów na podstawie niniejszej Umowy ani jakiegokolwiek innej umowy dotyczących tej samej kwestii, w odniesieniu do której był on mediatorem.



## SEKCJA E

### POSTANOWIENIA WSPÓLNE

#### ARTYKUŁ 38.31

##### Wezwanie do udzielenia informacji

1. Przed złożeniem wniosku o konsultacje lub mediacje na podstawie, odpowiednio, art. 38.4 lub art. 38.26, Strona może wezwać drugą Stronę do udzielenia informacji dotyczących środka, w odniesieniu do którego podnoszony jest zarzut jego negatywnego wpływu na handel lub inwestycje między Stronami. Strona, do której zwrócono się z takim wezwaniem, udziela w terminie 20 dni po dniu doręczenia wezwania pisemnej odpowiedzi z uwagami odnoszącymi się do informacji, których udzielenia dotyczy wezwanie.
2. Jeżeli Strona, do której skierowano wezwanie, uzna, że nie będzie w stanie udzielić odpowiedzi w terminie 20 dni po dniu doręczenia wezwania, bezzwłocznie powiadamia o tym drugą Stronę, podając przyczyny opóźnienia i przewidywany najkrótszy termin, w jakim będzie w stanie udzielić odpowiedzi.
3. Zwykle oczekuje się, że Strona zwróci się z wezwaniem o udzielenie informacji zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu przed złożeniem wniosku o konsultacje lub mediacje na podstawie, odpowiednio, art. 38.4 lub 38.26.

## ARTYKUŁ 38.32

### Wspólnie uzgodnione rozwiązanie

1. Strony mogą w dowolnym czasie osiągnąć wspólnie uzgodnione rozwiązanie w odniesieniu do wszelkich sporów, o których mowa w art. 38.2.
2. Jeżeli wspólnie uzgodnione rozwiązanie zostanie osiągnięte w ramach prac zespołu orzekającego lub postępowania mediacyjnego, Strony wspólnie powiadamiają o takim rozwiązaniu, odpowiednio, przewodniczącego zespołu orzekającego lub mediatora. Po takim powiadomieniu postępowanie przed zespołem orzekającym lub mediacja zostają zakończone.
3. Każda ze Stron natychmiast lub w uzgodnionym terminie, stosownie do przypadku, podejmuje środki niezbędne do wdrożenia wspólnie uzgodnionego rozwiązania.
4. Nie później niż z upływem uzgodnionego terminu Strona wdrażająca powiadamia drugą Stronę na piśmie o wszelkich środkach, które podjęła w celu wdrożenia wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

## ARTYKUŁ 38.33

### Terminy

1. Wszystkie terminy określone w niniejszym rozdziale liczy się od dnia następującego po czynności, do której się odnoszą.

2. Każdy termin, o którym mowa w niniejszym rozdziale, może zostać zmieniony za porozumieniem Stron.
3. Zgodnie z sekcją C zespół orzekający może w dowolnym czasie zaproponować Stronom zmianę dowolnego terminu, o którym mowa w niniejszym rozdziale, podając uzasadnienie.

#### ARTYKUŁ 38.34

##### Koszty

1. Każda ze Stron ponosi swoje wydatki wynikające z udziału w postępowaniu przed zespołem orzekającym lub postępowaniu mediacyjnym.
2. Strony dzielą między siebie i na równych zasadach wydatki wynikające z kwestii organizacyjnych, w tym koszty wynagrodzenia i wydatki członków zespołu orzekającego i mediatora. Wynagrodzenie członków zespołu orzekającego ustala się zgodnie z załącznikiem 38-A. Zasady dotyczące wynagrodzenia członków zespołu orzekającego określone w załączniku 38-A stosuje się odpowiednio do mediatorów.

#### ARTYKUŁ 38.35

##### Zmiany w załącznikach

Wspólna Rada może przyjąć decyzję o zmianie załączników 38-A i 38-B, na podstawie art. 8.5 ust. 1 lit. a).

## ROZDZIAŁ 39

### WYJĄTKI

#### ARTYKUŁ 39.1

##### Wyjątki o charakterze ogólnym

1. Do celów rozdziałów 9, 11, 15, 26 i 29 oraz rozdziału 17 sekcja B<sup>1</sup> niniejszej Umowy, art. XX GATT 1994, wraz z uwagami i postanowieniami uzupełniającymi do niego, zostaje odpowiednio włączony do niniejszej Umowy i stanowi jej część.
  
2. Z zastrzeżeniem wymogu, aby takich środków nie stosowano w sposób, który stanowiłby środek arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między państwami, na których terytorium panują podobne warunki, lub ukryte ograniczenie dla liberalizacji inwestycji lub handlu usługami, żadne z postanowień rozdziału 15, rozdziałów 18–27<sup>2</sup>, rozdziału 29 lub rozdziału 17 sekcja B<sup>3</sup> niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako uniemożliwiające wprowadzanie lub egzekwowanie przez którąkolwiek ze Stron środków:
  - a) niezbędnych do ochrony bezpieczeństwa publicznego lub moralności publicznej lub utrzymania porządku publicznego<sup>4</sup>;

---

<sup>1</sup> Niniejsze postanowienie nie ma zastosowania do art. 17.10.

<sup>2</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być interpretowane jako ograniczające prawa określone w załączniku 17-E.

<sup>3</sup> Niniejsze postanowienie nie ma zastosowania do art. 17.10.

<sup>4</sup> Powołanie się na wyjątki określone w niniejszej literze jest możliwe tylko w przypadku, gdy występuje rzeczywiste i dostatecznie poważne zagrożenie dla jednego z podstawowych interesów społecznych.

- b) niezbędnych do ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin;
- c) niezbędnych do zapewnienia przestrzegania przepisów ustawowych lub wykonawczych, które nie są sprzeczne z niniejszą częścią niniejszej Umowy, w tym odnoszących się do:
  - (i) zapobiegania podstępny i oszukańczym praktykom lub postępowania ze skutkami niewykonania umów;
  - (ii) ochrony prywatności w zakresie przetwarzania i rozpowszechniania danych osobowych oraz ochrony poufności ich osobistych akt i rachunków; lub
  - (iii) bezpieczeństwa.

3. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strony rozumieją, że w zakresie, w jakim takie środki są niezgodne z postanowieniami rozdziałów niniejszej części niniejszej Umowy, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu:

- a) środki, o których mowa w art. XX lit. b) GATT 1994 oraz w ust. 2 lit. b) niniejszego artykułu, obejmują środki ochrony środowiska, które są niezbędne do ochrony życia i zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin;

- b) art. XX lit. g) GATT 1994 ma zastosowanie do środków służących zachowaniu wyczerpywalnych żywych i nieożywionych zasobów naturalnych; oraz
- c) środki podjęte w celu wykonania wielostronnych umów środowiskowych mogą wchodzić w zakres stosowania art. XX lit. b) lub g) GATT 1994 lub ust. 2 lit. b) niniejszego artykułu.

4. Zanim Strona zastosuje jakikolwiek środek przewidziany w art. XX lit. i) oraz j) GATT 1994, przekazuje drugiej Stronie wszystkie odpowiednie informacje z myślą o znalezieniu rozwiązania akceptowalnego dla Stron. Jeżeli w terminie 30 dni od przekazania odpowiednich informacji nie uda się znaleźć akceptowalnego rozwiązania, Strona zamierzająca zastosować dany środek może ten środek zastosować. W przypadku gdy wyjątkowe i krytyczne okoliczności wymagające natychmiastowego działania uniemożliwiają wcześniejsze przekazanie i zbadanie informacji, Strona zamierzająca zastosować dane środki może natychmiast zastosować wszelkie środki ostrożności niezbędne do zaradzenia sytuacji. Strona ta natychmiast informuje drugą Stronę o zastosowaniu takich środków.

## ARTYKUŁ 39.2

### Wyjątki dotyczące bezpieczeństwa

Art. 41.4 ma zastosowanie do niniejszej części niniejszej Umowy.

## ARTYKUŁ 39.3

### Podatki

1. Do celów niniejszego artykułu:
  - a) „rezydencja” oznacza rezydencję do celów podatkowych;
  - b) „umowa podatkowa” oznacza umowę w sprawie unikania podwójnego opodatkowania lub jakąkolwiek inną umowę międzynarodową lub jakiekolwiek inne porozumienie międzynarodowe dotyczące w całości lub głównie opodatkowania, których jakiekolwiek państwo członkowskie Unii, Unia Europejska lub Chile są stronami; oraz
  - c) „środek podatkowy” oznacza środek mający na celu zastosowanie prawa podatkowego Unii Europejskiej, któregośkolwiek państwa członkowskiego lub Chile.
2. Niniejsza część niniejszej Umowy ma zastosowanie do środków podatkowych tylko w takim zakresie, w jakim ich stosowanie jest niezbędne do zapewnienia skuteczności postanowień niniejszej części niniejszej Umowy.

3. Żadne z postanowień niniejszej części Umowy nie ma wpływu na prawa i obowiązki Unii Europejskiej, lub jej państw członkowskich, lub Chile wynikające z jakichkolwiek umów podatkowych. W przypadku jakiegokolwiek niezgodności między niniejszą częścią niniejszej Umowy a jakąkolwiek umową podatkową pierwszeństwo w zakresie, którego dotyczy niezgodność, ma dana umowa podatkowa. W odniesieniu do umowy podatkowej między Unią Europejską lub jej państwami członkowskimi a Chile odpowiednie właściwe organy Unii Europejskiej lub jej państw członkowskich, z jednej strony, oraz odpowiednie właściwe organy Chile, z drugiej strony, na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy oraz tej umowy podatkowej wspólnie ustalają, czy istnieje jakakolwiek niezgodność między niniejszą częścią niniejszej Umowy a tą umową podatkową.

4. Żadnego obowiązku najwyższego uprzywilejowania wynikającego z niniejszej części niniejszej Umowy nie stosuje się w odniesieniu do korzyści przyznanej przez Unię Europejską, jej państwa członkowskie lub Chile na podstawie umowy podatkowej.

5. Z zastrzeżeniem wymogu, aby środków takich nie stosowano w sposób stanowiący arbitralną lub nieuzasadnioną dyskryminację między państwami, jeżeli na ich terytorium panują podobne warunki, lub ukryte ograniczenie w handlu i inwestycjach, żadne z postanowień niniejszej części niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako uniemożliwiające przyjęcie, utrzymanie lub egzekwowanie przez Stronę jakiegokolwiek środka mającego na celu zapewnienie sprawiedliwego lub skutecznego nakładania lub poboru podatków bezpośrednich, które:

- a) rozróżniają podatników, którzy nie są w takiej samej sytuacji, w szczególności ze względu na ich miejsce zamieszkania lub miejsce, w którym inwestują kapitał; lub
- b) mają na celu zapobieganie unikaniu zobowiązań podatkowych i uchylaniu się od nich na podstawie umowy podatkowej lub prawa podatkowego tej Strony.



## ARTYKUŁ 39.4

### Ujawnianie informacji

1. Żadne z postanowień niniejszej części Umowy nie może być interpretowane jako wymagające od Strony udostępnienia informacji poufnych, których ujawnienie utrudniłoby egzekwowanie prawa lub w inny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym lub które zaszkodziłoby uzasadnionym interesom handlowym poszczególnych przedsiębiorstw, państwowych lub prywatnych, z wyjątkiem sytuacji, w których zespół orzekający wymaga takich informacji poufnych w ramach postępowania w sprawie rozstrzygnięcia sporu na podstawie rozdziału 38. W takich przypadkach zespół orzekający zapewnia pełną ochronę poufności.
2. W przypadku gdy Strona przedkłada informacje uznawane na podstawie jej prawa za poufne Wspólnej Radzie, Wspólnemu Komitetowi, podkomitetom lub innym organom ustanowionym na podstawie niniejszej Umowy, druga Strona traktuje te informacje jako poufne, o ile Strona przedkładająca informacje nie postanowi inaczej.

## ARTYKUŁ 39.5

### Zwolnienia WTO

Jeżeli obowiązek wynikający z niniejszej części niniejszej Umowy jest zasadniczo równoważny obowiązkowi wynikającemu z porozumienia WTO, wszelkie środki podjęte zgodnie ze zwolnieniem przyjętym na podstawie art. IX porozumienia WTO uznaje się za zgodne z zasadniczo równoważnym obowiązkiem wynikającym z niniejszej części niniejszej Umowy.

## CZĘŚĆ IV

### OGÓLNE RAMY INSTYTUCJONALNE

#### ROZDZIAŁ 40

#### RAMY INSTYTUCJONALNE

##### ARTYKUŁ 40.1

##### Wspólna Rada

1. Strony niniejszym ustanawiają Wspólną Radę. Wspólna Rada nadzoruje wypełnianie celów niniejszej Umowy oraz jej wykonanie. Wspólna Rada bada wszelkie kwestie wynikłe w ramach niniejszej Umowy oraz wszelkie kwestie dwustronne lub międzynarodowe leżące we wspólnym interesie.
2. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, posiedzenie Wspólnej Rady odbywa się w ciągu roku od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy, a następnie co dwa lata, lub w jakimkolwiek terminie uzgodnionym przez Strony. Posiedzenia Wspólnej Rady odbywają się z osobistym udziałem członków lub przy użyciu dowolnych środków technologicznych, zgodnie z jej regulaminem wewnętrznym. Posiedzenia z osobistym udziałem członków odbywają się na przemian w Brukseli i w Santiago.

3. Wspólna Rada składa się, w przypadku Strony UE – z przedstawicieli na szczeblu ministerialnym, a w przypadku Chile – z ministra spraw zagranicznych, lub z osób przez nich wyznaczonych. W przypadku gdy Wspólna Rada działa w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu na podstawie art. 8.5, składa się ona z przedstawicieli Stron odpowiedzialnych za kwestie handlu i inwestycji.
4. Wspólna Rada jest uprawniona do przyjmowania decyzji w przypadkach określonych w niniejszej Umowie oraz do wydawania zaleceń, zgodnie z jej regulaminem wewnętrznym. Wspólna Rada przyjmuje swoje decyzje i wydaje zalecenia w drodze wzajemnego porozumienia. Decyzje są wiążące dla Stron, które podejmują wszelkie środki niezbędne do wykonania tych decyzji. Zalecenia nie mają mocy wiążącej.
5. Wspólnej Radzie współprzewodniczą przedstawiciele każdej ze Stron, zgodnie z jej regulaminem wewnętrznym, w zależności od konkretnych kwestii, które mają być rozstrzygane na danym posiedzeniu.
6. Na swoim pierwszym posiedzeniu Wspólna Rada ustanawia swój własny regulamin wewnętrzny oraz regulamin wewnętrzny Wspólnego Komitetu.
7. Wspólna Rada może delegować wszelkie swoje funkcje na rzecz Wspólnego Komitetu, w tym uprawnienie do przyjmowania wiążących decyzji oraz wydawania zaleceń.
8. Ponadto, gdy Wspólna Rada działa w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, zastosowanie ma art. 8.5.

## ARTYKUŁ 40.2

### Wspólny Komitet

1. Strony niniejszym ustanawiają Wspólny Komitet. Wspólny Komitet wspiera Wspólną Radę w wykonywaniu jej funkcji.
2. Wspólny Komitet jest odpowiedzialny za ogólne wykonanie niniejszej Umowy. Fakt rozpatrywania danej sprawy lub kwestii przez Wspólny Komitet nie uniemożliwia rozpatrzenia takiej sprawy lub kwestii przez Wspólną Radę.
3. Pierwsze posiedzenie Wspólnego Komitetu odbywa się w ciągu roku od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy, a następnie raz do roku, lub w jakimkolwiek terminie uzgodnionym przez Strony. Posiedzenia Wspólnego Komitetu odbywają się z osobistym udziałem członków lub przy użyciu dowolnych środków technologicznych, zgodnie z jego regulaminem wewnętrznym. Posiedzenia z osobistym udziałem członków odbywają się na przemian w Brukseli i w Santiago.
4. Wspólny Komitet składa się z przedstawicieli Stron i współprzewodniczą mu przedstawiciele każdej ze Stron, zgodnie z jego regulaminem wewnętrznym, w zależności od konkretnych kwestii, które mają być rozstrzygane na danym posiedzeniu.
5. W przypadku gdy Wspólny Komitet działa w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu na podstawie art. 8.6, składa się ona z przedstawicieli Stron odpowiedzialnych za kwestie handlu i inwestycji.

6. Wspólny Komitet jest uprawniony do przyjmowania decyzji w przypadkach określonych w niniejszej Umowie lub w przypadku, gdy takie uprawnienie zostało mu przekazane przez Wspólną Radę na podstawie art. 40.1 ust. 7. Wspólny Komitet jest także uprawniony do wydawania zaleceń, w tym również w przypadku, gdy takie uprawnienie zostało mu przekazane na podstawie art. 40.1 ust. 7. Wspólny Komitet przyjmuje decyzje i wydaje zalecenia w drodze wzajemnego porozumienia oraz zgodnie ze swoim regulaminem wewnętrznym. Wykonując przekazane mu uprawnienia, Wspólny Komitet przyjmuje decyzje i wydaje zalecenia zgodnie z regulaminem wewnętrznym Wspólnej Rady. Decyzje są wiążące dla Stron, które podejmują wszelkie środki niezbędne do wykonania tych decyzji. Zalecenia nie mają mocy wiążącej.

7. Ponadto, gdy Wspólny Komitet działa w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, zastosowanie ma art. 8.6.

#### ARTYKUŁ 40.3

##### Podkomitety i inne organy

1. Niniejszym ustanawia się Podkomitet ds. Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej w celu koordynowania i nadzorowania realizacji działań w zakresie współpracy podejmowanych w obszarach, o których mowa w części II niniejszej Umowy.

2. Podkomitety właściwe dla części III niniejszej Umowy ustanawia się na podstawie art. 8.8.

3. Wspólna Rada lub Wspólny Komitet mogą przyjąć decyzję o ustanowieniu dodatkowego podkomitetu lub innego organu. Wspólna Rada lub Wspólny Komitet mogą przydzielić podkomitetowi lub innemu organowi ustanowionemu na podstawie niniejszego ustępu zadania wchodzące w zakres ich kompetencji, aby pomóc w wykonywaniu ich odpowiednich funkcji oraz w celu realizacji określonych zadań lub rozwiązania określonych kwestii. Na podstawie niniejszego ustępu Wspólna Rada lub Wspólny Komitet może zmienić zadania przydzielone dowolnemu podkomitetowi lub innym organom powołanym do tych celów lub rozwiązać taki podkomitet lub organ.

4. Podkomitety i inne organy składają się z przedstawicieli Stron, a współprzewodniczy im przedstawiciel każdej ze Stron.

5. O ile niniejsza Umowa nie stanowi inaczej lub o ile Strony nie uzgodniły inaczej, podkomitety zbierają się w ciągu roku od dnia ich ustanowienia, a następnie na wniosek którejkolwiek ze Stron lub Wspólnej Rady lub Wspólnego Komitetu, na odpowiednim szczeblu. Podkomitety mogą również zbierać się z własnej inicjatywy, z zastrzeżeniem ich odpowiednich regulaminów wewnętrznych. Posiedzenia podkomitetów odbywają się z osobistym udziałem członków lub przy użyciu dowolnych środków technologicznych, zgodnie z ich odpowiednimi regulaminami wewnętrznymi. Posiedzenia z osobistym udziałem członków odbywają się na przemian w Brukseli i w Santiago.

6. O ile niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, podkomitety i inne organy składają sprawozdania ze swojej działalności Wspólnemu Komitetowi, regularnie, a także na wniosek Wspólnego Komitetu.

7. Fakt rozpatrywania danej sprawy lub kwestii przez którykolwiek z podkomitetów lub innych organów nie uniemożliwia rozpatrzenia takiej sprawy lub kwestii przez Wspólną Radę lub Wspólny Komitet.

8. Wspólna Rada lub Wspólny Komitet mogą ustanawiać regulaminy wewnętrzne podkomitetów i innych organów, jeśli uznają to za stosowne. Jeżeli Wspólna Rada lub Wspólny Komitet nie ustanowią takiego regulaminu wewnętrznego, stosuje się odpowiednio regulamin wewnętrzny Wspólnego Komitetu.

9. Podkomitety i inne organy mogą wydawać zalecenia zgodnie z ich odpowiednimi regulaminami wewnętrznymi. Podkomitety i inne organy wydają zalecenia w drodze wzajemnego porozumienia. Zalecenia podkomitetów i innych organów nie mają mocy wiążącej.

10. Podkomitet ds. Usług i Inwestycji ustanowiony na podstawie art. 8.8 ust. 1 może przyjmować decyzje lub dokonywać ustaleń zgodnie z art. 17.39. Podkomitet ds. Usług Finansowych ustanowiony na podstawie art. 8.8 ust. 1 może przyjmować decyzje lub dokonywać ustaleń zgodnie z art. 25.20. Podkomitety mogą przyjmować takie decyzje za obopólnym porozumieniem. Takie decyzje są wiążące dla Stron.

## ARTYKUŁ 40.4

### Wspólna Komisja Parlamentarna

1. Niniejszym ustanawia się Wspólną Komisję Parlamentarną. Składa się ona z posłów do Parlamentu Europejskiego i członków Kongresu Chile.
2. Wspólna Komisja Parlamentarna ustanawia swój własny regulamin wewnętrzny.
3. Wspólna Komisja Parlamentarna stanowi forum spotkań i wymiany poglądów oraz wspierania zacieśniania stosunków. Spotyka się ona dwa razy w roku.
4. Wspólna Komisja Parlamentarna jest informowana o decyzjach i zaleceniach Wspólnej Rady.
5. Wspólna Komisja Parlamentarna może wydawać zalecenia dla Wspólnej Rady dotyczące wykonywania niniejszej Umowy.



## ARTYKUŁ 40.5

### Udział społeczeństwa obywatelskiego

Każda ze Stron promuje udział społeczeństwa obywatelskiego w wykonywaniu niniejszej Umowy, w szczególności poprzez współpracę z odpowiednią wewnętrzną grupą konsultacyjną, o której mowa w art. 40.6, oraz z Forum Społeczeństwa Obywatelskiego, o którym mowa w art. 40.7.

## ARTYKUŁ 40.6

### Wewnętrzne grupy konsultacyjne

1. W terminie dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy każda ze Stron tworzy lub wyznacza wewnętrzną grupę konsultacyjną. Każda wewnętrzna grupa konsultacyjna stanowi zrównoważoną reprezentację przedstawicieli niezależnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji pozarządowych, związków zawodowych oraz organizacji przedsiębiorców i pracodawców. W tym celu każda ze Stron ustanawia swoje własne zasady mianowania, aby ustalić skład odpowiedniej wewnętrznej grupy konsultacyjnej, zapewniając podmiotom z różnych sektorów możliwość dostępu do takiej grupy. Członkostwo w każdej wewnętrznej grupie konsultacyjnej odnawiane jest okresowo, zgodnie z zasadami powoływania członków ustanowionymi na podstawie niniejszego ustępu.
2. Każda ze Stron organizuje spotkanie ze swoją wewnętrzną grupą konsultacyjną co najmniej raz w roku w celu prowadzenia dyskusji na temat wykonywania niniejszej Umowy. Każda ze Stron może uwzględnić opinie lub zalecenia przedłożone przez jej wewnętrzną grupę konsultacyjną.

3. W celu promowania świadomości społecznej na temat swoich odpowiednich wewnętrznych grup konsultacyjnych każda ze Stron publikuje wykaz organizacji uczestniczących w jej wewnętrznej grupie konsultacyjnej, a także jej informacje kontaktowe.
4. Strony promują współpracę między wewnętrznymi grupami konsultacyjnymi za pomocą odpowiednich środków.

#### ARTYKUŁ 40.7

##### Forum Społeczeństwa Obywatelskiego

1. Strony promują regularną organizację Forum Społeczeństwa Obywatelskiego służącego do prowadzenia dialogu dotyczącego wykonywania niniejszej Umowy.
2. Strony zwołują posiedzenia Forum Społeczeństwa Obywatelskiego w drodze wzajemnego porozumienia. Zwołując posiedzenie Forum Społeczeństwa Obywatelskiego, każda ze Stron zaprasza przedstawicieli niezależnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego mających siedzibę na jej terytorium, w tym członków wewnętrznych grup konsultacyjnych, o których mowa w art. 40.6. Każda ze Stron promuje zrównoważoną reprezentację, umożliwiając udział organizacjom pozarządowym, związkom zawodowym oraz organizacjom przedsiębiorców i pracodawców. Każda organizacja ponosi koszty związane ze swoim uczestnictwem w Forum Społeczeństwa Obywatelskiego.

3. Przedstawiciele Stron uczestniczący w pracach Wspólnej Rady lub Wspólnego Komitetu biorą, w stosownych przypadkach, udział w posiedzeniach Forum Społeczeństwa Obywatelskiego. Strony, wspólnie lub indywidualnie, publikują wszelkie formalne oświadczenia złożone na Forum Społeczeństwa Obywatelskiego.

## ROZDZIAŁ 41

### POSTANOWIENIA OGÓLNE I KOŃCOWE

#### ARTYKUŁ 41.1

##### Definicja Stron

Do celów niniejszej Umowy:

- a) „Strona” oznacza:
  - (i) Unię Europejską lub jej państwa członkowskie, lub Unię Europejską i jej państwa członkowskie zgodnie z ich odpowiednimi obszarami kompetencji (zwaną dalej „Stroną UE”) lub
  - (ii) Chile; oraz
- b) „Strony” oznaczają Stronę UE i Chile.

## ARTYKUŁ 41.2

### Terytorialny zakres stosowania

1. Niniejsza Umowa ma zastosowanie:
  - a) w przypadku Strony UE – do terytoriów, na których stosuje się Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, na warunkach określonych w tych traktatach; oraz
  - b) w przypadku Chile – do obszarów lądowych, morskich i powietrznych podlegających suwerenności tego państwa oraz do wyłącznej strefy ekonomicznej i szelfu kontynentalnego, nad którymi Chile wykonuje suwerenne prawa lub jurysdykcję zgodnie z prawem międzynarodowym<sup>1</sup> oraz prawem Chile<sup>2</sup>.

Odniesienia do „terytorium” w niniejszej Umowie rozumie się w sposób, o którym mowa w niniejszym ustępie, chyba że w niniejszej Umowie wyraźnie przewidziano inaczej.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że prawo międzynarodowe obejmuje, w szczególności, Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawie morza sporządzoną w Montego Bay w dniu 10 grudnia 1982 r.

<sup>2</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku niezgodności między prawem Chile a prawem międzynarodowym pierwszeństwo ma prawo międzynarodowe.

2. W przypadku postanowień dotyczących traktowania taryfowego towarów, w tym reguł pochodzenia i tymczasowego zawieszenia takiego traktowania, niniejsza Umowa ma również zastosowanie do tych terytoriów obszaru celnego Unii Europejskiej w rozumieniu art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013<sup>1</sup>, których nie obejmuje ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu.

## ARTYKUŁ 41.3

### Wypełnianie obowiązków

1. Każda ze Stron podejmuje wszelkie środki ogólne i szczególne niezbędne do wypełniania swoich obowiązków wynikających z niniejszej Umowy.

2. Jeżeli Strona uzna, że druga Strona nie wypełniła któregokolwiek z obowiązków określonych w części III niniejszej Umowy, stosuje się szczególne mechanizmy przewidziane w części III niniejszej Umowy.

3. Jeżeli którakolwiek ze Stron uzna, że druga Strona nie wypełniła któregokolwiek z obowiązków opisanych w art. 1.2 ust. 2 lub art. 2.2 ust. 1 jako zasadnicze elementy, może podjąć odpowiednie środki. Do celów niniejszego ustępu „odpowiednie środki” mogą obejmować zawieszenie niniejszej Umowy, w całości lub w części.

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. UE L 269 z 10.10.2013, s. 1).

4. Jeżeli Strona uzna, że druga Strona nie wypełniła któregośkolwiek obowiązku wynikającego z niniejszej Umowy, oprócz tych wchodzących w zakres stosowania ust. 2 i 3 niniejszego artykułu, powiadamia o tym drugą Stronę. Strony przeprowadzają konsultacje pod auspicjami Wspólnej Rady w celu znalezienia obustronnie akceptowalnego rozwiązania. Wspólna Rada dąży do znalezienia jak najszybciej obustronnie akceptowalnego rozwiązania. Jeżeli Wspólna Rada nie znajdzie obustronnie akceptowalnego rozwiązania w terminie 60 dni od dnia powiadomienia, Strona powiadamiana może podjąć odpowiednie środki. Do celów niniejszego ustępu odpowiednie środki mogą obejmować zawieszenie wyłącznie części I, II i IV niniejszej Umowy.

5. Odpowiednie środki, o których mowa w ust. 3 i 4 niniejszego artykułu, podejmuje się z pełnym poszanowaniem prawa międzynarodowego oraz proporcjonalnie do niewykonania obowiązków wynikających z niniejszej Umowy. W pierwszej kolejności muszą zostać podjęte środki w najmniejszym stopniu zakłócające funkcjonowanie niniejszej Umowy.

#### ARTYKUŁ 41.4

##### Wyjątki dotyczące bezpieczeństwa

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako:
  - a) wymagające od Strony dostarczenia lub zapewnienia dostępu do jakichkolwiek informacji, których ujawnienie uważa ona za sprzeczne z jej podstawowymi interesami bezpieczeństwa;  
lub

- b) uniemożliwiającej Stronie podejmowanie jakiegokolwiek działania uznanego przez nią za niezbędne do ochrony jej podstawowych interesów bezpieczeństwa:
- (i) związanych z produkcją broni, amunicji i materiałów wojennych lub handlem nimi, oraz związanych z tego rodzaju handlem i transakcjami obejmującymi inne towary i materiały, usługi i technologie, a także związanych z działalnością gospodarczą prowadzoną bezpośrednio lub pośrednio w celu zaopatrywania obiektu wojskowego;
  - (ii) odnoszących się do materiałów rozszczepialnych i materiałów do syntezy jądrowej lub materiałów służących do ich uzyskania; lub
  - (iii) podjętych w czasie wojny lub innego zagrożenia w stosunkach międzynarodowych; lub
- c) uniemożliwiającej Stronie podejmowanie jakiegokolwiek działania na podstawie jej obowiązków wynikających z Karty Narodów Zjednoczonych w celu utrzymania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.

2. Strona informuje Wspólny Komitet w najszerszym możliwym zakresie o wszelkich działaniach podejmowanych przez tę Stronę na podstawie ust. 1 lit. b) i c) oraz o zakończeniu tych działań.

## ARTYKUŁ 41.5

### Wejście w życie i tymczasowe stosowanie

1. Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po dniu, w którym Strony poprzez ostatnie powiadomienie poinformują się nawzajem o zakończeniu ich odpowiednich procedur wewnętrznych wymaganych do wejścia w życie niniejszej Umowy.
2. Niezależnie od ust. 1 Strony mogą stosować niniejszą Umowę tymczasowo, w całości lub w części, zgodnie ze swoimi odpowiednimi procedurami wewnętrznymi.
3. Tymczasowe stosowanie rozpoczyna się pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dniu, w którym Strony powiadomiły się nawzajem o zakończeniu swoich odpowiednich procedur wewnętrznych, niezbędnych w tym celu, włączając w to potwierdzenie przez Chile, że zgadza się na tymczasowe stosowanie zaproponowanych przez Stronę UE części niniejszej Umowy.
4. Każda ze Stron może powiadomić drugą Stronę na piśmie o swoim zamiarze zakończenia tymczasowego stosowania niniejszej Umowy. Tymczasowe stosowanie ustaje z pierwszym dniem drugiego miesiąca następującego po tym powiadomieniu.
5. Podczas tymczasowego stosowania niniejszej Umowy Wspólna Rada i inne organy ustanowione na podstawie niniejszej Umowy mogą wykonywać swoje funkcje w odniesieniu do postanowień podlegających tymczasowemu stosowaniu. Wszelkie decyzje przyjęte w ramach wykonywania ich funkcji tracą moc z dniem, w którym zakończyło się tymczasowe stosowanie niniejszej Umowy zgodnie z ust. 4. Nie ma to wpływu na przeszłe skutki decyzji należycie wykonanych przed tym dniem.



6. W przypadku gdy zgodnie z ust. 2 i 3 postanowienie niniejszej Umowy jest tymczasowo stosowane przed wejściem w życie niniejszej Umowy, wszelkie zawarte w tym postanowieniu odniesienia do dnia wejścia w życie niniejszej Umowy należy rozumieć jako odniesienia do dnia, od którego Strony stosują to postanowienie zgodnie z ust. 3.

7. Powiadomienia dokonane zgodnie z niniejszym artykułem wysyła się, w przypadku Strony UE, do Sekretarza Generalnego Rady Unii Europejskiej, a w przypadku Chile – do Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

## ARTYKUŁ 41.6

### Zmiany

1. Strony mogą uzgodnić, na piśmie, zmianę niniejszej Umowy. Zmiany wchodzi w życie odpowiednio zgodnie z postanowieniami art. 41.5.

2. Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu Wspólna Rada może przyjmować decyzje o zmianie niniejszej Umowy w przypadkach, o których mowa w art. 8.5 ust. 1 lit. a) i art. 41.9 ust. 5.

## ARTYKUŁ 41.7

### Pozostałe uzgodnienia

1. Układ o stowarzyszeniu, w tym wszelkie decyzje podjęte na podstawie jego ram instytucjonalnych, przestaje obowiązywać i zostaje zastąpiony niniejszą Umową z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy.
2. Umowa przejściowa w sprawie handlu traci moc i zostaje zastąpiona niniejszą Umową z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy.
3. Odesłania do układu o stowarzyszeniu, w tym do wszelkich decyzji podjętych na podstawie jego ram instytucjonalnych, lub do Umowy przejściowej w sprawie handlu we wszystkich innych umowach i uzgodnieniach między Stronami traktuje się jako odesłania do niniejszej Umowy.
4. Strony mogą uzupełnić niniejszą Umowę poprzez zawarcie umów szczegółowych w którymkolwiek z obszarów współpracy objętych zakresem stosowania części II niniejszej Umowy. Takie umowy szczegółowe stanowią integralną część ogólnych stosunków dwustronnych regulowanych niniejszą Umową oraz podlegają wspólnym ramom instytucjonalnym.
5. Istniejące umowy dwustronne dotyczące szczególnych obszarów współpracy objętych zakresem stosowania części II niniejszej Umowy uznaje się za część ogólnych stosunków dwustronnych regulowanych niniejszą Umową oraz podlegają one wspólnym ramom instytucjonalnym.

6. Istniejące umowy wchodzące w zakres stosowania części III niniejszej Umowy przestają obowiązywać z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy.
7. Z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy wszelkie zalecenia wydane i decyzje przyjęte przez Radę ds. Handlu ustanowioną w Umowie przejściowej w sprawie handlu uznaje się za przyjęte przez Wspólną Radę ustanowioną na podstawie art. 40.1 niniejszej Umowy. Wszelkie zalecenia wydane i decyzje przyjęte przez Komitet ds. Handlu ustanowiony w Umowie przejściowej w sprawie handlu uznaje się za przyjęte przez Wspólny Komitet ustanowiony na podstawie art. 40.2 niniejszej Umowy.
8. Niezależnie od ust. 2 niniejszego artykułu:
- a) tymczasowe środki ochronne przyjęte zgodnie z art. 20.5 Umowy przejściowej w sprawie handlu, które obowiązują w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, stosuje się do czasu ich planowego wygaśnięcia;
  - b) dwustronne środki ochronne przyjęte zgodnie z rozdziałem 5 sekcja C Umowy przejściowej w sprawie handlu, które obowiązują w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, stosuje się do czasu ich planowego wygaśnięcia;
  - c) po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy procedury rozstrzygania sporów wszczęte już na podstawie art. 26.22 ust. 1 lub art. 31.5 Umowy przejściowej w sprawie handlu kontynuują się do czasu ich zakończenia; oraz

d) wiążący wynik każdej procedury rozstrzygnięcia sporów wszczętej na podstawie art. 26.22 ust. 1 lub art. 31.5 Umowy przejściowej w sprawie handlu pozostaje wiążący dla Stron po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

9. Strony nie mogą wszczynać na podstawie niniejszej Umowy postępowania w sprawie rozstrzygnięcia sporu w kwestiach, które stanowiły przedmiot sprawozdania końcowego zespołu orzekającego zgodnie z rozdziałami 26 i 31 Umowy przejściowej w sprawie handlu.

10. Okresy przejściowe, które zgodnie z Umową przejściową w sprawie handlu upłynęły już w całości lub w części, uwzględnia się przy obliczaniu okresów przejściowych przewidzianych w równoważnych postanowieniach niniejszej Umowy. Okresy przejściowe na podstawie niniejszej Umowy oblicza się począwszy od dnia wejścia w życie Umowy przejściowej w sprawie handlu.

11. Okresy proceduralne, które zgodnie z Umową przejściową w sprawie handlu upłynęły już w całości lub w części, uwzględnia się przy obliczaniu okresów proceduralnych przewidzianych w równoważnych postanowieniach niniejszej Umowy.

12. Umowa w sprawie handlu winem zawarta w załączniku V do układu o stowarzyszeniu (zwana dalej „Umową w sprawie handlu winem”) oraz Umowa w sprawie handlu napojami spirytusowymi i napojami aromatyzowanymi zawarta w załączniku VI do układu o stowarzyszeniu (zwana dalej „Umową w sprawie handlu napojami spirytusowymi”)¹, w tym wszystkie dodatki, zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, odpowiednio i jak następuje.

- a) odniesienia w Umowie w sprawie handlu winem i Umowie w sprawie handlu napojami spirytusowymi do mechanizmu rozstrzygania sporów, o którym mowa w części IV niniejszej Umowy, a także do kodeksu postępowania wymienionego w załączniku XVI do układu o stowarzyszeniu traktuje się jako odniesienia do mechanizmu rozstrzygania sporów przewidzianego, odpowiednio, w rozdziale 38 niniejszej Umowy i do kodeksu postępowania przewidzianego w załączniku 38-B do niniejszej Umowy;
- b) odniesienia w Umowie w sprawie handlu winem i Umowie w sprawie handlu napojami spirytusowymi do „Wspólnoty” traktuje się jako odniesienia do Strony UE;
- c) odniesienia w Umowie w sprawie handlu winem i Umowie w sprawie handlu napojami spirytusowymi do Komitetu Stowarzyszenia ustanowionego w układzie o stowarzyszeniu traktuje się jako odniesienia do Wspólnego Komitetu ustanowionego na podstawie art. 40.2 niniejszej Umowy, działającego w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu;
- d) odniesienia w Umowie w sprawie handlu winem i Umowie w sprawie handlu napojami spirytusowymi do załącznika IV układu o stowarzyszeniu traktuje się jako odniesienia do rozdziału 13 niniejszej Umowy;

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że data podpisania i data wejścia w życie Umowy w sprawie handlu winem i Umowy w sprawie handlu napojami spirytusowymi są takie same jak data podpisania i wejścia w życie układu o stowarzyszeniu.

- e) dla większej pewności należy wyjaśnić, że Wspólny Komitet ustanowiony na podstawie art. 30 Umowy w sprawie handlu winem i Wspólny Komitet ustanowiony na podstawie art. 17 Umowy w sprawie handlu napojami spirytusowymi funkcjonują nadal i kontynuują wykonywanie funkcji określonych w art. 29 Umowy w sprawie handlu winem i w art. 16 Umowy w sprawie handlu napojami spirytusowymi;
- f) dla większej pewności należy wyjaśnić, że art. 41.11 ust. 2 niniejszej Umowy stosuje się do Umowy w sprawie handlu winem i Umowy w sprawie handlu napojami spirytusowymi; oraz
- g) Umowa w sprawie handlu winem i Umowa w sprawie handlu napojami spirytusowymi zostają włączone do niniejszej Umowy i należy je rozumieć jako obejmujące wszelkie zmiany do Umowy w sprawie handlu winem i Umowy w sprawie handlu napojami spirytusowymi włączonych do Umowy przejściowej w sprawie handlu.

13. Wszelkie decyzje podjęte na podstawie ram instytucjonalnych Układu o stowarzyszeniu dotyczące Umowy w sprawie handlu winem i Umowy w sprawie handlu napojami spirytusowymi, które obowiązują w chwili wejścia w życie niniejszej Umowy uznaje się za przyjęte przez Wspólny Komitet ustanowiony na podstawie art. 40.2 niniejszej Umowy, działający w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu.

14. Strony mogą zmienić, w drodze wymiany listów, dodatki do Umowy w sprawie handlu winem i Umowy w sprawie handlu napojami spirytusowymi włączone do niniejszej Umowy<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Chile wprowadzi wszelkie zmiany do Umowy w sprawie handlu winem i Umowy w sprawie handlu napojami spirytusowymi włączonych do niniejszej Umowy w drodze *acuerdos de ejecución* (umów wykonawczych), zgodnie z prawem chilijskim.

## ARTYKUŁ 41.8

### Załączniki, dodatki, protokoły, uwagi i przypisy

Załączniki, dodatki, protokoły, uwagi i przypisy do niniejszej Umowy stanowią integralną część niniejszej Umowy.

## ARTYKUŁ 41.9

### Przyszłe przystąpienia do Unii Europejskiej

1. Strona UE powiadamia Chile o każdym wniosku o przystąpienie państwa trzeciego do Unii Europejskiej.
2. Strona UE powiadamia Chile o dacie podpisania oraz o dacie wejścia w życie każdego traktatu dotyczącego przystąpienia nowego państwa członkowskiego do Unii Europejskiej (zwanego dalej „traktatem o przystąpieniu”)
3. Nowe państwo członkowskie przystępuje do niniejszej Umowy zgodnie z warunkami ustanowionymi przez Wspólną Radę. Przystąpienie to staje się skuteczne od dnia przystąpienia nowego państwa członkowskiego do Unii Europejskiej.

4. Niezależnie od ust. 3 niniejszego artykułu, część III niniejszej Umowy ma zastosowanie między nowym państwem członkowskim a Chile od dnia przystąpienia tego nowego państwa członkowskiego do Unii Europejskiej.

5. W celu ułatwienia wykonania ust. 4 niniejszego artykułu, począwszy od dnia podpisania traktatu o przystąpieniu, Wspólny Komitet bada wszelkie skutki dla niniejszej Umowy wynikające z przystąpienia nowego państwa członkowskiego do Unii Europejskiej na podstawie art. 8.6 ust. 1 lit. f). Wspólna Rada przyjmuje decyzję w sprawie wszelkich niezbędnych zmian załączników do niniejszej Umowy oraz w sprawie wszelkich innych niezbędnych dostosowań, w tym środków przejściowych. Każda decyzja Wspólnej Rady przyjęta na podstawie niniejszego ustępu staje się skuteczna z dniem przystąpienia takiego nowego państwa członkowskiego do Unii Europejskiej.

#### ARTYKUŁ 41.10

##### Prawa prywatne

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako bezpośrednio przyznające osobom prawa lub nakładające na osoby obowiązki inne niż prawa i obowiązki powstałe między Stronami na podstawie prawa międzynarodowego publicznego ani jako umożliwiające bezpośrednie powoływanie się na niniejszą Umowę w systemach prawnych Stron.

2. Strona nie może przewidzieć w swoim prawie prawa do wniesienia skargi przeciwko drugiej Stronie z tytułu niezgodności środka drugiej Strony z niniejszą Umową.



## ARTYKUŁ 41.11

### Odniesienia do przepisów i innych umów

1. O ile nie przewidziano inaczej, w przypadku gdy postanowienia niniejszej Umowy odnoszą się do przepisów ustawowych i wykonawczych Strony, rozumie się, że te przepisy ustawowe i wykonawcze obejmują wszelkie zmiany do nich.
2. O ile w niniejszej Umowie nie przewidziano inaczej, w przypadku gdy postanowienia niniejszej Umowy odnoszą się do umów międzynarodowych lub gdy takie umowy do niej włączono, w całości lub w części, takie odniesienia należy rozumieć jako obejmujące zmiany do tych umów lub umowy je zastępujące wchodzące w życie w odniesieniu do obu Stron w dniu podpisania niniejszej Umowy lub po tym dniu.
3. W przypadku gdy w wyniku jakichkolwiek zmian lub umowy zastępującej, o których mowa w ust. 2, pojawi się jakakolwiek kwestia dotycząca wykonywania lub stosowania niniejszej Umowy, Strony mogą, na wniosek którejkolwiek ze Stron, skonsultować się ze sobą w celu znalezienia obustronnie zadowalającego rozwiązania.

## ARTYKUŁ 41.12

### Okres obowiązywania

Niniejsza Umowa obowiązuje przez czas nieokreślony.

## ARTYKUŁ 41.13

### Wypowiedzenie

Niezależnie od art. 41.12 każda ze Stron może powiadomić drugą Stronę o swoim zamiarze wypowiedzenia niniejszej Umowy. W przypadku Strony UE powiadomienie wysyła się do Sekretarza Generalnego Rady Unii Europejskiej, a w przypadku Chile – do Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Wypowiedzenie staje się skuteczne sześć miesięcy po dniu tego powiadomienia.

## ARTYKUŁ 41.14

### Teksty autentyczne

Niniejszą Umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach w językach: angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą Umowę.

HARMONOGRAMY ZNOSZENIA CEŁ

SEKCJA A

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Do celów niniejszego załącznika „rok 0” oznacza okres rozpoczynający się w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy oraz kończący się w dniu 31 grudnia tego samego roku kalendarzowego. „Rok 1” rozpoczyna się w dniu 1 stycznia roku następującego po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, przy czym każde kolejne obniżenie cła staje się skuteczne z dniem 1 stycznia każdego kolejnego roku.
2. Do celów niniejszego załącznika Układ ustanawiający stowarzyszenie między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony, podpisany w Brukseli w dniu 18 listopada 2002 r., ostatnio zmieniony trzecim protokołem dodatkowym do tego układu, podpisanym w Brukseli w dniu 29 czerwca 2017 r., określany jest jako „układ o stowarzyszeniu z 2002 r.”.

3. Towary pochodzące niewymienione w harmonogramie Strony do niniejszego załącznika będą w dalszym ciągu zwolnione z cła przy przywozie do tej Strony na podstawie uzgodnień zawartych w układzie o stowarzyszeniu z 2002 r. W odniesieniu do towarów pochodzących z Chile przywożonych do Unii Europejskiej, dotyczy to towarów klasyfikowanych do działów 5, 6, 9, 14, 25 do 28, 30, 31, 32, 34, 36, 37 i 39–97, lub pozycji 2901–2904, 2906–2942, 3301, 3303–3307, 3501, 3503, 3504, 3506, 3507, 3801–3808, 3810–3823, 3825 i 3826 systemu zharmonizowanego (w wersji zmienionej w dniu 1 stycznia 2017 r.). W odniesieniu do towarów pochodzących z Unii Europejskiej przywożonych do Chile, dotyczy to towarów klasyfikowanych do działów 1, 2, 5–9, 13, 14, 18, 20, 22 i 24–97 systemu zharmonizowanego (w wersji zmienionej w dniu 1 stycznia 2017 r.).

4. Dla towarów pochodzących drugiej Strony zawartych w harmonogramie każdej Strony do niniejszego załącznika, zastosowanie mają następujące kategorie obniżania lub znoszenia ceł zgodnie z art. 9.5:

- a) cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach w kategorii znoszenia ceł „0” w harmonogramie znoszenia ceł Strony zostają zniesione od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy;
- b) cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach w kategorii znoszenia ceł „3” w harmonogramie znoszenia ceł Strony zostają zniesione w czterech równych rocznych etapach, począwszy od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy i takie towary stają się bezcłowe od dnia 1 stycznia roku 3;

- c) cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach w kategorii znoszenia ceł „5” w harmonogramie znoszenia ceł Strony zostają zniesione w sześciu równych rocznych etapach, począwszy od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy i takie towary stają się bezcłowe od dnia 1 stycznia roku 5;
- d) cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach w kategorii znoszenia ceł „7” w harmonogramie znoszenia ceł Strony zostają zniesione w ośmiu równych rocznych etapach, począwszy od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy i takie towary stają się bezcłowe od dnia 1 stycznia roku 7;
- e) cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach w kategorii znoszenia ceł „7\*\*” w harmonogramie znoszenia ceł Chile w dodatku 9-2 zostają zniesione w trzech równych rocznych etapach, począwszy od dnia 1 stycznia roku 5 i takie towary stają się bezcłowe od dnia 1 stycznia roku 7;
- f) składnik *ad valorem* cła na towary pochodzące przewidziane w pozycjach należących do kategorii znoszenia ceł „0+EP” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 zostaje zniesiony od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy; znoszenie ceł ma zastosowanie wyłącznie do cła *ad valorem*; Cło specyficzne na towary pochodzące uruchamiane w sytuacji, gdy cena importowa spada poniżej ceny wejścia, zostaje utrzymane;

- g) należności celne za towary pochodzące przewidziane w harmonogramie znoszenia ceł Strony w pozycjach objętych kategorią znoszenia ceł „E” są wyłączone ze znoszenia ceł.
5. Stawkę podstawową cła służącą ustaleniu przejściowej stawki cła objętej procesem znoszenia ceł dla danej pozycji stanowi stawka celna stosowana względem kraju najbardziej uprzywilejowanego stosowana w dniu 1 stycznia 2018 r. lub stawka preferencyjna określona w układzie o stowarzyszeniu z 2002 r., w zależności od tego, która z nich jest niższa.
6. Do celów znoszenia ceł zgodnie z art. 9.5 przejściowa stawka cła objęta procesem znoszenia ceł jest zaokrąglana w dół, przynajmniej do najbliższej dziesiątej punktu procentowego lub – jeżeli stawka cła jest wyrażona w jednostkach pieniężnych – przynajmniej do najbliższej 0,01 urzędowej jednostki pieniężnej Strony.
7. W przypadku pozycji oznaczonych adnotacją „TRQ” w harmonogramie znoszenia ceł Strony, kategoria znoszenia ceł ma zastosowanie do przywozu towarów spoza kontyngentu taryfowego określonego w sekcji B.
8. Niniejszy załącznik opiera się na nomenklaturze systemu zharmonizowanego (HS), w wersji zmienionej w dniu 1 stycznia 2017 r.

## SEKCJA B

### KONTYNGENTY TARYFOWE

Do celów zarządzania w roku 0 kontyngentem taryfowym (TRQ) ustanowionym na mocy niniejszego załącznika, Strony obliczają wielkość tego kontyngentu taryfowego poprzez odliczenie określonej proporcjonalnie wielkości odpowiadającej okresowi od dnia 1 stycznia do dnia wejścia w życie niniejszej Umowy<sup>1</sup>.

Strona otwierająca kontyngenty taryfowe dla drugiej Strony, zgodnie z niniejszym załącznikiem, zarządza tymi kontyngentami taryfowymi w sposób przejrzysty, obiektywny i niedyskryminujący zgodnie ze swoim prawem. Strona otwierająca kontyngenty taryfowe podaje do wiadomości publicznej w sposób terminowy i ciągły wszystkie istotne informacje dotyczące zarządzania kontyngentami, w tym dostępne wielkości i kryteria kwalifikowalności.

Chile zarządza kontyngentami taryfowymi określonymi w niniejszym załączniku według kolejności zgłoszeń.

Strona UE zarządza kontyngentami taryfowymi określonymi w niniejszym załączniku według kolejności zgłoszeń lub na podstawie systemu licencji importowych lub eksportowych funkcjonujących zgodnie z jej prawem.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że wielkość dostępna w roku 0 jest obliczana przez pomnożenie przyznanej wielkości odpowiadającej rokowi 0 (zgodnie z niniejszym załącznikiem) przez ułamek, którego licznikiem jest pozostająca liczba dni roku 0, a mianownikiem łączna liczba dni w roku kalendarzowym, w którym wypada rok 0 (odpowiednio 365 albo 366).

## PODSEKCJA 1

### KONTYNGENTY TARYFOWE CHILE

1. Kontyngent taryfowy na ser
  - a) Towary pochodzące w następujących łącznych rocznych ilościach i wskazane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-Ser” w harmonogramie znoszenia ceł Chile w dodatku 9-2 i wymienione w lit. c) niniejszego punktu są zwolnione z cła od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy<sup>1</sup>.

Rok	Łączna roczna ilość (w tonach metrycznych)
0	2 850
1	2 925
2	3 000
3	3 075
4	3 150
5	3 225
6	3 300

- b) Jeżeli niniejsza Umowa wejdzie w życie w 2024 r. lub później, łączne roczne ilości określone w lit. a) zostaną zwiększone o 75 ton metrycznych za każdy pełny rok kalendarzowy upływający między dniem 1 stycznia 2021 r. a dniem 1 stycznia roku, w którym niniejsza Umowa wejdzie w życie<sup>2</sup>.

---

<sup>1</sup> Niniejszy kontyngent taryfowy zastępuje kontyngent taryfowy w wysokości 1 500 ton metrycznych (wielkość początkowa) określony w załączniku II sekcja 1 pkt 1 układu o stowarzyszeniu z 2002 r.

<sup>2</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że celem niniejszego postanowienia jest odzwierciedlenie corocznego wzrostu wielkości określonego w układzie o stowarzyszeniu z 2002 r. aż do dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.



- c) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0406 10 10, 0406 10 20, 0406 10 30, 0406 10 90, 0406 20 00, 0406 30 00, 0406 40 00, 0406 90 10, 0406 90 20, 0406 90 30, 0406 90 40 i 0406 90 90.
- d) Niniejszy kontyngent taryfowy zostaje wycofany po zniesieniu ceł zgodnie z harmonogramem znoszenia ceł Chile w dodatku 9-2.
2. Kontyngent taryfowy na produkty rybołówstwa
- a) Towary pochodzące przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-Ryby” w harmonogramie znoszenia ceł Chile w dodatku 9-2 i wymienione w lit. b) niniejszego punktu są zwolnione z cła w łącznej rocznej ilości 5 000 ton metrycznych (masy produktu) od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy w latach 0–2<sup>1</sup>.
- b) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0302 54 11, 0302 54 12, 0302 54 13, 0302 54 14, 0302 54 15, 0302 54 16, 0302 54 19 i 0302 59 19.
- c) Niniejszy kontyngent taryfowy zostaje wycofany po zniesieniu ceł zgodnie z harmonogramem znoszenia ceł Chile w dodatku 9-2.

---

<sup>1</sup> Niniejszy kontyngent taryfowy zastępuje kontyngent taryfowy w wysokości 5 000 ton metrycznych (wielkość początkowa) określony w załączniku II sekcja 1 pkt 3 lit. a) układu o stowarzyszeniu z 2002 r.

## PODSEKCJA 2

### KONTYNGENTY TARYFOWE STRONY UE

1. Kontyngent taryfowy na mięso z bydła
  - a) Towary pochodzące przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-BF” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. c) niniejszego punktu są zwolnione z cła w łącznej rocznej ilości 4 800 ton metrycznych (masy produktu) od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy<sup>1</sup>.
  - b) Jeżeli niniejsza Umowa wejdzie w życie w 2022 r. lub później, łączna roczna ilość określona w lit. a) zostanie zwiększona o 100 ton metrycznych za każdy pełny rok kalendarzowy upływający między dniem 1 stycznia 2021 r. a dniem 1 stycznia roku, w którym niniejsza Umowa wejdzie w życie<sup>2</sup>.
  - c) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0201 10 00, 0201 20 20, 0201 20 30, 0201 20 50, 0201 20 90, 0201 30 00, 0202 10 00, 0202 20 10, 0202 20 30, 0202 20 50, 0202 20 90, 0202 30 10, 0202 30 50, 0202 30 90, 0206 10 95, 0206 29 91, 0210 20 10, 0210 20 90, 0210 99 51, 1602 50 10 i 1602 90 61.

---

<sup>1</sup> Niniejszy kontyngent taryfowy zastępuje kontyngent taryfowy w wysokości 1 000 ton metrycznych (wielkość początkowa) określony w załączniku I sekcja 1 pkt 1 lit. a) układu o stowarzyszeniu z 2002 r. Z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy coroczny, wynoszący 10 %, wzrost początkowej wielkości określonej w załączniku I sekcja 1 pkt 1 układu o stowarzyszeniu z 2002 r. zostaje zniesiony.

<sup>2</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że celem niniejszego postanowienia jest odzwierciedlenie corocznego wzrostu wielkości określonego w układzie o stowarzyszeniu z 2002 r. aż do dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

2. Kontyngent taryfowy na mięso wieprzowe

- a) Towary pochodzące przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-PK” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. c) niniejszego punktu są zwolnione z cła w łącznej rocznej ilości 19 800 ton metrycznych (masy produktu) od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy<sup>1</sup>.
- b) Jeżeli niniejsza Umowa wejdzie w życie w 2022 r. lub później, łączna roczna ilość określona w lit. a) zostanie zwiększona o 350 ton metrycznych za każdy pełny rok kalendarzowy upływający między dniem 1 stycznia 2021 r. a dniem 1 stycznia roku, w którym niniejsza Umowa wejdzie w życie<sup>2</sup>.
- c) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0203 11 10, 0203 12 11, 0203 12 19, 0203 19 11, 0203 19 13, 0203 19 15, 0203 19 55, 0203 19 59, 0203 21 10, 0203 22 11, 0203 22 19, 0203 29 11, 0203 29 13, 0203 29 15, 0203 29 55, 0203 29 59, 1601 00 91, 1601 00 99, 1602 41 10, 1602 42 10, 1602 49 11, 1602 49 13, 1602 49 15, 1602 49 19, 1602 49 30, 1602 49 50 i 1602 90 51.

---

<sup>1</sup> Niniejszy kontyngent taryfowy zastępuje kontyngent taryfowy w wysokości 3 500 ton metrycznych (wielkość początkowa) i 1 000 ton metrycznych, dodany po przystąpieniu Chorwacji do Unii Europejskiej, określony odpowiednio w załączniku I sekcja 1 pkt 1 lit. b) i e) układu o stowarzyszeniu z 2002 r. Z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy coroczny, wynoszący 10 %, wzrost początkowej wielkości określonej w załączniku I sekcja 1 pkt 1 układu o stowarzyszeniu z 2002 r. zostaje zniesiony.

<sup>2</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że celem niniejszego postanowienia jest odzwierciedlenie corocznego wzrostu wielkości określonego w układzie o stowarzyszeniu z 2002 r. aż do dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

3. Kontyngent taryfowy na mięso z owiec

- a) Towary pochodzące przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-SP” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. c) niniejszego punktu są zwolnione z cła w łącznej rocznej ilości 9 600 ton metrycznych (masy produktu) od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy<sup>1</sup>.
- b) Jeżeli niniejsza Umowa wejdzie w życie w 2022 r. lub później, łączna roczna ilość określona w lit. a) zostanie zwiększona o 200 ton metrycznych za każdy pełny rok kalendarzowy upływający między dniem 1 stycznia 2021 r. a dniem 1 stycznia roku, w którym niniejsza Umowa wejdzie w życie<sup>2</sup>.
- c) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej 0204.

4. Kontyngent taryfowy na mięso drobiowe

- a) Towary pochodzące w następujących łącznych rocznych ilościach i przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-PY” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. c) niniejszego punktu są zwolnione z cła od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy<sup>3</sup>.

---

<sup>1</sup> Niniejszy kontyngent taryfowy zastępuje kontyngent taryfowy w wysokości 2 000 ton metrycznych (wielkość początkowa) określony w załączniku I sekcja 1 pkt 1 lit. c) układu o stowarzyszeniu z 2002 r. Z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy coroczny, wynoszący 10 %, wzrost początkowej wielkości określonej w załączniku I sekcja 1 pkt 1 układu o stowarzyszeniu z 2002 r. zostaje zniesiony.

<sup>2</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że celem niniejszego postanowienia jest odzwierciedlenie corocznego wzrostu wielkości określonego w układzie o stowarzyszeniu z 2002 r. aż do dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

<sup>3</sup> Niniejszy kontyngent taryfowy zastępuje kontyngent taryfowy w wysokości 7 250 ton metrycznych (wielkość początkowa) określony w załączniku I sekcja 1 pkt 1 lit. d) układu o stowarzyszeniu z 2002 r. Z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy coroczny, wynoszący 10 %, wzrost początkowej wielkości określonej w załączniku I sekcja 1 pkt 1 układu o stowarzyszeniu z 2002 r. zostaje zniesiony.

Rok	Łączna roczna ilość (w tonach metrycznych, masa produktu)
0–2	29 300
3 i każdy kolejny rok	38 300

- b) Jeżeli niniejsza Umowa wejdzie w życie w 2022 r. lub później, łączne roczne ilości określone w lit. a) zostaną zwiększone o 725 ton metrycznych za każdy pełny rok kalendarzowy upływający między dniem 1 stycznia 2021 r. a dniem 1 stycznia roku, w którym niniejsza Umowa wejdzie w życie<sup>1</sup>.
- c) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0207 11 10, 0207 11 30, 0207 11 90, 0207 12 10, 0207 12 90, 0207 13 10, 0207 13 20, 0207 13 30, 0207 13 40, 0207 13 50, 0207 13 60, 0207 13 70, 0207 13 99, 0207 14 10, 0207 14 20, 0207 14 30, 0207 14 40, 0207 14 50, 0207 14 60, 0207 14 70, 0207 14 99, 0207 24 10, 0207 24 90, 0207 25 10, 0207 25 90, 0207 26 10, 0207 26 20, 0207 26 30, 0207 26 40, 0207 26 50, 0207 26 60, 0207 26 70, 0207 26 80, 0207 26 99, 0207 27 10, 0207 27 20, 0207 27 30, 0207 27 40, 0207 27 50, 0207 27 60, 0207 27 70, 0207 27 80, 0207 27 99, 0207 41 20, 0207 41 30, 0207 41 80, 0207 42 30, 0207 42 80, 0207 44 10, 0207 44 21, 0207 44 31, 0207 44 41, 0207 44 51, 0207 44 61, 0207 44 71, 0207 44 81, 0207 44 99, 0207 45 10, 0207 45 21, 0207 45 31, 0207 45 41, 0207 45 51, 0207 45 61, 0207 45 71, 0207 45 81, 0207 45 99, 0207 51 10, 0207 51 90, 0207 52 10, 0207 52 90, 0207 54 10, 0207 54 21, 0207 54 31, 0207 54 41, 0207 54 51, 0207 54 61, 0207 54 71, 0207 54 81, 0207 54 99, 0207 55 10, 0207 55 21, 0207 55 31, 0207 55 41, 0207 55 51, 0207 55 61, 0207 55 71, 0207 55 81, 0207 55 99, 0207 60 05, 0207 60 10, 0207 60 21, 0207 60 31, 0207 60 41, 0207 60 51, 0207 60 61, 0207 60 81, 0207 60 99, 1602 32 11 i 1602 39 21.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że celem niniejszego postanowienia jest odzwierciedlenie corocznego wzrostu wielkości określonego w układzie o stowarzyszeniu z 2002 r. aż do dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

5. Kontyngent taryfowy na ryby

- a) Towary pochodzące przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-Ryby” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. b) niniejszego punktu są zwolnione z cła w łącznej rocznej ilości 250 ton metrycznych od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy<sup>1</sup>.
- b) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 1604 14 21, 1604 14 26, 1604 14 28, 1604 14 31, 1604 14 36, 1604 14 38, 1604 14 41, 1604 14 46, 1604 14 48, 1604 19 31, 1604 19 39 i 1604 20 70.

6. Kontyngent taryfowy na jaja i produkty jajeczne

- a) Towary pochodzące przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-EG” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. b) niniejszego punktu są zwolnione z cła w łącznej rocznej ilości 500 ton metrycznych (ekwiwalentu jaj w skorupkach) od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.
- b) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 0407 11 00, 0407 19 11, 0407 19 19, 0407 21 00, 0407 29 10, 0407 90 10, 0408 11 80, 0408 19 81, 0408 19 89, 0408 91 80, 0408 99 80, 3502 11 90 i 3502 19 90.

---

<sup>1</sup> Niniejszy kontyngent taryfowy zastępuje kontyngent taryfowy w wysokości 150 ton metrycznych określony w załączniku I sekcja 1 pkt 5 układu o stowarzyszeniu z 2002 r.

7. Kontyngent taryfowy na czosnek

- a) Towary pochodzące przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-GC” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. b) niniejszego punktu są zwolnione z cła w łącznej rocznej ilości 2 000 ton metrycznych od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy<sup>1</sup>.
- b) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej 0703 20 00.

8. Kontyngent taryfowy na skrobię i pochodne skrobi

- a) Towary pochodzące przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-SH” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. b) niniejszego punktu są zwolnione z cła w łącznej rocznej ilości 300 ton metrycznych od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.
- b) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 1108 11 00, 1108 12 00, 1108 13 00, 1108 14 00, 1108 19 10, 1108 19 90, 1109 00 00, 2905 43 00, 2905 44 11, 2905 44 19, 2905 44 91, 2905 44 99, 3505 10 10, 3505 10 90, 3824 60 11, 3824 60 19, 3824 60 91 i 3824 60 99.

---

<sup>1</sup> Niniejszy kontyngent taryfowy zastępuje kontyngent taryfowy w wysokości 500 ton metrycznych (wielkość początkowa) i 30 ton metrycznych (wielkość początkowa), dodany po przystąpieniu Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej do Unii Europejskiej, określony w załączniku I, sekcja 1, pkt 2 lit. b) układu o stowarzyszeniu z 2002 r. Z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy coroczny, wynoszący 5 %, wzrost początkowej wielkości określonej w pkt 2 załącznika I układu o stowarzyszeniu z 2002 r. zostaje zniesiony.

9. Kontyngent taryfowy na oliwę z oliwek

- a) Towary pochodzące przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-OL” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. b) niniejszego punktu są zwolnione z cła w łącznej rocznej ilości 11 000 ton metrycznych od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.
- b) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 1509 10 10, 1509 10 20, 1509 10 80, 1509 90 00, 1510 00 10 i 1510 00 90.

10. Kontyngent taryfowy na produkty o wysokiej zawartości cukru

- a) Towary pochodzące przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-SR” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. b) niniejszego punktu są zwolnione z cła w łącznej rocznej ilości 1 000 ton metrycznych od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.
- b) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 1702 30 10, 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 10, 1702 40 90, 1702 50 00, 1702 60 10, 1702 60 80, 1702 60 95, 1702 90 30, 1704 90 99, 1806 10 30, 1806 10 90, 1806 20 95, 1901 90 95, 1901 90 99, 2006 00 31, 2006 00 38, 2007 91 10, 2101 12 98, 2101 20 98, ex 2106 90 98 i 3302 10 29.

W latach 0–6 niniejszy punkt ma zastosowanie również do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 1702 90 50, 1702 90 71, 1702 90 75, 1702 90 79, 1702 90 80, 1702 90 95, 2106 90 30, 2106 90 55 i 2106 90 59.



11. Kontyngent taryfowy na zboża przetworzone

- a) Towary pochodzące w następujących łącznych rocznych ilościach i przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-PC” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. c) niniejszego punktu są zwolnione z cła od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy<sup>1</sup>.

Rok	Łączna roczna ilość (w tonach metrycznych)
0	1 900
1	1 950
2	2 000

- b) Jeżeli niniejsza Umowa wejdzie w życie w 2022 r. lub później, łączna roczna ilość określona w lit. a) zostanie zwiększona o 50 ton metrycznych za każdy pełny rok kalendarzowy upływający między dniem 1 stycznia 2021 r. a dniem 1 stycznia roku, w którym niniejsza Umowa wejdzie w życie<sup>2</sup>.
- c) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej 1104.
- d) Niniejszy kontyngent taryfowy zostaje wycofany po zniesieniu ceł zgodnie z harmonogramem znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1.

---

<sup>1</sup> Niniejszy kontyngent taryfowy zastępuje kontyngent taryfowy w wysokości 1 000 ton metrycznych (wielkość początkowa) określony w załączniku I sekcja 1 pkt 2 lit. c) układu o stowarzyszeniu z 2002 r.

<sup>2</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że celem niniejszego postanowienia jest odzwierciedlenie corocznego wzrostu wielkości określonego w układzie o stowarzyszeniu z 2002 r. aż do dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

12. Kontyngent taryfowy na wyroby cukiernicze

- a) Towary pochodzące w następujących łącznych rocznych ilościach i przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-SRa” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. b) niniejszego punktu są zwolnione z cła od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy<sup>1</sup>.

Rok	Łączna roczna ilość (w tonach metrycznych)
0-2	400

- b) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 1704 10 10, 1704 10 90, 1704 90 10, 1704 90 30, 1704 90 51, 1704 90 55, 1704 90 61, 1704 90 65, 1704 90 71, 1704 90 75 i 1704 90 81.
- c) Niniejszy kontyngent taryfowy zostaje wycofany po zniesieniu ceł zgodnie z harmonogramem znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1.

13. Kontyngent taryfowy na czekoladę

- a) Towary pochodzące w następujących łącznych rocznych ilościach i przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-SRb” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. b) niniejszego punktu są zwolnione z cła od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy<sup>2</sup>.

---

<sup>1</sup> Niniejszy kontyngent taryfowy zastępuje kontyngent taryfowy w wysokości 400 ton metrycznych określony w załączniku I sekcja 1 pkt 3 lit. a) układu o stowarzyszeniu z 2002 r.

<sup>2</sup> Niniejszy kontyngent taryfowy zastępuje kontyngent taryfowy w wysokości 400 ton metrycznych określony w załączniku I sekcja 1 pkt 3 lit. b) układu o stowarzyszeniu z 2002 r.

Rok	Łączna roczna ilość (w tonach metrycznych)
0-2	400

- b) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 1806 20 10, 1806 20 30, 1806 20 50, 1806 20 70, 1806 20 80, 1806 31 00, 1806 32 10, 1806 32 90, 1806 90 11, 1806 90 19, 1806 90 31, 1806 90 39, 1806 90 50, 1806 90 60, 1806 90 70 i 1806 90 90.
- c) Niniejszy kontyngent taryfowy zostaje wycofany po zniesieniu ceł zgodnie z harmonogramem znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1.

14. Kontyngent taryfowy na słodkie herbatniki i gofry

- a) Towary pochodzące w następujących łącznych rocznych ilościach i przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-BS” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE i wymienione w lit. b) są zwolnione z cła od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy<sup>1</sup>.

Rok	Łączna roczna ilość (w tonach metrycznych)
0-2	500

- b) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 1905 31 11, 1905 31 19, 1905 31 30, 1905 31 91, 1905 31 99, 1905 32 05, 1905 32 11, 1905 32 19, 1905 32 91, 1905 32 99 i 1905 90 45.

<sup>1</sup> Niniejszy kontyngent taryfowy zastępuje kontyngent taryfowy w wysokości 500 ton metrycznych określony w załączniku I sekcja 1 pkt 3 lit. c) układu o stowarzyszeniu z 2002 r.

- c) Niniejszy kontyngent taryfowy zostaje wycofany po zniesieniu ceł zgodnie z harmonogramem znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1.

15. Kontyngent taryfowy na przetworzone grzyby

- a) Towary pochodzące w następujących łącznych rocznych ilościach i przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-MS” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. c) niniejszego punktu są zwolnione z cła od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy<sup>1</sup>.

Rok	Łączna roczna ilość (w tonach metrycznych)
0	950
1	975
2	1 000
3	1 025
4	1 050
5	1 075
6	1 100

- b) Jeżeli niniejsza Umowa wejdzie w życie w 2022 r. lub później, łączna roczna ilość określona w lit. a) zostanie zwiększona o 25 ton metrycznych za każdy pełny rok kalendarzowy upływający między dniem 1 stycznia 2021 r. a dniem 1 stycznia roku, w którym niniejsza Umowa wejdzie w życie<sup>2</sup>.

---

<sup>1</sup> Niniejszy kontyngent taryfowy zastępuje kontyngent taryfowy w wysokości 500 ton metrycznych (wielkość początkowa) określony w załączniku I sekcja 1 pkt 2 lit. d) układu o stowarzyszeniu z 2002 r.

<sup>2</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że celem niniejszego postanowienia jest odzwierciedlenie corocznego wzrostu wielkości określonego w układzie o stowarzyszeniu z 2002 r. aż do dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- c) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do pozycji taryfowej 2003 10 20 i 2003 10 30.
- d) Niniejszy kontyngent taryfowy zostaje wycofany po zniesieniu ceł zgodnie z harmonogramem znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1.

16. Kontyngent taryfowy na kukurydzę cukrową

- a) Towary pochodzące przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-SC” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. b) niniejszego punktu są zwolnione z cła w łącznej rocznej ilości 800 ton metrycznych od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.
- b) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 2001 90 30, 2004 90 10 i 2005 80 00.

17. Kontyngent taryfowy na sok jabłkowy

- a) Towary pochodzące przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-AJ” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. b) niniejszego punktu są zwolnione z cła w łącznej rocznej ilości 2 000 ton metrycznych od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

b) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 2009 79 11 i 2009 79 91.

18. Kontyngent taryfowy na przetwory owocowe

a) Towary pochodzące przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-FP” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. b) niniejszego punktu są zwolnione z cła w łącznej rocznej ilości 10 000 ton metrycznych od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

b) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 2007 10 10, 2007 91 30, 2007 99 20, ex 2007 99 31, ex 2007 99 33, ex 2007 99 39, 2008 30 19 i 2008 40 19.

19. Kontyngent taryfowy na etanol

a) Towary pochodzące przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-EL” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. b) niniejszego punktu są zwolnione z cła w łącznej rocznej ilości 2 000 ton metrycznych od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

b) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 2207 10 00 i 2207 20 00.

20. Kontyngent taryfowy na rum

- a) Towary pochodzące przewidziane w pozycji taryfowej oznaczonej adnotacją „TRQ-RM” w harmonogramie znoszenia ceł Strony UE w dodatku 9-1 i wymienione w lit. b) niniejszego punktu są zwolnione z cła w łącznej rocznej ilości 500 hektolitrów (ekwiwalentu czystego alkoholu) od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.
- b) Niniejszy punkt ma zastosowanie do towarów pochodzących klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 2208 40 11, 2208 40 39, 2208 40 51 i 2208 40 99.

21. W odniesieniu do kontyngentu taryfowego określonego w pkt 6 stosuje się następujące wskaźniki przeliczenia, aby przeliczyć wagę produktu na ekwiwalent jaj w skorupkach:

Pozycja taryfowa	Opis pozycji taryfowej (wyłącznie przykładowo)	Wskaźnik przeliczenia
0407 11 00	Zapłodnione jaja do inkubacji, ptactwa domowego	100 %
0407 19 11	Zapłodnione jaja do inkubacji, indyków domowych lub gęsi domowych	100 %
0407 19 19	Zapłodnione jaja drobiu do inkubacji (z wyłączeniem jaj indyków, gęsi i ptactwa)	100 %
0407 21 00	Świeże jaja ptactwa domowego, w skorupkach (z wyjątkiem zapłodnionych jaj do inkubacji)	100 %
0407 29 10	Świeże jaja drobiu, w skorupkach (z wyjątkiem jaj ptactwa i zapłodnionych jaj do inkubacji)	100 %
0407 90 10	Jaja drobiu, w skorupkach, zakonserwowane lub gotowane	100 %
0408 11 80	Żółtka jaj, suszone, nadające się do spożycia przez ludzi, nawet zawierające dodatek cukru lub innego środka słodzącego	246 %

Pozycja taryfowa	Opis pozycji taryfowej (wyłącznie przykładowo)	Wskaźnik przeliczenia
0408 19 81	Żółtka jaj, ciekłe, nadające się do spożycia przez ludzi, nawet zawierające dodatek cukru lub innego środka słodzącego	116 %
0408 19 89	Żółtka jaj (inne niż ciekłe), zamrożone lub inaczej zakonserwowane, nadające się do spożycia przez ludzi, nawet zawierające dodatek cukru lub innego środka słodzącego (z wyjątkiem suszonych)	116 %
0408 91 80	Suszone jaja ptasie, bez skorupki, nawet zawierające dodatek cukru lub innego środka słodzącego, nadające się do spożycia przez ludzi (z wyjątkiem żółtek jaj)	452 %
0408 99 80	Jaja ptasie, bez skorupki, świeże, gotowane na parze lub w wodzie, formowane, zamrożone lub inaczej zakonserwowane, nawet zawierające dodatek cukru lub innego środka słodzącego, nadające się do spożycia przez ludzi (z wyjątkiem jaj suszonych i żółtek jaj)	116 %
3502 11 90	Albumina jaja, suszona, np. w arkuszach, łuskach, płatkach, proszku, nadająca się do spożycia przez ludzi	856 %
3502 19 90	Albumina jaja, nadająca się do spożycia przez ludzi (z wyjątkiem albuminy suszonej, np. w arkuszach, łuskach, kryształkach, proszku)	116 %



TARYFA CELNA STRONY UE

- Uwaga 1: Zakres produktów w niniejszym wykazie wskazują kody CN określone w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2020/1577<sup>1</sup>.
- Uwaga 2: Towary pochodzące z Chile przywożone do Strony UE i klasyfikowane do pozycji taryfowej, której towarzyszy odniesienie do niniejszej uwagi, będą w dalszym ciągu zwolnione z cła zgodnie z ustaleniami zawartymi w układzie o stowarzyszeniu z 2002 r.
- Uwaga 3: System cen wejścia określono w załączniku 2 do nomenklatury scalonej w załączniku I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2020/1577.

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/1577 z dnia 21 września 2020 r. zmieniające załącznik I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej (Dz.U. UE L 361 z 30.10.2020, s. 1).

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0101 21 00	-- Zwierzęta hodowlane czystorasowe	0	0	Zob. uwaga 2
0101 29 10	--- Do uboju	0	0	Zob. uwaga 2
0101 29 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0101 30 00	- Osły	0	0	Zob. uwaga 2
0101 90 00	- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0102 21 10	--- Jałówki (bydło płci żeńskiej, które nigdy nie miało cielaka)	0	0	Zob. uwaga 2
0102 21 30	--- Krowy	0	0	Zob. uwaga 2
0102 21 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0102 29 05	--- Z podrodzaju <i>Bibos</i> lub z podrodzaju <i>Poephagus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0102 29 10	---- O masie nieprzekraczającej 80 kg	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 29 21	----- Do uboju	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 29 29	----- Pozostałe	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 29 41	----- Do uboju	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0102 29 49	----- Pozostałe	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 29 51	----- Do uboju	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 29 59	----- Pozostałe	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 29 61	----- Do uboju	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 29 69	----- Pozostałe	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 29 91	----- Do uboju	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 29 99	----- Pozostałe	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 31 00	-- Zwierzęta hodowlane czystorasowe	0	0	Zob. uwaga 2
0102 39 10	--- Gatunki domowe	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 39 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0102 90 20	-- Zwierzęta hodowlane czystorasowe	0	0	Zob. uwaga 2
0102 90 91	--- Gatunki domowe	10,2 + 93,1 EUR/100 kg	7	
0102 90 99	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0103 10 00	- Zwierzęta hodowlane czystorasowe	0	0	Zob. uwaga 2
0103 91 10	--- Gatunki domowe	41,2 EUR/100 kg	7	
0103 91 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0103 92 11	---- Maciory mające prosiaki co najmniej raz, o masie nie mniejszej niż 160 kg	35,1 EUR/100 kg	7	
0103 92 19	---- Pozostałe	41,2 EUR/100 kg	7	
0103 92 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0104 10 10	-- Zwierzęta hodowlane czystorasowe	0	0	Zob. uwaga 2
0104 10 30	--- Jagnięta (do jednego roku życia)	80,5 EUR/100 kg	7	
0104 10 80	--- Pozostałe	80,5 EUR/100 kg	7	
0104 20 10	-- Zwierzęta hodowlane czystorasowe	0	0	Zob. uwaga 2
0104 20 90	-- Pozostałe	80,5 EUR/100 kg	7	
0105 11 11	---- Nioski	52 EUR/1 000 p/st	7	
0105 11 19	---- Pozostałe	52 EUR/1 000 p/st	7	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0105 11 91	---- Nioski	52 EUR/1 000 p/st	7	
0105 11 99	---- Pozostałe	52 EUR/1 000 p/st	7	
0105 12 00	-- Indyki	152 EUR/1 000 p/st	7	
0105 13 00	-- Kaczki	52 EUR/1 000 p/st	7	
0105 14 00	-- Gęsi	152 EUR/1 000 p/st	7	
0105 15 00	-- Perliczki	52 EUR/1 000 p/st	7	
0105 94 00	-- Ptactwo z gatunku <i>Gallus domesticus</i>	20,9 EUR/100 kg	7	
0105 99 10	--- Kaczki	32,3 EUR/100 kg	7	
0105 99 20	--- Gęsi	31,6 EUR/100 kg	7	
0105 99 30	--- Indyki	23,8 EUR/100 kg	7	
0105 99 50	--- Perliczki	34,5 EUR/100 kg	7	
0106 11 00	-- Naczelne	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0106 12 00	-- Wieloryby, delfiny i morświny (ssaki z rzędu waleni); manaty i krowy morskie (ssaki z rzędu syren); foki, lwy morskie i morsy (ssaki z podrzędu płetwonogich)	0	0	Zob. uwaga 2
0106 13 00	-- Wielbłądy i inne wielbłądowate (Camelidae)	0	0	Zob. uwaga 2
0106 14 10	--- Króliki domowe	0	0	Zob. uwaga 2
0106 14 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0106 19 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0106 20 00	- Gady (włączając węże i żółwie)	0	0	Zob. uwaga 2
0106 31 00	-- Ptaki drapieżne	0	0	Zob. uwaga 2
0106 32 00	-- Papugowate (włączając papugi, papugi długoogonowe, ary i kakadu)	0	0	Zob. uwaga 2
0106 33 00	-- Strusie; emu ( <i>Dromaius novaehollandiae</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0106 39 10	--- Gołębie	0	0	Zob. uwaga 2
0106 39 80	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0106 41 00	-- Pszczoły	0	0	Zob. uwaga 2
0106 49 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0106 90 00	- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0201 10 00	- Tusze i półtusze	12,8 + 176,8 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0201 20 20	-- Ćwierci „kompensowane”	12,8 + 176,8 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0201 20 30	-- Ćwierci przednie nierozdzielone lub rozdzielone	12,8 + 141,4 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0201 20 50	-- Ćwierci tylne nierozdzielone lub rozdzielone	12,8 + 212,2 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0201 20 90	-- Pozostałe	12,8 + 265,2 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0201 30 00	- Bez kości	12,8 + 303,4 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0202 10 00	- Tusze i półtusze	12,8 + 176,8 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0202 20 10	-- Ćwierci „kompensowane”	12,8 + 176,8 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0202 20 30	-- Ćwierci przednie nierozdzielone lub rozdzielone	12,8 + 141,4 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0202 20 50	-- Ćwierci tylne nierozdzielone lub rozdzielone	12,8 + 221,1 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0202 20 90	-- Pozostałe	12,8 + 265,3 EUR/100 kg	E	TRQ-BF

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0202 30 10	-- Ćwierci przednie całe lub pokrojone na maksymalnie pięć części, a każda ćwiartka stanowi pojedynczy blok; ćwierci „kompensowane” w dwóch blokach, z których jeden zawiera ćwierć przednią całą lub pokrojoną na maksymalnie pięć kawałków, a drugi ćwierć tylną, z wyłączeniem połówdwy, w jednym kawałku	12,8 + 221,1 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0202 30 50	-- Elementy określone jako „crop”, „chuck-and-blade” i „brisket”	12,8 + 221,1 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0202 30 90	-- Pozostałe	12,8 + 304,1 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0203 11 10	--- Ze świń domowych	53,6 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 11 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0203 12 11	---- Szyunki i ich kawałki	77,8 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 12 19	---- Łopatki i ich kawałki	60,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 12 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0203 19 11	---- Przodki i ich kawałki	60,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 19 13	---- Schaby i ich kawałki, z kośćmi	86,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 19 15	---- Boczek i jego kawałki	46,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PK



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0203 19 55	----- Bez kości	86,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 19 59	----- Pozostałe	86,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 19 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0203 21 10	--- Ze świń domowych	53,6 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 21 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0203 22 11	---- Szyunki i ich kawałki	77,8 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 22 19	---- Łopatki i ich kawałki	60,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 22 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0203 29 11	---- Przodki i ich kawałki	60,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 29 13	---- Schaby i ich kawałki, z kośćmi	86,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 29 15	---- Boczek i jego kawałki	46,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 29 55	----- Bez kości	86,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 29 59	----- Pozostałe	86,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
0203 29 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0204 10 00	- Tusze i półtusze z jagniąt, świeże lub schłodzone	12,8 + 171,3 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 21 00	-- Tusze i półtusze	12,8 + 171,3 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 22 10	--- Krótkie ćwierci przednie	12,8 + 119,9 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 22 30	--- Grzbiety i/lub środki	12,8 + 188,5 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 22 50	--- Nogi	12,8 + 222,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 22 90	--- Pozostałe	12,8 + 222,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 23 00	-- Bez kości	12,8 + 311,8 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 30 00	- Tusze i półtusze z jagniąt, zamrożone	12,8 + 128,8 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 41 00	-- Tusze i półtusze	12,8 + 128,8 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 42 10	--- Krótkie ćwierci przednie	12,8 + 90,2 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 42 30	--- Grzbiety i/lub środki	12,8 + 141,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 42 50	--- Nogi	12,8 + 167,5 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 42 90	--- Pozostałe	12,8 + 167,5 EUR/100 kg	E	TRQ-SP

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0204 43 10	--- Jagnięce	12,8 + 234,5 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 43 90	--- Pozostałe	12,8 + 234,5 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 11	--- Tusze i półtusze	12,8 + 171,3 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 13	--- Krótkie ćwierci przednie	12,8 + 119,9 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 15	--- Grzbiety i/lub środki	12,8 + 188,5 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 19	--- Nogi	12,8 + 222,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 31	---- Kawałki z kośćmi	12,8 + 222,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 39	---- Kawałki bez kości	12,8 + 311,8 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 51	--- Tusze i półtusze	12,8 + 128,8 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 53	--- Krótkie ćwierci przednie	12,8 + 90,2 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 55	--- Grzbiety i/lub środki	12,8 + 141,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 59	--- Nogi	12,8 + 167,5 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 71	---- Kawałki z kośćmi	12,8 + 167,5 EUR/100 kg	E	TRQ-SP
0204 50 79	---- Kawałki bez kości	12,8 + 234,5 EUR/100 kg	E	TRQ-SP

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0205 00 20	- Świeże lub schłodzone	0	0	Zob. uwaga 2
0205 00 80	- Zamrożony	0	0	Zob. uwaga 2
0206 10 10	-- Do produkcji wyrobów farmaceutycznych	0	0	Zob. uwaga 2
0206 10 95	--- Przepona gruba i przepona cienka	12,8 + 303,4 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0206 10 98	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0206 21 00	-- Ozory	0	0	Zob. uwaga 2
0206 22 00	-- Wątroby	0	0	Zob. uwaga 2
0206 29 10	--- Do produkcji wyrobów farmaceutycznych	0	0	Zob. uwaga 2
0206 29 91	---- Przepona gruba i przepona cienka	12,8 + 304,1 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0206 29 99	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0206 30 00	- Ze świń, świeże lub schłodzone	0	0	Zob. uwaga 2
0206 41 00	-- Wątroby	0	0	Zob. uwaga 2
0206 49 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0206 80 10	-- Do produkcji wyrobów farmaceutycznych	0	0	Zob. uwaga 2
0206 80 91	--- Z koni, osłów, mułów i osłomułów	0	0	Zob. uwaga 2
0206 80 99	--- Z owiec i kóz	0	0	Zob. uwaga 2
0206 90 10	-- Do produkcji wyrobów farmaceutycznych	0	0	Zob. uwaga 2
0206 90 91	--- Z koni, osłów, mułów i osłomułów	0	0	Zob. uwaga 2
0206 90 99	--- Z owiec i kóz	0	0	Zob. uwaga 2
0207 11 10	--- Oskubane i bez jelit, z głowami i łapkami, znane jako „kurczaki 83 %”	26,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 11 30	--- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kurczaki 70 %”	29,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 11 90	--- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek oraz bez szyj, serc, wątróbek i żołądków, znane jako „kurczaki 65 %” lub inaczej zgłaszane	32,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 12 10	--- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kurczaki 70 %”	29,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0207 12 90	--- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek oraz bez szyj, serc, wątróbek i żołądków, znane jako „kurczaki 65 %” lub inaczej zgłaszane	32,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 13 10	---- Bez kości	102,4 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 13 20	----- Połówki lub ćwiartki	35,8 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 13 30	----- Całe skrzydła, z końcami lub bez	26,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 13 40	----- Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 13 50	----- Piersi i ich kawałki	60,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 13 60	----- Nogi i ich kawałki	46,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 13 70	----- Pozostałe	100,8 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 13 91	---- Wątróbki	0	0	Zob. uwaga 2
0207 13 99	---- Pozostałe	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 14 10	---- Bez kości	102,4 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 14 20	----- Połówki lub ćwiartki	35,8 EUR/100 kg	E	TRQ-PY

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0207 14 30	----- Całe skrzydła, z końcami lub bez	26,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 14 40	----- Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 14 50	----- Piersi i ich kawałki	60,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 14 60	----- Nogi i ich kawałki	46,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 14 70	----- Pozostałe	100,8 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 14 91	---- Wątróbki	0	0	Zob. uwaga 2
0207 14 99	---- Pozostałe	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 24 10	--- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „indyki 80 %”	34 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 24 90	--- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek i bez szyj, serc, wątróbek i żołądków, znane jako „indyki 73 %” lub inaczej zgłaszane	37,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 25 10	--- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „indyki 80 %”	34 EUR/100 kg	E	TRQ-PY

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0207 25 90	--- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek i bez szyj, serc, wątróbek i żołądków, znane jako „indyki 73 %” lub inaczej zgłaszane	37,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 26 10	---- Bez kości	85,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 26 20	----- Połówki lub ćwiartki	41 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 26 30	----- Całe skrzydła, z końcami lub bez	26,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 26 40	----- Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 26 50	----- Piersi i ich kawałki	67,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 26 60	----- Podudzia i ich kawałki	25,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 26 70	----- Pozostałe	46 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 26 80	----- Pozostałe	83 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 26 91	---- Wątróbki	0	0	Zob. uwaga 2
0207 26 99	---- Pozostałe	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 27 10	---- Bez kości	85,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PY



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0207 27 20	----- Połówki lub ćwiartki	41 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 27 30	----- Całe skrzydła, z końcami lub bez	26,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 27 40	----- Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 27 50	----- Piersi i ich kawałki	67,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 27 60	----- Podudzia i ich kawałki	25,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 27 70	----- Pozostałe	46 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 27 80	----- Pozostałe	83 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 27 91	---- Wątróbki	0	0	Zob. uwaga 2
0207 27 99	---- Pozostałe	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 41 20	--- Oskubane, bez krwi i jelit, ale niewypatroszone, z głowami i łapkami, znane jako „kaczki 85 %”	38 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 41 30	--- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kaczki 70 %”	46,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0207 41 80	--- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek oraz bez szyj, serc, wątróbek i żołądków, znane jako „kaczki 63 %” lub inaczej zgłaszane	51,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 42 30	--- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, ale z szyjami, sercami, wątróbkami i żołądkami, znane jako „kaczki 70 %”	46,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 42 80	--- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek oraz bez szyj, serc, wątróbek i żołądków, znane jako „kaczki 63 %” lub inaczej zgłaszane	51,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 43 00	-- Wątróbki otłuszczone, świeże lub schłodzone	0	0	Zob. uwaga 2
0207 44 10	---- Bez kości	128,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 44 21	----- Połówki lub ćwiartki	56,4 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 44 31	----- Całe skrzydła, z końcami lub bez	26,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 44 41	----- Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 44 51	----- Piersi i ich kawałki	115,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0207 44 61	----- Nogi i ich kawałki	46,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 44 71	----- Tusze kacze	66 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 44 81	----- Pozostałe	123,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 44 91	---- Wątróbki drobiowe, inne niż wątróbki otłuszczone	0	0	Zob. uwaga 2
0207 44 99	---- Pozostałe	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 45 10	---- Bez kości	128,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 45 21	----- Połówki lub ćwiartki	56,4 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 45 31	----- Całe skrzydła, z końcami lub bez	26,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 45 41	----- Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 45 51	----- Piersi i ich kawałki	115,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 45 61	----- Nogi i ich kawałki	46,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 45 71	----- Tusze kacze	66 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 45 81	----- Pozostałe	123,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0207 45 93	----- Wątróbki otłuszczone	0	0	Zob. uwaga 2
0207 45 95	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0207 45 99	---- Pozostałe	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 51 10	--- Oskubane, bez krwi, niewypatroszone z głowami i łapkami, znane jako „gęsi 82 %”	45,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 51 90	--- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, z sercami i żołądkami lub bez serc i żołądków, znane jako „gęsi 75 %” lub inaczej zgłaszane	48,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 52 10	--- Oskubane, bez krwi, niewypatroszone z głowami i łapkami, znane jako „gęsi 82 %”	45,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 52 90	--- Oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek, z sercami i żołądkami lub bez serc i żołądków, znane jako „gęsi 75 %” lub inaczej zgłaszane	48,1 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 53 00	-- Wątróbki otłuszczone, świeże lub schłodzone	0	0	Zob. uwaga 2
0207 54 10	---- Bez kości	110,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0207 54 21	----- Połówki lub ćwiartki	52,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 54 31	----- Całe skrzydła, z końcami lub bez	26,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 54 41	----- Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 54 51	----- Piersi i ich kawałki	86,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 54 61	----- Nogi i ich kawałki	69,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 54 71	----- Tusze gęsie	66 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 54 81	----- Pozostałe	123,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 54 91	---- Wątróbki drobiowe, inne niż wątróbki otłuszczone	0	0	Zob. uwaga 2
0207 54 99	---- Pozostałe	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 55 10	---- Bez kości	110,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 55 21	----- Połówki lub ćwiartki	52,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 55 31	----- Całe skrzydła, z końcami lub bez	26,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0207 55 41	----- Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 55 51	----- Piersi i ich kawałki	86,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 55 61	----- Nogi i ich kawałki	69,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 55 71	----- Tusze gęsie	66 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 55 81	----- Pozostałe	123,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 55 93	----- Wątróbki otłuszczone	0	0	Zob. uwaga 2
0207 55 95	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0207 55 99	---- Pozostałe	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 60 05	-- Niecięte na kawałki, świeże, schłodzone lub zamrożone	49,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 60 10	---- Bez kości	128,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 60 21	----- Połówki lub ćwiartki	54,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 60 31	----- Całe skrzydła, z końcami lub bez	26,9 EUR/100 kg	E	TRQ-PY

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0207 60 41	----- Grzbiety, szyje, grzbiety włącznie z szyjami, kupry i końce skrzydeł	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 60 51	----- Piersi i ich kawałki	115,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 60 61	----- Nogi i ich kawałki	46,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 60 81	----- Pozostałe	123,2 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0207 60 91	---- Wątróbki	0	0	Zob. uwaga 2
0207 60 99	---- Pozostałe	18,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PY
0208 10 10	-- Z królików domowych	0	0	Zob. uwaga 2
0208 10 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0208 30 00	- Z naczelnych	0	0	Zob. uwaga 2
0208 40 10	-- Mięso z wielorybów	0	0	Zob. uwaga 2
0208 40 20	-- Mięso z fok	0	0	Zob. uwaga 2
0208 40 80	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0208 50 00	- Z gadów (włączając z węży i z żółwi)	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0208 60 00	- Z wielbłądów i innych wielbłądowatych (Camelidae)	0	0	Zob. uwaga 2
0208 90 10	-- Z gołębi domowych	0	0	Zob. uwaga 2
0208 90 30	-- Z dziczyzny, innej niż z królików lub zajęcy	0	0	Zob. uwaga 2
0208 90 60	-- Z reniferów	0	0	Zob. uwaga 2
0208 90 70	-- Żabie udka	0	0	Zob. uwaga 2
0208 90 98	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0209 10 11	--- Świeży, schłodzony, zamrożony, solony lub w solance	21,4 EUR/100 kg	7	
0209 10 19	--- Suszony lub wędzony	23,6 EUR/100 kg	7	
0209 10 90	-- Tłuszcz ze świń, inny niż objęty podpozycją 0209 10 11 lub 0209 10 19	12,9 EUR/100 kg	7	
0209 90 00	- Pozostałe	41,5 EUR/100 kg	7	
0210 11 11	----- Szyunki i ich kawałki	77,8 EUR/100 kg	7	
0210 11 19	----- Łopatki i ich kawałki	60,1 EUR/100 kg	7	
0210 11 31	----- Szyunki i ich kawałki	151,2 EUR/100 kg	7	



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0210 11 39	----- Łopatki i ich kawałki	119 EUR/100 kg	7	
0210 11 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0210 12 11	---- Solony lub w solance	46,7 EUR/100 kg	7	
0210 12 19	---- Suszony lub wędzony	77,8 EUR/100 kg	7	
0210 12 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0210 19 10	----- Bok bekonowy lub szpencer	68,7 EUR/100 kg	7	
0210 19 20	----- Bok trzyćwiertiowy lub środki	75,1 EUR/100 kg	7	
0210 19 30	----- Przodki i ich kawałki	60,1 EUR/100 kg	7	
0210 19 40	----- Schaby i ich kawałki	86,9 EUR/100 kg	7	
0210 19 50	----- Pozostałe	86,9 EUR/100 kg	7	
0210 19 60	----- Przodki i ich kawałki	119 EUR/100 kg	7	
0210 19 70	----- Schaby i ich kawałki	149,6 EUR/100 kg	7	
0210 19 81	----- Bez kości	151,2 EUR/100 kg	7	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0210 19 89	----- Pozostałe	151,2 EUR/100 kg	7	
0210 19 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0210 20 10	-- Z kośćmi	15,4 + 265,2 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0210 20 90	-- Bez kości	15,4 + 303,4 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0210 91 00	-- Z naczelnych	0	0	Zob. uwaga 2
0210 92 10	--- Z wielorybów, delfinów i morświnów (ssaki z rzędu waleni); z manatów i krów morskich (ssaki z rzędu syren)	0	0	Zob. uwaga 2
0210 92 91	---- Mięso	0	0	Zob. uwaga 2
0210 92 92	---- Podroby	0	0	Zob. uwaga 2
0210 92 99	---- Mąki i mączki, jadalne, z mięsa lub podrobów	15,4 + 303,4 EUR/100 kg	7	
0210 93 00	-- Z gadów (włączając z węży i z żółwi)	0	0	Zob. uwaga 2
0210 99 10	---- Z koni, solone, w solance lub suszone	0	0	Zob. uwaga 2
0210 99 21	----- Z kośćmi	222,7 EUR/100 kg	7	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0210 99 29	----- Bez kości	311,8 EUR/100 kg	7	
0210 99 31	---- Z reniferów	0	0	Zob. uwaga 2
0210 99 39	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0210 99 41	----- Wątroby	64,9 EUR/100 kg	7	
0210 99 49	----- Pozostałe	47,2 EUR/100 kg	7	
0210 99 51	----- Przepona gruba i przepona cienka	15,4 + 303,4 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
0210 99 59	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0210 99 71	----- Wątróbki otłuszczone, z gęsi lub z kaczek, solone lub w solance	0	0	Zob. uwaga 2
0210 99 79	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0210 99 85	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0210 99 90	--- Mąki i mączki, jadalne, z mięsa lub podrobów	15,4 + 303,4 EUR/100 kg	7	
0301 11 00	-- Ryby słodkowodne	0	0	Zob. uwaga 2
0301 19 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0301 91 10	--- Z gatunku <i>Oncorhynchus apache</i> lub <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0301 91 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0301 92 10	--- O długości mniejszej niż 12 cm	0	0	Zob. uwaga 2
0301 92 30	--- O długości 12 cm lub większej, ale mniejszej niż 20 cm	0	0	Zob. uwaga 2
0301 92 90	--- O długości 20 cm lub większej	0	0	Zob. uwaga 2
0301 93 00	-- Karpionate ( <i>Cyprinus</i> spp., <i>Carassius</i> spp., <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0301 94 10	--- Atlantycki tuńczyk błękitnopłetwy ( <i>Thunnus thynnus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0301 94 90	--- Pacyficzny tuńczyk błękitnopłetwy ( <i>Thunnus orientalis</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0301 95 00	-- Tuńczyk południowy (makoja) ( <i>Thunnus maccoyii</i> )	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0301 99 11	---- Łososie pacyficzne ( <i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbuscha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> i <i>Oncorhynchus rhodurus</i> ), łosoś atlantycki ( <i>Salmo salar</i> ) i głowacica ( <i>Hucho hucho</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0301 99 17	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0301 99 85	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 11 10	--- Z gatunku <i>Oncorhynchus apache</i> lub <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0302 11 20	--- Z gatunku <i>Oncorhynchus mykiss</i> , z głowami i skrzelami, wypatroszone, o masie większej niż 1,2 kg każdy, lub pozbawione głowy, oskrobane i wypatroszone, o masie większej niż 1 kg każdy	0	0	Zob. uwaga 2
0302 11 80	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 13 00	-- Łososie pacyficzne ( <i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbuscha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> i <i>Oncorhynchus rhodorus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302 14 00	-- Łosoś atlantycki ( <i>Salmo salar</i> ) i głowacica ( <i>Hucho hucho</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 19 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 21 10	--- Halibut niebieski ( <i>Reinhardtius hippoglossoides</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 21 30	--- Halibut biały ( <i>Hippoglossus hippoglossus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 21 90	--- Halibut pacyficzny ( <i>Hippoglossus stenolepis</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 22 00	-- Gładzica ( <i>Pleuronectes platessa</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 23 00	-- Sole ( <i>Solea</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0302 24 00	-- Turboty (skarpie) ( <i>Psetta maxima</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 29 10	--- Smuklice ( <i>Lepidorhombus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0302 29 80	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 31 10	--- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2
0302 31 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia cel	Uwagi
0302 32 10	--- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2
0302 32 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 33 10	--- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2
0302 33 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 34 10	--- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2
0302 34 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 35 11	---- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2
0302 35 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 35 91	---- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2
0302 35 99	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 36 10	--- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2
0302 36 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 39 20	--- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302 39 80	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 41 00	-- Śledzie ( <i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 42 00	-- Sardele ( <i>Engraulis</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0302 43 10	--- Sardynki z gatunku <i>Sardina pilchardus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0302 43 30	--- Sardynki z rodzaju <i>Sardinops</i> ; sardynele ( <i>Sardinella</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0302 43 90	--- Brisling lub szprot ( <i>Sprattus sprattus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 44 00	-- Makrele ( <i>Scomber scombrus</i> , <i>Scomber australasicus</i> , <i>Scomber japonicus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 45 10	--- Ostrobok pospolity ( <i>Trachurus trachurus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 45 30	--- Ostrobok chilijski ( <i>Trachurus murphyi</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 45 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 46 00	-- Rachica ( <i>Rachycentron canadum</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 47 00	-- Włócznik ( <i>Xiphias gladius</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 49 11	---- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302 49 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 49 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 51 10	--- Z gatunku <i>Gadus morhua</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0302 51 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 52 00	-- Łupacz (plamiak) ( <i>Melanogrammus aeglefinus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 53 00	-- Czarniak ( <i>Pollachius virens</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 54 11	---- Morszczuk kapski (shallow-water hake) ( <i>Merluccius capensis</i> ) i morszczuk głębokowodny ( <i>Merluccius paradoxus</i> )	11,5	0	
0302 54 15	---- Morszczuk australijski ( <i>Merluccius australis</i> )	11,5	0	
0302 54 19	---- Pozostałe	11,5	0	
0302 54 90	--- Widłaki z rodzaju <i>Urophycis</i>	11,5	0	
0302 55 00	-- Mintaj ( <i>Theragra chalcogramma</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 56 00	-- Błękitek ( <i>Micromesistius poutassou</i> , <i>Micromesistius australis</i> )	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302 59 10	--- Dorszyk polarny ( <i>Boreogadus saida</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 59 20	--- Witlinek ( <i>Merlangius merlangus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 59 30	--- Rdzawiec ( <i>Pollachius pollachius</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 59 40	--- Molwy ( <i>Molva</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0302 59 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 71 00	-- Tilapie ( <i>Oreochromis</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0302 72 00	-- Sumy i sumiki ( <i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0302 73 00	-- Karpowate ( <i>Cyprinus</i> spp., <i>Carassius</i> spp., <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0302 74 00	-- Węgorze ( <i>Anguilla</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0302 79 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302 81 15	--- Koleń ( <i>Squalus acanthias</i> ) i rekiniki ( <i>Scyliorhinus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0302 81 30	--- Żarłacz śledziowy ( <i>Lamna nasus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 81 40	--- Żarłacz błękitny ( <i>Prionace glauca</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 81 80	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 82 00	-- Rajowate (Rajidae)	0	0	Zob. uwaga 2
0302 83 00	-- Antary ( <i>Dissostichus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0302 84 10	--- Labraks ( <i>Dicentrarchus labrax</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 84 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 85 10	--- Z gatunku <i>Dentex dentex</i> lub <i>Pagellus</i> spp.	0	0	Zob. uwaga 2
0302 85 30	--- Dorada (sparus złotogłowy) ( <i>Sparus aurata</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 85 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 89 10	--- Ryby słodkowodne	0	0	Zob. uwaga 2
0302 89 21	----- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia cel	Uwagi
0302 89 29	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 89 31	----- Z gatunku <i>Sebastes marinus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0302 89 39	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 89 40	---- Bramy ( <i>Brama</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0302 89 50	---- Żabnice ( <i>Lophius</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0302 89 60	---- Kinglip chilijski ( <i>Genypterus blacodes</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0302 89 90	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0302 91 00	-- Wątróbki, ikry i mleczce	0	0	Zob. uwaga 2
0302 92 00	-- Płetwy rekina	0	0	Zob. uwaga 2
0302 99 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 11 00	-- Nerka (łosoś nerka) ( <i>Oncorhynchus nerka</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 12 00	-- Pozostałe łososie pacyficzne ( <i>Oncorhynchus gorbuscha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> i <i>Oncorhynchus rhodurus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0303 13 00	-- Łosoś atlantycki ( <i>Salmo salar</i> ) i głowacica ( <i>Hucho hucho</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 14 10	--- Z gatunku <i>Oncorhynchus apache</i> lub <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0303 14 20	--- Z gatunku <i>Oncorhynchus mykiss</i> , z głowami i skrzelami, wypatroszone, o masie większej niż 1,2 kg każdy, lub pozbawione głowy, oskrobane i wypatroszone, o masie większej niż 1 kg każdy	0	0	Zob. uwaga 2
0303 14 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 19 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 23 00	-- Tilapie ( <i>Oreochromis</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0303 24 00	-- Sumy i sumiki ( <i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0303 25 00	-- Karpionowate ( <i>Cyprinus</i> spp., <i>Carassius</i> spp., <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0303 26 00	-- Węgorze ( <i>Anguilla</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0303 29 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 31 10	--- Halibut niebieski ( <i>Reinhardtius hippoglossoides</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 31 30	--- Halibut biały ( <i>Hippoglossus hippoglossus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 31 90	--- Halibut pacyficzny ( <i>Hippoglossus stenolepis</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 32 00	-- Gładzica ( <i>Pleuronectes platessa</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 33 00	-- Sole ( <i>Solea</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0303 34 00	-- Turboty (skarpie) ( <i>Psetta maxima</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 39 10	--- Flądra ( <i>Platichthys flesus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 39 30	--- Ryby z rodzaju <i>Rhombosolea</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0303 39 50	--- Ryby z gatunku <i>Pelotreis flavilatus</i> lub <i>Peltorhamphus novaezelandiae</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0303 39 85	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 41 10	--- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia cel	Uwagi
0303 41 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 42 20	--- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2
0303 42 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 43 10	--- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2
0303 43 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 44 10	--- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2
0303 44 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 45 12	---- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2
0303 45 18	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 45 91	---- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2
0303 45 99	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 46 10	--- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2
0303 46 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0303 49 20	--- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2
0303 49 85	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 51 00	-- Śledzie ( <i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 53 10	--- Sardynki z gatunku <i>Sardina pilchardus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0303 53 30	--- Sardynki z rodzaju <i>Sardinops</i> ; sardynele ( <i>Sardinella</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0303 53 90	--- Brisling lub szprot ( <i>Sprattus sprattus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 54 10	--- Z gatunku <i>Scomber scombrus</i> lub <i>Scomber japonicus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0303 54 90	--- Z gatunku <i>Scomber australasicus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0303 55 10	--- Ostrobok pospolity ( <i>Trachurus trachurus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 55 30	--- Ostrobok chilijski ( <i>Trachurus murphyi</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 55 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 56 00	-- Rachica ( <i>Rachycentron canadum</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 57 00	-- Włócznik ( <i>Xiphias gladius</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 59 10	--- Sardele ( <i>Engraulis</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia cel	Uwagi
0303 59 21	---- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2
0303 59 29	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 59 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 63 10	--- Z gatunku <i>Gadus morhua</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0303 63 30	--- Z gatunku <i>Gadus ogac</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0303 63 90	--- Z gatunku <i>Gadus macrocephalus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0303 64 00	-- Łupacz (plamiak) ( <i>Melanogrammus aeglefinus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 65 00	-- Czarniak ( <i>Pollachius virens</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 66 11	---- Morszczuk kapski (shallow-water hake) ( <i>Merluccius capensis</i> ) i morszczuk głębokowodny ( <i>Merluccius paradoxus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 66 12	---- Morszczuk argentyński ( <i>Merluccius hubbsi</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 66 13	---- Morszczuk australijski ( <i>Merluccius australis</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 66 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia cel	Uwagi
0303 66 90	--- Widłaki z rodzaju <i>Urophycis</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0303 67 00	-- Mintaj ( <i>Theragra chalcogramma</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 68 10	--- Błękitek ( <i>Micromesistius poutassou</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 68 90	--- Błękitek południowy ( <i>Micromesistius australis</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 69 10	--- Dorszyk polarny ( <i>Boreogadus saida</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 69 30	--- Witlinek ( <i>Merlangius merlangus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 69 50	--- Rdzawiec ( <i>Pollachius pollachius</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 69 70	--- Buławik nowozelandzki (miruna nowozelandzka) ( <i>Macruronus novaezelandiae</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 69 80	--- Molwy ( <i>Molva</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0303 69 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 81 15	--- Koleń ( <i>Squalus acanthias</i> ) i rekinki ( <i>Scyliorhinus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0303 81 30	--- Żarłacz śledziowy ( <i>Lamna nasus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 81 40	--- Żarłacz błękitny ( <i>Prionace glauca</i> )	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0303 81 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 82 00	-- Rajowate (Rajidae)	0	0	Zob. uwaga 2
0303 83 00	-- Antary ( <i>Dissostichus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0303 84 10	--- Labraks ( <i>Dicentrarchus labrax</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 84 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 89 10	--- Ryby słodkowodne	0	0	Zob. uwaga 2
0303 89 21	----- Do przemysłowej produkcji wyrobów objętych pozycją 1604	0	0	Zob. uwaga 2
0303 89 29	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 89 31	----- Z gatunku <i>Sebastes marinus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0303 89 39	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 89 40	---- Ryby z gatunku <i>Orcynopsis unicolor</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0303 89 50	---- Kielec (właściwy) i morlesze ( <i>Dentex dentex</i> , <i>Pagellus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0303 89 55	---- Dorada (sparus złotogłowy) ( <i>Sparus aurata</i> )	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia cel	Uwagi
0303 89 60	---- Bramy ( <i>Brama</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0303 89 65	---- Żabnice ( <i>Lophius</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0303 89 70	---- Kinglip chilijski ( <i>Genypterus blacodes</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0303 89 90	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 91 10	--- Ikry i mleczce, do produkcji kwasu dezoksyrybonukleinowego lub siarczanu protaminy	0	0	Zob. uwaga 2
0303 91 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0303 92 00	-- Płetwy rekina	0	0	Zob. uwaga 2
0303 99 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0304 31 00	-- Tilapie ( <i>Oreochromis</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 32 00	-- Sumy i sumiki ( <i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 33 00	-- Okoń nilowy ( <i>Lates niloticus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 39 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304 41 00	-- Łososie pacyficzne ( <i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbuscha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> i <i>Oncorhynchus rhodurus</i> ), łosoś atlantycki ( <i>Salmo salar</i> ) i głowacica ( <i>Hucho hucho</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 42 10	--- Z gatunku <i>Oncorhynchus mykiss</i> , o masie większej niż 400 g każdy	0	0	Zob. uwaga 2
0304 42 50	--- Z gatunku <i>Oncorhynchus apache</i> lub <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0304 42 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0304 43 00	-- Płastugi (Pleuronectidae, Bothidae, Cynoglossidae, Soleidae, Scophthalmidae i Citharidae)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 44 10	--- Dorsze ( <i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i> ) oraz dorszyk polarny ( <i>Boreogadus saida</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 44 30	--- Czarniak ( <i>Pollachius virens</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 44 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304 45 00	-- Włócznik ( <i>Xiphias gladius</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 46 00	-- Antary ( <i>Dissostichus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 47 10	--- Koleń ( <i>Squalus acanthias</i> ) i rekiniki ( <i>Scyliorhinus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 47 20	--- Żarłacz śledziowy ( <i>Lamna nasus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 47 30	--- Żarłacz błękitny ( <i>Prionace glauca</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 47 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0304 48 00	-- Rajowate (Rajidae)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 49 10	--- Ryby słodkowodne	0	0	Zob. uwaga 2
0304 49 50	---- Karmazyny ( <i>Sebastes</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 49 90	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304 51 00	-- Tilapie ( <i>Oreochromis</i> spp.), sumy i sumiki ( <i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.), karpowate ( <i>Cyprinus</i> spp., <i>Carassius</i> spp., <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.), węgorze ( <i>Anguilla</i> spp.), okoń nilowy ( <i>Lates niloticus</i> ) i zmijogłowowate ( <i>Channa</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 52 00	-- Łososiowate	0	0	Zob. uwaga 2
0304 53 00	-- Ryby z rodzin <i>Bregmacerotidae</i> , <i>Euclichthyidae</i> , <i>Gadidae</i> , <i>Macrouridae</i> , <i>Melanonidae</i> , <i>Merlucciidae</i> , <i>Moridae</i> i <i>Muraenolepididae</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0304 54 00	-- Włócznik ( <i>Xiphias gladius</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 55 00	-- Antary ( <i>Dissostichus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 56 10	--- Koleń ( <i>Squalus acanthias</i> ) i rekinki ( <i>Scyliorhinus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 56 20	--- Żarłacz śledziowy ( <i>Lamna nasus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 56 30	--- Żarłacz błękitny ( <i>Prionace glauca</i> )	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304 56 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0304 57 00	-- Rajowate (Rajidae)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 59 10	--- Ryby słodkowodne	0	0	Zob. uwaga 2
0304 59 50	---- Płaty śledziowe	0	0	Zob. uwaga 2
0304 59 90	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0304 61 00	-- Tilapie ( <i>Oreochromis</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 62 00	-- Sumy i sumiki ( <i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 63 00	-- Okoń nilowy ( <i>Lates niloticus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 69 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0304 71 10	--- Dorsz z gatunku <i>Gadus macrocephalus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0304 71 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0304 72 00	-- Łupacz (plamiak) ( <i>Melanogrammus aeglefinus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304 73 00	-- Czarniak ( <i>Pollachius virens</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 74 11	---- Morszczuk kapski (shallow-water hake) ( <i>Merluccius capensis</i> ) i morszczuk głębokowodny ( <i>Merluccius paradoxus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 74 15	---- Morszczuk argentyński ( <i>Merluccius hubbsi</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 74 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0304 74 90	--- Widłaki z rodzaju <i>Urophycis</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0304 75 00	-- Mintaj ( <i>Theragra chalcogramma</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 79 10	--- Dorszyk polarny ( <i>Boreogadus saida</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 79 30	--- Witlinek ( <i>Merlangius merlangus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 79 50	--- Buławik nowozelandzki (miruna nowozelandzka) ( <i>Macruronus novaezelandiae</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 79 80	--- Molwy ( <i>Molva</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 79 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304 81 00	-- Łososie pacyficzne ( <i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbuscha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> i <i>Oncorhynchus rhodurus</i> ), łosoś atlantycki ( <i>Salmo salar</i> ) i głowacica ( <i>Hucho hucho</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 82 10	--- Z gatunku <i>Oncorhynchus mykiss</i> , o masie większej niż 400 g każdy	0	0	Zob. uwaga 2
0304 82 50	--- Z gatunku <i>Oncorhynchus apache</i> lub <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0304 82 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0304 83 10	--- Gładzica ( <i>Pleuronectes platessa</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 83 30	--- Stornia ( <i>Platichthys flesus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 83 50	--- Smuklice ( <i>Lepidorhombus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 83 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0304 84 00	-- Włócznika ( <i>Xiphias gladius</i> )	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304 85 00	-- Antarów ( <i>Dissostichus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 86 00	-- Śledzi ( <i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 87 00	-- Tuńczyka (z rodzaju <i>Thunnus</i> ), bonito latającego (paskowanego bonito) ( <i>Katsuwonus pelamis</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 88 11	---- Koleń ( <i>Squalus acanthias</i> ) i rekinki ( <i>Scyliorhinus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 88 15	---- Żarłacz śledziowy ( <i>Lamna nasus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 88 18	---- Żarłacz błękitny ( <i>Prionace glauca</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 88 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0304 88 90	--- Rajowate (Rajidae)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 89 10	--- Ryby słodkowodne	0	0	Zob. uwaga 2
0304 89 21	----- Z gatunku <i>Sebastes marinus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0304 89 29	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304 89 30	---- Ryby z rodzaju <i>Euthynnus</i> , inne niż bonito latający (paskowany bonito) ( <i>Katsuwonus pelamis</i> ), o którym mowa w podpozycji 0304 87 00	0	0	Zob. uwaga 2
0304 89 41	----- Makrela z gatunku <i>Scomber australasicus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0304 89 49	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0304 89 60	---- Żabnice ( <i>Lophius</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 89 90	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0304 91 00	-- Włócznika ( <i>Xiphias gladius</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 92 00	-- Antarów ( <i>Dissostichus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 93 10	--- Surimi	0	0	Zob. uwaga 2
0304 93 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0304 94 10	--- Surimi	0	0	Zob. uwaga 2
0304 94 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0304 95 10	--- Surimi	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304 95 21	----- Dorsz z gatunku <i>Gadus macrocephalus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0304 95 25	----- Dorsz z gatunku <i>Gadus morhua</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0304 95 29	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0304 95 30	---- Łupacz (plamiak) ( <i>Melanogrammus aeglefinus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 95 40	---- Czarniak ( <i>Pollachius virens</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 95 50	---- Morszczuki z rodzaju <i>Merluccius</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0304 95 60	---- Błękitki ( <i>Micromesistius poutassou</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 95 90	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0304 96 10	--- Koleń ( <i>Squalus acanthias</i> ) i rekinki ( <i>Scyliorhinus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 96 20	--- Żarłacz śledziowy ( <i>Lamna nasus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 96 30	--- Żarłacz błękitny ( <i>Prionace glauca</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 96 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304 97 00	-- Rajowate (Rajidae)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 99 10	--- Surimi	0	0	Zob. uwaga 2
0304 99 21	---- Ryby słodkowodne	0	0	Zob. uwaga 2
0304 99 23	----- Śledzie ( <i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0304 99 29	----- Karmazyny ( <i>Sebastes</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 99 55	----- Smuklice ( <i>Lepidorhombus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 99 61	----- Bramy ( <i>Brama</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 99 65	----- Żabnice ( <i>Lophius</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0304 99 99	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0305 10 00	- Mąki, mączki i granulki z ryb, zdatne do spożycia przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
0305 20 00	- Wątróbki, ikra i mlecz, z ryb, suszone, wędzone, solone lub w solance	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia cel	Uwagi
0305 31 00	-- Tilapi ( <i>Oreochromis</i> spp.), sumów i sumików ( <i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.), karpowatych ( <i>Cyprinus</i> spp., <i>Carassius</i> spp., <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.), węgorzy ( <i>Anguilla</i> spp.), okonia nilowego ( <i>Lates niloticus</i> ) i żmijogłowowatych ( <i>Channa</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0305 32 11	---- Dorsza z gatunku <i>Gadus macrocephalus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0305 32 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0305 32 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0305 39 10	--- Łososie pacyficzne ( <i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbuscha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> i <i>Oncorhynchus rhodurus</i> ), łosoś atlantycki ( <i>Salmo salar</i> ) i głowacica ( <i>Hucho hucho</i> ), solone lub w solance	11,5	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0305 39 50	--- Halibut niebieski ( <i>Reinhardtius hippoglossoides</i> ), solony lub w solance	0	0	Zob. uwaga 2
0305 39 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0305 41 00	-- Łososie pacyficzne ( <i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbuscha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> i <i>Oncorhynchus rhodurus</i> ), łosoś atlantycki ( <i>Salmo salar</i> ) i głowacica ( <i>Hucho hucho</i> )	9,5	0	
0305 42 00	-- Śledzie ( <i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0305 43 00	-- Pstrągi i trocie ( <i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> i <i>Oncorhynchus chrysogaster</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0305 44 10	--- Węgorze ( <i>Anguilla</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0305 44 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0305 49 10	--- Halibut niebieski ( <i>Reinhardtius hippoglossoides</i> )	0	0	Zob. uwaga 2



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0305 49 20	--- Halibut biały ( <i>Hippoglossus hippoglossus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0305 49 30	--- Makrele ( <i>Scomber scombrus</i> , <i>Scomber australasicus</i> , <i>Scomber japonicus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0305 49 80	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0305 51 10	--- Suszone, niesolone	0	0	Zob. uwaga 2
0305 51 90	--- Suszone, solone	0	0	Zob. uwaga 2
0305 52 00	-- Tilapie ( <i>Oreochromis</i> spp.), sumy i sumiki ( <i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.), karpowate ( <i>Cyprinus</i> spp., <i>Carassius</i> spp., <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.), węgorze ( <i>Anguilla</i> spp.), okoń nilowy ( <i>Lates niloticus</i> ) i żmijogłowowate ( <i>Channa</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0305 53 10	--- Dorszyk polarny ( <i>Boreogadus saida</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0305 53 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0305 54 30	--- Śledzie ( <i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i> )	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0305 54 50	--- Sardele ( <i>Engraulis</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0305 54 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0305 59 70	--- Halibut biały ( <i>Hippoglossus hippoglossus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0305 59 85	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0305 61 00	-- Śledzie ( <i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0305 62 00	-- Dorsz ( <i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus marcocephalus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0305 63 00	-- Sardele ( <i>Engraulis</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0305 64 00	-- Tilapie ( <i>Oreochromis</i> spp.), sumy i sumiki ( <i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.), karpowate ( <i>Cyprinus</i> spp., <i>Carassius</i> spp., <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.), węgorze ( <i>Anguilla</i> spp.), okoń nilowy ( <i>Lates niloticus</i> ) i zmijogłowowate ( <i>Channa</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0305 69 10	--- Dorsz polarny ( <i>Boreogadus saida</i> )	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0305 69 30	--- Halibut biały ( <i>Hippoglossus hippoglossus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0305 69 50	--- Łososie pacyficzne ( <i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbuscha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> i <i>Oncorhynchus rhodurus</i> ), łosoś atlantycki ( <i>Salmo salar</i> ) i głowacica ( <i>Hucho hucho</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0305 69 80	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0305 71 00	-- Płetwy rekina	0	0	Zob. uwaga 2
0305 72 00	-- Rybie głowy, ogony i pęcherze pławne	0	0	Zob. uwaga 2
0305 79 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0306 11 10	--- Szyjki raków morskich	0	0	Zob. uwaga 2
0306 11 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0306 12 10	--- Całe	0	0	Zob. uwaga 2
0306 12 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0306 14 10	--- Kraby z gatunków <i>Paralithodes camchaticus</i> , <i>Chionoecetes</i> spp. lub <i>Callinectes sapidus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0306 14 30	--- Kraby z gatunku <i>Cancer pagurus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0306 14 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0306 15 00	-- Homarzec ( <i>Nephrops norvegicus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0306 16 91	--- Krewetki z gatunku <i>Crangon crangon</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0306 16 99	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0306 17 91	--- Krewetki różowe głębinowe ( <i>Parapenaeus longirostris</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0306 17 92	--- Krewetki z rodzaju <i>Penaeus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0306 17 93	--- Krewetki z rodziny <i>Pandalidae</i> , inne niż z rodzaju <i>Pandalus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0306 17 94	--- Krewetki z rodzaju <i>Crangon</i> , inne niż z gatunku <i>Crangon crangon</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0306 17 99	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0306 19 10	--- Raki słodkowodne	0	0	Zob. uwaga 2
0306 19 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0306 31 00	-- Langusty i pozostałe raki morskie ( <i>Palinurus</i> spp., <i>Panulirus</i> spp., <i>Jasus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0306 32 10	--- Żywe	0	0	Zob. uwaga 2
0306 32 91	---- Całe	0	0	Zob. uwaga 2
0306 32 99	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0306 33 10	--- Kraby z gatunku <i>Cancer pagurus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0306 33 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0306 34 00	-- Homarzec ( <i>Nephrops norvegicus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0306 35 10	---- Świeże lub schłodzone	0	0	Zob. uwaga 2
0306 35 50	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0306 35 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0306 36 10	--- Krewetki z rodziny <i>Pandalidae</i> , inne niż z rodzaju <i>Pandalus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0306 36 50	--- Krewetki z rodzaju <i>Crangon</i> , inne niż z gatunku <i>Crangon crangon</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0306 36 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0306 39 10	--- Raki słodkowodne	0	0	Zob. uwaga 2
0306 39 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0306 91 00	-- Langusty i pozostałe raki morskie ( <i>Palinurus</i> spp., <i>Panulirus</i> spp., <i>Jasus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0306 92 10	--- Całe	0	0	Zob. uwaga 2
0306 92 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0306 93 10	--- Kraby z gatunku <i>Cancer pagurus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0306 93 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0306 94 00	-- Homarzec ( <i>Nephrops norvegicus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0306 95 11	----- Gotowane na parze lub w wodzie	0	0	Zob. uwaga 2
0306 95 19	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0306 95 20	---- <i>Pandalus</i> spp.	0	0	Zob. uwaga 2
0306 95 30	---- Krewetki z rodziny <i>Pandalidae</i> , inne niż z rodzaju <i>Pandalus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0306 95 40	---- Krewetki z rodzaju <i>Crangon</i> , inne niż z gatunku <i>Crangon crangon</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0306 95 90	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0306 99 10	--- Raki słodkowodne	0	0	Zob. uwaga 2
0306 99 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0307 11 10	--- Ostrygi płaskie (z rodzaju <i>Ostrea</i> ), żywe i o masie (włącznie z muszlą) nie większej niż 40 g każda	0	0	Zob. uwaga 2
0307 11 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0307 12 00	-- Zamrożony	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0307 19 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0307 21 00	-- Żywe, świeże lub schłodzone	0	0	Zob. uwaga 2
0307 22 10	--- Muszle św. Jakuba ( <i>Pecten maximus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0307 22 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0307 29 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0307 31 10	--- <i>Mytilus</i> spp.	0	0	Zob. uwaga 2
0307 31 90	--- <i>Perna</i> spp.	0	0	Zob. uwaga 2
0307 32 10	--- <i>Mytilus</i> spp.	0	0	Zob. uwaga 2
0307 32 90	--- <i>Perna</i> spp.	0	0	Zob. uwaga 2
0307 39 20	--- <i>Mytilus</i> spp.	0	0	Zob. uwaga 2
0307 39 80	--- <i>Perna</i> spp.	0	0	Zob. uwaga 2
0307 42 10	--- Mątwy ( <i>Sepia officinalis</i> , <i>Rossia macrosoma</i> , <i>Sepiola</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0307 42 20	--- <i>Loligo</i> spp.	0	0	Zob. uwaga 2



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0307 42 30	--- Kałamarnice ( <i>Ommastrephes</i> spp., <i>Nototodarus</i> spp., <i>Sepioteuthis</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0307 42 40	--- Kalmar europejski ( <i>Todarodes sagittatus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0307 42 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0307 43 21	----- Mątwą mniejsza ( <i>Sepiola rondeleti</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0307 43 25	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0307 43 29	---- <i>Sepia officinalis</i> , <i>Rossia macrosoma</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0307 43 31	---- <i>Loligo vulgaris</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0307 43 33	---- <i>Loligo pealei</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0307 43 35	---- <i>Loligo gahi</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0307 43 38	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0307 43 91	--- <i>Ommastrephes</i> spp., inne niż <i>Ommastrephes sagittatus</i> , <i>Nototodarus</i> spp., <i>Sepioteuthis</i> spp.	0	0	Zob. uwaga 2
0307 43 92	--- <i>Illex</i> spp.	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0307 43 95	--- Kalmar europejski ( <i>Todarodes sagittatus</i> ) ( <i>Ommastrephes sagittatus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0307 43 99	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0307 49 20	--- Mątwy ( <i>Sepia officinalis</i> , <i>Rossia macrosoma</i> , <i>Sepiola</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0307 49 40	--- <i>Loligo</i> spp.	0	0	Zob. uwaga 2
0307 49 50	--- <i>Ommastrephes</i> spp., inne niż <i>Ommastrephes sagittatus</i> , <i>Nototodarus</i> spp., <i>Sepioteuthis</i> spp.	0	0	Zob. uwaga 2
0307 49 60	--- Kalmar europejski ( <i>Todarodes sagittatus</i> ) ( <i>Ommastrephes sagittatus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0307 49 80	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0307 51 00	-- Żywe, świeże lub schłodzone	0	0	Zob. uwaga 2
0307 52 00	-- Zamrożony	0	0	Zob. uwaga 2
0307 59 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0307 60 00	- Ślimaki, inne niż ślimaki morskie	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0307 71 00	-- Żywe, świeże lub schłodzone	0	0	Zob. uwaga 2
0307 72 10	--- Wenus pozbawiona skorupy lub pozostałe gatunki z rodziny <i>Veneridae</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0307 72 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0307 79 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0307 81 00	-- Uchowce ( <i>Haliotis</i> spp.) żywe, świeże lub schłodzone	0	0	Zob. uwaga 2
0307 82 00	-- Skrzydelniki ( <i>Strombus</i> spp.) żywe, świeże lub schłodzone	0	0	Zob. uwaga 2
0307 83 00	-- Uchowce ( <i>Haliotis</i> spp.) zamrożone	0	0	Zob. uwaga 2
0307 84 00	-- Skrzydelniki ( <i>Strombus</i> spp.) zamrożone	0	0	Zob. uwaga 2
0307 87 00	-- Pozostałe uchowce ( <i>Haliotis</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0307 88 00	-- Pozostałe skrzydelniki ( <i>Strombus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0307 91 00	-- Żywe, świeże lub schłodzone	0	0	Zob. uwaga 2
0307 92 00	-- Zamrożony	0	0	Zob. uwaga 2
0307 99 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0308 11 00	-- Żywe, świeże lub schłodzone	0	0	Zob. uwaga 2
0308 12 00	-- Zamrożony	0	0	Zob. uwaga 2
0308 19 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0308 21 00	-- Żywe, świeże lub schłodzone	0	0	Zob. uwaga 2
0308 22 00	-- Zamrożony	0	0	Zob. uwaga 2
0308 29 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0308 30 50	-- Zamrożony	0	0	Zob. uwaga 2
0308 30 80	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0308 90 10	-- Żywe, świeże lub schłodzone	0	0	Zob. uwaga 2
0308 90 50	-- Zamrożony	0	0	Zob. uwaga 2
0308 90 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0401 10 10	-- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2 litrów	13,8 EUR/100 kg	0	
0401 10 90	-- Pozostałe	12,9 EUR/100 kg	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0401 20 11	--- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2 litrów	18,8 EUR/100 kg	0	
0401 20 19	--- Pozostałe	17,9 EUR/100 kg	0	
0401 20 91	--- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2 litrów	22,7 EUR/100 kg	0	
0401 20 99	--- Pozostałe	21,8 EUR/100 kg	0	
0401 40 10	-- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2 litrów	57,5 EUR/100 kg	0	
0401 40 90	-- Pozostałe	56,6 EUR/100 kg	0	
0401 50 11	--- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2 litrów	57,5 EUR/100 kg	0	
0401 50 19	--- Pozostałe	56,6 EUR/100 kg	0	
0401 50 31	--- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2 litrów	110 EUR/100 kg	0	
0401 50 39	--- Pozostałe	109,1 EUR/100 kg	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0401 50 91	--- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2 litrów	183,7 EUR/100 kg	0	
0401 50 99	--- Pozostałe	182,8 EUR/100 kg	0	
0402 10 11	--- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	125,4 EUR/100 kg	0	
0402 10 19	--- Pozostałe	118,8 EUR/100 kg	0	
0402 10 91	--- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	1,19 EUR/kg/masy mlecznej + 27,5 EUR/100 kg	0	
0402 10 99	--- Pozostałe	1,19 EUR/kg/masy mlecznej + 21 EUR/100 kg	0	
0402 21 11	---- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	135,7 EUR/100 kg	0	
0402 21 18	---- Pozostałe	130,4 EUR/100 kg	0	
0402 21 91	---- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	167,2 EUR/100 kg	0	
0402 21 99	---- Pozostałe	161,9 EUR/100 kg	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0402 29 11	---- Mleko specjalne dla niemowląt, w hermetycznie zamkniętych pojemnikach, o zawartości netto nieprzekraczającej 500 g i o zawartości tłuszczu przekraczającej 10 % masy	1,31 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0402 29 15	----- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	1,31 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0402 29 19	----- Pozostałe	1,31 EUR/kg/masy mlecznej + 16,8 EUR/100 kg	0	
0402 29 91	---- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	1,62 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0402 29 99	---- Pozostałe	1,62 EUR/kg/masy mlecznej + 16,8 EUR/100 kg	0	
0402 91 10	--- O zawartości tłuszczu nieprzekraczającej 8 % masy	34,7 EUR/100 kg	0	
0402 91 30	--- O zawartości tłuszczu przekraczającej 8 % masy, ale nieprzekraczającej 10 % masy	43,4 EUR/100 kg	0	
0402 91 51	---- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	110 EUR/100 kg	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0402 91 59	---- Pozostałe	109,1 EUR/100 kg	0	
0402 91 91	---- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	183,7 EUR/100 kg	0	
0402 91 99	---- Pozostałe	182,8 EUR/100 kg	0	
0402 99 10	--- O zawartości tłuszczu nieprzekraczającej 9,5 % masy	57,2 EUR/100 kg	0	
0402 99 31	---- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	1,08 EUR/kg/masy mlecznej + 19,4 EUR/100 kg	0	
0402 99 39	---- Pozostałe	1,08 EUR/kg/masy mlecznej + 18,5 EUR/100 kg	0	
0402 99 91	---- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 2,5 kg	1,81 EUR/kg/masy mlecznej + 19,4 EUR/100 kg	0	
0402 99 99	---- Pozostałe	1,81 EUR/kg/masy mlecznej + 18,5 EUR/100 kg	0	
0403 10 11	---- Nieprzekraczającej 3 % masy	20,5 EUR/100 kg	0	
0403 10 13	---- Przekraczającej 3 % masy, ale nieprzekraczającej 6 % masy	24,4 EUR/100 kg	0	
0403 10 19	---- Przekraczającej 6 % masy	59,2 EUR/100 kg	0	



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0403 10 31	---- Nieprzekraczającej 3 % masy	0,17 EUR/kg/masy mlecznej + 21,1 EUR/100 kg	0	
0403 10 33	---- Przekraczającej 3 % masy, ale nieprzekraczającej 6 % masy	0,2 EUR/kg/masy mlecznej + 21,1 EUR/100 kg	0	
0403 10 39	---- Przekraczającej 6 % masy	0,54 EUR/kg/masy mlecznej + 21,1 EUR/100 kg	0	
0403 10 51	---- Nieprzekraczającej 1,5 % masy	0 + 95 EUR/100 kg	0	
0403 10 53	---- Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	0 + 130,4 EUR/100 kg	0	
0403 10 59	---- Przekraczającej 27 % masy	0 + 168,8 EUR/100 kg	0	
0403 10 91	---- Nieprzekraczającej 3 % masy	0 + 12,4 EUR/100 kg	0	
0403 10 93	---- Przekraczającej 3 % masy, ale nieprzekraczającej 6 % masy	0 + 17,1 EUR/100 kg	0	
0403 10 99	---- Przekraczającej 6 % masy	0 + 26,6 EUR/100 kg	0	
0403 90 11	----- Nieprzekraczającej 1,5 % masy	100,4 EUR/100 kg	0	
0403 90 13	----- Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	135,7 EUR/100 kg	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0403 90 19	----- Przekraczającej 27 % masy	167,2 EUR/100 kg	0	
0403 90 31	----- Nieprzekraczającej 1,5 % masy	0,95 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0403 90 33	----- Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	1,31 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0403 90 39	----- Przekraczającej 27 % masy	1,62 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0403 90 51	----- Nieprzekraczającej 3 % masy	20,5 EUR/100 kg	0	
0403 90 53	----- Przekraczającej 3 % masy, ale nieprzekraczającej 6 % masy	24,4 EUR/100 kg	0	
0403 90 59	----- Przekraczającej 6 % masy	59,2 EUR/100 kg	0	
0403 90 61	----- Nieprzekraczającej 3 % masy	0,17 EUR/kg/masy mlecznej + 21,1 EUR/100 kg	0	
0403 90 63	----- Przekraczającej 3 % masy, ale nieprzekraczającej 6 % masy	0,2 EUR/kg/masy mlecznej + 21,1 EUR/100 kg	0	
0403 90 69	----- Przekraczającej 6 % masy	0,54 EUR/kg/masy mlecznej + 21,1 EUR/100 kg	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0403 90 71	---- Nieprzekraczającej 1,5 % masy	0 + 95 EUR/100 kg	0	
0403 90 73	---- Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	0 + 130,4 EUR/100 kg	0	
0403 90 79	---- Przekraczającej 27 % masy	0 + 168,8 EUR/100 kg	0	
0403 90 91	---- Nieprzekraczającej 3 % masy	0 + 12,4 EUR/100 kg	0	
0403 90 93	---- Przekraczającej 3 % masy, ale nieprzekraczającej 6 % masy	0 + 17,1 EUR/100 kg	0	
0403 90 99	---- Przekraczającej 6 % masy	0 + 26,6 EUR/100 kg	0	
0404 10 02	----- Nieprzekraczającej 1,5 % masy	7 EUR/100 kg	0	
0404 10 04	----- Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	135,7 EUR/100 kg	0	
0404 10 06	----- Przekraczającej 27 % masy	167,2 EUR/100 kg	0	
0404 10 12	----- Nieprzekraczającej 1,5 % masy	100,4 EUR/100 kg	0	
0404 10 14	----- Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	135,7 EUR/100 kg	0	
0404 10 16	----- Przekraczającej 27 % masy	167,2 EUR/100 kg	0	
0404 10 26	----- Nieprzekraczającej 1,5 % masy	0,07 EUR/kg/masy mlecznej + 16,8 EUR/100 kg	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0404 10 28	----- Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	1,31 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0404 10 32	----- Przekraczającej 27 % masy	1,62 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0404 10 34	----- Nieprzekraczającej 1,5 % masy	0,95 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0404 10 36	----- Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	1,31 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0404 10 38	----- Przekraczającej 27 % masy	1,62 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0404 10 48	----- Nieprzekraczającej 1,5 % masy	0,07 EUR/kg/suchej masy mlecznej	0	
0404 10 52	----- Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	135,7 EUR/100 kg	0	
0404 10 54	----- Przekraczającej 27 % masy	167,2 EUR/100 kg	0	
0404 10 56	----- Nieprzekraczającej 1,5 % masy	100,4 EUR/100 kg	0	
0404 10 58	----- Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	135,7 EUR/100 kg	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0404 10 62	----- Przekraczającej 27 % masy	167,2 EUR/100 kg	0	
0404 10 72	----- Nieprzekraczającej 1,5 % masy	0,07 EUR/kg/suchej masy mlecznej + 16,8 EUR/100 kg	0	
0404 10 74	----- Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	1,31 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0404 10 76	----- Przekraczającej 27 % masy	1,62 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0404 10 78	----- Nieprzekraczającej 1,5 % masy	0,95 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0404 10 82	----- Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	1,31 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0404 10 84	----- Przekraczającej 27 % masy	1,62 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0404 90 21	--- Nieprzekraczającej 1,5 % masy	100,4 EUR/100 kg	0	
0404 90 23	--- Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	135,7 EUR/100 kg	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0404 90 29	--- Przekraczającej 27 % masy	167,2 EUR/100 kg	0	
0404 90 81	--- Nieprzekraczającej 1,5 % masy	0,95 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0404 90 83	--- Przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 27 % masy	1,31 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0404 90 89	--- Przekraczającej 27 % masy	1,62 EUR/kg/masy mlecznej + 22 EUR/100 kg	0	
0405 10 11	---- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	189,6 EUR/100 kg	0	
0405 10 19	---- Pozostałe	189,6 EUR/100 kg	0	
0405 10 30	--- Masło odtwarzane	189,6 EUR/100 kg	0	
0405 10 50	--- Masło z serwatki	189,6 EUR/100 kg	0	
0405 10 90	-- Pozostałe	231,3 EUR/100 kg	0	
0405 20 10	-- O zawartości tłuszczu 39 % masy i większej, ale mniejszej niż 60 % masy	0 + EA	0	
0405 20 30	-- O zawartości tłuszczu 60 % masy i większej, ale nieprzekraczającej 75 % masy	0 + EA	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0405 20 90	-- O zawartości tłuszczu większej niż 75 % masy, ale mniejszej niż 80 % masy	189,6 EUR/100 kg	0	
0405 90 10	-- O zawartości tłuszczu 99,3 % masy lub większej oraz o zawartości wody nieprzekraczającej 0,5 % masy	231,3 EUR/100 kg	0	
0405 90 90	-- Pozostałe	231,3 EUR/100 kg	0	
0406 10 30	--- Mozzarella, nawet w płynie	185,2 EUR/100 kg	0	
0406 10 50	--- Pozostałe	185,2 EUR/100 kg	0	
0406 10 80	-- Pozostałe	221,2 EUR/100 kg	0	
0406 20 00	- Ser tarty lub proszkowany, wszystkich rodzajów	188,2 EUR/100 kg	0	
0406 30 10	-- Do produkcji którego nie użyto innych serów, jak Emmentaler, Gruyère i Appenzell i który może zawierać jako dodatek ziołowy ser Glarus (znany jako Schabziger), pakowany do sprzedaży detalicznej, o zawartości tłuszczu w suchej masie nieprzekraczającej 56 % masy	144,9 EUR/100 kg	0	
0406 30 31	---- Nieprzekraczającej 48 % masy	139,1 EUR/100 kg	0	
0406 30 39	---- Przekraczającej 48 %	144,9 EUR/100 kg	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0406 30 90	--- O zawartości tłuszczu przekraczającej 36 % masy	215 EUR/100 kg	0	
0406 40 10	-- Roquefort	140,9 EUR/100 kg	0	
0406 40 50	-- Gorgonzola	140,9 EUR/100 kg	0	
0406 40 90	-- Pozostałe	140,9 EUR/100 kg	0	
0406 90 01	-- Do przetworzenia (topienia)	167,1 EUR/100 kg	0	
0406 90 13	--- Emmentaler	171,7 EUR/100 kg	0	
0406 90 15	--- Gruyère, Sbrinz	171,7 EUR/100 kg	0	
0406 90 17	--- Bergkäse, Appenzell	171,7 EUR/100 kg	0	
0406 90 18	--- Fromage fribourgeois, Vacherin Mont d'Or i Tête de Moine	171,7 EUR/100 kg	0	
0406 90 21	--- Cheddar	167,1 EUR/100 kg	0	
0406 90 23	--- Edam	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 25	--- Tilsit	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 29	--- Kashkaval	151 EUR/100 kg	0	



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0406 90 32	--- Feta	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 35	--- Kefalo-Tyri	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 37	--- Finlandia	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 39	--- Jarlsberg	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 50	---- Ser z mleka owiec lub mleka bawołów, w pojemnikach zawierających solankę lub w butelkach z owczej lub koziej skóry	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 61	----- Grana Padano, Parmigiano Reggiano	188,2 EUR/100 kg	0	
0406 90 63	----- Fiore Sardo, Pecorino	188,2 EUR/100 kg	0	
0406 90 69	----- Pozostałe	188,2 EUR/100 kg	0	
0406 90 73	----- Provolone	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 74	----- Maasdam	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 75	----- Asiago, Caciocavallo, Montasio, Ragusano	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 76	----- Danbo, Fontal, Fontina, Fynbo, Havarti, Maribo, Samsø	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 78	----- Gouda	151 EUR/100 kg	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0406 90 79	----- Esrom, Italico, Kernhem, Saint-Nectaire, Saint-Paulin, Taleggio	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 81	----- Cantal, Cheshire, Wensleydale, Lancashire, Double Gloucester, Blarney, Colby, Monterey	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 82	----- Camembert	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 84	----- Brie	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 85	----- Kefalograviera, Kasseri	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 86	----- Przekraczającej 47 % masy, ale nieprzekraczającej 52 % masy	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 89	----- Przekraczającej 52 % masy, ale nieprzekraczającej 62 % masy	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 92	----- Przekraczającej 62 % masy, ale nieprzekraczającej 72 % masy	151 EUR/100 kg	0	
0406 90 93	----- Przekraczającej 72 % masy	185,2 EUR/100 kg	0	
0406 90 99	----- Pozostałe	221,2 EUR/100 kg	0	
0407 11 00	-- Ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i>	35 EUR/1 000 p/st	E	TRQ-EG
0407 19 11	---- Indycze lub gęsie	105 EUR/1 000 p/st	E	TRQ-EG

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0407 19 19	---- Pozostałe	35 EUR/1 000 p/st	E	TRQ-EG
0407 19 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0407 21 00	-- Ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i>	30,4 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
0407 29 10	--- Drobiu, innego niż ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i>	30,4 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
0407 29 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0407 90 10	-- Drobiu	30,4 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
0407 90 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0408 11 20	--- Nienadające się do spożycia przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
0408 11 80	--- Pozostałe	142,3 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
0408 19 20	--- Nienadające się do spożycia przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
0408 19 81	---- Ciekłe	62 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
0408 19 89	---- Pozostałe, włącznie z zamrożonymi	66,3 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
0408 91 20	--- Nienadające się do spożycia przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0408 91 80	--- Pozostałe	137,4 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
0408 99 20	--- Nienadające się do spożycia przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
0408 99 80	--- Pozostałe	35,3 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
0409 00 00	Miód naturalny	0	0	Zob. uwaga 2
0410 00 00	Jadalne produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone	0	0	Zob. uwaga 2
0701 10 00	- Nasiona	0	0	Zob. uwaga 2
0701 90 10	-- Do produkcji skrobi	0	0	Zob. uwaga 2
0701 90 50	--- Młode, od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca	0	0	Zob. uwaga 2
0701 90 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0702 00 00	Pomidory, świeże lub schłodzone	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
0703 10 11	--- Dymka	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0703 10 19	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0703 10 90	-- Szalotka	0	0	Zob. uwaga 2
0703 20 00	- Czosnek	0 + 120 EUR/100 kg	E	TRQ-GC
0703 90 00	- Pory i pozostałe warzywa cebulowe	0	0	Zob. uwaga 2
0704 10 00	- Kalafiory i brokuły głowiaste:	–	–	
	-- od dnia 15 kwietnia do dnia 30 listopada	10,1	0	
	-- Pozostałe	6,1	0	
0704 20 00	- Brukselka	0	0	Zob. uwaga 2
0704 90 10	-- Kapusta biała i kapusta czerwona	8,5	0	
0704 90 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0705 11 00	-- Sałata głowiasta:	–	–	
	--- od dnia 1 kwietnia do dnia 30 listopada	8,5	0	
	--- Pozostałe	6,9	0	
0705 19 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia cel	Uwagi
0705 21 00	-- Cykoria warzywna (cykoria brukselska) ( <i>Cichorium intybus</i> var. <i>foliosum</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0705 29 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0706 10 00	- Marchew i rzepa	0	0	Zob. uwaga 2
0706 90 10	-- Selery (korzeniowe lub niemieckie)	0	0	Zob. uwaga 2
0706 90 30	-- Chrzan ( <i>Cochlearia armoracia</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0706 90 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0707 00 05	- Ogórki	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
0707 00 90	- Korniszony	0	0	Zob. uwaga 2
0708 10 00	- Groch ( <i>Pisum sativum</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0708 20 00	- Fasola ( <i>Vigna</i> spp., <i>Phaseolus</i> spp.):	–	–	
	-- od dnia 1 lipca do dnia 30 września	10,1	0	
	-- Pozostałe	6,9	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0708 90 00	- Pozostałe warzywa strączkowe	0	0	Zob. uwaga 2
0709 20 00	- Szparagi	0	0	Zob. uwaga 2
0709 30 00	- Oberżyny (bakłażany)	0	0	Zob. uwaga 2
0709 40 00	- Selery inne niż seler korzeniowy	0	0	Zob. uwaga 2
0709 51 00	-- Grzyby z rodzaju <i>Agaricus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0709 59 10	--- Pieprzniki jadalne	0	0	Zob. uwaga 2
0709 59 30	--- Borowiki szlachetne	0	0	Zob. uwaga 2
0709 59 50	--- Trufle	0	0	Zob. uwaga 2
0709 59 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0709 60 10	-- Słodka papryka	0	0	Zob. uwaga 2
0709 60 91	--- Z rodzaju <i>Capsicum</i> , do produkcji pieprzu tureckiego lub barwników oleożywnych <i>Capsicum</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0709 60 95	--- Do przemysłowej produkcji olejków eterycznych lub żywicznych	0	0	Zob. uwaga 2
0709 60 99	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0709 70 00	- Szpinak, szpinak nowozelandzki i szpinak ogrodowy	0	0	Zob. uwaga 2
0709 91 00	-- Karczochy	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
0709 92 10	--- Do celów innych niż produkcja oliwy	0	0	Zob. uwaga 2
0709 92 90	--- Pozostałe	13,1 EUR/100 kg	7	
0709 93 10	--- Cukinia	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
0709 93 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0709 99 10	--- Warzywa sałatowe inne niż sałata ( <i>Lactuca sativa</i> ) i cykoria ( <i>Cichorium spp.</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0709 99 20	--- Burak boćwina (lub boćwina szerokoogonkowa) i karczoch hiszpański	0	0	Zob. uwaga 2
0709 99 40	--- Kapary	0	0	Zob. uwaga 2



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0709 99 50	--- Koper	0	0	Zob. uwaga 2
0709 99 60	--- Kukurydza cukrowa	9,4 EUR/100 kg	5	
0709 99 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0710 10 00	- Ziemniaki	0	0	Zob. uwaga 2
0710 21 00	-- Groch ( <i>Pisum sativum</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0710 22 00	-- Fasola ( <i>Vigna</i> spp., <i>Phaseolus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0710 29 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0710 30 00	- Szpinak, szpinak nowozelandzki i szpinak ogrodowy	0	0	Zob. uwaga 2
0710 40 00	- Kukurydza cukrowa	1,6 + 9,4 EUR/100 kg/net eda	3	
0710 80 10	-- Oliwki	0	0	Zob. uwaga 2
0710 80 51	--- Słodka papryka	0	0	Zob. uwaga 2
0710 80 59	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0710 80 61	--- Z rodzaju <i>Agaricus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0710 80 69	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0710 80 70	-- Pomidory	0	0	Zob. uwaga 2
0710 80 80	-- Karczochy	0	0	Zob. uwaga 2
0710 80 85	-- Szparagi	0	0	Zob. uwaga 2
0710 80 95	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0710 90 00	- Mieszanki warzyw	0	0	Zob. uwaga 2
0711 20 10	-- Do celów innych niż produkcja oliwy	0	0	Zob. uwaga 2
0711 20 90	-- Pozostałe	13,1 EUR/100 kg	7	
0711 40 00	- Ogórki i korniszony	0	0	Zob. uwaga 2
0711 51 00	-- Grzyby z rodzaju <i>Agaricus</i>	6,1 + 191 EUR/100 kg/net eda	7	
0711 59 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0711 90 10	--- Owoce z rodzaju <i>Capsicum</i> lub z rodzaju <i>Pimenta</i> , z wyłączeniem słodkiej papryki	0	0	Zob. uwaga 2
0711 90 30	--- Kukurydza cukrowa	1,6 + 9,4 EUR/100 kg/net eda	3	
0711 90 50	--- Cebula	0	0	Zob. uwaga 2
0711 90 70	--- Kapary	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0711 90 80	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0711 90 90	-- Mieszanki warzyw	0	0	Zob. uwaga 2
0712 20 00	- Cebula	0	0	Zob. uwaga 2
0712 31 00	-- Grzyby z rodzaju <i>Agaricus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0712 32 00	-- Uszaki ( <i>Auricularia</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0712 33 00	-- Trzęsaki ( <i>Tremella</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0712 39 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0712 90 05	-- Ziemniaki, nawet cięte w kawałki lub plasterki, ale dalej nieprzetworzone	0	0	Zob. uwaga 2
0712 90 11	--- Odmiany do siewu	0	0	Zob. uwaga 2
0712 90 19	--- Pozostałe	9,4 EUR/100 kg	5	
0712 90 30	-- Pomidory	0	0	Zob. uwaga 2
0712 90 50	-- Marchew	0	0	Zob. uwaga 2
0712 90 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0713 10 10	-- Do siewu	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0713 10 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0713 20 00	- Ciecierzycyca (cieciorka)	0	0	Zob. uwaga 2
0713 31 00	-- Fasola z gatunku <i>Vigna mungo</i> (L.) Hepper lub <i>Vigna radiata</i> (L.) Wilczek	0	0	Zob. uwaga 2
0713 32 00	-- Fasolka czerwona mała (Adzuki) ( <i>Phaseolus</i> lub <i>Vigna angularis</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0713 33 10	--- Do siewu	0	0	Zob. uwaga 2
0713 33 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0713 34 00	-- Sorzycha ziemna ( <i>Vigna subterranea</i> lub <i>Voandzeia subterranea</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0713 35 00	-- Fasolnik chiński ( <i>Vigna unguiculata</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0713 39 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0713 40 00	- Soczewica	0	0	Zob. uwaga 2
0713 50 00	- Bób ( <i>Vicia faba</i> var. <i>major</i> ) i bobik ( <i>Vicia faba</i> var. <i>equina</i> , <i>Vicia faba</i> var. <i>minor</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0713 60 00	- Nikla indyjska ( <i>Cajanus cajan</i> )	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0713 90 00	- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0714 10 00	- Maniok (cassava)	9,5 EUR/100 kg	5	
0714 20 10	-- Świeże, całe, przeznaczone do spożycia przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
0714 20 90	-- Pozostałe	4,4 EUR/100 kg	0	
0714 30 00	- Pochrzyn (ignam) ( <i>Dioscorea</i> spp.)	9,5 EUR/100 kg	5	
0714 40 00	- Kolokazja jadalna (taro) ( <i>Colocasia</i> spp.)	9,5 EUR/100 kg	5	
0714 50 00	- Ksantosoma (żółtosocza lub malanga) ( <i>Xanthosoma</i> spp.)	9,5 EUR/100 kg	5	
0714 90 20	-- Maranta, salep i podobne korzenie i bulwy o dużej zawartości skrobi	9,5 EUR/100 kg	5	
0714 90 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0801 11 00	-- Suszone	0	0	Zob. uwaga 2
0801 12 00	-- W łupinie wewnętrznej (owocnia)	0	0	Zob. uwaga 2
0801 19 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0801 21 00	-- W łupinach	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0801 22 00	-- Bez łupin	0	0	Zob. uwaga 2
0801 31 00	-- W łupinach	0	0	Zob. uwaga 2
0801 32 00	-- Bez łupin	0	0	Zob. uwaga 2
0802 11 10	--- Gorzkie	0	0	Zob. uwaga 2
0802 11 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0802 12 10	--- Gorzkie	0	0	Zob. uwaga 2
0802 12 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0802 21 00	-- W łupinach	0	0	Zob. uwaga 2
0802 22 00	-- Bez łupin	0	0	Zob. uwaga 2
0802 31 00	-- W łupinach	0	0	Zob. uwaga 2
0802 32 00	-- Bez łupin	0	0	Zob. uwaga 2
0802 41 00	-- W łupinach	0	0	Zob. uwaga 2
0802 42 00	-- Bez łupin	0	0	Zob. uwaga 2
0802 51 00	-- W łupinach	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0802 52 00	-- Bez łupin	0	0	Zob. uwaga 2
0802 61 00	-- W łupinach	0	0	Zob. uwaga 2
0802 62 00	-- Bez łupin	0	0	Zob. uwaga 2
0802 70 00	- Orzechy kola ( <i>Cola</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0802 80 00	- Orzechy areka	0	0	Zob. uwaga 2
0802 90 10	-- Pecan	0	0	Zob. uwaga 2
0802 90 50	-- Orzechy sosny ( <i>Pinus</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
0802 90 85	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0803 10 10	-- Świeże	0	0	Zob. uwaga 2
0803 10 90	-- Suszone	0	0	Zob. uwaga 2
0803 90 10	-- Świeże	117 EUR/1 000 kg	E	
0803 90 90	-- Suszone	0	0	Zob. uwaga 2
0804 10 00	- Daktyle	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0804 20 10	-- Świeże	0	0	Zob. uwaga 2
0804 20 90	-- Suszone	0	0	Zob. uwaga 2
0804 30 00	- Ananasy	0	0	Zob. uwaga 2
0804 40 00	- Awokado	0	0	Zob. uwaga 2
0804 50 00	- Guawa, mango i smaczelina	0	0	Zob. uwaga 2
0805 10 22	--- Pomarańcze pepekowe:	–	–	
	---- od dnia 1 czerwca do dnia 30 listopada	0	0	Zob. uwaga 2
	---- Pozostałe	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
0805 10 24	--- Pomarańcze białe:	–	–	
	---- od dnia 1 czerwca do dnia 30 listopada	0	0	Zob. uwaga 2
	---- Pozostałe	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0805 10 28	--- Pozostałe:	–	–	
	---- od dnia 1 czerwca do dnia 30 listopada	0	0	Zob. uwaga 2
	---- Pozostałe	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
0805 10 80	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0805 21 10	--- Satsumy:	–	–	
	---- od dnia 1 marca do dnia 31 października	0	0	Zob. uwaga 2
	---- Pozostałe	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
0805 21 90	--- Pozostałe:	–	–	
	---- od dnia 1 marca do dnia 31 października	0	0	Zob. uwaga 2
	---- Pozostałe	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0805 22 00	-- Klementynki:	–	–	
	--- od dnia 1 marca do dnia 31 października	0	0	Zob. uwaga 2
	--- Pozostałe	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
0805 29 00	-- Pozostałe:	–	–	
	--- od dnia 1 marca do dnia 31 października	0	0	Zob. uwaga 2
	--- Pozostałe	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
0805 40 00	- Grejpfruty, włącznie z pomelo	0	0	Zob. uwaga 2
0805 50 10	-- Cytryny ( <i>Citrus limon</i> , <i>Citrus limonum</i> )	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
0805 50 90	-- Limony ( <i>Citrus aurantifolia</i> , <i>Citrus latifolia</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0805 90 00	- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0806 10 10	-- Winogrona stołowe:	–	–	
	--- od dnia 21 lipca do dnia 20 listopada	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0806 10 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0806 20 10	-- Koryntki	0	0	Zob. uwaga 2
0806 20 30	-- Sułtanki	0	0	Zob. uwaga 2
0806 20 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0807 11 00	-- Arbuzy	0	0	Zob. uwaga 2
0807 19 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0807 20 00	- Papaje	0	0	Zob. uwaga 2
0808 10 10	-- Jabłka na cydr, luzem, od dnia 16 września do dnia 15 grudnia	0	0	Zob. uwaga 2
0808 10 80	-- Pozostałe	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0808 30 10	-- Gruszki na perry, luzem, od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia	0	0	Zob. uwaga 2
0808 30 90	-- Pozostałe:	–	–	
	--- od dnia 1 maja do dnia 30 czerwca	0	0	Zob. uwaga 2
	--- Pozostałe	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
0808 40 00	- Pigwy	0	0	Zob. uwaga 2
0809 10 00	- Morele:	–	–	
	-- od dnia 1 czerwca do dnia 31 lipca	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0809 21 00	-- Wiśnie ( <i>Prunus cerasus</i> ):	–	–	
	--- od dnia 21 maja do dnia 10 sierpnia	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0809 29 00	-- Pozostałe:	–	–	
	--- od dnia 21 maja do dnia 10 sierpnia	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0809 30 10	-- Nektaryny:	–	–	
	--- od dnia 11 czerwca do dnia 30 września	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0809 30 90	-- Pozostałe:	–	–	
	--- od dnia 11 czerwca do dnia 30 września	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0809 40 05	-- Śliwki:	–	–	
	--- od dnia 11 czerwca do dnia 30 września	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0809 40 90	-- Owoce tarniny	0	0	Zob. uwaga 2
0810 10 00	- Truskawki i poziomki	0	0	Zob. uwaga 2
0810 20 10	-- Maliny	0	0	Zob. uwaga 2
0810 20 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0810 30 10	-- Porzeczki czarne	0	0	Zob. uwaga 2
0810 30 30	-- Porzeczki czerwone	0	0	Zob. uwaga 2
0810 30 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0810 40 10	-- Borówki brusznice lub borówki czerwone (owoce z gatunku <i>Vaccinium vitis-idaea</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0810 40 30	-- Owoce z gatunku <i>Vaccinium myrtillus</i>	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0810 40 50	-- Owoce z gatunków <i>Vaccinium macrocarpon</i> i <i>Vaccinium corymbosum</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0810 40 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0810 50 00	- Owoce kiwi	0	0	Zob. uwaga 2
0810 60 00	- Duriany właściwe	0	0	Zob. uwaga 2
0810 70 00	- Owoce persymony (kaki)	0	0	Zob. uwaga 2
0810 90 20	-- Tamaryndy, jabłka nerkowca, liczi (śliwki chińskie), owoce chlebowca (jackfruit), śliwy sączyńca, owoce męczennicy, oskomianu (carambola) i pitahaya	0	0	Zob. uwaga 2
0810 90 75	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0811 10 11	--- O zawartości cukru przekraczającej 13 % masy	20,8 + 8,4 EUR/100 kg	5	
0811 10 19	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0811 10 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0811 20 11	--- O zawartości cukru przekraczającej 13 % masy	17,3 + 8,4 EUR/100 kg	5	
0811 20 19	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0811 20 31	--- Maliny	0	0	Zob. uwaga 2
0811 20 39	--- Porzeczki czarne	0	0	Zob. uwaga 2
0811 20 51	--- Porzeczki czerwone	0	0	Zob. uwaga 2
0811 20 59	--- Jeżyny i morwy	0	0	Zob. uwaga 2
0811 20 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0811 90 11	---- Owoce tropikalne i orzechy tropikalne	9,5 + 5,3 EUR/100 kg	0	
0811 90 19	---- Pozostałe	17,3 + 8,4 EUR/100 kg	5	
0811 90 31	---- Owoce tropikalne i orzechy tropikalne	0	0	Zob. uwaga 2
0811 90 39	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0811 90 50	--- Owoce z gatunku <i>Vaccinium myrtillus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0811 90 70	--- Owoce z gatunków <i>Vaccinium myrtilloides</i> i <i>Vaccinium angustifolium</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0811 90 75	---- Wiśnie ( <i>Prunus cerasus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
0811 90 80	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0811 90 85	--- Owoce tropikalne i orzechy tropikalne	0	0	Zob. uwaga 2
0811 90 95	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0812 10 00	- Wiśnie i czereśnie	0	0	Zob. uwaga 2
0812 90 25	-- Morele; pomarańcze	0	0	Zob. uwaga 2
0812 90 30	-- Papaje	0	0	Zob. uwaga 2
0812 90 40	-- Owoce z gatunku <i>Vaccinium myrtillus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
0812 90 70	-- Owoce guawy, mango, smaczeliny, tamaryndy, jabłka nerkowca, liczi (śliwki chińskie), owoce chlebowca (jackfruit), śliwy sączyńca, owoce męczennicy, oskomanu (carambola), pitahaya i orzechy tropikalne	0	0	Zob. uwaga 2
0812 90 98	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0813 10 00	- Morele	0	0	Zob. uwaga 2
0813 20 00	- Śliwki	0	0	Zob. uwaga 2
0813 30 00	- Jabłka	0	0	Zob. uwaga 2
0813 40 10	-- Brzoskwinie, włącznie z nektarynami	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0813 40 30	-- Gruszki	0	0	Zob. uwaga 2
0813 40 50	-- Papaje	0	0	Zob. uwaga 2
0813 40 65	-- Tamaryndy, jabłka nerkowca, liczi (śliwki chińskie), owoce chlebowca (jackfruit), śliwy sączyńca, owoce męczennicy, oskomianu (carambola) i pitahaya	0	0	Zob. uwaga 2
0813 40 95	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0813 50 12	---- Z papai, tamaryndy, jabłek nerkowca, liczi (śliwki chińskiej), owoców chlebowca (jackfruit), śliwy sączyńca, owoce męczennicy, oskomianu (carambola) i pitahaya	0	0	Zob. uwaga 2
0813 50 15	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0813 50 19	--- Zawierające śliwki	0	0	Zob. uwaga 2
0813 50 31	--- Z orzechów tropikalnych	0	0	Zob. uwaga 2
0813 50 39	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
0813 50 91	--- Niezawierające śliwek lub fig	0	0	Zob. uwaga 2
0813 50 99	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0814 00 00	Skórki owoców cytrusowych lub melonów (włącznie z arbuzami), świeże, zamrożone, suszone lub zakonserwowane tymczasowo w solance, w wodzie siarkowej lub w innych roztworach konserwujących	0	0	Zob. uwaga 2
1001 11 00	-- Nasiona	148 EUR/1 000 kg	7	
1001 19 00	-- Pozostałe	148 EUR/1 000 kg	7	
1001 91 10	--- Orkisz	0	0	Zob. uwaga 2
1001 91 20	--- Pszenicy zwyczajnej i meslin	95 EUR/1 000 kg	7	
1001 91 90	--- Pozostałe	95 EUR/1 000 kg	7	
1001 99 00	-- Pozostałe	95 EUR/1 000 kg	7	
1002 10 00	- Nasiona	93 EUR/1 000 kg	7	
1002 90 00	- Pozostałe	93 EUR/1 000 kg	7	
1003 10 00	- Nasiona	93 EUR/1 000 kg	7	
1003 90 00	- Pozostałe	93 EUR/1 000 kg	7	
1004 10 00	- Nasiona	89 EUR/1 000 kg	7	
1004 90 00	- Pozostałe	89 EUR/1 000 kg	7	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1005 10 13	--- Hybrydy trójkrzyżowe	0	0	Zob. uwaga 2
1005 10 15	--- Hybrydy zwykłe	0	0	Zob. uwaga 2
1005 10 18	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1005 10 90	-- Pozostałe	94 EUR/1 000 kg	7	
1005 90 00	- Pozostałe	94 EUR/1 000 kg	7	
1006 10 10	-- Do siewu	0	0	Zob. uwaga 2
1006 10 30	--- Okrągłozarnisty	211 EUR/1 000 kg	E	
1006 10 50	--- Średniozarnisty	211 EUR/1 000 kg	E	
1006 10 71	---- O stosunku długości do szerokości większym niż 2, ale mniejszym niż 3	211 EUR/1 000 kg	E	
1006 10 79	---- O stosunku długości do szerokości równym 3 lub większym niż 3	211 EUR/1 000 kg	E	
1006 20 11	--- Okrągłozarnisty	65 EUR/1 000 kg	E	
1006 20 13	--- Średniozarnisty	65 EUR/1 000 kg	E	
1006 20 15	---- O stosunku długości do szerokości większym niż 2, ale mniejszym niż 3	65 EUR/1 000 kg	E	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1006 20 17	---- O stosunku długości do szerokości równym 3 lub większym niż 3	65 EUR/1 000 kg	E	
1006 20 92	--- Okrągłozarnisty	65 EUR/1 000 kg	E	
1006 20 94	--- Średniozarnisty	65 EUR/1 000 kg	E	
1006 20 96	---- O stosunku długości do szerokości większym niż 2, ale mniejszym niż 3	65 EUR/1 000 kg	E	
1006 20 98	---- O stosunku długości do szerokości równym 3 lub większym niż 3	65 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 21	---- Okrągłozarnisty	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 23	---- Średniozarnisty	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 25	----- O stosunku długości do szerokości większym niż 2, ale mniejszym niż 3	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 27	----- O stosunku długości do szerokości równym 3 lub większym niż 3	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 42	---- Okrągłozarnisty	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 44	---- Średniozarnisty	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 46	----- O stosunku długości do szerokości większym niż 2, ale mniejszym niż 3	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 48	----- O stosunku długości do szerokości równym 3 lub większym niż 3	175 EUR/1 000 kg	E	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1006 30 61	---- Okrągłozarnisty	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 63	---- Średniozarnisty	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 65	----- O stosunku długości do szerokości większym niż 2, ale mniejszym niż 3	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 67	----- O stosunku długości do szerokości równym 3 lub większym niż 3	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 92	---- Okrągłozarnisty	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 94	---- Średniozarnisty	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 96	----- O stosunku długości do szerokości większym niż 2, ale mniejszym niż 3	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 30 98	----- O stosunku długości do szerokości równym 3 lub większym niż 3	175 EUR/1 000 kg	E	
1006 40 00	- Ryż łamany	65 EUR/1 000 kg	E	
1007 10 10	-- Hybrydy do siewu	0	0	Zob. uwaga 2
1007 10 90	-- Pozostałe	94 EUR/1 000 kg	7	
1007 90 00	- Pozostałe	94 EUR/1 000 kg	7	
1008 10 00	- Gryka	37 EUR/1 000 kg	7	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1008 21 00	-- Nasiona	56 EUR/1 000 kg	7	
1008 29 00	-- Pozostałe	56 EUR/1 000 kg	7	
1008 30 00	- Ziarno mozgi kanaryjskiej	0	0	Zob. uwaga 2
1008 40 00	- Palusznik ( <i>Digitaria</i> spp.)	37 EUR/1 000 kg	7	
1008 50 00	- Komosa ryżowa ( <i>Chenopodium quinoa</i> )	25,9 EUR/1 000 kg	3	
1008 60 00	- Pszenżyto	93 EUR/1 000 kg	7	
1008 90 00	- Pozostałe zboża	37 EUR/1 000 kg	7	
1101 00 11	-- Z pszenicy durum	172 EUR/1 000 kg	7	
1101 00 15	-- Z pszenicy zwyczajnej i orkisz	172 EUR/1 000 kg	7	
1101 00 90	- Mąka z meslin	172 EUR/1 000 kg	7	
1102 20 10	-- O zawartości tłuszczu nieprzekraczającej 1,5 % masy	173 EUR/1 000 kg	7	
1102 20 90	-- Pozostałe	98 EUR/1 000 kg	7	
1102 90 10	-- Mąka jęczmienna	171 EUR/1 000 kg	7	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1102 90 30	-- Mąka owsiana	164 EUR/1 000 kg	7	
1102 90 50	-- Mąka ryżowa	138 EUR/1 000 kg	7	
1102 90 70	-- Mąka żytnia	168 EUR/1 000 kg	7	
1102 90 90	-- Pozostałe	98 EUR/1 000 kg	7	
1103 11 10	--- Pszenica durum	267 EUR/1 000 kg	7	
1103 11 90	--- Z pszenicy zwyczajnej i orkisz	186 EUR/1 000 kg	7	
1103 13 10	--- O zawartości tłuszczu nieprzekraczającej 1,5 % masy	173 EUR/1 000 kg	7	
1103 13 90	--- Pozostałe	98 EUR/1 000 kg	7	
1103 19 20	--- Z żyta lub jęczmienia	171 EUR/1 000 kg	7	
1103 19 40	--- Z owsa	164 EUR/1 000 kg	7	
1103 19 50	--- Z ryżu	138 EUR/1 000 kg	7	
1103 19 90	--- Pozostałe	98 EUR/1 000 kg	7	
1103 20 25	-- Z żyta lub jęczmienia	171 EUR/1 000 kg	7	



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1103 20 30	-- Z owsa	164 EUR/1 000 kg	7	
1103 20 40	-- Z kukurydzy	173 EUR/1 000 kg	7	
1103 20 50	-- Z ryżu	138 EUR/1 000 kg	7	
1103 20 60	-- Z pszenicy	175 EUR/1 000 kg	7	
1103 20 90	-- Pozostałe	98 EUR/1 000 kg	7	
1104 12 10	--- Miażdżone	93 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 12 90	--- Płatkowane	182 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 19 10	--- Z pszenicy	175 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 19 30	--- Z żyta	171 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 19 50	--- Z kukurydzy	173 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 19 61	---- Miażdżone	97 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 19 69	---- Płatkowane	189 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 19 91	---- Ryż płatkowany	234 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 19 99	---- Pozostałe	173 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1104 22 40	--- Łuszczone (łuskane lub obierane), nawet krojone lub śrutowane	162 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 22 50	--- Perełkowane	145 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 22 95	--- Pozostałe	93 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 23 40	--- Łuszczone (łuskane lub obierane), nawet krojone lub śrutowane; perełkowane	152 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 23 98	--- Pozostałe	98 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 04	---- Łuszczone (łuskane lub obierane), nawet krojone lub śrutowane	150 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 05	---- Perełkowane	236 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 08	---- Pozostałe	97 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 17	---- Łuszczone (łuskane lub obierane), nawet krojone lub śrutowane	129 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 30	---- Perełkowane	154 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 51	----- Z pszenicy	99 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 55	----- Z żyta	97 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 59	----- Pozostałe	98 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1104 29 81	----- Z pszenicy	99 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 85	----- Z żyta	97 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 29 89	----- Pozostałe	98 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 30 10	-- Z pszenicy	76 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1104 30 90	-- Z pozostałych zbóż	75 EUR/1 000 kg	3	TRQ-PC
1105 10 00	- Mąka, mączka i proszek	0	0	Zob. uwaga 2
1105 20 00	- Płatki i granulki	0	0	Zob. uwaga 2
1106 10 00	- Z suszonych warzyw strączkowych objętych pozycją 0713	0	0	Zob. uwaga 2
1106 20 10	-- Denaturowane	95 EUR/1 000 kg	5	
1106 20 90	-- Pozostałe	166 EUR/1 000 kg	5	
1106 30 10	-- Z bananów	0	0	Zob. uwaga 2
1106 30 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1107 10 11	--- W postaci mąki	177 EUR/1 000 kg	5	
1107 10 19	--- Pozostałe	134 EUR/1 000 kg	5	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1107 10 91	--- W postaci mąki	173 EUR/1 000 kg	5	
1107 10 99	--- Pozostałe	131 EUR/1 000 kg	5	
1107 20 00	- Palony	152 EUR/1 000 kg	5	
1108 11 00	-- Skrobia pszenna	224 EUR/1 000 kg	E	TRQ-SH
1108 12 00	-- Skrobia kukurydziana	166 EUR/1 000 kg	E	TRQ-SH
1108 13 00	-- Skrobia ziemniaczana	166 EUR/1 000 kg	E	TRQ-SH
1108 14 00	-- Skrobia z manioku (cassava)	166 EUR/1 000 kg	E	TRQ-SH
1108 19 10	--- Skrobia z ryżu	216 EUR/1 000 kg	E	TRQ-SH
1108 19 90	--- Pozostałe	166 EUR/1 000 kg	E	TRQ-SH
1108 20 00	- Inulina	0	0	Zob. uwaga 2
1109 00 00	Gluten pszenny, nawet suszony	512 EUR/1 000 kg	E	TRQ-SH
1201 10 00	- Nasiona	0	0	Zob. uwaga 2
1201 90 00	- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1202 30 00	- Nasiona	0	0	Zob. uwaga 2
1202 41 00	-- W łupinach	0	0	Zob. uwaga 2
1202 42 00	-- Łuskane, nawet łamane	0	0	Zob. uwaga 2
1203 00 00	Kopra	0	0	Zob. uwaga 2
1204 00 10	- Do siewu	0	0	Zob. uwaga 2
1204 00 90	- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1205 10 10	-- Do siewu	0	0	Zob. uwaga 2
1205 10 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1205 90 00	- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1206 00 10	- Do siewu	0	0	Zob. uwaga 2
1206 00 91	-- Wyłuskane; w łusce w paski szaro-białe	0	0	Zob. uwaga 2
1206 00 99	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1207 10 00	- Orzechy palmowe i jądra	0	0	Zob. uwaga 2
1207 21 00	-- Nasiona	0	0	Zob. uwaga 2
1207 29 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1207 30 00	- Nasiona rącznika	0	0	Zob. uwaga 2
1207 40 10	-- Nasiona	0	0	Zob. uwaga 2
1207 40 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1207 50 10	-- Nasiona	0	0	Zob. uwaga 2
1207 50 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1207 60 00	- Nasiona krokosza ( <i>Carthamus tinctorius</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
1207 70 00	- Nasiona melona	0	0	Zob. uwaga 2
1207 91 10	--- Nasiona	0	0	Zob. uwaga 2
1207 91 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1207 99 20	--- Nasiona	0	0	Zob. uwaga 2
1207 99 91	---- Nasiona konopi	0	0	Zob. uwaga 2
1207 99 96	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1208 10 00	- Z soi	0	0	Zob. uwaga 2
1208 90 00	- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1209 10 00	- Nasiona buraków cukrowych	0	0	Zob. uwaga 2
1209 21 00	-- Nasiona lucerny (alfalfa)	0	0	Zob. uwaga 2
1209 22 10	--- Koniczyny czerwonej ( <i>Trifolium pratense</i> L.)	0	0	Zob. uwaga 2
1209 22 80	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1209 23 11	--- Nasiona kostrzewy łąkowej ( <i>Festuca pratensis</i> Huds.)	0	0	Zob. uwaga 2
1209 23 15	--- Kostrzewy czerwonej ( <i>Festuca rubra</i> L.)	0	0	Zob. uwaga 2
1209 23 80	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1209 24 00	-- Nasiona wiechliny łąkowej ( <i>Poa pratensis</i> L.)	0	0	Zob. uwaga 2
1209 25 10	--- Rajgras włoski (życica wielokwiatowa) (włącznie z rajgrasem westerwoldzkim) ( <i>Lolium multiflorum</i> Lam.)	0	0	Zob. uwaga 2
1209 25 90	--- Rajgras angielski (życica trwała) ( <i>Lolium perenne</i> L.)	0	0	Zob. uwaga 2
1209 29 45	--- Nasiona tymotki; nasiona wyki; nasiona wiechliny z rodzaju <i>Poa</i> ( <i>Poa palustris</i> L., <i>Poa trivialis</i> L.); nasiona kupkówki ( <i>Dactylis glomerata</i> L.); nasiona mietlicy ( <i>Agrostis</i> )	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1209 29 50	--- Nasiona łubinu	0	0	Zob. uwaga 2
1209 29 60	--- Nasiona buraka pastewnego ( <i>Beta vulgaris</i> var. <i>alba</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
1209 29 80	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1209 30 00	- Nasiona roślin zielnych (ziołowych) hodowanych głównie dla ich kwiatów	0	0	Zob. uwaga 2
1209 91 30	--- Nasiona buraka ćwikłowego ( <i>Beta vulgaris</i> var. <i>conditiva</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
1209 91 80	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1209 99 10	--- Nasiona drzew leśnych	0	0	Zob. uwaga 2
1209 99 91	---- Nasiona roślin hodowanych głównie dla ich kwiatów, inne niż objęte podpozycją 1209 30	0	0	Zob. uwaga 2
1209 99 99	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1210 10 00	- Szyszki chmielowe, niemielone, niesproszkowane ani nie w formie granulek	0	0	Zob. uwaga 2
1210 20 10	-- Szyszki chmielowe, mielone, sproszkowane lub w formie granulek, z podwyższoną zawartością lupuliny; lupulina	0	0	Zob. uwaga 2



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1210 20 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1211 20 00	- Korzenie żeńszenia	0	0	Zob. uwaga 2
1211 30 00	- Liście krzewu kokainowego	0	0	Zob. uwaga 2
1211 40 00	- Słoma makowa	0	0	Zob. uwaga 2
1211 50 00	- Przędź	0	0	Zob. uwaga 2
1211 90 30	-- Tonkowiec wonny	0	0	Zob. uwaga 2
1211 90 86	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1212 21 00	-- Nadające się do spożycia przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1212 29 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1212 91 20	--- Suszony, nawet mielony	23 EUR/100 kg	5	
1212 91 80	--- Pozostałe	6,7 EUR/100 kg	5	
1212 92 00	-- Chleb świętojański	0	0	Zob. uwaga 2
1212 93 00	-- Trzcina cukrowa	4,6 EUR/100 kg	5	
1212 94 00	-- Korzenie cykorii	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1212 99 41	---- Niełuszczone, niekruszone ani niemielone	0	0	Zob. uwaga 2
1212 99 49	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1212 99 95	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1213 00 00	Słoma i plewy zbóż, niepreparowane, nawet siekane, mielone, prasowane lub w formie granulek	0	0	Zob. uwaga 2
1214 10 00	- Mączka i granulki, z lucerny (alfalfa)	0	0	Zob. uwaga 2
1214 90 10	-- Buraki pastewne, brukiew i pozostałe korzenie pastewne	0	0	Zob. uwaga 2
1214 90 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1301 20 00	- Guma arabska	0	0	Zob. uwaga 2
1301 90 00	- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1302 11 00	-- Opium	0	0	Zob. uwaga 2
1302 12 00	-- Z lukrecji	0	0	Zob. uwaga 2
1302 13 00	-- Z chmielu	0	0	Zob. uwaga 2
1302 14 00	-- Z przęśli	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1302 19 05	--- Oleożywica waniliowa	0	0	Zob. uwaga 2
1302 19 70	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1302 20 10	-- Dry (wytrawne)	9,6	0	
1302 20 90	-- Pozostałe	5,6	0	
1302 31 00	-- Agar-agar	0	0	Zob. uwaga 2
1302 32 10	--- Z chleba świętojańskiego i jego nasion	0	0	Zob. uwaga 2
1302 32 90	--- Z nasion rośliny guar	0	0	Zob. uwaga 2
1302 39 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1501 10 10	-- Do zastosowań przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1501 10 90	-- Pozostałe	17,2 EUR/100 kg	7	
1501 20 10	-- Do zastosowań przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1501 20 90	-- Pozostałe	17,2 EUR/100 kg	7	
1501 90 00	- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1502 10 10	-- Do zastosowań przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1502 10 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1502 90 10	-- Do zastosowań przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1502 90 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1503 00 11	-- Do zastosowań przemysłowych	0	0	Zob. uwaga 2
1503 00 19	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1503 00 30	- Olej łojowy do zastosowań przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1503 00 90	- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1504 10 10	-- O zawartości witaminy A nieprzekraczającej 2 500 j.m./g	0	0	Zob. uwaga 2
1504 10 91	--- Z halibuta	0	0	Zob. uwaga 2
1504 10 99	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1504 20 10	-- Frakcje stałe	0	0	Zob. uwaga 2
1504 20 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1504 30 10	-- Frakcje stałe	0	0	Zob. uwaga 2
1504 30 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1505 00 10	- Tłuszcz z wełny, surowy	0	0	Zob. uwaga 2
1505 00 90	- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1506 00 00	Pozostałe tłuszcze i oleje zwierzęce oraz ich frakcje, nawet rafinowane, ale niemodyfikowane chemicznie	0	0	Zob. uwaga 2
1507 10 10	-- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1507 10 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1507 90 10	-- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1507 90 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1508 10 10	-- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1508 10 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1508 90 10	-- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1508 90 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1509 10 10	-- Oliwa lampante	122,6 EUR/100 kg	E	TRQ-OL
1509 10 20	-- Oliwa z oliwek najwyższej jakości z pierwszego tłoczenia	124,5 EUR/100 kg	E	TRQ-OL
1509 10 80	-- Pozostałe	124,5 EUR/100 kg	E	TRQ-OL
1509 90 00	- Pozostałe	134,6 EUR/100 kg	E	TRQ-OL
1510 00 10	- Oleje surowe	110,2 EUR/100 kg	E	TRQ-OL
1510 00 90	- Pozostałe	160,3 EUR/100 kg	E	TRQ-OL
1511 10 10	-- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1511 10 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1511 90 11	--- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
1511 90 19	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1511 90 91	--- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1511 90 99	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1512 11 10	--- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1512 11 91	---- Olej słonecznikowy	0	0	Zob. uwaga 2
1512 11 99	---- Olej z krokosza barwierskiego	0	0	Zob. uwaga 2
1512 19 10	--- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1512 19 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1512 21 10	--- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1512 21 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1512 29 10	--- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1512 29 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1513 11 10	--- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1513 11 91	---- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
1513 11 99	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1513 19 11	---- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
1513 19 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1513 19 30	---- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1513 19 91	----- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
1513 19 99	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1513 21 10	--- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1513 21 30	---- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
1513 21 90	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1513 29 11	---- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
1513 29 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1513 29 30	---- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1513 29 50	----- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
1513 29 90	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1514 11 10	--- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1514 11 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1514 19 10	--- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1514 19 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1514 91 10	--- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1514 91 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1514 99 10	--- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1514 99 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1515 11 00	-- Olej surowy	0	0	Zob. uwaga 2
1515 19 10	--- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1515 19 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1515 21 10	--- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1515 21 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1515 29 10	--- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1515 29 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1515 30 10	-- Do produkcji kwasu aminoundekanowego stosowanego do wytwarzania tekstylnych włókien syntetycznych lub tworzyw sztucznych	0	0	Zob. uwaga 2
1515 30 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1515 50 11	--- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1515 50 19	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1515 50 91	--- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1515 50 99	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1515 90 11	-- Olej tungowy; olej jojoba i olej oiticica; воск mirtowy i воск japoński; ich frakcje	0	0	Zob. uwaga 2
1515 90 21	---- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1515 90 29	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1515 90 31	---- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1515 90 39	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1515 90 40	---- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1515 90 51	----- Stałe, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
1515 90 59	----- Pozostałe stałe; ciekłe	0	0	Zob. uwaga 2
1515 90 60	---- Do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1515 90 91	----- Stałe, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
1515 90 99	----- Pozostałe stałe; ciekłe	0	0	Zob. uwaga 2
1516 10 10	-- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
1516 10 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1516 20 10	-- Uwodorniony olej rycynowy, tzw. „wosk opalowy”	0	0	Zob. uwaga 2
1516 20 91	--- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
1516 20 95	---- Olej rzepikowy, lniany, rzepakowy, słonecznikowy, illipe, karite, makore, tolocouna lub babassu, do zastosowań technicznych lub przemysłowych innych niż produkcja artykułów spożywanych przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
1516 20 96	----- Olej z orzeszków ziemnych, z nasion bawełny, sojowy lub słonecznikowy; pozostałe oleje zawierające mniej niż 50 % masy wolnych kwasów tłuszczowych oraz z wyłączeniem olejów z nasion palmowych, illipe, kokosowego, rzepikowego, rzepakowego lub copaiba	0	0	Zob. uwaga 2
1516 20 98	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1517 10 10	-- Zawierające więcej niż 10 % masy, ale nie więcej niż 15 % masy tłuszczów mleka	0 + 28,4 EUR/100 kg	0	
1517 10 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1517 90 10	-- Zawierające więcej niż 10 % masy, ale nie więcej niż 15 % masy tłuszczów mleka	0 + 28,4 EUR/100 kg	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1517 90 91	--- Oleje roślinne, ciekłe, zmieszane	0	0	Zob. uwaga 2
1517 90 93	--- Jadalne mieszaniny lub preparaty, w rodzaju stosowanych jako preparaty zapobiegające przyleganiu do formy	0	0	Zob. uwaga 2
1517 90 99	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1518 00 10	- Linoksyn	0	0	Zob. uwaga 2
1518 00 31	-- Surowe	0	0	Zob. uwaga 2
1518 00 39	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1518 00 91	-- Tłuszcze i oleje zwierzęce lub roślinne i ich frakcje, gotowane, utlenione, odwodnione, siarkowane, napowietrzane, polimeryzowane przez ogrzewanie w próżni lub w gazie obojętnym, lub inaczej modyfikowane chemicznie, z wyłączeniem objętych pozycją 1516	0	0	Zob. uwaga 2
1518 00 95	--- Niejadalne mieszaniny lub przetwory z tłuszczów i olejów zwierzęcych, lub z tłuszczów i olejów zwierzęcych i roślinnych, i ich frakcje	0	0	Zob. uwaga 2
1518 00 99	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1520 00 00	Glicerol surowy; wody glicerolowe i ługi glicerolowe	0	0	Zob. uwaga 2
1521 10 00	- Woski roślinne	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1521 90 10	-- Spermacet, nawet rafinowany lub barwiony	0	0	Zob. uwaga 2
1521 90 91	--- Surowe	0	0	Zob. uwaga 2
1521 90 99	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1522 00 10	- Degras	0	0	Zob. uwaga 2
1522 00 31	--- Sopstoki	29,9 EUR/100 kg	5	
1522 00 39	--- Pozostałe	47,8 EUR/100 kg	5	
1522 00 91	--- Osady i szlamy olejowe; sopstoki	0	0	Zob. uwaga 2
1522 00 99	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1601 00 10	- Z wątroby (wątróbek)	0	0	Zob. uwaga 2
1601 00 91	-- Kiełbasy, suche lub do smarowania, niepoddane obróbce cieplnej	149,4 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1601 00 99	-- Pozostałe	100,5 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 10 00	- Przetwory homogenizowane	0	0	Zob. uwaga 2
1602 20 10	-- Z wątróbki gęskiej lub kaczej	0	0	Zob. uwaga 2
1602 20 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1602 31 11	---- Zawierające wyłącznie niepoddane obróbce cieplnej mięso indycze	0	0	Zob. uwaga 2
1602 31 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1602 31 80	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1602 32 11	---- Niepoddane obróbce cieplnej	2 765 EUR/1 000 kg	E	TRQ-PY
1602 32 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1602 32 30	--- Zawierające 25 % masy lub więcej, ale mniej niż 57 % masy, mięsa lub podrobów, drobiowych	0	0	Zob. uwaga 2
1602 32 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1602 39 21	---- Niepoddane obróbce cieplnej	2 765 EUR/1 000 kg	E	TRQ-PY
1602 39 29	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1602 39 85	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1602 41 10	--- Ze świń domowych	156,8 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 41 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1602 42 10	--- Ze świń domowych	129,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 42 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1602 49 11	----- Schaby (z wyłączeniem karkowych) i ich części, włącznie z mieszankami schabów lub szynek	156,8 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 49 13	----- Karki i ich części, włącznie z mieszankami obojczyków i łopatek	129,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 49 15	----- Pozostałe mieszanki zawierające szynki, łopatki, schaby lub karki oraz ich części	129,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 49 19	----- Pozostałe	85,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 49 30	---- Zawierające 40 % masy lub więcej, ale mniej niż 80 % masy, mięsa lub dowolnego rodzaju podrobów, włącznie z tłuszczami dowolnego rodzaju i pochodzenia	75 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 49 50	---- Zawierające mniej niż 40 % masy mięsa lub dowolnego rodzaju podrobów, włącznie z tłuszczami dowolnego rodzaju i pochodzenia	54,3 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 49 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1602 50 10	-- Niepoddane obróbce cieplnej; mieszanki poddanego obróbce cieplnej mięsa lub podrobów z niepoddanym obróbce cieplnej mięsem lub podrobami	303,4 EUR/100 kg	E	TRQ-BF

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1602 50 31	--- Wołowina peklowana (corned beef), w opakowaniach hermetycznych	0	0	Zob. uwaga 2
1602 50 95	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1602 90 10	-- Przetwory z krwi dowolnych zwierząt	0	0	Zob. uwaga 2
1602 90 31	--- Z dziczyzny lub z królików	0	0	Zob. uwaga 2
1602 90 51	---- Zawierające mięso lub podroby, ze świń domowych	85,7 EUR/100 kg	E	TRQ-PK
1602 90 61	----- Niepoddane obróbce cieplnej; mieszanki poddanego obróbce cieplnej mięsa lub podrobów z niepoddanym obróbce cieplnej mięsem lub podrobami	303,4 EUR/100 kg	E	TRQ-BF
1602 90 69	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1602 90 91	----- Z owiec	0	0	Zob. uwaga 2
1602 90 95	----- Z kóz	0	0	Zob. uwaga 2
1602 90 99	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1603 00 10	- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
1603 00 80	- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1604 11 00	-- Łosoś	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1604 12 10	--- Filety, surowe, jedynie pokryte bułką tartą lub panierką, nawet podsmażone w oleju, zamrożone	0	0	Zob. uwaga 2
1604 12 91	---- W hermetycznych pojemnikach	0	0	Zob. uwaga 2
1604 12 99	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1604 13 11	---- W oliwie	0	0	Zob. uwaga 2
1604 13 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1604 13 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1604 14 21	----- W oleju roślinnym	20,5	E	TRQ-Ryby
1604 14 26	----- Filety znane jako „loins”	20,5	E	TRQ-Ryby
1604 14 28	----- Pozostałe	20,5	E	TRQ-Ryby
1604 14 31	----- W oleju roślinnym	20,5	E	TRQ-Ryby
1604 14 36	----- Filety znane jako „loins”	20,5	E	TRQ-Ryby
1604 14 38	----- Pozostałe	20,5	E	TRQ-Ryby
1604 14 41	----- W oleju roślinnym	20,5	E	TRQ-Ryby

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1604 14 46	----- Filety znane jako „loins”	20,5	E	TRQ-Ryby
1604 14 48	----- Pozostałe	20,5	E	TRQ-Ryby
1604 14 90	--- Pelamida ( <i>Sarda</i> spp.)	0	0	Zob. uwaga 2
1604 15 11	---- Filety	0	0	Zob. uwaga 2
1604 15 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1604 15 90	--- Z gatunku <i>Scomber australasicus</i>	0	0	Zob. uwaga 2
1604 16 00	-- Sardele	0	0	Zob. uwaga 2
1604 17 00	-- Węgorze	0	0	Zob. uwaga 2
1604 18 00	-- Płetwy rekina	0	0	Zob. uwaga 2
1604 19 10	--- Łososiowate, inne niż łosoś	0	0	Zob. uwaga 2
1604 19 31	---- Filety znane jako „loins”	20,5	E	TRQ-Ryby
1604 19 39	---- Pozostałe	20,5	E	TRQ-Ryby
1604 19 50	--- Ryby z gatunku <i>Orcynopsis unicolor</i>	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1604 19 91	---- Filety, surowe, jedynie pokryte bułką tartą lub panierką, nawet podsmażone w oleju, zamrożone	0	0	Zob. uwaga 2
1604 19 92	----- Dorsze ( <i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus marcocephalus</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
1604 19 93	----- Czarniak ( <i>Pollachius virens</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
1604 19 94	----- Morszczuk i widłak ( <i>Merluccius spp.</i> , <i>Urophycis spp.</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
1604 19 95	----- Mintaj ( <i>Theragra chalcogramma</i> ) i rdzawiec ( <i>Pollachius pollachius</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
1604 19 97	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1604 20 05	-- Przetwory z surimi	0	0	Zob. uwaga 2
1604 20 10	--- Z łososi	0	0	Zob. uwaga 2
1604 20 30	--- Z łososiowatych, innych niż łosoś	0	0	Zob. uwaga 2
1604 20 40	--- Z sardeli	0	0	Zob. uwaga 2
1604 20 50	--- Z sardynek, pelamidy (bonito), makreli z gatunków <i>Scomber scombrus</i> i <i>Scomber japonicus</i> , ryb z gatunku <i>Orcynopsis unicolor</i>	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1604 20 70	--- Z tuńczyków, latającego bonito lub pozostałych ryb z rodzaju <i>Euthynnus</i>	20,5	E	TRQ-Ryby
1604 20 90	--- Z pozostałych ryb	0	0	Zob. uwaga 2
1604 31 00	-- Kawior	0	0	Zob. uwaga 2
1604 32 00	-- Namiastki kawioru	0	0	Zob. uwaga 2
1605 10 00	- Kraby	0	0	Zob. uwaga 2
1605 21 10	--- W bezpośrednich pojemnikach o zawartości netto nieprzekraczającej 2 kg	0	0	Zob. uwaga 2
1605 21 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1605 29 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1605 30 10	-- Mięso z homara, poddane obróbce cieplnej, do produkcji masła homarowego lub past, pasztetów, zup lub sosów, z homarów	0	0	Zob. uwaga 2
1605 30 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1605 40 00	- Pozostałe skorupiaki	0	0	Zob. uwaga 2
1605 51 00	-- Ostrygi	0	0	Zob. uwaga 2
1605 52 00	-- Przegrzebki, włącznie z przegrzebkami grzebieniowatymi	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1605 53 10	--- W hermetycznych pojemnikach	0	0	Zob. uwaga 2
1605 53 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1605 54 00	-- Mątwy i kałamarnice	0	0	Zob. uwaga 2
1605 55 00	-- Ośmiornice	0	0	Zob. uwaga 2
1605 56 00	-- Małże i sercówki	0	0	Zob. uwaga 2
1605 57 00	-- Uchowce	0	0	Zob. uwaga 2
1605 58 00	-- Ślimaki, inne niż ślimaki morskie	0	0	Zob. uwaga 2
1605 59 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1605 61 00	-- Ogórki morskie	0	0	Zob. uwaga 2
1605 62 00	-- Jeżowce	0	0	Zob. uwaga 2
1605 63 00	-- Meduzy	0	0	Zob. uwaga 2
1605 69 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1701 12 10	--- Do rafinacji	33,9 EUR/100 kg std qual	E	
1701 12 90	--- Pozostałe	41,9 EUR/100 kg	E	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1701 13 10	--- Do rafinacji	33,9 EUR/100 kg std qual	E	
1701 13 90	--- Pozostałe	41,9 EUR/100 kg	E	
1701 14 10	--- Do rafinacji	33,9 EUR/100 kg std qual	E	
1701 14 90	--- Pozostałe	41,9 EUR/100 kg	E	
1701 91 00	-- Zawierający dodatek środków aromatyzujących lub barwiących	41,9 EUR/100 kg	E	
1701 99 10	--- Cukier biały	41,9 EUR/100 kg	E	
1701 99 90	--- Pozostałe	41,9 EUR/100 kg	E	
1702 11 00	-- Zawierające 99 % masy laktozy lub więcej, wyrażonej jako laktoza bezwodna, w przeliczeniu na suchą masę	14 EUR/100 kg	7	
1702 19 00	-- Pozostałe	14 EUR/100 kg	7	
1702 20 10	-- Cukier klonowy w postaci stałej, zawierający dodatki środków aromatyzujących lub barwiących	0,4 EUR/100 kg/net/% sacharozy	7	
1702 20 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1702 30 10	-- Izoglukoza	50,7 EUR/100 kg/net mas	E	TRQ-SR



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1702 30 50	--- W postaci białego, krystalicznego proszku, nawet aglomerowanego	26,8 EUR/100 kg	E	TRQ-SR
1702 30 90	--- Pozostałe	20 EUR/100 kg	E	TRQ-SR
1702 40 10	-- Izogluchoza	50,7 EUR/100 kg/net mas	E	TRQ-SR
1702 40 90	-- Pozostałe	20 EUR/100 kg	E	TRQ-SR
1702 50 00	- Fruktioza chemicznie czysta	12,5 + 50,7 EUR/100 kg/net mas	E	TRQ-SR
1702 60 10	-- Izogluchoza	50,7 EUR/100 kg/net mas	E	TRQ-SR
1702 60 80	-- Syrop inulinowy	0,4 EUR/100 kg/net/% sacharozy	E	TRQ-SR
1702 60 95	-- Pozostałe	0,4 EUR/100 kg/net/% sacharozy	E	TRQ-SR
1702 90 10	-- Maltoza chemicznie czysta	8,9	5	
1702 90 30	-- Izogluchoza	50,7 EUR/100 kg/net mas	E	TRQ-SR

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1702 90 50	-- Maltodekstryna i syrop maltodekstrynowy	20 EUR/100 kg	7	TRQ-SR
1702 90 71	--- Zawierający w substancji suchej 50 % masy sacharozy lub więcej	0,4 EUR/100 kg/net/% sacharozy	7	TRQ-SR
1702 90 75	---- W postaci proszku, nawet aglomerowanego	27,7 EUR/100 kg	7	TRQ-SR
1702 90 79	---- Pozostałe	19,2 EUR/100 kg	7	TRQ-SR
1702 90 80	-- Syrop inulinowy	0,4 EUR/100 kg/net/% sacharozy	7	TRQ-SR
1702 90 95	-- Pozostałe	0,4 EUR/100 kg/net/% sacharozy	7	TRQ-SR
1703 10 00	- Melasy trzcinowe	0,35 EUR/100 kg	7	
1703 90 00	- Pozostałe	0,35 EUR/100 kg	7	
1704 10 10	-- Zawierająca mniej niż 60 % masy sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza)	0 + 27,1 EUR/100 kg MAX 17,9	3	TRQ-SRa
1704 10 90	-- Zawierająca 60 % masy sacharozy lub więcej (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza)	0 + 30,9 EUR/100 kg MAX 18,2	3	TRQ-SRa

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1704 90 10	-- Wyciąg (ekstrakt) z lukrecji, zawierający więcej niż 10 % masy sacharozy, ale niezawierający innych dodanych substancji	4,6	3	TRQ-SRa
1704 90 30	-- Biała czekolada	0 + 45,1 EUR/100 kg MAX 18,9 + 16,5 EUR/100 kg	3	TRQ-SRa
1704 90 51	--- Pasty, włącznie z marcepanem, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub większej	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRa
1704 90 55	--- Pastyłki od bólu gardła i dropsy od kaszlu	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRa
1704 90 61	--- Wyroby pokryte cukrem	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRa
1704 90 65	---- Wyroby żelowe i galaretki, włącznie z pastami owocowymi, w postaci wyrobów cukierniczych	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRa
1704 90 71	---- Cukierki z masy gotowanej, nawet nadziewane	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRa
1704 90 75	---- Toffi, karmelki i podobne cukierki	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRa
1704 90 81	----- Tabletki prasowane	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRa
1704 90 99	----- Pozostałe	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	E	TRQ-SR
1801 00 00	Ziarna kakao, całe lub łamane, surowe lub palone	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1802 00 00	Łuski kakao, łupiny, osłonki i pozostałe odpady kakao	0	0	Zob. uwaga 2
1803 10 00	- Nieodtłuszczona	0	0	Zob. uwaga 2
1803 20 00	- Odtłuszczona całkowicie lub częściowo	0	0	Zob. uwaga 2
1804 00 00	Masło, tłuszcz i olej, kakaowe	0	0	Zob. uwaga 2
1805 00 00	Proszek kakaowy, niezawierający dodatku cukru lub innego środka słodzącego	0	0	Zob. uwaga 2
1806 10 15	-- Niezawierający sacharozy lub zawierający mniej niż 5 % masy sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza) lub izoglukozy wyrażonej jako sacharoza	0	0	Zob. uwaga 2
1806 10 20	-- Zawierający 5 % masy lub więcej, ale mniej niż 65 % masy, sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza) lub izoglukozy wyrażonej jako sacharoza	0 + 25,2 EUR/100 kg	5	
1806 10 30	-- Zawierający 65 % masy lub więcej, ale mniej niż 80 % masy, sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza) lub izoglukozy wyrażonej jako sacharoza	0 + 31,4 EUR/100 kg	E	TRQ-SR

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1806 10 90	-- Zawierający 80 % masy lub więcej sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza) lub izoglukozy wyrażonej jako sacharoza	0 + 41,9 EUR/100 kg	E	TRQ-SR
1806 20 10	-- Zawierające 31 % masy lub więcej masła kakaowego lub zawierające 31 % masy lub więcej masła kakaowego i tłuszczu mleka łącznie	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 20 30	-- Zawierające 25 % masy lub więcej, ale mniej niż 31 % masy, masła kakaowego i tłuszczu mleka łącznie	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 20 50	--- Zawierające 18 % masy lub więcej masła kakaowego	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 20 70	--- Okruchy czekolady mlecznej	0 + EA	3	TRQ-SRb
1806 20 80	--- Polewa czekoladowa smakowa	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 20 95	--- Pozostałe	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	E	TRQ-SR
1806 31 00	-- Nadziewane	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 32 10	--- Z dodatkami zbóż, owoców lub orzechów	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 32 90	--- Pozostałe	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1806 90 11	---- Zawierające alkohol	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 90 19	---- Pozostałe	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 90 31	---- Nadziewane	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 90 39	---- Bez nadzienia	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 90 50	-- Wyroby cukiernicze i ich namiastki wykonane z substytutów cukru, zawierające kakao	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 90 60	-- Wyroby do smarowania zawierające kakao	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 90 70	-- Przetwory zawierające kakao do sporządzania napojów	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1806 90 90	-- Pozostałe	0 + EA MAX 18,7 +ADSZ	3	TRQ-SRb
1901 10 00	- Preparaty odpowiednie dla niemowląt lub małych dzieci, pakowane do sprzedaży detalicznej	0 + EA	3	
1901 20 00	- Mieszanki i ciasta, do wytworzenia wyrobów piekarniczych objętych pozycją 1905	0 + EA	3	
1901 90 11	--- O zawartości suchego ekstraktu 90 % masy lub większej	0 + 18 EUR/100 kg	3	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1901 90 19	--- Pozostałe	0 + 14,7 EUR/100 kg	3	
1901 90 91	--- Niezawierające tłuszczu mleka, sacharozy, izoglukozy, glukozy lub skrobi, lub zawierające mniej niż 1,5 % tłuszczu mleka, 5 % sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym) lub izoglukozy, 5 % glukozy lub skrobi, z wyłączeniem przetworów spożywczych w postaci proszku z towarów objętych pozycjami 0401–0404	0	0	Zob. uwaga 2
1901 90 95	--- Przetwory spożywcze w postaci proszku, składające się z mieszanki odtłuszczonego mleka i/lub serwatki i tłuszczów/olejów roślinnych, o zawartości tłuszczów/olejów nieprzekraczającej 30 % masy	0 + EA	E	TRQ-SR
1901 90 99	--- Pozostałe	0 + EA	E	TRQ-SR
1902 11 00	-- Zawierające jaja	0 + 24,6 EUR/100 kg	3	
1902 19 10	--- Niezawierające mąki lub mączki, ze zwykłej pszenicy	0 + 24,6 EUR/100 kg	3	
1902 19 90	--- Pozostałe	0 + 21,1 EUR/100 kg	3	
1902 20 10	-- Zawierające więcej niż 20 % masy ryb, skorupiaków, mięczaków lub pozostałych bezkręgowców wodnych	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1902 20 30	-- Zawierające więcej niż 20 % masy kielbasy i tym podobnych, mięsa i podrobów, dowolnego rodzaju, włącznie z tłuszczami dowolnego rodzaju lub pochodzenia	38 EUR/100 kg	3	
1902 20 91	--- Poddane obróbce cieplnej	0 + 6,1 EUR/100 kg	3	
1902 20 99	--- Pozostałe	0 + 17,1 EUR/100 kg	3	
1902 30 10	-- Suszone	0 + 24,6 EUR/100 kg	3	
1902 30 90	-- Pozostałe	0 + 9,7 EUR/100 kg	3	
1902 40 10	-- Nieprzygotowany	0	0	Zob. uwaga 2
1902 40 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
1903 00 00	Tapioka i jej namiastki, przygotowane ze skrobi, w postaci płatków, ziaren, perełek, odsiewu lub w podobnych postaciach	0 + 15,1 EUR/100 kg	3	
1904 10 10	-- Otrzymane z kukurydzy	0 + 20 EUR/100 kg	3	
1904 10 30	-- Otrzymane z ryżu	0 + 46 EUR/100 kg	3	
1904 10 90	-- Pozostałe	0 + 33,6 EUR/100 kg	3	



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1904 20 10	-- Preparaty typu müsli bazujące na nieprażonych płatkach zbożowych	0 + EA	3	
1904 20 91	--- Otrzymane z kukurydzy	0 + 20 EUR/100 kg	3	
1904 20 95	--- Otrzymane z ryżu	0 + 46 EUR/100 kg	3	
1904 20 99	--- Pozostałe	0 + 33,6 EUR/100 kg	3	
1904 30 00	- Pszenica spęczniona	0 + 25,7 EUR/100 kg	3	
1904 90 10	-- Otrzymane z ryżu	0 + 46 EUR/100 kg	3	
1904 90 80	-- Pozostałe	0 + 25,7 EUR/100 kg	3	
1905 10 00	- Chleb chrupki	0 + 13 EUR/100 kg	3	
1905 20 10	-- Zawierający mniej niż 30 % masy sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza)	0 + 18,3 EUR/100 kg	3	
1905 20 30	-- Zawierający 30 % masy lub więcej, ale mniej niż 50 % masy, sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza)	0 + 24,6 EUR/100 kg	3	
1905 20 90	-- Zawierający 50 % masy lub więcej sacharozy (włącznie z cukrem inwertowanym wyrażonym jako sacharoza)	0 + 31,4 EUR/100 kg	3	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1905 31 11	---- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 85 kg	0 + EA MAX 24,2 +ADSZ	3	TRQ-BS
1905 31 19	---- Pozostałe	0 + EA MAX 24,2 +ADSZ	3	TRQ-BS
1905 31 30	---- Zawierające 8 % masy tłuszczu mleka lub więcej	0 + EA MAX 24,2 +ADSZ	3	TRQ-BS
1905 31 91	----- Podwójne herbatniki z nadzieniem	0 + EA MAX 24,2 +ADSZ	3	TRQ-BS
1905 31 99	----- Pozostałe	0 + EA MAX 24,2 +ADSZ	3	TRQ-BS
1905 32 05	--- O zawartości wody przekraczającej 10 % masy	0 + EA MAX 20,7 +ADFM	3	TRQ-BS
1905 32 11	----- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 85 kg	0 + EA MAX 24,2 +ADSZ	3	TRQ-BS
1905 32 19	----- Pozostałe	0 + EA MAX 24,2 +ADSZ	3	TRQ-BS
1905 32 91	----- Solone, nawet z nadzieniem	0 + EA MAX 20,7 +ADFM	3	TRQ-BS
1905 32 99	----- Pozostałe	0 + EA MAX 24,2 +ADSZ	3	TRQ-BS
1905 40 10	-- Sucharki	0 + EA	3	
1905 40 90	-- Pozostałe	0 + EA	3	
1905 90 10	-- Mace	0 + 15,9 EUR/100 kg	3	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1905 90 20	-- Oplátky sakralne, puste kapsułki stosowane do celów farmaceutycznych, wafle wytłaczane, papier ryżowy i podobne wyroby	0 + 60,5 EUR/100 kg	3	
1905 90 30	--- Chleb, bułki, niezawierające dodatku miodu, jajek, sera lub owoców, a zawierające w suchej masie nie więcej niż 5 % masy cukru i nie więcej niż 5 % masy tłuszczu	0 + EA	3	
1905 90 45	--- Herbatniki	0 + EA MAX 20,7 +ADFM	3	TRQ-BS
1905 90 55	--- Wyroby ekstrudowane lub ekspandowane, pikantne lub solone	0 + EA MAX 20,7 +ADFM	3	
1905 90 70	---- Zawierające 5 % masy lub więcej sacharozy, cukru inwertowanego lub izoglukozy	0 + EA MAX 24,2 +ADSZ	3	
1905 90 80	---- Pozostałe	0 + EA MAX 20,7 +ADFM	3	
2001 10 00	- Ogórki i korniszony	0	0	Zob. uwaga 2
2001 90 10	-- Ostry sos z mango	0	0	Zob. uwaga 2
2001 90 20	-- Owoce z rodzaju <i>Capsicum</i> , inne niż słodka papryka lub pieprz angielski	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2001 90 30	-- Kukurydza cukrowa ( <i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i> )	1,6 + 9,4 EUR/100 kg/net eda	E	TRQ-SC
2001 90 40	-- Ignamy, słodkie ziemniaki i podobne jadalne części roślin, zawierające 5 % masy skrobi lub więcej	0 + 3,8 EUR/100 kg/net eda	5	
2001 90 50	-- Grzyby	0	0	Zob. uwaga 2
2001 90 65	-- Oliwki	0	0	Zob. uwaga 2
2001 90 70	-- Słodka papryka	0	0	Zob. uwaga 2
2001 90 92	-- Owoce tropikalne i orzechy tropikalne; rdzenie palmowe	0	0	Zob. uwaga 2
2001 90 97	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2002 10 10	-- Bez skórek	0	0	Zob. uwaga 2
2002 10 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2002 90 11	--- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto przekraczającej 1 kg	0	0	Zob. uwaga 2
2002 90 19	--- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
2002 90 31	--- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto przekraczającej 1 kg	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2002 90 39	--- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
2002 90 91	--- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto przekraczającej 1 kg	0	0	Zob. uwaga 2
2002 90 99	--- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
2003 10 20	-- Tymczasowo zakonserwowane, gotowane	14,9 + 191 EUR/100 kg/net eda	7	TRQ-MS
2003 10 30	-- Pozostałe	14,9 + 222 EUR/100 kg/net eda	7	TRQ-MS
2003 90 10	-- Trufle	0	0	Zob. uwaga 2
2003 90 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2004 10 10	-- Poddane obróbce cieplnej, inaczej nieprzetworzone	0	0	Zob. uwaga 2
2004 10 91	--- W postaci mąki, mączki lub płatków	0 + EA	5	
2004 10 99	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2004 90 10	-- Kukurydza cukrowa ( <i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i> )	1,6 + 9,4 EUR/100 kg/net eda	E	TRQ-SC
2004 90 30	-- Kapusta kwaszona, kapary i oliwki	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2004 90 50	-- Groch ( <i>Pisum sativum</i> ) i niedojrzała fasola z gatunku <i>Phaseolus</i> spp., w strąkach	0	0	Zob. uwaga 2
2004 90 91	--- Cebule, gotowane, inaczej nieprzetworzone	0	0	Zob. uwaga 2
2004 90 98	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2005 10 00	- Warzywa homogenizowane	0	0	Zob. uwaga 2
2005 20 10	-- W postaci mąki, mączki lub płatków	0 + EA	5	
2005 20 20	--- Cienkie plasterki, smażone lub pieczone, nawet solone lub z przyprawami, w hermetycznych opakowaniach, nadające się do bezpośredniego spożycia	0	0	Zob. uwaga 2
2005 20 80	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2005 40 00	- Groch ( <i>Pisum sativum</i> )	0	0	Zob. uwaga 2
2005 51 00	-- Fasola łuskana	0	0	Zob. uwaga 2
2005 59 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2005 60 00	- Szparagi	0	0	Zob. uwaga 2
2005 70 00	- Oliwki	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2005 80 00	- Kukurydza cukrowa ( <i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i> )	5,1 + 9,4 EUR/100 kg/net eda	E	TRQ-SC
2005 91 00	-- Pędy bambusa	0	0	Zob. uwaga 2
2005 99 10	--- Owoce z rodzaju <i>Capsicum</i> , inne niż słodka papryka lub pieprz angielski	0	0	Zob. uwaga 2
2005 99 20	--- Kapary	0	0	Zob. uwaga 2
2005 99 30	--- Karczochy	0	0	Zob. uwaga 2
2005 99 50	--- Mieszanki warzyw	0	0	Zob. uwaga 2
2005 99 60	--- Kapusta kwaszona	0	0	Zob. uwaga 2
2005 99 80	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2006 00 10	- Imbir	0	0	Zob. uwaga 2
2006 00 31	--- Wiśnie i czereśnie	16,5 + 23,9 EUR/100 kg	E	TRQ-SR
2006 00 35	--- Owoce tropikalne i orzechy tropikalne	9 + 15 EUR/100 kg	5	
2006 00 38	--- Pozostałe	16,5 + 23,9 EUR/100 kg	E	TRQ-SR
2006 00 91	--- Owoce tropikalne i orzechy tropikalne	0	0	Zob. uwaga 2
2006 00 99	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2007 10 10	-- O zawartości cukru przekraczającej 13 % masy	20,4 + 4,2 EUR/100 kg	E	TRQ-FP
2007 10 91	--- Z owoców tropikalnych	0	0	Zob. uwaga 2
2007 10 99	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2007 91 10	--- O zawartości cukru przekraczającej 30 % masy	16,5 + 23 EUR/100 kg	E	TRQ-SR
2007 91 30	--- O zawartości cukru przekraczającej 13 % masy, ale nieprzekraczającej 30 % masy	16,5 + 4,2 EUR/100 kg	E	TRQ-FP
2007 91 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2007 99 10	---- Przecier i pasta, ze śliwek, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto przekraczającej 100 kg, do przetwórstwa przemysłowego	0	0	Zob. uwaga 2
2007 99 20	---- Przecier i pasta, z kasztanów	20,5 + 19,7 EUR/100 kg	E	TRQ-FP
2007 99 31	----- Z wiśni i z czereśni:	–	–	
ex 2007 99 31	----- Przeciery owocowe, uzyskane przez przetarcie, a następnie zagotowane w opakowaniu próżniowym, których konsystencja oraz skład chemiczny nie uległy zmianie w wyniku obróbki cieplnej	0	0	Zob. uwaga 2



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
ex 2007 99 31	----- Pozostałe	20,5 + 23 EUR/100 kg	E	TRQ-FP
2007 99 33	----- Z truskawek i poziomek:	–	–	
ex 2007 99 33	----- Przeciery owocowe, uzyskane przez przetarcie, a następnie zagotowane w opakowaniu próżniowym, których konsystencja oraz skład chemiczny nie uległy zmianie w wyniku obróbki cieplnej	0	0	Zob. uwaga 2
ex 2007 99 33	----- Pozostałe	20,5 + 23 EUR/100 kg	E	TRQ-FP
2007 99 35	----- Z malin:	–	–	
ex 2007 99 35	----- Przeciery owocowe, uzyskane przez przetarcie, a następnie zagotowane w opakowaniu próżniowym, których konsystencja oraz skład chemiczny nie uległy zmianie w wyniku obróbki cieplnej	0	0	Zob. uwaga 2
ex 2007 99 35	----- Pozostałe	20,5 + 23 EUR/100 kg	5	
2007 99 39	----- Pozostałe:	–	–	
ex 2007 99 39	----- Pasta figowa, pasta pistacjowa, pasta z orzechów laskowych	20,5 + 23 EUR/100 kg	E	TRQ-FP

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
ex 2007 99 39	----- Przeciery owocowe, uzyskane przez przetarcie, a następnie zagotowane w opakowaniu próżniowym, których konsystencja oraz skład chemiczny nie uległy zmianie w wyniku obróbki cieplnej	0	0	Zob. uwaga 2
ex 2007 99 39	----- Pozostałe	20,5 + 23 EUR/100 kg	E	TRQ-FP
2007 99 50	--- O zawartości cukru przekraczającej 13 % masy, ale nieprzekraczającej 30 % masy:	–	–	
ex 2007 99 50	---- Przecier i pasta z kasztanów, pasta figowa, pasta pistacjowa, pasta z orzechów laskowych	20,5 + 4,2 EUR/100 kg	5	
ex 2007 99 50	---- Przeciery owocowe, uzyskane przez przetarcie, a następnie zagotowane w opakowaniu próżniowym, których konsystencja oraz skład chemiczny nie uległy zmianie w wyniku obróbki cieplnej	0	0	Zob. uwaga 2
ex 2007 99 50	---- Pozostałe	20,5 + 4,2 EUR/100 kg	5	
2007 99 93	---- Z owoców tropikalnych i orzechów tropikalnych	0	0	Zob. uwaga 2
2007 99 97	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 11 10	--- Masło orzechowe	4,4	5	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2008 11 91	---- Przekraczającej 1 kg	0	0	Zob. uwaga 2
2008 11 96	----- Prażone	0	0	Zob. uwaga 2
2008 11 98	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 19 12	---- Orzechy tropikalne; mieszanki zawierające 50 % masy lub więcej orzechów tropikalnych	0	0	Zob. uwaga 2
2008 19 13	----- Migdały i orzeszki pistacjowe, prażone	0	0	Zob. uwaga 2
2008 19 19	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 19 92	---- Orzechy tropikalne; mieszanki zawierające 50 % masy lub więcej orzechów tropikalnych	0	0	Zob. uwaga 2
2008 19 93	----- Migdały i orzeszki pistacjowe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 19 95	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 19 99	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 20 11	---- O zawartości cukru przekraczającej 17 % masy	22,1 + 2,5 EUR/100 kg	5	
2008 20 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2008 20 31	---- O zawartości cukru przekraczającej 19 % masy	22,1 + 2,5 EUR/100 kg	5	
2008 20 39	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 20 51	---- O zawartości cukru przekraczającej 17 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2008 20 59	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 20 71	---- O zawartości cukru przekraczającej 19 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2008 20 79	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 20 90	--- Niezawierające dodatku cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2008 30 11	---- O rzeczywistej masowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 11,85 % mas.	0	0	Zob. uwaga 2
2008 30 19	---- Pozostałe	22,1 + 4,2 EUR/100 kg	E	TRQ-FP
2008 30 31	---- O rzeczywistej masowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 11,85 % mas.	0	0	Zob. uwaga 2
2008 30 39	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 30 51	---- Częstki grejpfrutów, włącznie z pomelo	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2008 30 55	---- Mandarynki (włącznie z tangerynami i satsumami); klementynki, wilkingi i inne podobne hybrydy cytrusowe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 30 59	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 30 71	---- Częstki grejpfrutów, włącznie z pomelo	0	0	Zob. uwaga 2
2008 30 75	---- Mandarynki (włącznie z tangerynami i satsumami); klementynki, wilkingi i inne podobne hybrydy cytrusowe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 30 79	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 30 90	--- Niezawierające dodatku cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2008 40 11	----- O rzeczywistej masowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 11,85 % mas.	0	0	Zob. uwaga 2
2008 40 19	----- Pozostałe	25,6 + 4,2 EUR/100 kg	E	TRQ-FP
2008 40 21	----- O rzeczywistej masowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 11,85 % mas.	0	0	Zob. uwaga 2
2008 40 29	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2008 40 31	---- O zawartości cukru przekraczającej 15 % masy	25,6 + 4,2 EUR/100 kg	3	
2008 40 39	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 40 51	---- O zawartości cukru przekraczającej 13 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2008 40 59	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 40 71	---- O zawartości cukru przekraczającej 15 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2008 40 79	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 40 90	--- Niezawierające dodatku cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2008 50 11	----- O rzeczywistej masowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 11,85 % mas.	0	0	Zob. uwaga 2
2008 50 19	----- Pozostałe	22,1 + 4,2 EUR/100 kg	3	
2008 50 31	----- O rzeczywistej masowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 11,85 % mas.	0	0	Zob. uwaga 2
2008 50 39	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2008 50 51	---- O zawartości cukru przekraczającej 15 % masy	22,1 + 4,2 EUR/100 kg	3	
2008 50 59	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 50 61	---- O zawartości cukru przekraczającej 13 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2008 50 69	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 50 71	---- O zawartości cukru przekraczającej 15 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2008 50 79	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 50 92	---- 5 kg lub większej	0	0	Zob. uwaga 2
2008 50 98	---- Mniejszej niż 5 kg	0	0	Zob. uwaga 2
2008 60 11	---- O rzeczywistej masowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 11,85 % mas.	0	0	Zob. uwaga 2
2008 60 19	---- Pozostałe	22,1 + 4,2 EUR/100 kg	0	
2008 60 31	---- O rzeczywistej masowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 11,85 % mas.	0	0	Zob. uwaga 2
2008 60 39	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2008 60 50	---- Przekraczającej 1 kg	0	0	Zob. uwaga 2
2008 60 60	---- Nieprzekraczającej 1 kg	0	0	Zob. uwaga 2
2008 60 70	---- 4,5 kg lub większej	0	0	Zob. uwaga 2
2008 60 90	---- Mniejszej niż 4,5 kg	0	0	Zob. uwaga 2
2008 70 11	----- O rzeczywistej masowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 11,85 % mas.	0	0	Zob. uwaga 2
2008 70 19	----- Pozostałe	25,6 + 4,2 EUR/100 kg	3	
2008 70 31	----- O rzeczywistej masowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 11,85 % mas.	0	0	Zob. uwaga 2
2008 70 39	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 70 51	---- O zawartości cukru przekraczającej 15 % masy	25,6 + 4,2 EUR/100 kg	3	
2008 70 59	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 70 61	---- O zawartości cukru przekraczającej 13 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2008 70 69	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2008 70 71	---- O zawartości cukru przekraczającej 15 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2008 70 79	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 70 92	---- 5 kg lub większej	0	0	Zob. uwaga 2
2008 70 98	---- Mniejszej niż 5 kg	0	0	Zob. uwaga 2
2008 80 11	---- O rzeczywistej masowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 11,85 % mas.	0	0	Zob. uwaga 2
2008 80 19	---- Pozostałe	22,1 + 4,2 EUR/100 kg	5	
2008 80 31	---- O rzeczywistej masowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 11,85 % mas.	0	0	Zob. uwaga 2
2008 80 39	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 80 50	--- Zawierające dodatek cukru, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto przekraczającej 1 kg	0	0	Zob. uwaga 2
2008 80 70	--- Zawierające dodatek cukru, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 1 kg	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2008 80 90	--- Niezawierające dodatku cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2008 91 00	-- Rdzenie palmowe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 93 11	----- O rzeczywistej masowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 11,85 % mas.	0	0	Zob. uwaga 2
2008 93 19	----- Pozostałe	22,1 + 4,2 EUR/100 kg	0	
2008 93 21	----- O rzeczywistej masowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 11,85 % mas.	0	0	Zob. uwaga 2
2008 93 29	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 93 91	---- Zawierające dodatek cukru, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto przekraczającej 1 kg	0	0	Zob. uwaga 2
2008 93 93	---- Zawierające dodatek cukru, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 1 kg	0	0	Zob. uwaga 2
2008 93 99	---- Niezawierające dodatku cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2008 97 03	---- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto przekraczającej 1 kg	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2008 97 05	---- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
2008 97 12	----- Owoców tropikalnych (włączając mieszanki zawierające 50 % masy lub więcej orzechów tropikalnych i owoców tropikalnych)	0	0	Zob. uwaga 2
2008 97 14	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 97 16	----- Owoców tropikalnych (włączając mieszanki zawierające 50 % masy lub więcej orzechów tropikalnych i owoców tropikalnych)	12,5 + 2,6 EUR/100 kg	0	
2008 97 18	----- Pozostałe	22,1 + 4,2 EUR/100 kg	0	
2008 97 32	----- Owoców tropikalnych (włączając mieszanki zawierające 50 % masy lub więcej orzechów tropikalnych i owoców tropikalnych)	0	0	Zob. uwaga 2
2008 97 34	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 97 36	----- Owoców tropikalnych (włączając mieszanki zawierające 50 % masy lub więcej orzechów tropikalnych i owoców tropikalnych)	0	0	Zob. uwaga 2
2008 97 38	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2008 97 51	----- Owoców tropikalnych (włączając mieszanki zawierające 50 % masy lub więcej orzechów tropikalnych i owoców tropikalnych)	0	0	Zob. uwaga 2
2008 97 59	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 97 72	----- Owoców tropikalnych (włączając mieszanki zawierające 50 % masy lub więcej orzechów tropikalnych i owoców tropikalnych)	0	0	Zob. uwaga 2
2008 97 74	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 97 76	----- Owoców tropikalnych (włączając mieszanki zawierające 50 % masy lub więcej orzechów tropikalnych i owoców tropikalnych)	0	0	Zob. uwaga 2
2008 97 78	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 97 92	----- Owoców tropikalnych (włączając mieszanki zawierające 50 % masy lub więcej orzechów tropikalnych i owoców tropikalnych)	0	0	Zob. uwaga 2
2008 97 93	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 97 94	----- Owoców tropikalnych (włączając mieszanki zawierające 50 % masy lub więcej orzechów tropikalnych i owoców tropikalnych)	0	0	Zob. uwaga 2
2008 97 96	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2008 97 97	----- Owoców tropikalnych (włączając mieszanki zawierające 50 % masy lub więcej orzechów tropikalnych i owoców tropikalnych)	0	0	Zob. uwaga 2
2008 97 98	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 11	----- O rzeczywistej masowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 11,85 % mas.	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 19	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 21	----- O zawartości cukru przekraczającej 13 % masy	22,1 + 3,8 EUR/100 kg	0	
2008 99 23	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 24	----- Owoce tropikalne	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 28	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 31	----- Owoce tropikalne	12,5 + 2,6 EUR/100 kg	0	
2008 99 34	----- Pozostałe	22,1 + 4,2 EUR/100 kg	0	
2008 99 36	----- Owoce tropikalne	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 37	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2008 99 38	----- Owoce tropikalne	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 40	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 41	----- Imbir	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 43	----- Winogrona	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 45	----- Śliwki	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 48	----- Owoce tropikalne	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 49	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 51	----- Imbir	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 63	----- Owoce tropikalne	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 67	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 72	----- 5 kg lub większej	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 78	----- Mniejszej niż 5 kg	0	0	Zob. uwaga 2
2008 99 85	----- Kukurydza inna niż kukurydza cukrowa ( <i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i> )	0 + 9,4 EUR/100 kg/net eda	3	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2008 99 91	----- Ignamy, słodkie ziemniaki i podobne jadalne części roślin, zawierające 5 % masy skrobi lub więcej	0 + 3,8 EUR/100 kg/net eda	0	
2008 99 99	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 11 11	---- O wartości nieprzekraczającej 30 EUR za 100 kg masy netto	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	7	
2009 11 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 11 91	---- O wartości nieprzekraczającej 30 EUR za 100 kg masy netto i o zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	11,7 + 20,6 EUR/100 kg	7	
2009 11 99	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 12 00	-- Niezamrożony, o liczbie Brixa nieprzekraczającej 20	0	0	Zob. uwaga 2
2009 19 11	---- O wartości nieprzekraczającej 30 EUR za 100 kg masy netto	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	7	
2009 19 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 19 91	---- O wartości nieprzekraczającej 30 EUR za 100 kg masy netto i o zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	11,7 + 20,6 EUR/100 kg	7	
2009 19 98	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2009 21 00	-- O liczbie Brixu nieprzekraczającej 20	0	0	Zob. uwaga 2
2009 29 11	---- O wartości nieprzekraczającej 30 EUR za 100 kg masy netto	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	7	
2009 29 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 29 91	---- O wartości nieprzekraczającej 30 EUR za 100 kg masy netto i o zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	8,5 + 20,6 EUR/100 kg	7	
2009 29 99	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 31 11	---- Zawierający dodatek cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 31 19	---- Niezawierające dodatku cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 31 51	----- Zawierający dodatek cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 31 59	----- Niezawierające dodatku cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 31 91	----- Zawierający dodatek cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 31 99	----- Niezawierające dodatku cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 39 11	---- O wartości nieprzekraczającej 30 EUR za 100 kg masy netto	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	7	
2009 39 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2009 39 31	----- Zawierający dodatek cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 39 39	----- Niezawierające dodatku cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 39 51	----- O zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	10,9 + 20,6 EUR/100 kg	7	
2009 39 55	----- O zawartości dodatku cukru nieprzekraczającej 30 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2009 39 59	----- Niezawierające dodatku cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 39 91	----- O zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	10,9 + 20,6 EUR/100 kg	7	
2009 39 95	----- O zawartości dodatku cukru nieprzekraczającej 30 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2009 39 99	----- Niezawierające dodatku cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 41 92	--- Zawierający dodatek cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 41 99	--- Niezawierające dodatku cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 49 11	---- O wartości nieprzekraczającej 30 EUR za 100 kg masy netto	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	5	
2009 49 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 49 30	---- O wartości przekraczającej 30 EUR za 100 kg masy netto, zawierający dodatek cukru	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2009 49 91	----- O zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	11,7 + 20,6 EUR/100 kg	5	
2009 49 93	----- O zawartości dodatku cukru nieprzekraczającej 30 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2009 49 99	----- Niezawierające dodatku cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 50 10	-- Zawierający dodatek cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 50 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 61 10	--- O wartości przekraczającej 18 EUR za 100 kg masy netto	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
2009 61 90	--- O wartości nieprzekraczającej 18 EUR za 100 kg masy netto	18,9 + 27 EUR/hl	7	
2009 69 11	---- O wartości nieprzekraczającej 22 EUR za 100 kg masy netto	36,5 + 121 EUR/hl + 20,6 EUR/100 kg	5	
2009 69 19	---- Pozostałe	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2009 69 51	----- Zagęszczony	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
2009 69 59	----- Pozostałe	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
2009 69 71	----- Zagęszczony	18,9 + 131 EUR/hl + 20,6 EUR/100 kg	5	
2009 69 79	----- Pozostałe	18,9 + 27 EUR/hl + 20,6 EUR/100 kg	5	
2009 69 90	----- Pozostałe	18,9 + 27 EUR/hl	5	
2009 71 20	--- Zawierający dodatek cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 71 99	--- Niezawierające dodatku cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 79 11	---- O wartości nieprzekraczającej 22 EUR za 100 kg masy netto	26,5 + 18,4 EUR/100 kg	E	TRQ-AJ
2009 79 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2009 79 30	---- O wartości przekraczającej 18 EUR za 100 kg masy netto, zawierający dodatek cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 79 91	----- O zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	14,5 + 19,3 EUR/100 kg	E	TRQ-AJ
2009 79 98	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 81 11	---- O wartości nieprzekraczającej 30 EUR za 100 kg masy netto	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	0	
2009 81 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 81 31	---- O wartości przekraczającej 30 EUR za 100 kg masy netto, zawierający dodatek cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 81 51	----- O zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	13,3 + 20,6 EUR/100 kg	0	
2009 81 59	----- O zawartości dodatku cukru nieprzekraczającej 30 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2009 81 95	----- Soki z owoców z gatunku <i>Vaccinium macrocarpon</i>	0	0	Zob. uwaga 2
2009 81 99	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 89 11	----- O wartości nieprzekraczającej 22 EUR za 100 kg masy netto	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	5	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2009 89 19	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 89 34	----- Soki z owoców tropikalnych	17,5 + 12,9 EUR/100 kg	0	
2009 89 35	----- Pozostałe	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	0	
2009 89 36	----- Soki z owoców tropikalnych	0	0	Zob. uwaga 2
2009 89 38	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 89 50	----- O wartości przekraczającej 18 EUR za 100 kg masy netto, zawierający dodatek cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 89 61	----- O zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	15,7 + 20,6 EUR/100 kg	5	
2009 89 63	----- O zawartości dodatku cukru nieprzekraczającej 30 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2009 89 69	----- Niezawierające dodatku cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 89 71	----- Sok wiśniowy i czereśniowy	0	0	Zob. uwaga 2
2009 89 73	----- Soki z owoców tropikalnych	0	0	Zob. uwaga 2
2009 89 79	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 89 85	----- Soki z owoców tropikalnych	7 + 12,9 EUR/100 kg	0	
2009 89 86	----- Pozostałe	13,3 + 20,6 EUR/100 kg	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2009 89 88	----- Soki z owoców tropikalnych	0	0	Zob. uwaga 2
2009 89 89	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 89 96	----- Sok wiśniowy i czereśniowy	0	0	Zob. uwaga 2
2009 89 97	----- Soki z owoców tropikalnych	0	0	Zob. uwaga 2
2009 89 99	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 90 11	---- O wartości nieprzekraczającej 22 EUR za 100 kg masy netto	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	5	
2009 90 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 90 21	---- O wartości nieprzekraczającej 30 EUR za 100 kg masy netto	30,1 + 20,6 EUR/100 kg	5	
2009 90 29	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 90 31	---- O wartości nieprzekraczającej 18 EUR za 100 kg masy netto i o zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	16,5 + 20,6 EUR/100 kg	5	
2009 90 39	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 90 41	----- Zawierający dodatek cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 90 49	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2009 90 51	----- Zawierający dodatek cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 90 59	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 90 71	----- O zawartości dodatku cukru przekraczającej 30 % masy	11,7 + 20,6 EUR/100 kg	0	
2009 90 73	----- O zawartości dodatku cukru nieprzekraczającej 30 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2009 90 79	----- Niezawierające dodatku cukru	0	0	Zob. uwaga 2
2009 90 92	----- Mieszanki soków z owoców tropikalnych	7 + 12,9 EUR/100 kg	0	
2009 90 94	----- Pozostałe	13,3 + 20,6 EUR/100 kg	0	
2009 90 95	----- Mieszanki soków z owoców tropikalnych	0	0	Zob. uwaga 2
2009 90 96	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2009 90 97	----- Mieszanki soków z owoców tropikalnych	0	0	Zob. uwaga 2
2009 90 98	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2101 11 00	-- Ekstrakty, esencje lub koncentraty	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2101 12 92	--- Przetwory na bazie tych ekstraktów, esencji lub koncentratów kawy	0	0	Zob. uwaga 2
2101 12 98	--- Pozostałe	0 + EA	E	TRQ-SR
2101 20 20	-- Ekstrakty, esencje lub koncentraty	0	0	Zob. uwaga 2
2101 20 92	--- Na bazie ekstraktów, esencji lub koncentratów herbaty, lub maté (herbaty paragwajskiej)	0	0	Zob. uwaga 2
2101 20 98	--- Pozostałe	0 + EA	E	TRQ-SR
2101 30 11	--- Cykorcia palona	0	0	Zob. uwaga 2
2101 30 19	--- Pozostałe	0 + 12,7 EUR/100 kg	5	
2101 30 91	--- Z cykorii palonej	0	0	Zob. uwaga 2
2101 30 99	--- Pozostałe	0 + 22,7 EUR/100 kg	5	
2102 10 10	-- Kultury drożdży	7,4	5	
2102 10 31	--- Suszone	8,5	5	
2102 10 39	--- Pozostałe	4,2	5	
2102 10 90	-- Pozostałe	5,1	5	



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2102 20 11	--- W tabletkach, kostkach lub w podobnej postaci, lub w bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 1 kg	2,4	5	
2102 20 19	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2102 20 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2102 30 00	- Proszki do pieczenia, gotowe	0	0	Zob. uwaga 2
2103 10 00	- Sos sojowy	0	0	Zob. uwaga 2
2103 20 00	- Ketchup pomidorowy i pozostałe sosy pomidorowe	0	0	Zob. uwaga 2
2103 30 10	-- Mąka i mączka, z gorczycy	0	0	Zob. uwaga 2
2103 30 90	-- Gotowa musztarda	0	0	Zob. uwaga 2
2103 90 10	-- Ostry sos z mango, w płynie	0	0	Zob. uwaga 2
2103 90 30	-- Gorzkie aromatyczne zaprawy o objętościowej mocy alkoholu od 44,2 do 49,2 % obj., zawierające od 1,5 do 6 % masy goryczki, przypraw i różnych składników oraz od 4 do 10 % masy cukru, w pojemnikach o objętości 0,5 litra lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
2103 90 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2104 10 00	- Zupy i buliony i preparaty do nich	0	0	Zob. uwaga 2
2104 20 00	- Złożone przetwory spożywcze, homogenizowane	0	0	Zob. uwaga 2
2105 00 10	- Niezawierające tłuszczu mleka lub zawierające mniej niż 3 % masy takich tłuszczów	0 + 20,2 EUR/100 kg MAX 19,4 + 9,4 EUR/100 kg	3	
2105 00 91	-- 3 % masy lub więcej, ale mniej niż 7 % masy	0 + 38,5 EUR/100 kg MAX 18,1 + 7 EUR/100 kg	3	
2105 00 99	-- 7 % masy lub więcej	0 + 54 EUR/100 kg MAX 17,8 + 6,9 EUR/100 kg	3	
2106 10 20	-- Niezawierające tłuszczu mleka, sacharozy, izoglukozy, glukozy lub skrobi, lub zawierające mniej niż 1,5 % masy tłuszczu mleka, 5 % masy sacharozy lub izoglukozy, 5 % masy glukozy lub skrobi	0	0	Zob. uwaga 2
2106 10 80	-- Pozostałe	0 + EA	3	
2106 90 20	-- Preparaty alkoholowe złożone, inne niż na bazie substancji zapachowych, w rodzaju stosowanych do produkcji napojów	12,1	3	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2106 90 30	--- Syropy izoglukozowe	42,7 EUR/100 kg/net mas	7	TRQ-SR
2106 90 51	---- Syrop laktozowy	14 EUR/100 kg	0	
2106 90 55	---- Syrop glukozowy i z maltodekstryny	20 EUR/100 kg	7	TRQ-SR
2106 90 59	---- Pozostałe	0,4 EUR/100 kg/net/% sacharozy	7	TRQ-SR
2106 90 92	--- Niezawierające tłuszczu mleka, sacharozy, izoglukozy, glukozy lub skrobi, lub zawierające mniej niż 1,5 % masy tłuszczu mleka, 5 % masy sacharozy lub izoglukozy, 5 % masy glukozy lub skrobi	8,9	3	
2106 90 98	--- Pozostałe:	–	–	
ex 2106 90 98	---- Zawierające mniej niż 70 % masy sacharozy/izoglukozy	5,5 + EA	3	
ex 2106 90 98	---- Pozostałe	5,5 + EA	E	TRQ-SR
2201 10 11	--- Nienasycone ditlenkiem węgla	0	0	Zob. uwaga 2
2201 10 19	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2201 10 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2201 90 00	- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2202 10 00	- Wody, włącznie z wodami mineralnymi i wodami gazowanymi, zawierające dodatek cukru lub innego środka słodzącego, lub wody aromatyzowane	3	0	
2202 91 00	-- Piwo bezalkoholowe	3	0	
2202 99 11	---- Napoje na bazie soi o zawartości białka 2,8 % masy lub większej	3	0	
2202 99 15	---- Napoje na bazie soi o zawartości białka mniejszej niż 2,8 % masy; napoje na bazie orzechów objętych działem 8, zbóż objętych działem 10 lub nasion objętych działem 12	3	0	
2202 99 19	---- Pozostałe	3	0	
2202 99 91	---- Mniej niż 0,2 % masy	0 + 13,7 EUR/100 kg	0	
2202 99 95	---- 0,2 % masy lub więcej, ale mniej niż 2 % masy	0 + 12,1 EUR/100 kg	0	
2202 99 99	---- 2 % masy lub więcej	0 + 21,2 EUR/100 kg	0	
2203 00 01	-- W butelkach	0	0	Zob. uwaga 2
2203 00 09	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2203 00 10	- W pojemnikach o objętości większej niż 10 litrów	0	0	Zob. uwaga 2
2204 10 11	--- Szampan	32 EUR/hl	0	
2204 10 13	--- Cava	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 10 15	--- Prosecco	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 10 91	--- Asti spumante	32 EUR/hl	0	
2204 10 93	--- Pozostałe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 10 94	-- Z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 10 96	-- Pozostałe wina ze szczepu	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 10 98	-- Pozostałe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 21 06	---- Z chronioną nazwą pochodzenia (ChNP)	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 21 07	---- Z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG)	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 21 08	---- Pozostałe wina ze szczepu	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 21 09	---- Pozostałe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2204 21 11	----- Alsace	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 12	----- Bordeaux	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 13	----- Bourgogne (Burgundy)	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 17	----- Val de Loire (Loire Valley)	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 18	----- Mosel	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 19	----- Pfalz	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 22	----- Rheinhessen	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 23	----- Tokaj	15,8 EUR/hl	0	
2204 21 24	----- Lazio (Latium)	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 26	----- Toscana (Tuscany)	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 27	----- Trentino, Alto Adige i Friuli	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 28	----- Veneto	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 31	----- Sicilia	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 32	----- Vinho Verde	15,4 EUR/hl	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2204 21 34	----- Penedés	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 36	----- Rioja	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 37	----- Valencia	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 38	----- Pozostałe	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 42	----- Bordeaux	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 43	----- Bourgogne (Burgundy)	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 44	----- Beaujolais	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 46	----- Vallée du Rhône	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 47	----- Languedoc-Roussillon	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 48	----- Val de Loire (Loire Valley)	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 61	----- Sicilia	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 62	----- Piemonte (Piemont)	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 66	----- Toscana (Tuscany)	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 67	----- Trentino i Alto Adige	15,4 EUR/hl	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2204 21 68	----- Veneto	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 69	----- Dão, Bairrada i Douro	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 71	----- Navarra	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 74	----- Penedés	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 76	----- Rioja	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 77	----- Valdepeñas	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 78	----- Pozostałe	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 79	----- Białe	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 80	----- Pozostałe	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 81	----- Białe	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 82	----- Pozostałe	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 83	----- Białe	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 84	----- Pozostałe	15,4 EUR/hl	0	
2204 21 85	----- Madeira i Setúbal muscatel	15,8 EUR/hl	0	



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2204 21 86	----- Sherry	15,8 EUR/hl	0	
2204 21 87	----- Marsala	20,9 EUR/hl	0	
2204 21 88	----- Samos i Muscat de Lemnos	20,9 EUR/hl	0	
2204 21 89	----- Port	15,8 EUR/hl	0	
2204 21 90	----- Pozostałe	20,9 EUR/hl	0	
2204 21 91	----- Pozostałe	20,9 EUR/hl	0	
2204 21 93	----- Białe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 21 94	----- Pozostałe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 21 95	----- Białe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 21 96	----- Pozostałe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 21 97	----- Białe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 21 98	----- Pozostałe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2204 22 10	--- Wina, inne niż objęte podpozycją 2204 10, w butelkach z korkami „grzybkowymi” przytrzymywanymi przewiązkami lub zapięciami; wina dostarczane w inny sposób, pozostające w wyniku obecności ditlenku węgla w roztworze, pod ciśnieniem nie mniejszym niż 1 bar, ale mniejszym niż 3 bary, mierzonym w temperaturze 20 °C	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 22 22	----- Bordeaux	12,1 EUR/hl	0	
2204 22 23	----- Bourgogne (Burgundy)	12,1 EUR/hl	0	
2204 22 24	----- Beaujolais	12,1 EUR/hl	0	
2204 22 26	----- Vallée du Rhône	12,1 EUR/hl	0	
2204 22 27	----- Languedoc-Roussillon	12,1 EUR/hl	0	
2204 22 28	----- Val de Loire (Loire Valley)	12,1 EUR/hl	0	
2204 22 32	----- Piemonte (Piemont)	12,1 EUR/hl	0	
2204 22 33	----- Tokaj	12,1 EUR/hl	0	
2204 22 38	----- Białe	12,1 EUR/hl	0	
2204 22 78	----- Pozostałe	12,1 EUR/hl	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2204 22 79	----- Białe	12,1 EUR/hl	0	
2204 22 80	----- Pozostałe	12,1 EUR/hl	0	
2204 22 81	----- Białe	12,1 EUR/hl	0	
2204 22 82	----- Pozostałe	12,1 EUR/hl	0	
2204 22 83	----- Białe	12,1 EUR/hl	0	
2204 22 84	----- Pozostałe	12,1 EUR/hl	0	
2204 22 85	----- Madeira i Setúbal muscatel	13,1 EUR/hl	0	
2204 22 86	----- Sherry	13,1 EUR/hl	0	
2204 22 88	----- Samos i Muscat de Lemnos	20,9 EUR/hl	0	
2204 22 90	----- Pozostałe	20,9 EUR/hl	0	
2204 22 91	----- Pozostałe	20,9 EUR/hl	0	
2204 22 93	----- Białe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 22 94	----- Pozostałe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 22 95	----- Białe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 22 96	----- Pozostałe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2204 22 97	----- Białe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 22 98	----- Pozostałe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 29 10	--- Wina, inne niż objęte podpozycją 2204 10, w butelkach z korkami „grzybkowymi” przytrzymywanymi przewiązkami lub zapięciami; wina dostarczane w inny sposób, pozostające w wyniku obecności ditlenku węgla w roztworze, pod ciśnieniem nie mniejszym niż 1 bar, ale mniejszym niż 3 bary, mierzonym w temperaturze 20 °C	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 29 22	----- Bordeaux	12,1 EUR/hl	0	
2204 29 23	----- Bourgogne (Burgundy)	12,1 EUR/hl	0	
2204 29 24	----- Beaujolais	12,1 EUR/hl	0	
2204 29 26	----- Vallée du Rhône	12,1 EUR/hl	0	
2204 29 27	----- Languedoc-Roussillon	12,1 EUR/hl	0	
2204 29 28	----- Val de Loire (Loire Valley)	12,1 EUR/hl	0	
2204 29 32	----- Piemonte (Piemont)	12,1 EUR/hl	0	
2204 29 38	----- Białe	12,1 EUR/hl	0	
2204 29 78	----- Pozostałe	12,1 EUR/hl	0	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2204 29 79	----- Białe	12,1 EUR/hl	0	
2204 29 80	----- Pozostałe	12,1 EUR/hl	0	
2204 29 81	----- Białe	12,1 EUR/hl	0	
2204 29 82	----- Pozostałe	12,1 EUR/hl	0	
2204 29 83	----- Białe	12,1 EUR/hl	0	
2204 29 84	----- Pozostałe	12,1 EUR/hl	0	
2204 29 85	----- Madeira i Setúbal muscatel	13,1 EUR/hl	0	
2204 29 86	----- Sherry	13,1 EUR/hl	0	
2204 29 88	----- Samos i Muscat de Lemnos	20,9 EUR/hl	0	
2204 29 90	----- Pozostałe	20,9 EUR/hl	0	
2204 29 91	----- Pozostałe	20,9 EUR/hl	0	
2204 29 93	----- Białe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 29 94	----- Pozostałe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 29 95	----- Białe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 29 96	----- Pozostałe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2204 29 97	----- Białe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 29 98	----- Pozostałe	0 EUR/hl	0	Zob. uwaga 2
2204 30 10	-- W trakcie fermentacji lub z fermentacją zatrzymaną inaczej niż przez dodanie alkoholu	0	0	Zob. uwaga 2
2204 30 92	---- Zagęszczony	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
2204 30 94	---- Pozostałe	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
2204 30 96	---- Zagęszczony	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3
2204 30 98	---- Pozostałe	0 % + składnik „cło specyficzne” systemu cen wejścia	0+EP	Zob. uwaga 3

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2205 10 10	-- O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu 18 % obj. lub mniejszej	7,6 EUR/hl	5	
2205 10 90	-- O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 18 % obj.	0 EUR/% vol/hl + 4,4 EUR/hl	5	
2205 90 10	-- O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu 18 % obj. lub mniejszej	6,3 EUR/hl	5	
2205 90 90	-- O rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 18 % obj.	0 EUR/% vol/hl	0	Zob. uwaga 2
2206 00 10	- Wzbudzone	0 EUR/% vol/hl	0	Zob. uwaga 2
2206 00 31	--- Cydr i perry	13,4 EUR/hl	3	
2206 00 39	--- Pozostałe	13,4 EUR/hl	3	
2206 00 51	---- Cydr i perry	5,3 EUR/hl	3	
2206 00 59	---- Pozostałe	5,3 EUR/hl	3	
2206 00 81	---- Cydr i perry	4 EUR/hl	3	
2206 00 89	---- Pozostałe	4 EUR/hl	3	
2207 10 00	- Alkohol etylowy nieskażony o objętościowej mocy alkoholu 80 % obj. lub większej	19,2 EUR/hl	E	TRQ-EL
2207 20 00	- Alkohol etylowy i pozostałe wyroby alkoholowe, o dowolnej mocy, skażone	10,2 EUR/hl	E	TRQ-EL

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2208 20 12	---- Cognac	0	0	Zob. uwaga 2
2208 20 14	---- Armagnac	0	0	Zob. uwaga 2
2208 20 16	----- Brandy de Jerez	0	0	Zob. uwaga 2
2208 20 18	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2208 20 19	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2208 20 26	---- Grappa	0	0	Zob. uwaga 2
2208 20 28	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2208 20 62	---- Cognac	0	0	Zob. uwaga 2
2208 20 66	---- Brandy lub Weinbrand	0	0	Zob. uwaga 2
2208 20 69	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2208 20 86	---- Grappa	0	0	Zob. uwaga 2
2208 20 88	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2208 30 11	--- 2 litry lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
2208 30 19	--- Większej niż 2 litry	0	0	Zob. uwaga 2



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2208 30 30	--- Whisky „single malt”	0	0	Zob. uwaga 2
2208 30 41	---- 2 litry lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
2208 30 49	---- Większej niż 2 litry	0	0	Zob. uwaga 2
2208 30 61	---- 2 litry lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
2208 30 69	---- Większej niż 2 litry	0	0	Zob. uwaga 2
2208 30 71	---- 2 litry lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
2208 30 79	---- Większej niż 2 litry	0	0	Zob. uwaga 2
2208 30 82	--- 2 litry lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
2208 30 88	--- Większej niż 2 litry	0	0	Zob. uwaga 2
2208 40 11	--- Rum o zawartości lotnych substancji, innych niż alkohol etylowy i metylowy, równej lub przekraczającej 225 g na hektolitr czystego alkoholu (z tolerancją 10 %)	0,6 EUR/%vol/hl + 3,2 EUR/hl	E	TRQ-RM
2208 40 31	---- O wartości przekraczającej 7,9 EUR za litr czystego alkoholu	0	0	
2208 40 39	---- Pozostałe	0,6 EUR/%vol/hl + 3,2 EUR/hl	E	TRQ-RM

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2208 40 51	--- Rum o zawartości lotnych substancji, innych niż alkohol etylowy i metylowy, równej lub przekraczającej 225 g na hektolitr czystego alkoholu (z tolerancją 10 %)	0,6 EUR/%vol/hl	E	TRQ-RM
2208 40 91	---- O wartości przekraczającej 2 EUR za litr czystego alkoholu	0	0	
2208 40 99	---- Pozostałe	0,6 EUR/%vol/hl	E	TRQ-RM
2208 50 11	--- 2 litry lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
2208 50 19	--- Większej niż 2 litry	0	0	Zob. uwaga 2
2208 50 91	--- 2 litry lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
2208 50 99	--- Większej niż 2 litry	0	0	Zob. uwaga 2
2208 60 11	--- 2 litry lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
2208 60 19	--- Większej niż 2 litry	0	0	Zob. uwaga 2
2208 60 91	--- 2 litry lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
2208 60 99	--- Większej niż 2 litry	0	0	Zob. uwaga 2
2208 70 10	-- W pojemnikach o objętości 2 litry lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2208 70 90	-- W pojemnikach o objętości większej niż 2 litry	0	0	Zob. uwaga 2
2208 90 11	--- 2 litry lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
2208 90 19	--- Większej niż 2 litry	0	0	Zob. uwaga 2
2208 90 33	--- 2 litry lub mniejszej	0	0	Zob. uwaga 2
2208 90 38	--- Większej niż 2 litry	0	0	Zob. uwaga 2
2208 90 41	---- Ouzo	0	0	Zob. uwaga 2
2208 90 45	----- Calvados	0	0	Zob. uwaga 2
2208 90 48	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2208 90 54	----- Tequila	0	0	Zob. uwaga 2
2208 90 56	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2208 90 69	----- Pozostałe napoje spirytusowe	0	0	Zob. uwaga 2
2208 90 71	----- Destylowane z owoców	0	0	Zob. uwaga 2
2208 90 75	----- Tequila	0	0	Zob. uwaga 2
2208 90 77	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2208 90 78	---- Pozostałe napoje spirytusowe	0	0	Zob. uwaga 2
2208 90 91	--- 2 litry lub mniejszej	0,7 EUR/% vol/hl + 4,4 EUR/hl	5	
2208 90 99	--- Większej niż 2 litry	0,7 EUR/% vol/hl	5	
2209 00 11	-- 2 litry lub mniejszej	4,4 EUR/hl	3	
2209 00 19	-- Większej niż 2 litry	3,3 EUR/hl	3	
2209 00 91	-- 2 litry lub mniejszej	3,5 EUR/hl	3	
2209 00 99	-- Większej niż 2 litry	2,6 EUR/hl	3	
2301 10 00	- Mąki, mączki i granulki, z mięsa lub podrobów; skwarki	0	0	Zob. uwaga 2
2301 20 00	- Mąki, mączki i granulki, z ryb lub ze skorupiaków, mięczaków lub pozostałych bezkręgowców wodnych	0	0	Zob. uwaga 2
2302 10 10	-- O zawartości skrobi nieprzekraczającej 35 % masy	44 EUR/1 000 kg	7	
2302 10 90	-- Pozostałe	89 EUR/1 000 kg	7	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2302 30 10	-- W których zawartość skrobi nie przekracza 28 % masy i w których część przechodząca przez sito, o wymiarze oczek 0,2 mm, nie przekracza 10 % masy lub, alternatywnie, ta część, która przechodzi przez takie sito, zawiera po spopieleniu w przeliczeniu na suchy produkt 1,5 % masy lub więcej popiołu	44 EUR/1 000 kg	7	
2302 30 90	-- Pozostałe	89 EUR/1 000 kg	7	
2302 40 02	--- O zawartości skrobi nieprzekraczającej 35 % masy	44 EUR/1 000 kg	7	
2302 40 08	--- Pozostałe	89 EUR/1 000 kg	7	
2302 40 10	--- W których zawartość skrobi nie przekracza 28 % masy i w których część przechodząca przez sito, o wymiarze oczek 0,2 mm, nie przekracza 10 % masy lub, alternatywnie, ta część, która przechodzi przez takie sito, zawiera po spopieleniu w przeliczeniu na suchy produkt 1,5 % masy lub więcej popiołu	44 EUR/1 000 kg	7	
2302 40 90	--- Pozostałe	89 EUR/1 000 kg	7	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2302 50 00	- Z roślin strączkowych	0	0	Zob. uwaga 2
2303 10 11	--- Przekraczającej 40 % masy	320 EUR/1 000 kg	7	
2303 10 19	--- Nieprzekraczającej 40 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2303 10 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2303 20 10	-- Wysłodki buraczane	0	0	Zob. uwaga 2
2303 20 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2303 30 00	- Pozostałości i odpady browarnicze i gorzelniane	0	0	Zob. uwaga 2
2304 00 00	Makuchy i inne pozostałości stałe, nawet mielone lub w postaci granulek, pozostałe z ekstrakcji oleju sojowego	0	0	Zob. uwaga 2
2305 00 00	Makuchy i inne pozostałości stałe, nawet mielone lub w postaci granulek, pozostałe z ekstrakcji oleju z orzeszków ziemnych	0	0	Zob. uwaga 2
2306 10 00	- Z nasion bawełny	0	0	Zob. uwaga 2
2306 20 00	- Z nasion lnu	0	0	Zob. uwaga 2
2306 30 00	- Z nasion słonecznika	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2306 41 00	-- Z nasion rzepaku lub rzepiku, o niskiej zawartości kwasu erukowego	0	0	Zob. uwaga 2
2306 49 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2306 50 00	- Z orzechów kokosowych lub kopry	0	0	Zob. uwaga 2
2306 60 00	- Z orzechów palmowych lub ich jąder	0	0	Zob. uwaga 2
2306 90 05	-- Z zarodków kukurydzy	0	0	Zob. uwaga 2
2306 90 11	---- Zawierające 3 % masy oliwy lub mniej	0	0	Zob. uwaga 2
2306 90 19	---- Zawierające więcej niż 3 % masy oliwy	48 EUR/1 000 kg	7	
2306 90 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2307 00 11	-- O całkowitej masowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 7,9 % mas. i zawartości suchej substancji nie mniejszej niż 25 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2307 00 19	-- Pozostałe	0 EUR/kg/tot/alc	0	Zob. uwaga 2
2307 00 90	- Kamień winny	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2308 00 11	-- O całkowitej masowej mocy alkoholu nieprzekraczającej 4,3 % mas. i zawartości suchej substancji nie mniejszej niż 40 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2308 00 19	-- Pozostałe	0 EUR/kg/tot/alc	0	Zob. uwaga 2
2308 00 40	- Żołądździe i kasztany; wycłoczyny z jabłek i z owoców innych niż winogrona	0	0	Zob. uwaga 2
2308 00 90	- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2309 10 11	----- Niezawierająca produktów mlecznych lub zawierająca tych produktów mniej niż 10 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2309 10 13	----- Zawierająca nie mniej niż 10 % masy, ale mniej niż 50 % masy, produktów mlecznych	498 EUR/1 000 kg	7	
2309 10 15	----- Zawierająca nie mniej niż 50 % masy, ale mniej niż 75 % masy, produktów mlecznych	730 EUR/1 000 kg	7	
2309 10 19	----- Zawierająca nie mniej niż 75 % masy produktów mlecznych	948 EUR/1 000 kg	7	



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2309 10 31	----- Niezawierająca produktów mlecznych lub zawierająca tych produktów mniej niż 10 % masy	0	0	Zob. uwaga 2
2309 10 33	----- Zawierająca nie mniej niż 10 % masy, ale mniej niż 50 % masy, produktów mlecznych	530 EUR/1 000 kg	7	
2309 10 39	----- Zawierająca nie mniej niż 50 % masy produktów mlecznych	888 EUR/1 000 kg	7	
2309 10 51	----- Niezawierająca produktów mlecznych lub zawierająca tych produktów mniej niż 10 % masy	102 EUR/1 000 kg	7	
2309 10 53	----- Zawierająca nie mniej niż 10 % masy, ale mniej niż 50 % masy, produktów mlecznych	577 EUR/1 000 kg	7	
2309 10 59	----- Zawierająca nie mniej niż 50 % masy produktów mlecznych	730 EUR/1 000 kg	7	
2309 10 70	--- Niezawierająca skrobi, glukozy, syropu glukozowego, maltodekstryny lub syropu z maltodekstryny, ale zawierająca produkty mleczne	948 EUR/1 000 kg	7	
2309 10 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2309 90 10	-- Roztwory z ryb lub ssaków morskich	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2309 90 20	-- Produkty określone w uwadze dodatkowej 5 do niniejszego działu	0	0	Zob. uwaga 2
2309 90 31	----- Niezawierające produktów mlecznych lub zawierające tych produktów mniej niż 10 % masy	23 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 33	----- Zawierające nie mniej niż 10 % masy, ale mniej niż 50 % masy, produktów mlecznych	498 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 35	----- Zawierające nie mniej niż 50 % masy, ale mniej niż 75 % masy, produktów mlecznych	730 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 39	----- Zawierające nie mniej niż 75 % masy produktów mlecznych	948 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 41	----- Niezawierające produktów mlecznych lub zawierające tych produktów mniej niż 10 % masy	55 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 43	----- Zawierające nie mniej niż 10 % masy, ale mniej niż 50 % masy, produktów mlecznych	530 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 49	----- Zawierające nie mniej niż 50 % masy produktów mlecznych	888 EUR/1 000 kg	7	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2309 90 51	----- Niezawierające produktów mlecznych lub zawierające tych produktów mniej niż 10 % masy	102 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 53	----- Zawierające nie mniej niż 10 % masy, ale mniej niż 50 % masy, produktów mlecznych	577 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 59	----- Zawierające nie mniej niż 50 % masy produktów mlecznych	730 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 70	---- Niezawierające skrobi, glukozy, syropu glukozowego, maltodekstryny lub syropu z maltodekstryny, ale zawierające produkty mleczne	948 EUR/1 000 kg	7	
2309 90 91	---- Wyśładki buraczane z dodatkiem melasy	0	0	Zob. uwaga 2
2309 90 96	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2401 10 35	-- Tytoń suszony powietrzem na jasny:	–	–	
ex 2401 10 35	--- Suszony powietrzem na jasny typu Burley (włącznie z jego hybridami)	14,9 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 10 35	--- Suszony powietrzem na jasny typu Maryland	6,4 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 10 35	--- Pozostałe	3,9 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2401 10 60	-- Tytoń typu Oriental suszony na słońcu	7,7 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2401 10 70	-- Tytoń suszony powietrzem na ciemny	7,7 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2401 10 85	-- Tytoń suszony ogniowo-rurowo:	–	–	
ex 2401 10 85	--- Suszony ogniowo-rurowo typu Virginia	14,9 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 10 85	--- Pozostałe	3,9 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2401 10 95	-- Pozostałe:	–	–	
	--- Tytoń suszony ogniowo-płomieniowo:	–	–	
ex 2401 10 95	---- Typu Kentucky	14,9 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 10 95	---- Pozostałe	6,4 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 10 95	--- Pozostały tytoń	3,9 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2401 20 35	-- Tytoń suszony powietrzem na jasny:	–	–	
ex 2401 20 35	--- Suszony powietrzem na jasny typu Burley (włącznie z jego hybridami)	14,9 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 20 35	--- Suszony powietrzem na jasny typu Maryland	6,4 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 20 35	--- Pozostałe	3,9 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2401 20 60	-- Tytoń typu Oriental suszony na słońcu	7,7 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2401 20 70	-- Tytoń suszony powietrzem na ciemny	7,7 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2401 20 85	-- Tytoń suszony ogniowo-rurowo:	–	–	
ex 2401 20 85	--- Suszony ogniowo-rurowo typu Virginia	14,9 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 20 85	--- Pozostałe	3,9 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2401 20 95	-- Pozostałe:	–	–	
	--- Tytoń suszony ogniowo-płomieniowo:	–	–	
ex 2401 20 95	---- Typu Kentucky	14,9 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 20 95	---- Pozostałe	6,4 MAX 24 EUR/100 kg/net	3	
ex 2401 20 95	--- Pozostały tytoń	3,9 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2401 30 00	- Odpady tytoniu	3,9 MAX 56 EUR/100 kg/net	3	
2402 10 00	- Cygara, nawet z obcięzonymi końcami i cygaretki, zawierające tytoń	0	0	Zob. uwaga 2
2402 20 10	-- Zawierające goździki	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2402 20 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2402 90 00	- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2403 11 00	-- Tytoń do fajek wodnych wymieniony w uwadze 1 do podpozycji do niniejszego działu	0	0	Zob. uwaga 2
2403 19 10	--- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto nieprzekraczającej 500 g	0	0	Zob. uwaga 2
2403 19 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2403 91 00	-- Tytoń „homogenizowany” lub „odtworzony”	0	0	Zob. uwaga 2
2403 99 10	--- Tytoń do żucia i tabaka (tytoń do nosa)	0	0	Zob. uwaga 2
2403 99 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2905 11 00	-- Metanol (alkohol metylowy)	0	0	Zob. uwaga 2
2905 12 00	-- Propan-1-ol (alkohol propylowy) i propan-2-ol (alkohol izopropylowy)	0	0	Zob. uwaga 2
2905 13 00	-- Butan-1-ol (alkohol n-butyłowy)	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2905 14 10	--- 2-Metylopropan-2-ol (alkohol tert-butyłowy)	0	0	Zob. uwaga 2
2905 14 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2905 16 20	--- 2-Oktanol	0	0	Zob. uwaga 2
2905 16 85	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2905 17 00	-- Dodekan-1-ol (alkohol lauryłowy), heksadekan-1-ol (alkohol cetyłowy), oktadekan-1-ol (alkohol stearyłowy)	0	0	Zob. uwaga 2
2905 19 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2905 22 00	-- Alifatyczne alkohole terpenowe	0	0	Zob. uwaga 2
2905 29 10	--- Alkohol allilowy	0	0	Zob. uwaga 2
2905 29 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2905 31 00	-- Glikol etylenowy (etanodiol)	0	0	Zob. uwaga 2
2905 32 00	-- Glikol propylenowy (propano-1,2-diol)	0	0	Zob. uwaga 2
2905 39 20	--- Butano-1,3-diol	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2905 39 26	---- Butano-1,4-diol lub glikol tetrametylenowy (1,4-butanodiol) o zawartości 100 % masy węgla pochodzącego z biomasy	0	0	Zob. uwaga 2
2905 39 28	---- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2905 39 30	--- 2,4,7,9-Tetrametylodec-5-yn-4,7-diol	0	0	Zob. uwaga 2
2905 39 95	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2905 41 00	-- 2-Etylo-2-(hydroksymetylo)propano-1,3-diol (trimetylolopropan)	0	0	Zob. uwaga 2
2905 42 00	-- Pentaerytrytol	0	0	Zob. uwaga 2
2905 43 00	-- Mannit	9,6 + 125,8 EUR/100 kg	E	TRQ-SH
2905 44 11	---- Zawierający 2 % masy D-mannitu lub mniej, w przeliczeniu na zawartość D-sorbitu	7,7 + 16,1 EUR/100 kg	E	TRQ-SH
2905 44 19	---- Pozostałe	9 + 37,8 EUR/100 kg	E	TRQ-SH
2905 44 91	---- Zawierający 2 % masy D-mannitu lub mniej, w przeliczeniu na zawartość D-sorbitu	7,7 + 23 EUR/100 kg	E	TRQ-SH
2905 44 99	---- Pozostałe	9 + 53,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SH



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2905 45 00	-- Glicerol	0	0	Zob. uwaga 2
2905 49 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
2905 51 00	-- Etchlorwinol (INN)	0	0	Zob. uwaga 2
2905 59 91	--- 2,2-Bis(bromometylo)propanodiol	0	0	Zob. uwaga 2
2905 59 98	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
3302 10 10	---- O rzeczywistym stężeniu objętościowym alkoholu przekraczającym 0,5 % obj.	0	0	Zob. uwaga 2
3302 10 21	----- Niezawierające tłuszczu mleka, sacharozy, izoglukozy, glukozy lub skrobi, lub zawierające mniej niż 1,5 % masy tłuszczu mleka, 5 % masy sacharozy lub izoglukozy, 5 % masy glukozy lub skrobi	0	0	Zob. uwaga 2
3302 10 29	----- Pozostałe	0 + EA	E	TRQ-SR
3302 10 40	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
3302 10 90	-- W rodzaju stosowanych w przemyśle spożywczym	0	0	Zob. uwaga 2
3302 90 10	-- Roztwory alkoholowe	0	0	Zob. uwaga 2
3302 90 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
3502 11 10	--- Nienadająca się lub uczyniona za nienadającą się do spożycia przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
3502 11 90	--- Pozostałe	123,5 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
3502 19 10	--- Nienadająca się lub uczyniona za nienadającą się do spożycia przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
3502 19 90	--- Pozostałe	16,7 EUR/100 kg	E	TRQ-EG
3502 20 10	-- Nienadająca się lub uczyniona za nienadającą się do spożycia przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
3502 20 91	--- Suszona (na przykład w arkuszach, łuskach, płatkach, proszku)	123,5 EUR/100 kg	7	
3502 20 99	--- Pozostałe	16,7 EUR/100 kg	7	
3502 90 20	--- Nienadająca się lub uczyniona za nienadającą się do spożycia przez ludzi	0	0	Zob. uwaga 2
3502 90 70	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
3502 90 90	-- Albuminiany i pochodne pozostałych albumin	0	0	Zob. uwaga 2
3505 10 10	-- Dekstryny	9 + 17,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SH
3505 10 50	--- Skrobie, estryfikowane lub eteryfikowane	0	0	Zob. uwaga 2
3505 10 90	--- Pozostałe	9 + 17,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SH

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
3505 20 10	-- Zawierające mniej niż 25 % masy skrobi lub dekstryn, lub pozostałych modyfikowanych skrobi	8,3 + 4,5 EUR/100 kg MAX 11,5	5	
3505 20 30	-- Zawierające 25 % masy lub więcej, ale mniej niż 55 % masy, skrobi lub dekstryn, lub pozostałych modyfikowanych skrobi	8,3 + 8,9 EUR/100 kg MAX 11,5	5	
3505 20 50	-- Zawierające 55 % masy lub więcej, ale mniej niż 80 % masy, skrobi lub dekstryn, lub pozostałych modyfikowanych skrobi	8,3 + 14,2 EUR/100 kg MAX 11,5	5	
3505 20 90	-- Zawierające 80 % masy lub więcej skrobi lub dekstryn, lub pozostałych modyfikowanych skrobi	8,3 + 17,7 EUR/100 kg MAX 11,5	5	
3809 10 10	-- Zawierające mniej niż 55 % masy tych substancji	8,3 + 8,9 EUR/100 kg MAX 12,8	5	
3809 10 30	-- Zawierające 55 % masy lub więcej tych substancji, ale mniej niż 70 % masy	8,3 + 12,4 EUR/100 kg MAX 12,8	5	
3809 10 50	-- Zawierające 70 % masy lub więcej tych substancji, ale mniej niż 83 % masy	8,3 + 15,1 EUR/100 kg MAX 12,8	5	

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
3809 10 90	-- Zawierające 83 % masy lub więcej tych substancji	8,3 + 17,7 EUR/100 kg MAX 12,8	5	
3809 91 00	-- W rodzaju stosowanych w przemyśle włókienniczym lub przemysłach podobnych	0	0	Zob. uwaga 2
3809 92 00	-- W rodzaju stosowanych w przemyśle papierniczym lub przemysłach podobnych	0	0	Zob. uwaga 2
3809 93 00	-- W rodzaju stosowanych w przemyśle skórzanym lub przemysłach podobnych	0	0	Zob. uwaga 2
3824 10 00	- Gotowe spoiwa do form odlewniczych lub rdzeni	0	0	Zob. uwaga 2
3824 30 00	- Niespiekane węgliki metali zmieszane razem lub ze spoiwem metalicznym	0	0	Zob. uwaga 2
3824 40 00	- Gotowe dodatki do cementów, zapraw lub betonów	0	0	Zob. uwaga 2
3824 50 10	-- Beton gotowy do wylania	0	0	Zob. uwaga 2
3824 50 90	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
3824 60 11	--- Zawierający 2 % masy D-mannitu lub mniej, w przeliczeniu na zawartość D-sorbitu	7,7 + 16,1 EUR/100 kg	E	TRQ-SH
3824 60 19	--- Pozostałe	9 + 37,8 EUR/100 kg	E	TRQ-SH

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
3824 60 91	--- Zawierający 2 % masy D-mannitu lub mniej, w przeliczeniu na zawartość D-sorbitu	7,7 + 23 EUR/100 kg	E	TRQ-SH
3824 60 99	--- Pozostałe	9 + 53,7 EUR/100 kg	E	TRQ-SH
3824 71 00	-- Zawierające związki węgla z chlorem i fluorem (CFC), nawet zawierające chlorofluorowęglowodory (HCFC), perfluorowcowane węglowodory (PFC) lub fluorowęglowodory (HFC)	0	0	Zob. uwaga 2
3824 72 00	-- Zawierające bromochlorodifluorometan, bromotrifluorometan lub dibromotetrafluoroetany	0	0	Zob. uwaga 2
3824 73 00	-- Zawierające bromofluorowęglowodory (HBFC)	0	0	Zob. uwaga 2
3824 74 00	-- Zawierające chlorofluorowęglowodory (HCFC), nawet zawierające perfluorowcowane węglowodory (PFC) lub fluorowęglowodory (HFC), ale niezawierające związków węgla z chlorem i fluorem (CFC)	0	0	Zob. uwaga 2
3824 75 00	-- Zawierające tetrachlorek węgla	0	0	Zob. uwaga 2
3824 76 00	-- Zawierające 1,1,1-trichloroetan (metylochloroform)	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
3824 77 00	-- Zawierające bromometan (bromek metylu) lub bromochlorometan	0	0	Zob. uwaga 2
3824 78 10	--- Zawierające jedynie 1,1,1-trifluoroetan i pentafluoroetan	0	0	Zob. uwaga 2
3824 78 20	--- Zawierające jedynie 1,1,1-trifluoroetan, pentafluoroetan i 1,1,1,2-tetrafluoroetan	0	0	Zob. uwaga 2
3824 78 30	--- Zawierające jedynie difluorometan i pentafluoroetan	0	0	Zob. uwaga 2
3824 78 40	--- Zawierające jedynie difluorometan, pentafluoroetan i 1,1,1,2-tetrafluoroetan	0	0	Zob. uwaga 2
3824 78 80	--- Zawierające fluorowęglowodory nienasycone	0	0	Zob. uwaga 2
3824 78 90	--- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
3824 79 00	-- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
3824 81 00	-- Zawierające oksiran (tlenek etylenu)	0	0	Zob. uwaga 2
3824 82 00	-- Zawierające polichlorowane bifenyle (PCBs), polichlorowane terfenyle (PCTs) lub polibromowane bifenyle (PBBs)	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
3824 83 00	-- Zawierające fosforan tris(2,3-dibromopropylu)	0	0	Zob. uwaga 2
3824 84 00	-- Zawierające aldrin (ISO), kamfechlor (ISO) (toksafen), chlordan (ISO), chlordekon (ISO), DDT (ISO) (klofenotan (INN), 1,1,1-trichloro-2,2-bis(p-chlorofenylo)etan), dieldrin (ISO, INN), endosulfan (ISO), endrin (ISO), heptachlor (ISO) lub mireks (ISO)	0	0	Zob. uwaga 2
3824 85 00	-- Zawierające 1,2,3,4,5,6-heksachlorocykloheksan (HCH (ISO)), zawierający lindan (ISO, INN)	0	0	Zob. uwaga 2
3824 86 00	-- Zawierające pentachlorobenzen (ISO) lub heksachlorobenzen (ISO)	0	0	Zob. uwaga 2
3824 87 00	-- Zawierające kwas perfluorooktanosulfonowy, jego sole, perfluorooktanosulfonamidy, lub fluorek perfluorooktanosulfonylu	0	0	Zob. uwaga 2
3824 88 00	-- Zawierające tetra-, penta-, hekso-, hepta- lub oktabromodifenylotery	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
3824 91 00	-- Mieszaniny i preparaty zawierające głównie (5-etylo-2-metylo-2-oksido-1,3,2-dioksafosfinan-5-ylo)metylo metylo metylofosforan i bis[(5-etylo-2-metylo-2-oksido-1,3,2-dioksafosfinan-5-ylo)metylo] metylofosforan	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 10	--- Produkty sulfonowania przy rafinacji ropy, z wyłączeniem sulfonianów metali alkalicznych, amonowych lub etanoloaminowych; tiofenowane kwasy sulfonowe z olejów otrzymanych z minerałów bitumicznych oraz ich sole	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 15	--- Wymieniacze jonowe	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 20	--- Pochłaniacze gazów do lamp próżniowych	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 25	--- Pirolignity (na przykład wapnia); surowy winian wapnia, surowy cytrynian wapnia	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 30	--- Kwasy naftenowe, ich sole nierozpuszczalne w wodzie oraz ich estry	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 45	---- Preparaty zapobiegające tworzeniu się kamienia kotłowego oraz podobne preparaty	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 50	---- Preparaty do powlekania galwanicznego	0	0	Zob. uwaga 2



Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
3824 99 55	---- Mieszanki mono-, di-, i triestrow glicerynowych kwasow tluszczowych (emulgatory tluszczow)	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 56	----- Zawierajace produkty objete podpozycja 2939 79 10	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 57	----- Pozostale	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 58	---- Plasty z nikotyna (systemy transdermalne) przeznaczone do pomagania palaczom w zaprzestaniu palenia	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 61	----- Produkty posrednie z produkcji antybiotykow otrzymane podczas fermentacji Streptomyces tenebrarius, nawet suszone, do stosowania do produkcji lekow dla ludzi objetych pozycja 3004	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 62	----- Produkty posrednie z produkcji soli monensin	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 64	----- Pozostale	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 65	---- Produkty pomocnicze dla odlewnictwa (inne niz objete podpozycja 3824 10 00)	0	0	Zob. uwaga 2

Pozycja taryfowa (CN 2021)	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
3824 99 70	---- Preparaty ognioodporne, wodoodporne i inne podobne stosowane w budownictwie	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 75	----- Płytką niobianu litu, niedomieszkowana	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 80	----- Mieszanina amin pochodzących ze zdimeryzowanych kwasów tłuszczowych, o średniej masie cząsteczkowej 520 lub większej, ale nieprzekraczającej 550	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 85	----- 3-(1-Etylo-1-metylopropylo)izoksazol-5-yloamina, w postaci roztworu w toluenie	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 86	----- Mieszaniny składające się głównie z metylofosfonianu dimetylu, oksyranu i pentatlenku difosforu	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 92	----- W postaci płynnej w temperaturze 20 °C	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 93	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2
3824 99 96	----- Pozostałe	0	0	Zob. uwaga 2

TARYFA CELNA CHILE

- Uwaga 1: Zakres produktów w niniejszym wykazie określają kody określone w dekreście Ministerstwa Finansów nr 514 z dnia 1 grudnia 2016 r., zmienionym dekrétami nr 334 z 2017 r., nr 175 z 2018 r. i nr 458 z 2019 r.
- Uwaga 2: Towary pochodzące ze Strony UE przywożone do Chile i klasyfikowane do pozycji taryfowej, której towarzyszy odniesienie do niniejszej uwagi, będą w dalszym ciągu zwolnione z cła zgodnie z ustaleniami zawartymi w układzie o stowarzyszeniu z 2002 r.
- Uwaga 3: System przedziałów cenowych (el Sistema de Bandas de Precio) został ustanowiony w art. 12 ustawy 18.525.<sup>1</sup> Chile może zachować system przedziałów cenowych ustanowiony w art. 12 ustawy 18.525 lub system przyjęty w jego miejsce w odniesieniu do towarów klasyfikowanych do następujących pozycji taryfowych: 1701.1200, 1701.1300, 1701.1400, 1701.9100, 1701.9910, 1701.9920, 1701.9990, pod warunkiem że jest on stosowany konsekwentnie z prawami i obowiązkami Chile wynikającymi z porozumienia WTO oraz w sposób, który nie przyznaje bardziej korzystnego traktowania przywozu z jakiegokolwiek państwa trzeciego, włączając państwa, z którymi Chile zawarło lub zawrze w przyszłości porozumienie, notyfikowane na podstawie artykułu XXIV GATT 1994.

---

<sup>1</sup> *Ley 18.525, de 1986, del Ministerio de Hacienda, que establece Normas sobre Importación de Mercancías al país* (Ustawa 18.525, 1986, Ministerstwo Finansów, ustanawiające zasady przywozu towarów do kraju).

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0301.1100	-- Woda słodka	0 %		Zob. uwaga 2
0301.1900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0301.9100	-- Pstrągi i trocie ( <i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> i <i>Oncorhynchus chrysogaster</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0301.9200	-- Węgorze ( <i>Anguilla</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0301.9300	-- Karpowate ( <i>Cyprinus</i> spp., <i>Carassius</i> spp., <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0301.9400	-- Tuńczyk błękitnopłetwy atlantycki i pacyficzny ( <i>Thunnus thynnus</i> , <i>Thunnus orientalis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0301.9500	-- Tuńczyk południowy (makoja) ( <i>Thunnus maccoyii</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0301.9900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302.1110	--- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.1120	--- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.1130	--- Medaliony (płaty, „steki”)*	0 %		Zob. uwaga 2
0302.1190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.1310	--- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.1320	--- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.1330	---- Medaliony (płaty, „steki”)*	0 %		Zob. uwaga 2
0302.1340	--- Pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.1390	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.1410	--- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.1420	--- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.1430	---- Medaliony (płaty, „steki”)*	0 %		Zob. uwaga 2
0302.1440	--- Pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302.1490	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.1900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.2100	-- Halibuty ( <i>Reinhardtius hippoglossoides</i> , <i>Hippoglossus hippoglossus</i> , <i>Hippoglossus stenolepis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.2200	-- Gładzica ( <i>Pleuronectes platessa</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.2300	-- Sole ( <i>Solea</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.2400	-- Turboty (skarpie) ( <i>Psetta maxima</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.2921	---- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.2922	----Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.2929	----Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.2990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.3110	--- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.3120	--- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.3190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302.3200	-- Tuńczyk żółtopłetwy ( <i>Thunnus albacares</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.3300	-- Latający lub paskowany bonito	0 %		Zob. uwaga 2
0302.3400	-- Opastun ( <i>Thunnus obesus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.3500	-- Tuńczyk błękitnopłetwy atlantycki i pacyficzny ( <i>Thunnus thynnus</i> , <i>Thunnus orientalis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.3600	-- Tuńczyk południowy (makoja) ( <i>Thunnus maccoyii</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.3900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.4100	-- Śledzie ( <i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.4200	-- Sardele ( <i>Engraulis</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.4311	--- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.4312	---- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.4319	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.4390	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302.4400	-- Makrele ( <i>Scomber scombrus</i> , <i>Scomber australasicus</i> , <i>Scomber japonicus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.4511	---- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.4512	---- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.4519	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.4590	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.4600	-- Rachica ( <i>Rachycentron canadum</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.4710	--- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.4720	--- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.4730	--- Pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.4790	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.4900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.5100	-- Dorsze ( <i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus marcocephalus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2



Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302.5200	-- Łupacz (plamiak) ( <i>Melanogrammus aeglefinus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.5300	-- Czarniak ( <i>Pollachius virens</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.5411	---- Morszczuk peruwiańsko-chilijski (morszczuk chilijski) ( <i>Merluccius gayi gayi</i> ), całe	6 %	3	TRQ-Ryby
0302.5412	---- Morszczuk peruwiańsko-chilijski (morszczuk chilijski) ( <i>Merluccius gayi gayi</i> ), pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	6 %	3	TRQ-Ryby
0302.5413	---- Morszczuk australijski ( <i>Merluccius australis</i> ), całe	6 %	3	TRQ-Ryby
0302.5414	---- Morszczuk australijski ( <i>Merluccius australis</i> ), pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	6 %	3	TRQ-Ryby
0302.5415	---- Morszczuk peruwiańsko-chilijski (morszczuk chilijski) ( <i>Merluccius gayi gayi</i> ), pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	6 %	3	TRQ-Ryby
0302.5416	---- Morszczuk australijski ( <i>Merluccius australis</i> ), pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	6 %	3	TRQ-Ryby
0302.5419	---- Pozostałe	6 %	3	TRQ-Ryby
0302.5490	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302.5500	-- Mintaj ( <i>Theragra chalcogramma</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.5611	---- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.5612	---- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.5613	---- Pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.5619	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.5690	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.5911	---- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.5912	---- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.5919	---- Pozostałe	6 %	3	TRQ-Ryby
0302.5990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.7100	-- Tilapie ( <i>Oreochromis</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.7200	-- Sumy i sumiki ( <i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302.7300	-- Karpowate ( <i>Cyprinus</i> spp., <i>Carassius</i> spp., <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.7400	-- Węgorze ( <i>Anguilla</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.7900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8111	---- Żarłacz białopłetwy ( <i>Carcharhinus longimanus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8112	---- Żarłacz błękitny ( <i>Prionace glauca</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8113	---- Żarłacz galapagoski ( <i>Carcharhinus Galapagensis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8114	---- Rekin z gatunku ( <i>Mustelus mento</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8119	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8121	---- Sześcioszar szary, rekin szary ( <i>Hexanchus Griseus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302.8122	---- Koleń kolcobrody ( <i>Deania calcea</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8123	---- Koleń ( <i>Squalus acanthias</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8124	---- Piłokształtne (Pristidae)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8129	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8131	---- Żarłacz wielorybi ( <i>Rhincodon typus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8132	---- Żarłacz olbrzymi ( <i>Cetorhinus maximus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8139	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8141	---- Kosogon ( <i>Alopias vulpinus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8142	---- Żarłacz biały ( <i>Carcharodon carcharias</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8143	---- Rekin ostronosy ( <i>Isurus oxyrinchus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8144	---- Żarłacz śledziowy ( <i>Lamna nasus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8149	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302.8151	---- Głowomłoty tropikalne ( <i>Sphyrna lewini</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8152	---- Głowomłoty olbrzymie ( <i>Sphyrna mokarran</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8153	---- Głowomłoty pospolite ( <i>Sphyrna mokarran</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8159	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8210	--- Rajokształtne ( <i>Zearaja chilensis</i> (ex <i>Dipturus chilensis</i> ))	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8290	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8311	---- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8312	---- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8313	---- Pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8319	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8390	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8400	-- Labraks ( <i>Dicentrarchus</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302.8500	-- Prazmowate ( <i>Sparidae</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8910	--- Corvina ( <i>Cilus gilberti</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8921	---- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8922	---- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8929	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8931	---- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8932	---- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8939	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8941	---- Abadecho, miętus nowozelandzki ( <i>Genypterus blacodes</i> ), całe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8942	---- Abadecho, miętus nowozelandzki ( <i>Genypterus blacodes</i> ), pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8943	---- Pozostałe miętusy ( <i>Genypterus chilensis</i> ) ( <i>Genypterus maculatus</i> ), całe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302.8944	---- Pozostałe miętusy ( <i>Genypterus chilensis</i> ) ( <i>Genypterus maculatus</i> ), pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8945	---- Abadecho, miętus nowozelandzki ( <i>Genypterus blacodes</i> ), pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8946	---- Trewal warecho ( <i>Seriolella violacea</i> ) ( <i>Seriolella caerulea</i> ) ( <i>Seriolella punctata</i> ), pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8947	---- Trewal warecho ( <i>Seriolella violacea</i> ) ( <i>Seriolella caerulea</i> ) ( <i>Seriolella punctata</i> ), pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8949	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8991	---- Jesiotr biały ( <i>Acipenser transmontanus</i> ) i jesiotr syberyjski ( <i>Acipenser baerii</i> ), całe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8992	---- Jesiotr biały ( <i>Acipenser transmontanus</i> ) i jesiotr syberyjski ( <i>Acipenser baerii</i> ), pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.8999	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302.9100	-- Wątróbki, ikry i mleczce	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9211	---- Żarłacza białopłetwego ( <i>Carcharhinus longimanus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9212	---- Żarłacza błękitnego ( <i>Prionace glauca</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9213	---- Żarłacza galapagoskiego ( <i>Carcharhinus galapagensis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9214	---- Głowomłota tropikalnego ( <i>Sphyrna lewini</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9215	---- Głowomłota olbrzymiego ( <i>Sphyrna mokarran</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9216	---- Głowomłota pospolitego ( <i>Sphyrna mokarran</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9217	---- Rekina z gatunku <i>Mustelus mento</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9219	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9221	---- Sześcioszpara szarego, rekina szarego ( <i>Hexanchus Griseus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9222	---- Kolenia kolcobrodego ( <i>Deania calcea</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9223	---- Kolenia ( <i>Squalus acanthias</i> )	0 %		Zob. uwaga 2



Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302.9224	---- Piłokształtnych (Pristidae)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9229	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9231	---- Żarłacza wielorybiego ( <i>Rhincodon typus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9232	---- Żarłacza olbrzymiego ( <i>Cetorhinus maximus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9239	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9241	---- Kosogona ( <i>Alopias vulpinus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9242	---- Żarłacza białego ( <i>Carcharodon carcharias</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9243	---- Rekina ostronosego ( <i>Isurus oxyrinchus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9244	---- Żarłacza śledziowego ( <i>Lamna nasus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9249	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9290	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9910	--- Płetwy manty (Rajidae)	0 %		Zob. uwaga 2
0302.9920	--- Płetwy diabłów morskich z rodzaju <i>Mobula</i> (Mobulinae)	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0302.9990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1110	--- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1120	--- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1130	--- Medaliony (płaty, „steki”)*	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1140	--- Podbrzusze (harami, harasu)*	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1150	--- Pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1210	--- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1220	--- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1230	--- Medaliony (płaty, „steki”)*	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1240	--- Podbrzusze (harami, harasu)*	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1250	--- Pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1290	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0303.1310	--- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1320	--- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1330	--- Medaliony (płaty, „steki”)*	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1340	--- Podbrzusze (harami, harasu)*	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1350	--- Pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1390	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1410	--- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1420	--- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1430	--- Medaliony (płaty, „steki”)*	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1440	--- Podbrzusze (harami, harasu)*	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1490	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.1900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.2300	-- Tilapie ( <i>Oreochromis</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0303.2400	-- Sumy i sumiki ( <i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.2500	-- Karpowate ( <i>Cyprinus</i> spp., <i>Carassius</i> spp., <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.2600	-- Węgorze ( <i>Anguilla</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.2900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.3100	-- Halibuty ( <i>Reinhardtius hippoglossoides</i> , <i>Hippoglossus hippoglossus</i> , <i>Hippoglossus stenolepis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.3200	-- Gładzica ( <i>Pleuronectes platessa</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.3300	-- Sole ( <i>Solea</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.3400	-- Turboty (skarpie) ( <i>Psetta maxima</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.3921	---- Całe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0303.3922	---- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.3929	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.3990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.4110	--- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.4120	--- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.4190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.4200	-- Tuńczyk żółtopłetwy ( <i>Thunnus albacares</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.4300	-- Latający lub paskowany bonito	0 %		Zob. uwaga 2
0303.4400	-- Opastun ( <i>Thunnus obesus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.4500	-- Tuńczyk błękitnopłetwy atlantycki i pacyficzny ( <i>Thunnus thynnus</i> , <i>Thunnus orientalis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.4600	-- Tuńczyk południowy (makoja) ( <i>Thunnus maccoyii</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.4900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.5100	-- Śledzie ( <i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0303.5311	---- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.5312	---- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.5319	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.5390	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.5411	---- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.5419	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.5490	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.5511	---- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.5512	---- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.5513	---- Pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.5519	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.5590	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.5600	-- Rachica ( <i>Rachycentron canadum</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0303.5710	--- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.5720	--- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.5790	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.5900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6300	-- Dorsze ( <i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus marcocephalus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6400	-- Łupacz (plamiak) ( <i>Melanogrammus aeglefinus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6500	-- Czarniak ( <i>Pollachius virens</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6611	---- Morszczuk peruwiańsko-chilijski (morszczuk chilijski)* ( <i>Merluccius gayi gayi</i> ), całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6612	---- Morszczuk peruwiańsko-chilijski (morszczuk chilijski)* ( <i>Merluccius gayi gayi</i> ), pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6613	---- Morszczuk australijski ( <i>Merluccius australis</i> ), całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6614	---- Morszczuk australijski ( <i>Merluccius australis</i> ), pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0303.6615	---- Morszczuk peruwiańsko-chilijski (morszczuk chilijski)* ( <i>Merluccius gayi gayi</i> ), pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6616	---- Morszczuk australijski ( <i>Merluccius australis</i> ), pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6619	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6690	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6700	-- Mintaj ( <i>Theragra chalcogramma</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6811	---- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6812	---- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6813	---- Pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6819	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6890	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6910	--- Morszczuk lub miruna patagońska ( <i>Macrurus magellanicus</i> ), całe	0 %		Zob. uwaga 2



Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0303.6921	---- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6922	---- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6929	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.6990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8111	---- Żarłacz białopłetwy ( <i>Carcharhinus longimanus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8112	---- Żarłacz błękitny ( <i>Prionace glauca</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8113	---- Żarłacz galapagoski ( <i>Carcharhinus galapagensis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8114	---- Głowomłoty tropikalne ( <i>Sphyrna lewini</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8115	---- Głowomłoty olbrzymie ( <i>Sphyrna mokarran</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8116	---- Głowomłoty pospolite ( <i>Sphyrna mokarran</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8117	---- Rekin z gatunku <i>Mustelus mento</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8119	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0303.8121	---- Sześcioszpar szary, rekin szary ( <i>Hexanchus Griseus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8122	---- Koleń kolcobrody ( <i>Deania calcea</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8123	---- Koleń ( <i>Squalus acanthias</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8124	---- Piłokształtne (Pristidae)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8129	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8131	---- Żarłacz wielorybi ( <i>Rhincodon typus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8132	---- Żarłacz olbrzymi ( <i>Cetorhinus maximus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8139	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8141	---- Kosogon ( <i>Alopias vulpinus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8142	---- Żarłacz biały ( <i>Carcharodon carcharias</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8143	---- Rekin ostronosy ( <i>Isurus oxyrinchus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8144	---- Żarłacz śledziowy ( <i>Lamna nasus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8149	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0303.8190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8210	--- Rajokształtne ( <i>Zearaja chilensis</i> (ex <i>Dipturus chilensis</i> ))	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8290	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8311	---- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8312	---- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8313	---- Pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8319	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8390	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8400	-- Labraks ( <i>Dicentrarchus</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8910	--- Corvina ( <i>Cilus gilberti</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8921	---- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8922	---- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8929	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8931	---- Całe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0303.8932	---- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8939	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8941	---- Abadecho, miętus nowozelandzki ( <i>Genypterus blacodes</i> ), całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8942	---- Abadecho, miętus nowozelandzki ( <i>Genypterus blacodes</i> ), pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8943	---- Miętusy ( <i>Genypterus chilensis</i> ) ( <i>Genypterus maculatus</i> ), całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8944	---- Miętusy ( <i>Genypterus chilensis</i> ) ( <i>Genypterus maculatus</i> ), pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8945	---- Abadecho, miętus nowozelandzki ( <i>Genypterus blacodes</i> ), pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8949	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8951	---- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8952	---- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8953	---- Pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8959	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0303.8971	---- Całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8972	---- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8979	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8991	---- Beryks wspaniały ( <i>Beryx splendens</i> ), całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8992	---- Gardłosz atlantycki ( <i>Hoplostethus atlanticus</i> ), całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8994	---- Apogon kardynałek ( <i>Epigonus crassicaudus</i> ), pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8995	---- Kergulena ( <i>Champscephalus gunnari</i> ), całe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8996	---- Koryfena ( <i>Coryphaena hippurus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8998	---- Ryby z rodziny aterynowatych z gatunku ( <i>Odontesthes regia</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.8999	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9110	--- Łososia pacyficznego, łososia atlantyckiego lub głowacicy	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9120	--- Pstrąga	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9130	--- Morszczuka ( <i>Merluccius spp.</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0303.9190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9211	---- Żarłacza białopłetwego ( <i>Carcharhinus longimanus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9212	---- Żarłacza błękitnego ( <i>Prionace glauca</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9213	---- Żarłacza galapagoskiego ( <i>Carcharhinus galapagensis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9214	--- Głowomłota tropikalnego ( <i>Sphyrna lewini</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9215	---- Głowomłota olbrzymiego ( <i>Sphyrna mokarran</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9216	---- Głowomłota pospolitego ( <i>Sphyrna mokarran</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9217	---- Rekina z gatunku <i>Mustelus mento</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9219	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9221	---- Sześcioszpara szarego, rekina szarego ( <i>Hexanchus griseus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9222	---- Kolenia kolcobrodego ( <i>Deania calcea</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9223	---- Kolenia ( <i>Squalus acanthias</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0303.9224	---- Piłokształtnych ( <i>Pristidae</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9229	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9231	---- Żarłacza wielorybiego ( <i>Rhincodon typus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9232	---- Żarłacza olbrzymiego ( <i>Cetorhinus maximus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9239	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9241	---- Kosogona ( <i>Alopias vulpinus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9242	---- Żarłacza białego ( <i>Carcharodon carcharias</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9243	---- Rekina ostronosego ( <i>Isurus oxyrinchus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9244	---- Żarłacza śledziowego ( <i>Lamna nasus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9249	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9290	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9910	--- Płetwy manty ( <i>Rajidae</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9920	--- Płetwy diablów morskich z rodzaju <i>Mobula</i> ( <i>Mobulinae</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0303.9990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304.3100	-- Tilapie ( <i>Oreochromis</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0304.3200	-- Sumy i sumiki ( <i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0304.3300	-- Okoń nilowy ( <i>Lates niloticus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.3900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4110	--- Łososie pacyficzne	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4120	--- Łosoś atlantycki i głowacica	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4200	-- Pstrągi i trocie ( <i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> i <i>Oncorhynchus chrysogaster</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4300	-- Płastugi (Pleuronectidae, Bothidae, Cynoglossidae, Soleidae, Scophthalmidae i Citharidae)	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4410	--- Morszczuk peruwiańsko-chilijski (morszczuk chilijski)* ( <i>Merluccius gayi gayi</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4420	--- Morszczuk australijski ( <i>Merluccius australis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2



Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304.4430	--- Morszczuk lub miruna patagońska ( <i>Macrunus magellanicus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4440	--- Błękitek południowy, polaca ( <i>Micromesistius australis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4490	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4500	-- Włócznik ( <i>Xiphias gladius</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4610	--- Antar patagoński ( <i>Dissostichus eleginoides</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4690	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4711	---- Żarłacz białopłetwy ( <i>Carcharhinus longimanus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4712	---- Żarłacz błękitny ( <i>Prionace glauca</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4713	---- Żarłacz galapagoski ( <i>Carcharhinus galapagensis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4714	---- Głowomłot tropikalny ( <i>Sphyrna lewini</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4715	---- Głowomłot olbrzymi ( <i>Sphyrna mokarran</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4716	---- Głowomłot pospolity ( <i>Sphyrna mokarran</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304.4717	---- Rekin z gatunku <i>Mustelus mento</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4719	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4721	---- Sześcioszpar szary, rekin szary ( <i>Hexanchus griseus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4722	---- Koleń kolcobrody ( <i>Deania calcea</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4723	---- Koleń ( <i>Squalus acanthias</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4724	---- Piłokształtne (Pristidae)	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4729	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4731	---- Żarłacz wielorybi ( <i>Rhincodon typus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4732	---- Żarłacz olbrzymi ( <i>Cetorhinus maximus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4739	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4741	---- Kosogon ( <i>Alopias vulpinus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4742	---- Żarłacz biały ( <i>Carcharodon carcharias</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4743	---- Rekin ostronosy ( <i>Isurus oxyrinchus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304.4744	---- Żarłacz śledziowy ( <i>Lamna nasus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4749	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4790	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4810	--- Rajokształtne ( <i>Zearaja chilensis</i> (ex <i>Dipturus chilensis</i> ))	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4890	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4920	--- Dorsz z archipelagu Juan Fernandez ( <i>Polyprion oxygeneios</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4970	--- Sardynki ( <i>Sardinops sagax</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4980	--- Śledź chilijski ( <i>Clupea bentincki</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4991	---- Ostrobok peruwiański ( <i>Trachurus murphyi</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4992	--- Makrela ( <i>Scomber japonicus peruanus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4993	---- Beryks wspaniały ( <i>Beryx splendens</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.4999	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304.5100	-- Tilapie ( <i>Oreochromis</i> spp.), sumy i sumiki ( <i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.), karpowate ( <i>Cyprinus</i> spp., <i>Carassius</i> spp., <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.), węgorze ( <i>Anguilla</i> spp.), okoń nilowy ( <i>Lates niloticus</i> ) i żmijogłowowate ( <i>Channa</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5200	-- Łososiowate	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5300	-- Ryby z rodzin Bregmacerotidae, Euclichthyidae, Gadidae, Macrouridae, Melanonidae, Merlucciidae, Moridae i Muraenolepididae	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5400	-- Włócznik ( <i>Xiphias gladius</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5500	-- Antary ( <i>Dissostichus</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5611	---- Żarłacz białopłetwy ( <i>Carcharhinus longimanus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5612	---- Żarłacz błękitny ( <i>Prionace glauca</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304.5613	---- Żarłacz galapagoski ( <i>Carcharhinus galapagensis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5614	---- Głowomłot tropikalny ( <i>Sphyrna lewini</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5615	---- Głowomłot olbrzymi ( <i>Sphyrna mokarran</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5616	---- Głowomłot pospolity ( <i>Sphyrna mokarran</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5617	---- Rekin z gatunku <i>Mustelus mento</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5619	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5621	---- Sześcioszpary szary, rekin szary ( <i>Hexanchus griseus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5622	---- Koleń kolcobrody ( <i>Deania calcea</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5623	---- Koleń ( <i>Squalus acanthias</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5624	---- Piłokształtne (Pristidae)	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5629	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5631	---- Żarłacz wielorybi ( <i>Rhincodon typus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304.5632	---- Żarłacz olbrzymi ( <i>Cetorhinus maximus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5639	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5641	---- Kosogon ( <i>Alopias vulpinus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5642	---- Żarłacz biały ( <i>Carcharodon carcharias</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5643	---- Rekin ostronosy ( <i>Isurus oxyrinchus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5644	---- Żarłacz śledziowy ( <i>Lamna nasus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5649	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5690	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5710	--- Rajokształtne ( <i>Zearaja chilensis</i> (ex <i>Dipturus chilensis</i> ))	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5790	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.5900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.6100	-- Tilapie ( <i>Oreochromis</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0304.6200	-- Sumy i sumiki ( <i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304.6300	-- Okoń nilowy ( <i>Lates niloticus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.6900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.7100	-- Dorsze ( <i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus marcocephalus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.7200	-- Łupacz (plamiak) ( <i>Melanogrammus aeglefinus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.7300	-- Czarniak ( <i>Pollachius virens</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.7411	--- Morszczuk peruwiańsko-chilijski (morszczuk chilijski)* ( <i>Merluccius gayi gayi</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.7412	--- Morszczuk australijski ( <i>Merluccius australis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.7419	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.7490	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.7500	-- Mintaj ( <i>Theragra chalcogramma</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.7910	--- Morszczuk lub miruna patagońska ( <i>Macrurus magellanicus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.7920	--- Błękitek południowy, polaca ( <i>Micromesistius australis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304.7990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8110	--- Łososia pacyficznego	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8120	--- Łososia atlantyckiego i głowacicy	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8200	-- Pstrągów i troci ( <i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> i <i>Oncorhynchus chrysogaster</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8300	-- Płastug (Pleuronectidae, Bothidae, Cynoglossidae, Soleidae, Scophthalmidae i Citharidae)	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8400	-- Włócznika ( <i>Xiphias gladius</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8510	--- Antarów patagońskich ( <i>Dissostichus eleginoides</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8590	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8600	-- Śledzi ( <i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8700	-- Tuńczyka (z rodzaju <i>Thunnus</i> ), bonito latającego (paskowanego bonito) ( <i>Katsuwonus pelamis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2



Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304.8811	---- Żarłacza białopłetwego ( <i>Carcharhinus longimanus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8812	---- Żarłacza błękitnego ( <i>Prionace glauca</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8813	---- Żarłacza galapagoskiego ( <i>Carcharhinus galapagensis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8814	---- Głowomłota tropikalnego ( <i>Sphyrna lewini</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8815	---- Głowomłota olbrzymiego ( <i>Sphyrna mokarran</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8816	---- Głowomłota pospolitego ( <i>Sphyrna mokarran</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8817	---- Rekina z gatunku <i>Mustelus mento</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8819	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8821	---- Sześcioszpara szarego, rekina szarego ( <i>Hexanchus griseus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8822	---- Kolenia kolcobrodego ( <i>Deania calcea</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8823	---- Kolenia ( <i>Squalus acanthias</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304.8824	---- Piłokształtne (Pristidae)	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8829	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8831	---- Żarłacza wielorybiego ( <i>Rhincodon typus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8832	---- Żarłacza olbrzymiego ( <i>Cetorhinus maximus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8839	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8841	---- Kosogona ( <i>Alopias vulpinus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8842	---- Żarłacza białego ( <i>Carcharodon carcharias</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8843	---- Rekina ostronosego ( <i>Isurus oxyrinchus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8844	---- Żarłacza śledziowego ( <i>Lamna nasus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8849	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8851	--- Rajokształtne ( <i>Zearaja chilensis</i> (ex <i>Dipturus chilensis</i> ))	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8859	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8890	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8920	--- Dorsz z archipelagu Juan Fernandez ( <i>Polyprion oxygeneios</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304.8930	--- Miętusy ( <i>Genypterus chilensis</i> ) ( <i>Genypterus blacodes</i> ) ( <i>Genypterus maculatus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8940	--- Beryks wspaniały ( <i>Beryx splendens</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8950	--- Apagona kardynałka ( <i>Epigonus crassicaudus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8960	--- Koryfeny ( <i>Coryphaena hippurus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8971	---- Sardynek ( <i>Sardinops sagax</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8972	---- Śledzia chilijskiego ( <i>Clupea bentincki</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8973	---- Ostroboka peruwiańskiego ( <i>Trachurus murphyi</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8974	---- Makreli ( <i>Scomber japonicus peruanus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8979	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.8990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9100	-- Włócznika ( <i>Xiphias gladius</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9211	---- Kawalki	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304.9212	--- Mięsień gardłowy morszczuka (cococho)	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9219	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9290	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9300	-- Tilapi ( <i>Oreochromis</i> spp.), sumy i sumiki ( <i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.), karpowate ( <i>Cyprinus</i> spp., <i>Carassius</i> spp., <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.), węgorzy ( <i>Anguilla</i> spp.), okonia nilowego ( <i>Lates niloticus</i> ) i żmijogłowowatych ( <i>Channa</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9400	-- Mintaja ( <i>Theragra chalcogramma</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9511	---- Surimi z morszczuka peruwiańsko-chilijskiego ( <i>Merluccius gayi gayi</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9512	---- Kawalki	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9513	---- Mięsień gardłowy morszczuka (cococho)	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304.9514	---- Pozostałe mięso morskczuka peruwiańsko-chilijskiego ( <i>Merluccius gayi gayi</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9515	---- Pozostałe mięso morskczuka australijskiego ( <i>Merluccius australis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9519	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9591	---- Pozostałe mięso morskczuka lub miruny patagońskiej ( <i>Macrurus magellanicus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9599	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9611	---- Żarłacza białopłetwego ( <i>Carcharhinus longimanus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9612	---- Żarłacza błękitnego ( <i>Prionace glauca</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9613	---- Żarłacza galapagoskiego ( <i>Carcharhinus galapagensis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9614	---- Głowomłota tropikalnego ( <i>Sphyrna lewini</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9615	---- Głowomłota olbrzymiego ( <i>Sphyrna mokarran</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304.9616	---- Głowomłota pospolitego ( <i>Sphyrna mokarran</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9617	---- Rekina z gatunku <i>Mustelus mento</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9619	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9621	---- Sześcioszpara szarego, rekina szarego ( <i>Hexanchus griseus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9622	---- Kolenia kolcobrodego ( <i>Deania calcea</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9623	---- Kolenia ( <i>Squalus acanthias</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9624	---- Piłoksształtne (Pristidae)	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9629	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9631	---- Żarłacza wielorybiego ( <i>Rhincodon typus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9632	---- Żarłacza olbrzymiego ( <i>Cetorhinus maximus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9639	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9641	---- Kosogona ( <i>Alopias vulpinus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304.9642	---- Żarłacza białego ( <i>Carcharodon carcharias</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9643	---- Rekina ostronosego ( <i>Isurus oxyrinchus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9644	---- Żarłacza śledziowego ( <i>Lamna nasus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9649	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9690	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9710	--- Rajokształtne ( <i>Zearaja chilensis (ex Dipturus chilensis)</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9790	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9921	---- Kawalki	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9922	---- Mięsień gardłowy morszczuka (cococho)	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9929	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9941	---- Łosoś pacyficzny, kawalki	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9942	---- Pozostałe mięso łososia pacyficznego	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9943	---- Łosoś atlantycki i głowacica, kawalki	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9944	---- Pozostałe mięso łososia atlantyckiego i głowacicy	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0304.9951	---- Kawalki	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9959	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9961	---- Sardynki ( <i>Sardinops sagax</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9962	---- Śledź chilijski ( <i>Clupea bentincki</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9963	---- Surimi z ostroboka peruwiańskiego ( <i>Trackurus murphyi</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9964	---- Pozostałe mięso ostroboka peruwiańskiego ( <i>Trackurus murphyi</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9969	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9971	---- Kawalki	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9979	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9992	---- Pozostałe mięso błękitka południowego, polaca ( <i>Micromesistius australis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9993	---- Pozostałe mięso beryksa	0 %		Zob. uwaga 2
0304.9999	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0305.1000	- Mąki, mączki i granulki z ryb, zdatne do spożycia przez ludzi	0 %		Zob. uwaga 2



Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0305.2010	-- Łososia pacyficznego ( <i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbuscha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> i <i>Oncorhynchus rhodurus</i> ), łososia atlantyckiego ( <i>Salmo salar</i> ) i głowacicy ( <i>Hucho hucho</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.2020	-- Pstrągów i troci ( <i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> i <i>Oncorhynchus chrysogaster</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.2090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0305.3100	-- Tilapi ( <i>Oreochromis</i> spp.), sumy i sumiki ( <i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.), karpowate ( <i>Cyprinus</i> spp., <i>Carassius</i> spp., <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.), węgorzy ( <i>Anguilla</i> spp.), okonia nilowego ( <i>Lates niloticus</i> ) i żmijogłowowatych ( <i>Channa</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0305.3200	-- Ryb z rodzin Bregmacerotidae, Eulichthyidae, Gadidae, Macrouridae, Melanonidae, Merlucciidae, Moridae i Muraenolepididae	0 %		Zob. uwaga 2
0305.3910	-- Łososie pacyficzne ( <i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbuscha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> i <i>Oncorhynchus rhodurus</i> ), łosoś atlantycki ( <i>Salmo salar</i> ) i głowacica ( <i>Hucho hucho</i> )	6 %	0	
0305.3920	---Pstrągi i trocie ( <i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> i <i>Oncorhynchus chrysogaster</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.3930	---- Ostrobok peruwiański ( <i>Trachurus murphyi</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.3940	--- Sardelowate ( <i>Engraulis ringens</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.3950	--- Antar patagoński ( <i>Dissostichus eleginoides</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.3960	--- Dorsz z archipelagu Juan Fernandez ( <i>Polyprion oxygeneios</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0305.3990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0305.4110	--- Łososie pacyficzne, całe	6 %	0	
0305.4120	--- Łososie pacyficzne, pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	6 %	0	
0305.4130	--- Filety z łososia pacyficznego	6 %	0	
0305.4140	--- Łosoś atlantycki i głowacica, całe	6 %	0	
0305.4150	--- Łosoś atlantycki i głowacica, pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	6 %	0	
0305.4160	--- Filety z łososia atlantyckiego i głowacicy	6 %	0	
0305.4170	--- Łososie pacyficzne, pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	6 %	0	
0305.4180	--- Łososie atlantyckie i głowacice, pozbawione głowy, wypatroszone i bez ogona („HGT”)	6 %	0	
0305.4190	--- Pozostałe	6 %	0	
0305.4200	-- Śledzi ( <i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.4310	--- Całe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0305.4320	--- Pozbawione głowy i wypatroszone („HG”)	0 %		Zob. uwaga 2
0305.4330	--- Filety	0 %		Zob. uwaga 2
0305.4390	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0305.4400	-- Tilapie ( <i>Oreochromis</i> spp.), sumy i sumiki ( <i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.), karpowate ( <i>Cyprinus</i> spp., <i>Carassius</i> spp., <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.), węgorze ( <i>Anguilla</i> spp.), okoń nilowy ( <i>Lates niloticus</i> ) i żmijogłowowate ( <i>Channa</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0305.4900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0305.5100	-- Dorsze ( <i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus marcocephalus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0305.5200	-- Tilapi ( <i>Oreochromis</i> spp.), sumy i sumiki ( <i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.), karpowate ( <i>Cyprinus</i> spp., <i>Carassius</i> spp., <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.), węgorzy ( <i>Anguilla</i> spp.), okonia nilowego ( <i>Lates niloticus</i> ) i żmijogłowowatych ( <i>Channa</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0305.5300	-- Ryby z rodzin Bregmacerotidae, Eulichthyidae, Gadidae, Macrouridae, Melanonidae, Merlucciidae, Moridae i Muraenolepididae, inne niż dorsz ( <i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0305.5400	-- Śledzie ( <i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i> ), sardele ( <i>Engraulis</i> spp.), sardynki ( <i>Sardina pilchardus</i> , <i>Sardinops</i> spp.), sardynele ( <i>Sardinella</i> spp.), brisling lub szproty ( <i>Sprattus sprattus</i> ), makrela ( <i>Scomber scombrus</i> , <i>Scomber australasicus</i> , <i>Scomber japonicus</i> ), kanagurty ( <i>Rastrelliger</i> spp.), makrele królewskie ( <i>Scomberomorus</i> spp.), ostrobok ( <i>Trachurus</i> spp.), karanksy ( <i>Caranx</i> spp.), rachica ( <i>Rachycentron canadum</i> ), błyszczki ( <i>Pampus</i> spp.), sajra ( <i>Cololabis saira</i> ), trzogony ( <i>Decapterus</i> spp.), gromadnik, kapelan ( <i>Mallotus villosus</i> ), włócznik ( <i>Xiphias gladius</i> ), tunek wschodni ( <i>Euthynnus affinis</i> ), pelamida ( <i>Sarda</i> spp.), marliny, żaglice, żaglicowate (Istiophoridae)	0 %		Zob. uwaga 2
0305.5920	--- Łosoś pacyficzny, kawałki	0 %		Zob. uwaga 2
0305.5930	--- Łosoś atlantycki, kawałki	0 %		Zob. uwaga 2
0305.5940	--- Głowacica, kawałki	0 %		Zob. uwaga 2
0305.5950	--- Pstrąg, kawałki	0 %		Zob. uwaga 2
0305.5990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0305.6100	-- Śledzie ( <i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.6200	-- Dorsz ( <i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus marcocephalus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.6300	-- Sardele ( <i>Engraulis</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0305.6400	-- Tilapi ( <i>Oreochromis</i> spp.), sumy i sumiki ( <i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.), karpowate ( <i>Cyprinus</i> spp., <i>Carassius</i> spp., <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.), węgorzy ( <i>Anguilla</i> spp.), okonia nilowego ( <i>Lates niloticus</i> ) i żmijogłowowatych ( <i>Channa</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0305.6911	---- Filety solone	0 %		Zob. uwaga 2
0305.6912	---- Filety w solance	0 %		Zob. uwaga 2
0305.6913	---- Solone medaliony (płaty, „steki”)	0 %		Zob. uwaga 2
0305.6914	---- Medaliony (płaty, „steki”) w solance	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0305.6915	---- Pozostałe porcje lub kawałki, solone	0 %		Zob. uwaga 2
0305.6916	---- Pozostałe porcje lub kawałki, w solance	0 %		Zob. uwaga 2
0305.6919	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0305.6921	---- Filety solone	0 %		Zob. uwaga 2
0305.6922	---- Filety w solance	0 %		Zob. uwaga 2
0305.6923	---- Solone medaliony (płaty, „steki”)	0 %		Zob. uwaga 2
0305.6924	---- Medaliony (płaty, „steki”) w solance	0 %		Zob. uwaga 2
0305.6925	---- Pozostałe porcje lub kawałki, solone	0 %		Zob. uwaga 2
0305.6926	---- Pozostałe porcje lub kawałki, w solance	0 %		Zob. uwaga 2
0305.6929	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0305.6990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7111	---- Żarłacza białopłetwego ( <i>Carcharhinus longimanus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7112	---- Żarłacza błękitnego ( <i>Prionace glauca</i> )	0 %		Zob. uwaga 2



Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0305.7113	---- Żarłacza galapagoskiego ( <i>Carcharhinus galapagensis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7114	---- Głowomłota tropikalnego ( <i>Sphyrna lewini</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7115	---- Głowomłota olbrzymiego ( <i>Sphyrna mokarran</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7116	---- Głowomłota pospolitego ( <i>Sphyrna mokarran</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7117	---- Rekina z gatunku <i>Mustelus mento</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7119	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7121	---- Sześcioszpura szarego, rekina szarego ( <i>Hexanchus griseus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7122	---- Kolenia kolcobrodego ( <i>Deania calcea</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7123	---- Kolenia ( <i>Squalus acanthias</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7124	---- Piłokształtnych (Pristidae)	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7129	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7131	---- Żarłacza wielorybiego ( <i>Rhincodon typus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0305.7132	---- Żarłacza olbrzymiego ( <i>Cetorhinus maximus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7139	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7141	---- Kosogona ( <i>Alopias vulpinus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7142	---- Żarłacza białego ( <i>Carcharodon carcharias</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7143	---- Rekina ostronosego ( <i>Isurus oxyrinchus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7144	---- Żarłacza śledziowego ( <i>Lamna nasus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7149	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7200	-- Rybie głowy, ogony i pęcherze pławne	6 %	0	
0305.7910	--- Płetwy manty (Rajidae)	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7920	--- Płetwy diablów morskich z rodzaju <i>Mobula</i> (Mobulinae)	0 %		Zob. uwaga 2
0305.7990	--- Pozostałe	6 %	0	
0306.1110	--- Langusta z Wyspy Wielkanocnej ( <i>Panulirus pascuensis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0306.1120	--- Langusta z archipelagu Juan Fernández ( <i>Jasus frontalis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1130	--- Langusta z gatunku <i>Projasus bahamondei</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1200	-- Homary ( <i>Homarus</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1410	--- Kraby ( <i>Cancer porteri</i> , <i>Metacarcinus edwardsii</i> (ex <i>Cancer edwardsii</i> ), <i>Homalaspis plana</i> , <i>Talipes dentatus</i> , <i>Romaleon setosus</i> , <i>Cancer plebejus</i> , <i>Ovalipes trimaculatus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1421	---- Krab kamczacki ( <i>Lithodes santolla</i> (ex <i>antarcticus</i> ))	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1422	---- Krab kamczacki ( <i>Lithodes</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1423	---- Krab śnieżny ( <i>Paralomis granulosa</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1424	---- Krab śnieżny ( <i>Paralomis</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1429	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1490	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0306.1500	-- Homarzec ( <i>Nephrops norvegicus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1600	-- Krewetki wód zimnych ( <i>Pandalus</i> spp., <i>Crangon crangon</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1711	---- Krewetki z gatunku <i>Heterocarpus reedi</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1712	---- Krewetki ekwadorskie ( <i>Penaeus vannamei</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1713	---- Krewetki z gatunku <i>Cryphiops caementarius</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1719	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1721	---- Homarzec z gatunku <i>Cervimunida johni</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1722	---- Homarzec z gatunku <i>Pleurocondes monodon</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1729	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1791	---- Krewetki z gatunku <i>Haliporoides diomedae</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1799	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1930	--- Mąki, mączki i granulki z muszli skorupiaków	0 %		Zob. uwaga 2
0306.1990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0306.3110	--- Langusta z Wyspy Wielkanocnej ( <i>Panulirus pascuensis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3120	--- Langusta z archipelagu Juan Fernández ( <i>Jasus frontalis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3130	--- Langusta z gatunku <i>Projasus bahamondei</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3200	-- Homary ( <i>Homarus</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3310	--- Kraby ( <i>Cancer porteri</i> , <i>Metacarcinus edwardsii</i> (ex <i>Cancer edwardsii</i> ), <i>Homalaspis plana</i> , <i>Taliepus dentatus</i> , <i>Romaleon setosus</i> , <i>Cancer plebejus</i> , <i>Ovalipes trimaculatus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3321	---- Krab kamczacki ( <i>Lithodes santolla</i> (ex <i>antarcticus</i> ))	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3322	---- Krab kamczacki ( <i>Lithodes</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3323	---- Krab śnieżny ( <i>Paralomis granulosa</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3324	---- Krab śnieżny ( <i>Paralomis</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3329	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3390	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0306.3400	-- Homarzec ( <i>Nephrops norvegicus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3510	--- Krewetki	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3520	--- Langustynki	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3590	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3611	---- Krewetki z gatunku <i>Heterocarpus reedi</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3612	---- Krewetki ekwadorskie ( <i>Penaeus vannamei</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3613	---- Krewetki z gatunku <i>Cryphiops caementarius</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3619	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3621	---- Homarzec z gatunku <i>Cervimunida johni</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3622	---- Homarzec z gatunku <i>Pleurocondes monodon</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3629	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3691	---- Krewetki z gatunku <i>Haliporoides diomedae</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3699	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0306.3930	--- Mąki, mączki i granulki ze skorupiaków	0 %		Zob. uwaga 2
0306.3990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0306.9100	-- Langusty i pozostałe raki morskie ( <i>Palinurus</i> spp., <i>Panulirus</i> spp., <i>Jasus</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0306.9200	-- Homary ( <i>Homarus</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0306.9300	-- Kraby	0 %		Zob. uwaga 2
0306.9400	-- Homarzec ( <i>Nephrops norvegicus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0306.9500	-- Krewetki	0 %		Zob. uwaga 2
0306.9900	-- Pozostałe, włączając mąki, mączki i granulki, ze skorupiaków, nadające się do spożycia przez ludzi	0 %		Zob. uwaga 2
0307.1110	--- Ostryga chilijska ( <i>Ostrea chilensis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0307.1120	--- Ostryga pacyficzna ( <i>Crassostrea gigas</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0307.1190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.1210	--- Ostryga chilijska ( <i>Ostrea chilensis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0307.1220	--- Ostryga pacyficzna ( <i>Crassostrea gigas</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0307.1290	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.1900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.2110	--- Małże św. Jakuba, przegrzebki ( <i>Argopecten purpuratus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0307.2120	--- Przegrzebki z gatunku <i>Chlamys patagónica</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0307.2190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.2210	--- Małże św. Jakuba, przegrzebki ( <i>Argopecten purpuratus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0307.2220	--- Przegrzebki z gatunku <i>Chlamys patagónica</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0307.2290	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.2910	--- Małże św. Jakuba, przegrzebki ( <i>Argopecten purpuratus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0307.2920	--- Przegrzebki z gatunku <i>Chlamys patagónica</i>	0 %		Zob. uwaga 2



Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0307.2990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.3100	-- Żywe, świeże lub schłodzone	0 %		Zob. uwaga 2
0307.3200	-- Zamrożony	0 %		Zob. uwaga 2
0307.3900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.4210	--- Mątwy ( <i>Sepia officinalis</i> i <i>Rossia macrosoma</i> ) i kałamarnica ( <i>Sepioloidea spp.</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0307.4220	--- Kałamarnice ( <i>Ommastrephes</i> spp. <i>Loligo</i> spp. <i>Nototodarus</i> spp., <i>Sepioteuthis</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0307.4290	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.4310	--- Kałamarnica ( <i>Ommastrephes</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0307.4320	--- Filety z mątwy lub kałamarnicy Humboldta ( <i>Dosidicus gigas</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0307.4330	--- Płetwy mątwy lub kałamarnicy Humboldta ( <i>Dosidicus gigas</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0307.4340	--- Macki mątwy lub kałamarnicy Humboldta ( <i>Dosidicus gigas</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0307.4390	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.4900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.5110	--- Ośmiornica ( <i>Octopus mimus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0307.5120	--- Ośmiornica z gatunku <i>Enteroctopus megalocyathus</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0307.5190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.5210	--- Ośmiornica ( <i>Octopus mimus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0307.5220	--- Ośmiornica z gatunku <i>Enteroctopus megalocyathus</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0307.5290	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.5900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.6000	- Ślimaki, inne niż ślimaki morskie	0 %		Zob. uwaga 2
0307.7110	--- Małże z gatunków <i>Protothaca thaca</i> i <i>Ameghinomya antiqua</i>	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0307.7120	--- Mięczaki z gatunku <i>Ensis macha</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0307.7190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.7211	---- <i>Protothaca thaca, Ameghinomya antiqua</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0307.7212	---- Małże z gatunku <i>Tawera gayi</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0307.7213	---- Małż nożeniec ( <i>Mesodesma donacium</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0307.7214	---- Małże z gatunku <i>Semele solida</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0307.7215	---- Mięczaki z gatunku <i>Ensis macha</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0307.7216	---- Twardy małż nożeniec ( <i>Tagelus dombeii</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0307.7219	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.7290	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.7900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.8110	--- Słuchotka kalifornijska zielona ( <i>Haliotis discus hannai</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0307.8190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0307.8200	-- Skrzydelniki ( <i>Strombus</i> spp.) żywe, świeże lub schłodzone	0 %		Zob. uwaga 2
0307.8310	--- Słuchotka kalifornijska czerwona ( <i>Haliotis rufescens</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0307.8320	--- Słuchotka kalifornijska zielona ( <i>Haliotis discus hannai</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0307.8390	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.8400	-- Skrzydelniki ( <i>Strombus</i> spp.) zamrożone	0 %		Zob. uwaga 2
0307.8700	-- Pozostałe uchowce ( <i>Haliotis</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0307.8800	-- Pozostałe skrzydelniki ( <i>Strombus</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0307.9130	--- Ślimaki morskie z gatunku <i>Concholepas concholepas</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0307.9190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.9210	--- Ślimaki morskie z gatunku <i>Concholepas concholepas</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0307.9221	---- Ślimaki morskie z gatunku <i>Zidona dufresnei</i>	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0307.9222	---- Ślimak morski z gatunku <i>Trophon gervesianus</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0307.9223	---- Tryton (ślimak) z gatunku <i>Argobuccinum</i> spp.	0 %		Zob. uwaga 2
0307.9224	---- Ślimak morski z gatunku <i>Thais chocolata</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0307.9229	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.9230	--- Czaszołkowate ( <i>Fissurella</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
0307.9290	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0307.9900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0308.1100	-- Żywe, świeże lub schłodzone	0 %		Zob. uwaga 2
0308.1200	-- Zamrożony	0 %		Zob. uwaga 2
0308.1900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0308.2110	--- Języki (gonady) jeżowców ( <i>Loxechinus albus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0308.2190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0308.2210	--- Języki (gonady) jeżowców ( <i>Loxechinus albus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0308.2290	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0308.2900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0308.3000	- Meduzy ( <i>Rhopilema spp.</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
0308.9000	- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0401.1000	- O zawartości tłuszczu nieprzekraczającej 1 % masy	6 %	7	
0401.2000	- O zawartości tłuszczu przekraczającej 1 % masy, ale nieprzekraczającej 6 % masy	6 %	7	
0401.4000	- O zawartości tłuszczu przekraczającej 6 % masy, ale nieprzekraczającej 10 % masy	6 %	7	
0401.5010	-- O zawartości tłuszczu przekraczającej 10 % masy, ale nieprzekraczającej 12 % masy	6 %	7	
0401.5020	-- O zawartości tłuszczu równej 12 % masy:	6 %	7	
0401.5030	-- O zawartości tłuszczu przekraczającej 12 % masy, ale nieprzekraczającej 26 % masy	6 %	7	
0401.5040	- O zawartości tłuszczu równej 26 % masy:	6 %	7	

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0401.5090	-- Pozostałe	6 %	7	
0402.1000	- W proszku, granulkach lub w innej stałej postaci, o zawartości tłuszczu nieprzekraczającej 1,5 % masy	6 %	7	
0402.2111	---- O zawartości tłuszczu przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 6 % masy	6 %	7	
0402.2112	---- O zawartości tłuszczu przekraczającej 6 % masy, ale nieprzekraczającej 12 % masy	6 %	7	
0402.2113	---- O zawartości tłuszczu wynoszącej 12 % masy	6 %	7	
0402.2114	---- O zawartości tłuszczu przekraczającej 12 % masy, ale nieprzekraczającej 18 % masy	6 %	7	
0402.2115	---- O zawartości tłuszczu wynoszącej 18 % masy	6 %	7	
0402.2116	---- O zawartości tłuszczu przekraczającej 18 % masy, ale nieprzekraczającej 24 % masy	6 %	7	
0402.2117	---- O zawartości tłuszczu przekraczającej 24 % masy, ale nieprzekraczającej 26 % masy	6 %	7	

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0402.2118	---- O zawartości tłuszczu wynoszącej przynajmniej 26 % masy	6 %	7	
0402.2120	---Śmietana	6 %	7	
0402.2911	---- O zawartości tłuszczu przekraczającej 1,5 % masy, ale nieprzekraczającej 6 % masy	6 %	7	
0402.2912	---- O zawartości tłuszczu przekraczającej 6 % masy, ale nieprzekraczającej 12 % masy	6 %	7	
0402.2913	---- O zawartości tłuszczu wynoszącej 12 % masy	6 %	7	
0402.2914	---- O zawartości tłuszczu przekraczającej 12 % masy, ale nieprzekraczającej 18 % masy	6 %	7	
0402.2915	---- O zawartości tłuszczu wynoszącej 18 % masy	6 %	7	
0402.2916	---- O zawartości tłuszczu przekraczającej 18 % masy, ale nieprzekraczającej 24 % masy	6 %	7	
0402.2917	---- O zawartości tłuszczu przekraczającej 24 % masy, ale nieprzekraczającej 26 % masy	6 %	7	
0402.2918	---- O zawartości tłuszczu wynoszącej przynajmniej 26 % masy	6 %	7	



Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0402.2920	--- Śmietana	6 %	7	
0402.9110	--- Mleko, w postaci płynnej lub półstałej	6 %	7	
0402.9120	--- Śmietana	6 %	7	
0402.9910	--- Mleko zagęszczone	6 %	7	
0402.9990	--- Pozostałe	6 %	7	
0403.1010	-- Zawierające dodatek owoców	6 %	7	
0403.1020	-- Zawierające dodatek zbóż	6 %	7	
0403.1090	-- Pozostałe	6 %	7	
0403.9000	- Pozostałe	6 %	7	
0404.1000	- Serwatka i serwatka zmodyfikowana, nawet zagęszczona lub zawierająca dodatek cukru lub innego środka słodzącego	6 %	7	
0404.9000	- Pozostałe	6 %	7	
0405.1000	- Masło	6 %	7	
0405.2000	- Produkty mleczarskie do smarowania	6 %	7	

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0405.9000	- Pozostałe	6 %	7	
0406.1010	-- Ser (nieodjrzewający lub niekonserwowany) świeży	6 %	7*	TRQ-Ser
0406.1020	-- Ser śmietanowy	6 %	7*	TRQ-Ser
0406.1030	-- Ser Mozzarella	6 %	7*	TRQ-Ser
0406.1090	-- Pozostałe	6 %	7*	TRQ-Ser
0406.2000	- Ser tarty lub proszkowany, wszystkich rodzajów	6 %	7*	TRQ-Ser
0406.3000	- Ser przetworzony (ser topiony), nietarty lub nieproszkowany	6 %	7*	TRQ-Ser
0406.4000	- Ser z przerostami niebieskiej pleśni i pozostały ser zawierający przerosty otrzymywane z użyciem <i>Penicillium roqueforti</i>	6 %	7*	TRQ-Ser
0406.9010	-- Ser Gouda i rodzaje sera Gouda	6 %	7*	TRQ-Ser
0406.9020	-- Ser Cheddar i rodzaje sera Cheddar	6 %	7*	TRQ-Ser
0406.9030	-- Ser Edam i rodzaje sera Edam	6 %	7*	TRQ-Ser
0406.9040	-- Ser Parmesan i rodzaje sera Parmesan	6 %	7*	TRQ-Ser
0406.9090	-- Pozostałe	6 %	7*	TRQ-Ser

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0407.1100	-- Ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0407.1900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0407.2100	-- Ptactwa z gatunku <i>Gallus domesticus</i>	0 %		Zob. uwaga 2
0407.2900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0407.9000	- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0408.1100	-- Suszone	0 %		Zob. uwaga 2
0408.1900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0408.9100	-- Suszone	0 %		Zob. uwaga 2
0408.9900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0409.0010	- Organiczny	0 %		Zob. uwaga 2
0409.0090	- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0410.0011	-- Organiczne	0 %		Zob. uwaga 2
0410.0019	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0410.0021	-- Organiczne	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
0410.0029	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0410.0031	-- Organiczne	0 %		Zob. uwaga 2
0410.0039	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
0410.0090	- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1001.1100	-- Nasiona	0 %		Zob. uwaga 2
1001.1900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1001.9100	-- Nasiona	6 % + PBS	0	
1001.9911	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 30 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9912	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 25 %, ale mniej niż 30 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9913	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 18 %, ale mniej niż 25 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9919	---- Pozostałe	6 % + PBS	0	

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1001.9921	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 30 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9922	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 25 %, ale mniej niż 30 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9923	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 18 %, ale mniej niż 25 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9929	---- Pozostałe	6 % + PBS	0	
1001.9931	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 30 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9932	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 25 %, ale mniej niż 30 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9933	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 18 %, ale mniej niż 25 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9939	---- Pozostałe	6 % + PBS	0	

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1001.9941	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 30 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9942	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 25 %, ale mniej niż 30 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9943	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 18 %, ale mniej niż 25 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9949	---- Pozostałe	6 % + PBS	0	
1001.9951	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 30 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9952	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 25 %, ale mniej niż 30 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9953	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 18 %, ale mniej niż 25 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9959	---- Pozostałe	6 % + PBS	0	

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1001.9961	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 30 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9962	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 25 %, ale mniej niż 30 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9963	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 18 %, ale mniej niż 25 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9969	---- Pozostałe	6 % + PBS	0	
1001.9971	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 30 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9972	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 25 %, ale mniej niż 30 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9973	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 18 %, ale mniej niż 25 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9979	---- Pozostałe	6 % + PBS	0	

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1001.9991	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 30 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9992	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 25 %, ale mniej niż 30 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9993	---- O zawartości mokrego glutenu wynoszącej przynajmniej 18 %, ale mniej niż 25 % masy	6 % + PBS	0	
1001.9999	---- Pozostałe	6 % + PBS	0	
1002.1000	- Nasiona	0 %		Zob. uwaga 2
1002.9010	-- Do spożycia	0 %		Zob. uwaga 2
1002.9090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1003.1000	- Nasiona	0 %		Zob. uwaga 2
1003.9010	-- Do spożycia	0 %		Zob. uwaga 2
1003.9090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1004.1000	- Nasiona	0 %		Zob. uwaga 2



Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1004.9000	- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1005.1010	-- Hybrydy do siewu	0 %		Zob. uwaga 2
1005.1090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1005.9010	-- Do prowadzenia badań i testowania	0 %		Zob. uwaga 2
1005.9020	-- Do spożycia	0 %		Zob. uwaga 2
1005.9090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1006.1010	-- Do siewu	0 %		Zob. uwaga 2
1006.1090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1006.2000	- Ryż łuskany (brązowy)	0 %		Zob. uwaga 2
1006.3010	-- Zawierający 5 % lub mniej masy ziaren łamanych	0 %		Zob. uwaga 2
1006.3020	-- Zawierający więcej niż 5 % masy, ale nie więcej niż 15 % masy ziaren łamanych	0 %		Zob. uwaga 2
1006.3090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1006.4000	- Ryż łamany	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1007.1000	- Nasiona	0 %		Zob. uwaga 2
1007.9010	-- Do spożycia	0 %		Zob. uwaga 2
1007.9090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1008.1000	- Gryka	0 %		Zob. uwaga 2
1008.2100	-- Nasiona	0 %		Zob. uwaga 2
1008.2900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1008.3000	- Ziarno mozgi kanaryjskiej	0 %		Zob. uwaga 2
1008.4000	- Palusznik ( <i>Digitaria</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
1008.5010	-- Organiczne	0 %		Zob. uwaga 2
1008.5090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1008.6000	- Pszenżyto	0 %		Zob. uwaga 2
1008.9000	- Pozostałe zboża	0 %		Zob. uwaga 2
1101.0000	Mąka pszenna lub z meslin.	6 % + PBS	0	

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1102.2000	- Mąka kukurydziana	0 %		Zob. uwaga 2
1102.9000	- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1103.1100	-- Z pszenicy	6 %	3	
1103.1300	-- Z kukurydzy	0 %		Zob. uwaga 2
1103.1900	-- Z pozostałych zbóż	0 %		Zob. uwaga 2
1103.2000	- Granulki	6 %	0	
1104.1200	-- Z owsa	0 %		Zob. uwaga 2
1104.1900	-- Z pozostałych zbóż	0 %		Zob. uwaga 2
1104.2210	--- Łuszczone	0 %		Zob. uwaga 2
1104.2290	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1104.2300	-- Z kukurydzy	0 %		Zob. uwaga 2
1104.2900	-- Z pozostałych zbóż	0 %		Zob. uwaga 2
1104.3000	- Zarodki zbóż, całe, miażdżone, płatkowane lub mielone	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1105.1000	- Mąka, mączka i proszek	0 %		Zob. uwaga 2
1105.2000	- Płatki i granulki	0 %		Zob. uwaga 2
1106.1000	- Z suszonych warzyw strączkowych objętych pozycją 07.13	0 %		Zob. uwaga 2
1106.2000	- Z sago lub z korzeni, lub z bulw, objętych pozycją 07.14	0 %		Zob. uwaga 2
1106.3000	- Z produktów objętych działem 8	0 %		Zob. uwaga 2
1107.1000	- Niepalony	0 %		Zob. uwaga 2
1107.2000	- Palony	0 %		Zob. uwaga 2
1108.1100	-- Skrobia pszenna	0 %		Zob. uwaga 2
1108.1200	-- Skrobia kukurydziana	0 %		Zob. uwaga 2
1108.1300	-- Skrobia ziemniaczana	0 %		Zob. uwaga 2
1108.1400	-- Skrobia z manioku (cassava)	0 %		Zob. uwaga 2
1108.1900	-- Pozostałe skrobie	0 %		Zob. uwaga 2
1108.2000	- Inulina	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1109.0000	Gluten pszenny, nawet suszony.	0 %		Zob. uwaga 2
1201.1000	- Nasiona	0 %		Zob. uwaga 2
1201.9000	- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1202.3000	- Nasiona	0 %		Zob. uwaga 2
1202.4100	-- W łupinkach	0 %		Zob. uwaga 2
1202.4200	-- Łuskane, nawet łamane	0 %		Zob. uwaga 2
1203.0000	Kopra.	0 %		Zob. uwaga 2
1204.0010	- Do siewu	0 %		Zob. uwaga 2
1204.0090	- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1205.1010	-- Do siewu	0 %		Zob. uwaga 2
1205.1090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1205.9010	-- Do siewu	0 %		Zob. uwaga 2
1205.9090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1206.0010	- Do siewu	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1206.0090	- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1207.1000	- Orzechy palmowe i jądra	0 %		Zob. uwaga 2
1207.2100	-- Nasiona	0 %		Zob. uwaga 2
1207.2900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1207.3010	-- Nasiona	0 %		Zob. uwaga 2
1207.3090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1207.4010	-- Nasiona	0 %		Zob. uwaga 2
1207.4090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1207.5010	-- Nasiona	0 %		Zob. uwaga 2
1207.5090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1207.6010	-- Nasiona	0 %		Zob. uwaga 2
1207.6090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1207.7010	-- Nasiona	0 %		Zob. uwaga 2
1207.7090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1207.9110	--- Nasiona	0 %		Zob. uwaga 2
1207.9190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1207.9900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1208.1000	- Z soi	0 %		Zob. uwaga 2
1208.9000	- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1209.1000	- Nasiona buraków cukrowych	0 %		Zob. uwaga 2
1209.2100	-- Nasiona lucerny (alfalfa)	0 %		Zob. uwaga 2
1209.2210	--- Koniczyny czerwonej ( <i>Trifolium pratense</i> L.)	0 %		Zob. uwaga 2
1209.2220	--- Koniczyny krwistoczerwonej ( <i>Trifolium incarnatum</i> L.)	0 %		Zob. uwaga 2
1209.2230	--- Koniczyny białej ( <i>Trifolium repens</i> L.)	0 %		Zob. uwaga 2
1209.2290	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1209.2300	-- Nasiona kostrzewy	0 %		Zob. uwaga 2
1209.2400	-- Nasiona wiechliny łąkowej ( <i>Poa pratensis</i> L.)	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1209.2500	-- Nasiona rajgrasu ( <i>Lolium multiflorum</i> Lam., <i>Lolium perenne</i> L.)	0 %		Zob. uwaga 2
1209.2910	-- Łubin ( <i>Lupinus</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
1209.2920	--- Kupkówka ( <i>Dactylis glomerata</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.2930	--- Nostrzyk ( <i>Melilotus</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
1209.2940	--- Bobu ( <i>Vicia</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
1209.2990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1209.3010	-- Hibiskus ( <i>Hibiscus esculentus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.3090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9111	---- Buraka liściowego ( <i>Beta vulgaris</i> var. <i>Cicla</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9112	---- Buraka ćwikłowego ( <i>Beta vulgaris</i> var. <i>Conditiva</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9113	---- Szpinaku ( <i>Spinacea oleracea</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9119	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9121	---- Cykorii ( <i>Cichorium intybus sativa</i> )	0 %		Zob. uwaga 2



Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1209.9122	---- Karczochy zwyczajnego ( <i>Cynara scolymus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9123	---- Endywii ( <i>Cichorium intybus</i> L.)	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9124	---- Sałaty ( <i>Lactuca sativa</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9125	---- Cykorii sałatowej ( <i>Cicchorium intybus foliosum</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9129	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9131	---- Brokuła ( <i>Brassica oleracea</i> var <i>italica</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9132	---- Kalafiora ( <i>Brassica oleracea</i> var. <i>botrytis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9133	---- Kalarepy ( <i>Brassica oleracea gongyloides</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9134	---- Rzodkiewki ( <i>Raphanus sativus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9135	---- Kapusty ( <i>Brassica oleracea</i> var. <i>capitata</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9136	---- Rukoli ( <i>Eruca sativa</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9139	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9141	---- Dyni figolistnej ( <i>Cucurbita ficifolia</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1209.9142	---- Cukinii ( <i>Cucurbita pepo</i> var. <i>medullosa</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9144	---- Ogórka ( <i>Cucumis sativus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9145	---- Arbuza ( <i>Citrullus lanatus</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9146	---- Pozostałe dynie i cukinie ( <i>Cucurbita</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9149	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9151	---- Czosnku ( <i>Allium sativum</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9152	---- Czosnku dętego ( <i>Allium fistulosum</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9153	---- Cebuli ( <i>Allium cepa</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9154	---- Szparagu ( <i>Asparagus officinalis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9155	---- Pora ( <i>Allium porrum</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9159	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9161	---- Pieprzowca owocowego (pieprzu Cayenne) ( <i>Capsicum frutescens</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9162	---- Psianki podłużnej ( <i>Solanum melongena</i> )	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1209.9163	---- Papryki ( <i>Capsicum annuum</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9164	---- Tytoniu ( <i>Nicotiana tabacum</i> L.)	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9165	---- Pomidora ( <i>Lycopersicum esculentum</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9169	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9171	---- Selera ( <i>Apium graveolens</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9172	---- Kopru włoskiego ( <i>Foeniculum vulgare</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9173	---- Pietruszki ( <i>Petroselinum crispum</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9174	---- Marchwi ( <i>Daucus carota</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9179	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9181	---- Bazylki pospolitej ( <i>Ocimum basilicum</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9182	---- Rozmarynu ( <i>Rosmarinus officinalis</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9189	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1209.9911	---- Sosny ( <i>Pinus</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9919	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1209.9990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1210.1000	- Szyszki chmielowe, niemielone, niesproszkowane ani nie w formie granulek	0 %		Zob. uwaga 2
1210.2000	- Szyszki chmielowe, mielone, sproszkowane lub w formie granulek; lupulina	0 %		Zob. uwaga 2
1211.2000	- Korzenie żeńszenia	0 %		Zob. uwaga 2
1211.3000	- Liście krzewu kokainowego	0 %		Zob. uwaga 2
1211.4000	- Słoma makowa	0 %		Zob. uwaga 2
1211.5000	- Przędź	0 %		Zob. uwaga 2
1211.9011	--- Liście organicznego boldo	0 %		Zob. uwaga 2
1211.9019	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1211.9020	-- Oregano	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1211.9030	-- Sporysz żyta ( <i>Claviceps purpurea</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1211.9040	-- Liście steвии ( <i>Stevia rebaudiana</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1211.9050	-- Dziurawiec zwyczajny ( <i>Hypericum perforatum</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1211.9061	--- Organiczne	0 %		Zob. uwaga 2
1211.9069	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1211.9071	--- Nasiona i puste nasiona	0 %		Zob. uwaga 2
1211.9072	--- Plewy	0 %		Zob. uwaga 2
1211.9079	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1211.9081	--- Nasiona i puste nasiona	0 %		Zob. uwaga 2
1211.9082	--- Plewy	0 %		Zob. uwaga 2
1211.9083	--- Kwiaty i liście	0 %		Zob. uwaga 2
1211.9089	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1211.9092	--- Liście organicznych drzew maqui	0 %		Zob. uwaga 2
1211.9093	--- Liście pozostałych drzew maqui	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1211.9094	--- Pozostałe organiczne	0 %		Zob. uwaga 2
1211.9099	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1212.2110	--- Galaretówka	0 %		Zob. uwaga 2
1212.2120	--- Pelillo (algi z gatunku <i>Gracilaria</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
1212.2130	--- Chascón (glony z gatunku <i>Lessonia</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
1212.2140	--- Luga luga (algi z gatunku <i>Iridaea</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
1212.2150	--- Sałata morska ( <i>Gigartina</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
1212.2160	--- Huiro (algi z gatunku <i>Macrocystis</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
1212.2170	--- Algi cochayuyo ( <i>Durvillaea Antarctica</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1212.2190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1212.2910	--- Galaretówka	0 %		Zob. uwaga 2
1212.2920	--- Pelillo (algi z gatunku <i>Gracilaria</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
1212.2930	--- Chascón (glony z gatunku <i>Lessonia</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
1212.2940	--- Luga luga (algi z gatunku <i>Iridaea</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1212.2950	--- Sałata morską ( <i>Gigartina</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
1212.2960	--- Huiro (algi z gatunku <i>Macrocystis</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
1212.2970	--- Algi cochayuyo ( <i>Durvillaea Antarctica</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1212.2990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1212.9100	-- Burak cukrowy	6 %	0	
1212.9200	-- Chleb świętojański	0 %		Zob. uwaga 2
1212.9300	-- Trzcina cukrowa	6 %	0	
1212.9400	-- Korzenie cykorii	6 %	0	
1212.9900	- Pozostałe			
ex 1212.9900	-- Nasiona chleba świętojańskiego oraz pestki i jądra moreli, brzoskwiń lub śliwek	0 %		Zob. uwaga 2
ex 1212.9900	-- Pozostałe	6 %	0	
1213.0000	Słoma i plewy zbóż, niepreparowane, nawet siekane, mielone, prasowane lub w formie granulek.	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1214.1000	- Mączka i granulki, z lucerny (alfalfa)	0 %		Zob. uwaga 2
1214.9010	-- Łubin ( <i>Lupinus</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
1214.9090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1501.1000	- Smalec	0 %		Zob. uwaga 2
1501.2000	- Pozostały tłuszcz ze świń	0 %		Zob. uwaga 2
1501.9000	- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1502.1010	-- Rozpuszczone (w tym „pierwsze soki”)	0 %		Zob. uwaga 2
1502.1090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1502.9000	- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1503.0000	Stearyna smalcowa, olej smalcowy, oleostearyna, oleina i olej łożowy, nieemulgowane lub niez mieszane, lub nieprzygotowane inaczej.	0 %		Zob. uwaga 2
1504.1000	- Oleje z wątróbek rybich i ich frakcje	0 %		Zob. uwaga 2
1504.2010	-- Olej z ryb, surowy	0 %		Zob. uwaga 2



Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1504.2020	-- Olej z ryb, rafinowany lub częściowo rafinowany	0 %		Zob. uwaga 2
1504.2090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1504.3000	- Tłuszcze i oleje oraz ich frakcje, ze ssaków morskich	0 %		Zob. uwaga 2
1505.0000	Tłuszcz z wełny oraz substancje tłuszczowe otrzymane z niego (włącznie z lanoliną)	0 %		Zob. uwaga 2
1506.0000	Pozostałe tłuszcze i oleje zwierzęce oraz ich frakcje, nawet rafinowane, ale niemodyfikowane chemicznie.	0 %		Zob. uwaga 2
1507.1000	- Olej surowy, nawet odgumowany	6 %	3	
1507.9010	-- Luzem	6 %	7	
1507.9090	-- Pozostałe	6 %	7	
1508.1000	- Olej surowy	6 %	0	
1508.9000	- Pozostałe	6 %	0	
1509.1011	--- W pojemnikach o objętości netto nieprzekraczającej 5 l	0 %		Zob. uwaga 2
1509.1019	--- Pozostałe:	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1509.1091	--- W pojemnikach o objętości netto nieprzekraczającej 5 l	0 %		Zob. uwaga 2
1509.1099	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1509.9010	-- Organiczne	0 %		Zob. uwaga 2
1509.9090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1510.0000	Pozostałe oleje i ich frakcje, otrzymywane wyłącznie z oliwek, nawet rafinowane, ale niemodyfikowane chemicznie, włącznie z mieszaninami tych olejów lub ich frakcji z olejami lub frakcjami objętymi pozycją 15.09.	0 %		Zob. uwaga 2
1511.1000	- Olej surowy	6 %	0	
1511.9000	- Pozostałe	6 %	7	
1512.1110	--- Olej z nasion słonecznika i jego frakcje	0 %		Zob. uwaga 2
1512.1120	--- Olej z krokosza barwierskiego i jego frakcje	0 %		Zob. uwaga 2
1512.1911	---- Luzem	0 %		Zob. uwaga 2
1512.1919	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1512.1920	--- Olej z krokosza barwierskiego i jego frakcje	0 %		Zob. uwaga 2
1512.2100	-- Olej surowy, nawet z którego został usunięty gossypol	6 %	0	
1512.2900	-- Pozostałe	6 %	3	
1513.1100	-- Olej surowy	6 %	0	
1513.1900	-- Pozostałe	6 %	0	
1513.2100	-- Olej surowy	6 %	0	
1513.2900	-- Pozostałe	6 %	3	
1514.1100	-- Olej surowy	6 %	7	
1514.1900	-- Pozostałe	6 %	3	
1514.9100	-- Olej surowy	6 %	3	
1514.9900	-- Pozostałe	6 %	3	
1515.1100	-- Olej surowy	0 %		Zob. uwaga 2
1515.1900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1515.2100	-- Olej surowy	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1515.2900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1515.3000	- Olej rycynowy i jego frakcje	0 %		Zob. uwaga 2
1515.5000	- Olej sezamowy i jego frakcje	6 %	0	
1515.9011	--- Z organicznego owocu dzikiej róży	6 %	3	
1515.9019	--- Pozostałe	6 %	3	
1515.9021	--- Z organicznego awokado	0 %		Zob. uwaga 2
1515.9029	--- Z pozostałych awokado	0 %		Zob. uwaga 2
1515.9031	--- Organiczne	0 %		Zob. uwaga 2
1515.9039	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1515.9090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1516.1011	--- Oleje z ryb	0 %		Zob. uwaga 2
1516.1012	--- Oleje z ssaków morskich	0 %		Zob. uwaga 2
1516.1090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1516.2000	- Tłuszcze i oleje, roślinne i ich frakcje	0 %		Zob. uwaga 2
1517.1010	-- W bezpośrednich opakowaniach o zawartości netto 1 kg lub mniejszej	0 %		Zob. uwaga 2
1517.1090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1517.9010	-- Mieszanki olejów roślinnych, surowe	6 %	7	
1517.9020	-- Mieszanki olejów roślinnych, rafinowane	6 %	7	
1517.9090	-- Pozostałe	6 %	7	
1518.0000	Tłuszcze i oleje, zwierzęce lub roślinne i ich frakcje, gotowane, utlenione, odwodnione, siarkowane, napowietrzane, polimeryzowane przez ogrzewanie w próżni lub w gazie obojętnym, lub inaczej modyfikowane chemicznie, z wyłączeniem objętych pozycją 15.16; niejadalne mieszanki lub produkty z tłuszczów lub olejów, zwierzęcych lub roślinnych, lub z frakcji różnych tłuszczów lub olejów z niniejszego działu, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone.	0 %		Zob. uwaga 2
1520.0000	Glicerol surowy; wody glicerolowe i ługi glicerolowe.	0 %		Zob. uwaga 2
1521.1000	- Woski roślinne	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1521.9011	--- Organiczne	0 %		Zob. uwaga 2
1521.9019	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1521.9090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1522.0000	Degras; pozostałości powstałe przy obróbce substancji tłuszczowych oraz wosków zwierzęcych lub roślinnych.	0 %		Zob. uwaga 2
1601.0000	Kiełbasy i podobne wyroby z mięsa, podrobów lub krwi; przetwory żywnościowe na bazie tych wyrobów.	0 %		Zob. uwaga 2
1602.1000	- Przetwory homogenizowane	0 %		Zob. uwaga 2
1602.2000	- Z wątroby (wątróbki) dowolnych zwierząt	0 %		Zob. uwaga 2
1602.3110	--- Kawałki przetworzone, przyprawione	0 %		Zob. uwaga 2
1602.3120	--- Pasztesy lub pasty do smarowania	0 %		Zob. uwaga 2
1602.3130	--- Szynka	0 %		Zob. uwaga 2
1602.3190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1602.3210	--- Kawałki, przetworzone, przyprawione	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1602.3220	--- Pasztesy lub pasty do smarowania	0 %		Zob. uwaga 2
1602.3230	--- Pulpa	0 %		Zob. uwaga 2
1602.3290	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1602.3900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1602.4100	-- Szyunki i ich kawałki	0 %		Zob. uwaga 2
1602.4200	-- Łopatki i ich kawałki	0 %		Zob. uwaga 2
1602.4900	-- Pozostałe, włącznie z mieszankami	0 %		Zob. uwaga 2
1602.5000	- Z bydła	0 %		Zob. uwaga 2
1602.9010	-- Z sarny	0 %		Zob. uwaga 2
1602.9020	-- Z dzików	0 %		Zob. uwaga 2
1602.9030	-- Z jeleni	0 %		Zob. uwaga 2
1602.9040	-- Z królików	0 %		Zob. uwaga 2
1602.9050	-- Z bażantów	0 %		Zob. uwaga 2
1602.9060	-- Z gęsi	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1602.9070	-- Z kuropatw	0 %		Zob. uwaga 2
1602.9090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1603.0000	Ekstrakty i soki, z mięsa, ryb lub skorupiaków, mięczaków lub pozostałych bezkręgowców wodnych.	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1110	--- Wędzone	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1190	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1200	-- Śledź	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1311	---- W solance	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1312	---- W sosie pomidorowym	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1319	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1390	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1410	--- Tuńczyk	6 %	0	
1604.1420	--- Latający bonito	6 %	0	
1604.1430	--- Pelamida	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1500	-- Makrele	0 %		Zob. uwaga 2



Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1604.1610	--- W oleju	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1690	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1700	-- Węgorze			
ex 1604.1700	--- Filety znane jako „loins”	6 %	0	
ex 1604.1700	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1800	-- Płetwy rekina			
ex 1604.1800	--- Filety znane jako „loins”	6 %	0	
ex 1604.1800	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1911	---- W solance	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1912	---- W sosie pomidorowym	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1913	---- W oleju	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1919	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1920	--- Miętus	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1930	--- Pstrąg	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1604.1940	--- Morszczuk	0 %		Zob. uwaga 2
1604.1990	--- Pozostałe			
ex 1604.1990	---- Filety znane jako „loins”	6 %	0	
ex 1604.1990	---- Ryby z rodzaju <i>Euthynnus</i>	6 %	0	
ex 1604.1990	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1604.2010	-- Z tuńczyka	6 %	0	
1604.2020	-- Z pelamidy	0 %		Zob. uwaga 2
1604.2030	-- Z łososi	0 %		Zob. uwaga 2
1604.2040	-- Z sardynek i ostroboków	0 %		Zob. uwaga 2
1604.2050	-- Z makreli	0 %		Zob. uwaga 2
1604.2060	-- Z sardeli	0 %		Zob. uwaga 2
1604.2070	-- Z morszczuka	0 %		Zob. uwaga 2
1604.2090	-- Pozostałe			

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
ex 1604.2090	--- Filety znane jako „loins”	6 %	0	
ex 1604.2090	--- Z latającego bonito lub pozostałych ryb z rodzaju <i>Euthynnus</i>	6 %	0	
ex 1604.2090	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1604.3100	-- Kawior	0 %		Zob. uwaga 2
1604.3200	-- Namiastki kawioru	0 %		Zob. uwaga 2
1605.1011	--- W hermetycznych pojemnikach	0 %		Zob. uwaga 2
1605.1012	--- Zamrożony	0 %		Zob. uwaga 2
1605.1019	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.1021	--- Krab kamczacki ( <i>Lithodes</i> spp.), w hermetycznych pojemnikach	0 %		Zob. uwaga 2
1605.1022	--- Krab kamczacki ( <i>Lithodes santolla</i> ), w hermetycznych pojemnikach	0 %		Zob. uwaga 2
1605.1023	--- Krab śnieżny ( <i>Paralomis granulosa</i> ), w hermetycznych pojemnikach	0 %		Zob. uwaga 2
1605.1024	--- Krab śnieżny ( <i>Paralomis</i> spp.), w hermetycznych pojemnikach	0 %		Zob. uwaga 2
1605.1025	--- Krab kamczacki ( <i>Lithodes</i> spp.), zamrożone	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1605.1026	--- Krab kamczacki ( <i>Lithodes santolla</i> ), zamrożone	0 %		Zob. uwaga 2
1605.1027	--- Krab śnieżny ( <i>Paralomis granulosa</i> ), zamrożone	0 %		Zob. uwaga 2
1605.1028	--- Krab śnieżny ( <i>Paralomis</i> spp.), zamrożone	0 %		Zob. uwaga 2
1605.1029	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.1090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2111	---- Krewetki z gatunku <i>Heterocarpus reedi</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2112	---- Krewetki ekwadorskie ( <i>Penaeus vannamei</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2113	---- Krewetki z gatunku <i>Cryphiops caementarius</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2119	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2121	---- Krewetki z gatunku <i>Heterocarpus reedi</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2122	---- Krewetki ekwadorskie ( <i>Penaeus vannamei</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2123	---- Krewetki z gatunku <i>Cryphiops caementarius</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2129	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1605.2131	---- Homarzec z gatunku <i>Cervimunida johni</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2132	---- Homarzec z gatunku <i>Pleurocondes monodon</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2139	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2141	---- Homarzec z gatunku <i>Cervimunida johni</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2142	---- Homarzec z gatunku <i>Pleurocondes monodon</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2149	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2151	---- Krewetki z gatunku <i>Haliporoides diomedae</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2159	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2161	---- Krewetki z gatunku <i>Haliporoides diomedae</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2169	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2911	---- Krewetki z gatunku <i>Heterocarpus reedi</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2912	---- Krewetki ekwadorskie ( <i>Penaeus vannamei</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2913	---- Krewetki z gatunku <i>Cryphiops caementarius</i>	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1605.2919	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2921	---- Homarzec z gatunku <i>Cervimunida johni</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2922	---- Homarzec z gatunku <i>Pleurocondes monodon</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2929	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2931	---- Krewetki z gatunku <i>Haliporoides diomedea</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2939	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.2990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.3000	- Homary	0 %		Zob. uwaga 2
1605.4000	- Pozostałe skorupiaki	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5100	-- Ostrygi	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5210	--- Przechlebki z gatunków <i>Argopecten purpuratus</i> i <i>Chlamys patagonica</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5290	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5300	-- Omulki	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1605.5410	--- Kałamarnica olbrzymia ( <i>Dosidicus gigas</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5490	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5500	-- Ośmiornice	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5611	---- <i>Protothaca thaca</i> , <i>Ameghinomya antiqua</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5612	---- Małże z gatunku <i>Tawera gayi</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5619	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5690	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5710	--- Słuchotka kalifornijska zielona ( <i>Haliotis discus hannai</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5790	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5800	-- Ślimaki, inne niż ślimaki morskie	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5910	--- Małże z gatunków <i>Mesodesma donacium</i> i <i>Solen macha</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5920	--- Ślimaki morskie z gatunku <i>Concholepas concholepas</i>	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1605.5931	---- Ślimaki morskie z gatunku <i>Zidona dufresnei</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5932	---- Ślimak morski z gatunku <i>Trophon gervesianus</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5933	---- Tryton (ślimak) z gatunku <i>Argobuccinum</i> spp.	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5934	---- Ślimak morski z gatunku <i>Thais chocolata</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5939	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5940	--- Czaszolkowate ( <i>Fissurella</i> spp.)	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5950	--- Małż nożeniec z gatunku <i>Tagelus dombeii</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5960	--- Małż nożeniec z gatunku <i>Ensis macha</i>	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5970	--- Małże ( <i>Gari solida</i> )	0 %		Zob. uwaga 2
1605.5990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1605.6100	-- Ogórki morskie	0 %		Zob. uwaga 2
1605.6200	-- Jeżowce	0 %		Zob. uwaga 2
1605.6300	-- Meduzy	0 %		Zob. uwaga 2
1605.6900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2



Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1701.1200	-- Cukier buraczany	6 % + PBS	E	
1701.1300	-- Cukier trzcinowy wymieniony w uwadze 2 do podpozycji do niniejszego działu	6 % + PBS	E	
1701.1400	-- Pozostały cukier trzcinowy	6 % + PBS	E	
1701.9100	-- Zawierający dodatek środków aromatyzujących lub barwiących	6 % + PBS	E	
1701.9910	--- Cukier trzcinowy, rafinowany	6 % + PBS	E	
1701.9920	--- Cukier buraczany, rafinowany	6 % + PBS	E	
1701.9990	--- Pozostałe	6 % + PBS	E	
1702.1100	-- Zawierające 99 % masy laktozy lub więcej, wyrażonej jako laktoza bezwodna, w przeliczeniu na suchą masę	6 %	7	
1702.1900	-- Pozostałe	6 %	7	
1702.2000	- Cukier klonowy i syrop klonowy	6 %	7	
1702.3000	- Glukoza i syrop glukozowy, niezawierające fruktozy lub zawierające w stanie suchym mniej niż 20 % masy fruktozy	6 %	7	

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1702.4000	- Glukoza i syrop glukozowy, zawierające w stanie suchym co najmniej 20 % masy, ale mniej niż 50 % masy fruktozy, z wyłączeniem cukru inwertowanego	6 %	7	
1702.5000	- Fruktaza chemicznie czysta	6 %	7	
1702.6010	-- Z gruszek	6 %	7	
1702.6020	-- Z jabłek	6 %	7	
1702.6090	-- Pozostałe	6 %	7	
1702.9010	-- Karmel barwiący	6 %	7	
1702.9020	-- Substytuty miodu, nawet zmieszane z miodem pszczelim	6 %	7	
1702.9090	-- Pozostałe	6 %	7	
1703.1000	- Melasy trzcinowe	6 %	7	
1703.9000	- Pozostałe	6 %	7	
1704.1010	-- Pokryte cukrem	0 %		Zob. uwaga 2
1704.1090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1704.9020	-- Cukierki	0 %		Zob. uwaga 2
1704.9030	-- Karmelki	0 %		Zob. uwaga 2
1704.9050	-- Słodycze	0 %		Zob. uwaga 2
1704.9060	-- Gumy słodzone	0 %		Zob. uwaga 2
1704.9070	-- Nugat	0 %		Zob. uwaga 2
1704.9080	Wyroby cukiernicze wykonane częściowo lub w całości z „dulce de leche”	0 %		Zob. uwaga 2
1704.9090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1901.1010	-- Zawierające wagowo ponad 10 % suchych produktów mlecznych	0 %		Zob. uwaga 2
1901.1090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1901.2010	-- Zawierające w masie ponad 25 % tłuszczu mlecznego, nieprzeznaczone do sprzedaży detalicznej	6 %	3	
1901.2090	-- Pozostałe	6 %	3	

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1901.9011	--- Karmel	0 %		Zob. uwaga 2
1901.9019	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1901.9090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1902.1100	-- Zawierające jaja	0 %		Zob. uwaga 2
1902.1910	--- Spaghetti	0 %		Zob. uwaga 2
1902.1920	--- Makarony do zup	0 %		Zob. uwaga 2
1902.1990	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1902.2010	-- Makarony nadziewane mięsem	0 %		Zob. uwaga 2
1902.2090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1902.3000	- Pozostałe makarony	0 %		Zob. uwaga 2
1902.4000	- Kuskus	0 %		Zob. uwaga 2
1903.0000	Tapioka i jej namiastki, przygotowane ze skrobi, w postaci płatków, ziaren, perełek, odsiewu lub w podobnych postaciach.	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1904.1000	- Przetwory spożywcze otrzymane przez spęcznianie lub prażenie zbóż lub produktów zbożowych	0 %		Zob. uwaga 2
1904.2000	- Przetwory spożywcze otrzymane z nieprażonych płatków zbożowych lub z mieszaniny nieprażonych płatków zbożowych i prażonych płatków zbożowych lub zbóż spęcznionych	0 %		Zob. uwaga 2
1904.3000	- Pszenica spęczniona	0 %		Zob. uwaga 2
1904.9000	- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
1905.1000	- Chleb chrupki	0 %		Zob. uwaga 2
1905.2000	- Piernik z dodatkiem imbiru i tym podobne	0 %		Zob. uwaga 2
1905.3100	-- Słodkie herbatniki	0 %		Zob. uwaga 2
1905.3200	-- Gofry i wafle	0 %		Zob. uwaga 2
1905.4000	- Sucharki, tosty z chleba i podobne wyroby tostowe	0 %		Zob. uwaga 2
1905.9010	-- Ciasteczka karmelowe („alfajores”)	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
1905.9020	-- Biskwopty („bizcochos”)	0 %		Zob. uwaga 2
1905.9030	-- Krakеры	0 %		Zob. uwaga 2
1905.9090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
2101.1111	---- Przygotowane z wykorzystaniem ziaren kawy organicznej	0 %		Zob. uwaga 2
2101.1119	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
2101.1191	---- Przygotowane z wykorzystaniem ziaren kawy organicznej	0 %		Zob. uwaga 2
2101.1199	---- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
2101.1200	-- Przetwory na bazie ekstraktów, esencji lub koncentratów lub na bazie kawy	0 %		Zob. uwaga 2
2101.2010	-- Ekstrakty, esencje i koncentraty herbaty oraz przetwory na bazie tych ekstraktów, esencji lub koncentratów, lub na bazie herbaty	0 %		Zob. uwaga 2
2101.2090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
2101.3000	- Cykoria palona i pozostałe palone namiastki kawy oraz ich ekstrakty, esencje i koncentraty	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2102.1000	- Drożdże aktywne	0 %		Zob. uwaga 2
2102.2000	- Drożdże nieaktywne; pozostałe mikroorganizmy jednokomórkowe, martwe	0 %		Zob. uwaga 2
2102.3000	- Proszki do pieczenia, gotowe	0 %		Zob. uwaga 2
2103.1000	- Sos sojowy	0 %		Zob. uwaga 2
2103.2010	-- Ketchup pomidorowy	0 %		Zob. uwaga 2
2103.2090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
2103.3000	- Mąka i mączka, z gorczycy oraz gotowa musztarda	0 %		Zob. uwaga 2
2103.9010	-- Zmieszane przyprawy i zmieszane przyprawy korzenne	0 %		Zob. uwaga 2
2103.9020	-- Majonez	0 %		Zob. uwaga 2
2103.9090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
2104.1010	-- Zupy krem i preparaty do nich	0 %		Zob. uwaga 2
2104.1020	-- Zupy i preparaty do nich	0 %		Zob. uwaga 2
2104.1090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2104.2010	-- Przetwory spożywcze dla niemowląt	0 %		Zob. uwaga 2
2104.2090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
2105.0010	- Na bazie wody	0 %		Zob. uwaga 2
2105.0020	- Na bazie mleka lub śmietany	0 %		Zob. uwaga 2
2105.0090	- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
2106.1010	-- Koncentraty białkowe	0 %		Zob. uwaga 2
2106.1020	-- Teksturowane substancje białkowe	0 %		Zob. uwaga 2
2106.9010	-- Proszki do przygotowania puddingów, kremów, galaretek itp.	6 %	3	
2106.9020	-- Preparaty bezalkoholowe złożone w rodzaju używanych do produkcji napojów	6 %	3	
2106.9090	-- Pozostałe	6 %	3	
2301.1010	-- Mączka drobiowa	0 %		Zob. uwaga 2
2301.1020	-- Mączka z gryzoni	0 %		Zob. uwaga 2



Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2301.1030	-- Mączka wieprzowa	0 %		Zob. uwaga 2
2301.1090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
2301.2011	--- O zawartości białka nieprzekraczającej 66 % masy (standardowa)	0 %		Zob. uwaga 2
2301.2012	--- O zawartości białka wynoszącej przynajmniej 66 %, ale nieprzekraczającej 68 % masy (premium)	0 %		Zob. uwaga 2
2301.2013	--- O zawartości białka przekraczającej 68 % masy (super premium)	0 %		Zob. uwaga 2
2301.2021	--- Z langustynek lub krewetek	0 %		Zob. uwaga 2
2301.2022	--- Z muszli skorupiaków	0 %		Zob. uwaga 2
2301.2029	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
2301.2090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
2302.1010	-- Otręby	0 %		Zob. uwaga 2
2302.1090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2302.3000	- Z pszenicy	6 %	3	
2302.4000	- Z pozostałych zbóż			
ex 2302.4000	-- Z ryżu	0 %		Zob. uwaga 2
ex 2302.4000	-- Pozostałe	6 %	0	
2302.5000	- Z roślin strączkowych	0 %		Zob. uwaga 2
2303.1000	- Pozostałości z produkcji skrobi i podobne pozostałości	0 %		Zob. uwaga 2
2303.2010	-- Wysłodki buraczane, wycłoczyny z trzciny cukrowej	6 %	0	
2303.2090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
2303.3000	- Pozostałości i odpady browarnicze i gorzelniane	0 %		Zob. uwaga 2
2304.0010	- Makuchy	0 %		Zob. uwaga 2
2304.0020	- Mączka z makuchów	0 %		Zob. uwaga 2
2304.0030	- Granulki	0 %		Zob. uwaga 2
2304.0090	- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2305.0000	Makuchy i inne pozostałości stałe, nawet mielone lub w postaci granulek, pozostałe z ekstrakcji oleju orzeszków ziemnych.	0 %		Zob. uwaga 2
2306.1000	- Z nasion bawełny	0 %		Zob. uwaga 2
2306.2000	- Z nasion lnu	0 %		Zob. uwaga 2
2306.3010	-- Makuchy	0 %		Zob. uwaga 2
2306.3020	-- Mączka z makuchów	0 %		Zob. uwaga 2
2306.3030	-- Granulki	0 %		Zob. uwaga 2
2306.3090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
2306.4100	-- Z nasion rzepaku lub rzepiku, o niskiej zawartości kwasu erukowego	0 %		Zob. uwaga 2
2306.4900	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
2306.5000	- Z orzechów kokosowych lub kopry	0 %		Zob. uwaga 2
2306.6000	- Z orzechów palmowych lub ich jąder	0 %		Zob. uwaga 2
2306.9000	- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
2307.0000	Osad winny z drożdży; kamień winny.	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2308.0000	Materiały roślinne i odpady roślinne, pozostałości roślinne i produkty uboczne, nawet w postaci granulek, w rodzaju stosowanych do karmienia zwierząt, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone.	0 %		Zob. uwaga 2
2309.1011	--- Preparaty mlekozastępcze dla psów i kotów	0 %		Zob. uwaga 2
2309.1019	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
2309.1021	--- Preparaty mlekozastępcze dla psów i kotów	0 %		Zob. uwaga 2
2309.1029	--- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
2309.1090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2
2309.9030	-- Substytuty mleka do karmienia cieląt, owiec, kóz lub koni	0 %		Zob. uwaga 2
2309.9040	-- Preparaty w rodzaju stosowanych do karmienia zwierząt, składające się głównie z alg, suszonych alg i produktów ubocznych alg	0 %		Zob. uwaga 2

Kod HS 2021	Opis (zob. uwaga 1)	Stawka podstawowa	Kategoria znoszenia ceł	Uwagi
2309.9050	-- Mieszanki pasz zawierające przynajmniej 20 % substancji pochodzenia zwierzęcego	0 %		Zob. uwaga 2
2309.9060	-- Preparaty zawierające kukurydzę	0 %		Zob. uwaga 2
2309.9070	-- Preparaty zawierające pszenicę	0 %		Zob. uwaga 2
2309.9080	-- Preparaty zawierające kukurydzę i pszenicę	0 %		Zob. uwaga 2
2309.9090	-- Pozostałe	0 %		Zob. uwaga 2

**UWAGI WPROWADZAJĄCE DO REGUŁ POCHODZENIA  
DOTYCZĄCYCH KONKRETNÝCH PRODUKTÓW**

**Uwaga 1**

**Zasady ogólne**

1. W niniejszym załączniku ustanowiono ogólne zasady dotyczące mających zastosowanie wymogów określonych w załączniku 10-B, o których mowa w art. 10.2 ust. 1 lit. c).
2. Dla celów niniejszego załącznika i załącznika 10-B, wymogami umożliwiającymi uznanie danego produktu za pochodzący zgodnie z art. 10.2 ust. 1 lit. c) są zmiana klasyfikacji taryfowej, proces produkcji, maksymalna wartość materiałów niepochodzących, lub jakikolwiek inny wymóg ustanowiony w niniejszym załączniku lub w załączniku 10-B.
3. Odniesienie do masy w regułach pochodzenia dotyczących konkretnych produktów oznacza masę netto, czyli masę materiału lub produktu, nie wliczając masy opakowania.
4. Niniejszy załącznik i załącznik 10-B opierają się na nomenklaturze systemu zharmonizowanego (HS), w wersji zmienionej w dniu 1 stycznia 2022 r.

Uwaga 2  
Struktura załącznika 10-B

1. W stosownych przypadkach uwagi odnoszące się do sekcji lub działów należy interpretować w połączeniu z regułami pochodzenia dotyczącymi konkretnych produktów odnoszącymi się do odpowiedniej sekcji, działu, pozycji lub podpozycji.
2. Każda z reguł pochodzenia dotycząca konkretnego produktu określona w kolumnie 2 załącznika 10-B ma zastosowanie do odpowiadającego produktu wskazanego w kolumnie 1 tego załącznika.
3. Jeżeli dany produkt podlega alternatywnym regułom pochodzenia dotyczącym konkretnych produktów, produkt ten uznaje się za pochodzący, jeżeli spełnia jedną z tych reguł. Jeżeli dany produkt podlega regule pochodzenia dotyczącej konkretnego produktu, która obejmuje szereg wymogów, produkt ten uznaje się za pochodzący wyłącznie, jeżeli spełnia wszystkie te wymogi.
4. Do celów niniejszego załącznika i załącznika 10-B stosuje się następujące definicje:
  - a) „sekcja” oznacza sekcję systemu zharmonizowanego;
  - b) „dział” oznacza pierwsze dwie cyfry w numerze klasyfikacji taryfowej w ramach systemu zharmonizowanego;
  - c) „pozycja” oznacza pierwsze cztery cyfry w numerze klasyfikacji taryfowej w ramach systemu zharmonizowanego;
  - d) „podpozycja” oznacza pierwsze sześć cyfr w numerze klasyfikacji taryfowej w ramach systemu zharmonizowanego.

5. Do celów reguł pochodzenia dotyczących konkretnych produktów stosuje się następujące skróty<sup>1</sup>:

- a) „CC” oznacza produkcję z materiałów niepochodzących, objętych dowolnym działem, z wyjątkiem działu danego produktu, albo zmianę działu, pozycji lub podpozycji z jakiegokolwiek innego działu; oznacza to, że w odniesieniu do wszystkich materiałów niepochodzących wykorzystanych w produkcji produktu musi nastąpić zmiana klasyfikacji taryfowej na poziomie dwucyfrowym systemu zharmonizowanego (czyli zmiana działu);
- b) „CTH” oznacza produkcję z materiałów niepochodzących, objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu, albo zmianę działu, pozycji lub podpozycji z jakiegokolwiek innej pozycji; oznacza to, że w odniesieniu do wszystkich materiałów niepochodzących wykorzystanych w produkcji produktu musi nastąpić zmiana klasyfikacji taryfowej na poziomie czterocyfrowym systemu zharmonizowanego (czyli zmiana pozycji);
- c) „CTSH” oznacza produkcję z materiałów niepochodzących, objętych dowolną podpozycją, z wyjątkiem podpozycji danego produktu, albo zmianę działu, pozycji lub podpozycji z jakiegokolwiek innej podpozycji; oznacza to, że w odniesieniu do wszystkich materiałów niepochodzących wykorzystanych w produkcji produktu musi nastąpić zmiana klasyfikacji taryfowej na poziomie sześciocyfrowym systemu zharmonizowanego (czyli zmiana podpozycji); oraz
- d) „produkcja z materiałów niepochodzących, objętych dowolną pozycją” oznacza, że obróbka lub przetwarzanie materiałów niepochodzących są więcej niż niewystarczające.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że jeżeli wymóg zmiany w klasyfikacji taryfowej przewiduje odstępstwo dla danej zmiany w przypadku niektórych działów, pozycji lub podpozycji, żaden z materiałów niepochodzących z tych działów, pozycji lub podpozycji nie może być wykorzystany, osobno ani wspólnie.



### Uwaga 3

#### Zastosowanie załącznika 10-B

1. Art. 10.2 ust. 2, dotyczący produktów, które nabyły status pochodzenia, a które zostały włączone jako materiał do innego produktu, ma zastosowanie bez względu na to, czy status ten został uzyskany na terenie tego samego zakładu produkcyjnego na terytorium Strony, w którym produkty te są wykorzystywane.
2. Jeżeli reguła pochodzenia dotycząca konkretnego produktu stanowi, że określony materiał niepochodzący nie może być wykorzystywany, lub że wartość lub masa określonych materiałów niepochodzących nie może przekraczać określonego progu, wymogi te nie mają zastosowania do materiałów niepochodzących sklasyfikowanych gdzie indziej w systemie zharmonizowanym.
3. Jeżeli reguła pochodzenia dotycząca konkretnego produktu stanowi, że produkt musi być wytwarzany z konkretnego materiału, to nie wyklucza się wykorzystywania innych materiałów, jeśli nie mogą one spełnić tego wymogu z uwagi na właściwe im cechy.

### Uwaga 4

#### Obliczanie maksymalnej wartości materiałów niepochodzących

1. Do celów niniejszego załącznika i załącznika 10-B stosuje się następujące definicje:
  - a) „wartość celna” oznacza wartość określoną zgodnie z Porozumieniem w sprawie stosowania artykułu VII GATT 1994 w załączniku 1A do porozumienia WTO;

- b) „EXW” oznacza cenę zapłaconą za produkt ex-works producentowi, w którego zakładzie przeprowadzono ostatnią obróbkę lub przetwarzanie, przy czym cena ta obejmuje wartość wszystkich użytych materiałów oraz innych kosztów poniesionych w procesie jego produkcji, pomniejszoną o wszelkie podatki wewnętrzne, które są zwracane lub mogą podlegać zwrotowi z chwilą wywozu uzyskanego produktu;
- c) „MaxNOM” oznacza maksymalną wartość materiałów nie pochodzących, wyrażoną w procentach; oraz
- d) „VNM” oznacza wartość materiałów nie pochodzących użytych do wytworzenia produktu, która jest jego wartością celną w momencie przywozu, obejmującą koszty frachtu, ubezpieczenia, w stosownych przypadkach, pakowania oraz wszelkie inne koszty związane z transportem materiałów do portu przywozu na terytorium Strony, na którym znajduje się producent produktu; w przypadku gdy wartość celna nie jest znana i nie może być ustalona, wykorzystuje się pierwszą możliwą do ustalenia cenę zapłaconą za materiały nie pochodzące w jednej ze Stron; wartość materiałów nie pochodzących użytych do produkcji produktu można obliczyć za pomocą metody średniej ważonej wartości lub innej metody wyceny zapasów zgodnie z zasadami rachunkowości, które są ogólnie przyjęte na terytorium Strony.

W przypadku gdy cena rzeczywista zapłacona nie odzwierciedla wszystkich kosztów związanych z wytworzeniem produktu, które zostały rzeczywiście poniesione w Unii Europejskiej lub w Chile, „cena ex-works” oznacza sumę wszystkich tych kosztów pomniejszoną o wszelkie podatki wewnętrzne, które są zwracane lub mogą podlegać zwrotowi z chwilą wywozu uzyskanego produktu.

2. Do obliczenia MaxNOM wykorzystuje się następujący wzór:

$$\text{MaxNOM}(\%) = \frac{\text{VNM}}{\text{EXW}} \times 100$$

## Uwaga 5

### Definicje procesów, o których mowa w sekcjach V–VII załącznika 10-B

Do celów sekcji V–VII załącznika 10-B:

- a) „przetwarzanie biotechnologiczne” oznacza:
- (i) biologiczną lub biotechnologiczną hodowlę, w tym hodowlę komórkową, hybrydyzację lub modyfikację genetyczną mikroorganizmów, bakterii, wirusów, w tym fagów, lub komórek ludzkich, zwierzęcych lub roślinnych; lub
  - (ii) produkcję, izolowanie lub oczyszczanie struktur komórkowych lub międzykomórkowych, takich jak wyizolowane geny, fragmenty genów i plazmidy, lub fermentację.
- b) „zmiana wielkości cząstek” oznacza zamierzoną i kontrolowaną zmianę wielkości cząstek danego produktu, inną niż poprzez proste rozdrabnianie lub prasowanie, w wyniku której uzyskuje się produkt o określonej wielkości cząstek, określonym rozkładzie wielkości cząstek lub określonej powierzchni, które są istotne dla przeznaczenia produktu końcowego, oraz o właściwościach fizycznych lub chemicznych innych niż właściwości wykorzystywanych materiałów;
- c) „reakcja chemiczna” oznacza proces, w tym procesy biochemiczne, którego skutkiem jest cząsteczka o nowej strukturze, powstała w wyniku zerwania wiązań wewnątrzcząsteczkowych i utworzenia nowych wiązań wewnątrzcząsteczkowych lub w wyniku zmiany przestrzennego rozmieszczenia atomów w cząsteczce, z wyjątkiem następujących reakcji, których do celów niniejszej definicji nie uznaje się za reakcje chemiczne:
- (i) rozpuszczenie w wodzie lub innych rozpuszczalnikach;

- (ii) usuwania rozpuszczalników, w tym wody; lub
  - (iii) dodawanie lub usuwanie wody krystalizacyjnej;
- d) „destylacja” oznacza:
- (i) destylację atmosferyczną: proces separacji, w którym oleje ropy naftowej są przekształcane w kolumnie destylacyjnej na frakcje, w zależności od temperatury wrzenia, a następnie opary są skraplane na poszczególne frakcje ciekłe; produkty wytworzone w procesie destylacji ropy naftowej mogą obejmować gaz płynny, benzynę ciężką, benzynę, naftę, olej napędowy lub olej opałowy, oleje lekkie i olej smarowniczy; lub
  - (ii) destylację próżniową: destylacja pod ciśnieniem niższym niż atmosferyczne, ale nie na tyle niskim, aby proces mógł być zakwalifikowany jako destylacja cząsteczkowa; destylacja próżniowa jest wykorzystywana do destylacji materiałów wysokowrzących i ciepłoczułych, takich jak ciężkie frakcje ropy naftowej, w celu wytworzenia lekkich i ciężkich próżniowych olejów napędowych i pozostałości;
- e) „separacja izomerów” oznacza odizolowanie lub oddzielenie izomeru z mieszaniny izomerów;
- f) „mieszanie i sporządzanie mieszanek” oznacza zamierzoną i kontrolowaną w zakresie proporcji operację mieszania lub sporządzania mieszanek materiałów, w tym ich rozpraszania, w sposób inny niż przez dodanie rozcieńczalników, zgodną z uprzednio ustalonymi specyfikacjami, która prowadzi do wytworzenia produktu posiadającego właściwości fizyczne lub chemiczne istotne z punktu widzenia celów lub zastosowań produktu i różniące się od właściwości surowców;

- g) „produkcja materiałów wzorcowych”, w tym roztworów wzorcowych oznacza produkcję preparatu do celów analitycznych, pomiarowych lub referencyjnych, który posiada precyzyjnie określony stopień czystości lub proporcję składników certyfikowaną przez producenta;
- h) „oczyszczanie” oznacza proces, w wyniku którego usuwa się co najmniej 80 % zawartości istniejących zanieczyszczeń lub redukuje lub eliminuje zanieczyszczenia, co prowadzi do powstania towaru odpowiedniego do jednego lub większej liczby z poniższych zastosowań:
- (i) substancje klasy farmaceutycznej, medycznej, kosmetycznej, weterynaryjnej lub spożywczej;
  - (ii) produkty chemiczne i odczynniki do zastosowań analitycznych, diagnostycznych lub laboratoryjnych;
  - (iii) części składowe i komponenty do zastosowania w mikroelektronice;
  - (iv) specjalistyczne zastosowania optyczne;
  - (v) zastosowania nietoksyczne w dziedzinie zdrowia i bezpieczeństwa;
  - (vi) zastosowania biotechniczne;
  - (vii) nośniki stosowane w procesie rozdzielania; lub
  - (viii) zastosowania klasy jądrowej.

## Uwaga 6

### Definicje pojęć używanych w sekcji XI załącznika 10-B

Do celów sekcji XI załącznika 10-B:

- a) „włókna odcinkowe chemiczne” oznaczają włókna ciągłe syntetyczne lub sztuczne, włókna odcinkowe lub odpady, objęte pozycjami 55.01-55.07;
- b) „włókna naturalne” oznaczają włókna inne niż włókna sztuczne lub syntetyczne; ich wykorzystanie jest zastrzeżone dla etapów produkcji mających miejsce przed przędzeniem, obejmuje odpady oraz, o ile nie określono inaczej, obejmuje włókna zgrzeblone, czesane lub w inny sposób przetwarzane, ale nieprzędzone; „włókna naturalne” obejmują włosie końskie objęte pozycją 05.11, jedwab objęty pozycjami 50.02 i 50.03, włókna wełniane oraz cienką i grubą sierść zwierzęcą objęte pozycjami 51.01–51.05, włókna bawełniane objęte pozycjami 52.01-52.03 oraz inne włókna roślinne objęte pozycjami 53.01–53.05;
- c) „drukowanie” oznacza technikę, na skutek której obiektywna cecha, taka jak kolor, wzór, lub charakterystyka techniczna, jest nadana materiałowi włókienniczemu w sposób trwały, przy użyciu sitodruku, druku na wałkach drukarskich oraz technik druku cyfrowego lub transferowego; oraz
- d) „drukowanie (jako samodzielna czynność)” oznacza technikę, na skutek której obiektywna cecha, taka jak kolor, wzór, lub charakterystyka techniczna, jest nadana materiałowi włókienniczemu w sposób trwały, przy użyciu sitodruku, druku na wałkach drukarskich i technik druku cyfrowego lub transferowego, oraz której towarzyszą przynajmniej dwie czynności przygotowawcze lub wykończeniowe, takie jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków, cięcie, opalanie, tamblowanie, suszenie w suszarkach ramowych, spilśnianie, parowanie i obkurczanie, dekatyzowanie na mokro, pod warunkiem że wartość wszystkich użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza 50 % EXW produktu.

## Uwaga 7

Dopuszczalne tolerancje mające zastosowanie do produktów zawierających co najmniej dwa podstawowe materiały włókiennicze

1. Do celów niniejszej uwagi, podstawowymi materiałami włókienniczymi są:
  - a) jedwab;
  - b) wełna;
  - c) gruba sierść zwierzęca;
  - d) cienka sierść zwierzęca;
  - e) włosie końskie;
  - f) bawełna;
  - g) materiały do produkcji papieru i papier;
  - h) len;
  - i) konopie siewne;
  - j) juta i pozostałe włókna tekstylne łykowe;
  - k) sizal i pozostałe włókna tekstylne z rodzaju *Agave*;

- l) włókno kokosowe, manila, ramia i pozostałe włókna tekstylne roślinne;
- m) syntetyczne włókna ciągłe chemiczne;
- n) sztuczne włókna ciągłe chemiczne;
- o) włókna ciągłe przewodzące prąd;
- p) syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z polipropylenu;
- q) syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliestru;
- r) syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliamidu;
- s) syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliakrylonitrylu;
- t) syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliimidu;
- u) syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poli(tetrafluoroetyleny);
- v) syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poli(siarczku fenylu);
- w) syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poli(chlorku winylu);
- x) pozostałe syntetyczne chemiczne włókna odcinkowe;



- y) sztuczne chemiczne włókna odcinkowe z wiskozy;
- z) pozostałe sztuczne chemiczne włókna odcinkowe;
- aa) przędza z poliuretanu dzielona na elastyczne segmenty z polieteru, nawet rdzeniowa;
- bb) przędza wykonana z poliuretanu dzielona na elastyczne segmenty z poliestru, nawet rdzeniowa;
- cc) produkty objęte pozycją 56.05 (przędza metalizowana) zawierające taśmę składającą się z rdzenia z folii aluminiowej lub rdzenia z folii z tworzywa sztucznego, nawet pokrytej proszkiem aluminiowym, o szerokości nieprzekraczającej 5 mm, i przełożoną przezroczystym lub kolorowym spoiwem umieszczonym pomiędzy dwoma warstwami folii z tworzywa sztucznego;
- dd) pozostałe produkty objęte pozycją 56.05;
- ee) włókna szklane; oraz
- ff) włókna metalowe.

2. W przypadku odesłania do niniejszej uwagi w załączniku 10-B, wymogów określonych w kolumnie 2 nie stosuje się, jako reguły tolerancji, do nie pochodzących podstawowych materiałów włókienniczych, które są wykorzystywane do wytwarzania danego produktu, pod warunkiem, że:

- a) produkt zawiera dwa lub więcej podstawowych materiałów włókienniczych; oraz

- b) masa całkowita nie pochodzących podstawowych materiałów włókienniczych nie przekracza 10 % masy całkowitej wszystkich użytych podstawowych materiałów włókienniczych;  
na przykład:

tkanina wełniana objęta pozycją 51.12 zawierająca przędzę wełnianą objętą pozycją 51.07, syntetyczną przędzę z włókien odcinkowych objętą pozycją 55.09 oraz materiały inne niż podstawowe materiały włókiennicze, nie pochodząca przędza wełniana, która nie spełnia wymogu określonego w załączniku 10-B lub nie pochodząca przędza syntetyczna, która nie spełnia wymogu określonego w załączniku 10-B lub połączenie obu tych przędz, mogą być użyte, pod warunkiem że ich masa całkowita nie przekracza 10 % masy wszystkich podstawowych materiałów włókienniczych.

3. Niezależnie od ust. 2 lit. b), w przypadku produktów zawierających „przędzę wykonaną z poliuretanu dzieloną na elastyczne segmenty z polieteru, nawet rdzeniową” maksymalna dopuszczalna tolerancja wynosi 20 %. Odsetek innych nie pochodzących podstawowych materiałów włókienniczych nie może jednak przekraczać 10 %.

4. Niezależnie od ust. 2 lit. b), w przypadku produktów zawierających „taśmę składającą się z rdzenia z folii aluminiowej lub rdzenia z folii z tworzywa sztucznego, nawet pokrytej proszkiem aluminiowym, o szerokości nieprzekraczającej 5 mm, i przełożoną przezroczystym lub kolorowym spoiwem umieszczonym pomiędzy dwoma warstwami folii z tworzywa sztucznego” maksymalna dopuszczalna tolerancja wynosi 30 %. Odsetek innych nie pochodzących podstawowych materiałów włókienniczych nie może jednak przekraczać 10 %.

## Uwaga 8

### Inne tolerancje odnoszące się do określonych wyrobów włókienniczych

1. W przypadku gdy w załączniku 10-B dokonuje się odesłania do niniejszej uwagi, nie pochodzące materiały włókiennicze, z wyjątkiem podszewek i międzypodszewek, które nie spełniają wymogów podanych w kolumnie 2 dla danego gotowego wyrobu włókienniczego, mogą być wykorzystywane, pod warunkiem że są klasyfikowane w pozycji innej niż produkt, a ich wartość nie przekracza 8 % EXW produktu.
2. Materiały nie pochodzące, które nie zostały sklasyfikowane w działach 50-63 systemu zharmonizowanego, mogą być stosowane bez ograniczeń w produkcji wyrobów włókienniczych klasyfikowanych w działach 61-63 systemu zharmonizowanego, niezależnie od tego, czy zawierają materiały włókiennicze.  
  
Na przykład: jeżeli wymóg określony w załączniku 10-B stanowi, że dla określonego wyrobu włókienniczego, takiego jak spodnie, musi być używana przędza, nie ogranicza to stosowania nie pochodzących elementów metalowych takich jak guziki, ponieważ elementy metalowe nie mogą zostać sklasyfikowane w działach 50-63 systemu zharmonizowanego; z tej samej przyczyny nie ogranicza to stosowania nie pochodzących suwaków, mimo że zawierają one zwykle materiał włókienniczy.
3. W przypadku gdy wymóg określony w załączniku 10-B przewiduje maksymalną wartość materiałów nie pochodzących, wartość materiałów nie pochodzących, które nie są sklasyfikowane w działach 50-63 systemu zharmonizowanego, musi być uwzględniona przy obliczaniu wartości użytych materiałów nie pochodzących.

Uwaga 9  
Produkty rolne

1. Produkty rolne klasyfikowane do działów 6, 7, 8, 9, 10 i 12 oraz pozycji 24.01 systemu zharmonizowanego, uprawiane lub zebrane na terytorium Strony, traktuje się jako pochodzące z terytorium tej Strony, nawet jeśli otrzymuje się je z nasion, bulw, podkładek, sadzonek, zrazów, szczepów, pędów, pąków lub innych żywych części roślin przywożonych z innego kraju.
  
  2. Niezależnie od art. 10.5 w przypadku produktów klasyfikowanych do podpozycji 1602.31, 1602.32, 1602.41 i 1602.50 systemu zharmonizowanego wartość określona w art. 10.5 ust. 1 lit. a) nie może przekraczać 15 % ceny *ex-works* produktu.
-

## REGUŁY POCHODZENIA DOTYCZĄCE KONKRETNÝCH PRODUKTÓW

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
SEKCJA I	ZWIERZĘTA ŻYWE; PRODUKTY POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO
Dział 1	Zwierzęta żywe
01.01-01.06	Wszystkie zwierzęta objęte działem 1 są całkowicie uzyskane.
Dział 2	Mięso i podroby jadalne
02.01-02.10	Wytwarzanie, w którym wszystkie wykorzystane materiały objęte działami 1 i 2 są całkowicie uzyskane.
Dział 3	Ryby i skorupiaki, mięczaki i pozostałe bezkręgowce wodne
03.01-03.09	Wytwarzanie, w którym wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 3 są całkowicie uzyskane.
Dział 4	Produkty mleczarskie; jaja ptasie; miód naturalny; jadalne produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone
04.01-04.10	Wytwarzanie, w którym: – wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 4 są całkowicie uzyskane, – i masa całkowita materiałów nie pochodzących objętych pozycjami 17.01 i 17.02 nie przekracza 20 % masy produktu.

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 5	Produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone
05.01-05.11	Wytwarzanie z materiałów niepochodzących objętych dowolną pozycją.
SEKCJA II	PRODUKTY POCHODZENIA ROŚLINNEGO
Dział 6	Drzewa żywe i pozostałe rośliny; bulwy, korzenie i podobne; kwiaty cięte i liście ozdobne
06.01-06.04	Wytwarzanie, w którym wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 6 są całkowicie uzyskane.
Dział 7	Warzywa oraz niektóre korzenie i bulwy, jadalne
07.01-07.14	Wytwarzanie, w którym wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 7 są całkowicie uzyskane.
Dział 8	Owoce i orzechy jadalne; skórki owoców cytrusowych lub melonów
08.01-08.14	Wytwarzanie, w którym: – wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 8 są całkowicie uzyskane, oraz – masa całkowita materiałów niepochodzących objętych pozycjami 17.01 i 17.02 nie przekracza 20 % masy produktu.
Dział 9	Kawa, herbata, maté (herbata paragwajska) i przyprawy
09.01-09.10	Wytwarzanie z materiałów niepochodzących objętych dowolną pozycją.
Dział 10	Zboża
10.01-10.08	Wytwarzanie, w którym wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 10 są całkowicie uzyskane.

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 11	Produkty przemysłu młynarskiego; sód; skrobie; inulina; gluten pszeniczny
11.01-11.09	Wytwarzanie, w którym wszystkie materiały nie pochodzące objęte działami 10 i 11, pozycjami 07.01, 07.14, 23.02–23.03 lub podpozycją 0710.10 są całkowicie uzyskane.
Dział 12	Nasiona i owoce oleiste; ziarna, nasiona i owoce różne; rośliny przemysłowe lub lecznicze; słoma i pasza
1201.10-1207.91	CTH
1207.99	
- Nasiona chia	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją;
- Pozostałe	CTH
12.08-12.14	CTH
Dział 13	Szelak; gumy, żywice oraz pozostałe soki i ekstrakty roślinne
1301.20-1302.39	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją, w którym: – masa całkowita materiałów nie pochodzących objętych pozycjami 17.01 i 17.02 nie przekracza 20 % masy produktu.
Dział 14	Materiały roślinne do wyplatania; produkty pochodzenia roślinnego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone
14.01-14.04	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją.

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
SEKCJA III	TŁUSZCZE I OLEJE POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO, ROŚLINNEGO LUB MIKROBIOLOGICZNEGO ORAZ PRODUKTY ICH ROZKŁADU; GOTOWE TŁUSZCZE JADALNE; WOSKI POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO LUB ROŚLINNEGO
Dział 15	Tłuszcze i oleje pochodzenia zwierzęcego, roślinnego lub mikrobiologicznego oraz produkty ich rozkładu; gotowe tłuszcze jadalne; woski pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego
15.01-15.04	CTH
15.05-15.06	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją.
15.07-15.08	CTSH
15.09-15.10	Wytwarzanie, w którym wszystkie wykorzystane materiały roślinne są całkowicie uzyskane.
15.11-15.15	CTSH
15.16-15.17	CTH
15.18	CTSH
15.20	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją.
15.21-15.22	CTSH
SEKCJA IV	GOTOWE ARTYKUŁY SPOŻYWCZE; NAPOJE BEZALKOHOLOWE, ALKOHOLOWE I OCET; TYTOŃ I PRZEMYSŁOWE NAMIASKI TYTONIU; PRODUKTY, NAWET ZAWIERAJĄCE NIKOTYNĘ, PRZEZNACZONE DO WDYCHANIA BEZ SPALANIA; POZOSTAŁE WYROBY ZAWIERAJĄCE NIKOTYNĘ PRZEZNACZONE DO WPROWADZANIA NIKOTYNY DO CIAŁA LUDZKIEGO
Dział 16	Przetwory z mięsa, ryb, skorupiaków, mięczaków lub pozostałych bezkręgowców wodnych, lub z owadów
16.01-16.05	Produkcja, w której wszystkie wykorzystane materiały objęte działami 1, 2, 3 i 16 są całkowicie uzyskane.



Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 17	Cukry i wyroby cukiernicze
17.01	CTH
17.02	CTH, pod warunkiem, że masa całkowita wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych pozycjami 11.01-11.08, 17.01 i 17.03 nie przekracza 20 % masy produktu.
17.03	CTH
17.04	CTH, pod warunkiem, że masa całkowita wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych pozycjami 17.01 i 17.02 nie przekracza 40 % masy produktu.
Dział 18	Kakao i przetwory z kakao
18.01-18.05	CTH
18.06	CTH, pod warunkiem, że masa całkowita wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych pozycjami 17.01 i 17.02 nie przekracza 40 % masy produktu.
Dział 19	Przetwory ze zbóż, mąki, skrobi lub mleka; pieczywa cukiernicze
19.01-19.05	<p>CTH, pod warunkiem, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– masa wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych działami 2, 3 i 16 nie przekracza 20 % masy produktu,</li> <li>– masa całkowita wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych pozycjami 10.06 i 11.01-11.08 nie przekracza 20 % masy produktu,</li> <li>– masa całkowita wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych pozycjami 17.01 i 17.02 nie przekracza 20 % masy produktu, oraz</li> <li>– masa wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych działem 4 nie przekracza 20 % masy produktu.</li> </ul>

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 20	Przetwory z warzyw, owoców, orzechów lub pozostałych części roślin
20.01	CTH
20.02-20.03	Wytwarzanie, w którym wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 7 są całkowicie uzyskane.
20.04-20.07	CTH, pod warunkiem, że masa całkowita wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych pozycjami 17.01 i 17.02 nie przekracza 40 % masy produktu.
2008.11-2008.93	CTH, pod warunkiem, że masa całkowita wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych pozycjami 17.01 i 17.02 nie przekracza 40 % masy produktu.
2008.97	CTH, pod warunkiem, że masa całkowita wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych pozycjami 17.01 i 17.02 nie przekracza 40 % masy produktu. można jednak wykorzystać nie pochodzące przetwory z ananasa objęte podpozycją 2008.20.
2008.99-2009.90	CTH, pod warunkiem, że masa całkowita wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych pozycjami 17.01 i 17.02 nie przekracza 40 % masy produktu.
Dział 21	Różne przetwory spożywcze
21.01-21.02	CTH, pod warunkiem że: – masa wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych działem 4 nie przekracza 20 % masy produktu, oraz – masa całkowita wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych pozycjami 17.01 i 17.02 nie przekracza 20 % masy produktu.
2103.10 2103.20 2103.90	CTH; można jednak użyć nie pochodzącej mąki lub mączki z gorczycy lub gotowej musztardy.

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
2103.30	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją.
21.04-21.06	CTH, pod warunkiem że: – masa wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych działem 4 nie przekracza 20 % masy produktu, oraz – masa całkowita wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych pozycjami 17.01 i 17.02 nie przekracza 20 % masy produktu.
Dział 22	Napoje bezalkoholowe, alkoholowe i ocet
22.01-22.06	CTH z wyjątkiem produktów objętych pozycją 22.07 i 22.08 pod warunkiem, że: – wszystkie wykorzystane materiały objęte podpozycjami 0806.10, 2009.61 i 2009.69 są całkowicie uzyskane, – masa wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych działem 4 nie przekracza 20 % masy produktu, oraz – masa całkowita wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych pozycjami 17.01 i 17.02 nie przekracza 20 % masy produktu.
22.07	CTH, z wyjątkiem pozycji 22.07 i 22.08, pod warunkiem, że wszystkie wykorzystane materiały objęte działem 10, podpozycjami 0806.10, 2009.61 i 2009.69 są całkowicie uzyskane.
22.08-22.09	CTH, z wyjątkiem pozycji 22.07 i 22.08, pod warunkiem, że wszystkie wykorzystane materiały objęte podpozycjami 0806.10, 2009.61 i 2009.69 są całkowicie uzyskane.
Dział 23	Pozostałości i odpady przemysłu spożywczego; gotowa karma dla zwierząt
23.01	CTH
23.02-2303.10	CTH, pod warunkiem, że masa wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych działem 10 nie przekracza 20 % masy produktu.

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
2303.20-23.08	CTH
23.09	<p>CTH, pod warunkiem że:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– wszystkie wykorzystane materiały objęte działami 2 i 3 są całkowicie uzyskane,</li> <li>– masa wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych działem 4 nie przekracza 20 % masy produktu,</li> <li>– masa całkowita wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych działami 10 i 11 oraz pozycjami 23.02 i 23.03 nie przekracza 20 % masy produktu, oraz</li> <li>– masa całkowita wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych pozycjami 17.01 i 17.02 nie przekracza 20 % masy produktu.</li> </ul>
Dział 24	Tytoń i przemysłowe namiastki tytoniu; produkty, nawet zawierające nikotynę, przeznaczone do wdychania bez spalania; pozostałe wyroby zawierające nikotynę przeznaczone do wprowadzania nikotyny do ciała ludzkiego
24.01	Wytwarzanie, w którym wszystkie materiały objęte pozycją 24.01 są całkowicie uzyskane.
2402.10	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją, pod warunkiem, że masa wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych pozycją 24.01 nie przekracza 40 % masy wykorzystanych materiałów objętych działem 24.
2402.20	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu i tytoniu do palenia objętego podpozycją 2403.19, w ramach którego co najmniej 10 % masy wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 24.01 jest całkowicie uzyskane.

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
2402.90	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją, pod warunkiem, że masa wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych pozycją 24.01 nie przekracza 40 % masy wykorzystanych materiałów objętych działem 24.
2403.11-2404.19	CTH, w którym co najmniej 10 % masy wszystkich wykorzystanych materiałów objętych pozycją 24.01 jest całkowicie uzyskane.
2404.91-2404.99	CTH
SEKCJA V	PRODUKTY MINERALNE Uwaga do sekcji: Jeżeli chodzi o definicje horyzontalnych zasad przetwarzania w ramach niniejszej sekcji – zob. uwaga 5 w załączniku 10-A.
Dział 25	Sól; siarka; ziemie i kamienie; materiały gipsowe, wapno i cement
25.01-25.30	CTH; lub MaxNOM 70 % (EXW).
Dział 26	Rudy metali, żużel i popiół
26.01-26.21	CTH
Dział 27	Paliwa mineralne, oleje mineralne i produkty ich destylacji; substancje bitumiczne; woski mineralne
27.01-27.09	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją.
27.10	CTH z wyjątkiem biodiesla z podpozycji 3824.99 lub 3826.00; lub Stosuje się destylację lub reakcję chemiczną, pod warunkiem że użyty biodiesel (w tym hydrowy rafinowany olej roślinny) objęty pozycją 27.10 i podpozycjami 3824.99 i 3826.00 jest uzyskiwany w drodze estryfikacji, transestryfikacji lub hydrowy rafinacji.

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
27.11-27.15	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją.
SEKCJA VI	<b>PRODUKTY PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO LUB PRZEMYSŁÓW POKREWNYCH</b> Uwaga do sekcji: Jeżeli chodzi o definicje horyzontalnych zasad przetwarzania w ramach niniejszej sekcji – zob. uwaga 5 w załączniku 10-A.
Dział 28	Chemikalia nieorganiczne; organiczne lub nieorganiczne związki metali szlachetnych, metali ziem rzadkich, pierwiastków promieniotwórczych lub izotopów
28.01-28.53	CTSH; stosuje się reakcję chemiczną, oczyszczanie, mieszanie i sporządzanie mieszanek, produkcję materiałów wzorcowych, zmianę wielkości cząstek, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 29	Chemikalia organiczne
2901.10-2905.42	CTSH; stosuje się reakcję chemiczną, oczyszczanie, mieszanie i sporządzanie mieszanek, produkcję materiałów wzorcowych, zmianę wielkości cząstek, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
2905.43-2905.44	CTH, z wyjątkiem produktów z podpozycji 3824.60; lub MaxNOM 40 % (EXW).

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
2905.45	CTSH; można jednak użyć materiałów objętych tą samą podpozycją co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % EXW produktu; lub MaxNOM 50 % (EXW).
2905.49-2942	CTSH; stosuje się reakcję chemiczną, oczyszczanie, mieszanie i sporządzanie mieszanek, produkcję materiałów wzorcowych, zmianę wielkości cząstek, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 30	Produkty farmaceutyczne
30.01-30.06	CTSH; stosuje się reakcję chemiczną, oczyszczanie, mieszanie i sporządzanie mieszanek, produkcję materiałów wzorcowych, zmianę wielkości cząstek, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 31	Nawozy
31.01-31.04	CTH, mogą jednak zostać wykorzystane materiały niepochodzące objęte tą samą pozycją co produkt, pod warunkiem że ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu; lub MaxNOM 40 % (EXW).

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
31.05	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Azotan sodu</li> <li>- Cyjanamid wapnia</li> <li>- Siarczan potasu</li> <li>- Siarczan magnezu-potasu</li> </ul>	<p>CTH, mogą jednak zostać wykorzystane materiały nie pochodzące objęte tą samą pozycją co produkt, pod warunkiem że ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu; lub</p> <p>MaxNOM 40 % (EXW).</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Pozostałe</li> </ul>	<p>CTH, mogą jednak zostać wykorzystane materiały nie pochodzące objęte tą samą pozycją co produkt, pod warunkiem że ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny ex-works produktu i w których wartość wykorzystanych materiałów nie pochodzących nie przekracza 50 % EXW produktu;</p> <p>lub</p> <p>MaxNOM 40 % (EXW).</p>
Dział 32	<p>Ekstrakty garbników lub środków barwiących; garbniki i ich pochodne; barwniki, pigmenty i pozostałe środki barwiące; farby i lakiery; kit i pozostałe masy uszczelniające; atramenty</p>
32.01-3215.90	<p>CTSH;</p> <p>stosuje się reakcję chemiczną, oczyszczanie, mieszanie i sporządzanie mieszanek, produkcję materiałów wzorcowych, zmianę wielkości cząstek, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne;</p> <p>lub</p> <p>MaxNOM 50 % (EXW).</p>



Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 33	Olejki eteryczne i rezinoidy; preparaty perfumeryjne, kosmetyczne lub toaletowe
3301.12-3301.90	CTSH; stosuje się reakcję chemiczną, oczyszczanie, mieszanie i sporządzanie mieszanek, produkcję materiałów wzorcowych, zmianę wielkości cząstek, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
3302.10	CTSH, mogą jednak zostać wykorzystane materiały niepochodzące objęte podpozycją 3302.10, pod warunkiem że ich całkowita wartość nie przekracza 20 % EXW produktu; lub MaxNOM 50 % (EXW).
3302.90	CTSH; stosuje się reakcję chemiczną, oczyszczanie, mieszanie i sporządzanie mieszanek, produkcję materiałów wzorcowych, zmianę wielkości cząstek, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
33.03	Wytwarzanie z materiałów niepochodzących objętych dowolną pozycją.

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
33.04-33.07	CTSH; stosuje się reakcję chemiczną, oczyszczanie, mieszanie i sporządzanie mieszanek, produkcję materiałów wzorcowych, zmianę wielkości cząstek, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 34	Mydło, organiczne środki powierzchniowo czynne, preparaty piorące, preparaty smarowe, woski syntetyczne, woski preparowane, preparaty do czyszczenia lub szorowania, świece i artykuły podobne, pasty modelarskie, „woski dentystyczne” oraz preparaty dentystyczne produkowane na bazie gipsu
34.01-34.07	CTSH; stosuje się reakcję chemiczną, oczyszczanie, mieszanie i sporządzanie mieszanek, produkcję materiałów wzorcowych, zmianę wielkości cząstek, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 35	Substancje białkowe; skrobie modyfikowane; kleje; enzymy
35.01	CTH
3502.11-3502.19	CTH z wyjątkiem produktów z pozycji 04.07 i 04.08.
3502.20-3504.00	CTH
35.05	CTH, z wyjątkiem produktów z pozycji 11.08.

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
35.06-35.07	CTSH; stosuje się reakcję chemiczną, oczyszczanie, mieszanie i sporządzanie mieszanek, produkcję materiałów wzorcowych, zmianę wielkości cząstek, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 36	Materiały wybuchowe; wyroby pirotechniczne; zapalki; stopy piroforyczne; niektóre materiały łatwo palne
36.01-36.06	CTSH; stosuje się reakcję chemiczną, oczyszczanie, mieszanie i sporządzanie mieszanek, produkcję materiałów wzorcowych, zmianę wielkości cząstek, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 37	Materiały fotograficzne lub kinematograficzne
37.01-37.07	CTSH; stosuje się reakcję chemiczną, oczyszczanie, mieszanie i sporządzanie mieszanek, produkcję materiałów wzorcowych, zmianę wielkości cząstek, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 38	Produkty chemiczne różne
38.01-38.08	CTSH; stosuje się reakcję chemiczną, oczyszczanie, mieszanie i sporządzanie mieszanek, produkcję materiałów wzorcowych, zmianę wielkości cząstek, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
3809.10	CTH z wyjątkiem produktów z pozycji 11.08 i 35.05.
3809.91-3822.90	CTSH; stosuje się reakcję chemiczną, oczyszczanie, mieszanie i sporządzanie mieszanek, produkcję materiałów wzorcowych, zmianę wielkości cząstek, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
38.23	Wytwarzanie z materiałów niepochodzących objętych dowolną pozycją; lub MaxNOM 50 % (EXW).
3824.10-3824.50	CTSH; stosuje się reakcję chemiczną, oczyszczanie, mieszanie i sporządzanie mieszanek, produkcję materiałów wzorcowych, zmianę wielkości cząstek, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
3824.60	CTH z wyjątkiem produktów z podpozycji 2905.43 i 2905.44.
3824.81-3825	CTSH; stosuje się reakcję chemiczną, oczyszczanie, mieszanie i sporządzanie mieszanek, produkcję materiałów wzorcowych, zmianę wielkości cząstek, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
38.26	Wytwarzanie, w którym biodiesel jest uzyskiwany w drodze transestryfikacji, estryfikacji lub hydrowyodróżnienia.
38.27	CTSH; stosuje się reakcję chemiczną, oczyszczanie, mieszanie i sporządzanie mieszanek, produkcję materiałów wzorcowych, zmianę wielkości cząstek, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
SEKCJA VII	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH; KAUCZUK I ARTYKUŁY Z KAUCZUKU  Uwaga do sekcji: Jeżeli chodzi o definicje horyzontalnych zasad przetwarzania w ramach niniejszej sekcji – zob. uwaga 5 w załączniku 10-A.

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 39	Tworzywa sztuczne i artykuły z nich
39.01-39.15	CTSH; stosuje się reakcję chemiczną, oczyszczanie, mieszanie i sporządzanie mieszanek, produkcję materiałów wzorcowych, zmianę wielkości cząstek, separację izomerów lub przetwarzanie biotechnologiczne; lub MaxNOM 50 % (EXW).
39.16-39.26	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 40	Kauczuk i artykuły z kauczuku
40.01-40.11	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
4012.11-4012.19	CTSH; lub Bieżnikowanie opon używanych.
4012.20-4017.00	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
SEKCJA VIII	SKÓRY I SKÓRKI SUROWE, SKÓRY WYPRAWIONE, SKÓRY FUTERKOWE I ARTYKUŁY Z NICH; WYROBY SIODLARSKIE I RYMARSKIE; ARTYKUŁY PODRÓŻNE, TOREBKI I PODOBNE POJEMNIKI; ARTYKUŁY Z JELIT ZWIERZĘCYCH (INNYCH NIŻ JELITA JEDWABNIKÓW)
Dział 41	Skóry i skórki surowe (inne niż skóry futerkowe) oraz skóry wyprawione

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
41.01-4104.19	CTH
4104.41-4104.49	CTSH z wyjątkiem produktów z podpozycji 4104.41 – 4104.49.
4105.10	CTH
4105.30	CTSH
4106.21	CTH
4106.22	CTSH
4106.31	CTH
4106.32-4106.40	CTSH
4106.91	CTH
4106.92	CTSH
41.07-41.13	CTH z wyjątkiem produktów z podpozycji 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 i 4106.92. Jednakże materiały niepochodzące objęte podpozycjami 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 lub 4106.92 mogą być wykorzystane, pod warunkiem że zostaną poddane operacji ponownego garbowania.
4114.10	CTH
4114.20	CTH z wyjątkiem produktów z podpozycji 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32, 4106.92 i 4107. Jednakże materiały niepochodzące objęte podpozycjami 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32, 4106.92 i 4107 mogą być wykorzystane, pod warunkiem że zostaną poddane operacji ponownego garbowania.
41.15	CTH

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 42	Artykuły ze skóry wyprawionej; wyroby siodlarskie i rymarskie; artykuły podróżne, torebki i podobne pojemniki; artykuły z jelit zwierzęcych (innych niż jelita jedwabników)
42.01-42.06	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 43	Skóry futerkowe i futra sztuczne; wyroby z nich
43.01-4302.20	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
4302.30	CTSH
43.03-43.04	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
SEKCJA IX	DREWNO I ARTYKUŁY Z DREWNA; WĘGIEL DRZEWNY; KOREK I ARTYKUŁY Z KORKA; WYROBY ZE SŁOMY, Z ESPARTO LUB POZOSTAŁYCH MATERIAŁÓW DO WYPLATANIA; WYROBY KOSZYKARSKIE I WYROBY Z WIKLINY
Dział 44	Drewno i artykuły z drewna; węgiel drzewny
44.01-44.21	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 45	Korek i artykuły z korka
45.01-45.04	CTH
Dział 46	Wyroby ze słomy, z esparto lub pozostałych materiałów do wyplatania; wyroby koszykarskie i wyroby z wikliny



Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
46.01-46.02	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
SEKCJA X	ŚCIER Z DREWNA LUB Z POZOSTAŁEGO WŁÓKNISTEGO MATERIAŁU CELULOZOWEGO; PAPIER LUB TEKTURA, Z ODZYSKU (MAKULATURA I ODPADY); PAPIER I TEKTURA ORAZ ARTYKUŁY Z NICH
Dział 47	Ścier z drewna lub z pozostałego włóknistego materiału celulozowego; papier lub tektura, z odzysku (makulatura i odpady)
47.01-47.07	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 48	Papier i tektura; artykuły z masy papierniczej, papieru lub tektury
48.01-48.23	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 49	Książki, gazety, obrazki i pozostałe wyroby przemysłu poligraficznego, drukowane; manuskrypty, maszynopisy i plany
49.01-49.11	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
SEKCJA XI	MATERIAŁY I ARTYKUŁY WŁÓKIENNICZE Uwaga do sekcji: Jeżeli chodzi o definicje horyzontalnych zasad przetwarzania w ramach niniejszej sekcji – zob. uwagi 6, 7 i 8 załącznika 10-A.
Dział 50	Jedwab
50.01-50.02	CTH

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
50.03	
- Zgrzebny lub czesany:	Zgrzeblenie lub czesanie odpadów jedwabiu.
- Pozostałe:	CTH
50.04-50.05	Przędzenie włókien naturalnych; wytlaczanie włókien ciągłych chemicznych połączone z przędzeniem; wytlaczanie włókien ciągłych chemicznych połączone ze skręcaniem; lub skręcanie połączone z dowolną operacją mechaniczną.
50.06	
- Przędza jedwabna i nitka wyczeskowa z odpadów jedwabiu:	Przędzenie włókien naturalnych; wytlaczanie włókien ciągłych chemicznych połączone z przędzeniem; wytlaczanie włókien ciągłych chemicznych połączone ze skręcaniem; lub skręcanie połączone z dowolną operacją mechaniczną.
- Jelita jedwabnika:	CTH
50.07	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych połączone z tkaniem; wytlaczanie przędzy z włókna ciągłego chemicznego połączone z tkaniem; skręcanie lub wykonywanie dowolnych operacji mechanicznych połączone z tkaniem; tkanie połączone z barwieniem; barwienie przędzy połączone z tkaniem; tkanie połączone z drukowaniem; lub drukowanie (jako samodzielna operacja).

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 51	Wełna, cienka lub gruba sierść zwierzęca; przędza i tkanina z włosa końskiego
51.01-51.05	CTH
51.06-51.10	Przędzenie włókien naturalnych; wytlaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem; lub skręcanie połączone z dowolną operacją mechaniczną.
51.11-51.13	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych połączone z tkaniem; wytlaczanie przędzy z włókna ciągłego chemicznego połączone z tkaniem; tkanie połączone z barwieniem; barwienie przędzy połączone z tkaniem; tkanie połączone z drukowaniem; lub drukowanie (jako samodzielna operacja).
Dział 52	Bawełna
52.01-52.03	CTH
52.04-52.07	Przędzenie włókien naturalnych; wytlaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem; lub skręcanie połączone z dowolną operacją mechaniczną.

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
52.08-52.12	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych połączone z tkaniem; wytłaczanie przędzy z włókna ciągłego chemicznego połączone z tkaniem; skręcanie lub wykonywanie dowolnych operacji mechanicznych połączone z tkaniem; tkanie połączone z barwieniem, powlekaniem lub laminowaniem; barwienie przędzy połączone z tkaniem; tkanie połączone z drukowaniem; lub drukowanie (jako samodzielna operacja).
Dział 53	Pozostałe włókna roślinne; przędza papierowa i tkaniny z przędzy papierowej
53.01-53.05	CTH
53.06-53.08	Przędzenie włókien naturalnych; wytłaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem; lub skręcanie połączone z dowolną operacją mechaniczną.
53.09-53.11	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych połączone z tkaniem; wytłaczanie przędzy z włókna ciągłego chemicznego połączone z tkaniem; tkanie połączone z barwieniem, powlekaniem lub laminowaniem; barwienie przędzy połączone z tkaniem; tkanie połączone z drukowaniem; lub drukowanie (jako samodzielna operacja).

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 54	Włókna ciągłe chemiczne; pasek i tym podobne z materiałów włókienniczych chemicznych
54.01-54.06	Przędzenie włókien naturalnych; wytlaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem; lub skręcanie połączone z dowolną operacją mechaniczną.
54.07-54.08	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych połączone z tkaniem; wytlaczanie przędzy z włókna ciągłego chemicznego połączone z tkaniem; barwienie przędzy połączone z tkaniem; tkanie połączone z barwieniem, powlekaniami lub laminowaniem; skręcanie lub wykonywanie dowolnych operacji mechanicznych połączone z tkaniem; tkanie połączone z drukowaniem lub drukowanie (jako samodzielna operacja).
Dział 55	Włókna odcinkowe chemiczne
55.01-55.07	Wytlaczanie włókien chemicznych.
55.08-55.11	Przędzenie włókien naturalnych; wytlaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem; lub skręcanie połączone z dowolną operacją mechaniczną.

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
55.12-55.16	<p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych połączone z tkaniem;</p> <p>wytłaczanie przędzy z włókna ciągłego chemicznego połączone z tkaniem;</p> <p>skręcanie lub wykonywanie dowolnych operacji mechanicznych połączone z tkaniem;</p> <p>tkanie połączone z barwieniem, powlekaniem lub laminowaniem;</p> <p>barwienie przędzy połączone z tkaniem;</p> <p>tkanie połączone z drukowaniem; lub</p> <p>drukowanie (jako samodzielna operacja).</p>
Dział 56	Wata, filc i włókniny; przędze specjalne; szpagat, powrozy, linki i liny oraz artykuły z nich
56.01	<p>Przędzenie włókien naturalnych;</p> <p>wytłaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem;</p> <p>formowanie waty;</p> <p>flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem; lub</p> <p>łączenie, powlekanie, flokowanie laminowanie lub metalizowanie połączone z przynajmniej dwoma innymi głównymi czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, stabilizacja termiczna, utrwalanie), pod warunkiem, że wartość użytych materiałów nie pochodzących nie przekracza 50 % EXW produktu.</p>

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
56.02	
- Filc igłowany:	<p>wytłaczanie włókien chemicznych połączone z formowaniem tkaniny; jednakże:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- nie pochodzące włókno polipropylenowe ciągłe objęte pozycją 54.02,</li> <li>- nie pochodzące włókna polipropylenowe objęte pozycją 55.03 lub 55.06, lub</li> <li>- nie pochodzący kabel z włókna polipropylenowego ciągłego objęty pozycją 55.01;</li> </ul> <p>o masie jednostkowej pojedynczej przędzy ciągłej lub włókna we wszystkich przypadkach mniejszej od 9 decyteków, mogą zostać wykorzystane, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 40 % EXW produktu; lub</p> <p>samo formowanie tkaniny z włókniny w przypadku filcu z włókien naturalnych.</p>
- Pozostałe:	<p>Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z formowaniem tkaniny; lub</p> <p>samo formowanie tkaniny z włókniny w przypadku innego filcu z włókien naturalnych.</p>
5603.11-5603.14	<p>Wytwarzanie z</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ukierunkowanych lub dowolnie ułożonych włókien, lub</li> <li>- substancji lub polimerów o pochodzeniu naturalnym lub chemicznym;</li> </ul> <p>w obu przypadkach materiały te są następnie połączone z włókniną.</p>
5603.91-5603.94	<p>Wytwarzanie z</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ukierunkowanych lub dowolnie ułożonych włókien odcinkowych, lub</li> <li>- ciętej przędzy, o pochodzeniu naturalnym lub chemicznym;</li> </ul> <p>w obu przypadkach materiały te są następnie połączone z włókniną.</p>
5604.10	<p>Wytwarzanie z nici gumowej lub sznurka, niepokrytych materiałem włókienniczym.</p>

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
5604.90	Przędzenie włókien naturalnych; wytlaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem; lub skręcanie połączone z dowolną operacją mechaniczną.
56.05	Przędzenie włókien odcinkowych o pochodzeniu naturalnym lub chemicznym; wytlaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem; lub skręcanie połączone z dowolną operacją mechaniczną.
56.06	Wytlaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem; skręcanie połączone ze zwijaniem; przędzenie włókien odcinkowych o pochodzeniu naturalnym lub chemicznym; lub flokowanie połączone z barwieniem;
56.07-56.09	Przędzenie włókien naturalnych; lub wytlaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem.
Dział 57	Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe włókiennicze Uwaga do działu: w przypadku produktów objętych niniejszym działem niepochodząca tkanina z juty może zostać użyta jako podkład.



Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
57.01-57.05	<p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych połączone z tkaniem lub pikowaniem;</p> <p>wytłaczanie przędzy z włókna ciągłego chemicznego połączone z tkaniem lub pikowaniem;</p> <p>wytwarzanie z przędzy z włókna kokosowego, sizalu, przędzy jutowej lub klasycznej przędzy wiskozowej obrączkowej;</p> <p>pikowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem;</p> <p>flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem;</p> <p>wytłaczanie włókien chemicznych połączone z technikami włókninowymi, w tym igłowaniem; lub</p> <p>pikowanie lub tkanie przędzy z włókna ciągłego chemicznego połączone z powlekaniami lub laminowaniem;</p>
Dział 58	Tkaniny specjalne; materiały włókiennicze igłowe; koronki; tkaniny obiciowe; pasmanteria; hafty
58.01-58.04	<p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych połączone z tkaniem lub pikowaniem;</p> <p>wytłaczanie przędzy z włókna ciągłego chemicznego połączone z tkaniem lub pikowaniem;</p> <p>tkanie połączone z barwieniem, flokowaniem, powlekaniami, laminowaniem lub metalizowaniem;</p> <p>pikowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem;</p> <p>flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem;</p> <p>barwienie przędzy połączone z tkaniem;</p> <p>tkanie połączone z drukowaniem; lub</p> <p>drukowanie (jako samodzielna operacja).</p>

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
58.05	CTH
58.06-58.09	<p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych połączone z tkaniem lub pikowaniem;</p> <p>wytłaczanie przędzy z włókna ciągłego chemicznego połączone z tkaniem lub pikowaniem;</p> <p>tkanie połączone z barwieniem, flokowaniem, powlekaniami, laminowaniem lub metalizowaniem;</p> <p>pikowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem;</p> <p>flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem;</p> <p>barwienie przędzy połączone z tkaniem;</p> <p>tkanie połączone z drukowaniem; lub</p> <p>drukowanie (jako samodzielna operacja).</p>
58.10	Haftowanie, w którym wartość wykorzystanych materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu, nie przekracza 50 % EXW produktu.
58.11	<p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych połączone z tkaniem lub pikowaniem;</p> <p>wytłaczanie przędzy z włókna ciągłego chemicznego połączone z tkaniem lub pikowaniem;</p> <p>tkanie połączone z barwieniem, flokowaniem, powlekaniami, laminowaniem lub metalizowaniem;</p> <p>pikowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem;</p> <p>flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem;</p> <p>barwienie przędzy połączone z tkaniem;</p> <p>tkanie połączone z drukowaniem; lub</p> <p>drukowanie (jako samodzielna operacja).</p>

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 59	Tekstylnia impregnowane, powleczone, pokryte lub laminowane; artykuły włókiennicze w rodzaju nadających się do użytku przemysłowego
59.01	Tkanie połączone z barwieniem, flokowaniem, powlekaniem, laminowaniem lub metalizowaniem; lub flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem.
59.02	
- Zawierające nie więcej niż 90 % masy materiałów włókienniczych:	Tkanie.
- Pozostałe:	Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z tkaniem.
59.03	Tkanie połączone z impregnowaniem, powlekaniem, pokryciem, laminowaniem lub metalizowaniem; tkanie połączone z drukowaniem; lub drukowanie (jako samodzielna operacja).
59.04	Kalandrowanie połączone z barwieniem, powlekaniem, laminowaniem lub metalizowaniem. Niepochodząca tkanina z juty może zostać użyta jako podkład. lub Tkanie połączone z barwieniem, powlekaniem, laminowaniem lub metalizowaniem. Niepochodząca tkanina z juty może zostać użyta jako podkład.

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
59.05	
- Impregnowane, powlekane, pokryte lub laminowane gumą, tworzywami sztucznymi lub innymi materiałami:	Tkanie, dzianie lub formowanie włókniny połączone z impregnowaniem, powlekaniem, pokryciem, laminowaniem lub metalizowaniem.
- Pozostałe:	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych połączone z tkaniem; wytłaczanie przędzy z włókna ciągłego chemicznego połączone z tkaniem; tkanie, dzianie lub formowanie włókniny połączone z barwieniem, powlekaniem lub laminowaniem; tkanie połączone z drukowaniem; lub drukowanie (jako samodzielna operacja).
59.06	
- Dzianiny:	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych połączone z dzianiem lub szydełkowaniem; wytłaczanie przędzy z włókna ciągłego chemicznego połączone z dzianiem lub szydełkowaniem; dzianie lub szydełkowanie połączone z gumowaniem; lub gumowanie połączone z co najmniej dwiema innymi głównymi czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak kalandrowanie, procesy uodparniania na kurczliwość, stabilizacja termiczna, trwałe wykańczanie), pod warunkiem że wartość wykorzystanych materiałów nie pochodzących nie przekracza 50 % EXW produktu.

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
- Pozostałe tkaniny wykonane z przędzy z syntetycznego włókna ciągłego, zawierające więcej niż 90 % masy materiałów włókienniczych:	Wyłaczanie włókien chemicznych połączone z tkaniem.
- Pozostałe:	<p>Tkanie, dzianie lub proces wytwarzania włóknin połączone z barwieniem, powlekaniami lub gumowaniem;</p> <p>barwienie przędzy połączone z tkaniem, dzianiem lub procesem wytwarzania włóknin; lub</p> <p>gumowanie połączone z co najmniej dwiema innymi głównymi czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak kalandrowanie, procesy uodparniania na kurczliwość, stabilizacja termiczna, trwałe wykańczanie), pod warunkiem że wartość wykorzystanych materiałów nie pochodzących nie przekracza 50 % EXW produktu.</p>
59.07	<p>Tkanie, dzianie lub formowanie włókniny połączone z barwieniem, drukowaniem, powlekaniami, impregnowaniem lub pokrywaniami;</p> <p>flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem; lub</p> <p>drukowanie (jako samodzielna operacja).</p>
59.08	
- Koszulki żarowe, impregnowane:	Wytwarzanie z dzianin workowych do wyrobu koszulek żarowych.
- Pozostałe:	CTH

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
59.09-59.11	<p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych połączone z tkaniem;</p> <p>wytłaczanie włókien chemicznych połączone z tkaniem;</p> <p>tkanie połączone z barwieniem, powlekaniami lub laminowaniem; lub powlekanie, flokowanie, laminowanie lub metalizacja połączone z co najmniej dwiema innymi głównymi czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak kalandrowanie, procesy uodparniania na kurczliwość, stabilizacja termiczna, trwałe wykańczanie), pod warunkiem że wartość wykorzystanych materiałów nie pochodzących nie przekracza 50 % EXW produktu.</p>
Dział 60	Dzianiny
60.01-60.06	<p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych połączone z dzianiem lub szydełkowaniem;</p> <p>wytłaczanie przędzy z włókna ciągłego chemicznego połączone z dzianiem lub szydełkowaniem;</p> <p>dzianie lub szydełkowanie połączone z barwieniem, flokowaniem, powlekaniami, laminowaniem lub drukowaniem;</p> <p>flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem;</p> <p>barwienie przędzy połączone z dzianiem lub szydełkowaniem; lub skręcanie lub teksturowanie połączone z dzianiem lub szydełkowaniem, pod warunkiem, że wartość użytej nie pochodzącej przędzy przed skręcaniem lub teksturowaniem nie przekracza 50 % EXW produktu.</p>

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 61	Artykuły odzieżowe i dodatki odzieżowe, dziane
61.01-61.17	
- Otrzymywane przez zszycie lub połączenie w inny sposób dwóch kawałków dzianin lub ich większej liczby, które zostały albo pocięte do kształtu, albo wykonane bezpośrednio do kształtu:	Dzianie lub szydełkowanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin.
- Pozostałe:	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych połączone z dzianiem lub szydełkowaniem; wytlaczanie przędzy z włókna ciągłego chemicznego połączone z dzianiem lub szydełkowaniem; lub dzianie i wykańczanie, w ramach jednej operacji.
Dział 62	Artykuły odzieżowe i dodatki odzieżowe, niedziane
62.01	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wykańczanie, włączając przycinanie tkanin poprzedzone drukowaniem (jako samodzielną operacją).

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
62.02	
- Haftowane:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wytwarzanie z tkanin niehaftowanych, jeżeli wartość wykorzystanych nie pochodzących tkanin przed haftowaniem nie przekracza 40 % EXW produktu.
- Pozostałe:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wykańczanie, włączając przycinanie tkanin poprzedzone drukowaniem (jako samodzielną operacją).
62.03	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wykańczanie, włączając przycinanie tkanin poprzedzone drukowaniem (jako samodzielną operacją).
62.04	
- Haftowane:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wytwarzanie z tkanin niehaftowanych, jeżeli wartość wykorzystanych nie pochodzących tkanin przed haftowaniem nie przekracza 40 % EXW produktu.
- Pozostałe:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wykańczanie, włączając przycinanie tkanin poprzedzone drukowaniem (jako samodzielną operacją).
62.05	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wykańczanie, włączając przycinanie tkanin poprzedzone drukowaniem (jako samodzielną operacją).



Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
62.06	
- Haftowane:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wytwarzanie z tkanin niehaftowanych, jeżeli wartość wykorzystanych nie pochodzących tkanin przed haftowaniem nie przekracza 40 % EXW produktu.
- Pozostałe:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wykańczanie, włączając przycinanie tkanin poprzedzone drukowaniem (jako samodzielną operacją).
62.07-62.08	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wykańczanie, włączając przycinanie tkanin poprzedzone drukowaniem (jako samodzielną operacją).
62.09	
- Haftowane:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wytwarzanie z tkanin niehaftowanych, jeżeli wartość wykorzystanych nie pochodzących tkanin przed haftowaniem nie przekracza 40 % EXW produktu.
- Pozostałe:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wykańczanie, włączając przycinanie tkanin poprzedzone drukowaniem (jako samodzielną operacją).
62.10	

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
- Sprzęt ogniotrwały z tkanin pokrytych folią z aluminiowanego poliestru:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub powlekanie lub laminowanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie, pod warunkiem, że wartość użytej niepochodzącej tkaniny przed powleczeniem lub laminowaniem nie przekracza 40 % EXW produktu.
- Pozostałe:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wykańczanie, włączając przycinanie tkanin poprzedzone drukowaniem (jako samodzielną operacją).
62.11	
- Odzież damska lub dziewczęca, haftowana:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wytwarzanie z tkanin niehaftowanych, jeżeli wartość wykorzystanych niepochodzących tkanin przed haftowaniem nie przekracza 40 % EXW produktu.
- Pozostałe:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wykańczanie, włączając przycinanie tkanin poprzedzone drukowaniem (jako samodzielną operacją).
62.12	
- Dziane, otrzymywane przez zszywanie lub połączenie w inny sposób dwóch kawałków dzianin lub ich większej liczby, które zostały albo pocięte do kształtu, albo wykonane bezpośrednio do kształtu:	Dzianie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wykańczanie, włączając przycinanie tkanin poprzedzone drukowaniem (jako samodzielną operacją).

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
- Pozostałe:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wykańczanie, włączając przycinanie tkanin poprzedzone drukowaniem (jako samodzielną operacją).
62.13-62.14	
- Haftowane:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; wytwarzanie z tkanin niehaftowanych, jeżeli wartość wykorzystanych niepochodzących tkanin przed haftowaniem nie przekracza 40 % EXW produktu; lub wykańczanie, włączając przycinanie tkanin poprzedzone drukowaniem (jako samodzielną operacją).
- Pozostałe:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wykańczanie, włączając przycinanie tkanin poprzedzone drukowaniem (jako samodzielną operacją).
62.15	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wykańczanie, włączając przycinanie tkanin poprzedzone drukowaniem (jako samodzielną operacją).
62.16	
- Sprzęt ogniotrwały z tkanin pokrytych folią z aluminiowanego poliestru:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub powlekanie lub laminowanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie, pod warunkiem, że wartość użytej niepochodzącej tkaniny przed powleczeniem lub laminowaniem nie przekracza 40 % EXW produktu.

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
- Pozostałe:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wykańczanie, włączając przycinanie tkanin poprzedzone drukowaniem (jako samodzielną operacją).
62.17	
- Haftowane:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; wytwarzanie z tkanin niehaftowanych, jeżeli wartość wykorzystanych niepochodzących tkanin przed haftowaniem nie przekracza 40 % EXW produktu; lub wykańczanie, włączając przycinanie tkanin poprzedzone drukowaniem (jako samodzielną operacją).
- Sprzęt ogniotrwały z tkanin pokrytych folią z aluminiowanego poliestru:	Tkanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub powlekanie lub laminowanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie, pod warunkiem, że wartość użytej niepochodzącej tkaniny przed powleczeniem lub laminowaniem nie przekracza 40 % EXW produktu.
- Wycięte wkładki do kołnierzy i mankietów:	CTH, pod warunkiem, że wartość wszystkich użytych materiałów niepochodzących nie przekracza 40 % EXW produktu.
- Pozostałe:	Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie tkanin).
Dział 63	Pozostałe gotowe artykuły włókiennicze; zestawy; odzież używana i używane artykuły włókiennicze; szmaty
63.01-63.04	

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
- Z filcu, z włóknin:	Formowanie włókniny połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin.
- Pozostałe: -- Haftowane:	Tkanie lub dzianie lub szydełkowanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin; lub wytwarzanie z tkanin niehaftowanych (innych niż dziane), jeżeli wartość wykorzystanych tkanin nie pochodzących przed haftowaniem nie przekracza 40 % EXW produktu.
-- Pozostałe:	Tkanie lub dzianie lub szydełkowanie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin.
63.05	Wyłaczanie włókien chemicznych lub przędzenie włókien naturalnych lub włókien odcinkowych chemicznych, połączone z tkaniem lub dzianiem i wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin.
63.06	
- Z włóknin:	Formowanie włókniny połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie tkanin.
- Pozostałe:	Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie tkanin).
63.07	MaxNOM 40 % (EXW).
63.08	Każda pozycja w zestawie musi odpowiadać wymogom reguły, jaka dotyczyłaby jej wtedy, gdyby nie była w zestawie. można jednak włączyć do zestawu artykuły nie pochodzące, pod warunkiem że ich całkowita wartość nie przekracza 15 % ceny EXW zestawu.
63.09-63.10	CTH

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
SEKCJA XII	OBUWIE, NAKRYCIA GŁOWY, PARASOLE, PARASOLE PRZECIWSŁONECZNE, LASKI, STOŁKI MYŚLIWSKIE, BICZE, SZPICRUTY I ICH CZĘŚCI; PIÓRA PREPAROWANE I ARTYKUŁY Z NICH; KWIATY SZTUCZNE; ARTYKUŁY Z WŁOSÓW LUDZKICH
Dział 64	Obuwie, getry i tym podobne; części tych artykułów
64.01-64.05	Wytwarzanie z materiałów niepochodzących objętych dowolną pozycją, z wyłączeniem kompletów cholewek przymocowanych do podpodeszew (wkładek) lub do innych części składowych podeszwy objętych pozycją 64.06.
64.06	CTH
Dział 65	Nakrycia głowy i ich części
65.01-65.07	CTH
Dział 66	Parasole, parasole przeciwsłoneczne, laski, stołki myśliwskie, bicze, szpicruty i ich części
66.01-66.03	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 67	Pióra i puch, preparowane oraz artykuły wykonane z piór lub puchu; kwiaty sztuczne; artykuły z włosów ludzkich
67.01-67.04	CTH
SEKCJA XIII	ARTYKUŁY Z KAMIENIA, GIPSU, CEMENTU, AZBESTU, MIKI LUB PODOBNYCH MATERIAŁÓW; WYROBY CERAMICZNE; SZKŁO I WYROBY ZE SZKŁA
Dział 68	Artykuły z kamienia, gipsu, cementu, azbestu, miki lub podobnych materiałów

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
68.01-68.15	CTH; lub MaxNOM 70 % (EXW).
Dział 69	Wyroby ceramiczne
69.01-69.14	CTH
Dział 70	Szkło i wyroby ze szkła
70.01-70.09	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
70.10	CTH
70.11	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
70.13	CTH, z wyjątkiem produktów z pozycji 70.10
70.14-70.20	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
SEKCJA XIV	PERŁY NATURALNE LUB HODOWLANE, KAMIENIE SZLACHETNE LUB PÓLSZLACHETNE, METALE SZLACHETNE, METALE PLATEROWANE METALEM SZLACHETNYM I ARTYKUŁY Z NICH; SZTUCZNA BIŻUTERIA; MONETY
Dział 71	Perły naturalne lub hodowlane, kamienie szlachetne lub półszlachetne, metale szlachetne, metale platerowane metalem szlachetnym i artykuły z nich; sztuczna biżuteria; monety
71.01-71.05	Wytwarzanie z materiałów niepochozących objętych dowolną pozycją.

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
71.06	
- W stanie surowym:	CTH z wyjątkiem produktów z pozycji 71.06, 71.08 i 71.10; oddzielanie elektrolityczne, termiczne lub chemiczne nie pochodzących metali szlachetnych objętych pozycjami 71.06, 71.08 i 71.10; lub wytwarzanie stopów nie pochodzących metali szlachetnych objętych pozycjami 71.06, 71.08 i 71.10 między sobą lub z metalami nieszlachetnymi lub oczyszczanie.
- W stanie półproduktu lub w postaci proszku:	Wytwarzanie z nie pochodzących metali szlachetnych w stanie surowym.
71.07	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją.
71.08	
- W stanie surowym:	CTH z wyjątkiem produktów z pozycji 71.06, 71.08 i 71.10; oddzielanie elektrolityczne, termiczne lub chemiczne nie pochodzących metali szlachetnych objętych pozycjami 71.06, 71.08 i 71.10; lub wytwarzanie stopów nie pochodzących metali szlachetnych objętych pozycjami 71.06, 71.08 i 71.10 między sobą lub z metalami nieszlachetnymi lub oczyszczanie.
- W stanie półproduktu lub w postaci proszku:	Wytwarzanie z nie pochodzących metali szlachetnych w stanie surowym
71.09	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją.



Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
71.10	
- W stanie surowym:	CTH z wyjątkiem produktów z pozycji 71.06, 71.08 i 71.10; oddzielanie elektrolityczne, termiczne lub chemiczne nie pochodzących metali szlachetnych objętych pozycjami 71.06, 71.08 i 71.10; lub wytwarzanie stopów nie pochodzących metali szlachetnych objętych pozycjami 71.06, 71.08 i 71.10 między sobą lub z metalami nieszlachetnymi lub oczyszczanie.
- W stanie półproduktu lub w postaci proszku:	Wytwarzanie z nie pochodzących metali szlachetnych w stanie surowym.
71.11	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją.
71.12-71.18	CTH
SEKCJA XV	METALE NIESZLACHETNE I ARTYKUŁY Z METALI NIESZLACHETNYCH
Dział 72	Żeliwo i stal
72.01-72.06	CTH
72.07	CTH, z wyjątkiem produktów z pozycji 72.06.
72.08-72.17	CTH z wyjątkiem produktów z pozycji 72.08-72.17.
72.18	CTH
72.19-72.23	CTH z wyjątkiem produktów z pozycji 72.19-72.23.
72.24	CTH
72.25-72.29	CTH z wyjątkiem produktów z pozycji 72.25-72.29.

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 73	Artykuły z żeliwa lub stali
7301.10	CC z wyjątkiem produktów z pozycji 72.08-72.17.
7301.20	CTH
73.02	CC z wyjątkiem produktów z pozycji 72.08-72.17.
73.03	CTH
73.04-73.06	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych pozycjami 72.06, 72.07, 72.08, 72.09, 72.10, 72.11, 72.12, 72.18, 72.19, 72.20 lub 72.24.
73.07	
- Łączniki rur lub przewodów rurowych ze stali nierdzewnej:	CTH, z wyjątkiem półproduktów kutych; nie pochodzące półprodukty kute mogą jednak zostać wykorzystane, pod warunkiem, że ich wartość nie przekracza 50 % EXW produktu.
- Pozostałe:	CTH
73.08	CTH, z wyjątkiem podpozycji 7301.20.
7309.00-7315.19	CTH
7315.20	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
7315.81-7326.90	CTH
Dział 74	Miedź i artykuły z miedzi
74.01-74.02	CTH

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
74.03	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją.
74.04-74.07	CTH
74.08	CTH i MaxNOM 50 % (EXW)
74.09-74.19	CTH
Dział 75	Nikiel i artykuły z niklu
75.01	CTH
75.02	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją.
75.03-75.08	CTH
Dział 76	Aluminium i artykuły z aluminium
76.01	CTH i MaxNOM 50 % (EXW); lub wytwarzanie przez obróbkę cieplną lub elektrolityczną z aluminium niestopowego lub odpadów i złomu aluminium.
76.02-76.03	CTH
7604.10-7607.19	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
7607.20	MaxNOM 50 % (EXW).
7608.10-7616.99	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 78	Ołów i artykuły z ołowiu
7801.10	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją.
7801.91-7806.00	CTH

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 79	Cynk i artykuły z cynku
79.01-79.07	CTH
Dział 80	Cyna i artykuły z cyny
80.01-80.07	CTH
Dział 81	Pozostałe metale nieszlachetne; cermetale; artykuły z tych materiałów
81.01-81.13	Wytwarzanie z materiałów nie pochodzących objętych dowolną pozycją.
Dział 82	Narzędzia, przybory, noże, łyżki, widelce i pozostałe sztućce z metali nieszlachetnych; ich części z metali nieszlachetnych
8201.10-8205.70	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
8205.90	CTH; do zestawu można jednak włączyć nie pochodzące narzędzia objęte pozycją 82.05, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 15 % EXW zestawu.
82.06	CTH z wyjątkiem produktów z pozycji 82.02-82.05; do zestawu można jednak włączyć nie pochodzące narzędzia objęte pozycją 82.02-82.05, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 15 % EXW zestawu.
82.07-82.15	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 83	Artykuły różne z metali nieszlachetnych
83.01-83.11	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
SEKCJA XVI	MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; SPRZĘT ELEKTRYCZNY; ICH CZĘŚCI; URZĄDZENIA DO REJESTRACJI I ODTWARZANIA DŹWIĘKU, URZĄDZENIA TELEWIZYJNE DO REJESTRACJI I ODTWARZANIA OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I WYPOSAŻENIE DODATKOWE DO TYCH ARTYKUŁÓW
Dział 84	Reaktory jądrowe, kotły, maszyny i urządzenia mechaniczne; ich części
84.01-84.06	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
84.07-84.08	MaxNOM 50 % (EXW).
84.09-84.24	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
84.25-84.30	CTH, z wyjątkiem produktów z pozycji 84.31; lub MaxNOM 50 % (EXW).
84.31-84.43	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
84.44-84.47	CTH, z wyjątkiem produktów z pozycji 84.48; lub MaxNOM 50 % (EXW).
84.48-84.55	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
84.56-84.65	CTH, z wyjątkiem produktów z pozycji 84.66; lub MaxNOM 50 % (EXW).
84.66-84.68	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
84.70-84.72	CTH, z wyjątkiem produktów z pozycji 84.73; lub MaxNOM 50 % (EXW).
84.73-84.87	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 85	Maszyny i urządzenia elektryczne oraz ich części; rejestratory i odtwarzacze dźwięku, rejestratory i odtwarzacze obrazu i dźwięku oraz części i akcesoria do tych artykułów
85.01-85.02	CTH, z wyjątkiem produktów z pozycji 85.03; lub MaxNOM 50 % (EXW).
85.03-85.18	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
85.19-85.21	CTH, z wyjątkiem produktów z pozycji 85.22; lub MaxNOM 50 % (EXW).
85.22-85.24	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
85.25-85.28	CTH, z wyjątkiem produktów z pozycji 85.29; lub MaxNOM 50 % (EXW).

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
85.29-85.34	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
85.35-85.37	CTH, z wyjątkiem produktów z pozycji 85.38; lub MaxNOM 50 % (EXW).
85.38-85.43	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
85.44-85.49	MaxNOM 50 % (EXW).
SEKCJA XVII	POJAZDY, STATKI POWIETRZNE, JEDNOSTKI PŁYWAJĄCE ORAZ POWIĄZANE ŚRODKI TRANSPORTU
Dział 86	Lokomotywy pojazdów szynowych, tabor szynowy i jego części; osprzęt i elementy torów kolejowych lub tramwajowych, i ich części; komunikacyjne urządzenia sygnalizacyjne wszelkich typów, mechaniczne (włączając elektromechaniczne)
86.01-86.09	CTH, z wyjątkiem produktów z pozycji 86.07; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 87	Pojazdy nieszynowe oraz ich części i akcesoria
87.01-87.07	MaxNOM 45 % (EXW).
87.08-87.11	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
87.12	MaxNOM 45 % (EXW).
87.13-87.16	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 88	Statki powietrzne, statki kosmiczne i ich części
88.01-88.07	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 89	Statki, łodzie oraz konstrukcje pływające
89.01-89.08	CC; lub MaxNOM 40 % (EXW).
SEKCJA XVIII	PRZYRZĄDY I APARATURA, OPTYCZNE, FOTOGRAFICZNE, KINEMATOGRAFICZNE, POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MEDYCZNE LUB CHIRURGICZNE; ZEGARY I ZEGARKI; INSTRUMENTY MUZYCZNE;
Dział 90	Przyrządy i aparatura, optyczne, fotograficzne, kinematograficzne, pomiarowe, kontrolne, precyzyjne, medyczne lub chirurgiczne; ich części i akcesoria
9001.10-9001.40	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
9001.50	CTH; lub Wytwarzanie, w którym wykonuje się jedną z następujących czynności: - obróbka powierzchniowa częściowo obrobionej soczewki i wytworzenie gotowej soczewki okulistycznej z korektą optyczną przeznaczoną do zamocowania na okularach, lub - powleczenie soczewki za pomocą odpowiednich procesów w celu poprawy widzenia i ochrony użytkownika; lub MaxNOM 50 % (EXW).
9001.90-9033.00	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).



Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
Dział 91	Zegary i zegarki oraz ich części
91.01-91.14	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 92	Instrumenty muzyczne; części i akcesoria do takich artykułów
92.01-92.09	MaxNOM 50 % (EXW).
SEKCJA XIX	BRÓŃ I AMUNICJA; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA
Dział 93	Broń i amunicja; ich części i akcesoria
93.01-93.07	MaxNOM 50 % (EXW).
SEKCJA XX	ARTYKUŁY PRZEMYSŁOWE RÓŻNE
Dział 94	Meble; pościel, materace, stelaże pod materace, poduszki i podobne wypchane artykuły wyposażeniowe; lampy i oprawy oświetleniowe, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; podświetlane znaki, podświetlane tablice i tabliczki, i tym podobne; budynki prefabrykowane
94.01-94.06	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 95	Zabawki, gry i przybory sportowe; ich części i akcesoria
95.03-95.08	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
Dział 96	Artykuły przemysłowe różne
96.01-96.04	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).

Kolumna 1 Klasyfikacja w systemie zharmonizowanym (2022) obejmująca szczegółowy opis	Kolumna 2 Reguły pochodzenia dotyczące konkretnych produktów
96.05	Każda pozycja w zestawie musi odpowiadać wymogom reguły, jaka dotyczyłaby jej wtedy, gdyby nie była w zestawie. Można jednak włączyć do zestawu artykuły niepochodzące, pod warunkiem że ich całkowita wartość nie przekracza 15 % ceny EXW zestawu.
96.06-9608.40	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
9608.50	Każda pozycja w zestawie musi odpowiadać wymogom reguły, jaka dotyczyłaby jej wtedy, gdyby nie była w zestawie. Można jednak włączyć do zestawu artykuły niepochodzące, pod warunkiem że ich całkowita wartość nie przekracza 15 % ceny EXW zestawu.
9608.60-96.20	CTH; lub MaxNOM 50 % (EXW).
SEKCJA XXI	DZIEŁA SZTUKI, PRZEDMIOTY KOLEKCJONERSKIE I ANTYKI
Dział 97	Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie i antyki
97.01-97.06	CTH

**OŚWIADCZENIE O POCHODZENIU**

Oświadczenie o pochodzeniu, którego tekst znajduje się poniżej, musi być sporządzone zgodnie z odpowiednimi przypisami. Zamieszczanie tych przypisów nie jest konieczne.

Wersja w języku bułgarskim

(Период: от \_\_\_\_ до \_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (износител №...<sup>(2)</sup>) декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с ...<sup>(3)</sup> преференциален произход.

.....  
(Място и дата<sup>(4)</sup>)

.....  
(Наименование и подпис на износителя<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku chorwackim

(Razdoblje: od \_\_\_\_\_ do \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (referentni broj izvoznika: .....<sup>(2)</sup>) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi .....<sup>(3)</sup> preferencijalnog podrijetla.

.....  
(Mjesto i datum<sup>(4)</sup>)

.....  
(Ime i potpis izvoznika<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku czeskim

(Období: od \_\_\_\_\_ do \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (referenční číslo vývozce ...<sup>(2)</sup>) prohlašuje, že kromě zřetelně označených, mají tyto výrobky preferenční původ v ...<sup>(3)</sup>.

.....  
(Místo a datum<sup>(4)</sup>)

.....  
(Jméno vývozce a podpis<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku duńskim

(Periode: fra den \_\_\_\_\_ til den \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (eksportørreferencenr. ...<sup>(2)</sup>)  
erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ...<sup>(3)</sup>.

.....  
(Sted og dato<sup>(4)</sup>)

.....  
(Eksportørens navn og underskrift<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku niderlandzkim

(Periode: van \_\_\_\_\_ tot \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (referentienr. exporteur ...<sup>(2)</sup>)  
verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van  
preferentiële ... oorsprong zijn<sup>(3)</sup>.

.....  
(Plaats en datum<sup>(4)</sup>)

.....  
(Naam en handtekening van de exporteur<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku angielskim

(Period: from \_\_\_\_\_ to \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

The exporter of the products covered by this document (Exporter reference No ...<sup>(2)</sup>) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... preferential origin<sup>(3)</sup>.

.....  
(Place and date<sup>(4)</sup>)

.....  
(Name and signature of the exporter<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku estońskim

(Ajavahemik: \_\_\_\_\_ kuni \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (eksportija viitenumber ...<sup>(2)</sup>) deklareerib, et need tooted on ...<sup>(3)</sup> sooduspäritoluga, välja arvatud juhul kui on selgelt näidatud teisiti.

.....  
(Koht ja kuupäev<sup>(4)</sup>)

.....  
(Eksportija nimi ja allkiri<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku fińskim

(\_\_\_\_\_ ja \_\_\_\_\_ välinen aika<sup>(1)</sup>)

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (viejän viitenumero ...<sup>(2)</sup>) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita<sup>(3)</sup>.

.....  
(Paikka ja päiväys<sup>(4)</sup>)

.....  
(Viejän nimi ja allekirjoitus<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku francuskim

(Période: du \_\_\_\_\_ au \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

L'exportateur des produits couverts par le présent document (n° de référence exportateur ...<sup>(2)</sup>) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ...<sup>(3)</sup>.

.....  
(Lieu et date<sup>(4)</sup>)

.....  
(Nom et signature de l'exportateur<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku niemieckim

(Zeitraum: von \_\_\_\_\_ bis \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

Der Ausführer (Referenznummer des Ausführers . . .<sup>(2)</sup>) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nichts anderes angegeben, präferenzbegünstigte Ursprungswaren ...<sup>(3)</sup> sind.

.....  
(Ort und Datum<sup>(4)</sup>)

.....  
(Name und Unterschrift des Ausführers<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku greckim

(Περίοδος: από \_\_\_\_\_ έως \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (αριθ. αναφοράς εξαγωγέα. ...<sup>(2)</sup>) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής ...<sup>(3)</sup>.

.....  
(Τόπος και ημερομηνία<sup>(4)</sup>)

.....  
(Όνοματεπώνυμο και υπογραφή του εξαγωγέα<sup>(5)</sup>)



Wersja w języku węgierskim

(Időszak: \_\_\_\_\_ -tól/től \_\_\_\_\_ -ig <sup>(1)</sup>)

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (az exportőr azonosító száma ...<sup>(2)</sup>) kijelentem, hogy eltérő jelzés hiányában az áruk kedvezményes ... származásúak<sup>(3)</sup>.

.....  
(Hely és dátum<sup>(4)</sup>)

.....  
(Az exportőr neve és aláírása<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku irlandzkim

(Tréimhse: (ó \_\_\_\_\_ go \_\_\_\_\_ <sup>(1)</sup>)

Onnmhaireoir na dtáirgí a chumhdaítear leis an doiciméad seo (uimhir thagartha an Onnmhaireora ... <sup>(2)</sup>) dearbhaítear leis seo, seachas sa chás ina sonraítear a mhalairt go soiléir, gur táirgí de thionscnamh ... <sup>(3)</sup> tionscnamh fabhrach.

.....  
(Áit agus dáta<sup>(4)</sup>)

.....  
(Ainm agus síniú an onnmhaireora<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku włoskim

(Periodo: dal \_\_\_\_\_ al \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (numero di riferimento dell'esportatore ...<sup>(2)</sup>) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ...<sup>(3)</sup>.

.....  
(Luogo e data<sup>(4)</sup>)

.....  
(Nome e firma dell'esportatore<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku łotewskim

(Laikposms: no \_\_\_\_\_ līdz \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

Eksportētājs produktiem, kuri ietverti šajā dokumentā (eksportētāja atsauces numurs ...<sup>(2)</sup>), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir priekšrocību izcelsme no ...<sup>(3)</sup>.

.....  
(Vieta un datums<sup>(4)</sup>)

.....  
(Eksportētāja vārds, uzvārds / nosaukums un paraksts<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku litewskim

(Laikotarpis: nuo \_\_\_\_\_ iki \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

Šiame dokumente išvardintų prekių eksportuotojas (Eksportuotojo registracijos Nr ...<sup>(2)</sup>) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ...<sup>(3)</sup> preferencinės kilmės prekės.

.....  
(Vieta ir data<sup>(4)</sup>)

.....  
(Eksportuotojo vardas, pavardė (pavadinimas) ir parašas<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku maltańskim

(Perjodu: minn \_\_\_\_\_ sa \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (Numru ta' Referenza tal-Esportatur ...<sup>(2)</sup>) jiddikjara li, h'lief fejn indikat b'mod ċar li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' origini preferenzjali ...<sup>(3)</sup>.

.....  
(Il-post u d-data<sup>(4)</sup>)

.....  
(Isem u firma tal-esportatur<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku polskim

(Okres: od \_\_\_\_\_ do \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (nr referencyjny eksportera ...<sup>(2)</sup>) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ...<sup>(3)</sup> preferencyjne pochodzenie.

.....  
(Miejsce i data<sup>(4)</sup>)

.....  
(Nazwa i podpis eksportera<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku portugalskim

(Período: de \_\_\_\_\_ a \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (referência do exportador n.º ...<sup>(2)</sup>) declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial ...<sup>(3)</sup>.

.....  
(Local e data<sup>(4)</sup>)

.....  
(Nome e assinatura do exportador<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku rumuńskim

(Perioada: de la \_\_\_\_\_ până la \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document [numărul de referință al exportatorului ...<sup>(2)</sup>] declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ...<sup>(3)</sup>.

.....  
[Locul și data<sup>(4)</sup>]

.....  
[Denumirea și semnătura exportatorului<sup>(5)</sup>]

Wersja w języku słowackim

(Obdobie: od \_\_\_\_\_ do \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (referenčné číslo vývozcu ...<sup>(2)</sup>) vyhlasuje, že okrem zreteľne označených, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ...<sup>(3)</sup>.

.....  
(Miesto a dátum<sup>(4)</sup>)

.....  
(Názov/meno vývozcu a podpis<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku słoweńskim

(Obdobje: od \_\_\_\_\_ do \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom, (referenčna št. izvoznika ...<sup>(2)</sup>) izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialn ...<sup>(3)</sup> poreklo.

.....  
(Kraj in datum<sup>(4)</sup>)

.....  
(Ime in podpis izvoznika<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku hiszpańskim

(Período: de \_\_\_\_\_ a \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (número de referencia del exportador ...<sup>(2)</sup>) declara que, salvo clara indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ...<sup>(3)</sup>.

.....  
(Lugar y fecha<sup>(4)</sup>)

.....  
(Nombre y firma del exportador<sup>(5)</sup>)

Wersja w języku szwedzkim

(Period: från \_\_\_\_\_ till \_\_\_\_\_<sup>(1)</sup>)

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (exportörens referensnummer . ...<sup>(2)</sup>)  
försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ursprung i ...<sup>(3)</sup>.

.....  
(Ort och datum<sup>(4)</sup>)

.....  
(Exportörens namn och underskrift<sup>(5)</sup>)

- 
- (1) Jeżeli oświadczenie o pochodzeniu wypełniono dla wielu wysyłek identycznych produktów pochodzących w rozumieniu art. 10.17 ust. 5 lit. b) niniejszej Umowy, należy wskazać okres, dla którego oświadczenie o pochodzeniu będzie miało zastosowanie. Okres ten nie może przekraczać 12 miesięcy. Cały przywóz produktu musi odbywać się we wskazanym okresie. Jeżeli okres nie ma zastosowania, można zostawić puste miejsce.
- (2) Należy podać numer referencyjny, za pomocą którego eksporter jest zidentyfikowany. W przypadku eksportera ze Strony UE, jest to numer nadany zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Unii Europejskiej. W przypadku eksportera z Chile, jest to numer nadany zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi mającymi zastosowanie w Chile. W przypadku gdy eksporterowi nie nadano numeru, pole może pozostać puste.
- (3) Należy wskazać pochodzenie produktu: Chile lub Unia Europejska (UE). Jeżeli oświadczenie o pochodzeniu odnosi się, w całości lub części, do produktów pochodzących z Ceuty i Melilli w rozumieniu art. 10.29 niniejszej Umowy, eksporter musi wyraźnie wskazać je w dokumencie, na którym sporządzana jest deklaracja, za pomocą symbolu „CM”.
- (4) Miejsce i data mogą zostać pominięte, jeżeli odpowiednie informacje są zawarte w samym dokumencie.
- (5) W przypadkach gdy podpis eksportera nie jest wymagany, zwolnienie z obowiązku złożenia podpisu powoduje również zwolnienie z obowiązku podania nazwiska podpisującego.

**WSPÓLNE DEKLARACJE**

**WSPÓLNA DEKLARACJA DOTYCZĄCA KSIĘSTWA ANDORY**

1. Chile uznaje produkty pochodzące z Księstwa Andory objęte działami 25–97 systemu zharmonizowanego za pochodzące z Unii Europejskiej w rozumieniu części III niniejszej Umowy.
2. Pkt 1 stosuje się pod warunkiem, że na mocy unii celnej ustanowionej Porozumieniem w formie wymiany listów między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Księstwem Andory, podpisanym w Luksemburgu w dniu 28 czerwca 1990 r., Księstwo Andory stosuje wobec produktów pochodzących z Chile takie samo preferencyjne traktowanie taryfowe, jak Strona UE.
3. Rozdział 10 stosuje się odpowiednio do celów zdefiniowania statusu pochodzenia produktów, o których mowa w pkt 1 niniejszej wspólnej deklaracji.



## WSPÓLNA DEKLARACJA DOTYCZĄCA REPUBLIKI SAN MARINO

1. Chile uznaje produkty pochodzące z Republiki San Marino za pochodzące z Unii Europejskiej w rozumieniu części III niniejszej Umowy.
2. Pkt 1 stosuje się pod warunkiem, że na mocy Umowy w sprawie współpracy i unii celnej między Europejską Wspólnotą Gospodarczą i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką San Marino, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli w dniu 16 grudnia 1991 r., Republika San Marino stosuje wobec produktów pochodzących z Chile takie samo preferencyjne traktowanie taryfowe, jak Strona UE.
3. Rozdział 10 stosuje się odpowiednio do celów zdefiniowania statusu pochodzenia produktów, o których mowa w pkt 1 niniejszej wspólnej deklaracji.

---

NOTY WYJAŚNIAJĄCE

1. Stosując art. 10.17 Strony przestrzegają następujących wytycznych:
  - a) jeżeli na fakturze lub w innym dokumencie handlowym uwzględniono produkty pochodzące i niepochodzące, produkty te należy oznaczyć jako takie w tych dokumentach, a produkty niepochodzące należy wyraźnie wskazać oddzielnie. Nie istnieje ustalony sposób oddzielnego wskazywania produktów niepochodzących. Można jednak tego dokonać w drodze:
    - (i) podania w nawiasie za każdą pozycją towarową w dokumencie handlowym informacji, czy produkty są pochodzące czy nie;
    - (ii) użycia na fakturze dwóch pozycji, mianowicie produktów pochodzących i produktów niepochodzących, oraz wyliczenia produktów pod odpowiednią pozycją; lub
    - (iii) przypisania numeru każdemu z produktów oraz wskazania, które z numerów odnoszą się do produktów pochodzących, a które do produktów niepochodzących;
  - b) dopuszcza się oświadczenie o pochodzeniu sporządzone na odwrocie faktury lub jakiegokolwiek innego dokumentu handlowego;

- c) oświadczenie o pochodzeniu można sporządzić wpisując na maszynie, drukując, wpisując odręcznie jego tekst lub nanosząc pieczęć z jego tekstem na fakturze lub w innym dokumencie handlowym, w tym w kopii dokumentu; dokument powinien zawierać nazwisko lub nazwę oraz pełny adres eksportera oraz odbiorcy, a także szczegółowy opis produktów umożliwiający ich identyfikację oraz datę sporządzenia oświadczenia o pochodzeniu, jeżeli różni się ona od daty faktury lub innego dokumentu handlowego; należy wskazać na fakturze lub w innym dokumencie handlowym klasyfikację taryfową najlepiej co najmniej na poziomie pozycji (czterocyfrowy kod) w ramach systemu zharmonizowanego; należy również podać masę brutto (w kg) lub innej jednostce miary, takiej jak litry lub m<sup>3</sup>, stosownie do przypadku, dla wszystkich produktów pochodzących;
- d) oświadczenie o pochodzeniu można złożyć na oddzielnym arkuszu papieru, zawierającym nagłówek lub bez niego; jeżeli jest ono składane na oddzielnym arkuszu papieru, należy włączyć go do faktury lub innego dokumentu handlowego poprzez umieszczenie odniesienia do tego arkusza na fakturze lub w innym dokumencie handlowym;
- e) jeżeli faktura lub inny dokument handlowy zawiera wiele stron, wszystkie strony należy ponumerować oraz podać łączną liczbę stron; osobny arkusz zawierający oświadczenie o pochodzeniu może zawierać odniesienie do tej faktury lub innego dokumentu handlowego;
- f) oświadczenie o pochodzeniu można sporządzić na etykiecie na stałe dołączonej do faktury lub innego dokumentu handlowego, o ile nie ma wątpliwości co do tego, że etykieta została dołączona przez eksportera;

- g) dla większej pewności należy wyjaśnić, że o ile oświadczenie o pochodzeniu musi być sporządzone przez eksportera i eksporter ponosi odpowiedzialność za podanie wystarczająco szczegółowych informacji umożliwiających identyfikację produktu pochodzącego, nie istnieje wymóg dotyczący tożsamości ani siedziby osoby wypełniającej fakturę lub inny dokument handlowy, o ile dokument umożliwia jednoznaczną identyfikację eksportera;
- h) jeżeli eksporter nie ma możliwości sporządzenia oświadczenia o pochodzeniu na fakturze lub w innym dokumencie handlowym, można wykorzystać fakturę lub inny dokument handlowy państwa trzeciego, na przykład w przypadku, gdy przesyłka zawierająca produkty pochodzące zostaje podzielona w państwie trzecim na warunkach określonych w art. 10.14;
- i) innymi dokumentami handlowymi mogą być na przykład towarzyszące dokumenty dostawy, faktura pro-forma lub wykaz opakowań.

2. Stosując art. 10.18 Strony nie mogą odrzucić wniosku o preferencyjne traktowanie taryfowe na podstawie niezgodności między oświadczeniem o pochodzeniu a dokumentami przedłożonymi urzędowi celnemu lub drobnych błędów w oświadczeniu o pochodzeniu, które nie budzą wątpliwości co do dokładności informacji zawartych w dokumentacji przywozowej i które nie wpływają na status pochodzenia produktów; takie niezgodności lub drobne błędy mogą obejmować:

- a) błędy pisarskie w opisie produktu, nazwisku lub nazwie lub adresie eksportera lub odbiorcy, lub numerze dokumentu handlowego;

- b) błędy w dodatkowych informacjach dotyczących eksportera lub odbiorcy takich jak numer telefonu, kod pocztowy lub adres e-mail;
- c) nieprawidłowe odniesienie do klasyfikacji taryfowej, chyba że wpływa na status pochodzenia lub preferencyjne traktowanie taryfowe produktu.

3. Wniosek o preferencyjne traktowanie taryfowe można jednak odrzucić na podstawie następujących błędów w oświadczeniu o pochodzeniu:

- a) nieprawidłowy numer referencyjny eksportera; oraz
- b) nieprawidłowy opis produktu lub nieprawidłowa klasyfikacja taryfowa, które wpływają na status pochodzenia lub preferencyjne traktowanie taryfowe produktu.

---

**WŁAŚCIWE ORGANY**

1. W przypadku Strony UE, jeżeli chodzi o jej właściwe organy, kompetencje w zakresie kontroli w kwestiach sanitarnych i fitosanitarnych są podzielone między odpowiednie organy państw członkowskich i Komisję Europejską. W związku z tym zastosowanie ma, co następuje:
  - a) w odniesieniu do wywozu do Chile odpowiednie organy państw członkowskich są odpowiedzialne za kontrolę warunków i wymogów produkcyjnych, włącznie z inspekcjami ustawowymi, oraz za wydawanie świadectw zdrowia, w tym dotyczących dobrostanu zwierząt, poświadczających zgodność z uzgodnionymi normami i wymogami;
  - b) w odniesieniu do przywozu z Chile odpowiednie organy państw członkowskich odpowiadają za kontrolę zgodności przywozu z warunkami Strony UE mającymi zastosowanie do przywozu; oraz
  - c) Komisja Europejska jest odpowiedzialna za całościową koordynację, inspekcję i audyty systemów kontroli oraz niezbędne działania legislacyjne w celu zapewnienia jednolitego stosowania norm i wymogów w ramach rynku wewnętrznego Unii Europejskiej.

2. W przypadku Chile Ministerstwo Rolnictwa, poprzez *Servicio Agrícola y Ganadero*, jest właściwym organem do administrowania wszystkimi wymogami związanymi z:

- a) środkami sanitarnymi i fitosanitarnymi stosowanymi w odniesieniu do przywozu i wywozu zwierząt lądowych, produktów pochodzenia zwierzęcego ze zwierząt lądowych, roślin, produktów roślinnych i innych produktów objętych środkami sanitarnymi i fitosanitarnymi;
- b) środkami sanitarnymi i fitosanitarnymi przyjętymi, aby ograniczyć ryzyko wprowadzenia do Chile chorób zwierząt lądowych i agrofagów roślin oraz aby nadzorować ich zwalczanie lub rozprzestrzenianie; oraz
- c) wydawaniem sanitarnych i fitosanitarnych certyfikatów eksportowych na produkty ze zwierząt lądowych i produkty roślinne.

3. Ministerstwo Zdrowia Chile jest właściwym organem w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności w odniesieniu do całej żywności, produkowanej w kraju lub przywożonej, przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także w zakresie certyfikacji dotyczącej bezpieczeństwa żywności przetworzonych produktów żywnościowych przeznaczonych do wywozu, z wyjątkiem produktów pochodzenia wodnego.

4. *Servicio Nacional de Pesca y Acuicultura* Ministerstwa Gospodarki Chile jest właściwym organem w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności w przypadku produktów pochodzenia wodnego przeznaczonych do wywozu oraz w zakresie wydawania odpowiednich świadectw urzędowych. Jest ono również odpowiedzialne za ochronę stanu zdrowia zwierząt wodnych, wydawanie świadectw sanitarnych zwierząt wodnych przeznaczonych na wywóz oraz za kontrolę przywozu zwierząt wodnych, przynęty i pokarmu, stosowanych w akwakulturze.

WYKAZ CHOROÓB ZWIERZĄT I AGROFAGÓW  
PODLEGAJĄCYCH OBOWIĄZKOWI ZGŁASZANIA,  
W ODNIESIENIU DO KTÓRYCH MOŻNA UZNAĆ SWOBODĘ REGIONALNĄ



**WYKAZ CHOROÓB ZWIERZĄT LĄDOWYCH I WODNYCH  
PODLEGAJĄCYCH OBOWIĄZKOWI ZGŁASZANIA,  
W ODNIESIENIU DO KTÓRYCH UZNANO STATUS STRONY  
I MOŻNA PODEJMOWAĆ DECYZJE DOTYCZĄCE REGIONALIZACJI**

Wszystkie choroby zwierząt wymienione w najnowszej wersji wykazu Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (WOAH), uwzględnione w Kodeksie zdrowia zwierząt lądowych w odniesieniu do zwierząt lądowych i wodnych.

WYKAZ AGROFAGÓW PODLEGAJĄCYCH OBOWIĄZKOWI ZGŁASZANIA,  
W ODNIESIENIU DO KTÓRYCH UZNANO STATUS STRONY  
I MOŻNA PODEJMOWAĆ DECYZJE DOTYCZĄCE REGIONALIZACJI

1. W odniesieniu do Strony UE:
  - a) agrofagi, których występowania nie stwierdzono w żadnej części Unii Europejskiej i które mają znaczenie dla całej Strony UE lub jej części, zgodnie z wykazem zawartym w części A załącznika II do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/2072<sup>1</sup>;
  - b) agrofagi, których występowanie stwierdzono w Unii Europejskiej i które mają znaczenie dla całej Strony UE, zgodnie z wykazem zawartym w części B załącznika II do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2019/2072; oraz
  - c) agrofagi, których występowanie stwierdzono w Unii Europejskiej i w odniesieniu do których ustanowiono obszary wolne od agrofaga lub strefy chronione, zgodnie z wykazem zawartym w załączniku III do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2019/2072.

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/2072 z dnia 28 listopada 2019 r. ustanawiające jednolite warunki wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin i uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 690/2008 oraz zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/2019 (Dz.U. UE L 319 z 10.12.2019, s. 1).

2. W odniesieniu do Chile:

- a) agrofagi, których występowania nie stwierdzono w żadnej części Chile, zgodnie z wykazem zawartym w art. 20 rezolucji nr 3080/2003 *Servicio Agrícola y Ganadero*<sup>1</sup>;
- b) agrofagi, których występowanie stwierdzono w Chile i które znajdują się pod urzędową kontrolą, zgodnie z wykazem zawartym w art. 21 rezolucji nr 3080/2003 *Servicio Agrícola y Ganadero* oraz
- c) agrofagi, których występowanie stwierdzono w Chile, które znajdują się pod urzędową kontrolą oraz dla których ustanowione zostały obszary wolne od agrofaga, zgodnie z wykazem zawartym w art. 6 i 7 rezolucji nr 3080/2003 *Servicio Agrícola y Ganadero*.

---

---

<sup>1</sup> *Resolución N° 3080 Exenta del Servicio Agrícola y Ganadero, que establece criterios de regionalización en relación a las plagas cuarentenarias para el territorio de Chile (Diario Oficial 7 de noviembre de 2003)* (rezolucja nr 3080 *Servicio Agrícola y Ganadero* ustanawiająca kryteria regionalizacji w odniesieniu do agrofagów kwarantannowych na terytorium Chile (Dziennik Ustaw z dnia 7 listopada 2003 r.)).

**REGIONALIZACJA I PODZIAŁ NA STREFY**

1. Podstawę uznania decyzji o statusie i regionalizacji w odniesieniu do chorób zwierząt lądowych i wodnych stanowi:
  - a) choroby zwierząt:
    - (i) podstawę uznania statusu Strony lub regionu Strony w odniesieniu do choroby zwierząt stanowi część „Uznawanie statusu wolnego od choroby/zakażenia państwa lub strefy oraz systemu nadzoru epidemiologicznego” Kodeksu zdrowia zwierząt lądowych WOAHA; oraz
    - (ii) podstawą uznania decyzji o regionalizacji dotyczących chorób zwierząt jest „podział na strefy i regionalizacja” Kodeksu zdrowia zwierząt lądowych WOAHA; oraz
  - b) choroby zwierząt wodnych: podstawą uznania decyzji o regionalizacji dotyczących chorób akwakultury jest Międzynarodowy Kodeks Zdrowia Środowiska Wodnego WOAHA.

2. Kryteria ustanowienia regionu wolnego od niektórych agrofagów, zgodnie z art. 13.7 ust. 2, muszą być zgodne z:

- a) międzynarodowym standardem dla środków fitosanitarnych FAO nr 4 „Wymagania dotyczące ustanawiania obszarów wolnych od agrofaga” oraz odpowiednimi definicjami międzynarodowego standardu dla środków fitosanitarnych FAO nr 5 „Glosariusz terminów fitosanitarnych”; lub
- b) art. 32 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031<sup>1</sup>.

3. Kryteria uznania szczególnego statusu terytorium lub regionu Strony w odniesieniu do określonej choroby zwierząt:

- a) w przypadku gdy Strona dokonująca przywozu uzna, że jej terytorium lub jego część jest wolna od choroby zwierząt innej niż choroby wymienione w najnowszej wersji wykazu WOAHA, przedstawia ona Stronie dokonującej wywozu odpowiednie dokumenty uzupełniające, określające w szczególności następujące kryteria:
  - (i) charakter choroby oraz historię jej występowania na swoim terytorium;
  - (ii) wyniki testów nadzoru, oparte na badaniach serologicznych, mikrobiologicznych, patologicznych lub epidemiologicznych oraz na fakcie, że choroba musi podlegać zgłoszeniu właściwym organom;

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013, (UE) nr 652/2014 i (UE) nr 1143/2014 oraz uchylające dyrektywy Rady 69/464/EWG, 74/647/EWG, 93/85/EWG, 98/57/WE, 2000/29/WE, 2006/91/WE i 2007/33/WE (Dz.U. UE L 317 z 23.11.2016, s. 4).

- (iii) okres, w którym przeprowadzano kontrole;
  - (iv) w stosownych przypadkach, przedział czasu, w którym zakazano szczepień przeciwko tej chorobie oraz odnośny obszar geograficzny; oraz
  - (v) postępowanie dotyczące weryfikacji braku choroby;
- b) jeżeli Strona dokonująca przywozu wymaga dodatkowych gwarancji – ogólnych lub szczególnych – zgodnie z art. 13.6 ust. 1 lit. c), gwarancje te nie mogą wykraczać poza zakres gwarancji, jakie stosuje ta Strona dokonująca przywozu; oraz
- c) Strona powiadamia drugą Stronę o wszelkich zmianach kryteriów określonych w lit. a) niniejszego punktu, które dotyczą choroby; w następstwie takiego powiadomienia wszelkie dodatkowe gwarancje ustanowione przez Stronę dokonującą przywozu zgodnie z lit. b) niniejszego punktu mogą zostać zmienione lub cofnięte.
-

**WARUNKI I PROCEDURA ZATWIERDZANIA  
ZAKŁADÓW W ODNIESIENIU DO PRZYWOZU ZWIERZĄT,  
PRODUKTÓW ZWIERZĘCYCH, PRODUKTÓW POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO  
I PRODUKTÓW UBOCZNYCH POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO**

1. Strona dokonująca przywozu może wymagać zatwierdzenia zakładów Strony dokonującej wywozu w odniesieniu do przywozu zwierząt, produktów zwierzęcych, produktów pochodzenia zwierzęcego i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego.
2. Strona dokonująca przywozu zatwierdza zakłady Strony dokonującej wywozu na podstawie odpowiednich gwarancji przewidzianych przez Stronę dokonującą wywozu bez wcześniejszej weryfikacji poszczególnych zakładów przez Stronę dokonującą przywozu.
3. Strona dokonująca przywozu stosuje procedurę zatwierdzenia wobec wszystkich kategorii zakładów zajmujących się zwierzętami, produktami zwierzęcymi, produktami pochodzenia zwierzęcego i produktami ubocznymi pochodzenia zwierzęcego.
4. Strona dokonująca przywozu sporządza wykazy zatwierdzonych zakładów i podaje je do publicznej wiadomości. Wprowadza zmiany w takich wykazach lub uzupełnia je, aby uwzględnić nowe zastosowania i otrzymane gwarancje.

5. Zatwierdzenie podlega następującym warunkom i procedurze:
- a) Strona dokonująca przywozu zatwierdziła przywóz danego produktu pochodzenia zwierzęcego ze Strony dokonującej wywozu oraz ustanowiono odpowiednie warunki przywozu i wymogi w zakresie certyfikacji w odniesieniu do odnośnych produktów;
  - b) właściwy organ Strony dokonującej wywozu udzielił Stronie dokonującej przywozu zadowolających gwarancji, że przedsiębiorstwa umieszczone w jego wykazie lub wykazach spełniają odpowiednie wymogi zdrowotne Strony dokonującej przywozu oraz urzędowo zatwierdził zakłady umieszczone w wykazie do wywozu do Strony dokonującej przywozu;
  - c) właściwy organ Strony dokonującej wywozu jest uprawniony do zawieszenia działalności związanej z wywozem do Strony dokonującej przywozu z zakładu, dla którego organ ten udzielił gwarancji, w przypadku niezgodności z tymi gwarancjami; oraz
  - d) przeprowadzona przez Stronę dokonującą przywozu zgodnie z art. 13.11 weryfikacja może być częścią procedury zatwierdzania i może dotyczyć następujących kwestii:
    - (i) struktura i organizacja właściwego organu odpowiedzialnego za zatwierdzanie zakładu, a także uprawnienia tego właściwego organu oraz gwarancje, jakich jest w stanie udzielić w odniesieniu do wprowadzenia w życie przepisów Strony dokonującej przywozu;



(ii) inspekcje na miejscu reprezentatywnej liczby przedsiębiorstw figurujących w wykazie lub wykazach przedstawionych przez Stronę dokonującą wywozu; lub

(iii) w przypadku Strony UE – poszczególnych państw członkowskich.

6. W oparciu o wyniki weryfikacji przewidziane w pkt 5 lit. d), Strona dokonująca przywozu może zmienić istniejący wykaz zakładów.

---

**PROCES USTALANIA RÓWNOWAŻNOŚCI**

1. Zastosowanie mają następujące zasady ustalania równoważności:
  - a) Strony mogą ustalić równoważność w odniesieniu do pojedynczego środka lub grupy środków lub systemów związanych ze zwierzętami, produktami pochodzenia zwierzęcego, roślinami, produktami roślinnymi i innymi produktami objętymi środkami sanitarnymi lub fitosanitarnymi;
  - b) rozważanie ustalenia równoważności nie może być powodem zakłócenia lub zawieszenia handlu zwierzętami, produktami pochodzenia zwierzęcego, roślinami, produktami roślinnymi i innymi produktami objętymi środkami sanitarnymi lub fitosanitarnymi;
  - c) ustalanie równoważności środków jest interaktywnym procesem między Stroną dokonującą wywozu i Stroną dokonującą przywozu obejmującym obiektywne wykazanie równoważności poszczególnych środków przez Stronę dokonującą wywozu oraz obiektywną ocenę tego wykazania w celu ewentualnego uznania równoważności przez Stronę dokonującą przywozu; oraz
  - d) ostateczne uznanie równoważności odpowiednich środków Strony dokonującej wywozu należy wyłącznie do Strony dokonującej przywozu.

2. W odniesieniu do rozpoczęcia procesu ustalania równoważności zastosowanie mają następujące warunki wstępne:

- a) Strona dokonująca wywozu nie rozpoczyna procesu ustalania równoważności, jeżeli Strona dokonująca przywozu nie zatwierdziła przywozu zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego, roślin, produktów roślinnych i innych produktów objętych środkami sanitarnymi lub fitosanitarnymi, w odniesieniu do których wnioskuje się o uznanie równoważności; zezwolenie jest uzależnione od statusu zdrowia zwierząt lub obecności agrofagów, przepisów ustawowych i wykonawczych oraz skuteczności systemu inspekcji i nadzoru dotyczącego zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego, roślin, produktów roślinnych i innych produktów objętych środkami sanitarnymi lub fitosanitarnymi na terytorium Strony dokonującej wywozu; należy wziąć pod uwagę przepisy ustawowe i wykonawcze mające zastosowanie do danego sektora, a także strukturę właściwego organu Strony dokonującej wywozu, jego łańcuch dowodzenia, uprawnienia, procedury operacyjne i zasoby oraz wyniki właściwych organów w odniesieniu do systemów inspekcji i nadzoru, w tym poziomu ich egzekwowania w odniesieniu do zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego, roślin, produktów roślinnych i innych produktów objętych środkami sanitarnymi lub fitosanitarnymi oraz regularność i szybkość przekazywania informacji Stronie dokonującej przywozu w przypadku wykrytych zagrożeń; proces ustalania równoważności może być poparty dokumentacją, weryfikacją oraz udokumentowanymi wcześniejszymi doświadczeniami;
- b) Strony rozpoczynają proces ustalania równoważności w oparciu o priorytety ustanowione w dodatku 13-E-1; oraz
- c) Strona dokonująca wywozu rozpoczyna proces wyłącznie w przypadku, gdy żadne środki ochronne nałożone przez Stronę dokonującą przywozu nie mają zastosowania do Strony dokonującej wywozu w odniesieniu do odnośnych zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego, roślin, produktów roślinnych i innych produktów objętych środkami sanitarnymi lub fitosanitarnymi.

3. W odniesieniu do procesu ustalania równoważności zastosowanie mają następujące zasady:
- a) Strona dokonująca wywozu przedkłada Stronie dokonującej przywozu wniosek o uznanie równoważności pojedynczego środka lub grupy środków lub systemów mających zastosowanie do zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego, roślin, produktów roślinnych i innych produktów objętych środkami sanitarnymi lub fitosanitarnymi;
  - b) wniosek Strony dokonującej wywozu zawiera:
    - (i) wyjaśnienie znaczenia handlu zwierzętami, produktami pochodzenia zwierzęcego, roślinami, produktami roślinnymi i innymi produktami objętymi środkami sanitarnymi lub fitosanitarnymi, w odniesieniu do których wnioskuje się o uznanie równoważności;
    - (ii) określenie wszystkich środków stanowiących warunki przywozu mających zastosowanie do zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego, roślin, produktów roślinnych i innych produktów objętych środkami sanitarnymi lub fitosanitarnymi Strony dokonującej przywozu, których Strona dokonująca wywozu może przestrzegać; oraz
    - (iii) określenie wszystkich środków stanowiących warunki przywozu mających zastosowanie do zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego, roślin, produktów roślinnych i innych produktów objętych środkami sanitarnymi lub fitosanitarnymi Strony dokonującej przywozu, w odniesieniu do których Strona dokonująca wywozu wnioskuje o uznanie równoważności;

- c) Strona dokonująca wywozu wykazuje Stronie dokonującej przywozu w sposób obiektywny, zgodnie z pkt 4, że środek, który określiła, jest równoważny warunkom przywozu w odniesieniu do tego towaru;
- d) Strona dokonująca przywozu dokonuje obiektywnej oceny, zgodnie z pkt 4, wykazania równoważności przez Stronę dokonującą wywozu;
- e) Strona dokonująca przywozu ustala, czy równoważność została osiągnięta czy nie; oraz
- f) Strona dokonująca przywozu przekazuje Stronie dokonującej wywozu wszelkie wyjaśnienia i dane uzupełniające, dotyczące jej ustaleń i decyzji, na wniosek Strony dokonującej wywozu.

4. W odniesieniu do określania równoważności przez Stronę dokonującą wywozu oraz jej oceny przez Stronę dokonującą przywozu zastosowanie mają następujące zasady:

- a) Strona dokonująca wywozu wykazuje w sposób obiektywny równoważność środka Strony dokonującej przywozu określonego zgodnie z pkt 3 lit. b) ppkt (ii); w stosownych przypadkach równoważność zostaje obiektywnie wykazana dla każdego planu lub programu, wymaganego przez Stronę dokonującą przywozu, jako warunek dopuszczenia do przywozu, na przykład plan w zakresie kontroli pozostałości substancji chemicznych; oraz
- b) Strony, w możliwym zakresie, opierają obiektywne wykazanie i ocenę na:
  - (i) uznanych normach międzynarodowych;
  - (ii) normach opartych na właściwych dowodach naukowych;

- (iii) ocenie ryzyka;
- (iv) obiektywnych wcześniej udokumentowanych doświadczeniach;
- (v) statusie prawnym lub poziomie statusu administracyjnego środków; lub
- (vi) poziomie realizacji i wykonania, który jest uzależniony w szczególności od:
  - A) wyników programów nadzoru i monitorowania;
  - B) wyników weryfikacji przeprowadzonej przez Stronę dokonującą wywozu;
  - C) wyników analizy przy użyciu uznanych metod analizy;
  - D) wyników weryfikacji i kontroli przywozu prowadzonych przez Stronę dokonującą przywozu;
  - E) postępowania właściwych organów Strony dokonującej wywozu; oraz
  - F) wcześniejszych doświadczeń.

5. Jeżeli w następstwie oceny wykazania równoważności Strona dokonująca przywozu ustali, że równoważność nie została osiągnięta, przekazuje Stronie dokonującej wywozu wyjaśnienie.

SEKTORY LUB PODSEKTORY PRIORYTETOWE,  
W ODNIESIENIU DO KTÓRYCH MOŻNA UZNAĆ RÓWNOWAŻNOŚĆ

Podkomitet, o którym mowa w art. 13.16, może zalecić zmianę niniejszego dodatku przez Wspólną Radę zgodnie z art. 13.8 ust. 5.

---

WYTYCZNE DOTYCZĄCE PRZEPROWADZANIA WERYFIKACJI

1. Do celów niniejszego załącznika:
  - a) „podmiot audytu” oznacza Stronę podlegającą weryfikacji; oraz
  - b) „audytor” oznacza Stronę, która przeprowadza weryfikację.
2. Do weryfikacji zastosowanie mają następujące zasady ogólne:
  - a) Strona może przeprowadzać weryfikacje na podstawie audytów lub kontroli na miejscu;
  - b) weryfikacje przeprowadzane są we współpracy między audytorem a podmiotem audytu zgodnie z niniejszym załącznikiem;
  - c) audytor opracowuje zasady weryfikacji w celu sprawdzenia skuteczności kontroli przeprowadzanych przez podmiot audytu, a nie odrzucania poszczególnych zwierząt, grup zwierząt, przesyłek przedsiębiorstw spożywczych lub pojedynczych części zamówienia zawierających rośliny lub produkty roślinne;
  - d) w przypadku gdy w wyniku weryfikacji ujawnione zostanie poważne ryzyko dla zdrowia ludzi, zwierząt lub człowieka, podmiot audytu natychmiast podejmuje działania naprawcze;



- e) weryfikacja może obejmować analizę odpowiednich przepisów, metody wykonywania, oceny wyników, poziomu zgodności i późniejszych działań korygujących;
- f) Strona uzależnia częstotliwość weryfikacji od wyników; niski poziom uzyskanych wyników skutkuje zwiększeniem częstotliwości weryfikacji; niezadowolające wyniki muszą zostać poprawione przez podmiot audytu, tak aby spełnić oczekiwania audytora; oraz
- g) Strona prowadzi weryfikacje oraz podejmuje decyzje w oparciu o nie w sposób przejrzysty i spójny.

3. Audytor przygotowuje plan, najlepiej zgodny z uznanymi międzynarodowymi normami, obejmujący następujące elementy:

- a) przedmiot i zakres weryfikacji;
- b) datę i miejsce weryfikacji, wraz z harmonogramem, obejmującym również kwestię sprawozdania końcowego;
- c) język lub języki, w których prowadzona będzie weryfikacja i w których sporządzane będzie sprawozdanie;
- d) tożsamość audytora lub audytorów, w tym osoby kierującej weryfikacją, jeśli prowadzona jest przez zespół audytorów; specjalistyczne umiejętności zawodowe audytorów mogą być wymagane w celu prowadzenia specjalistycznych weryfikacji programów i systemów;

- e) harmonogram, odpowiednio, spotkań z urzędnikami oraz wizyt na terenie zakładów lub przedsiębiorstw; audytor nie ma obowiązku podawać z wyprzedzeniem nazw zakładów lub przedsiębiorstw, w których odbędą się wizyty;
- f) audytor musi przestrzegać tajemnicy handlowej, z zastrzeżeniem postanowień dotyczących wolności informacji, i unikać wszelkich konfliktów interesów; oraz
- g) audytor musi przestrzegać zasad regulujących bezpieczeństwo i higienę pracowników, oraz praw podmiotu gospodarczego; audytor zapewnia przedstawicielom podmiotu audytu możliwość przeprowadzenia wcześniejszego przeglądu planu.

4. Następujące zasady mają zastosowanie do działań podejmowanych przez podmiot audytu, w celu ułatwienia weryfikacji:

- a) podmiot audytu współpracuje w pełni z audytorem oraz wyznacza personel odpowiedzialny za tę współpracę; współpraca może obejmować między innymi:
  - (i) dostęp do wszystkich istotnych regulacji i norm, programów zapewniania zgodności oraz odpowiednich rejestrów i dokumentów;
  - (ii) dostęp do sprawozdań dotyczących audytu i inspekcji;
  - (iii) dostęp do dokumentacji dotyczącej działań naprawczych i sankcji; oraz

- (iv) wstęp na teren zakładu; oraz
  - b) podmiot audytu prowadzi udokumentowany program w celu wykazania audytorowi, że normy są spełniane w sposób spójny i jednolity.
5. Do weryfikacji zastosowanie mają następujące procedury i zasady:
- a) przedstawiciele Stron organizują spotkanie otwierające, podczas którego audytor dokonuje przeglądu planu weryfikacji oraz potwierdza dostępność odpowiednich zasobów, dokumentacji i wszelkich innych niezbędnych instrumentów na potrzeby przeprowadzenia weryfikacji;
  - b) przegląd dokumentów może obejmować przegląd:
    - (i) dokumentów i rejestrów, o których mowa w lit. a);
    - (ii) struktury i uprawnień podmiotu audytu;
    - (iii) wszelkich odpowiednich zmian systemów inspekcji i certyfikacji wprowadzonych po wejściu w życie niniejszej Umowy lub po poprzedniej weryfikacji;
    - (iv) wdrożenia systemu inspekcji i certyfikacji w odniesieniu do zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego, roślin lub produktów roślinnych; oraz

- (v) odpowiednich rejestrów i dokumentów dotyczących inspekcji i certyfikacji;
- c) do kontroli na miejscu zastosowanie mają następujące zasady:
- (i) decyzja o włączeniu kontroli wyrywkowej opiera się na ocenie ryzyka, z uwzględnieniem takich czynników jak zwierzęta, produkty zwierzęce, rośliny lub produkty roślinne, historia zgodności z wymogami określonymi przez sektor przemysłowy lub kraj wywozu, wielkość produkcji oraz ilość produktu przywożonego lub wywożonego, zmiany w infrastrukturze i krajowe systemy inspekcji i certyfikacji; oraz
  - (ii) kontrole na miejscu mogą obejmować wizyty w przedsiębiorstwach produkcyjnych, miejscach obróbki i przechowywania żywności oraz w laboratoriach w celu sprawdzenia zgodności z informacjami zawartymi w dokumentacji określonej w lit. a); oraz
- d) jeśli czynności po przeprowadzeniu weryfikacji są prowadzone w celu zweryfikowania uzupełnienia braków, może wystarczyć zweryfikowanie wyłącznie tych punktów, co do których uznano, że wymagają korekty.

6. Strony – w największym możliwym zakresie – standaryzują formularze zgłaszania wyników i wniosków z audytu, aby osiągnąć bardziej jednolitą, przejrzystą i skuteczną weryfikację. Dokumenty robocze mogą zawierać listę elementów podlegających weryfikacji, które mogą obejmować:

- a) przepisy;
- b) strukturę i działanie służby kontroli i certyfikacji;

- c) szczegóły dotyczące zakładów i ich procedur roboczych, statystyki zdrowia, plany i wyniki kontroli wrywkowych;
- d) działania i procedury w zakresie zapewniania zgodności;
- e) sprawozdania i procedury składania skarg; oraz
- f) programy szkoleń.

7. Przedstawiciele Stron, w tym – w stosownych przypadkach – urzędnicy odpowiedzialni za krajowe programy inspekcji i certyfikacji, biorą udział w spotkaniu zamykającym. W trakcie tego spotkania audytor przedstawia wyniki weryfikacji w jasny i spójny sposób, tak aby podmiot audytu jednoznacznie zrozumiał wnioski z audytu. Podmiot audytu sporządza plan działania na potrzeby uzupełnienia wszelkich ujawnionych braków, najlepiej wraz z docelowymi datami zakończenia działań.

8. W terminie 20 dni roboczych projekt sprawozdania z weryfikacji przekazuje się podmiotowi audytu, który ma 25 dni roboczych, aby przedstawić uwagi na temat projektu sprawozdania. Uwagi zgłoszone przez podmiot audytu są dołączone oraz, w stosownych przypadkach, włączone do sprawozdania końcowego. Jednakże w przypadku gdy w trakcie weryfikacji wykryto znaczące ryzyko dla zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin, podmiot audytu zostaje poinformowany o tym najszybciej, jak to możliwe, a w każdym przypadku w terminie 10 dni roboczych od zakończenia weryfikacji.

---

**KONTROLE PRZYWOZU I OPŁATY ZA INSPEKCJE**

1. Do kontroli przywozu zastosowanie mają następujące zasady:
  - a) kontrole przywozu polegają na kontroli dokumentów, kontroli tożsamości i kontroli bezpośredniej;
  - b) w kwestii zwierząt i produktów zwierzęcych, kontrole bezpośrednie i ich częstotliwość oparte są na ryzyku związanym z przywozem;
  - c) przy przeprowadzaniu kontroli do celów zdrowia roślin Strona dokonująca przywozu zapewnia, aby rośliny, produkty roślinne i inne towary oraz ich opakowania były poddane starannej, urzędowej inspekcji, w całości albo przy pomocy próby reprezentatywnej oraz aby, jeżeli to konieczne, pojazdy przewożące były poddawane starannej, urzędowej inspekcji, w celu upewnienia się – w stopniu, w jakim można to ustalić – że nie są one zakażone przez agrofagi; oraz
  - d) w przypadku gdy kontrole ujawnią brak zgodności z odpowiednimi normami lub wymogami, Strona dokonująca przywozu wprowadza urzędowe środki proporcjonalne do stwierdzonego ryzyka; w każdym przypadku, gdy to możliwe, importer lub jego przedstawiciel musi mieć dostęp do przesyłki oraz możliwość dostarczenia wszelkich istotnych informacji w celu udzielenia pomocy Stronie dokonującej przywozu w podjęciu ostatecznej decyzji dotyczącej przesyłki; taka decyzja musi być proporcjonalna do występującego ryzyka.

2. Kontrole bezpośrednie przeprowadzane są z następującą częstotliwością:

a) w odniesieniu do zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego:

(i) w przypadku przywozu do Strony UE:

Rodzaj kontroli na granicy	Częstotliwość
1. Kontrola dokumentacji	100 %
2. Kontrola identyfikacyjna	100 %
3. Kontrole bezpośrednie	
Zwierzęta żywe	100 %
Produkty kategorii I	20 %
– Świeże mięso, włącznie z podrobami, oraz produkty pochodzące od gatunków bydła, owiec, kóz, świń i zwierząt koniowatych określone w rozporządzeniu (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady <sup>1</sup>	
– Produkty rybne w hermetycznie zamkniętych pojemnikach mających na celu utrzymanie ich w temperaturze otoczenia, ryby świeże i mrożone i suszone lub solone produkty rybołówstwa	
– Całe jaja	
– Smalec i wytopione tłuszcze	
– Ostonki zwierzęce	
– Jaja wylęgowe	

<sup>1</sup> Rozporządzenie (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz.U. UE L 139 z 30.4.2004, s. 55).

Rodzaj kontroli na granicy	Częstotliwość
<p>Produkty kategorii II</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Mięso drobiowe i drobiowe produkty mięsne</li> <li>– Mięso królicze, dziczyzna (mięso zwierząt łownych/mięso zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych) i produkty z nich</li> <li>– Mleko i przetwory mleczne przeznaczone do spożycia przez ludzi</li> <li>– Produkty jajeczne</li> <li>– Przetworzone białko zwierzęce do spożycia przez ludzi</li> <li>– Inne produkty rybołówstwa niż wspomniane w grupie 20 %</li> <li>– Małże</li> <li>– Miód</li> </ul>	<p>50 %</p>
<p>Produkty kategorii III</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Nasienie</li> <li>– Zarodki</li> <li>– Obornik</li> <li>– Mleko i przetwory mleczne (nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi)</li> <li>– Żelatyna</li> <li>– Żabie udka i ślimaki</li> <li>– Kości i produkty kostne</li> <li>– Skóry i skórki</li> <li>– Szczeciny, wełna, włosy i pióra</li> <li>– Rogi i produkty z rogów, kopyta i produkty z kopyt</li> <li>– Produkty pszczele</li> <li>– Trofea myśliwskie</li> <li>– Przetworzona karma dla zwierząt domowych</li> <li>– Surowiec do produkcji karmy dla zwierząt domowych</li> <li>– Surowiec, krew, produkty z krwi, gruczoły i organy do użytku farmaceutycznego lub technicznego</li> <li>– Siano i słoma</li> <li>– Patogeny</li> <li>– Przetworzone białko zwierzęce (w opakowaniach)</li> </ul>	<p>minimum 1 % maksimum 10 %</p>



Rodzaj kontroli na granicy	Częstotliwość
Przetworzone białko zwierzęce nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi (luzem)	100 % w przypadku pierwszych sześciu przesyłek (rozporządzenie Komisji (UE) nr 142/2011) <sup>1</sup> , a następnie 20 %

(ii) w przypadku przywozu do Chile:

Rodzaj kontroli na granicy	Częstotliwość
1. Kontrola dokumentacji	100 %
2. Kontrola identyfikacyjna	100 %
3. Kontrole bezpośrednie	
4. Zwierzęta żywe	100 %
Produkty kategorii 1	50 %
– Świeże mięso z bydła	
(Kontrola bezpośrednia po przywozie skutkująca ustaleniem = następne 10 przesyłek).	100 %
Produkty kategorii 2	20 %
– Świeże mięso z drobiu, owiec, kóz, świń, koni i z gatunków dzikich	
– Mięso gadów i płazów	
– Mięso przetworzone (wołowe, wieprzowe, drobiowe)	
– Mleko i produkty mleczne	
– Miód	
– Całe jaja	

<sup>1</sup> Rozporządzenie Komisji (UE) nr 142/2011 z dnia 25 lutego 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, oraz w sprawie wykonania dyrektywy Rady 97/78/WE w odniesieniu do niektórych próbek i przedmiotów zwolnionych z kontroli weterynaryjnych na granicach w myśl tej dyrektywy (Dz.U. UE L 54 z 26.2.2011, s. 1).

Rodzaj kontroli na granicy	Częstotliwość
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Jelita</li> <li>- Podroby</li> <li>- Ścięgna, chrząstki, bydlęce filary przepony</li> <li>- Nasienie i zarodki</li> <li>- Mączka z piór, mączka z muszli, mączka mięsno-kostna</li> <li>- Oleje i przynęty</li> <li>- Produkty z krwi</li> <li>- Ekstrakt mięsa, ekstrakt z gruczołów</li> </ul> <p>(Kontrola bezpośrednia po przywozie skutkująca ustaleniem = następane 10 przesyłek).</p>	50 %
<p>Produkty kategorii 3</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Mięso kangurów</li> <li>- Mięso gadów</li> <li>- Mięso puszkowane i produkty mięsne w puszkach</li> <li>- Guano ptaków morskich</li> <li>- Pióra, włosie, szczecina i grzywy</li> <li>- Kolagen, żelatyna</li> <li>- Krew, surowica, osocze na użytek <i>in vitro</i></li> <li>- Posiłki gotowe</li> <li>- Żółc i pożywki</li> <li>- Wosk pszczeli</li> <li>- Skóry różnych gatunków</li> <li>- Mleczko pszczele i propolis</li> <li>- Ekstrakt mięsa</li> <li>- Wełna, z wyłączeniem wełny przetworzonej</li> </ul>	<p>minimum 1 % maksimum 10 %</p>

Rodzaj kontroli na granicy	Częstotliwość
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Boczek, tłuszcze, jadalne skórki wieprzowe</li> <li>- Krew, surowica i osocze zwierząt na użytek <i>in vitro</i></li> <li>- Ścięgna i chrząstki</li> <li>- Tłuszcz zwierzęcy (boczek, skóra jadalna)</li> <li>- Jerky</li> <li>- Trofea i zwierzęta wypchane</li> <li>- Skóry garbowane, półgarbowane, w stanie „wet-blue” i piklowane</li> <li>- Przetworzona, barwiona i czesana wełna</li> <li>- Zbilansowana karma dla zwierząt domowych</li> </ul> <p>(Kontrola bezpośrednia po przywozie skutkująca ustaleniem = następne 10 przesyłek).</p>	20 %

b) w odniesieniu do roślin i produktów roślinnych:

(i) w przypadku przywozu do Strony UE w odniesieniu do roślin, produktów roślinnych i innych towarów wymienionych w załączniku XI do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/2072<sup>1</sup>:

Rodzaj kontroli na granicy	Częstotliwość
1. Kontrola dokumentacji	100 %
2. Kontrola identyfikacyjna	100 %
3. Kontrole bezpośrednie	Rośliny, produkty roślinne i inne towary oraz ich opakowania muszą być poddane starannej, urzędowej inspekcji, w całości albo przy pomocy próby reprezentatywnej; w stosownych przypadkach pojazdy przewożące je poddaje się starannej, urzędowej inspekcji, w celu upewnienia się – w stopniu, w jakim można to ustalić – że nie są one zakażone przez agrofagi;

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/2072 z dnia 28 listopada 2019 r. ustanawiające jednolite warunki wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin i uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 690/2008 oraz zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/2019 (Dz.U. UE L 319 z 10.12.2019, s. 1).

(ii) w przypadku przywozu do Chile:

A) kontrole dokumentacji dotyczą inspekcji wszystkich dokumentów związanych z przesyłką w celu ustalenia zgodności ze świadectwem fitosanitarnym;

B) kontrole bezpośrednie:

B.1) weryfikacja bezpośrednia dotyczy inspekcji przesyłek w celu ustalenia stopnia uprzemysłowienia lub przekształcenia, na przykład czy produkt jest zamrożony, suszony, zapiekany itp.;

B.2) kontrola fitosanitarna polega na urzędowym wzrokowym sprawdzeniu roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów regulowanych w celu ustalenia ewentualnej obecności agrofagów lub ustalenia zgodności z przepisami fitosanitarnymi;

C) przyjmowanie dotyczy międzynarodowych przesyłek w celu ustalenia statusu fitosanitarnego.

Rodzaj kontroli na granicy	Częstotliwość
1. Kontrola dokumentacji	100 %
2. Kontrola identyfikacyjna	100 %
3. Kontrole bezpośrednie: – bezpośrednia weryfikacja – kontrola fitosanitarna	Rośliny, produkty roślinne i inne towary regulowane oraz ich opakowania muszą być poddane starannej, urzędowej inspekcji, w całości albo przy pomocy próby reprezentatywnej; w stosownych przypadkach pojazdy przewożące je poddaje się starannej, urzędowej inspekcji, w celu upewnienia się – w stopniu, w jakim można to ustalić – że nie są one zakażone przez agrofagi.
Rośliny, produkty roślinne i inne przedmioty regulowane stanowiące ryzyko fitosanitarne	Rodzaj kontroli na granicy
Nasiona, rośliny i części roślin na potrzeby rozmnażania, reprodukcji lub sadzenia.	Kontrola dokumentacji Kontrola identyfikacyjna Kontrola fitosanitarna
Organizmy i mikroorganizmy wykorzystywane w kontroli biologicznej, inkubatorach, organizmy i mikroorganizmy wykorzystywane do produkcji niektórych substancji lub do badań.	Kontrola dokumentacji Kontrola identyfikacyjna Kontrola fitosanitarna
Produkty roślinne:	
Materiał roślinny poddany jednemu lub wielu procesom przemysłowienia lub przekształcenia, które wiążą się z przekształceniem początkowych cech, który to materiał, co za tym idzie, nie może być bezpośrednio dotknięty przez agrofagi, ale może je przenosić lub zostać zainfekowany ze względu na warunki przechowywania.	Kontrola dokumentacji Kontrola identyfikacyjna Bezpośrednia weryfikacja

Rodzaj kontroli na granicy	Częstotliwość
Materiał roślinny, który pomimo poddania procesowi uprzemysłowienia może być zaatakowany przez agrofagi lub być ich siedliskiem.	Kontrola dokumentacji Kontrola identyfikacyjna Kontrola fitosanitarna
Świeże produkty roślinne przeznaczone do spożycia, bezpośrednio lub po przekształceniu, które mogą być zaatakowane przez agrofagi lub być ich siedliskiem.	Kontrola dokumentacji Kontrola identyfikacyjna Kontrola fitosanitarna
Inne przedmioty regulowane stanowiące ryzyko fitosanitarne	
Podłoża uprawowe	Kontrola dokumentacji Kontrola identyfikacyjna Kontrola fitosanitarna
Bionawozy	Kontrola dokumentacji Kontrola identyfikacyjna Kontrola fitosanitarna
Przesyłki	Przyjmowanie
Drewniane materiały opakowaniowe	Kontrola fitosanitarna
Pojemniki	Kontrola fitosanitarna
Używane maszyny i pojazdy, które były wykorzystywane w rolnictwie lub leśnictwie	Kontrola dokumentacji Kontrola identyfikacyjna Kontrola fitosanitarna

CERTYFIKACJA

1. Zastosowanie mają następujące zasady certyfikacji:
  - a) w odniesieniu do certyfikacji roślin i produktów roślinnych oraz innych towarów właściwe organy wykonują art. 100 i 101 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031<sup>1</sup> oraz zasady ustanowione w międzynarodowym standardzie dla środków fitosanitarnych 7 FAO „system świadectw wywozowych” oraz międzynarodowym standardzie dla środków fitosanitarnych 12 „wytyczne dotyczące świadectw fitosanitarnych”;  
oraz
  - b) w odniesieniu do certyfikacji zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego:
    - (i) właściwe organy każdej ze Stron zapewniają, aby urzędnicy wydający świadectwa mieli wystarczającą wiedzę w zakresie przepisów weterynaryjnych w odniesieniu do zwierząt lub produktów zwierzęcych, które wymagają świadectwa, oraz, ogólnie, byli zorientowani w kwestii zasad, jakie należy stosować w celu sporządzania i wydawania świadectw, a także, jeżeli to konieczne, w kwestii charakteru i zakresu dochodzeń, prób lub badań, które należy przeprowadzić przed wydaniem świadectwa;

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013, (UE) nr 652/2014 i (UE) nr 1143/2014 oraz uchylające dyrektywy Rady 69/464/EWG, 74/647/EWG, 93/85/EWG, 98/57/WE, 2000/29/WE, 2006/91/WE i 2007/33/WE (Dz.U. UE L 317 z 23.11.2016, s. 4).



- (ii) urzędnicy wydający świadectwa nie mogą potwierdzać danych, o których nie mają osobistej wiedzy lub których nie można stwierdzić;
- (iii) urzędnicy wydający świadectwa nie mogą podpisywać pustych lub niekompletnych świadectw lub świadectw odnoszących się do zwierząt lub produktów zwierzęcych, których nie poddali inspekcji lub które uniknęły ich kontroli; w przypadku gdy świadectwo jest podpisane na podstawie innego świadectwa lub poświadczenia, urzędnik wydający świadectwo musi posiadać to świadectwo lub poświadczenie przed podpisaniem świadectwa;
- (iv) urzędnik wydający świadectwo może certyfikować dane, które zostały:
  - A) stwierdzone na podstawie lit. b) ppkt (i), (ii) i (iii) przez inną osobę do tego upoważnioną przez właściwy organ i działającą pod kontrolą tego organu, pod warunkiem że urzędnik wydający świadectwo może zweryfikować dokładność danych będących przedmiotem certyfikacji; lub
  - B) uzyskane w ramach programów monitorujących, przez odniesienie do oficjalnie uznanych systemów zapewniania jakości lub poprzez system nadzoru epidemiologicznego, które są zatwierdzone na podstawie przepisów weterynaryjnych;

- (v) właściwe organy każdej ze Stron podejmują wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia integralności certyfikacji; w szczególności zapewniają one, aby wyznaczeni przez nie urzędnicy wydający świadectwa:
  - A) posiadali status, który zapewnia ich bezstronność, i nie mieli bezpośredniego interesu komercyjnego związanego ze zwierzętami lub produktami, których dotyczą wydawane świadectwa lub z gospodarstwami lub zakładami, z których pochodzą; oraz
  - B) byli w pełni świadomi znaczenia treści każdego świadectwa, które podpisują;
- (vi) świadectwa muszą być sporządzane w sposób zapewniający powiązanie między świadectwem a przesyłką, co najmniej w języku zrozumiałym dla urzędników wydających świadectwa i co najmniej w jednym z języków urzędowych Strony dokonującej przywozu, określonych w pkt 3;
- (vii) każdy właściwy organ musi być w stanie powiązać świadectwa z odpowiednim urzędnikiem wydającym świadectwa oraz zapewnić, aby kopie wszystkich wydanych świadectw były dostępne przez okres ustalony przez taki właściwy organ;
- (viii) każda ze Stron wprowadza niezbędne kontrole i podejmuje środki kontroli niezbędne do zapobiegania wydawaniu fałszywych lub wprowadzających w błąd świadectw lub nieuczciwemu wystawianiu lub korzystaniu ze świadectw mających uchodzić za wydane do celów przepisów weterynaryjnych; oraz

(ix) bez uszczerbku dla procedur prawnych lub sankcji, właściwe organy przeprowadzają dochodzenia lub kontrole oraz podejmują odpowiednie środki w celu nałożenia kar za wszelkie fałszywe lub wprowadzające w błąd świadectwa, z którymi się spotykają; środki te mogą obejmować czasowe zawieszenie w obowiązkach urzędników wydających świadectwa do czasu zakończenia dochodzenia; w szczególności:

- A) jeżeli w trakcie kontroli zostanie stwierdzone, że urzędnik wydający świadectwa świadomie wydał fałszywe świadectwo, właściwy organ podejmuje wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia, w stopniu, w jakim jest to możliwe, aby urzędnik, którego to dotyczy, nie mógł ponownie popełnić takiego przestępstwa; oraz
- B) jeżeli w trakcie kontroli zostanie stwierdzone, że osoba fizyczna lub przedsiębiorstwo wykorzystali świadectwo urzędowe w nieuczciwy sposób lub wprowadzili do niego zmiany, właściwy organ podejmuje wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia, w stopniu, w jakim jest to możliwe, aby taka osoba fizyczna lub takie przedsiębiorstwo nie mogli ponownie popełnić takiego przestępstwa; takie środki mogą obejmować odmowę wydania urzędowego świadectwa danej osobie fizycznej lub przedsiębiorstwu.

2. W odniesieniu do świadectwa, o którym mowa w art. 13.9 ust. 5, poświadczenie zdrowia na świadectwie musi odzwierciedlać status równoważności danego produktu. Poświadczenie zdrowia potwierdza zgodność ze normami produkcji Strony dokonującej wywozu uznanymi za równoważne przez Stronę dokonującą przywozu.

3. W odniesieniu do świadectw zastosowanie mają następujące języki urzędowe:
- a) w przypadku przywozu do Strony UE:
- (i) w odniesieniu do roślin, produktów roślinnych i innych towarów świadectwo sporządza się w co najmniej jednym z języków urzędowych Unii Europejskiej i najlepiej w jednym z języków urzędowych państwa członkowskiego przeznaczenia;
  - (ii) w odniesieniu do zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego świadectwo zdrowia sporządza się w co najmniej jednym z języków urzędowych państwa członkowskiego przeznaczenia i w jednym z języków urzędowych państwa członkowskiego, na którego terytorium przeprowadzane są kontrole przywozu przewidziane w art. 13.12; oraz
- b) w przypadku przywozu do Chile świadectwo zdrowia sporządza się w języku hiszpańskim, lub w innym języku, w którym to przypadku należy przedstawić tłumaczenie na język hiszpański.
-

**WYKAZ TOWARÓW ENERGETYCZNYCH, SUROWCÓW i WĘGLOWODORÓW**

1. Wykaz towarów energetycznych według kodu HS:
  - a) paliwa stałe (kod HS 27.01, 27.02 i 27.04);
  - b) ropa naftowa (kod HS 27.09);
  - c) produkty ropopochodne (kod HS 27.10 i 27.13 – 27.15);
  - d) gaz ziemny, w tym skroplony gaz ziemny i gaz płynny (kod HS 27.11); oraz
  - e) energia elektryczna (kod HS 27.16).
  
2. Wykaz surowców według działu HS:

Dział	Pozycja
25	Sól; siarka; ziemie i kamienie; materiały gipsowe, wapno i cement
26	Rudy metali, żużel i popiół
27	Paliwa mineralne, oleje mineralne i produkty ich destylacji; substancje bitumiczne; woski mineralne
28	Chemikalia nieorganiczne; organiczne lub nieorganiczne związki metali szlachetnych, metali ziem rzadkich, pierwiastków promieniotwórczych lub izotopów

Dział	Pozycja
29	Chemikalia organiczne
71	Perły naturalne lub hodowlane, kamienie szlachetne lub półszlachetne, metale szlachetne, metale platerowane metalem szlachetnym i artykuły z nich, jednak z wyłączeniem pereł naturalnych lub hodowlanych, kamieni szlachetnych lub półszlachetnych
72	Żeliwo i stal
74	Miedź i artykuły z miedzi
75	Nikiel i artykuły z niklu
76	Aluminium i artykuły z aluminium
78	Ołów i artykuły z ołowiu
79	Cynk i artykuły z cynku
80	Cyna i artykuły z cyny
81	Pozostałe metale nieszlachetne; cermetale; artykuły z tych materiałów

3. Wykaz węglowodorów według kodu HS:

a) ropa naftowa (kod HS 27.09); oraz

b) gaz ziemny (kod HS 27.11).

WARUNKI USTALANIA CENY EKSPORTOWEJ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 15.5 UST. 2

1. Środek wprowadzany lub utrzymywany przez Chile zgodnie z art. 15.5 ust. 2 musi spełniać wszystkie następujące warunki:
    - a) nie prowadzi do ograniczenia wywozowego w odniesieniu do wywozu do Strony UE zgodnie z art. 9.11;
    - b) nie wpływa negatywnie na zdolność Strony UE do pozyskiwania surowców z Chile;
    - c) jeżeli surowiec dostarczany jest po cenie preferencyjnej do podmiotu gospodarczego w jakimkolwiek państwie trzecim, cenę taką natychmiast i bezwarunkowo przyznaje się podmiotom gospodarczym w podobnych sytuacjach na terytorium Strony UE; oraz
    - d) nie prowadzi do ceny preferencyjnej, która jest niższa niż najniższa cena wywozu tego samego towaru stosowana w okresie poprzednich 12 miesięcy.
  
  2. Zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Chile środek, o którym mowa w pkt 1, oraz sposób jego wdrożenia udostępnia się publicznie oraz – na wniosek Strony UE – Chile udostępnia Stronie UE szczegółowe i wiarygodne informacje na temat zakresu produktu, wielkości produkcji objętej środkiem, tego, czy miała miejsce sprzedaż krajowa po cenach preferencyjnych oraz ceny krajowej będącej wynikiem stosowania środka.
-

MIĘDZYNARODOWE ORGANIZACJE NORMALIZACYJNE  
UZNAWANE PRZEZ STRONY

1. Międzynarodowe Biuro Miar (BIPM);
2. Komisja Codex Alimentarius;
3. Organizacja Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO);
4. Międzynarodowa Rada ds. Harmonizacji Wymagań Technicznych dla Rejestracji Produktów Leczniczych Stosowanych u Ludzi (ICH);
5. Międzynarodowa Komisja Elektrotechniczna (IEC);
6. Międzynarodowa Organizacja Pracy (MOP);
7. Międzynarodowa Organizacja Morska (IMO);
8. Międzynarodowa Rada ds. Oliwy z Oliwek (IOC);



9. Międzynarodowa Organizacja ds. Winorośli i Wina (OIV);
  10. Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna (ISO);
  11. Międzynarodowa Organizacja Metrologii Prawnej (OIML);
  12. Międzynarodowy Związek Telekomunikacyjny (ITU);
  13. Podkomitet Ekspertów ONZ ds. Globalnie Zharmonizowanego Systemu Klasyfikacji i Oznakowania Chemikaliów (UN/SCEGHS);
  14. Światowy Związek Pocztowy (UPU);
  15. Światowe Forum na rzecz Harmonizacji Przepisów dotyczących Pojazdów (WP.29), działające w ramach Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ (EKG ONZ); oraz
  16. Światowa Organizacja Zdrowia Zwierząt (WOAH).
-

**OCENA ZGODNOŚCI - OBSZARY I SPECYFIKA**

1. Wykaz obszarów<sup>1</sup>:
  - a) aspekty bezpieczeństwa dotyczące urządzeń elektrycznych i elektronicznych zgodnie z definicją zawartą w pkt 2;
  - b) aspekty bezpieczeństwa dotyczące maszyn zgodnie z definicją zawartą w pkt 2;
  - c) kompatybilność elektromagnetyczna urządzeń zgodnie z definicją zawartą w pkt 2;
  - d) efektywność energetyczna, w tym wymogi dotyczące ekoprojektu;
  - e) ograniczenie stosowania niektórych substancji niebezpiecznych w urządzeniach elektrycznych i elektronicznych; oraz
  - f) urządzenia sanitarne.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy załącznik nie obejmuje całych statków powietrznych, statków, taboru kolejowego ani pojazdów silnikowych, a także specjalistycznych urządzeń morskich, kolejowych, lotniczych i samochodowych.

2. Do celów niniejszego załącznika:

- a) „kompatybilność elektromagnetyczna urządzeń” oznacza kompatybilność elektromagnetyczną (w kontekście zakłóceń i odporności) urządzeń, których prawidłowe działanie jest uzależnione od prądu lub pól elektromagnetycznych, oraz urządzeń służących do wytwarzania, przesyłu i pomiaru prądu, z wyjątkiem:
- (i) urządzeń przeznaczonych do użytku w atmosferze wybuchowej;
  - (ii) urządzeń przeznaczonych do użytku w celach radiologicznych lub medycznych;
  - (iii) części elektrycznych dźwigów osobowych i towarowych;
  - (iv) urządzeń radiowych wykorzystywanych przez krótkofalowców;
  - (v) przyrządów pomiarowych;
  - (vi) wag nieautomatycznych;
  - (vii) urządzeń, które są z założenia nieszkodliwe; oraz
  - (viii) specjalnie skonstruowanych zestawów do przeprowadzania badań, przeznaczonych wyłącznie do użytku w tym celu w jednostkach badawczo-rozwojowych;

- b) „efektywność energetyczna” oznacza stosunek uzyskanych wyników, usług, towarów lub energii do nakładów energii w produkcji, który ma wpływ na zużycie energii podczas użytkowania, a także w świetle efektywnej alokacji zasobów;
- c) „aspekty bezpieczeństwa dotyczące urządzeń elektrycznych i elektronicznych” oznaczają aspekty bezpieczeństwa dotyczące urządzeń innych niż maszyny, których prawidłowe działanie jest uzależnione od prądu, oraz urządzeń służących do wytwarzania, przesyłu i pomiaru prądu, które są przeznaczone do użytku przy napięciu od 50 V do 1 000 V w przypadku prądu przemiennego i od 75 V do 1 500 V w przypadku prądu stałego, a także urządzeń, które celowo emitują lub odbierają fale elektromagnetyczne o częstotliwościach niższych niż 3 000 GHz do celów radiokomunikacji lub radiolokacji, z wyjątkiem:
- (i) urządzeń przeznaczonych do użytku w atmosferze wybuchowej;
  - (ii) urządzeń przeznaczonych do użytku w celach radiologicznych lub medycznych;
  - (iii) części elektrycznych dźwigów osobowych i towarowych;
  - (iv) urządzeń radiowych wykorzystywanych przez krótkofalowców;
  - (v) liczników energii elektrycznej;
  - (vi) wtyczek i gniazd do użytku domowego;

(vii) urządzeń sterujących do ogrodzeń pod napięciem;

(viii) zabawek;

(ix) specjalnie skonstruowanych zestawów do przeprowadzania badań, przeznaczonych wyłącznie do użytku w tym celu w jednostkach badawczo-rozwojowych; lub

(x) wyrobów budowlanych do trwałego montażu w budynkach lub obiektach inżynierii lądowej i wodnej, których działanie ma wpływ na działanie budynku lub obiektów inżynierii lądowej i wodnej, takich jak kable, alarmy przeciwpożarowe czy drzwi elektryczne;

d) „aspekty bezpieczeństwa dotyczące maszyn” oznaczają aspekty bezpieczeństwa zespołu składającego się z co najmniej jednej części ruchomej, napędzanego przez układ napędowy wykorzystujący co najmniej jedno źródło energii, takie jak energia cieplna, elektryczna, pneumatyczna, hydrauliczna lub mechaniczna, skonstruowanego i sterowanego w taki sposób, aby funkcjonował jako integralna całość, z wyjątkiem maszyn wysokiego ryzyka, określonych przez każdą ze Stron.

e) „urządzenia sanitarne” oznaczają toalety, jacuzzi, zlewy kuchenne, pisuary, wanny, brodziki, bidety lub umywalki.

3. Zgodnie z art. 16.9 ust. 7 Wspólna Rada może zmienić wykaz obszarów zawarty w pkt 1 niniejszego załącznika.

4. Niezależnie od pkt 1 Strona może wprowadzić wymogi dotyczące obowiązkowych badań lub certyfikacji przez osobę trzecią w obszarach określonych w niniejszym załączniku w odniesieniu do produktów objętych zakresem niniejszego załącznika pod następującymi warunkami:

- a) istnieją przekonujące powody związane z ochroną zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, które uzasadniają wprowadzenie wszelkich takich wymogów;
- b) wprowadzenie wszelkich takich wymogów jest poparte uzasadnionymi informacjami technicznymi lub naukowymi dotyczącymi wyników tych produktów;
- c) wszelkie takie wymogi nie ograniczają handlu w większym stopniu niż jest to konieczne do osiągnięcia uzasadnionego celu przez daną Stronę, uwzględniając zagrożenia wynikające z nieosiągnięcia takiego celu; oraz
- d) Strona nie mogła racjonalnie przewidzieć potrzeby wprowadzenia takich wymogów z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy.

Przed wprowadzeniem jakiegokolwiek takiego wymogu Strona powiadamia drugą Stronę i w następstwie konsultacji uwzględnia uwagi drugiej Strony w najszerszym możliwym zakresie podczas opracowywania takich wymogów.

---

**DOTYCZĄCY POJAZDÓW SILNIKOWYCH ORAZ ICH WYPOSAŻENIA I CZĘŚCI**

1. Do celów niniejszego załącznika:
  - a) „porozumienie z 1958 r.” oznacza Porozumienie dotyczące przyjęcia jednolitych wymagań technicznych dla pojazdów kołowych, wyposażenia i części, które mogą być stosowane w tych pojazdach, oraz wzajemnego uznawania homologacji udzielonych na podstawie tych wymagań, sporządzone w Genewie w dniu 20 marca 1958 r.;
  - b) „HS 2017” oznacza wersję nomenklatury systemu zharmonizowanego z 2017 r., wydaną przez Światową Organizację Celną;
  - c) „EKG ONZ” oznacza Europejską Komisję Gospodarczą ONZ; oraz
  - d) „regulaminy ONZ” oznaczają regulaminy techniczne przyjęte zgodnie z porozumieniem z 1958 r.
2. Pojęcia stosowane w niniejszym załączniku mają takie samo znaczenie, jak pojęcia zdefiniowane w porozumieniu z 1958 r. lub w załączniku 1 do porozumienia TBT.

3. Niniejszy załącznik ma zastosowanie do handlu między Stronami wszystkimi kategoriami pojazdów silnikowych, wyposażenia do nich i ich części, zgodnie z definicją zawartą w pkt 1.2 ujednoliconej rezolucji EKG ONZ w sprawie budowy pojazdów (R.E.3)<sup>1</sup>, objętych między innymi rozdziałami 40, 84, 85, 87, 90 i 94 HS 2017 (zwanymi dalej „produktami objętymi niniejszym załącznikiem”).

4. W odniesieniu do produktów objętych niniejszym załącznikiem cele niniejszego załącznika są następujące:

- a) usuwanie barier pozataryfowych w handlu dwustronnym i zapobieganie im;
- b) ułatwienie udzielania homologacji nowych pojazdów silnikowych na podstawie systemów udzielania homologacji określonych między innymi w porozumieniu z 1958 r.;
- c) ustanowienie konkurencyjnych warunków rynkowych w oparciu o zasady otwartości, niedyskryminacji i przejrzystości; oraz
- d) zagwarantowanie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa ludzi oraz środowiska przy jednoczesnym uznaniu prawa każdej ze Stron do określenia pożądanego przez nią poziomu ochrony i podejść regulacyjnych.

5. Strony uznają, że regulaminy EKG ONZ są odpowiednimi międzynarodowymi normami dla produktów objętych niniejszym załącznikiem.

---

<sup>1</sup> ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.6 z dnia 11 lipca 2017 r.



6. Strona dokonująca przywozu akceptuje na swoim rynku nowe pojazdy silnikowe lub nowe wyposażenie pojazdów silnikowych lub ich części, pod warunkiem że producent zaświadczył zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony dokonującej przywozu, że pojazd lub jego wyposażenie lub części spełniają odpowiednie normy bezpieczeństwa lub przepisy techniczne mające zastosowanie na terytorium Strony dokonującej przywozu<sup>1</sup>.

7. Strony potwierdzają, że Chile włączyło do swoich przepisów technicznych niektóre przepisy techniczne Strony UE i EKG ONZ oraz akceptację odpowiednich sprawozdań z badań i świadectw homologacji typu.

8. Chile akceptuje świadectwa homologacji typu Strony UE oraz EKG ONZ wydane zgodnie z przepisami technicznymi Strony UE oraz EKG ONZ za potwierdzające zgodność produktów objętych niniejszym załącznikiem z przepisami technicznymi Chile, bez dalszych wymogów w zakresie badań lub znakowania w celu weryfikacji lub potwierdzenia zgodności z wymogami przewidzianymi dla tych homologacji typu Strony UE lub EKG ONZ, chyba że stworzyłyby to zagrożenie dla zdrowia lub bezpieczeństwa ludzi lub środowiska, zgodnie z przepisami technicznymi Chile.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadne z postanowień niniejszego punktu nie uniemożliwia Stronie akceptacji na rynku nowych pojazdów silnikowych lub nowego wyposażenia i części pojazdów silnikowych certyfikowanych zgodnie z normami bezpieczeństwa i emisji państwa trzeciego lub wymagania certyfikacji zgodności z istniejącymi normami bezpieczeństwa i emisji pojazdów silnikowych, które Strona utrzymuje w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, z zastrzeżeniem pkt 7.

9. Chile może zmienić swoje przepisy techniczne, jeżeli uzna, że przepisy techniczne Strony UE lub EKG ONZ nie odpowiadają już pożądanemu przez Chile poziomowi ochrony lub stanowią zagrożenie dla zdrowia lub bezpieczeństwa ludzi lub środowiska. Przed wprowadzeniem takich zmian Chile informuje Stronę UE za pośrednictwem punktów kontaktowych wyznaczonych zgodnie z art. 16.13 i na wniosek przekazuje informacje na temat uzasadnienia tych zmian.
10. Właściwe organy Strony dokonującej przywozu mogą zweryfikować, czy produkty objęte niniejszym załącznikiem są zgodne ze wszystkimi odpowiednimi przepisami technicznymi Strony dokonującej przywozu. Weryfikację przeprowadza się w drodze losowego doboru próby na rynku oraz zgodnie z przepisami technicznymi Strony dokonującej przywozu.
11. Strona dokonująca przywozu może wymagać, aby dostawca wycofał produkt z jej rynku, w przypadku gdy produkt ten nie jest zgodny z tymi przepisami technicznymi.
12. Bez uszczerbku dla prawa każdej ze Stron do przyjmowania środków niezbędnych dla bezpieczeństwa ruchu drogowego, ochrony środowiska lub zdrowia publicznego oraz zapobiegania nieuczciwym praktykom zgodnie z pożądanym przez nie poziomem ochrony, każda ze Stron unika niweczenia lub naruszenia korzyści przypadających drugiej Stronie na podstawie niniejszego załącznika w drodze środków regulacyjnych specyficznych dla produktów objętych niniejszym załącznikiem.

13. Strona dokonująca przywozu dokłada starań, aby zezwalać na przywóz i wprowadzanie do obrotu produktów wykorzystujących nowe technologie lub nowe funkcje, których Strona dokonująca przywozu jeszcze nie uregulowała, chyba że istnieje uzasadniona wątpliwość co do ich bezpieczeństwa oparta na informacjach naukowych lub technicznych, w związku z czym taka nowa technologia lub nowa funkcja stwarza zagrożenie dla zdrowia lub bezpieczeństwa ludzi lub środowiska. Jeżeli Strona dokonująca przywozu podejmie decyzję o odmowie wprowadzenia do obrotu niezwłocznie powiadamia o tej decyzji drugą Stronę.

14. Strony współpracują w ramach Podkomitetu ds. barier technicznych w handlu oraz wymieniają informacje w kwestiach istotnych dla wykonania niniejszego załącznika.

---

POROZUMIENIE, O KTÓRYM MOWA W ART. 16.7 UST. 5 LIT. b),  
W SPRAWIE SYSTEMATYCZNEJ WYMIANY INFORMACJI DOTYCZĄCYCH  
BEZPIECZEŃSTWA PRODUKTÓW KONSUMPCYJNYCH ORAZ ZWIĄZANYCH Z TYM  
ŚRODKÓW ZAPOBIEGAWCZYCH, OGRANICZAJĄCYCH I NAPRAWCZYCH

Wspólna Rada może zmienić niniejszy załącznik zgodnie z art. 16.7 ust. 10.

---

POROZUMIENIE, O KTÓRYM MOWA W ART. 16.7 UST. 6,  
W SPRAWIE REGULARNEJ WYMIANY INFORMACJI DOTYCZĄCYCH  
ŚRODKÓW PODEJMOWANYCH W ODNIESIENIU DO NIESPEŁNIAJĄCYCH WYMOGÓW  
PRODUKTÓW NIESPOŻYWCZYCH INNYCH NIŻ TE OBJĘTE ART. 16.7 UST. 5

Wspólna Rada może zmienić niniejszy załącznik zgodnie z art. 16.7 ust. 10.

---

**ZASTRZEŻENIA DOTYCZĄCE ISTNIEJĄCYCH ŚRODKÓW**

Uwagi

1. W wykazach Stron w dodatkach 17-A-1 oraz 17-A-2 określono, zgodnie z art. 17.14 i 18.8, zastrzeżenia dokonane przez Strony w odniesieniu do istniejących środków, które nie spełniają obowiązków wynikających z:

- a) art. 18.6;
- b) art. 17.9 lub 18.4;
- c) art. 17.11;
- d) art. 17.13; lub
- e) art. 17.12.

2. Zastrzeżenia Strony pozostają bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z GATS.

3. Każde zastrzeżenie określa następujące elementy:
- a) „sektor” odnosi się do ogólnego sektora, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia;
  - b) „podsektor” odnosi się do konkretnego sektora, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia;
  - c) „klasyfikacja gospodarcza” odnosi się, w stosownych przypadkach, do działalności objętej zastrzeżeniem zgodnie z CPC, ISIC Rev 3.1, lub inaczej wyraźnie opisanej w tym zastrzeżeniu;
  - d) „rodzaj zastrzeżenia” określa obowiązek, o którym mowa w pkt 1 niniejszego załącznika, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia;
  - e) „szczebel władzy” oznacza szczebel władzy utrzymujący środek, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia;
  - f) „środki” oznaczają przepisy lub inne kwalifikujące się środki wskazane, w stosownych przypadkach, w elemencie „opis”, w odniesieniu do których dokonano zastrzeżenia. „Środek” wymieniony w elemencie „środki”:
    - (i) oznacza środek zmieniony, kontynuowany lub odnowiony od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy;
    - (ii) obejmuje wszelkie podrzędne środki przyjęte lub utrzymane na podstawie danego środka i zgodne z nim; oraz

(iii) w odniesieniu do wykazu Strony UE obejmuje wszelkie przepisy ustawowe lub inne środki, które wykonują dyrektywę na poziomie państw członkowskich; oraz

g) „opis” określa niespełniające wymogów aspekty istniejącego środka, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że jeżeli Strona przyjmuje na szczeblu władzy nowy środek inny niż ten, w odniesieniu do którego pierwotnie dokonano zastrzeżenia, i ten nowy środek faktycznie zastępuje – na terytorium, do którego ma zastosowanie – niespełniający wymogów aspekt pierwotnego środka wymieniony w elemencie „środki”, nowy środek uznaje się za „zmianę” pierwotnego środka w rozumieniu art. 17.14 ust. 1 lit. c) lub art. 18.8 ust. 1 lit. c).

5. Dokonując interpretacji zastrzeżenia, uwzględnia się wszystkie jego elementy. Zastrzeżenie interpretuje się w świetle odpowiednich obowiązków zawartych w rozdziałach lub sekcjach, w odniesieniu do których dokonuje się zastrzeżenia. Element „środki” jest nadrzędny w stosunku do wszystkich innych elementów.

6. Dla celów wykazów Stron „ISIC rev 3.1” oznacza Międzynarodową Standardową Klasyfikację Rodzajów Działalności określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 4, ISIC rev 3.1, 2002.



7. Do celów wykazów Stron zastrzeżenia dotyczącego wymogu obecności lokalnej na terytorium Stron dokonuje się w odniesieniu do art. 18.6, a nie w odniesieniu do art. 18.4 lub – w załączniku 17-C – w odniesieniu do art. 18.7. Ponadto wymóg taki nie jest traktowany jako zastrzeżenie w odniesieniu do art. 17.9.

8. Zastrzeżenie dokonane na poziomie Strony UE stosuje się do środków Unii Europejskiej, do środków państwa członkowskiego na szczeblu centralnym lub do środków instytucji rządowych lub samorządowych w państwie członkowskim, chyba że dane zastrzeżenie wyklucza państwo członkowskie. Zastrzeżenie dokonane przez państwo członkowskie stosuje się do środków na centralnym, regionalnym lub lokalnym szczeblu władzy w tym państwie członkowskim. Dla celów zastrzeżeń Belgii centralny szczebel władzy obejmuje rząd federalny oraz rządy regionów i wspólnot, gdyż każde z nich posiada równoważne kompetencje ustawodawcze. Do celów zastrzeżeń Strony UE regionalny szczebel władzy w Finlandii oznacza Wyspy Alandzkie. Zastrzeżenie dokonane na szczeblu Chile ma zastosowanie do środka władz centralnych lub władz lokalnych.

9. Wykazy Stron nie obejmują środków odnoszących się do wymogów i procedur dotyczących kwalifikacji, norm technicznych oraz wymogów i procedur licencyjnych, w przypadku gdy nie stanowią one ograniczenia w rozumieniu art. 17.9, 18.4 lub 18.6. Środki te mogą obejmować w szczególności konieczność uzyskania licencji, spełnienia obowiązku świadczenia usługi powszechnej, posiadania uznanych kwalifikacji w sektorach regulowanych, zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, spełnienia wymogu przynależności do konkretnego zawodu, takiego jak wymóg członkostwa w organizacji zawodowej, posiadania lokalnego przedstawiciela na potrzeby świadczenia usługi lub utrzymywania lokalnego adresu, lub spełnienia wszelkich innych niedyskryminujących wymogów, zgodnie z którymi pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach lub obszarach chronionych. Chociaż środki takie nie są wymienione w niniejszym załączniku, nadal mają zastosowanie.

10. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku Strony UE obowiązek przyznania traktowania narodowego nie pociąga za sobą wymogu rozszerzenia na osoby fizyczne lub prawne z Chile traktowania przyznanego w państwie członkowskim, na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, lub jakiegokolwiek środka przyjętego na podstawie tego traktatu, w tym środków je wdrażających w państwach członkowskich, w odniesieniu do:

- a) osób fizycznych lub rezydentów innego państwa członkowskiego; lub
- b) osób prawnych utworzonych lub zorganizowanych na podstawie prawa innego państwa członkowskiego lub Unii Europejskiej oraz posiadających swoją siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Unii Europejskiej.

11. Traktowanie przyznawane osobom prawnym założonym przez inwestorów Strony zgodnie z prawem drugiej Strony (w tym, w przypadku Strony UE, prawem państwa członkowskiego) i mającym swoją siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium tej drugiej Strony pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich warunków lub obowiązków, zgodnie z rozdziałem 17, które mogły zostać nałożone na takie osoby prawne w chwili ich zakładania na terytorium tej drugiej Strony i które nadal mają zastosowanie.

12. Wykazy Stron mają zastosowanie wyłącznie do terytoriów Stron zgodnie z art. 41.2 i jedynie w kontekście stosunków handlowych między Stroną UE a Chile. Nie mają one wpływu na prawa i obowiązki państw członkowskich wynikające z prawa Unii Europejskiej.

13. W wykazie Strony UE stosuje się następujące skróty:

UE Unia Europejska, w tym jej wszystkie państwa członkowskie

AT Austria

BE Belgia

BG Bułgaria

CY Cypr

CZ Czechy

DE Niemcy

DK Dania

EE Estonia

EL Grecja

ES Hiszpania

FI Finlandia

FR Francja

HR Chorwacja

HU Węgry

IE Irlandia

IT Włochy

LT Litwa

LU Luksemburg

LV Łotwa

MT Malta

NL Niderlandy

PL Polska

PT Portugalia

RO Rumunia

SE Szwecja

SI Słowenia

SK Słowacja

EOG Europejski Obszar Gospodarczy

WYKAZ STRONY UE

Zastrzeżenie nr 1 – Wszystkie sektory

Zastrzeżenie nr 2 – Zawody regulowane (z wyjątkiem zawodów związanych z opieką zdrowotną)

Zastrzeżenie nr 3 – Zawody regulowane (zawody związane z opieką zdrowotną i sprzedażą detaliczną produktów farmaceutycznych)

Zastrzeżenie nr 4 – Usługi badawczo-rozwojowe

Zastrzeżenie nr 5 – Usługi w zakresie nieruchomości

Zastrzeżenie nr 6 – Usługi biznesowe

Zastrzeżenie nr 7 – Usługi budowlane

Zastrzeżenie nr 8 – Usługi w zakresie dystrybucji

Zastrzeżenie nr 9 – Usługi w zakresie edukacji

Zastrzeżenie nr 10 – Usługi w zakresie ochrony środowiska

Zastrzeżenie nr 11 – Usługi w zakresie zdrowia i usługi społeczne

Zastrzeżenie nr 12 – Usługi związane z turystyką i podróżami

Zastrzeżenie nr 13 – Usługi związane z kulturą, rekreacją i sportem

Zastrzeżenie nr 14 – Usługi transportowe i usługi pomocnicze w branży transportowej

Zastrzeżenie nr 15 – Usługi związane z branżą energetyczną

Zastrzeżenie nr 16 – Rolnictwo, rybołówstwo i wytwarzanie

Zastrzeżenie nr 1 – Wszystkie sektory

Sektor: Wszystkie sektory

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Klauzula najwyższego uprzywilejowania

Wymogi dotyczące wyników

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Rozdział/Sekcja: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Szczebel władzy: UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

a) Forma działalności gospodarczej

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

UE: Traktowania przyznanego na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej osobom prawnym utworzonym zgodnie z prawem Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego i mającym swoją siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Unii Europejskiej, w tym osobom prawnym ustanowionym w Unii przez inwestorów z Chile, nie przyznaje się osobom prawnym ustanowionym poza Unią Europejską ani oddziałom lub przedstawicielstwom takich osób prawnych, w tym oddziałom lub przedstawicielstwom osób prawnych z Chile.

Traktowanie mniej korzystne może być przyznane osobom prawnym utworzonym zgodnie z prawem Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego, które mają wyłącznie swoją siedzibę statutową w Unii Europejskiej, chyba że możliwe jest wykazanie, że posiadają one rzeczywiste i trwałe powiązanie z gospodarką jednego z państw członkowskich.

Środki:

UE: Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej



W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

Niniejsze zastrzeżenie ma zastosowanie wyłącznie usług w zakresie zdrowia, społecznych lub edukacyjnych:

UE (ma zastosowanie także do regionalnego szczebla władzy): Sprzedając swoje udziały kapitałowe lub aktywa w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie publicznym świadczącym usługi w zakresie zdrowia, społeczne lub edukacyjne (CPC 93, 92) lub rozporządzając takimi udziałami lub aktywami, każde państwo członkowskie może wprowadzić, w odniesieniu do inwestorów z Chile lub ich przedsiębiorstw, zakazy lub ograniczenia dotyczące własności takich udziałów lub aktywów oraz możliwości właścicieli takich udziałów lub aktywów w zakresie kontroli wszelkich powstałych w rezultacie tego przedsiębiorstw. W odniesieniu do takiej sprzedaży lub rozporządzenia w inny sposób każde państwo członkowskie Unii Europejskiej może przyjąć lub utrzymać dowolny środek dotyczący obywatelstwa kadry kierowniczej wyższego szczebla lub członków zarządu.

Dla celów niniejszego zastrzeżenia:

- (i) każdy środek utrzymany lub przyjęty po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, który w momencie sprzedaży lub zbycia w inny sposób nakłada zakazy lub ograniczenia dotyczące własności udziałów kapitałowych lub aktywów, lub nakłada wymogi dotyczące obywatelstwa opisane w niniejszym zastrzeżeniu, uznaje się za istniejący środek; oraz
- (ii) „przedsiębiorstwo państwowe” oznacza przedsiębiorstwo będące własnością lub kontrolowane poprzez udziały własnościowe przez którekolwiek państwo członkowskie oraz obejmuje przedsiębiorstwo założone po wejściu w życie niniejszej Umowy wyłącznie dla celów sprzedaży udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub istniejącym podmiocie publicznym lub rozporządzenia takimi udziałami lub aktywami.

Środki:

UE: Jak określono w elemencie „opis” wskazanym powyżej.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

AT: W przypadku prowadzenia oddziału, przedsiębiorstwa spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) muszą wyznaczyć przynajmniej jedną osobę mającą miejsce zamieszkania w Austrii odpowiedzialną za ich reprezentowanie.

Osoby wchodzące w skład kadry zarządzającej (dyrektorzy zarządzający, osoby fizyczne) odpowiedzialne za przestrzeganie austriackiej ustawy o działalności gospodarczej (*Gewerbeordnung*) muszą mieć miejsce stałego zamieszkania w Austrii.

BG: Zagraniczne osoby prawne, z wyjątkiem osób prawnych założonych na podstawie prawa państwa członkowskiego EOG, mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą pod warunkiem, że zostały zarejestrowane w Republice Bułgarii w formie spółki wpisanej do rejestru handlowego. Tworzenie oddziałów wymaga zezwolenia.

Przedstawicielstwa zagranicznych przedsiębiorstw muszą zostać zarejestrowane w Bułgarskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej i nie mogą prowadzić działalności gospodarczej – mają jedynie prawo do reklamowania swojego właściciela i działania jako jego przedstawiciele lub pełnomocnicy.

EE: Jeżeli miejsce zamieszkania co najmniej połowy członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjnej lub oddziału nie znajduje się w Estonii, w innym państwie członkowskim EOG lub w Konfederacji Szwajcarskiej, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka akcyjna lub spółka zagraniczna wyznaczają punkt kontaktowy, którego adres estoński może być wykorzystywany do doręczania pism procesowych przedsiębiorstwa i deklaracji intencji adresowanych do przedsiębiorstwa (tj. oddziału spółki zagranicznej).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i członkowie organów zarządzających i nadzorczych oraz w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

FI: Co najmniej jeden ze wspólników w spółce jawnej lub jeden ze wspólników w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością musi mieć miejsce zamieszkania w EOG lub – jeżeli wspólnik jest osobą prawną – posiadać siedzibę (nie jest dozwolona forma oddziału) w EOG. Organ rejestrujący może przyznawać zwolnienia z tego wymogu.

Do prowadzenia działalności gospodarczej jako przedsiębiorca prywatny wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG.

Jeżeli zagraniczna organizacja z państwa spoza EOG zamierza prowadzić działalność gospodarczą lub handlową poprzez założenie oddziału w Finlandii, musi posiadać pozwolenie na prowadzenie działalności handlowej.

Przynajmniej jeden zwyczajny członek i jeden zastępca członka zarządu oraz dyrektor zarządzający muszą mieć miejsce zamieszkania w EOG. Organ rejestrujący może przyznawać spółkom zwolnienia z tego wymogu.

SE: Spółka zagraniczna, która nie utworzyła osoby prawnej w Szwecji lub która prowadzi działalność za pośrednictwem przedstawiciela handlowego, musi prowadzić działalność gospodarczą za pośrednictwem oddziału zarejestrowanego w Szwecji, z niezależnym zarządem i oddzielną rachunkowością. Dyrektor zarządzający oddziału oraz wicedyrektor zarządzający, jeśli został wyznaczony, muszą mieć miejsce zamieszkania w EOG. Osoba fizyczna niemająca miejsca zamieszkania w EOG, prowadząca działalność handlową w Szwecji, wyznacza i rejestruje przedstawiciela mającego miejsce zamieszkania w Szwecji, odpowiedzialnego za tę działalność. Dla działalności prowadzonej w Szwecji musi być prowadzona oddzielna rachunkowość. Właściwy organ może w indywidualnych przypadkach przyznać zwolnienia z wymogów dotyczących oddziału i miejsca zamieszkania. Projekty budowlane, których okres realizacji jest krótszy niż rok, realizowane przez przedsiębiorstwo z siedzibą poza EOG lub przez osobę fizyczną mającą miejsce zamieszkania poza EOG, są zwolnione z wymogów zakładania oddziału lub wyznaczenia przedstawiciela mającego miejsce zamieszkania w Szwecji.

W przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółdzielczych stowarzyszeń gospodarczych co najmniej 50 % członków zarządu, co najmniej 50 % zastępców członków rady dyrektorów, dyrektor zarządzający, wicedyrektor zarządzający i co najmniej jedna z osób upoważnionych do składania podpisów w imieniu spółki, o ile została wyznaczona, musi mieć miejsce zamieszkania w EOG. Właściwy organ może przyznać zwolnienia z tego wymogu. Jeżeli żaden z przedstawicieli spółki lub stowarzyszenia nie ma miejsca zamieszkania w Szwecji, zarząd musi wyznaczyć i zarejestrować osobę mającą miejsce zamieszkania w Szwecji, która została upoważniona do otrzymywania pism w imieniu spółki lub stowarzyszenia.

Odpowiednie warunki obowiązują dla ustanawiania wszystkich pozostałych rodzajów podmiotów prawnych.

SK: Zagraniczna osoba fizyczna, której imię i nazwisko należy wpisać do odpowiedniego rejestru (rejestru handlowego, rejestru działalności gospodarczej lub innego rejestru zawodowego) jako osoby upoważnionej do występowania w imieniu przedsiębiorcy, musi przedstawić zezwolenie na pobyt na Słowacji.

Środki:

AT: Aktiengesetz, BGBl. Nr 98/1965, § 254 (2);

GmbH-Gesetz, RGBl. Nr 58/1906, § 107 (2); oraz Gewerbeordnung, BGBl. Nr 194/1994, § 39 (2a).

BG: Prawo handlowe, art. 17a; oraz

Ustawa o wspieraniu inwestycji, art. 24.

EE: Äriseadustik (Kodeks handlowy) § 631 (1, 2 i 4).

FI: Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (ustawa w sprawie prawa do prowadzenia działalności handlowej) (122/1919), s. 1;

Osuuskuntalaki (ustawa o spółdzielniach) 1488/2001;

Osakeyhtiölaki (ustawa o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością) (624/2006); oraz

Laki luottolaitostoiminnasta (ustawa o instytucjach kredytowych) (121/2007).

SE: Lag om utländska filialer m.m (ustawa w sprawie zagranicznych oddziałów) (1992:160);

Aktiebolagslagen (ustawa o spółkach) (2005:551);

Ustawa o spółdzielczych stowarzyszeniach gospodarczych (2018:672); oraz Ustawa o europejskich ugrupowaniach interesów gospodarczych (1994:1927).

SK: Ustawa 513/1991 Kodeks handlowy (art. 21); Ustawa 455/1991 o licencjach handlowych; oraz

Ustawa nr 404/2011 o pobycie cudzoziemców (art. 22 i 32).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz wymogi dotyczące wyników:

BG: Przedsiębiorstwa mające siedzibę w Bułgarii mogą zatrudniać obywateli państw trzecich wyłącznie na stanowiskach, w odniesieniu do których nie istnieje wymóg obywatelstwa bułgarskiego. Łączna liczba obywateli państw trzecich zatrudnionych przez przedsiębiorstwo mające siedzibę w Bułgarii w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie może przekraczać 20 % (35 % w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw) średniej liczby obywateli bułgarskich, obywateli innych państw członkowskich, państw, które są stronami Porozumienia EOG, lub Konfederacji Szwajcarskiej, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Ponadto pracodawca musi wykazać, że nie ma odpowiedniego pracownika z Bułgarii, UE, EOG lub Szwajcarii na dane stanowisko, przeprowadzając test rynku pracy przed zatrudnieniem obywatela państwa trzeciego.

W przypadku pracowników wysoko wykwalifikowanych, sezonowych i delegowanych, a także osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa, naukowców i studentów, nie ma ograniczenia liczby obywateli państw trzecich pracujących dla jednego przedsiębiorstwa.

W przypadku zatrudniania obywateli państw trzecich w tych kategoriach test rynku pracy nie jest wymagany.

Środki:

BG: Ustawa o migracji zarobkowej i mobilności pracowników.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

PL: Zakres działań przedstawicielstwa może obejmować wyłącznie reklamę i promocję zagranicznej spółki dominującej reprezentowanej przez to przedstawicielstwo. We wszystkich sektorach, z wyjątkiem usług prawnych, inwestorzy spoza Unii Europejskiej i ich przedsiębiorstwa mogą prowadzić działalność wyłącznie w formie spółki: komandytowej, komandytowo-akcyjnej, z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjnej, podczas gdy wewnątrzni inwestorzy i wewnętrzne przedsiębiorstwa mają dostęp również do innej formy spółek prawa handlowego (spółki jawnej) oraz do spółki cywilnej.

Środki:

PL: Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

b) Nabywanie nieruchomości

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

AT (ma zastosowanie do regionalnego szczebla władzy): Nabywanie, zakup, najem lub dzierżawa nieruchomości przez osoby fizyczne i przedsiębiorstwa spoza Unii Europejskiej wymaga zezwolenia właściwych organów regionalnych (krajów związkowych). Zezwolenie wydaje się tylko jeżeli nabycie uznano za leżące w interesie publicznym (w szczególności gospodarczym, społecznym i kulturalnym).

CY: Cypryjczycy lub osoby cypryjskiego pochodzenia, a także obywatele państw członkowskich mogą nabywać nieruchomości na Cyprze bez ograniczeń. Cudzoziemiec nie może nabyć jakiejkolwiek nieruchomości bez pozwolenia Rady Ministrów inaczey niż w wyniku czynności prawnej mortis causa. W przypadku cudzoziemców, jeżeli nabywana nieruchomość wykracza poza zakres niezbędny do budowy lokalu przeznaczonego na dom lub na działalność gospodarczą, lub w inny sposób przekracza dwa donumy (2 676 m<sup>2</sup>), to każde pozwolenie udzielone przez Radę Ministrów podlega warunkom, ograniczeniom i kryteriom określonym w rozporządzeniach wydanych przez Radę Ministrów i zatwierdzonych przez Izbę Reprezentantów. Cudzoziemcem jest każda osoba, która nie jest obywatelem Republiki Cypryjskiej, w tym spółka pod kontrolą zagraniczną. Pojęcie to nie obejmuje cudzoziemców cypryjskiego pochodzenia ani niecypryjskich współmałżonków obywateli Republiki Cypryjskiej.



CZ: Do gruntu rolnego będącego własnością państwa zastosowanie mają zasady szczególne. Grunty rolne będące własnością państwa mogą być nabywane wyłącznie przez obywateli czeskich, obywateli innego państwa członkowskiego, państw, które są stronami Porozumienia EOG, lub Konfederacji Szwajcarskiej. Osoby prawne mogą nabywać państwowe grunty rolne od państwa tylko wtedy, gdy są przedsiębiorcami rolnymi w Republice Czeskiej lub osobami o podobnym statusie w innym państwie członkowskim, w państwach, które są stronami Porozumienia EOG, lub w Konfederacji Szwajcarskiej.

DK: Zgodnie z duńską ustawą o nabywaniu nieruchomości osoby fizyczne, które nie mają miejsca zamieszkania w Danii i które nie miały miejsca zamieszkania w Danii uprzednio przez łączny okres pięciu lat, muszą uzyskać pozwolenie od Ministerstwa Sprawiedliwości na nabycie tytułu do nieruchomości w Danii. Wymóg ten ma również zastosowanie do osób prawnych, które nie są zarejestrowane w Danii. W przypadku osób fizycznych pozwolenie na nabycie nieruchomości zostanie wydane, jeżeli wnioskodawca zamierza używać nieruchomości jako swojego głównego miejsca zamieszkania.

W przypadku osób prawnych, które nie są zarejestrowane w Danii, pozwolenie na nabycie nieruchomości zostanie na ogół wydane, jeżeli nabycie jest warunkiem koniecznym do prowadzenia działalności gospodarczej przez nabywcę. Pozwolenie wymagane jest również w przypadku, gdy wnioskodawca zamierza używać nieruchomości jako drugiego miejsca zamieszkania. Takie pozwolenie zostanie wydane wyłącznie w przypadku, gdy w wyniku oceny ogólnej i szczegółowej wnioskodawca zostanie uznany za mającego szczególnie silne powiązania z Danią.

Pozwolenie na podstawie ustawy o nabywaniu nieruchomości wydaje się jedynie w związku z nabyciem konkretnej nieruchomości. Nabywanie gruntów rolnych przez osoby fizyczne lub prawne regulowane jest ponadto przez duńską ustawę o nieruchomościach rolnych, która nakłada ograniczenia na wszystkie osoby fizyczne – zarówno obywatele Danii, jak i obcokrajowców – nabywające nieruchomości rolne. W związku z tym każda osoba fizyczna lub prawna, która chce nabyć nieruchomość rolną, musi spełnić wymogi określone w tej ustawie. Na ogół oznacza to, że w odniesieniu do gospodarstwa rolnego zastosowanie ma ograniczony wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania nie ma charakteru osobistego. Podmioty prawne muszą należeć do rodzajów wymienionych w § 20 i 21 ustawy i muszą być zarejestrowane w Unii lub EOG.

EE: Osoba prawna z państwa członkowskiego OECD ma prawo do nabycia nieruchomości, która obejmuje:

- (i) mniej niż dziesięć hektarów gruntów rolnych, gruntów leśnych lub gruntów rolnych i leśnych łącznie, bez ograniczeń;
- (ii) dziesięć hektarów lub więcej gruntów rolnych, jeżeli osoba prawna przez trzy lata bezpośrednio poprzedzające rok dokonania transakcji nabycia nieruchomości zajmowała się wytwarzaniem produktów rolnych wymienionych w załączniku I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, z wyjątkiem produktów rybołówstwa i bawełny (zwanym dalej „produktami rolnymi”);
- (iii) dziesięć hektarów lub więcej gruntów leśnych, jeżeli osoba prawna przez trzy lata bezpośrednio poprzedzające rok dokonania transakcji nabycia nieruchomości zajmowała się gospodarką leśną w rozumieniu ustawy o lasach (zwaną dalej „gospodarką leśną”) lub wytwarzaniem produktów rolnych;

- (iv) mniej niż dziesięć hektarów gruntów rolnych i mniej niż dziesięć hektarów gruntów leśnych, ale dziesięć hektarów lub więcej gruntów rolnych i leśnych łącznie, jeżeli osoba prawna przez trzy lata bezpośrednio poprzedzające rok dokonania transakcji nabycia nieruchomości zajmowała się wytwarzaniem produktów rolnych lub gospodarką leśną.

Jeżeli osoba prawna nie spełnia wymogów przewidzianych w ppkt (ii), (iii) i (iv), może ona nabyć nieruchomość, która obejmuje dziesięć hektarów lub więcej gruntów rolnych, gruntów leśnych lub gruntów rolnych i leśnych łącznie tylko za zgodą rady jednostki samorządu lokalnego w miejscu położenia nieruchomości, która ma zostać nabyta.

Ograniczenia w nabywaniu nieruchomości mają zastosowanie na niektórych obszarach geograficznych w odniesieniu do obywateli państw spoza EOG.

EL: Nabywanie lub najem nieruchomości w regionach przygranicznych są zakazane w przypadku osób fizycznych lub prawnych, które są obywatelami państw innych niż państwa członkowskie i państwa należące do Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu lub mają siedzibę w takich innych państwach. Zakaz może zostać zniesiony decyzją uznaniową podjętą przez komitet właściwej Administracji Zdecentralizowanej (lub Ministra Obrony Narodowej, w przypadku gdy mienie, które ma być eksploatowane, należy do Funduszu Eksploatacji Mienia Prywatnego i Publicznego).

HR: Zagraniczne spółki mogą nabywać nieruchomości w celu świadczenia usług jedynie pod warunkiem, że mają siedzibę i są zarejestrowane w Chorwacji jako osoby prawne. Zakup nieruchomości niezbędnej do świadczenia usług przez oddziały wymaga zatwierdzenia przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Grunty rolne nie mogą być nabywane przez cudzoziemców.

MT: Osoby niebędące obywatelami państwa członkowskiego nie mogą nabywać nieruchomości w celach handlowych. Spółki, w których 25 % (lub więcej) udziałów należy do podmiotów spoza Unii Europejskiej, muszą uzyskać zezwolenie właściwego organu (ministra właściwego do spraw finansów), aby móc nabyć nieruchomość do celów handlowych lub komercyjnych. Właściwy organ ustala, czy proponowane nabycie stanowi dla maltańskiej gospodarki korzyść netto.

PL: Nabycie nieruchomości przez cudzoziemca, bezpośrednio i pośrednio, wymaga zezwolenia. Zezwolenie jest wydawane, w drodze decyzji administracyjnej, przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, jeżeli sprzeciwu nie wniesie Minister Obrony Narodowej, a w przypadku nieruchomości rolnych, jeżeli sprzeciwu nie wniesie również minister właściwy do spraw rolnictwa i rozwoju wsi.

Środki:

AT: Burgenländisches Grundverkehrsgesetz, LGBl. Nr. 25/2007;

Kärntner Grundverkehrsgesetz, LGBl. Nr. 9/2004;

NÖ- Grundverkehrsgesetz, LGBl. 6800;

OÖ- Grundverkehrsgesetz, LGBl. Nr. 88/1994;

Salzburger Grundverkehrsgesetz, LGBl. Nr. 9/2002;

Steiermärkisches Grundverkehrsgesetz, LGBl. Nr. 134/1993;

Tiroler Grundverkehrsgesetz, LGBl. Nr. 61/1996;

Voralberger Grundverkehrsgesetz, LGBl. Nr. 42/2004; oraz

Wiener Ausländergrundverkehrsgesetz, LGBl. Nr 11/1998.

CY: Ustawa o nabywaniu nieruchomości (przez cudzoziemców) (rozdział 109),  
z późniejszymi zmianami.

CZ: Ustawa nr 503/2012, Coll. w sprawie Urzędu Gruntów Państwowych, z późniejszymi  
zmianami.

DK: Duńska ustawa o nabywaniu nieruchomości (akt konsolidacyjny nr 265 z dnia 21 marca  
2014 r. w sprawie nabywania nieruchomości);

Rozporządzenie wykonawcze dotyczące nabywania nieruchomości (rozporządzenie  
wykonawcze nr 764 z dnia 18 września 1995 r.); oraz

Ustawa o nieruchomościach rolnych (akt konsolidacyjny nr 27 z dnia 4 stycznia 2017 r.).

EE: Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (ustawa o ograniczeniach w nabywaniu  
nieruchomości), rozdział 2 § 4, rozdział 3 § 10, 2017 r.

EL: Ustawa 1892/1990, w obecnym brzmieniu, w powiązaniu, w zakresie stosowania,  
z decyzją ministerialną F.110/3/330340/S.120/7-4-14 Ministra Obrony Narodowej i Ministra  
Ochrony Obywateli.

HR: Ustawa o prawie własności i innych prawach rzeczowych (dziennik ustaw 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 143/12, 152/14), art. 354–358.b;

Ustawa o gruntach rolnych (dziennik ustaw 20/18, 115/18, 98/19), art. 2; oraz Ustawa o ogólnym postępowaniu administracyjnym.

MT: Ustawa o nieruchomościach (nabywanych przez nierezydentów) (Cap. 246); oraz Protokół nr 6 do traktatu o przystąpieniu do UE w sprawie nabywania „drugich domów” na Malcie.

PL: Ustawa z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dziennik Ustaw 2016, poz. 1061 z późniejszymi zmianami).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

HU: Zakup nieruchomości przez nierezydentów wymaga uzyskania zezwolenia odpowiedniego organu administracyjnego odpowiedzialnego za obszar geograficzny, na którym położona jest dana nieruchomość.

Środki:

HU: Dekret rządowy nr 251/2014 (X. 2.) w sprawie nabywania przez cudzoziemców nieruchomości innych niż grunty używane w rolnictwie lub leśnictwie; oraz Ustawa LXXVIII z 1993 r. (ust. 1/A).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

LV: Nabywanie gruntów miejskich przez obywateli Chile jest dozwolone poprzez osoby prawne zarejestrowane na Łotwie lub w innych państwach członkowskich:

- (i) jeżeli ponad 50 % ich kapitału własnego należy do obywateli państw członkowskich, rządu łotewskiego lub gminy, osobno lub łącznie;
- (ii) jeżeli ponad 50 % ich kapitału własnego należy do osób fizycznych i spółek z państw trzecich, z którymi Łotwa zawarła dwustronne umowy w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji, zatwierdzone przez łotewski parlament przed dniem 31 grudnia 1996 r.;
- (iii) jeżeli ponad 50 % ich kapitału własnego należy do osób fizycznych i spółek z państw trzecich, z którymi Łotwa zawarła dwustronne umowy w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji po dniu 31 grudnia 1996 r., jeżeli w umowach tych określono prawo łotewskich osób fizycznych i spółek do nabywania gruntów w danym państwie trzecim;
- (iv) jeżeli ponad 50 % ich kapitału własnego jest we wspólnym posiadaniu osób, o których mowa w ppkt (i)–(iii); lub
- (v) będących publicznymi spółkami akcyjnymi, jeżeli ich akcje są notowane na giełdzie.

W przypadku gdy Chile umożliwi łaotewskim obywatelom i przedsiębiorstwom nabywanie nieruchomości miejskich na jego terytorium, Łotwa umożliwi obywatelom i przedsiębiorstwom z Chile nabywanie nieruchomości miejskich na Łotwie na takich samych warunkach, jak w przypadku obywateli Łotwy.

Środki:

LV: Ustawa o reformie gruntowej w miastach Republiki Łotewskiej, sekcja 20 i 21.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

DE: W odniesieniu do nabywania nieruchomości mogą mieć zastosowanie określone warunki dotyczące wzajemności.

ES: Inwestycje zagraniczne w branżach bezpośrednio związanych z inwestycjami w nieruchomości dla placówek dyplomatycznych państw niebędących państwami członkowskimi wymagają zezwolenia administracyjnego wydawanego przez hiszpańską Radę Ministrów, chyba że istnieje wzajemna umowa w sprawie liberalizacji.

RO: Cudzoziemcy, bezpaństwowcy oraz osoby prawne (inne niż obywatele i osoby prawne państwa członkowskiego EOG) mogą nabyć prawo własności gruntów na warunkach określonych w traktatach międzynarodowych, na zasadzie wzajemności. Cudzoziemcy, bezpaństwowcy oraz osoby prawne nie mogą nabyć prawa własności gruntów na warunkach bardziej korzystnych niż warunki mające zastosowanie do osób fizycznych lub osób prawnych Unii Europejskiej.



Środki:

DE: Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (EGBGB; Ustawa wprowadzająca do kodeksu cywilnego).

ES: Dekret królewski 664/1999 z dnia 23 kwietnia 1999 r. w sprawie inwestycji zagranicznych.

RO: Ustawa nr 17/2014 w sprawie niektórych środków regulujących nabywanie i zbywanie gruntów rolnych położonych poza miastem, z późniejszymi zmianami; oraz

Ustawa nr 268/2001 w sprawie prywatyzacji przedsiębiorstw będących właścicielami gruntów w ramach własności publicznej i prywatnego zarządzania majątkiem do użytku rolnego oraz ustanowienia Agencji Majątku Publicznego, z późniejszymi zmianami.

Zastrzeżenie nr 2 – Zawody regulowane (z wyjątkiem zawodów związanych z opieką zdrowotną)

Sektor – podsektor                      Zawody regulowane – usługi prawne; usługi rzeczników patentowych, agentów ds. własności przemysłowej i agentów ds. własności intelektualnej; usługi w zakresie rachunkowości i księgowości; usługi w zakresie audytu, usługi w zakresie doradztwa podatkowego; usługi architektoniczne i urbanistyczne, usługi inżynieryjne i zintegrowane usługi inżynieryjne

Klasyfikacja gospodarcza:            CPC 861, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, część 879

Rodzaj zastrzeżenia:                    Traktowanie narodowe

Klauzula najwyższego uprzywilejowania

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Obecność lokalna

Rozdział/Sekcja:                         Liberalizacja inwestycji, transgraniczny handel usługami

Szczebel władzy:                         UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

a) Usługi prawne (część CPC 861)<sup>1</sup>

Dla większej pewności należy wyjaśnić, że zgodnie z uwagami wprowadzającymi, w szczególności z pkt 9, wymogi rejestracji w organizacji zawodowej prawników mogą obejmować wymóg uzyskania dyplomu ukończenia studiów wyższych w dziedzinie prawa państwa przyjmującego lub równoważnego, wymóg odbycia szkolenia pod nadzorem uprawnionego do wykonywania zawodu prawnika lub wymóg posiadania biura lub adresu pocztowego w jurysdykcji danej organizacji zawodowej prawników, aby móc ubiegać się o członkostwo w niej. Niektóre państwa członkowskie mogą nakładać, na osoby fizyczne zajmujące określone stanowiska w kancelarii prawniczej, firmie, przedsiębiorstwie lub na wspólników, wymóg bycia uprawnionym do wykonywania zawodu prawnika prawa państwa przyjmującego.

---

<sup>1</sup> Dla celów niniejszego zastrzeżenia:

- a) „prawo wewnętrzne” oznacza prawo konkretnego państwa członkowskiego i prawo Unii Europejskiej;
- b) „prawo międzynarodowe publiczne” wyłącza prawo Unii Europejskiej i obejmuje prawo ustanowione na mocy traktatów międzynarodowych i konwencji, a także międzynarodowe prawo zwyczajowe;
- c) „doradztwo prawne” obejmuje doradztwo i konsultacje z klientami w sprawach, w tym transakcjach, stosunkach i sporach, dotyczących stosowania lub interpretacji prawa; uczestnictwo z klientami lub w ich imieniu w negocjacjach i innych kontaktach z osobami trzecimi w takich sprawach oraz przygotowywanie dokumentów podlegających w całości lub w części przepisom prawa, a także weryfikacja dokumentów wszelkiego rodzaju do celów prawa i zgodnie z wymogami prawa;
- d) „reprezentacja prawna” obejmuje sporządzanie dokumentów do przedłożenia organom administracyjnym, sądom lub innym właściwie ustanowionym trybunałom urzędowym oraz występowanie przed organami administracyjnymi, sądami lub innymi właściwie ustanowionymi organami sądowymi;
- e) „arbitraż, postępowanie pojednawcze i mediacja” oznacza przygotowanie dokumentów do przedłożenia arbitrowi, rozjemcy lub mediatorowi oraz przygotowanie do występowania i występowanie przed tymi osobami w przypadku jakiegokolwiek sporu dotyczącego stosowania i interpretacji prawa. Nie obejmuje usług w zakresie arbitrażu, postępowania pojednawczego i mediacji w sporach nie dotyczących stosowania i interpretacji prawa, które wchodzą w zakres usług związanych z usługami konsultacyjnymi w zakresie zarządzania. Nie obejmuje również działania w charakterze arbitra, rozjemcy lub mediatora. Jako podkategoria, usługi prawne w zakresie międzynarodowego arbitrażu, postępowania pojednawczego lub mediacji oznaczają te same usługi, w przypadku gdy w sporze uczestniczą strony z dwóch lub większej liczby państw.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE: Reprezentacja prawna osób fizycznych lub prawnych przed Urzędem Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO) może być zapewniana wyłącznie przez przedstawiciela zawodu prawniczego posiadającego uprawnienia w jednym z państw członkowskich EOG i mającego miejsce prowadzenia swojej działalności na terytorium EOG, w zakresie, w jakim jest on uprawniony – w tym państwie członkowskim – do występowania jako pełnomocnik w sprawach dotyczących znaków towarowych lub w sprawach dotyczących własności przemysłowej, oraz przez zawodowych pełnomocników, których imiona i nazwiska znajdują się na liście prowadzonej w tym celu przez EUIPO. (Część CPC 861)

AT: Do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa wewnętrznego (Unii Europejskiej i państwa członkowskiego), w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii oraz miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w EOG lub Szwajcarii. Wyłącznie prawnicy będący obywatelami EOG lub Szwajcarii mogą świadczyć usługi w ramach obecności handlowej. Świadczenie usług prawnych w odniesieniu do prawa publicznego międzynarodowego i prawa kraju pochodzenia jest dozwolone wyłącznie w wymiarze transgranicznym. Udział zagranicznych prawników (którzy muszą posiadać pełne uprawnienia w swoim kraju pochodzenia) w kapitale własnym oraz w dochodzie z działalności operacyjnej kancelarii prawnej nie może przekraczać 25 %; pozostała część udziałów musi być w posiadaniu prawników posiadających pełne uprawnienia w EOG lub Szwajcarii i tylko oni mogą wywierać decydujący wpływ na decyzje kancelarii prawnej.

BE (również w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania): Do uzyskania pełnego członkostwa w organizacji zawodowej prawników, które jest niezbędne do świadczenia usług prawnych dotyczących belgijskiego prawa wewnętrznego, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest miejsce zamieszkania w Belgii. Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania do uzyskania pełnego członkostwa w organizacji zawodowej prawników dla zagranicznego prawnika wynosi co najmniej sześć lat od dnia wniosku o wpis, a trzy lata przy spełnieniu określonych warunków. Wymóg posiadania wydanego przez belgijskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych świadectwa, na podstawie którego prawo krajowe lub konwencja międzynarodowa umożliwiają wzajemność (warunek wzajemności).

Zagraniczni prawnicy mogą wykonywać zawód doradcy prawnego. Prawnicy, którzy są członkami zagranicznych (spoza UE) organizacji zawodowych prawników i chcą prowadzić działalność w Belgii, ale nie spełniają warunków wpisu na listę posiadających pełne uprawnienia prawników, na listę UE lub na listę aplikantów adwokackich, mogą złożyć wniosek o wpis na „Listę B”. „Lista B” istnieje wyłącznie w organizacji zawodowej prawników w Brukseli. Prawnik znajdujący się na liście B ma prawo zajmować się doradztwem. Reprezentacja przed sądem kasacyjnym (*Cour de Cassation*) wymaga nominacji i wpisania na specjalną listę.

BG (również w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania): Zastrzeżone dla obywateli państwa członkowskiego, innego państwa będącego stroną Porozumienia EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej, którym udzielono zezwolenia na wykonywanie zawodu prawnika zgodnie z przepisami któregośkolwiek z wyżej wymienionych krajów. Cudzoziemiec (z wyjątkiem wyżej wymienionych), któremu udzielono zezwolenia na wykonywanie zawodu prawnika zgodnie z przepisami jego kraju, może występować przed organami wymiaru sprawiedliwości Republiki Bułgarii jako obrońca lub pełnomocnik obywatela swojego kraju, działając w konkretnej sprawie, wraz z bułgarskim adwokatem, w przypadkach, w których zostało to przewidziane w umowie między państwem bułgarskim a danym obcym państwem, lub na zasadzie wzajemności, składając w tym celu wstępny wniosek do przewodniczącego Naczelnej Rady Adwokackiej. Kraje, w odniesieniu do których istnieje wzajemność, określa Minister Sprawiedliwości, na wniosek przewodniczącego Naczelnej Rady Adwokackiej. Aby móc świadczyć usługi mediacji prawnej, cudzoziemiec musi posiadać zezwolenie na długoterminowy lub stały pobyt w Republice Bułgarii oraz musi zostać wpisany do jednolitego rejestru mediatorów prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości.

CY: Wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii oraz miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w EOG lub Szwajcarii. Partnerami, współnikami lub członkami zarządu kancelarii prawnej na Cyprze mogą być wyłącznie adwokaci należący do organizacji zawodowej prawników.

CZ: Wymagane jest pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników. Do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa wewnętrznego (Unii Europejskiej i państwa członkowskiego), w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii. W odniesieniu do świadczenia wszystkich usług prawnych wymagane jest miejsce zamieszkania (obecność handlowa).

DE: Wyłącznie prawnicy posiadający uprawnienia w EOG lub Szwajcarii mogą zostać przyjęci do organizacji zawodowej prawników i w związku z tym być uprawnionymi do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa wewnętrznego. Do uzyskania pełnego przyjęcia do organizacji zawodowej prawników konieczna jest obecność handlowa. Właściwa organizacja zawodowa prawników może przyznawać zwolnienia z tego wymogu.

W przypadku zagranicznych prawników (posiadających uprawnienia inne niż EOG i Szwajcarii) mogą obowiązywać ograniczenia dotyczące posiadania udziałów w kancelarii prawnej świadczącej usługi prawne w zakresie prawa wewnętrznego. Zagraniczni prawnicy mogą świadczyć usługi prawne w zakresie prawa zagranicznego i prawa międzynarodowego publicznego, o ile posiadają udowodnioną wiedzę specjalistyczną; do świadczenia usług prawnych w Niemczech niezbędna jest rejestracja.

DK: Posługiwanie się tytułem „advokat” lub jakimkolwiek podobnym tytułem przy świadczeniu usług prawnych, a także reprezentacja przed sądami, są zastrzeżone dla adwokatów uprawnionych do wykonywania zawodu w Danii. Adwokaci z UE, EOG i Szwajcarii mogą wykonywać zawód, posługując się tytułem z ich państwa pochodzenia.

Udziały kancelarii prawnej mogą posiadać wyłącznie adwokaci, którzy aktywnie wykonują zawód prawnika, jej spółce dominującej lub jej spółce zależnej, inni pracownicy kancelarii lub inna kancelaria prawna zarejestrowana w Danii. Inni pracownicy kancelarii mogą łącznie posiadać tylko mniej niż 10 % udziałów i praw głosu, a aby być udziałowcami, muszą zdać egzamin z przepisów o szczególnym znaczeniu dla praktyki prawniczej.

Członkami zarządu mogą być wyłącznie adwokaci, którzy aktywnie wykonują zawód prawnika w przedsiębiorstwie, jego jednostce dominującej lub jego jednostce zależnej, inni udziałowcy i przedstawiciele pracowników. Większość członków zarządu muszą stanowić adwokaci, którzy aktywnie wykonują zawód prawnika w kancelarii, jej jednostce dominującej lub jej jednostce zależnej. Osobą zarządzającą kancelarią prawną mogą być wyłącznie adwokaci, którzy aktywnie wykonują zawód prawnika w kancelarii, jej jednostce dominującej lub jej jednostce zależnej, oraz inni udziałowcy, którzy zdali wyżej wspomniany egzamin.

EE: Do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa wewnętrznego (Unii Europejskiej i państwa członkowskiego), w tym do reprezentacji w postępowaniu karnym przed Sądem Najwyższym, wymagane jest miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w Estonii.

EL: Do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa wewnętrznego (Unii Europejskiej i państwa członkowskiego), w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii oraz miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w EOG lub Szwajcarii.

ES: Do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa wewnętrznego, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii. Właściwe organy mogą przyznać zwolnienia z wymogu obywatelstwa. Do świadczenia jakichkolwiek usług prawnych wymagany jest adres prowadzenia działalności w Hiszpanii.

FI: Miejsce zamieszkania w EOG lub Szwajcarii oraz członkostwo w organizacji zawodowej prawników wymagane są do posługiwania się tytułem zawodowym adwokata (po fińsku „*asianajaja*” lub po szwedzku „*advokat*”). Usługi prawne, w tym w zakresie fińskiego prawa wewnętrznego, mogą też być świadczone przez osoby niebędące członkami organizacji zawodowej prawników.

FR: Do pełnego członkostwa w organizacji zawodowej prawników, które jest niezbędne do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa wewnętrznego, w tym reprezentacji przed sądami, wymagane jest miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia przedsiębiorstwa we Francji. Reprezentacja przed sądem kasacyjnym (*Cour de cassation*) i Radą Stanu (*Conseil d'Etat*) podlega kontyngentom i jest zastrzeżona dla obywateli Francji i UE. Członkowie organizacji zawodowej prawników w Chile mogą zarejestrować się jako zagraniczny konsultant prawny we Francji w celu tymczasowego lub stałego oferowania niektórych usług prawnych we Francji w zakresie do prawa chilijskiego i prawa międzynarodowego publicznego. Do wykonywania zawodu na stałe wymagany jest adres prowadzenia działalności w ramach jurysdykcji francuskiej organizacji zawodowej prawników lub rejestracja lub prowadzenie przedsiębiorstwa w EOG.

HR: Do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa wewnętrznego (Unii Europejskiej i państwa członkowskiego), w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo Unii Europejskiej. W postępowaniach, w których występuje element prawa międzynarodowego publicznego, strony mogą być reprezentowane przed sądami polubownymi i sądami ad hoc przez zagranicznych prawników, którzy są członkami organizacji zawodowej prawników w swoich krajach pochodzenia. Wyłącznie prawnik, który posiada chorwacki tytuł prawnika, może założyć kancelarię prawną (kancelarie chilijskie mogą zakładać oddziały, które nie mogą zatrudniać chorwackich prawników).

HU: Do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa wewnętrznego, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników podlegające wymogowi obywatelstwa EOG lub Szwajcarii oraz miejsca zamieszkania (obecności handlowej) w EOG lub Szwajcarii. Zagraniczni prawnicy mogą udzielać porad prawnych w zakresie prawa kraju pochodzenia i prawa międzynarodowego publicznego w ramach partnerstwa z węgierskim prawnikiem lub kancelarią prawną. Wymagana jest umowa współpracy zawarta z węgierskim prawnikiem (*ügyvéd*) lub kancelarią prawną (*ügyvédi iroda*). Zagraniczny doradca prawny nie może być członkiem węgierskiej kancelarii prawnej. Zagraniczny prawnik nie jest uprawniony do występowania jako pełnomocnik prawny przed arbitrem, rozjemcą lub mediatorem w jakimkolwiek sporze ani do sporządzania dokumentów, które mają im zostać przedłożone.



LT (również w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania): Do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa wewnętrznego (Unii Europejskiej i państwa członkowskiego), w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii oraz miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w EOG lub Szwajcarii.

Prawnicy z państw obcych mogą występować jako adwokaci w sądach tylko na podstawie umów międzynarodowych, w tym postanowień szczegółowych dotyczących reprezentacji przed sądami.

LU (również w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania): Do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa wewnętrznego, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii oraz miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w EOG lub Szwajcarii.

Rada organizacji zawodowej prawników może, na zasadzie wzajemności, odstąpić od wymogu obywatelstwa dla cudzoziemca.

LV (również w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania): Do wykonywania zawodu prawnika w zakresie prawa wewnętrznego, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii. Prawnicy z państw obcych mogą występować jako adwokaci w sądach tylko na podstawie umów dwustronnych w sprawie wzajemnej pomocy prawnej.

W odniesieniu do adwokatów z Unii Europejskiej lub adwokatów zagranicznych obowiązują szczególne wymogi. Na przykład udział w postępowaniu sądowym w sprawach karnych dozwolony jest jedynie we współpracy z adwokatem należącym do Łotewskiego Kolegium Adwokackiego.

MT: Do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa wewnętrznego, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii oraz miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w EOG lub Szwajcarii.

NL: Wyłącznie prawnicy wpisani do niderlandzkiego rejestru i posiadający miejscowe uprawnienia mogą posługiwać się tytułem „*advocaat*”. Zamiast posługiwania się pełnym tytułem „*advocaat*” dla celów działalności w Niderlandach prawnicy zagraniczni (niezarejestrowani) zobowiązani są podawać nazwę swojej krajowej organizacji zawodowej.

PT (również w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania): Do wykonywania zawodu w zakresie prawa wewnętrznego konieczne jest miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w Portugalii. Do reprezentacji przed sądami wymagane jest pełne przyjęcie do organizacji zawodowej prawników. Cudzoziemcy posiadający dyplom wydany przez Wydział Prawa w Portugalii mogą zarejestrować się w portugalskiej organizacji zawodowej prawników (*Ordem dos Advogados*) na takich samych zasadach jak obywatele Portugalii, jeżeli ich własny kraj przyznaje obywatelom Portugalii takie traktowanie na zasadzie wzajemności.

Inni cudzoziemcy posiadający dyplom ukończenia studiów wyższych z dziedziny prawa, który został uznany przez Wydział Prawa w Portugalii, mogą zarejestrować się w organizacji zawodowej prawników, pod warunkiem że odbędą wymaganą aplikację i pomyślnie przejdą ostateczną ocenę oraz zdadzą egzamin dopuszczający do wykonywania zawodu. Usługi prawne w Portugalii mogą świadczyć wyłącznie kancelarie prawne, których udziały należą wyłącznie do prawników przyjętych do portugalskiej organizacji zawodowej prawników.

Prawnicy o uznanych zasługach, magistry i doktorzy prawa (nawet jeśli osoby te nie są prawnikami ani profesorami uniwersytetu) mogą świadczyć doradztwo prawne w każdej dziedzinie prawa zagranicznego i prawa międzynarodowego publicznego, pod warunkiem, że mają miejsce prowadzenia działalności zawodowej (*domiciliação*) w Portugalii, zdali egzamin dopuszczający do wykonywania zawodu i są zarejestrowani w organizacji zawodowej prawników.

RO: Zagraniczny prawnik nie może przedstawiać pisemnych ani ustnych wniosków przed sądem ani innymi organami wymiaru sprawiedliwości, z wyjątkiem arbitrażu międzynarodowego.

SE (również w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania): Do pełnego członkostwa w organizacji zawodowej prawników oraz posługiwania się tytułem „advokat” wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej. Zarząd szwedzkiej organizacji zawodowej prawników może przyznawać zwolnienia z tego wymogu. Członkostwo w organizacji zawodowej prawników nie jest niezbędne do świadczenia usług prawnych w zakresie szwedzkiego prawa wewnętrznego. Członek szwedzkiej organizacji zawodowej prawników może być zatrudniony wyłącznie przez innego członka organizacji zawodowej prawników lub spółkę prowadzącą działalność członka organizacji zawodowej prawników. Członek organizacji zawodowej prawników może być jednak zatrudniony przez zagraniczną spółkę prowadzącą działalność adwokacką, pod warunkiem że spółka ta ma stałą siedzibę w Unii Europejskiej, EOG lub w Szwajcarii. Na podstawie wyłączenia przyznanego przez zarząd szwedzkiej organizacji zawodowej prawników członek szwedzkiej organizacji zawodowej prawników może być również zatrudniony przez kancelarię prawną spoza Unii Europejskiej.

Członkowie organizacji zawodowej prawników prowadzący działalność w ramach spółki nie mogą realizować jakichkolwiek celów innych niż wykonywanie zawodu adwokata ani prowadzić działalności innej niż wykonywanie zawodu adwokata. Współpraca z innymi kancelariami adwokackimi jest dozwolona, ale współpraca z zagranicznymi kancelariami wymaga zgody zarządu szwedzkiej organizacji zawodowej prawników. Wykonywać zawód adwokata, posiadać udziały w spółce lub być współnikiem w spółce, bezpośrednio lub pośrednio, lub za pośrednictwem spółki, może wyłącznie członek organizacji zawodowej prawników. Członkiem lub zastępcą członka zarządu, zastępcą dyrektora zarządzającego, osobą upoważnioną do reprezentowania lub sekretarzem spółki może być wyłącznie członek organizacji zawodowej prawników.

SI (również w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania): Reprezentowanie klientów przed sądem za wynagrodzeniem jest uzależnione od obecności handlowej w Republice Słowenii. Zagraniczny prawnik, który posiada uprawnienia do wykonywania zawodu prawnika za granicą, może świadczyć usługi prawne lub wykonywać zawód prawnika na warunkach określonych w art. 34a ustawy o adwokaturze, pod warunkiem że spełniony jest warunek rzeczywistej wzajemności.

Obecność handlowa dla adwokatów mianowanych przez słoweńską organizację zawodową prawników jest ograniczona do jednoosobowych działalności gospodarczych, kancelarii prawnych z ograniczoną odpowiedzialnością (spółek) lub kancelarii prawnych z nieograniczoną odpowiedzialnością (spółek). Działalność kancelarii prawnych jest ograniczona do praktyki prawniczej. Wspólnikami w kancelarii prawnej mogą być wyłącznie adwokaci.

SK (również w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania): Do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa wewnętrznego, w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest obywatelstwo EOG oraz miejsce zamieszkania (obecność handlowa) w Republice Słowackiej. W przypadku prawników spoza UE wymagane jest spełnienie warunku rzeczywistej wzajemności.

Środki:

UE: Art. 120 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1001<sup>1</sup>;

Art. 78 rozporządzenia Rady (WE) nr 6/2002 z dnia 12 grudnia 2001 r.<sup>2</sup>

AT: Rechtsanwaltsordnung (ustawa o zawodach prawniczych) – RAO, RGBL. Nr. 96/1868, art. 1 i 21c.; Rechtsanwaltsgesetz – EIRAG, BGBl. Nr. 27/2000, z późniejszymi zmianami; § 41 EIRAG

BE: Belgijski kodeks sądowy (art. 428–508); Dekret królewski z dnia 24 sierpnia 1970 r.

BG: Ustawa o adwokaturze; Ustawa o mediacji; oraz Ustawa o notariacie i działalności notarialnej.

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1001 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie znaku towarowego Unii Europejskiej (Dz.U. UE L 154 z 16.6.2017, s. 1).

<sup>2</sup> Rozporządzenie Rady (WE) nr 6/2002 z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów wspólnotowych (Dz.U. UE L 3 z 5.1.2002, s. 1).

CY: Ustawa o adwokaturze (rozdział 2), z późniejszymi zmianami.

CZ: Ustawa nr 85/1996 Coll., ustawa o zawodach prawniczych.

DE: Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO; ustawa federalna o zawodzie prawnika);

Gesetz über die Tätigkeit europäischer Rechtsanwälte in Deutschland (EuRAG); oraz § 10 Rechtsdienstleistungsgesetz (RDG).

DK: Retsplejeloven (ustawa o wymiarze sprawiedliwości), rozdziały 12 i 13 (ustawa skonsolidowana nr 1284 z dnia 14 listopada 2018 r.).

EE: Advokatuuriseadus (ustawa o adwokaturze); Tsiviilkohtumenetluse seadustik (kodeks postępowania cywilnego); Halduskohtumenetluse seadus (kodeks postępowania administracyjnego); Kriminaalmenetluse seadustik (kodeks postępowania karnego); oraz Väiärteomenetluse seadustik (kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia).

EL: Nowy kodeks prawniczy nr 4194/2013.

ES: Estatuto General de la Abogacía Española, aprobado por Real Decreto 658/2001, Article 13.1<sup>a</sup>.

FI: Laki asianajajista (ustawa o adwokaturze) (496/1958), s. 1 i 3; oraz Oikeudenkäymiskaari (4/1734) (kodeks postępowania sądowego).

FR: Loi 71-1130 du 31 décembre 1971; Loi 90- 1259 du 31 décembre 1990 ; oraz Ordonnance du 10 septembre 1817 modifiée.

HR: Ustawa o zawodach prawniczych (dziennik ustaw 9/94, 117/08, 75/09, 18/11).

HU: Ustawa LXXVIII z 2017 r. o działalności zawodowej radców prawnych.

LT: Ustawa o adwokaturze Republiki Litewskiej z dnia 18 marca 2004 r. nr IX-2066, ostatnio zmieniona w dniu 12 grudnia 2017 r. ustawą nr XIII-571.

LU: Loi du 16 décembre 2011 modifiant la loi du 10 août 1991 sur la profession d'avocat.

LV: Kodeks postępowania karnego, s. 79; oraz Łotewska ustawa o adwokaturze, s. 4.

MT: Kodeks organizacji i postępowania cywilnego (rozdział 12).

NL: Advocatenwet (ustawa o adwokaturze).

PT: Ustawa 145/2015, 9 set., alterada p/ Lei 23/2020, 6 jul. (art.º 194 substituído p/ art.º 201.º; e art.º 203.º substituído p/ art.º 213.º);

Statut portugalskiej organizacji zawodowej prawników (*Estatuto da Ordem dos Advogados*); Dekret z mocą ustawy 229/2004, art. 5, 7–9; Dekret z mocą ustawy 88/2003, art. 77 i 102; Statut Izby Radców Prawnych (*Estatuto da Câmara dos Solicitadores*), zmieniony ustawą 49/2004, mas alterada p/ Lei 154/2015, 14 set; ustawą 14/2006 oraz dekretem z mocą ustawy nr 226/2008 alterado p/ Lei 41/2013, 26 jun;

Ustawa 78/2001, art. 31, 4 Alterada p/ Lei 54/2013, 31 jul.; Rozporządzenie w sprawie mediacji rodzinnej i mediacji z zakresu prawa pracy (zarządzenie 282/2010), alterada p/ Portaria 283/2018, 19 out; Ustawa 21/2007 w sprawie mediacji z zakresu prawa karnego, art. 12; oraz Ustawa 22/2013, 26 fev., alterada p/ Lei 17/2017, 16 maio, alterada pelo Decreto-Lei 52/2019, 17 abril.

RO: Ustawa o adwokaturze; Ustawa o mediacji; oraz Ustawa o notariuszach i notariacie.

SE: Rättegångsbalken (szwedzki kodeks postępowania sądowego) (1942:740); oraz Kodeks postępowania szwedzkiej organizacji zawodowej prawników, przyjęty w dniu 29 sierpnia 2008 r.

SI: Zakon o odvetništvu (Neuradno prečiščeno besedilo-ZOdv-NPB8 Državnega Zbora RS z dne 7 junij 2019 (ustawa o adwokaturze), nieurzędowa wersja skonsolidowana przygotowana przez słoweński parlament z dnia 7 czerwca 2019 r.).

SK: Ustawa 586/2003 o adwokaturze, art. 2 i 12.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

PL: Zagraniczni prawnicy mogą prowadzić działalność wyłącznie w formie spółki jawnej, spółki komandytowej lub spółki komandytowo-akcyjnej.

Środki:

PL: Ustawa z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej, art. 19; oraz Ustawa o doradztwie podatkowym.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

IE, IT: Do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa wewnętrznego (Unii Europejskiej i państwa członkowskiego), w tym do reprezentacji przed sądami, wymagane jest miejsce zamieszkania (obecność handlowa) we Włoszech.

Środki:

IE: Solicitors Acts 1954-2011.

IT: Dekret królewski 1578/1933; oraz Art. 17 ustawy o zawodach prawniczych.

- b) Rzecznicy patentowi, agenci ds. własności przemysłowej i agenci ds. własności intelektualnej (część CPC 879, 861, 8613)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

AT: Do świadczenia usług rzecznika patentowego wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii i miejsce zamieszkania w EOG lub Szwajcarii.



BG i CY: Do świadczenia usług rzecznika patentowego wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii. CY: Wymóg miejsca zamieszkania.

DE: Członkami organizacji zawodowej prawników, uprawnionymi do świadczenia usług rzecznika patentowego w Niemczech w zakresie prawa wewnętrznego, mogą zostać wyłącznie prawnicy specjalizujący się w prawie patentowym posiadający uprawnienia z EOG i Szwajcarii. Do uzyskania pełnego przyjęcia do organizacji zawodowej wymagana jest obecność handlowa. Organizacja zawodowa prawników może przyznawać zwolnienia z tego wymogu. Zagraniczni prawnicy patentowi mogą oferować usługi prawne w zakresie prawa zagranicznego, o ile posiadają udowodnioną wiedzę specjalistyczną, a do świadczenia usług prawnych w Niemczech niezbędna jest rejestracja. Zagraniczni prawnicy patentowi (uprawnienia spoza EOG i Szwajcarii) nie mogą założyć kancelarii z krajowymi prawnikami patentowymi.

Zagraniczni prawnicy patentowi (spoza EOG i Szwajcarii) mogą mieć obecność handlową wyłącznie w formie *Patentanwalts-GmbH* lub *Patentanwalt-AG* w drodze nabycia udziałów mniejszościowych.

EE: Do świadczenia usług rzecznika patentowego wymagane jest obywatelstwo Estonii lub UE, a także miejsce stałego zamieszkania w Estonii lub UE.

ES i PT: Do świadczenia usług agenta ds. własności przemysłowej wymagane jest obywatelstwo EOG.

FR: Do zarejestrowania w wykazie usług agentów ds. własności przemysłowej wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa lub miejsce zamieszkania w EOG. W odniesieniu do osób fizycznych wymagane jest obywatelstwo EOG. Do reprezentowania klienta przed krajowym urzędem ds. własności intelektualnej wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa w EOG. Ponad połowa udziałów i praw głosu musi być w posiadaniu specjalistów z EOG. Kancelarie prawne mogą być uprawnione do świadczenia usług agenta ds. własności przemysłowej (zob. zastrzeżenie dotyczące usług prawnych).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

LV: Od prawników patentowych wymagane jest obywatelstwo UE.

Środki:

LV: Ustawa o instytucjach i procedurach własności przemysłowej, rozdział XVIII (art. 119-136).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

FI i HU: Do świadczenia usług rzecznika patentowego wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG.

SI: W przypadku posiadacza zarejestrowanych praw/wnioskodawcy o zarejestrowane prawa (patenty, znaki towarowe, chronione wzory) wymagane jest miejsce zamieszkania w Słowenii. W przeciwnym razie wymaga się, aby rzecznik patentowy lub rzecznik ds. znaków towarowych i wzorów był zarejestrowany w Słowenii, głównie do celów dotyczących procedury, powiadomień itp.

Środki:

AT: Ustawa o rzeczniku patentowym, BGBl. 214/1967, z późniejszymi zmianami, §§ 2 i 16a.

BG: Rozdział 8b ustawy o patentach i rejestracji wzorów użytkowych.

CY: Ustawa o adwokaturze (rozdział 2), z późniejszymi zmianami.

DE: Patentanwaltsordnung (PAO), Gesetz über die Tätigkeit europäischer Patentanwälte in Deutschland (EuPAG); oraz § 10 Rechtsdienstleistungsgesetz (RDG).

EE: Patendivoliniku seadus (ustawa o rzecznikach patentowych) § 2, § 14.

ES: Ley 11/1986, de 20 de marzo, de Patentes de Invención y Modelos de utilidad, art. 155–157.

FI: Tavaramerkkilaki (ustawa o znakach towarowych) (7/1964);

Laki auktorisoiduista teollisoikeusasiatietä (ustawa o zatwierdzonych pełnomocnikach ds. własności przemysłowej) (22/2014); oraz

Laki kasvinjalostajanoikeudesta (ustawa o prawie do ochrony odmian roślin) 1279/2009 i Mallioikeuslaki (ustawa o zarejestrowanych wzorach) 221/1971.

FR: Code de la propriété intellectuelle.

HU: ustawa XXXII z 1995 r. o rzecznikach patentowych.

PT: Dekret z mocą ustawy 15/95, zmieniony ustawą 17/2010, Portaria 1200/2010, art. 5 oraz Portaria 239/2013; oraz Ustawa 9/2009.

SI: Zakon o industrijski lastnini (ustawa o własności przemysłowej); oraz Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo w 100/13 i 23/20 (dziennik ustaw Republiki Słowenii, nr 51/06 – oficjalna wersja skonsolidowana 100/13 i 23/20).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

IE: W przypadku prowadzenia przedsiębiorstwa co najmniej jedna z osób zarządzających, wspólników, członków kadry kierowniczej lub pracowników spółki musi być zarejestrowana jako prawnik patentowy lub agent ds. własności intelektualnej w Irlandii. Działalność transgraniczna wymaga obywatelstwa EOG i obecności handlowej w EOG, posiadania głównego miejsca prowadzenia działalności w państwie członkowskim EOG oraz uprawnień na podstawie prawa państwa członkowskiego EOG.

Środki:

IE: Art. 85 i 86 Trade Marks Act 1996, z późniejszymi zmianami;

Art. 51, art. 51A i art. 51B Trade Marks Rules 1996, z późniejszymi zmianami; Art. 106 i 107 Patent Act 1992, z późniejszymi zmianami; oraz Register of Patent Agent Rules S.I. 580 z 2015 r.

- c) Usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych (CPC 8621 inne niż usługi audytu, 86213, 86219, 86220)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

AT: W austriackim przedsiębiorstwie udziały kapitałowe i prawa głosu zagranicznych rewidentów, księgowych, posiadających uprawnienia zgodnie z prawem swojego kraju pochodzenia, nie mogą przekraczać 25 %. Usługodawca musi posiadać biuro lub siedzibę w EOG (CPC 862).

FR: Wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa lub miejsce zamieszkania.

IT: Do wpisu do rejestru zawodowego, niezbędnego do świadczenia usług rachunkowo-księgowych, wymagane jest miejsce zamieszkania lub stałego prowadzenia działalności (CPC 86213, 86219, 86220).

PT (również w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania): Do wpisu do rejestru zawodowego Izby Biegłych Rewidentów (*Ordem dos Contabilistas Certificados*), niezbędnego do świadczenia usług rachunkowo-księgowych, wymagane jest miejsce zamieszkania lub stałego prowadzenia działalności, pod warunkiem że obywatele Portugalii traktowani są na zasadzie wzajemności.

Środki:

AT: Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (ustawa o zawodzie biegłego rewidenta i audytora, BGBl. I Nr. 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4; oraz

Bilanzbuchhaltungsgesetz (BibuG), BGBl. I Nr. 191/2013, §§ 7, 11, 28.

FR: Ordonnance 45-2138 du 19 septembre 1945.

IT: Dekret legislacyjny 139/2005; oraz Ustawa 248/2006.

PT: Dekret z mocą ustawy nr 452/99, zmieniony ustawą nr 139/2015 z dnia 7 września.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

SI: Do świadczenia usług rachunkowo-księgowych wymagana jest siedziba w Unii Europejskiej (CPC 86213, 86219, 86220).

Środki:

SI: Ustawa o usługach na rynku wewnętrznym, dziennik ustaw Republiki Słowenii nr 21/10.

- d) Usługi audytu (CPC – 86211, 86212 inne niż usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

UE: Świadczenie usług badania ustawowego wymaga zgody właściwych organów państwa członkowskiego, które mogą uznać równoważność kwalifikacji audytora będącego obywatelem Chile lub jakiegokolwiek państwa trzeciego z zastrzeżeniem wzajemności (CPC 8621).

Środki:

UE: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE<sup>1</sup>; oraz Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady<sup>2</sup>.

Środki:

BG: Ustawa o niezależnym audycie finansowym.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

AT: W austriackim przedsiębiorstwie udziały kapitałowe i prawa głosu zagranicznych audytorów, posiadających uprawnienia zgodnie z prawem swojego kraju pochodzenia, nie mogą przekraczać 25 %. Usługodawca musi posiadać biuro lub siedzibę w EOG.

- 
- <sup>1</sup> Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. UE L 182 z 29.6.2013, s. 19).
- <sup>2</sup> Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylająca dyrektywę Rady 84/253/EWG (Dz.U. UE L 157 z 9.6.2006, s. 87).

Środki:

AT: Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (ustawa o zawodzie biegłego rewidenta i audytora, BGBl. I Nr. 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

DK: Świadczenie usług badania ustawowego wymaga zatwierdzenia jako biegły rewident w Danii. Do zatwierdzenia wymagane jest miejsce zamieszkania w państwie członkowskim EOG. Prawa głosu audytorów w zatwierdzonych firmach audytorskich i firm audytorskich niezatwierdzonych zgodnie z przepisami rozporządzenia wykonującego dyrektywę 2006/43/WE przyjętą na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g) Traktatu w sprawie badań ustawowych nie mogą przekraczać 10 % praw głosu.

FR (również w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania): W przypadku badania ustawowego: wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa lub miejsce zamieszkania. Obywatele Chile mogą świadczyć usługi badania ustawowego we Francji, z zastrzeżeniem wzajemności.

PL: Do świadczenia usług badania ustawowego wymagana jest siedziba w Unii Europejskiej.

Środki:

DK: Revisorloven (duńska ustawa o zatwierdzonych audytorach i firmach audytorskich), ustawa nr 1287 z dnia 20 listopada 2018 r.



FR: Code de commerce

PL: Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, Dziennik Ustaw z 2017, poz. 1089.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

CY: Wymagane zezwolenie, z zastrzeżeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: sytuacja w zakresie zatrudnienia w danym podsektorze. Stowarzyszenia zawodowe (spółki osobowe) między osobami fizycznymi są dozwolone.

SK: Wyłącznie przedsiębiorstwo, w którym przynajmniej 60 % udziałów kapitałowych lub praw głosu zarezerwowane jest dla obywateli słowackich lub obywateli państwa członkowskiego, może zostać upoważnione do przeprowadzania audytów w Republice Słowackiej.

Środki:

CY: Ustawa o audytorach z 2017 r. (ustawa 53(I)/2017).

SK: Ustawa nr 423/2015 o badaniu ustawowym.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

DE: Biegli rewidenci z państw trzecich zarejestrowani zgodnie z art. 134 WPO mogą prowadzić ustawowe badanie rocznych sprawozdań finansowych lub przygotowywać skonsolidowane sprawozdania finansowe spółki z siedzibą główną poza Unią Europejską, której zbywalne papiery wartościowe znajdują się w obrocie na rynku regulowanym.

Środki:

DE: Handelsgesetzbuch (HGB; kodeks prawa handlowego);

Gesetz über eine Berufsordnung der Wirtschaftsprüfer (Wirtschaftsprüferordnung - WPO; Ustawa o zawodzie biegłego rewidenta).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

ES: Biegli rewidenci muszą być obywatelami państwa członkowskiego. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do audytu spółek spoza Unii Europejskiej notowanych na hiszpańskim rynku regulowanym.

Środki:

ES: Ley 22/2015, de 20 de julio, de Auditoría de Cuentas (nowa ustawa o audycie: ustawa 22/2015 o usługach audytu).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

SI: Wymagana obecność handlowa. Jednostka audytorska z państwa trzeciego może posiadać udziały w słoweńskiej firmie audytorskiej lub tworzyć spółki osobowe pod warunkiem, że na podstawie prawa kraju, w którym jednostka ta jest zarejestrowana, słoweńskie spółki audytorskie mogą posiadać udziały w jednostce audytorskiej lub tworzyć spółki osobowe w tym kraju (wymóg wzajemności).

Środki:

SI: Ustawa o audycie (ZRev-2), dziennik ustaw Republiki Słowenii nr 65/2008 (ostatnio zmieniony nr 84/18); oraz Ustawa o spółkach (ZGD-1), Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii nr 42/2006 (ostatnio zmieniony nr 22/19 – ZPosS).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe

EE: Większość głosów reprezentowanych przez udziały w firmie audytorskiej musi należeć do zaprzysiężonych audytorów podlegających nadzorowi właściwego organu państwa członkowskiego EOG, którzy uzyskali uprawnienia w państwie członkowskim EOG, lub do firm audytorskich. Co najmniej trzy czwarte osób reprezentujących firmę audytorską na podstawie prawa musi posiadać kwalifikacje uzyskane w państwie członkowskim EOG.

Środki:

EE: Ustawa o działalności audytorów (Audiitortegevuse seadus), § 76–77

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BE: Do prowadzenia działalności zawodowej, w ramach której przechowywane będą akta, dokumenty i związana z nimi korespondencja, wymagana jest siedziba w Belgii oraz aby co najmniej jeden administrator lub kierownik w danym przedsiębiorstwie był zatwierdzonym audytorem.

FI: W fińskiej spółce z ograniczoną odpowiedzialnością oraz w spółkach, które są zobowiązane do przeprowadzenia audytu, przynajmniej jeden audytor musi posiadać miejsce zamieszkania w EOG. Audytorem może być wyłącznie audytor posiadający lokalne uprawnienia lub firma audytorska posiadająca lokalne uprawnienia.

HR: Usługi audytu mogą świadczyć wyłącznie osoby prawne mające siedzibę w Chorwacji lub osoby fizyczne mające miejsce zamieszkania w Chorwacji.

IT: Do świadczenia usług audytorskich przez osoby fizyczne wymagane jest miejsce zamieszkania we Włoszech.

LT: Do świadczenia usług audytu wymagana jest siedziba w EOG.

SE: Usługi w zakresie badania ustawowego mogą świadczyć wyłącznie audytorzy zatwierdzeni w Szwecji i firmy audytorskie zarejestrowane w Szwecji. Wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG. Tytuły „zatwierdzonego audytora” i „upoważnionego audytora” mogą być wykorzystywane wyłącznie przez audytorów zatwierdzonych lub upoważnionych w Szwecji. Audytorzy spółdzielczych stowarzyszeń gospodarczych i niektórych innych przedsiębiorstw, którzy nie są certyfikowanymi lub zatwierdzonymi księgowymi, muszą mieć miejsce zamieszkania w EOG, chyba że rząd lub organ rządowy wyznaczony przez rząd w danej sprawie zadecyduje inaczej.

Środki:

BE: Ustawa z dnia 22 lipca 1953 r. w sprawie powołania Instytutu Biegłych Rewidentów i organizacji nadzoru publicznego nad zawodem audytora, skoordynowana dnia 30 kwietnia 2007 r. (Ustawa o zawodzie biegłego rewidenta).

FI: Tilintarkastuslaki (ustawa o audycie) (459/2007); oraz Ustawy sektorowe wymagające korzystania z usług audytorów posiadających lokalne uprawnienia.

HR: Ustawa o audycie (dziennik ustaw 146/05, 139/08, 144/12), art. 3.

IT: Dekret legislacyjny 58/1998, art. 155, 158 oraz 161;

Dekret Prezydenta Republiki 99/1998; oraz Dekret legislacyjny 39/2010, art. 2.

LT: Ustawa o audycie z dnia 15 czerwca 1999 r. – nr VIII -1227 (nowa wersja z dnia 3 lipca 2008 r. – nr X1676).

SE: Revisorslagen (ustawa o audytorach) (2001:883);

Revisionslag (ustawa o audycie) (1999:1079);

Aktiebolagslagen (ustawa o spółkach) (2005:551);

Lag om ekonomiska föreningar (ustawa o spółdzielczych stowarzyszeniach gospodarczych) (2018:672); oraz

Inne, określające wymogi dotyczące korzystania z usług zatwierdzonych audytorów.

- e) Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863, z wyjątkiem usług doradztwa prawnego i usług w zakresie reprezentacji w sprawach podatkowych, które uważa się za usługi prawne)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

AT: W austriackim przedsiębiorstwie udziały kapitałowe i prawa głosu zagranicznych doradców podatkowych, posiadających uprawnienia zgodnie z prawem swojego kraju pochodzenia, nie mogą przekraczać 25 %. Usługodawca musi posiadać biuro lub siedzibę w EOG.

Środki:

AT: Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (ustawa o zawodzie biegłego rewidenta i audytora, BGBl. I Nr. 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

FR: Wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa lub miejsce zamieszkania.

Środki:

FR: Ordonnance 45-2138 du 19 septembre 1945.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: W przypadku doradców podatkowych wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego.

Środki:

BG: Ustawa o rachunkowości;

Ustawa o niezależnym audycie finansowym; Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych; oraz Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

HU: Do świadczenia usług w zakresie doradztwa podatkowego, w zakresie, w jakim usługi te są świadczone przez osobę fizyczną przebywającą na terytorium Węgier, wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG.

IT: Wymóg miejsca zamieszkania.

Środki:

HU: Ustawa XCII z 2003 r. w sprawie zasad opodatkowania; oraz

Dekret Ministerstwa Finansów nr 26/2008 w sprawie licencjonowania i rejestracji działalności w zakresie doradztwa podatkowego.

IT: Dekret legislacyjny 139/2005; oraz Ustawa 248/2006.

- f) Usługi architektoniczne, urbanistyczne, inżynieryjne i zintegrowane usługi inżynieryjne (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: W przypadku usług w zakresie architektury, planowania przestrzennego i inżynierii świadczonych przez osoby fizyczne wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG lub w Konfederacji Szwajcarskiej. Jeżeli dany projekt architektoniczny lub inżynieryjny ma istotne znaczenie na poziomie krajowym lub regionalnym, zagraniczni inwestorzy muszą działać w ramach spółki z inwestorami miejscowymi lub jako ich podwykonawcy (CPC 8671, 8672, 8673).

Środki:

BG: Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym;



Ustawa o izbie budownictwa; oraz

Ustawa o izbach architektów i inżynierów projektowych.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

HR: Projekt lub plan opracowany przez zagranicznego architekta, inżyniera lub urbanistę musi zostać zatwierdzony przez upoważnioną osobę fizyczną lub prawną w Chorwacji pod względem zgodności z prawem chorwackim (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

Środki:

HR: Ustawa o planowaniu przestrzennym i działalności budowlanej (dziennik ustaw 118/18, 110/19); oraz

Ustawa o planowaniu przestrzennym (dziennik ustaw 153/13, 39/19).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

CY: Do świadczenia usług architektonicznych, urbanistycznych, inżynierskich i zintegrowanych usług inżynierskich (CPC 8671, 8672, 8673, 8674) wymagane jest obywatelstwo cypryjskie i miejsce zamieszkania na Cyprze.

Środki:

CY: Ustawa 41/1962 z późniejszymi zmianami; Ustawa 224/1990 z późniejszymi zmianami; oraz Ustawa nr 29(I)2001 z późniejszymi zmianami.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

CZ: Wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG.

HU: Do świadczenia następujących usług, w zakresie, w jakim usługi te są świadczone przez osobę fizyczną przebywającą na terytorium Węgier, wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG: usługi architektoniczne, inżynieryjne (ma to zastosowanie tylko do absolwentów odbywających staż), zintegrowane usługi inżynieryjne i usługi w zakresie architektury krajobrazu (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

IT: Do wpisu do rejestru zawodowego, niezbędnego do świadczenia usług architektonicznych i inżynieryjnych, wymagane jest miejsce zamieszkania lub adres prowadzenia działalności we Włoszech (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

SK: Do rejestracji w izbie zawodowej, która jest niezbędna do świadczenia usług architektonicznych i inżynieryjnych, wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

Środki:

CZ: Ustawa nr 360/1992 Coll. o wykonywaniu zawodu licencjonowanego architekta i licencjonowanego inżyniera oraz technika pracującego w dziedzinie konstrukcji budynków.

HU: Ustawa LVIII z 1996 r. w sprawie izb zawodowych architektów i inżynierów.

IT: Dekret królewski 2537/1925 w sprawie zawodu architekta i inżyniera; Ustawa 1395/1923;  
oraz

Dekret Prezydenta Republiki (D.P.R) 328/2001.

SK: Ustawa 138/1992 o architektach i inżynierach, art. 3, 15, 15a, 17a i 18a.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BE: Świadczenie usług architektonicznych obejmuje kontrolę i wykonanie robót (CPC 8671, 8674). Zagraniczni architekci, którzy posiadają zezwolenie w swoim państwie przyjmującym i którzy chcą okazjonalnie wykonywać swój zawód w Belgii zobowiązani są do uzyskania uprzedniego zezwolenia rady Izby Architektów na obszarze geograficznym, na którym zamierzają wykonywać swoją działalność.

Środki:

BE: Ustawa z dnia 20 lutego 1939 r. w sprawie ochrony tytułu i zawodu architekta;

Ustawa z dnia 26 czerwca 1963 r. ustanawiająca Izbę Architektów; oraz

Zasady etyki zawodowej z dnia 16 grudnia 1983 r. ustanowione przez radę krajową Izby Architektów (zatwierdzone art. 1 dekretu królewskiego z dnia 18 kwietnia 1985 r., M.B. z dnia 8 maja 1985 r.).

Zastrzeżenie nr 3 – Zawody regulowane – usługi związane z opieką zdrowotną i sprzedażą detaliczną produktów farmaceutycznych

Sektor – podsektor                      Zawody regulowane – usługi medyczne (w tym usługi psychologów) i stomatologiczne; położne, personel pielęgniarski, fizjoterapeuci i personel paramedyczny; usługi weterynaryjne; sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych i inne usługi świadczone przez farmaceutów

Klasyfikacja gospodarcza:    CPC 9312, 93191, 932, 63211

Rodzaj zastrzeżenia:                      Traktowanie narodowe

Klauzula najwyższego uprzywilejowania

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Obecność lokalna

Rozdział/Sekcja:                              Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

- a) Usługi medyczne, stomatologiczne, położnicze, pielęgniarские, fizjoterapeutyczne i paramedyczne (CPC 9312, 93191)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

IT: Do świadczenia usług psychologa wymagane jest obywatelstwo Unii Europejskiej; cudzoziemcy mogą uzyskać zezwolenie na wykonywanie zawodu na zasadzie wzajemności (część CPC 9312).

Środki:

IT: Ustawa 56/1989 w sprawie zawodu psychologa.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

CY: Do świadczenia usług medycznych (w tym psychologicznych), stomatologicznych, położniczych, pielęgniarских, fizjoterapeutycznych i paramedycznych wymagane jest obywatelstwo cypryjskie i miejsce zamieszkania na Cyprze.

Środki:

CY: Ustawa o rejestracji lekarzy (rozdział 250) z późniejszymi zmianami;

Ustawa o rejestracji stomatologów (rozdział 249) z późniejszymi zmianami;

Ustawa 75(I)/2013 – podolodzy;

Ustawa 33(I)/2008 – z późniejszymi zmianami – fizycy medyczni;

Ustawa 34(I)/2006 – z późniejszymi zmianami – terapeuci zajęciowi;

Ustawa 9(I)/1996 – z późniejszymi zmianami – technicy dentystyczni;

Ustawa 68(I)/1995 – z późniejszymi zmianami – psychologodzy;

Ustawa 16(I)/1992 – z późniejszymi zmianami – optycy;

Ustawa 23(I)/2011 – z późniejszymi zmianami – radiolodzy/radioterapeuci;

Ustawa 31(I)/1996 – z późniejszymi zmianami – dietetycy/specjaliści do spraw żywienia;

Ustawa 140/1989 – z późniejszymi zmianami – fizjoterapeuci; oraz

Ustawa 214/1988 – z późniejszymi zmianami – pielęgniarki/pielęgniarze.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

DE: Lekarze (w tym psychologowie, psychoterapeuci i dentyści) muszą zarejestrować się w regionalnych stowarzyszeniach ustawowego ubezpieczenia zdrowotnego lekarzy lub lekarzy dentyistów (*kassenärztliche* lub *kassenzahnärztliche Vereinigungen*), jeżeli chcą leczyć pacjentów podlegających ustawowym kasom chorych.

W przypadku usług położniczych dostęp ograniczony jest wyłącznie do osób fizycznych. W przypadku usług medycznych i stomatologicznych dostęp możliwy jest dla osób fizycznych, licencjonowanych ośrodków opieki zdrowotnej i upoważnionych podmiotów. Zastosowanie mogą mieć wymogi dotyczące siedziby.

Środki:

DE: Bundesärzteordnung (BÄO; federalne rozporządzenie lekarskie);

Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde (ZHG);

Gesetz über den Beruf der Psychotherapeutin und des Psychotherapeuten (PsychThG; ustawa o świadczeniu usług psychoterapii);

Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung (Heilpraktikergesetz);

Gesetz über das Studium und den Beruf von Hebammen (HebG); Bundes-Apothekerordnung; dodatkowe przepisy dotyczące położnych mogą istnieć na szczeblu regionalnym.

Gesetz über die Pflegeberufe (PflBG);

Sozialgesetzbuch Fünftes Buch (SGB V; kodeks socjalny, księga piąta) – ustawowe ubezpieczenie zdrowotne.

Poziom regionalny:

Heilberufekammergesetz des Landes Baden-Württemberg;

Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz – HKaG) in Bayern;

Berliner Heilberufekammergesetz (BlnHKG);

Hamburgisches Kammergesetz für die Heilberufe (HmbKGGH); Gesetz über die Berufsgerichtsbarkeit der Heilberufe; Hamburgisches Gesetz über die Ausübung des Berufs der Hebamme und des Entbindungspfleger (Hamburgisches Hebammengesetz);

Heilberufsgesetz Brandenburg (HeilBerG);

Bremisches Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz - HeilBerG);



Niedersächsisches Kammergesetz für die Heilberufe (Heilkammergesetz – HKG);

Niedersächsisches Gesetz über die Ausübung des Hebammenberufs (NHebG)

Heilberufsgesetz Mecklenburg-Vorpommern (Heilberufsgesetz M-V – HeilBerG);

Heilberufsgesetz (HeilBG NRW);

Heilberufsgesetz (HeilBG Rheinland-Pfalz);

Gesetz über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte/ Ärztinnen, Zahnärzte/ Zahnärztinnen, psychologischen Psychotherapeuten/ Psychotherapeutinnen und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten/psychotherapeutinnen, Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz – SHKG);

Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat Sachsen (Sächsisches Heilberufekammergesetz – SächsHKaG) oraz Thüringer Heilberufegesetz.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

FR: Inne rodzaje formy prawnej są również dostępne dla inwestorów z Unii, natomiast inwestorzy zagraniczni mogą zakładać spółki wyłącznie w formie *société d'exercise liberal* (SEL) i *société civile professionnelle* (SCP). Do świadczenia usług medycznych, dentystycznych i położniczych wymagane jest obywatelstwo francuskie. Cudzoziemcy mogą jednak uzyskać dostęp do świadczenia tych usług w ramach corocznie ustanawianych kontyngentów. W przypadku usług medycznych, dentystycznych i położniczych oraz usług świadczonych przez pielęgniarzy lub pielęgniarki – świadczenie za pośrednictwem *SEL à forme anonyme, à responsabilité limitée par actions simplifiée* lub *en commandite par actions SCP, société coopérative* (wyłącznie w przypadku niezależnych lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej i lekarzy specjalistów) lub *société interprofessionnelle de soins ambulatoires* (SISA) wyłącznie w przypadku wielodyscyplinarnego ośrodka zdrowia (MSP).

Środki:

FR: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales ; Loi n°2011-940 du 10 août 2011 modifiant certaines dispositions de la loi n°2009-879 dite HPST ; Loi n°47-1775 portant statut de la coopération; oraz Code de la Santé Publique.

b) Usługi weterynaryjne (CPC 932)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

AT: Usługi weterynaryjne mogą świadczyć wyłącznie obywatele państwa członkowskiego EOG. Z wymogu obywatelstwa zwolnieni są obywatele państwa niebędącego członkiem EOG, w przypadku gdy istnieje umowa między Unią Europejską a tym państwem niebędącym członkiem EOG zapewniająca traktowanie narodowe w odniesieniu do inwestycji i handlu transgranicznego w zakresie usług weterynaryjnych.

ES: Warunkiem wykonywania zawodu jest członkostwo w organizacji zawodowej, do którego wymagane jest posiadanie obywatelstwa UE, jednak warunek ten może zostać uchylony na mocy dwustronnego porozumienia zawodowego.

FR: Do świadczenia usług weterynaryjnych wymagane jest obywatelstwo EOG, jednak od wymogu obywatelstwa można odstąpić na zasadzie wzajemności. Formy prawne dostępne dla przedsiębiorstwa świadczącego usługi weterynaryjne ograniczone są do SCP (*société civile professionnelle*) i SEL (*société d'exercice libéral*). Zastosowanie mają niedyskryminujące wymogi dotyczące formy prawnej, jednak dozwolone mogą być – pod pewnymi warunkami – inne formy prawne przedsiębiorstwa przewidziane we francuskim prawie wewnętrznym lub w prawie innego państwa członkowskiego EOG i posiadające siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w tym państwie.

Środki:

AT: Tierärztegesetz (Veterinary Act), BGBl. Nr. 16/1975, §3 (2) (3).

ES: Real Decreto 126/2013, de 22 de febrero, por el que se aprueban los Estatutos Generales de la Organización Colegial Veterinaria Española; art. 62 i 64.

FR: Code rural et de la pêche maritime.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

CY: Wymóg obywatelstwa i miejsca zamieszkania w odniesieniu do świadczenia usług weterynaryjnych.

EL: Do świadczenia usług weterynaryjnych wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii.

HR: Transgraniczne usługi weterynaryjne w Republice Chorwacji mogą świadczyć wyłącznie osoby fizyczne i prawne posiadające siedzibę w państwie członkowskim Unii do celów prowadzenia działalności weterynaryjnej. Praktykę weterynaryjną w Republice Chorwacji mogą prowadzić wyłącznie obywatele Unii.

HU: Do członkostwa w węgierskiej Izbie Lekarsko-Weterynaryjnej, niezbędnego do świadczenia usług weterynaryjnych, wymagane jest obywatelstwo EOG.

Środki:

CY: Ustawa 169/1990 z późniejszymi zmianami.

EL: Dekret prezydencki 38/2010; oraz Decyzja ministerialna 165261/IA/2010 (Dziennik Ustaw 2157/B).

HR: Ustawa o weterynarii (dziennik ustaw 83/13, 148/13, 115/18), art. 3 (67), art. 105 i 121.

HU: Ustawa CXXVII z 2012 r. w sprawie węgierskiej Izby Weterynaryjnej oraz w sprawie warunków świadczenia usług weterynaryjnych.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

CZ: Do świadczenia usług weterynaryjnych wymagana jest fizyczna obecność na terytorium kraju.

IT i PT: Do świadczenia usług weterynaryjnych wymagane jest miejsce zamieszkania.

PL: Do świadczenia usług weterynaryjnych w ramach wykonywania zawodu lekarza weterynarii na terytorium Polski wymagana jest fizyczna obecność na terytorium; obywatele państw niebędących członkami Unii Europejskiej muszą zdać egzamin w języku polskim organizowany przez Izby Lekarsko-Weterynaryjne.

SI: Transgraniczne usługi weterynaryjne w Republice Słowenii mogą świadczyć wyłącznie osoby fizyczne i prawne posiadające siedzibę w państwie członkowskim Unii do celów prowadzenia działalności weterynaryjnej.

SK: Do wpisu do rejestru zawodowego, niezbędnego do wykonywania zawodu, wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG.

Środki:

CZ: Ustawa nr 166/1999 Coll. (ustawa weterynaryjna), §58–63, 39; oraz

Ustawa nr 381/1991 Coll. (w sprawie czeskiej Izby Weterynaryjnej), pkt 4.

IT: Dekret legislacyjny C.P.S. 233/1946, art. 7-9; oraz

Dekret Prezydenta Republiki (DPR) 221/1950, pkt 7.

PL: Ustawa z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych.

PT: Dekret z mocą ustawy 368/91 (Statut Izby Weterynaryjnej) alterado p/ Lei 125/2015, 3 set.

SI: Pravilnik o priznavanju poklicnih kvalifikacij veterinarjev (przepisy regulujące uznawanie kwalifikacji zawodowych lekarzy weterynarii), Uradni list RS, št., dziennik ustaw nr 71/2008, 7/2011, 59/2014 i 21/2016; oraz Ustawa o usługach na rynku wewnętrznym, dziennik ustaw Republiki Słowenii nr 21/2010.

SK: Ustawa 442/2004 w sprawie prywatnych lekarzy weterynarii oraz izby lekarsko-weterynaryjnej, art. 2.

- c) Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych i inne usługi świadczone przez farmaceutów (CPC 63211)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

AT: Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych i szczególnych towarów medycznych ludności może odbywać się wyłącznie w aptekach. Do prowadzenia apteki wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej. W odniesieniu do dzierżawców i osób kierujących apteką wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej.

Środki:

AT: Apothekengesetz (ustawa farmaceutyczna), RGeBl. nr 5/1907 z późniejszymi zmianami, §§ 3, 4, 12; Arzneimittelgesetz (ustawa o lekach), BGeBl. nr 185/1983 z późniejszymi zmianami, §§ 57, 59, 59a; oraz Medizinproduktegesetz (ustawa o produktach leczniczych), BGeBl. nr 657/1996 z późniejszymi zmianami, § 99.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

DE: Jedynie osoby fizyczne (farmaceuci) mogą prowadzić aptekę. Obywatele innych krajów i osoby, które nie zdały niemieckiego egzaminu na farmaceutę, mogą otrzymać jedynie licencję umożliwiającą przejęcie apteki, która istnieje od co najmniej trzech lat.

FR: Do prowadzenia apteki wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii.

Zagraniczni farmaceuci mogą uzyskać pozwolenie na założenie działalności w ramach corocznie ustanawianych kontyngentów. Na otwarcie apteki musi zostać uzyskane pozwolenie, a obecność handlowa obejmująca sprzedaż detaliczną produktów leczniczych ludności na odległość za pośrednictwem usług społeczeństwa informacyjnego musi przyjąć jedną z następujących form prawnych dozwolonych na podstawie prawa krajowego w sposób niedyskryminujący: jedynie *société d'exercice libéral (SEL) anonyme, par actions simplifiée, à responsabilité limitée unipersonnelle* lub *pluripersonnelle, en commandite par actions, société en noms collectifs (SNC)* lub *société à responsabilité limitée (SARL) unipersonnelle* lub *pluripersonnelle*.

Środki:

DE: Gesetz über das Apothekenwesen (ApoG; niemiecka ustawa farmaceutyczna);  
Bundes-Apothekerordnung;

Gesetz über den Verkehr mit Arzneimitteln (AMG);

Gesetz über Medizinprodukte (MPG);

Verordnung zur Regelung der Abgabe von Medizinprodukten (MPAV).

FR: Code de la santé publique; oraz

Loi 90-1258 du 31 décembre 1990 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales; oraz Loi 2015-990 du 6 août 2015.



W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

EL: Do prowadzenia apteki wymagane jest obywatelstwo Unii Europejskiej.

HU: Do prowadzenia apteki wymagane jest obywatelstwo EOG.

LV: W celu rozpoczęcia niezależnej praktyki w aptece zagraniczny farmaceuta lub asystent farmaceuty, wykształcony w państwie, które nie jest państwem członkowskim lub państwem członkowskim EOG, musi przepracować co najmniej rok w aptece w państwie członkowskim EOG pod nadzorem farmaceuty.

Środki:

EL: Ustawa 5607/1932, zmieniona ustawami 1963/1991 oraz 3918/2011.

HU: Ustawa XCVIII z 2006 r. w sprawie przepisów ogólnych dotyczących niezawodnych i wykonalnych z gospodarczego punktu widzenia dostaw produktów leczniczych i pomocy medycznej oraz w sprawie dystrybucji produktów leczniczych.

LV: Ustawa farmaceutyczna, s. 38.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

IT: Wykonywać zawód mogą wyłącznie osoby fizyczne wpisane do rejestru oraz osoby prawne w formie spółek osobowych, pod warunkiem, że wszyscy wspólnicy w spółce są farmaceutami wpisanymi do rejestru. Wpis do rejestru zawodowego farmaceutów wymaga obywatelstwa państwa członkowskiego lub miejsca zamieszkania i wykonywania zawodu we Włoszech. Cudzoziemcy posiadający odpowiednie kwalifikacje mogą zostać wpisani do rejestru, jeżeli są obywatelami jednego z państw, z którymi Włochy zawarły specjalne porozumienie umożliwiające im wykonywanie zawodu na zasadzie wzajemności (D. Lgs. CPS 233/1946 art. 7-9 i D.P.R. 221/1950, ust. 3 i 7). Otwarcie lub ponowne otwarcie apteki jest dozwolone po przeprowadzeniu publicznego postępowania konkursowego.

W postępowaniu tym mogą uczestniczyć jedynie obywatele państwa członkowskiego wpisani do rejestru farmaceutów („*albo*”).

Środki:

IT: Ustawa 362/1991, art. 1, 4, 7 i 9;

Dekret legislacyjny CPS 233/1946, art. 7–9; oraz

Dekret Prezydenta Republiki (D.P.R) 221/1950 ust. 3 i 7).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

CY: Do sprzedaży detalicznej produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych oraz do innych usług świadczonych przez farmaceutów (CPC 63211) zastosowanie ma wymóg obywatelstwa.

Środki:

CY: Ustawa w sprawie produktów farmaceutycznych i trucizn (rozdział 254), z późniejszymi zmianami.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BG: W odniesieniu do farmaceutów wymagane jest miejsce zamieszkania.

Środki:

BG: Ustawa o produktach leczniczych w medycynie ludzi, art. 146, 161, 195, 222, 228.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

DE, SK: Do otrzymania licencji farmaceuty lub otwarcia apteki prowadzącej sprzedaż detaliczną produktów leczniczych i niektórych produktów medycznych ludności wymagane jest miejsce zamieszkania.

Środki:

DE: Gesetz über das Apothekenwesen (ApoG; niemiecka ustawa farmaceutyczna);

Gesetz über den Verkehr mit Arzneimitteln (AMG);

Gesetz über Medizinprodukte (MPG);

Verordnung zur Regelung der Abgabe von Medizinprodukten (MPAV).

SK: Ustawa 362/2011 o produktach leczniczych i wyrobach medycznych, art. 6; oraz

Ustawa 578/2004 o dostawcach usług opieki zdrowotnej, pracownikach medycznych, organizacjach zawodowych w opiece zdrowotnej.

## Zastrzeżenie nr 4 – Usługi badawczo-rozwojowe

Sektor – podsektor                      Usługi badawczo-rozwojowe

Klasyfikacja gospodarcza:    CPC 851, 853

Rodzaj zastrzeżenia:                Traktowanie narodowe

Rozdział:                                Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Szczebel władzy:                    UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

### Opis:

UE: W odniesieniu do finansowanych ze środków publicznych usług badawczo-rozwojowych korzystających z funduszy zapewnianych przez Unię Europejską na poziomie Unii Europejskiej wyłączone prawa lub zezwolenia mogą zostać udzielone wyłącznie obywatelom państw członkowskich oraz osobom prawnym z Unii Europejskiej mającym swoją siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Unii (CPC 851, 853).

W odniesieniu do usług badawczo-rozwojowych finansowanych ze środków publicznych zapewnianych przez państwo członkowskie wyłączone prawa lub zezwolenia mogą zostać udzielone tylko obywatelom danego państwa członkowskiego oraz osobom prawnym z danego państwa członkowskiego, których główna siedziba znajduje się w tym państwie członkowskim (CPC 851, 853).

Niniejsze zastrzeżenie pozostaje bez uszczerbku dla niniejszej Umowy oraz dla wyłączenia udzielania zamówień przez Stronę lub subsydiów zawartego w art. 18.1 ust. 2 lit. e) i f) niniejszej Umowy.

Środki:

UE: Wszystkie obecne i przyszłe programy ramowe Unii Europejskiej w dziedzinie badań lub innowacji, w tym regulamin uczestnictwa w programie „Horyzont 2020” oraz zasady dotyczące wspólnych inicjatyw technologicznych (WIT), Europejski Instytut Innowacji i Technologii, a także istniejące i przyszłe krajowe, regionalne i lokalne programy badawcze.

## Zastrzeżenie nr 5 – Usługi w zakresie nieruchomości

Sektor – podsektor                      Usługi w zakresie nieruchomości

Klasyfikacja gospodarcza:            CPC 821, 822

Rodzaj zastrzeżenia:                 Traktowanie narodowe

Klauzula najwyższego uprzywilejowania

Obecność lokalna

Rozdział:                                 Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Szczebel władzy:                      UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

CY: Do świadczenia usług w zakresie nieruchomości zastosowanie ma wymóg obywatelstwa i miejsca zamieszkania.

Środki:

CY: Ustawa 71(1)/2010 o agentach nieruchomości z późniejszymi zmianami.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

CZ: Do uzyskania licencji niezbędnej do świadczenia usług w zakresie nieruchomości wymagane jest, w odniesieniu do osób fizycznych, miejsce zamieszkania, a w odniesieniu do osób prawnych, miejsce prowadzenia przedsiębiorstwa w Republice Czeskiej.

HR: Do świadczenia usług w zakresie nieruchomości wymagana jest obecność handlowa w EOG.

PT: W odniesieniu do osób fizycznych wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG.

W odniesieniu do osób prawnych wymagana jest rejestracja w EOG.

Środki:

CZ: Ustawa o licencji handlowej.

HR: Ustawa o pośrednictwie w obrocie nieruchomościami (dziennik ustaw 107/07 oraz 144/12), art. 2.

PT: Dekret z mocą ustawy 211/2004 (art. 3 i 25), zmieniony i ponownie ogłoszony dekretem z mocą ustawy 69/2011.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

DK: Do celów świadczenia usług w zakresie nieruchomości przez osobę fizyczną przebywającą na terytorium Danii tytułu „pośrednika w obrocie nieruchomościami” mogą używać jedynie uprawnieni pośrednicy w obrocie nieruchomościami będący osobami fizycznymi, którzy zostali wpisani do rejestru pośredników w obrocie nieruchomościami Duńskiego Urzędu ds. Działalności Gospodarczej. Zgodnie z ustawą osoba ubiegająca się o wpis musi mieć miejsce zamieszkania w Danii lub w Unii Europejskiej, EOG lub w Konfederacji Szwajcarskiej.



Ustawa o sprzedaży nieruchomości ma zastosowanie jedynie do świadczenia usług w zakresie nieruchomości na rzecz konsumentów. Ustawa o sprzedaży nieruchomości nie ma zastosowania do dzierżawy nieruchomości (CPC 822).

Środki:

DK: Lov om formidling af fast ejendom m.v. lov. nr. 526 af 28.05.2014 (ustawa o sprzedaży nieruchomości).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

SI: W zakresie, w jakim Chile umożliwia słoweńskim obywatelom i przedsiębiorstwom świadczenie usług pośredników w obrocie nieruchomościami, Słowenia umożliwi obywatelom i przedsiębiorstwom z Chile świadczenie usług pośredników w obrocie nieruchomościami na takich samych warunkach, jeżeli spełniają następujące wymogi: posiadają uprawnienia do prowadzenia działalności jako pośrednik w obrocie nieruchomościami w państwie pochodzenia, przedłożą odpowiednie dokumenty dotyczące niekaralności oraz są wpisane do rejestru pośredników w obrocie nieruchomościami we właściwym (słoweńskim) ministerstwie.

Środki:

SI: Ustawa o pośrednictwie w obrocie nieruchomościami.

## Zastrzeżenie nr 6 – Usługi biznesowe

Sektor – podsektor	Usługi biznesowe – usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi; usługi związane z usługami konsultingowymi w zakresie zarządzania; usługi badań i analiz technicznych; powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego; usługi związane z rolnictwem; usługi ochroniarskie; usługi pośrednictwa pracy; usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych oraz pozostałe usługi biznesowe
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC Rev. 3.1 37, część CPC 612, część 621, część 625, 831, część 85990, 86602, 8675, 8676, 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209, 87901, 87902, 87909, 88, część 893
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe  Klauzula najwyższego uprzywilejowania  Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd  Obecność lokalna
Rozdział:	Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

- a) Usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi (CPC 83103, CPC 831)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

SE: W celu pływania pod szwedzką banderą w przypadku udziału podmiotów zagranicznych we własności statku musi zostać wykazana przewaga szwedzkich podmiotów gospodarczych. Przewaga szwedzkich podmiotów gospodarczych oznacza, że statek jest obsługiwany w Szwecji oraz ponad połowę udziału w statku szwedzkiej własności albo własności osób z innego państwa EOG. Inne zagraniczne statki mogą pod pewnymi warunkami uzyskać zwolnienie od tej zasady, jeśli są najmowane lub dzierżawione przez szwedzką osobę prawną w drodze umów czarteru bez załogi (CPC 83103).

Środki:

SE: Sjölagen (prawo morskie) (1994:1009), rozdział 1, § 1.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

SE: Podmioty świadczące usługi wynajmu lub leasingu samochodów osobowych i niektórych pojazdów terenowych (*terrängmotorfordon*) bez kierowcy, będących przedmiotem wynajmu lub leasingu przez okres krótszy niż rok, zobowiązane są do wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za zapewnienie między innymi prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz przestrzegania przepisów bezpieczeństwa drogowego. Osoba odpowiedzialna musi mieć miejsce zamieszkania w EOG (CPC 831).

Środki:

SE: Lag (1998: 492) om biluthyrning (ustawa o wynajmie i leasingu samochodów)

- b) Usługi wynajmu lub leasingu oraz inne usługi biznesowe związane z lotnictwem (CPC 83104)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

UE: W przypadku wynajmu lub leasingu bez załogi statki powietrzne używane przez przewoźników lotniczych Unii Europejskiej podlegają mającym zastosowanie wymogom w zakresie rejestracji. Umowa leasingu bez załogi, której stroną jest przewoźnik lotniczy z Unii Europejskiej, podlega wymogom określonym w przepisach prawa Unii lub prawa krajowego dotyczących bezpieczeństwa lotniczego, na przykład obowiązkowi uzyskania uprzedniej zgody i innym warunkom mającym zastosowanie do używania statków powietrznych zarejestrowanych w państwach trzecich. Rejestracja może podlegać wymogowi, aby statek powietrzny stanowił własność osoby fizycznej spełniającej szczególne kryteria obywatelstwa albo przedsiębiorstwa spełniającego szczególne kryteria dotyczące własności i kontroli kapitału (CPC 83104).

W przypadku usług komputerowego systemu rezerwacji (zwanego dalej „KSR” ), gdy dostawcy usług KSR prowadzący działalność poza Unią Europejską nie zapewniają przewoźnikom lotniczym z Unii Europejskiej traktowania równoważnego (tj. niedyskryminującego) traktowaniu zapewnianemu przez dostawców usług KSR z Unii Europejskiej przewoźnikom powietrznym z państw trzecich w Unii Europejskiej, lub gdy przewoźnicy lotniczy spoza Unii Europejskiej nie zapewniają dostawcom usług KSR z Unii Europejskiej traktowania równoważnego traktowaniu zapewnianemu przez przewoźników lotniczych w Unii Europejskiej dostawcom usług KSR z państwa trzeciego, można wprowadzić środki mające na celu zapewnienie równoważnego dyskryminującego traktowania, odpowiednio, przewoźników lotniczych spoza Unii Europejskiej przez dostawców usług KSR prowadzących działalność w Unii Europejskiej lub dostawców usług KSR spoza Unii przez przewoźników lotniczych z Unii Europejskiej.

Środki:

UE: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008<sup>1</sup>; oraz Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 80/2009<sup>2</sup>.

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty (Dz.U. UE L 293 z 31.10.2008, s. 3).

<sup>2</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 80/2009 z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie kodeksu postępowania dla komputerowych systemów rezerwacji i uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 2299/89 (Dz.U. UE L 35 z 4.2.2009, s. 47).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe

BE: Prywatne (cywilne) statki powietrzne należące do osób fizycznych, które nie są obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub EOG, mogą zostać zarejestrowane jedynie pod warunkiem, że osoby te mają miejsce stałego zamieszkania lub miejsce zamieszkania w Belgii nieprzerwanie przez co najmniej rok. Prywatne (cywilne) statki powietrzne należące do zagranicznych osób prawnych, nieutworzonych zgodnie z prawem państwa członkowskiego lub EOG, mogą zostać zarejestrowane jedynie pod warunkiem, że osoby te posiadają siedzibę operacyjną, agencję lub oddział w Belgii nieprzerwanie przez co najmniej rok (CPC 83104).

Środki:

BE: Arrêté Royal du 15 mars 1954 réglementant la navigation aérienne.

- c) Usługi związane z doradztwem w zakresie zarządzania – usługi arbitrażowe i pojednawcze (CPC 86602)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BG: Do świadczenia usług mediacji wymagane jest miejsce stałego lub długoterminowego zamieszkania w Bułgarii w przypadku obywateli krajów innych niż państwo członkowskie EOG lub Konfederacja Szwajcarska.

HU: Do prowadzenia działalności w zakresie mediacji (na przykład arbitrażu i postępowań pojednawczych) wymagane jest zezwolenie ministra odpowiedzialnego za wymiar sprawiedliwości, które polega na wpisie do rejestru i może być udzielane wyłącznie osobom prawnym lub fizycznym posiadającym siedzibę lub miejsce zamieszkania na Węgrzech.

Środki:

BG: Ustawa o mediacji, art. 8.

HU: Ustawa LV z 2002 r. o mediacji.

d) Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

CY: Świadczenie usług chemików i biologów wymaga obywatelstwa państwa członkowskiego.

FR: Zawód biologa jest zastrzeżony dla osób fizycznych i wymagane jest obywatelstwo EOG.

Środki:

CY: Ustawa o rejestracji chemików z 1988 r. (ustawa 157/1988), z późniejszymi zmianami.

FR: Code de la Santé Publique.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BG: Do świadczenia usług w zakresie badań i analiz technicznych wymagana jest siedziba w Bułgarii zgodnie z bułgarską ustawą o prawie handlowym oraz wpis do rejestru handlowego.

W przypadku okresowych kontroli w celu potwierdzenia stanu technicznego pojazdów transportu drogowego dana osoba powinna być zarejestrowana zgodnie z bułgarską ustawą o prawie handlowym lub ustawą w sprawie nienastawionych na zysk osób prawnych, lub zarejestrowana w innym państwie członkowskim EOG.

Badanie i analiza składu i czystości powietrza i wody mogą być prowadzone wyłącznie przez bułgarskie Ministerstwo Środowiska i Wody lub jego agencje we współpracy z Bułgarską Akademią Nauk.

Środki:

BG: Ustawa o produktowych wymogach technicznych;

Ustawa pomiarowa;

Ustawa w sprawie czystego powietrza atmosferycznego; oraz

Ustawa wodna; Zarządzenie N-32 dotyczące okresowej kontroli w celu potwierdzenia stanu technicznego pojazdów transportu drogowego.



W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, obecność lokalna:

IT: W przypadku biologów, analityków chemicznych, agronomów i „*periti agrari*” wymagane jest miejsce zamieszkania i wpis do rejestru zawodowego. Obywatele państw trzecich mogą zostać wpisani do rejestru na zasadzie wzajemności.

Środki:

IT: Biolodzy, analitycy chemiczni: ustawa 396/1967 o zawodzie biologa oraz dekret królewski 842/1928 w sprawie zawodu analityka chemicznego.

e) Powiązane usługi konsultacji naukowych i technicznych (CPC 8675)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, obecność lokalna:

IT: Do wpisu do rejestru geologów wymagane jest miejsce zamieszkania lub stałe miejsce prowadzenia działalności we Włoszech; wpis do tego rejestru jest niezbędny do wykonywania zawodów geodety lub geologa w celu świadczenia usług związanych z poszukiwaniem i eksploatacją kopalni itp. Wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego; cudzoziemcy mogą jednak zostać wpisani do rejestru na zasadzie wzajemności.

Środki:

IT: Geolodzy: ustawa 112/1963, art. 2 i 5; D.P.R. 1403/1965, art. 1.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BG: W przypadku osób fizycznych do wykonywania zadań związanych z geodezją, kartografią i pomiarami katastralnymi wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz miejsce zamieszkania w państwie członkowskim EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej. W przypadku osób prawnych wymagany jest wpis do rejestru handlowego na podstawie przepisów państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej.

Środki:

BG: Ustawa o katastrze i rejestrze nieruchomości; oraz ustawa o geodezji i kartografii.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

CY: Do świadczenia odnośnych usług wymagane jest obywatelstwo.

Środki:

CY: Ustawa 224/1990 z późniejszymi zmianami.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

FR: Do świadczenia usług w zakresie eksploatacji i poszukiwań złóż wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa. Możliwe jest zwolnienie z tego wymogu w odniesieniu do naukowców, decyzją ministra badań naukowych, w porozumieniu z ministrem spraw zagranicznych.

Środki:

FR: Loi 46-942 du 7 mai 1946; oraz Décret n°71-360 du 6 mai 1971.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

HR: Podstawowe usługi w zakresie konsultingu geologicznego, geodezyjnego i górniczego, a także usługi związane z konsultingiem w zakresie ochrony środowiska na terytorium Chorwacji mogą być świadczone wyłącznie wspólnie z krajowymi osobami prawnymi lub za ich pośrednictwem.

Środki:

HR: Zarządzenie w sprawie wymogów dotyczących wydawania osobom prawnym pozwoleń na działalność w zakresie ochrony środowiska (dziennik ustaw nr 57/10), art. 32–35.

f) Usługi związane z rolnictwem (część CPC 88)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, obecność lokalna:

IT: W przypadku biologów, analityków chemicznych, agronomów i „*periti agrari*” wymagane jest miejsce zamieszkania i wpis do rejestru zawodowego. Obywatele państw trzecich mogą zostać wpisani do rejestru na zasadzie wzajemności.

Środki:

IT: Biolodzy, analitycy chemiczni: ustawa 396/1967 o zawodzie biologa; oraz Dekret królewski 842/1928 w sprawie zawodu analityka chemicznego.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – klauzula najwyższego uprzywilejowania:

PT: Zawody biologa, analityka chemicznego i agronoma zarezerwowane są dla osób fizycznych. W przypadku obywateli państw trzecich w odniesieniu do inżynierów i inżynierów techników stosuje się system wzajemności (a nie wymóg obywatelstwa). W przypadku biologów nie ma wymogu obywatelstwa ani wzajemności.

Środki:

PT: Dekret z mocą ustawy 119/92 alterado p/ Lei 123/2015, 2 set. (Ordem Engenheiros);

Ustawa 47/2011 alterado p/ Lei 157/2015, 17 set. (Ordem dos Engenheiros Técnicos); oraz

Dekret z mocą ustawy 183/98 alterado p/ Lei 159/2015, 18 set. (Ordem dos Biólogos).

g) Usługi ochroniarskie (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

IT: Do uzyskania zezwolenia niezbędnego do świadczenia usług ochrony i konwojowania przedmiotów wartościowych wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego oraz miejsce zamieszkania w państwie członkowskim.

PT: Transgraniczne świadczenie usług ochroniarskich przez zagranicznych usługodawców nie jest dozwolone.

W odniesieniu do pracowników wyspecjalizowanych istnieje wymóg obywatelstwa.

Środki:

IT: Ustawa o bezpieczeństwie publicznym (TULPS) 773/1931, art. 133–141; Dekret królewski 635/1940, art. 257.

PT: Ustawa 34/2013 alterada p/ Lei 46/2019, 16 maio; oraz Ordinance 273/2013 alterada p/ Portaria 106/2015, 13 abril.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

DK: Wymóg miejsca zamieszkania w przypadku osób ubiegających się o zezwolenie na świadczenie usług ochroniarskich.

Wymóg miejsca zamieszkania ma zastosowanie również do kadry kierowniczej i większości członków zarządu podmiotów prawnych ubiegających się o zezwolenie na prowadzenie usług ochroniarskich. Wymóg miejsca zamieszkania nie ma jednak zastosowania do kadry kierowniczej i zarządu, jeżeli wynika to z umów międzynarodowych lub decyzji wydanych przez Ministra Sprawiedliwości.

Środki:

DK: Lovbekendtgørelse 2016-01-11 nr. 112 om vagtvirksomhed.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

EE: Do świadczenia usług ochrony wymagane jest miejsce zamieszkania.

Środki:

EE: Turvaseadus (ustawa o bezpieczeństwie) § 21, § 22.

h) Usługi pośrednictwa pracy (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe (ma zastosowanie do regionalnego szczebla władzy):

BE: We wszystkich regionach w Belgii spółka, której siedziba główna znajduje się poza EOG, musi wykazać, że świadczy usługi pośrednictwa pracy w swoim państwie pochodzenia. W Regionie Walońskim do świadczenia usług pośrednictwa pracy, wymagana jest określona forma prawna (*régulièrement constituée sous la forme d'une personne morale ayant une forme commerciale, soit au sens du droit belge, soit en vertu du droit d'un Etat membre ou régie par celui-ci, quelle que soit sa forme juridique*). Spółka, której siedziba główna znajduje się poza EOG, musi wykazać, że spełnia warunki określone w dekrete (na przykład dotyczące rodzaju podmiotu prawnego). We Wspólnocie Niemieckojęzycznej spółka, której siedziba główna znajduje się poza EOG, musi spełniać kryteria dopuszczenia określone we wspomnianym dekrete (CPC 87202).

Środki:

BE: Region Flamandzki: art. 8, § 3, Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling;

Region Waloński: décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (dekret z dnia 3 kwietnia 2009 r. w sprawie rejestracji agencji pośrednictwa pracy), art. 7; oraz Arrêté du Gouvernement wallon du 10 décembre 2009 portant exécution du décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (decyzja rządu Walonii z dnia 10 grudnia 2009 r. wdrażająca dekret z dnia 3 kwietnia 2009 r. w sprawie rejestracji agencji pośrednictwa pracy), art. 4;

Wspólnota Niemieckojęzyczna: Dekret über die Zulassung der Leiharbeitsvermittler und die Überwachung der privaten Arbeitsvermittler / Décret du 11 mai 2009 relatif à l'agrément des agences de travail intérimaire et à la surveillance des agences de placement privées, art. 6.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

DE: Do uzyskania licencji na prowadzenie działalności jako agencja pracy tymczasowej wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego EOG lub obecność handlowa w Unii Europejskiej (zgodnie z sekcją 3 ust. 3–5 ustawy o agencjach pracy tymczasowej (*Arbeitnehmerüberlassungsgesetz*)). Federalne Ministerstwo Pracy i Spraw Społecznych może wydać rozporządzenie w sprawie usług pośrednictwa pracy i rekrutacji pracowników spoza EOG w określonych zawodach, na przykład zawodach związanych ze zdrowiem i opieką. Udzielenia licencji lub przedłużenia jej ważności odmawia się, jeżeli przedsiębiorstwa, części przedsiębiorstw lub przedsiębiorstwa pomocnicze, które nie znajdują się w EOG, mają na celu wykonywanie pracy na czas określony zgodnie z sekcją 3 ust. 2 ustawy o agencjach pracy tymczasowej (*Arbeitnehmerüberlassungsgesetz*).

ES: Przed rozpoczęciem działalności agencje pośrednictwa pracy zobowiązane są do złożenia oświadczenia pod przysięgą potwierdzającego spełnienie wymogów określonych w obowiązujących przepisach (CPC 87201, 87202).

Środki:

DE: Gesetz zur Regelung der Arbeitnehmerüberlassung (AÜG);



Sozialgesetzbuch Drittes Buch (SGB III; kodeks socjalny, księga trzecia) – Promocja zatrudnienia; oraz

Verordnung über die Beschäftigung von Ausländerinnen und Ausländern (BeschV; rozporządzenie o zatrudnianiu cudzoziemców).

ES: Real Decreto-ley 8/2014, de 4 de julio, de aprobación de medidas urgentes para el crecimiento, la competitividad y la eficiencia (tramitado como Ley 18/2014, de 15 de octubre).

i) Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

BG: Do wykonywania urzędowych tłumaczeń pisemnych zagraniczne osoby fizyczne muszą posiadać pozwolenie na pobyt długoterminowy, pobyt przedłużony lub miejsce stałego zamieszkania w Republice Bułgarii.

Środki:

BG: Rozporządzenie dotyczące legalizacji, poświadczania i tłumaczenia dokumentów.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

CY: Do świadczenia usług urzędowych tłumaczeń pisemnych i poświadczania dokumentów wymagany jest wpis do rejestru tłumaczy przysięgłych Rady Tłumaczy Przysięgłych. Zastosowanie ma wymóg obywatelstwa.

HR: Tłumacze przysięgli muszą posiadać obywatelstwo jednego z państw członkowskich EOG.

Środki:

CY: Ustawa o rejestracji i regulacji usług tłumaczy przysięgłych z 2019 r. (45(I)/2019) ze zmianami.

HR: Rozporządzenie w sprawie stałych tłumaczy sądowych (dziennik ustaw 88/2008), art. 2.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

FI: Tłumacze przysięgli muszą posiadać miejsce zamieszkania w EOG.

Środki:

FI: Laki auktorisoiduista kääntäjistä (ustawa o tłumaczach przysięgłych) (1231/2007), s. 2(1)).

- j) Pozostałe usługi biznesowe (część CPC 612, część 621, część 625, 87901, 87902, 88493, część 893, część 85990, 87909, ISIC 37)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

SE: W przypadku lombardów wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa (część CPC 87909).

Środki:

SE: Ustawa lombardowa (1995:1000).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

PT: Do świadczenia usług agencji inkasa i usług w zakresie oceny zdolności kredytowej wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego (CPC 87901, 87902).

Środki:

PT: Ustawa 49/2004.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

CZ: Usługi aukcyjne podlegają wymogowi uzyskania licencji. Aby uzyskać licencję (na organizowanie dobrowolnych aukcji publicznych), przedsiębiorstwo musi być zarejestrowane w Republice Czeskiej, a osoba fizyczna musi uzyskać pozwolenie na pobyt; przedsiębiorstwo lub osoba fizyczna muszą być wpisane do rejestru handlowego w Republice Czeskiej (część CPC 612, część 621, część 625, część 85990).

Środki:

CZ: Ustawa nr 455/1991 Coll.;

Ustawa o licencji handlowej; oraz

Ustawa nr 26/2000 Coll. ustawa o aukcjach publicznych.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

CZ: Jedynie upoważnione przedsiębiorstwo zajmujące się opakowaniami może świadczyć usługi związane ze zwrotem i odzyskiem opakowań; musi być zarejestrowaną osobą prawną (CPC 88493, ISIC 37).

Środki:

CZ: Ustawa 477/2001 Coll. (ustawa opakowaniowa) ust. 16.

Zastrzeżenie nr 7 – Usługi budowlane

Sektor – podsektor Budownictwo i pokrewne usługi inżynierskie

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 51

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Rozdział: Liberalizacja inwestycji; Transgraniczny handel usługami

Szczebel władzy: UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

CY: Wymóg obywatelstwa.

Środki:

CY: Ustawa o rejestracji i kontroli wykonawców robót budowlanych i technicznych z 2001 r. (29 (I) / 2001), art. 15 i 52.

## Zastrzeżenie nr 8 – Usługi w zakresie dystrybucji

Sektor – podsektor Usługi w zakresie dystrybucji – ogólne, dystrybucja tytoniu

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 3546, część 621, 6222, 631, część 632

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Obecność lokalna

Rozdział: Liberalizacja inwestycji; Transgraniczny handel usługami

Szczebel władzy: UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

- a) Usługi w zakresie dystrybucji (CPC 3546, 631, 632 z wyjątkiem 63211, 63297, 62276, część 621)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

CY: Istnieje wymóg obywatelstwa w odniesieniu do usług dystrybucji świadczonych przez przedstawicieli farmaceutycznych (CPC 62117).

Środki:

CY: Ustawa nr 74(I) 2020 z późniejszymi zmianami.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

LT: Dystrybucja materiałów pirotechnicznych podlega wymogowi uzyskania licencji. Licencję mogą uzyskać wyłącznie osoby prawne z Unii Europejskiej (CPC 3546).

Środki:

LT: Ustawa o nadzorze nad cywilnym obrotem materiałami pirotechnicznymi (z dnia 23 marca 2004 r. nr IX-2074).

b) Dystrybucja tytoniu (część CPC 6222, 62228, część 6310, 63108)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

ES: Założenie przedsiębiorstwa podlega wymogowi obywatelstwa państwa członkowskiego. Działalność jako sprzedawca wyrobów tytoniowych mogą prowadzić wyłącznie osoby fizyczne. Jeden sprzedawca wyrobów tytoniowych nie może otrzymać więcej niż jedną licencję (CPC 63108).

FR: Wymóg obywatelstwa dla sprzedawców wyrobów tytoniowych (*buraliste*) (część CPC 6222, część CPC 6310).

Środki:

ES: Ustawa 14/2013 z dnia 27 września 2014 r.

FR: Code général des impôts.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

AT: Pierwszeństwo przy wydawaniu zezwoleń mają obywatele państwa członkowskiego EOG (CPC 63108).

Środki:

AT: Ustawa o monopolu tytoniowym z 1996 r., § 5 i § 27.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

IT: Do dystrybucji i sprzedaży wyrobów tytoniowych konieczna jest licencja. Licencji udziela się w drodze procedury publicznej. Wydawanie licencji odbywa się z zastrzeżeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: zaludnienie i gęstość rozmieszczenia istniejących punktów sprzedaży (część CPC 6222, część CPC 6310).

Środki:

IT: Dekret legislacyjny 184/2003;

Ustawa 165/1962;



Ustawa 3/2003;

Ustawa 1293/1957;

Ustawa 907/1942; oraz

Dekret Prezydenta Republiki (D.P.R) 1074/1958.

## Zastrzeżenie nr 9 – Usługi w zakresie edukacji

Sektor – podsektor Usługi w zakresie edukacji (finansowane ze środków prywatnych)

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 921, 922, 923, 924

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Obecność lokalna

Rozdział: Liberalizacja inwestycji; Transgraniczny handel usługami

Szczebel władzy: UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

CY: Właściciele i udziałowcy większościowi szkół finansowanych ze środków prywatnych muszą posiadać obywatelstwo państwa członkowskiego. Obywatele Chile mogą uzyskać zezwolenie ministra edukacji zgodnie z określonymi zasadami i na określonych warunkach.

Środki:

CY: Ustawa o szkolnictwie prywatnym z 2019 r. (nr 147(I)/2019), ze zmianami; Ustawa o instytucjach szkolnictwa wyższego z 1996 r. (67(I)/1996), z późniejszymi zmianami; oraz Ustawa o uniwersytetach prywatnych (zakładanie, funkcjonowanie i kontrola) z 2005 r. (nr 109(I)/2005), z późniejszymi zmianami.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BG: Usługi szkolnictwa podstawowego i średniego finansowane ze środków prywatnych mogą być świadczone wyłącznie przez uprawnione bułgarskie przedsiębiorstwa (wymagana jest obecność handlowa). Bułgarskie przedszkola i szkoły posiadające udział zagraniczny mogą zostać założone lub przekształcone na wniosek stowarzyszeń lub spółek lub przedsiębiorstw bułgarskich i zagranicznych osób fizycznych lub prawnych, należycie zarejestrowanych w Bułgarii, decyzją Rady Ministrów na wniosek ministra edukacji i nauki. Przedszkola i szkoły będące własnością kapitału zagranicznego mogą zostać założone lub przekształcone na wniosek zagranicznych podmiotów prawnych zgodnie z międzynarodowymi umowami i konwencjami oraz na mocy powyższych przepisów. Zagraniczne instytucje szkolnictwa wyższego nie mogą ustanawiać jednostek zależnych na terytorium Bułgarii. Zagraniczne instytucje szkolnictwa wyższego mogą otwierać wydziały, departamenty, instytuty i kolegia w Bułgarii wyłącznie w ramach struktury bułgarskich szkół wyższych oraz we współpracy z nimi (CPC 921, 922).

Środki:

BG: Ustawa o edukacji przedszkolnej i szkolnej; oraz

Ustawa o szkolnictwie wyższym, pkt 4 przepisów uzupełniających.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

SI: Szkoły podstawowe finansowane ze środków prywatnych mogą być zakładane wyłącznie przez słoweńskie osoby fizyczne lub prawne. Usługodawca musi ustanowić siedzibę statutową lub oddział (CPC 921).

Środki:

SI: Ustawa w sprawie organizacji i finansowania edukacji (Dziennik Ustaw Republiki Słowenii nr 12/1996), z późniejszymi zmianami, art. 40.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

CZ i SK: Do wystąpienia o zgodę właściwych organów na prowadzenie instytucji szkolnictwa wyższego finansowanej ze środków prywatnych wymagana jest siedziba w państwie członkowskim. Zastrzeżenie to nie ma zastosowania do usług szkolnictwa technicznego i zawodowego po ukończeniu szkoły średniej (CPC 92310).

Środki:

CZ: Ustawa nr 111/1998, Coll. (ustawa o szkolnictwie wyższym), § 39; oraz

Ustawa nr 561/2004 Coll. o edukacji przedszkolnej, szkolnictwie podstawowym, średnim, wyższym i zawodowym oraz pozostałych formach kształcenia (ustawa edukacyjna).

SK: Ustawa nr 131 z 21 lutego 2002 r. o uniwersytetach.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i członkowie organów zarządzających i nadzorczych oraz w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

EL: Właściciele i większość członków zarządu w szkołach podstawowych i średnich finansowanych ze środków prywatnych oraz nauczyciele szkół podstawowych i średnich finansowanych ze środków prywatnych muszą posiadać obywatelstwo państwa członkowskiego (CPC 921, 922). Kształcenie na poziomie wyższym może być prowadzone wyłącznie przez samorządne instytucje będące osobami prawnymi prawa publicznego. Ustawa 3696/2008 pozwala jednak rezydentom unijnym (osobom fizycznym lub prawnym) na zakładanie prywatnych instytucji szkolnictwa wyższego wydających świadectwa, które nie są uznawane za równoważne dyplomom ukończenia studiów wyższych (CPC 923).

Środki:

EL: Ustawy 682/1977, 284/1968, 2545/1940; Dekret prezydencki 211/1994 zmieniony dekretem prezydenckim 394/1997; Konstytucja Grecji, art. 16 ust. 5; oraz Ustawa 3549/2007.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FR: Do nauczania w instytucji edukacyjnej finansowanej ze środków prywatnych wymagane jest posiadanie obywatelstwa państwa członkowskiego (CPC 921, 922, 923). Obywatele Chile mogą jednak uzyskać zezwolenie odpowiednich właściwych organów na nauczanie w instytucjach szkolnictwa podstawowego, średniego i wyższego. Obywatele Chile mogą również uzyskać zezwolenie odpowiednich właściwych organów na założenie i prowadzenie instytucji szkolnictwa podstawowego, średniego lub wyższego. Zezwolenie takie udzielane jest w sposób uznaniowy.

Środki:

FR: Code de l'éducation.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

MT: Usługodawcy, którzy chcą świadczyć usługi szkolnictwa wyższego lub kształcenia dorosłych finansowane ze środków prywatnych, muszą uzyskać licencję Ministerstwa Edukacji i Zatrudnienia. Decyzja o wydaniu licencji może być uznaniowa (CPC 923, 924).

Środki:

MT: Informacja prawna 296 z 2012 r.

## Zastrzeżenie nr 10 – Usługi w zakresie ochrony środowiska

Sektor – podsektor                      Usługi w zakresie ochrony środowiska – przetwarzanie i recykling zużytych baterii i akumulatorów, starych samochodów i odpadów urządzeń elektrycznych i elektronicznych; usługi w zakresie ochrony powietrza i klimatu, usługi oczyszczania spalin

Klasyfikacja gospodarcza:    Część CPC 9402, 9404

Rodzaj zastrzeżenia:            Obecność lokalna

Rozdział:                              Transgraniczny handel usługami

Szczebel władzy:                UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

SE: Jedynie podmioty ustanowione w Szwecji lub mające w Szwecji swoją siedzibę główną kwalifikują się do uzyskania akredytacji do przeprowadzania kontroli gazów spalinowych (CPC 9404).

SK: Do przetwarzania i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów, olei odpadowych, starych samochodów i odpadów z urządzeń elektrycznych i elektronicznych wymagana jest rejestracja w EOG (wymóg siedziby) (część CPC 9402).

Środki:

SE: Ustawa o pojazdach (2002:574).

SK: Ustawa 79/2015 o odpadach.

## Zastrzeżenie nr 11 – Usługi w zakresie zdrowia i usługi społeczne

Sektor – podsektor                      Usługi w zakresie zdrowia i usługi społeczne

Klasyfikacja gospodarcza:    CPC 931, 933

Rodzaj zastrzeżenia:                Traktowanie narodowe

Rozdział:                                Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Szczebel władzy:                    UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

FR: W przypadku usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego, usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie (innych niż usługi szpitalne) oraz usług społecznych do pełnienia funkcji zarządczych wymagane jest zezwolenie. W procedurze udzielania zezwoleń bierze się pod uwagę dostępność miejscowej kadry kierowniczej.

Środki:

FR: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales ;  
Loi n°2011-940 du 10 août 2011 modifiant certaines dispositions de la Loi n°2009-879 dite HPST;  
Loi n°47-1775 portant statut de la coopération; oraz Code de la Santé Publique.



Zastrzeżenie nr 12 – Usługi związane z turystyką i podróżami

Sektor – podsektor Usługi związane z turystyką i podróżami – hotele, restauracje i catering; usługi biur podróży i organizatorów turystyki (włącznie z pilotami wycieczek); usługi przewodników turystycznych

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 641, 642, 643, 7471, 7472

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Obecność lokalna

Rozdział: Liberalizacja inwestycji; Transgraniczny handel usługami

Szczebel władzy: UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

## Opis:

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i członkowie organów zarządzających i nadzorczych oraz w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: Usługi organizatorów turystyki lub usługi biur podróży mogą być świadczone przez osobę mającą siedzibę w EOG, jeżeli przy zakładaniu przedsiębiorstwa na terytorium Bułgarii dana osoba przedstawi kopię dokumentu poświadczającego jej prawo do prowadzenia takiej działalności i zaświadczenie lub inny dokument wydany przez instytucję kredytową lub ubezpieczyciela, zawierające dane o istnieniu ubezpieczenia obejmującego odpowiedzialność tej osoby za szkody, które mogą wynikać wskutek zawinionego niewykonania obowiązków zawodowych. Liczba zagranicznych członków kadry kierowniczej nie może być większa niż liczba członków kadry kierowniczej będących obywatelami Bułgarii w przypadku, gdy poziom publicznego udziału (własność skarbu państwa lub samorządów) w kapitale zakładowym bułgarskiej spółki przekracza 50 %. Wymóg obywatelstwa EOG dla przewodników turystycznych (CPC 641, 642, 643, 7471, 7472).

## Środki:

BG: Ustawa o turystyce, art. 61, 113 i 146.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

CY: Licencje na założenie i prowadzenie biura turystyki i podróży w postaci spółki lub przedstawicielstwa, a także przedłużenie koncesji istniejącej spółki lub przedstawicielstwa przyznaje się wyłącznie osobom fizycznym lub prawnym z Unii Europejskiej. Spółka z siedzibą poza Republiką Cypryjską, z wyjątkiem spółek z siedzibą w innym państwie członkowskim, nie może prowadzić w Republice Cypryjskiej w sposób zorganizowany lub stały działalności, o której mowa w art. 3 wspomnianej wyżej ustawy, chyba że jest reprezentowana przez spółkę z siedzibą w Republice Cypryjskiej. Świadczenie usług przewodnika turystycznego oraz usług biur podróży i organizatorów turystyki wymaga obywatelstwa państwa członkowskiego (CPC 7471, 7472).

Środki:

CY: Ustawa w sprawie biur podróży i przewodników turystycznych z 1995 r. (ustawa 41(I)/1995), ze zmianami.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

EL: Aby uzyskać prawo do wykonywania zawodu, obywatele państw trzecich muszą uzyskać dyplom szkoły przewodników turystycznych greckiego ministerstwa turystyki. W drodze wyjątku, w przypadku potwierdzenia braku przewodnika turystycznego dla danego języka, prawo do wykonywania zawodu może zostać przyznane czasowo (na okres do jednego roku) obywatelom państw trzecich na pewnych wyraźnie określonych warunkach, na zasadzie odstępstwa od powyższych przepisów.

Środki:

EL: Dekret prezydencki 38/2010; Decyzja ministerialna 165261/IA/2010 (dziennik ustaw 2157/B); Art. 50 ustawy 4403/2016; oraz Art. 47 ustawy 4582/2018 (dziennik ustaw 208/A).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

ES (ma zastosowanie także do regionalnego szczebla władzy): Do świadczenia usług przewodnika turystycznego wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego (CPC 7472).

HR: Do świadczenia usług hotelarskich i gastronomicznych w gospodarstwach domowych i gospodarstwach wiejskich wymagane jest obywatelstwo EOG (CPC 641, 642, 643, 7471, 7472).

Środki:

ES: Andaluzja: Decreto 8/2015, de 20 de enero, Regulador de guías de turismo de Andalucía;

Aragonia: Decreto 21/2015, de 24 de febrero, Reglamento de Guías de turismo de Aragón;

Kantabria: Decreto 51/2001, de 24 de julio, Article 4, por el que se modifica el Decreto 32/1997, de 25 de abril, por el que se aprueba el reglamento para el ejercicio de actividades turísticoinformativas privadas;

Kastylia i León: Decreto 25/2000, de 10 de febrero, por el que se modifica el Decreto 101/1995, de 25 de mayo, por el que se regula la profesión de guía de turismo de la Comunidad Autónoma de Castilla y León;

Kastylia-La Mancha: Decreto 86/2006, de 17 de julio, de Ordenación de las Profesiones Turísticas;

Katalonia: Decreto Legislativo 3/2010, de 5 de octubre, para la adecuación de normas con rango de ley a la Directiva 2006/123/CE, del Parlamento y del Consejo, de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior, art. 88;

Wspólnota Madrytu: Decreto 84/2006, de 26 de octubre del Consejo de Gobierno, por el que se modifica el Decreto 47/1996, de 28 de marzo;

Wspólnota Walencka: Decreto 90/2010, de 21 de mayo, del Consell, por el que se modifica el reglamento regulador de la profesión de guía de turismo en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana, aprobado por el Decreto 62/1996, de 25 de marzo, del Consell;

Estremadura: Decreto 37/2015, de 17 de marzo;

Galicja: Decreto 42/2001, de 1 de febrero, de Refundición en materia de agencias de viajes, guías de turismo y turismo activo;

Baleary: Decreto 136/2000, de 22 de septiembre, por el cual se modifica el Decreto 112/1996, de 21 de junio, por el que se regula la habilitación de guía turístico en las Islas Baleares;

Wyspy Kanaryjskie: Decreto 13/2010, de 11 de febrero, por el que se regula el acceso y ejercicio de la profesión de guía de turismo en la Comunidad Autónoma de Canarias, art. 5;

La Rioja: Decreto 14/2001, de 4 de marzo, Reglamento de desarrollo de la Ley de Turismo de La Rioja;

Nawarra: Decreto Foral 288/2004, de 23 de agosto. Reglamento para actividad de empresas de turismo activo y cultural de Navarra;

Księstwo Asturii: Decreto 59/2007, de 24 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento regulador de la profesión de Guía de Turismo en el Principado de Asturias; oraz

Region Murcji: Decreto n.º 37/2011, de 8 de abril, por el que se modifican diversos decretos en materia de turismo para su adaptación a la ley 11/1997, de 12 de diciembre, de turismo de la Región de Murcia tras su modificación por la ley 12/2009, de 11 de diciembre, por la que se modifican diversas leyes para su adaptación a la directiva 2006/123/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior.

HR: Ustawa o branży hotelarskiej i gastronomicznej (dziennik ustaw 138/06, 152/08, 43/09, 88/10 i 50/12); oraz

Ustawa o świadczeniu usług turystycznych (dziennik ustaw 68/07 i 88/10).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

HU: Transgraniczne świadczenie usług biur podróży, usług organizatorów turystyki oraz usług przewodników turystycznych wymaga uzyskania licencji wydawanej przez węgierski urząd ds. pozwoleń handlowych. Licencje są zarezerwowane dla obywateli EOG oraz osób prawnych posiadających siedzibę w EOG (CPC 7471, 7472).

IT (ma zastosowanie także do regionalnego szczebla władzy): Przewodnicy turystyczni z państw niebędących członkami Unii Europejskiej muszą uzyskać specjalną licencję danego regionu, aby wykonywać zawód zawodowego przewodnika turystycznego. Przewodnicy turystyczni z państw członkowskich mogą pracować swobodnie bez konieczności uzyskania takiej licencji. Licencję wydaje się przewodnikom turystycznym, którzy wykazują się odpowiednimi kompetencjami i wiedzą (CPC 7472).

Środki:

HU: Ustawa CLXIV z 2005 r. o handlu; oraz Dekret rządowy nr 213/1996 (XII.23.) w sprawie organizacji turystyki i działalności biur podróży.

IT: Ustawa 135/2001, art. 7,5 i 6; oraz Ustawa 40/2007 (DL 7/2007).

Zastrzeżenie nr 13 – Usługi związane z kulturą, rekreacją i sportem

Sektor – podsektor                      Usługi rekreacyjne; pozostałe usługi związane ze sportem

Klasyfikacja gospodarcza:    CPC 962, część 96419

Rodzaj zastrzeżenia:                Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Rozdział:                                Liberalizacja inwestycji; Transgraniczny handel usługami

Szczebel władzy:                    UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

a)    Usługi agencji informacyjnych i prasowych (CPC 962)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

CY: Zakładanie i prowadzenie agencji prasowych lub agencji pomocniczych na Cyprze jest dozwolone wyłącznie dla obywateli Cypru lub obywateli UE lub osób prawnych podlegających obywatelom Cypru lub obywatelom UE.

Środki:

CY: Ustawa o prasie (nr 145/89) z późniejszymi zmianami



b) Pozostałe usługi związane ze sportem (CPC 96419)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i członkowie organów zarządzających i nadzorczych oraz w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

AT (ma zastosowanie do regionalnego szczebla władzy): Działalność szkół narciarskich i usługi przewodników górskich regulowane są przepisami krajów związkowych. Świadczenie tych usług może wymagać obywatelstwa państwa członkowskiego EOG. Przedsiębiorstwa mogą być zobowiązane do powołania dyrektora zarządzającego będącego obywatelem państwa członkowskiego EOG.

Środki:

AT: Kärntner Schischulgesetz, LGBl. Nr. 53/97;

Kärntner Berg- und Schiführergesetz, LGBl. Nr. 25/98;

NÖ- Sportgesetz, LGBl. Nr. 5710;

OÖ- Sportgesetz, LGBl. Nr. 93/1997;

Salzburger Schischul- und Snowboardschulgesetz, LGBl. Nr. 83/89;

Salzburger Bergführergesetz, LGBl. Nr. 76/81;

Steiermärkisches Schischulgesetz, LGBl. Nr. 58/97;

Steiermärkisches Berg- und Schiführergesetz, LGBl. Nr. 53/76;

Tiroler Schischulgesetz. LGBl. Nr. 15/95;

Tiroler Bergsportführergesetz, LGBl. Nr. 7/98;

Vorarlberger Schischulgesetz, LGBl. Nr. 55/02 §4 (2)a;

Vorarlberger Bergführergesetz, LGBl. Nr. 54/02; oraz

Wiedeń: Gesetz über die Unterweisung in Wintersportarten, LGBl. Nr 37/02.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

CY: Wymóg obywatelstwa do celów ustanowienia szkoły tańca i wymóg obywatelstwa dla instruktorów kultury fizycznej.

Środki:

CY: Ustawa nr 65(I) 1997 z późniejszymi zmianami; oraz

Ustawa 17(I) /1995 z późniejszymi zmianami.

## Zastrzeżenie nr 14 – Usługi transportowe i usługi pomocnicze w branży transportowej

Sektor – podsektor	Usługi transportowe – rybołówstwo i transport wodny – wszelka inna działalność handlowa prowadzona ze statku; usługi transportu wodnego i usługi pomocnicze w branży transportu wodnego; transport kolejowy i usługi pomocnicze w branży transportu kolejowego; usługi transportu drogowego i usługi pomocnicze w branży transportu drogowego; usługi pomocnicze w branży transportu lotniczego
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC Rev. 3.1 0501, 0502; CPC 5133, 5223, 711, 712, 721, 741, 742, 743, 744, 745, 748, 749, 7461, 7469, 83103, 86751, 86754, 8730, 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe  Klauzula najwyższego uprzywilejowania  Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd  Obecność lokalna
Rozdział:	Liberalizacja inwestycji; Transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

- a) Usługi transportu morskiego i usługi pomocnicze w branży transportu morskiego. Wszelka działalność handlowa prowadzona ze statku (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502; CPC 5133, 5223, 721, część 742, 745, 74540, 74520, 74590, 882)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; transgraniczny handel usługami – traktowanie narodowe:

BG: Działalność przewozowa oraz wszelka działalność związana z inżynierią wodną i podwodnymi pracami technicznymi, poszukiwaniem i wydobywaniem zasobów mineralnych i innych zasobów nieorganicznych, usługami pilotażowymi, bunkrowaniem, odbiorem odpadów, mieszaninami wodno-olejowymi itp., prowadzona przez statki na wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym Bułgarii, może być wykonywana jedynie przez statki pływające pod banderą Bułgarii lub banderą innego państwa członkowskiego.

Wymóg obywatelstwa w odniesieniu do usług wspierających. Kapitan i starszy mechanik statku muszą być obywatelami państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej. (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 5133, 5223, 721, 74520, 74540, 74590, 882).

Środki:

BG: Kodeks żeglugi handlowej; Ustawa o wodach morskich, śródlądowych drogach wodnych i portach Republiki Bułgarii; Zarządzenie w sprawie warunków i kolejności wyboru bułgarskich przewoźników do przewozu pasażerów i ładunków na podstawie traktatów międzynarodowych; oraz Zarządzenie 3 dotyczące serwisowania bezzałogowych statków.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

DK: Podmioty świadczące usługi pilotażowe mogą prowadzić działalność w Danii tylko wówczas, gdy mają siedzibę w EOG oraz są zarejestrowane i zatwierdzone przez organy duńskie zgodnie z duńską ustawą o usługach pilotażowych (CPC 74520).

Środki:

DK: Duńska ustawa o pilotażu, § 18.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

DE (ma zastosowanie także do regionalnego szczebla władzy): Statek, który nie należy do obywatela państwa członkowskiego, może być wykorzystywany wyłącznie do działalności innej niż usługi transportowe i usługi pomocnicze w branży transportowej na niemieckich federalnych drogach wodnych po uzyskaniu specjalnego zezwolenia. Zwolnienia dla statków spoza Unii Europejskiej mogą zostać przyznane jedynie pod warunkiem, że żadne statki z Unii Europejskiej nie są dostępne lub są dostępne na bardzo niekorzystnych warunkach, lub na zasadzie wzajemności. Zwolnienia dla statków pływających pod banderą Chile mogą zostać przyznane na zasadzie wzajemności (§ 2 ust. 3 KüSchVO). Wszystkie działania wchodzące w zakres ustawy o pilotażu są regulowane, a akredytacja jest ograniczona do obywateli EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej. Zapewnianie i eksploatacja obiektów na potrzeby pilotażu są zastrzeżone dla organów publicznych lub wyznaczonych przez nie przedsiębiorstw.

W odniesieniu do wynajmu lub dzierżawy statków morskich z obsługą lub bez obsługi oraz wynajmu lub dzierżawy jednostek śródlądowych bez obsługi zawieranie umów dotyczących transportu towarowego przez statki pływające pod banderą innego państwa lub czarterowanie takich statków może zostać ograniczone w zależności od dostępności statków pływających pod banderą niemiecką lub pod banderą innego państwa członkowskiego.

Transakcje między rezydentami i nierezydentami w strefie ekonomicznej mogą być ograniczone (transport wodny, usługi wspierające w branży transportu wodnego, wynajem statków, dzierżawa statków bez obsługi (CPC 721, 745, 83103, 86751, 86754, 8730)), jeżeli dotyczą:

- (i) wynajmu statków żeglugi śródlądowej, które nie są zarejestrowane na obszarze gospodarczym;
- (ii) transportu towarów takimi statkami żeglugi śródlądowej; lub
- (iii) usług holowania przez takie statki żeglugi śródlądowej,

Środki:

DE: Gesetz über das Flaggenrecht der Seeschiffe und die Flaggenführung der Binnenschiffe (Flaggenrechtsgesetz; ustawa o ochronie bandery);

Verordnung über die Küstenschiffahrt (KüSchV);

Gesetz über die Aufgaben des Bundes auf dem Gebiet der Binnenschiffahrt (Binnenschiffahrtsaufgabengesetz – BinSchAufgG);

Verordnung über Befähigungszeugnisse in der Binnenschifffahrt  
(Binnenschifferpatentverordnung – BinSchPatentV);

Gesetz über das Seelotswesen (Seelotsgesetz – SeeLG);

Gesetz über die Aufgaben des Bundes auf dem Gebiet der Seeschifffahrt (Seeaufgabengesetz –  
SeeAufgG); oraz

Verordnung zur Eigensicherung von Seeschiffen zur Abwehr äußerer Gefahren (See-  
Eigensicherungsverordnung – SeeEigensichV).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego  
handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Usługi wspierające w branży transportu morskiego świadczone na fińskich wodach  
morskich zarezerwowane są dla flot pływających pod banderą krajową, unijną lub norweską  
(CPC 745).

Środki:

FI: Merilaki (ustawa morska) (674/1994); oraz

Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (ustawa w sprawie prawa do prowadzenia  
działalności handlowej) (122/1919), s. 4.

- b) Usługi transportu kolejowego i usługi pomocnicze w branży transportu kolejowego (CPC 711, 743)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BG: Usługi transportu kolejowego i usługi wspierające w branży transportu kolejowego w Bułgarii mogą świadczyć wyłącznie obywatele państw członkowskich. Licencję na wykonywanie przewozów pasażerskich lub transportu towarowego koleją wydaje minister transportu przewoźnikom kolejowym zarejestrowanym jako przedsiębiorstwa handlowe (CPC 711, 743).

Środki:

BG: Ustawa o transporcie kolejowym, art. 37, 48.

- c) Transport drogowy i usługi pomocnicze w branży transportu drogowego (CPC 712, 7121, 7122, 71222, 7123)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

AT (również w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania): W przypadku przewozu osób i transportu towarowego wyłączne prawa lub zezwolenia mogą zostać przyznane jedynie obywatelom Umawiających się Stron EOG i osobom prawnym z Unii Europejskiej, których główna siedziba znajduje się w Austrii. Licencje przyznaje się w sposób niedyskryminujący, pod warunkiem wzajemności (CPC 712).

Środki:

AT: Güterbeförderungsgesetz (ustawa o przewozie towarów), BGBl. Nr. 593/1995, § 5;



Gelegenheitsverkehrsgesetz (ustawa o przewozie okazjonalnym), BGBl. Nr. 112/1996, § 6;  
oraz

Kraftfahrliniengesetz (ustawa o regularnych usługach transportowych), BGBl. I Nr. 203/1999  
ze zmianami, §§ 7 i 8.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego  
uprzywilejowania:

EL: Operatorzy usług drogowego transportu towarowego. Do prowadzenia działalności  
w zakresie drogowego transportu towarowego wymagana jest grecka licencja. Licencje  
przyznaje się w sposób niedyskryminujący, pod warunkiem wzajemności (CPC 7123).

Środki:

EL: Licencje dla operatorów usług drogowego transportu towarowego: grecka ustawa  
3887/2010 (dziennik ustaw A' 174), zmieniona art. 5 ustawy 4038/2012 (dziennik ustaw A'  
14).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

CZ: Wymagane jest miejsce prowadzenia działalności w Republice Czeskiej.

Środki:

CZ: Ustawa nr 111/1994 Coll. o transporcie drogowym.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

SE: Do prowadzenia działalności jako przewoźnik w zakresie transportu drogowego wymagana jest szwedzka licencja. Do kryteriów otrzymania licencji taksówkarskiej należy wyznaczenie przez spółkę osoby fizycznej działającej jako kierownik ds. transportu (*de facto* wymóg w zakresie miejsca zamieszkania – zob. szwedzkie zastrzeżenie dotyczące rodzajów przedsiębiorstw).

Zgodnie z kryteriami otrzymania licencji dla innych przewoźników drogowych wymaga się, aby spółka posiadała siedzibę w Unii Europejskiej, miejsce prowadzenia działalności w Szwecji oraz wyznaczyła osobę fizyczną działającą jako kierownik ds. transportu, która musi mieć miejsce zamieszkania w Unii Europejskiej.

Środki:

SE: Yrkestrafiklag (2012:210) (ustawa o transporcie zarobkowym);

Yrkestrafikförordning (2012:237) (rozporządzenie rządu o transporcie zarobkowym);

Taxitrafiklag (2012:211) (ustawa taksówkowa); oraz

Taxitrafikförordning (2012:238) (rozporządzenie rządu w sprawie taksówek).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

SK: Koncesję na usługi taksówkarskie i pozwolenie na działalność dyspozytora taksówek można przyznać osobie mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Republiki Słowackiej lub innego państwa członkowskiego EOG.

Środki:

SK: Ustawa 56/2012 Coll. o transporcie drogowym.

d) Usługi pomocnicze w branży transportu lotniczego

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

UE: W odniesieniu do usług obsługi naziemnej wymagane może być posiadanie siedziby na terytorium Unii Europejskiej. Wymagana jest wzajemność.

Środki:

UE: Dyrektywa Rady 96/67/WE z dnia 15 października 1996 r.<sup>1</sup>

---

<sup>1</sup> Dyrektywa Rady 96/67/WE z dnia 15 października 1996 r. w sprawie dostępu do rynku usług obsługi naziemnej w portach lotniczych Wspólnoty (Dz.U. UE L 272 z 25.10.1996, s. 36).

BE (ma zastosowanie także do regionalnego szczebla władzy): W odniesieniu do usług obsługi naziemnej wymagana jest wzajemność.

Środki:

BE: Arrêté Royal du 6 novembre 2010 réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale à l'aéroport de Bruxelles-National (art. 18);

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toegang tot de grondafhandelingsmarkt op de Vlaamse regionale luchthavens (art. 14); oraz

Arrêté du Gouvernement wallon réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale aux aéroports relevant de la Région wallonne (art.14).

e) Usługi wspierające we wszystkich rodzajach transportu (część CPC 748)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

UE (ma zastosowanie także do regionalnego szczebla władzy): Usługi w zakresie odprawy celnej mogą być świadczone wyłącznie przez rezydentów unijnych lub osoby prawne mające siedzibę w Unii.

Środki:

UE: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. UE L 269 z 10.10.2013, s. 1).

f) Świadczenie usług transportu kombinowanego

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

UE (ma zastosowanie także do regionalnego szczebla władzy): Z wyjątkiem FI: wyłącznie przewoźnicy z siedzibą w państwie członkowskim, którzy spełniają warunki dostępu do zawodu i dostępu do rynku transportu towarów między państwami członkowskimi, mogą, w ramach operacji transportu kombinowanego pomiędzy państwami członkowskimi, wykonywać początkowe lub końcowe odcinki transportu drogowego, stanowiące integralną część operacji transportu kombinowanego, obejmujące przekroczenie granicy lub nieobejmujące przekroczenia granicy. Zastosowanie mają ograniczenia dotyczące danego rodzaju transportu.

Można przyjąć niezbędne środki w celu zapewnienia, aby podatki od pojazdów silnikowych mające zastosowanie do pojazdów drogowych wykorzystywanych w transporcie kombinowanym były obniżane lub zwracane.

Środki:

UE: Dyrektywa Rady 92/106/EWG<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Dyrektywa Rady 92/106/EWG z dnia 7 grudnia 1992 r. w sprawie ustanowienia wspólnych zasad dla niektórych typów transportu kombinowanego towarów między państwami członkowskimi (Dz.U. UE L 368 z 17.12.1992, s. 38).

## Zastrzeżenie nr 15 – Działalność wydobywcza i działalność związana z energią

Sektor – podsektor	Górnictwo i wydobywanie – surowce energetyczne; górnictwo i wydobywanie – rudy metali i pozostałe górnictwo; działalność związana z energią – samodzielna produkcja, przesył i dystrybucja energii elektrycznej, gazu, pary wodnej i gorącej wody; transport paliw rurociągami; przechowywanie i magazynowanie paliw transportowanych rurociągami oraz usługi związane z dystrybucją energii
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC Rev. 3.1 10, 11, 12, 13, 14, 40, CPC 5115, 63297, 713, część 742, 8675, 883, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe  Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd  Obecność lokalna
Rozdział:	Liberalizacja inwestycji; Transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

- a) Górnictwo i wydobywanie (ISIC Rev. 3.1 10, 11, 12: CPC 5115, 7131, 8675, 883)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

BG: Działalność w zakresie rozpoznawania lub poszukiwania podziemnych zasobów naturalnych na terytorium Republiki Bułgarii, na szelfie kontynentalnym i w wyłącznej strefie ekonomicznej na Morzu Czarnym wymaga uzyskania zezwolenia, a działalność w zakresie wydobywania i eksploatacji jest przedmiotem koncesji przyznawanej na podstawie ustawy o podziemnych zasobach naturalnych.

Spółki zarejestrowane w jurysdykcjach o preferencyjnym traktowaniu podatkowym (tj. w strefach off-shore) lub bezpośrednio lub pośrednio powiązane z takimi spółkami nie mogą uczestniczyć w procedurach otwartych dotyczących wydania pozwoleń lub koncesji na rozpoznawanie, poszukiwanie, eksploatację lub wydobywanie zasobów naturalnych, w tym rud uranu i toru, ani korzystać z istniejących pozwoleń lub koncesji, które zostały już wydane, gdyż takie działania, w tym możliwość zarejestrowania geologicznego lub komercyjnego odkrycia złóż w wyniku działań poszukiwawczych, nie są dozwolone.

Górnictwo rud uranu jest zamknięte na podstawie dekretu Rady Ministrów nr 163 z dnia 20 sierpnia 1992 r.

W odniesieniu do eksploatacji i górnictwa rud toru zastosowanie ma ogólny system pozwoleń i koncesji. Decyzje zezwalające na eksploatację lub górnictwo rud toru podejmowane są indywidualnie dla każdego przypadku w sposób niedyskryminujący.

Zgodnie z decyzją Zgromadzenia Narodowego Republiki Bułgarii z dnia 18 stycznia 2012 r. (zmienioną 14 czerwca 2012 r.) wszelkie wykorzystanie technologii szczelinowania hydraulicznego obejmujące intensywne szczelinowanie hydrauliczne do działań związanych z rozpoznawaniem, poszukiwaniem lub wydobyciem ropy i gazu jest zabronione.

Poszukiwanie i wydobycie gazu łupkowego są zabronione (ISIC 10, 11, 12, 13, 14).

Środki:

BG: Ustawa o podziemnych zasobach naturalnych;

Ustawa o koncesjach;

Ustawa o prywatyzacji i kontroli poprywatyzacyjnej;

Ustawa o bezpiecznym wykorzystaniu energii jądrowej; Decyzja Zgromadzenia Narodowego Republiki Bułgarii z dnia 18 stycznia 2012 r.; Ustawa o stosunkach gospodarczych i finansowych ze spółkami zarejestrowanymi w jurysdykcjach o preferencyjnym traktowaniu podatkowym, osobami kontrolowanymi przez takie spółki i ich właścicielami rzeczywistymi; oraz Ustawa o zasobach podziemnych.



W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

CY: Rada Ministrów może odmówić wydania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie rozpoznawania, poszukiwania i wydobycia węglowodorów wszelkim podmiotom faktycznie kontrolowanym przez Chile lub obywateli Chile. Po uzyskaniu zezwolenia żaden podmiot nie może znaleźć się pod bezpośrednią lub pośrednią kontrolą Chile lub obywatela Chile bez wcześniejszej zgody Rady Ministrów. Rada Ministrów może odmówić udzielenia zezwolenia podmiotowi, który jest faktycznie kontrolowany przez Chile lub przez obywatela Chile, jeżeli w odniesieniu do dostępu oraz prowadzenia działalności w zakresie rozpoznawania, poszukiwania i wydobycia węglowodorów Chile nie przyznaje podmiotom z Republiki Cypryjskiej lub podmiotom z państw członkowskich traktowania porównywalnego do tego, jakie Republika Cypryjska lub państwo członkowskie przyznaje podmiotom z Chile (ISIC Rev 3.1 1110).

Środki:

CY: Ustawa o węglowodorach (ustawa w sprawie poszukiwania, eksploatacji i wydobycia węglowodorów) z 2007 r., (ustawa 4(I)/2007), ze zmianami.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

SK: W odniesieniu do górnictwa, działań związanych z górnictwem i działalności geologicznej wymagana jest rejestracja w państwie członkowskim EOG (nie jest dozwolona forma oddziału). Działania w zakresie wydobycia i poszukiwania objęte przepisami ustawy Republiki Słowackiej nr 44/1988 o ochronie i eksploatacji zasobów naturalnych są regulowane w sposób niedyskryminujący, między innymi w ramach środków polityki publicznej mających na celu zapewnienie ochrony zasobów naturalnych i środowiska, takich jak zezwolenia lub zakazy dotyczące niektórych technologii wydobycia. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że środki takie obejmują zakaz stosowania metody ługowania cyjankiem w przetwarzaniu lub rafinowaniu minerałów, wymóg posiadania specjalnego zezwolenia w przypadku szczelinowania hydraulicznego w działaniach poszukiwawczych, rozpoznawczych i wydobywczych związanych z wydobyciem ropy i gazu, a także wymóg uprzedniego zatwierdzenia w drodze lokalnego referendum w przypadku jądrowych lub radioaktywnych zasobów mineralnych. Nie zwiększa to niespełniających wymogów aspektów istniejącego środka, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia. (ISIC 10, 1112, 13, 14, CPC 5115, 7131, 8675 i 883).

Środki:

SK: Ustawa nr 51/1988 o górnictwie, materiałach wybuchowych i państwowej administracji górniczej; Ustawa 569/2007 o działalności geologicznej; oraz Ustawa 44/1988 o ochronie i eksploatacji zasobów naturalnych.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

FI: Poszukiwanie i wydobycie zasobów mineralnych wymagają uzyskania licencji wydawanej przez rząd w odniesieniu do górnictwa materiałów jądrowych. Przed rozpoczęciem prac górniczych wymagane jest pozwolenie rządu. Pozwolenie może zostać udzielone osobie fizycznej mającej miejsce zamieszkania w EOG lub osobie prawnej mającej siedzibę w EOG. (ISIC Rev. 3.1 120, CPC 5115, 883, 8675).

IE: Spółki prowadzące poszukiwania złóż i spółki górnicze prowadzące działalność w Irlandii muszą być obecne w tym kraju. W przypadku poszukiwania minerałów istnieje wymóg, aby podczas trwania prac spółki (zarówno irlandzkie, jak i zagraniczne) korzystały z usług agenta lub zatrudniały miejscowego członka kadry kierowniczej poszukiwań w Irlandii.

W przypadku górnictwa istnieje wymóg, aby państwowe pozwolenie lub licencję posiadała spółka zarejestrowana w Irlandii. Nie ma ograniczeń co do własności takiej spółki (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 13, 3.1 14, CPC 883).

LT: Wszystkie podpowierzchniowe zasoby mineralne (energia, metale, minerały przemysłowe i budowlane) na Litwie są wyłączną własnością państwa. Zezwolenia na geologiczne poszukiwanie lub eksploatację zasobów mineralnych mogą być udzielane osobie fizycznej mającej miejsce zamieszkania w UE i w EOG lub osobie prawnej mającej siedzibę w UE i w EOG.

Środki:

FI: Kaivoslaki (ustawa o górnictwie) (621/2011); oraz

Ydinenergialaki (ustawa o energii jądrowej) (990/1987).

IE: Minerals Development Acts 1940–2017; oraz Planning Acts and Environmental Regulations.

LT: Konstytucja Republiki Litewskiej z 1992 r. Ostatnia poprawka z dnia 21 marca 2019 r. nr XIII-2004; oraz Ustawa podziemna nr I-1034 z 1995 r., przeredagowanie z dnia 10 kwietnia 2001 r. nr IX-243, ostatnio zmieniona dnia 14 kwietnia 2016 r. nr XII-2308.

W odniesieniu wyłącznie do inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

SI: Poszukiwanie i eksploatacja zasobów mineralnych, w tym regulowane usługi wydobywcze, podlegają wymogowi siedziby lub obywatelstwa w EOG, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim OECD (ISIC Rev. 3.1 10, ISIC Rev. 3.1 11, ISIC Rev. 3.1 12, ISIC Rev. 3.1 13, ISIC Rev. 3.1 14, CPC 883, CPC 8675).

Środki:

SI: Ustawa o górnictwie z 2014 r.

- b) Samodzielna produkcja, przesył i dystrybucja energii elektrycznej, gazu, pary wodnej i gorącej wody; transport paliw rurociągami; przechowywanie i magazynowanie paliw transportowanych rurociągami usługi związane z dystrybucją energii (ISIC Rev. 3.1 40, 401, CPC 63297, 713, część 742, 74220, 887)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i członkowie organów zarządzających i nadzorczych oraz w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

AT: W odniesieniu do przesyłu gazu zezwolenie wydaje się wyłącznie obywatelom państwa członkowskiego EOG mającym miejsce stałego zamieszkania w EOG. Przedsiębiorstwa i spółki muszą mieć siedzibę w EOG. Operator sieci musi powołać dyrektora zarządzającego i dyrektora technicznego, odpowiedzialnego za techniczną kontrolę funkcjonowania sieci, będących obywatelami państwa członkowskiego EOG. W odniesieniu do działalności prowadzonej przez podmiot odpowiedzialny za bilansowanie zezwolenie jest udzielane wyłącznie obywatelom Austrii lub obywatelom innego państwa członkowskiego UE lub EOG.

Właściwy organ może uchylić wymogi dotyczące obywatelstwa i miejsca stałego zamieszkania, w przypadku gdy działanie sieci uznaje się za leżące w interesie publicznym.

W odniesieniu do transportu towarów innych niż gaz i woda zastosowanie mają następujące zasady:

- (i) w odniesieniu do osób fizycznych zezwolenie wydaje się wyłącznie obywatelom EOG, którzy muszą mieć miejsce zamieszkania w Austrii; oraz
- (ii) przedsiębiorstwa i spółki muszą mieć siedzibę w Austrii. Stosuje się test potrzeb ekonomicznych lub badanie interesu. Rurociągi transgraniczne nie mogą naruszać interesów związanych z bezpieczeństwem Austrii oraz jej statusu jako państwa neutralnego. Przedsiębiorstwa i spółki zobowiązane są do powołania dyrektora zarządzającego, który musi być obywatelem państwa członkowskiego EOG. Właściwy organ może uchylić wymogi dotyczące obywatelstwa, miejsca stałego zamieszkania i siedziby, jeżeli działanie rurociągu uznaje się za leżące w krajowym interesie gospodarczym (CPC 713).

Środki:

AT: Rohrleitungsgesetz (ustawa o transporcie rurociągowym), BGBl. Nr. 411/1975 ze zmianami, §§ 5, 15; oraz

Gaswirtschaftsgesetz 2011 (ustawa gazowa), BGBl. I Nr. 107/2011 ze zmianami, §§ 43, 44, 90, 93.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd oraz transgraniczny handel usługami traktowanie narodowe, obecność lokalna:

AT (ma zastosowanie wyłącznie do regionalnego szczebla władzy): W odniesieniu do przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej zezwolenie wydaje się wyłącznie obywatelom państwa członkowskiego EOG mającym miejsce stałego zamieszkania w EOG. Jeżeli operator wyznacza dyrektora zarządzającego lub dzierżawcę, wymóg miejsca stałego zamieszkania uchyla się.

Osoby prawne (przedsiębiorstwa) i spółki muszą mieć siedzibę w EOG. Muszą powołać dyrektora zarządzającego lub dzierżawcę będących obywatelami państwa członkowskiego EOG mającymi miejsca stałego zamieszkania w EOG.

Właściwy organ może uchylić wymogi dotyczące miejsca stałego zamieszkania i obywatelstwa, w przypadku gdy działanie sieci uznaje się za leżące w interesie publicznym (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 887).

Środki:

AT: Burgenländisches Elektrizitätswesengesetz 2006, LGBl. Nr. 59/2006 z późniejszymi zmianami;

Niederösterreichisches Elektrizitätswesengesetz, LGBl. Nr. 7800/2005 z późniejszymi zmianami;

Oberösterreichisches Elektrizitätswirtschafts- und – organisationsgesetz 2006), LGBl. Nr. 1/2006 z późniejszymi zmianami;

Salzburger Landeselektrizitätsgesetz 1999 (LEG), LGBl. Nr. 75/1999 z późniejszymi zmianami;

Tiroler Elektrizitätsgesetz 2012 – TEG 2012, LGBl. Nr. 134/2011 z późniejszymi zmianami;

Vorarlberger Elektrizitätswirtschaftsgesetz, LGBl. Nr. 59/2003 z późniejszymi zmianami;

Wiener Elektrizitätswirtschaftsgesetz 2005 – WEIWG 2005, LGBl. Nr. 46/2005 z późniejszymi zmianami;

Steiermärkisches Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz (ELWOG), LGBl. Nr. 70/2005 z późniejszymi zmianami;

Kärntner Elektrizitätswirtschafts-und Organisationsgesetz (ELWOG), LGBI. nr 24/2006 z późniejszymi zmianami.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

CZ: Do wytwarzania, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej oraz obrotu energią elektryczną i innych rodzajów działalności operatora rynku energii elektrycznej, a także do wytwarzania, przesyłu, dystrybucji i magazynowania gazu oraz obrotu gazem, a także do wytwarzania i dystrybucji energii cieplnej wymagane jest zezwolenie. Takie zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej posiadającej zezwolenie na pobyt lub osobie prawnej mającej siedzibę w Unii Europejskiej. (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 7131, 63297, 742, 887).

LT: Licencje na przesył, dystrybucję i dostarczanie energii elektrycznej oraz organizację obrotu energią elektryczną można wydawać jedynie osobom prawnym mającym siedzibę w Republice Litewskiej lub oddziałom zagranicznych osób prawnych lub innych organizacji innego państwa członkowskiego mającym siedzibę w Republice Litewskiej. Zezwolenia na wytwarzanie energii elektrycznej, rozwój zdolności do produkcji energii elektrycznej i budowę linii bezpośredniej można wydawać osobom fizycznym mającym miejsce zamieszkania w Republice Litewskiej lub oddziałom osób prawnych lub innych organizacji innych państw członkowskich mającym siedzibę w Republice Litewskiej. Niniejsze zastrzeżenie ma zastosowania do usług konsultingowych dotyczących przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej świadczonych na podstawie wynagrodzenia lub umowy (ISIC Rev. 3.1 401, CPC 887).



W przypadku paliw wymagana jest siedziba na Litwie. Licencje na przesył, dystrybucję i magazynowanie paliw oraz skraplanie gazu ziemnego można wydawać jedynie osobom prawnym mającym siedzibę w Republice Litewskiej lub oddziałom osób prawnych lub innych organizacji (jednostek zależnych) innego państwa członkowskiego mającym siedzibę w Republice Litewskiej.

Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług konsultingowych dotyczących przesyłu i dystrybucji paliw świadczonych na podstawie wynagrodzenia lub umowy (CPC 713, CPC 887).

PL: Na mocy ustawy Prawo energetyczne uzyskania koncesji wymaga prowadzenie działalności w zakresie:

- (i) wytwarzania paliw lub energii, z wyłączeniem: wytwarzania paliw stałych lub paliw gazowych, wytwarzania energii elektrycznej w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nieprzekraczającej 50 MW niezaliczanych do instalacji odnawialnego źródła energii, kogeneracji energii elektrycznej i ciepła w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nieprzekraczającej 5 MW niezaliczanych do instalacji odnawialnego źródła energii; wytwarzania ciepła w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej cieplnej nieprzekraczającej 5 MW;
- (ii) magazynowania paliw gazowych w instalacjach magazynowych, skraplania gazu ziemnego i regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego w instalacjach skroplonego gazu ziemnego, a także magazynowania paliw ciekłych, z wyłączeniem: lokalnego magazynowania gazu płynnego w instalacjach o przepustowości poniżej 1 MJ/s oraz magazynowania paliw ciekłych w obrocie detalicznym;
- (iii) przesyłania lub dystrybucji paliw lub energii, z wyłączeniem: dystrybucji paliw gazowych w sieci o przepustowości poniżej 1 MJ/s oraz przesyłania lub dystrybucji ciepła, jeżeli łączna moc zamówiona przez odbiorców nie przekracza 5 MW;

- (iv) obrotu paliwami lub energią, z wyłączeniem: obrotu paliwami stałymi; obrotu energią elektryczną za pomocą instalacji o napięciu poniżej 1 kV będącej własnością odbiorcy; obrotu paliwami gazowymi, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 100 000 EUR; obrotu gazem płynnym, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 10 000 EUR oraz obrotu paliwami gazowymi i energią elektryczną dokonywanego na giełdzie towarowej w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych przez domy maklerskie prowadzące działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi oraz obrotu ciepłem, jeżeli moc zamówiona przez odbiorców nie przekracza 5 MW. Ograniczenia dotyczące obrotu nie mają zastosowania do usług w zakresie obrotu hurtowego paliwami gazowymi lub gazem płynnym lub do usług detalicznych w odniesieniu do gazu w butlach.

Właściwy organ może udzielić licencji wyłącznie wnioskodawcy, który zarejestrował swoje główne miejsce prowadzenia działalności lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej (ISIC Rev. 3.1 040, CPC 63297, 74220, CPC 887).

Środki:

CZ: Ustawa nr 458/2000 o warunkach dla przedsiębiorstw i administracji publicznej w sektorach energetycznych (ustawa energetyczna).

LT: Ustawa o gazie ziemnym Republiki Litewskiej z dnia 10 października 2000 r. nr VIII-1973, preredagowanie z dnia 1 sierpnia 2011 r. nr XI-1564, ostatnia poprawka z dnia 25 czerwca 2020 r. nr XIII-3140; Ustawa o energii elektrycznej Republiki Litewskiej z dnia 20 lipca 2000 r. nr VIII-1881, preredagowanie z dnia 7 lutego 2012 r., ostatnia poprawka z dnia 20 października 2020 r. nr XIII-3336; Ustawa o niezbędnych środkach ochrony przed niebezpiecznymi zagrożeniami jądrowymi z państw trzecich z dnia 20 kwietnia 2017 r. nr XIII-306, ostatnia poprawka z dnia 19 grudnia 2019 r. nr XIII-2705; oraz Ustawa o odnawialnych źródłach energii Republiki Litewskiej z dnia 12 maja 2011 r. nr XI-1375.

PL: Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, art. 32 i 33.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

SI: Produkcja, handel, dostawy do odbiorców końcowych, przesył i dystrybucja energii elektrycznej i gazu ziemnego wymagają siedziby w Unii Europejskiej (ISIC Rev. 3.1 4010, 4020, CPC 7131, CPC 887).

Środki:

SI: Energetski zakon (ustawa energetyczna) z 2014 r., dziennik ustaw Republiki Słowenii, nr 17/2014; oraz Ustawa o górnictwie z 2014 r.

Zastrzeżenie nr 16 – Rolnictwo, rybołówstwo i wytwarzanie

Sektor – podsektor	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo; hodowla zwierząt i reniferów, rybołówstwo i akwakultura; działalność wydawnicza, poligrafia i zwielokrotnianie zapisanych nośników informacji
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, 1531, 050, 0501, 0502, 221, 222, 323, 324, CPC 881, 882, 88442
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe  Klauzula najwyższego uprzywilejowania  Wymogi dotyczące wyników  Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd  Obecność lokalna
Rozdział:	Liberalizacja inwestycji; Transgraniczny handel usługami
Szczebel władzy:	UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

- a) Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (ISIC Rev. 3.1.011, 012, 013, 014, 015, 1531, CPC 881)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

IE: Ustanowienie działalności w sektorze młynarstwa przez osoby mające miejsce zamieszkania za granicą wymaga zezwolenia (ISIC Rev. 3.1 1531).

Środki:

IE: Agriculture Produce (Cereals) Act, 1933.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

FI: Jedynie obywatele państwa członkowskiego EOG mający miejsce zamieszkania na obszarze hodowli reniferów mogą być właścicielami reniferów i mogą prowadzić chów reniferów. Mogą zostać przyznane prawa wyłączne.

FR: Aby zostać członkiem w spółdzielni rolniczej lub pełnić funkcje dyrektora takiej spółdzielni wymagane jest uprzednie zezwolenie (ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015).

SE: Tylko Laponczycy mogą być właścicielami reniferów i prowadzić chów reniferów.

Środki:

FI: Poronhoitolaki (ustawa o hodowli reniferów) (848/1990), rozdział 1, §4; oraz Protokół 3 do Traktatu o przystąpieniu Finlandii.

FR: Code rural et de la pêche maritime.

SE: Ustawa o hodowli reniferów (1971:437), sekcja 1.

b) Rybołówstwo i akwakultura (ISIC Rev. 3.1 050, 0501, 0502, CPC 882)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

FR: Francuski statek pływający pod francuską banderą może uzyskać upoważnienie do połowów lub może być upoważniony do prowadzenia połowów na podstawie kwot krajowych jedynie pod warunkiem ustalenia, że istnieje rzeczywisty ekonomiczny związek z terytorium Francji, a statek jest zarządzany i kontrolowany ze stałej siedziby znajdującej się na terytorium Francji (ISIC Rev. 3.1 050, CPC 882).

Środki:

FR: Code rural et de la pêche maritime.

c) Wytwarzanie – działalność wydawnicza, poligrafia i zwielokrotnianie zapisanych nośników informacji (ISIC Rev. 3.1 221, 222, 323, 324, CPC 88442)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami: traktowanie narodowe, obecność lokalna:

LV: Jedynie osoby prawne zarejestrowane na Łotwie oraz osoby fizyczne z Łotwy mają prawo do zakładania i publikacji środków masowego przekazu. Oddziały nie są dozwolone (CPC 88442).

Środki:

LV: Ustawa o prasie i innych środkach masowego przekazu, s. 8

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

DE: Wszystkie publicznie rozpowszechniane lub drukowane gazety, dzienniki lub czasopisma muszą wyraźnie wskazywać odpowiedzialnego redaktora (pełne imię i nazwisko i adres osoby fizycznej). Odpowiedzialny redaktor musi posiadać miejsce stałego zamieszkania w Niemczech, Unii Europejskiej lub państwie członkowskim EOG. Właściwy organ na regionalnym szczeblu władzy może dopuścić wyjątki od tej zasady (ISIC Rev. 3.1 22).

Środki:

DE:

Poziom regionalny:

Gesetz über die Presse Baden-Württemberg (LPG BW);

Bayerisches Pressegesetz (BayPrG);

Berliner Pressegesetz (BlnPrG);

Brandenburgisches Landespressegesetz (BbgPG);

Gesetz über die Presse Bremen (BrPrG);

Hamburgisches Pressegesetz;

Hessisches Pressegesetz (HPresseG);

Landespressegesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LPrG M-V);

Niedersächsisches Pressegesetz (NPresseG);

Pressegesetz für das Land Nordrhein-Westfalen (Landespressegesetz NRW);

Landesmediengesetz (LMG) Rheinland-Pfalz;

Saarländisches Mediengesetz (SMG);

Sächsisches Gesetz über die Presse (SächsPresseG);

Pressegesetz für das Land Sachsen-Anhalt (Landespressegesetz);

Gesetz über die Presse Schleswig-Holstein (PressG SH); oraz

Thüringer Pressegesetz (TPG).



W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

IT: W zakresie, w jakim Chile umożliwia włoskim obywatelom i przedsiębiorstwom prowadzenie tej działalności, Włochy umożliwiają obywatelom i przedsiębiorstwom chilijskim prowadzenie takiej działalności na takich samych warunkach. W zakresie, w jakim Chile umożliwia włoskim inwestorom posiadanie ponad 49 % kapitału i praw głosu w chilijskim wydawnictwie, Włochy umożliwiają inwestorom Chile posiadanie ponad 49 % kapitału i praw głosu we włoskim wydawnictwie na takich samych warunkach (ISIC Rev. 3.1 221, 222).

Środki:

IT: Ustawa 416/1981, art. 1 (z późniejszymi zmianami).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

PL: Wymóg obywatelstwa dla redaktorów naczelnych gazet i czasopism (ISIC Rev. 3.1 221, 222).

Środki:

PL: Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, Dz.U. 1984 nr 5 poz. 24 z późniejszymi zmianami.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

SE: Osoby fizyczne będące właścicielami czasopism, które są drukowane i wydawane w Szwecji, muszą mieć miejsce zamieszkania w Szwecji lub obywatelstwo państwa członkowskiego EOG. Właściciele takich czasopism będący osobami prawnymi muszą mieć siedzibę w EOG. Za czasopisma, które są drukowane i wydawane w Szwecji, oraz nagrania techniczne musi odpowiadać redaktor, który ma miejsce stałego zamieszkania w Szwecji (ISIC Rev. 3.1 22, CPC 88442).

Środki:

SE: Ustawa o wolności prasy (1949:105);

Ustawa o prawie podstawowym do wolności wypowiedzi (1991:1469); oraz

Ustawa o zarządzeniach dotyczących ustawy o wolności prasy oraz o prawie podstawowym do wolności wypowiedzi (1991:1559).

HARMONOGRAM CHILE

1. „Opis” stanowi ogólny niewiążący opis środka, w odniesieniu do którego dokonano wpisu.
2. Zgodnie z art. 17.14 i 18.8, artykuły części III niniejszej Umowy określone w elemencie zgłoszenia „odnośne zobowiązania” nie mają zastosowania do niespełniających wymogów aspektów ustawy, przepisu lub innego środka wskazanego w elemencie „środki” tego wpisu.

Sektor:	Wszystkie
Podsektor:	
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Inwestycje)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	<p>Dekret z mocą ustawy 1.939, Dziennik Ustaw, 10 listopada 1977 r., Zasady nabywania aktywów będących własnością państwa, zarządzania nimi i zbywania takich aktywów, tytuł I (Decreto Ley 1.939, Diario Oficial, noviembre 10, 1977, Normas sobre adquisición, administración y disposición de bienes del Estado, Título I)</p> <p>Dekret z mocą ustawy (D.F.L.) 4 Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Dziennik Ustaw, 10 listopada 1967 r. (Decreto con Fuerza de Ley (D.F.L.) 4 del Ministerio de Relaciones Exteriores, Diario Oficial, noviembre 10, 1967)</p>
Opis:	<p>Inwestycja</p> <p>Chile może zbyć prawo własności lub inne prawa do „gruntów państwowych” wyłącznie na rzecz chilijskich osób fizycznych lub prawnych, chyba że stosuje się mające zastosowanie wyjątki prawne, takie jak dekret z mocą ustawy 1.939 (Decreto Ley 1.939). „Grunt państwowy” do tych celów odnosi się do gruntu będącego własnością państwa znajdującego się maksymalnie 10 kilometrów od granicy i maksymalnie pięć kilometrów od linii brzegowej, mierzonej od linii przyływu.</p>

Nieruchomość znajdująca się na obszarach określonych jako „pogranicze” w dekrete z mocą ustawy 4 Ministerstwa Spraw Zagranicznych 1967 (D.F.L. 4 del Ministerio de Relaciones Exteriores, 1967) nie może zostać nabyta, jako nieruchomość ani w żadnej innej formie, przez 1) osoby fizyczne mające obywatelstwo państwa sąsiadującego; 2) osoby prawne, których główna siedziba znajduje się w państwie sąsiadującym; 3) osoby prawne, w których co najmniej 40 % kapitału pozostaje własnością osób fizycznych mających obywatelstwo państwa sąsiadującego; lub 4) osoby prawne faktycznie kontrolowane przez takie osoby fizyczne. Niezależnie od powyższego ograniczenie to może nie mieć zastosowania, jeśli najwyższym dekretem (*Decreto Supremo*) przyznano zwolnienie oparte na względach interesu państwowego.

Sektor: Wszystkie

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Wymogi dotyczące wyników (Inwestycje)

Szczebel władzy: Centralny

Środki: Dekret z mocą ustawy (D.F.L.) 1 Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, Dziennik Ustaw, 24 stycznia 1994 r., kodeks pracy, tytuł wstępny, księga I, rozdział III (D.F.L. 1 del Ministerio del Trabajo y Previsión Social, Diario Oficial, enero 24, 1994, Código del Trabajo, Título Preliminar, Libro I, Capítulo III)

Opis: Inwestycja

Co najmniej 85 % pracowników zatrudnionych u tego samego pracodawcy muszą stanowić chilijskie osoby fizyczne lub cudzoziemcy przebywający w Chile co najmniej pięć lat. Przepis ten ma zastosowanie do pracodawców zatrudniających co najmniej 25 pracowników na podstawie umowy o pracę (*contrato de trabajo*<sup>1</sup>). Wyspecjalizowany personel techniczny nie podlega temu przepisowi, jak określiła dyrekcja pracy (*Dirección del Trabajo*).

Przez pracownika należy rozumieć każdą osobę fizyczną, która świadczy usługi intelektualne lub materialne, w ramach zależności lub podporządkowania, na podstawie umowy o pracę.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że umowa o pracę (*contrato de trabajo*) nie jest obowiązkowa w przypadku prowadzenia transgranicznego handlu usługami.

Sektor: Komunikacja

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Inwestycje i transgraniczny handel usługami)

Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Inwestycje i transgraniczny handel usługami)

Wymogi dotyczące wyników (Inwestycje)

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje)

Obecność lokalna (Transgraniczny handel usługami)

Szczebel władzy: Centralny

Środki: Ustawa 18.838, Dziennik Ustaw, 30 września 1989 r., krajowa rada telewizji, tytuły I, II i III (Ley 18.838, Diario Oficial, septiembre 30, 1989, Consejo Nacional de Televisión, Títulos I, II y III)

Ustawa 18.168, Dziennik Ustaw, 2 października 1982 r., ogólne prawo telekomunikacyjne, tytuły I, II i III (Ley 18.168, Diario Oficial, octubre 2, 1982, Ley General de Telecomunicaciones, Títulos I, II y III)

Ustawa 19.733, Dziennik Ustaw, 4 czerwca 2001 r., ustawa o wolności opinii i informacji oraz wykonywaniu zawodu dziennikarza, tytuły I i III (Ley 19.733, Diario Oficial, junio 4, 2001, Ley sobre las Libertades de Opinión e Información y Ejercicio del Periodismo, Títulos I y III)

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Właściciel medium komunikacji społecznej, między innymi transmitującego regularnie dźwięki, teksty lub obrazy, lub krajowa agencja prasowa muszą, w przypadku osób fizycznych, mieć należycie potwierdzone miejsce stałego zamieszkania w Chile oraz, w przypadku osób prawnych, muszą być ustanowione z siedzibą w Chile lub mieć oddział upoważniony do prowadzenia działalności na terytorium Chile.

Prezesami, administratorami lub przedstawicielami prawnymi takiej osoby prawnej mogą być wyłącznie obywatele Chile.

Właściciel koncesji na świadczenie a) publicznych usług telekomunikacyjnych; b) pośrednich usług telekomunikacyjnych świadczonych na potrzeby usług telekomunikacyjnych za pośrednictwem urządzeń i sieci utworzonych w tym celu; oraz c) transmisji dźwięku, musi być osobą prawną ustanowioną i mającą stałą siedzibę na terytorium Chile.

Prezesami, członkami kadry kierowniczej, administratorami lub przedstawicielami prawnymi takiej osoby prawnej mogą być wyłącznie obywatele Chile.



W przypadku publicznych usług radiofonii w skład zarządu mogą wchodzić cudzoziemcy wyłącznie wówczas, gdy nie stanowią większości.

W przypadku medium komunikacji społecznej prawnie odpowiedzialny dyrektor oraz zastępująca go osoba musi pochodzić z Chile, mieć miejsce stałego zamieszkania i pobytu w Chile, chyba że dane medium komunikacji społecznej wykorzystuje język inny niż hiszpański.

Wnioski o koncesję na publiczne usługi radiofonii przedłożone przez osoby prawne, w których cudzoziemcy posiadają udział przekraczający 10 % kapitału, rozpatrywane są pozytywnie wyłącznie w przypadku wcześniejszego przedstawienia dowodu potwierdzającego, że podobne prawa i obowiązki, jakie wnioskodawcy będą mieć w Chile, są przyznawane obywatelom Chile w państwie pochodzenia wnioskodawców.

Krajowa rada telewizji (*Consejo Nacional de Televisión*) może ustanowić wymóg ogólny, aby programy transmitowane za pośrednictwem publicznych (otwartych) kanałów telewizji zawierały do 40 % produkcji chilijskich.

Sektor: Energia

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Inwestycje)

Wymogi dotyczące wyników (Inwestycje)

Szczebel władzy: Centralny

Środki: Konstytucja polityczna Republiki Chile, Rozdział III (Constitución Política de la República de Chile, Capítulo III)

Ustawa 18.097, Dziennik Ustaw, 21 stycznia 1982 r., konstytucyjna ustawa organiczna o koncesjach wydobywczych, tytuły I, II i III (Ley 18.097, Diario Oficial, enero 21, 1982, Orgánica Constitucional sobre Concesiones Mineras, Títulos I, II y III)

Ustawa 18.248, Dziennik Ustaw, 14 października 1983 r., kodeks górniczy, tytuły I i II (Ley 18.248, Diario Oficial, octubre 14, 1983, Código de Minería, Títulos I y II)

Ustawa 16.319, Dziennik Ustaw, 23 października 1965 r., tworząca chilijską komisję ds. energii jądrowej, tytuły I, II i III (Ley 16.319, Diario Oficial, octubre 23, 1965, Crea la Comisión Chilena de Energía Nuclear, Títulos I, II y III)

Opis:

Inwestycja

Poszukiwanie, wydobycie i przetwarzanie (*beneficio*) płynnych lub gazowych węglowodorów, złóż jakiegokolwiek rodzaju występujących w wodach morskich podlegających przepisom krajowym oraz złóż jakiegokolwiek rodzaju położonych w całości lub części na obszarach uznanych za ważne dla bezpieczeństwa narodowego, mających skutki dla przemysłu wydobywczego, których klasyfikacji można dokonać wyłącznie na podstawie prawa, może podlegać koncesjom administracyjnym lub umowom o świadczenie usług specjalnych, z zastrzeżeniem wymogów i warunków, jakie w każdym przypadku należy określić najwyższym dekretem. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że pojęcie „przetwarzanie” (*beneficio*) nie obejmuje przechowywania, transportu ani rafinacji surowca energetycznego, o którym mowa w niniejszym akapicie.

Produkcja energii atomowej w celach pokojowych może być prowadzona wyłącznie przez chilijską komisję ds. energii jądrowej (*Comisión Chilena de Energía Nuclear*) lub za jej zezwoleniem – wspólnie z osobami trzecimi. Jeżeli komisja przyznaje takie zezwolenie, może określić jego warunki.

Sektor: Górnictwo

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Inwestycje)

Wymogi dotyczące wyników (Inwestycje)

Szczebel władzy: Centralny

Środki: Konstytucja polityczna Republiki Chile, Rozdział III (Constitución Política de la República de Chile, Capítulo III)

Ustawa 18.097, Dziennik Ustaw, 21 stycznia 1982 r., konstytucyjna ustawa organiczna o koncesjach wydobywczych, tytuły I, II i III (Ley 18.097, Diario Oficial, enero 21, 1982, Orgánica Constitucional sobre Concesiones Mineras, Títulos I, II y III)

Ustawa 18.248, Dziennik Ustaw, 14 października 1983 r., kodeks górniczy, tytuły I i III (Ley 18.248, Diario Oficial, octubre 14, 1983, Código de Minería, Títulos I y III)

Ustawa 16.319, Dziennik Ustaw, 23 października 1965 r., tworząca chilijską komisję ds. energii jądrowej, tytuły I, II i III (Ley 16.319, Diario Oficial, octubre 23, 1965, Crea la Comisión Chilena de Energía Nuclear, Títulos I, II y III)

Opis:

Inwestycje

Poszukiwanie, wydobycie i przetwarzanie (*beneficio*) litu, złóż jakiegokolwiek rodzaju występujących w wodach morskich podlegających przepisom krajowym oraz złóż jakiegokolwiek rodzaju położonych w całości lub części na obszarach uznanych za ważne dla bezpieczeństwa narodowego, mających skutki dla przemysłu wydobywczego, których klasyfikacji można dokonać wyłącznie na podstawie prawa, może podlegać koncesjom administracyjnym lub umowom o świadczenie usług specjalnych, z zastrzeżeniem wymogów i warunków, jakie w każdym przypadku należy określić najwyższym dekretem.

Chile ma prawo pierwokupu po cenach i na warunkach rynkowych w przypadku produktów mineralnych zawierających znaczące ilości toru i uranu.

Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Chile może wymagać, aby producenci oddzielali od produktów górnictwa część obejmującą:

- a) węglowodory płynne lub gazowe;
- b) lit;
- c) złoża jakiegokolwiek rodzaju występujące w wodach morskich podlegających przepisom krajowym; oraz

- d) złoża jakiegokolwiek rodzaju zlokalizowane w całości lub części na obszarach uznanych za ważne dla bezpieczeństwa narodowego, mających skutki dla przemysłu wydobywczego, których klasyfikacji można dokonać wyłącznie na podstawie prawa, występujące w znacznych ilościach w takich produktach górnictwa i które można gospodarczo i technicznie oddzielić w celu dostarczenia do państwa lub sprzedaży w jego imieniu. Do celów tych „oddzielić gospodarczo i technicznie” oznacza, że koszty poniesione w celu pozyskania czterech rodzajów substancji, o których mowa w lit. a), b), i c) powyżej, za pośrednictwem efektywnej procedury technicznej oraz wprowadzenia do obrotu i dostarczenia tych substancji, muszą być niższe niż wartość handlowa tych rodzajów substancji.

Dla większej pewności należy wyjaśnić, że procedury przyznania koncesji administracyjnych lub umów o świadczenie usług specjalnych nie oznaczają odpowiednio same w sobie dyskryminacyjnego traktowania wobec inwestorów zagranicznych. Jeżeli jednak Chile podejmie decyzję o wykorzystaniu dowolnych z wymienionych wyżej zasobów za pośrednictwem procesu konkurencyjnego, w wyniku którego przyzna inwestorom koncesję lub umowę o świadczenie usług specjalnych, decyzja ta będzie oparta wyłącznie na warunkach oferty w przejrzystym procesie konkurencyjnego i niedyskryminującego przetargu.

O ile warunki umowy lub koncesji nie stanowią inaczej, późniejsze przeniesienie lub zbycie całości lub części jakiegokolwiek prawa przyznanego na mocy umowy lub koncesji nie może być uzależnione od obywatelstwa nabywcy.

Ponadto wyłącznie chilijska komisja ds. energii jądrowej (*Comisión Chilena de Energía Nuclear*) lub strony upoważnione przez tę komisję mogą wykonywać lub zawierać akty prawne dotyczące wydobytych naturalnych materiałów atomowych i litu, a także ich koncentratów, pochodnych i związków.

Sektor:	Rybołówstwo
Podsektor:	Akwakultura
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Inwestycje)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Dekret 430, skonsolidowany, skoordynowany i ujednolicony tekst ustawy 18.892 z 1989 r. wraz ze zmianami, ustawa ogólna o rybołówstwie i akwakulturze, Dziennik Ustaw, 21 stycznia 1992 r., tytuły I i VI (Decreto 430 fija el texto refundido, coordinado y sistematizado de la ley N° 18.892, de 1989 y sus modificaciones, Ley General de Pesca y Acuicultura Ley 18.892, Diario Oficial, enero 21, 1992, Títulos I y VI)
Opis:	Inwestycja  Wyłącznie chilijskie osoby fizyczne lub osoby prawne ustanowione zgodnie z prawem chilijskim oraz cudzoziemcy z miejscem stałego zamieszkania mogą otrzymać zezwolenie lub koncesję na prowadzenie działalności w zakresie akwakultury.



Sektor:	Rybołówstwo i działalność połowowa
Podsektor:	
Odnośne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Inwestycje i transgraniczny handel usługami)  Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Inwestycje i transgraniczny handel usługami)  Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje)  Obecność lokalna (Transgraniczny handel usługami)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Dekret 430, skonsolidowany, skoordynowany i ujednolicony tekst ustawy 18.892 z 1989 r. wraz ze zmianami, ustawa ogólna o rybołówstwie i akwakulturze, Dziennik Ustaw, 21 stycznia 1992 r., tytuły I, III, IV i IX (Decreto 430 fija el texto refundido, coordinado y sistematizado de la ley N° 18.892, de 1989 y sus modificaciones, Ley General de Pesca y Acuicultura, diario oficial, enero 21, 1992, Títulos I, III, IV y IX)  Dekret z mocą ustawy 2.222, Dziennik Ustaw, 31 maja 1978 r., prawo żeglugi, tytuły I i II (Decreto Ley 2.222, Diario Oficial, mayo 31, 1978, Ley de Navegación, Títulos I y II)

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Wyłącznie chilijskie osoby fizyczne lub osoby prawne ustanowione zgodnie z prawem chilijskim oraz cudzoziemcy z miejscem stałego zamieszkania mogą otrzymać pozwolenie na zbiór i połów gatunków hydrobiologicznych.

Wyłącznie statki chilijskie są upoważnione do połowów na wodach wewnętrznych, na morzu terytorialnym oraz w wyłącznej strefie ekonomicznej Chile. Przez „statki chilijskie” rozumie się statki zdefiniowane w prawie żeglugi (*Ley de Navegación*). Dostęp do przemysłowej wydobywczej działalności połowowej podlega wcześniejszej rejestracji statku w Chile.

Wyłącznie chilijska osoba fizyczna lub prawna może zarejestrować statek w Chile. Taka osoba prawna musi być ustanowiona w Chile oraz jej główne miejsce działalności oraz rzeczywista i efektywna siedziba muszą znajdować się w Chile. Prezes, członek kadry kierowniczej oraz większość dyrektorów lub administratorów muszą być chilijskimi osobami fizycznymi. Ponadto ponad 50 % jej kapitału własnego musi być w posiadaniu chilijskich osób fizycznych lub prawnych. W tym celu osoba prawna posiadająca udział własnościowy w innej osobie prawnej posiadającej statek musi spełniać wszystkie wyżej wymienione wymogi.

Wspólna własność (*comunidad*) może zarejestrować statek, jeżeli 1) większość współwłaścicieli pochodzi z Chile oraz ma miejsce stałego zamieszkania i pobytu w Chile; 2) administratorzy są chilijskimi osobami fizycznymi; oraz 3) większość praw wspólnej własności (*comunidad*) należy do chilijskiej osoby fizycznej lub prawnej. W tym celu osoba prawna posiadająca udział własnościowy we wspólnej własności (*comunidad*) posiadającej statek musi spełniać wszystkie wyżej wymienione wymogi.

Właściciel (osoba fizyczna lub prawna) statku rybackiego zarejestrowanego w Chile przed dniem 30 czerwca 1991 r. nie podlega wyżej wymienionemu wymogowi obywatelstwa.

W przypadkach wzajemności przyznanej statkom chilijskim przez jakiegokolwiek inne państwo statki rybackie specjalnie upoważnione przez organy administracji morskiej na mocy uprawnień powierzonych przez prawo mogą zostać wyłączone z wyżej wymienionych wymogów na równoważnych warunkach zapewnianych statkom chilijskim przez to państwo.

Dostęp do działalności związanej z rybołówstwem łodziowym (*pesca artesanal*) podlega rejestracji w rejestrze rybołówstwa łodziowego (*Registro de Pesca Artesanal*). Rejestracja działalności jako rybołówstwo łodziowe (*pesca artesanal*) jest przyznawana wyłącznie chilijskim osobom fizycznym i zagranicznym osobom fizycznym mającym miejsce stałego zamieszkania lub osobom prawnym zarejestrowanym w Chile, ustanowionym przez te osoby.

Sektor:	Usługi specjalistyczne
Podsektor:	Przedstawiciele celni ( <i>agentes de aduana</i> ) i pośrednicy celni ( <i>despachadores de aduana</i> )
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Transgraniczny handel usługami)  Obecność lokalna (Transgraniczny handel usługami)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Dekret z mocą ustawy (D.F.L.) 30 Ministerstwa Finansów, Dziennik Ustaw, 13 kwietnia 1983 r., księga IV (D.F.L. 30 del Ministerio de Hacienda, Diario Oficial, abril 13, 1983, Libro IV)  Dekret z mocą ustawy (D.F.L.) 2 Ministerstwa Finansów, 1998 r. (D.F.L. 2 del Ministerio de Hacienda, 1998)
Opis:	Transgraniczny handel usługami  Wyłącznie chilijskie osoby fizyczne, które mają miejsce zamieszkania w Chile, mogą działać jako pośrednicy celni ( <i>despachadores de aduana</i> ) lub przedstawiciele celni ( <i>agentes de aduana</i> ) na terytorium Chile.

Sektor:	Usługi detektywistyczne i ochroniarskie
Podsektor:	Usługi dozoru
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Transgraniczny handel usługami)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Dekret 1.773 Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Dziennik Ustaw, 14 listopada 1994 r. (Decreto 1.773 del Ministerio del Interior, Diario Oficial, noviembre 14, 1994)
Opis:	Transgraniczny handel usługami  Wyłącznie obywatele Chile i osoby mające miejsce stałego zamieszkania w tym państwie mogą świadczyć usługi w zakresie ochrony prywatnej.

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi badawcze
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Transgraniczny handel usługami)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Najwyższy dekret 711 Ministerstwa Obrony Narodowej, Dziennik Ustaw, 15 października 1975 r. (Decreto Supremo 711 del Ministerio de Defensa Nacional, Diario Oficial, octubre 15, 1975)
Opis:	Transgraniczny handel usługami  Zagraniczne osoby fizyczne i prawne zamierzające prowadzić badania w 200-milowej chilijskiej strefie morskiej mają obowiązek złożenia z sześciomiesięcznym wyprzedzeniem wniosków do Wojskowego Instytutu Hydrografii Chile ( <i>Instituto Hidrográfico de la Armada de Chile</i> ) oraz muszą spełniać wymogi ustanowione w odpowiednim przepisie wykonawczym. Chilijskie osoby fizyczne i prawne mają obowiązek złożenia z trzymiesięcznym wyprzedzeniem wniosku do Wojskowego Instytutu Hydrografii Chile ( <i>Instituto Hidrográfico de la Armada de Chile</i> ) oraz muszą spełniać wymogi ustanowione w odpowiednim przepisie wykonawczym.

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Usługi badawcze
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Transgraniczny handel usługami)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	<p>Dekret z mocą ustawy (D.F.L.) 11 Ministerstwa Gospodarki, Rozwoju i Odbudowy, Dziennik Ustaw, 5 grudnia 1968 r. (D.F.L. 11 del Ministerio de Economía, Fomento y Reconstrucción, Diario Oficial, diciembre 5, 1968)</p> <p>Dekret 559 Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Dziennik Ustaw, 24 stycznia 1968 r. (Decreto 559 del Ministerio de Relaciones Exteriores, Diario Oficial, enero 24, 1968)</p> <p>D.F.L. 83 Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Dziennik Ustaw, 27 marca 1979 r. (D.F.L. 83 del Ministerio de Relaciones Exteriores, Diario Oficial, marzo 27, 1979)</p> <p>Najwyższy dekret 1166 Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Dziennik Ustaw, 20 lipca 1999 r. (Decreto Supremo 1166 del Ministerio de Relaciones Exteriores, Diario Oficial, julio 20, 1999)</p>

Opis:

Transgraniczny handel usługami

Osoby fizyczne reprezentujące zagraniczne osoby prawne lub osoby fizyczne przebywające za granicą, zamierzające prowadzić badania do celów prac o charakterze naukowym lub technicznym lub związanych ze wspinaczką wysokogórską na obszarach sąsiadujących z granicami Chile składają wniosek o właściwe zezwolenie przez konsula Chile w państwie stałego zamieszkania tych osób fizycznych. Konsul Chile przesyła następnie taki wniosek bezpośrednio do Krajowej Dyrekcji ds. Granic Państwowych (*Dirección Nacional de Fronteras y Límites del Estado*). Dyrekcja może nakazać, aby jedna lub większa liczba chilijskich osób fizycznych, zaangażowanych w odpowiednią powiązaną działalność, przyłączyła się do badań w celu zaznajomienia się z badaniami, które mają zostać przedsięwzięte.

Departament operacyjny Krajowej Dyrekcji ds. Granic Państwowych (*Departamento de Operaciones de la Dirección Nacional de Fronteras y Límites del Estado*) podejmuje i ogłasza decyzję dotyczącą kwestii, czy dopuszcza wykonanie badań geograficznych lub naukowych, jakie mają przeprowadzić zagraniczne osoby prawne lub fizyczne w Chile, czy go zabrania. Krajowa Dyrekcja ds. Granic Państwowych (*Dirección Nacional de Fronteras y Límites del Estado*) dopuszcza i nadzoruje wszelkie badania związane z pracami o charakterze naukowym i technicznym lub wspinaczką wysokogórską, jakie zagraniczne osoby prawne lub fizyczne przebywające za granicą zamierzają prowadzić na obszarach sąsiadujących z granicami Chile.



Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Badania w zakresie nauk społecznych
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Transgraniczny handel usługami)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa 17.288, Dziennik Ustaw, 4 lutego 1970 r., tytuł V (Ley 17.288, Diario Oficial, febrero 4, 1970, Título V)  Najwyższy dekret 484 Ministerstwa Edukacji, Dziennik Ustaw, 2 kwietnia 1991 r. (Decreto Supremo 484 del Ministerio de Educación, Diario Oficial, abril 2, 1991)
Opis:	Transgraniczny handel usługami  Zagraniczne osoby prawne lub fizyczne zamierzające prowadzić wykopaliska, pomiary, pobieranie prób lub gromadzić materiał antropologiczny, archeologiczny lub paleontologiczny muszą wystąpić o zezwolenie od Krajowej Rady ds. Zabytków ( <i>Consejo de Monumentos Nacionales</i> ). Aby uzyskać zezwolenie, osoba odpowiedzialna za badania musi być zatrudniona przez wiarygodną zagraniczną instytucję naukową oraz pracować we współpracy z chilijską rządową instytucją naukową lub chilijskim uniwersytetem.

Zezwolenie to może być przyznawane: 1) badaczom chilijskim mającym odpowiednie zaplecze naukowe w dziedzinie archeologii, antropologii lub paleontologii, w stosownych przypadkach należycie poświadczone, a także mającym projekt badawczy i właściwe sponsorowanie ze strony instytucji; oraz 2) badaczom zagranicznym, pod warunkiem że są oni zatrudnieni przez wiarygodną instytucję naukową oraz pracują we współpracy z chilijską rządową instytucją naukową lub chilijskim uniwersytetem. Dyrektorzy lub kuratorzy muzeów uznawani przez Krajową Radę ds. Zabytków (*Consejo de Monumentos Nacionales*), zawodowi archeolodzy, antropolodzy lub paleontolodzy, w zależności od przypadku, oraz członkowie Chilijskiego Towarzystwa Archeologicznego (*Sociedad Chilena de Arqueología*) są upoważnieni do prac związanych z rekultywacją. Prace związane z rekultywacją obejmują bezpośrednio odnowienie danych lub artefaktów archeologicznych, antropologicznych lub paleontologicznych lub też gatunków zagrożonych bliskim wyginięciem.

Sektor:	Usługi biznesowe
Podsektor:	Działalność wydawnicza, poligrafia i inne powiązane gałęzie przemysłu
Odnośne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Inwestycje)  Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Inwestycje)  Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa 19.733, Dziennik Ustaw, 4 czerwca 2001 r., ustawa o wolności opinii i informacji oraz wykonywaniu zawodu dziennikarza, tytuły I i III (Ley 19.733, Diario Oficial, junio 4, 2001, Ley sobre las Libertades de Opinión e Información y Ejercicio del Periodismo, Títulos I y III)

Opis:

Inwestycja

Właściciel medium komunikacji społecznej, na przykład gazet, magazynów lub regularnie publikowanych tekstów, z adresem działalności wydawniczej w Chile lub krajowa agencja prasowa muszą, w przypadku osób fizycznych, mieć należycie potwierdzone miejsce stałego zamieszkania w Chile oraz, w przypadku osób prawnych, muszą być ustanowione z siedzibą w Chile lub mieć oddział upoważniony do prowadzenia działalności na terytorium Chile.

Jak opisano powyżej, prezesami, administratorami lub przedstawicielami prawnymi osoby prawnej działającej w Chile mogą być wyłącznie obywatele Chile.

Prawnie odpowiedzialny dyrektor oraz zastępująca go osoba muszą być obywatelami Chile, których miejsce stałego zamieszkania i pobytu znajduje się w Chile. W przypadku prowadzenia medium komunikacji społecznej w języku innym niż hiszpański obywatelstwo Chile nie będzie wymagane.

Sektor:	Usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych
Podsektor:	Usługi księgowo, audytorskie, rachunkowe i podatkowe
Odnośne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Transgraniczny handel usługami)  Obecność lokalna (Transgraniczny handel usługami)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ustawa 18.046, Dziennik Ustaw, 22 października 1981 r., prawo korporacji, tytuł V (Ley 18.046, Diario Oficial, octubre 22, 1981, Ley de Sociedades Anónimas, Título V)  Najwyższy dekret 702 Ministerstwa Finansów, Dziennik Ustaw, 6 lipca 2012 r., ustawa o korporacjach (Decreto Supremo 702 del Ministerio de Hacienda, Diario Oficial, julio 6, 2012, Reglamento de Sociedades Anónimas)  Dekret z mocą ustawy 1.097, Dziennik Ustaw, 25 lipca 1975 r., tytuły I, II, III i IV (Decreto Ley 1.097, Diario Oficial, julio 25, 1975, Títulos I, II, III y IV)  Dekret z mocą ustawy 3.538, Dziennik Ustaw, 23 grudnia 1980 r., tytuły I, II, III i IV (Decreto Ley 3.538, Diario Oficial, diciembre 23, 1980, Títulos I, II, III y IV)

Okólnik 2.714, 6 października 1992 r.; okólnik 1, 17 stycznia 1989 r.; rozdział 19 zaktualizowanego zbioru norm w zakresie nadzoru banków i instytucji finansowych dotyczących audytorów zewnętrznych (Circular 2.714, octubre 6, 1992; Circular 1, enero 17, 1989; Capítulo 19 de la Recopilación Actualizada de Normas de la Superintendencia de Bancos e Instituciones Financieras sobre Auditores Externos)

Okólnik 327, 29 czerwca 1983 r. i okólnik 350, 21 października 1983 r., nadzór nad papierami wartościowymi i ubezpieczeniami (Circular 327, junio 29, 1983 y Circular 350, octubre 21, 1983, de la Superintendencia de Valores y Seguros)

Opis:

Transgraniczny handel usługami

Audytorzy zewnętrzni instytucji finansowych muszą zostać wpisani do rejestru rewidentów zewnętrznych utrzymywanego przez Komisję ds. Rynku Finansowego (*Comisión para el Mercado Financiero*). Jedynie chilijskie osoby prawne zarejestrowane jako spółki osobowe (*sociedades de personas*) lub stowarzyszenia (*asociaciones*), których główne zasady działania polegają na usługach w zakresie usług audytu, mogą zostać wpisane do rejestru.

Sektor: Usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych

Podsektor: Usługi prawne

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Transgraniczny handel usługami)  
Obecność lokalna (Transgraniczny handel usługami)

Szczebel władzy: Centralny

Środki: Kodeks organizacyjny sądów, tytuł XV, Dziennik Ustaw, 9 lipca 1943 r. (Código Orgánico de Tribunales, Título XV, Diario Oficial, julio 9, 1943)  
Dekret 110 Ministerstwa Sprawiedliwości, Dziennik Ustaw, 20 marca 1979 r. (Decreto 110 del Ministerio de Justicia, Diario Oficial, marzo 20, 1979)  
Ustawa 18.120, Dziennik Ustaw, 18 maja 1982 r. (Ley 18.120, Diario Oficial, mayo 18, 1982)

Opis:

Transgraniczny handel usługami

Wyłącznie obywatele Chile oraz cudzoziemcy mający miejsce zamieszkania w Chile, którzy ukończyli pełne studia prawnicze w tym kraju, są upoważnieni do wykonywania zawodu prawnika (*abogado*).

Wyłącznie prawnicy (*abogados*) należycie uprawnieni do wykonywania zawodu prawnika są upoważnieni do występowania w sprawach przed sądami chilijskimi i do wnoszenia pierwszego powództwa lub skargi każdej ze stron.

Żaden z tych środków nie ma zastosowania do zagranicznych konsultantów prawnych prowadzących praktykę lub doradztwo w zakresie prawa międzynarodowego lub prawa drugiej Strony.



Sektor:	Usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych, usługi techniczne i specjalistyczne
Podsektor:	Usługi pomocnicze w wymiarze sprawiedliwości
Odnośne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Transgraniczny handel usługami)  Obecność lokalna (Transgraniczny handel usługami)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Kodeks organizacyjny sądów, tytuły XI i XII, Dziennik Ustaw, 9 lipca 1943 r. (Código Orgánico de Tribunales, Títulos XI y XII, Diario Oficial, julio 9, 1943)  Ustawa o rejestrze kuratorów nieruchomości, tytuły I, II i III, Dziennik Ustaw, 24 czerwca 1857 r. (Reglamento del Registro Conservador de Bienes Raíces, Títulos I, II y III, Diario Oficial, junio 24, 1857)  Ustawa 18.118, Dziennik Ustaw, 22 maja 1982 r., tytuł I (Ley 18.118, Diario Oficial, mayo 22, 1982, Título I)  Dekret 197 Ministerstwa Gospodarki, Rozwoju i Odbudowy, Dziennik Ustaw, 8 sierpnia 1985 r. (Decreto 197 del Ministerio de Economía, Fomento y Reconstrucción, Diario Oficial, agosto 8, 1985)  Ustawa 18.175, Dziennik Ustaw, 28 października 1982 r., tytuł III (Ley 18.175, Diario Oficial, octubre 28, 1982, Título III)

Opis:

Transgraniczny handel usługami

Pracownicy pomocniczy wymiaru sprawiedliwości (*auxiliares de la administración de justicia*) muszą mieć miejsce swojego zamieszkania w tym samym mieście lub miejscu, w którym siedzibę ma sąd, dla którego świadczą usługi.

Obrońcy publiczni (*defensores públicos*), notariusze publiczni (*notarios públicos*) i kuratorzy (*conservadores*) muszą być chilijskimi osobami fizycznymi oraz spełniać te same wymogi, co w przypadku sędziów.

Archiwiści (*archiveros*), obrońcy publiczni (*defensores públicos*) i arbitrzy prawa (*árbitros de derecho*) muszą być prawnikami (*abogados*) oraz, co za tym idzie, obywatelami Chile lub cudzoziemcami mającymi miejsce zamieszkania w Chile, którzy ukończyli pełne studia prawnicze w Chile. Prawnicy drugiej Strony mogą pomagać w arbitrażu, gdy zajmują się prawem tej drugiej Strony i prawem międzynarodowym oraz gdy wystąpią o to strony prywatne.

Tylko chilijskie osoby fizyczne mające prawo głosu i zagraniczne osoby fizyczne mające miejsce stałego zamieszkania w Chile i prawo głosu mogą prowadzić działalność jako komornicy sądowi (*receptores judiciales*) i pełnomocnicy sądowi (*procuradores del número*).

Jedynie chilijskie osoby fizyczne, zagraniczne osoby fizyczne mające miejsce stałego zamieszkania w Chile lub chilijskie osoby prawne mogą być prowadzącymi aukcje publiczne (*martilleros públicos*).

Kuratorzy masy upadłościowej (*síndicos de quiebra*) muszą posiadać tytuł zawodowy lub techniczny przyznany przez uniwersytet lub instytut zawodowy lub techniczny uznawany przez Chile. Kuratorzy masy upadłościowej muszą mieć co najmniej trzyletnie doświadczenie w dziedzinie handlu, gospodarki lub prawa.

Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi transportu wodnego i żeglugi
Oдноśne zobowiązania:	Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Inwestycje i transgraniczny handel usługami)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	<p>Dekret z mocą ustawy 3.059, Dziennik Ustaw, 22 grudnia 1979 r., prawo o promocji floty handlowej, tytuły I i II (Decreto Ley 3.059, Diario Oficial, diciembre 22 de 1979, Ley de Fomento a la Marina Mercante, Títulos I y II).</p> <p>Najwyższy dekret 237, Dziennik Ustaw, 25 lipca 2001 r., dekret z mocą ustawy 3.059, tytuły I i II (Decreto Supremo 237, Diario Oficial, julio 25, 2001, Reglamento del Decreto Ley 3.059, Títulos I y II).</p> <p>Kodeks handlowy, księga III, tytuły I, IV i V (Código de Comercio, Libro III, Títulos I, IV y V).</p>

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

W przypadku przemieszczania ładunku między dwoma chilijskimi portami usługi dowozowe są zarezerwowane dla statków krajowych.

Międzynarodowy transport morski ładunków do Chile lub z Chile podlega zasadzie wzajemności.

W przypadku przyjęcia przez Chile, ze względu na zasadę wzajemności, środka rezerwacji ładunku mającego zastosowanie do transportu ładunków międzynarodowych między Chile a państwem trzecim, zarezerwowany ładunek transportuje się na statkach pływających pod chilijską banderą lub na statkach uznawanych za statki chilijskie.

Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi transportu wodnego i żeglugi
Odnośne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Inwestycje i transgraniczny handel usługami)  Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Inwestycje i transgraniczny handel usługami)  Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje)  Obecność lokalna (Transgraniczny handel usługami)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Dekret z mocą ustawy 2.222, Dziennik Ustaw, 31 maja 1978 r., prawo żeglugi, tytuły I, II, III, IV i V (Decreto Ley 2.222, Diario Oficial, mayo 31, 1978, Ley de Navegación Títulos I, II, III, IV y V).  Kodeks handlowy, księga III, tytuły I, IV i V (Código de Comercio, Libro III, Títulos I, IV y V).

Opis:

## Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Wyłącznie chilijska osoba fizyczna lub prawna może zarejestrować statek w Chile. Taka osoba prawna musi być ustanowiona w Chile, a jej główne miejsce działalności oraz rzeczywista i efektywna siedziba muszą znajdować się w Chile. 50 % jej kapitału własnego musi ponadto być w posiadaniu chilijskich osób fizycznych lub prawnych. W tym celu osoba prawna posiadająca udział własnościowy w innej osobie prawnej będącej właścicielem statku musi spełniać wszystkie wyżej wymienione wymogi. Prezes, członek kadry kierowniczej oraz większość dyrektorów lub administratorów muszą być chilijskimi osobami fizycznymi.

Wspólna własność (*comunidad*) może zarejestrować statek, jeżeli: 1) większość współwłaścicieli pochodzi z Chile oraz ma miejsce stałego zamieszkania i pobytu w Chile; 2) administratorzy pochodzą z Chile; oraz 3) większość praw wynikających ze wspólnej własności należy do chilijskiej osoby fizycznej lub prawnej. W tym celu, aby uznano osobę prawną posiadającą udział własnościowy we wspólnej własności (*comunidad*), będącą właścicielem statku, za chilijską osobę prawną, musi ona spełniać wszystkie wyżej wymienione wymogi.

Statki specjalne należące do zagranicznych osób fizycznych lub prawnych mogą być zarejestrowane w Chile, jeśli osoby te spełniają następujące warunki: 1) miejsce stałego zamieszkania w Chile; 2) siedziba główna w Chile; lub 3) stałe wykonywanie zawodu lub prowadzenie działalności handlowej w Chile.

„Statki specjalne” to statki wykorzystywane w usługach, operacjach lub do określonych celów – takie jak na przykład holowniki, trawlerzy do połowów dragą, statki naukowe lub rekreacyjne – posiadające specjalne cechy związane z wykonywanymi funkcjami. Do celów niniejszego akapitu statki specjalne nie obejmują statków rybackich.

Organ administracji morskiej może przewidzieć lepsze traktowanie w oparciu o zasadę wzajemności.



Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi transportu wodnego i żeglugi
Odnośne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Transgraniczny handel usługami)  Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Transgraniczny handel usługami)  Obecność lokalna (Transgraniczny handel usługami)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Dekret z mocą ustawy 2.222, Dziennik Ustaw, 31 maja 1978 r., prawo żeglugi, tytuły I, II, III, IV i V (Decreto Ley 2.222, Diario Oficial, 31 mayo de 1978, Ley de Navegación Títulos I, II, III, IV y V).  Najwyższy dekret 153, Dziennik Ustaw, 11 marca 1966 r., zatwierdzający ustawę ogólną dotyczącą rejestracji członków załogi statków morskich, rzecznych i jeziornych (Decreto Supremo 153, Diario Oficial, 11 marzo de 1966, Aprueba el Reglamento General de Matrícula del Personal de Gente de Mar, Fluvial y Lacustre).  Kodeks handlowy, księga III, tytuły I, IV i V (Código de Comercio, Libro III, Títulos I, IV y V).

Opis:

Transgraniczny handel usługami

Zagraniczne statki są zobowiązane do korzystania z usług pilotażu, kotwiczenia i pilotażu portowego, gdy wymagają tego organy administracji morskiej. Przy działaniach holowniczych lub innych manewrach wykonywanych w portach chilijskich używane są wyłącznie holowniki pływające pod banderą chilijską.

Kapitanowie muszą być obywatelami Chile i muszą być uznani przez właściwe organy za obywateli Chile. Oficerowie na statkach chilijskich muszą być chilijskimi osobami fizycznymi zarejestrowanymi w rejestrze oficerów (*Registro de oficiales*). Członkowie załogi chilijskiego statku muszą pochodzić z Chile, posiadać pozwolenie wydane przez organ administracji morskiej (*Autoridad Marítima*) oraz być zarejestrowani w odpowiednim rejestrze. Tytuły zawodowe i licencje przyznane przez państwo obce mogą zostać uznane za ważne do celów wykonywania obowiązków oficerskich na statkach chilijskich na podstawie uzasadnionej decyzji (*resolución fundada*) wydanej przez dyrektora organu administracji morskiej.

Kapitanowie statków (*patrón de nave*) muszą być obywatelami Chile. Kapitan statku to osoba fizyczna, która na podstawie odpowiedniego tytułu przyznanego przez dyrektora organu administracji morskiej jest upoważniona do dowodzenia mniejszymi statkami i niektórymi specjalnymi większymi statkami.

Kapitanowie statków rybackich (*patrones de pesca*), maszyniści (*mecánicos-motoristas*), operatorzy maszyn (*motoristas*), rybacy żeglugi morskiej (*marineros pescadores*), rybacy łodziowi (*pescadores*), pracownicy techniczni w przemyśle lub handlu morskim oraz załogi służb przemysłowych i załogi ogólne na statkach przetwórczych lub statkach rybackich muszą być obywatelami Chile. Cudzoziemcy mający miejsce stałego zamieszkania w Chile są również uprawnieni do wykonywania tych działań na wniosek operatorów statków (*armadores*) w przypadku, gdy cudzoziemcy ci są niezbędni do rozpoczęcia tych działań.

Aby mieć prawo pływać pod banderą chilijską kapitan statku (*patrón de nave*), oficerowie i załoga muszą być obywatelami Chile. Jeśli jest to niezbędne, Dyrekcja Generalna ds. Terytorium Morskiego i Floty Handlowej (*Dirección General del Territorio Marítimo y de Marina Mercante*) może jednak – na podstawie uzasadnionej decyzji (*resolución fundada*) i na zasadzie tymczasowości – zezwolić na zatrudnienie pracowników zagranicznych, z wyjątkiem kapitana, który zawsze musi być obywatelem Chile.

Tylko chilijskie osoby fizyczne lub prawne są uprawnione do działania w Chile jako operatorzy transportu wielobranżowego.

Sektor:	Transport
Podsektor:	Usługi transportu wodnego i żeglugi
Odnośne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Inwestycje i transgraniczny handel usługami)  Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje)  Obecność lokalna (Transgraniczny handel usługami)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Kodeks handlowy, księga III, tytuły I, IV i V (Código de Comercio, Libro III, Títulos I, IV y V).  Dekret z mocą ustawy 2.222, Dziennik Ustaw, 31 maja 1978 r., prawo żeglugi, tytuły I, II i IV (Decreto Ley 2.222, Diario Oficial, mayo 31, 1978, Ley de Navegación Títulos I, II y IV).  Dekret 90 Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, Dziennik Ustaw, 21 stycznia 2000 r. (Decreto 90 del Ministerio de Trabajo y Previsión Social, Diario Oficial, enero 21, 2000).  Dekret 49 Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, 16 lipca 1999 r. (Decreto 49 del Ministerio de Trabajo y Previsión Social, Diario Oficial, julio 16, 1999).

Kodeks pracy, księga I, tytuł II, rozdział III, ust. 2 (Código del Trabajo, Libro I, Título II, Capítulo III, párrafo 2).

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Agenci morscy lub przedstawiciele operatorów statków, właściciele lub kapitanów, niezależnie od tego, czy są osobami fizycznymi czy prawnymi, muszą być chilijskimi osobami fizycznymi lub prawnymi.

Wykonywane przez osoby fizyczne prace związane ze sztautowaniem i dokowaniem są zarezerwowane dla Chilijczyków należycie akredytowanych przez odpowiedni organ do wykonywania takich prac i mających siedzibę w Chile. W każdym przypadku gdy działalność ta jest prowadzona przez osoby prawne, muszą one być prawnie ustanowione w Chile i mieć siedzibę główną w Chile. Prezes, administratorzy, członkowie kadry kierowniczej lub dyrektorzy muszą pochodzić z Chile. Ponad 50 % kapitału własnego musi ponadto być w posiadaniu chilijskich osób fizycznych lub prawnych. Przedsiębiorstwa takie wyznaczają co najmniej jednego upoważnionego agenta – który musi być obywatelem Chile – do działania w ich imieniu.

Każda osoba dokonująca rozładunku, przeładunku i ogólnie korzystająca z chilijskich portów kontynentalnych lub wyspiarskich, w szczególności w celu wyładunku połowów ryb lub przetwarzania połowów ryb na pokładzie, również musi być chilijską osobą fizyczną lub prawną.

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport lądowy
Odnośne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Transgraniczny handel usługami)  Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Transgraniczny handel usługami)  Obecność lokalna (Transgraniczny handel usługami)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Najwyższy dekret 212 Ministerstwa Transportu i Telekomunikacji, Dziennik Ustaw, 21 listopada 1992 r. (Decreto Supremo 212 del Ministerio de Transportes y Telecomunicaciones, Diario Oficial, noviembre 21, 1992).  Dekret 163 Ministerstwa Transportu i Telekomunikacji, Dziennik Ustaw, 4 stycznia 1985 r. (Decreto Supremo 163 del Ministerio de Transportes y Telecomunicaciones, Diario Oficial, enero 4, 1985).  Najwyższy dekret 257 Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Dziennik Ustaw, 17 października 1991 r. (Decreto Supremo 257 del Ministerio de Relaciones Exteriores, Diario Oficial, octubre 17, 1991).

Opis:

Transgraniczny handel usługami

Zagraniczne osoby fizyczne i prawne uprawnione do świadczenia międzynarodowych usług transportowych na terytorium Chile nie mogą świadczyć lokalnych usług transportowych ani uczestniczyć w żaden sposób w tych działaniach na terytorium Chile.

Tylko przedsiębiorstwa posiadające rzeczywistą i efektywną siedzibę w Chile i ustanowione na mocy prawa Chile, Argentyny, Boliwii, Brazylii, Peru, Urugwaju lub Paragwaju są uprawnione do świadczenia usług międzynarodowego transportu lądowego między Chile a Argentyną, Boliwią, Brazylią, Peru, Urugwajem lub Paragwajem.

W przypadku zagranicznych osób prawnych warunkiem uzyskania zezwolenia na międzynarodowy transport lądowy jest ponadto, aby ponad 50 % kapitału zakładowego było w posiadaniu obywateli Chile, Argentyny, Boliwii, Brazylii, Peru, Urugwaju lub Paragwaju oraz aby obywatele tych państw sprawowali ponad 50 % efektywnej kontroli nad daną osobą prawną.

Sektor:	Transport
Podsektor:	Transport lądowy
Oдноśne zobowiązania:	Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Transgraniczny handel usługami)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	<p>Ustawa 18.290, Dziennik Ustaw, 7 lutego 1984 r., tytuł IV (Ley 18.290, Diario Oficial, febrero 7, 1984, Título IV).</p> <p>Najwyższy dekret 485 Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Dziennik Ustaw, 7 września 1960 r., konwencja genewska (Decreto Supremo 485 del Ministerio de Relaciones Exteriores, Diario Oficial, septiembre 7, 1960, Convención de Ginebra).</p>
Opis:	<p>Transgraniczny handel usługami</p> <p>Pojazdy silnikowe z zagranicznymi tablicami rejestracyjnymi, które wjeżdżają do Chile tymczasowo, zgodnie z postanowieniami Konwencji o ruchu drogowym, sporządzonej w Genewie w dniu 19 września 1949 r. (zwanej dalej „konwencją genewską”), mogą poruszać się swobodnie po całym terytorium Chile przez okres w niej określony, pod warunkiem że spełniają wymogi ustanowione przez prawo chilijskie.</p>



Posiadacze ważnych międzynarodowych praw jazdy lub certyfikatów wydanych za granicą zgodnie z konwencją genewską mogą prowadzić pojazdy na całym terytorium Chile. Kierowca pojazdu z zagranicznymi tablicami rejestracyjnymi, posiadający międzynarodowe prawo jazdy, przedstawia na żądanie władz dokumenty poświadczające zarówno zdatność pojazdu do ruchu drogowego, jak i używanie i ważność dokumentów osobistych kierowcy.

**ZASTRZEŻENIA DOTYCZĄCE PRZYSZŁYCH ŚRODKÓW**

Uwagi

1. W wykazach Stron zawartych w dodatkach 17-B-1 oraz 17-B-2 określono, zgodnie z art. 17.14 i 18.8, zastrzeżenia dokonane przez Strony w odniesieniu do istniejących lub bardziej restrykcyjnych lub nowych środków, które nie spełniają obowiązków wynikających z:

- a) art. 18.6;
- b) art. 17.9 lub 18.4;
- c) art. 17.11 lub 18.5;
- d) art. 17.13; lub
- e) art. 17.12.

2. Zastrzeżenia Strony pozostają bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z GATS.

3. Każde zastrzeżenie określa następujące elementy:
  - a) „sektor” odnosi się do ogólnego sektora, w którym dokonano zastrzeżenia;
  - b) „podsektor” odnosi się do konkretnego sektora, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia;
  - c) „klasyfikacja gospodarcza” odnosi się, w stosownych przypadkach, do działalności objętej zastrzeżeniem zgodnie z CPC, ISIC Rev 3.1, lub inaczej wyraźnie opisanej w tym zastrzeżeniu;
  - d) „rodzaj zastrzeżenia” określa zobowiązanie, o którym mowa w pkt 1 niniejszego załącznika, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia;
  - e) „opis” określa zakres sektora, podsektora lub rodzaju działalności objętego zastrzeżeniem oraz
  - f) „istniejące środki” oznaczają, do celów przejrzystości, istniejące środki mające zastosowanie do sektora, podsektora lub rodzajów działalności objętych zastrzeżeniem.
4. Dokonując interpretacji zastrzeżenia, uwzględnia się wszystkie jego elementy. Element „opis” jest nadrzędny w stosunku do wszystkich innych elementów.
5. Do celów wykazów Stron „ISIC Rev 3.1” oznacza Międzynarodową Standardową Klasyfikację Rodzajów Działalności określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 4, ISIC Rev 3.1, 2002.

6. Do celów wykazów Stron zastrzeżenia dotyczącego wymogu obecności lokalnej na terytorium Strony dokonuje się w odniesieniu do art. 18.6, a nie w odniesieniu do art. 17.9 lub 18.4, lub – w załączniku 17-C – w odniesieniu do art. 18.7.

7. Zastrzeżenie dokonane na poziomie Unii Europejskiej stosuje się do środków Unii Europejskiej, do środków państwa członkowskiego na szczeblu centralnym lub do środków instytucji rządowych lub samorządowych w państwie członkowskim, chyba że dane zastrzeżenie wyklucza państwo członkowskie. Zastrzeżenie dokonane przez państwo członkowskie stosuje się do środków na centralnym, regionalnym lub lokalnym szczeblu władzy w tym państwie członkowskim. Do celów zastrzeżeń Belgii centralny szczebel władzy obejmuje rząd federalny oraz rządy regionów i wspólnot, gdyż każdy z nich posiada równoważne kompetencje ustawodawcze. Do celów zastrzeżeń Strony UE i jej państw członkowskich regionalny szczebel władzy w Finlandii oznacza Wyspy Alandzkie. Zastrzeżenie dokonane na poziomie Chile stosuje się do środków władz centralnych lub władz lokalnych.

8. Wykazy Stron nie obejmują środków odnoszących się do wymogów i procedur dotyczących kwalifikacji, norm technicznych oraz wymogów i procedur w zakresie licencjonowania, w przypadku gdy nie stanowią one ograniczenia w rozumieniu art. 17.9 i art. 18.4. Środki te mogą obejmować w szczególności konieczność uzyskania licencji, spełnienia obowiązku świadczenia usługi powszechnej, posiadania uznanych kwalifikacji w sektorach regulowanych, zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, spełnienia wymogu przynależności do konkretnego zawodu, takiego jak wymóg członkostwa w organizacji zawodowej, posiadania lokalnego przedstawiciela na potrzeby świadczenia usługi lub utrzymywania lokalnego adresu, lub spełnienia jakichkolwiek innych niedyskryminujących wymogów, zgodnie z którymi pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach lub obszarach chronionych. Chociaż nie są one wymienione w niniejszym załączniku, nadal mają zastosowanie.

9. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku Strony UE obowiązek przyznania traktowania narodowego nie pociąga za sobą wymogu rozszerzenia na osoby fizyczne lub prawne z Chile traktowania przyznanego w państwie członkowskim na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub jakiegokolwiek środka przyjętego na podstawie tego traktatu, w tym środków go wdrażających w państwach członkowskich, w odniesieniu do:

- a) osób fizycznych lub rezydentów innego państwa członkowskiego; lub
- b) osób prawnych utworzonych lub zorganizowanych na podstawie prawa innego państwa członkowskiego lub Unii Europejskiej oraz posiadających swoją siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Unii Europejskiej.

10. Traktowanie przyznawane osobom prawnym założonym przez inwestorów Strony zgodnie z prawem drugiej Strony (w tym, w przypadku Strony UE, prawem państwa członkowskiego) i mającym swoją siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium tej drugiej Strony pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich warunków lub obowiązków, zgodnie z rozdziałem 17, które mogły zostać nałożone na takie osoby prawne w chwili ich zakładania na terytorium tej drugiej Strony i które nadal mają zastosowanie.

11. Wykazy Stron mają zastosowanie wyłącznie do terytoriów Stron zgodnie z art. 41.2 oraz mają znaczenie wyłącznie w ramach stosunków handlowych między Stroną UE a Chile. Nie mają one wpływu na prawa i obowiązki państw członkowskich wynikające z prawa Unii Europejskiej.

12. W wykazie Strony UE stosuje się następujące skróty:

UE Unia Europejska, w tym wszystkie jej państwa członkowskie

AT Austria

BE Belgia

BG Bułgaria

CY Cypr

CZ Czechy

DE Niemcy

DK Dania

EE Estonia

EL Grecja

ES Hiszpania

FI Finlandia

FR Francja

HR Chorwacja

HU Węgry

IE Irlandia

IT Włochy

LT Litwa

LU Luksemburg

LV Łotwa

MT Malta

NL Niderlandy

PL Polska

PT Portugalia

RO Rumunia

SE Szwecja

SI Słowenia

SK Słowacja

EOG Europejski Obszar Gospodarczy

WYKAZ STRONY UE

Zastrzeżenie nr 1 – Wszystkie sektory

Zastrzeżenie nr 2 – Zawody regulowane – inne niż zawody związane z opieką zdrowotną

Zastrzeżenie nr 3 – Zawody regulowane – zawody związane z opieką zdrowotną i sprzedażą detaliczną produktów farmaceutycznych

Zastrzeżenie nr 4 – Usługi biznesowe – usługi badawczo-rozwojowe

Zastrzeżenie nr 5 – Usługi biznesowe – usługi w zakresie nieruchomości

Zastrzeżenie nr 6 – Usługi biznesowe – usługi wynajmu lub dzierżawy

Zastrzeżenie nr 7 – Usługi biznesowe – usługi agencji inkasa i usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej

Zastrzeżenie nr 8 – Usługi biznesowe – usługi pośrednictwa pracy

Zastrzeżenie nr 9 – Usługi biznesowe – usługi ochroniarskie i detektywistyczne

Zastrzeżenie nr 10 – Usługi biznesowe – pozostałe usługi dla przedsiębiorstw



Zastrzeżenie nr 11 – Telekomunikacja

Zastrzeżenie nr 12 – Sektor budowlany

Zastrzeżenie nr 13 – Usługi w zakresie dystrybucji

Zastrzeżenie nr 14 – Usługi w zakresie edukacji

Zastrzeżenie nr 15 – Usługi w zakresie ochrony środowiska

Zastrzeżenie nr 16 – Usługi w zakresie zdrowia i usługi społeczne

Zastrzeżenie nr 17 – Usługi związane z turystyką i podróżami

Zastrzeżenie nr 18 – Usługi związane z kulturą, rekreacją i sportem

Zastrzeżenie nr 19 – Usługi transportowe i usługi pomocnicze w branży transportowej

Zastrzeżenie nr 20 – Rolnictwo, rybołówstwo i woda

Zastrzeżenie nr 21 – Działalność wydobywcza i działalność związana z energią

Zastrzeżenie nr 22 – Pozostałe usługi, gdzie indziej nieklasyfikowane

Zastrzeżenie nr 1 – Wszystkie sektory

Sektor: Wszystkie sektory

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe (Inwestycje i CBTS)

Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)

Wymogi dotyczące wyników (Inwestycje)

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje)

Obecność lokalna (CBTS)

Rozdział/Sekcja: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Zakładanie przedsiębiorstw

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Ograniczenia dla osób fizycznych, które nie mają regionalnego obywatelstwa Wysp Alandzkich, oraz dla osób prawnych w odniesieniu do prawa nabywania i posiadania nieruchomości na Wyspach Alandzkich bez uzyskania zgody właściwych organów Wysp Alandzkich. Ograniczenia prawa przedsiębiorczości i prawa prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby fizyczne, które nie mają regionalnego obywatelstwa Wysp Alandzkich, lub przez jakiegokolwiek przedsiębiorstwa bez uzyskania zgody właściwych organów Wysp Alandzkich.

Istniejące środki:

FI: Ahvenanmaan maanhankintalaki (ustawa o nabywaniu gruntów na Wyspach Alandzkich) (3/1975), § 2; oraz Ahvenanmaan maanhankintalaki (ustawa o autonomii Wysp Alandzkich) (1144/1991), § 11.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

FR: Zgodnie z art. L151-1 i 153-1 i nast. kodeksu finansowego i walutowego inwestycje zagraniczne we Francji w sektorach wymienionych w art. R.151-3 kodeksu finansowego i walutowego wymagają uprzedniej zgody Ministra Gospodarki.

Istniejące środki:

FR: Jak określono w elemencie „opis” wskazanym powyżej.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

FR: Ograniczenie udziału zagranicznego w niedawno sprywatyzowanych przedsiębiorstwach do zmiennej kwoty kapitału w ofercie publicznej, ustalanej przez rząd francuski na podstawie analizy każdego przypadku. W celu rozpoczęcia działalności w niektórych branżach handlowych, przemysłowych lub rzemieślniczych, wymagane jest specjalne zezwolenie, jeżeli dyrektor zarządzający nie jest posiadaczem zezwolenia na pobyt stały.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

BG: Niektóre rodzaje działalności gospodarczej związane z eksploatacją lub użytkowaniem własności państwowej wymagają zezwolenia na podstawie ustawy o koncesjach.

W przedsiębiorstwach handlowych, w których państwo lub gmina posiada udział kapitałowy przekraczający 50 %, wszelkie transakcje dotyczące rozporządzania aktywami trwałymi przedsiębiorstwa, zawierania umów dotyczących zakupu udziałów kapitałowych, najmu, wspólnych działań, kredytów lub zabezpieczenia wierzytelności, a także zaciąganie jakichkolwiek zobowiązań wynikających z weksli, podlegają wymogowi uzyskania zezwolenia od Agencji ds. Przedsiębiorstw Publicznych i Kontroli lub innych organów krajowych lub regionalnych, zależnie od tego, który organ jest właściwy. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do górnictwa i wydobywania, które są przedmiotem odrębnego zastrzeżenia zawartego w wykazie Strony UE w załączniku 17-A do niniejszej Umowy.

IT: Rząd może korzystać z pewnych specjalnych uprawnień w przedsiębiorstwach działających w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa narodowego oraz w niektórych obszarach o strategicznym znaczeniu w dziedzinie energetyki, transportu i komunikacji. Ma to zastosowanie do wszystkich osób prawnych prowadzących działalność o strategicznym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa narodowego, nie tylko sprywatyzowanych przedsiębiorstw.

W przypadku groźby poważnej szkody dla istotnych interesów obrony i bezpieczeństwa narodowego rządowi przysługują szczególne uprawnienia do:

- (i) nakładania szczególnych warunków zakupu udziałów lub akcji;
- (ii) wetowania przyjęcia uchwał dotyczących specjalnych operacji, takich jak transfery, fuzje, podziały i zmiany w działalności; lub
- (iii) niewyrażania zgody na nabycie udziałów lub akcji, w sytuacji gdy nabywca dąży do posiadania wielkości udziałów w kapitale, która może zaszkodzić interesom obrony i bezpieczeństwa narodowego.

Zainteresowane przedsiębiorstwo powiadamia urząd premiera o każdej uchwale, działaniu i transakcji (takiej jak transfer, fuzja, podział, zmiana w działalności lub zakończenie działalności), które dotyczą strategicznych aktywów w obszarze energii, transportu i komunikacji. W szczególności zgłasza się transakcje nabycia przez osobę fizyczną lub prawną spoza Unii Europejskiej, które dają takiej osobie kontrolę nad przedsiębiorstwem.

Premier może wykonywać szczególne uprawnienia do:

- (i) wetowania przyjęcia każdej uchwały, działania i transakcji, które stanowią wyjątkową groźbę poważnej szkody dla interesu publicznego w zakresie bezpieczeństwa oraz funkcjonowania sieci i dostaw;
- (ii) nakładania szczególnych warunków w celu zagwarantowania interesu publicznego; lub
- (iii) niewyrażania zgody na transakcje nabycia w wyjątkowych przypadkach istnienia ryzyka dla istotnych interesów państwa.

Kryteria oceny realnej lub wyjątkowej groźby, a także warunków i procedur w odniesieniu do wykonywania szczególnych uprawnień określone są w przepisach prawa.

Istniejące środki:

IT: Ustawa nr 56/2012 w sprawie szczególnych uprawnień w przedsiębiorstwach działających w obszarze obrony i bezpieczeństwa narodowego, energii, transportu i komunikacji; oraz

Dekret Prezesa Rady Ministrów nr DPCM 253 z dnia 30 listopada 2012 r. określający działania mające strategiczne znaczenie dla obrony i bezpieczeństwa narodowego.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

LT: Przedsiębiorstwa, sektory, strefy, aktywa i obiekty o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa narodowego.

Istniejące środki:

LT: Ustawa nr IX-1132 z dnia 10 października 2002 r. o ochronie obiektów mających znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa narodowego w Republice Litewskiej (ostatnio zmieniona w dniu 17 września 2020 r. ustawą nr XIII-3284).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

SE: Dyskryminujące wymogi w odniesieniu do założycieli, kadry kierowniczej wyższego szczebla i zarządu, gdy do szwedzkiego prawa wprowadzane są nowe formy stowarzyszenia prawnego.

b) Nabywanie nieruchomości

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

HU: Nabywanie nieruchomości będących własnością skarbu państwa.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

HU: Nabywanie gruntów ornych przez zagraniczne osoby prawne i osoby fizyczne niebędące rezydentami.

Istniejące środki:

HU: Ustawa CXXII z 2013 r. o obrocie gruntami rolnymi i leśnymi (rozdział II (pkt 6–36) i rozdział IV (pkt 38–59)); oraz Ustawa CCXII z 2013 r. o środkach przejściowych i niektórych przepisach związanych z ustawą CXXII z 2013 r. o obrocie gruntami rolnymi i leśnymi (rozdział IV (pkt 8–20)).

LV: Nabywanie gruntów rolnych przez obywateli Chile lub państwa trzeciego.

Istniejące środki:

LV: Ustawa o prywatyzacji gruntów na obszarach wiejskich, s. 28, 29, 30.

SK: Spółki zagraniczne i osoby fizyczne nie mogą nabywać gruntów rolnych i leśnych poza granicami terenu zabudowanego należącego do gminy i niektórych innych rodzajów gruntu (na przykład zasobów naturalnych, jezior, rzek, dróg publicznych itp.).

Istniejące środki:

SK: Ustawa nr 44/1988 o ochronie i eksploatacji zasobów naturalnych; ustawa nr 229/1991 o regulacji własności gruntów i innych nieruchomości rolnych; Ustawa nr 460/1992 Konstytucja Republiki Słowackiej; Ustawa nr 180/1995 o niektórych środkach dotyczących regulacji własności gruntów;

Ustawa nr 202/1995 o wymianie walut; Ustawa nr 503/2003 o przywracaniu praw własności do gruntów; Ustawa nr 326/2005 o lasach; oraz Ustawa nr 140/2014 o nabywaniu praw własności do gruntów rolnych.



W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BG: Zagraniczne osoby fizyczne i prawne nie mogą nabywać gruntów. Bułgarskie osoby prawne z udziałem zagranicznym nie mogą nabywać gruntów rolnych. Zagraniczne osoby prawne i zagraniczne osoby fizyczne mające miejsce stałego zamieszkania lub stałą siedzibę za granicą mogą nabywać budynki i prawa do nieruchomości (prawo do użytkowania, prawo do budowy, prawo do nadbudowy i służebności). Zagraniczne osoby fizyczne mające miejsce stałego zamieszkania za granicą, zagraniczne osoby prawne, w których udział zagraniczny zapewnia większość w podejmowaniu decyzji lub blokuje podejmowanie decyzji, mogą nabywać prawa własności nieruchomości w określonych regionach geograficznych wskazanych przez Radę Ministrów, po uzyskaniu zgody.

Istniejące środki:

BG: Konstytucja Republiki Bułgarii, art. 22; Ustawa o własności i wykorzystaniu gruntów rolnych, art. 3; oraz Ustawa o lasach, art. 10.

EE: Zagraniczne osoby fizyczne lub prawne, które nie pochodzą z EOG ani z państw członkowskich Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), mogą nabywać nieruchomości obejmujące grunty rolne lub leśne wyłącznie za zgodą gubernatora okręgu i po uzyskaniu zezwolenia od rady gminy i muszą być w stanie udowodnić w sposób przewidziany przez prawo, że nabywana nieruchomość będzie wykorzystywana zgodnie z przeznaczeniem, w sposób efektywny, zrównoważony i celowy.

Istniejące środki:

EE: Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (ustawa o ograniczeniach w nabywaniu nieruchomości), rozdział 2 i 3.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

LT: Każdy środek, który jest zgodny z zobowiązaniami podjętymi przez Unię Europejską i które stosują się na Litwie w ramach GATS w odniesieniu do nabywania gruntów.

Procedura, warunki, a także ograniczenia dotyczące nabywania działek określa się w prawie konstytucyjnym, ustawie o gruntach i ustawie o nabywaniu gruntów rolnych. Jednakże samorządy terytorialne (gminy) i pozostałe podmioty krajowe członków OECD oraz Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego prowadzące na Litwie działalność gospodarczą określoną w prawie konstytucyjnym zgodnie z kryteriami Unii Europejskiej i innych form integracji, w które zaangażowała się Litwa, mają prawo nabywać na własność działki nierolnicze potrzebne do budowy i eksploatacji budynków i obiektów niezbędnych do prowadzenia ich bezpośredniej działalności.

Istniejące środki:

LT: Konstytucja Republiki Litewskiej; Ustawa konstytucyjna Republiki Litewskiej w sprawie wdrożenia art. 47 ust. 3 Konstytucji Republiki Litewskiej z dnia 20 czerwca 1996 r., nr I-1392; preredagowanie z dnia 20 marca 2003 r. nr IX-1381, ostatnia zmiana z dnia 12 stycznia 2018 r. nr XIII-981; Ustawa o gruntach z dnia 26 kwietnia 1994 r. nr I-446, preredagowanie z dnia 27 stycznia 2004 r. nr IX-1983, ostatnia poprawka z dnia 26 czerwca 2020 r. nr XIII-3165; Ustawa o nabywaniu gruntów rolnych z dnia 28 stycznia 2003 r. nr IX-1314, preredagowanie z dnia 1 stycznia 2018 r. nr XIII-801, ostatnia poprawka z dnia 14 maja 2020 r. nr XIII-2935; oraz Ustawa o lasach z dnia 22 listopada 1994 r. nr I-671, preredagowanie z dnia 10 kwietnia 2001 r. nr IX-240, ostatnia poprawka z dnia 25 czerwca 2020 r. nr XIII-3115.

c) Uznawanie

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE: Dyrektywy Unii Europejskiej w sprawie wzajemnego uznawania dyplomów i innych kwalifikacji zawodowych mają zastosowanie wyłącznie do obywateli Unii Europejskiej. Prawo do wykonywania wolnego zawodu objętego regulacjami w jednym państwie członkowskim nie przyznaje prawa do wykonywania tego zawodu w innym państwie członkowskim.

d) Klauzula najwyższego uprzywilejowania

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – klauzula najwyższego uprzywilejowania:

UE: Przyznawanie zróżnicowanego traktowania państwu trzeciemu na podstawie jakichkolwiek międzynarodowych traktatów inwestycyjnych lub innej umowy handlowej obowiązujących lub podpisanych przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy.

UE: Przyznawanie państwu trzeciemu zróżnicowanego traktowania na podstawie jakiegokolwiek istniejącej lub przyszłej umowy dwustronnej lub wielostronnej, która:

- (i) przewiduje utworzenie wewnętrznego rynku usług i inwestycji;
- (ii) przyznaje swobodę przedsiębiorczości; lub
- (iii) wymaga zbliżenia przepisów w odniesieniu do jednego lub większej liczby sektorów gospodarki;

„wewnętrzny rynek usług i inwestycji” oznacza obszar bez granic wewnętrznych, na którym zapewniony jest swobodny przepływ osób, usług i kapitału;

„swoboda przedsiębiorczości” oznacza obowiązek zniesienia zasadniczo wszystkich barier dla przedsiębiorczości między stronami umowy dwustronnej lub wielostronnej z chwilą wejścia w życie tej umowy. Swoboda przedsiębiorczości obejmuje prawo obywateli państw będących Stronami umowy dwustronnej lub wielostronnej do zakładania i prowadzenia przedsiębiorstw na tych samych warunkach przewidzianych dla obywateli zgodnie z prawem Strony, w której prowadzone jest takie przedsiębiorstwo;

„zbliżenie przepisów” oznacza:

- (i) zbliżenie przepisów jednej lub większej liczby Stron umowy dwustronnej lub wielostronnej z przepisami drugiej Strony lub Stron tej umowy; lub
- (ii) wprowadzenie wspólnych przepisów do prawa Stron umowy dwustronnej lub wielostronnej.

Takie zbliżenie lub wprowadzenie przepisów ma miejsce i uznaje się, że miało miejsce tylko wówczas, gdy przepisy zostały wprowadzone do prawa Strony lub Stron umowy dwustronnej lub wielostronnej.

Istniejące środki:

UE: Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym<sup>1</sup>; Układy o stabilizacji; porozumienia dwustronne między UE i Konfederacją Szwajcarską; oraz Pogłębione i kompleksowe umowy o wolnym handlu.

UE: Przyznawanie zróżnicowanego traktowania w odniesieniu do swobody przedsiębiorczości obywatelom lub przedsiębiorstwom na podstawie istniejących lub przyszłych umów dwustronnych między następującymi państwami członkowskimi: BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PT a którymkolwiek z poniższych państw lub księstw: Andora, Monako, Państwo Watykańskie i San Marino.

---

<sup>1</sup> Dz.U. WE L 1 z 3.1.1994, s. 3.

DK, FI, SE: Środki wprowadzane przez DK, FI i SE w celu propagowania współpracy skandynawskiej, takie jak:

- (i) wsparcie finansowe projektów badawczo-rozwojowych (*Nordic Industrial Fund*);
- (ii) finansowanie studiów wykonalności projektów międzynarodowych (*Nordic Fund for Project Exports*); oraz
- (iii) pomoc finansowa dla przedsiębiorstw stosujących technologie środowiskowe (*Nordic Environment Finance Corporation*); celem *Nordic Environment Finance Corporation* (NEFCO) jest promowanie inwestycji w interesie środowiska w krajach nordyckich, ze szczególnym uwzględnieniem Europy Wschodniej.

Niniejsze zastrzeżenie pozostaje bez uszczerbku dla wyłączenia udzielania zamówień przez Stronę lub subsydiów w art. 18.1 ust. 2 lit. e) i f) niniejszej Umowy.

PL: Preferencyjne warunki prowadzenia przedsiębiorstwa lub transgranicznego świadczenia usług, które mogą obejmować zniesienie lub zmianę niektórych ograniczeń zawartych w wykazie zastrzeżeń mających zastosowanie w PL, mogą zostać przedłużone w drodze traktatów dotyczących handlu i żeglugi.

PT: Zniesienie wymogu obywatelstwa w przypadku wykonywania określonych rodzajów działalności i zawodów przez osoby fizyczne świadczące usługi na rzecz państw, w których portugalski jest językiem urzędowym (Angola, Brazylia, Republika Zielonego Przylądka, Gwinea-Bissau, Gwinea Równikowa, Mozambik, Wyspy Świętego Tomasza i Książęca oraz Timor Wschodni).

e) Broń, amunicja i materiały wojenne

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, obecność lokalna:

UE: Produkcja lub dystrybucja broni, amunicji i materiałów wojennych lub handel nimi. Materiały wojenne ograniczone są do wszelkiego rodzaju produktów przeznaczonych i wytwarzanych wyłącznie na potrzeby wojska w związku z prowadzeniem działań wojennych lub obronnych.

Zastrzeżenie nr 2 – Zawody regulowane – inne niż zawody związane z opieką zdrowotną

Sektor: Zawody regulowane – usługi prawne: usługi notariuszy i komorników sądowych; usługi rachunkowo-księgowe; usługi audytorskie, usługi w zakresie doradztwa podatkowego; usługi architektoniczne i usługi planowania urbanistycznego, usługi inżynieryjne i zintegrowane usługi inżynieryjne

Klasyfikacja gospodarcza: Część CPC 861, część CPC 87902, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674 oraz część CPC 879

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Klauzula najwyższego uprzywilejowania

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami



Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Usługi prawne

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE, z wyjątkiem SE: Usługi w zakresie doradztwa prawnego oraz zezwoleń, dokumentacji i świadectw prawnych, świadczone przez przedstawicieli zawodów prawniczych pełniących funkcje publiczne, takich jak notariusze, komornicy sądowi (*huissiers de justice*) lub inni urzędnicy państwowi (*officiers publics et ministériels*), a także w odniesieniu do usług świadczonych przez komorników sądowych wyznaczonych decyzją administracyjną (część CPC 861, część CPC 87902).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – klauzula najwyższego uprzywilejowania:

BG: Pełne traktowanie narodowe w zakresie zakładania i prowadzenia przedsiębiorstw, a także świadczenia usług może być rozszerzone wyłącznie na przedsiębiorstwa mające siedzibę w państwach, z którymi zostały lub zostaną zawarte umowy preferencyjne, oraz na obywateli tych państw (część CPC 861).

LT: Adwokaci z innych państw mogą występować jako adwokaci w sądach tylko zgodnie z umowami międzynarodowymi (część CPC 861), w tym postanowieniami szczegółowymi dotyczącymi reprezentacji prawnej przed sądami.

- b) Usługi audytorskie (CPC – 86211, 86212 inne niż usługi w zakresie księgowości i prowadzenia ksiąg rachunkowych)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: Niezależny audyt finansowy musi być wykonywany przez biegłych rewidentów, którzy są członkami instytutu biegłych rewidentów. Z zachowaniem zasady wzajemności instytut biegłych rewidentów rejestruje jednostkę audytorską z Chile lub państwa trzeciego za okazaniem przez to państwo dowodu na to, że:

- (i) trzy czwarte członków organów zarządzających i biegłych rewidentów wykonujących audyt w imieniu danej jednostki spełnia wymogi odpowiadające wymogom nałożonym na bułgarskich audytorów oraz pomyślnie przeszło odpowiednie egzaminy;
- (ii) jednostka audytorska przeprowadza niezależny audyt finansowy zgodnie z wymogami niezależności i obiektywizmu; oraz
- (iii) jednostka audytorska publikuje na swojej stronie internetowej roczne sprawozdanie z przejrzystości lub spełnia inne równorzędne wymogi dotyczące ujawniania informacji w przypadku, gdy prowadzi audyt w jednostkach interesu publicznego.

Istniejące środki:

BG: Ustawa o niezależnym audycie finansowym.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

CZ: Do prowadzenia audytów w Republice Czeskiej uprawnione są wyłącznie osoby prawne, w których co najmniej 60 % udziałów kapitałowych i praw głosu jest zarezerwowanych dla obywateli Republiki Czeskiej lub obywateli państw członkowskich.

Istniejące środki:

CZ: Ustawa o audytorach z dnia 14 kwietnia 2009 r., nr 93/2009 Coll., ze zmianami.

- c) Usługi architektoniczne i usługi planowania urbanistycznego (CPC 8674)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

HR: Transgraniczne świadczenie usług planowania urbanistycznego.

Zastrzeżenie nr 3 – Zawody regulowane – zawody związane z opieką zdrowotną i sprzedażą detaliczną produktów farmaceutycznych

Sektor:	Usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną oraz sprzedażą detaliczną produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych, inne usługi świadczone przez farmaceutów
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121, 932
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe  Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd  Wymogi dotyczące wyników  Obecność lokalna
Rozdział:	Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

- a) Usługi medyczne i stomatologiczne; usługi świadczone przez personel położniczy, pielęgniarzy lub pielęgniarki, fizjoterapeutów, psychologów i personel paramedyczny (CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 932)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Świadczenie wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków publicznych lub prywatnych, w tym usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez personel położniczy, fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów, z wyłączeniem usług świadczonych przez pielęgniarzy lub pielęgniarki (CPC 9312, 93191).

Istniejące środki:

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (ustawa o prywatnej opiece zdrowotnej) (152/1990).

BG: Świadczenie wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków publicznych lub prywatnych, w tym usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez personel położniczy, pielęgniarzy lub pielęgniarki, fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów (CPC 9312, część 9319).

Istniejące środki:

BG: Ustawa o działalności w dziedzinie usług medycznych, ustawa o organizacji zawodowej pielęgniarzy i pielęgniarek medycznych, położnych i o stowarzyszeniu specjalistów w dziedzinie medycyny.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

CZ, MT: Świadczenie wszystkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków publicznych lub prywatnych, w tym przez przedstawicieli zawodów takich jak lekarze, stomatolodzy, personel położniczy, pielęgniarze lub pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny, psychologowie, a także innych powiązanych usług (CPC 9312, część 9319).

Istniejące środki:

CZ: Ustawa nr 296/2008 Coll. o gwarantowaniu jakości i bezpieczeństwa tkanek i komórek ludzkich do zastosowania w leczeniu ludzi („ustawa o tkankach i komórkach ludzkich”); Ustawa nr 378/2007 Coll. o produktach farmaceutycznych i poprawkach do niektórych odnośnych ustaw (ustawa o produktach farmaceutycznych); Ustawa nr 268/2014 Coll. o wyrobach medycznych i zmieniająca ustawę nr 634/2004 Coll. o opłatach administracyjnych, z późniejszymi zmianami; Ustawa nr 285/2002 Coll. o dawstwie, pobieraniu i przeszczepianiu tkanek i narządów i o poprawkach do niektórych ustaw (ustawa transplantacyjna); Ustawa nr 372/2011 Coll. o usługach opieki zdrowotnej i warunkach ich świadczenia; oraz Ustawa nr 373/2011 Coll. o szczególnych usługach opieki zdrowotnej.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE, z wyjątkiem NL i SE: Świadczenie wszystkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków publicznych lub prywatnych, w tym przez przedstawicieli zawodów takich jak lekarze, stomatolodzy, personel położniczy, pielęgniarze lub pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny i psychologowie, podlega wymogowi miejsca zamieszkania. Usługi te mogą być świadczone wyłącznie przez osoby fizyczne obecne na terytorium Unii Europejskiej (CPC 9312, część 93191).

BE: Transgraniczne świadczenie wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków publicznych lub prywatnych, w tym usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez personel położniczy oraz pielęgniarzy lub pielęgniarki, fizjoterapeutów, psychologów i personel paramedyczny (część CPC 85201, 9312, część 93191).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

PT: W przypadku zawodów fizjoterapeutów, personelu paramedycznego i podiatrów zagraniczni specjaliści mogą zostać dopuszczeni do wykonywania zawodu na zasadzie wzajemności.

b) Usługi weterynaryjne (CPC 932)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BG: Gabinet weterynaryjny może założyć osoba fizyczna lub prawna.

Praktykowanie weterynarii jest dozwolone jedynie w przypadku obywateli EOG oraz stałych rezydentów (fizyczna obecność jest wymagana w przypadku stałych rezydentów).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BE, LV: Transgraniczne świadczenie usług weterynaryjnych.

- c) Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych, inne usługi świadczone przez farmaceutów (CPC 63211)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

UE, z wyjątkiem BE, BG, EE, ES, IE i IT: Sprzedaż wysyłkowa jest możliwa wyłącznie z państw członkowskich należących do EOG, dlatego we wszystkich tych państwach wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa do celów sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i określonych towarów medycznych kierowanych do ludności w Unii Europejskiej.

CZ: Sprzedaż detaliczna jest możliwa wyłącznie z państw członkowskich.

BE: Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz szczególnych towarów medycznych może odbywać się wyłącznie w aptekach mających siedzibę w BE.

BG, EE, ES, IT i LT: Transgraniczna sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych.

IE i LT: Transgraniczna sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych na receptę.



PL: Pośrednicy w obrocie produktami leczniczymi muszą być zarejestrowani i mieć miejsce zamieszkania lub siedzibę statutową na terytorium Polski.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz towarów medycznych i ortopedycznych.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

SE: Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych i dostarczanie produktów leczniczych ludności.

Istniejące środki:

AT: Arzneimittelgesetz (ustawa o lekach), BGBl. nr 185/1983, §§ 57, 59, 59a; oraz Medizinproduktegesetz (ustawa o produktach leczniczych), BGBl. nr 657/1996 z późniejszymi zmianami, § 99.

BE: Arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens; oraz Arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé.

CZ: Ustawa nr 378/2007 Coll. O produktach farmaceutycznych, z późniejszymi zmianami; oraz Ustawa nr 372/2011 Coll. o usługach opieki zdrowotnej, z późniejszymi zmianami.

FI: Lääkelaki (ustawa medyczna) (395/1987).

PL: Ustawa – Prawo farmaceutyczne, art. 73a (Dziennik Ustaw 2020 poz. 944, 1493).

SE: Ustawa o handlu produktami farmaceutycznymi (2009:336); Rozporządzenie o handlu produktami farmaceutycznymi (2009:659); oraz kolejne rozporządzenia przyjęte przez szwedzką agencję ds. produktów medycznych – szczegółowe informacje są dostępne na stronie (LVFS 2009:9).

Zastrzeżenie nr 4 – Usługi biznesowe – usługi badawczo-rozwojowe

Sektor: Usługi badawczo-rozwojowe

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 851, 852, 853

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Rozdział: Transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

RO: Transgraniczne świadczenie usług badawczo-rozwojowych.

Istniejące środki:

RO: Rozporządzenie rządowe nr 6 / 2011; Rozporządzenie Ministra Edukacji i Badań Naukowych nr 3548 / 2006; oraz Decyzja rządu nr 134 / 2011.

Zastrzeżenie nr 5 – Usługi biznesowe – usługi w zakresie nieruchomości

Sektor: Usługi w zakresie nieruchomości

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 821, 822

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Rozdział: Transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

CZ i HU: Transgraniczne świadczenie usług w zakresie nieruchomości.

Zastrzeżenie nr 6 – Usługi biznesowe – usługi wynajmu lub dzierżawy

Sektor: Usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 832

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Rozdział: Transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

BE i FR: Transgraniczne świadczenie usług dzierżawy lub najmu bez obsługi dotyczących artykułów użytku osobistego i domowego.

Zastrzeżenie nr 7 – Usługi biznesowe – usługi agencji inkasa i usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej

Sektor: Usługi agencji inkasa i usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87901, 87902

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Obecność lokalna

Rozdział: Transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

UE z wyjątkiem ES, LV i SE: w odniesieniu do usług agencji inkasa i usług w zakresie oceny zdolności kredytowej.

## Zastrzeżenie nr 8 – Usługi biznesowe – usługi pośrednictwa pracy

Sektor – podsektor                      Usługi biznesowe – usługi pośrednictwa pracy

Klasyfikacja gospodarcza:    CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209

Rodzaj zastrzeżenia:                      Traktowanie narodowe

    Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

    Obecność lokalna

Rozdział:                                      Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE, z wyjątkiem HU i SE: Świadczenie usług w zakresie pośrednictwa pracy w odniesieniu do pracowników świadczących pomoc domową, innych pracowników handlowych lub przemysłowych, personelu pielęgniarskiego i innego (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).

BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI i SK: Usługi wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze (CPC 87201).

AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV MT, PL, PT, RO, SI i SK: Prowadzenie działalności w dziedzinie usług pośrednictwa pracy w odniesieniu do biurowego personelu pomocniczego i innych pracowników (CPC 87202).

AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI i SK: Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego (CPC 87203)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE z wyjątkiem BE, HU i SE: Transgraniczne świadczenie usług pośrednictwa pracy w odniesieniu do biurowego personelu pomocniczego i innych pracowników (CPC 87202).

IE: Transgraniczne świadczenie usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze (CPC 87201).

FR, IE, IT i NL: Transgraniczne świadczenie usług personelu biurowego (CPC 87203).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

DE: Federalne Ministerstwo Pracy i Spraw Społecznych może wydać rozporządzenie w sprawie pośrednictwa pracy i rekrutacji spoza Unii Europejskiej i EOG w określonych zawodach (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209).

Istniejące środki:

AT: §§97 i 135 austriackiej ustawy o działalności gospodarczej (Gewerbeordnung), austriacki dziennik ustaw nr 194/1994, z późniejszymi zmianami; oraz Ustawa o pracy tymczasowej (Arbeitskräfteüberlassungsgesetz/AÜG), austriacki dziennik ustaw nr 196/1988, z późniejszymi zmianami.



BG: Ustawa o promocji zatrudnienia, art. 26, 27, 27a i 28.

CY: Ustawa o prywatnym pośrednictwie pracy nr 126(I)/2012 z późniejszymi zmianami; oraz Ustawa nr N.174(I)/2012 z późniejszymi zmianami.

CZ: Ustawa o zatrudnieniu (435/2004).

DE: Gesetz zur Regelung der Arbeitnehmerüberlassung (AÜG); Sozialgesetzbuch Drittes Buch (SGB III; kodeks socjalny, księga trzecia) – Promocja zatrudnienia; oraz Verordnung über die Beschäftigung von Ausländerinnen und Ausländern (BeschV; rozporządzenie o zatrudnianiu cudzoziemców).

DK: §§ 8a–8f dekretu z mocą ustawy nr 73 z dnia 17 stycznia 2014 r.; Szczegółowe przepisy wprowadzone dekretem nr 228 z dnia 7 marca 2013 r. (zatrudnienie marynarzy); oraz Ustawa o pozwoleniu na pracę z 2006 r. S1(2) i (3).

EL: Ustawa 4052/2012 (dziennik ustaw 41 A) zmieniona ustawą 4093/2012 (dziennik ustaw 222 A).

FI: Lakijulkisesta työvoima- ja yrittäjäpalvelusta (ustawa o publicznych służbach zatrudnienia i usługach biznesowych) (916/2012).

HR: Ustawa o rynku pracy (dziennik ustaw 118/18, 32/20); Ustawa o prawie pracy (dziennik ustaw 93/14, 127/17, 98/19); oraz Ustawa o cudzoziemcach (OG 130/11, 74/13, 67/17, 46/18, 53/20).

IE: Ustawa o pozwoleniu na pracę z 2006 r. S1(2) i (3).

IT: Dekret legislacyjny 276/2003, art. 4 i 5.

LT: Kodeks pracy Republiki Litewskiej zatwierdzony ustawą Republiki Litewskiej nr XII-2603 z dnia 14 września 2016 r., ostatnia zmiana z dnia 15 października 2020 r. nr XIII-3334; oraz Ustawa o statusie prawnym cudzoziemców z Republiki Litewskiej z dnia 29 kwietnia 2004 r. nr IX-2206 ostatnio zmieniona 10 listopada 2020 r. nr XIII-3412.

LU: Loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi (ustawa z dnia 18 stycznia 2012 r. dotycząca utworzenia agencji rozwoju zatrudnienia – ADEM).

MT: Ustawa o usługach związanych z zatrudnieniem i szkoleniem (rozdział 343) (art. 23–25); oraz Przepisy dotyczące agencji pośrednictwa pracy (S.L. 343.24).

PL: Art. 18 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2015 poz. 149, z późn. zm.).

PT: Dekret z mocą ustawy nr 260/2009 z dnia 25 września, zmieniony ustawą nr 5/2014 z dnia 12 lutego; Ustawa nr 28/2016 z dnia 23 sierpnia 2016 r.; oraz Ustawa nr 146/2015 z dnia 9 września 2015 r. (dostęp do usług agencji pośrednictwa pracy i świadczenie tych usług).

RO: Ustawa nr 156/2000 o ochronie obywateli Rumunii pracujących za granicą, ponownie opublikowana; Decyzja rządu nr 384/2001 zatwierdzająca normy metodologiczne stosowania ustawy nr 156/2000, z późniejszymi zmianami; Zarządzenie rządu nr 277/2002 zmienione zarządzeniem rządu nr 790/2004 oraz zarządzeniem rządu nr 1122/2010; oraz Ustawa nr 53/2003 – Kodeks pracy, ponownie opublikowana, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami oraz decyzja rządu nr 1256/2011 w sprawie warunków operacyjnych i procedury wydawania zezwoleń dla agencji pracy tymczasowej.

SI: Ustawa o regulacji rynku pracy (Dziennik Ustaw Republiki Słowenii nr 80/2010, 21/2013, 63/2013, 55/2017); oraz Ustawa o zatrudnieniu, samozatrudnieniu i pracy cudzoziemców – ZZSDT (dziennik ustaw Republiki Słowenii nr 47/2015), ZZSDT-UPB2 (dziennik ustaw Republiki Słowenii nr 1/2018).

SK: Ustawa nr 5/2004 o służbach zatrudnienia; oraz ustawa nr 455/1991 o licencjach handlowych.

Zastrzeżenie nr 9 – Usługi biznesowe – usługi ochroniarskie i detektywistyczne

Sektor – podsektor: Usługi biznesowe – usługi ochroniarskie i detektywistyczne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305, 87309

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Wymogi dotyczące wyników

Obecność lokalna

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Usługi ochroniarskie (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI i SK: Świadczenie usług ochroniarskich.

DK, HR i HU: Świadczenie usług w następujących podsektorach: usługi dozoru (87305) w HR i HU, usługi konsultingu w dziedzinie bezpieczeństwa (87302) w HR, usługi dozoru lotnisk (część 87305) w DK oraz usługi samochodów opancerzonych (87304) w HU.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BE: W przypadku członków zarządów przedsiębiorstw świadczących usługi dozoru i usługi ochroniarskie (87305), a także usługi w zakresie konsultacji i szkoleń dotyczących usług ochroniarskich (87302) istnieje wymóg obywatelstwa państwa członkowskiego. Członkowie kadry kierowniczej wyższego szczebla przedsiębiorstw świadczących usługi dozoru i usługi konsultingu w dziedzinie bezpieczeństwa muszą być obywatelami państwa członkowskiego mającymi miejsce zamieszkania w tym państwie.

FI: Licencje na świadczenie usług ochroniarskich mogą być udzielane wyłącznie osobom fizycznym mającym miejsce zamieszkania w EOG lub osobom prawnym mającym siedzibę w EOG.

ES: Transgraniczne świadczenie usług ochroniarskich. W przypadku prywatnych pracowników ochrony istnieje wymóg obywatelstwa.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BE, FI, FR i PT: Transgraniczne świadczenie usług ochroniarskich przez zagranicznego usługodawcę nie jest dozwolone. Istnieje wymóg obywatelstwa w odniesieniu do pracowników wyspecjalizowanych w Portugalii oraz dyrektorów zarządzających i osób zarządzających we Francji.

Istniejące środki:

BE: Loi réglementant la sécurité privée et particulière, 2 octobre 2017.

BG: Ustawa o prywatnych usługach ochroniarskich.

CZ: Ustawa o licencji handlowej.

DK: Uregulowania dotyczące bezpieczeństwa lotniczego.

FI: Laki yksityisistä turvallisuukspalveluista 282/2002 (ustawa o prywatnych usługach ochroniarskich).

LT: Ustawa nr IX-2327 z dnia 8 lipca 2004 r. o bezpieczeństwie osób i mienia.

LV: Ustawa o działalności agentów ochrony (art. 6, 7, 14).

PL: Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dziennik Ustaw 2016 poz. 1432 z późn. zm.).

PT: Ustawa 34/2013 alterada p/ Lei 46/2019, 16 maio 2019; oraz Ordinance 273/2013 alterada p/ Portaria 106/2015, 13 abril 2015.

SI: Zakon o zasebnem varovanju (ustawa o prywatnych usługach ochroniarskich).

b) Usługi detektywistyczne (CPC 87301)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE, z wyjątkiem AT i SE: Świadczenie usług detektywistycznych.

Zastrzeżenie nr 10 – Usługi biznesowe – pozostałe usługi dla przedsiębiorstw

Sektor – podsektor: Usługi biznesowe – pozostałe usługi dla przedsiębiorstw (usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych, usługi powielania, usługi związane z dystrybucją energii i usługi związane z produkcją)

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 86764, 86769, 87905, 87904, 884, 8868, 887

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Klauzula najwyższego uprzywilejowania

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Wymogi dotyczące wyników

Obecność lokalna

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami



Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

HR: Transgraniczne świadczenie usług tłumaczeń ustnych i tłumaczeń pisemnych dokumentów urzędowych.

b) Usługi powielania (CPC 87904)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

HU: Transgraniczne świadczenie usług powielania.

c) Usługi związane z dystrybucją energii i usługi związane z produkcją (część CPC 884, 887 inne niż usługi doradztwa i konsultingu).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

HU: Usługi związane z dystrybucją energii i transgraniczne świadczenie usług związanych z wytwarzaniem, z wyjątkiem usług doradztwa i konsultingu odnoszących się do tych sektorów.

- d) Obsługa techniczna i naprawa statków, środków transportu kolejowego i statków powietrznych oraz ich części (część CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE z wyjątkiem DE, EE i HU: Transgraniczne świadczenie usług konserwacji i naprawy środków transportu kolejowego.

UE, z wyjątkiem CZ, EE, HU, LU i SK: Transgraniczne świadczenie usług konserwacji i naprawy statków żeglugi śródlądowej.

UE z wyjątkiem EE, HU i LV: Transgraniczne świadczenie usług konserwacji i naprawy statków morskich.

UE, z wyjątkiem AT, EE, HU, LV i PL: Transgraniczne świadczenie usług konserwacji i naprawy statków powietrznych oraz ich części (część CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868).

UE: Transgraniczne świadczenie usług w zakresie regulaminowych przeglądów i certyfikacji statków.

Istniejące środki:

UE: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 391/2009<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 391/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wspólnych reguł i norm dotyczących organizacji dokonujących inspekcji i przeglądów na statkach (Dz.U. UE L 131 z 28.5.2009, s. 11).

e) Pozostałe usługi biznesowe związane z branżą lotniczą

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – klauzula najwyższego uprzywilejowania:

UE: Przyznawanie zróżnicowanego traktowania państwom trzecim na podstawie obecnie obowiązujących lub przyszłych umów dwustronnych dotyczących następujących usług:

- (i) sprzedaży i marketingu usług transportu lotniczego;
- (ii) usług komputerowego systemu rezerwacji (KSR);
- (iii) konserwacji i naprawy statków powietrznych oraz ich części;
- (iv) wynajmu lub dzierżawy statków powietrznych bez załogi.

Zastrzeżenie nr 11 – Telekomunikacja

Sektor: Usługi transmisji drogą satelitarną

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

BE: Usługi transmisji drogą satelitarną.

## Zastrzeżenie nr 12 – Sektor budowlany

Sektor: Usługi budowlane

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 51

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

LT: Prawo do sporządzania dokumentacji projektowej związanej z pracami budowlanymi o wyjątkowym znaczeniu jest udzielane wyłącznie przedsiębiorstwom projektowym zarejestrowanym na Litwie lub zagranicznym przedsiębiorstwom projektowym, które zostały zatwierdzone przez instytucję upoważnioną przez rząd do prowadzenia takiej działalności. Prawo do prowadzenia działalności technicznej w głównych obszarach budowlanych może zostać przyznane osobie nieposiadającej obywatelstwa litewskiego, która została zatwierdzona przez instytucję upoważnioną przez rząd Litwy.

## Zastrzeżenie nr 13 – Usługi w zakresie dystrybucji

Sektor: Usługi w zakresie dystrybucji

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 621, 62117, 62251, 62228, 62251, 62271, 8929, część 62112, 62226, część 62272, 62276, część 631, 63108, część 6329

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Wymogi dotyczące wyników

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Dystrybucja produktów farmaceutycznych

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BG: Transgraniczna dystrybucja hurtowa produktów farmaceutycznych (CPC 62251).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Dystrybucja produktów farmaceutycznych (CPC 62117, 62251, 8929).

Istniejące środki:

BG: Ustawa o produktach leczniczych w leczeniu człowieka; oraz Ustawa o wyrobach medycznych.

FI: Lääkelaki (ustawa medyczna) (395/1987).

b) Dystrybucja napojów alkoholowych

FI: Dystrybucja napojów alkoholowych (część CPC 62112, 62226, 63107, 8929).

Istniejące środki:

FI: Alkoholilaki (ustawa o alkoholu) (1102/2017).

- c) Pozostałe usługi dystrybucji (część CPC 621, 62228, 62251, 62271, część 62272, 62276, 63108, część 6329).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BG: Dystrybucja hurtowa produktów chemicznych, metali i kamieni szlachetnych, substancji i produktów leczniczych oraz przedmiotów do użytku medycznego; tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz napojów alkoholowych.

Bulgaria zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do usług świadczonych przez pośredników w obrocie towarowym.

Istniejące środki:

BG: Ustawa o produktach leczniczych w leczeniu człowieka; Ustawa o wyrobach medycznych; Ustawa o działalności weterynaryjnej; Ustawa o zakazie broni chemicznej i o kontroli nad toksycznymi substancjami chemicznymi i ich prekursorami; Ustawa o tytoniu i wyrobach tytoniowych; Ustawa o podatku akcyzowym i składach podatkowych; oraz Ustawa o winach i napojach spirytusowych.



Zastrzeżenie nr 14 – Usługi w zakresie edukacji

Sektor: Usługi w zakresie edukacji

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 92

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Wymogi dotyczące wyników

Obecność lokalna

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE: Usługi w zakresie edukacji, które finansowane są ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w jakiegokolwiek formie. w przypadku gdy dozwolone jest świadczenie finansowanych ze środków prywatnych usług w zakresie edukacji przez zagranicznego usługodawcę, udział prywatnych podmiotów gospodarczych w systemie edukacji może podlegać wymogowi posiadania koncesji udzielanej na zasadzie niedyskryminacji.

UE z wyjątkiem CZ, NL, SE i SK: Świadczenie usług w zakresie pozostałych form kształcenia finansowanych ze środków prywatnych, tj. innych niż te klasyfikowane jako usługi szkolnictwa podstawowego, średniego, wyższego oraz usług kształcenia dorosłych (CPC 929).

CY, FI, MT i RO: Świadczenie usług szkolnictwa podstawowego, średniego oraz usług kształcenia dorosłych finansowanych ze środków prywatnych (CPC 921, 922, 924).

AT, BG, CY, FI, MT i RO: Świadczenie usług szkolnictwa wyższego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 923).

CZ i SK: Większość członków zarządu przedsiębiorstwa świadczącego usługi w zakresie edukacji finansowane ze środków prywatnych musi być obywatelami tego kraju (CPC 921, 922, 923 dla SK z wyjątkiem 92310, 924).

SI: Szkoły podstawowe finansowane ze środków prywatnych mogą być zakładane wyłącznie przez słoweńskie osoby fizyczne lub prawne. Usługodawca musi ustanowić siedzibę statutową lub oddział. Większość członków zarządu przedsiębiorstwa świadczącego usługi szkolnictwa średniego lub wyższego finansowane ze środków prywatnych musi być obywatelami Słowenii (CPC 922, 923).

SE: Dostawcy usług w zakresie edukacji, którzy uzyskali zgodę organów publicznych na świadczenie takich usług. Niniejsze zastrzeżenie ma zastosowanie do dostawców usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków prywatnych, przy pewnej formie wsparcia ze strony państwa, między innymi uznanych przez państwo dostawców usług w zakresie edukacji, dostawców usług w zakresie edukacji będących pod państwowym nadzorem lub do edukacji upoważniającej do otrzymania stypendium (CPC 92).

SK: W odniesieniu do dostawców wszystkich usług w zakresie szkolnictwa finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi w zakresie edukacji technicznej i zawodowej na poziomie po ukończeniu szkoły średniej wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG (CPC 921, 922, 923 inne niż 92310, 924).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BG, IT i SI: Ograniczenie transgranicznego świadczenia usług szkolnictwa podstawowego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 921).

BG i IT: Ograniczenie transgranicznego świadczenia usług szkolnictwa średniego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 922).

AT: Ograniczenie transgranicznego świadczenia finansowanych ze środków prywatnych usług kształcenia dorosłych za pośrednictwem przekazu radiowego lub telewizyjnego (CPC 924).

Istniejące środki:

BG: Ustawa o edukacji publicznej, art. 12; oraz Ustawa o szkolnictwie wyższym, pkt 4 przepisów uzupełniających oraz ustawa o kształceniu i szkoleniu zawodowym, art. 22.

FI: Perusopetuslaki (ustawa o edukacji podstawowej) (628/1998); Lukiolaki (ustawa ogólna o szkołach średnich II stopnia) (629/1998); Laki ammatillisesta koulutuksesta (ustawa o kształceniu i szkoleniu zawodowym) (630/1998); Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (ustawa o kształceniu zawodowym dorosłych) (631/1998); Ammattikorkeakoululaki (ustawa o politechnikach) (351/2003); oraz Yliopistolaki (ustawa o uczelniach wyższych) (558/2009).

IT: Dekret królewski nr 1592/1933 (ustawa o szkolnictwie średnim); Ustawa nr 243/1991 (okazjonalnie wkłady ze środków publicznych na rzecz prywatnych uczelni wyższych); Uchwała CNVSU nr 20/2003 (CNVSU – Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario); oraz Dekret Prezydenta Republiki (D.P.R) 25/1998.

SK: Ustawa 245/2008 o szkolnictwie; Ustawa 131/2002 o uniwersytetach; oraz Ustawa 596/2003 o administracji państwowej w szkolnictwie i samozarządzaniu szkół.

## Zastrzeżenie nr 15 – Usługi w zakresie środowiska

Sektor – podsektor: Usługi w zakresie środowiska – gospodarowanie odpadami i glebą

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 9401, 9402, 9403, 94060

Rodzaj zastrzeżenia: Obecność lokalna

Rozdział: Transgraniczny handel usługami

### Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

DE: Świadczenie usług gospodarowania odpadami innych niż usługi w zakresie doradztwa oraz usług dotyczących ochrony gleby i gospodarowania zanieczyszczoną glebą, innych niż usługi w zakresie doradztwa.

Zastrzeżenie nr 16 – Usługi w zakresie zdrowia i usługi społeczne

Sektor: Usługi w zakresie zdrowia i usługi społeczne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 93, 931, inne niż 9312, część 93191, 9311, 93192, 93193, 93199

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Klauzula najwyższego uprzywilejowania

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Wymogi dotyczące wyników

Obecność lokalna

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

- a) Usługi w zakresie zdrowia – usługi szpitalne, usługi pogotowia ratunkowego i usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie (CPC 93, 931 z wyjątkiem 9312, część 93191, 9311, 93192, 93193, 93199)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

UE: W odniesieniu do świadczenia wszelkich usług w zakresie zdrowia, które finansowane są ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w jakiegokolwiek formie.

UE: Świadczenie wszelkich finansowanych ze środków prywatnych usług w zakresie ochrony zdrowia innych niż finansowane ze środków prywatnych usługi szpitalne, usługi pogotowia ratunkowego i usługi w zakresie ochrony zdrowia świadczone w placówkach zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne.

Niniejsze zastrzeżenie nie odnosi się do świadczenia wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, w tym usług świadczonych przez przedstawicieli zawodów regulowanych takich jak lekarze, stomatolodzy, personel położniczy, pielęgniarze lub pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny i psychologowie, które to usługi są objęte innymi zastrzeżeniami (CPC 931 inne niż 9312, część 93191).

AT, PL i SI: Świadczenie usług pogotowia ratunkowego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 93192).

BE: Prowadzenie przedsiębiorstwa w zakresie finansowanych ze środków prywatnych usług pogotowia ratunkowego i usług w zakresie zdrowia świadczonych w placówkach zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne (CPC 93192, 93193).

BG, CY, CZ, FI, MT i SK: Świadczenie finansowanych ze środków prywatnych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne (CPC 9311, 93192, 93193).

FI: Świadczenie innych usług w zakresie zdrowia (CPC 93199).

Istniejące środki:

CZ: Ustawa nr 372/2011 Coll. o usługach opieki zdrowotnej i warunkach ich świadczenia.

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (ustawa o prywatnej opiece zdrowotnej) (152/1990).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników:

DE: Prowadzenie systemu zabezpieczenia społecznego w Niemczech, w ramach którego usługi mogą być świadczone przez różne przedsiębiorstwa lub podmioty i obejmują konkurencyjne elementy, które tym samym nie są „działania prowadzone w związku z wykonywaniem władzy publicznej”. Przyznawanie lepszego traktowania w kontekście dwustronnej umowy handlowej w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie zdrowia i usług społecznych (CPC 93).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

DE: Własność finansowanych ze środków prywatnych szpitali prowadzonych przez niemieckie siły zbrojne.

Nacjonalizacja innych kluczowych szpitali finansowanych ze środków prywatnych (CPC 93110).

FR: Świadczenie usług w zakresie analiz i badań laboratoryjnych finansowanych ze środków prywatnych.



W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FR: Świadczenie usług w zakresie analiz i badań laboratoryjnych finansowanych ze środków prywatnych (część CPC 9311).

Istniejące środki:

FR: Code de la Santé Publique.

- b) Usługi w zakresie zdrowia i usługi społeczne, w tym ubezpieczenia emerytalno-rentowe

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE, z wyjątkiem HU: Transgraniczne świadczenie usług w zakresie zdrowia, usług społecznych oraz działalność lub usługi będące częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego. Niniejsze zastrzeżenie nie odnosi się do świadczenia wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, w tym przez wysoko wykwalifikowanych pracowników takich jak lekarze, stomatolodzy, personel położniczy, pielęgniarze lub pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny i psychologowie, które to usługi są objęte innymi zastrzeżeniami (CPC 931 inne niż 9312, część 93191).

HU: Transgraniczne świadczenie wszystkich finansowanych ze środków publicznych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne (CPC 9311, 93192, 93193).

c) Usługi społeczne, w tym ubezpieczenia emerytalno-rentowe

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników:

UE: Świadczenie wszystkich usług społecznych, które finansowane są ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w jakiegokolwiek formie oraz działalność lub usługi będące częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego.

BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT i PT: Świadczenie usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości.

CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK i SI: Świadczenie usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych.

DE: System zabezpieczenia społecznego w Niemczech, którego usługi są świadczone przez różne przedsiębiorstwa lub podmioty i obejmują konkurencyjne elementy i dlatego mogą nie wchodzić w zakres definicji „działań prowadzonych w związku z wykonywaniem władzy publicznej”.

Istniejące środki:

FI: Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (ustawa o prywatnych usługach społecznych) (922/2011).

IE: Health Act 2004 (s. 39) oraz Health Act 1970 (z późniejszymi zmianami – S.61A).

IT: Ustawa nr 833/1978 w sprawie instytucji publicznego systemu opieki zdrowotnej; Dekret legislacyjny nr 502/1992 w sprawie organizacji i dyscypliny w dziedzinie zdrowia; oraz Ustawa nr 328/2000 o reformie usług społecznych.

## Zastrzeżenie nr 17 – Usługi związane z turystyką i podróżami

Sektor: Usługi przewodników turystycznych, usługi zdrowotne i usługi społeczne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 7472

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Klauzula najwyższego uprzywilejowania

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FR: Wymóg obywatelstwa państwa członkowskiego w przypadku świadczenia usług przewodników turystycznych.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – klauzula najwyższego uprzywilejowania:

LT: W zakresie, w jakim Chile zezwala obywatelom Litwy na świadczenie usług przewodników turystycznych, Litwa zezwoli obywatelom Chile na świadczenie usług przewodników turystycznych na tych samych warunkach.

Zastrzeżenie nr 18 – Usługi związane z rekreacją, kulturą i sportem

Sektor: Usługi związane z rekreacją, kulturą i sportem

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 962, 963, 9619, 964

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Wymogi dotyczące wyników

Obecność lokalna

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

- a) Usługi bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałe usługi w zakresie kultury (CPC 963)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE, z wyjątkiem AT oraz, w odniesieniu do liberalizacji inwestycji, LT: Świadczenie usług bibliotek, archiwów i muzeów oraz pozostałych usług w zakresie kultury.

AT i LT: Do prowadzenia przedsiębiorstwa może być wymagana licencja lub zezwolenie.

- b) Usługi rozrywkowe, teatr, koncerty na żywo i cyrk (CPC 9619, 964 inne niż 96492)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE, z wyjątkiem AT i SE: Transgraniczne świadczenie usług rozrywkowych, w tym teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI i SK: Świadczenie usług rozrywkowych, w tym teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki.

BG: Świadczenie następujących usług rozrywkowych: cyrk, parki rozrywki i podobne atrakcje, sale balowe, dyskoteki i nauka tańca oraz inne usługi rozrywkowe.

EE: Świadczenie innych usług rozrywkowych z wyjątkiem usług kinowych.

LT i LV: Świadczenie wszystkich usług rozrywkowych innych niż prowadzenie kina.

CY, CZ, LV, PL, RO i SK: Transgraniczne świadczenie usług sportowych i innych usług rekreacyjnych.

c) Usługi agencji informacyjnych i prasowych (CPC 962)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

FR: Udział zagraniczny w istniejących przedsiębiorstwach wydawniczych publikujących w języku francuskim nie może przekraczać 20 % kapitału lub praw głosu w spółce.

Prowadzenie chilijskich agencji prasowych podlega warunkom określonym w uregulowaniach krajowych. Prowadzenie agencji prasowych przez inwestorów zagranicznych podlega zasadzie wzajemności.

Istniejące środki:

FR: Ordonnance n° 45-2646 du 2 novembre 1945 portant réglementation provisoire des agences de presse ; oraz

Loi n° 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse.

d) Usługi gier hazardowych i zakładów (CPC 96492)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE: Prowadzenie działalności hazardowej, która obejmuje obstawianie stawek mających wartość pieniężną w grach losowych, w tym w szczególności loterie, losy ze „zdrapkami”, usługi hazardowe oferowane w kasynach, salonach gier lub lokalach posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności, zakłady sportowe, usługi w salonach bingo oraz usługi w zakresie gier hazardowych świadczone przez organizacje charytatywne lub organizacje nienastawione na zysk i na korzyść tych organizacji.

Zastrzeżenie nr 19 – Usługi transportowe i usługi pomocnicze w branży transportowej

Sektor: Usługi transportowe

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Klauzula najwyższego uprzywilejowania

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Wymogi dotyczące wyników

Obecność lokalna

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Transport morski – wszelka inna działalność handlowa prowadzona ze statku

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE: Obywatelstwo załogi na statku morskim lub śródlądowym.



W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

UE, z wyjątkiem LV i MT: Tylko osoby fizyczne i prawne UE mogą zarejestrować statek i obsługiwać flotę pod banderą narodową państwa siedziby (ma to zastosowanie do wszelkiej handlowej działalności morskiej prowadzonej ze statku morskiego, w tym rybołówstwa, akwakultury i usług związanych z rybołówstwem; międzynarodowy transport osobowy i towarowy (CPC 721); oraz usługi pomocnicze w branży transportu morskiego).

UE: W przypadku usług dowozowych oraz w przypadku niedochodowego przemieszczania własnych lub dzierżawionych kontenerów przez przedsiębiorstwa żeglugowe Unii Europejskiej, w odniesieniu do części tych usług nieobjętej wyłączeniem krajowego kabotażu morskiego.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

SK: Aby móc złożyć wniosek o licencję na świadczenie usług, inwestor zagraniczny musi posiadać główne miejsce prowadzenia działalności w SK (CPC 722).

b) Usługi pomocnicze w branży transportu morskiego

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE: Świadczenie usług pilotażowych i usług cumowniczych. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niezależnie od kryteriów, które mogą mieć zastosowanie do rejestracji statków w państwie członkowskim, Unia Europejska zastrzega sobie prawo do stosowania wymogu, aby wyłącznie statki zarejestrowane w krajowych rejestrach państw członkowskich mogły świadczyć usługi pilotażowe i usługi cumownicze (CPC 7452).

UE, z wyjątkiem LT i LV: Wyłącznie statki pływające pod banderą państwa członkowskiego mogą świadczyć usługi związane z pchaniem i holowaniem (CPC 7214).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

LT: Usługi pilotażowe i usługi cumownicze, usługi związane z pchaniem i holowaniem mogą świadczyć wyłącznie osoby prawne z Litwy lub osoby prawne z państwa członkowskiego z oddziałami na Litwie, które posiadają świadectwo wydane przez Litewski Urząd Bezpieczeństwa Morskiego (CPC 7214, 7452).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BE: Usługi w zakresie obsługi ładunku mogą być świadczone wyłącznie przez akredytowanych pracowników uprawnionych do pracy w obszarach portowych wyznaczonych dekretem królewskim (CPC 741).

Istniejące środki:

BE: Loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire; Arrêté royal du 12 janvier 1973 instituant une Commission paritaire des ports et fixant sa dénomination et sa compétence; Arrêté royal du 4 septembre 1985 portant agrément d'une organisation d'employeur (Anvers); Arrêté royal du 29 janvier 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Gand); Arrêté royal du 10 juillet 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Zeebrugge); Arrêté royal du 1er mars 1989 portant agrément d'une organisation d'employeur (Ostende) ; oraz Arrêté royal du 5 juillet 2004 relatif à la reconnaissance des ouvriers portuaires dans les zones portuaires tombant dans le champ d'application de la loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire, tel que modifié.

- c) Transport śródlądowymi drogami wodnymi i usługi pomocnicze w branży transportu śródlądowymi drogami wodnymi

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna, klauzula najwyższego uprzywilejowania:

UE: Osobowy i towarowy transport śródlądowymi drogami wodnymi (CPC 722) oraz usługi pomocnicze w branży transportu śródlądowymi drogami wodnymi.

- d) Usługi transportu kolejowego i usługi pomocnicze w branży transportu kolejowego

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, obecność lokalna:

UE: Osobowy transport kolejowy (CPC 7111).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – klauzula najwyższego uprzywilejowania, obecność lokalna:

UE: Towarowy transport kolejowy (CPC 7112). Podlega warunkom wzajemności.

LT: Państwo posiada monopol na usługi konserwacji i naprawy środków transportu kolejowego (CPC 86764, 86769, część 8868).

Istniejące środki:

UE: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/34/UE<sup>1</sup>.

- e) Transport drogowy (przewóz osób, transport towarowy, usługi w zakresie międzynarodowego transportu ciężarowego) i usługi pomocnicze w branży transportu drogowego

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE:

- (i) wymóg prowadzenia przedsiębiorstwa i ograniczanie transgranicznego świadczenia usług transportu drogowego (CPC 712); oraz
- (ii) ograniczanie świadczenia usług kabotażu w państwie członkowskim przez zagranicznych inwestorów mających siedzibę w innym państwie członkowskim (CPC 712).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna

BG: W przypadku przewozu osób i transportu towarowego prawa wyłączne lub zezwolenia mogą zostać przyznane jedynie obywatelom państwa członkowskiego i osobom prawnym z Unii Europejskiej, których siedziba główna znajduje się w Unii Europejskiej. Wymagana jest rejestracja przedsiębiorstwa (CPC 712).

---

<sup>1</sup> Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/34/UE z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie utworzenia jednolitego europejskiego obszaru kolejowego (Dz.U. UE L 343 z 14.12.2012, s. 32).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Do świadczenia usług transportu drogowego wymagane jest zezwolenie, ale nie obejmuje ono pojazdów zarejestrowanych za granicą (CPC 712).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

FR: Świadczenie usług przewozów autobusowych między miastami (CPC 712).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BG: Stosowanie wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa w odniesieniu do usług wspierających w branży transportu drogowego (CPC 744).

Istniejące środki:

UE: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1071/2009<sup>1</sup>; Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1072/2009<sup>2</sup>; oraz Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1073/2009<sup>3</sup>.

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1071/2009 z dnia 21 października 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dotyczące warunków wykonywania zawodu przewoźnika drogowego i uchylające dyrektywę Rady 96/26/WE (Dz.U. UE L 300 z 14.11.2009, s. 51).

<sup>2</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1072/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wspólnych zasad dostępu do rynku międzynarodowych przewozów drogowych (Dz.U. UE L 300 z 14.11.2009, s. 72).

<sup>3</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1073/2009 z dnia 21 października 2009 r. w sprawie wspólnych zasad dostępu do międzynarodowego rynku usług autokarowych i autobusowych i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 561/2006 (Dz.U. UE L 300 z 14.11.2009, s. 88).

FI: Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä (ustawa o komercyjnym transporcie drogowym) 693/2006; Laki liikenteen palveluista (ustawa o usługach transportowych) 320/2017; oraz Ajoneuvolaiki (ustawa o pojazdach) 1090/2002.

f) Transport kosmiczny i wynajem statków kosmicznych

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE: Świadczenie usług transportu w przestrzeni kosmicznej i usług wynajmu statków kosmicznych (CPC 733, część 734).

g) Wyłączenia z klauzuli najwyższego uprzywilejowania

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – zasada największego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – zasada największego uprzywilejowania:

– Transport (kabotażowy) inny niż transport morski

FI: Przyznawanie państwom zróżnicowanego traktowania na podstawie istniejących lub przyszłych porozumień dwustronnych zwalniających statki zarejestrowane pod obcą banderą określonego innego państwa lub zwalniających pojazdy zarejestrowane za granicą z ogólnego zakazu świadczenia usług transportu kabotażowego (w tym w zakresie transportu kombinowanego, drogowego i kolejowego) w Finlandii na zasadzie wzajemności (część CPC 711, część 712, część 722).

- Usługi wspierające w branży transportu morskiego

BG: W zakresie, w jakim Chile zezwala usługodawcom z Bułgarii na świadczenie usług w zakresie obsługi ładunku oraz usług w zakresie przechowywania i magazynowania w portach morskich i rzecznych, w tym usług dotyczących kontenerów i towarów w kontenerach, Bułgaria zezwoli usługodawcom z Chile na świadczenie usług przeładunku towarów oraz usług w zakresie przechowywania i magazynowania w portach morskich i rzecznych, w tym usług dotyczących kontenerów i towarów w kontenerach, na tych samych warunkach (część CPC 741, część CPC 742).

- Wynajem lub dzierżawa statków

DE: Czarterowanie zagranicznych statków przez konsumentów mających miejsce zamieszkania w Niemczech może podlegać warunkowi wzajemności (CPC 7213, 7223, 83103).

- Transport drogowy i kolejowy

UE: Przyznawanie państwom trzecim zróżnicowanego traktowania na podstawie istniejących lub przyszłych umów dwustronnych w sprawie międzynarodowego transportu drogowego towarów (w tym transportu kombinowanego – drogowego lub kolejowego) i przewozu osób, zawartych między UE lub państwami członkowskimi a państwem trzecim (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). W ramach takiego traktowania można:

- (i) zastrzegać lub ograniczać świadczenie odnośnych usług transportowych pomiędzy umawiającymi się stronami lub na terytorium umawiających się stron do pojazdów zarejestrowanych w każdym państwie będącym umawiającą się stroną<sup>1</sup>;  
lub

---

<sup>1</sup> W odniesieniu do Austrii część wyłączenia z klauzuli najwyższego uprzywilejowania dotycząca praw przewozowych obejmuje wszystkie państwa, z którymi zawarto umowy dwustronne w sprawie transportu drogowego lub inne umowy dotyczące transportu drogowego lub z którymi takie umowy mogą zostać zawarte w przyszłości.

(ii) przewidywać zwolnienia podatkowe dla takich pojazdów.

– Transport drogowy

BG: Środki podejmowane na podstawie istniejących lub przyszłych umów, zastrzegające lub ograniczające świadczenie tego rodzaju usług transportowych oraz określające zasady i warunki takiej działalności, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, na terytorium Bułgarii lub przez granice Bułgarii (CPC 7121, 7122, 7123).

CZ: Środki podejmowane na podstawie istniejących lub przyszłych umów, zastrzegające lub ograniczające świadczenie usług transportowych oraz określające warunki prowadzenia działalności przewozowej, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, w odniesieniu do transportu do Republiki Czeskiej, na terytorium Republiki Czeskiej, przez terytorium Republiki Czeskiej oraz z Republiki Czeskiej na terytorium danych umawiających się stron (CPC 7121, 7122, 7123).

ES: Zezwolenie na ustanowienie obecności handlowej w Hiszpanii może nie zostać wydane usługodawcom pochodzącym z państw, które nie przyznają faktycznego dostępu do rynku usługodawcom z Hiszpanii (CPC 7123).

Istniejące środki:

Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres.



HR: Środki stosowane na podstawie istniejących lub przyszłych umów w sprawie międzynarodowego transportu drogowego, zastrzegające lub ograniczające świadczenie usług transportowych oraz określające warunki działalności, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, w odniesieniu do usług transportu do Chorwacji, na terytorium Chorwacji, przez terytorium Chorwacji oraz z Chorwacji na terytorium umawiających się stron (CPC 7121, 7122, 7123).

LT: Środki podejmowane na podstawie umów dwustronnych, określające przepisy dotyczące usług transportowych i warunków prowadzenia działalności, w tym tranzytu dwustronnego i innych pozwoleń na transport na Litwę, przez terytorium Litwy oraz z Litwy na terytorium umawiających się stron, a także podatków drogowych i innych opłat (CPC 7121, 7122, 7123).

SK: Środki podejmowane na podstawie istniejących lub przyszłych umów, zastrzegające lub ograniczające świadczenie usług transportowych oraz określające warunki prowadzenia działalności przewozowej, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, w odniesieniu do transportu do Słowacji, na terytorium Słowacji, przez terytorium Słowacji oraz ze Słowacji na terytorium umawiających się stron (CPC 7121, 7122, 7123).

– Transport kolejowy

BG, CZ i SK: W odniesieniu do istniejących lub przyszłych umów regulujących prawa przewozowe i warunki prowadzenia działalności oraz świadczenie usług transportowych na terytorium Bułgarii, Republiki Czeskiej i Słowacji oraz pomiędzy zainteresowanymi państwami (CPC 7111, 7112).

- Transport lotniczy – usługi pomocnicze w branży transportu lotniczego

UE: Przyznawanie zróżnicowanego traktowania państwom trzecim na podstawie obecnie obowiązujących lub przyszłych umów dwustronnych dotyczących usług obsługi naziemnej.

- Transport drogowy i kolejowy

EE: Przyznawanie państwom zróżnicowanego traktowania na podstawie istniejących lub przyszłych umów dwustronnych w sprawie międzynarodowego transportu drogowego (w tym transportu kombinowanego – drogowego lub kolejowego), polegającego na zastrzeganiu lub ograniczaniu świadczenia usług transportowych do Estonii, na terytorium Estonii, przez terytorium Estonii oraz z Estonii na terytorium umawiających się stron do pojazdów zarejestrowanych w każdym z państw będących stroną umowy i przewidywaniu zwolnienia z podatku w przypadku takich pojazdów (część CPC 711, część 712, część 721).

- Wszystkie usługi w zakresie przewozu osób i transportu towarowego inne niż usługi transportu morskiego i lotniczego

PL: W zakresie, w jakim Chile zezwala na świadczenie usług transportowych do Chile i przez terytorium Chile przez dostawców usług przewozu osób i transportu towarowego z Polski, Polska zezwoli na świadczenie usług transportowych do Polski i przez terytorium Polski przez dostawców usług przewozu osób i transportu towarowego z Chile na tych samych warunkach.

Zastrzeżenie nr 20 – Rolnictwo, rybołówstwo i woda

Sektor:	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo; rybołówstwo, akwakultura, usługi związane z rybołówstwem; pobór, uzdatnianie i dystrybucja wody
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC Rev 3.1 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813 inna niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu; 0501, 0502, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe  Klauzula najwyższego uprzywilejowania  Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd  Wymogi dotyczące wyników  Obecność lokalna
Rozdział:	Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

HR: Działalność rolnicza i łowiecka.

HU: Działalność rolnicza (ISIC Rev 3.1 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813 inna niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu).

Istniejące środki:

HR: Ustawa o gruntach rolnych (Dziennik Ustaw 20/18, 115/18, 98/19).

- b) Rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników, klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania, obecność lokalna:

UE:

1. W szczególności w ramach wspólnej polityki rybołówstwa oraz umów połowowych z państwem trzecim, eksploatacja i dostęp do zasobów biologicznych i łowisk znajdujących się na wodach morskich podlegających suwerenności lub jurysdykcji państw członkowskich, lub uprawnienia do prowadzenia połowów na podstawie licencji połowowej państwa członkowskiego, w tym:
  - a) regulowanie wyładunku połowów dokonywanych przez statki pływające pod banderą Chile lub państwa trzeciego w odniesieniu do przyznanych im kwot lub – wyłącznie w odniesieniu do statków pływających pod banderą państwa członkowskiego – wymóg, aby część całkowitych połowów była wyładowywana w portach Unii Europejskiej;
  - b) określanie minimalnej wielkości przedsiębiorstwa, aby zachować statki stosowane w rybołówstwie tradycyjnym i przybrzeżnym;
  - c) przyznawanie zróżnicowanego traktowania na podstawie istniejących lub przyszłych umów dwustronnych dotyczących rybołówstwa; oraz

- d) wymóg, aby załogę statku pływającego pod banderą państwa członkowskiego stanowili obywatele państw członkowskich.
2. Statek rybacki jest uprawniony do pływania pod banderą państwa członkowskiego tylko wówczas, gdy:
- a) w całości stanowi własność:
    - (i) przedsiębiorstw zarejestrowanych w Unii Europejskiej; lub
    - (ii) obywateli państw członkowskich;
  - b) jego bieżące operacje są kierowane i kontrolowane z terytorium Unii Europejskiej; oraz
  - c) każdy czarterujący, zarządzający lub armator statku jest spółką zarejestrowaną w Unii Europejskiej lub obywatelem państwa członkowskiego.
3. Licencja połowowa uprawniająca do połowów komercyjnych na wodach terytorialnych państwa członkowskiego może zostać udzielona wyłącznie statkom pływającym pod banderą państwa członkowskiego.
4. Zakładanie obiektów akwakultury morskiej i śródlądowej.
5. Pkt 1 lit. a), b), c) (inne niż w odniesieniu do klauzuli najwyższego uprzywilejowania) i d); pkt 2 lit. a) ppkt (i), lit. (b) i (c) oraz pkt 3 stosuje się wyłącznie do środków, które mają zastosowanie do statków lub przedsiębiorstw bez względu na obywatelstwo ich beneficjentów rzeczywistych.

Obywatelstwo załogi statku rybackiego pływającego pod banderą państwa członkowskiego.

Zakładanie obiektów akwakultury morskiej i śródlądowej.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: Przejmowanie zasobów mórz i rzek przez statki na wewnętrznych wodach morskich i na morzu terytorialnym Bułgarii musi być dokonywane przez statki pływające pod banderą bułgarską. Zagraniczny statek nie może prowadzić połowów przemysłowych w wyłącznej strefie ekonomicznej, chyba że na podstawie umowy między Bułgarią i państwem bandery. Przekraczając wyłączną strefę ekonomiczną, zagraniczne statki połowowe nie mogą mieć swoich narzędzi połowowych w trybie operacyjnym.

c) Pobór, uzdatnianie i dystrybucja wody

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE: Działalność obejmująca między innymi usługi w zakresie poboru, uzdatniania i dystrybucji wody do gospodarstw domowych, odbiorców przemysłowych, komercyjnych lub innych, w tym dostarczanie wody pitnej, oraz gospodarkę wodną.

## Zastrzeżenie nr 21 – Działalność wydobywcza i działalność związana z energią

Sektor:	Górnictwo i wydobywanie – surowce energetyczne; górnictwo i wydobywanie – rudy metali i pozostałe górnictwo; działalność związana z energią – samodzielna produkcja, przesył i dystrybucja energii elektrycznej, gazu, pary wodnej i gorącej wody; transport paliwa rurociągami; przechowywanie i magazynowanie paliw transportowanych rurociągami oraz usługi związane z dystrybucją energii
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 12, 120, 1200, 13, 14, 232, 233, 2330, 40, 401, 4010, 402, 4020, część 4030, CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, część 88, 887.
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe  Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd  Wymogi dotyczące wyników  Obecność lokalna
Rozdział:	Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami



Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

- a) Działalność wydobywcza i działalność związana z energią – ogólne (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 40, 401, 402, część 403, 41; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742, 7422, 887 (inne niż usługi doradztwa i konsultingu))

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE: W przypadku gdy państwo członkowskie zezwala podmiotom zagranicznym na prawo własności do systemu przesyłu gazu lub energii elektrycznej, lub systemu transportu rurociągowego ropy i gazu, w odniesieniu do przedsiębiorstw z Chile kontrolowanych przez osoby fizyczne lub prawne z państwa trzeciego, które odpowiada za ponad 5 % przywozu ropy, gazu ziemnego lub energii elektrycznej do Unii Europejskiej, w celu zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii w całej Unii Europejskiej lub w poszczególnych państwach członkowskich. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług w zakresie doradztwa i konsultingu świadczonych w ramach usług związanych z dystrybucją energii.

Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do HR, HU i LT (w przypadku LT tylko CPC 7131) w odniesieniu do transportu rurociągowego paliw, ani do LV w odniesieniu do usług związanych z dystrybucją energii, ani do SI w odniesieniu do usług związanych z dystrybucją gazu (ISIC Rev. 3.1 401, 402, CPC 7131, 887 inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu).

CY: Wytwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej w zakresie, w jakim inwestor jest kontrolowany przez osobę fizyczną lub prawną z państwa trzeciego, które odpowiada za ponad 5 % przywozu ropy lub gazu ziemnego do Unii Europejskiej, a także wytwarzanie gazu, samodzielna dystrybucja paliw gazowych w systemie sieciowym, produkcja, przesył i dystrybucja energii elektrycznej, transport paliwa rurociągami, usługi związane z dystrybucją energii elektrycznej i gazu ziemnego inne niż usługi doradztwa i konsultingu, usługi sprzedaży hurtowej energii elektrycznej, usługi w zakresie sprzedaży detalicznej paliwa silnikowego, energii elektrycznej i gazu innego niż w butlach. Wymóg obywatelstwa i statusu rezydenta w odniesieniu do usług związanych z energią elektryczną. (ISIC Rev 3.1 232, 4010, 4020, CPC 613, 62271, 63297, 7131, i 887 inna niż usługi doradztwa i konsultingu).

FI: Sieci i systemy przesyłu i dystrybucji energii, pary i gorącej wody.

FI: Ograniczenia ilościowe w postaci monopoli lub praw wyłącznych dotyczących przywozu gazu ziemnego oraz produkcji i dystrybucji pary i gorącej wody. Obecnie istnieją naturalne monopole i prawa wyłączne (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 7131, 887 inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu).

FR: Systemy przesyłu energii elektrycznej i gazu oraz transportu rurociągowego ropy i gazu (CPC 7131).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BE: Usługi dystrybucji energii i usługi związane z dystrybucją energii (CPC 887 inne niż usługi w zakresie konsultingu).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BE: Usługi przesyłu energii, w odniesieniu do rodzajów podmiotów prawnych i traktowania podmiotów publicznych lub prywatnych, którym BE nadała prawa wyłączne. Wymagana jest siedziba w Unii Europejskiej (ISIC Rev. 3.1 4010, CPC 71310).

BG: Usługi związane z dystrybucją energii (część CPC 88).

PT: Produkcja, przesył i dystrybucja energii elektrycznej, wytwarzanie gazu, transport paliwa rurociągami, sprzedaż hurtowa energii elektrycznej, usługi w zakresie sprzedaży detalicznej energii elektrycznej i gazu innego niż w butlach, a także usługi związane z dystrybucją energii elektrycznej i gazu ziemnego. Koncesje w sektorach energii elektrycznej i gazu są przyznawane wyłącznie ograniczonej liczbie przedsiębiorstw, które mają siedzibę główną i faktyczny zarząd w Portugalii (ISIC Rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 7131, 7422, 887 inne niż usługi doradztwa i konsultingu).

SK: W przypadku usług wytwarzania, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, wytwarzania gazu i dystrybucji paliw gazowych, wytwarzania i dystrybucji pary wodnej i gorącej wody, transportu paliwa rurociągami, sprzedaży hurtowej i detalicznej energii elektrycznej, pary wodnej i gorącej wody oraz usług związanych z dystrybucją energii, w tym usług w dziedzinie zapewniania efektywności energetycznej, oszczędności energii i audytu energetycznego, wymagane jest zezwolenie. W odniesieniu do wszystkich tych rodzajów działalności zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej posiadającej miejsce stałego zamieszkania w EOG lub osobie prawnej z EOG.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BE: Z wyjątkiem górnictwa rud metali i pozostałych usług górnictwa i kopalnictwa przedsiębiorstwa zagraniczne kontrolowane przez osoby fizyczne lub prawne z państwa trzeciego, które odpowiada za ponad 5 % przywozu ropy lub gazu ziemnego do Unii Europejskiej, mogą być objęte zakazem uzyskania kontroli nad daną działalnością.

Wymagana rejestracja (nie jest dozwolona forma oddziału) (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, część 4010, część 4020, część 4030).

Istniejące środki:

UE: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944<sup>1</sup>; oraz Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE<sup>2</sup>.

BG: Ustawa energetyczna.

CY: Ustawa regulująca rynek energii elektrycznej z 2003 r., w wersji zmienionej lub zastąpionej; Ustawy regulujące rynek gazu z 2004 r., w wersji zmienionej lub zastąpionej; Ustawa o ropie naftowej (rurociągach), rozdział 273; Ustawa o ropie naftowej L.64(I)/1975, w wersji zmienionej lub zastąpionej; oraz Ustawy o specyfikacjach technicznych ropy naftowej i paliwa z 2003 r., w wersji zmienionej lub zastąpionej.

FI: Sähkömarkkinalaki (ustawa o rynku energii elektrycznej) (386/1995); oraz Maakaasumarkkinalaki (ustawa o rynku gazu ziemnego) (587/2017).

---

<sup>1</sup> Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE (Dz.U. UE L 158 z 14.6.2019, s. 125).

<sup>2</sup> Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE (Dz.U. UE L 211 z 14.8.2009, s. 94).

FR: Code de l'énergie.

PT: Dekret z mocą ustawy nr 230/2012 i dekret z mocą ustawy nr 231/2012 z dnia 26 października 2012 r. w sprawie gazu ziemnego; Dekret z mocą ustawy nr 215-A/2012 i dekret z mocą ustawy nr 215-B/2012 z dnia 8 października 2012 r. w sprawie energii elektrycznej; oraz Dekret z mocą ustawy nr 31/2006 z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie ropy naftowej i produktów ropopochodnych.

SK: Ustawa nr 51/1988 o górnictwie, materiałach wybuchowych i państwowej administracji górniczej; Ustawa nr 569/2007 o działalności geologicznej; Ustawa nr 251/2012 o energii elektrycznej; oraz Ustawa nr 657/2004 o energii termalnej.

- b) Energia elektryczna (ISIC Rev. 3.1 40, 401; CPC 62271, 887 (inne niż usługi doradztwa i konsultingu))

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Import energii elektrycznej. W odniesieniu do transgranicznej sprzedaży hurtowej i detalicznej energii elektrycznej.

FR: Wyłącznie przedsiębiorstwa, w których 100 % kapitału należy do państwa francuskiego, do innej organizacji sektora publicznego lub do *Electricité de France* (EDF), mogą posiadać na własność i eksploatować systemy przesyłu lub dystrybucji energii elektrycznej.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła.

LT: Usługi hurtowe i detaliczne oraz handel energią elektryczną pochodzącą z niebezpiecznych źródeł jądrowych.

PT: Działalność związana z przesyłem i dystrybucją energii elektrycznej jest prowadzona na podstawie wyłącznych koncesji na usługi publiczne.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, klauzula najwyższego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BE: Indywidualne zezwolenie na produkcję energii elektrycznej o mocy 25 MW lub większej wymaga prowadzenia przedsiębiorstwa w Unii Europejskiej lub w innym kraju, który posiada system podobny do systemu wprowadzonego w życie dyrektywą (UE) 2019/944 i w którym przedsiębiorstwo ma rzeczywiste i trwałe powiązanie z gospodarką.

Produkcja energii elektrycznej na obszarach morskich Belgii podlega wymogowi uzyskania koncesji i obowiązku prowadzenia spółki joint venture z osobą prawną Unii Europejskiej lub z osobą prawną kraju posiadającego system podobny do systemu przewidzianego w dyrektywie (UE) 2019/944, w szczególności w odniesieniu do warunków dotyczących zezwoleń i wyboru.

Ponadto osoba prawna powinna mieć swój zarząd lub swoją siedzibę główną w państwie członkowskim lub kraju spełniającym powyższe kryteria, w którym ma rzeczywiste i trwałe powiązanie z gospodarką.

Budowa linii elektrycznych, które łączą produkcję na obszarach morskich z siecią przesyłową Elia wymaga zezwolenia, a przedsiębiorstwo musi spełnić wyżej określone warunki, z wyjątkiem wymogu dotyczącego spółki joint venture.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BE: Zezwolenie jest niezbędne w przypadku dostaw energii elektrycznej przez pośrednika, którego klienci mają siedzibę w Belgii i są połączeni z krajowym systemem sieci lub z linią bezpośrednią, której napięcie znamionowe przekracza 70 000 woltów. Takie zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej lub prawnej z EOG.

Istniejące środki:

BE: Arrêté Royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes; Arrêté Royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer; Arrêté Royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge; Arrêté royal relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci; oraz Arrêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel.

FI: Sähkömarkkinalaki (ustawa o rynku energii elektrycznej) (588/2013); oraz  
Maakaasumarkkinalaki (ustawa o rynku gazu ziemnego) (587/2017).

LT: Ustawa o niezbędnych środkach ochrony przed niebezpiecznymi zagrożeniami  
jądrowymi z państw trzecich z dnia 20 kwietnia 2017 r. nr XIII-306 (ostatnia poprawka z dnia  
19 grudnia 2019 r. nr XIII-2705).

PT: Dekret z mocą ustawy 215-A/2012; oraz Dekret z mocą ustawy nr 215-B/2012 z dnia  
8 października 2012 r. w sprawie energii elektrycznej.

- c) Paliwa, gaz, surowa ropa naftowa lub produkty ropopochodne (ISIC Rev. 3.1 232, 40, 402;  
CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, część 88, 887 (inne niż usługi doradztwa  
i konsultingu))

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza  
wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu  
usługami – traktowanie narodowe:

FI: Zapobieganie sprawowaniu kontroli nad terminalem skroplonego gazu ziemnego (LNG)  
lub posiadaniu go na własność (w tym części terminalu stosowanych do przechowywania lub  
ponownego zgazowania LNG) przez zagraniczne osoby fizyczne lub prawne z powodów  
bezpieczeństwa energetycznego.

FR: Z powodów krajowego bezpieczeństwa energetycznego wyłącznie przedsiębiorstwa,  
w których 100 % kapitału należy do państwa francuskiego, do innej organizacji sektora  
publicznego lub do ENGIE, mogą posiadać i eksploatować systemy przesyłu lub dystrybucji  
gazu.



W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BE: Usługi przechowywania luzem gazów, w odniesieniu do rodzajów podmiotów prawnych i traktowania podmiotów publicznych lub prywatnych, którym Belgia nadała prawa wyłączne. Do świadczenia usług przechowywania luzem gazów wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa w Unii Europejskiej (część CPC 742).

BG: Transport rurociągowy, przechowywanie i magazynowanie ropy naftowej i gazu ziemnego, w tym przesył tranzytem (CPC 71310, część 742).

PT: Transgraniczne świadczenie usług w zakresie przechowywania i składowania paliw transportowanych rurociągami (gazu ziemnego). Ponadto koncesje na przesył, dystrybucję i składowanie podziemne gazu ziemnego oraz odbiór, przechowywanie i prowadzenie terminala regazyfikacyjnego LNG są przyznawane na podstawie umów koncesyjnych w wyniku publicznych zaproszeń do składania ofert (CPC 7131, 7422).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BE: Transport rurociągami gazu ziemnego i innych paliw podlega wymogowi uzyskania zezwolenia. Zezwolenie może zostać przyznane wyłącznie osobom fizycznym lub prawnym mającym siedzibę w państwie członkowskim (zgodnie z art. 3 AR z dnia 14 maja 2002 r.).

W przypadku gdy o zezwolenie wnosi przedsiębiorstwo:

- (i) przedsiębiorstwo to musi być ustanowione zgodnie z prawem belgijskim lub prawem innego państwa członkowskiego lub prawem państwa trzeciego, które zobowiązało się do utrzymywania ram regulacyjnych podobnych do wspólnych wymogów określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE<sup>1</sup>; oraz
- (ii) siedziba administracyjna przedsiębiorstwa, jego główne miejsce prowadzenia działalności lub siedziba główna musi znajdować się w państwie członkowskim lub państwie trzecim, które zobowiązało się do utrzymywania ram regulacyjnych podobnych do wspólnych wymogów określonych w dyrektywie 2009/73/WE, pod warunkiem że działalność tego przedsiębiorstwa lub siedziby głównej stanowi rzeczywiste i trwałe powiązanie z gospodarką danego państwa (CPC 7131).

BE: Na ogół, dostawa gazu ziemnego na rzecz klientów (tj. spółek dystrybucyjnych i odbiorców, których ogólny łączny poziom zużycia gazu pochodzącego ze wszystkich punktów dostaw wynosi co najmniej milion metrów sześciennych w skali roku) prowadzących przedsiębiorstwo w Belgii podlega wymogowi uzyskania indywidualnego zezwolenia od ministra, z wyjątkiem sytuacji, w której dostawcą jest spółka dystrybucyjna korzystająca z własnej sieci dystrybucji. Takie zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej lub prawnej z Unii Europejskiej.

---

<sup>1</sup> Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE (Dz.U. UE L 211 z 14.8.2009, s. 94).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

CY: Transgraniczne świadczenie usług w zakresie przechowywania i składowania paliw transportowanych rurociągami oraz sprzedaż detaliczna oleju opałowego i gazu w butlach inna niż sprzedaż wysyłkowa (CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742).

Istniejące środki:

BE: Arrêté Royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations ; oraz

Loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations (article 8.2).

BG: Ustawa energetyczna.

CY: Ustawy regulujące rynek gazu z 2003 r., ustawa nr 122(I)/2003 z późniejszymi zmianami; Ustawy regulujące rynek gazu z 2004 r., ustawa nr 183(I)/2004 z późniejszymi zmianami; Ustawa o ropie naftowej (rurociągach), rozdział 273; Ustawa o ropie naftowej, rozdział 272, z późniejszymi zmianami; oraz Ustawy o specyfikacjach technicznych ropy naftowej i paliwa z 2003 r., ustawa nr 148(I)/2003 z późniejszymi zmianami.

FI: Maakaasumarkkinalaki (ustawa o rynku gazu ziemnego) (587/2017).

FR: Code de l'énergie.

HU: Ustawa nr XVI z 1991 r. o koncesjach.

LT: Ustawa nr VIII-1973 z dnia 10 października 2000 r. o gazie ziemnym w Republice Litewskiej.

PT: Dekret z mocą ustawy nr 230/2012 i dekret z mocą ustawy nr 231/2012 z dnia 26 października 2012 r. w sprawie gazu ziemnego; Dekret z mocą ustawy nr 215-A/2012 i dekret z mocą ustawy nr 215-B/2012 z dnia 8 października 2012 r. w sprawie energii elektrycznej; oraz Dekret z mocą ustawy nr 31/2006 z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie ropy naftowej i produktów ropopochodnych.

d) Energia jądrowa (ISIC Rev. 3.1 12, 23, 120, 1200, 233, 2330, 40, część 4010, CPC 887)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

DE: Produkcja, przetwarzanie lub transport materiałów jądrowych i wytwarzanie lub dystrybucja energii jądrowej.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

AT i FI: Produkcja, przetwarzanie, dystrybucja lub transport materiałów jądrowych i wytwarzanie lub dystrybucja energii jądrowej.

BE: Produkcja, przetwarzanie lub transport materiałów jądrowych i wytwarzanie lub dystrybucja energii jądrowej.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników:

HU i SE: Przetwarzanie paliw jądrowych i wytwarzanie energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii jądrowej.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

BG: W odniesieniu do przetwarzania materiałów rozszczepialnych i paliworodnych lub materiałów, z których takie materiały pochodzą, a także handlu nimi, konserwacji i naprawy sprzętu i systemów w zakładach wytwarzających energię jądrową, transportu tych materiałów oraz odpadów z ich przetwarzania, wykorzystywania promieniowania jonizującego, a także wszelkich innych usług związanych z wykorzystywaniem energii jądrowej do celów pokojowych (w tym usług inżynierskich i konsultingowych oraz usług związanych z oprogramowaniem itp.).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

FR: Wytwarzanie, produkcja, przetwarzanie, generowanie, dystrybucja lub transport materiału jądrowego muszą odbywać się zgodnie z zobowiązaniami wynikającymi z umowy Euratom.

Istniejące środki:

AT: Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich (ustawa zasadnicza na rzecz Austrii wolnej od elektrowni jądrowych), BGBl. I Nr. 149/1999.

BG: Ustawa o bezpiecznym wykorzystaniu energii jądrowej.

FI: Ydinenergiälaki (ustawa o energii jądrowej) (990/1987).

HU: Ustawa CXVI z 1996 r. o energii jądrowej; oraz Dekret rządu nr 72/2000 w sprawie energii jądrowej.

SE: Szwedzki kodeks ochrony środowiska (1998:808); oraz Ustawa o działalności w zakresie technologii jądrowej (1984:3).

Zastrzeżenie nr 22 – Pozostałe usługi, gdzie indziej nieklasyfikowane

Sektor: Pozostałe usługi, gdzie indziej niesklasyfikowane

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 9703, część 612, część 621, część 625, część 85990

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Wymogi dotyczące wyników

Obecność lokalna

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

- a) Usługi pogrzebowe, usługi w zakresie kremacji zwłok i usługi przedsiębiorstw pogrzebowych (CPC 9703)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

FI: Usługi kremacji oraz prowadzenia lub utrzymania cmentarzy i miejsc pochówku mogą być świadczone wyłącznie przez państwo, gminy, parafie, wspólnoty wyznaniowe lub fundacje lub stowarzyszenia nienastawione na zysk.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

DE: Cmentarz mogą prowadzić wyłącznie osoby prawne prawa publicznego. Zakładanie i prowadzenie cmentarzy oraz świadczenie usług pogrzebowych.

PT: Do świadczenia usług pogrzebowych i usług przedsiębiorstw pogrzebowych wymagana jest obecność handlowa. Pełnienie funkcji kierownika technicznego w podmiotach świadczących usługi pogrzebowe i w zakładach pogrzebowych wymaga obywatelstwa EOG.

SE: Monopol Kościoła Szwecji lub władz lokalnych na usługi kremacji i usługi pogrzebowe.

CY, SI: Usługi pogrzebowe, usługi w zakresie kremacji zwłok i usługi przedsiębiorstw pogrzebowych.



Istniejące środki:

FI: Hautaustoimilaki (ustawa o usługach pogrzebowych) (457/2003).

PT: Dekret z mocą ustawy 10/2015 z dnia 16 stycznia, alterado p/ Lei 15/2018, 27 março.

SE: Begravningslag (1990:1144) (ustawa o pogrzebach); oraz Begravningsförrordningen (1990:1147) (rozporządzenie w sprawie pogrzebów).

b) Nowe rodzaje usług

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE: Świadczenie nowych usług, niesklasyfikowanych w CPC.

WYKAZ CHILE

Sektor: Wszystkie

Podsektor:

Odnośne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Inwestycje)

Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Inwestycje)

Opis: Inwestycje

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do własności lub kontroli gruntów znajdujących się w odległości pięciu kilometrów od linii brzegowej, które są wykorzystywane do działalności rolniczej. Taki środek może obejmować wymóg, aby większość każdej klasy udziałów należących do chilijskiej osoby prawnej, która chce posiadać lub kontrolować takie grunty, znajdowała się w posiadaniu osób chilijskich lub osób zamieszkujących w Chile przez co najmniej 183 dni w roku.

Istniejące środki:

Dekret z mocą ustawy 1.939, Dziennik Ustaw, 10 listopada 1977 r., Zasady nabywania aktywów będących własnością państwa, zarządzania nimi i zbywania takich aktywów, tytuł I (Decreto Ley 1.939, Diario Oficial, noviembre 10, 1977, Normas sobre adquisición, administración y disposición de bienes del Estado, Título I)

Sektor: Wszystkie

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Inwestycje)

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje)

Opis: Inwestycje

Przy przenoszeniu lub zbywaniu wszelkich udziałów kapitałowych lub aktywów należących do istniejących przedsiębiorstw państwowych lub podmiotów publicznych Chile zastrzega sobie prawo do wprowadzenia zakazu lub nałożenia ograniczeń dotyczących własności wymienionych udziałów lub aktywów, a także prawa inwestorów zagranicznych lub ich inwestycji do kontrolowania wszelkich spółek powstałych w ten sposób lub dokonywanych przez nie inwestycji. W odniesieniu do takiego przeniesienia lub zbycia Chile może przyjąć lub utrzymywać dowolny środek dotyczący obywatelstwa kadry kierowniczej wyższego szczebla oraz członków zarządu.

„Przedsiębiorstwo państwowe”<sup>1</sup> oznacza przedsiębiorstwo będące własnością lub kontrolowane przez Chile w drodze udziałów własnościowych posiadanych przez Chile oraz obejmuje każde przedsiębiorstwo utworzone po wejściu w życie niniejszej Umowy wyłącznie do celów sprzedaży lub zbycia udziałów kapitałowych lub aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub podmiocie publicznym.

---

<sup>1</sup> Wykaz istniejących przedsiębiorstw państwowych w Chile można znaleźć na stronie internetowej: <http://www.dipres.gob.cl>

Sektor:	Wszystkie
Podsektor:	
Oдноśne zobowiązania:	Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)
Opis:	<p>Inwestycje i transgraniczny handel usługami</p> <p>Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka, który przyznaje państwom zróżnicowane traktowanie na podstawie jakichkolwiek dwustronnych lub wielostronnych umów międzynarodowych, obowiązujących lub podpisanych przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy.</p> <p>Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka przyznającego państwom zróżnicowane traktowanie na podstawie jakichkolwiek umów międzynarodowych, obowiązujących lub podpisanych po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, dotyczących:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>a) lotnictwa;</li><li>b) rybołówstwa; lub</li><li>c) spraw morskich, w tym ratownictwa morskiego.</li></ul>

Istniejące środki:

Sektor:	Komunikacja
Podsektor:	Przekaz satelitarny cyfrowych usług telekomunikacyjnych
Oдноśne zobowiązania:	Obecność lokalna (CBTS)
Opis:	Transgraniczny handel usługami  Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka związanego z transgranicznym handlem jednokierunkowym przekazem satelitarnym cyfrowych usług telekomunikacyjnych.
Istniejące środki:	Ustawa 18.168, Dziennik Ustaw, 2 października 1982 r., ogólne prawo telekomunikacyjne, tytuły I, II, III, V i VI (Ley 18.168, Diario Oficial, octubre 2, 1982, Ley General de Telecomunicaciones, Títulos I, II, III, V y VI)

Sektor:	Komunikacja
Podsektor:	Przekaz satelitarny cyfrowych usług telekomunikacyjnych
Odnośne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Inwestycje)  Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Inwestycje)  Wymogi dotyczące wyników (Inwestycje)  Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje)
Opis:	Inwestycje  Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka dotyczącego inwestorów drugiej Strony lub ich inwestycji związanych z jednokierunkowym przekazem satelitarnym cyfrowych usług telekomunikacyjnych.
Istniejące środki:	Ustawa 18.168, Dziennik Ustaw, 2 października 1982 r., ogólne prawo telekomunikacyjne, tytuły I, II, III, V i VI (Ley 18.168, Diario Oficial, octubre 2, 1982, Ley General de Telecomunicaciones, Títulos I, II, III, V y VI)

Sektor: Kwestie dotyczące mniejszości

Podsektor:

Odnośne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Inwestycje i CBTS)

Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)

Wymogi dotyczące wyników (Inwestycje)

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje)

Obecność lokalna (CBTS)

Opis: Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka przyznającego prawa lub przywileje mniejszościom znajdującym się w niekorzystnej sytuacji społecznej lub ekonomicznej.

Istniejące środki:

Sektor: Kwestie dotyczące ludności rdzennej

Podsektor:

Odnośne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Inwestycje i CBTS)

Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)

Wymogi dotyczące wyników (Inwestycje)

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje)

Obecność lokalna (CBTS)

Opis: Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka przyznającego prawa lub przywileje ludności rdzennej.

Istniejące środki:



Sektor: Edukacja

Podsektor:

Odnośne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Inwestycje i CBTS)

Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)

Wymogi dotyczące wyników (Inwestycje)

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje)

Obecność lokalna (CBTS)

Opis: Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do:

- a) inwestorów lub inwestycji inwestora drugiej Strony w obszarze edukacji; oraz
- b) osób fizycznych świadczących usługi edukacyjne w Chile.

Lit. b) obejmuje nauczycieli i pracowników pomocniczych świadczących usługi edukacyjne w żłobkach, przedszkolach, szkołach specjalnych, podstawowych, średnich lub wyższych, zawodowych, technicznych lub na uniwersytetach oraz wszystkie inne osoby świadczące usługi związane z edukacją, w tym sponsorów wszelkiego rodzaju instytucji edukacyjnych, szkół, liceów, szkół wyższych, ośrodków szkoleniowych, instytutów zawodowych i technicznych lub uniwersytetów.

Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do inwestorów drugiej Strony inwestujących w prywatne instytucje edukacyjne na poziomie przedszkolnym, podstawowym lub średnim, które nie otrzymują środków publicznych, ani do inwestycji inwestora drugiej Strony w takie instytucje, ani do świadczenia usług związanych ze szkoleniami w zakresie drugiego języka, szkoleniami korporacyjnymi, biznesowymi i przemysłowymi oraz podnoszeniem kwalifikacji, które obejmują usługi konsultingowe związane ze wsparciem technicznym, doradztwem, programami nauczania i opracowywaniem programów w dziedzinie edukacji.

Istniejące środki:

Sektor: Finanse publiczne

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Inwestycje)

Opis: Inwestycje

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka dotyczącego nabywania, sprzedaży lub zbywania przez obywateli drugiej Strony obligacji, bonów skarbowych lub dowolnego innego rodzaju dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez bank centralny Chile (*Banco Central de Chile*) lub rząd Chile. Niniejszy wpis nie ma na celu wywierania wpływu na prawa instytucji finansowych (banków) drugiej Strony mających siedzibę w Chile do nabywania, sprzedaży lub zbywania takich papierów wartościowych, gdy jest to wymagane do celów kapitału regulacyjnego.

Istniejące środki:

Sektor:	Rybołówstwo
Podsektor:	Działalność związana z połowami
Odnośne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Inwestycje i CBTS)  Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami  Chile zastrzega sobie prawo do kontrolowania działalności w zakresie rybołówstwa zagranicznego, w tym wyładunku połowów, pierwszego wyładunku ryb przetworzonych na morzu oraz dostępu do portów Chile (przywileje portów).  Chile zastrzega sobie prawo do kontrolowania wykorzystania plaż, terenów sąsiadujących z plażami ( <i>terrenos de playas</i> ), słupów wodnych ( <i>porciones de agua</i> ) i działek dna morskiego ( <i>fondos marinos</i> ) w celu wydawania koncesji morskich. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że „koncesje morskie” nie obejmują akwakultury.
Istniejące środki:	Dekret z mocą ustawy 2.222, Dziennik Ustaw, 31 maja 1978 r., prawo żeglugi, tytuły I, II, III, IV i V (Decreto Ley 2.222, Diario Oficial, mayo 31, 1978, Ley de Navegación Títulos I, II, III, IV y V)

D.F.L. 340, Dziennik Ustaw, 6 kwietnia 1960 r., o koncesjach morskich (D.F.L. 340, Diario Oficial, abril 6, 1960, sobre Concesiones Marítimas)

Najwyższy dekret 660, Dziennik Ustaw, 28 listopada 1988 r., ustawa o koncesjach morskich (Decreto Supremo 660, Diario Oficial, noviembre 28, 1988, Reglamento de Concesiones Marítimas)

Najwyższy dekret 123 Ministerstwa Gospodarki, Rozwoju i Odbudowy, Wiceministerstwa ds. Rybołówstwa, Dziennik Ustaw, 23 sierpnia 2004 r., w sprawie korzystania z portów (Decreto Supremo 123 del Ministerio de Economía, Fomento y Reconstrucción, Subsecretaría de Pesca, Diario Oficial, agosto 23, 2004, Sobre Uso de Puertos)

Sektor: Przemysł artystyczny i przemysł kultury

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)

Opis: Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka, który przyznaje państwom zróżnicowane traktowanie na podstawie jakiegokolwiek istniejącej lub przyszłej międzynarodowej umowy dwustronnej lub wielostronnej, w odniesieniu do przemysłu artystycznego i kulturalnego, takiego jak umowy o współpracy audiowizualnej.

Dla większej pewności należy wyjaśnić, że wspierane przez władze publiczne programy subsydiów na promocję działalności kulturalnej nie podlegają ograniczeniom ani zobowiązaniom wynikającym z niniejszej Umowy.

Do celów niniejszego wpisu „przemysł artystyczny i kulturalny” obejmuje:

- a) książki, czasopisma, publikacje periodyczne lub gazety w formie drukowanej lub elektronicznej, z wyłączeniem drukowania i składu któregośkolwiek z powyższych;
- b) filmy lub nagrania filmowe;
- c) nagrania muzyczne w formacie audio lub wideo;

- d) drukowane partytury muzyczne lub partytury odczytywane maszynowo;
- e) sztuki wizualne, fotografię artystyczną i nowe media;
- f) sztuki widowiskowe, w tym sztuki teatralne, taneczne i cyrkowe; oraz
- g) usługi medialne lub multimedia.

Istniejące środki:

Sektor: Usługi rozrywkowe i związane z działalnością nadawczą

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Inwestycje i CBTS)

Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)

Wymogi dotyczące wyników (Inwestycje)

Opis: Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do:

- a) organizacji i realizacji w Chile koncertów i występów muzycznych; lub
- b) audycji radiowych skierowanych do ogółu społeczeństwa, a także wszelkich działań związanych z radiem, telewizją i telewizją kablową, usługami z zakresu programowania satelitarnego i sieciami nadawczymi.

Niezależnie od powyższego, Chile rozszerza na osoby i inwestorów drugiej Strony oraz ich inwestycje traktowanie nie mniej korzystne niż to, które Strona ta przyznaje osobom i inwestorom z Chile oraz ich inwestycjom.

Istniejące środki:



Sektor: Usługi społeczne

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Inwestycje i CBTS)

Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)

Wymogi dotyczące wyników (Inwestycje)

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje)

Obecność lokalna (CBTS)

Opis: Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług publicznych w zakresie egzekwowania prawa i więziennictwa oraz następujących usług w zakresie, w jakim stanowią one usługi społeczne ustanowione lub utrzymywane do celów interesu publicznego, dotyczących: bezpieczeństwa finansowego lub ubezpieczenia dochodów, zabezpieczenia lub ubezpieczenia społecznego, opieki socjalnej, edukacji, publicznych szkoleń, opieki zdrowotnej i opieki nad dziećmi.

Istniejące środki:

Sektor: Usługi w zakresie ochrony środowiska

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (CBTS)

Klauzula najwyższego uprzywilejowania (CBTS)

Obecność lokalna (CBTS)

Opis: Transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka nakładającego wymóg, aby produkcja i dystrybucja wody pitnej, zbieranie i odprowadzanie ścieków oraz usługi sanitarne, takie jak działanie systemów kanalizacyjnych, usuwanie odpadów i uzdatnianie wody, realizowane były wyłącznie przez osoby prawne zarejestrowane na podstawie prawa chilijskiego lub utworzone zgodnie z wymogami ustanowionymi przez prawo chilijskie.

Niniejszy wpis nie ma zastosowania do usług w zakresie konsultingu świadczonych przez takie osoby prawne.

Istniejące środki:

Sektor: Usługi budowlane:

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (CBTS)

Obecność lokalna (CBTS)

Opis: Transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług budowlanych przez zagraniczne osoby prawne lub podmioty prawne.

Takie środki mogą obejmować wymogi dotyczące na przykład miejsca zamieszkania, rejestracji lub innej formy lokalnej obecności.

Istniejące środki:

Sektor:	Transport
Podsektor:	Międzynarodowy transport drogowy
Odnośne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Inwestycje i CBTS)  Klauzula najwyższego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)  Obecność lokalna (CBTS)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami  Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do międzynarodowego transportu drogowego towarów lub pasażerów w strefach przygranicznych.  Chile zastrzega sobie ponadto prawo do przyjęcia lub utrzymywania następujących ograniczeń w zakresie świadczenia usług międzynarodowego transportu lądowego z Chile:  a) usługodawca musi być chilijską osobą fizyczną lub prawną;  b) usługodawca musi mieć rzeczywiste i faktyczne miejsce zamieszkania lub siedzibę w Chile; oraz

- c) w przypadku osób prawnych usługodawca musi być zgodnie z prawem utworzony w Chile, ponad 50 procent jego kapitału musi być w posiadaniu obywateli chilijskich i faktyczna kontrola nad tym podmiotem musi należeć do obywateli chilijskich.

Istniejące środki:

Sektor: Usługi transportowe

Podsektor: Usługi transportu drogowego

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (CBTS)

Opis: Transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka upoważniającego wyłącznie chilijskie osoby fizyczne lub prawne na świadczenie usług transportu lądowego osób lub towarów na terytorium Chile (kabotaż). W tym celu przedsiębiorstwa muszą korzystać z pojazdów zarejestrowanych w Chile.

---

ZOBOWIĄZANIA ZWIĄZANE Z DOSTĘPEM DO RYNKU

Uwagi

1. W wykazach Stron w dodatkach 17-C-1 oraz 17-C-2 określono zobowiązania w zakresie dostępu do rynku, które każda ze Stron podejmuje na podstawie art. 17.8 lub 18.7, oraz zastrzeżenia podjęte przez każdą ze Stron w odniesieniu do istniejących lub bardziej restrykcyjnych, lub nowych środków, które nie spełniają zobowiązań wynikających z tych postanowień, zgodnie z art. 17.14 lub 18.8.
2. Do celów niniejszego załącznika „ISIC” oznacza Międzynarodową Standardową Klasyfikację Rodzajów Działalności określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 4, ISIC REV 3.1, 2002.
3. Działalność gospodarcza w sektorach lub podsektorach objętych rozdziałem 17 i 18 oraz niewpisana do wykazów Stron nie jest objęta zobowiązaniami związanymi z dostępem do rynku, o których mowa w pkt 1.
4. Wykaz Strony pozostaje bez uszczerbku dla praw i zobowiązań Stron wynikających z GATS.

5. Każdy wpis w wykazach określa następujące elementy:
- a) „sektor” odnosi się do ogólnego sektora, w którym dokonano wpisu;
  - b) „podsektor” odnosi się do konkretnego sektora lub działalności, w odniesieniu do których podejmowane są zobowiązania zgodnie z, w stosownych przypadkach, CPC lub ISIC; oraz
  - c) „ograniczenia dostępu do rynku” określają mające zastosowanie ograniczenia, w tym możliwość utrzymania istniejących środków, jeżeli tak określono, lub przyjęcia nowych lub bardziej restrykcyjnych środków, jeżeli dostęp do rynku nie jest objęty zobowiązaniami, które to środki nie są zgodne z zobowiązaniami określonymi w art. 17.8 lub 18.7.
6. Zastrzeżenie dokonane na poziomie Unii Europejskiej stosuje się do środków Unii Europejskiej, do środków państwa członkowskiego na szczeblu centralnym lub do środków instytucji rządowych lub samorządowych w państwie członkowskim, chyba że dane zastrzeżenie wyklucza państwo członkowskie. Zobowiązanie lub zastrzeżenie dokonane przez państwo członkowskie stosuje się do środków na centralnym, regionalnym lub lokalnym szczeblu władzy w tym państwie członkowskim. Do celów zastrzeżeń Belgii centralny szczebel władzy obejmuje rząd federalny oraz rządy regionów i wspólnot, gdyż każdy z nich posiada równoważne kompetencje ustawodawcze. Do celów zastrzeżeń Strony UE i jej państw członkowskich regionalny szczebel władzy w Finlandii oznacza Wyspy Alandzkie. Zastrzeżenie dokonane na poziomie Chile stosuje się do środków władz centralnych lub władz lokalnych.



7. Wykazy Stron zawierają jedynie ograniczenia dostępu do rynku, które są niedyskryminujące. Środki i wymogi dyskryminacyjne określono w załącznikach 17-A i 17-B.
8. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niedyskryminujący środek nie stanowi ograniczenia dostępu do rynku w rozumieniu art. 17.8 lub 18.7 w przypadku każdego środka:
- a) wymagającego oddzielenia własności infrastruktury od własności towarów dostarczanych lub usług świadczonych w ramach tej infrastruktury, aby zapewnić uczciwą konkurencję, na przykład w dziedzinie energii, transportu i telekomunikacji;
  - b) ograniczającego koncentrację własności w celu zapewnienia uczciwej konkurencji;
  - c) mającego na celu zapewnienie zachowania i ochrony zasobów naturalnych i środowiska, w tym ograniczenie dostępności, liczby i zakresu udzielanych koncesji, oraz ogłoszenie moratorium lub wprowadzenie zakazu;
  - d) ograniczającego liczbę udzielanych zezwoleń z powodu ograniczeń technicznych lub fizycznych, na przykład dotyczących widma i częstotliwości na potrzeby telekomunikacji; lub
  - e) wymagającego, aby określony odsetek udziałowców, właścicieli, partnerów lub dyrektorów przedsiębiorstwa posiadał określone kwalifikacje zawodowe lub wykonywał określony zawód, na przykład. zawód prawnika lub księgowego.

9. Poniższy wykaz zastrzeżeń nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów i procedur dotyczących kwalifikacji, norm technicznych oraz wymogów i procedur w zakresie licencjonowania, w przypadku gdy nie stanowią one ograniczenia w rozumieniu art. 17.8 lub 18.7. Środki te mogą obejmować w szczególności konieczność uzyskania licencji, spełnienia obowiązku świadczenia usługi powszechnej, posiadania uznanych kwalifikacji w sektorach regulowanych, zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, spełnienia wymogu przynależności do konkretnego zawodu, takiego jak wymóg członkostwa w organizacji zawodowej, posiadania lokalnego przedstawiciela na potrzeby świadczenia usługi lub utrzymywania lokalnego adresu, lub spełnienia wszelkich innych niedyskryminujących wymogów, zgodnie z którymi pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach lub obszarach chronionych. Chociaż nie są one wymienione w niniejszym załączniku, nadal mają zastosowanie.

10. Traktowanie przyznawane osobom prawnym założonym przez inwestorów Strony zgodnie z prawem drugiej Strony (w tym, w przypadku Strony UE, prawem państwa członkowskiego) i mającym swoją siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium tej drugiej Strony pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich warunków lub obowiązków, zgodnie z rozdziałem 17, które mogły zostać nałożone na takie osoby prawne w chwili ich zakładania na terytorium tej drugiej Strony i które nadal mają zastosowanie.

11. Wykazy Stron mają zastosowanie wyłącznie do terytoriów Stron zgodnie z art. 41.2 i mają znaczenie wyłącznie w ramach stosunków handlowych między Stroną UE a Chile. Nie mają one wpływu na prawa i obowiązki państw członkowskich wynikające z prawa Unii Europejskiej.

12. W wykazie Strony UE stosuje się następujące skróty:

UE Unia Europejska, w tym wszystkie jej państwa członkowskie

AT Austria

BE Belgia

BG Bułgaria

CY Cypr

CZ Czechy

DE Niemcy

DK Dania

EE Estonia

EL Grecja

ES Hiszpania

FI Finlandia

FR Francja

HR Chorwacja

HU Węgry

IE Irlandia

IT Włochy

LT Litwa

LU Luksemburg

LV Łotwa

MT Malta

NL Niderlandy

PL Polska

PT Portugalia

RO Rumunia

SE Szwecja

SI Słowenia

SK Słowacja

EOG Europejski Obszar Gospodarczy

WYKAZ STRONY UE

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU-1 Wszystkie sektory	
a) Obecność handlowa	
	<p>W odniesieniu do inwestycji:</p> <p>UE: Usługi uważane za usługi użyteczności publicznej na poziomie krajowym lub lokalnym mogą być przedmiotem monopoli publicznych lub praw wyłącznych przyznanych prywatnym podmiotom gospodarczym.</p> <p>Usługi użyteczności publicznej istnieją w sektorach takich jak powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego, usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych, usługi w zakresie badań i analiz technicznych, usługi w zakresie ochrony środowiska, usługi w zakresie zdrowia, usługi transportowe i usługi pomocnicze dla wszystkich środków transportu. Prawa wyłączne do świadczenia takich usług są często udzielane prywatnym podmiotom gospodarczym, na przykład podmiotom gospodarczym mającym koncesje od organów publicznych, podlegającym szczególnym obowiązkom w zakresie świadczenia usług. Mając na uwadze, że usługi użyteczności publicznej często istnieją również poniżej szczebla centralnego, szczegółowe i wyczerpujące wykazy dla poszczególnych sektorów nie są uzasadnione z praktycznego punktu widzenia. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług telekomunikacyjnych, komputerowych i usług z nimi związanych.</p> <p>HU: Przedsiębiorstwo powinno przyjmować formę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjnej lub przedstawicielstwa. Rozpoczęcie działalności w formie oddziału nie jest dozwolone, z wyjątkiem usług finansowych.</p> <p>IT: Bez zobowiązań w odniesieniu do nabycia udziałów kapitałowych w przedsiębiorstwach działających w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa narodowego. Nabycia aktywów strategicznych w dziedzinie usług transportowych, telekomunikacji i energetyki mogą być uwarunkowane uzyskaniem zezwolenia od Urzędu Prezesa Rady Ministrów.</p> <p>LT: Bez zobowiązań w odniesieniu do przedsiębiorstw, sektorów, stref, aktywów i obiektów o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa narodowego.</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
b) Nabywanie nieruchomości	<p>W odniesieniu do inwestycji:</p> <p>UE, z wyjątkiem HU: Bez ograniczeń.</p> <p>HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do nabywania nieruchomości będących własnością skarbu państwa.</p>
c) Broń, amunicja i materiały wojenne	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji lub dystrybucji broni, amunicji i materiałów wojennych lub handlu nimi. Materiały wojenne ograniczone są do wszelkiego rodzaju produktów przeznaczonych i wytwarzanych wyłącznie na potrzeby wojska w związku z prowadzeniem działań wojennych lub obronnych.</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU-2 – Zawody regulowane (wszystkie zawody z wyjątkiem związanych z opieką zdrowotną)	
<p>a) Usługi prawnicze (część CPC 861), w tym usługi rzecznika patentowego.</p> <p>Dla większej pewności należy wyjaśnić, że zgodnie z uwagami wprowadzającymi, w szczególności z uwagą wprowadzającą nr 9, wymogi rejestracji w organizacji zawodowej prawników mogą obejmować wymóg uzyskania dyplomu ukończenia studiów wyższych w dziedzinie prawa państwa przyjmującego lub dyplomu równoważnego, wymóg odbycia szkolenia pod nadzorem uprawnionego do wykonywania zawodu prawnika lub wymóg posiadania biura lub adresu pocztowego w jurysdykcji danej organizacji zawodowej prawników, aby móc ubiegać się o członkostwo w niej.</p> <p>Niektóre państwa członkowskie mogą nakładać, na osoby fizyczne zajmujące określone stanowiska w kancelarii prawniczej, firmie lub przedsiębiorstwie, lub na udziałowców, wymóg bycia uprawnionym do wykonywania zawodu prawnika państwa przyjmującego.</p>	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług w zakresie doradztwa prawnego oraz zezwoleń, dokumentacji i świadectw prawnych, świadczonych przez przedstawicieli zawodów prawniczych pełniących funkcje publiczne, takich jak notariusze, komornicy sądowi (<i>huissiers de justice</i>) lub inni urzędnicy państwowi (<i>officiers publics et ministériels</i>), a także w odniesieniu do usług świadczonych przez komorników sądowych wyznaczonych decyzją administracyjną (część CPC 861, część 87902).</p> <p>SE: Bez ograniczeń.</p> <p>UE: W każdym państwie członkowskim zastosowanie mają szczególne niedyskryminujące wymogi dotyczące formy prawnej (poniżej przedstawiono kilka przykładów do celów przejrzystości).</p> <p>BE: Stosuje się ograniczenia kwotowe w odniesieniu do prawników mogących występować przed sądem kasacyjnym (<i>Cour de cassation</i>) w sprawach cywilnych.</p> <p>FR: Reprezentacja przed sądem kasacyjnym (<i>Cour de cassation</i>) i Radą Stanu (<i>Conseil d'Etat</i>) podlega kwotom. W przypadku prawników w pełni przyjętych do organizacji zawodowej prawników spółka musi przyjąć jedną z następujących form prawnych dozwolonych w prawie francuskim w sposób niedyskryminujący: SCP (<i>société civile professionnelle</i>), SEL (<i>société d'exercice libéral</i>), SEP (<i>société en participation</i>), SARL (<i>société à responsabilité limitée</i>), SAS (<i>société par actions simplifiée</i>), SA (<i>société anonyme</i>), SPE (<i>société pluriprofessionnelle d'exercice</i>) i <i>association</i>, pod pewnymi warunkami.</p> <p>Własność udziałów lub akcji i praw głosu w kancelarii prawnej świadczącej usługi w zakresie prawa francuskiego lub prawa Unii Europejskiej może podlegać ograniczeniom ilościowym w odniesieniu do działalności zawodowej wspólników.</p> <p>SI: Obecność handlowa dla adwokatów mianowanych przez słoweńską Radę Adwokacką jest ograniczona do jednoosobowej działalności gospodarczej, kancelarii prawnych z ograniczoną odpowiedzialnością (spółek) lub kancelarii prawnych z nieograniczoną odpowiedzialnością (spółek). Działalność kancelarii prawnych jest ograniczona do działalności prawniczej. Wspólnikami w kancelarii prawnej mogą być wyłącznie adwokaci.</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
b) Rzecznicy patentowi, agenci ds. własności przemysłowej i agenci ds. własności intelektualnej (część CPC 879, 861, 8613)	W odniesieniu do inwestycji: UE, z wyjątkiem FR: Bez ograniczeń. FR: Świadczenie usług wyłącznie w ramach SCP ( <i>société civile professionnelle</i> ), SEL ( <i>société d'exercice libéral</i> ) lub jakiegokolwiek innej formy prawnej, pod pewnymi warunkami.
c) Usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych (CPC 8621 inne niż usługi audytorskie, 86213, 86219, 86220)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem FR i HU: Bez ograniczeń.
	W odniesieniu do inwestycji: FR: Świadczenie usług poprzez jakąkolwiek formę spółki z wyjątkiem SNC ( <i>Société en nom collectif</i> ) i SCS ( <i>Société en commandite simple</i> ). Szczególne warunki mają zastosowanie do SEL ( <i>sociétés d'exercice libéral</i> ), AGC ( <i>Association de gestion et comptabilité</i> ) i SPE ( <i>Société pluri-professionnelle d'exercice</i> ). (CPC 86213, 86219, 86220).
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do działalności transgranicznej w zakresie księgowości, audytu oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych.
d) Usługi audytorskie (CPC – 86211, 86212, inne niż usługi w zakresie księgowości)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem DE, EE, BG, FR, HU, PL i PT: Bez ograniczeń. EE: Zastosowanie mają niedyskryminujące wymogi dotyczące formy prawnej. W odniesieniu do inwestycji: BG: Zastosowanie mają niedyskryminujące wymogi dotyczące formy prawnej. FR: Świadczenie usług w ramach jakiegokolwiek formy spółki, z wyjątkiem tych, w których wspólnicy uznawani są za przedsiębiorstwa handlowe ( <i>commerçants</i> ), takich jak SNC ( <i>Société en nom collectif</i> ) i SCS ( <i>Société en commandite simple</i> ). PL: Zastosowanie mają wymogi dotyczące formy prawnej.



Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	<p>W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami:</p> <p>DE: Firmy audytorskie (<i>Wirtschaftsprüfungsgesellschaften</i>) mogą przyjmować tylko formy prawne dopuszczalne w EOG. Spółki jawne i spółki komandytowe można uznać za <i>Wirtschaftsprüfungsgesellschaften</i>, jeżeli wpisano je do rejestru handlowego jako spółki handlowe ze względu na ich działalność powierniczą.</p> <p>HU i PT: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług audytorskich.</p>
<p>e) Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863, z wyjątkiem usług doradztwa prawnego i usług w zakresie reprezentacji prawnej w sprawach podatkowych, które uważa się za usługi prawnicze)</p>	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE, z wyjątkiem DE, FR i PL: Bez ograniczeń.</p> <p>DE, PL: Zastosowanie mają wymogi dotyczące formy prawnej.</p>
	<p>W odniesieniu do inwestycji:</p> <p>FR: Świadczenie usług poprzez jakąkolwiek formę spółki z wyjątkiem SNC (<i>Société en nom collectif</i>) i SCS (<i>Société en commandite simple</i>). Szczególne warunki mają zastosowanie do SEL (<i>sociétés d'exercice libéral</i>), AGC (<i>Association de gestion et comptabilité</i>) i SPE (<i>Société pluri-professionnelle d'exercice</i>).</p>
<p>f) Usługi architektoniczne, usługi planowania urbanistycznego, usługi inżynierskie i zintegrowane usługi inżynierskie (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)</p>	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE, z wyjątkiem FR i HR: Bez ograniczeń.</p> <p>W odniesieniu do inwestycji:</p> <p>FR: Architekt może otworzyć działalność w FR tylko w celu świadczenia usług architektonicznych w jednej z następujących form prawnych (w sposób niedyskryminujący): SA i SARL (<i>société anonyme, société à responsabilité limitée</i>), EURL (<i>Entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée</i>), SCP (<i>société en commandite par actions</i>), SCOP (<i>Société coopérative et participative</i>), SELARL (<i>société d'exercice libéral à responsabilité limitée</i>), SELAFA (<i>société d'exercice libéral à forme anonyme</i>), SELAS (<i>société d'exercice libéral</i>) lub SAS (<i>Société par actions simplifiée</i>), lub indywidualnie lub jako wspólnik w firmie architektonicznej (CPC 8671).</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	<p>W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami:</p> <p>HR: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług urbanistycznych.</p>
<p>III-EU-3 – Zawody regulowane – zawody związane z opieką zdrowotną i sprzedażą detaliczną produktów farmaceutycznych</p>	
<p>a) Usługi medyczne i stomatologiczne; oraz usługi świadczone przez personel położniczy, pielęgniarki lub pielęgniarki, fizjoterapeutów, psychologów i personel paramedyczny (CPC 85201, 9312, 9319)</p>	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE, z wyjątkiem AT, BE, BG, CZ, DE, FI i MT: Bez ograniczeń.</p> <p>CZ i MT: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia wszystkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków publicznych lub prywatnych, w tym przez przedstawicieli zawodów takich jak lekarze, stomatolodzy, personel położniczy, pielęgniarki lub pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny, psychologowie, a także innych powiązanych usług (CPC 9312, część 9319).</p> <p>FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia wszystkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków publicznych lub prywatnych, w tym usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez personel położniczy, fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów, z wyłączeniem usług świadczonych przez pielęgniarki lub pielęgniarki (CPC 9312, 93191).</p> <p>BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia wszystkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków publicznych lub prywatnych, w tym usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez personel położniczy, pielęgniarki lub pielęgniarki, fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów (CPC 9312, część 9319).</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	<p>W odniesieniu do inwestycji:</p> <p>AT: Zastosowanie mogą mieć szczególne niedyskryminujące wymogi dotyczące formy prawnej (CPC 9312, część 9319). Współpraca lekarzy na potrzeby publicznej opieki ambulatoryjnej, tzw. grupowa praktyka lekarska, może się odbywać wyłącznie w formie prawnej <i>Offene Gesellschaft</i> lub <i>OG</i> lub <i>Gesellschaft mit beschränkter Haftung/GmbH</i>. Jako wspólnicy w tego rodzaju praktykach mogą występować wyłącznie lekarze. Muszą oni posiadać uprawnienia do prowadzenia niezależnej praktyki lekarskiej, być zarejestrowani w austriackiej Izbie Lekarskiej i aktywnie wykonywać zawód lekarza w ramach danej grupowej praktyki lekarskiej. Żadne inne osoby fizyczne ani prawne nie mogą być wspólnikami w grupowej praktyce lekarskiej i nie mogą brać udziału w jej przychodach ani zyskach (część CPC 9312).</p> <p>DE: Rejestracja zawodowa może zostać objęta ograniczeniami geograficznymi, które mają zastosowanie zarówno obywateli, jak i cudzoziemców. Możliwe jest nałożenie niedyskryminujących ograniczeń dotyczących formy prawnej wymaganej do świadczenia tych usług (§ 95 SGB V). W przypadku lekarzy (w tym psychologów i psychoterapeutów) rejestracja ta może podlegać ograniczeniom ilościowym opartym na regionalnym podziale lekarzy. Rejestracja jest konieczna tylko dla lekarzy uczestniczących w publicznym systemie ubezpieczeń zdrowotnych.</p>
	<p>W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami:</p> <p>BE: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków publicznych lub prywatnych, w tym usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez personel położniczy, pielęgniarzy lub pielęgniarki, fizjoterapeutów, psychologów i personel paramedyczny (część CPC 85201, 9312, część 93191).</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
b) Usługi weterynaryjne (CPC 932)	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE, z wyjątkiem BE, BG, DE, DK, ES, FR, IE, HU, LV, NL i SK: Bez ograniczeń.</p> <p>DE: Usługi telemedycyny mogą być świadczone tylko w ramach leczenia pierwszego kontaktu obejmującego wcześniejszą osobistą konsultację z weterynarzem.</p> <p>DE, DK, ES, LV, NL i SK: Świadczenie usług weterynaryjnych ograniczone jest do osób fizycznych.</p> <p>IE: Świadczenie usług weterynaryjnych ograniczone jest do osób fizycznych oraz spółek osobowych i jawnych.</p> <p>HU: Zezwolenie uwarunkowane jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: sytuacja na rynku pracy w sektorze.</p>
	<p>W odniesieniu do inwestycji:</p> <p>FR: Formy prawne dostępne dla przedsiębiorstwa świadczącego usługi weterynaryjne są ograniczone do SEP (<i>société en participation</i>), SCP (<i>société civile professionnelle</i>) oraz SEL (<i>société d'exercice libéral</i>).</p>
	<p>W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami:</p> <p>BE, BG i LV: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług weterynaryjnych.</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
<p>c) Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych, medycznych i ortopedycznych i inne usługi świadczone przez farmaceutów (CPC 63211)</p>	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE, z wyjątkiem BG, LT: Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych i szczególnych towarów medycznych ludności może odbywać się wyłącznie w aptekach. Sprzedaż wysyłkowa produktów farmaceutycznych jest zakazana, z wyjątkiem leków dostępnych bez recepty.</p> <p>EE: Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych i szczególnych towarów medycznych ludności może odbywać się wyłącznie w aptekach. Sprzedaż wysyłkowa produktów leczniczych oraz wysyłanie pocztą lub przesyłką kurierską produktów leczniczych zamówionych przez internet są zakazane. Zezwolenie na założenie działalności uwarunkowane jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: gęstość zaludnienia na danym obszarze.</p> <p>EL: Tylko osoby fizyczne będące licencjonowanymi farmaceutami oraz spółki założone przez osoby będące licencjonowanymi farmaceutami mogą świadczyć usługi sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i szczególnych produktów medycznych ludności.</p> <p>ES: Tylko osoby fizyczne będące licencjonowanymi farmaceutami mogą świadczyć usługi sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i szczególnych produktów medycznych ludności. Żaden farmaceuta nie może otrzymać więcej niż jednej licencji. Sprzedaż wysyłkowa produktów farmaceutycznych jest zakazana.</p> <p>FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych oraz towarów medycznych i ortopedycznych.</p> <p>IE: Sprzedaż wysyłkowa produktów farmaceutycznych jest zakazana, z wyjątkiem leków dostępnych bez recepty.</p> <p>IT: Wykonywać zawód mogą wyłącznie osoby fizyczne wpisane do rejestru oraz osoby prawne w formie spółek osobowych, pod warunkiem że wszyscy wspólnicy w spółce są farmaceutami wpisanymi do rejestru. Zezwolenie na założenie działalności uwarunkowane jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba mieszkańców i gęstość zaludnienia na danym obszarze.</p> <p>LU: Tylko osoby fizyczne mogą świadczyć usługi sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i szczególnych produktów medycznych ludności.</p> <p>NL: Bez zobowiązań w odniesieniu do sprzedaży wysyłkowej leków.</p> <p>PL: Wykonywać zawód mogą wyłącznie osoby fizyczne wpisane do rejestru oraz osoby prawne w formie spółek osobowych, pod warunkiem że wszyscy wspólnicy w spółce są farmaceutami wpisanymi do rejestru.</p> <p>SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i dostarczania produktów farmaceutycznych ludności.</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	<p>W odniesieniu do inwestycji:</p> <p>UE, z wyjątkiem EL, IE, LU, LT i NL: Możliwość ograniczenia liczby dostawców uprawnionych do świadczenia konkretnej usługi w określonej strefie lokalnej lub określonym obszarze lokalnym z zachowaniem zasady niedyskryminacji. W związku z powyższym zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych uwzględniający takie czynniki jak: liczba istniejących zakładów i wpływ na nie, infrastruktura transportowa, gęstość zaludnienia lub rozproszenie geograficzne.</p> <p>BG: Kierownikami aptek muszą być wykwalifikowani farmaceuci; farmaceuta może kierować tylko jedną apteką, w której sam pracuje. Liczba aptek, które może posiadać jedna osoba w Bułgarii, jest ograniczona (nie więcej niż cztery (4)).</p> <p>DE: Jedynie osoby fizyczne (farmaceuci) mogą prowadzić aptekę. Całkowita liczba aptek na osobę jest ograniczona do jednej apteki oraz najwyżej trzech oddziałów.</p> <p>DK: Tylko osoby fizyczne, które uzyskały licencję farmaceuty od duńskiego Urzędu ds. Zdrowia i Leków, mogą świadczyć usługi sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i szczególnych produktów medycznych ludności.</p> <p>FR: Na otwarcie apteki wymagane jest pozwolenie, a obecność handlowa obejmująca sprzedaż detaliczną produktów leczniczych ludności na odległość za pośrednictwem usług społeczeństwa informacyjnego musi przyjąć jedną z następujących form prawnych dozwolonych na podstawie prawa krajowego w sposób niedyskryminujący: jedynie <i>société d'exercice libéral (SEL) anonyme, par actions simplifiée, à responsabilité limitée unipersonnelle</i> lub <i>pluripersonnelle, en commandite par actions, société en noms collectifs (SNC)</i> lub <i>société à responsabilité limitée (SARL) unipersonnelle</i> lub <i>pluripersonnelle</i>.</p> <p>ES, HR, HU i PT: Zezwolenie na założenie działalności uwarunkowane jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba mieszkańców i gęstość zaludnienia na danym obszarze.</p> <p>MT: Wydawanie zezwoleń na prowadzenie apteki podlega określonym ograniczeniom. Jedna osoba nie może posiadać więcej niż jednego zezwolenia wydanego na jej nazwisko w żadnej miejscowości (rozporządzenie 5(1) w ramach rozporządzeń dotyczących zezwolenia na prowadzenie apteki „Pharmacy Licence Regulations” (LN279/07)), z wyjątkiem przypadku, gdy w odniesieniu do danej miejscowości nie złożono innych wniosków (rozporządzenie 5(2) w ramach rozporządzeń dotyczących zezwolenia na prowadzenie apteki „Pharmacy Licence Regulations” (LN279/07)).</p> <p>PT: W spółkach handlowych, w których kapitał jest reprezentowany przez udziały, udziały te powinny być imienne. Jedna osoba nie może jednocześnie, bezpośrednio ani pośrednio, posiadać ani prowadzić więcej niż czterech aptek ani zarządzać więcej niż czterema aptekami.</p> <p>SI: Sieć aptek w Słowenii składa się z publicznych punktów aptecznych będących własnością gmin oraz prywatnych aptek posiadających koncesję (których większościowym udziałowcem musi być zawodowy farmaceuta). Sprzedaż wysyłkowa produktów farmaceutycznych na receptę jest zakazana. Sprzedaż wysyłkowa leków bez recepty wymaga specjalnego zezwolenia państwa.</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU-4 – Usługi biznesowe – usługi badawczo-rozwojowe (CPC 851, 852, 853)	
	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem RO: Bez ograniczeń. W odniesieniu wyłącznie do transgranicznego handlu usługami: RO: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług badawczo-rozwojowych.
III-EU-5 – Usługi biznesowe – usługi w zakresie nieruchomości (CPC 821, 822)	
	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem CZ i HU: Bez ograniczeń. W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: CZ i HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług w zakresie nieruchomości.
III-EU-6 – Usługi biznesowe – usługi wynajmu lub leasingu	
a) Usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi (CPC 831)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w przypadku wynajmu lub leasingu statku powietrznego bez załogi. Statki powietrzne używane przez przewoźników lotniczych Unii Europejskiej podlegają mającym zastosowanie wymogom w zakresie rejestracji. Umowa leasingu bez załogi, której stroną jest przewoźnik lotniczy z Unii Europejskiej, podlega wymogom określonym w prawie Unii Europejskiej lub prawie krajowym dotyczącym bezpieczeństwa lotniczego, na przykład obowiązkowi uzyskania uprzedniej zgody i innym warunkom mającym zastosowanie do używania statków powietrznych zarejestrowanych w państwach trzecich (CPC 83104).
b) Usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi dotyczące artykułów użytku osobistego i domowego (CPC 832)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem BE i FR: Bez ograniczeń. W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: BE i FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług dzierżawy lub wynajmu bez obsługi dotyczących artykułów użytku osobistego i domowego.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU-7 – Usługi biznesowe	
a) Usługi komputerowe i usługi z nimi związane (CPC 84) <sup>1</sup>	Bez ograniczeń.
b) Usługi badania rynku i opinii publicznej (CPC 864)	Bez ograniczeń.
c) Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania (CPC 865) i usługi związane z konsultingiem w zakresie zarządzania (CPC 866)	Bez ograniczeń.
d) Powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem FR: Bez ograniczeń. W odniesieniu do inwestycji: FR: Świadczenie usług kartograficznych: wyłącznie przez SEL ( <i>anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions</i> ), SCP ( <i>Société civile professionnelle</i> ), SA oraz SARL ( <i>sociétés anonymes, à responsabilité limitée</i> ).
e) Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem FR i PT: Bez ograniczeń. W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: FR: Zawód biologa mogą wykonywać wyłącznie osoby fizyczne. PT: Zawody biologa, analityka chemicznego i agronoma mogą wykonywać wyłącznie osoby fizyczne.
f) Usługi reklamowe (CPC 871)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.

<sup>1</sup> UE zgadza się z „Porozumieniem w sprawie zakresu usług informatycznych – CPC 84”.



Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
<p>g) Usługi rekrutacji i pozyskiwania personelu (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)</p>	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:  UE, z wyjątkiem HU i SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług pozyskiwania pracowników świadczących pomoc domową, innych pracowników handlowych lub przemysłowych, personelu pielęgniarskiego i innego. HU i SE: Bez ograniczeń (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).</p> <p>W UE w odniesieniu do usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze (CPC 87201): Bez ograniczeń, z wyjątkiem BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI i SK, gdzie: Bez zobowiązań.</p> <p>UE w odniesieniu do prowadzenia działalności w dziedzinie usług rekrutacji i pozyskiwania pomocniczego personelu biurowego i innych pracowników (CPC 87202): Bez ograniczeń, z wyjątkiem AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV MT, PL, PT, RO, SI i SK, gdzie: Bez zobowiązań.</p> <p>UE w odniesieniu do usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego (CPC 87203): Bez ograniczeń, z wyjątkiem AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI i SK, gdzie: Bez zobowiązań.</p> <p>DE: ograniczanie liczby dostawców usług rekrutacji i pozyskiwania personelu.</p> <p>ES: Ograniczanie liczby dostawców usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze oraz usług rekrutacji i pozyskiwania personelu (CPC 87201, 87202).</p> <p>FR: Usługi te mogą podlegać monopolowi państwa (CPC 87202).</p> <p>IT: Ograniczanie liczby dostawców usług pozyskiwania personelu biurowego (CPC 87203).</p>
	<p>W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami:  UE z wyjątkiem BE, HU i SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług rekrutacji i pozyskiwania pomocniczego personelu biurowego i innych pracowników (CPC 87202).</p> <p>BE: Bez ograniczeń.</p> <p>IE: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze (CPC 87201).</p> <p>FR, IE, IT i NL: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług pozyskiwania personelu biurowego (CPC 87203).</p>
<p>h) Usługi ochroniarские (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)</p>	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:  UE, z wyjątkiem BG, CY, CZ, DK, EE, ES, FI, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SI i SK: Bez ograniczeń.</p> <p>BG, CY, CZ, EE, ES, LT, LV, MT, PL, RO, SI i SK: Bez zobowiązań.</p> <p>DK, HR i HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług w następujących podsektorach: usługi strażników (87305) w HR i HU, usługi konsultingu w dziedzinie bezpieczeństwa (87302) w HR, usługi dozoru lotnisk (część 87305) w DK oraz usługi samochodów opancerzonych (87304) w HU.</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	W odniesieniu do inwestycji: FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do licencji na świadczenie usług ochroniarskich.
(i) Usługi detektywistyczne (CPC 87301)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem AT i SE: Bez zobowiązań. AT i SE: Bez ograniczeń.
j) Usługi sprzątania budynków (CPC 874)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.
k) Usługi fotograficzne (CPC 875)	Bez ograniczeń.
l) Usługi związane z pakowaniem (CPC 876)	Bez ograniczeń.
m) Usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej i usługi agencji inkasa (CPC 87901, 87902)	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: UE z wyjątkiem ES, LV i SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług agencji inkasa i usług w zakresie oceny zdolności kredytowej. ES, LV i SE: Bez ograniczeń.
n) Usługi telefonicznych automatów zgłoszeniowych (CPC 87903)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.
o) usługi powielania (CPC 87904)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem HU: Bez ograniczeń. W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług powielania.
p) Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem HU i PL: Bez ograniczeń. HU: Urzędowe tłumaczenia, urzędowe poświadczenia tłumaczeń oraz uwierzytelnione kopie oficjalnych dokumentów sporządzonych w językach obcych mogą być wydawane wyłącznie przez węgierskie Krajowe Biuro Tłumaczeń i Uwierzytelniania (OFFI). PL: Tłumaczem przysięgłym może być wyłącznie osoba fizyczna.
q) Usługi sporządzania list adresowych i obsługa poczty (CPC 87906)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
r) Specjalne usługi projektowe (CPC 87907)	Bez ograniczeń.
s) Pozostałe usługi biznesowe gdzie indziej niesklasyfikowane (CPC 87909)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem SE: Bez ograniczeń. SE: Plan gospodarczy spółki budowlanej musi zostać poświadczony przez dwie osoby. Osoby te muszą być publicznie zatwierdzone przez odpowiednie organy w EOG. SE: Lombardy muszą mieć formę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub oddziału.
t) Usługi biznesowe związane z transportem lotniczym: – sprzedaż i marketing – usługi komputerowego systemu rezerwacji (KSR)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.
u) Usługi naprawy metalowych wyrobów gotowych, maszyn i urządzeń (CPC 886 z wyjątkiem 8868)	Bez ograniczeń.
	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem HU: Bez ograniczeń. HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług związanych z dystrybucją energii i transgranicznym świadczeniem usług związanych z wytwarzaniem, z wyjątkiem usług doradztwa i konsultingu odnoszących się do tych sektorów.
(v) Obsługa techniczna i naprawa statków, środków transportu kolejowego i statków powietrznych oraz ich części (część CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868)	Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
(x) Pozostałe usługi biznesowe i usługi cechowania (część CPC 893)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE z wyjątkiem CZ, LT i NL: Bez ograniczeń. LT: Bez zobowiązań. NL: Cechowanie wyrobów z metali szlachetnych jest obecnie objęte monopolem państwowym dwóch podmiotów niderlandzkich.
y) Opakowania (część CPC 88493, ISIC 37)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: CZ: Przedsiębiorstwo zajmujące się opakowaniami świadczące usługi związane ze zwrotem i odzyskiem opakowań; musi być spółką akcyjną (część CPC 88493, ISIC 37).
III-EU-8 – Usługi komunikacyjne	
a) Usługi pocztowe i kurierskie (część CPC 71235, część CPC 73210, część 751)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Organizacja umieszczania skrzynek pocztowych na publicznych drogach, emitowania znaczków pocztowych i świadczenia usługi przesyłek poleconych stosowanych w procedurach sądowych lub administracyjnych może zostać ograniczona zgodnie z przepisami krajowymi. Systemy licencjonowania mogą być ustanawiane dla usług, dla których istnieje ogólny obowiązek świadczenia usługi powszechnej. Licencje te mogą być przedmiotem szczególnego obowiązku świadczenia usługi powszechnej lub wkładu finansowego na fundusz kompensacyjny.
b) Telekomunikacja (CPC 752, 753, 754)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem BE: Bez ograniczeń. BE: Bez zobowiązań dla usług transmisji drogą satelitarną.
III-EU-9 – Budownictwo (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU-10 – Usługi dystrybucji	
a) Usługi dystrybucji (CPC 3546, 631, 632 z wyjątkiem 63211, 63297, 62276, część 621)	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem PT: Bez ograniczeń.</p> <p>W odniesieniu do inwestycji:</p> <p>PT: Istnieje specjalny system zezwoleń dotyczących zakładania niektórych placówek handlu detalicznego i centrów handlowych. Dotyczy on centrów handlowych, których całkowita powierzchnia pod dzierżawę jest równa lub większa niż 8 000 m<sup>2</sup>, oraz placówek detalicznych o powierzchni handlowej równej lub większej niż 2 000 m<sup>2</sup>, jeśli placówki takie znajdują się poza centrami handlowymi. Główne kryteria: wkład do różnorodności ofert handlowych; ocena usług oferowanych konsumentom; jakość zatrudnienia oraz społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw; integracja w środowisku miejskim; wkład w rozwijanie efektywności (CPC 631, 632 z wyjątkiem 63211, 63297).</p>
b) Dystrybucja produktów farmaceutycznych (CPC 62117, 62251, 8929).	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem FI: Bez ograniczeń.</p> <p>FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do dystrybucji produktów farmaceutycznych.</p>
c) Dystrybucja napojów alkoholowych (część CPC 62112, 62226, 63107, 8929).	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem FI i SE: Bez ograniczeń.</p> <p>FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do dystrybucji napojów alkoholowych.</p> <p>SE: Nałożony monopol na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych, wina i piwa (z wyjątkiem piwa bezalkoholowego). Obecnie <i>Systembolaget AB</i> ma taki państwowy monopol na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych, wina i piwa (z wyjątkiem piwa bezalkoholowego). Napoje alkoholowe są to napoje o objętościowej zawartości alkoholu powyżej 2,25 %. W przypadku piwa limit objętościowej zawartości alkoholu wynosi 3,5 % (część CPC 631).</p>
d) Dystrybucja tytoniu (część CPC 6222, 62228, część 6310, 63108)	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem AT, ES, FR i IT: Bez ograniczeń.</p> <p>AT: O zezwolenie na prowadzenie działalności jako sprzedawca wyrobów tytoniowych mogą ubiegać się wyłącznie osoby fizyczne (CPC 63108).</p> <p>ES: Działalność jako sprzedawca wyrobów tytoniowych mogą prowadzić wyłącznie osoby fizyczne. Żaden sprzedawca wyrobów tytoniowych nie może otrzymać więcej niż jedną licencję (CPC 63108). Monopol państwa na sprzedaż detaliczną wyrobów tytoniowych.</p> <p>FR: Monopol państwa na sprzedaż hurtową i detaliczną wyrobów tytoniowych (część CPC 6222, część 6310).</p> <p>IT: Do dystrybucji i sprzedaży wyrobów tytoniowych konieczna jest licencja. Licencji udziela się w drodze procedury publicznej. Wydawanie licencji uwarunkowane jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: zaludnienie i gęstość rozmieszczenia istniejących punktów sprzedaży (część CPC 6222, część CPC 6310).</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
<p>III-EU-11 – Usługi w zakresie ochrony środowiska</p> <p>a) Usługi związane ze ściekami (CPC 9401)</p> <p>b) Gospodarka odpadami stałymi/ niebezpiecznymi, wyłączając transgraniczny transport odpadów niebezpiecznych</p> <p>(i) Usługi usuwania odpadów (CPC 9402)</p> <p>(ii) Usługi sanitarne i podobne (CPC 9403)</p> <p>c) Ochrona powietrza i klimatu (CPC 9404)</p>	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem DE: Bez ograniczeń.</p> <p>W odniesieniu wyłącznie do transgranicznego handlu usługami: DE: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług gospodarowania odpadami innych niż usługi w zakresie doradztwa oraz usług dotyczących ochrony gleby i gospodarowania zanieczyszczoną glebą, innych niż usługi w zakresie doradztwa (CPC 9401, 9402, 9403, 94060).</p>
<p>d) Usługi rekultywacji i oczyszczania gleby i wody</p> <p>(i) Uzdatnianie, rekultywacja zanieczyszczonej lub skażonej gleby i wody (część CPC 9406)</p>	
<p>e) Usługi w zakresie ochrony przed hałasem i wibracjami (CPC 9405)</p> <p>f) Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu</p> <p>g) Usługi w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu (część CPC 9406)</p> <p>h) Pozostałe usługi w zakresie ochrony środowiska i usługi pomocnicze (CPC 9409)</p>	

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU-12 – Usługi w zakresie edukacji (CPC 92) (jedynie usługi finansowane ze środków prywatnych)	
	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług w zakresie edukacji, które finansowane są ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w jakiegokolwiek formie. W przypadku gdy dozwolone jest świadczenie finansowanych ze środków prywatnych usług w zakresie edukacji przez zagranicznego usługodawcę, udział prywatnych podmiotów gospodarczych w systemie edukacji może podlegać wymogowi posiadania koncesji udzielanej na zasadzie niedyskryminacji.</p> <p>UE, z wyjątkiem CZ, NL, SE i SK: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie pozostałych form kształcenia finansowanych ze środków prywatnych, tj. innych niż te sklasyfikowane jako usługi szkolnictwa podstawowego, średniego, wyższego lub usługi kształcenia dorosłych (CPC 929).</p> <p>CY, FI, MT i RO: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług szkolnictwa podstawowego, średniego oraz usług kształcenia dorosłych finansowanych ze środków prywatnych (CPC 921, 922, 924).</p> <p>AT, BG, CY, FI, MT i RO: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług szkolnictwa wyższego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 923).</p> <p>SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do dostawców usług w zakresie edukacji, którzy uzyskali zgodę organów publicznych na świadczenie takich usług. Niniejsze zastrzeżenie ma zastosowanie do dostawców usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków prywatnych, przy pewnej formie wsparcia ze strony państwa, między innymi uznanych przez państwo dostawców usług w zakresie edukacji, dostawców usług w zakresie edukacji będących pod państwowym nadzorem lub do edukacji upoważniającej do otrzymania stypendium (CPC 92).</p> <p>SK: W odniesieniu do dostawców wszystkich usług w zakresie szkolnictwa finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi w zakresie edukacji technicznej i zawodowej na poziomie po ukończeniu szkoły średniej: Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych, a samorząd terytorialny może ograniczać liczbę zakładanych placówek szkolnych (CPC 921, 922, 923 inne niż 92310, 924).</p>
	<p>W odniesieniu do inwestycji:</p> <p>UE, z wyjątkiem ES i IT: Do otwarcia szkoły wyższej finansowanej ze środków prywatnych, która wydaje uznawane dyplomy lub przyznaje uznane stopnie naukowe, wymagany jest test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: zaludnienie i gęstość rozmieszczenia istniejących placówek.</p> <p>ES: Procedura obejmuje uzyskanie opinii Parlamentu.</p> <p>IT: Działalność taka prowadzona jest w oparciu o trzyletni program i wyłącznie włoskie osoby prawne mogą być uprawnione do wydawania dyplomów uznawanych przez państwo (CPC 923).</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU-13 – Usługi w zakresie zdrowia i usługi społeczne (jedynie usługi finansowane ze środków prywatnych)	
<p>a) Usługi w zakresie zdrowia – usługi szpitalne, usługi pogotowia ratunkowego i usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie (CPC 93, 931 z wyjątkiem 9312, część 93191, 9311, 93192, 93193, 93199)</p>	<p>W odniesieniu do inwestycji:</p> <p>UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia wszelkich usług w zakresie zdrowia, które finansowane są ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w jakiegokolwiek formie. Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia wszelkich finansowanych ze środków prywatnych usług w zakresie ochrony zdrowia innych niż finansowane ze środków prywatnych usługi szpitalne, usługi pogotowia ratunkowego i usługi w zakresie zdrowia świadczone w placówkach zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne.</p> <p>Udział prywatnych podmiotów gospodarczych w finansowanej ze środków prywatnych sieci świadczeń zdrowotnych może podlegać wymogowi posiadania koncesji na zasadzie niedyskryminacji. Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących zakładów i wpływ na nie, infrastruktura transportowa, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne i tworzenie nowych miejsc pracy.</p> <p>Niniejsze zastrzeżenie nie odnosi się do świadczenia wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, w tym usług świadczonych przez przedstawicieli zawodów regulowanych takich jak lekarze, stomatolodzy, personel położniczy, pielęgniarze lub pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny i psychologowie, które to usługi są objęte innymi zastrzeżeniami (CPC 931 inne niż 9312, część 93191).</p> <p>AT, PL i SI: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług pogotowia ratunkowego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 93192).</p> <p>BE: Bez zobowiązań w odniesieniu do prowadzenia przedsiębiorstwa w zakresie finansowanych ze środków prywatnych usług pogotowia ratunkowego i usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie oraz świadczenia takich usług, innych niż usługi szpitalne (CPC 93192, 93193).</p> <p>BG, CY, CZ, FI, MT i SK: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia finansowanych ze środków prywatnych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne (CPC 9311, 93192, 93193).</p> <p>DE: Bez zobowiązań w odniesieniu do prowadzenia systemu zabezpieczenia społecznego w Niemczech, w ramach którego usługi mogą być świadczone przez różne przedsiębiorstwa lub podmioty i obejmują konkurencyjne elementy, które tym samym nie są „działaniami prowadzonymi w związku z wykonywaniem władzy publicznej” (CPC 93).</p> <p>DE: Bez zobowiązań w odniesieniu do własności finansowanych ze środków prywatnych szpitali prowadzonych przez niemieckie siły zbrojne.</p> <p>FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia innych usług w zakresie ochrony zdrowia ludzi (CPC 93199).</p> <p>FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie analiz i badań laboratoryjnych finansowanych ze środków prywatnych.</p>



Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	<p>DE: (ma zastosowania również do regionalnego szczebla władzy): Służby ratownicze i usługi specjalistycznego transportu chorych są organizowane i regulowane przez kraje związkowe. Większość krajów związkowych deleguje kompetencje w dziedzinie ratownictwa do gmin. Gminy mogą przyznać pierwszeństwo podmiotom nienastawionym na zysk. Odnosi się to w równym stopniu do usługodawców krajowych i zagranicznych (CPC 931, 933). Usługi ratunkowe wymagają planowania, zezwoleń i akredytacji. W odniesieniu do telemedycyny liczba usługodawców w dziedzinie ICT (technologii informacyjno-komunikacyjnych) może być ograniczona w celu zapewnienia interoperacyjności, zgodności i niezbędnych norm bezpieczeństwa. Ograniczenie to stosuje się w sposób niedyskryminujący.</p> <p>SI: Monopol państwowy na następujące usługi: zaopatrzenie w krew, preparaty z krwi, pobieranie i przechowywanie organów ludzkich do przeszczepu, usługi socjomedyczne, higieniczne, epidemiologiczne i ekozdrowotne, usługi patoanatomiczne oraz techniki wspomaganego rozrodu (CPC 931).</p> <p>FR: W przypadku usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego, usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie innych niż usługi szpitalne oraz usługi społeczne: przedsiębiorstwa mogą przyjmować jakąkolwiek formę prawną z wyjątkiem form zastrzeżonych dla wolnych zawodów.</p>
<p>b) Usługi w zakresie zdrowia i usługi społeczne, w tym ubezpieczenia emerytalno-rentowe</p>	<p>W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE, z wyjątkiem HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług w zakresie zdrowia, usług społecznych oraz działalność lub usługi będące częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego. Niniejsze zastrzeżenie nie odnosi się do świadczenia wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, w tym przez wysoko wykwalifikowanych pracowników takich jak lekarze, stomatolodzy, personel położniczy, pielęgniarki lub pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny i psychologowie, które to usługi są objęte innymi zastrzeżeniami (CPC 931 inne niż 9312, część 93191).</p> <p>HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia spoza terytorium kraju wszelkich finansowanych ze środków publicznych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne (CPC 9311, 93192, 93193).</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
c) Usługi społeczne, w tym ubezpieczenia emerytalno-rentowe	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia wszystkich usług społecznych, które finansowane są ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w jakiegokolwiek formie oraz działalność lub usługi będące częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego.</p> <p>Udział prywatnych podmiotów gospodarczych w finansowanej ze środków prywatnych sieci usług społecznych może podlegać wymogowi posiadania koncesji na zasadzie niedyskryminacji. Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących zakładów i wpływ na nie, infrastruktura transportowa, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne i tworzenie nowych miejsc pracy.</p> <p>CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK i SI: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych.</p> <p>BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT i PT: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości.</p> <p>DE: Bez zobowiązań w odniesieniu do systemu zabezpieczenia społecznego w Niemczech, którego usługi są świadczone przez różne przedsiębiorstwa lub podmioty i obejmują konkurencyjne elementy i dlatego mogą nie wchodzić w zakres definicji „działań prowadzonych w związku z wykonywaniem władzy publicznej”</p>
	<p>W odniesieniu wyłącznie do inwestycji:</p> <p>HR: Zakładanie niektórych placówek opieki społecznej finansowanych ze źródeł prywatnych może być uwarunkowane przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych na danym obszarze geograficznym (CPC 9311, 93192, 93193, 933).</p>
<p>III-EU-14 Usługi związane z turystyką i podróżami</p> <p>a) Hotele, restauracje i catering (CPC 641, 642, 643), wyłączając catering w środkach transportu lotniczego, który zaliczono do usług obsługi naziemnej</p> <p>b) Usługi biur podróży i organizatorów turystyki (włącznie z pilotami wycieczek) (CPC 7471)</p> <p>c) Usługi przewodników turystycznych (CPC 7472)</p>	<p>W odniesieniu do inwestycji:</p> <p>UE, z wyjątkiem BG: Bez ograniczeń.</p> <p>BG: Wymagana jest rejestracja (nie jest dozwolona forma oddziału) (CPC 7471, 7472).</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU-15 – Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu (inne niż usługi audiowizualne)	
a) Usługi bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałe usługi w zakresie kultury (CPC 963)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem AT oraz, w odniesieniu do inwestycji, LT: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług świadczonych przez biblioteki, archiwa i muzea oraz innych usług w zakresie kultury. AT i LT: Do prowadzenia przedsiębiorstwa może być wymagana licencja lub zezwolenie.
b) Usługi rozrywkowe, teatr, koncerty na żywo i cyrk (CPC 9619, 964 inne niż 96492)	W odniesieniu do inwestycji: UE: Bez ograniczeń, innych niż: CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI i SK: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług rozrywkowych, w tym teatru, koncertów na żywo, cyrku i dyskotek. BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia następujących usług rozrywkowych: cyrk, parki rozrywki i podobne atrakcje, sale balowe, dyskoteki i nauka tańca oraz inne usługi rozrywkowe. EE: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia innych usług rozrywkowych z wyjątkiem usług kinowych. LT i LV: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia wszystkich usług rozrywkowych innych niż prowadzenie kina.
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem AT i SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia transgranicznych usług rozrywkowych, w tym teatru, koncertów na żywo, cyrku i dyskotek. AT i SE: Bez ograniczeń.
c) Usługi agencji informacyjnych (CPC 962)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem HU: Bez ograniczeń. HU: Bez zobowiązań.
d) Usługi związane ze sportem i pozostałe usługi w zakresie rekreacji (CPC 964)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
e) Usługi gier hazardowych i zakładów (CPC 96492)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do prowadzenia działalności hazardowej, która obejmuje obstawianie stawek mających wartość pieniężną w grach losowych, w szczególności loterie, losy ze „zdrapkami”, usługi hazardowe oferowane w kasynach, salonach gier lub lokalach posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności, zakłady sportowe, usługi w salonach bingo i usługi w zakresie gier hazardowych świadczone przez organizacje charytatywne lub organizacje niekomercyjne i na korzyść tych organizacji.
III-EU-16 – Usługi transportowe i usługi pomocnicze w branży transportowej	
a) Transport morski (i) Międzynarodowy transport pasażerski (CPC 7211 z wyłączeniem krajowego transportu kabotażowego) (ii) Międzynarodowy transport towarowy (CPC 7212 z wyłączeniem krajowego transportu kabotażowego)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem LV i MT: Bez zobowiązań w odniesieniu do rejestracji statku i obsługi floty pod banderą narodową państwa siedziby (wszelka handlowa działalność morską prowadzona ze statku morskiego, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem; międzynarodowy transport osobowy i towarowy (CPC 721) oraz usługi pomocnicze w branży transportu morskiego). UE: Bez zobowiązań w przypadku usług dowozowych oraz w przypadku niedochodowego przemieszczania własnych lub dzierżawionych kontenerów przez unijne przedsiębiorstwa żeglugowe, w odniesieniu do części tych usług nieobjętej wyłączeniem krajowego kabotażu morskiego. MT: Prawa wyłączne dla połączenia morskiego Malty z Europą kontynentalną przez Włochy (CPC 7213, 7214, część 742, 745, część 749). LV: Bez ograniczeń

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
<p>b) Usługi pomocnicze w branży transportu morskiego i wodnego transportu śródlądowego</p>	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług pilotażowych i usług cumowniczych (CPC 7452).</p> <p>UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług pomocniczych w branży transportu śródlądowymi drogami wodnymi.</p> <p>UE: W odniesieniu do usług portowych podmiot zarządzający portem lub właściwy organ może ograniczyć liczbę dostawców usług portowych dla danej usługi portowej.</p> <p>UE, z wyjątkiem LT i LV: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług związanych z pchaniem i holowaniem (CPC 7214). LT i LV: Bez ograniczeń.</p> <p>BG: Liczba usługodawców w danym porcie może być ograniczona w zależności od przepustowości portu, określanej przez komisję ekspercką powoływaną przez ministra transportu, technologii informacyjnych i łączności (ISIC 0501, 0502, CPC 5133, 5223, 721, 722, 74520, 74540, 74590, 882).</p> <p>BG: W przypadku usług wspierających dla transportu publicznego świadczonych w bułgarskich portach o znaczeniu krajowym prawo do świadczenia czynności wspierających przyznawane jest na podstawie umowy koncesyjnej. W portach o znaczeniu regionalnym prawo to jest przyznane na podstawie umowy z właścicielem portu (CPC 74520, 74540 i 74590).</p> <p>W odniesieniu do inwestycji:</p> <p>UE, z wyjątkiem EL i IT: Bez ograniczeń.</p> <p>EL: Na obszarach portowych nałożono monopol państwa na usługi w zakresie obsługi ładunku (CPC 741).</p> <p>IT: W odniesieniu do usług w zakresie obsługi ładunku przewożonego drogą morską stosuje się test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne i kryterium tworzenia nowych miejsc pracy (CPC 741).</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
<p>c) Usługi transportu kolejowego i usługi pomocnicze w branży transportu kolejowego</p>	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do osobowego i towarowego transportu kolejowego (CPC 711).</p> <p>LT: Prawa wyłączne do świadczenia usług tranzytu przyznaje się przedsiębiorstwom kolejowym będącym własnością państwa lub których 100 % udziałów jest własnością państwa (CPC 711).</p> <p>W UE, z wyjątkiem LT i SE, w odniesieniu do usług pomocniczych w branży transportu kolejowego: Bez ograniczeń.</p> <p>LT: Państwo posiada monopol na usługi konserwacji i naprawy środków transportu kolejowego (CPC 86764, 86769, część 8868).</p> <p>SE: Usługi konserwacji i naprawy środków transportu kolejowego podlegają testowi potrzeb ekonomicznych, gdy inwestor zamierza utworzyć własną infrastrukturę związaną z obsługą terminalu. Główne kryteria: ograniczenia związane z przestrzenią i wydajnością (CPC 86764, 86769, część 8868).</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
<p>d) Transport drogowy (przewóz osób, transport towarowy, usługi w zakresie międzynarodowego transportu ciężarowego) i usługi pomocnicze w branży transportu drogowego</p>	<p>W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do transportu drogowego (usługi transportu pasażerskiego, towarowego, międzynarodowego transportu ciężarowego).</p> <p>W odniesieniu do inwestycji:</p> <p>UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług kabotażu w państwie członkowskim przez zagranicznych inwestorów mających siedzibę w innym państwie członkowskim (CPC 712).</p> <p>UE: W odniesieniu do usług taksówkarskich w Unii Europejskiej zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych, na podstawie którego ustala się ograniczenie liczby usługodawców. Główne kryterium: lokalny popyt zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami (CPC 71221).</p> <p>BE: Maksymalna liczba licencji może być prawnie regulowana (CPC 71221).</p> <p>AT, BG i DE: W przypadku przewozu osób i transportu towarowego wyłączne prawa lub zezwolenia mogą zostać przyznane jedynie osobom fizycznym z Unii Europejskiej i osobom prawnym z Unii Europejskiej, których siedziba główna znajduje się w Unii Europejskiej. (CPC 712).</p> <p>CZ: Wymagana jest rejestracja w Czechach (nie jest dozwolona forma oddziału).</p> <p>ES: W przypadku przewozu osób do usług świadczonych w ramach klasyfikacji gospodarczej CPC 7122 zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych. Główne kryterium: lokalny popyt. Do usług w zakresie przewozów autobusowych między miastami zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy.</p> <p>FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług przewozów autobusowych między miastami (CPC 712).</p> <p>IE: Test potrzeb ekonomicznych w odniesieniu do przewozów autobusowych między miastami. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i kryterium tworzenia nowych miejsc pracy (CPC 7121, 7122).</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	<p>IT: Do usług w zakresie przewozu limuzynami zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy.</p> <p>Do usług w zakresie przewozów autobusowych między miastami zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy.</p> <p>Do świadczenia usług transportu towarowego zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: lokalny popyt (CPC 712).</p> <p>MT: Usługi publicznego transportu autobusowego: cała sieć podlega wymogowi uzyskania koncesji, która obejmuje porozumienie dotyczące obowiązku użyteczności publicznej w sprawie świadczenia usług na rzecz określonych grup społecznych (na przykład studentów i osób starszych) (CPC 712).</p> <p>MT: W przypadku taksówek zastosowanie mają ograniczenia ilościowe dotyczące liczby licencji. W odniesieniu do <i>Karozzini</i> (powozy konne) zastosowanie mają ograniczenia ilościowe dotyczące liczby licencji (CPC 712).</p> <p>PT: W przypadku przewozu osób do świadczenia usług w zakresie przewozu limuzynami zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i kryterium tworzenia nowych miejsc pracy (CPC 71222).</p> <p>SE: Usługi konserwacji i naprawy środków transportu drogowego podlegają testowi potrzeb ekonomicznych, gdy inwestor zamierza utworzyć własną infrastrukturę związaną z obsługą terminalu. Główne kryteria: ograniczenia związane z przestrzenią i wydajnością (CPC 6112, 6122, 86764, 86769, część 8867).</p> <p>SE: Do prowadzenia działalności jako przewoźnik w zakresie transportu drogowego wymagana jest szwedzka licencja. Do kryteriów otrzymania licencji taksówkarskiej należy wyznaczenie przez spółkę osoby fizycznej działającej jako kierownik ds. transportu (<i>de facto</i> wymóg dotyczący miejsca zamieszkania – zob. szwedzkie zastrzeżenie dotyczące rodzajów przedsiębiorstw) (CPC 712).</p> <p>SK: W przypadku transportu towarowego zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: lokalny popyt (CPC 712).</p>
	<p>W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE, z wyjątkiem BG, w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług wspierających w branży transportu drogowego (CPC 744): Bez ograniczeń.</p> <p>BG: Bez zobowiązań.</p>



Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
e) Usługi pomocnicze w branży transportu lotniczego (CPC 7461, 7469, 83104)	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE: Poziom otwarcia usług obsługi naziemnej jest uzależniony od rozmiarów portu lotniczego. Liczba dostawców w poszczególnych portach lotniczych może być ograniczona. W przypadku dużych portów lotniczych nie może wynosić mniej niż dwóch usługodawców.</p> <p>W odniesieniu do inwestycji:</p> <p>PL: W przypadku usług przechowywania towarów mrożonych lub schłodzonych możliwość świadczenia pewnych kategorii usług zależy od wielkości portu lotniczego. Liczba usługodawców w poszczególnych portach lotniczych może zostać ograniczona z uwagi na brak miejsca, a z innych przyczyn – do minimum dwóch usługodawców (część CPC 742)</p>
f) Transport kosmiczny i wynajem statków kosmicznych	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług transportu w przestrzeni kosmicznej i wynajmu statków kosmicznych (CPC 733, część 734).</p>
III-EU-17 – Rolnictwo, rybołówstwo, woda, wytwarzanie	
a) Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (ISIC 01, 02, CPC 881)	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE, z wyjątkiem HR, HU, PT i SE: Bez ograniczeń.</p> <p>HR: Bez zobowiązań w odniesieniu do działalności rolniczej i łowieckiej.</p> <p>HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do działalności rolniczej (ISIC 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813 innej niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu).</p> <p>PT: Zawody biologa, analityka chemicznego i agronoma mogą wykonywać wyłącznie osoby fizyczne (CPC 881).</p> <p>SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do hodowli reniferów (ISIC 014).</p>
b) Rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem (ISIC 05, CPC 882)	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do rybołówstwa, akwakultury, usług związanych z rybołówstwem.</p> <p>UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do zakładania obiektów akwakultury morskiej i śródlądowej.</p> <p>FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do korzystania z terenów morskich należących do państwa francuskiego w celu hodowli ryb, skorupiaków, mięczaków lub alg.</p> <p>BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do przejmowania zasobów mórz i rzek przez statki na wewnętrznych wodach morskich i na morzu terytorialnym Bułgarii.</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
c) Pobór, uzdatnianie i dystrybucja wody (ISIC 41)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do działalności obejmującej między innymi usługi w zakresie poboru, uzdatniania i dystrybucji wody do gospodarstw domowych, odbiorców przemysłowych, komercyjnych lub innych, w tym dostarczanie wody pitnej, oraz gospodarkę wodną.
d) Wytwarzanie (ISIC 16, 17, 18, 19, 20, 21)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.
e) Działalność wydawnicza, drukowanie i reprodukcja zapisanych nośników informacji (ISIC 22, CPC 88442)	Bez ograniczeń.
f) Wytwarzanie (ISIC 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37)	Bez ograniczeń.
III-EU-18 – Działalność wydobywcza i działalność związana z energią	
a) Górnictwo i wydobywanie (ISIC 10, 11, 12: górnictwo i wydobywanie; ISIC 13, 14: górnictwo rud metali i pozostałe górnictwo; CPC 5115, 7131, 8675, 883)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE z wyjątkiem BE, FI, IT i NL: Bez ograniczeń. IT: (ma zastosowanie również do regionalnego szczebla władzy w odniesieniu do poszukiwania): Kopalnie należące do państwa podlegają szczególnym przepisom w sprawie poszukiwania i wydobycia złóż. Przed podjęciem wszelkiej działalności poszukiwawczej należy uzyskać koncesję na poszukiwanie złóż kopalin ( <i>permesso di ricerca</i> , art. 4 dekretu królewskiego 1447/1927). Koncesja ma ograniczony czas obowiązywania i dokładnie określa zakres gruntów objętych poszukiwaniem. Można wydać więcej niż jedną koncesję na poszukiwanie złóż kopalin na tym samym obszarze różnym osobom lub spółkom (koncesje tego typu nie zawsze zakładają wyłączność). Do wydobycia minerałów wymagane jest zezwolenie ( <i>concessione</i> , art. 14) organów regionalnych (ISIC 10, 11, 12, 13, 14, CPC 8675, 883).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	<p>W odniesieniu do inwestycji:</p> <p>BE: Poszukiwanie i wydobycie zasobów mineralnych i innych zasobów nieożywionych na wodach terytorialnych oraz szelfie kontynentalnym wymaga koncesji. Koncesjonariusz musi mieć adres do doręczeń w Belgii (ISIC 14).</p> <p>FI: W przypadku wydobycia materiałów jądrowych zezwolenie może podlegać testowi potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: ogólne korzyści ekonomiczne i społeczne (ISIC Rev. 3.1 120).</p> <p>NL: Poszukiwanie i wydobycie węglowodorów w Niderlandach zawsze jest prowadzone wspólnie przez spółkę prywatną i spółkę państwową (z ograniczoną odpowiedzialnością) wyznaczoną przez Ministra Gospodarki. Zgodnie z art. 81 i 82 ustawy o górnictwie wszystkie udziały w tej wyznaczonej spółce muszą być bezpośrednio lub pośrednio własnością państwa niderlandzkiego (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.1 12, 3.1 13, 3.1 14).</p>
<p>b) Usługi energetyczne – ogólne (ISIC) 40, CPC 613, 7131, 7139, 742, 7422, 887 (inne niż usługi doradztwa i konsultingu)</p>	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE z wyjątkiem BE, BG, FR i LT: Bez ograniczeń.</p> <p>FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do systemów przesyłu energii elektrycznej i gazu oraz transportu rurociągowego ropy i gazu (CPC 7131).</p> <p>BE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług dystrybucji energii i usług związanych z dystrybucją energii (CPC 887 inne niż usługi w zakresie konsultingu).</p> <p>BE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług przesyłu energii, w odniesieniu do rodzajów podmiotów prawnych i traktowania podmiotów publicznych lub prywatnych, którym Belgia nadała prawa wyłączne (ISIC 4010, CPC 71310).</p> <p>BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług związanych z dystrybucją energii (część CPC 88).</p> <p>W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami:</p> <p>LT: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług związanych z transportem rurociągowym paliw i usług pomocniczych związanych z transportem rurociągowym towarów innych niż paliwo.</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
<p>c) Energia elektryczna (ISIC 40, 4010; CPC 62279, 887 (inne niż usługi doradztwa i konsultingu))</p>	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem AT, BG, CZ, FI, FR, LT, MT, NL i SK: Bez ograniczeń.</p> <p>AT, BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji energii elektrycznej, usług w zakresie dystrybucji energii oraz usług związanych z dystrybucją energii (ISIC 4010, CPC 887 innych niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu).</p> <p>CZ: Prawa wyłączne w odniesieniu do przesyłu energii elektrycznej i gazu oraz licencji dla operatorów rynku (ISIC 40, CPC 7131, 63297, 742, 887).</p> <p>FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do przywozu energii elektrycznej. Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznej sprzedaży hurtowej i detalicznej energii elektrycznej. Bez zobowiązań w odniesieniu do sieci i systemów przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej (ISIC 4010, CPC 62279, 887, inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu).</p> <p>FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji energii elektrycznej (ISIC 4010).</p> <p>FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej (ISIC 4010, CPC 887).</p> <p>LT: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług hurtowych i detalicznych oraz handlu energią elektryczną pochodzącą z niebezpiecznych źródeł jądrowych.</p> <p>SK: W przypadku usług wytwarzania, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, sprzedaży hurtowej i detalicznej energii elektrycznej, oraz powiązanych usług w dziedzinie zapewniania efektywności energetycznej, oszczędności energii i audytu energetycznego. Zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych, a wniosek może zostać odrzucony tylko w razie nasycenia rynku (ISIC 4010, CPC 62279, 887).</p>
	<p>W odniesieniu do inwestycji:</p> <p>MT: EneMalta plc ma monopol na dostawy energii elektrycznej (ISIC 4010; CPC 887).</p> <p>NL: Bez zobowiązań w odniesieniu do własności sieci elektrycznej, która należy w całości do niderlandzkiego rządu (systemy przesyłowe) i innych organów publicznych (systemy dystrybucyjne) (ISIC 4010, CPC 887).</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
<p>d) Paliwa, gaz, ropa naftowa lub produkty ropopochodne (ISIC 232, 4020; CPC 62271, 63297, 713, 742, 887 (inne niż usługi doradztwa i konsultingu))</p>	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem AT, BG, CZ, DK, FI, FR, HU, NL i SK: Bez ograniczeń.</p> <p>AT: Bez zobowiązań w odniesieniu do transportu gazu i towarów innych niż gaz (CPC 713).</p> <p>BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do transportu rurociągowego, przechowywania i magazynowania ropy naftowej i gazu ziemnego, w tym przesyłu tranzytem (ISIC 4020, CPC 7131, część CPC 742).</p> <p>CZ: Bez zobowiązań w odniesieniu do wytwarzania, przesyłu, dystrybucji, magazynowania gazu i obrotu gazem (ISIC 2320, 4020, CPC 7131, 63297, 742, 887).</p> <p>DK: Przed rozpoczęciem prac właściciel lub użytkownik zamierzający wybudować rurociąg do transportu surowej lub rafinowanej ropy naftowej i produktów naftowych oraz gazu ziemnego musi uzyskać pozwolenie władz lokalnych. Liczba wydawanych pozwoleń może być ograniczona (CPC 7131).</p> <p>FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do sieci i systemów przesyłowych i dystrybucyjnych gazu. Ograniczenia ilościowe w postaci monopoli lub praw wyłącznych dotyczących przywozu gazu ziemnego (ISIC 4020, CPC 887, inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu).</p> <p>FR: Z powodów krajowego bezpieczeństwa energetycznego wyłącznie przedsiębiorstwa, w których 100 % kapitału należy do państwa francuskiego, do innej organizacji sektora publicznego lub do ENGIE, mogą posiadać na własność systemy przesyłu lub dystrybucji gazu (ISIC 4020, CPC 887).</p> <p>HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie transportu rurociągami. Wymóg prowadzenia przedsiębiorstwa. Usługi można świadczyć na podstawie umowy koncesyjnej wydawanej przez władze państwowe lub lokalne. Świadczenie tych usług reguluje ustawa o koncesjach (CPC 7131).</p> <p>NL: Bez zobowiązań w odniesieniu do własności sieci elektrycznej oraz sieci gazociągów, które należą w całości do niderlandzkiego rządu (systemy przesyłowe) i innych organów publicznych (systemy dystrybucyjne) (ISIC 040, CPC 71310).</p> <p>SK: Wymagane jest zezwolenie na produkcję gazu i dystrybucję paliw gazowych oraz transport paliw rurociągami. Zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych, a wniosek może zostać odrzucony tylko w razie nasycenia rynku. (ISIC 4020, CPC 62271, 62271, 63297, 7131, 742 i 887)</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
e) Energia jądrowa (ISIC 12, 2330, część 4010, CPC 887)	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE, z wyjątkiem AT, BE, BG, DE, FI, FR, HU i SE: Bez ograniczeń.</p> <p>AT i FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji, przetwarzania, dystrybucji lub transportu materiałów jądrowych i wytwarzania lub dystrybucji energii jądrowej.</p> <p>DE: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji, przetwarzania lub transportu materiałów jądrowych i wytwarzania lub dystrybucji energii jądrowej.</p> <p>BE: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji, przetwarzania lub transportu materiałów jądrowych i wytwarzania lub dystrybucji energii jądrowej.</p>
	<p>W odniesieniu do inwestycji:</p> <p>BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do przetwarzania materiałów rozszczepialnych i paliworodnych lub materiałów, z których takie materiały pochodzą, a także handlu nimi, konserwacji i naprawy sprzętu i systemów w zakładach wytwarzających energię jądrową, transportu tych materiałów oraz odpadów z ich przetwarzania, wykorzystywania promieniowania jonizującego, a także wszelkich innych usług związanych z wykorzystywaniem energii jądrowej do celów pokojowych (w tym usług inżynierskich i konsultingowych oraz usług związanych z oprogramowaniem itp.).</p> <p>FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do wytwarzania, produkcji, przetwarzania, generowania, dystrybucji lub transportu materiału jądrowego, które muszą odbywać się zgodnie z zobowiązaniami wynikającymi z umowy Euratom.</p> <p>HU i SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do przetwarzania paliw jądrowych i wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii jądrowej. (ISIC 2330, część 4010).</p>
f) Zaopatrywanie w parę wodną i ciepłą wodę (ISIC 4030, CPC 62271, 887)	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:</p> <p>UE z wyjątkiem BG, FI i SK: Bez ograniczeń.</p> <p>BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji i dystrybucji energii cieplnej (ISIC 4030, CPC 887).</p> <p>SK: Wymagane jest zezwolenie na produkcję i dystrybucję pary i gorącej wody, sprzedaż hurtową i detaliczną pary wodnej i gorącej wody oraz na powiązane usługi związane z dystrybucją energii. Zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych, a wniosek może zostać odrzucony tylko w razie nasycenia rynku.</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	<p>W odniesieniu do inwestycji:</p> <p>FI: Ograniczenia ilościowe w formie monopoli lub wyłącznych praw istnieją w odniesieniu do produkcji i dystrybucji pary wodnej i gorącej wody (ISIC 40, CPC 7131).</p> <p>FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do sieci i systemów przesyłu i dystrybucji pary i gorącej wody (ISIC 4030, CPC 7131, inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu).</p>
III-EU-19 – Pozostałe usługi, gdzie indziej niesklasyfikowane	
a) Usługi pogrzebowe, usługi w zakresie kremacji zwłok i usługi przedsiębiorstw pogrzebowych (CPC 9703)	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem CY, DE, FI, PT, SE i SI: Bez ograniczeń.</p> <p>CY, DE, FI, PT, SE i SI: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług pogrzebowych, usług w zakresie kremacji zwłok i usług przedsiębiorstw pogrzebowych.</p>
b) Pozostałe usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (część CPC 612, część 621, część 625, część 85990)	<p>W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami:</p> <p>W UE, z wyjątkiem CZ, LT i FI, w odniesieniu do pozostałych usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (część CPC 612, część 621, część 625, część 85990): Bez ograniczeń.</p> <p>W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami:</p> <p>CZ: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług aukcyjnych (część CPC 612, część 621, część 625, część 85990).</p> <p>LT: Bez zobowiązań w odniesieniu do przedsiębiorstwa upoważnionego przez rząd do posiadania prawa wyłącznego do świadczenia następujących usług: przesyłanie danych za pośrednictwem bezpiecznych sieci przesyłu danych państwowych.</p> <p>FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług w zakresie identyfikacji elektronicznej.</p>
c) Nowe rodzaje usług	UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia nowych usług, niesklasyfikowanych w CPC.

## WYKAZ CHILE

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Nr 1 – Wszystkie sektory	
a) Przedsiębiorstwo państwowe	<p>Przy przenoszeniu lub zbywaniu wszelkich udziałów kapitałowych lub aktywów należących do istniejących przedsiębiorstw państwowych lub podmiotów publicznych Chile zastrzega sobie prawo do wprowadzenia zakazu lub nałożenia ograniczeń dotyczących własności takich udziałów lub aktywów, a także prawa inwestorów lub ich inwestycji do kontrolowania wszelkich spółek powstałych w ten sposób lub dokonywanych przez nie inwestycji.</p> <p>„Przedsiębiorstwo państwowe” oznacza przedsiębiorstwo będące własnością lub kontrolowane przez Chile w drodze udziałów własnościowych posiadanych przez Chile oraz obejmuje każde przedsiębiorstwo założone po wejściu w życie niniejszej Umowy wyłącznie do celów sprzedaży lub zbycia udziałów kapitałowych w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub podmiocie publicznym lub jego aktywów.</p>
b) Usługi użyteczności publicznej	<p>Usługi użyteczności publicznej istnieją w sektorach takich jak powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego, usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych, usługi w zakresie badań i analiz technicznych, usługi wodne i usługi uzdatniania wody, usługi kanalizacyjne, usługi w zakresie ochrony środowiska, usługi w zakresie ochrony zdrowia, usługi transportowe i usługi pomocnicze dla wszystkich środków transportu. Prawa wyłączne do świadczenia takich usług są często udzielane prywatnym podmiotom gospodarczym, na przykład podmiotom gospodarczym mającym koncesje od władz publicznych, podlegającym szczególnym obowiązkom w zakresie świadczenia usług. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług telekomunikacyjnych, komputerowych i usług z nimi związanych.</p>



Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
c) Nabywanie nieruchomości	W Chile bez zobowiązań w odniesieniu do nabywania „gruntów państwowych”, gruntów w „obszarze przygranicznym” i wszelkich gruntów znajdujących się w odległości pięciu kilometrów od linii brzegowej, które są wykorzystywane do celów działalności rolniczej, jak wskazano w załącznikach 17-A i 17-B.  Każda chilijska osoba fizyczna lub osoba mająca miejsce zamieszkania w Chile lub osoba prawna zarejestrowana w Chile będzie mogła nabywać lub kontrolować grunty wykorzystywane do celów działalności rolniczej. Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do własności i kontroli takich gruntów.
d) Obecność handlowa	Niniejszy wykaz nie ma zastosowania do przedstawicielstw.
e) Ludność rdzenna	Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka dotyczącego ludności rdzennej.
f) Mniejszości znajdujące się w niekorzystnej sytuacji	Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka przyznającego prawa lub przywileje mniejszościom znajdującym się w niekorzystnej sytuacji społecznej lub ekonomicznej.
Nr 2 – Wytwarzanie	
Wytwarzanie z wyłączeniem usług (ISIC Rev. 3.1 15, 17, 18, 19, 20, 21, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, z wyjątkiem 16, 22, 24, 25, 29, 37)	Bez ograniczeń.
Wytwarzanie (ISIC Rev. 3.1 dział 16: produkcja wyrobów tytoniowych)	Bez zobowiązań.
Wytwarzanie (ISIC Rev. 3.1 dział 22: działalność wydawnicza, drukowanie i reprodukcja zapisanych nośników informacji)	Bez ograniczeń, z wyjątkiem: 222 Drukowanie i działalność usługowa związana z poligrafią: Bez zobowiązań w odniesieniu do drukowania i działalności usługowej związanej z poligrafią.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Wytwarzanie (ISIC Rev. 3.1 dział 24: produkcja chemikaliów i produktów chemicznych)	Określone rodzaje osób prawnych mogą ubiegać się o zezwolenie na prowadzenie następujących rodzajów działalności gospodarczej: 241 Produkcja podstawowych chemikaliów; oraz 242 Produkcja pozostałych wyrobów chemicznych.
Wytwarzanie (ISIC Rev. 3.1 dział 25: produkcja wyrobów gumowych i wyrobów z tworzyw sztucznych)	Określone rodzaje osób prawnych mogą ubiegać się o zezwolenie na prowadzenie następujących rodzajów działalności gospodarczej: 251 Produkcja wyrobów gumowych; oraz 252 Produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych.
Wytwarzanie (ISIC Rev. 3.1 dział 29: produkcja maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowana)	Bez ograniczeń, z wyjątkiem: 2927 Produkcja broni i amunicji: Bez zobowiązań.
Wytwarzanie (ISIC Rev. 3.1 dział 31: produkcja maszyn i urządzeń elektrycznych, gdzie indziej niesklasyfikowana)	Określone rodzaje osób prawnych mogą ubiegać się o zezwolenie na prowadzenie następujących rodzajów działalności gospodarczej: 311 Produkcja silników elektrycznych, prądnic i transformatorów; oraz 314 Produkcja akumulatorów, ogniw galwanicznych i baterii galwanicznych.
Wytwarzanie (ISIC Rev. 3.1 dział 37: recykling)	Określone rodzaje osób prawnych mogą ubiegać się o zezwolenie na prowadzenie następujących rodzajów działalności gospodarczej: 371 Recykling metalowych odpadów i złomu; oraz 372 Recykling niemetalowych odpadów i złomu.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Nr 3 – Górnictwo i wydobywanie	
Górnictwo i wydobywanie, z wyjątkiem usług (ISIC Rev. 3.1 10, 11, 12, 13, 14)	<p>Bez zobowiązań w odniesieniu do:</p> <p>dział 11 Wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego; działalność usługowa związana z wydobyciem ropy i gazu; oraz dział 12 Kopalnictwo rud uranu i toru.</p> <p>Poszukiwanie, wydobycie i przetwarzanie (<i>beneficio</i>) litu, płynnych lub gazowych węglowodorów, złóż jakiegokolwiek rodzaju występujących w wodach morskich podlegających przepisom krajowym oraz złóż jakiegokolwiek rodzaju położonych w całości lub części na obszarach uznanych za ważne dla bezpieczeństwa narodowego, mających skutki dla przemysłu wydobywczego, których klasyfikacji można dokonać wyłącznie na podstawie prawa, może podlegać koncesjom administracyjnym lub umowom o świadczenie usług specjalnych, z zastrzeżeniem wymogów i warunków, jakie w każdym przypadku należy określić najwyższym dekretem.</p> <p>Ponadto wyłącznie chilijska komisja ds. energii jądrowej (<i>Comisión Chilena de Energía Nuclear</i>) lub strony upoważnione przez tę komisję mogą wykonywać lub zawierać akty prawne dotyczące wydobytych naturalnych materiałów atomowych i litu, a także ich koncentratów, pochodnych i związków.</p>
Nr 4 – Rolnictwo	
Rolnictwo i łowiectwo, z wyłączeniem usług (ISIC Rev. 3.1 A 01)	Bez ograniczeń.
Leśnictwo, z wyłączeniem usług (ISIC Rev. 3.1 A 02)	<p>Bez ograniczeń.</p> <p>Dla większej pewności należy wyjaśnić, że wymagany jest plan zarządzania zatwierdzony przez Komisję ds. Leśnictwa (<i>Corporación Nacional Forestal</i>).</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Nr 5 – Energetyka	
<p>Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, z wyłączeniem usług (ISIC Rev. 3,1 E 40, 401, 4010)</p>	<p>a) Bez ograniczeń, z wyjątkiem produkcji, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej dla krajowego systemu energii elektrycznej (<i>Sistema Eléctrico Nacional</i>). Stosuje się następujące ograniczenia:</p> <p>Wyłącznie podmioty prawa publicznego szczególnego rodzaju, otwarte lub zamknięte (<i>sociedad anónima abierta o cerrada</i>), zarejestrowane w Chile są uprawnione do uzyskania koncesji na dystrybucję energii. Wyłącznym przedmiotem działalności takiego podmiotu musi być dystrybucja energii.</p> <p>Wyłącznie podmioty prawa publicznego szczególnego rodzaju, otwarte lub zamknięte (<i>sociedad anónima abierta o cerrada</i>), zarejestrowane w Chile są uprawnione do uzyskania koncesji na przesył energii dla krajowego systemu energii elektrycznej (<i>Sistema Interconectado Central</i>). Wyłącznym przedmiotem działalności takiego podmiotu musi być przesył energii.</p> <p>Produkcja energii wodnej może być prowadzona na podstawie koncesji. Wyłącznie osoby prawne ustanowione zgodnie z prawem chilijskim mogą ubiegać się o takie koncesje i składać publiczne oferty na uzyskanie takich koncesji.</p> <p>Poszukiwanie lub wydobycie energii geotermalnej uwarunkowane są uzyskaniem koncesji. Wyłącznie osoby prawne ustanowione zgodnie z prawem chilijskim mogą ubiegać się o takie koncesje i składać publiczne oferty na uzyskanie takich koncesji.</p> <p>Energia jądrowa może być wytwarzana do celów pokojowych wyłącznie przez chilijską komisję ds. energii jądrowej lub za jej zezwoleniem – wspólnie z osobami trzecimi. Jeżeli komisja uzna za wskazane udzielenie takiego zezwolenia, ustali również zasady i warunki jego funkcjonowania.</p> <p>b) Bez zobowiązań w odniesieniu do działalności pośredników lub przedstawicieli, organizujących sprzedaż energii elektrycznej za pośrednictwem systemów dystrybucji energii obsługiwanych przez inne podmioty.</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Nr 6 – Rybołówstwo	
Rybołówstwo, prowadzenie wylęgarni ryb i gospodarstw rybackich, z wyłączeniem usług (ISIC Rev. 3.1 B 05)	Bez zobowiązań.
Nr 7 – Usługi	
Usługi prawne (część CPC 861)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: (1) i (3): Bez ograniczeń, z wyjątkiem syndyków masy upadłościowej ( <i>síndicos de quiebra</i> ), którzy muszą zostać należycie upoważnieni przez Ministra Sprawiedliwości ( <i>Ministerio de Justicia</i> ) i mogą pracować tylko w miejscu swojego zamieszkania. (2): Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie rachunkowości, audytu i księgowości (CPC 86211)	(1) i (3): Bez ograniczeń, poza tym, że audytorzy zewnętrzni instytucji finansowych muszą zostać wpisani do Rejestru Audytorów Zewnętrznych Nadinspektoratu Banków i Instytucji Finansowych ( <i>Superintendencia de Bancos e Instituciones Financieras</i> ) oraz Nadinspektoratu ds. Papierów Wartościowych i Ubezpieczeń ( <i>Superintendencia de Valores y Seguros</i> ). Do rejestru mogą zostać wpisane jedynie przedsiębiorstwa prawnie zarejestrowane w Chile jako spółki osobowe ( <i>sociedades de personas</i> ) lub stowarzyszenia ( <i>asociaciones</i> ), których głównym przedmiotem działalności są usługi audytorskie. (2): Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi architektoniczne (CPC 8671)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi inżynierskie (CPC 8672)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Zintegrowane usługi inżynierskie (CPC 86733)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi planowania urbanistycznego i architektonicznego kształtowania krajobrazu (CPC 8674)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi weterynaryjne (CPC 932)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Usługi świadczone przez personel położniczy, pielęgniarstwa, fizjoterapeutów i personel paramedyczny (CPC 93191)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi informatyczne (CPC 841, 842, 843, 844 i 845)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Interdyscyplinarne usługi badawczo-rozwojowe, usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych oraz powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (część CPC 851, część CPC 853 oraz część CPC 86751)	(1) i (3): Bez ograniczeń, z wyjątkiem: Dyrekcja ds. Granic Państwowych ( <i>Dirección de Fronteras y Límites del Estado</i> ) dopuszcza i nadzoruje wszelkie badania związane z pracami o charakterze naukowym i technicznym lub wspinaczką wysokogórską ( <i>andinismo</i> ), jakie osoby prawne lub fizyczne mające stałe miejsce zamieszkania za granicą zamierzają prowadzić w strefach przygranicznych. Dyrekcja ds. Granic Państwowych może ustalić, że w wyprawie uczestniczyć będzie jeden przedstawiciel do spraw określonych działań Chile lub większa liczba takich przedstawicieli. Przedstawiciele będą uczestniczyć w badaniach i zdobywać informacje dotyczące ich zakresu.  (2): Bez ograniczeń.
Usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych (CPC 852)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie nieruchomości: dotyczące nieruchomości posiadanych lub dzierżawionych na podstawie wynagrodzenia lub umowy (CPC 821 i 822)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi wynajmu/leasingu statków i innych środków transportu bez załogi/operatorów oraz usługi wynajmu/leasingu pozostałych maszyn i urządzeń (CPC 8310, z wyjątkiem 83104)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Usługi dzierżawy lub wynajmu statków powietrznych (bez obsługi) (CPC 83104)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi reklamowe (CPC 871)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi badania rynku i opinii publicznej (CPC 864)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania (CPC 865)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi związane z konsultingiem w zakresie zarządzania (CPC 866, z wyjątkiem 86602)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (CPC 881)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi związane z górnictwem (CPC 883)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi pośrednictwa pracy i pozyskiwania personelu (CPC 87201, 87202, 87203)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi detektywistyczne i ochroniarskie (CPC 87302, 87303, 87304 i 87305)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Konserwacja i naprawa sprzętu, z wyłączeniem statków morskich i powietrznych lub innych środków transportu (CPC 633)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi sprzątnięcia budynków (CPC 874)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Usługi fotograficzne (CPC 875)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi związane z pakowaniem (CPC 876)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej, usługi agencji inkasa (CPC 87901, 87902)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi telefonicznych automatów zgłoszeniowych (CPC 87903)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi powielania (CPC 87904)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń, poza tym, że urzędowe tłumaczenia, urzędowe poświadczenia tłumaczeń oraz uwierzytelnione kopie oficjalnych dokumentów sporządzonych w językach obcych mogą być wydawane wyłącznie przez tłumaczy zarejestrowanych przez władze chilijskie.
Usługi sporządzania list adresowych i obsługa poczty (CPC 87906)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Specjalne usługi projektowe (CPC 87907)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Pozostałe usługi biznesowe gdzie indziej niesklasyfikowane (CPC 87909)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi poligraficzne i wydawnicze (CPC 88442)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi konferencyjne (CPC 87909)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi pocztowe (CPC 7511)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.



Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
<p>Usługi kurierskie (CPC 7512)</p> <p>Usługi odnoszące się do obsługi<sup>1</sup> przesyłek pocztowych<sup>2</sup> według następującego wykazu podsektorów, z przeznaczeniem krajowym lub zagranicznym:</p> <p>(i) obsługa zaadresowanych pisemnych informacji w jakiegokolwiek formie fizycznej<sup>3</sup>, w tym</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– usługi w zakresie mieszanych przesyłek pocztowych; oraz</li> <li>– przesyłki reklamowe;</li> </ul> <p>(ii) obsługa zaadresowanych paczek<sup>4</sup>;</p>	<p>(1), (2) i (3): Bez ograniczeń, z wyjątkiem:</p> <p><i>Decreto Supremo nr 5037</i> Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (<i>Ministerio del Interior</i>) z dnia 4 listopada 1960 r. oraz <i>Decreto con Fuerza de Ley nr 10</i> Ministerstwa Transportu i Telekomunikacji (<i>Ministerio de Transporte y Telecomunicaciones</i>) z dnia 30 stycznia 1982 r. lub dekrétów, które je zastępują, na mocy których Chile, za pośrednictwem <i>Empresa de Correos de Chile</i>, może stosować monopol na przyjmowanie, przewóz i dostawę przesyłek pocztowych (<i>objetos de correspondencia</i>). „Przesyłki pocztowe” oznaczają: listy, kartki pocztowe zwykłe i z przedpłaconą opłatą pocztową, dokumenty handlowe, biuletyny i wszelkiego rodzaju materiały drukowane, w tym materiały drukowane w alfabecie Braille'a, próbki towarów, małe paczki o wadze do jednego kilograma oraz świadczenie specjalnej usługi pocztowej polegającej na nagrywaniu i dostarczaniu wiadomości dźwiękowych (<i>fonos postales</i>).</p>

<sup>1</sup> Pojęcie „obsługa” należy rozumieć jako obejmujący przyjmowanie (*admisión*), transport (*transporte*) i dostawę (*entrega*).

<sup>2</sup> „Przesyłka pocztowa” odnosi się do przesyłek obsługiwanych przez dowolny rodzaj podmiotu gospodarczego, publicznego lub prywatnego.

<sup>3</sup> Na przykład listów i kartek pocztowych.

<sup>4</sup> Włącznie z książkami i katalogami.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
(iii) obsługa zaadresowanych wydawnictw prasowych <sup>1</sup> ; (iv) obsługa przesyłek określonych powyżej w ppkt (i)–(iii), w formie przesyłek poleconych lub ubezpieczonych; (v) usługi doręczania ekspresowego <sup>2</sup> dla pozycji określonych powyżej w ppkt (i)–(iii); (vi) obsługa przesyłek niezaadresowanych; oraz (vii) inne usługi, gdzie indziej niesklasyfikowane.	
Międzynarodowe międzystrefowe usługi telekomunikacyjne	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Lokalne podstawowe usługi i sieci telekomunikacyjne, pośrednie usługi telekomunikacyjne, uzupełniające usługi telekomunikacyjne i ograniczone usługi telekomunikacyjne	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.

<sup>1</sup> Dzienniki, gazety i czasopisma.

<sup>2</sup> Usługi doręczania ekspresowego mogą obejmować, oprócz skróconego czasu przesyłki i większej niezawodności dostawy, czynniki dodatkowe, takie jak: odbiór z miejsca pochodzenia, przekazanie do rąk własnych adresata, oznaczanie i monitorowanie, możliwość zmiany miejsca przeznaczenia i adresata w trakcie tranzytu lub potwierdzenie odbioru.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Usługi budowlane (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 i 518)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje (CPC 621)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie handlu hurtowego (CPC 622, 61111, 6113 i 6121)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (CPC 632, 61111, 6113 i 6121)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie franchisingu (CPC 8929)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie ochrony środowiska (CPC 940)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług doradztwa.
Usługi edukacyjne (CPC 92)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi w zakresie zdrowia – usługi szpitalne, usługi pogotowia ratunkowego i usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie (CPC 93, 931 z wyjątkiem 9312, część 93191, 9311, 93192, 93193, 93199)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi w zakresie zdrowia i usługi społeczne, w tym ubezpieczenia emerytalno-rentowe	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi społeczne, w tym ubezpieczenia emerytalno-rentowe	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Hotele i restauracje, w tym catering (CPC 641, 642 i 643)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi biur podróży i organizatorów turystyki (CPC 74710)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi przewodników turystycznych (CPC 74720)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Usługi rozrywkowe, obejmujące m.in. teatr, koncerty na żywo i cyrk (CPC 9619)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałe usługi w zakresie kultury (CPC 963)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi rozrywkowe, teatr, koncerty na żywo i cyrk (CPC 9619, 964 inne niż 96492)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi agencji informacyjnych (CPC 962)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi związane ze sportem i pozostałe usługi w zakresie rekreacji (CPC 9641)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń, poza tym, że organizacje sportowe mogą być zobowiązane do ustanowienia konkretnego rodzaju podmiotu prawnego w celu prowadzenia działalności zawodowej. Ponadto na zasadzie traktowania narodowego: a) niedozwolony jest udział więcej niż jednej drużyny w tej samej kategorii zawodów sportowych; b) mogą zostać ustanowione szczególne przepisy dotyczące własności kapitału w przedsiębiorstwach branży sportowej; oraz c) może zostać nałożony wymóg kapitału minimalnego.
Usługi gier hazardowych i zakładów (CPC 96492)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Pozostałe usługi w zakresie rekreacji gdzie indziej niesklasyfikowane (CPC 96499)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi transportu morskiego (CPC 721): Transport pasażerski (CPC 7211)	(1) i (2): Bez ograniczeń. (3): a) Zarejestrowanie spółki do celów obsługi floty pod banderą krajową Chile: Bez zobowiązań. b) Inne formy obecności handlowej w celu świadczenia usług międzynarodowego transportu morskiego <sup>1</sup> : Bez ograniczeń.

<sup>1</sup> „Inne formy obecności handlowej w celu świadczenia międzynarodowych usług w zakresie transportu morskiego” oznaczają zdolność podmiotów świadczących usługi międzynarodowego transportu morskiego drugiej Strony do podejmowania lokalnie wszelkich działań niezbędnych do świadczenia dla ich klientów częściowo lub w pełni zintegrowanych usług transportowych, w ramach których transport morski stanowi znaczący element. Niemniej jednak niniejszego zobowiązania nie można uważać za ograniczające w jakikolwiek sposób podjęte zobowiązania w związku z transgranicznym sposobem dostarczenia. Działania te obejmują między innymi:

- marketing i sprzedaż usług w zakresie transportu morskiego i usług powiązanych poprzez bezpośredni kontakt z klientami, począwszy od wyceny po fakturowanie, przy czym usługi te są realizowane lub oferowane przez samego usługodawcę lub przez usługodawców, z którymi sprzedawca usługi zawarł stałe umowy handlowe;
- nabywanie, na własny rachunek lub w imieniu klientów (oraz odsprzedaży klientom), wszelkich usług transportowych i pokrewnych, włączając usługi transportowe przywozowe dowolnymi środkami, w szczególności transport śródlądowymi drogami wodnymi, drogowy i kolejowy, niezbędne do świadczenia usług zintegrowanych;
- przygotowywanie dokumentacji dotyczącej dokumentów przewozowych, dokumentów celnych oraz innych dokumentów związanych z pochodzeniem i charakterem przewożonych towarów;
- dostarczanie informacji handlowych w dowolny sposób, włączając skomputeryzowane systemy informacyjne i elektroniczną wymianę danych (z zastrzeżeniem postanowień niniejszej Umowy);
- zawieranie wszelkich umów handlowych (włączając udział w kapitale spółki) oraz zatrudnianie personelu rekrutowanego lokalnie (lub, w przypadku pracowników zagranicznych, z zastrzeżeniem zobowiązań horyzontalnych dotyczących przepływu pracowników) za pomocą dowolnej lokalnie utworzonej agencji żeglugi; oraz
- działanie w imieniu spółek organizujących zawinięcia statku do portu lub przejęcie ładunków w razie potrzeby.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Transport towarowy (CPC 7212) Wynajem/dzierżawa statków z załogą (CPC 7223) Konserwacja i naprawa statków (CPC 8868) Usługi pchania i holowania (CPC 72140) Usługi wspierające w branży transportu morskiego (CPC 745) Usługi w zakresie przeladunku towarów (CPC 741) Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania (CPC 742)	
Transport śródlądowymi drogami wodnymi (CPC 722)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi transportu kolejowego i usługi pomocnicze w branży transportu kolejowego	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi transportu drogowego: Transport towarowy (CPC 7123)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi transportu drogowego: Wynajem pojazdów użytkowych z kierowcą (CPC 71222 – Usługi wynajmu samochodów osobowych z kierowcą)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi transportu drogowego: Konserwacja i naprawa środków transportu drogowego (CPC 6112 – Usługi konserwacji i naprawy pojazdów silnikowych)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Usługi transportu drogowego: Usługi wspierające dla usług transportu drogowego (CPC 7441 – Usługi dworców autobusowych)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi pomocnicze dla wszystkich rodzajów transportu: Usługi w zakresie obsługi ładunku (CPC 741)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi pomocnicze dla wszystkich rodzajów transportu: Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania (CPC 742)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi pomocnicze dla wszystkich rodzajów transportu: Usługi agencji transportu towarowego (CPC 748)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Transport rurociągowy: transport paliw i pozostałych towarów (CPC 7131)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń, poza tym, że usługa musi być świadczona przez osoby prawne ustanowione na podstawie prawa chilijskiego, a świadczenie usługi może podlegać koncesji na zasadzie traktowania narodowego.
Usługi w zakresie naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego	(1): Bez zobowiązań. (2) i (3): Bez ograniczeń.
Sprzedaży i marketing usług transportu lotniczego	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi komputerowego systemu rezerwacji (KSR)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Obsługa naziemna	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Specjalistyczne przewozy lotnicze	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Transport kosmiczny i wynajem statków kosmicznych	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.

**WYWŁASZCZENIE**

Strony potwierdzają swoje wspólne zrozumienie, że:

- a) wywłaszczenie na podstawie art. 17.19 może mieć charakter bezpośredni lub pośredni oraz:
  - (i) bezpośrednie wywłaszczenie ma miejsce, gdy inwestycja zostaje znacjonalizowana lub w inny sposób bezpośrednio wywłaszczona przez formalne przeniesienie tytułu własności lub bezwarunkowe zajęcie;
  - (ii) pośrednie wywłaszczenie następuje, gdy środek lub seria środków Strony ma skutek równoważny bezpośredniemu wywłaszczeniu, polegający zasadniczo na pozbawieniu inwestora podstawowych atrybutów prawa własności w zakresie jego inwestycji, w tym prawa użytkowania inwestycji, korzystania z niej i rozporządzania nią, bez formalnego przeniesienia tytułu własności lub bezwarunkowego przejęcia;
- b) ustalenie czy środek lub seria środków Strony, w specyficznej sytuacji, stanowi pośrednie wywłaszczenie wymaga indywidualnego, opartego na faktach badania, które uwzględnia między innymi takie czynniki, jak:
  - (i) wpływ gospodarczy środka lub serii środków Strony, chociaż sam fakt, że środek lub seria środków Strony ma negatywny wpływ na wartość ekonomiczną inwestycji, nie oznacza, że nastąpiło pośrednie wywłaszczenie;



- (ii) czas obowiązywania środka lub serii środków Strony; oraz
  - (iii) cechy środka lub serii środków Strony, w tym ich przedmiot, cel i kontekst;
- c) dla większej pewności należy wyjaśnić, że niedyskryminujące środki Strony, które są opracowane i stosowane w celu osiągnięcia uzasadnionych celów polityki, takich jak ochrona zdrowia publicznego, usługi socjalne, edukacja publiczna, bezpieczeństwo, ochrona środowiska, w tym przeciwdziałanie zmianie klimatu, moralność publiczna, ochrona socjalna lub ochrona konsumentów, ochrona prywatności i danych lub wspieranie i ochrona różnorodności kulturowej, nie stanowią pośredniego wyłączenia, chyba że wpływ środka lub serii środków jest tak poważny w świetle jego celu, że ma on wyraźnie nadmierny charakter.
-

TRANSFERY – CHILE<sup>1</sup>

1. Niezależnie od art. 17.20 Chile zastrzega sobie prawo Centralnego Banku Chile (*Banco Central de Chile*) do utrzymywania lub przyjęcia środków zgodnie z ustawą 18.840, konstytucyjną ustawą organiczną Centralnego Banku Chile (*Ley 18.840, Ley Orgánica Constitucional del Banco Central de Chile*), dekretem z mocą ustawy nr 3 z 1997 r., ogólnym prawem bankowym (*Decreto con Fuerza de Ley N°3 de 1997, Ley General de Bancos*) i ustawą nr 18.45, prawo rynku papierów wartościowych (*Ley de Mercado de Valores N°18.045*), w celu zapewnienia stabilności waluty i normalnego funkcjonowania płatności krajowych i zagranicznych. Środki takie obejmują, między innymi, ustanowienie restrykcji lub ograniczeń dotyczących płatności bieżących i transferów (przepływ kapitału) do i z Chile, a także transakcji z nimi związanych, takich jak wymóg depozytu, inwestycji lub kredytów z lub do innego państwa obcego, które mają być przedmiotem wymogu dotyczącego rezerw (*encaje*).
  
2. Niezależnie od pkt 1 wymóg dotyczący rezerw, który Bank Centralny Chile może stosować na podstawie art. 49 N° 2 ustawy 18.840, nie może przekraczać 30 % kwoty przekazanej i nie może być nałożony na okres przekraczający dwa lata.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszy załącznik dotyczy transferów, o których mowa w art. 17.20 i rozdziale 27.

UMOWY MIĘDZY PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI  
A CHILE, O KTÓRYCH MOWA W ART. 17.23

1. Umowa między Belgijsko-Luksemburską Unią Gospodarczą a Republiką Chile w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, sporządzona w Brukseli w dniu 15 lipca 1992 r.;
2. Umowa między Rządem Republiki Czeskiej a Rządem Republiki Chile w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, sporządzona w Pradze w dniu 24 kwietnia 1995 r.;
3. Umowa między Rządem Królestwa Danii a Rządem Socjalistycznej Republiki Chile w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, sporządzona w Kopenhadze w dniu 28 maja 1993 r.;
4. Traktat między Republiką Chile a Republiką Federalną Niemiec w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji (*Vertrag zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Republik Chile über die Förderung und den gegenseitigen Schutz von Kapitalanlagen*), sporządzony w Santiago w dniu 21 października 1991 r.;
5. Umowa między Rządem Republiki Greckiej a Rządem Republiki Chile w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, sporządzona w Atenach w dniu 10 lipca 1996 r.;

6. Umowa między Królestwem Hiszpanii a Republiką Chile w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, sporządzona w Santiago w dniu 2 października 1991 r.;
7. Umowa między Rządem Republiki Francuskiej a Rządem Republiki Chile w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, sporządzona w Paryżu w dniu 4 lipca 1992 r.;
8. Umowa między Rządem Republiki Chorwacji a Rządem Republiki Chile w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji, sporządzona w Santiago w dniu 28 listopada 1994 r.;
9. Umowa między Rządem Republiki Chile a Rządem Republiki Włoskiej w sprawie wspierania i ochrony inwestycji, sporządzona w Santiago w dniu 8 marca 1993 r.;
10. Umowa między Republiką Austrii a Republiką Chile w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, sporządzona w Santiago w dniu 8 września 1997 r.;
11. Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Chile w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, sporządzona w Warszawie w dniu 5 lipca 1995 r.;
12. Umowa między Republiką Portugalii a Republiką Chile w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, sporządzona w Lizbonie w dniu 28 kwietnia 1995 r.;

13. Umowa między Rządem Rumunii a Rządem Republiki Chile w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, sporządzona w Bukareszcie w dniu 4 lipca 1995 r.;
14. Umowa między Rządem Republiki Finlandii a Rządem Republiki Chile w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, sporządzona w Helsinkach w dniu 27 maja 1993 r.;
15. Umowa między Rządem Królestwa Szwecji a Rządem Republiki Chile w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, sporządzona w Sztokholmie w dniu 24 maja 1993 r.

DŁUG PUBLICZNY

1. Żadne roszczenie dotyczące tego, że restrukturyzacja zadłużenia Strony narusza zobowiązanie wynikające z rozdziału 17 sekcja C, nie może zostać zgłoszone, a jeśli zostało już zgłoszone, nie można go dochodzić na podstawie rozdziału 17 sekcja D, jeśli w momencie zgłoszenia restrukturyzacja jest restrukturyzacją negocjowaną lub staje się restrukturyzacją negocjowaną po takim zgłoszeniu.
  
2. Niezależnie od art. 17.30 oraz z zastrzeżeniem pkt 1 niniejszego załącznika inwestor drugiej Strony nie może wnieść roszczenia na podstawie rozdziału 17 sekcja D dotyczącego naruszenia art. 17.9 lub 17.11<sup>1</sup> przez restrukturyzację długu Strony lub zobowiązanie na podstawie rozdziału 17 sekcja C, chyba że upłynęło 270 dni od dnia złożenia przez skarżącego pisemnego wniosku o konsultacje na podstawie art. 17.27.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że naruszenie art. 17.9 lub art. 17.11 nie następuje jedynie traktowaniem powodu odmiennego traktowania przez Stronę niektórych kategorii inwestorów lub inwestycji ze względu na inny wpływ makroekonomiczny, na przykład w celu uniknięcia ryzyka systemowego lub efektów rozlania, lub ze względu na kwalifikowalność do restrukturyzacji zadłużenia.

3. Do celów niniejszego załącznika:
    - a) „negocjowana restrukturyzacja” oznacza restrukturyzację lub odroczenia spłaty długu Strony, które następują w drodze (i) modyfikacji lub zmiany instrumentów dłużnych, jak przewidziano w ich warunkach, włącznie z przepisami je regulującymi, lub (ii) wymiany instrumentów dłużnych lub podobnego procesu, w ramach którego posiadacze przynajmniej 66 % łącznej kwoty głównej długu pozostałego do spłaty, który podlega restrukturyzacji, z wyłączeniem zadłużenia posiadanego przez tę Stronę lub przez podmioty będące jej własnością lub przez nią kontrolowane, zgodzili się na taką wymianę długu lub inny proces;
    - b) „prawo regulujące instrument dłużny” oznacza ramy prawne i regulacyjne mające zastosowanie do instrumentu dłużnego.
  4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że „dług Strony” obejmuje, w przypadku Strony UE, dług publiczny państwa członkowskiego na poziomie centralnym lub na poziomie regionalnym lub lokalnym.
-

MECHANIZM MEDIACJI W SPORACH MIĘDZY INWESTOREM A PAŃSTWEM

1. Wszczęcie postępowania
  - a) Każda ze stron sporu może w dowolnym momencie wystąpić z wnioskiem o rozpoczęcie postępowania mediacyjnego. Wniosek taki składa się drugiej stronie sporu na piśmie. Jeżeli wniosek dotyczy zarzucanego naruszenia postanowień, o których mowa w art. 17.25 ust. 1, przez organy Strony UE, a nie ustalono pozwanego na podstawie art. 17.28, taki wniosek kierowany jest do Unii Europejskiej. W przypadku akceptacji wniosku określa się w odpowiedzi, czy stroną sporu biorącą udział w mediacji będzie Unia Europejska, czy też zainteresowane państwo członkowskie<sup>1</sup>.
  - b) Strona sporu, do której skierowany jest wniosek, rozpatruje go przychylnie i zatwierdza lub odrzuca go na piśmie w terminie 20 dni roboczych od jego otrzymania.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku gdy wniosek dotyczy zarzucanego naruszenia przez Unię Europejską, stroną mediacji jest Unia Europejska, a każde zainteresowane państwo członkowskie jest w pełni zaangażowane w mediację. W przypadku gdy wniosek dotyczy wyłącznie zarzucanego naruszenia przez państwo członkowskie, stroną mediacji jest zainteresowane państwo członkowskie, chyba że wystąpi ono z wnioskiem, aby Unia Europejska była stroną.



2. Zasady dotyczące postępowania mediacyjnego
  - a) Strony sporu dokładają starań, aby osiągnąć wspólnie uzgodnione rozwiązanie w terminie 90 dni od wyznaczenia mediatora. Do czasu osiągnięcia ostatecznego porozumienia strony sporu mogą rozważyć ewentualne rozwiązania tymczasowe.
  - b) Wspólnie uzgodnione rozwiązania udostępnia się publicznie. Wersja dostępna publicznie może jednak nie zawierać informacji wskazanych przez jedną ze stron sporu jako poufne lub chronione.
3. Związek z mechanizmem rozstrzygania sporów
  - a) Postępowanie w ramach niniejszego mechanizmu mediacji nie ma służyć jako podstawa postępowania w sprawie rozstrzygnięcia sporu zgodnie z niniejszą Umową lub jakąkolwiek inną umową. W ramach innych procedur rozstrzygania sporów żadna ze stron sporu nie może powoływać się ani przedstawiać jako dowodów w ramach takich procedur, a organ rozstrzygający nie może brać pod uwagę:
    - (i) stanowiska zajętego przez stronę sporu w toku postępowania mediacyjnego;
    - (ii) wykazanej przez stronę sporu gotowości do akceptacji rozwiązania w odniesieniu do środka objętego postępowaniem mediacyjnym; lub
    - (iii) porad udzielonych lub propozycji złożonych przez mediatora.

- b) Mechanizm mediacji pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron oraz stron sporu, wynikających z sekcji D rozdziału 17 oraz rozdziału 38.
  - c) O ile strony sporu nie postanowią inaczej oraz bez uszczerbku dla art. 17.27, wszystkie etapy postępowania, w tym wszelkie udzielone porady i proponowane rozwiązania, są poufne. Strona uczestnicząca w mediacji może jednak podać do wiadomości publicznej informację, że odbywa się mediacja.
-

KODEKS POSTĘPOWANIA DLA SĘDZIÓW, CZŁONKÓW I MEDIATORÓW

1. Zakres stosowania

Niniejszy kodeks postępowania ma zastosowanie do sędziów, członków Trybunału Odwoławczego i kandydatów oraz – odpowiednio – do mediatorów, zgodnie z rozdziałem 17 sekcja D.

2. Definicje

Do celów niniejszego kodeksu postępowania:

- a) „kandydat” oznacza osobę fizyczną, której kandydatura na stanowisko sędziego lub członka Trybunału Odwoławczego jest rozważana, ale która nie została jeszcze zatwierdzona do pełnienia tej funkcji;
- b) „komunikacja *ex parte*” oznacza jakąkolwiek komunikację sędziego lub członka Trybunału Odwoławczego ze stroną sporu, jej doradcą, podmiotem powiązonym, jednostką zależną lub inną powiązaną osobą, dotyczącą postępowania przed Trybunałem lub Trybunałem Odwoławczym, bez obecności lub wiedzy drugiej strony sporu lub jej doradcy prawnego;
- c) „sędzia” oznacza osobę fizyczną, która została powołana do Trybunału pierwszej instancji;  
oraz

- d) „członek Trybunału Odwoławczego” oznacza osobę fizyczną, która została powołana do Trybunału Odwoławczego.
3. Niezależność i bezstronność
- a) Sędziowie i członkowie Trybunału Odwoławczego muszą być niezależni i bezstronni.
  - b) Obowiązki na podstawie lit. a) obejmują :
    - (i) nieuleganie wpływom wynikającym z lojalności wobec strony sporu lub jakiejkolwiek innej osoby lub podmiotu;
    - (ii) nieprzyjmowanie poleceń od jakichkolwiek władz publicznych lub organizacji lub osoby w jakiegokolwiek kwestii poruszanej w postępowaniu przed Trybunałem lub Trybunałem Odwoławczym;
    - (iii) nieuleganie wpływom związanym z jakimikolwiek przeszłymi, obecnymi lub przyszłymi relacjami finansowymi, biznesowymi, zawodowymi lub osobistymi;
    - (iv) niewykorzystywanie swojego stanowiska do realizacji jakichkolwiek interesów finansowych lub osobistych, które sędziowie i członkowie Trybunału Odwoławczego mogliby mieć w odniesieniu do strony sporu lub w wyniku postępowania przed Trybunałem lub Trybunałem Odwoławczym;
    - (v) niepodejmowanie jakichkolwiek funkcji lub nieprzyjmowanie jakichkolwiek korzyści, które mogłyby kolidować z wykonywaniem ich obowiązków; lub

(vi) niepodejmowanie jakichkolwiek działań sugerujących brak niezależności lub bezstronności.

4. Ograniczenie dotyczące pełnienia wielu funkcji

- a) Sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego nie może pełnić jakiegokolwiek funkcji politycznej lub administracyjnej. Sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego nie może angażować się w jakiegokolwiek inne zajęcie o charakterze zawodowym, którego nie można pogodzić z obowiązkiem zachowania niezależności i bezstronności, lub z wymogami związanymi z pełnionym urzędem. W szczególności sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego nie może występować w charakterze doradcy, biegłego lub świadka powołanego przez stronę w innym postępowaniu zgodnie z art. 17.36 ust. 1.
- b) Sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego musi zgłosić pełnienie wszelkich innych funkcji lub zajmowanie wszelkich innych stanowisk Wspólnemu Komitetowi oraz, w zależności od przypadku, przewodniczącemu Trybunału lub przewodniczącemu Trybunału Odwoławczego. Wszelkie kwestie dotyczące lit. a) rozstrzyga przewodniczący Trybunału lub przewodniczący Trybunału Odwoławczego.
- c) Były sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego nie może być w jakikolwiek sposób zaangażowany w postępowanie przed Trybunałem lub Trybunałem Odwoławczym, które toczyło się w okresie sprawowania przez niego urzędu.
- d) Były sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego nie może występować w charakterze doradcy ani w charakterze biegłego lub świadka powołanego przez stronę w jakimkolwiek postępowaniu przed Trybunałem lub Trybunałem Odwoławczym przez okres trzech lat następujący po zakończeniu sprawowania urzędu przez tego sędziego lub członka.

5. Obowiązek staranności

Sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego musi wykonywać swoje obowiązki z należytą starannością, zgodnie z zakresem obowiązków.

6. Uczciwość i kompetencje

a) Sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego:

- (i) musi prowadzić postępowania w sposób kompetentny i zgodny z wysokimi standardami uczciwości, sprawiedliwości i kultury osobistej;
- (ii) musi posiadać niezbędne kompetencje i umiejętności oraz podejmować wszelkie uzasadnione starania w celu utrzymania i poszerzania wiedzy, umiejętności i cech niezbędnych do wykonywania obowiązków na tym stanowisku; oraz
- (iii) nie może delegować funkcji decyzyjnych.

7. Komunikacja *ex parte*

Komunikacja *ex parte* jest zakazana, chyba że zezwalają na to mające zastosowanie postanowienia dotyczące rozstrzygania sporów.

8. Poufność
- a) O ile nie zezwalają na to mające zastosowanie postanowienia dotyczące rozstrzygnięcia sporów, sędzia, członek Trybunału Odwoławczego, lub były sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego, nie mogą:
- (i) ujawniać ani wykorzystywać jakichkolwiek informacji dotyczących postępowania przed Trybunałem lub Trybunałem Odwoławczym lub uzyskanych w związku z takim postępowaniem;
  - (ii) ujawniać jakichkolwiek projektów decyzji przygotowanych w postępowaniu przed Trybunałem lub Trybunałem Odwoławczym; lub
  - (iii) ujawniać treści narad w postępowaniu przed Trybunałem lub Trybunałem Odwoławczym.
- b) O ile nie zezwalają na to mające zastosowanie postanowienia dotyczące rozstrzygnięcia sporów, sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego nie może wypowiadać się na temat orzeczeń wydanych w postępowaniach przed Trybunałem lub Trybunałem Odwoławczym, a były sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego nie może wypowiadać się na temat orzeczeń wydanych w postępowaniach przed Trybunałem lub Trybunałem Odwoławczym przez okres trzech lat następujących po zakończeniu pełnienia urzędu przez tego sędziego lub członka.
- c) Obowiązki określone w niniejszym punkcie nie mają zastosowania w przypadkach, gdy – i w takim zakresie, w jakim – sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego, lub były sędzia, lub były członek Trybunału Odwoławczego, są prawnie zobowiązani do ujawnienia informacji przed sądem lub innym właściwym organem, lub muszą ujawnić takie informacje w celu ochrony lub dochodzenia praw tego sędziego lub członka, lub w związku z postępowaniem sądowym przed sądem lub innym właściwym organem.

9. Obowiązek ujawnienia informacji
- a) Kandydat, sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego musi ujawnić wszelkie okoliczności mogące budzić uzasadnione wątpliwości co do niezależności lub bezstronności tego kandydata, sędziego lub członka Trybunału Odwoławczego.
  - b) Niezależnie od tego, czy jest to wymagane na podstawie lit. a), kandydat musi ujawnić wszystkie postępowania, w których obecnie uczestniczy lub uczestniczył w ciągu ostatnich pięciu lat w charakterze arbitra, doradcy, biegłego lub świadka.
  - c) Niezależnie od tego, czy jest to wymagane na podstawie lit. a), sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego musi ujawnić następujące informacje w odniesieniu do postępowania, w którym ten sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego orzeka lub ma orzekać:
    - (i) informacje dotyczące wszelkich relacji finansowych, biznesowych, zawodowych lub bliskich relacji osobistych z okresu ostatnich pięciu lat:
      - A) ze stroną sporu w postępowaniu;
      - B) z doradcą strony sporu w postępowaniu;
      - C) z biegłym lub świadkiem w postępowaniu; lub



- D) ze wszelkimi osobami lub podmiotami wskazanymi przez stronę sporu jako powiązane lub mające bezpośredni lub pośredni interes w wyniku postępowania, w tym z osobą trzecią udzielającą finansowania; oraz
- (ii) informacje dotyczące jakiegokolwiek interesu finansowego lub osobistego:
  - A) w wyniku postępowania;
  - B) w jakimkolwiek innym postępowaniu dotyczącym tego samego środka; lub
  - C) w jakimkolwiek innym postępowaniu z udziałem strony sporu, lub osoby lub podmiotu określonego przez stronę sporu jako powiązany.
- d) Do celów lit. a), b) i c) kandydat oraz sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego dokładają wszelkich uzasadnionych starań, aby pozyskać wiedzę na temat takich okoliczności lub informacje, o których mowa w tych literach.
- e) Kandydat ujawnia informacje, o których mowa w niniejszym punkcie, Wspólnemu Komitetowi przed zatwierdzeniem kandydatury na stanowisko sędziego lub członka Trybunału Odwoławczego.

- f) Sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego ujawnia informacje zgodnie z mającymi zastosowanie postanowieniami dotyczącymi rozstrzygnięcia sporów, gdy tylko ten sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego dowie się o okolicznościach i informacji, o których mowa w lit. a) i c). Informacje te ujawnia się odpowiednio przewodniczącemu Trybunału lub przewodniczącemu Trybunału Odwoławczego. Sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego ma obowiązek o charakterze ciągłym dokonywania dalszych ujawnień w oparciu o nowe lub nowo odkryte okoliczności i informacje.
- g) Każdy kandydat, sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego ma obowiązek opowiedzieć się za ujawnieniem informacji, jeżeli ten kandydat, sędzia lub członek Trybunału Odwoławczego ma jakiegokolwiek wątpliwości co do konieczności ujawnienia informacji.
- h) Fakt nieujawnienia informacji nie musi sam w sobie świadczyć o braku niezależności lub bezstronności.

10. Zgodność z kodeksem

Przestrzeganie niniejszego kodeksu regulowane jest postanowieniami rozdziału 17 sekcja D.

**OSOBY ODBYWAJĄCE WIZYTĘ SŁUŻBOWĄ  
W CELU ZAŁOŻENIA PRZEDSIĘBIORSTWA,  
OSOBY PRZENIESIONE WEWNĄTRZ PRZEDSIĘBIORSTWA, INWESTORZY  
I OSOBY ODBYWAJĄCE KRÓTKOTERMINOWĄ WIZYTĘ SŁUŻBOWĄ**

1. Każdy istniejący środek niespełniający wymogów wymieniony w niniejszym załączniku może być utrzymywany, kontynuowany, niezwłocznie odnowiony lub zmieniony, pod warunkiem że zmiana ta nie zmniejsza istniejącej bezpośrednio przed nią zgodności takiego środka z art. 19.3 i 19.4 niniejszej Umowy, w brzmieniu obowiązującym bezpośrednio przed tą zmianą.
2. Art. 19.3 i 19.4 nie mają zastosowania do jakichkolwiek istniejących środków niespełniający wymogów wymienionych w niniejszym załączniku, w zakresie jaki dotyczy tej niezgodności.
3. Oprócz środków niespełniających wymogów, wymienionych w niniejszym załączniku, każda ze Stron może przyjąć lub utrzymywać środki odnoszące się do wymogów dotyczących kwalifikacji, procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych, wymogów oraz procedur w zakresie licencjonowania, które nie stanowią ograniczenia w rozumieniu art. 19.3 i 19.4. Środki te mogą obejmować konieczność uzyskania licencji, potwierdzenia uznania kwalifikacji w sektorach regulowanych lub zdania określonych egzaminów, takich jak egzaminy językowe, spełnienia wymogu przynależności do konkretnego zawodu, takiego jak wymóg członkostwa w organizacji zawodowej lub spełnienia wszelkiego innego niedyskryminującego wymogu, zgodnie z którym pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach lub obszarach chronionych. Chociaż środki takie nie są wymienione w niniejszym załączniku, nadal mają zastosowanie.

4. Wykazy w pkt 7 i 8 niniejszego załącznika mają zastosowanie wyłącznie do terytoriów Strony UE i Chile zgodnie z art. 41.2 oraz mają znaczenie wyłącznie w ramach stosunków handlowych między Stroną UE i Chile. Wykazy te nie mają wpływu na prawa i obowiązki państw członkowskich wynikające z prawa Unii Europejskiej.

5. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że zobowiązanie Strony UE do przyznania traktowania narodowego nie pociąga za sobą wymogu rozszerzenia na osoby z Chile traktowania przyznanego w państwie członkowskim na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub jakiegokolwiek środka przyjętego na podstawie tego traktatu, w tym środków je wdrażających w państwach członkowskich, w odniesieniu do:

- a) osób fizycznych lub rezydentów innego państwa członkowskiego; lub
- b) osób prawnych utworzonych lub zorganizowanych na podstawie prawa innego państwa członkowskiego lub Unii Europejskiej oraz mających siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium Strony UE.

6. W poniższych punktach stosuje się następujące skróty:

AT Austria

BE Belgia

BG Bułgaria

CY Cypr

CZ Czechy

DE Niemcy

DK Dania

EE Estonia

EL Grecja

ES Hiszpania

UE Unia Europejska, w tym wszystkie jej państwa członkowskie

FI Finlandia

FR Francja

HR Chorwacja

HU Węgry

IE Irlandia

IT Włochy

LT Litwa

LU Luksemburg

LV Łotwa

MT Malta

NL Niderlandy

PL Polska

PT Portugalia

RO Rumunia

SE Szwecja

SI Słowenia

SK Słowacja

7. Środki niespełniające wymogów Strony UE obejmują:

Osoby odbywające wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa

Wszystkie sektory	<p>AT, CZ: Osoba odbywająca wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa musi pracować dla przedsiębiorstwa innego niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: Bez zobowiązań.</p> <p>SK: Osoba odbywająca wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa musi pracować dla przedsiębiorstwa innego niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: Bez zobowiązań. Wymagane zezwolenie na pracę, w tym test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>CY: Dopuszczalna długość pobytu: do 90 dni w każdym dwunastomiesięcznym okresie. Osoba odbywająca wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa musi pracować dla przedsiębiorstwa innego niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: Bez zobowiązań.</p>
-------------------	---

Osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa

Wszystkie sektory	<p>AT, CZ, SK: Osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa muszą być zatrudnione przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: Bez zobowiązań.</p> <p>FI: Personel wyższego szczebla musi być zatrudniony przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk.</p> <p>HU: Osoby fizyczne, które są współnikami w przedsiębiorstwie, nie kwalifikują się do przeniesienia jako osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa.</p> <p>Pracownicy odbywający staż</p> <p>AT, CZ, DE, FR, ES, HU, LT: Szkolenie pracownika odbywającego staż musi być związane z posiadaniem dyplomem ukończenia studiów wyższych.</p>
-------------------	---

Osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową

<p>Wszystkie osoby odbywające krótkoterminowe wizyty służbowe</p>	<p>CY, DK, HR: Zezwolenie na pracę, w tym test potrzeb ekonomicznych, wymagane w przypadkach, gdy osoba odbywająca krótkoterminową wizytę służbową świadczy usługę.</p> <p>LV: Zezwolenie na pracę wymagane w przypadku działań lub działalności wykonywanych na podstawie umowy.</p> <p>MT: Wymagane zezwolenie na pracę. Nie przeprowadza się testu potrzeb ekonomicznych.</p> <p>SI: Jedno zezwolenie na pobyt i pracę jest wymagane w przypadku usług, których świadczenie przekracza jednorazowo 14 dni, oraz dla niektórych rodzajów działalności (badania i projekty; seminaria szkoleniowe; zakupy; transakcje handlowe; tłumaczenia pisemne i ustne). Test potrzeb ekonomicznych nie jest wymagany.</p> <p>SK: W przypadku świadczenia usługi na terytorium Słowacji wymagane jest zezwolenie na pracę, w tym test potrzeb ekonomicznych, dla rodzajów działalności, których wykonywanie trwa ponad siedem dni w miesiącu lub 30 dni w roku kalendarzowym.</p>
<p>Instalatorzy i osoby dokonujące konserwacji</p>	<p>AT: Wymagane zezwolenie na pracę, w tym test potrzeb ekonomicznych. Test potrzeb ekonomicznych nie jest konieczny w przypadku osób fizycznych szkolących pracowników w zakresie świadczenia usług i posiadających specjalistyczną wiedzę.</p> <p>CY: Wymagane jest zezwolenie na pracę, przy przekroczeniu siedmiu dni w miesiącu lub 30 dni w roku kalendarzowym.</p> <p>CZ: Wymagane jest zezwolenie na pracę, jeśli praca przekracza siedem kolejnych dni kalendarzowych lub łącznie 30 dni w roku kalendarzowym.</p> <p>ES: Wymagane zezwolenie na pracę. Instalatorzy, osoby dokonujące napraw i konserwacji są zatrudniani jako tacy przez osobę prawną dostarczającą towary lub świadczącą usługi lub przez przedsiębiorstwo będące członkiem tej samej grupy co osoba prawna, z której pochodzą, przez co najmniej trzy miesiące bezpośrednio poprzedzające datę złożenia wniosku o wjazd oraz w stosownych przypadkach posiadają oni co najmniej trzyletnie odpowiednie doświadczenie zawodowe zdobyte po osiągnięciu pełnoletności.</p> <p>FI: W zależności od rodzaju działalności, wymagane może być zezwolenie na pobyt.</p> <p>SE: Wymagane zezwolenie na pracę, z wyjątkiem: (i) osób fizycznych uczestniczących w szkoleniach, badaniach, przygotowaniach lub kompletowaniu dostaw, lub w podobnych rodzajach działalności w ramach transakcji handlowych; lub (ii) instalatorów lub instruktorów technicznych zajmujących się pilnymi instalacjami lub naprawami maszyn, w okresie trwającym do dwóch miesięcy i w sytuacjach wyjątkowych. Test potrzeb ekonomicznych nie jest wymagany.</p>



## Inwestorzy

Wszystkie sektory:	<p>AT: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>CY: Maksymalna długość pobytu – do 90 dni w każdym sześciomiesięcznym okresie.</p> <p>CZ, SK: W przypadku inwestorów zatrudnionych przez przedsiębiorstwo wymagane jest zezwolenie na pracę, w tym test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>DK: Maksymalna długość pobytu – do 90 dni w każdym sześciomiesięcznym okresie. Jeżeli inwestorzy chcą założyć działalność w Danii jako osoby samozatrudnione, wymagane jest zezwolenie na pracę.</p> <p>FI: Inwestorzy muszą być zatrudnieni przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk, na stanowisku kierowniczym średniego lub najwyższego szczebla.</p> <p>HU: Maksymalna długość pobytu wynosi 90 dni, w przypadku gdy inwestor nie jest zatrudniony przez przedsiębiorstwo na Węgrzech. Test potrzeb ekonomicznych wymagany w przypadku, gdy inwestor jest zatrudniony przez przedsiębiorstwo na Węgrzech.</p> <p>IT: Test potrzeb ekonomicznych wymagany w przypadku, gdy inwestor nie jest zatrudniony przez przedsiębiorstwo.</p> <p>LT, NL, PL: Kategoria inwestorów nie jest uznawana w odniesieniu do osób fizycznych reprezentujących inwestora.</p> <p>LV: Na etapie przedinwestycyjnym maksymalna długość pobytu jest ograniczona do 90 dni w każdym sześciomiesięcznym okresie. Przedłużenie na etapie poinwestycyjnym do jednego roku podlega kryteriom ustanowionym w prawie krajowym, takim jak dziedzina i kwota dokonanej inwestycji.</p> <p>SE: Wymagane zezwolenie na pracę, jeżeli inwestor uważany jest za osobę zatrudnioną.</p>
--------------------	---

8. Środki niespełniające wymogów Chile obejmują:

Osoby odbywające wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa

Wszystkie sektory	Bez ograniczeń
-------------------	----------------

Osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa

Wszystkie sektory	Bez ograniczeń
-------------------	----------------

Osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową

Wszystkie sektory	Bez ograniczeń
-------------------	----------------

Inwestorzy:

Wszystkie sektory	Bez ograniczeń
-------------------	----------------

Działalność, w którą mogą angażować się osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową ze Strony UE, pod warunkiem, że ich główne miejsce prowadzenia działalności, rzeczywiste miejsce wypłaty wynagrodzenia i główne miejsce naliczania zysków pozostają poza Chile, obejmuje:

- a) udział w spotkaniach lub konferencjach, lub prowadzenie konsultacji ze współpracownikami;
- b) przyjmowanie zamówień od przedsiębiorstw znajdujących się w Chile, ale nieprowadzących sprzedaży towarów ani nieświadczących usług dla ludności, lub negocjowanie z nimi umów;
- c) podejmowanie konsultacji biznesowych dotyczących zakładania, rozbudowy lub likwidacji przedsiębiorstwa lub inwestycji w Chile; lub
- d) instalację, naprawy lub konserwację sprzętu lub maszyn, świadczenie usług lub szkolenie pracowników w zakresie świadczenia usług, zgodnie z gwarancją lub inną umową o świadczenie usług związaną ze sprzedażą lub dzierżawą takiego sprzętu lub maszyn, w okresie obowiązywania gwarancji lub umowy serwisowej.

---

**OSOBY ŚWIADCZĄCE USŁUGI KONTRAKTOWE  
I OSOBY WYKONUJĄCE WOLNY ZAWÓD**

1. Każda ze Stron zezwala na świadczenie na swoim terytorium usług przez osoby świadczące usługi kontraktowe lub osoby wykonujące wolny zawód drugiej Strony poprzez obecność osób fizycznych, zgodnie z art. 19.5, w odniesieniu do sektorów wymienionych w niniejszym załączniku oraz z zastrzeżeniem odpowiednich ograniczeń.
2. Wykazy określone w pkt 11 i 12 składają się z następujących elementów:
  - a) pierwszej kolumny wskazującej sektor lub podsektor, w którym kategoria osób świadczących usługi kontraktowe i osób wykonujących wolny zawód została objęta liberalizacją; oraz
  - b) drugiej kolumny opisującej mające zastosowanie ograniczenia.
3. Oprócz wykazu zastrzeżeń zawartego w niniejszym załączniku, każda ze Stron może przyjąć lub utrzymywać środki odnoszące się do wymogów dotyczących kwalifikacji, procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych, wymogów oraz procedur w zakresie licencjonowania, które nie stanowią ograniczenia w rozumieniu art. 19.5. Środki te mogą obejmować konieczność uzyskania licencji, potwierdzenia uznania kwalifikacji w sektorach regulowanych lub zdania określonych egzaminów, takich jak egzaminy językowe, spełnienia wymogu przynależności do konkretnego zawodu, takiego jak wymóg członkostwa w organizacji zawodowej, lub spełnienia wszelkiego innego niedyskryminującego wymogu, zgodnie z którym pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach lub obszarach chronionych. Chociaż środki takie nie są wymienione w niniejszym załączniku, nadal mają zastosowanie.

4. Strony nie podejmują jakichkolwiek zobowiązań dotyczących osób świadczących usługi kontraktowe i osób wykonujących wolny zawód w odniesieniu do rodzajów działalności gospodarczej, które nie są wymienione w niniejszym załączniku.
5. W sektorach, w których stosuje się testy potrzeb ekonomicznych, głównym kryterium tych testów będzie ocena:
- a) w przypadku Chile – odpowiedniej sytuacji rynkowej w Chile; oraz
  - b) w przypadku Strony UE – odpowiedniej sytuacji rynkowej w państwie członkowskim lub w regionie, w którym ma być świadczona usługa, w tym w odniesieniu do liczby istniejących usługodawców, którzy już świadczą usługę w chwili przeprowadzania oceny, oraz wpływu na ich sytuację.
6. Wykazy w pkt 11–12 niniejszego załącznika mają zastosowanie wyłącznie do terytoriów Stron UE i Chile zgodnie z art. 41.2 oraz mają znaczenie wyłącznie w ramach stosunków handlowych między Stroną UE a Chile. Wykazy te nie mają wpływu na prawa i obowiązki państw członkowskich wynikające z prawa Unii Europejskiej.
7. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że zobowiązanie Strony UE do przyznania traktowania narodowego nie pociąga za sobą wymogu rozszerzenia na osoby fizyczne lub prawne z Chile traktowania przyznanego w państwie członkowskim na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub jakiegokolwiek środka wprowadzonego na podstawie tego traktatu, w tym środków je wdrażających w państwach członkowskich, w odniesieniu do:
- a) osób fizycznych lub rezydentów innego państwa członkowskiego; lub

b) osób prawnych utworzonych lub zorganizowanych na podstawie prawa innego państwa członkowskiego lub Unii Europejskiej oraz mających siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium Strony UE.

8. W poniższych wykazach stosuje się następujące skróty:

AT Austria

BE Belgia

BG Bułgaria

CY Cypr

CZ Czechy

DE Niemcy

DK Dania

EE Estonia

EL Grecja

ES Hiszpania

UE Unia Europejska, w tym wszystkie jej państwa członkowskie

FI Finlandia

FR Francja

HR Chorwacja

HU Węgry

IE Irlandia

IT Włochy

LT Litwa

LU Luksemburg

LV Łotwa

MT Malta

NL Niderlandy

PL Polska

PT Portugalia

RO Rumunia

SE Szwecja

SI Słowenia

SK Słowacja

CSS Osoby świadczące usługi kontraktowe

IP Osoby wykonujące wolny zawód

Osoby świadczące usługi kontraktowe

9. Z zastrzeżeniem wykazu zastrzeżeń zawartego w pkt 11 i 12 niniejszego załącznika, Strony podejmują zobowiązania zgodnie z art. 19.5 w odniesieniu do osób świadczących usługi kontraktowe w następujących sektorach lub podsektorach:

- a) usługi doradztwa prawnego w zakresie prawa międzynarodowego publicznego i prawa państwa macierzystego;
- b) usługi rachunkowo-księgowe;



- c) usługi w zakresie doradztwa podatkowego;
- d) usługi architektoniczne oraz usługi planowania urbanistycznego i architektonicznego kształtowania krajobrazu;
- e) usługi inżynierskie oraz zintegrowane usługi inżynierskie;
- f) usługi medyczne i stomatologiczne;
- g) usługi weterynaryjne;
- h) usługi położnicze;
- i) usługi świadczone przez pielęgniarzy lub pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny;
- j) usługi informatyczne i usługi z nimi związane;
- k) usługi badawczo-rozwojowe;
- l) usługi reklamowe;
- m) usługi badania rynku i opinii publicznej;
- n) usługi konsultingowe w zakresie zarządzania;

- o) usługi związane z konsultingiem w zakresie zarządzania;
- p) usługi w zakresie badań i analiz technicznych;
- q) powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego;
- r) górnictwo;
- s) konserwacja i naprawa statków;
- t) konserwacja i naprawa środków transportu kolejowego;
- u) konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz środków transportu drogowego;
- v) konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części;
- w) konserwacja i naprawa wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i nie biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego;
- x) usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych;
- y) usługi telekomunikacyjne;

- z) usługi pocztowe i kurierskie;
- aa) budownictwo i pokrewne usługi inżynieryjne;
- bb) usługi w zakresie badania terenu pod budowę;
- cc) usługi szkolnictwa wyższego;
- dd) usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem;
- ee) usługi w zakresie ochrony środowiska;
- ff) usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami (usługi doradztwa i konsultingu);
- gg) pozostałe usługi finansowe (usługi doradztwa i konsultingu);
- hh) pozostałe usługi finansowe wymienione w załączniku 25 – jedynie w przypadku Chile;
- ii) usługi doradztwa i konsultingu w dziedzinie transportu;
- jj) usługi agencji turystycznych i biur podróży;
- kk) usługi przewodników turystycznych;
- ll) usługi doradztwa i konsultingu w dziedzinie wytwarzania.

## Osoby wykonujące wolny zawód

10. Z zastrzeżeniem wykazu zastrzeżeń określonego w pkt 11 i 12 niniejszego załącznika, Strony podejmują zobowiązania zgodnie z art. 19.5 w odniesieniu do osób wykonujących wolny zawód w następujących sektorach lub podsektorach:

- a) usługi doradztwa prawnego w zakresie prawa międzynarodowego publicznego i prawa państwa macierzystego;
- b) usługi architektoniczne oraz usługi planowania urbanistycznego i architektonicznego kształtowania krajobrazu;
- c) usługi inżynierskie oraz zintegrowane usługi inżynierskie;
- d) usługi informatyczne i usługi z nimi związane;
- e) usługi badawczo-rozwojowe;
- f) usługi badania rynku i opinii publicznej;
- g) usługi konsultingowe w zakresie zarządzania;
- h) usługi związane z konsultingiem w zakresie zarządzania;

- i) górnictwo;
- j) usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych;
- k) usługi telekomunikacyjne;
- l) usługi pocztowe i kurierskie;
- m) usługi szkolnictwa wyższego;
- n) usługi związane z ubezpieczeniami (usługi doradztwa i konsultingu);
- o) pozostałe usługi finansowe (usługi doradztwa i konsultingu);
- p) pozostałe usługi finansowe wymienione w załączniku 25 – jedynie w przypadku Chile;
- q) usługi doradztwa i konsultingu w dziedzinie transportu;
- r) usługi doradztwa i konsultingu w dziedzinie wytwarzania.

11. Zastrzeżenia Strony UE są następujące:

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Wszystkie sektory	<p>CSS:</p> <p>UE: Liczba osób objętych umową o świadczenie usług nie może być większa, niż liczba osób niezbędna do wykonania umowy, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony, na której terytorium usługa jest świadczona.</p>
Usługi doradztwa prawnego w zakresie prawa międzynarodowego publicznego i prawa państwa macierzystego (część CPC 861)	<p>CSS:</p> <p>AT, BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>IP:</p> <p>AT, CY, DE, EE, FR, HR, IE, LU, LV, NL, PL, PT, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p>
Usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych (CPC 86212 inne niż „usługi audytorskie”, 86213, 86219 i 86220)	<p>CSS:</p> <p>AT, BE, DE, EE, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>BG, CZ, CY, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>IP:</p> <p>UE: Bez zobowiązań.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863) <sup>1</sup>	<p>CSS:</p> <p>AT, BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>PT: Bez zobowiązań.</p> <p>IP:</p> <p>UE: Bez zobowiązań.</p>
Usługi architektoniczne oraz usługi planowania urbanistycznego i architektonicznego kształtowania krajobrazu (CPC 8671 i 8674)	<p>CSS:</p> <p>BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>FI: Bez ograniczeń, z wyjątkiem: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi.</p> <p>BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy.</p> <p>AT: Tylko usługi w zakresie planowania, w przypadku których: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>IP:</p> <p>CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>FI: Bez ograniczeń, z wyjątkiem: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi.</p> <p>BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>AT: Tylko usługi w zakresie planowania, w przypadku których: Test potrzeb ekonomicznych.</p>

<sup>1</sup> Nie obejmują doradztwa prawnego i usług w zakresie reprezentacji prawnej w sprawach podatkowych, które są uwzględnione w ramach usługi w zakresie doradztwa prawnego w zakresie międzynarodowego prawa publicznego i prawa państwa macierzystego.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>Usługi inżynierskie i zintegrowane usługi inżynierskie (CPC 8672 i 8673)</p>	<p>CSS:  BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.  FI: Bez ograniczeń, z wyjątkiem: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi.  BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.  DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy.  AT: Tylko usługi w zakresie planowania, w przypadku których: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>IP:  CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.  FI: Bez ograniczeń, z wyjątkiem: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi.  BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.  AT: Tylko usługi w zakresie planowania, w przypadku których: Test potrzeb ekonomicznych.</p>
<p>Usługi medyczne (w tym usługi świadczone przez psychologów) i usługi stomatologiczne (CPC 9312 i część 85201)</p>	<p>CSS:  SE: Bez ograniczeń.  CY, CZ, DE, DK, EE, ES, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Test potrzeb ekonomicznych.  FR: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług świadczonych przez psychologów, dla których: Bez zobowiązań.  AT: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług świadczonych przez psychologów i usług stomatologicznych, dla których: Test potrzeb ekonomicznych.  BE, BG, EL, FI, HR, HU, LT, LV, SK: Bez zobowiązań.</p> <p>IP:  UE: Bez zobowiązań.</p>



Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi weterynaryjne (CPC 932)	<p>CSS:</p> <p>SE: Bez ograniczeń.</p> <p>CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>AT, BE, BG, HR, HU, LV, SK: Bez zobowiązań.</p> <p>IP:</p> <p>UE: Bez zobowiązań.</p>
Usługi położnicze (część CPC 93191)	<p>CSS:</p> <p>IE, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>BE, BG, FI, HR, HU, SK: Bez zobowiązań.</p> <p>IP:</p> <p>UE: Bez zobowiązań.</p>
Usługi świadczone przez pielęgniarzy lub pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny (część CPC 93191)	<p>CSS:</p> <p>IE, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>BE, BG, FI, HR, HU, SK: Bez zobowiązań.</p> <p>IP:</p> <p>UE: Bez zobowiązań.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>Usługi komputerowe i usługi z nimi związane (CPC 84)</p>	<p>CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>FI: Bez ograniczeń, z wyjątkiem: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi.</p> <p>AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy.</p> <p>IP: DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>FI: Bez ograniczeń, z wyjątkiem: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi.</p> <p>AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>HR: Bez zobowiązań.</p>
<p>Usługi badawczo-rozwojowe (CPC 851, 852, z wyjątkiem usług świadczonych przez psychologów<sup>1</sup>, i 853)</p>	<p>CSS: UE z wyjątkiem NL, SE: Wymagana jest umowa o przyjęciu podpisana z zatwierdzoną organizacją badawczą<sup>2</sup>.</p> <p>UE z wyjątkiem CZ, DK, SK: Bez ograniczeń.</p> <p>CZ, DK, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>IP: UE z wyjątkiem NL, SE: Wymagana jest umowa o przyjęciu podpisana z zatwierdzoną organizacją badawczą<sup>3</sup>.</p> <p>UE z wyjątkiem BE, CZ, DK, IT, SK: Bez ograniczeń.</p> <p>BE, CZ, DK, IT, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p>

<sup>1</sup> Część CPC 85201, która znajduje się w pozycji „Usługi medyczne i stomatologiczne”.

<sup>2</sup> Dla wszystkich państw członkowskich, z wyjątkiem DK, zatwierdzenie organizacji badawczej oraz umowa o przyjęciu muszą spełniać warunki określone na podstawie dyrektywy (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze au pair (Dz.U. UE L 132 z 21.5.2016, s. 21).

<sup>3</sup> Dla wszystkich państw członkowskich, z wyjątkiem DK, zatwierdzenie organizacji badawczej oraz umowa o przyjęciu muszą spełniać warunki określone na podstawie dyrektywy (UE) 2016/801.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi reklamowe (CPC 871)	<p>CSS: BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>IP: UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem NL. NL: Bez ograniczeń.</p>
Usługi badania rynku i opinii publicznej (CPC 864)	<p>CSS: BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HR, LV, MT, RO, SI, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>PT: Bez ograniczeń, z wyjątkiem usług badania opinii publicznej (CPC 86402), dla których: Bez zobowiązań. HU, LT: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług badania opinii publicznej (CPC 86402), dla których: Bez zobowiązań.</p> <p>IP: DE, EE, FR, IE, LU, NL, PL, SE: Bez ograniczeń. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, EL, ES, FI, HR, IT, LV, MT, RO, SI, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>PT: Bez ograniczeń, z wyjątkiem usług badania opinii publicznej (CPC 86402), dla których: Bez zobowiązań. HU, LT: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług badania opinii publicznej (CPC 86402), dla których: Bez zobowiązań.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania (CPC 865)	<p>CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy.</p> <p>IP: CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p>
Usługi związane z konsultingiem w zakresie zarządzania (CPC 866)	<p>CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>AT, BG, CZ, CY, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy.</p> <p>HU: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług arbitrażowych i pojednawczych (CPC 86602), dla których: Bez zobowiązań.</p> <p>IP: CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, IT, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>HU: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług arbitrażowych i pojednawczych (CPC 86602), dla których: Bez zobowiązań.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)</p>	<p>CSS:  BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Bez ograniczeń.  AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.  DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy.  IP:  UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem NL.  NL: Bez ograniczeń.</p>
<p>Powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675)</p>	<p>CSS:  BE, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Bez ograniczeń.  AT, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.  DE: Bez ograniczeń, z wyjątkiem geodetów wyznaczanych przez organy publiczne, w przypadku których: Bez zobowiązań.  FR: Bez ograniczeń, z wyjątkiem świadczenia usług geodezyjnych związanych z ustanawianiem praw własności i prawem do ziemi, dla których: Bez zobowiązań.  BG: Bez zobowiązań.  IP:  UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem NL.  NL: Bez ograniczeń.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>Górnictwo (CPC 883, wyłącznie usług doradztwa i konsultingu)</p>	<p>CSS:  BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.  AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.  DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy.</p> <p>IP:  DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.  AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p>
<p>Konserwacja i naprawa statków (część CPC 8868)</p>	<p>CSS:  BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.  AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>IP:  UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem NL.  NL: Bez ograniczeń.</p>
<p>Konserwacja i naprawa środków transportu kolejowego (część CPC 8868)</p>	<p>CSS:  BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.  AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>IP:  UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem NL.  NL: Bez ograniczeń.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz środków transportu drogowego (CPC 6112, CPC 6122, część CPC 8867 i część CPC 8868)</p>	<p>CSS:  BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.  AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.  IP:  UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem NL.  NL: Bez ograniczeń.</p>
<p>Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części (część 8868)</p>	<p>CSS:  BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.  AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.  IP:  UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem NL.  NL: Bez ograniczeń.</p>
<p>Konserwacja i naprawa wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i nie biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego<sup>1</sup> (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 i 8866)</p>	<p>CSS:  BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.  AT, BG, CZ, CY, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.  FI: Bez zobowiązań, z wyjątkiem umowy dotyczącej usługi posprzedażowej lub poleasingowej; w przypadku konserwacji i naprawy artykułów użytku osobistego i domowego (CPC 633): Test potrzeb ekonomicznych.  IP:  UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem NL.  NL: Bez ograniczeń.</p>

<sup>1</sup> Usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami (CPC 845) są uwzględnione w ramach usług informatycznych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905, z wyjątkiem tłumaczeń urzędowych lub przysięgłych)</p>	<p>CSS: BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>IP: CY, DE, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>HR: Bez zobowiązań.</p>
<p>Usługi telekomunikacyjne (CPC 7544, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)</p>	<p>CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy.</p> <p>IP: DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p>



Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>Usługi pocztowe i kurierskie (CPC 751, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)</p>	<p>CSS:  BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.  AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.  DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy.  IP:  DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.  AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, HU, IT, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p>
<p>Budownictwo i pokrewne usługi inżynierskie (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 i 518).  BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 i 517)</p>	<p>CSS:  UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem BE, CZ, DK, ES, NL i SE.  BE, DK, ES, NL, SE: Bez ograniczeń.  CZ: Test potrzeb ekonomicznych.  IP:  UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem NL. NL: Bez ograniczeń.</p>
<p>Usługi w zakresie badania terenu pod budowę (CPC 5111)</p>	<p>CSS:  BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.  AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.  DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy.  IP:  UE: Bez zobowiązań.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi szkolnictwa wyższego (CPC 923)	<p>CSS:</p> <p>UE z wyjątkiem LU, SE: Bez zobowiązań.</p> <p>LU: Bez zobowiązań, z wyjątkiem profesorów uniwersytetów, w przypadku których: bez ograniczeń.</p> <p>SE: Bez ograniczeń, z wyjątkiem dostawców usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków publicznych i prywatnych, z pewnego rodzaju pomocą państwa, w przypadku których: Bez zobowiązań.</p> <p>IP:</p> <p>UE z wyjątkiem SE: Bez zobowiązań.</p> <p>SE: Bez ograniczeń, z wyjątkiem dostawców usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków publicznych i prywatnych, z pewnego rodzaju pomocą państwa, w przypadku których: Bez zobowiązań.</p>
Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (CPC 881, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	<p>CSS:</p> <p>UE z wyjątkiem BE, DE, DK, ES, FI, HR i SE: Bez zobowiązań.</p> <p>BE, DE, ES, HR, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>DK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>FI: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług doradztwa i konsultingu związanych z leśnictwem, w przypadku których: Bez ograniczeń.</p> <p>IP:</p> <p>UE: Bez zobowiązań.</p>
Usługi w zakresie ochrony środowiska (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, część 94060, 9405, część 9406 i 9409)	<p>CSS:</p> <p>BE, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>AT, BG, CZ, CY, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>IP:</p> <p>UE: Bez zobowiązań.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
<p>Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami (wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)</p>	<p>CSS:  BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.  AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.  DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy.  HU: Bez zobowiązań.</p> <p>IP:  DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.  AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.  HU: Bez zobowiązań.</p>
<p>Pozostałe usługi finansowe (wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)</p>	<p>CSS:  BE, DE, ES, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.  AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.  DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy.  HU: Bez zobowiązań.</p> <p>IP:  DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.  AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.  HU: Bez zobowiązań.</p>

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Transport (CPC 71, 72, 73 i 74, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	<p>CSS:</p> <p>DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy.</p> <p>BE: Bez zobowiązań.</p> <p>IP:</p> <p>CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>AT, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>PL: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem transportu lotniczego, w przypadku którego: Bez ograniczeń.</p> <p>BE: Bez zobowiązań.</p>
Usługi biur podróży i organizatorów turystyki (włącznie z pilotami wycieczek <sup>1</sup> ) (CPC 7471)	<p>CSS:</p> <p>AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Bez ograniczeń.</p> <p>BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p> <p>DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy.</p> <p>BE, IE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem pilotów wycieczek, w przypadku których: Bez ograniczeń.</p> <p>IP:</p> <p>UE: Bez zobowiązań.</p>

<sup>1</sup> Usługodawcy, których zadaniem jest towarzyszenie grupie wycieczkowej składającej się przynajmniej z dziesięciu osób fizycznych, bez występowania w charakterze przewodników w określonych miejscach.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi przewodników turystycznych (CPC 7472)	<p>CSS:  NL, PT, SE: Bez ograniczeń.  AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LU, MT, RO, SK, SI: Test potrzeb ekonomicznych.  ES, HR, LT, PL: Bez zobowiązań.</p> <p>IP:  UE: Bez zobowiązań.</p>
Wytwarzanie (CPC 884 i 885, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	<p>CSS:  BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.  AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.  DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy.</p> <p>IP:  DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń.  AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.</p>

12. Zastrzeżenia Chile są następujące:

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi doradztwa prawnego w zakresie prawa międzynarodowego publicznego i prawa państwa macierzystego (część CPC 861)	Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych (CPC 86212 inne niż „usługi audytorskie”, 86213, 86219 i 86220)	Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863) <sup>1</sup>	Bez ograniczeń.
Usługi architektoniczne oraz usługi planowania urbanistycznego i architektonicznego kształtowania krajobrazu (CPC 8671 i 8674)	Bez ograniczeń.
Usługi inżynierskie i zintegrowane usługi inżynierskie (CPC 8672 i 8673)	Bez ograniczeń.
Usługi medyczne (w tym usługi świadczone przez psychologów) i usługi stomatologiczne (CPC 9312 i część 85201)	Bez ograniczeń.
Usługi weterynaryjne (CPC 932)	Bez ograniczeń.
Usługi położnicze (część CPC 93191)	Bez ograniczeń.
Usługi świadczone przez pielęgniarki lub pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny (część CPC 93191)	Bez ograniczeń.
Usługi komputerowe i usługi z nimi związane (CPC 84)	Bez ograniczeń.
Usługi badawczo-rozwojowe (CPC 851, 852, z wyjątkiem usług świadczonych przez psychologów <sup>2</sup> , i 853)	Bez ograniczeń.
Usługi reklamowe (CPC 871)	Bez ograniczeń.
Usługi badania rynku i opinii publicznej (CPC 864)	Bez ograniczeń.

<sup>1</sup> Nie obejmują doradztwa prawnego i usług w zakresie reprezentacji w sprawach podatkowych, które są uwzględnione w ramach usługi w zakresie doradztwa prawnego w zakresie międzynarodowego prawa publicznego i prawa państwa macierzystego.

<sup>2</sup> Część CPC 85201, która znajduje się w pozycji „Usługi medyczne i stomatologiczne”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania (CPC 865)	Bez ograniczeń.
Usługi związane z konsultingiem w zakresie zarządzania (CPC 866)	Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)	Bez ograniczeń.
Powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675)	Bez ograniczeń.
Górnictwo (CPC 883, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	Bez ograniczeń.
Konserwacja i naprawa statków (część CPC 8868)	Bez ograniczeń.
Konserwacja i naprawa środków transportu kolejowego (część CPC 8868)	Bez ograniczeń.
Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz środków transportu drogowego (CPC 6112, CPC 6122, część CPC 8867 i część CPC 8868)	Bez ograniczeń.
Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części (część 8868)	Bez ograniczeń.
Konserwacja i naprawa wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i nie biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego <sup>1</sup> (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 i 8866)	Bez ograniczeń.
Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905, z wyjątkiem tłumaczeń urzędowych lub przysięgłych)	Bez ograniczeń.
Usługi telekomunikacyjne (CPC 7544, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	Bez ograniczeń.
Usługi pocztowe i kurierskie (CPC 751, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	Bez ograniczeń.

<sup>1</sup> Usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami (CPC 845) są uwzględnione w ramach usług informatycznych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Budownictwo i pokrewne usługi inżynieryjne (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 i 518). BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 i 517)	Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie badania terenu pod budowę (CPC 5111)	Bez ograniczeń.
Usługi szkolnictwa wyższego (CPC 923)	Bez ograniczeń.
Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (CPC 881, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie ochrony środowiska (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, część 94060, 9405, część 9406 i 9409)	Bez ograniczeń.
Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami (wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	Bez ograniczeń.
Pozostałe usługi finansowe (wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	Bez ograniczeń.
Pozostałe usługi finansowe (wymienione w sekcji B dodatku 25-2)	Bez ograniczeń.
Transport (CPC 71, 72, 73 i 74, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	Bez ograniczeń.
Usługi biur podróży i organizatorów turystyki (włącznie z pilotami wycieczek <sup>1</sup> ) (CPC 7471)	Bez ograniczeń.
Usługi przewodników turystycznych (CPC 7472)	Bez ograniczeń.
Wytwarzanie (CPC 884 i 885, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	Bez ograniczeń.

---

<sup>1</sup> Usługodawcy, których zadaniem jest towarzyszenie grupie wycieczkowej składającej się przynajmniej z dziesięciu osób fizycznych, bez występowania w charakterze przewodników w określonych miejscach.



**PRZEPEŁYW OSÓB FIZYCZNYCH ODBYWAJĄCYCH WIZYTY SŁUŻBOWE**

Zobowiązania proceduralne związane z wjazdem i pobytem czasowym

1. Strony powinny zapewnić, aby rozpatrywanie wniosków o wjazd i pobyt czasowy na podstawie ich odpowiednich zobowiązań w części III niniejszej Umowy było zgodne z dobrą praktyką administracyjną. W tym celu:
  - a) każda ze Stron zapewnia, aby opłaty pobierane przez właściwe organy za rozpatrzenie wniosków o wjazd i pobyt czasowy nie utrudniały nadmiernie ani nie opóźniały handlu usługami na podstawie części III niniejszej Umowy;
  - b) z zastrzeżeniem swobody uznania właściwych organów, dokumenty wymagane od wnioskodawców ubiegających się o przyznanie prawa do wjazdu i pobytu czasowego dla osób odbywających krótkoterminową wizytę służbową powinny mieć charakter proporcjonalny do celu, w jakim są gromadzone;
  - c) wypełnione wnioski o przyznanie prawa do wjazdu i pobytu czasowego rozpatruje się możliwie jak najszybciej;

- d) właściwe organy Strony dokładają starań, aby przekazywać, bez zbędnych opóźnień, informacje w odpowiedzi na uzasadnione wnioski od wnioskodawcy dotyczące statusu wniosku o wjazd i pobyt czasowy;
- e) jeżeli właściwe organy Strony potrzebują od wnioskodawcy dodatkowych informacji w celu rozpatrzenia wniosku o wjazd i pobyt czasowy, organy te dokładają starań, aby powiadomić o tym wnioskodawcę bez zbędnej zwłoki;
- f) właściwe organy każdej ze Stron powiadamiają wnioskodawcę o wyniku rozpatrzenia wniosku o wjazd i pobyt czasowy bezzwłocznie po podjęciu decyzji;
- g) jeżeli wniosek o wjazd i pobyt czasowy jest zatwierdzony, właściwe organy każdej ze Stron powiadamiają wnioskodawcę o okresie pobytu i innych stosownych warunkach;
- h) jeżeli wniosek o wjazd i pobyt czasowy jest odrzucony, właściwe organy Strony udostępniają wnioskodawcy, na wniosek wnioskodawcy lub z własnej inicjatywy, informacje o wszelkich dostępnych procedurach kontroli i odwołania;
- i) każda ze Stron dokłada starań, aby przyjmować i rozpatrywać wnioski w formie elektronicznej.

2. Następujące dodatkowe zobowiązania proceduralne mają zastosowanie do osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa i członków ich rodziny<sup>1</sup>:
- a) właściwe organy każdej ze Stron podejmują decyzję dotyczącą wniosku o przyznanie prawa do wjazdu lub pobytu czasowego osoby przeniesionej wewnątrz przedsiębiorstwa lub o jego przedłużenie oraz powiadamiają wnioskodawcę o tej decyzji możliwie jak najszybciej, ale nie później niż w terminie 90 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku, zgodnie z procedurami powiadamiania w prawie krajowym;
  - b) jeżeli informacje lub dokumentacja dostarczone na poparcie wniosku o wjazd i pobyt czasowy osoby przeniesionej wewnątrz przedsiębiorstwa są niekompletne, właściwe organy Strony w rozsądnym terminie powiadamiają wnioskodawcę o dodatkowych informacjach, które są wymagane, oraz wyznaczają rozsądny termin ich przekazania; bieg terminu, o którym mowa w lit. a), ulega zawieszeniu do czasu otrzymania przez właściwe organy wymaganych dodatkowych informacji;
  - c) Strona UE rozszerza na członków rodziny osób fizycznych z Chile, które są osobami przeniesionymi wewnątrz przedsiębiorstwa na terytorium Strony UE, prawo do czasowego wjazdu i pobytu przyznane członkom rodziny osoby przeniesionej wewnątrz przedsiębiorstwa na podstawie art. 19 dyrektywy w sprawie osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa.

---

<sup>1</sup> Lit. a), b) i c) nie mają zastosowania do państw członkowskich, które nie zostały objęte stosowaniem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/66/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa (Dz.U. UE L 157 z 27.5.2014, s. 1) („dyrektywa w sprawie osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa”).

- d) Chile wydaje wizę członkom rodziny osób fizycznych ze Strony UE, którzy są osobami odbywającymi wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa, inwestorami, osobami przeniesionymi wewnątrz przedsiębiorstwa, osobami świadczącymi usługi kontraktowe i osobami wykonującymi wolny zawód, jako osobom pozostającym na utrzymaniu, która to wiza nie pozwala takim członkom rodziny na wykonywanie działalności zarobkowej w Chile; niemniej jednak osoba pozostająca na utrzymaniu rodziny może uzyskać zezwolenie na wykonywanie działalności zarobkowej w Chile na podstawie odrębnego wniosku o wydanie wizy dla niej jako osoby niepozostającej na utrzymaniu zgodnie z częścią III niniejszej Umowy lub ogólnymi przepisami imigracyjnymi; taki wniosek może zostać złożony i rozpatrzony w Chile.

#### Współpraca w zakresie powrotów i readmisji

3. Strony uznają, że zwiększony przepływ osób fizycznych wynikający z postanowień pkt 1 i 2 wymaga pełnej współpracy w zakresie powrotów i readmisji osób fizycznych, które nie spełniają lub już nie spełniają warunków wjazdu, obecności lub zamieszkania na terytorium drugiej Strony.

4. Do celów pkt 3 Strona może zawiesić stosowanie postanowień pkt 1 i 2, jeśli w jej ocenie druga Strona nie przestrzega swojego zobowiązania wynikającego z prawa międzynarodowego do bezwarunkowej readmisji swoich obywateli. Strony potwierdzają swoje zrozumienie, że taka ocena nie podlega przeglądowi na podstawie rozdziału 38.

**WYTYCZNE DOTYCZĄCE POROZUMIEŃ O UZNAWANIU  
KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH**

**SEKCJA A**

**POSTANOWIENIA OGÓLNE**

1. Niniejszy załącznik zawiera wytyczne dotyczące porozumień dotyczących warunków uznawania kwalifikacji zawodowych (zwanym dalej „porozumieniami”), określonych w art. 21.1.
2. Zgodnie z tym artykułem wytyczne te należy brać pod uwagę przy opracowywaniu wspólnych zaleceń organizacji lub organów zawodowych Stron (zwanym dalej „wspólnymi zaleceniami”).
3. Wytyczne te nie są wiążące ani wyczerpujące oraz nie zmieniają praw i obowiązków, ani nie mają wpływu na prawa i obowiązki Stron wynikające z części III niniejszej Umowy. Określają one typową treść porozumień oraz zawierają ogólne wskazówki co do wartości ekonomicznej danego porozumienia oraz zgodności odpowiednich systemów kwalifikacji zawodowych.

4. Niektóre elementy tych wytycznych mogą nie być istotne we wszystkich przypadkach, a organizacje i organy zawodowe mogą włączyć do swoich wspólnych zaleceń wszelkie inne elementy, które uznają za właściwe na potrzeby porozumień dotyczących danego zawodu i danej działalności zawodowej, zgodnie z częścią III niniejszej Umowy.

5. Wytyczne te powinny być brane pod uwagę przez Wspólną Radę przy podejmowaniu decyzji, czy należy opracować i przyjąć porozumienia. Pozostają one bez uszczerbku dla przeglądu przez Wspólną Radę spójności wspólnych zaleceń z częścią III niniejszej Umowy oraz swobody uznania Wspólnej Rady w zakresie uwzględniania elementów, które uznaje ona za istotne, w tym elementów zawartych we wspólnych zaleceniach.

## SEKCJA B

### FORMA I TREŚĆ POROZUMIENIA

6. W niniejszej sekcji określa się typową treść porozumienia, która w części nie wchodzi w zakres kompetencji organizacji lub organów zawodowych opracowujących wspólne zalecenia. Treść ta stanowi jednak użyteczne informacje, które należy uwzględnić przy opracowywaniu wspólnych zaleceń, tak aby były one lepiej dostosowane do możliwego zakresu porozumienia.

7. Kwestie przewidziane w szczególności w części III niniejszej Umowy, które mają zastosowanie do porozumień, takie jak zakres geograficzny porozumienia, jego interakcje z planowymi środkami niespełniającymi wymogów, system rozstrzygania sporów lub mechanizmy monitorowania i przeglądu porozumienia, nie powinny być przedmiotem wspólnych zaleceń.

8. W porozumieniu można określić różne mechanizmy uznawania kwalifikacji zawodowych na terytorium Strony. Może ono być także ograniczone do określenia zakresu porozumienia, postanowień proceduralnych, skutków uznania oraz dodatkowych wymogów, a także porozumień administracyjnych.

9. Porozumienie przyjęte przez Wspólną Radę powinno odzwierciedlać zakres swobody, którym mają dysponować właściwe organy podejmujące decyzje dotyczące uznania kwalifikacji.

#### Zakres porozumienia

10. W porozumieniu należy określić:

- a) konkretne zawody regulowane, odpowiedni tytuł lub tytuły zawodowe oraz działalność lub grupę działalności objętych zakresem wykonywania zawodu regulowanego na terytorium Stron („zakres wykonywania zawodu”); oraz
- b) czy obejmuje ono uznawanie kwalifikacji zawodowych na potrzeby dostępu do działalności zawodowej na czas określony czy nieokreślony.

## Warunki uznawania kwalifikacji

11. W porozumieniu można określić w szczególności:

- a) kwalifikacje zawodowe niezbędne do uznania kwalifikacji w ramach porozumienia, na przykład dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, doświadczenie zawodowe lub inne poświadczenie kompetencji;
- b) stopień swobody uznania, jakim dysponują organy odpowiedzialne za uznawanie, gdy oceniają wnioski o uznanie danych kwalifikacji zawodowych; oraz
- c) procedury postępowania z różnicami i lukami między kwalifikacjami zawodowymi a środkami służącymi zniwelowaniu różnic, w tym możliwości zastosowania jakichkolwiek środków wyrównawczych lub wszelkie inne odpowiednie warunki i ograniczenia.

## Postanowienia proceduralne

12. W porozumieniu można określić:

- a) wymagane dokumenty oraz formę, w jakiej powinny być przedkładane, na przykład przekazanie drogą elektroniczną lub inną, lub konieczność przedłożenia tłumaczeń lub poświadczenia autentyczności;



- b) etapy i procedury procesu uznawania, w tym te związane z ewentualnymi środkami wyrównawczymi, odpowiednie obowiązki i terminy; oraz
- c) dostępność informacji istotnych dla wszystkich aspektów procesów i wymogów uznawania.

#### Skutki uznawania i wymogi dodatkowe

13. W porozumieniu można określić postanowienia dotyczące skutków uznawania, a w stosownych przypadkach również w odniesieniu do różnych sposobów świadczenia usług.

14. W porozumieniu można opisać wszelkie dodatkowe wymogi dotyczące skutecznego wykonywania zawodu regulowanego na terytorium Strony przyjmującej. Takie wymogi mogą obejmować:

- a) wymóg dokonania rejestracji w organach lokalnych;
- b) odpowiednią znajomość języka;
- c) poświadczenie dobrej reputacji;
- d) zapewnienie zgodności z wymogami Strony przyjmującej dotyczącymi stosowania nazw handlowych lub firm;

- e) zapewnienie zgodności z zasadami etyki, niezależności i wymogami postępowania zgodnie z etyką zawodową obowiązującymi na terytorium Strony przyjmującej;
- f) konieczność uzyskania ubezpieczenia od odpowiedzialności zawodowej;
- g) przepisy dotyczące postępowania dyscyplinarnego, odpowiedzialności finansowej i odpowiedzialności zawodowej; oraz
- h) wymogi dotyczące ciągłego doskonalenia zawodowego.

#### Zarządzanie porozumieniem

15. W porozumieniu należy określić warunki, na jakich można je poddać przeglądowi lub uchylić je, a także skutki przeglądu lub uchylecia. Można również rozważyć włączenie postanowień dotyczących skutków każdego wcześniejszego uznania.

## SEKCJA C

### WARTOŚĆ EKONOMICZNA PRZEWIDYWANEGO POROZUMIENIA

16. Zgodnie z art. 21.1 ust. 2 lit. a) wspólnym zaleceniom towarzyszy oparta na dowodach ocena wartości ekonomicznej przewidywanego porozumienia. Taka ocena może obejmować ocenę korzyści ekonomicznych, które porozumienie ma przynieść gospodarkom obu Stron oraz może pomóc Wspólnej Radzie w opracowaniu i przyjęciu porozumienia.

17. Aspekty, takie jak obecny poziom otwartości rynku, potrzeby branży, tendencje i zmiany rynkowe, oczekiwania i wymagania klientów oraz możliwości rynkowe, mogą stanowić użyteczne elementy do celów oceny, o której mowa w pkt 16.

18. Ocena nie musi być pełną ani szczegółową analizą ekonomiczną, ale powinna zawierać wyjaśnienie interesu zawodu oraz spodziewanych korzyści dla Stron wynikających z przyjęcia porozumienia.

## SEKCJA D

### ZGODNOŚĆ ODPOWIEDNICH SYSTEMÓW KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

19. Zgodnie z art. 21.1 ust. 2 lit. b) wspólnym zaleceniom towarzyszy oparta na dowodach ocena zgodności odpowiednich systemów kwalifikacji zawodowych. Taka ocena może pomóc Wspólnej Radzie w opracowaniu i przyjęciu porozumienia.

20. Poniższy proces służy ukierunkowaniu organizacji i organów zawodowych w ocenie zgodności odpowiednich systemów kwalifikacji zawodowych i działalności zawodowej z myślą o uproszczeniu i ułatwieniu uznawania kwalifikacji zawodowych.

Krok pierwszy: Ocena zakresu wykonywania zawodu i kwalifikacji zawodowych wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego na terytorium każdej ze Stron

21. Ocena zakresu wykonywania zawodu i kwalifikacji zawodowych wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego na terytorium każdej ze Stron powinna opierać się na wszystkich odpowiednich informacjach.

22. Należy określić następujące elementy:

- a) działalność lub grupy działalności objęte zakresem wykonywania zawodu regulowanego na terytorium każdej ze Stron; oraz

- b) kwalifikacje zawodowe wymagane na terytorium każdej ze Stron do wykonywania zawodu regulowanego, które mogą obejmować którykolwiek z następujących elementów:
- (i) minimalny wymagany poziom wykształcenia, na przykład wymogi dotyczące warunków dostępu do zawodu, poziomu wykształcenia, długości studiów i ich treści;
  - (ii) minimalne wymagane doświadczenie zawodowe, na przykład miejsce, czas trwania i warunki szkolenia praktycznego lub nadzorowanego wykonywania zawodu przed rejestracją, uzyskaniem uprawnień lub równoważnym zdarzeniem;
  - (iii) zdane egzaminy, w szczególności egzaminy z kompetencji zawodowych; oraz
  - (iv) uzyskanie uprawnień lub równoważne zdarzenie, poświadczające na przykład spełnienie wymogów dotyczących kwalifikacji zawodowych niezbędnych do wykonywania zawodu.

Krok drugi: Ocena rozbieżności zakresu wykonywania zawodu lub kwalifikacji zawodowych wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego na terytorium każdej ze Stron

23. Ocena rozbieżności w zakresie wykonywania zawodu lub kwalifikacji zawodowych wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego na terytorium każdej ze Stron powinna w szczególności identyfikować rozbieżności, które są znaczne.

24. Znaczne rozbieżności w zakresie wykonywania zawodu mogą wystąpić wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) co najmniej jedna działalność objęta zawodem regulowanym na terytorium Strony przyjmującej nie jest objęta odpowiadającym zawodem na terytorium Strony pochodzenia;
- b) działalność taka jest przedmiotem specjalnego kształcenia na terytorium Strony przyjmującej; oraz
- c) kształcenie na potrzeby prowadzenia danej działalności na terytorium Strony przyjmującej obejmuje zagadnienia w znacznym stopniu odmienne od zagadnień objętych kwalifikacjami wnioskodawcy.

25. Znaczne rozbieżności w kwalifikacjach zawodowych wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego mogą występować, jeżeli istnieją rozbieżności w wymogach Stron w odniesieniu do poziomu, czasu trwania lub treści kształcenia wymaganego do wykonywania działalności objętej zawodem regulowanym.

Krok trzeci: Mechanizmy uznawania

26. W zależności od okoliczności możliwe jest istnienie różnych mechanizmów uznawania kwalifikacji zawodowych. Na terytorium danej Strony mogą istnieć różne mechanizmy.

27. Jeżeli nie występują znaczne rozbieżności w zakresie wykonywania zawodu i kwalifikacji zawodowych wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego, w porozumieniu można przewidzieć prostszy i sprawniejszy proces uznawania kwalifikacji niż w przypadku gdy występują znaczne rozbieżności.

28. W przypadku wystąpienia znacznych rozbieżności w porozumieniu można przewidzieć wymogi wyrównawcze, które są wystarczające do zaradzenia takim rozbieżnościom.
29. W przypadku gdy w celu zmniejszenia znacznych rozbieżności stosowane są wymogi wyrównawcze, powinny one być proporcjonalne względem rozbieżności, których dotyczą. W ramach oceny zakresu niezbędnych wymogów wyrównawczych można wziąć pod uwagę wszelkie praktyczne doświadczenie zawodowe lub oficjalnie potwierdzone kształcenie.
30. Niezależnie od stopnia rozbieżności w porozumieniu można uwzględnić zakres swobody, którym mają dysponować właściwe organy podejmujące decyzje dotyczące wniosków o uznanie kwalifikacji.
31. Wymogi wyrównawcze mogą mieć różne formy, w tym:
- a) okres nadzorowanego wykonywania zawodu regulowanego na terytorium Strony przyjmującej, któremu w miarę możliwości towarzyszy dalsze kształcenie, odbywany pod nadzorem osoby posiadającej kwalifikacje i podlegający uregulowanej ocenie;
  - b) egzamin przeprowadzany lub uznawany przez właściwe organy Strony przyjmującej w celu dokonania oceny zdolności wnioskodawcy do wykonywania zawodu regulowanego na terytorium tej Strony; oraz
  - c) czasowe ograniczenie zakresu wykonywania zawodu.

32. W porozumieniu można przewidzieć, że wnioskodawcom będzie przysługiwać wybór między różnymi wymogami wyrównawczymi, w przypadku gdy mogłoby to ograniczyć obciążenie administracyjne wnioskodawców, a wymogi takie są równoważne.

---



**WZAJEMNE UZNAWANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH**

Zgodnie z art. 21.1 ust. 3 i art. 8.5 ust. 1 lit. a) Wspólna Rada może przyjąć decyzję w celu określenia lub zmiany porozumień o wzajemnym uznawaniu określonych w niniejszym załączniku.

---

USŁUGI FINANSOWE

Uwagi

1. W wykazach każdej ze Stron w dodatkach 25-1 i 25-2 określono, zgodnie z art. 25.10, co następuje:
  - a) w sekcji A określono konkretne sektory, podsektory lub rodzaje działalności, do których mają zastosowanie obowiązki określone w art. 25.7;
  - b) w sekcji B określono konkretne podsektory lub rodzaje działalności, w odniesieniu do których Strona podejmuje zobowiązania zgodnie z art. 25.6;
  - c) w sekcji C określono konkretne sektory, podsektory lub rodzaje działalności, w odniesieniu do których Strona utrzymuje istniejący środek niepodlegający niektórym lub wszystkim obowiązkom wynikającym z:
    - (i) art. 25.3;
    - (ii) art. 25.5;
    - (iii) art. 25.7;

(iv) art. 25.8; oraz

(v) art. 25.9.

d) w sekcji D określono konkretne sektory, podsektory lub rodzaje działalności, w odniesieniu do których Strona ta może utrzymywać istniejące środki lub przyjąć nowe lub bardziej restrykcyjne środki, które nie spełniają niektórych lub wszystkich obowiązków, o których mowa w lit. a)–c) niniejszego punktu.

2. We wszystkich sekcjach, w przypadku Strony UE, konkretne podsektory lub rodzaje działalności określono zgodnie z definicjami określonymi w art. 25.2. W sekcji B, w przypadku Chile, zobowiązania sklasyfikowano zgodnie z CPC.

3. Zastrzeżenie dokonane w odniesieniu do obowiązków określonych w artykułach, które są włączone do rozdziału 25 na podstawie art. 25.7, określono w wykazie odnoszącym się do tytułów tych artykułów i do konkretnego włączonego obowiązku.

4. Sekcja B zawiera jedynie niedyskryminujące ograniczenia w dostępie do rynku. Ograniczenia dyskryminujące określono w wykazie w sekcji C lub D.

5. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że zastrzeżenia Strony pozostają bez uszczerbku dla praw i zobowiązań Stron wynikających z GATS.

6. W sekcjach C i D w każdym zastrzeżeniu określono następujące elementy:

a) „podsektor” odnosi się do konkretnego sektora, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia;

- b) „rodzaj zastrzeżenia” lub „dany obowiązek” określa obowiązek, o którym mowa w pkt 1, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia;
- c) „szczebel władzy” wskazuje szczebel władzy utrzymujący środek, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia;
- d) w sekcji C „środki” oznaczają przepisy lub inne kwalifikujące się środki wskazane, w stosownych przypadkach, w elemencie „opis”, w odniesieniu do których dokonano zastrzeżenia. Środek wymieniony w elemencie „środki”:
  - (i) oznacza środek zmieniony, kontynuowany lub wznowiony od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy;
  - (ii) obejmuje wszelkie podrzędne środki przyjęte lub utrzymywane na podstawie środka i zgodne z nim; oraz
  - (iii) obejmuje, w odniesieniu do wykazu Strony UE, wszelkie przepisy lub inne środki, które wykonują dyrektywę Unii Europejskiej na poziomie państw członkowskich;
- e) w sekcji D „istniejące środki” oznaczają, do celów przejrzystości, istniejące środki mające zastosowanie do podsektora lub rodzajów działalności objętych zastrzeżeniem; oraz
- f) „opis” określa niespełniające wymogów aspekty środka, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia.

7. Dla większej pewności, w odniesieniu do sekcji C, należy wyjaśnić, że jeżeli Strona przyjmuje nowy środek na szczeblu władzy innym niż ten, na którym pierwotnie dokonano zastrzeżenia, i ten nowy środek faktycznie zastępuje – na terytorium, do którego ma zastosowanie – niespełniający wymogów aspekt pierwotnego środka wymieniony w elemencie „środki”, nowy środek uznaje się za „zmianę” pierwotnego środka w rozumieniu art. 25.10 ust. 1 lit. c).
8. Dokonując interpretacji zastrzeżenia, uwzględnia się wszystkie jego elementy. Zastrzeżenie interpretuje się w świetle odpowiednich obowiązków, w odniesieniu do których dokonuje się zastrzeżenia. W sekcji C element „środki”, a w sekcjach B i D element „opis” są nadrzędne w stosunku do wszystkich innych elementów.
9. Zastrzeżenie dokonane na poziomie Unii Europejskiej stosuje się do środków Unii Europejskiej, do środków państwa członkowskiego na szczeblu centralnym lub do środków instytucji rządowych lub samorządowych w państwie członkowskim, chyba że dane zastrzeżenie wyklucza państwo członkowskie. Zastrzeżenie dokonane przez państwo członkowskie stosuje się do środków na centralnym, regionalnym lub lokalnym szczeblu władzy w tym państwie członkowskim. Do celów zastrzeżeń Belgii centralny szczebel władzy obejmuje rząd federalny oraz rządy regionów i wspólnot, gdyż każdy z nich posiada równoważne kompetencje ustawodawcze. Do celów zastrzeżeń Unii Europejskiej i jej państw członkowskich regionalny szczebel władzy w Finlandii oznacza Wyspy Alandzkie. Zastrzeżenie dokonane na poziomie Chile stosuje się do środków władz centralnych lub władz lokalnych.

10. Wykaz Strony nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów i procedur, które osoba fizyczna lub prawna musi spełnić w celu uzyskania, zmiany lub odnowienia zezwolenia, tj. wymogów i procedur dotyczących kwalifikacji, norm technicznych oraz wymogów i procedur w zakresie licencjonowania, jeżeli nie stanowią one ograniczenia w rozumieniu art. 25.3, 25.6 lub 25.7. Środki te mogą obejmować konieczność uzyskania zezwolenia, rejestracji, spełnienia obowiązków świadczenia usługi powszechnej, posiadania uznanych kwalifikacji w sektorach regulowanych, zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, spełnienia wymogu przynależności do konkretnego zawodu, takiego jak wymóg członkostwa w organizacji zawodowej, posiadania lokalnego przedstawiciela na potrzeby świadczenia usługi lub utrzymywania lokalnego adresu, lub spełnienia wszelkich innych niedyskryminujących wymogów, zgodnie z którymi pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach lub obszarach chronionych. Chociaż takie środki nie są wymienione w wykazie Strony, mogą one mieć zastosowanie.

11. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku Strony UE obowiązek przyznania traktowania narodowego nie pociąga za sobą wymogu rozszerzenia na osoby fizyczne lub prawne z Chile traktowania przyznanego w państwie członkowskim na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub jakiegokolwiek środka wprowadzonego na podstawie tego traktatu, w tym środków je wdrażających w państwach członkowskich, w odniesieniu do:

- a) osób fizycznych lub rezydentów innego państwa członkowskiego; lub
- b) osób prawnych utworzonych lub zorganizowanych na podstawie prawa innego państwa członkowskiego lub Unii Europejskiej oraz mających siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Unii Europejskiej.

12. Traktowanie przyznawane osobom prawnym założonym przez inwestorów Strony zgodnie z prawem drugiej Strony (w tym, w przypadku Strony UE, prawem państwa członkowskiego) i mającym swoją siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium tej drugiej Strony pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich warunków lub obowiązków, zgodnie z rozdziałem 17, które mogły zostać nałożone na takie osoby prawne w chwili zakładania działalności na terytorium tej drugiej Strony i które nadal mają zastosowanie.

13. W odróżnieniu od zagranicznych jednostek zależnych oddziały ustanowione bezpośrednio w państwie członkowskim przez instytucję finansową spoza Unii Europejskiej nie podlegają, poza pewnymi ograniczonymi wyjątkami, regulacjom ostrożnościowym zharmonizowanym na poziomie Unii Europejskiej, które pozwalają takim jednostkom zależnym na korzystanie ze zwiększonych ułatwień przy zakładaniu nowych przedsiębiorstw oraz przy świadczeniu transgranicznych usług finansowych w całej Unii Europejskiej. Dlatego też takie oddziały otrzymują zezwolenie na prowadzenie działalności na terytorium państwa członkowskiego na warunkach równoważnych warunkom stosowanym wobec krajowych instytucji finansowych tego państwa członkowskiego oraz mogą zostać zobowiązane do spełnienia pewnych konkretnych wymogów ostrożnościowych, takich jak, w przypadku usług bankowych i związanych z papierami wartościowymi, oddzielna kapitalizacja i inne wymogi związane z wypłacalnością oraz wymogi w zakresie sprawozdań i publikacji rachunków lub, w przypadku ubezpieczeń, wymóg konkretnych gwarancji i depozytów, oddzielnej kapitalizacji oraz lokalizacji w danym państwie członkowskim aktywów stanowiących rezerwy techniczne i co najmniej jednej trzeciej marginesu wypłacalności.

14. W przypadku Chile osoby prawne i fizyczne, które uczestniczą w chilijskim rynku finansowym, mogą podlegać regulacjom i nadzorowi *Comisión para el Mercado Financiero* (Komisji ds. Rynku Finansowego) i innych podmiotów publicznych oraz wydawanym przez nie zezwoleniom. Krajowe i zagraniczne osoby prawne i fizyczne muszą spełniać niedyskryminujące wymogi i obowiązki wynikające z regulacji sektora finansowego oraz mogą być zobowiązane do spełnienia szeregu szczególnych wymogów ostrożnościowych, takich jak oddzielna kapitalizacja, wymogi prawne dotyczące mienia, wymogi dotyczące wypłacalności, wymogi dotyczące sprawozdawczości i publikacji sprawozdań finansowych, procedura ustanawiania, szczególne wymogi dotyczące gwarancji i depozytów.

15. Wykazy Stron mają zastosowanie wyłącznie do terytoriów Chile i Strony UE zgodnie z art. 41.2 i jedynie w kontekście stosunków handlowych między Stroną UE a Chile. Nie mają one wpływu na prawa i obowiązki państw członkowskich wynikające z prawa Unii Europejskiej.

16. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że każda ze Stron zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka dotyczącego transgranicznego świadczenia usług w odniesieniu do wszystkich sektorów, podsektorów i rodzajów działalności w zakresie usług finansowych, które nie zostały wyszczególnione w sekcji A.

17. W wykazach Stron stosuje się następujące skróty:

UE Unia Europejska, w tym wszystkie jej państwa członkowskie

AT Austria

BE Belgia



BG Bułgaria

CY Cypr

CZ Czechy

DE Niemcy

DK Dania

EE Estonia

EL Grecja

ES Hiszpania

FI Finlandia

FR Francja

HR Chorwacja

HU Węgry

IE Irlandia

IT Włochy

LT Litwa

LU Luksemburg

LV Łotwa

MT Malta

NL Niderlandy

PL Polska

PT Portugalia

RO Rumunia

SE Szwecja

SI Słowenia

SK Słowacja

EOG Europejski Obszar Gospodarczy

CMF *Comisión para el Mercado Financiero* (Komisja ds. Rynku Finansowego)

**STRONA UE: ZASTRZEŻENIA I ZOBOWIĄZANIA DOTYCZĄCE DOSTĘPU DO RYNKU**

**SEKCJA A**

**ZOBOWIĄZANIA DOTYCZĄCE TRANSGRANICZNEGO HANDLU  
USŁUGAMI FINANSOWYMI**

Obowiązki określone w art. 25.7 mają zastosowanie do następujących podsektorów lub rodzajów działalności:

Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami

UE, z wyjątkiem CY, EE, LV, LT, MT i PL:

1. ubezpieczenie ryzyka odnoszącego się do:
  - a) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej, włączając w to satelity, w przypadku gdy dane ubezpieczenie obejmuje transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność związaną z tym transportem; oraz
  - b) towarów w tranzycie międzynarodowym;

2. reasekuracja i retrocesja;
3. pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (i) ppkt D; oraz
4. pośrednictwo ubezpieczeniowe, takie jak usługi brokerskie i agencyjne, ryzyka ubezpieczeniowego związanego z usługami wymienionymi w ust. 1 lit. a) i b).

CY:

1. bezpośrednie usługi ubezpieczeniowe (włącznie z koasekuracją) dotyczące ubezpieczeń od ryzyka odnoszącego się do:
  - a) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej, włączając w to satelity, w przypadku gdy dane ubezpieczenie obejmuje transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność związaną z tym transportem; oraz
  - b) towarów w tranzycie międzynarodowym;
2. pośrednictwo ubezpieczeniowe;
3. reasekuracja i retrocesja; oraz
4. pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (i) ppkt D.

EE:

1. ubezpieczenia bezpośrednie (w tym koasekuracja);
2. reasekuracja i retrocesja;
3. pośrednictwo ubezpieczeniowe; oraz
4. pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (i) ppkt D.

LV i LT:

1. ubezpieczenie ryzyka odnoszącego się do:
  - a) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej, włączając w to satelity, w przypadku gdy dane ubezpieczenie obejmuje transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność związaną z tym transportem; oraz
  - b) towarów w tranzycie międzynarodowym;
2. reasekuracja i retrocesja; oraz
3. pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (i) ppkt D.

MT:

1. ubezpieczenie ryzyka odnoszącego się do:
  - a) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej, włączając w to satelity, w przypadku gdy dane ubezpieczenie obejmuje transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność związaną z tym transportem; oraz
  - b) towarów w tranzycie międzynarodowym;
2. reasekuracja i retrocesja; oraz
3. pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (i) ppkt D.

PL:

1. ubezpieczenie ryzyka dotyczącego towarów w handlu międzynarodowym;
2. reasekuracja i retrocesja ryzyka dotyczącego towarów w handlu międzynarodowym; oraz
3. usługi bankowe i pozostałe usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń i usług związanych z ubezpieczeniami).

UE z wyjątkiem BE, CY, EE, LV, LT, MT, SI i RO:

1. dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych i związane z nimi oprogramowanie, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (ii) ppkt K);  
oraz

2. usługi doradcze i inne pomocnicze usługi finansowe związane z usługami bankowymi i innymi usługami finansowymi, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (ii) ppkt L), z wyłączeniem pośrednictwa, o którym mowa w tym podpunkcie.

BE:

dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych i związane z nimi oprogramowanie, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (ii) ppkt K).

CY:

1. obrót zbywalnymi papierami wartościowymi z użyciem środków własnych lub klientów, dokonywany na giełdzie, na rynku pozagiełdowym lub w inny sposób, o którym mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (ii) ppkt F) pkt 5;

2. dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych i związane z nimi oprogramowanie, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (ii) ppkt K);  
oraz

3. usługi doradcze i inne pomocnicze usługi finansowe związane z usługami bankowymi i innymi usługami finansowymi, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (ii) ppkt L), z wyłączeniem pośrednictwa, o którym mowa w tym podpunkcie.

EE i LT:

1. przyjmowanie depozytów;
2. udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;
3. leasing finansowy;
4. usługi dokonywania wszelkich płatności i transferu środków pieniężnych;
5. gwarancje i zobowiązania;
6. transakcje z użyciem środków własnych lub klientów, dokonywane na giełdzie, na rynku pozagiełdowym lub w inny sposób;
7. udział w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu i plasowaniu – publicznie lub prywatnie – w charakterze agenta oraz świadczenia usług z tym związanych;



8. pośrednictwo na rynku pieniężnym;
9. zarządzanie aktywami, takie jak zarządzanie płynnością lub portfelem aktywów, oraz wszelkich form zbiorowego inwestowania;
10. usługi w zakresie zarządzania, przechowywania, deponowania i powiernictwa;
11. usługi rozliczeniowe i rozrachunkowe dotyczące aktywów finansowych, w tym papierów wartościowych, instrumentów pochodnych oraz innych instrumentów zbywalnych;
12. dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych i związane z nimi oprogramowanie, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (ii) ppkt K); oraz
13. usługi doradcze i inne pomocnicze usługi finansowe związane z usługami bankowymi i innymi usługami finansowymi, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (ii) ppkt L), z wyłączeniem pośrednictwa, o którym mowa w tym podpunkcie.

LV:

1. udział w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu i plasowaniu – publicznie lub prywatnie – w charakterze agenta oraz świadczenia usług z tym związanych;

2. dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych i związane z nimi oprogramowanie, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (ii) ppkt K);  
oraz

3. usługi doradcze i inne pomocnicze usługi finansowe związane z usługami bankowymi i innymi usługami finansowymi, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (ii) ppkt L), z wyłączeniem pośrednictwa, o którym mowa w tym podpunkcie.

MT:

1. przyjmowanie depozytów;

2. udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;

3. dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych i związane z nimi oprogramowanie, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (ii) ppkt K);  
oraz

4. usługi doradcze i inne pomocnicze usługi finansowe związane z usługami bankowymi i innymi usługami finansowymi, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (ii) ppkt L), z wyłączeniem pośrednictwa, o którym mowa w tym podpunkcie.

RO:

1. przyjmowanie depozytów;
2. udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;
3. gwarancje i zobowiązania;
4. pośrednictwo na rynku pieniężnym;
5. dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych i związane z nimi oprogramowanie, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (ii) ppkt K);  
oraz
6. usługi doradcze i inne pomocnicze usługi finansowe związane z usługami bankowymi i innymi usługami finansowymi, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (ii) ppkt L), z wyłączeniem pośrednictwa, o którym mowa w tym podpunkcie.

SI:

1. udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;

2. przyjmowanie gwarancji i zobowiązań ze strony zagranicznych instytucji kredytowych przez krajowe osoby prawne i wyłącznych właścicieli;
3. dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych i związane z nimi oprogramowanie, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (ii) ppkt K);  
oraz
4. usługi doradcze i inne pomocnicze usługi finansowe związane z usługami bankowymi i innymi usługami finansowymi, o których mowa w art. 25.2 lit. d) pkt (ii) ppkt L), z wyłączeniem pośrednictwa, o którym mowa w tym podpunkcie.

## SEKCJA B

### ZOBOWIĄZANIA ZWIĄZANE Z DOSTĘPEM DO RYNKU W ODNIESIENIU DO LIBERALIZACJI INWESTYCJI

1. Następujące podsektory i rodzaje działalności są zobowiązane do liberalizacji inwestycji:

UE: Wszystkie usługi finansowe.

2. Następujące niedyskryminujące ograniczenia mają zastosowanie w odniesieniu do liberalizacji inwestycji – Dostęp do rynku:

Wszystkie usługi finansowe

UE: Prawo do wymagania od usługodawcy finansowego, innego niż oddział, przybrania określonej formy prawnej przy zakładaniu działalności w państwie członkowskim, na zasadzie niedyskryminacji.

Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami

AT: Aby otrzymać licencję na otwarcie oddziału, zagraniczni ubezpieczyciele muszą mieć w swoim kraju pochodzenia formę prawną odpowiadającą spółce akcyjnej lub towarzystwu ubezpieczeń wzajemnych, lub porównywalną do spółki akcyjnej lub towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.

Usługi bankowe i inne usługi finansowe

RO: Uczestnikami rynku są osoby prawne utworzone jako spółki akcyjne zgodnie z przepisami prawa spółek. Alternatywnymi systemami obrotu (wielostronna platforma obrotu, MTF) zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE<sup>1</sup> (MiFID II) może zarządzać operator systemu ustanowiony zgodnie z warunkami opisanymi powyżej lub firma inwestycyjna zatwierdzona przez ASF (*Autoritatea de Supraveghere Financiară* – Komisja Nadzoru Finansowego).

---

<sup>1</sup> Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz.U. UE L 173 z 12.6.2014, s. 349).

SI: Plany emerytalne mogą być oferowane przez wspólny fundusz emerytalny (który nie jest osobą prawną i w związku z tym jest zarządzany przez zakład ubezpieczeń, bank lub towarzystwo emerytalne), towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń. Ponadto plany emerytalne mogą być oferowane również przez podmioty oferujące plany emerytalne założone zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie w państwie członkowskim.

SK: Usługi inwestycyjne mogą być świadczone wyłącznie przez spółki zarządzające w formie spółki akcyjnej o kapitale akcyjnym zgodnie z prawem.

SE: Założyciel banku oszczędnościowego musi być osobą fizyczną.

## SEKCJA C

### ISTNIEJĄCE ŚRODKI

Zastrzeżenie nr 1: Podsektor: Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Klauzula najwyższego uprzywilejowania

Obecność lokalna

Szczebel władzy: UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe i klauzula najwyższego uprzywilejowania:

IT: Dostęp do zawodu aktuarium możliwy wyłącznie poprzez osoby fizyczne. Dozwolone są stowarzyszenia zawodowe (bez rejestracji w formie spółki) osób fizycznych. Do wykonywania zawodu aktuarium wymagane jest obywatelstwo Unii Europejskiej, z wyjątkiem cudzoziemców, którzy mogą uzyskać zezwolenie na wykonywanie zawodu na zasadzie wzajemności.

Środki:

IT: Art. 29 kodeksu ubezpieczeń prywatnych (dekret legislacyjny nr 209 z dnia 7 września 2005 r.);  
oraz  
Ustawa nr 194/1942, art. 4, ustawa 4/1999 o rejestrze.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

BG: Działalność w zakresie ubezpieczeń emerytalnych musi być prowadzona w ramach spółki akcyjnej posiadającej licencję zgodnie z kodeksem ubezpieczeń społecznych i zarejestrowanej zgodnie z ustawą o prawie handlowym lub przepisami innego państwa członkowskiego (nie jest dozwolona forma oddziału).

BG, ES, PL i PT: Tworzenie oddziałów bezpośrednich nie jest dozwolone w przypadku pośrednictwa ubezpieczeniowego, które zarezerwowane jest dla przedsiębiorstw utworzonych zgodnie z prawem państwa członkowskiego (obowiązek lokalnej rejestracji). PL: Wymóg miejsca zamieszkania lub siedziby dla pośredników ubezpieczeniowych.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

PL: Fundusze emerytalne. Tworzenie oddziałów bezpośrednich nie jest dozwolone w przypadku pośrednictwa ubezpieczeniowego, które zarezerwowane jest dla przedsiębiorstw utworzonych zgodnie z prawem państwa członkowskiego (obowiązek lokalnej rejestracji).

Środki:

BG: Kodeks ubezpieczeń, art. 12, 56–63, 65, 66 i art. 80 ust. 4; Kodeks zabezpieczenia społecznego, art. 120a–162, art. 209–253, art. 260–310.

ES: Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015), art. 36.

PL: Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dziennik Ustaw z 2020 r. poz. 895 i 1180); Ustawa z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń (Dziennik Ustaw z 2019 r. poz. 1881); Ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dziennik Ustaw z 2020 r. poz. 105); Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.



PT: Art. 7 dekretu z mocą ustawy 94-B/98, uchylony dekretem z mocą ustawy nr 2/2009, 5 stycznia; Rozdział I sekcja VI art. 34 ust. 6, 7 dekretu z mocą ustawy 94-B/98 i art. 7 dekretu z mocą ustawy 144/2006, uchylony ustawą 7/2019 z dnia 16 stycznia. Art. 8 systemu prawnego regulującego działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń i reasekuracji, zatwierdzonego ustawą nr 7/2019 z dnia 16 stycznia.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

AT: Zarząd oddziału składa się z co najmniej dwóch osób fizycznych zamieszkałych w Austrii.

BG: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania członków personelu zarządzającego i organu nadzorczego zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji oraz wszystkich osób uprawnionych do zarządzania zakładem ubezpieczeń lub reasekuracji lub reprezentowania zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji.

Prezesi zarządu, przewodniczący organu zarządzającego i nadzorczego, dyrektorzy wykonawczy i personel zarządzający zakładów ubezpieczeń emerytalnych muszą mieć stały adres zamieszkania lub pozwolenie na pobyt długoterminowy w Bułgarii.

Środki:

AT: Ustawa o nadzorze ubezpieczeń z 2016 r., art. 14 ust. 1 pkt 3, austriacki dziennik ustaw I nr 34/2015 (Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 14 Abs. 1 Z 3, BGBl. I Nr. 34/2015).

BG: Kodeks ubezpieczeń, art. 12, 56–63, 65, 66 i art. 80 ust. 4; Kodeks zabezpieczenia społecznego, art. 120a–162, art. 209–253, art. 260–310.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

BG: Przed założeniem oddziału lub agencji w celu świadczenia usług ubezpieczeniowych zagraniczny ubezpieczyciel lub reasekurator musi posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności w państwie pochodzenia w tych samych grupach ubezpieczeń, w ramach których chce świadczyć usługi w Bułgarii.

Dochód z dodatkowych, dobrowolnych funduszy emerytalnych, a także podobne przychody bezpośrednio związane z dobrowolnym ubezpieczeniem emerytalnym, prowadzonym przez osoby zarejestrowane na podstawie przepisów innego państwa członkowskiego, które mogą, zgodnie z odpowiednimi przepisami, prowadzić działania w zakresie dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnych, nie podlegają opodatkowaniu zgodnie z procedurą ustanowioną w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych.

ES: Przed założeniem oddziału lub agencji w Hiszpanii w celu obsługi niektórych grup ubezpieczeń zagraniczny ubezpieczyciel musi posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności w tych samych grupach ubezpieczeń w państwie pochodzenia od przynajmniej pięciu lat.

PT: W celu założenia oddziału lub agencji zagraniczne zakłady ubezpieczeń muszą posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej lub reasekuracyjnej, zgodnie z odpowiednim prawem krajowym, od co najmniej pięciu lat.

Środki:

BG: Kodeks ubezpieczeń, art. 12, 56–63, 65, 66 oraz art. 80 ust. 4; Kodeks zabezpieczenia społecznego, art. 120a–162, art. 209–253, art. 260–310.

ES: Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015), art. 36.

PT: Art. 7 dekretu z mocą ustawy 94-B/98 i rozdział I sekcja VI dekretu z mocą ustawy 94-B/98, art. 34 ust. 6, 7; Art. 7 dekretu z mocą ustawy 144/2006; oraz Art. 215 systemu prawnego regulującego podejmowanie i prowadzenie działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, zatwierdzonego ustawą 147/2005 z dnia 9 września.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami finansowymi – traktowanie narodowe:

AT: Działalność promocyjna i pośrednictwo w imieniu spółki zależnej nieprowadzącej działalności w Unii Europejskiej lub oddziału niezarejestrowanego w Austrii (z wyjątkiem reasekuracji i retrocesji) są zakazane.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

DK: Osoba ani przedsiębiorstwo (w tym zakłady ubezpieczeń) nie mogą w celach handlowych uczestniczyć w realizacji ubezpieczeń bezpośrednich dla osób mających miejsce zamieszkania w Danii, dla statków duńskich lub dla mienia w Danii, oprócz zakładów ubezpieczeń posiadających zezwolenia wydane zgodnie z prawem duńskim lub upoważnionych przez właściwe organy duńskie.

DE, HU i LT: Świadczenie usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich przez zakłady ubezpieczeń niezarejestrowany w Unii Europejskiej wymaga utworzenia oddziału i uzyskania zezwolenia na jego prowadzenie.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami finansowymi – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

EL: Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji posiadające siedzibę zarządu w państwach trzecich mogą prowadzić działalność w Grecji poprzez utworzenie jednostki zależnej lub oddziału, gdzie oddział w tym przypadku nie przybiera jakiegokolwiek określonej formy prawnej, ponieważ oznacza stałą obecność na terytorium państwa członkowskiego (tj. Grecji) zakładu z siedzibą zarządu poza Unią Europejską, który uzyskał zezwolenie w tym państwie członkowskim (EL) i które prowadzi działalność ubezpieczeniową.

SE: Świadczenie usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich przez zagranicznego ubezpieczyciela jest dopuszczalne wyłącznie za pośrednictwem usługodawcy świadczącego usługi ubezpieczeniowe posiadającego zezwolenie w Szwecji, pod warunkiem że zagraniczny ubezpieczyciel i szwedzki zakład ubezpieczeń należą do tej samej grupy przedsiębiorstw lub zawarły umowę o współpracy. Świadczenie usług pośrednictwa ubezpieczeniowego przez zakłady niezarejestrowane w EOG wymaga ustanowienia obecności handlowej (wymóg obecności lokalnej).

SK: Polisy ubezpieczeń w zakresie transportu lotniczego i morskiego, obejmujące statki powietrzne lub morskie i odpowiedzialność mogą być gwarantowane jedynie przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w Unii Europejskiej lub oddziały zakładów ubezpieczeń niemających siedziby w Unii Europejskiej, posiadające zezwolenie w SK.

## Środki

AT: Ustawa o nadzorze ubezpieczeń z 2016 r., art. 13 ust. 1 i 2, austriacki dziennik ustaw I nr 34/2015 (Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 13 Abs. 1 und 2, BGBl. I Nr. 34/2015).

DE: Versicherungsaufsichtsgesetz (VAG) dla wszystkich usług ubezpieczeniowych; oraz W związku z Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnung (LuftVZO) wyłącznie w odniesieniu do obowiązkowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej przewoźników lotniczych.

DK: Lov om finansiel virksomhed jf. lovbekendtgørelse 182 af 18. februar 2015.

EL: Art. 130 ustawy 4364/2016 (dziennik ustaw 13/ A/ 5.2.2016).

HU: Ustawa LX z 2003 r.

LT: ustawa o ubezpieczeniach z dnia 18 września 2003 r., nr IX-1737, ostatnio zmieniona dnia 13 czerwca 2019 r. nr XIII-2232.

SE: LAG om försäkringsdistribution (ustawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym) (rozdział 3, sekcja 3, 2018:1219); oraz Ustawa o ubezpieczycielach zagranicznych w Szwecji (rozdział 4, sekcja 1 i 10, 1998:293).

SK: Ustawa 39/2015 o ubezpieczeniach.

Zastrzeżenie nr 2: Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Obecność lokalna

Szczebel władzy: UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

BG: Do celów prowadzenia działalności w zakresie udzielania pożyczek ze środków, które nie są pozyskiwane poprzez przyjmowanie depozytów lub innych funduszy podlegających zwrotowi, nabywanie udziałów w instytucji kredytowej lub innej instytucji finansowej, leasing finansowy, transakcje gwarancyjne, nabywanie roszczeń z tytułu pożyczek i innych form finansowania (faktoring, skup należności terminowych itp.), instytucje finansowe niebędące bankami podlegają wymogowi rejestracji przez Narodowy Bank Bułgarii. Instytucja finansowa musi mieć główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium Bułgarii.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

BG: Banki spoza EOG mogą prowadzić działalność bankową w Bułgarii po uzyskaniu od Narodowego Banku Bułgarii licencji na rozpoczęcie i prowadzenie działalności gospodarczej w Bułgarii za pośrednictwem oddziału.

IT: W celu uzyskania zezwolenia na prowadzenie systemu rozrachunku papierów wartościowych lub udostępnienie centralnego depozytu papierów wartościowych z siedzibą we Włoszech, spółka musi być zarejestrowana we Włoszech (nie jest dozwolona forma oddziału).

W przypadku instytucji zbiorowego inwestowania innych niż przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) zharmonizowanych w przepisach Unii Europejskiej wymaga się, aby powiernik lub depozytariusz miał siedzibę we Włoszech lub w innym państwie członkowskim i posiadał oddział we Włoszech.

Przedsiębiorstwa zarządzające funduszami inwestycyjnymi niezharmonizowane w przepisach Unii Europejskiej muszą być również zarejestrowane we Włoszech (nie jest dozwolona forma oddziału).

Działalność w zakresie zarządzania środkami funduszu emerytalnego mogą prowadzić wyłącznie banki, zakłady ubezpieczeń, przedsiębiorstwa inwestycyjne i spółki zarządzające UCITS zharmonizowane w prawodawstwie Unii Europejskiej i mające swoją siedzibę główną w Unii Europejskiej oraz UCITS zarejestrowane we Włoszech.

Prowadząc działalność związaną ze sprzedażą bezpośrednią, pośrednicy muszą korzystać z upoważnionych sprzedawców usług finansowych, mających miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego.

Przedstawicielstwa pośredników spoza Unii Europejskiej nie mogą prowadzić działalności mającej na celu świadczenie usług inwestycyjnych, w tym transakcji z użyciem środków własnych i na zlecenie klientów, emisji i gwarantowania emisji instrumentów finansowych (wymagana jest forma oddziału).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

PT: Usługi zarządzania funduszami emerytalnymi mogą być świadczone wyłącznie przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwa zarejestrowane w Portugalii w tym celu oraz przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w Portugalii i upoważnione do podejmowania działalności związanej z ubezpieczeniami na życie lub przez podmioty upoważnione do zarządzania funduszami emerytalnymi w innych państwach członkowskich. Nie jest dozwolone tworzenie oddziałów bezpośrednich z państw spoza Unii Europejskiej.

Środki:

BG: Ustawa o instytucjach kredytowych, art. 2 ust. 5, art. 3a i art. 17; Kodeks ubezpieczeń społecznych, art. 121, 121b, 121f; oraz Ustawa walutowa, art. 3.

IT: Dekret legislacyjny 58/1998, art. 1, 19, 28, 30–33, 38, 69 i 80; Wspólne rozporządzenie Banku Włoch i Włoskiej Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (CONSOB) z 22.2.1998 r., art. 3 i 41; Rozporządzenie Banku Włoch z 25.1.2005 r.; rozporządzenie Włoskiej Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (CONSOB) 16190 z 29.10.2007 r., tytuł V, rozdział VII, sekcja II, art. 17–21, 78–81, 91–111; oraz Z zastrzeżeniem: rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 909/2014<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 909/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych, zmieniające dyrektywy 98/26/WE i 2014/65/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 236/2012 (Dz.U. UE L 257 z 28.8.2014, s. 1).



PT: Dekret z mocą ustawy 12/2006, zmieniony dekretem z mocą ustawy 180/2007; Dekret z mocą ustawy 357-A/2007; Rozporządzenie 7/2007-R, zmienione rozporządzeniem 2/2008-R; Rozporządzenie 19/2008-R; rozporządzenie 8/2009; oraz Art. 3 systemu prawnego regulującego tworzenie i funkcjonowanie funduszy emerytalnych i podmiotów nimi zarządzających, zatwierdzonego ustawą nr 27/2020 z dnia 23 lipca.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

HU: Oddziały spółek spoza EOG zarządzających funduszami inwestycyjnymi nie mogą brać udziału w zarządzaniu europejskimi funduszami inwestycyjnymi i nie mogą świadczyć usług zarządzania aktywami na rzecz prywatnych funduszy emerytalno-rentowych.

Środki:

HU: Ustawa CCXXXVII z 2013 r. o instytucjach kredytowych i przedsiębiorstwach finansowych; Ustawa CCXXXVII z 2013 r. o instytucjach kredytowych i przedsiębiorstwach finansowych; oraz Ustawa CXX z 2001 r. o rynku finansowym.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

BG: Bank musi być zarządzany i reprezentowany wspólnie przez co najmniej dwie osoby. Osoby, które zarządzają bankiem i go reprezentują, muszą być obecne osobiście pod adresem zarządu banku. Osoby prawne nie mogą być wybierane na członków zarządu ani rady dyrektorów banku.

Środki:

BG: Ustawa o instytucjach kredytowych, art. 10; Kodeks ubezpieczeń społecznych, art. 121e; oraz Ustawa walutowa, art. 3.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

HU: Zarząd instytucji kredytowej musi mieć co najmniej dwóch członków, którzy są uznani za rezydentów węgierskich zgodnie z przepisami dotyczącymi rynków walutowych i mają miejsce zamieszkania na Węgrzech co najmniej od roku.

Środki:

HU: Ustawa CCXXXVII z 2013 r. o instytucjach kredytowych i przedsiębiorstwach finansowych; Ustawa CCXXXVII z 2013 r. o instytucjach kredytowych i przedsiębiorstwach finansowych; oraz Ustawa CXX z 2001 r. o rynku finansowym.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

HU: Spółki spoza EOG mogą świadczyć usługi finansowe lub prowadzić działalność pomocniczą wobec usług finansowych wyłącznie za pośrednictwem oddziału na Węgrzech.

Środki:

HU: Ustawa CCXXXVII z 2013 r. o instytucjach kredytowych i przedsiębiorstwach finansowych;  
Ustawa CCXXXVII z 2013 r. o instytucjach kredytowych i przedsiębiorstwach finansowych; oraz  
Ustawa CXX z 2001 r. o rynku finansowym.

## SEKCJA D

### PRZYSZŁE ŚRODKI

Zastrzeżenie nr 1: Podsektor: Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Obecność lokalna

Szczebel władzy: UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

BG: Ubezpieczenia transportowe obejmujące towary, ubezpieczenia pojazdów jako takich oraz ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w zakresie ryzyka zlokalizowanego w Bułgarii nie mogą być gwarantowane bezpośrednio przez zagraniczne zakłady ubezpieczeń.

DE: Jeżeli zagraniczny zakład ubezpieczeń utworzył oddział w Niemczech, może on zawierać w Niemczech umowy ubezpieczeniowe odnoszące się do transportu międzynarodowego wyłącznie za pośrednictwem tego oddziału mającego siedzibę w Niemczech.

Istniejące środki:

DE: Luftverkehrsgesetz (LuftVG); oraz Luftverkehrszulassungsordnung (LuftVZO).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

ES: Do wykonywania zawodu aktuarusza wymagane jest miejsce zamieszkania lub, alternatywnie, dwuletnie doświadczenie w tym zawodzie.

FI: Świadczenie usług brokerów ubezpieczeniowych podlega wymogowi stałego miejsca prowadzenia działalności w Unii Europejskiej.

Wyłącznie ubezpieczyciele mający swoją siedzibę główną w Unii Europejskiej lub swój oddział w Finlandii mogą oferować bezpośrednio usługi ubezpieczeniowe, w tym koasekurację.

Istniejące środki:

FI: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (ustawa o zagranicznych zakładach ubezpieczeń) (398/1995); Vakuutusyhtiölaki (ustawa o zakładach ubezpieczeń) (521/2008); oraz Laki vakuutusten tarjoamisesta (ustawa o dystrybucji ubezpieczeń) (234/2018).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

FR: Polisy ubezpieczenia ryzyka związanego z transportem lądowym mogą być wystawiane wyłącznie przez towarzystwa ubezpieczeniowe mające siedzibę w Unii Europejskiej.

Istniejące środki:

FR: Code des assurances.

HU: Wyłącznie osoby prawne z Unii Europejskiej i oddziały zarejestrowane na Węgrzech mogą świadczyć bezpośrednio usługi ubezpieczeniowe.

Istniejące środki:

HU: Ustawa LX z 2003 r.

IT: Ubezpieczenie transportu towarów, ubezpieczenie pojazdów jako takich i ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w odniesieniu do ryzyka na terytorium Włoch może zostać wystawione wyłącznie przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w Unii Europejskiej, z wyjątkiem transportu międzynarodowego obejmującego przywóz do Włoch.

Transgraniczne świadczenie usług aktuarialnych nie jest dozwolone.

Istniejące środki:

IT: Art. 29 kodeksu ubezpieczeń prywatnych (dekret legislacyjny nr 209 z dnia 7 września 2005 r.).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

PT: Polisy ubezpieczeń w zakresie transportu lotniczego i morskiego, obejmujące towary, statki powietrzne, kadłuby i odpowiedzialność cywilną mogą być wystawiane jedynie przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terytorium Strony UE. Jedynie osoby fizyczne ze Strony UE lub przedsiębiorstwa mające tam siedzibę mogą działać w charakterze pośredników w zakresie takiej działalności ubezpieczeniowej w Portugalii.

Istniejące środki:

PT: Art. 3 ustawy nr 147/2015; oraz Art. 8 ustawy nr 7/2019.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

SK: Cudzoziemcy mogą założyć zakład ubezpieczeń w formie spółki akcyjnej lub prowadzić działalność ubezpieczeniową za pośrednictwem oddziałów mających siedzibę w Republice Słowackiej. W obu przypadkach zezwolenie podlega ocenie dokonywanej przez organy nadzorcze.

Istniejące środki:

SK: Ustawa 39/2015 o ubezpieczeniach.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

FI: Przynajmniej połowa członków zarządu i rady nadzorczej oraz dyrektor zarządzający zakładem ubezpieczeń świadczącego ustawowe ubezpieczenia emerytalne muszą mieć miejsce zamieszkania w EOG, chyba że właściwe organy udzieliły zwolnienia. Zagraniczni ubezpieczyciele nie mogą uzyskać licencji w Finlandii jako oddział do prowadzenia ustawowych ubezpieczeń emerytalnych. Co najmniej jeden audytor musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG.

W przypadku innych zakładów ubezpieczeń wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG co najmniej jednego członka zarządu, i rady nadzorczej oraz dyrektora zarządzającego. Co najmniej jeden audytor musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG. Agent zakładu ubezpieczeń z Chile musi mieć miejsce zamieszkania w Finlandii, chyba że zakład ubezpieczeń ma swoją siedzibę główną w Unii Europejskiej.

Istniejące środki:

FI: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (ustawa o zagranicznych zakładach ubezpieczeń) (398/1995);

Vakuutusyhtiölaki (ustawa o zakładach ubezpieczeń) (521/2008);

Laki vakuutusedustuksesta (ustawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym) (570/2005);

Laki vakuutusten tarjoamisesta (ustawa o dystrybucji ubezpieczeń) (234/2018); oraz

Laki työeläkevakuutusyhtiöistä (ustawa o zakładach ubezpieczeniowych oferujących ustawowe ubezpieczenie emerytalne) (354/1997).



Zastrzeżenie nr 2: Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Obecność lokalna

Szczebel władzy: UE/państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

UE: Wyłącznie osoby prawne mające siedzibę statutową w Unii Europejskiej mogą działać jako depozytariusze aktywów funduszy inwestycyjnych. W celu wykonywania czynności związanych z zarządzaniem wspólnymi funduszami, w tym funduszami powierniczymi i – o ile zezwalają na to przepisy prawa krajowego – przedsiębiorstwami inwestycyjnymi, wymagane jest założenie wyspecjalizowanego przedsiębiorstwa zarządzającego mającego siedzibę zarządu i siedzibę statutową w tym samym państwie członkowskim.

Istniejące środki:

UE: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE<sup>1</sup>; oraz  
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE<sup>2</sup>.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

EE: Przy przyjmowaniu depozytów – wymóg uzyskania zezwolenia od Komisji Nadzoru Finansowego w Estonii oraz rejestracji działalności jako spółki akcyjnej, spółki zależnej lub oddziału zgodnie z przepisami prawa estońskiego.

Istniejące środki:

EE: Krediidiasutuste seadus (ustawa o instytucjach kredytowych) § 206 i § 21.

---

<sup>1</sup> Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) (Dz.U. UE L 302 z 17.11.2009, s. 32).

<sup>2</sup> Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i zmiany dyrektyw 2003/41/WE i 2009/65/WE oraz rozporządzeń (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 1095/2010 (Dz.U. UE L 174 z 1.7.2011, s. 1).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

FI: Co najmniej jeden z założycieli instytucji kredytowej i co najmniej jeden z członków jej zarządu, a także jej dyrektor zarządzający muszą mieć stałe miejsce zamieszkania lub, jeżeli założyciel jest osobą prawną, siedzibę statutową w EOG, chyba że Komisja Nadzoru Finansowego udzieli zwolnienia z tego wymogu. Zwolnienie takie można przyznać, jeżeli nie zagraża ono skutecznemu nadzorowi nad instytucją kredytową i zarządzaniu instytucją kredytową zgodnie z zasadami prawidłowej i ostrożnej działalności gospodarczej. Co najmniej jeden audytor musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG.

W przypadku usług płatniczych może być wymagane miejsce zamieszkania lub miejsce pobytu stałego w Finlandii.

Istniejące środki:

FI: Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista (ustawa o bankach komercyjnych i innych instytucjach kredytowych będących spółkami z ograniczoną odpowiedzialnością) (1501/2001); Säästöpankkilaki (1502/2001) (ustawa o bankach oszczędnościowych); Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista (423/2013) (ustawa o bankach spółdzielczych i innych instytucjach kredytowych będących bankami spółdzielczymi); Laki hypoteekkiyhdistyksistä (936/1978) (ustawa o stowarzyszeniach hipotecznych); Maksulaitoslaki (297/2010) (ustawa o instytucjach płatniczych); Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (298/2010) (ustawa o działaniu zagranicznej instytucji płatniczej w Finlandii); oraz Laki luottolaitostoiminnasta (ustawa o instytucjach kredytowych) (610/2014).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

IT: Usługi „*consulenti finanziari*” (konsultantów finansowych). Prowadząc działalność związaną ze sprzedażą bezpośrednią, pośrednicy korzystają z uprawnionych sprzedawców usług finansowych, mających miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego.

Istniejące środki:

IT: Art. 91–111 rozporządzenia włoskiej Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (CONSOB) w sprawie pośredników (nr 16190 z dnia 29 października 2007 r.).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

LT: Wyłącznie banki posiadające siedzibę statutową lub oddział na Litwie i upoważnione do świadczenia usług inwestycyjnych w EOG mogą działać jako depozytariusz aktywów funduszy emerytalnych. Co najmniej jeden kierownik administracji bankowej musi znać język litewski.

Istniejące środki:

LT: Ustawa nr IX-2085 z dnia 30 marca 2004 r. o bankach w Republice Litewskiej, zmieniona ustawą nr XIII-729 z dnia 16 listopada 2017 r.; Ustawa nr IX-1709 z dnia 4 lipca 2003 r. o przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania w Republice Litewskiej, zmieniona ustawą nr XIII-1872 z dnia 20 grudnia 2018 r.; Ustawa nr VIII-1212 z dnia 3 czerwca 1999 r. o dodatkowym dobrowolnym programie oszczędzania na emeryturę w Republice Litewskiej (zmieniona ustawą nr XII-70 z dnia 20 grudnia 2012 r.); Ustawa nr IX-1596 z dnia 5 czerwca 2003 r. o płatnościach w Republice Litewskiej, ostatnio zmieniona ustawą nr XIII-2488 z dnia 17 października 2019 r.; oraz Ustawa nr XI-549 z dnia 10 grudnia 2009 r. o instytucjach płatniczych w Republice Litewskiej (nowa wersja ustawy: nr XIII-1093 z dnia 17 kwietnia 2018 r.).

**CHILE: ZASTRZEŻENIA I ZOBOWIĄZANIA DOTYCZĄCE DOSTĘPU DO RYNKU**

**SEKCJA A**

**ZOBOWIĄZANIA DOTYCZĄCE TRANSGRANICZNEGO HANDLU  
USŁUGAMI FINANSOWYMI**

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu art. 25.7, z wyjątkiem następujących podsektorów i usług finansowych określonych zgodnie z odpowiednimi chilijskimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz z zastrzeżeniem warunków i ograniczeń określonych poniżej.

Przyjmuje się, że zobowiązań Strony dotyczących transgranicznych usług doradztwa inwestycyjnego nie interpretuje się samych w sobie jako wymagających od tej Strony zezwolenia na ofertę publiczną papierów wartościowych (zgodnie z definicją zawartą w jej odpowiednich przepisach ustawowych i wykonawczych) na jej terytorium przez dostawców usług transgranicznych drugiej Strony, którzy świadczą lub zamierzają świadczyć takie usługi doradztwa inwestycyjnego. Strona może objąć usługi dostawcy transgranicznego wymogami regulacyjnymi i rejestracyjnymi, w tym wymogiem świadczenia usług tej samej kategorii w państwie pochodzenia oraz podlegania nadzorowi w państwie pochodzenia.

Sektor	Podsektor
Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami	Sprzedaż ubezpieczeń w zakresie międzynarodowego transportu morskiego, międzynarodowego lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), a także towarów w tranzycie międzynarodowym (co obejmuje przewożone towary). Nie obejmuje to krajowego transportu kabotażowego.
	Brokerzy ubezpieczeń w zakresie międzynarodowego transportu morskiego, międzynarodowego lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), a także towarów w tranzycie międzynarodowym (co obejmuje przewożone towary, pojazd przewożący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną). Nie obejmuje to krajowego transportu kabotażowego.
	Reasekuracja i retrocesja; pośrednictwo reasekuracji; oraz usługi doradcze, aktuarialne usługi i w zakresie oceny ryzyka.
Usługi bankowe i pozostałe usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)	Dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych, przetwarzanie danych finansowych oraz dostarczanie oprogramowania dotyczącego finansów przez dostawców innych usług finansowych.
	Doradztwo i inne pomocnicze usługi finansowe, z wyłączeniem pośrednictwa oraz informacji i analiz kredytowych, odnoszących się do usług bankowych i innych usług finansowych.

## SEKCJA B

### ZOBOWIĄZANIA ZWIĄZANE Z DOSTĘPEM DO RYNKU W ODNIESIENIU DO LIBERALIZACJI INWESTYCJI

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu art. 25.6, z wyjątkiem następujących podsektorów i usług finansowych określonych zgodnie z odpowiednimi chilijskimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz z zastrzeżeniem warunków i ograniczeń określonych poniżej.

1. Chilijski sektor usług finansowych jest częściowo podzielony, co oznacza, że instytucje – krajowe i zagraniczne – upoważnione do prowadzenia działalności jako banki nie mogą bezpośrednio uczestniczyć w działalności ubezpieczeniowej i obrocie papierami wartościowymi, i odwrotnie.
2. Chile zastrzega sobie prawo do przyjmowania środków regulujących konglomeraty finansowe, w tym podmioty wchodzące w skład takich konglomeratów.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Wszystkie usługi finansowe	Chile może, w sposób niedyskryminujący, ustanowić ograniczenie lub wymagać szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej, w tym spółek, zagranicznych oddziałów, przedstawicielstw lub innych form obecności handlowej, za pośrednictwem której podmioty działające we wszystkich podsektorach usług finansowych mogą świadczyć usługi finansowe. Chile może w sposób niedyskryminujący ustanowić ograniczenie lub wymagać szczególnego rodzaju spółki.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
<p>Wszystkie usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami</p>	<p>W Chile działalność ubezpieczeniowa jest podzielona na dwie grupy: pierwsza grupa obejmuje zakłady, które ubezpieczają towary lub mienie (<i>patrimonio</i>) od ryzyka utraty lub uszkodzenia, a druga grupa obejmuje zakłady, które ubezpieczają od ryzyka osobistego lub gwarantują, w określonym czasie lub na koniec określonego okresu, wypłatę kwoty zasadniczej, opłaconej polisy lub dochodu dla ubezpieczonych lub ich beneficjentów. Ten sam zakład ubezpieczeń nie może być ustanowiony w sposób pozwalający na ubezpieczanie obu kategorii ryzyka.</p> <p>Zakłady zajmujące się ubezpieczaniem kredytów muszą być ustanowione jako podmioty prawne, których wyłącznym celem jest ubezpieczanie tego rodzaju ryzyka, na przykład od utraty lub uszkodzenia mienia należącego do ubezpieczonego w wyniku niespłacenia długu lub pożyczki pieniężnej, a przy tym mogą ubezpieczać od ryzyka związanego z gwarancjami i sprzeniewierzeniem.</p> <p>Instytucje ubezpieczeniowe można ustanowić prawnie jedynie zgodnie z przepisami „ustawy o spółkach” (<i>ley sobre sociedades anónimas</i>). Oddziały zagranicznych spółek, które mogą prowadzić działalność w chilijskim sektorze ubezpieczeniowym, powinny być ustanowione w Chile jako „agencje spółki zagranicznej” (<i>agencia de sociedad anónima extranjera</i>) posiadające zezwolenie na realizację takich celów.</p> <p>Ubezpieczenie można nabyć bezpośrednio lub za pośrednictwem zarejestrowanych brokerów ubezpieczeniowych, którzy – aby prowadzić taką działalność – muszą być wpisani do rejestru.</p>



Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
Ubezpieczenia bezpośrednie	Sprzedaż bezpośrednich ubezpieczeń na życie (nie obejmuje ubezpieczeń związanych z systemem zabezpieczenia społecznego) (CPC 81211).	Usługi ubezpieczeniowe mogą świadczyć wyłącznie zakłady ubezpieczeń ustanowione w Chile jako spółki ( <i>sociedades anónimas</i> ) lub jako oddziały zagranicznych spółek, których jedynym celem jest rozwijanie tej linii biznesowej.
	Sprzedaż bezpośrednich ubezpieczeń innych niż ubezpieczenie na życie (CPC 8129, z wyjątkiem CPC 81299) z wyłączeniem instytucji opieki zdrowotnej w ramach zabezpieczenia społecznego ( <i>Instituciones de Salud Previsional, ISAPRES</i> ), na przykład osób prawnych ustanowionych w celu zapewnienia świadczeń zdrowotnych osobom fizycznym, które zdecydują się do nich przystąpić, finansowanych z obowiązkowych składek z dochodu podlegającego opodatkowaniu lub wyższej kwoty, w zależności od przypadku. Nie obejmuje to również Narodowego Funduszu Zdrowia ( <i>Fondo Nacional de Salud, FONASA</i> ), agencji publicznej finansowanej przez władze publiczne i z obowiązkowych składek z dochodu podlegającego opodatkowaniu, która jest odpowiedzialna za opłacanie świadczeń zdrowotnych osób, które nie są członkami ISAPRE. Nie obejmuje to sprzedaży ubezpieczeń w zakresie międzynarodowego transportu morskiego, międzynarodowego lotnictwa zarobkowego oraz towarów w tranzycie międzynarodowym.	Usługi ubezpieczeniowe mogą świadczyć wyłącznie zakłady ubezpieczeń ustanowione w Chile jako spółki ( <i>sociedades anónimas</i> ) lub jako oddziały zagranicznych spółek, których jedynym celem jest rozwijanie tej linii biznesowej, tj. bezpośrednich ubezpieczeń na życie albo bezpośrednich ubezpieczeń innych niż ubezpieczenie na życie.  W przypadku ogólnego ubezpieczenia kredytu (CPC 81296) przedsiębiorstwo musi być ustanowione jako instytucja ubezpieczeniowa z siedzibą w Chile, której jedynym celem jest ubezpieczanie od tego rodzaju ryzyka.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
	<p>Sprzedaż ubezpieczeń w zakresie międzynarodowego transportu morskiego, międzynarodowego lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), a także towarów w tranzycie międzynarodowym (w tym przewożonych towarów). Nie obejmuje to krajowego transportu kabotażowego.</p>	<p>Sprzedaż ubezpieczeń w zakresie międzynarodowego transportu morskiego, międzynarodowego lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), a także towarów w tranzycie międzynarodowym (w tym przewożonych towarów) może być oferowana przez instytucje ubezpieczeniowe ustanowione w Chile, których wyłącznym celem jest prowadzenie działalności w zakresie bezpośrednich ubezpieczeń innych niż ubezpieczenie na życie.</p>
<p>Reasekuracja i retrocesja</p>	<p>Reasekuracja i retrocesja (obejmuje brokerów reasekuracyjnych).</p>	<p>Reasekurację świadczą instytucje reasekuracyjne z siedzibą w Chile posiadające zezwolenie CMF. Instytucje ubezpieczeniowe mogą również świadczyć usługi w zakresie reasekuracji jako uzupełnienie swojej działalności ubezpieczeniowej, jeśli pozwala na to ich statut.</p> <p>Usługi reasekuracji i retrocesji mogą być również świadczone przez zagranicznych reasekuratorów i zagranicznych brokerów reasekuracyjnych wpisanych do rejestru prowadzonego przez CMF („rejestr”).</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
Pośrednictwo ubezpieczeniowe	Pośrednictwo ubezpieczeniowe (z wyjątkiem ubezpieczeń w zakresie międzynarodowego transportu morskiego, międzynarodowego lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej, włączając satelity, a także towarów w tranzycie międzynarodowym).	Usługi pośrednictwa ubezpieczeniowego mogą świadczyć wyłącznie osoby prawne ustanowione prawnie w Chile w tym konkretnym celu.
	Pośrednictwo ubezpieczeniowe w zakresie międzynarodowego transportu morskiego, międzynarodowego lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), a także towarów w tranzycie międzynarodowym, co obejmuje przewożone towary, pojazd przewożący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną. Nie obejmuje to krajowego transportu kabotażowego.	Brokerzy ubezpieczeń w zakresie międzynarodowego transportu morskiego, międzynarodowego lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), a także towarów w tranzycie międzynarodowym, muszą być wpisani do rejestru i spełniać wymogi ustanowione przez CMF. Usługę tę mogą świadczyć wyłącznie osoby prawne ustanowione prawnie w Chile w tym konkretnym celu.
Pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, takie jak doradztwo ubezpieczeniowe, usługi aktuarialne, ocena ryzyka oraz likwidacja szkód	Usługi likwidacji szkód.	Usługi likwidacji szkód mogą oferować bezpośrednio zakłady ubezpieczeń z siedzibą w Chile lub osoby prawne ustanowione w Chile.
	Pomocnicze usługi ubezpieczeniowe (wyłącznie doradztwo, usługi aktuarialne i ocena ryzyka).	Pomocnicze usługi ubezpieczeniowe mogą świadczyć wyłącznie osoby prawne ustanowione w Chile.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
	<p>Zarządzanie dobrowolnymi emerytalnymi planami oszczędnościowymi (<i>ahorro previsional voluntario</i>) poprzez ubezpieczenie na życie.</p>	<p>Bez zobowiązań w odniesieniu do art. 25.6 ust. 1 lit. e). Dobrowolne emerytalne plany oszczędnościowe mogą oferować wyłącznie zakłady ubezpieczeń na życie z siedzibą w Chile zgodnie z powyższym. W odniesieniu do tych planów i związanych z nimi polis należy uzyskać uprzednie zezwolenie CMF.</p>
Usługi bankowe	<p>Zagraniczne instytucje bankowe muszą być spółkami bankowymi (<i>sociedades bancarias</i>) ustanowionymi zgodnie z prawem w ich kraju pochodzenia oraz muszą wnieść kapitał wymagany przez prawo chilijskie.</p> <p>Zagraniczne instytucje bankowe mogą jedynie prowadzić działalność:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>a) poprzez udziały w chilijskich bankach ustanowionych jako spółki (<i>sociedades anónimas</i>) w Chile;</li> <li>b) poprzez uzyskanie statusu spółki w Chile; lub</li> <li>c) jako oddziały zagranicznych spółek ustanowione w Chile jako agencje spółki zagranicznej (<i>agencia de sociedad anónima extranjera</i>), w którym to przypadku uznaje się osobowość prawną w kraju pochodzenia. Do celów działalności oddziałów banków zagranicznych w Chile bierze się pod uwagę kapitał faktycznie zainwestowany w Chile, a nie kapitał spółki głównej. Zwiększenie kapitału lub rezerw, które nie pochodzi z kapitalizacji innych rezerw, będzie traktowane tak samo jak kapitał początkowy i rezerwy. W transakcjach między oddziałem a jego spółką główną za granicą oba podmioty będą uważane za niezależne.</li> </ol>	

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	<p>Żadna krajowa ani zagraniczna osoba fizyczna lub prawna nie może nabyć bezpośrednio ani za pośrednictwem osób trzecich akcji banku, które same lub dodane do akcji już posiadanych przez taką osobę stanowią więcej niż 10 % kapitału banku, bez uprzedniego uzyskania zezwolenia CMF.</p> <p>Ponadto wspólnicy ani udziałowcy lub akcjonariusze instytucji finansowej nie mogą przenosić odsetka praw lub akcji w swojej spółce przekraczającego 10 % bez uzyskania zezwolenia CMF.</p> <p>Instytucje bankowe muszą być ustanowione jako spółki (<i>sociedades anónimas</i>) lub jako oddziały, zgodnie z chilijskimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, ogólnym prawem bankowym (<i>DFL N°3</i>) i ustawą o spółkach (<i>sociedades anónimas</i>) (<i>Ley N°18.046</i>), dotyczącymi zakładania agencji spółki zagranicznej. Kapitał i rezerwy, które banki zagraniczne przypisują do swoich oddziałów, muszą zostać skutecznie przeniesione i zamienione na walutę krajową zgodnie z którymkolwiek z systemów dozwolonych prawem lub przez <i>Banco Central de Chile</i>. Zwiększenie kapitału lub rezerw, które nie pochodzi z kapitalizacji innych rezerw, będzie traktowane tak samo jak kapitał początkowy i rezerwy. W transakcjach między oddziałem a jego spółką główną za granicą oba podmioty będą uważane za niezależne. Żaden zagraniczny bank nie będzie mógł powoływać się na prawa wynikające z jego przynależności państwowej w odniesieniu do transakcji, które jego oddział może przeprowadzać w Chile.</p> <p>Usługi finansowe będące uzupełnieniem podstawowych usług bankowych mogą świadczyć bezpośrednio te instytucje – po uprzednim uzyskaniu zezwolenia – lub zarejestrowane spółki zależne, które określa CMF.</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
Przyjmowanie depozytów i innych funduszy zwrotnych od ludności	<p>Przyjmowanie depozytów (wyłącznie bieżące rachunki bankowe (<i>cuentas corrientes bancarias</i>), depozyty na żądanie, depozyty terminowe, rachunki oszczędnościowe, instrumenty finansowe z umową odkupu oraz depozyty lub listy gwarancyjne).</p> <p>Nabywanie oferowanych publicznie papierów wartościowych (wyłącznie nabywanie obligacji, nabywanie akredytyw dokumentowych, subskrypcja i plasowanie w charakterze agenta akcji, obligacji i akredytyw dokumentowych (gwarantowanie emisji)).</p> <p>Przechowywanie papierów wartościowych.</p>	Wyłącznie banki z siedzibą w Chile zgodnie z powyższymi postanowieniami.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
<p>Udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów, w tym kredytów konsumenckich i kredytów hipotecznych, faktoring oraz finansowanie transakcji handlowych</p>	<p>Udzielanie kredytów (wyłącznie kredyty zwykłe, kredyty konsumenckie, kredyty w akredytywach dokumentowych, kredyty hipoteczne, kredyty hipoteczne w akredytywach dokumentowych, zakup instrumentów finansowych z umowami odsprzedaży, kredyty na emisję bankowych listów gwarancyjnych lub inne rodzaje finansowania, wystawianie i negocjowanie przywozowych i wywozowych akredytyw dokumentowych oraz wystawianie i potwierdzanie akredytyw zabezpieczających).</p>	<p>Wyłącznie banki z siedzibą w Chile zgodnie z powyższymi postanowieniami.</p>
	<p>Faktoring.</p>	<p>Bez zobowiązań w odniesieniu do art. 25.6 ust. 1 lit. e).  Usługi faktoringowe uznaje się za uzupełniające usługi bankowe i w związku z tym podlegają one obowiązkowi uzyskania zezwolenia CMF. CMF może nałożyć bardziej rygorystyczne, niedyskryminujące wymogi.</p>
	<p>Sekurytyzacja.</p>	<p>Sekurytyzację uznaje się za uzupełniające usługi bankowe.</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
Leasing finansowy	Leasing finansowy (CPC 81120) (przedsiębiorstwa mogą oferować umowy leasingowe na towary nabyte na życzenie klienta, tj. nie mogą nabywać towarów w celu ich magazynowania i oferowania ich w ramach leasingu).	Usługi leasingu finansowego uznaje się za uzupełniające usługi bankowe i mogą być one świadczone przez banki lub przez zarejestrowane spółki zależne posiadające wyraźne zezwolenie do tych celów. CMF może nałożyć bardziej rygorystyczne, niedyskryminujące wymogi.
Wszelkie usługi w zakresie płatności i transferu środków pieniężnych, w tym karty kredytowe, obciążeniowe i debetowe, czeki podróżne oraz czeki bankierskie	Wydawanie i obsługa kart kredytowych i debetowych (CPC 81133) (wyłącznie karty kredytowe wydane w Chile). Czeki podróżne. Transfer środków pieniężnych (czeki). Dyskontowanie lub nabywanie weksli i weksli własnych.	Wyłącznie banki z siedzibą w Chile zgodnie z powyższymi postanowieniami.
Gwarancje i zobowiązania	Poręczenie i gwarancja zobowiązań osób trzecich w walucie chilijskiej i obcej.	Wyłącznie banki z siedzibą w Chile zgodnie z powyższymi postanowieniami.



Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
Transakcje z użyciem środków własnych lub klientów, dokonywane na giełdzie, na rynku pozagiełdowym lub w inny sposób	Pośrednictwo w obrocie oferowanymi publicznie papierami wartościowymi (CPC 81321).	Pośrednictwo w obrocie publicznie oferowanymi papierami wartościowymi uważa się za uzupełniające usługi bankowe i może być ono świadczone przez banki za pośrednictwem spółek zależnych zarejestrowanych w Chile, pośredników papierów wartościowych lub maklerów giełdowych posiadających wyraźne zezwolenie.
Pozostałe usługi finansowe	Doradztwo i inne pomocnicze usługi finansowe (CPC 8133) (wyłącznie usługi wskazane w podsektorze bankowym w tej sekcji).	Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
Pozostałe usługi finansowe	Dobrowolne emerytalne plany oszczędnościowe ( <i>Planes de Ahorro Previsional Voluntario</i> ).	Bez zobowiązań w odniesieniu do art. 25.6 ust. 1 lit. e).  Dobrowolne plany oszczędnościowe mogą oferować wyłącznie banki z siedzibą w Chile na podstawie jednego z wcześniej wymienionych porozumień.
	Działalność w zakresie sprawowania zarządu powierniczego ( <i>administración de fideicomisos</i> ).	Wyłącznie banki z siedzibą w Chile zgodnie z powyższymi postanowieniami.
	Dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych, przetwarzanie danych finansowych oraz dostarczanie oprogramowania dotyczącego finansów przez dostawców innych usług finansowych.	Bez ograniczeń.
	Operacje rynku walutowego przeprowadzane zgodnie z przepisami, które zostały lub zostaną wydane przez Bank Centralny Chile.	Wyłącznie banki, osoby prawne, maklerzy giełdowi i pośrednicy papierów wartościowych, którzy muszą mieć siedzibę w Chile jako podmioty prawne, mogą prowadzić działalność na formalnym rynku walutowym. Osoby prawne, maklerzy giełdowi i pośrednicy papierów wartościowych objęci są wymogiem uzyskania uprzedniego zezwolenia Banku Centralnego Chile ( <i>Banco Central de Chile</i> ) na prowadzenie działalności na formalnym rynku giełdowym.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Inne usługi finansowe / usługi związane z papierami wartościowymi	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Publicznie oferowane papiery wartościowe mogą być przedmiotem obrotu dokonywanego przez osoby prawne, których jedynym celem jest pośrednictwo w obrocie papierami wartościowymi, w charakterze członków giełdy (maklerzy giełdowi) lub poza giełdą (pośrednicy papierów wartościowych), i muszą one być zarejestrowane w CMF. Wyłącznie maklerzy giełdowi mogą jednak prowadzić obrót akcjami lub ich instrumentami pochodnymi (opcje subskrypcji) na giełdzie. Papiery wartościowe niebędące akcjami mogą być przedmiotem obrotu prowadzonego przez zarejestrowanych maklerów giełdowych lub pośredników papierów wartościowych.</li> <li>2. Usługi ratingu ryzyka publicznie oferowanych papierów wartościowych świadczą agencje ratingowe ustanowione wyłącznie w celu ratingu publicznie oferowanych papierów wartościowych, które muszą być zarejestrowane w <i>Registro de Entidades Clasificadoras de Riesgo</i> (Rejestr Agencji Ratingowych Ryzyka) prowadzonym przez CMF. Podlegają one inspekcjom i kontroli CMF. Z kolei kontrola agencji ratingowych w odniesieniu do ratingu papierów wartościowych emitowanych przez banki i spółki finansowe jest obowiązkiem CMF.</li> <li>3. Wyłącznie banki, osoby prawne, maklerzy giełdowi i pośrednicy papierów wartościowych, którzy muszą mieć siedzibę w Chile jako podmioty prawne, mogą prowadzić działalność na formalnym rynku walutowym. Osoby prawne, maklerzy giełdowi i pośrednicy papierów wartościowych objęci są wymogiem uzyskania uprzedniego zezwolenia Banku Centralnego Chile (<i>Banco Central de Chile</i>) na prowadzenie działalności na formalnym rynku giełdowym.</li> <li>4. Aby móc prowadzić obrót na giełdzie, pośrednicy (maklerzy giełdowi) muszą być osobami prawnymi ustanowionymi w Chile. Muszą oni nabywać akcje na odpowiedniej giełdzie papierów wartościowych i zostać przyjęci jako jej członkowie.</li> </ol>
Podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
<p>Pośrednictwo w obrocie papierami wartościowymi oferowanymi publicznie, z wyjątkiem akcji (CPC 81321).</p> <p>Subskrypcja i plasowanie w charakterze agentów (gwarantowanie emisji).</p>	Działalność brokerska musi być świadczona za pośrednictwem osoby prawnej ustanowionej w Chile. CMF może nałożyć bardziej rygorystyczne niedyskryminujące wymogi.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
	<p>Pośrednictwo w obrocie oferowanymi publicznie akcjami spółek (CPC 81321) (obejmuje subskrypcję i plasowanie w charakterze agentów, gwarantowanie emisji).</p>	<p>Aby móc prowadzić obrót na giełdzie, pośrednicy (maklerzy giełdowi) muszą być osobami prawnymi ustanowionymi w Chile. Muszą oni nabywać akcje na odpowiedniej giełdzie papierów wartościowych i zostać przyjęci jako jej członkowie. CMF może nałożyć bardziej rygorystyczne niedyskryminujące wymogi.</p>
	<p>Operacje na giełdowych instrumentach pochodnych dozwolone przez CMF (tylko kontrakty terminowe na dolara i kontrakty terminowe na stopę procentową oraz opcje na akcje). Akcje muszą spełniać wymogi ustanowione przez odpowiednią izbę rozliczeniową (<i>Cámara de Compensación</i>).</p>	<p>Aby móc prowadzić obrót na giełdzie, pośrednicy (maklerzy giełdowi) muszą być osobami prawnymi ustanowionymi w Chile. Muszą oni nabywać akcje na odpowiedniej giełdzie papierów wartościowych i zostać przyjęci jako jej członkowie. CMF może nałożyć bardziej rygorystyczne niedyskryminujące wymogi.</p>
	<p>Obrót metalami na giełdzie (wyłącznie złoto i srebro).</p>	<p>Obrót złotem i srebrem na giełdzie mogą prowadzić maklerzy giełdowi na własny rachunek i na rzecz osób trzecich zgodnie z przepisami giełdowymi. Aby móc prowadzić obrót na giełdzie, pośrednicy (maklerzy giełdowi) muszą być osobami prawnymi ustanowionymi w Chile. Muszą oni nabywać akcje na odpowiedniej giełdzie papierów wartościowych i zostać przyjęci jako jej członkowie. CMF może nałożyć bardziej rygorystyczne niedyskryminujące wymogi.</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
	<p>Rating ryzyka papierów wartościowych (dotyczy wyłącznie ratingu lub wydawania opinii na temat publicznie oferowanych papierów wartościowych).</p>	<p>Podmioty świadczące te usługi muszą być ustanowione w Chile jako spółka osobowa (<i>sociedad de personas</i>). Jednym ze szczególnych wymogów, które należy spełnić, jest wymóg, aby co najmniej 60 % kapitału spółki było w posiadaniu głównych partnerów (osób fizycznych lub prawnych w tej linii biznesowej posiadających co najmniej 5 % praw członkowskich w agencji ratingowej).</p>
	<p>Przechowywanie papierów wartościowych przez pośredników w obrocie papierami wartościowymi (CPC 81319) (nie obejmuje usług oferowanych przez dostawców, którzy łączą przechowywanie, rozliczanie i rozrachunek papierów wartościowych (depozyty papierów wartościowych, <i>depósitos de valores</i>)).</p>	<p>W przypadku przechowywania papierów wartościowych pośrednicy (maklerzy giełdowi i pośrednicy) muszą być osobami prawnymi ustanowionymi w Chile.</p> <p>Usługi przechowywania papierów wartościowych mogą być świadczone przez pośredników w obrocie papierami wartościowymi (maklerów giełdowych i pośredników papierów wartościowych) w ramach działalności uzupełniającej ich wyłączny cel, jakim jest pośrednictwo w obrocie papierami wartościowymi. Taką działalność mogą również prowadzić podmioty świadczące usługi depozytowe i usługi w zakresie przechowywania papierów wartościowych, które to podmioty powinny być ustanowione jako specjalne spółki, których wyłącznym celem jest przyjmowanie w depozyt publicznie oferowanych papierów wartościowych od podmiotów upoważnionych na mocy prawa oraz ułatwianie operacji transferu takich papierów wartościowych (scentralizowane depozyty papierów wartościowych, <i>depósitos centralizados de valores</i>).</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
	Usługi przechowywania świadczone przez podmioty w celu deponowania i przechowywania papierów wartościowych.	Podmioty zajmujące się depozytami zabezpieczającymi i przechowywaniem muszą być spółkami ustanowionymi w Chile wyłącznie w tym celu.
	Usługi zarządzania portfelem finansowym świadczone przez pośredników w obrocie papierami wartościowymi (w żadnym wypadku nie obejmuje to ogólnego zarządzania funduszami ( <i>Administradora General de Fondos</i> , zarządzania funduszami wspólnego inwestowania, zagranicznymi funduszami inwestycji kapitałowych, funduszami inwestycyjnymi i funduszami emerytalnymi).	Usługi zarządzania portfelem finansowym świadczone przez pośredników w obrocie papierami wartościowymi będących osobami prawnymi z siedzibą w Chile. CMF może nałożyć bardziej rygorystyczne niedyskryminujące wymogi.
	Usługi doradztwa finansowego świadczone przez pośredników w obrocie papierami wartościowymi (CPC 81332) (doradztwo finansowe odnosi się wyłącznie do usług dotyczących papierów wartościowych, w odniesieniu do których podejmowane są zobowiązania w zakresie dostępu do rynku).	Usługi doradztwa finansowego świadczone przez pośredników w obrocie papierami wartościowymi będących osobami prawnymi ustanowionymi w Chile. CMF może nałożyć bardziej rygorystyczne niedyskryminujące wymogi.  Usługi doradztwa finansowego, które obejmują udzielanie porad finansowych w zakresie możliwości finansowania, oceny inwestycji, możliwości inwestycyjnych i strategii zmiany harmonogramu spłaty zadłużenia, mogą być świadczone przez pośredników w obrocie papierami wartościowymi (maklerów giełdowych i pośredników papierów wartościowych) jako działalność uzupełniająca ich wyłączny cel.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
	<p>Zarządzanie funduszami osób trzecich realizowane przez</p> <p>(w żadnym wypadku nie obejmuje to zarządzania funduszami emerytalnymi i dobrowolnymi emerytalnymi planami oszczędnościowymi (<i>planes de ahorro previsional voluntario</i>)):</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– przedsiębiorstwa zarządzające funduszami wspólnego inwestowania,</li> <li>– przedsiębiorstwa zarządzające funduszami inwestycyjnymi,</li> <li>– przedsiębiorstwa zarządzające zagranicznymi funduszami inwestycji kapitałowych.</li> </ul>	<p>Usługi zarządzania funduszami mogą świadczyć spółki ustanowione w Chile wyłącznie w tym celu, posiadające zezwolenie CMF. Zagraniczne fundusze inwestycyjne mogą być również zarządzane przez spółki zarządzające funduszami inwestycyjnymi.</p>
	<p>Zarządzanie dobrowolnymi emerytalnymi planami oszczędnościowymi (<i>planes de ahorro previsional voluntario</i>).</p>	<p>Bez zobowiązań w odniesieniu do art. 25.6 ust. 1 lit. e). Dobrowolne plany oszczędnościowe mogą oferować wyłącznie fundusze wspólnego inwestowania i podmioty zarządzające funduszami inwestycyjnymi z siedzibą w Chile zgodnie z powyższymi warunkami. W odniesieniu do tych planów należy uzyskać uprzednie zezwolenie CMF.</p>
	<p>Usługa izb rozliczeniowych w odniesieniu do instrumentów pochodnych (kontrakty terminowe i opcje na papiery wartościowe).</p>	<p>Izby rozliczeniowe w odniesieniu do kontraktów terminowych i opcji na papiery wartościowe muszą być ustanowione w Chile jako spółki wyłącznie w tym celu i posiadać zezwolenie CMF. Mogą one być ustanowione wyłącznie przez giełdy papierów wartościowych i ich maklerów giełdowych.</p>

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
	Ogólne magazyny depozytowe (warranty) (odpowiadają usługom magazynowania towarów, którym towarzyszy wydanie certyfikatu depozytowego i pokwitowania zastawu na rzeczach ruchomych ( <i>vale de prenda</i> )).	Wyłącznie osoby prawne w należyty sposób ustanowione w Chile, których wyłącznym celem jest świadczenie usług gwarancyjnych.
	Usługi emisji i rejestracji papierów wartościowych (CPC 81332) (nie obejmuje to usług depozytowych i przechowywania papierów wartościowych).	Bez ograniczeń.
	Giełdy bydła i towarów rolnych. Usługa izb rozliczeniowych w odniesieniu do kontraktów terminowych oraz opcji na bydło i towary rolne.	Podmioty muszą być ustanowione jako spółki specjalnego przeznaczenia ( <i>sociedades anónimas especiales</i> ) zgodnie z prawem chilijskim.
	Pośrednictwo w handlu bydłem i towarami rolnymi.	Działalność brokera bydła i towarów rolnych muszą prowadzić podmioty prawne ustanowione zgodnie z prawem chilijskim.
	Giełdy papierów wartościowych.	Giełdy papierów wartościowych muszą być ustanowione jako spółki specjalnego przeznaczenia ( <i>sociedades anónimas especiales</i> ) zgodnie z prawem chilijskim.



Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
Inne usługi finansowe.	Zarządzanie kredytami hipotecznymi zgodnie z tytułem <i>V Decreto con Fuerza de Ley N° 251, Ley de Seguros.</i>	Agencje zarządzające kredytami hipotecznymi muszą być ustanowione jako spółki ( <i>sociedades anónimas</i> ).
Pozostałe usługi związane z usługami finansowymi.	Przedstawicielstwa banków zagranicznych jako pośrednicy biznesowi (przedstawicielstwa te nie mogą w żadnym przypadku prowadzić czynności właściwych dla działalności bankowej).	<p>CMF może upoważnić banki zagraniczne do utrzymywania przedstawicielstw działających jako pośrednicy biznesowi swoich spółek głównych i pełni w stosunku do nich tę samą funkcję organu inspekcyjnego, którą przyznano CMF na mocy ogólnego prawa bankowego (<i>Ley General de Bancos</i>) w odniesieniu do banków.</p> <p>Zezwolenie udzielone przedstawicielstwom przez CMF podlega uchyleniu, jeżeli jego utrzymanie okaże się niekorzystne, jak przewidziano w ogólnym prawie bankowym (<i>Ley General de Bancos</i>).</p>

## Uwagi do Sekcji C i D

1. Zobowiązania w sektorze usług finansowych na podstawie rozdziału 25 podejmuje się w zależności od ograniczeń i warunków określonych w tych uwagach i w poniższym wykazie.
2. Osoby prawne świadczące usługi finansowe i ustanowione na podstawie przepisów ustawowych i wykonawczych Chile podlegają niedyskryminującym ograniczeniom formy prawnej. Na przykład spółki osobowe (*sociedades de personas*) są na ogół nieakceptowalnymi formami prawnymi dla instytucji finansowych w Chile. Niniejsza uwaga sama w sobie nie ma na celu ograniczania ani wywierania wpływu na wybór między oddziałami lub jednostkami zależnymi dokonywany przez instytucję finansową Strony UE, chyba że przewidują to przepisy ustawowe i wykonawcze Chile.

## SEKCJA C

### ISTNIEJĄCE ŚRODKI

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe
Odnośne zobowiązania:	Traktowanie narodowe  Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Ley N° 18.045, Dziennik Ustaw z dnia 22 października 1981 r., Ley de Mercado de Valores, tytuły VI i VII, art. 24, 26 i 27.
Opis:	Dyrektorzy, administratorzy, członkowie kadry kierowniczej lub przedstawiciele prawni podmiotów prawnych lub osób fizycznych prowadzących działalność jako maklerzy giełdowi i pośrednicy papierów wartościowych muszą być Chilijczykami lub cudzoziemcami posiadającymi zezwolenie na pobyt stały.

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (art. 25.3)
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Decreto con Fuerza de Ley N° 251, Dziennik Ustaw z dnia 22 maja 1931 r., Ley de Seguros, tytuł I, art. 16.
Opis:	Usługi pośrednictwa reasekuracji mogą świadczyć zagraniczni brokerzy reasekuracyjni. Brokerzy ci muszą być osobami prawnymi, wykazać, że podmiot jest prawnie zorganizowany w swoim kraju pochodzenia i upoważniony do pośredniczenia w zakresie ryzyka scedowanego zza granicy, oraz podać datę udzielenia takiego zezwolenia. Podmioty takie muszą wyznaczyć przedstawiciela w Chile, który będzie je reprezentował, dysponując szerokimi uprawnieniami. Przedstawiciel może być wzywany do stawiennictwa i musi mieć miejsce zamieszkania w Chile.

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Odnośne zobowiązanie:	Traktowanie narodowe  Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel władzy:	Centralny
Środek:	Decreto con Fuerza de Ley 251, Dziennik Ustaw z dnia 22 maja 1931 r., Ley de Seguros, tytuł III, art. 58 i 62, Decreto Supremo N° 863 de 1989 del Ministerio de Hacienda, Dziennik Ustaw z dnia 5 kwietnia 1990 r., Reglamento de los Auxiliares del Comercio de Seguros, tytuł I, art. 2 lit. c).
Opis:	Administratorzy i przedstawiciele prawni podmiotów prawnych i osób fizycznych prowadzących działalność w zakresie likwidacji szkód i pośrednictwa ubezpieczeniowego muszą być Chilijczykami lub cudzoziemcami posiadającymi zezwolenie na pobyt stały.

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Decreto con Fuerza de Ley N° 251, Dziennik Ustaw z dnia 22 maja 1931 r., Ley de Seguros, tytuł I, art. 20.
Opis:	W przypadku rodzajów ubezpieczenia objętych <i>Decreto Ley 3.500</i> , związanych z cesją reasekuracji na zagranicznych reasekuratorów, potrącenie z tytułu reasekuracji nie może przekroczyć 40 % całkowitej sumy rezerw technicznych powiązanych z tymi rodzajami ubezpieczenia lub wyższego odsetka, jeżeli taki określiła Komisja ds. Rynku Finansowego ( <i>Comisión para el Mercado Financiero</i> ).

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Odnośne zobowiązania:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	Decreto con Fuerza de Ley N° 251, Diario Oficial, 22 maja 1931 r., Ley de Seguros, tytuł I.
Opis:	<p>Działalność reasekuracyjną mogą prowadzić zagraniczne podmioty sklasyfikowane, zgodnie z ustaleniami agencji ratingowych cieszących się międzynarodową renomą, jak wskazała Komisja ds. Rynku Finansowego (<i>Comisión para el Mercado Financiero</i>), co najmniej w kategorii ryzyka BBB lub innej równoważnej kategorii. Podmioty te muszą mieć przedstawiciela w Chile, który będzie je reprezentował, dysponując szerokimi uprawnieniami. Przedstawiciel może być wzywany do stawiennictwa. Mimo to wyznaczenie przedstawiciela nie będzie konieczne, jeżeli broker reasekuracyjny wpisany do rejestrów CMF prowadzi działalność reasekuracyjną. Do wszystkich celów, w szczególności odnoszących się do stosowania i wykonywania w państwie umowy reasekuracji, brokera tego uznaje się za przedstawiciela prawnego reasekuratorów.</p>

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe
Środki:	Ley N° 18.045, Dziennik Ustaw z dnia 22 października 1981 r., Ley de Mercado de Valores, tytuły VI i VII, art. 24 i 26.
Opis:	Osoby fizyczne prowadzące działalność jako maklerzy giełdowi i pośrednicy papierów wartościowych w Chile muszą być Chilijczykami lub cudzoziemcami posiadającymi zezwolenie na pobyt.



Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Wszystkie
Odnośne zobowiązania:	Traktowanie narodowe  Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd  Wymogi dotyczące wyników
Szczebel władzy:	Centralny
Środki:	D.F.L. 1 Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, Dziennik Ustaw z dnia 24 stycznia 1994 r., kodeks pracy, tytuł wstępny, księga I, rozdział III (D.F.L. 1 del Ministerio del Trabajo y Previsión Social, Diario Oficial, enero 24, 1994, Código del Trabajo, Título Preliminar, Libro I, Capítulo III).

Opis:

Co najmniej 85 % pracowników zatrudnionych u tego samego pracodawcy muszą stanowić chilijskie osoby fizyczne lub cudzoziemcy przebywający w Chile co najmniej od pięciu lat. Przepis ten ma zastosowanie do pracodawców zatrudniających co najmniej 25 pracowników na podstawie umowy o pracę (*contrato de trabajo*<sup>1</sup>). Wspecjalizowany personel techniczny nie podlega temu przepisowi, jak określiła dyrekcja pracy (*Dirección del Trabajo*). Przez pracownika należy rozumieć każdą osobę fizyczną, która świadczy usługi intelektualne lub materialne, w ramach stosunku zależności lub podporządkowania, na podstawie umowy o pracę.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że umowa o pracę (*contrato de trabajo*) nie jest obowiązkowa w przypadku świadczenia transgranicznego handlu usługami.

## SEKCJA D

### PRZYSZŁE ŚRODKI

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Wszystkie
Oдноśne zobowiązania:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Centralny
Opis:	Korzystanie przez osoby znajdujące się na terytorium Chile i obywateli tego państwa bez względu na ich miejsce zamieszkania z usług finansowych świadczonych przez usługodawców finansowych ze Strony UE podlega przepisom dotyczącym wymiany walut przyjętym lub utrzymywanym przez <i>Banco Central de Chile</i> zgodnie z ustawą zasadniczą tej instytucji ( <i>Ley 18.840</i> ).
Istniejące środki:	Ley 18.840, Dziennik Ustaw z dnia 10 października 1989 r., Ley Orgánica Constitucional del Banco Central de Chile, tytuł III

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe
Szczebel władzy:	Centralny
Opis:	<p>Chile może przyjąć lub utrzymywać środki w celu przyznania <i>Banco del Estado de Chile</i>, chilijskiemu bankowi państwowemu, uprawnień do pełnienia funkcji związanych z administracją finansową państwa, które ustanawia się lub można ustanowić zgodnie z chilijskimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi. Środki te obejmują zarządzanie chilijskimi rządowymi zasobami finansowymi gromadzonymi w formie depozytów w <i>Cuenta Única Fiscal</i> oraz na dodatkowych kontach tej instytucji, z których wszystkie muszą być utrzymywane w <i>Banco del Estado de Chile</i>.</p>
Istniejące środki:	<p>Decreto Ley N° 2.079, Dziennik Ustaw z dnia 18 stycznia 1978 r., Ley Orgánica del Banco del Estado de Chile Decreto Ley N° 1.263, Dziennik Ustaw z dnia 28 listopada 1975 r., Decreto Ley Orgánico de Administración Financiera del Estado, art. 6.</p>

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Oдноśne zobowiązania:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel władzy:	Centralny
Opis:	<p>W odniesieniu do żadnego rodzaju ubezpieczenia<sup>1</sup>, które zgodnie z prawem chilijskim jest uznawane lub może zostać uznane za obowiązkowe, ani do żadnego ubezpieczenia związanego z zabezpieczeniem społecznym, nie można zawierać umów poza Chile.</p> <p>Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania w przypadku, gdy zgodnie z prawem chilijskim za obowiązkowe uznaje się ubezpieczenie w zakresie międzynarodowego transportu morskiego, międzynarodowego lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), a także towarów w tranzycie międzynarodowym (w tym przewożonych towarów). Wyłączenie to nie ma zastosowania do ubezpieczenia w zakresie kabotażu lub powiązanej działalności.</p>
Istniejące środki:	Decreto con Fuerza de Ley N° 251, Dziennik Ustaw z dnia 22 maja 1931 r., Ley de Seguros, tytuł I, art. 4.

---

<sup>1</sup> Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług w zakresie reasekuracji.

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Usługi społeczne

Oдноśne zobowiązania: Dostęp do rynku

Transgraniczne świadczenie usług finansowych

Wymogi dotyczące wyników

Szczebel władzy: Centralny

Opis: Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymywania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług publicznych w zakresie egzekwowania prawa i więziennictwa oraz następujących usług w stopniu, w jakim stanowią one usługi społeczne ustanowione lub utrzymywane do celów publicznych, dotyczących: bezpieczeństwa finansowego lub ubezpieczenia dochodów, zabezpieczenia lub ubezpieczenia społecznego, opieki socjalnej, edukacji publicznej, publicznych szkoleń, opieki zdrowotnej i opieki nad dziećmi.

Sektor: Usługi finansowe

Podsektor: Wszystkie

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: Przy przenoszeniu lub zbywaniu wszelkich udziałów kapitałowych lub aktywów należących do istniejących przedsiębiorstw państwowych lub podmiotów publicznych Chile zastrzega sobie prawo do zakazania lub nałożenia ograniczeń dotyczących własności wymienionych udziałów lub aktywów, a także prawa inwestorów zagranicznych lub ich inwestycji do kontrolowania wszelkich spółek powstałych w ten sposób lub dokonywanych przez nie inwestycji. W odniesieniu do takiego przeniesienia lub zbycia Chile może przyjąć lub utrzymywać dowolny środek dotyczący obywatelstwa kadry kierowniczej wyższego szczebla oraz członków zarządu. Przedsiębiorstwo państwowe oznacza przedsiębiorstwo będące własnością lub kontrolowane przez Chile w drodze udziałów własnościowych posiadanych przez Chile, w tym przedsiębiorstwo założone po wejściu w życie niniejszej Umowy wyłącznie do celów sprzedaży lub zbycia udziałów kapitałowych w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub podmiocie publicznym lub jego aktywów.

---

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

STRONA UE

SEKCJA A

PODMIOTY WŁADZY CENTRALNEJ

Dostawy

Określone w sekcji D

Progi 130 000 SDR

Usługi

Określone w sekcji E

Progi 130 000 SDR

Roboty budowlane

Określone w sekcji F

Progi 5 000 000 SDR



1. Podmioty Unii Europejskiej:
  - a) Rada Unii Europejskiej;
  - b) Komisja Europejska; oraz
  - c) Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ).
  
2. Instytucje zamawiające władzy centralnej państw członkowskich Unii Europejskiej:

## BELGIA

- |  |   |
|--|---|
| 1. Services publics fédéraux:  | 1. Federale Overheidsdiensten:  |
| SPF Chancellerie du Premier Ministre;  | FOD Kanselarij van de Eerste Minister;                                    |
| SPF Personnel et Organisation;   | FOD Kanselarij Personeel en Organisatie;                                  |
| SPF Budget et Contrôle de la Gestion;  | FOD Budget en Beheerscontrole;  |
| SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict);            | FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict);                      |
| SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement; | FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking; |
| SPF Intérieur;   | FOD Binnenlandse Zaken;   |
| SPF Finances;  | FOD Financiën;  |
| SPF Mobilité et Transports;  | FOD Mobiliteit en Vervoer;  |
| SPF Emploi, Travail et Concertation sociale;                                 | FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg;                           |

SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale;	FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid;
SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement;	FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu;
SPF Justice;	FOD Justitie;
SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie;	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie;
Ministère de la Défense;	Ministerie van Landsverdediging;
Service public de programmation Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté Et Economie sociale;	Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedsbestrijding en sociale Economie;
Service public fédéral de Programmation Développement durable;	Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling;
Service public fédéral de Programmation Politique scientifique;	Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid;

2. Régie des Bâtiments:

Office national de Sécurité sociale;

Institut national d'Assurance sociales Pour travailleurs indépendants;

Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité;

Office national des Pensions;

Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité;

Fond des Maladies professionnelles;

Office national de l'Emploi;

La Poste \*

2. Regie der Gebouwen:

Rijksdienst voor sociale Zekerheid;

Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen;

Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;

Rijksdienst voor Pensioenen;

Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering;

Fonds voor Beroepsziekten;

Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

De Post \*

\* Działalność pocztowa na podstawie ustawy z dnia 24 grudnia 1993 r.

BUŁGARIA

Администрация на Народното събрание (Administracja Rady Narodowej);

Администрация на Президента (Administracja Prezydenta);

Администрация на Министерския съвет (Administracja Rady Ministrów);

Конституционен съд (Trybunał Konstytucyjny);

Българска народна банка (Narodowy Bank Bułgarii);

Министерство на външните работи (Ministerstwo Spraw Zagranicznych);

Министерство на вътрешните работи (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych);

Министерство на извънредните ситуации (Ministerstwo ds. Sytuacji Nadzwyczajnych);

Министерство на държавната администрация и административната реформа (Ministerstwo Administracji Państwowej i Reformy Administracyjnej);

Министерство на земеделието и храните (Ministerstwo Rolnictwa i Żywności);

Министерство на здравеопазването (Ministerstwo Zdrowia);

Министерство на икономиката и енергетиката (Ministerstwo Gospodarki i Energii);

Министерство на културата (Ministerstwo Kultury);

Министерство на образованието и науката (Ministerstwo Edukacji i Nauki);

Министерство на околната среда и водите (Ministerstwo Środowiska i Wody);

Министерство на отбраната (Ministerstwo Obrony);

Министерство на правосъдието (Ministerstwo Sprawiedliwości);

Министерство на регионалното развитие и благоустройството (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Robót Publicznych);

Министерство на транспорта (Ministerstwo Transportu);

Министерство на труда и социалната политика (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej);

Министерство на финансите (Ministerstwo Finansów);

държавни агенции, държавни комисии, изпълнителни агенции и други държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт (agencje państwowe, komisje państwowe, agencje wykonawcze i inne organy państwowe utworzone na podstawie ustawy lub rozporządzenia Rady Ministrów, których zadania są związane ze sprawowaniem władzy wykonawczej);

Агенция за ядрено регулиране (Agencja Nadzoru Nuklearnego);

Държавна комисия за енергийно и водно регулиране (Komisja Nadzoru nad Zasobami Energetycznymi i Wodnymi);

Държавна комисия по сигурността на информацията (Państwowa Komisja ds. Bezpieczeństwa Informacji);

Комисия за защита на конкуренцията (Komisja ds. Ochrony Konkurencji);

Комисия за защита на личните данни (Komisja ds. Ochrony Danych Osobowych);

Комисия за защита от дискриминация (Komisja ds. Ochrony przed Dyskryminacją);

Комисия за регулиране на съобщенията (Komisja Regulacji Łączności);

Комисия за финансов надзор (Komisja Nadzoru Finansowego);

Патентно ведомство на Република България (Urząd Patentowy Republiki Bułgarii);

Сметна палата на Република България (Trybunał Obrachunkowy Republiki Bułgarii);

Агенция за приватизация (Agencja Prywatyzacyjna);

Агенция за следприватизационен контрол (Agencja ds. Kontroli Poprywatyzacyjnej);

Български институт по метрология (Bułgarski Instytut Meteorologiczny);

Държавна агенция „Архиви” (Państwowa Agencja „Archiwa”);

Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси” (Państwowa Agencja „Rezerwa państwowa i zapasy na wypadek wojny”);

Държавна агенция за бежанците (Państwowa Agencja ds. Uchodźców);

Държавна агенция за българите в чужбина (Państwowa Agencja ds. Bułgarów Przebywających Za Granicą);

Държавна агенция за закрила на детето (Państwowa Agencja ds. Ochrony Dzieci);

Държавна агенция за информационни технологии и съобщения (Państwowa Agencja ds. Technologii Informatycznych i Komunikacji);

Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (Państwowa Agencja ds. Nadzoru Metrologicznego i Technicznego);

Държавна агенция за младежта и спорта (Państwowa Agencja ds. Młodzieży i Sportu);

Държавна агенция по туризма (Państwowa Agencja ds. Turystyki);

Държавна комисия по стоковите борси и тържища (Państwowa Komisja ds. Wymiany Towarowej i Rynków Towarowych);

Институт по публична администрация и европейска интеграция (Instytut Administracji Publicznej i Integracji Europejskiej);

Национален статистически институт (Narodowy Instytut Statystyczny);

Агенция „Митници” (Agencja Celna);

Агенция за държавна и финансова инспекция (Agencja ds. Kontroli Finansów Publicznych);

Агенция за държавни вземания (Agencja ds. Ściągania Należności Państwa);

Агенция за социално подпомагане (Agencja ds. Pomocy Socjalnej);

Държавна агенция „Национална сигурност” (Państwowa Agencja „Bezpieczeństwo Narodowe”);

Агенция за хората с увреждания (Agencja ds. Osób Niepełnosprawnych);

Агенция по вписванията (Agencja Rejestrowa);

Агенция по енергийна ефективност (Agencja ds. Efektywności Energetycznej);

Агенция по заетостта (Agencja ds. Zatrudnienia);



Агенция по геодезия, картография и кадастър (Agencja ds. Geodezji, Kartografii i Katastru);

Агенция по обществени поръчки (Agencja ds. Zamówień Publicznych);

Българска агенция за инвестиции (Bułgarska Agencja Inwestycyjna);

Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация” (Dyrekcja Generalna „Administracji lotnictwa cywilnego”);

Дирекция за национален строителен контрол (Dyrekcja ds. Krajowego Nadzoru Budownictwa);

Държавна комисия по хазарта (Państwowa Komisja Hazardowa);

Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация” (Agencja Wykonawcza „Administracja ds. Pojazdów”);

Изпълнителна агенция „Борба с градушките” (Agencja Wykonawcza „Ochrona przed Gradem”);

Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация” (Agencja Wykonawcza „Bułgarski Urząd Akredytacyjny”);

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда” (Agencja Wykonawcza „Generalna Inspekcja Pracy”);

Изпълнителна агенция „Железопътна администрация” (Agencja Wykonawcza „Administracja Kolei”);

Изпълнителна агенция „Морска администрация” (Agencja Wykonawcza „Administracja Morska”);

Изпълнителна агенция „Национален филмов център” (Agencja Wykonawcza „Krajowe Centrum Filmowe”);

Изпълнителна агенция „Пристанищна администрация” (Agencja Wykonawcza „Administracja Portów”);

Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на река Дунав” (Agencja Wykonawcza „Eksploracja i Utrzymanie Rzeki Dunaj”);

Фонд „Републиканска пътна инфраструктура” (Krajowy Fundusz Infrastruktury);

Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози (Agencja Wykonawcza ds. Analiz i Prognoz Gospodarczych);

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия (Agencja Wykonawcza ds. Promocji Małych i Średnich Przedsiębiorstw);

Изпълнителна агенция по лекарствата (Agencja Wykonawcza ds. Leków);

Изпълнителна агенция по лозата и виното (Agencja Wykonawcza ds. Winorośli i Wina);

Изпълнителна агенция по околна среда (Agencja Wykonawcza ds. Środowiska);

Изпълнителна агенция по почвените ресурси (Agencja Wykonawcza ds. Zasobów Gleby);

Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (Agencja Wykonawcza ds. Rybołówstwa i Akwakultury);

Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството (Agencja Wykonawcza ds. Selekcji i Reprodukcyj w ramach Hodowli Zwierząt);

Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (Agencja Wykonawcza ds. Badania Odmian Roślin, Inspekcji Polowej i Kontroli Materiału Siewnego);

Изпълнителна агенция по трансплантация (Agencja Wykonawcza ds. Transplantacji);

Изпълнителна агенция по хидромелиорации (Agencja Wykonawcza ds. Hydromelioracji);

Комисията за защита на потребителите (Komisja Ochrony Konsumentów);

Контролно-техническата инспекция (Inspektorat Nadzoru Technicznego);

Национална агенция за приходите (Krajowa Agencja ds. Dochodów);

Национална ветеринарномедицинска служба (Krajowa Służba Weterynaryjna);

Национална служба за растителна защита (Krajowa Służba Ochrony Roślin);

Национална служба по зърното и фуражите (Krajowa Służba ds. Zbóż i Pasz);

Държавна агенция по горите (Agencja Lasów Państwowych).

## CZECHY

1. Ministerstvo dopravy (Ministerstwo Transportu);
2. Ministerstvo financí (Ministerstwo Finansów);
3. Ministerstvo kultury (Ministerstwo Kultury);
4. Ministerstvo obrany (Ministerstwo Obrony);

5. Ministerstvo pro místní rozvoj (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego);
6. Ministerstvo práce a sociálních věcí (Ministerstwo Pracy i Spraw Społecznych);
7. Ministerstvo průmyslu a obchodu (Ministerstwo Przemysłu i Handlu);
8. Ministerstvo spravedlnosti (Ministerstwo Sprawiedliwości);
9. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (Ministerstwo Edukacji, Młodzieży i Sportu);
10. Ministerstvo vnitra (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych);
11. Ministerstvo zahraničních věcí (Ministerstwo Spraw Zagranicznych);
12. Ministerstvo zdravotnictví (Ministerstwo Zdrowia);
13. Ministerstvo zemědělství (Ministerstwo Rolnictwa);
14. Ministerstvo životního prostředí (Ministerstwo Środowiska);
15. Poslanecká sněmovna PČR (Izba Deputowanych Parlamentu Republiki Czeskiej);
16. Senát PČR (Senat Parlamentu Republiki Czeskiej);

17. Kancelář prezidenta (Kancelaria Prezydenta);
18. Český statistický úřad (Czeski Urząd Statystyczny);
19. Český úřad zeměměřičský a katastrální (Czeski Urząd Nadzoru Kartograficznego i Kataster);
20. Úřad průmyslového vlastnictví (Urząd Własności Przemysłowej);
21. Úřad pro ochranu osobních údajů (Urząd Ochrony Danych Osobowych);
22. Bezpečnostní informační služba (Służby Ochrony Informacji);
23. Národní bezpečnostní úřad (Narodowy Urząd Bezpieczeństwa);
24. Česká akademie věd (Akademia Nauk Republiki Czeskiej);
25. Vězeňská služba (Służba Więziennictwa);
26. Český báňský úřad (Czeski Urząd ds. Górnictwa);
27. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (Urząd Ochrony Konkurencji);

28. Správa státních hmotných rezerv (Administracja Krajowymi Rezerwami Materialnymi);
29. Státní úřad pro jadernou bezpečnost (Krajowy Urząd Bezpieczeństwa Jądrowego);
30. Energetický regulační úřad (Urząd Regulacji Energetyki);
31. Úřad vlády České republiky (Kancelaria Rządu Republiki Czeskiej);
32. Ústavní soud (Sąd Konstytucyjny);
33. Nejvyšší soud (Sąd Najwyższy);
34. Nejvyšší správní soud (Naczelny Sąd Administracyjny);
35. Nejvyšší státní zastupitelství (Biuro Oskarżyciela Publicznego);
36. Nejvyšší kontrolní úřad (Najwyższa Izba Kontroli);
37. Kancelář Veřejného ochránce práv (Biuro obrońcy Praw Publicznych);
38. Grantová agentura České republiky (Urząd Subsydiów Republiki Czeskiej);

39. Státní úřad inspekce práce (Państwowy Urząd Inspekcji Pracy); oraz
40. Český telekomunikační úřad (Czeski Urząd Telekomunikacji).

#### DANIA

1. Folketinget (Parlament Danii);
2. Rigsrevisionen (Krajowa Izba Kontroli);
3. Statsministeriet (Kancelaria Premiera);
4. Udenrigsministeriet (Ministerstwo Spraw Zagranicznych);
5. Beskæftigelsesministeriet - 5 styrelser og institutioner (Ministerstwo Zatrudnienia - 5 agencji i instytucji);
6. Domstolsstyrelsen (Administracja sądowa);
7. Finansministeriet - 5 styrelser og institutioner (Ministerstwo Finansów - 5 agencji i instytucji);



8. Forsvarsministeriet - 5 styrelser og institutioner (Ministerstwo Obrony - 5 agencji i instytucji);
9. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse - Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Zdrowia - szereg agencji i instytucji, w tym Statens Serum Institut);
10. Justitsministeriet - Rigspolicefene, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser (Ministerstwo Sprawiedliwości - Komisarz policji, 1 dyrekcja i kilka agencji);
11. Kirkeministeriet - 10 stiftsøvrigheder (Ministerstwo Spraw Kościelnych - 10 organów diecezjalnych);
12. Kulturministeriet - 4 styrelser samt et antal statsinstitutioner (Ministerstwo Kultury - Departament i kilka instytucji);
13. Miljøministeriet - 5 styrelser (Ministerstwo Środowiska - 5 agencji);
14. Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration - 1 styrelse (Ministerstwo ds. Uchodźców, Imigracji i Kwestii Integracji - 1 agencja);
15. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri - 4 direktorater og institutioner (Ministerstwo ds. Żywności, Rolnictwa i Rybołówstwa - 4 dyrekcje i instytucje);

16. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling - Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger (Ministerstwo Nauki, Technologii i Innowacji - szereg agencji i instytucji, w tym Laboratorium Krajowe w Risoe oraz duńskie krajowe ośrodki badawcze i edukacyjne);
17. Skatteministeriet - 1 styrelse og institutioner (Ministerstwo ds. Podatków - 1 agencja i szereg instytucji);
18. Velfærdsministeriet - 3 styrelser og institutioner (Ministerstwo Opieki Społecznej - 3 agencje i szereg instytucji);
19. Transportministeriet - 7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet (Ministerstwo Transportu - 7 agencji i instytucji, w tym Øresundsbrokonsortiet);
20. Undervisningsministeriet - 3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner (Ministerstwo Edukacji - 3 agencje, 4 placówki edukacyjne, 5 innych instytucji);
21. Økonomi- og Erhvervsministeriet - Adskillige styrelser og institutioner (Ministerstwo Gospodarki i Biznesu - szereg agencji i instytucji);
22. Klima- og Energiministeriet - 3 styrelser og institutioner (Ministerstwo Klimatu i Energii - 3 agencje i instytucje).

## NIEMCY

- |  |  |
|--|--|
| 1. Federalny Urząd Spraw Zagranicznych;  | Auswärtiges Amt;   |
| 2. Urząd Kanclerza Federalnego;  | Bundeskanzleramt;  |
| 3. Federalne Ministerstwo Pracy i Spraw Społecznych;                                 | Bundesministerium für Arbeit und Soziales;                             |
| 4. Federalne Ministerstwo Edukacji i Badań;  | Bundesministerium für Bildung und Forschung;                           |
| 5. Federalne Ministerstwo ds. Żywności, Rolnictwa i Ochrony Konsumentów;             | Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz; |
| 6. Federalne Ministerstwo Finansów;  | Bundesministerium der Finanzen;  |
| 7. Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (tylko towary do zastosowań cywilnych); | Bundesministerium des Innern;  |
| 8. Federalne Ministerstwo Zdrowia;   | Bundesministerium für Gesundheit;                                      |
| 9. Federalne Ministerstwo ds. Rodziny, Seniorów, Kobiet i Młodzieży;                 | Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend;            |
| 10. Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości;  | Bundesministerium der Justiz;  |
| 11. Federalne Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Spraw Miejskich;                | Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung;               |
| 12. Federalne Ministerstwo Gospodarki i Technologii;                                 | Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie;                      |
| 13. Federalne Ministerstwo Współpracy Gospodarczej i Rozwoju;                        | Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung;  |
| 14. Federalne Ministerstwo Obrony; oraz  | Bundesministerium der Verteidigung;                                    |
| 15. Federalne Ministerstwo Środowiska, Ochrony Przyrody i Bezpieczeństwa Reaktorów.  | Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit.       |

## ESTONIA

1. Vabariigi Presidendi Kantselei (Kancelaria Prezydenta Republiki Estońskiej);
2. Eesti Vabariigi Riigikogu (Parlament Republiki Estońskiej);
3. Eesti Vabariigi Riigikohus (Sąd Najwyższy Republiki Estońskiej);
4. Riigikontroll (Państwowy Urząd Nadzoru Republiki Estonii);
5. Õiguskantsler (Kanclerz Praw);
6. Riigikantselei (Kancelaria Stanu);
7. Rahvusarhiiv (Państwowe Archiwum Estońskie);
8. Haridus- ja Teadusministeerium (Ministerstwo Edukacji i Badań);
9. Justiitsministeerium (Ministerstwo Sprawiedliwości);
10. Kaitseministeerium (Ministerstwo Obrony);
11. Keskkonnaministeerium (Ministerstwo Środowiska);

12. Kultuuriministeerium (Ministerstwo Kultury);
13. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (Ministerstwo Gospodarki i Komunikacji);
14. Põllumajandusministeerium (Ministerstwo Rolnictwa);
15. Rahandusministeerium (Ministerstwo Finansów);
16. Siseministeerium (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych);
17. Sotsiaalministeerium (Ministerstwo Spraw Społecznych);
18. Välisministeerium (Ministerstwo Spraw Zagranicznych);
19. Keeleinspektsioon (Inspektorat Języka);
20. Riigiprokuratuur (Biuro Prokuratora);
21. Teabeamet (Komisja Informacji);
22. Maa-amet (Estońska Komisja Gruntów);

23. Keskkonnainspeksioon (Inspektorat Środowiska);
24. Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus (Centrum Ochrony Lasów i Gospodarki Leśnej);
25. Muinsuskaitseamet (Komisja ds. Dziedzictwa);
26. Patendiamet (Urząd Patentowy);
27. Tehnilise Järelevalve Amet (Estoński Urząd Nadzoru Technicznego);
28. Tarbijakaitseamet (Komisja Ochrony Konsumenta);
29. Riigihangete Amet (Urząd Zamówień Publicznych);
30. Taimetoodangu Inspeksioon (Inspektorat Hodowli Roślin);
31. Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet (Komisja Rejestrów Rolnych i Informacji);
32. Veterinaar- ja Toiduamet (Komisja Weterynaryjna i Żywności);
33. Konkurentsiamet (Estoński Urząd ds. Konkurencji);
34. Maksu- ja Tolliamet (Urząd Podatkowy i Celny);

35. Statistikaamet (Estoński Urząd Statystyczny);
36. Tolliamet (Komisja Policji Bezpieczeństwa);
37. Kodakondsus- ja Migratsiooniamet (Komisja Obywatelstwa i Migracji);
38. Piirivalveamet (Krajowa Komisja Straży Granicznej);
39. Politseiamet (Komisja Policji Krajowej);
40. Eesti Kohtuekspertiisi ja Instituut (Centrum Medycyny Sądowej);
41. Keskkriminaalpolitsei (Centralna Policja Kryminalna);
42. Päästeamet (Komisja Ratownictwa);
43. Andmekaitse Inspeksioon (Estoński Inspektorat Ochrony Danych Osobowych);
44. Ravimiamet (Państwowa Agencja ds. Leków);
45. Sotsiaalkindlustusamet (Zakład Ubezpieczeń Społecznych);
46. Tööturuamet (Komisja Rynku Pracy);

47. Tervishoiuamet (Komisja Ochrony Zdrowia);
48. Tervisekaitseinspektsioon (Inspektorat Ochrony Zdrowia);
49. Tööinspektsioon (Inspektorat Pracy);
50. Lennuamet (Estońska Administracja Lotnictwa Cywilnego);
51. Maanteeamet (Estońska Administracja Dróg);
52. Veeteede Amet (Administracja Morska);
53. Julgestuspolitsei (Centralne Organy Ścigania);
54. Kaitseressursside Amet (Agencja Zasobów Obronnych);
55. Kaitseväe Logistikakeskus (Centrum Logistyczne Sił Obrony).

#### IRLANDIA

1. President's Establishment;
2. Houses of the Oireachtas (Parliament);



3. Department of the Taoiseach (Prime Minister);
4. Central Statistics Office;
5. Department of Finance;
6. Office of the Comptroller and Auditor General;
7. Office of the Revenue Commissioners;
8. Office of Public Works;
9. State Laboratory;
10. Office of the Attorney General;
11. Office of the Director of Public Prosecutions;
12. Valuation Office;
13. Commission for Public Service Appointments;
14. Office of the Ombudsman;

15. Chief State Solicitor's Office;
16. Department of Justice, Equality and Law Reform;
17. Courts Service;
18. Prisons Service;
19. Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests;
20. Department of the Environment, Heritage and Local Government;
21. Department of Education and Science;
22. Department of Communications, Energy and Natural Resources;
23. Department of Agriculture, Fisheries and Food;
24. Department of Transport;
25. Department of Health and Children;
26. Department of Enterprise, Trade and Employment;

27. Department of Arts, Sports and Tourism;
28. Department of Defence;
29. Department of Foreign Affairs;
30. Department of Social and Family Affairs;
31. Department of Community, Rural and Gaeltacht (Gaelic speaking regions Affairs);
32. Arts Council;
33. National Gallery.

#### GRECJA

1. Υπουργείο Εσωτερικών (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych);
2. Υπουργείο Εξωτερικών (Ministerstwo Spraw Zagranicznych);
3. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (Ministerstwo Gospodarki i Finansów);
4. Υπουργείο Ανάπτυξης (Ministerstwo Rozwoju);

5. Υπουργείο Δικαιοσύνης (Ministerstwo Sprawiedliwości);
6. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Ministerstwo Edukacji i Religii);
7. Υπουργείο Πολιτισμού (Ministerstwo Kultury);
8. Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ministerstwo Zdrowia i Solidarności Społecznej);
9. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Ministerstwo Środowiska, Planowania Przestrzennego i Robót Publicznych);
10. Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (Ministerstwo Zatrudnienia i Ochrony Socjalnej);
11. Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (Ministerstwo Transportu i Komunikacji);
12. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Ministerstwo Rozwoju Wsi i ds. Żywności);
13. Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (Ministerstwo Floty Handlowej oraz Polityki Morza Egejskiego i Wysp Egejskich);
14. Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης (Ministerstwo Macedonii i Tracji);

15. Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (Sekretariat Generalny ds. Komunikacji);
16. Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης (Sekretariat Generalny ds. Informacji);
17. Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς (Sekretariat Generalny ds. Młodzieży);
18. Γενική Γραμματεία Ισότητας (Sekretariat Generalny ds. Równości);
19. Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Sekretariat Generalny ds. Bezpieczeństwa Socjalnego);
20. Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (Sekretariat Generalny ds. Greków mieszkających za granicą);
21. Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας (Sekretariat Generalny ds. Przemysłu);
22. Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (Sekretariat Generalny ds. Badań i Technologii);
23. Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Sekretariat Generalny ds. Sportu);
24. Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων (Sekretariat Generalny ds. Robót Publicznych);
25. Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (Krajowa Służba Statystyczna);

26. Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας (Krajowa Rada Opieki Społecznej);
27. Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (Organizacja Budownictwa dla Robotników);
28. Εθνικό Τυπογραφείο (Krajowy Urząd Publikacji);
29. Γενικό Χημείο του Κράτους (Główny Laboratorium Państwowe);
30. Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας (Grecki Fundusz Drogowy);
31. Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Uniwersytet Ateński);
32. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Uniwersytet w Salonikach);
33. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Uniwersytet Tracji);
34. Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Uniwersytet Egejski);
35. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Uniwersytet w Janinie);
36. Πανεπιστήμιο Πατρών (Uniwersytet w Patras);
37. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (Uniwersytet Macedoński);

38. Πολυτεχνείο Κρήτης (Politechnika Kreteńska);
39. Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματών (Szkoła Techniczna Sivitanidios);
40. Αιγινήτειο Νοσοκομείο (Szpital Eginition);
41. Αρεταίειο Νοσοκομείο (Szpital Areteio);
42. Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (Krajowe Centrum Administracji Publicznej);
43. Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού (A.E. Organizacja ds. zarządzania materiałami publicznymi);
44. Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Organizacja rolniczych ubezpieczeń);
45. Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (Organizacja ds. budynków szkolnych);
46. Γενικό Επιτελείο Στρατού (Sztab generalny wojsk lądowych);
47. Γενικό Επιτελείο Ναυτικού (Sztab generalny marynarki wojennej);
48. Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας (Sztab generalny lotnictwa);

49. Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Grecka Komisja Energii Atomowej);
50. Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Sekretariat Generalny ds. Dalszej Edukacji);
51. Γενική Γραμματεία Εμπορίου (Sekretariat Generalny ds. Handlu);
52. Ελληνικά Ταχυδρομεία (Poczta Grecka (EL. TA)).

## HISZPANIA

1. Presidencia de Gobierno;
2. Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación;
3. Ministerio de Justicia;
4. Ministerio de Defensa;
5. Ministerio de Economía y Hacienda;
6. Ministerio del Interior;
7. Ministerio de Fomento;
8. Ministerio de Educación y Ciencia;



9. Ministerio de Industria, Turismo y Comercio;
10. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales;
11. Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación;
12. Ministerio de la Presidencia;
13. Ministerio de Administraciones Públicas;
14. Ministerio de Cultura;
15. Ministerio de Sanidad y Consumo;
16. Ministerio de Medio Ambiente;
17. Ministerio de Vivienda.

## FRANCJA

Ministères:

Services du Premier ministre;

Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports;

Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales;

Ministère chargé de la justice;

Ministère chargé de la défense;

Ministère chargé des affaires étrangères et européennes;

Ministère chargé de l'éducation nationale;

Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi;

Secrétariat d'État aux transports;

Secrétariat d'État aux entreprises et au commerce extérieur;

Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité;

Ministère chargé de la culture et de la communication;

Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique;

Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche;

Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche;

Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables;

Secrétariat d'État à la fonction publique;

Ministère chargé du logement et de la ville;

Secrétariat d'État à la coopération et à la francophonie;

Secrétariat d'État à l'outre-mer;

Secrétariat d'État à la jeunesse et aux sports et de la vie associative;

Secrétariat d'État aux anciens combattants;

Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement;

Secrétariat d'État en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques;

Secrétariat d'État aux affaires européennes;

Secrétariat d'État aux affaires étrangères et aux droits de l'homme;

Secrétariat d'État à la consommation et au tourisme;

Secrétariat d'État à la politique de la ville;

Secrétariat d'État à la solidarité;

Secrétariat d'État en charge de l'emploi;

Secrétariat d'État en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services;

Secrétariat d'État en charge du développement de la région-capitale;

Secrétariat d'État en charge de l'aménagement du territoire;.

Établissements publics nationaux:

Académie de France à Rome;

Académie de marine;

Académie des sciences d'outre-mer;

Agence Centrale des Organismes de Sécurité Sociale (A.C.O.S.S.);

Agences de l'eau;

Agence Nationale de l'Accueil des Étrangers et des migrations;

Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT);

Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH);

Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Égalité des Chances;

Agence nationale pour l'indemnisation des français d'outre-mer (ANIFOM);

Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA);

Bibliothèque nationale de France;

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg;

Caisse des Dépôts et Consignations;

Caisse nationale des autoroutes (CNA);

Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS);

Caisse de garantie du logement locatif social;

Casa de Velasquez;

Centre d'enseignement zootechnique;

Centre hospitalier national des Quinze-Vingts;

Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro);

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale;

Centre des Monuments Nationaux;

Centre national d'art et de culture Georges Pompidou;

Centre national de la cinématographie;

Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements adaptés;

Centre National d'Études et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF);

École nationale supérieure de Sécurité Sociale;

Centre national du livre;

Centre national de documentation pédagogique;

Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS);

Centre national professionnel de la propriété forestière;

Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S);

Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS);

Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS);

Collège de France;

Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres;

Conservatoire National des Arts et Métiers;

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris;

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon;

Conservatoire national supérieur d'art dramatique;

École centrale de Lille;

École centrale de Lyon;

École centrale des arts et manufactures;

École française d'archéologie d'Athènes;

École française d'Extrême-Orient;

École française de Rome;

École des hautes études en sciences sociales;

École nationale d'administration;

École nationale de l'aviation civile (ENAC);

École nationale des Chartes;

École nationale d'équitation;



École Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg;

Écoles nationales d'ingénieurs;

École nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes;

Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles;

École nationale de la magistrature;

Écoles nationales de la marine marchande;

École nationale de la santé publique (ENSP);

École nationale de ski et d'alpinisme;

École nationale supérieure des arts décoratifs;

École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix;

Écoles nationales supérieures d'arts et métiers;

École nationale supérieure des beaux-arts;

École nationale supérieure de céramique industrielle;

École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA);

École Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires;

Écoles nationales vétérinaires;

École nationale de voile;

Écoles normales supérieures;

École polytechnique;

École de viticulture Avize (Marne);

Établissement national d'enseignement agronomique de Dijon;

Établissement national des invalides de la marine (ENIM);

Établissement national de bienfaisance Koenigswarter;

Fondation Carnegie;

Fondation Singer-Polignac;

Haras nationaux;

Hôpital national de Saint-Maurice;

Institut français d'archéologie orientale du Caire;

Institut géographique national;

Institut National des Appellations d'origine;

Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de  
Rennes;

Institut National d'Études Démographiques (I.N.E.D);

Institut National d'Horticulture;

Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire;

Institut national des jeunes aveugles Paris;

Institut national des jeunes sourds Bordeaux;

Institut national des jeunes sourds Chambéry;

Institut national des jeunes sourds Metz;

Institut national des jeunes sourds Paris;

Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P);

Institut national de la propriété industrielle;

Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A);

Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P);

Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M);

Institut National des Sciences de l'Univers;

Institut National des Sports et de l'Éducation Physique;

Instituts nationaux polytechniques;

Instituts nationaux des sciences appliquées;

Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA);

Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS);

Institut de Recherche pour le Développement;

Instituts régionaux d'administration;

Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Paris Tech);

Institut supérieur de mécanique de Paris;

Institut Universitaires de Formation des Maîtres;

Musée de l'armée;

Musée Gustave-Moreau;

Musée national de la marine;

Musée national J.-J.-Henner;

Musée national de la Légion d'honneur;

Musée de la Poste;

Muséum National d'Histoire Naturelle;

Musée Auguste-Rodin;

Observatoire de Paris;

Office français de protection des réfugiés et apatrides;

Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC);

Office national de la chasse et de la faune sauvage;

Office National de l'eau et des milieux aquatiques;

Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP);

Office universitaire et culturel français pour l'Algérie;

Palais de la découverte;

Parcs nationaux;

Universités.

Autre organisme public national:

Union des groupements d'achats publics (UGAP);

Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E);

Autorité indépendante des marchés financiers;

Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF);

Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS);

Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS).

## CHORWACJA

1. Parlament Chorwacji;
2. Prezydent Republiki Chorwacji;
3. Kancelaria Prezydenta Republiki Chorwacji;
4. Kancelaria Prezydenta Republiki Chorwacji po zakończeniu kadencji;

5. Rząd Republiki Chorwacji;
6. Biura Rządu Republiki Chorwacji;
7. Ministerstwo Gospodarki;
8. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Funduszy UE;
9. Ministerstwo Finansów;
10. Ministerstwo Obrony;
11. Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Europejskich;
12. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych;
13. Ministerstwo Sprawiedliwości;
14. Ministerstwo Administracji Publicznej;
15. Ministerstwo Przedsiębiorczości i Rzemiosła;
16. Ministerstwo Pracy i Systemu Emerytalnego;



17. Ministerstwo Spraw Morskich, Transportu i Infrastruktury;
18. Ministerstwo Rolnictwa;
19. Ministerstwo Turystyki;
20. Ministerstwo Ochrony Środowiska;
21. Ministerstwo Budownictwa i Planowania Przestrzennego;
22. Ministerstwo ds. Weteranów;
23. Ministerstwo Polityki Społecznej i Młodzieży;
24. Ministerstwo Zdrowia;
25. Ministerstwo Nauki, Edukacji i Sportu;
26. Ministerstwo Kultury;
27. Państwowe organizacje administracyjne;
28. Biura administracji państwowej na szczeblu powiatów;

29. Trybunał Konstytucyjny Republiki Chorwacji;
30. Sąd Najwyższy Republiki Chorwacji;
31. Sądy;
32. Krajowa Rada Sądownictwa;
33. Biuro prokuratora generalnego;
34. Biuro prokuratora krajowego;
35. Biura rzecznika praw obywatelskich;
36. Państwowa Komisja ds. Nadzoru nad Procedurami Zamówień Publicznych;
37. Narodowy Bank Chorwacji;
38. Państwowe agencje i urzędy;
39. Państwowy Urząd Kontroli.

## WŁOCHY

Podmioty dokonujące zakupów:

1. Presidenza del Consiglio dei Ministri (Urząd Rady Ministrów);
2. Ministero degli Affari Esteri (Ministerstwo Spraw Zagranicznych);
3. Ministero dell'Interno (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych);
4. Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari - esclusi i giudici di pace (Ministerstwo Sprawiedliwości i urzędy sądowe inne niż sądy pokoju);
5. Ministero della Difesa (Ministerstwo Obrony);
6. Ministero dell'Economia e delle Finanze (Ministerstwo Gospodarki i Finansów);
7. Ministero dello Sviluppo Economico (Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego);
8. Ministero del Commercio internazionale (Ministerstwo Handlu Zagranicznego);
9. Ministero delle Comunicazioni (Ministerstwo Komunikacji);
10. Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (Ministerstwo Polityki Rolnej i Leśnej);

11. Ministero dell'Ambiente e Tutela del Territorio e del Mare (Ministerstwo Środowiska, Gruntów i Morza);
12. Ministero delle Infrastrutture (Ministerstwo Infrastruktury);
13. Ministero dei Trasporti (Ministerstwo Transportu);
14. Ministero del Lavoro e delle politiche sociali e della Previdenza sociale (Ministerstwo Pracy, Polityki Społecznej i Bezpieczeństwa Socjalnego);
15. Ministero della Solidarietà sociale (Ministerstwo Solidarności Społecznej);
16. Ministero della Salute (Ministerstwo Zdrowia);
17. Ministero dell'Istruzione dell' università e della ricerca (Ministerstwo Edukacji, Szkolnictwa Wyższego i Badań);
18. Ministero per i Beni e le Attività culturali comprensivo delle sue articolazioni periferiche (Ministerstwo Dziedzictwa i Kultury, w tym jego podmioty podporządkowane).

II. Inne krajowe instytucje publiczne:

CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici)<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Pełni funkcję centralnej jednostki zakupującej dla całej włoskiej administracji publicznej.

## CYPR

1. Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο (Urząd i Pałac Prezydencki);
2. Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης (Biuro Koordynatora ds. harmonizacji);
3. Υπουργικό Συμβούλιο (Rada Ministrów);
4. Βουλή των Αντιπροσώπων (Izba Reprezentantów);
5. Δικαστική Υπηρεσία (Służba Sądowa);
6. Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (Biuro Prawne Republiki);
7. Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (Urząd Nadzoru Republiki);
8. Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (Komisja Służb Publicznych);
9. Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Komisja Służb Edukacji);
10. Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως (Biuro Komisarza Administracji (Rzecznik Praw Obywatelskich));
11. Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (Komisja Ochrony Konkurencji);

12. Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (Służba Nadzoru Wewnętrznego);
13. Γραφείο Προγραμματισμού (Biuro Planowania);
14. Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας (Ministerstwo Skarbu);
15. Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Biuro Komisarza ds. Ochrony Danych Osobowych);
16. Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων (Biuro Komisarza ds. Pomocy Publicznej);
17. Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (Organ ds. Kontroli Przetargów);
18. Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών (Organ ds. Nadzoru i Rozwoju Spółdzielni);
19. Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων (Organ ds. Kontroli Uchodźców);
20. Υπουργείο Άμυνας (Ministerstwo Obrony);

21. Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Ministerstwo Rolnictwa, Zasobów Naturalnych i Środowiska):

1. Τμήμα Γεωργίας (Departament Rolnictwa);
2. Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (Służby Weterynaryjne);
3. Τμήμα Δασών (Departament Leśnictwa);
4. Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Departament Rozwoju Zasobów Wodnych);
5. Τμήμα Γεωλογικής Επιθεώρησης (Departament Nadzoru Geologicznego);
6. Μετεωρολογική Υπηρεσία (Służby Meteorologiczne);
7. Τμήμα Αναδάσμου (Departament Konsolidacji Gruntów);
8. Υπηρεσία Μεταλλείων (Służba Kopalń);
9. Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών (Instytut Badań Rolnictwa);
10. Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (Departament Rybołówstwa i Badań Morskich);

22. Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (Ministerstwo Sprawiedliwości i Porządku Publicznego):
  1. Αστυνομία (Policja);
  2. Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου (Straż Pożarna Cypru);
  3. Τμήμα Φυλακών (Departament Więziennictwa);
  
23. Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (Ministerstwo Handlu, Przemysłu i Turystyki):
  1. Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (Departament Rejestru Spółek i Syndyków Mas Upadłościowych);
  
24. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ministerstwo Pracy i Ubezpieczeń Społecznych):
  1. Τμήμα Εργασίας (Departament Pracy);
  2. Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Departament Ubezpieczeń Społecznych);
  3. Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (Departament Służb Ochrony Socjalnej);



4. Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου (Centrum Produktyności Cypru);
  5. Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (Wyższy Instytut Hotelarstwa Cypru);
  6. Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (Wyższy Instytut Techniczny);
  7. Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (Departament Inspekcji Pracy);
  8. Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων (Departament Spraw Pracowniczych)
25. Υπουργείο Εσωτερικών (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych):
1. Επαρχιακές Διοικήσεις (Administracje Okręgów);
  2. Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (Departament Zagospodarowania Przestrzennego Miast i Mieszkalnictwa);
  3. Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως (Departament Rejestru Cywilnego i Departament Migracji);
  4. Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (Departament Gruntów i Pomiarów);
  5. Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (Urząd Prasy i Informacji);
  6. Πολιτική Άμυνα (Obrona Cywilna);

7. Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων (Służba opieki i rehabilitacji osób wysiedlonych);
  8. Υπηρεσία Ασύλου (Służba azylowa);
26. Υπουργείο Εξωτερικών (Ministerstwo Spraw Zagranicznych);
27. Υπουργείο Οικονομικών (Ministerstwo Finansów):
1. Τελωνεία (Cło i akcyza);
  2. Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (Departament Urzędu Podatkowego);
  3. Στατιστική Υπηρεσία (Urząd Statystyczny);
  4. Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (Departament Zamówień i Dostaw Rządowych);
  5. Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (Departament Administracji Publicznej i Personelu);
  6. Κυβερνητικό Τυπογραφείο (Urząd Publikacji Rządowych);
  7. Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (Departament Służb Informatycznych);

28. Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (Ministerstwo Edukacji i Kultury);
29. Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (Ministerstwo Komunikacji i Robót):
  1. Τμήμα Δημοσίων Έργων (Departament Robót Publicznych);
  2. Τμήμα Αρχαιοτήτων (Departament Przedmiotów Antycznych);
  3. Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας (Departament Lotnictwa Cywilnego);
  4. Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας (Departament Marynarki Handlowej);
  5. Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (Departament Służb Pocztowych);
  6. Τμήμα Οδικών Μεταφορών (Departament Transportu Drogowego);
  7. Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (Departament Służb Mechanicznych i Elektryczności);
  8. Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (Departament Łączności Elektronicznej);

30. Υπουργείο Υγείας (Ministerstwo Zdrowia):

1. Φαρμακευτικές Υπηρεσίες (Służby Farmaceutyczne);
2. Γενικό Χημείο (Główny Laboratorium);
3. Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (Służby Medyczne i Zdrowia Publicznego);
4. Οδοντιατρικές Υπηρεσίες (Służby Dentystyczne) oraz
5. Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (Służby Zdrowia Psychicznego).

ŁOTWA

A. Ministrijas, īpašu ministru sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (Ministerstwa, sekretariaty ministerstw do zadań specjalnych oraz podległe im instytucje):

1. Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Obrony i podległe mu instytucje);
2. Ārlietu ministrija un tas padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Spraw Zagranicznych i podległe mu instytucje);

3. Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Gospodarki i podległe mu instytucje);
4. Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Finansów i podległe mu instytucje);
5. Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i podległe mu instytucje);
6. Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Edukacji i Nauki i podległe mu instytucje);
7. Kultūras ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Kultury i podległe mu instytucje);
8. Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Opieki Społecznej i podległe mu instytucje);
9. Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Transportu i podległe mu instytucje);
10. Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Sprawiedliwości i podległe mu instytucje);

11. Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Zdrowia i podległe mu instytucje);
12. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Ochrony Środowiska i Rozwoju Regionalnego i podległe mu instytucje);
13. Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministerstwo Rolnictwa i podległe mu instytucje);
14. Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (Ministerstwa do zadań specjalnych i podległe im instytucje);

B. Citas valsts iestādes (Inne instytucje państwowe):

1. Augstākā tiesa (Sąd Najwyższy);
2. Centrālā vēlēšanu komisija (Centralna Komisja Wyborcza);
3. Finanšu un kapitāla tirgus komisija (Komisja Rynków Finansowych i Kapitałowych);
4. Latvijas Banka (Bank Łotwy);

5. Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes (Biuro Prokuratora oraz instytucje pod jego nadzorem);
6. Saeimas un tās padotībā esošās iestādes (Parlament i podległe mu instytucje);
7. Satversmes tiesa (Trybunał Konstytucyjny);
8. Valsts kanceleja un tās pārraudzībā esošās iestādes (Kancelaria Stanu oraz instytucje będące pod jej nadzorem);
9. Valsts kontrole (Państwowy Urząd Kontroli);
10. Valsts prezidenta kanceleja (Kancelaria Prezydenta Państwa);
11. Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (Inne instytucje państwowe, niepodlegające ministerstwom):
  - Tiesībsarga birojs (Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich);
  - Nacionālā radio un televīzijas padome (Narodowa Rada Radiofonii i Telewizji).

## LITWA

1. Prezidentūros kanceliarija (Kancelaria Prezidenta);
2. Seimo kanceliarija (Kancelaria Seimas (Parlamentu))  
Seimui atskaitingos institucijos (instytucje podległe Seimas (Parlamentowi)):
  1. Lietuvos mokslo taryba (Rada Nauki);
  2. Seimo kontrolierių įstaiga (Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich przy Parlamencie);
  3. Valstybės kontrolė (Państwowy Urząd Kontroli);
  4. Specialiųjų tyrimų tarnyba (Specjalne Służby Wywiadowcze);
  5. Valstybės saugumo departamentas (Departament Bezpieczeństwa Stanu);
  6. Konkurencijos taryba (Rada Konkurencji);
  7. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (Centrum Badań nad Eksterminacją Ludności i Ruchem Oporu);



8. Vertybinių popierių komisija (Litewska Komisja Papierów Wartościowych);
9. Ryšių reguliavimo tarnyba (Urząd Regulacji Łączności);
10. Nacionalinė sveikatos taryba (Narodowa Komisja Zdrowia);
11. Etninės kultūros globos taryba (Rada Ochrony Folkloru);
12. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba (Biuro Rzecznika ds Równouprawnienia);
13. Valstybinė kultūros paveldo komisija (Krajowa Komisja Dziedzictwa Kulturowego);
14. Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga (Instytucja Rzecznika Praw Dziecka);
15. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (Państwowa Komisja Regulacji Cen Zasobów Energii);
16. Valstybinė lietuvių kalbos komisija (Komisja Państwowa Języka Litewskiego);
17. Vyriausioji rinkimų komisija (Centralny Komitet Wyborczy);

18. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (Główna Komisja ds. etyki urzędowej); oraz
  19. Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba (Biuro Inspektora Etyki Dziennikarskiej).
3. Vyriausybės kanceliarija (Kancelaria Rządu)
- Vyriausybei atskaitingos institucijos (instytucje podległe rządowi):
1. Ginklų fondas (Fundusz Uzbrojenia);
  2. Informacinės visuomenės plėtros komitetas (Komitet Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego);
  3. Kūno kultūros ir sporto departamentas (Departament Edukacji Fizycznej i Sportu);
  4. Lietuvos archyvų departamentas (Departament Archiwów Litewskich);
  5. Mokestinių ginčų komisija (Komisja Sporów Podatkowych);
  6. Statistikos departamentas (Departament Statystyki);
  7. Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (Departament Mniejszości Narodowych oraz Litwinów Poza Granicami Kraju);

8. Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba (Państwowa Służba Kontroli Tytoniu i Alkoholu);
9. Viešųjų pirkimų tarnyba (Urząd Zamówień Publicznych);
10. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (Państwowy Inspektorat Bezpieczeństwa Energii Jądrowej);
11. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (Państwowy Inspektorat Ochrony Danych);
12. Valstybinė lošimų priežiūros komisija (Państwowa Komisja Kontroli Gier Losowych);
13. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (Państwowe Służby Żywności i Weterynaryjne);
14. Vyriausioji administracinių ginčų komisija (Główna Komisja Sporów Administracyjnych);
15. Draudimo priežiūros komisija (Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego);
16. Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas (Litewska Państwowa Fundacja Nauki i Kształcenia);
17. Konstitucinis Teismas (Trybunał Konstytucyjny);
18. Lietuvos bankas (Bank Litwy).

4. Aplinkos ministerija (Ministerstwo Środowiska)

Įstaigos prie Aplinkos ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Środowiska):

1. Generalinė miškų urėdija (Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych);
2. Lietuvos geologijos tarnyba (Litewski Urząd Pomiarów Geologicznych);
3. Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba (Litewska Służba Hydrometeorologiczna);
4. Lietuvos standartizacijos departamentas (Litewska Rada ds. Normalizacji);
5. Nacionalinis akreditacijos biuras (Litewskie Krajowe Biuro Akredytacyjne);
6. Valstybinė metrologijos tarnyba (Państwowa Służba ds. Metrologii);
7. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (Państwowa Służba ds. Obszarów Chronionych);
8. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija (Państwowy Inspektorat Planowania Terytorialnego i Budownictwa).

5. Finansų ministerija (Ministerstwo Finansów)

Įstaigos prie Finansų ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Finansów):

1. Muitinės departamentas (Litewska Służba Celna);
2. Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba (Służba Bezpieczeństwa Technologicznego Dokumentów Państwowych);
3. Valstybinė mokesčių inspekcija (Państwowa Inspekcja Podatkowa);
4. Finansų ministerijos mokymo centras (Centrum Szkoleniowe Ministerstwa Finansów).

6. Krašto apsaugos ministerija (Ministerstwo Obrony Narodowej)

Įstaigos prie Krašto apsaugos ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Obrony Narodowej):

1. Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas (Drugi Departament Dochodzeniowy);
2. Centralizuota finansų ir turto tarnyba (Scentralizowana Służba ds. Finansów i Własności);
3. Karo prievolės administravimo tarnyba (Służba Administracyjna ds. Poboru Wojskowego);
4. Krašto apsaugos archyvas (Krajowa Służba Archiwów Obrony);

5. Krizių valdymo centras (Centrum Zarządzania Kryzysowego);
  6. Mobilizacijos departamentas (Departament ds. Mobilizacji);
  7. Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba (Służba ds. Systemów Komunikacji i Informacji);
  8. Infrastruktūros plėtros departamentas (Departament Rozwoju Infrastruktury);
  9. Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras (Centrum Obrony Cywilnej);
  10. Lietuvos kariuomenė (Litewskie Siły Zbrojne);
  11. Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos (jednostki i służby wojskowe systemu obrony narodowej).
7. Kultūros ministerija (Ministerstwo Kultury)
- Įstaigos prie Kultūros ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Kultury):
1. Kultūros paveldo departamentas (Departament Litewskiego Dziedzictwa Kulturowego);
  2. Valstybinė kalbos inspekcija (Państwowa Komisja ds. Języka);

8. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (Ministerstwo Zabezpieczenia Społecznego i Pracy)  
Įstaigos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Zabezpieczenia Społecznego i Pracy):
  1. Garantinio fondo administracija (Administracja Funduszu Gwarancyjnego);
  2. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba (Państwowa Służba ds. Ochrony Praw Dziecka i Adopcji);
  3. Lietuvos darbo birža (Litewska Giełda Pracy);
  4. Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba (Litewski Urząd ds. Szkoleń na Rynku Pracy);
  5. Trišalės tarybos sekretoriatas (Sekretariat Rady Trójstronnej);
  6. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas (Departament ds. Monitorowania Służb Socjalnych);
  7. Darbo inspekcija (Inspekcja Pracy);
  8. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba (Państwowy Fundusz Ubezpieczeń Społecznych);

9. Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba (Służby ds. orzekania o niepełnosprawności i zdolności do pracy);
  10. Ginčų komisija (Komisja ds. Sporów);
  11. Techninės pagalbos neįgaliesiems centras (Państwowe centrum ds. urządzeń wspomagających dla osób niepełnosprawnych);
  12. Neįgaliųjų reikalų departamentas (Departament Spraw Osób Niepełnosprawnych).
9. Susisiekimo ministerija (Ministerstwo Transportu i Komunikacji)  
Įstaigos prie Susisiekimo ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Transportu i Komunikacji):
1. Lietuvos automobilių kelių direkcija (Litewska Administracja Dróg);
  2. Valstybinė geležinkelio inspekcija (Państwowa Inspekcja Kolejowa);
  3. Valstybinė kelių transporto inspekcija (Państwowa Inspekcja Transportu Drogowego);
  4. Pasienio kontrolės punktų direkcija (Dyrekcja ds. Granicznych Punktów Kontroli).



10. Sveikatos apsaugos ministerija (Ministerstwo Zdrowia)

Įstaigos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Zdrowia):

1. Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba (Państwowa Agencja ds. Akredytacji Ośrodków Opieki Zdrowotnej);
2. Valstybinė ligonių kasa (Państwowy Fundusz Pacjentów);
3. Valstybinė medicininio audito inspekcija (Państwowa Inspekcja Kontroli Medycznej);
4. Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (Państwowa Agencja Kontroli Leków);
5. Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba (Litewska Służba Psychiatrii Sądowej i Badania Uzależnień);
6. Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba (Państwowa Służba Zdrowia Publicznego);
7. Farmacijos departamentas (Departament Farmacji);
8. Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras (Centrum opieki zdrowotnej w nagłych wypadkach przy Ministerstwie Zdrowia);
9. Lietuvos bioetikos komitetas (Litewski Komitet Bioetyczny);
10. Radiacinės saugos centras (Centrum Ochrony przed Promieniowaniem).

11. Švietimo ir mokslo ministerija (Ministerstwo Edukacji i Nauki)  
Įstaigos prie Švietimo ir mokslo ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Edukacji i Nauki):
  1. Nacionalinis egzaminų centras (Krajowe Centrum Egzaminacyjne);
  2. Studijų kokybės vertinimo centras (Centrum Oceny Jakości Placówek Szkolnictwa Wyższego).
  
12. Teisingumo ministerija (Ministerstwo Sprawiedliwości)  
Įstaigos prie Teisingumo ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Sprawiedliwości):
  1. Kalėjimų departamentas (Departament Placówek Więziennictwa);
  2. Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba (Krajowa Rada Ochrony Praw Konsumentów);
  3. Europos teisės departamentas (Departament Prawa Europejskiego).
  
13. Ūkio ministerija (Ministerstwo Gospodarki)  
Įstaigos prie Ūkio ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Gospodarki):
  1. Įmonių bankroto valdymo departamentas (Departament Zarządzania Upadłością Przedsiębiorstw);

2. Valstybinė energetikos inspekcija (Państwowa Inspekcja Energetyczna);
  3. Valstybinė ne maisto produktų inspekcija (Państwowa Inspekcja Produktów Nieżywnościowych);
  4. Valstybinis turizmo departamentas (Litewski Państwowy Departament Turystyki).
14. Užsienio reikalų ministerija (Ministerstwo Spraw Zagranicznych):
1. Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų (Misje dyplomatyczne i konsulaty oraz przedstawicielstwa przy organizacjach międzynarodowych).
15. Vidaus reikalų ministerija (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)  
Įstaigos prie Vidaus reikalų ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Spraw Wewnętrznych):
1. Asmens dokumentų išrašymo centras (Centrum Personalizacji Dokumentów Poświadczających Tożsamość);
  2. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (Służby Śledcze ds. Przestępczości Finansowej);
  3. Gyventojų registro tarnyba (Urząd Rejestracji Mieszkańców);
  4. Policijos departamentas (Departament Policji);

5. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas (Departament Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa Pożarowego);
6. Turto valdymo ir ūkio departamentas (Departament Zarządzania Własnością i Gospodarki);
7. Vadovybės apsaugos departamentas (Departament Ochrony Osób Ważnych (VIP));
8. Valstybės sienos apsaugos tarnyba (Państwowy Departament Służby Granicznej);
9. Valstybės tarnybos departamentas (Departament Służby Cywilnej);
10. Informatikos ir ryšių departamentas (Departament Informatyki i Komunikacji);
11. Migracijos departamentas (Departament Migracji);
12. Sveikatos priežiūros tarnyba (Departament Opieki Zdrowotnej);
13. Bendrasis pagalbos centras (Centrum Zarządzania Kryzysowego);
16. Žemės ūkio ministerija (Ministerstwo Rolnictwa)  
Įstaigos prie Žemės ūkio ministerijos (instytucje podległe Ministerstwu Rolnictwa):
  1. Nacionalinė mokėjimo agentūra (Krajowa agencja płatnicza);

2. Nacionalinė žemės tarnyba (Krajowa Służba ds. Gruntów);
  3. Valstybinė augalų apsaugos tarnyba (Państwowa Służba Ochrony Roślin);
  4. Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba (Państwowa Służba Nadzoru Hodowli Zwierząt);
  5. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba (Państwowa Służba ds. Nasion);
  6. Žuvininkystės departamentas (Departament Rybołówstwa).
17. Teismai (Sądy):
1. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Sąd Najwyższy Litwy);
  2. Lietuvos apeliacinis teismas (Sąd Apelacyjny Litwy);
  3. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Naczelny Sąd Administracyjny Litwy);
  4. Apygardų teismai (Sądy Powiatowe);
  5. Apygardų administraciniai teismai (Administracyjne Sądy Powiatowe);

6. Apylinkių teismai (Sądy Okręgowe);
7. Nacionalinė teismų administracija (Krajowa Administracja Sądów) Generalinė prokuratūra (Biuro Prokuratora).

## LUKSEMBURG

1. Ministère des Affaires Étrangères et de l'Immigration: Direction de la Défense (Armée);
2. Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural: Administration des Services Techniques de l'Agriculture;
3. Ministère de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle: Lycée d'Enseignement Secondaire et d'Enseignement Secondaire Technique;
4. Ministère de l'Environnement: Administration de l'Environnement;
5. Ministère de la Famille et de l'Intégration: Maisons de retraite;
6. Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative: Service Central des Imprimés et des Fournitures de l'État - Centre des Technologies de l'informatique de l'État;
7. Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire: Police Grand-Ducale Luxembourg - Inspection générale de Police;

8. Ministère de la Justice: Établissements Pénitentiaires;
9. Ministère de la Santé: Centre hospitalier neuropsychiatrique;
10. Ministère des Travaux publics: Bâtiments Publics - Ponts et Chaussées.

## WĘGRY

1. Nemzeti Erőforrás Minisztérium (Ministerstwo Zasobów Krajowych);
2. Vidékfejlesztési Minisztérium (Ministerstwo Rozwoju Wsi);
3. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (Ministerstwo Rozwoju Narodowego);
4. Honvédelmi Minisztérium (Ministerstwo Obrony);
5. Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (Ministerstwo Administracji Publicznej i Sprawiedliwości);
6. Nemzetgazdasági Minisztérium (Ministerstwo Gospodarki Narodowej);
7. Külügyminisztérium (Ministerstwo Spraw Zagranicznych);
8. Miniszterelnöki Hivatal (Kancelaria Prezesa Rady Ministrów);

9. Belügyminisztérium (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych);
10. Központi Szolgálatási Főigazgatóság (Dyrekcja ds. Służb Centralnych).

#### MALTA

1. Uffiċċju tal-Prim Ministru (Kancelaria Premiera);
2. Ministeru għall-Familja u Solidarjeta' Soċjali (Ministerstwo Rodziny i Solidarności Społecznej);
3. Ministeru ta' l-Edukazzjoni Zghazagh u Impjieg (Ministerstwo Edukacji, Młodzieży i Zatrudnienia);
4. Ministeru tal-Finanzi (Ministerstwo Finansów);
5. Ministeru tar-Riżorsi u l-Infrastruttura (Ministerstwo Zasobów i Infrastruktury);
6. Ministeru tat-Turiżmu u Kultura (Ministerstwo Turystyki i Kultury);
7. Ministeru tal-Ġustizzja u l-Intern (Ministerstwo Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych);



8. Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (Ministerstwo Spraw Wiejskich i Środowiska);
9. Ministeru għal Għawdex (Ministerstwo ds. Gozo);
10. Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita' (Ministerstwo Zdrowia, Osób Starszych i Opieki Społecznej);
11. Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin (Ministerstwo Spraw Zagranicznych);
12. Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (Ministerstwo Inwestycji, Przemysłu i Technologii Informacyjnych);
13. Ministeru għall-Kompetittivà u Komunikazzjoni (Ministerstwo ds. Konkurencji i Komunikacji);
14. Ministeru għall-Iżvilupp Urban u Toroq (Ministerstwo Rozwoju Obszarów Miejskich i Dróg);
15. L-Uffiċċju tal-President (Kancelaria Prezydenta);
16. Uffiċċju ta' l-Iskrivan tal-Kamra tad-Deputati (Urząd Kancelarii Izby Przedstawicieli).

## NIDERLANDY

### 1. Ministerie van Algemene Zaken (Ministerstwo Spraw Ogólnych):

- Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu),
- Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (Rada Doradcza ds. Polityki Rządu),
- Rijksvoorlichtingsdienst (Służby Informacyjne Rządu Niderlandów).

### 2. Ministerie Van Binnenlandse Zaken En Koninkrijksrelaties (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych):

- Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu),
- Centrale Archiefselectiedienst (CAS) (Centralna Służba Selekcji Archiwów),
- Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) (Służba Ogólna ds. Wywiadu i Bezpieczeństwa),
- Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR) (Agencja ds. Danych Osobowych i Dokumentów Podróży),
- Agentschap Korps Landelijke Politiediensten (Krajowa Agencja Służb Policji).

3. Ministerie Van Buitenlandse Zaken (Ministerstwo Spraw Zagranicznych):

- Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC) (Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Spraw Konsularnych),

- Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ) (Dyrekcja Generalna do spraw Politycznych),

- Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS) (Dyrekcja generalna ds. Współpracy Międzynarodowej),

- Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES) (Dyrekcja generalna ds. Współpracy Europejskiej),

- Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI) (Centrum Promocji Importu z Państw Rozwijających się),

- Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS) (służby wsparcia podlegające sekretarzowi generalnemu i zastępcy sekretarza generalnego),

- Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk) (różne misje dyplomatyczne).

4. Ministerie Van Defensie (Ministerstwo Obrony):

- Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu),
- Commando Diensten Centra (CDC) (Wojskowe Służby Pomocnicze),
- Defensie Telematica Organisatie (DTO) (Organizacja ds. Telematyki w Służbach Obrony),
- Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst (Dyrekcja Centralna Służb ds. Nieruchomości Sił Obrony),
- De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst (Dyrekcje Regionalne Służb ds. Nieruchomości Sił Obrony),
- Defensie Materieel Organisatie (DMO) (Organizacja ds. Materiałów służących do obrony),
- Landelijk Bevoorradingsbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie (Krajowa Agencja Zaopatrzeniowa Organizacji ds. Materiałów służących do obrony),
- Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie (Centrum Logistyczne Organizacji ds. Materiałów służących do obrony),

- Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie (Placówki Utrzymania Sprzętu Organizacji ds. Materiałów służących do obrony),

- Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO) (Organizacja na rzecz Bezpieczeństwa Rurociągów).

5. Ministerie Van Economische Zaken (Ministerstwo Spraw Gospodarczych):

- Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu),

- Centraal Planbureau (CPB) (Biuro Analiz Polityki Gospodarczej),

- Bureau voor de Industriële Eigendom (BIE) (Urząd Własności Przemysłowej),

- SenterNovem (SenterNovem - agencja ds. zrównoważonych innowacji),

- Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) (Państwowy Nadzór nad Kopalniami),

- Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) (Niderlandzki Urząd ds. Konkurencji),

- Economische Voorlichtingsdienst (EVD) (Niderlandzka Agencja Handlu Zagranicznego),

- Agentschap Telecom (Agencja ds. radiokomunikacji),

- Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOO) (Profesjonalne i innowacyjne zamówienia, sieć instytucji zamawiających),

- Octrooicentrum Nederland (Niderlandzki Urząd Patentowy).

6. Ministerie Van Financiën (Ministerstwo Finansów):

- Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu),

- Belastingdienst Automatiseringscentrum (Centrum Informatyczne Administracji Podatkowej i Celnej),

- Belastingdienst (Administracja Podatkowa i Celna),

- de afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen (różne oddziały Administracji Podatkowej i Celnej na terenie Niderlandów),

- Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (incl. Economische Controle dienst (ECD) (Służba Informacji Podatkowej i Dochodzeń Podatkowych, w tym Służba Kontroli Gospodarczej),

- Belastingdienst Opleidingen (Centrum Szkoleniowe Służb Podatkowych i Celnych),

- Dienst der Domeinen (Służba ds. Własności Państwowej).

7. Ministerie Van Justitie (Ministerstwo Sprawiedliwości):
- Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu),
  - Dienst Justitiële Inrichtingen (Agencja ds. Zakładów Poprawczych),
  - Raad voor de Kinderbescherming (Agencja ds. opieki nad dziećmi i ochrony dzieci),
  - Centraal Justitie Incasso Bureau (Centralna Agencja ds. Poboru Kar),
  - Openbaar Ministerie (Urząd Prokuratora Generalnego),
  - Immigratie en Naturalisatiedienst (Służby ds. Imigracji i Naturalizacji),
  - Nederlands Forensisch Instituut (Niderlandzki Instytut Medycyny Sądowej).
8. Ministerie Van Landbouw, Natuur En Voedselkwaliteit (Ministerstwo Rolnictwa, Środowiska i Jakości Żywności):
- Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu),
  - Dienst Regelingen (DR) (Krajowa Służba Wdrażania Regulacji Prawnych (Agencja)),

- Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD) (Służba Ochrony Roślin (Agencja)),
- Algemene Inspectiedienst (AID) (Ogólna Służba Kontroli),
- Dienst Landelijk Gebied (DLG) (Służba Rządowa ds. Zrównoważonego Rozwoju Wsi),
- Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) (Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności i Produktów Konsumenckich).

9. Ministerie Van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (Ministerstwo Edukacji, Kultury i Nauki):

- Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu),
- Inspectie van het Onderwijs (Inspektorat ds. Edukacji),
- Erfgoedinspectie (Inspektorat ds. Dziedzictwa),
- Centrale Financiën Instellingen (Agencja ds. Centralnego Finansowania Instytucji),
- Nationaal Archief (Archiwa Państwowe),



- Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid (Komitet Doradczy ds. Polityki Naukowej i Technologicznej),

- Onderwijsraad (Rada ds. Edukacji),

- Raad voor Cultuur (Rada ds. Kultury).

10. Ministerie Van Sociale Zaken En Werkgelegenheid (Ministerstwo Spraw Społecznych i Zatrudnienia):

- Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu),

- Inspectie Werk en Inkomen (Inspekcja Pracy i Dochodów),

- Agentschap SZW (Agencja SZW).

11. Ministerie Van Verkeer en Waterstaat (Ministerstwo Transportu, Robót Publicznych i Gospodarki Wodnej):

- Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu),

- Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart (Dyrekcja Generalna ds. Transportu i Lotnictwa Cywilnego),

- Directoraat-generaal Personenvervoer (Dyrekcja Generalna ds. Transportu Pasażerskiego),
- Directoraat-generaal Water (Dyrekcja Generalna ds. Wodnych),
- Centrale diensten (służby centralne),
- Shared services Organisatie Verkeer en Waterstaat (Wspólne służby Organizacji Transportu Wodnego i Gospodarki Wodnej) (nowa organizacja),
- Koninklijke Nederlandse Meteorologisch Instituut KNMI (Królewski Niderlandzki Instytut Meteorologiczny),
- Rijkswaterstaat, Bestuur (Roboty Publiczne i Gospodarka Wodna, Zarząd),
- De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat (Każda oddzielna służba regionalna Dyrekcji Generalnej ds. Robót Publicznych i Gospodarki Wodnej),
- De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat (Każda oddzielna wyspecjalizowana służba Dyrekcji Generalnej ds. Robót Publicznych i Gospodarki Wodnej),
- Adviesdienst Geo-Informatie en ICT (Komitet Doradczy ds. Geoinformacji i technologii informacyjno-komunikacyjnych),
- Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) (Komitet Doradczy ds. Ruchu Drogowego i Transportu),
- Bouwdienst (Służba Budownictwa),

- Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ) (Krajowy Instytut Zarządzania Strefami Morskimi i Przybrzeżnymi),

- Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA) (Krajowy Instytut Zarządzania Zasobami Wody Pitnej i Oczyszczania Wody),

- Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht (Jednostka zarządzająca „Powietrze”),

- Toezichthouder Beheer Eenheid Water (Jednostka zarządzająca „Woda”),

- Toezichthouder Beheer Eenheid Land (Jednostka zarządzająca „Ziemia”).

12. Ministerie Van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (Ministerstwo Budownictwa, Planowania Przestrzennego i Środowiska):

- Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu),

- Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie (Dyrekcja Generalna ds. Budownictwa, Wspólnot i Integracji),

- Directoraat-generaal Ruimte (Dyrekcja Generalna ds. Polityki Przestrzennej),

- Directoraat-general Milieubeheer (Dyrekcja Generalna ds. Ochrony Środowiska),

- Rijksgebouwendienst (Agencja ds. Budynków Rządowych),
  - VROM Inspectie (Inspektorat VROM).
13. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Ministerstwo Zdrowia, Opieki Społecznej i Sportu):
- Bestuursdepartement (departamenty ds. polityki i personelu),
  - Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken (Inspekcja Ochrony Zdrowia i Zdrowia Zwierząt),
  - Inspectie Gezondheidszorg (Inspekcja ds. Opieki Zdrowotnej),
  - Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming (Służby ds. Młodzieży i Inspekcja Ochrony Młodzieży),
  - Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM) (Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego i Środowiska),
  - Sociaal en Cultureel Planbureau (Urząd Planowania Społecznego i Kulturalnego),
  - Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (Agencja na rzecz Komisji Oceny Leków).

14. Tweede Kamer der Staten-Generaal (Druga Izba Stanów Generalnych).
15. Eerste Kamer der Staten-Generaal (Pierwsza Izba Stanów Generalnych).
16. Raad van State (Rada Państwa).
17. Algemene Rekenkamer (Trybunał Obrachunkowy).
18. Nationale Ombudsman (Krajowy Rzecznik Praw Obywatelskich).
19. Kanselarij der Nederlandse Orden (Kapituła Orderów Niderlandzkich).
20. Kabinet der Koningin (Gabinet Królowej).
21. Raad voor de Rechtspraak en de Rechtbanken (Organy Kierownicze Wymiaru Sprawiedliwości i Komitet Doradczy i Sądy Powszechne).

## AUSTRIA

A/ Aktualny wykaz podmiotów:

1. Bundeskanzleramt (Urząd Kanclerza Federalnego);

2. Bundesministerium für Europäische und Internationale Angelegenheiten (Federalne Ministerstwo Spraw Europejskich i Międzynarodowych);
3. Bundesministerium für Finanzen (Federalne Ministerstwo Finansów);
4. Bundesministerium für Gesundheit (Federalne Ministerstwo Zdrowia);
5. Bundesministerium für Inneres (Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych);
6. Bundesministerium für Justiz (Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości);
7. Bundesministerium für Landesverteidigung und Sport (Federalne Ministerstwo Obrony i Sportu);
8. Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (Federalne Ministerstwo Rolnictwa i Leśnictwa, Środowiska i Zarządzania Wodami);
9. Bundesministerium für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz (Federalne Ministerstwo Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Ochrony Konsumentów);
10. Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur (Federalne Ministerstwo Edukacji, Sztuki i Kultury);

11. Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie (Federalne Ministerstwo Transportu, Innowacji i Technologii);
  12. Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend (Federalne Ministerstwo Spraw Gospodarczych, Rodziny i Młodzieży);
  13. Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung (Federalne Ministerstwo Nauki i Badań);
  14. Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen (Federalny Urząd Kalibracji i Miar);
  15. Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H (Austriackie Centrum Badań i testów Arsenal - spółka G.m.b.H);
  16. Bundesanstalt für Verkehr (Federalny Instytut Ruchu Drogowego);
  17. Bundesbeschaffung G.m.b.H (Zamówienia Federalne - spółka G.m.b.H);
  18. Bundesrechenzentrum G.m.b.H (Federalne Centrum Przetwarzania Danych - spółka G.m.b.H);
- B/ Wszystkie inne centralne organy publiczne, w tym ich regionalne i lokalne pododdziały, pod warunkiem że nie mają one charakteru przemysłowego lub handlowego.

## POLSKA

1. Kancelaria Prezydenta RP;
2. Kancelaria Sejmu RP;
3. Kancelaria Senatu RP;
4. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów;
5. Sąd Najwyższy;
6. Naczelny Sąd Administracyjny;
7. Trybunał Konstytucyjny;
8. Najwyższa Izba Kontroli;
9. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich;
10. Biuro Rzecznika Praw Dziecka;
11. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej;



12. Ministerstwo Finansów;
13. Ministerstwo Gospodarki;
14. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego;
15. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
16. Ministerstwo Edukacji Narodowej;
17. Ministerstwo Obrony Narodowej;
18. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
19. Ministerstwo Skarbu Państwa;
20. Ministerstwo Sprawiedliwości;
21. Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej;

22. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
23. Ministerstwo Środowiska;
24. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych;
25. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji;
26. Ministerstwo Spraw Zagranicznych;
27. Ministerstwo Zdrowia;
28. Ministerstwo Sportu i Turystyki;
29. Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej;
30. Urząd Regulacji Energetyki;
31. Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych;
32. Urząd Transportu Kolejowego;

33. Urząd do Spraw Cudzoziemców;
34. Urząd Zamówień Publicznych;
35. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
36. Urząd Lotnictwa Cywilnego;
37. Urząd Komunikacji Elektronicznej;
38. Wyższy Urząd Górniczy;
39. Główny Urząd Miar;
40. Główny Urząd Geodezji i Kartografii;
41. Główny Urząd Nadzoru Budowlanego;
42. Główny Urząd Statystyczny;
43. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji;

44. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych;
45. Państwowa Komisja Wyborcza;
46. Państwowa Inspekcja Pracy;
47. Rządowe Centrum Legislacji;
48. Narodowy Fundusz Zdrowia;
49. Polska Akademia Nauk;
50. Polskie Centrum Akredytacji;
51. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji;
52. Polski Komitet Normalizacyjny;
53. Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
54. Komisja Nadzoru Finansowego;
55. Naczelną Dyrekcję Archiwów Państwowych;

56. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
57. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad;
58. Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa;
59. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej;
60. Komenda Główna Policji;
61. Komenda Główna Straży Granicznej;
62. Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych;
63. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;
64. Główny Inspektorat Transportu Drogowego;
65. Główny Inspektorat Farmaceutyczny;

66. Główny Inspektorat Sanitarny;
67. Główny Inspektorat Weterynarii;
68. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
69. Agencja Wywiadu;
70. Agencja Mienia Wojskowego;
71. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
72. Agencja Rynku Rolnego;
73. Agencja Nieruchomości Rolnych;
74. Państwowa Agencja Atomistyki;
75. Narodowy Bank Polski;
76. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;

77. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
78. Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu.

## PORTUGALIA

1. Presidência do Conselho de Ministros (Prezydencja Rady Ministrów);
2. Ministério das Finanças (Ministerstwo Finansów);
3. Ministério da Defesa Nacional (Ministerstwo Obrony);
4. Ministério dos Negócios Estrangeiros e das Comunidades Portuguesas (Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Społeczności Portugalskich);
5. Ministério da Administração Interna (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych);
6. Ministério da Justiça (Ministerstwo Sprawiedliwości);
7. Ministério da Economia (Ministerstwo Gospodarki);

8. Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas (Ministerstwo Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Rybołówstwa);
9. Ministério da Educação (Ministerstwo Edukacji);
10. Ministério da Ciência e do Ensino Superior (Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego);
11. Ministério da Cultura (Ministerstwo Kultury);
12. Ministério da Saúde (Ministerstwo Zdrowia);
13. Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social (Ministerstwo Pracy i Solidarności Społecznej);
14. Ministério das Obras Públicas, Transportes e Habitação (Ministerstwo Robót Publicznych, Transportu i Mieszkalnictwa);
15. Ministério das Cidades, Ordenamento do Território e Ambiente (Ministerstwo ds. Miast, Zarządzania Gruntami i Środowiska);
16. Ministério para a Qualificação e o Emprego (Ministerstwo Kwalifikacji i Zatrudnienia);



17. Presidença da Republica (Prezydencja Republiki);
18. Tribunal Constitucional (Trybunał Konstytucyjny);
19. Tribunal de Contas (Trybunał Obrachunkowy);
20. Provedoria de Justiça (Rzecznik Praw Obywatelskich).

## RUMUNIA

1. Administrația Prezidențială (Administrația Prezydenckă);
2. Senatul României (Rumuński Senat);
3. Camera Deputaților (Izba Deputowanych);
4. Inalta Curte de Casație și Justiție (Najwyższy Sąd Kasacyjny);
5. Curtea Constituțională (Trybunał Konstytucyjny);
6. Consiliul Legislativ (Rada Legislacyjna);
7. Curtea de Conturi (Trybunał Obrachunkowy);

8. Consiliul Superior al Magistraturii (Najwyższa Rada Sędziów);
9. Parchetul de pe lângă Inalta Curte de Casație și Justiție (Biuro Prokuratora Generalnego przy Najwyższym Sądzie Kasacyjnym);
10. Secretariatul General al Guvernului (Sekretariat Generalny Rządu);
11. Cancelaria primului ministru (Kancelaria Premiera);
12. Ministerul Afacerilor Externe (Ministerstwo Spraw Zagranicznych);
13. Ministerul Economiei și Finanțelor (Ministerstwo Gospodarki i Finansów);
14. Ministerul Justiției (Ministerstwo Sprawiedliwości);
15. Ministerul Apărării (Ministerstwo Obrony);
16. Ministerul Internelor și Reformei Administrative (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Reformy Administracyjnej);
17. Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse (Ministerstwo Pracy i Równości Szans);

18. Ministerul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale (Ministerstwo ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Handlu, Turystyki i Wolnych Zawodów);
19. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (Ministerstwo Rozwoju Rolnictwa i Wsi);
20. Ministerul Transporturilor (Ministerstwo Transportu);
21. Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței (Ministerstwo Rozwoju, Robót Publicznych i Mieszkalnictwa);
22. Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului (Ministerstwo Edukacji, Badań i Młodzieży);
23. Ministerul Sănătății Publice (Ministerstwo Zdrowia Publicznego);
24. Ministerul Culturii și Cultelor (Ministerstwo Kultury i Wyznań);
25. Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației (Ministerstwo Łączności i Technologii Informatycznych);
26. Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (Ministerstwo Środowiska i Zrównowzonego Rozwoju);

27. Serviciul Român de Informații (Rumuńska Służba Bezpieczeństwa Wewnętrznego);
28. Serviciul Român de Informații Externe (Rumuńska Służba Wywiadu Zagranicznego);
29. Serviciul de Protecție și Pază (Służba Ochrony);
30. Serviciul de Telecomunicații Speciale (Specjalna Służba Telekomunikacyjna);
31. Consiliul Național al Audiovizualului (Krajowa Rada ds. Audiovizualnych Środków Przekazu);
32. Direcția Națională Anticorupție (Krajowa Dyrekcja ds. Przeciwdziałania Korupcji);
33. Inspectoratul General de Poliție (Główny Inspektorat Policji);
34. Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (Krajowy Organ ds. Regulacji i Monitorowania Zamówień Publicznych);
35. Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC) (Krajowy Urząd ds. Regulacji Usług Użyteczności Publicznej);
36. Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (Krajowy Urząd ds. Bezpieczeństwa Sanitarnego i Weterynaryjnego oraz Bezpieczeństwa Żywności);

37. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (Krajowy Urząd Ochrony Konsumentów);
38. Autoritatea Navală Română (Rumuński Urząd Morski);
39. Autoritatea Feroviară Română (Rumuński Urząd Kolejnictwa);
40. Autoritatea Rutieră Română (Rumuński Urząd Drogownictwa);
41. Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (Krajowy Urząd ds. Ochrony Praw Dziecka i Adopcji);
42. Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap (Krajowy Urząd ds. Osób Niepełnosprawnych);
43. Autoritatea Națională pentru Tineret (Krajowy Urząd ds. Młodzieży);
44. Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică (Krajowy Urząd ds. Badań Naukowych);
45. Autoritatea Națională pentru Comunicații (Krajowy Urząd ds. Komunikacji);
46. Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale (Krajowy Urząd ds. Usług dla Społeczeństwa Informacyjnego);

47. Autoritatea Electorală Permanentă (Rada Stała ds. Wyborów);
48. Agenția pentru Strategii Guvernamentale (Agencja ds. Strategii Rządowych);
49. Agenția Națională a Medicamentului (Krajowa Agencja Leków);
50. Agenția Națională pentru Sport (Krajowa Agencja Sportu);
51. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (Krajowa Agencja Zatrudnienia);
52. Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (Krajowa Agencja Regulacji Energetyki);
53. Agenția Română pentru Conservarea Energiei (Rumuńska Agencja Poszanowania Energii);
54. Agenția Națională pentru Resurse Minerale (Krajowa Agencja Bogactw Naturalnych);
55. Agenția Română pentru Investiții Străine (Rumuńska Agencja Inwestycji Zagranicznych);
56. Agenția Națională a Funcționarilor Publici (Krajowa Agencja Służby Cywilnej);
57. Agenția Națională de Administrare Fiscală (Krajowa Agencja Administracji Fiskalnej).

## SŁOWENIA

1. Predsednik Republike Slovenije (Prezydent Republiki Słowenii);
2. Državni zbor (Zgromadzenie Narodowe);
3. Državni svet (Rada Narodowa);
4. Varuh človekovih pravic (Rzecznik Praw Obywatelskich);
5. Ustavno sodišče (Trybunał Konstytucyjny);
6. Računsko sodišče (Trybunał Obrachunkowy);
7. Državna revizijska komisija (Krajowa Komisja Rewizyjna);
8. Slovenska akademija znanosti in umetnosti (Słoweńska Akademia Nauki i Sztuki);
9. Vladne službe (Służby Rządowe);
10. Ministrstvo za finance (Ministerstwo Finansów);
11. Ministrstvo za notranje zadeve (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych);

12. Ministrstvo za zunanje zadeve (Ministerstwo Spraw Zagranicznych);
13. Ministrstvo za obrambo (Ministerstwo Obrony);
14. Ministrstvo za pravosodje (Ministerstwo Sprawiedliwości);
15. Ministrstvo za gospodarstvo (Ministerstwo Gospodarki);
16. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (Ministerstwo Rolnictwa, Leśnictwa i Żywności);
17. Ministrstvo za promet (Ministerstwo Transportu);
18. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo (Ministerstwo Środowiska, Planowania Przestrzennego oraz Energii);
19. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (Ministerstwo Pracy, Rodziny i Spraw Społecznych);
20. Ministrstvo za zdravje (Ministerstwo Zdrowia);
21. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego, Nauki i Technologii);



22. Ministrstvo za kulturo (Ministerstwo Kultury);
23. Ministerstvo za javno upravo (Ministerstwo Administracji Publicznej);
24. Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Sąd Najwyższy Republiki Słowenii);
25. Višja sodišča (Sądy wyższe);
26. Okrožna sodišča (Sądy okręgowe);
27. Okrajna sodišča (Sądy powiatowe);
28. Vrhovno tožilstvo Republike Slovenije (Naczelny Prokurator Republiki Słowenii);
29. Okrožna državna tožilstva (Okręgowi Prokuratorzy Krajowi);
30. Družbeni pravobranilec Republike Slovenije (Pełnomocnik ds. społecznych Republiki Słowenii);
31. Državno pravobranilstvo Republike Slovenije (Pełnomocnik ds. krajowych Republiki Słowenii);

32. Upravno sodišče Republike Slovenije (Sąd Administracyjny Republiki Słowenii);
33. Senat za prekrške Republike Slovenije (Senat Wykroczeń Republiki Słowenii);
34. Višje delovno in socialno sodišče v Ljubljani (Wyższy Sąd Pracy i Społeczny);
35. Delovna in sodišča (Sądy pracy);
36. Upravne note (Lokalne jednostki administracyjne).

## SŁOWACJA

Ministerstwa i inne organy władzy centralnej, o których mowa w ustawie nr 575/2001 Coll. (słowacki dziennik urzędowy) w sprawie struktury i działań organów rządowych i centralnych organów administracji państwowej zmienionej późniejszymi regulacjami:

1. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (Ministerstwo Gospodarki Republiki Słowackiej);
2. Ministerstvo financií Slovenskej republiky (Ministerstwo Finansów Republiki Słowackiej);

3. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Rozwoju Regionalnego Republiki Słowackiej);
4. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Republiki Słowackiej);
5. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Słowackiej);
6. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (Ministerstwo Obrony Republiki Słowackiej);
7. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Słowackiej);
8. Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky (Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Słowackiej);
9. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (Ministerstwo Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Republiki Słowackiej);
10. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej);
11. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (Ministerstwo Edukacji, Nauki, Badań i Sportu Republiki Słowackiej);

12. Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (Ministerstwo Kultury Republiki Słowackiej);
13. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (Ministerstwo Służby Zdrowia Republiki Słowackiej);
14. Úrad vlády Slovenskej republiky (Biuro rządu Republiki Słowackiej);
15. Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (Urząd Antymonopolowy Republiki Słowackiej);
16. Štatistický úrad Slovenskej republiky (Urząd Statystyczny Republiki Słowackiej);
17. Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (Urząd Pomiaru Gruntów, Kartografii i Katastru Republiki Słowackiej);
18. Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (Słowacki Urząd Norm, Metrologii i Badań);
19. Úrad pre verejné obstarávanie (Urząd Zamówień Publicznych);
20. Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (Urząd Własności Przemysłowej Republiki Słowackiej);

21. Národný bezpečnostný úrad (Urząd Bezpieczeństwa Narodowego);
22. Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky (Kancelaria Prezydenta Republiki Słowackiej);
23. Národná rada Slovenskej republiky (Rada Narodowa Republiki Słowackiej);
24. Ústavný súd Slovenskej republiky (Trybunał Konstytucyjny Republiki Słowackiej);
25. Najvyšší súd Slovenskej republiky (Sąd Najwyższy Republiki Słowackiej);
26. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (Urząd Prokuratora Generalnego Republiki Słowackiej);
27. Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (Najwyższy Urząd Kontroli Republiki Słowackiej);
28. Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (Urząd Telekomunikacji Republiki Słowackiej);
29. Poštový úrad (Urząd Regulacji Poczty);
30. Úrad na ochranu osobných údajov (Urząd Ochrony Danych Osobowych);

31. Kancelária verejného ochrancu práv (Urząd Rzecznika Praw Obywatelskich);

32. Úrad pre finančný trh (Urząd Rynku Finansowego).

## FINLANDIA

1. Oikeuskanslerinvirasto - Justitiekanslersämbetet (Urząd Kanclerza Sprawiedliwości);

2. Liikenne- ja Viestintäministeriö - Kommunikationsministeriet (Ministerstwo Transportu i Komunikacji):

1. Viestintävirasto - Kommunikationsverket (Fiński Urząd Regulacji Komunikacji).

3. Maa- ja Metsätalousministeriö - Jord- Och Skogsbruksministeriet (Ministerstwo Rolnictwa i Leśnictwa):

1. Elintarviketurvallisuusvirasto - Livsmedelssäkerhetsverket (Fiński Urząd Bezpieczeństwa Żywności);

2. Maanmittauslaitos - Lantmäteriverket (Państwowy urząd Pomiarów Gruntów Finlandii).

4. Oikeusministeriö - Justitieministeriet (Ministerstwo Sprawiedliwości):

1. Tietosuojavaltuutetun toimisto - Dataombudsmannens byrå (Urząd Rzecznika Ochrony Danych);
2. Tuomioistuimet - Domstolar (sądy powszechne);
3. Korkein oikeus - Högsta domstolen (Sąd Najwyższy);
4. Korkein hallinto-oikeus - Högsta förvaltningsdomstolen (Najwyższy Sąd Administracyjny);
5. Hovioikeudet - hovrätter (Sądy apelacyjne);
6. Käräjäoikeudet - tingsrätter (Sądy Rejonowe);
7. Hallinto-oikeudet - förvaltningsdomstolar (Sądy Administracyjne);
8. Markkinaoikeus - Marknadsdomstolen (Sąd ds. Rynku);
9. Työtuomioistuin - Arbetsdomstolen (Sąd Pracy);

10. Vakuutusosasto - Försäkringsdomstolen (Sąd ds. Ubezpieczeń);

11. Kuluttajavirasto - Konsumenttvistenämnden (Komisja ds. Skarg Konsumentów)

12. Vankeinhoitolaitos - Fångvårdsväsendet (Służba Więziennictwa).

5. Opetusministeriö - Undervisningsministeriet (Ministerstwo Edukacji):

1. Opetushallitus - Utbildningsstyrelsen (Krajowa Rada ds. Edukacji);

2. Valtion elokuvataarkastamo - Statens filmgranskningsbyrå (Fińska Rada Klasyfikacji Filmów).

6. Puolustusministeriö - Försvarsministeriet (Ministerstwo Obrony):

1. Puolustusvoimat - Försvarsmakten (Fińskie Siły Obrony).

7. Sisäasiainministeriö - Inrikesministeriet (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych):

1. Keskusrikospoliisi - Centralkriminalpolisen (Centralna Policja Kryminalna);

2. Liikkuva poliisi - Rörliga polisen (Krajowa Policja Drogowa);



3. Rajavartiolaitos - Gränsbevakningsväsendet (Straż Graniczna);

4. Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset - Statliga förläggningar för asylsökande (Centra przyjęć dla osób starających się o azyl).

8. Sosiaali- Ja Terveysministeriö - Social- Och Hälsovårdsministeriet (Ministerstwo Spraw Społecznych i Zdrowia):

1. Työttömyysturvalautakunta - Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden (Rada Apelacyjna ds. Osób Bezrobotnych);

2. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta - Besvärsnämnden för socialtrygghet (Trybunał Apelacyjny);

3. Lääkelaitos - Läkemedelsverket (Krajowa Agencja Leków);

4. Terveysturvakeskus - Rättsskyddscentralen för hälsovården (Krajowy Urząd ds. Prawa Medycznego);

5. Säteilyturvakeskus - Strålsäkerhetscentralen (Fińskie Centrum ds. Radiacji i Bezpieczeństwa Atomowego).

9. Työ- Ja Elinkeinoministeriö - Arbets- Och Näringsministeriet (Ministerstwo Zatrudnienia i Gospodarki):

1. Kuluttajavirasto - Konsumentverket (Fińska Agencja ds. Konsumentów);
2. Kilpailuvirasto - Konkurrensverket (Fiński Urząd ds. Konkurencji);
3. Patentti- ja rekisterihallitus - Patent- och registerstyrelsen (Krajowa Rada ds. Patentów i Rejestracji);
4. Valtakunnansovittelijain toimisto - Riksförlikningsmännens byrå (Krajowe Biuro Arbitrów);
5. Työneuvosto - Arbetsrådet (Rada ds. pracy).

10. Ulkoasiainministeriö - utrikesministeriet (Ministerstwo Spraw Zagranicznych);

11. Valtioneuvoston kanslia - statsrådets kansli (Kancelaria Premiera);

12. Valtiovarainministeriö - finansministeriet (Ministerstwo Finansów):

1. Valtiokonttori - Statskontoret (Skarb Państwa);
2. Verohallinto - Skatteförvaltningen (Administracja Podatkowa);

3. Tullilaitos - Tullverket (Cłta);

4. Väestörekisterikeskus - Befolkningsregistercentralen (Centralny Rejestr Ludności).

13. Ympäristöministeriö - Miljöministeriet (Ministerstwo Środowiska):

1. Suomen ympäristökeskus - Finlands miljöcentral (Fiński Instytut Środowiska).

14. Valtiontalouden Tarkastusvirasto - Statens Revisionsverk (Państwowa Izba Kontroli).

## SZWECJA

Akademien för de fria konsterna (Królewska Akademia Sztuk Pięknych);

Allmänna reklamationsnämnden (Państwowa Rada ds. Skarg Konsumentekich);

Arbetsdomstolen (Sąd Pracy);

Arbetsförmedlingen (Służby Zatrudnienia);

Arbetsgivarverk, statens (Państwowa Agencja ds. Pracowników Sektora Publicznego);

Arbetslivsinstitutet (Państwowy Instytut ds. Życia Zawodowego);

Arbetsmiljöverket (Urząd ds. Środowiska Pracy);

Arkitekturmuseet (Muzeum Architektury);

Ljud och bildarkiv, statens (Państwowe Archiwum Nagrań Dźwiękowych i Ruchomych Obrazów);

Barnombudsmannen (Biuro Rzecznika Praw Dziecka);

Beredning för utvärdering av medicinsk metodik, statens (Państwowa Rada ds. Oceny Technologii Medycznych);

Kungliga Biblioteket (Biblioteka Królewska);

Biografbyrå, statens (Państwowa Rada Cenzorów Filmowych);

Biografiskt lexikon, svenskt (Leksykon Biografii Szwedzkich);

Bokföringsnämnden (Rada ds. Standardów Rachunkowości);

Bolagsverket (Urząd Rejestracji Spółek);

Bostadskreditnämnd, statens (BKN) (Krajowa Rada ds. Gwarancji Kredytowych dla Mieszkalnictwa);

Boverket (Państwowa Rada ds. Mieszkalnictwa);

Brottsförebyggande rådet (Państwowa Rada ds. Zapobiegania Przestępczości);

Brottsoffermyndigheten (Urząd ds. Odszkodowań dla Ofiar Przepstw i Wsparcia dla Nich);

Centrala studiestödsnämnden (Państwowa Rada ds. Pomocy Studentom);

Datainspektionen (Rada ds. Inspekcji Danych);

Departementen (Ministerstwa (departamenty rządowe));

Domstolsverket (Krajowa Administracja Sądowa);

Elsäkerhetsverket (Krajowa Rada ds. Bezpieczeństwa Energii Elektrycznej);

Exportkreditnämnden (Rada ds. Gwarancji Kredytów Eksportowych);

Finansinspektionen (Organ Nadzoru Finansowego);

Fiskeriverket (Krajowa Izba Rybołówstwa);

Folkhälsoinstitut, statens (Państwowy Instytut Zdrowia Publicznego);

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas (Rada ds. Badań Naukowych na rzecz Środowiska);

Fortifikationsverket (Państwowa Administracja ds. Fortyfikacji)

Medlingsinstitutet (Państwowy Instytut Mediacji);

Försvarets materielverk (Administracja ds. Materiałów Obronnych);

Försvarets radioanstalt (Instytut Radiowy Krajowych Sił Obrony);

Försvarshistoriska museer, statens (szwedzkie muzea historii wojskowej);

Försvarshögskolan (Państwowa Akademia Obrony);

Försvarsmakten (Siły Zbrojne);

Försäkringskassan (Zakład Ubezpieczeń Społecznych);

Geologiska undersökning, Sveriges (Służba Geodezyjna Szwecji);

Geotekniska institut, statens (Instytut Geotechniczny);

Glesbygdsverket (Urząd ds. Rozwoju Obszarów Wiejskich);

Grafiska institutet och institutet för högre kommunikations- och reklamutbildning (Instytut Grafiki i Wyższa Szkoła Komunikacji);

Granskningsnämnden för Radio och TV (Komisja Radiofonii i Telewizji);

Handelsflottans kultur- och fritidsråd (Rada ds. Marynarki Handlowej);

Handikappombudsmannen (Rzecznik Osób z Niepełnosprawnościami);

Haverikommission, statens (Państwowa Komisja ds. Badań nad Wypadkami);

Hovrätterna (sądy apelacyjne) (6);

Hyses- och arendenämnder (regionalne trybunały ds. czynszów i najmu) (12);

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (Komisja Odpowiedzialności Lekarskiej);

Högskoleverket (Urząd Szkolnictwa Wyższego);

Högsta domstolen (Sąd Najwyższy);

Institut för psykosocial miljömedicin, statens (Państwowy Instytut Czynników Psychospołecznych i Zdrowia);

Institut för tillväxtpolitiska studier (Państwowy Instytut Badań Regionalnych);

Institutet för rymdfysik (Instytut Fizyki Kosmicznej);

Migrationsverket (Urząd ds. Migracji);

Jordbruksverk, statens (Państwowa Rada ds. Rolnictwa);

Justitiekanslern (Urząd Kanclerza Sprawiedliwości);

Jämställdhetsombudsmannen (Urząd Rzecznika Równości Szans);

Kammarkollegiet (Państwowa Rada Sądowa ds. Gruntów i Funduszy Publicznych);

Kammarrätterna (administracyjne sądy apelacyjne) (4);

Kemikalieinspektionen (Państwowy Inspektorat ds. Chemikaliów);

Kommerskollegium (Krajowa Izba Handlu);

Verket för innovationssystem (VINNOVA) (Urząd ds. Systemów Innowacji - VINNOVA);

Konjunkturinstitutet (Instytut Badań nad Gospodarką);

Konkurrensverket (Szwedzki Urząd ds. Konkurencji);

Konstfack (Wyższa Szkoła Sztuk Pięknych, Rzemiosła i Projektowania);



Konsthögskolan (Akademia Sztuk Pięknych);

Nationalmuseum (Państwowe Muzeum Sztuk Pięknych);

Konstnärsnämnden (Komisja ds. Dotacji dla Sztuki);

Konstråd, statens (Państwowa Rada Sztuki);

Konsumentverket (Urząd ds. Polityki Konsumenckiej);

Kriminaltekniska laboratorium, statens (Państwowe Laboratorium Kryminalistyki);

Kriminalvården (Służba Więzienna i Probacyjna);

Kriminalvårdsnämnden (Komisja ds. Zwolnień Warunkowych);

Kronofogdemyndigheten (Służba Komornicza);

Kulturråd, statens (Państwowa Rada Kultury);

Kustbevakningen (Straż Przybrzeżna);

Lantmäteriverket (Urząd Pomiarów Gruntu);

Livrustkammaren/Skoklosters slott/ Hallwylska museet (Arsenał Królewski);

Livsmedelsverk, statens (Państwowy Urząd ds. Żywności);

Lotteriinspektionen (Rada ds. Gier Losowych);

Läkemedelsverket (Urząd ds. Produktów Medycznych);

Länsrätterna (okręgowe sądy administracyjne) (24);

Länsstyrelserna (rządowe urzędy administracji regionalnej) (24);

Pensionsverk, statens (Państwowy Urząd ds. Wynagrodzeń i Emerytur Pracowników Rządowych);

Marknadsdomstolen (Sąd ds. Rynku);

Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges (Szwedzki Instytut Meteorologiczno-Hydrologiczny);

Moderna museet (Muzeum Sztuki Nowoczesnej);

Musiksamlingar, statens (Państwowe Zbiory Muzyczne);

Naturhistoriska riksmuseet (Muzeum Historii Naturalnej);

Naturvårdsverket (Urząd Ochrony Środowiska);

Nordiska Afrikainstitutet (Nordycki Instytut Studiów Afrykańskich);

Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap (Nordycka Szkoła Zdrowia Publicznego);

Notarienämnden (Rada ds. Notariatu);

Myndigheten för internationella adoptionsfrågor (Krajowy Urząd ds. Przysposobień Wewnętrznych);

Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) (Urząd ds. Wzrostu Gospodarczego i Regionalnego - NUTEK);

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (Urząd Rzecznika ds. Dyskryminacji Etnicznej);

Patentbesvärsrätten (Sąd Apelacyjny Patentowy);

Patent- och registreringsverket (Urząd Patentowy i Rejestracyjny);

Personadressregisternämnd statens, SPAR-nämnden (Rada ds. Rejestru Ludności);

Polarforskningssekretariatet (Sekretariat ds. Badań Polarnych);

Presstödsnämnden (Komisja ds. Subsydiów dla Prasy);

Radio- och TV-verket (Rada Radiofonii i Telewizji);

Regeringskansliet (biura rządowe);

Regeringsrätten (Naczelny Sąd Administracyjny);

Riksantikvarieämbetet (Centralna Rada Ochrony Zabytków);

Riksarkivet (Archiwum Narodowe);

Riksbanken (Bank Szwecji);

Riksdagsförvaltningen (Parlamentarne Biuro Administracyjne);

Riksdagens ombudsmän, JO (rzecznicy parlamentarni);

Riksdagens revisorer (audytorzy parlamentarni);

Riksgäldskontoret (Biuro Długu Publicznego);

Rikspolisstyrelsen (Krajowa Rada Policji);

Riksrevisionen (Najwyższa Izba Kontroli);

Riksutställningar, Stiftelsen (Krajowa Fundacja ds. Wystaw);

Rymdstyrelsen (Państwowa Agencja Kosmiczna);

Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (Rada ds. Badań nad Życiem Zawodowym i Badań Społecznych);

Räddningsverk, statens (Państwowy Urząd ds. Służb Ratowniczych);

Rättshjälpsmyndigheten (Służba ds. Pomocy Prawnej);

Rättsmedicinalverket (Państwowy Urząd ds. Medycyny Sądowej);

Sameskolstyrelsen och sameskolor (Rada ds. Szkół dla Samów i szkoły dla Samów);

Sjöfartsverket (Państwowa Administracja Morska);

Maritima museer, statens (Państwowe Muzea Morskie);

Skatteverket (Krajowy Urząd Podatkowy);

Skogsstyrelsen (Krajowa Izba Leśnictwa);

Skolverk, statens (Państwowa Agencja ds. Szkolnictwa);

Smittskyddsinstitutet (Instytut Kontroli Chorób Zakaźnych);

Socialstyrelsen (Rada ds. Zdrowia i Opieki Społecznej);

Sprängämnesinspektionen (Państwowy Inspektorat Materiałów Wybuchowych i Łatwopalnych);

Statistiska centralbyrån (Centralny Urząd Statystyczny);

Statskontoret (Agencja Rozwoju Administracyjnego);

Strålsäkerhetsmyndigheten (Służba Bezpieczeństwa Radiacyjnego);

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, SIDA (Urząd ds. Międzynarodowej Współpracy na rzecz Rozwoju, SIDA);

Styrelsen för psykologiskt försvar (Rada ds. Obrony Psychologicznej);

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Komisja Akredytacji i Kontroli Technicznej);

Svenska Institutet, stiftelsen (Instytut Szwedzki);

Talboks- och punktskriftsbiblioteket (Biblioteka Audiobooków i Publikacji w Języku Braille'a);

Tingsrätterna (sądy rejonowe i miejskie) (97);

Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet (Komisja ds. Wniosków w sprawie Nominacji Sędziów);

Totalförsvarets pliktverk (Komisja Rekrutacyjna Sił Zbrojnych);

Totalförsvarets forskningsinstitut (Szwedzka Agencja ds. Badań w dziedzinie Obronności);

Tullverket (Rada Urzędów Celnych);

Turistdelegationen (Urząd ds. Turystyki);

Ungdomsstyrelsen (Rada ds. Młodzieży);

Universitet och högskolor (uniwersytety i szkoły wyższe);

Utlänningsnämnden (Komisja ds. Odwołań Obcokrajowców);

Utsädeskontroll, statens (Państwowy Instytut Badania i Klasyfikacji Nasion);

Vatten- och avloppsnämnd, statens (Krajowy Trybunał ds. Zaopatrzenia w Wodę i Ścieków);

Verket för högskoleservice (VHS) (Urząd ds. Szkolnictwa Wyższego);

Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) (Urząd ds. Wzrostu Gospodarczego i Regionalnego - NUTEK);

Vetenskapsrådet (Rada ds. Badań Naukowych);

Veterinärmedicinska anstalt, statens (Państwowy Instytut Weterynaryjny);

Väg- och transportforskningsinstitut, statens (Państwowy Instytut Badań Transportu Drogowego);

Växsortsnämnd, statens (Państwowa Rada Odmian Roślin);

Åklagarmyndigheten (Prokuratura);

Krisberedskapsmyndigheten (Służba Zarządzania Kryzysowego).

Uwagi do sekcji A

1. „Instytucje zamawiające państw członkowskich Unii Europejskiej” obejmują również każdy podmiot podporządkowany którejkolwiek instytucji zamawiającej państwa członkowskiego Unii Europejskiej, pod warunkiem że nie posiada on odrębnej osobowości prawnej.
2. Zamówienia udzielane przez podmioty w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa obejmują jedynie materiały niewrażliwe i niewojenne wymienione w sekcji D.



## SEKCJA B

### PODMIOTY WŁADZY PONIŻEJ SZCZEBLA CENTRALNEGO

Dostawy

Określone w sekcji D

Progi                    200 000 SDR

Usługi

Określone w sekcji E

Progi                    200 000 SDR

Roboty budowlane

Określone w sekcji F

Progi                    5 000 000 SDR

Podmioty zamawiające:

1. Wszystkie regionalne lub lokalne instytucje zamawiające

Wszystkie instytucje zamawiające jednostek administracyjnych określonych w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady („rozporządzenie NUTS”)<sup>1</sup>.

Do celów rozdziału 28 „regionalne instytucje zamawiające” należy rozumieć jako instytucje zamawiające jednostek administracyjnych poziomu NUTS 1 i 2, o których mowa w rozporządzeniu NUTS.

Do celów rozdziału 28 „lokalne instytucje zamawiające” należy rozumieć jako instytucje zamawiające jednostek administracyjnych poziomu NUTS 3 i mniejszych jednostek administracyjnych, o których mowa w rozporządzeniu NUTS.

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 roku w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. UE L 154 z 21.6.2003, s. 1).

2. Wszystkie instytucje zamawiające, które są podmiotami prawa publicznego zgodnie z definicją zawartą w unijnych dyrektywach dotyczących udzielania zamówień publicznych.

„Podmiot prawa publicznego” oznacza każdy podmiot:

- a) ustanowiony w szczególnym celu zaspokajania potrzeb w interesie ogólnym, które nie mają charakteru przemysłowego ani handlowego;
- b) posiadający osobowość prawną; oraz
- c) finansowany w przeważającej części przez organy państwowe, regionalne lub lokalne lub inne podmioty prawa publicznego, lub którego zarząd podlega nadzorowi ze strony tych podmiotów, lub posiadający radę administracyjną, zarządzającą lub nadzorczą, i w którym ponad połowę składu takiego organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego stanowią osoby mianowane przez organy państwowe, regionalne lub lokalne lub inne podmioty prawa publicznego.

## SEKCJA C

### PODMIOTY ŚWIADCZĄCE USŁUGI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ZAMAWIAJĄCE ZGODNIE Z POSTANOWIENIAMI ROZDZIAŁU 28

Dostawy

Określone w sekcji D

Progi                400 000 SDR

Usługi

Określone w sekcji E

Progi                400 000 SDR

Roboty budowlane

Określone w sekcji F

Progi                5 000 000 SDR

Wszystkie podmioty zamawiające, których zamówienia objęte są dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE<sup>1</sup>, które są instytucjami zamawiającymi (na przykład podmioty objęte sekcjami A lub B) lub przedsiębiorstwami publicznymi<sup>2</sup>, i które prowadzą jeden z następujących rodzajów działalności lub dowolne ich połączenie:

- a) udostępnianie portów lotniczych lub innych terminali przewoźnikom lotniczym;
- b) udostępnianie portów morskich lub śródlądowych lub innych terminali przewoźnikom morskim lub śródlądowym.

Uwagi do sekcji C

1. Zamówienia udzielone na potrzeby wykonywania działalności wymienionej powyżej nie są objęte rozdziałem 28, jeżeli działalność ta podlega konkurencji na danym rynku.

---

<sup>1</sup> Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz.U. UE L 94 z 28.3.2014, s. 243).

<sup>2</sup> Zgodnie z dyrektywą 2014/25/UE przedsiębiorstwo publiczne oznacza każde przedsiębiorstwo, na które instytucje zamawiające mogą wywierać bezpośrednio lub pośrednio dominujący wpływ na mocy ich prawa własności, udziału finansowego w tym przedsiębiorstwie lub na podstawie zasad określających jego działanie. Istnienie dominującego wpływu instytucji zamawiających domniemywa się w każdym z następujących przypadków, gdy instytucje te, bezpośrednio lub pośrednio:

- posiadają większość subskrybowanego kapitału tego przedsiębiorstwa, lub
- kontrolują większość głosów przypadających na akcje emitowane przez przedsiębiorstwo, lub
- mogą powoływać ponad połowę członków organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego przedsiębiorstwa.

2. Rozdział 28 nie ma zastosowania do zamówień udzielanych przez podmioty zamawiające objęte niniejszą sekcją:
- w celach innych niż prowadzenie działalności wymienionej w niniejszej sekcji lub w celu prowadzenia takiej działalności w państwie spoza EOG,
  - w celu odsprzedaży lub wynajmowania stronom trzecim, o ile podmiot zamawiający nie posiada szczególnego lub wyłącznego prawa do sprzedaży lub wynajmowania przedmiotu takich zamówień, a pozostałe podmioty mają swobodę sprzedaży lub wynajmu na tych samych warunkach, co podmiot zamawiający.
3. O ile spełnione są warunki określone w akapicie drugim niniejszego punktu, rozdział 28 nie ma zastosowania do zamówień udzielonych:
- (i) przez podmiot zamawiający przedsiębiorstwu powiązanemu<sup>1</sup>; ani

---

<sup>1</sup> „Przedsiębiorstwo powiązane” oznacza każde przedsiębiorstwo, którego roczne sprawozdanie finansowe jest skonsolidowane ze sprawozdaniem podmiotu zamawiającego zgodnie z wymogami siódmej dyrektywy Rady 83/349/EWG z dnia 13 czerwca 1983 r. wydanej na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g) Traktatu w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych (Dz.U. UE L 193 z 18.7.1983, s. 1), a w przypadku podmiotów niepodlegających przepisom tej dyrektywy – każde przedsiębiorstwo, wobec którego podmiot zamawiający może wywierać, bezpośrednio lub pośrednio, dominujący wpływ, lub które może wywierać dominujący wpływ na podmiot zamawiający, lub które, wspólnie z podmiotem zamawiającym, podlega dominującemu wpływowi innego przedsiębiorstwa z tytułu prawa własności, udziału finansowego lub obowiązujących je przepisów.

- (ii) przez spółkę *joint venture* utworzoną wyłącznie przez wiele podmiotów zamawiających w celu prowadzenia działalności w rozumieniu lit. a) i b) niniejszej sekcji - na rzecz przedsiębiorstwa powiązanego z jednym z tych podmiotów zamawiających.

Akapit pierwszy niniejszego punktu ma zastosowanie do zamówień na usługi lub dostawy, o ile co najmniej 80 % średnich obrotów przedsiębiorstwa powiązanego dotyczących usług lub dostaw za poprzednie trzy lata pochodzi odpowiednio ze świadczenia takich usług lub dostaw przedsiębiorstwom, z którymi jest ono powiązane<sup>1</sup>.

4. Rozdział 28 nie ma zastosowania do zamówień udzielonych:

- (i) przez spółkę *joint venture* utworzoną wyłącznie przez wiele podmiotów zamawiających w celu prowadzenia działalności w rozumieniu lit. a) i b) niniejszej sekcji - na rzecz jednego z tych podmiotów zamawiających; ani
- (ii) przez podmiot zamawiający - na rzecz takiej spółki *joint venture*, w której skład wchodzi ten podmiot;

o ile spółka *joint venture* została utworzona w celu prowadzenia określonej działalności przez okres co najmniej trzech lat, a instrument powołujący tę spółkę *joint venture* stanowi, że podmioty zamawiające, które ją tworzą, pozostaną jej członkami co najmniej przez ten sam okres.

---

<sup>1</sup> Jeżeli, ze względu na datę utworzenia przedsiębiorstwa powiązanego lub rozpoczęcia jego działalności, nie są dostępne obroty za poprzednie trzy lata, wystarczy, że przedsiębiorstwo wykaże, że obroty, o których mowa w niniejszym punkcie, są wiarygodne, w szczególności za pomocą prognoz handlowych.

## SEKCJA D

### TOWARY

1. O ile w rozdziale 28 nie określono inaczej, rozdział 28 obejmuje zamówienia na wszystkie towary udzielane przez podmioty wymienione w sekcji A.
2. Rozdział 28 obejmuje wyłącznie towary opisane w poniższych działach Nomenklatury scalonej (CN), zamawiane przez ministerstwa obrony i agencje ds. obronności lub bezpieczeństwa w Belgii, Bułgarii, Czechach, Danii, Niemczech, Estonii, Irlandii, Grecji, Hiszpanii, Francji, Chorwacji, Włoszech, Cyprze, Łotwie, Litwie, Luksemburgu, Węgrzech, Malcie, Niderlandach, Austrii, Polsce, Portugalii, Rumunii, Słowenii, Słowacji, Finlandii i Szwecji:

Dział 25	Sól; siarka; ziemie i kamienie; materiały gipsowe; wapno i cement
Dział 26	Rudy metali, żużel i popiół
Dział 27	Paliwa mineralne, oleje mineralne i produkty ich destylacji; substancje bitumiczne; woski mineralne z wyjątkiem: ex 27.10: benzyny specjalnej



Dział 28	<p>Chemikalia nieorganiczne; organiczne lub nieorganiczne związki metali szlachetnych, metali ziem rzadkich, pierwiastków promieniotwórczych lub izotopów</p> <p>z wyjątkiem:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>ex 2808: materiałów wybuchowych</li><li>ex 2813: materiałów wybuchowych</li><li>ex 2814: gazu łzawiącego</li><li>ex 2825: materiałów wybuchowych</li><li>ex 2829: materiałów wybuchowych</li><li>ex 2834: materiałów wybuchowych</li><li>ex 2844: produktów toksycznych</li><li>ex 2845: produktów toksycznych</li><li>ex 2847: materiałów wybuchowych</li><li>ex 2852: produktów toksycznych</li><li>ex 2853: produktów toksycznych</li></ul>
----------	--

Dział 29	Chemikalia organiczne z wyjątkiem: ex 2904: materiałów wybuchowych ex 2905: materiałów wybuchowych ex 2908: materiałów wybuchowych ex 2909: materiałów wybuchowych ex 2912: materiałów wybuchowych ex 2913: materiałów wybuchowych ex 2914: produktów toksycznych ex 2915: produktów toksycznych ex 2916: produktów toksycznych ex 2920: produktów toksycznych ex 2921: produktów toksycznych ex 2922: produktów toksycznych ex 2933: materiałów wybuchowych ex 2926: produktów toksycznych ex 2928: materiałów wybuchowych
Dział 30:	Produkty farmaceutyczne
Dział 31:	Nawozy
Dział 32:	Ekstrakty garbników lub środków barwiących; garbniki i ich pochodne; barwniki, pigmenty i pozostałe środki barwiące; farby i lakiery; kit i pozostałe masy uszczelniające; atramenty
Dział 33:	Olejki eteryczne i rezinoidy; preparaty perfumeryjne, kosmetyczne lub toaletowe

Dział 34:	Mydło, organiczne środki powierzchniowo czynne, preparaty piorące, preparaty smarowe, woski syntetyczne, woski preparowane, preparaty do czyszczenia i szorowania, świece i artykuły podobne, pasty modelarskie, „woski dentystyczne” oraz preparaty dentystyczne produkowane na bazie gipsu
Dział 35:	Substancje białkowe; skrobie modyfikowane; kleje; enzymy
Dział 37:	Materiały fotograficzne lub kinematograficzne
Dział 38:	Produkty chemiczne różne z wyjątkiem: ex 3824: produktów toksycznych
Dział 39:	Tworzywa sztuczne i artykuły z nich z wyjątkiem: ex 3912: materiałów wybuchowych
Dział 40:	Kauczuk i artykuły z kauczuku z wyjątkiem: ex 4011: opon kuloodpornych
Dział 41:	Skóry i skórki surowe (inne niż skóry futerkowe) oraz skóry wyprawione
Dział 42:	Artykuły ze skóry wyprawionej; wyroby siodlarskie i rymarskie; artykuły podróżne, torebki i podobne pojemniki; artykuły z jelit zwierzęcych (innych niż jelita jedwabników)
Dział 43:	Skóry futerkowe i futra sztuczne; wyroby z nich
Dział 44:	Drewno i artykuły z drewna; węgiel drzewny
Dział 45:	Korek i artykuły z korka
Dział 46:	Wyroby ze słomy, z esparto lub pozostałych materiałów do wyplatania; wyroby koszykarskie oraz wyroby z wikliny

Dział 47:	Masa włóknista z drewna lub z pozostałego włóknistego materiału celulozowego; papier lub tektura, z odzysku (makulatura i odpady)
Dział 48:	Papier i tektura; artykuły z masy papierniczej, papieru lub tektury
Dział 49:	Książki, gazety, obrazki i pozostałe wyroby przemysłu poligraficznego, drukowane; manuskrypty, maszynopisy i plany
Dział 65:	Nakrycia głowy i ich części
Dział 66:	Parasole, parasole przeciwsłoneczne, laski, stołki myśliwskie, bicze, szpicruty i ich części
Dział 67:	Pióra i puch, preparowane oraz artykuły wykonane z piór lub puchu; kwiaty sztuczne; artykuły z włosów ludzkich
Dział 68:	Artykuły z kamienia, gipsu, cementu, azbestu, miki lub podobnych materiałów
Dział 69:	Wyroby ceramiczne
Dział 70:	Szkło i wyroby ze szkła
Dział 71:	Perły naturalne lub hodowlane, kamienie szlachetne lub półszlachetne, metale szlachetne, metale platerowane metalem szlachetnym i artykuły z nich; sztuczna biżuteria; monety
Dział 73:	Artykuły z żeliwa lub stali
Dział 74:	Miedź i artykuły z miedzi
Dział 75:	Nikiel i artykuły z niklu
Dział 76:	Aluminium i artykuły z aluminium
Dział 78:	Ołów i artykuły z ołowiu
Dział 79:	Cynk i artykuły z cynku
Dział 80:	Cyna i artykuły z cyny
Dział 81:	Pozostałe metale nieszlachetne; cermetale; artykuły z tych materiałów

Dział 82:	Narzędzia, przybory, noże, łyżki i widelce i pozostałe sztucce z metali nieszlachetnych; ich części z metali nieszlachetnych z wyjątkiem: ex 8207: narzędzi z metali nieszlachetnych ex 8209: narzędzi i ich części z metali nieszlachetnych
Dział 83:	Artykuły różne z metali nieszlachetnych
Dział 84:	Reaktory jądrowe, kotły, maszyny i urządzenia mechaniczne; ich części z wyjątkiem: 8407: silników 8408: silników ex 8411: pozostałych silników ex 8412: pozostałych silników ex 8458: maszyn ex 8486: maszyn ex 8471: maszyn do automatycznego przetwarzania danych ex 8473: części do maszyn wymienionych w pozycji nr 8471 ex 8401: reaktorów jądrowych
Dział 85:	Maszyny i urządzenia elektryczne oraz ich części; rejestratory i odtwarzacze dźwięku, rejestratory i odtwarzacze obrazu i dźwięku oraz części i akcesoria do tych artykułów z wyjątkiem: ex 8517: urządzeń telekomunikacyjnych ex 8525: aparatury nadawczej ex 8527: aparatury nadawczej

Dział 86:	<p>Lokomotywy pojazdów szynowych, tabor szynowy i jego części; osprzęt i elementy torów kolejowych lub tramwajowych, i ich części; komunikacyjne urządzenia sygnalizacyjne wszelkich typów, mechaniczne (włączając elektromechaniczne)</p> <p>z wyjątkiem:</p> <p>ex 8601: lokomotyw opancerzonych zasilanych energią elektryczną</p> <p>ex 8603: pozostałych lokomotyw opancerzonych</p> <p>ex 8605: wagonów</p> <p>ex 8604: wagonów warsztatowych</p>
Dział 87	<p>Pojazdy nieszynowe oraz ich części i akcesoria</p> <p>z wyjątkiem:</p> <p>8710: czołgów i innych pojazdów opancerzonych</p> <p>8701: traktorów</p> <p>ex 8702: pojazdów wojskowych</p> <p>ex 8705: pojazdów pogotowia technicznego</p> <p>ex 8711: motocykli</p> <p>ex 8716: przyczep</p>
Dział 89	<p>Statki, łodzie oraz konstrukcje pływające</p> <p>z wyjątkiem:</p> <p>ex 8906: okrętów wojennych</p>

Dział 90	<p>Przyrządy i aparatura, optyczne, fotograficzne, kinematograficzne, pomiarowe, kontrolne, precyzyjne, medyczne lub chirurgiczne; ich części i akcesoria</p> <p>z wyjątkiem:</p> <p>ex 9005: lornetek</p> <p>ex 9013: różnorodnych przyrządów, laserów</p> <p>ex 9014: dalmierzy</p> <p>ex 9028: instrumentów pomiarowych elektrycznych i elektronicznych</p> <p>ex 9030: instrumentów pomiarowych elektrycznych i elektronicznych</p> <p>ex 9031: instrumentów pomiarowych elektrycznych i elektronicznych</p> <p>ex 9012: mikroskopów</p> <p>ex 9018: narzędzi i przyrządów medycznych</p> <p>ex 9019: urządzeń do mechanoterapii</p> <p>ex 9021: przyrządów ortopedycznych</p> <p>ex 9022: aparatury wykorzystującej promieniowanie rentgenowskie</p>
Dział 91	Zegary i zegarki oraz ich części
Dział 92	Instrumenty muzyczne; części i akcesoria do takich artykułów
Dział 94	<p>Meble; pościel, materace, stelaże pod materace, poduszki i podobne wypychane artykuły wyposażeniowe; lampy i oprawy oświetleniowe, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; podświetlane znaki, podświetlane tablice i tabliczki, i tym podobne; budynki prefabrykowane</p> <p>z wyjątkiem:</p> <p>ex 9401: foteli lotniczych</p>
Dział 96	Artykuły przemysłowe różne

## SEKCJA E

## USŁUGI

Uwzględnia się następujące usługi\* z Uniwersalnej Listy Usług, znajdującej się w dokumencie MTN.GNS/W/120:

Nazwa	Nr referencyjny CPC
Usługi konserwacji i naprawy	6112, 6122, 633, 886
Usługi transportu lądowego, w tym usługi samochodów opancerzonych oraz usługi kurierskie, z wyjątkiem transportu poczty	712 (z wyjątkiem 71235), 7512, 87304
Usługi transportu lotniczego pasażerów i towarów, z wyjątkiem transportu poczty	73 (z wyjątkiem 7321)
Transport poczty drogą lądową (z wyjątkiem transportu koleją) i lotniczą	71235, 7321
Usługi telekomunikacyjne	752
Usługi informatyczne i powiązane	84
Usługi w zakresie rachunkowości, audytu i księgowości	862
Usługi badania rynku i opinii publicznej	864
Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania i usługi związane z konsultingiem w zakresie zarządzania	865, 866**



Nazwa	Nr referencyjny CPC
Usługi architektoniczne; usługi inżynierskie i zintegrowane usługi inżynierskie, usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu; powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego; usługi w zakresie badań i analiz technicznych	867
Usługi reklamowe	871
Usługi sprzątania budynków i usługi zarządzania mieniem	874, 82201 do 82206
Usługi wydawnicze i poligraficzne wykonywane na podstawie wynagrodzenia lub umowy	88442
Usługi w zakresie odprowadzania ścieków i wywozu nieczystości, usługi sanitarne i podobne	94

W odniesieniu do podmiotów objętych sekcjami A, B i C oprócz wymienionych wyżej usług uwzględnia się zamówienia dotyczące następujących usług (określonych zgodnie z tymczasową Centralną Klasyfikacją Produktów Organizacji Narodów Zjednoczonych (CPC Prov<sup>1</sup>):

- Usługi hotelarskie i restauracyjne (CPC 641)<sup>\*\*\*</sup>,
- Usługi podawania posiłków (CPC 642)<sup>\*\*\*</sup>,
- Usługi podawania napojów (CPC 643)<sup>\*\*\*</sup>,
- Usługi telekomunikacyjne i usługi z nimi związane (CPC 754),

<sup>1</sup> <http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regcst.asp?Cl=9&Lg=1>

- Usługi w zakresie nieruchomości: na podstawie wynagrodzenia lub umowy (CPC 8220),
- Pozostałe usługi biznesowe (CPC 87901, 87903, 87905-87907),
- Usługi edukacyjne (CPC 92).

#### Uwagi do sekcji E

1. Udzielanie zamówień przez podmioty zamawiające objęte sekcjami A, B lub C na którąkolwiek z usług objętych niniejszą sekcją jest zamówieniem objętym niniejszą Umową w odniesieniu do usługodawcy z Chile jedynie w zakresie, w jakim Chile uwzględniło tę usługę zgodnie z sekcją E załącznika 28-B.
2. \*Z wyjątkiem usług, na które podmioty muszą udzielać zamówień u innych podmiotów na podstawie prawa wyłącznego ustanowionego opublikowanymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi.
3. \*\*Z wyjątkiem usług arbitrażowych i koncyliacyjnych.
4. \*\*\*Zamówienia na usługi hotelarskie i restauracyjne (CPC 641), usługi podawania posiłków (CPC 642), usługi podawania napojów (CPC 643) i usługi edukacyjne (CPC 92) objęte są krajowym systemem traktowania dostawców, w tym usługodawców z Chile, o ile ich wartość jest równa lub przekracza 750 000 EUR, jeżeli udzielane są przez podmioty zamawiające objęte sekcjami A lub B niniejszego załącznika lub że ich wartość wynosi co najmniej 1 000 000 EUR, jeżeli udzielane są przez podmioty zamawiające objęte sekcją C niniejszego załącznika.

## SEKCJA F

### USŁUGI BUDOWLANE

Definicja:

Do celów niniejszej sekcji „zamówienie na usługi budowlane” oznacza zamówienie, którego celem jest wykonanie wszelkimi środkami robót inżynierskich lub budowlanych zgodnie z działem 51 Centralnej Klasyfikacji Produktów (zwanym dalej „działem 51 CPC”).

Wykaz działu 51 CPC:

Wszystkie usługi wymienione w dziale 51.

Wykaz działu 51 CPC

Grupa	Klasa	Podklasa	Tytuł	Odpowiedni kod ISCI
SEKCJA 5			ROBOTY BUDOWLANE I BUDOWY: GRUNTY	
DZIAŁ 51			ROBOTY BUDOWLANE	
511			Przygotowanie terenu pod budowę	
	5111	51110	Usługi w zakresie badania terenu pod budowę	4510
	5112	51120	Wyburzenia	4510
	5113	51130	Formowanie terenu i prace oczyszczania terenu	4510
	5114	51140	Kopanie i roboty ziemne	4510
	5115	51150	Roboty w zakresie przygotowania terenu pod wydobycie surowców	4510
	5116	51160	Roboty przy wznoszeniu rusztowań	4520

Grupa	Klasa	Podklasa	Tytuł	Odpowiedni kod ISCI
512			Roboty budowlane przy budynkach	
	5121	51210	Przy budynkach jedno- i dwurodzinnych	4520
	5122	51220	Przy budynkach wielorodzinnych	4520
	5123	51230	Przy magazynach i budynkach przemysłowych	4520
	5124	51240	Przy budynkach handlowych	4520
	5125	51250	Przy budynkach rozrywki publicznej	4520
	5126	51260	Przy hotelach, restauracjach i podobnych budynkach	4520
	5127	51270	Przy budynkach edukacyjnych	4520
	5128	51280	Przy budynkach ochrony zdrowia	4520
	5129	51290	Przy pozostałych budynkach	4520
513			Roboty budowlane w zakresie inżynierii lądowej i wodnej	
	5131	51310	Przy autostradach (z wyjątkiem estakad), ulicach, drogach, liniach kolejowych i pasach lotnisk	4520
	5132	51320	Przy mostach, estakadach, tunelach i drogach podziemnych	4520
	5133	51330	Przy drogach wodnych, portach, tamach i innych robotach wodnych	4520
	5134	51340	Przy rurociągach dalekodystansowych, liniach komunikacyjnych i energetycznych (kable)	4520
	5135	51350	Przy lokalnych rurociągach i kablach; prace pomocnicze	4520
	5136	51360	Przy budowlach dla górnictwach i budowlach produkcyjnych	4520

Grupa	Klasa	Podklasa	Tytuł	Odpowiedni kod ISCI
	5137		Przy budowlach przeznaczonych do sportu i rekreacji	
		51371	Przy stadionach i ziemnych obiektach sportowych	4520
		51372	Przy innych obiektach sportu i rekreacji (np. baseny, korty tenisowe, pola golfowe)	4520
	5139	51390	Przy pracach inżynieryjnych gdzie indziej niesklasyfikowanych	4520
514	5140	51400	Montaż i wznoszenie konstrukcji z prefabrykatów	4520
515			Specjalistyczne roboty budowlane związane z handlem	
	5151	51510	Prace przy fundamentach, wraz z posadowieniem pali	4520
	5152	51520	Wiercenie studni wodnych	4520
	5153	51530	Dachy i izolacja wodna	4520
	5154	51540	Roboty betonowe	4520
	5155	51550	Gięcie stali i wznoszenie konstrukcji stalowych (wraz ze spawaniem)	4520
	5156	51560	Roboty murarskie	4520
	5159	51590	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane związane z sektorem handlu	4520
516			Prace instalacyjne	
	5161	51610	Prace przy ogrzewaniu, wentylacji i klimatyzacji	4530
	5162	51620	Roboty przy układaniu systemów hydraulicznych i drenażowe	4530
	5163	51630	Roboty budowlane przy montażu instalacji gazowych	4530
	5164		Roboty elektryczne	
		51641	Roboty związane z montażem instalacji elektrycznych i osprzętu	4530
		51642	Instalowanie pożarowych systemów alarmowych	4530

Grupa	Klasa	Podklasa	Tytuł	Odpowiedni kod ISCI
		51643	Instalowanie przeciwwłamaniowych systemów alarmowych	4530
		51644	Instalowanie anten	4530
		51649	Inne roboty budowlane w zakresie elektryczności	4530
	5165	51650	Roboty izolacyjne (obwody elektryczne, woda, ciepło, dźwięk)	4530
	5166	51660	Roboty przy instalowaniu ogrodzeń i balustrad	4530
	5169		Inne roboty instalacyjne	
		51691	Prace przy windach i schodach ruchomych	4530
		51699	Inne roboty instalacyjne gdzie indziej niesklasyfikowane	4530
517			Roboty budowlane wykończeniowe	
	5171	51710	Prace przy szkleniu i montażu szyb w oknach	4540
	5172	51720	Roboty tynkarskie	4540
	5173	51730	Roboty malarskie	4540
	5174	51740	Kafelkowanie podłóg i ścian	4540
	5175	51750	Inne roboty przy układaniu posadzek, okładzin ścian i tapetowaniu	4540
	5176	51760	Stolarka drewniana i metalowa	4540
	5177	51770	Prace dekoracyjne przy wyposażeniu wnętrz	4540
	5178	51780	Roboty przy montażu dekoracji	4540
	5179	51790	Inne roboty wykończeniowe przy budynkach	4540
518	5180	51800	Usługi wynajmu sprzętu budowlanego lub do wyburzania budynków lub prac budownictwa dróg i mostów wraz z obsługą operatorską	4550

## SEKCJA G

### KONCESJE NA ROBOTY BUDOWLANE

#### Definicja:

„Koncesja na roboty budowlane” oznacza umowę o charakterze odpłatnym zawieraną na piśmie, poprzez którą podmioty zamawiające powierzają wykonanie robót budowlanych co najmniej jednemu wykonawcy, w zamian za wynagrodzenie stanowiące wyłącznie prawo do eksploatacji obiektu budowlanego będącego przedmiotem umowy albo takie prawo wraz z płatnością.

Udzielenie koncesji na roboty budowlane wiąże się z przeniesieniem na wykonawców ryzyka operacyjnego wynikającego z eksploatacji tego obiektu budowlanego i obejmującego ryzyko związane z popytem lub podażą, lub oba te rodzaje ryzyka. Odzyskanie zainwestowanych środków lub zwrot kosztów poniesionych w związku z eksploatacją obiektu nie powinny być gwarantowane.

#### Zakres:

Umowy koncesji na roboty budowlane udzielane przez podmioty objęte sekcją A lub B, pod warunkiem że ich wartość jest równa lub przekracza 5 000 000 SDR, zastosowanie mają następujące postanowienia: art. 28.1, art. 28.2 (z wyjątkiem ust. 7 i 8), art. 28.3, art. 28.4 (z wyjątkiem ust. 5), art. 28.5, art. 28.6 (z wyjątkiem ust. 2 lit. c) i e) oraz ust. 4 i 5), art. 28.7, art. 28.9, art. 28.10, art. 28.11, art. 28.12 ust. 1, art. 28.14 ust. 1 lit. a), b) i c), art. 28.16, art. 28.17, art. 28.18, art. 28.19, art. 28.20, art. 28.21.

Uwagi:

Niniejsze zobowiązanie podlega zwolnieniom określonym w art. 11 i 12 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE<sup>1</sup>.

## SEKCJA H

### OGÓLNE UWAGI I ODSTĘPSTWA

1. Dział 28 nie obejmuje:
  - a) zamówień na produkty rolne, mających na celu realizację rolniczych programów wsparcia i programów żywienia ludności (takich jak pomoc żywnościowa, w tym pomoc doraźna);
  - b) zamówień udzielanych przez nadawców na potrzeby nabycia, opracowania, produkcji lub koprodukcji materiałów programowych oraz zamówień dotyczących czasu antenowego; lub
  - c) zamówień udzielanych przez podmioty zamawiające objęte sekcjami A lub B w związku z prowadzeniem działalności w sektorach wody pitnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, chyba że podmioty te są objęte sekcją C i mającymi do nich zastosowanie programami wartości.

---

<sup>1</sup> Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz.U. UE L 94 z 28.3.2014, s. 1).



2. W odniesieniu do Wysp Alandzkich (*Ahvenanmaa*) zastosowanie mają warunki szczególne protokołu nr 2 dotyczącego Wysp Alandzkich do Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji do Unii Europejskiej.

## SEKCJA I

### MEDIA WYKORZYSTYWANE DO PUBLIKOWANIA INFORMACJI O ZAMÓWIENIACH

1. Media elektroniczne lub papierowe wykorzystywane przez Stronę UE do celów publikacji przepisów ustawowych i wykonawczych, orzeczeń sądowych, decyzji administracyjnych o zasięgu ogólnym, standardowych klauzul umownych i procedur dotyczących zamówień władz publicznych, o których mowa w art. 28.5.

#### 1.1 Unia Europejska

Informacje na temat systemu udzielania zamówień publicznych Unii Europejskiej:

- <http://simap.ted.europa.eu/web/simap/home>
- Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

## 1.2 Państwa członkowskie

### 1.2.1 Belgia

1. Ustawy, rozporządzenia królewskie, rozporządzenia ministerialne, okólniki ministerialne:

– le Moniteur Belge.

2. Orzecznictwo:

– Pasicrisie.

### 1.2.2 Bułgaria

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:

– Държавен вестник (Monitor Państwowy).

2. Orzeczenia sądowe:

– <http://www.sac.government.bg>.

3. Decyzje administracyjne o zasięgu ogólnym oraz procedury:

- <http://www.aop.bg>;
- <http://www.cpc.bg>

1.2.3 Czechy

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:

- Zbiór Prawa Republiki Czeskiej.

2. Orzeczenia Urzędu Ochrony Konkurencji:

- Zbiór Orzeczeń Urzędu Ochrony Konkurencji.

1.2.4 Dania

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:

- Lovtidende.

2. Orzeczenia sądowe:
  - Ugeskrift for Retsvaesen.
3. Wyroki i postępowania administracyjne:
  - Ministerialtidende.
4. Decyzje Duńskiej Rady Odwoławczej ds. Zamówień Publicznych:
  - Kendelser fra Klagenævnet for Udbud.

#### 1.2.5 Niemcy

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:
  - Bundesgesetzblatt;
  - Bundesanzeiger.

2. Orzeczenia sądowe:

- Entscheidungsammlungen des: Bundesverfassungsgerichts; Bundesgerichtshofs; Bundesverwaltungsgerichts Bundesfinanzhofs sowie der Oberlandesgerichte.

1.2.6 Estonia

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze oraz decyzje administracyjne o zasięgu ogólnym:

- Riigi Teataja - <http://www.riigiteataja.ee>.

2. Procedury dotyczące zamówień rządowych:

- <https://riigihanked.riik.ee>.

1.2.7 Irlandia

1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:

- Iris Oifigiúil (Official Gazette of the Irish Government, Dziennik Urzędowy Rządu Irlandii).

### 1.2.8 Grecja

1. Epishmh efhmerida eurwpaikwn koinothwn (Monitor Rządowy Grecji).

### 1.2.9 Hiszpania

1. Prawodawstwo:

- Boletín Oficial del Estado.

2. Orzeczenia sądowe:

- Centrum dokumentacji sądowej (Centro de Documentación Judicial (Cendoj)) <https://www.poderjudicial.es/search/indexAN.jsp>;

- Trybunał Konstytucyjny Hiszpanii (Base de datos pública de jurisprudencia del Tribunal Constitucional),  
<http://hj.tribunalconstitucional.es/es>;

- Centralny sąd administracyjny właściwy ds. odwołań w dziedzinie zamówień publicznych (Tribunal Administrativo Central de Recursos Contractuales) <https://www.hacienda.gob.es/es-ES/Areas%20Tematicas/Contratacion/TACRC/Paginas/BuscadordeResoluciones.aspx>

#### 1.2.10 Francja

##### 1. Prawodawstwo:

- Journal Officiel de la République française.

##### 2. Orzecznictwo:

- Recueil des arrêts du Conseil d'État.
- Revue des marchés publics.

#### 1.2.11 Chorwacja

- ##### 1. Narodne novine - <http://www.nn.hr>.

### 1.2.12 Włochy

#### 1. Prawodawstwo:

- Gazzetta Ufficiale.

#### 2. Orzecznictwo:

- Brak publikacji urzędowych

### 1.2.13 Cypr

#### 1. Prawodawstwo:

- Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (Dziennik Urzędowy Republiki).

#### 2. Orzeczenia sądowe:

- Αποφάσεις Ανωτάτου Δικαστηρίου 1999 – Τυπογραφείο της Δημοκρατίας (Decyzje Sądu Najwyższego – Biuro Publikacji).



#### 1.2.14 Łotwa

##### 1. Prawodawstwo:

- Latvijas vēstnesis (Gazeta urzędowa).

#### 1.2.15 Litwa

##### 1. Przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne:

- Teisės aktų registras (Rejestr aktów prawnych).

##### 2. Orzeczenia sądowe, orzecznictwo:

- Biuletyn Sądu Najwyższego Litwy „Teismų praktika”;
- Biuletyn Najwyższego Sądu Administracyjnego Litwy „Administracinių teismų praktika”.

### 1.2.16 Luksemburg

#### 1. Prawodawstwo:

- Memorial.

#### 2. Orzecznictwo:

- Pasicrisie.

### 1.2.17 Węgry

#### 1. Prawodawstwo:

- Magyar Közlöny (Dziennik Urzędowy Republiki Węgierskiej).

#### 2. Orzecznictwo:

- Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (Biuletyn Zamówień Publicznych – Dziennik Urzędowy Rady Zamówień Publicznych).

### 1.2.18 Malta

#### 1. Prawodawstwo:

- Monitor Rządowy.

### 1.2.19 Niderlandy

#### 1. Prawodawstwo:

- Nederlandse Staatscourant lub Staatsblad.

#### 2. Orzecznictwo:

- Brak publikacji urzędowych.

### 1.2.20 Austria

#### 1. Prawodawstwo:

- Österreichisches Bundesgesetzblatt;
- Amtsblatt zur Wiener Zeitung.

2. Orzeczenia sądowe:

- Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes, Verwaltungsgerichtshofes, Obersten Gerichtshofes, der Oberlandesgerichte, des Bundesverwaltungsgerichtes und der Landesverwaltungsgerichte – <http://ris.bka.gv.at/Judikatur/>.

1.2.21 Polska

1. Prawodawstwo:

- Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Orzeczenia sądowe, orzecznictwo:

- Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Wybrane orzeczenia zespołu arbitrów i Sądu Okręgowego w Warszawie.

### 1.2.22 Portugalia

#### 1. Prawodawstwo:

- Diário da República Portuguesa 1a Série A e 2a série.

#### 2. Publikacje sądowe:

- Boletim do Ministério da Justiça;
- Colectânea de Acordos do Supremo Tribunal Administrativo;
- Colectânea de Jurisprudencia Das Relações.

### 1.2.23 Rumunia

#### 1. Przepisy ustawowe i wykonawcze:

- Monitorul Oficial al României (Dziennik Urzędowy Rumunii).

#### 2. Orzeczenia sądowe, decyzje administracyjne o zasięgu ogólnym i procedury: <http://www.anrmap.ro>.

#### 1.2.24 Słowenia

1. Prawodawstwo:
  - Monitor Urzędowy Republiki Słowenii.
2. Orzeczenia sądowe:
  - Brak publikacji urzędowych

#### 1.2.25 Słowacja

1. Prawodawstwo:
  - Zbierka zákonov (Zbiór Ustaw).
2. Orzeczenia sądowe:
  - Brak publikacji urzędowych.

### 1.2.26 Finlandia

1. Suomen Säädoskokoelma – Finlands Författningssamling (Zbiór Prawa Finlandii).
2. Ålands Författningssamling (Zbiór Prawa Wysp Alandzkich).

### 1.2.27 Szwecja

Svensk Författningssamling (Szwedzki Kodeks Ustaw).

2. Media elektroniczne lub papierowe wykorzystywane przez Stronę UE do publikacji ogłoszeń wymaganych na podstawie art. 28.6, 28.8 ust. 7 i 28.17 ust. 2 zgodnie z art. 28.5.

### 2.1 Unia Europejska

Suplement do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej oraz jego wersja elektroniczna:

TED (oferty przetargowe dostępne codziennie drogą elektroniczną) <http://ted.europa.eu>  
(dostępne również na portalu

[http://simap.ted.europa.eu/index\\_en.html](http://simap.ted.europa.eu/index_en.html))

## 2.2 Państwa członkowskie

### 2.2.1 Belgia

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;
2. Le Bulletin des Adjudications;
3. Inne publikacje w prasie specjalistycznej.

### 2.2.2 Bułgaria

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;
2. Държавен вестник (Monitor Państwowy) - <http://dv.parliament.bg>;
3. Rejestr Zamówień Publicznych - <http://www.aop.bg>.

### 2.2.3 Czechy

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej.



#### 2.2.4 Dania

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej.

#### 2.2.5 Niemcy

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej.

#### 2.2.6 Estonia

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej.

#### 2.2.7 Irlandia

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;

2. eTenders ([www.eTenders.gov.ie](http://www.eTenders.gov.ie)).

#### 2.2.8 Grecja

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;

2. Publikacja w prasie codziennej, finansowej, regionalnej i specjalistycznej.

### 2.2.9 Hiszpania

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;
2. Hiszpańska platforma zamówień publicznych (Plataforma de Contratación del Sector Público), <https://contrataciondelestado.es/wps/portal/plataforma>
3. Dziennik urzędowy rządu Hiszpanii (Boletín Oficial del Estado) <https://www.boe.es>.

### 2.2.10 Francja

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;
2. Bulletin officiel des annonces des marchés publics.

### 2.2.11 Chorwacja

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;
2. Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske (Elektroniczny system zamówień publicznych Republiki Chorwacji).

#### 2.2.12 Włochy

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej.

#### 2.2.13 Cypr

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;
2. Dziennik Urzędowy Republiki;
3. Lokalna prasa codzienna.

#### 2.2.14 Łotwa

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;
2. Latvijas vēstnesis (Gazeta urzędowa).

#### 2.2.15 Litwa

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;

2. Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema (Centralny portal zamówień publicznych);
3. Dodatek informacyjny „Informaciniai pranešimai” do Dziennika Urzędowego („Valstybės žinios”) Republiki Litewskiej.

#### 2.2.16 Luksemburg

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;
2. Prasa codzienna.

#### 2.2.17 Węgry

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;
2. Közbeszerzési Értesítő - a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (Biuletyn Zamówień Publicznych - Dziennik Urzędowy Rady Zamówień Publicznych).

#### 2.2.18 Malta

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;
2. Monitor Rządowy.

#### 2.2.19 Niderlandy

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej.

#### 2.2.20 Austria

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;
2. Amtsblatt zur Wiener Zeitung.

#### 2.2.21 Polska

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;
2. Biuletyn Zamówień Publicznych.

#### 2.2.22 Portugalia

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej.

#### 2.2.23 Rumunia

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;
2. Monitorul Oficial al României (Dziennik Urzędowy Rumunii).
3. Elektroniczny system zamówień publicznych - <http://www.e-licitatie.ro>.

#### 2.2.24 Słowenia

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;
2. Portal javnih naročil - <http://www.enarocanje.si/?podrocje=portal>.

#### 2.2.25 Słowacja

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;
2. Vestník verejného obstarávania (Biuletyn Zamówień Publicznych).

#### 2.2.26 Finlandia

1. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej;
2. Julkiset hankinnat Suomessa ja ETA-alueella, Virallisen lehden liite (Zamówienia publiczne w Finlandii i na obszarze EOG, Dodatek do Monitora Urzędowego Finlandii).

#### 2.2.27 Szwecja

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej.

---

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

CHILE

SEKCJA A

PODMIOTY WŁADZY CENTRALNEJ

1. Rozdział 28 ma zastosowanie do zamówień udzielanych przez podmioty władzy centralnej wymienione w niniejszej sekcji, jeżeli szacowana wartość zamówień, zgodnie z sekcją J, jest równa następującym progom lub je przekracza:

Towary

Określone w sekcji D

Progi                95 000 SDR

Usługi

Określone w sekcji E

Progi                95 000 SDR

Usługi budowlane

Określone w sekcji F

Progi                5 000 000 SDR



2. Progi pieniężne określone w pkt 1 dostosowuje się zgodnie z sekcją J.

#### Wykaz podmiotów

O ile w niniejszej sekcji nie określono inaczej, wszystkie podmioty podporządkowane wymienionym podmiotom objęte są rozdziałem 28, w tym następujące:

1. Presidencia de la República (Prezydencja Republiki).
2. Ministerio del Interior y Seguridad Pública (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Bezpieczeństwa publicznego):

Subsecretaría del Interior;

Subsecretaría de Desarrollo Regional;

Subsecretaría de Prevención del Delito;

Oficina Nacional de Emergencia del Ministerio del Interior (ONEMI);

Servicio Nacional para la Prevención y Rehabilitación del Consumo de Drogas y Alcohol (SENDA);

Fondo Nacional de Seguridad Pública;

Departamento de Extranjería.

3. Ministerio de Relaciones Exteriores (Ministerstwo Spraw Zagranicznych):

Subsecretaría de Relaciones Exteriores;

Subsecretaría de Relaciones Económicas Internacionales;

Instituto Antártico Chileno (INACH);

Dirección Nacional de Fronteras y Límites del Estado (DIFROL);

Agencia de Cooperación Internacional (AGCI).

4. Ministerio de Defensa Nacional (Ministerstwo Obrony Narodowej):

Subsecretaría de Defensa;

Subsecretaría para las Fuerzas Armadas;

Dirección Administrativa del ministerio de Defensa Nacional;

Dirección de Aeronáutica Civil (DGAC);

Dirección General de Movilización Nacional (DGMN);

Academia Nacional de Estudios Políticos y Estratégicos (ANEPE);

Defensa Civil de Chile.

5. Ministerio de Hacienda (Ministerstwo Finansów):

Subsecretaría de Hacienda;

Dirección de Presupuestos (DIPRES);

Servicio de Impuestos Internos (SII);

Tesorería General de la República(TGR);

Servicio Nacional de Aduanas (SNA);

Chilecompra;

Comisión para el Mercado Financiero (CMF).

6. Ministerio Secretaría General de la Presidencia (Ministerstwo - Sekretariat Generalny Prezydencji):

Subsecretaría General de la Presidencia.

7. Ministerio Secretaría General de Gobierno (Ministerstwo - Sekretariat Generalny Rządu):

Subsecretaría General de Gobierno;

Instituto Nacional del Deporte (IND);

División de Organizaciones Sociales (DOS);

Secretaría de Comunicaciones.

8. Ministerio de Economía, Fomento y Turismo (Ministerstwo Gospodarki, Rozwoju i Turystyki):

Subsecretaría de Economía y Empresas de Menor Tamaño;

Subsecretaría de Pesca y Acuicultura;

Servicio Nacional de Turismo (SERNATUR);

Servicio Nacional del Consumidor (SERNAC);

Servicio Nacional de Pesca (SERNAPESCA);

Corporación de Fomento de la Producción (CORFO);

Servicio de Cooperación Técnica (SERCOTEC);

Fiscalía Nacional Económica (FNE);

Invest Chile;

Instituto Nacional de Estadísticas (INE);

Instituto de Propiedad Intelectual (INAPI);

Fondo Nacional de Desarrollo Tecnológico y Productivo (FONDEF);

Superintendencia de Insolvencia y Reemprendimiento;

Instituto Nacional de Desarrollo Sustentable de la Pesca Artesanal y de la Acuicultura de Pequeña Escala (INDESPA);

Sistema de Empresas Públicas (SEP).

9. Ministerio de Minería (Ministerstwo Górnictwa):

Subsecretaría de Minería;

Comisión Chilena del Cobre (COCHILCO);

Servicio Nacional de Geología y Minería (SERNAGEOMIN).

10. Ministerio de Energía (Ministerstwo Energii):

Subsecretaría de Energía;

Comisión Nacional de Energía;

Comisión Chilena de Energía Nuclear (CCHEN);

Superintendencia de Electricidad y Combustible.

11. Ministerio de Desarrollo Social y Familia (Ministerstwo Rozwoju Społecznego i Rodziny):

Subsecretaría de Evaluación Social;

Subsecretaría de Servicios Sociales;

Subsecretaría de la Niñez;

Corporación Nacional Desarrollo Indígena (CONADI);

Fondo de Solidaridad e Inversión Social (FOSIS);

Servicio Nacional de la Discapacidad (SENADIS);

Instituto Nacional de la Juventud (INJUV);

Servicio Nacional del Adulto Mayor (SENAMA).

12. Ministerio de Educación (Ministerstwo Edukacji):

Subsecretaría de Educación;

Subsecretaría de Educación Parvularia;

Subsecretaría de Educación Superior;

Superintendencia de Educación;

Comisión Nacional de Investigación Científica y Tecnológica (CONICYT);

Junta Nacional de Auxilio Escolar y Becas (JUNAEB);

Junta Nacional de Jardines Infantiles (JUNJI);

Centro de Educación y Tecnología (ENLACES).

13. Ministerio de Justicia y Derechos Humanos (Ministerstwo Sprawiedliwości i Praw Człowieka):

Subsecretaría de Justicia;

Subsecretaría de Derechos Humanos;



Servicio Nacional de Menores (SENAME);

Servicio Médico Legal;

Gendarmería de Chile;

Servicio Registro Civil e Identificación;

Corporaciones de Asistencia Judicial.

14. Ministerio del Trabajo y Previsión Social (Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej):

Subsecretaría del Trabajo;

Subsecretaría de Previsión Social;

Dirección del Trabajo;

Servicio Nacional de Capacitación y Empleo (SENCE);

Comisión del Sistema Nacional de Certificación de Competencias Laborales  
(CHILEVALORA);

Dirección General del Crédito Prendario;

Superintendencia de Pensiones;

Superintendencia de Seguridad Social;

Instituto de Previsión Social (IPS);

Instituto de Seguridad Laboral (ISL);

Fondo Nacional de Pensiones Asistenciales.

15. Ministerio de Obras Públicas (Ministerstwo Robót Publicznych):

Subsecretaría de Obras Públicas;

Dirección General de Obras Públicas;

Dirección General de Concesiones;

Dirección General de Aguas;

Administración y ejecución de Obras Públicas;

Administración de Servicios de Concesiones Dirección de Aeropuertos;

Dirección de Aeropuertos;

Dirección de Arquitectura;

Dirección de Obras Portuarias;

Dirección de Planeamiento;

Dirección de Obras Hidráulicas;

Dirección de Vialidad;

Dirección de Contabilidad y Finanzas;

Instituto Nacional de Hidráulica;

Superintendencia Servicios Sanitarios (SISS).

16. Ministerio de Transportes y Telecomunicaciones (Ministerstwo Transportu i Telekomunikacji):

Subsecretaría de Transportes;

Subsecretaría de Telecomunicaciones;

Junta de Aeronáutica Civil;

Centro de Control y Certificación Vehicular (3CV);

Comisión Nacional de Seguridad de Tránsito (CONASET);

Unidad Operativa de Control de Tránsito (UOCT).

17. Ministerio de Salud (Ministerstwo Zdrowia):

Subsecretaría de Salud Pública;

Subsecretaría de Redes Asistenciales;

Central de Abastecimiento del Sistema Nacional de Servicios de Salud (CENABAST);

Fondo Nacional de Salud (FONASA);

Instituto de Salud Pública (ISP);

Instituto Nacional del Tórax;

Superintendencia de Salud;

Servicio de Salud Arica y Parinacota;

Servicio de Salud Iquique y Tarapacá;

Servicio de Salud Antofagasta;

Servicio de Salud Atacama;

Servicio de Salud Coquimbo;

Servicio de Salud Valparaíso-San Antonio;

Servicio de Salud Viña del Mar-Quillota;

Servicio de Salud O'Higgins;

Servicio de Salud Maule;

Servicio de Salud Ñuble;

Servicio de Salud Concepción;

Servicio de Salud Talcahuano;

Servicio de Salud Bío-Bío;

Servicio de Salud Arauco;

Servicio de Salud Araucanía Norte;

Servicio de Salud Araucanía Sur;

Servicio de Salud Valdivia;

Servicio de Salud Osorno;

Servicio de Salud Chiloé;

Servicio de Salud Aysén;

Servicio de Salud Magallanes;

Servicio de Salud Metropolitano Norte;

Servicio de Salud Metropolitano Occidente;

Servicio de Salud Central;

Servicio de Salud Oriente;

Servicio de Salud Metropolitano Sur;

Servicio de Salud Metropolitano Sur-Oriente.

18. Ministerio de Vivienda y Urbanismo (Ministerstwo Mieszkalnictwa i Urbanistyki):

Subsecretaría de Vivienda y Urbanismo;

Parque Metropolitano;

Servicios de Vivienda y Urbanismo.

19. Ministerio de Bienes Nacionales (Ministerstwo Zasobów Narodowych):

Subsecretaría de Bienes Nacionales.

20. Ministerio de Agricultura (Ministerstwo Rolnictwa):

Subsecretaría de Agricultura;

Comisión Nacional de Riego (CNR);

Corporación Nacional Forestal (CONAF);

Instituto de Desarrollo Agropecuario (INDAP);

Oficina de Estudios y Políticas Agrícolas (ODEPA);

Servicio Agrícola y Ganadero (SAG);

Instituto de Investigaciones Agropecuarias (INIA);

AgroSeguros;

Agencia Chilena para la Inocuidad y Calidad Alimentaria (ACHIPIA).

21. Ministerio del Medio Ambiente (Ministerstwo Środowiska):

Servicio de Evaluación Ambiental;

Superintendencia de Medio Ambiente.

22. Ministerio del Deporte (Ministerstwo Sportu):

Subsecretaría del Deporte.



23. Ministerio de las Culturas, las Artes y el Patrimonio (Ministerstwo Kultury, Sztuki i Dziedzictwa Narodowego):

Subsecretaría de las Culturas y las Artes;

Subsecretaría del Patrimonio Cultural;

Consejo Nacional de las Culturas y el Patrimonio;

Consejo Nacional del Libro y la Lectura;

Consejo de Fomento de la Música Nacional;

Servicio Nacional del Patrimonio Cultural;

Fondo de Desarrollo de las Artes y la Cultura (FONDART).

24. Ministerio de la Mujer y la Equidad de Género (Ministerstwo ds. Kobiet i Równości Płci):

Subsecretaría de la Mujer y la Equidad de Género.

25. Ministerio de Ciencia, Tecnología, Conocimiento e Innovación (Ministerstwo Nauki, Technologii, Wiedzy i Innowacji):

Subsecretaría de Ciencia, Tecnología, Conocimiento e Innovación.

26. Contraloría General de la República (Generalna Izba Kontroli Republiki Chile)

Wszystkie władze regionalne (w tym istniejące i nowo utworzone funkcje takie jak *Intendencias / Gobernadores regionales*)

Wszystkie władze lokalne (*Gobernaciones*, w tym obecna funkcja „*Gobernador*”, a także nowo utworzone funkcje, takie jak „*Delegado presidencial provincial*”)

Uwaga:

Wszystkie pozostałe podmioty publiczne na szczeblu centralnym, w tym ich pododdziały regionalne oraz szczebla niższego niż regionalny, pod warunkiem że nie mają one charakteru przemysłowego lub handlowego.

## SEKCJA B

### PODMIOTY WŁADZY PONIŻEJ SZCZEBŁA CENTRALNEGO

1. Rozdział 28 ma zastosowanie do zamówień udzielanych przez podmioty władzy poniżej szczebla centralnego wymienione w niniejszej sekcji, jeżeli szacowana wartość zamówień, zgodnie z sekcją J załącznika 28-B, jest równa następującym progom lub je przekracza:

#### Towary

Określone w sekcji D

Progi                    200 000 SDR

#### Usługi

Określone w sekcji E

Progi                    200 000 SDR

#### Usługi budowlane

Określone w sekcji F

Progi                    5 000 000 SDR

2. Progi pieniężne określone w pkt 1 dostosowuje się zgodnie z sekcją J.

Wykaz podmiotów

Wszystkie gminy (*Municipalidades*)

Uwaga:

Wszystkie pozostałe podmioty władzy poniżej szczebla centralnego, w tym ich pododdziały, oraz wszystkie pozostałe podmioty działające w interesie ogólnym i podlegające faktycznej i zarządczej lub finansowej kontroli podmiotów publicznych, pod warunkiem że nie mają one charakteru przemysłowego lub handlowego.

## SEKCJA C

### POZOSTAŁE PODMIOTY

1. Rozdział 28 ma zastosowanie do zamówień udzielanych przez pozostałe podmioty wymienione w niniejszej sekcji, jeżeli szacowana wartość zamówień, zgodnie z sekcją J, jest równa następującym progom lub je przekracza:

Towary

Określone w sekcji D

Progi                    220 000 SDR

Usługi

Określone w sekcji E

Progi 220 000 SDR

Usługi budowlane

Określone w sekcji F

Progi 5 000 000 SDR

2. Progi pieniężne określone w pkt 1 dostosowuje się zgodnie z sekcją J.

Wykaz podmiotów

1. *Empresa Portuaria Arica* (Przedsiębiorstwo Portowe Arica);
2. *Empresa Portuaria Iquique* (Przedsiębiorstwo Portowe Iquique);
3. *Empresa Portuaria Antofagasta* (Przedsiębiorstwo Portowe Antofagasta);
4. *Empresa Portuaria Coquimbo* (Przedsiębiorstwo Portowe Coquimbo);
5. *Empresa Portuaria Valparaíso* (Przedsiębiorstwo Portowe Valparaíso);

6. *Empresa Portuaria San Antonio* (Przedsiębiorstwo Portowe San Antonio);
7. *Empresa Portuaria Talcahuano San Vicente* (Przedsiębiorstwo Portowe Talcahuano San Vicente);
8. *Empresa Portuaria Puerto Montt* (Przedsiębiorstwo Portowe Puerto Montt);
9. *Empresa Portuaria Chacabuco* (Przedsiębiorstwo Portowe Chacabuco);
10. *Empresa Portuaria Austral* (Przedsiębiorstwo Portowe Austral);
11. *Aeropuertos de propiedad del Estado, dependientes de la Dirección General de Aeronáutica Civil (DGAC)* (Porty lotnicze będące własnością skarbu państwa i podlegające Dyrekcji Generalnej ds. Lotnictwa Cywilnego).

Uwagi:

Wszystkie pozostałe przedsiębiorstwa publiczne, które prowadzą jeden z następujących rodzajów działalności lub dowolne ich połączenie:

- a) udostępnianie portów lotniczych lub innych terminali przewoźnikom lotniczym; oraz
- b) udostępnianie portów morskich lub śródlądowych lub innych terminali przewoźnikom morskim lub śródlądowym.

## SEKCJA D

### TOWARY

O ile w rozdziale 28 nie określono inaczej, rozdział 28 ma zastosowanie do wszystkich towarów zamawianych przez podmioty wymienione w sekcjach A, B lub C niniejszego załącznika.

## SEKCJA E

### USŁUGI

O ile w rozdziale 28 nie określono inaczej, rozdział 28 ma zastosowanie do wszystkich usług zamawianych przez podmioty wymienione w sekcjach A, B lub C niniejszego załącznika.

## SEKCJA F

### USŁUGI BUDOWLANE

O ile w rozdziale 28 nie określono inaczej, rozdział 28 ma zastosowanie do wszystkich usług budowlanych zamawianych przez podmioty wymienione w sekcjach A, B lub C niniejszego załącznika, w tym na podstawie umowy koncesji na roboty budowlane.

Rozdział 28 nie ma zastosowania do usług budowlanych przeznaczonych dla Wyspy Wielkanocnej (*Isla de Pascua*).

Uwagi:

- a) W odniesieniu do usług budowlanych definicja specyfikacji technicznej zawarta w art. 28.1 lit. q) obejmuje metody konstrukcyjne i projekty budowlane.
- b) W kontekście przetargu bezpośredniego odniesienie do nadzwyczaj pilnego charakteru, o którym mowa w art. 28.14 ust. 1 lit. d), należy rozumieć jako sytuację wyjątkową lub katastrofę.

## SEKCJA G

### KONCESJA NA ROBOTY BUDOWLANE

Do celów niniejszej sekcji „umowa koncesji na roboty budowlane” oznacza porozumienie umowne, poprzez które podmiot prywatny podejmuje się wykonania, naprawy lub konserwacji obiektów publicznych w zamian za możliwość ich tymczasowego użytkowania, polegającego na prawie kontrolowania i eksploatacji danego obiektu oraz uzyskiwania na tej podstawie dochodów lub otrzymywania płatności od państwa.

Definicja „umowy koncesji na roboty budowlane” obejmuje wszelkie rodzaje umów podlegających regulacjom dotyczącym koncesji na roboty budowlane (dekret nr 900 z 1996 r. Ministerstwa Robót Publicznych ustanawiający skonsolidowany, skoordynowany i usystematyzowany tekst dekretu z mocą ustawy nr 164 z 1991 r. Ministerstwa Robót Publicznych „Ustawa o koncesjach na roboty budowlane”, oraz najwyższy dekret nr 956 z 1997 r. Ministerstwa Robót Publicznych, w którym opublikowano przepisy wykonawcze ustawy o koncesjach na roboty budowlane).



## Zakres

1. Umowy koncesji na roboty budowlane udzielane przez podmioty objęte sekcjami A lub B, pod warunkiem że ich wartość jest równa lub przekracza 5 000 000 SDR; zastosowanie mają następujące postanowienia: art. 28.1, art. 28.2 (z wyjątkiem ust. 7 i 8), art. 28.3, art. 28.4\*\*, art. 28.5, art. 28.6 (z wyjątkiem ust. 2 lit. c) i e) oraz ust. 4 i 5), art. 28.7, art. 28.9, art. 28.10, art. 28.11, art. 28.12 ust. 1, art. 28.16, art. 21.17, art. 21.18, art. 21.19, art. 21.20 i art. 28.21.

\*\* W odniesieniu do art. 28.4 ust. 4 w przypadku koncesji na roboty budowlane przekazanie ofert odbywa się w miarę możliwości przy użyciu środków elektronicznych.

2. Oprócz postanowień, o których mowa w pkt 1, zastosowanie ma prawodawstwo wewnętrzne Stron dotyczące koncesji.

### Uwagi:

W odniesieniu do koncesji na roboty budowlane definicja specyfikacji technicznej zawarta w art. 28.1 lit. q) obejmuje metody konstrukcyjne i projekty budowlane.

## SEKCJA H

### UWAGI OGÓLNE I ODSTĘPSTWA

Rozdział 28 nie ma zastosowania do zamówień towarów lub usług poza terytorium Chile w celu ich konsumpcji poza terytorium Chile.

## SEKCJA I

### PUBLIKACJE

Media elektroniczne wykorzystywane do publikacji ogłoszeń

[www.mercadopublico.cl](http://www.mercadopublico.cl) or [www.chilecompra.cl](http://www.chilecompra.cl)

[www.mop.cl](http://www.mop.cl)

[http://www.concesiones.cl/proyectos/Paginas/AgendaConcesiones2018\\_2022.aspx](http://www.concesiones.cl/proyectos/Paginas/AgendaConcesiones2018_2022.aspx)

Przepisy ustawowe i wykonawcze

[www.diariooficial.cl](http://www.diariooficial.cl)

Orzeczenia sądowe

<http://basejurisprudencial.poderjudicial.cl/>

Administrative Rules

<https://www.contraloria.cl/web/cgr/dictamenes-y-pronunciamientos-juridicos>

## SEKCJA J

### WARTOŚCI PROGOWE

1. Chile oblicza i przelicza wartość progów na swoją walutę krajową według kursów wymiany dziennych wartości waluty krajowej w stosunku do specjalnych praw ciągnięcia (SDR), publikowanych co miesiąc przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy w „*International Financial Statistics*”, z okresu dwóch lat poprzedzających dzień 1 października roku poprzedzającego moment, w którym progi zaczynają obowiązywać, czyli od dnia 1 stycznia następnego roku.
2. Chile powiadamia Stronę UE o wartości nowych progów w swojej walucie krajowej obliczonych nie później niż miesiąc przed momentem rozpoczęcia obowiązywania tych progów. Kwoty progów wyrażone w walucie krajowej Chile ustala się na okres dwóch lat kalendarzowych.

WYKAZ CHILE

1. Odnosne zobowiązania:

Art. 29.4 ust. 1 lit. a)

Art. 29.4 ust. 1 lit. b)

Art. 29.4 ust. 1 lit. c) ppkt (i)

Podmiot:

Empresa Nacional de Petróleo (ENAP) lub jej następca,  
jej spółki zależne i powiązane.

Zakres działalności niespełniającej wymogów: W odniesieniu do art. 29.4 ust. 1 lit. a) i b) podmiot ten może udzielić preferencyjnego traktowania w ramach swoich zakupów towarów energetycznych, takich jak węglowodory lub moc elektryczna z dowolnego źródła, w celu odsprzedaży w regionach oddalonych Chile lub regionach Chile o słabiej rozwiniętej infrastrukturze.

W odniesieniu do art. 29.4 ust. 1 lit. a) i lit. c) ppkt (i) podmiot ten może udzielić preferencyjnego traktowania w ramach swojej sprzedaży towarów energetycznych, takich jak węglowodory lub moc elektryczna z dowolnego źródła, przeznaczonych dla konsumentów w regionach oddalonych Chile lub regionach Chile o słabiej rozwiniętej infrastrukturze.

2. Odnośne zobowiązania:

Art. 29.4 ust. 1 lit. a)

Art. 29.4 ust. 1 lit. b)

Podmiot:

Corporación Nacional del Cobre (CODELCO) lub jej następca, jej spółki zależne i powiązane.

Zakres działalności niespełniającej wymogów: W odniesieniu do art. 29.4 ust. 1 lit. a) i b) podmiot ten może udzielić preferencyjnego traktowania przedsiębiorstwom na terytorium Chile w zakresie sięgającym 10 % całkowitej wartości jego rocznych zakupów towarów i usług.

3. Odnośne zobowiązania:

Art. 29.4 ust. 1 lit. a)

Art. 29.4 ust. 1 lit. b)

Art. 29.4 ust. 1 lit. c) ppkt (i)

Podmiot:

Empresa Nacional de Minería (ENAMI) lub jej następca,  
jej spółki zależne i powiązane.

Zakres działalności niespełniającej wymogów: W odniesieniu do art. 29.4 ust. 1 lit. a) i b) podmiot ten może - zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi - udzielić preferencyjnego traktowania w ramach swoich zakupów minerałów dokonywanych u małych i średnich producentów minerałów będących inwestycjami inwestorów chilijskich.

W odniesieniu do art. 29.4 ust. 1 lit. a) i lit. c) ppkt (i) podmiot ten może udzielać wsparcia technicznego i świadczyć usługi finansowe na preferencyjnych zasadach małym i średnim producentom minerałów będącym inwestycjami inwestorów chilijskich.

4. Odnosne zobowiązania: Art. 29.4 ust. 1 lit. a)

Art. 29.4 ust. 1 lit. b)

Podmiot: Empresa de Transporte de Pasajeros Metro S.A.  
(METRO) lub jej następcą, jej spółki zależne i powiązane.

Zakres działalności niespełniającej wymogów: W odniesieniu do art. 29.4 ust. 1 lit. a) i b) podmiot ten może udzielić preferencyjnego traktowania przedsiębiorstwom na terytorium Chile w zakresie sięgającym 10 % całkowitej wartości jego rocznych zakupów towarów i usług.

5. Odnośne zobowiązania: Art. 29.4 ust. 1 lit. a)

Art. 29.4 ust. 1 lit. b)

Podmiot: Televisión Nacional de Chile (TVN) lub jej następca, jej spółki zależne i powiązane.

Zakres działalności niespełniającej wymogów: W odniesieniu do art. 29.4 ust. 1 lit. a) i b) podmiot ten może - zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi - udzielić preferencyjnego traktowania w odniesieniu do treści i produktów chilijskich w ramach swoich zakupów treści programowych.



6. Odnosne zobowiązania: Art. 29.4 ust. 1 lit. a), w odniesieniu do usług finansowych

Art. 29.4 ust. 1 lit. c) ppkt (i), w odniesieniu do usług finansowych

Podmiot: Banco del Estado de Chile (BANCO ESTADO) lub następca tego banku, jego spółki zależne i powiązane.

Zakres działalności niespełniającej wymogów: W odniesieniu do art. 29.4 ust. 1 lit. a) i lit. c) ppkt (i) podmiot ten może - zgodnie z przepisami ustawowymi lub wykonawczymi - udzielić preferencyjnego traktowania w ramach świadczenia usług finansowych na rzecz segmentów społeczeństwa chilijskiego, które nie mają wystarczającego dostępu do usług finansowych, pod warunkiem że takie usługi nie mają na celu wyparcia usług finansowych świadczonych przez przedsiębiorstwa prywatne na odpowiednim rynku ani utrudnienia tym przedsiębiorstwom świadczenia takich usług.

7. Odnośne zobowiązania:

Art. 29.4 ust. 1 lit. a)

Art. 29.4 ust. 1 lit. b)

Podmiot:

Wszystkie istniejące i przyszłe przedsiębiorstwa państwowe.

Zakres działalności niespełniającej wymogów: W odniesieniu do art. 29.4 ust. 1 lit. a) i b) istniejące i przyszłe przedsiębiorstwa państwowe mogą udzielić preferencyjnego traktowania ludności rdzennej i społeczności tubylczym w zakresie zakupów towarów i usług.

Do celów niniejszego wpisu ludność rdzenna i społeczności tubylcze to ludność i społeczności uznane na mocy ustawy nr 19.523 Ministerstwa Rozwoju Społecznego i Rodziny, lub przepisów, które ją zastępują.

---

PRAWODAWSTWO STRON

1. STRONA UE

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012<sup>1</sup>, wraz z jego aktami wykonawczymi.

2. CHILE

- a) Ustawa nr 19.039 ustanawiająca zasady mające zastosowanie do przywilejów przemysłowych i ochrony praw własności przemysłowej, ostatnio zmieniona ustawą nr 21.355 zmieniającą ustawę nr 19.039 w sprawie własności przemysłowej oraz ustawę nr 20.254 ustanawiającą Krajowy Instytut Własności Przemysłowej.
- b) Najwyższy dekret nr 236 Ministerstwa Gospodarki, Rozwoju i Turystyki z dnia 25 sierpnia 2005 r. zatwierdzający przepisy wykonawcze ustawy nr 19.039 w sprawie własności przemysłowej.

---

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych (Dz.U. UE L 343 z 14.12.2012, s. 1).

KRYTERIA PROCEDURY SPRZECIWU,  
O KTÓREJ MOWA W ART. 32.34

1. Wykaz nazw wraz z ich odpowiednią transkrypcją na alfabet łaciński.
2. Typ produktu.
3. Zaproszenie skierowane do którejkolwiek z następujących osób, które mają uzasadniony interes, aby zgłosić sprzeciw wobec ochrony nazwy poprzez złożenie należycie uzasadnionego oświadczenia o sprzeciwie:
  - a) w przypadku Strony UE - do wszelkich osób fizycznych lub prawnych z wyjątkiem tych, które mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w Chile;
  - b) w przypadku Chile - do wszelkich osób fizycznych lub prawnych z wyjątkiem tych, które mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w jednym z państw członkowskich.
4. Oświadczenie o sprzeciwie musi wpłynąć do Komisji Europejskiej lub rządu Chile w terminie dwóch miesięcy od dnia publikacji ogłoszenia.

5. Oświadczenie o sprzeciwie jest dopuszczalne wyłącznie, jeżeli:

- a) wpłynęło w terminie określonym w pkt 4 oraz wykazano w nim, że ochrona proponowanej nazwy:
  - (i) byłaby sprzeczna z nazwą odmiany roślin, w tym odmiany winorośli lub rasy zwierząt, i mogłaby w związku z tym wprowadzić konsumenta w błąd co do prawdziwego pochodzenia produktu;
  - (ii) byłaby nazwą, która wprowadza konsumenta w błąd, sugerując, że produkty pochodzą z innego terytorium;
  - (iii) biorąc pod uwagę renomę i powszechną znajomość danego znaku towarowego oraz okres, przez jaki jest on używany, mogłaby wprowadzić konsumenta w błąd co do prawdziwej tożsamości produktu;
  - (iv) miałyby wpływ na istnienie całkowicie lub częściowo identycznej nazwy, lub istnienie lub zdolność odróżniającą znaku towarowego, lub miałyby wpływ na produkty, które w dobrej wierze wprowadzono na rynek przed datą publikacji ogłoszenia; lub
- b) podano w nim szczegóły wskazujące, że nazwa, w odniesieniu do której rozważa się ochronę i rejestrację, jest nazwą rodzajową.

6. Kryteria określone w niniejszym załączniku podlegają ocenie w odniesieniu do terytorium Strony UE, które - w przypadku praw własności intelektualnej - odnosi się jedynie do terytorium lub terytoriów, na których prawa te są chronione, a także w odniesieniu do terytorium Chile.

## CZEŚĆ A

OZNACZENIA GEOGRAFICZNE STRONY UE,  
O KTÓRYCH MOWA W ART. 32.33

Państwo	Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu
BELGIA	Beurre d'Ardenne	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
BELGIA	Fromage de Herve	Sery
BELGIA	Jambon d'Ardenne	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
BELGIA	Pâté gaumais	Wypieki z mięsem
BELGIA	Plate de Florenville	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone
BUŁGARIA	Българско розово масло (Bulgarsko rozovo maslo)	Olejki eteryczne
CZECHY	Budějovické pivo <sup>i</sup>	Piwa
CZECHY	Budějovický měšťanský var <sup>ii</sup>	Piwa
CZECHY	České pivo	Piwa
CZECHY	Českobudějovické pivo <sup>iii</sup>	Piwa
CZECHY	Žatecký chmel <sup>iv</sup>	Chmiel

Państwo	Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu
DANIA	Danablu	Sery
DANIA	Esrom	Sery
NIEMCY	Aachener Printen	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie
NIEMCY	Allgäuer Bergkäse	Sery
NIEMCY	Allgäuer Emmentaler	Sery
NIEMCY	Bayerische Breze / Bayerische Brezn / Bayerische Brez'n / Bayerische Brezel	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie
NIEMCY	Bayerisches Bier	Piwa
NIEMCY	Bremer Bier	Piwa
NIEMCY	Dortmunder Bier	Piwa
NIEMCY	Dresdner Christstollen / Dresdner Stollen / Dresdner Weihnachtsstollen	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie
NIEMCY	Holsteiner Katenschinken / Holsteiner Schinken / Holsteiner Katenrauschschinken / Holsteiner Knochenschinken	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
NIEMCY	Hopfen aus der Hallertau <sup>v</sup>	Chmiel
NIEMCY	Kölsch	Piwa
NIEMCY	Kulmbacher Bier	Piwa
NIEMCY	Lübecker Marzipan	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie

Państwo	Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu
NIEMCY	Münchener Bier	Piwa
NIEMCY	Nürnberger Bratwürste; Nürnberger Rostbratwürste	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
NIEMCY	Nürnberger Lebkuchen	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie
NIEMCY	Schwäbische Spätzle / Schwäbische Knöpfle	Makaron
NIEMCY	Schwarzwälder Schinken	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
NIEMCY	Tettnanger Hopfen	Chmiel
NIEMCY	Thüringer Rostbratwurst	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
IRLANDIA	Clare Island Salmon	Świeże mięczaki i skorupiaki oraz produkty z nich wytwarzane
IRLANDIA	Imokilly Regato	Sery
GRECJA	Γραβιέρα Κρήτης (Graviera Kritis)	Sery
GRECJA	Γραβιέρα Νάξου (Graviera Naxou)	Sery
GRECJA	Ελιά Καλαμάτας (Elia Kalamatas)	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone
GRECJA	Καλαμάτα (Kalamata) <sup>vi</sup>	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
GRECJA	Κασέρι (Kasseri)	Sery



Państwo	Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu
GRECJA	Κεφαλογραβιέρα (Kefalograviera)	Sery
GRECJA	Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης (Kolymvari Chanion Kritis)	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
GRECJA	Κονσερβολιά Ροβίων (Konservolia Rovion) <sup>vii</sup>	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone
GRECJA	Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα (Korinthiaki Stafida Vostitsa) <sup>viii</sup>	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone
GRECJA	Κρόκος Κοζάνης (Krokos Kozanis)	Przyprawy
GRECJA	Λακωνία (Lakonia)	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
GRECJA	Λυγουριό Ασκληπιείου (Lygourio Asklipeiiou)	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
GRECJA	Μανούρι (Manouri)	Sery
GRECJA	Μαστίχα Χίου (Masticha Chiou)	Naturalne gumy i żywice
GRECJA	Πεζά Ηρακλείου Κρήτης (Peza Irakliou Kritis)	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
GRECJA	Σητεία Λασιθίου Κρήτης (Sitia Lasithiou Kritis)	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
GRECJA	Φέτα (Feta) <sup>ix</sup>	Sery
GRECJA	Χανιά Κρήτης (Chania Kritis)	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
HISZPANIA	Aceite de la Rioja	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)

Państwo	Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu
HISZPANIA	Aceite de Terra Alta; Oli de Terra Alta	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
HISZPANIA	Aceite del Baix Ebre-Montsià; Oli del Baix Ebre-Montsià	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
HISZPANIA	Aceite del Bajo Aragón	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
HISZPANIA	Alfajor de Medina Sidonia	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie
HISZPANIA	Antequera	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
HISZPANIA	Azafrán de la Mancha	Przyprawy
HISZPANIA	Baena	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
HISZPANIA	Carne de Vacuno del País Vasco / Euskal Okela	Mięso świeże (i podroby)
HISZPANIA	Cecina de León	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
HISZPANIA	Chorizo Riojano	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
HISZPANIA	Cítricos Valencianos; Cítrics Valencians <sup>x</sup>	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone
HISZPANIA	Dehesa de Extremadura	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)

Państwo	Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu
HISZPANIA	Estepa	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
HISZPANIA	Guijuelo	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
HISZPANIA	Idiazabal	Sery
HISZPANIA	Jabugo	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
HISZPANIA	Jamón de Trevélez	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
HISZPANIA	Jamón de Teruel / Paleta de Teruel	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
HISZPANIA	Jijona	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie
HISZPANIA	Les Garrigues	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
HISZPANIA	Los Pedroches	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
HISZPANIA	Mahón-Menorca	Sery
HISZPANIA	Pimentón de la Vera	Przyprawy
HISZPANIA	Pimentón de Murcia	Przyprawy
HISZPANIA	Polvorones de Estepa	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie
HISZPANIA	Priego de Córdoba	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)

Państwo	Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu
HISZPANIA	Queso Manchego	Sery
HISZPANIA	Queso Tetilla / Queixo Tetilla	Sery
HISZPANIA	Salchichón de Vic; Llonganissa de Vic	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
HISZPANIA	Sidra de Asturias; Sidra d'Asturies	Cydr
HISZPANIA	Sierra de Cádiz	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
HISZPANIA	Sierra de Cazorla	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
HISZPANIA	Sierra de Segura	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
HISZPANIA	Sierra Mágina	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
HISZPANIA	Siurana	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
HISZPANIA	Sobrasada de Mallorca	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
HISZPANIA	Tenera Asturiana	Mięso świeże (i podroby)
HISZPANIA	Tenera de Navarra; Nafarroako Aratxea	Mięso świeże (i podroby)
HISZPANIA	Tenera Gallega	Mięso świeże (i podroby)
HISZPANIA	Torta del Casar	Ser

Państwo	Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu
HISZPANIA	Turrón de Alicante	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie
HISZPANIA	Vinagre de Jerez	Ocet
FRANCJA	Abondance	Sery
FRANCJA	Banon	Sery
FRANCJA	Beaufort	Sery
FRANCJA	Bleu d'Auvergne	Sery
FRANCJA	Bœuf de Charolles <sup>xi</sup>	Mięso świeże (i podroby)
FRANCJA	Brie de Meaux	Sery
FRANCJA	Brillat-Savarin	Sery
FRANCJA	Camembert de Normandie	Sery
FRANCJA	Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
FRANCJA	Cantal; Fourme de Cantal	Sery
FRANCJA	Chabichou du Poitou <sup>xii</sup>	Sery
FRANCJA	Chaource	Sery
FRANCJA	Comté	Sery
FRANCJA	Crottin de Chavignol; Chavignol <sup>xiii</sup>	Sery
FRANCJA	Emmental de Savoie	Sery
FRANCJA	Époisses	Sery
FRANCJA	Fourme d'Ambert	Sery

Państwo	Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu
FRANCJA	Génisse Fleur d'Aubrac <sup>xiv</sup>	Mięso świeże (i podroby)
FRANCJA	Gruyère <sup>xv</sup>	Sery
FRANCJA	Huile d'olive de Haute-Provence	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
FRANCJA	Huile essentielle de lavande de Haute-Provence / Essence de lavande de Haute-Provence	Olejki eteryczne
FRANCJA	Huîtres Marennes Oléron	Świeże mięczaki i skorupiaki oraz produkty z nich wytwarzane
FRANCJA	Jambon de Bayonne	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
FRANCJA	Lentille verte du Puy	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone
FRANCJA	Maroilles / Marolles	Sery
FRANCJA	Morbier	Sery
FRANCJA	Munster; Munster-Géromé	Sery
FRANCJA	Neufchâtel	Sery
FRANCJA	Noix de Grenoble	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone
FRANCJA	Pont-l'Évêque	Sery
FRANCJA	Pruneaux d'Agen; Pruneaux d'Agen mi-cuits <sup>xvi</sup>	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone

Państwo	Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu
FRANCJA	Reblochon; Reblochon de Savoie	Sery
FRANCJA	Roquefort	Sery
FRANCJA	Sainte-Maure de Touraine <sup>xvii</sup>	Sery
FRANCJA	Saint-Marcellin	Sery
FRANCJA	Saint-Nectaire	Sery
FRANCJA	Tomme de Savoie	Sery
FRANCJA	Tomme des Pyrénées	Sery
FRANCJA	Veau d'Aveyron et du Ségala	Mięso świeże (i podroby)
FRANCJA	Veau du Limousin <sup>xviii</sup>	Mięso świeże (i podroby)
FRANCJA	Volailles de Loué	Mięso świeże (i podroby)
CHORWACJA	Baranjski kulen	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
CHORWACJA	Dalmatinski pršut	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
CHORWACJA / SŁOWENIA	Istarski pršut / Istrski pršut	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
CHORWACJA	Krčki pršut	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
WŁOCHY	Aceto Balsamico di Modena	Ocet
WŁOCHY	Aceto balsamico tradizionale di Modena	Ocet

Państwo	Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu
WŁOCHY	Aprutino Pescarese	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
WŁOCHY	Asiago	Sery
WŁOCHY	Bresaola della Valtellina	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
WŁOCHY	Cantuccini Toscani / Cantucci Toscani	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie
WŁOCHY	Coppa Piacentina	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
WŁOCHY	Cotechino Modena	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
WŁOCHY	Culatello di Zibello	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
WŁOCHY	Fontina	Sery
WŁOCHY	Garda	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
WŁOCHY	Gorgonzola	Sery
WŁOCHY	Grana Padano	Sery
WŁOCHY	Mela Alto Adige; Südtiroler Apfel	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone
WŁOCHY	Mela Val di Non	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone
WŁOCHY	Montasio	Sery



Państwo	Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu
WŁOCHY	Mortadella Bologna	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
WŁOCHY	Mozzarella di Bufala Campana	Sery
WŁOCHY	Pancetta Piacentina	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
WŁOCHY	Parmigiano Reggiano <sup>xix</sup>	Sery
WŁOCHY	Pasta di Gragnano	Makaron
WŁOCHY	Pecorino Romano	Sery
WŁOCHY	Pecorino Toscano	Sery
WŁOCHY	Pomodoro SAN Marzano dell'Agro Sarnese-Nocerino <sup>xx</sup>	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone
WŁOCHY	Prosciutto di Modena	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
WŁOCHY	Prosciutto di Norcia	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
WŁOCHY	Prosciutto di Parma	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
WŁOCHY	Prosciutto di San Daniele	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
WŁOCHY	Prosciutto Toscano	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
WŁOCHY	Provolone Valpadana	Sery
WŁOCHY	Ragusano	Sery

Państwo	Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu
WŁOCHY	Salamini italiani alla cacciatora	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
WŁOCHY	Speck Alto Adige / Südtiroler Markenspeck / Südtiroler Speck	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
WŁOCHY	Taleggio	Sery
WŁOCHY	Terra di Bari	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
WŁOCHY	Toscana	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
WŁOCHY	Veneto Valpolicella; Veneto Euganei e Berici; Veneto del Grappa	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
WŁOCHY	Vitellone bianco dell'Appennino Centrale	Mięso świeże (i podroby)
WŁOCHY	Zampone Modena	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
CYPR	Γλυκό Τριαντάφυλλο Αγρού (Glyko Triantafyllo Agrou)	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie
CYPR	Λουκούμι Γεροσκήπου (Loukoumi Geroskipou)	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie
WĘGRY	Csabai kolbász/Csabai vastagkolbász	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
WĘGRY	Gyulai kolbász / Gyulai pároskolbász	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
WĘGRY	Kalocsai fűszerpaprika-őrlemény	Przyprawy
WĘGRY	Szegedi fűszerpaprika-őrlemény / Szegedi paprika	Przyprawy

Państwo	Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu
WĘGRY	Szegedi szalámi; Szegedi téliszalámi	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
NIDERLANDY	Edam Holland	Sery
NIDERLANDY	Gouda Holland	Sery
AUSTRIA	Steirischer Kren	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone
AUSTRIA	Steirisches Kürbiskernöl	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
AUSTRIA	Tiroler Bergkäse	Sery
AUSTRIA	Tiroler Graukäse	Sery
AUSTRIA	Tiroler Speck	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
AUSTRIA	Vorarlberger Bergkäse	Sery
POLSKA	Jabłko grójeckie	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone
PORTUGALIA	Azeite de Moura	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
PORTUGALIA	Azeite do Alentejo Interior	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
PORTUGALIA	Azeites da Beira Interior (Azeite da Beira Alta, Azeite da Beira Baixa)	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
PORTUGALIA	Azeite de Trás-os-Montes	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
PORTUGALIA	Azeites do Norte Alentejano	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)
PORTUGALIA	Azeites do Ribatejo	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, itp.)

Państwo	Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu
PORTUGALIA	Chouriça de Carne de Vinhais; Linguica de Vinhais	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
PORTUGALIA	Chouriço de Portalegre	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
PORTUGALIA	Pêra Rocha do Oeste <sup>xxi</sup>	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone
PORTUGALIA	Presunto de Barrancos / Paleta de Barrancos	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
PORTUGALIA	Queijo S. Jorge <sup>xxii</sup>	Sery
PORTUGALIA	Queijo Serra da Estrela	Sery
PORTUGALIA	Queijos da Beira Baixa (Queijo de Castelo Branco, Queijo Amarelo da Beira Baixa, Queijo Picante da Beira Baixa)	Sery
RUMUNIA	Magiun de prune Topoloveni	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone
RUMUNIA	Salam de Sibiu	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
RUMUNIA	Telemea de Ibănești	Sery
SŁOWENIA	Kranjska klobasa	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
SŁOWENIA	Kraška panceta	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
SŁOWENIA	Kraški pršut	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
SŁOWENIA	Kraški zašink	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)

CZEŚĆ B

OZNACZENIA GEOGRAFICZNE CHILE,  
O KTÓRYCH MOWA W ART. 32.33

Państwo	Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu
CHILE	SAL DE CÁHUIL - BOYERUCA LO VALDIVIA	Sól
CHILE	PROSCIUTTO DE CAPITÁN PASTENE	Szynka peklowana
CHILE	LIMÓN DE PICA	Cytryny
CHILE	LANGOSTA DE JUAN FERNÁNDEZ	Homary
CHILE	ATÚN DE ISLA DE PASCUA	Tuńczyk - ryby/filety rybne/żywe ryby
CHILE	CANGREJO DORADO DE JUAN FERNÁNDEZ	Kraby - żywe/nieżywe
CHILE	CORDERO CHILOTE	Jagnięcina
CHILE	DULCES DE LA LIGUA	Ciasta
CHILE	MAÍZ LLUTEÑO	Kukurydza
CHILE	SANDÍA DE PAINE	Arbuzy
CHILE	ACEITUNAS DE AZAPA	Oliwki konserwowane/świeże

Państwo	Nazwa oznaczenia	Rodzaj produktu
CHILE	ORÉGANO DE LA PRECORDILLERA DE PUTRE	Przyprawy
CHILE	TOMATE ANGOLINO	Pomidory
CHILE	DULCES DE CURACAVÍ	Ciasta
CHILE	ACEITE DE OLIVA DEL VALLE DEL HUASCO	Oliwa z oliwek
CHILE	PUERRO AZUL DE MAQUEHUE	Pory
CHILE	SIDRA DE PUNUCAPA	Cydr
CHILE	CHICHA DE CURACAVÍ	Napój fermentowany

Noty wyjaśniające:

- i Występuje się wyłącznie o ochronę oznaczenia geograficznego „Budějovické pivo” w języku czeskim.
- ii Występuje się wyłącznie o ochronę oznaczenia geograficznego „Budějovický měšťanský var” w języku czeskim.
- iii Występuje się wyłącznie o ochronę oznaczenia geograficznego „Českobudějovické pivo” w języku czeskim.

- iv Nazwa odmiany „saaz” może być w dalszym ciągu używana w odniesieniu do podobnych produktów, pod warunkiem że produktów tych nie wprowadza się do obrotu z wykorzystaniem odniesień (grafik, nazw, obrazków lub flag) do rzeczywistego pochodzenia oznaczenia geograficznego lub z wykorzystaniem renomy oznaczenia geograficznego, a także pod warunkiem że nie wprowadza się konsumenta w błąd co do charakteru takiego określenia lub dokładnego pochodzenia produktu, a używanie takiego określenia nie stanowi aktu nieuczciwej konkurencji w odniesieniu do oznaczenia geograficznego.
  
- v Nazwa odmiany „hallertau” może być w dalszym ciągu używana w odniesieniu do podobnych produktów, pod warunkiem że produktów tych nie wprowadza się do obrotu z wykorzystaniem odniesień (grafik, nazw, obrazków lub flag) do rzeczywistego pochodzenia oznaczenia geograficznego lub z wykorzystaniem renomy oznaczenia geograficznego, a także pod warunkiem że nie wprowadza się konsumenta w błąd co do charakteru takiego określenia lub dokładnego pochodzenia produktu, a używanie takiego określenia nie stanowi aktu nieuczciwej konkurencji w odniesieniu do oznaczenia geograficznego.
  
- vi Nazwa odmiany „kalamon” może być w dalszym ciągu używana w odniesieniu do podobnych produktów, pod warunkiem że produktów tych nie wprowadza się do obrotu z wykorzystaniem odniesień (grafik, nazw, obrazków lub flag) do rzeczywistego pochodzenia oznaczenia geograficznego lub z wykorzystaniem renomy oznaczenia geograficznego, a także pod warunkiem że nie wprowadza się konsumenta w błąd co do charakteru takiego określenia lub dokładnego pochodzenia produktu, a używanie takiego określenia nie stanowi aktu nieuczciwej konkurencji w odniesieniu do oznaczenia geograficznego.

- vii Nazwa odmiany „konservolia” może być w dalszym ciągu używana w odniesieniu do podobnych produktów, pod warunkiem że produktów tych nie wprowadza się do obrotu z wykorzystaniem odniesień (grafik, nazw, obrazków lub flag) do rzeczywistego pochodzenia oznaczenia geograficznego lub z wykorzystaniem renomy oznaczenia geograficznego, a także pod warunkiem że nie wprowadza się konsumenta w błąd co do charakteru takiego określenia lub dokładnego pochodzenia produktu, a używanie takiego określenia nie stanowi aktu nieuczciwej konkurencji w odniesieniu do oznaczenia geograficznego.
- viii Nazwa odmiany „pasa de corinto” może być w dalszym ciągu używana w odniesieniu do podobnych produktów, pod warunkiem że produktów tych nie wprowadza się do obrotu z wykorzystaniem odniesień (grafik, nazw, obrazków lub flag) do rzeczywistego pochodzenia oznaczenia geograficznego lub z wykorzystaniem renomy oznaczenia geograficznego, a także pod warunkiem że nie wprowadza się konsumenta w błąd co do charakteru takiego określenia lub dokładnego pochodzenia produktu, a używanie takiego określenia nie stanowi aktu nieuczciwej konkurencji w odniesieniu do oznaczenia geograficznego.
- ix Ochrona oznaczenia geograficznego „Φέτα (Feta)” nie stanowi przeszkody dla dalszego i podobnego stosowania określenia „Feta” przez dowolne osoby, w tym ich następców i cesjonariuszy, przez maksymalny okres sześciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy, pod warunkiem że w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy używały one tego oznaczenia geograficznego w sposób ciągły w odniesieniu do tych samych lub podobnych towarów na terytorium Chile. W tym okresie używaniu określenia „Feta” musi towarzyszyć czytelne i widoczne oznaczenie pochodzenia geograficznego danego produktu.



- x Nazwa odmiany „Valencia” może być w dalszym ciągu używana w odniesieniu do podobnych produktów, pod warunkiem że produktów tych nie wprowadza się do obrotu z wykorzystaniem odniesień (grafik, nazw, obrazków lub flag) do rzeczywistego pochodzenia oznaczenia geograficznego lub z wykorzystaniem renomy oznaczenia geograficznego, a także pod warunkiem że nie wprowadza się konsumenta w błąd co do charakteru takiego określenia lub dokładnego pochodzenia produktu, a używanie takiego określenia nie stanowi aktu nieuczciwej konkurencji w odniesieniu do oznaczenia geograficznego.
  
- xi Ochrona oznaczenia geograficznego „Bœuf de Charolles” nie uniemożliwia użytkownikom określenia „Charolesa” na terytorium Chile, wskazującego produkt pochodzący od danej rasy zwierzęcia, dalszego posługiwania się tymi określeniami, pod warunkiem że produktów tych nie wprowadza się do obrotu z wykorzystaniem odniesień (grafik, nazw, obrazków lub flag) do rzeczywistego pochodzenia oznaczenia geograficznego lub z wykorzystaniem renomy oznaczenia geograficznego, a także pod warunkiem że wykorzystanie nazwy rasy zwierzęcia nie wprowadza w błąd konsumentów ani nie stanowi aktu nieuczciwej konkurencji w odniesieniu do oznaczenia geograficznego.
  
- xii Wnioskuje się o ochronę jedynie w odniesieniu do określenia złożonego.
  
- xiii Wnioskuje się o ochronę jedynie w odniesieniu do określenie złożonego.

- xiv Ochrona oznaczenia geograficznego „Génisse Fleur d'Aubrac” nie uniemożliwia użytkownikom określenia „Aubrac” na terytorium Chile, wskazującego produkt pochodzący od danej rasy zwierzęcia, dalszego posługiwania się tymi określeniami, pod warunkiem że produktów tych nie wprowadza się do obrotu z wykorzystaniem odniesień (grafik, nazw, obrazków lub flag) do rzeczywistego pochodzenia oznaczenia geograficznego lub z wykorzystaniem renomy oznaczenia geograficznego, a także pod warunkiem że wykorzystanie nazwy rasy zwierzęcia nie wprowadza w błąd konsumentów ani nie stanowi nieuczciwej konkurencji w odniesieniu do oznaczenia geograficznego.
- xv Ochrona oznaczenia geograficznego „Gruyère” nie uniemożliwia wcześniejszym użytkownikom określenia „Gruyère /Gruyere” w Chile wymienionym w dodatku 32-C-2, którzy używali tego określenia w dobrej wierze i w powtarzający się sposób na rynku przez okres 12 miesięcy przed zakończeniem negocjacji dotyczących niniejszej Umowy w dniu 9 grudnia 2022 r., dalszego używania tego określenia, pod warunkiem że produkty te nie są wprowadzane do obrotu z wykorzystaniem odniesień (na przykład grafik, nazw, obrazków lub flag) do rzeczywistego pochodzenia „Gruyère” oraz że można je w sposób jednoznaczny odróżnić pod względem pochodzenia od „Gruyère”, a także pod warunkiem że określenie to jest umieszczone czcionką znacznie mniejszą niż czcionka nazwy marki, choć czytelną, i że pod względem pochodzenia produktu można je w sposób jednoznaczny odróżnić od nazwy marki. Nazwa „Gruyère” odnosi się, na terytorium Unii Europejskiej, do dwóch homonimicznych oznaczeń geograficznych, odpowiednio w odniesieniu do sera szwajcarskiego i francuskiego. Strona UE nie sprzeciwia się ewentualnemu wnioskowi mającemu na celu ochronę wspomnianego szwajcarskiego homonimicznego oznaczenia geograficznego w Chile.

- xvi Nazwa „d'Agen” może być w dalszym ciągu używana jako nazwa odmiany śliwy domowej i jej świeżych owoców, pod warunkiem że produktów tych nie wprowadza się do obrotu z wykorzystaniem odniesień (na przykład grafik, nazw, obrazków lub flag) do rzeczywistego pochodzenia oznaczenia geograficznego lub z wykorzystaniem renomy oznaczenia geograficznego, a także pod warunkiem że nie wprowadza się konsumenta w błąd co do charakteru takiego określenia lub dokładnego pochodzenia produktu, a używanie takiego określenia nie stanowi aktu nieuczciwej konkurencji w odniesieniu do oznaczenia geograficznego.
- xvii Wnioskuje się o ochronę jedynie w odniesieniu do określenia wieloskładnikowego.
- xviii Ochrona oznaczenia geograficznego „Veau du Limousin” nie uniemożliwia użytkownikom określenia „Limousin” na terytorium Chile, wskazującego produkt pochodzący od danej rasy zwierzęcia, dalszego posługiwania się tymi określeniami, pod warunkiem że produktów tych nie wprowadza się do obrotu z wykorzystaniem odniesień (grafik, nazw, obrazków lub flag) do rzeczywistego pochodzenia oznaczenia geograficznego lub z wykorzystaniem renomy oznaczenia geograficznego, a także pod warunkiem że wykorzystanie nazwy rasy zwierzęcia nie wprowadza w błąd konsumentów ani nie stanowi aktu nieuczciwej konkurencji w odniesieniu do oznaczenia geograficznego.

- xix Ochrona oznaczenia geograficznego „Parmigiano Reggiano” nie uniemożliwia wcześniejszym użytkownikom terminu „Parmesano” na terytorium Chile wymienionym w dodatku 32-C-2, którzy używali tego określenia w dobrej wierze i w powtarzający się sposób na rynku przez okres 12 miesięcy przed zakończeniem negocjacji dotyczących niniejszej Umowy w dniu 9 grudnia 2022 r., dalszego używania tego określenia, pod warunkiem że produkty te nie są wprowadzane do obrotu z wykorzystaniem odniesień (na przykład grafik, nazw, obrazków lub flag) do rzeczywistego pochodzenia „Parmigiano Reggiano” oraz że można je w sposób jednoznaczny odróżnić pod względem pochodzenia od „Parmigiano Reggiano”, a także pod warunkiem że określenie to jest umieszczone czcionką znacznie mniejszą niż czcionka nazwy marki, choć czytelną, i że pod względem pochodzenia produktu można je w sposób jednoznaczny odróżnić od nazwy marki.
- xx Nazwa odmiany „San Marzano” może być w dalszym ciągu używana jako nazwa odmiany świeżych pomidorów i roślin pomidora, pod warunkiem że produktów tych nie wprowadza się do obrotu z wykorzystaniem odniesień (grafik, nazw, obrazków lub flag) do rzeczywistego pochodzenia oznaczenia geograficznego lub z wykorzystaniem renomy oznaczenia geograficznego, a także pod warunkiem że nie wprowadza się konsumenta w błąd co do charakteru takiego określenia lub dokładnego pochodzenia produktu, a używanie takiego określenia nie stanowi aktu nieuczciwej konkurencji w odniesieniu do oznaczenia geograficznego.

- xxi Nazwa odmiany „Pêra Rocha” może być w dalszym ciągu używana w odniesieniu do podobnych produktów, pod warunkiem że produktów tych nie wprowadza się do obrotu z wykorzystaniem odniesień (grafik, nazw, obrazków lub flag) do rzeczywistego pochodzenia oznaczenia geograficznego lub z wykorzystaniem renomy oznaczenia geograficznego, a także pod warunkiem że nie wprowadza się konsumenta w błąd co do charakteru takiego określenia lub dokładnego pochodzenia produktu, a używanie takiego określenia nie stanowi aktu nieuczciwej konkurencji w odniesieniu do oznaczenia geograficznego.
- xxii Ochrona określenia „Queijo S. Jorge” nie stanowi ograniczenia dla używania w Chile określenia „San Jorge”, jako zarejestrowanego znaku towarowego, pod warunkiem że posługiwanie się tą nazwą nie wprowadza konsumenta w błąd co do pochodzenia produktu. Określenie „Queijo S. Jorge” należy stosować wyłącznie jako określenie wieloskładnikowe w połączeniu ze wskazaniem pochodzenia oraz nazwy marki.

WYKAZ POJEDYNCZYCH SKŁADNIKÓW NAZW,  
O KTÓRYCH MOWA W ART. 32.35 UST. 9

W odniesieniu do wymienionych oznaczeń geograficznych Strony UE:

W odniesieniu do wykazu oznaczeń geograficznych Strony UE zawartego w części A załącznika 32-C nie wnioskuje się o ochronę zapewnioną na podstawie art. 32.35 niniejszej Umowy w odniesieniu do następujących określeń indywidualnych, będących składnikami określenia wieloskładnikowego objętego ochroną jako oznaczenie geograficzne:

„aceite”, „Aceto balsamico”, „tradizionale”, „aceto”, „alfajor”, „alla cacciatora”, „amarelo”, „Apfel”, „azafran”, „azeite”, „azeites”, „Bayrische”, „Bergkäse”, „beurre”, „Bier”, „bleu”, „boeuf”, „Bratwürste”, „Bresaola”, „Breze”, „Brezn”, „Brez'n”, „Brezel”, „brie”, „camembert”, „Canard à foie gras”, „cantucci”, „cantuccini”, „carne”, „carne de vacuno”, „cecina”, „chmel”, „chorizo”, „chouriça de carne”, „chouriço”, „Christstollen”, „citricos”, „citrics”, „coppa”, „cotechino”, „culatello”, „dehesa”, „edam”, „emmental”, „Emmentaler”, „Ελιά (Elia)”, „Essence de lavande”, „fromage”, „füszerpaprika-őrlemén”, „génisse”, „Γλυκό Τριαντάφυλλο” (Glyko Triantafyllo), „gouda”, „Graukäse”, „graviera”, „Hopfen”, „huile d'olive”, „huile essentielle de lavande”, „huîtres”, „island”, „jabłko”, „jambon”, „Katenrauschschinken”, „Katenschinken”, „klobasa”, „Knochenschinken”, „Knöpfe”, „kolbász”, „Kren”, „Κρόκος” (Krokos); „kulen”, „Kürbiskernöl”, „Lebkuchen”, „lentille”, „lentille verte”, „linguiça”, „llonganissa”, „Λουκούμι” (Loukoumi), „magiun de prune”, „Markenspeck”, „Marzipan”, „mela”, „mortadella”, „mozzarella”, „mozzarella di bufala”, „noix”, „oli”, „paleta”, „panceta”, „pancetta”, „paprika”, „πάροςκολbász”, „pasta”, „paté”, „pecorino”, „pêra”, „pimenton”, „picante”, „pivo”, „plate”, „polvorones”, „pomodoro”, „presunto”, „prosciutto”, „provolone”, „pruneaux mi-cuits”, „pruneaux”, „priego”, „Printen”, „pršut”, „prune”, „queijo”, „queijos”, „queixo”, „queso”, „розово масло” (rozovo maslo), „Rostbratwurst”, „salam”, „salamini”, „salchichón”, „salmon”, „Schinken”, „sidra”, „sierra”, „sobrasada”, „Spätzle”, „Speck”, „Σταφίδα” (Stafida), „Stollen”, „szalámi”, „telemea”, „Téliszalámi”, „ternera”, „terra”, „tomme”, „torta”, „turrón”, „vastagkolbász”, „var”, „veau”, „vinagre”, „vitellone bianco”, „volailles”, „Weihnachtsstollen”, „zamponi”, „zašink”.

W odniesieniu do wymienionych oznaczeń geograficznych Chile:

W odniesieniu do wykazu oznaczeń geograficznych Chile zawartego w części B załącznika 32-C nie wnioskuję się o ochronę zapewnioną na podstawie art. 32.35 niniejszej Umowy w odniesieniu do następujących określeń indywidualnych, będących składnikami określenia wieloskładnikowego objętego ochroną jako oznaczenie geograficzne:

„aceite”, „aceitunas”, „atún”, „cangrejo”, „chicha”, „cordero”, „dulces”, „isla”, „langosta”, „limón”, „maíz”, „oregano”, „prosciutto”, „puerro”, „sal”, „sandía”, „sidra”, „tomate”.

WYKAZ WCZEŚNIEJSZYCH UŻYTKOWNIKÓW

Parmesano

- AGRÍCOLA Y LÁCTEOS LAS VEGAS S.A.
- AGROCOMERCIAL CODIGUA SPA
- ALVI SUPERMERCADOS MAYORISTAS S.A.
- ALTAS CUMBRES GROUP SPA
- ARTHUR SCHUMAN INC.
- BODEGA GOURMET SPA
- CASO Y CIA SAC
- CENCOSUD S.A.
- COMERCIAL DE CAMPO S.A.
- CONAPROLE



- COOPERATIVA AGRÍCOLA Y LECHERA DE LA UNIÓN LTDA.
- ELABORADORA DE ALIMENTOS GOURMET LIMITADA
- HIPERMERCADOS TOTTUS S.A.
- LACTEOS KUMEY SPA
- PRODUCTOS FERNANDEZ S.A.
- QUILLAYES SURLAT COMERCIAL SPA
- REMOTTI S.A.
- RENDIC HERMANOS S.A.
- SCHREIBER FOODS
- SOPROLE INVERSIONES S.A.
- SUPER 10 S.A.
- VIVAFOODS SPA
- WALMART CHILE S.A.

Gruyere/Gruyère

- AGRICOLA Y LACTEOS LAS VEGAS S.A.
  - BODEGA GOURMET SPA
  - COMERCIAL DE CAMPO S.A.
  - QUESERÍA PETITE FRANCE LIMITADA
  - QUILLAYES SURLAT COMERCIAL SPA
  - SANTA ROSA CHILE ALIMENTOS LTDA.
-

REGULAMIN WEWNĘTRZNY

I. Definicje

1. Do celów niniejszego załącznika:
  - a) „pracownicy administracyjni”, oznaczają, w przypadku członka zespołu orzekającego, osoby, którymi kieruje i które nadzoruje członek zespołu orzekającego, inne niż asystenci;
  - b) „doradca” oznacza osobę wyznaczoną przez Stronę w celu doradzania lub pomocy tej Stronie w związku z postępowaniem przed zespołem orzekającym;
  - c) „asystent” oznacza osobę, która zgodnie z warunkami powołania oraz pod kierunkiem i nadzorem członka zespołu orzekającego prowadzi badania lub zapewnia wsparcie temu członkowi zespołu orzekającego; oraz
  - d) „przedstawiciel Strony” oznacza pracownika lub każdą inną osobę powołaną przez departament rządowy lub publiczną jednostkę organizacyjną lub jakikolwiek inny podmiot publiczny Strony, który reprezentuje Stronę w sporze rozstrzyganym na podstawie rozdziału 38.

## II. Powiadomienia

2. Wszelkie wnioski, zawiadomienia, oświadczenia pisemne lub inne dokumenty:
  - a) zespołu orzekającego przesyła się równocześnie obu Stronom;
  - b) Strony, skierowane do zespołu orzekającego, przesyła się równocześnie do wiadomości drugiej Strony; oraz
  - c) Strony, skierowane do drugiej Strony, przesyła się równocześnie do wiadomości zespołu orzekającego, stosownie do przypadku.
3. Wszelkich powiadomień, o których mowa w pkt 2, dokonuje się za pośrednictwem poczty elektronicznej lub, w stosownych przypadkach, za pomocą jakichkolwiek innych środków łączności, które zapewniają rejestrację wysłania powiadomienia. Powiadomienie takie uznaje się za doręczone w dniu jego wysłania, chyba że zostanie udowodnione, że było inaczej.
4. Wszystkie powiadomienia kieruje się: w przypadku Strony UE - do Dyrekcji Generalnej ds. Handlu Komisji Europejskiej, a w przypadku Chile - do Podsekretariatu Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych, lub odpowiednio do instytucji będących ich następcami.
5. Niewielkie błędy pisarskie występujące we wniosku, zawiadomieniu, oświadczeniu pisemnym lub innym dokumencie związanym z postępowaniem przed zespołem orzekającym można poprawić, dostarczając nowy dokument, w którym wyraźnie zaznaczono zmiany.

6. Jeżeli ostatni dzień na złożenie dokumentu przypada w dniu wolnym od pracy dla Komisji Europejskiej lub Chile, termin na złożenie dokumentu upływa następnego dnia roboczego.

### III. Powoływanie członków zespołu orzekającego

7. Jeżeli zgodnie z art. 38.6 członka lub przewodniczącego zespołu orzekającego wybiera się w drodze losowania, współprzewodniczący Wspólnego Komitetu pochodzący ze Strony skarżącej bezzwłocznie informuje współprzewodniczącego pochodzącego ze Strony, przeciwko której wniesiono skargę, o dniu, godzinie i miejscu losowania. Strona, przeciwko której wniesiono skargę, może, jeżeli tak zadecyduje, być obecna podczas losowania. W każdym przypadku wybór w drodze losowania przeprowadza się w obecności Strony lub Stron.

8. Współprzewodniczący Wspólnego Komitetu pochodzący ze Strony skarżącej powiadamia na piśmie każdą osobę wybraną na członka zespołu orzekającego o jej powołaniu. Każda taka osoba potwierdza swoją dostępność obu Stronom w terminie pięciu dni po dniu, w którym została poinformowana o swoim powołaniu.

9. Współprzewodniczący Wspólnego Komitetu pochodzący ze Strony skarżącej wybiera członka zespołu orzekającego lub przewodniczącego w drodze losowania w ciągu pięciu dni po upływie terminu przewidzianego w art. 38.6 ust. 2, jeżeli którakolwiek z części listy, o których mowa w art. 38.8 ust. 1:

a) nie została sporządzona - spośród osób formalnie zaproponowanych przez jedną lub obie Strony na potrzeby sporządzenia tej konkretnej części listy; lub

b) nie zawiera już nazwisk co najmniej pięciu osób - spośród osób, które pozostają na tej konkretnej części listy.

10. Strony dokładają starań, aby zapewnić, by najpóźniej do czasu powiadomienia Stron o akceptacji ich powołania przez wszystkich członków zespołu orzekającego zgodnie z art. 38.6 ust. 5, uzgodnić wynagrodzenie i zwrot kosztów członków zespołu orzekającego i asystentów oraz przygotować niezbędne umowy powołania w celu umożliwienia ich szybkiego podpisania. Wynagrodzenie i koszty członków zespołu orzekającego oparte są na normach WTO. Wynagrodzenie i koszty asystenta lub asystentów członka zespołu orzekającego nie mogą przekraczać 50 % wynagrodzenia członka zespołu orzekającego, któremu zapewniają wsparcie.

#### IV. Spotkanie organizacyjne

11. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, spotykają się one z zespołem orzekającym w terminie siedmiu dni po ustanowieniu zespołu orzekającego w celu ustalenia kwestii, które Strony lub zespół orzekający uznają za stosowne, w tym harmonogramu postępowania zespołu orzekającego. Członkowie zespołu orzekającego i przedstawiciele Stron mogą brać udział w tym spotkaniu za pośrednictwem dowolnych środków komunikacji, w tym przez telefon lub w drodze wideokonferencji.

## V. Oświadczenia pisemne

12. Strona skarżąca składa swoje oświadczenie pisemne nie później niż 20 dni po dniu ustanowienia zespołu orzekającego. Strona, przeciwko której wniesiono skargę, składa swoje oświadczenie pisemne nie później niż 20 dni po dniu doręczenia oświadczenia pisemnego Strony skarżącej.

## VI. Funkcjonowanie zespołu orzekającego

13. Wszystkim posiedzeniom zespołu orzekającego przewodniczy jego przewodniczący. W uzupełnieniu do pkt 17 i 18 zespół orzekający może przekazać przewodniczącemu uprawnienie do podejmowania decyzji administracyjnych lub proceduralnych.

14. O ile w rozdziale 38 lub w niniejszym załączniku nie przewidziano inaczej, zespół orzekający może prowadzić prace w dowolny sposób, w tym przez telefon, w drodze wideokonferencji lub za pomocą innych elektronicznych środków komunikacji.

15. W obradach zespołu orzekającego mogą brać udział wyłącznie jego członkowie, ale zespół orzekający może zezwolić na obecność asystentów podczas obrad.

16. Za sporządzanie wszelkich decyzji i sprawozdań odpowiada wyłącznie zespół orzekający i nie może być ono delegowane.

17. W przypadku pojawienia się kwestii proceduralnych, których nie obejmuje rozdział 38, niniejszy załącznik ani załącznik 38-B, zespół orzekający, po konsultacji ze Stronami, może przyjąć odpowiednią procedurę, która jest zgodna z postanowieniami rozdziału 38, niniejszego załącznika lub załącznika 38-B.

18. Jeżeli zespół orzekający uzna, że konieczna jest zmiana któregośkolwiek terminu dotyczącego postępowania innego niż terminy określone w rozdziale 38 lub dokonanie jakichkolwiek innych dostosowań proceduralnych lub administracyjnych, informuje Strony na piśmie o zmianie terminu lub wszelkich innych koniecznych dostosowaniach proceduralnych lub administracyjnych oraz o powodach proponowanej zmiany lub dostosowania. Zespół orzekający może przyjąć taką zmianę lub dostosowanie po konsultacji ze Stronami.

## VII. Zastąpienie członka zespołu orzekającego

19. Jeżeli Strona uzna, że członek zespołu orzekającego nie przestrzega wymogów załącznika 38-B i w związku z tym powinien zostać zastąpiony, Strona ta powiadamia o tym drugą Stronę w terminie 15 dni po dniu uzyskania wystarczających dowodów na zarzucane nieprzestrzeganie wymogów załącznika 38-B.

20. Strony konsultują się ze sobą w terminie 15 dni po dniu powiadomienia, o którym mowa w pkt 19. Strony informują danego członka zespołu orzekającego o zarzucie nieprzestrzegania wymogów i mogą zwrócić się do niego o podjęcie działań naprawczych. Mogą również odwołać członka zespołu orzekającego i wybrać nowego członka zespołu orzekającego zgodnie z art. 38.6.



21. Jeśli, zgodnie z pkt 20, Strony nie dojdą do porozumienia co do konieczności zastąpienia członka zespołu orzekającego, który nie jest jego przewodniczącym, każda ze Stron może przekazać sprawę do przewodniczącego zespołu orzekającego, a decyzja przewodniczącego jest ostateczna. Jeżeli przewodniczący zespołu orzekającego uzna, że dany członek zespołu orzekającego nie przestrzega wymogów załącznika 38-B, odwołuje się tego członka zespołu orzekającego i zastępuje się go nowym członkiem zespołu orzekającego wybranym zgodnie z art. 38.6.

22. Jeżeli, zgodnie z pkt 20, Strony nie dojdą do porozumienia co do konieczności zastąpienia przewodniczącego zespołu orzekającego, każda ze Stron może wystąpić o przekazanie sprawy jednej z pozostałych osób z części listy zawierającej nazwiska kandydatów na przewodniczącego sporządzonej zgodnie z art. 38.8 ust. 1 lit. c). Współprzewodniczący Wspólnego Komitetu pochodzący ze Strony występującej z wnioskiem, lub osoba przez niego delegowana, wybiera taką osobę w drodze losowania. Decyzja wybranej osoby dotycząca konieczności zastąpienia przewodniczącego jest ostateczna. Jeżeli wybrana osoba uzna, że przewodniczący nie przestrzega wymogów załącznika 38-B, powołuje się nowego przewodniczącego zgodnie z art. 38.6.

## VIII. Posiedzenia

23. Zgodnie z harmonogramem ustalonym na podstawie pkt 11, po konsultacji ze Stronami i pozostałymi członkami zespołu orzekającego, przewodniczący zespołu orzekającego powiadamia Stronę o dniu, godzinie i miejscu posiedzenia. Strona, na której terytorium odbywa się posiedzenie, podaje te informacje do wiadomości publicznej, chyba że posiedzenie toczy się przy drzwiach zamkniętych.

24. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, posiedzenie odbywa się w Brukseli, gdy Stroną skarżącą jest Chile, lub w Santiago, gdy Stroną skarżącą jest Strona UE. Strona, przeciwko której wniesiono skargę, ponosi koszty wynikające z logistycznej organizacji posiedzenia. W należycie uzasadnionych okolicznościach i na wniosek Strony zespół orzekający może podjąć decyzję o odbyciu posiedzenia wirtualnego lub hybrydowego oraz dokonać odpowiednich ustaleń, po konsultacjach ze Stronami, uwzględniając prawa sprawiedliwości proceduralnej i potrzebę zapewnienia przejrzystości.

25. Zespół orzekający może zwoływać dodatkowe posiedzenia, jeżeli Strony tak uzgodnią.

26. Wszyscy członkowie zespołu orzekającego muszą być obecni przez cały czas trwania posiedzenia.

27. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, na posiedzeniu mogą być obecne następujące osoby, niezależnie od tego, czy posiedzenie ma charakter jawny:

- a) przedstawiciele Strony;
- b) doradcy;
- c) asystenci i pracownicy administracyjni;

- d) tłumacze ustni i pisemni oraz sprawozdawcy zespołu orzekającego; oraz
- e) eksperci, zgodnie z decyzją zespołu orzekającego na podstawie art. 38.22 ust. 2.

28. Nie później niż pięć dni przed dniem posiedzenia każda ze Stron przekazuje zespołowi orzekającemu i drugiej Stronie listę nazwisk osób, które przedstawią ustne argumenty lub oświadczenia na posiedzeniu w jej imieniu, oraz listę innych przedstawicieli i doradców, którzy będą obecni na posiedzeniu.

29. Zespół orzekający prowadzi posiedzenie w następujący sposób, zapewniając przyznanie równej ilości czasu Stronie skarżącej i Stronie, przeciwko której wniesiono skargę, na przedstawienie zarówno argumentów, jak i kontrargumentów:

- a) Argumenty:
  - (i) argument Strony skarżącej,
  - (ii) argument Strony, przeciwko której wniesiono skargę.

b) Kontrargumenty:

(i) odpowiedź Strony skarżącej,

(ii) odpowiedź Strony, przeciwko której wniesiono skargę.

30. Zespół orzekający może kierować pytania do każdej ze Stron w dowolnym momencie posiedzenia.

31. Zespół orzekający zleca przygotowanie nagrania posiedzenia oraz jego przekazanie Stronom możliwie jak najszybciej po posiedzeniu.

32. W terminie 10 dni po dniu posiedzenia każda ze Stron może złożyć dodatkowe oświadczenie pisemne dotyczące wszelkich kwestii, które pojawiły się w trakcie posiedzenia.

#### IX. Pytania pisemne

33. Zespół orzekający może w każdym momencie postępowania zwracać się z pytaniami pisemnymi do jednej Strony lub obu Stron. Wszelkie pytania skierowane do jednej ze Stron przekazuje się drugiej Stronie do wiadomości.

34. Każda ze Stron przekazuje drugiej Stronie kopię swoich odpowiedzi na pytania zespołu orzekającego. Druga Strona ma możliwość przekazania pisemnych uwag dotyczących tych odpowiedzi Strony w terminie pięciu dni po przekazaniu takiej kopii.

## X. Poufność

35. Każda ze Stron i zespół orzekający traktują jako poufne wszelkie informacje przedłożone zespołowi orzekającemu przez drugą Stronę i określone przez nią jako poufne. Przedkładając zespołowi orzekającemu oświadczenie pisemne zawierające informacje poufne, Strona przekazuje również, w terminie 15 dni, oświadczenie pisemne bez informacji poufnych, które to oświadczenie podaje się do wiadomości publicznej.

36. Żadne z postanowień niniejszego załącznika nie wyklucza możliwości publicznego ujawnienia przez Stronę jej własnego stanowiska w zakresie, w jakim odnosząc się do informacji przedstawionych przez drugą Stronę, Strona nie ujawnia jakichkolwiek informacji, które druga Strona określiła jako poufne.

37. Posiedzenia zespołu orzekającego odbywają się przy drzwiach zamkniętych, jeżeli oświadczenia lub argumenty Strony zawierają informacje poufne. W przypadku gdy posiedzenie zespołu orzekającego odbywa się przy drzwiach zamkniętych, Strony zachowują jego poufność.

## XI. Kontakty *ex parte*

38. Zespół orzekający nie może spotykać się ani kontaktować się ze Stroną pod nieobecność drugiej Strony.

39. Członek zespołu orzekającego nie poddaje pod dyskusję jakichkolwiek aspektów przedmiotu postępowania z jedną Stroną lub z obiema Stronami pod nieobecność pozostałych członków zespołu orzekającego.

## XII. Oświadczenia *amicus curiae*

40. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, w terminie pięciu dni po dniu ustanowienia zespołu orzekającego zespół orzekający może przyjąć dobrowolne oświadczenia pisemne od osób fizycznych Strony lub osób prawnych z siedzibą na terytorium Strony, które są niezależne od władz publicznych Stron, pod warunkiem że:

- a) zespół orzekający otrzyma je w terminie 10 dni po dniu ustanowienia zespołu orzekającego;
- b) są związane i w żadnym przypadku nie przekraczają, wraz z załącznikami, 15 stron maszynopisu z podwójnymi odstępami między wierszami,
- c) dotyczą bezpośrednio kwestii faktycznej lub prawnej rozpatrywanej przez zespół orzekający;
- d) zawierają informacje dotyczące osoby składającej oświadczenie, w tym w przypadku osoby fizycznej - jej obywatelstwo, a w przypadku osoby prawnej - jej siedzibę, charakter działalności, status prawny, ogólne cele i źródła finansowania;
- e) określają charakter interesu, jaki ta osoba ma w danym postępowaniu przed zespołem orzekającym; oraz
- f) sporządzone są w językach wybranych przez Strony zgodnie z pkt 44 i 45.

41. Zespół orzekający doręcza takie oświadczenia Stronom, które mogą przedstawić swoje uwagi. Strony mogą przedłożyć zespołowi orzekającemu swoje uwagi w terminie 10 dni po doręczeniu.

42. Zespół orzekający wymienia w swoim sprawozdaniu wszystkie oświadczenia, które otrzymał zgodnie z pkt 40. Zespół orzekający nie jest zobowiązany odnosić się w swoim sprawozdaniu do argumentów przedstawionych w takich oświadczeniach, jeżeli jednak odniesie się do nich, musi uwzględnić również wszelkie uwagi przedstawione przez Strony zgodnie z pkt 41.

### XIII. Sprawy pilne

43. Jeśli sprawa dotyczy pilnych kwestii, o których mowa w art. 38.12, zespół orzekający - po konsultacji ze Stronami - dostosowuje odpowiednio terminy, o których mowa w niniejszym załączniku. Zespół orzekający powiadamia Strony o tych dostosowaniach.

### XIV. Język roboczy oraz tłumaczenia

44. Podczas konsultacji, o których mowa w art. 38.4, a najpóźniej w dniu spotkania organizacyjnego, o którym mowa w pkt 11 niniejszego załącznika, Strony dokładają starań, aby uzgodnić wspólny język roboczy postępowań przed zespołem orzekającym.

45. Jeżeli Strony nie są w stanie uzgodnić wspólnego języka roboczego, każda ze Stron przedstawia oświadczenia pisemne w wybranym przez siebie języku. Każda ze Stron przedkłada jednocześnie tłumaczenie pisma na język wybrany przez drugą Stronę, chyba że oświadczenia sporządzono w jednym z języków roboczych WTO. Strona, przeciwko której wniesiono skargę, organizuje tłumaczenie ustne oświadczeń ustnych na języki wybrane przez Strony.

46. Sprawozdania i decyzje zespołu orzekającego sporządza się w językach wybranych przez Strony. Jeżeli Strony nie uzgodniły wspólnego języka roboczego, sprawozdanie wstępne i końcowe zespołu orzekającego przedstawia się w jednym z języków roboczych WTO.

47. Każda ze Stron może przekazać uwagi dotyczące poprawności tłumaczenia jakiegokolwiek przetłumaczonej wersji dokumentu sporządzonego zgodnie z niniejszym załącznikiem.

48. Każda ze Stron ponosi koszty tłumaczenia swoich oświadczeń pisemnych. Strony ponoszą w równym stopniu wszelkie koszty sporządzania tłumaczeń sprawozdań i decyzji zespołu orzekającego.

#### XV. Terminy szczególne

49. Terminy określone w niniejszym załączniku dostosowuje się do terminów szczególnych przewidzianych w art. 38.15-38.18 na przyjęcie sprawozdania lub decyzji przez zespół orzekający w ramach postępowania zgodnie z tymi artykułami.

---



KODEKS POSTĘPOWANIA DLA CZŁONKÓW ZESPOŁU ORZEKAJĄCEGO  
I MEDIATORÓW

I. Definicje

1. Do celów niniejszego załącznika:
  - a) „pracownicy administracyjni”, oznaczają, przypadku członka zespołu orzekającego, osoby, którymi kieruje i które nadzoruje członek zespołu orzekającego, inne niż asystenci;
  - b) „asystent” oznacza osobę, która zgodnie z warunkami powołania oraz pod kierunkiem i nadzorem członka zespołu orzekającego prowadzi badania lub zapewnia wsparcie temu członkowi zespołu orzekającego; oraz
  - c) „kandydat” oznacza osobę, której nazwisko znajduje się na liście członków zespołu orzekającego, o której mowa w art. 38.8, i którą bierze się pod uwagę przy wyborze członka zespołu orzekającego na podstawie art. 38.6.

## II. Podstawowe zasady

2. W celu zachowania rzetelności i bezstronności mechanizmu rozstrzygania sporów każdy kandydat i członek zespołu orzekającego:
  - a) zapoznaje się z niniejszym kodeksem postępowania;
  - b) musi być niezależny i bezstronny;
  - c) unika bezpośrednich i pośrednich konfliktów interesów;
  - d) unika niewłaściwego zachowania lub stwarzania wrażenia niewłaściwego zachowania lub stronniczości;
  - e) przestrzega wysokich standardów postępowania; oraz
  - f) nie ulega wpływom własnych interesów, naciskom zewnętrznym, względom politycznym, żądaniom społecznym, lojalności wobec Strony lub obawom przed krytyką.
3. Członek zespołu orzekającego nie może podejmować w sposób bezpośredni lub pośredni jakichkolwiek zobowiązań ani przyjmować jakichkolwiek korzyści mogących w jakikolwiek sposób zakłócić właściwe wykonywanie jego obowiązków lub stworzyć wrażenie zakłócenia ich właściwego wykonywania.

4. Członek zespołu orzekającego nie może wykorzystywać swojego stanowiska w zespole orzekającym do realizacji jakichkolwiek osobistych lub prywatnych interesów. Członek zespołu orzekającego unika podejmowania działań, które mogą sprawiać wrażenie, że inne osoby mają możliwość wywierania na niego wpływu.

5. Członek zespołu orzekającego nie pozwala na to, aby przeszłe lub obecne związki lub zobowiązania finansowe, handlowe, zawodowe, osobiste lub społeczne miały wpływ na jego postępowanie lub osąd.

6. Członek zespołu orzekającego unika nawiązywania jakichkolwiek kontaktów i uzyskiwania jakichkolwiek korzyści finansowych, które mogą mieć wpływ na jego bezstronność lub które mogłyby racjonalnie wywoływać wrażenie niewłaściwego zachowania lub stronniczości.

### III. Obowiązki w zakresie ujawnienia informacji

7. Przed wyrażeniem zgody na powołanie na członka zespołu orzekającego kandydat, któremu zaproponowano tę funkcję na podstawie z art. 38.6, ujawnia wszelkie interesy, powiązania i kwestie, które mogą mieć wpływ na jego niezależność lub bezstronność lub które mogłyby racjonalnie wywoływać wrażenie niewłaściwego zachowania lub stronniczości w postępowaniach. W tym celu kandydat podejmuje wszelkie rozsądne starania, aby rozpoznać wszelkie takie interesy, związki lub kwestie, w tym interesy finansowe, zawodowe, pracownicze lub rodzinne.

8. Obowiązek ujawnienia informacji określony w pkt 7 ma charakter ciągły, co oznacza, że członek zespołu orzekającego jest zobowiązany ujawnić wszelkie takie interesy, związki lub kwestie, które mogą pojawić się na dowolnym etapie postępowania.

9. Kandydat lub członek zespołu orzekającego informuje Wspólny Komitet o wszelkich kwestiach dotyczących faktycznego lub potencjalnego naruszenia niniejszego załącznika, gdy tylko się o nich dowie, do rozstrzygnięcia przez Strony.

#### IV. Obowiązki członków zespołu orzekającego

10. Po wyrażeniu zgody na powołanie członek zespołu orzekającego pozostaje do dyspozycji i wykonuje swoje obowiązki w sposób sumienny i sprawny w trakcie całego postępowania, zachowując uczciwość i staranność.

11. Członek zespołu orzekającego rozważa jedynie kwestie podnoszone w ramach postępowania i konieczne do wydania decyzji i nie może delegować tego obowiązku jakiegokolwiek innej osobie.

12. Członek zespołu orzekającego podejmuje wszelkie odpowiednie działania mające zapewnić, aby jego asystenci i pracownicy administracyjni znali obowiązki członków zespołu orzekającego określone w części II, III, IV i VI niniejszego załącznika, oraz aby przestrzegali tych obowiązków.

## V. Obowiązki byłych członków zespołu orzekającego

13. Każdy były członek zespołu orzekającego unika działań mogących stwarzać wrażenie, że wykonując swoje obowiązki, był stronniczy lub odnosił korzyści z decyzji zespołu orzekającego.

14. Każdy były członek zespołu orzekającego wypełnia obowiązki określone w części VI niniejszego załącznika.

## VI. Poufność

15. Członek zespołu orzekającego w żadnym momencie nie może ujawniać informacji niepublicznych dotyczących postępowania lub uzyskanych w trakcie postępowania, do którego został powołany. Członek zespołu orzekającego w żadnym przypadku nie może ujawniać ani wykorzystywać takich informacji w celu uzyskania osobistych korzyści lub korzyści na rzecz innej osoby lub w celu niekorzystnego wpłynięcia na interesy innych osób.

16. Członek zespołu orzekającego nie może ujawniać decyzji zespołu orzekającego ani jej części przed jej publikacją zgodnie z rozdziałem 38.

17. Członek zespołu orzekającego w żadnym momencie nie może ujawniać przebiegu obrad zespołu orzekającego lub opinii któregośkolwiek z jego członków zespołu orzekającego, ani składać oświadczeń dotyczących postępowania, do którego został powołany, lub kwestii będących przedmiotem sporu w tym postępowaniu.

## VII. Koszty

18. Każdy członek zespołu orzekającego prowadzi ewidencję czasu poświęconego postępowaniu i swoich wydatków, a także czasu i wydatków swoich asystentów i pracowników administracyjnych, oraz przedstawia ich końcowe rozliczenie.

## VIII. Mediatorzy

19. Niniejszy załącznik stosuje się odpowiednio do mediatorów.

---

PROTOKÓŁ DO ZAAWANSOWANEJ UMOWY RAMOWEJ  
MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ  
I JEJ PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI, Z JEDNEJ STRONY,  
A REPUBLIKĄ CHILE, Z DRUGIEJ STRONY,  
W SPRAWIE ZAPOBIEGANIA I ZWALCZANIA KORUPCJI

SEKCJA I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 1

Cele

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do zapobiegania i zwalczania korupcji w handlu międzynarodowym i inwestycjach międzynarodowych oraz przypominają, że korupcja podważa dobre rządy i rozwój gospodarczy oraz zakłóca międzynarodowe warunki konkurencji.
2. Strony uznają, że korupcja może mieć wpływ na handel, ponieważ może zagrażać możliwościom dostępu do rynku oraz osłabiać zobowiązania mające na celu stworzenie równych szans. Korupcja ma również wpływ na inwestorów i przedsiębiorstwa, które chcą uczestniczyć w handlu i inwestycjach.
3. Strony uznają, że korupcja jest kwestią transgraniczną oraz jest powiązana z innymi formami przestępczości transgranicznej i gospodarczej, w tym z praniem pieniędzy, i że należy ją zwalczać, stosując podejście multidyscyplinarne oraz ścisłą współpracę na poziomie międzynarodowym.

4. Strony uznają potrzebę budowania uczciwości i zwiększania przejrzystości zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym, oraz to, że każdy z tych sektorów ma swoje wzajemnie się uzupełniające obowiązki w zakresie zwalczania korupcji.
5. Strony uznają znaczenie prac realizowanych przez organizacje międzynarodowe i regionalne, w tym ONZ, WTO, OECD, Grupę Specjalną ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF), Radę Europy i Organizację Państw Amerykańskich (OPA), dla zapobiegania i zwalczania korupcji w kwestiach mających wpływ na handel i inwestycje międzynarodowe i w związku z tym zobowiązują się do wspólnej pracy na rzecz zachęcania do podejmowania odpowiednich inicjatyw i ich wspierania.
6. Strony ponawiają swoje wspólne zobowiązanie wynikające z 16. celu zrównoważonego rozwoju dotyczące istotnego ograniczenia wszelkich form korupcji i przekupstwa.
7. Strony uznają istotne prace podjęte przez grupę roboczą G-20 ds. zwalczania korupcji.
8. Niniejszy Protokół na celu ustanowienie w stosunkach między Stronami dwustronnych ram zobowiązań w celu zwalczania i zapobiegania korupcji mającej wpływ na handel i inwestycje.
9. Strony uznają, że opis przestępstw przyjęty lub utrzymywany zgodnie z niniejszym Protokołem, a także opis mających zastosowanie środków ochrony prawnej lub zasad prawnych determinujących zgodność z prawem postępowania, jest zastrzeżony dla przepisów prawa każdej ze Stron oraz że przestępstwa podlegają ściganiu i karaniu zgodnie z przepisami prawa każdej ze Stron.



## ARTYKUŁ 2

### Zakres stosowania

Niniejszy Protokół ma zastosowanie do korupcji mającej wpływ na kwestie objęte częścią III niniejszej Umowy.

## ARTYKUŁ 3

### Związek z innymi umowami

Żadne z postanowień niniejszego Protokołu nie ma wpływu na prawa i obowiązki Stron wynikające z innych traktatów, takich jak Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji (UNCAC); Konwencja OECD o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, przyjęta w Paryżu w dniu 21 listopada 1997 r.; Międzyamerykańska konwencja przeciwko korupcji, przyjęta w Caracas w dniu 29 marca 1996 r.; oraz odpowiednie instrumenty prawne przyjęte przez Radę Europy.

## SEKCJA II

### ŚRODKI ZWALCZANIA KORUPCJI

#### ARTYKUŁ 4

##### Czynne i bierne przekupstwo urzędników publicznych

Strony uznają znaczenie zwalczania czynnego i biernego przekupstwa urzędników publicznych wpływającego na handel i inwestycje. W tym celu Strony potwierdzają w szczególności swoje zobowiązania wynikające z art. 15 i 16 UNCAC do przyjmowania lub utrzymywania takich środków ustawodawczych i innych środków, które mogą być konieczne do ustanowienia jako przestępstwo, jeżeli zostały popełnione umyślnie, czynów czynnego i biernego przekupstwa urzędników publicznych oraz czynnego przekupstwa zagranicznych urzędników publicznych i urzędników międzynarodowych organizacji publicznych. Strony potwierdzają także swoje zobowiązanie do rozważenia przyjęcia takich środków ustawodawczych i innych środków, które mogą być konieczne do ustanowienia jako przestępstwo, jeżeli zostały popełnione umyślnie, czynów biernego przekupstwa zagranicznych urzędników publicznych i urzędników międzynarodowych organizacji publicznych.

## ARTYKUŁ 5

### Czynne i bierne przekupstwo w sektorze prywatnym

1. Strony uznają znaczenie zwalczania czynnego i biernego przekupstwa wpływającego na handel i inwestycje w sektorze prywatnym. W tym celu Strony potwierdzają w szczególności swoje zobowiązania wynikające z art. 21 UNCAC do rozważenia przyjęcia takich środków ustawodawczych i innych środków, które mogą być konieczne do ustanowienia jako przestępstwo czynów czynnego i biernego przekupstwa w sektorze prywatnym, jeżeli zostały popełnione umyślnie w trakcie działalności gospodarczej, finansowej lub handlowej.
2. Strony uznają szkodliwe skutki drobnych gratyfikacji dla urzędników publicznych, ponieważ takie gratyfikacje osłabiają wysiłki na rzecz zwalczania korupcji i stanowią zachętę do popełniania przekupstwa. W tym celu Strony potwierdzają swoje zobowiązania wynikające z art. 12 ust. 4 UNCAC dotyczące odmowy potrącania od podatku kosztów stanowiących łapówki oraz, w stosownych przypadkach, innych kosztów poniesionych w związku z zachowaniem korupcyjnym.

## ARTYKUŁ 6

### Korupcja i pranie pieniędzy

Strony, uznając wzajemne powiązania między korupcją a praniem pieniędzy, potwierdzają swoje zobowiązania wynikające z art. 23 UNCAC.

## ARTYKUŁ 7

### Odpowiedzialność osób prawnych

Strony uznają, że ustanowienie odpowiedzialności osób prawnych oraz zapewnienie dostępności skutecznych, proporcjonalnych i odstraszących sankcji karnych lub innych niż karne, jest niezbędne do poczynienia postępów w globalnym zwalczaniu korupcji w handlu i inwestycjach międzynarodowych. W tym celu Strony potwierdzają swoje zobowiązania wynikające z art. 26 UNCAC.

## SEKCJA III

### ŚRODKI ZAPOBIEGANIA KORUPCJI W SEKTORZE PRYWATNYM

## ARTYKUŁ 8

### Odpowiedzialne prowadzenie działalności gospodarczej

1. Strony uznają znaczenie środków zapobiegawczych i odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej dla zapobiegania korupcji, w tym obowiązków w zakresie sprawozdawczości finansowej i niefinansowej oraz praktyk w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw.
2. Strony uznają konieczność uwzględnienia potrzeb i ograniczeń małych i średnich przedsiębiorstw przy rozważaniu wprowadzania środków określonych w ust. 1.

3. Strony przypominają o swoim poparciu dla Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych w związku ze zwalczaniem korupcji.

## ARTYKUŁ

### Sprawozdawczość finansowa

1. Zgodnie ze swoimi zobowiązaniami wynikającymi z UNCAC Strony uznają znaczenie poprawy standardów rachunkowości i kontroli w sektorze prywatnym jako środka zapobiegania korupcji.

2. Każda ze Stron uwzględnia w szczególności następujące środki umożliwiające osiągnięcie tego celu:

- a) zachęcanie przedsiębiorstw prywatnych, z uwzględnieniem ich struktury i wielkości, a w szczególności szczególnych potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw, do wdrażania środków wspomagających zapobieganie aktom korupcji i ich wykrywanie; środki takie mogą obejmować przestrzeganie kodeksu ładu korporacyjnego, funkcję audytu wewnętrznego lub odpowiednie kontrole wewnętrzne; oraz
- b) wymaganie, aby rachunki i sprawozdania finansowe takich prywatnych przedsiębiorstw były poddawane odpowiednim procedurom kontroli i certyfikacji.

3. Każda ze Stron podejmuje wszelkie niezbędne środki, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, dotyczące ujawniania sprawozdań finansowych oraz utrzymania standardów rachunkowości i kontroli.

4. Każda ze Stron powinna rozważyć przyjęcie lub utrzymywanie środków zachęcających zewnętrznych biegłych rewidentów do zgłaszania właściwym organom wszelkich czynów, co do których podejrzewają, że mogą one stanowić jedno z przestępstw określonych w art. 4, 5 i 6. W przypadku konieczności zgłoszenia takich czynów zgodnie z przepisami swojego prawa Strona zapewnia, aby zewnętrzni biegli rewidenci dokonujący takich zgłoszeń w sposób uzasadniony i w dobrej wierze byli chronieni przed powództwem dotyczącym naruszenia wszelkich umownych lub prawnych ograniczeń dotyczących ujawniania informacji.

## ARTYKUŁ 10

### Przejrzystość w sektorze prywatnym

1. Strony uznają, że do zapobiegania korupcji w dziedzinie handlu i inwestycji może przyczynić się przejrzystość i w tym celu przypominają o swoich zobowiązaniach wynikających z art. 12 ust. 2 UNCAC, w szczególności w odniesieniu do następujących środków, które mogłyby posłużyć do osiągnięcia celu, jakim jest zapewnienie większej przejrzystości w sektorze prywatnym zaangażowanym w działalność handlową związaną z handlem i inwestycjami na podstawie części III niniejszej Umowy:

- a) propagowanie opracowywania norm i procedur mających na celu ochronę integralności odpowiednich podmiotów prywatnych, w tym kodeksów postępowania dotyczących prawidłowego, honorowego i właściwego prowadzenia działalności gospodarczej i wykonywania wszystkich odpowiednich zawodów oraz zapobiegania konfliktom interesów, a także propagowanie stosowania dobrej praktyki handlowej wśród przedsiębiorstw oraz w stosunkach umownych przedsiębiorstw z organami publicznymi;
- b) zapobieganie nadużywaniu procedur regulujących działalność podmiotów prywatnych, w tym procedur dotyczących subsydiów i licencji udzielanych przez organy publiczne na działalność handlową; oraz

c) propagowanie środków zapobiegających konfliktom interesów przez nakładanie ograniczeń, w stosownych przypadkach i przez rozsądny okres, na działalność zawodową byłych urzędników publicznych lub na zatrudnienie urzędników publicznych w sektorze prywatnym po ich rezygnacji lub przejściu na emeryturę, jeżeli taka działalność lub zatrudnienie są bezpośrednio związane z funkcjami sprawowanymi lub nadzorowanymi przez tych urzędników publicznych w czasie sprawowania przez nich urzędu.

2. Każda ze Stron zachęca przedsiębiorstwa notowane na rynku regulowanym, banki i zakłady ubezpieczeń do składania sprawozdań na temat podejmowanych przez nie środków zapobiegania i zwalczania korupcji. Każda ze Stron podejmuje środki, które mogą być konieczne w zakresie ujawniania takich sprawozdań.

## ARTYKUŁ 11

### Środki zapobiegania praniu pieniędzy

1. Uznając znaczenie zapobiegania praniu pieniędzy i jego potencjalny wpływ na handel i inwestycje, Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do przyjęcia lub utrzymania kompleksowego wewnętrznego systemu regulacyjnego i nadzorczego dla instytucji finansowych oraz wyznaczonych przedsiębiorstw i zawodów niefinansowych zgodnie z istniejącymi zobowiązaniami wynikającymi z UNCAC i zaleceniami FATF. Strony propagują wdrażanie zalecenia FATF nr 24 w sprawie przejrzystości i beneficjentów rzeczywistych osób prawnych oraz zalecenia nr 25 w sprawie przejrzystości i beneficjentów rzeczywistych porozumień prawnych.

2. Zgodnie z zobowiązaniami, zaleceniami i zasadami, o których mowa w ust. 1, Strona przyjmuje lub utrzymuje środki, które:
- a) zapewniają, aby jej przepisy ustawowe i wykonawcze zawierały definicję „beneficjenta rzeczywistego” obejmującą osoby fizyczne, które rzeczywiście są właścicielem klienta lub kontrolują go, oraz osoby fizyczne, w imieniu których przeprowadzana jest transakcja; definicja ta musi również obejmować te osoby, które sprawują ostateczną faktyczną kontrolę nad osobą prawną lub porozumieniem prawnym;
  - b) zapewnia, aby podmioty o charakterze korporacyjnym lub inne podmioty prawne utworzone na jej terytorium były zobowiązane do uzyskiwania i posiadania odpowiednich, dokładnych i aktualnych informacji o ich beneficjentach rzeczywistych, łącznie ze szczegółowymi informacjami o posiadanej własności lub charakterze sprawowanej kontroli;
  - c) zapewnia, aby powiernicy w ramach trustu, który powstał w drodze czynności prawnej, utrzymywali odpowiednie, poprawne i aktualne informacje na temat ich beneficjentów rzeczywistych, w tym osób ustanawiających, wszelkich osób sprawujących nadzór, powierników i beneficjentów lub klas beneficjentów, oraz każdej osoby fizycznej sprawującej ostateczną faktyczną kontrolę nad trustem; środki te powinny mieć również zastosowanie do innych porozumień prawnych o strukturze lub funkcji podobnej do trustu, który powstał w drodze czynności prawnej;
  - d) wymaga od instytucji finansowych oraz wyznaczonych przedsiębiorstw i zawodów niefinansowych identyfikacji klienta i weryfikacji jego tożsamości, a także identyfikacji beneficjenta rzeczywistego oraz wdrożenia uzasadnionych środków w celu weryfikacji tożsamości beneficjenta rzeczywistego, tak aby instytucja finansowa lub wyznaczone przedsiębiorstwo i zawody niefinansowe miały pewność, że wiedzą, kto jest beneficjentem rzeczywistym; wyznaczone przedsiębiorstwa i zawody niefinansowe rozumiane są jako podmioty określone w zaleceniach FATF;
  - e) wprowadza mechanizmy zapewniające, aby odpowiednie organy, określone w przepisach ustawowych i wykonawczych Stron, miały dostęp do informacji na temat beneficjentów rzeczywistych w odpowiednim czasie;



- f) zapewnia, aby jej właściwe organy uczestniczyły w wymianie informacji na temat beneficjentów rzeczywistych ze swoimi międzynarodowymi odpowiednikami w sposób terminowy i skuteczny;
- g) wymaga od instytucji finansowych oraz wyznaczonych przedsiębiorstw i zawodów niefinansowych stosowania wzmożonych zasad należytej staranności, w szczególności w odniesieniu do osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne, przez które rozumie się osoby, które sprawują lub sprawowały znaczące funkcje publiczne na terytorium którejkolwiek ze Stron lub w na poziomie międzynarodowym, a także członków ich rodzin i bliskich współpracowników; oraz
- h) zapewnia skuteczny nadzór nad wywiązywaniem się z wyżej wymienionych obowiązków, w tym przez ustanowienie i egzekwowanie skutecznych, proporcjonalnych i odstrasżających sankcji za niewywiązywanie się z tych obowiązków.

#### SEKCJA IV

### ŚRODKI ZAPOBIEGANIA KORUPCJI W SEKTORZE PUBLICZNYM

#### ARTYKUŁ 12

##### Zasady postępowania urzędników publicznych

1. Strony uznają znaczenie zasad postępowania urzędników publicznych przyjętych w ramach Współpracy Gospodarczej Azji i Pacyfiku (APEC) w dniu 3 lipca 2007 r. w odniesieniu do Chile, a także zalecenia nr R (2000) 10 dotyczącego kodeksów postępowania dla urzędników publicznych przyjętego przez Radę Europy w dniu 11 maja 2000 r. w odniesieniu do Strony UE.

2. Strony potwierdzają swoje zobowiązania wynikające z art. 8 UNCAC, w tym dotyczące stosowania kodeksów lub norm postępowania dla urzędników publicznych, ułatwiania zgłaszania odpowiednim organom przez urzędników publicznych aktów korupcji, wymagania od urzędników publicznych składania odpowiednim organom deklaracji dotyczących potencjalnych konfliktów interesów, a także podejmowania środków zapewniających działania dyscyplinarne lub inne środki wobec urzędników publicznych naruszających takie kodeksy lub normy.

## ARTYKUŁ 13

### Przejrzystość w administracji publicznej

1. Strony podkreślają znaczenie przejrzystości w administracji publicznej dla zapobiegania korupcji mającej wpływ na handel i inwestycje oraz zgadzają się propagować przejrzystość zgodnie z postanowieniami szczegółowymi i horyzontalnymi przewidzianymi w części III niniejszej Umowy, w tym w szczególności postanowieniami dotyczącymi ułatwień w handlu, zamówień publicznych, regulacji wewnętrznych i ogólnej przejrzystości.

2. Strony potwierdzają swoje zobowiązania wynikające z art. 13 ust. 2 UNCAC do podejmowania odpowiednich środków w celu zapewnienia, aby ich organy antykorupcyjne były powszechnie znane, oraz zapewnienia dostępu do tych organów w celu zgłaszania wszelkich odnośnych incydentów.

## ARTYKUŁ 14

### Udział społeczeństwa obywatelskiego

1. Strony uznają znaczenie udziału społeczeństwa obywatelskiego w zapobieganiu i zwalczaniu korupcji w handlu i inwestycjach międzynarodowych, a także potrzebę podnoszenia świadomości społecznej na temat istnienia, przyczyn i wagi korupcji oraz zagrożeń z niej wynikających. W tym celu Strony potwierdzają swoje zobowiązania wynikające z art. 13 ust. 1 UNCAC, w szczególności zobowiązanie dotyczące podejmowania odpowiednich środków służących ułatwieniu aktywnego udziału osób i grup spoza sektora publicznego, takich jak społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe i organizacje społeczne.
2. Strony w szczególności biorą pod uwagę:
  - a) podejmowanie działań w zakresie informowania społeczeństwa oraz powszechnych programów edukacyjnych przyczyniających się do braku tolerancji dla korupcji; oraz
  - b) przyjmowanie lub utrzymywanie środków sprzyjających poszanowaniu, promowaniu i ochronie wolności poszukiwania, otrzymywania, publikowania i rozpowszechniania informacji dotyczących korupcji.

## ARTYKUŁ 15

### Ochrona osób zgłaszających nieprawidłowości

Strony potwierdzają swoje zobowiązanie wynikające z art. 33 UNCAC dotyczące ochrony osób zgłaszających nieprawidłowości przed jakimkolwiek nieuzasadnionym działaniem.

## SEKCJA V

### Mechanizm rozstrzygania sporów

#### ARTYKUŁ 16

##### Rozstrzyganie sporów

1. Strony podejmują wszelkie możliwe starania w postaci dialogu, konsultacji, wymiany informacji oraz współpracy w celu rozwiązania każdego sporu między nimi co do interpretacji lub stosowania niniejszego Protokołu.
2. W przypadku sporu między Stronami w odniesieniu do interpretacji lub stosowania niniejszego Protokołu Strony korzystają wyłącznie z procedur rozstrzygania sporów ustanowionych na podstawie art. 17 i 18.

#### ARTYKUŁ 17

##### Konsultacje

1. Strona (zwana dalej „Stroną występującą z wnioskiem”) może w dowolnym momencie zwrócić się o przeprowadzenie z drugą Stroną (zwaną dalej „Stroną odpowiadającą”) konsultacji na temat dowolnej kwestii dotyczącej interpretacji lub stosowania niniejszego Protokołu, składając pisemny wniosek w punkcie kontaktowym Strony odpowiadającej wyznaczonym zgodnie z art. 19 ust. 3. We wniosku podaje się powody wystąpienia z wnioskiem o konsultacje, w tym wystarczająco szczegółowy opis danej kwestii oraz jej związek z postanowieniami niniejszego Protokołu.

2. O ile nie uzgodniono inaczej ze Stroną występującą z wnioskiem, Strona odpowiadająca udziela odpowiedzi na piśmie w terminie 10 dni po dniu doręczenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.
3. Strony rozpoczynają konsultacje nie później niż 30 dni po dniu doręczenia wniosku, chyba że Strony uzgodnią inaczej.
4. Konsultacje można przeprowadzać osobiście lub przy użyciu wszelkich środków technologicznych dostępnych Stronom. Konsultacje osobiste przeprowadza się na terytorium Strony odpowiadającej, chyba że Strony uzgodnią inaczej.
5. W ramach konsultacji Strony:
  - a) udzielają wystarczających informacji, aby umożliwić pełne zbadanie danej kwestii; oraz
  - b) traktują wszelkie informacje wymieniane w ramach konsultacji jako poufne.
6. Strony podejmują konsultacje, aby znaleźć obustronnie zadowalające rozwiązanie danej kwestii, uwzględniając związane z tą kwestią możliwości współpracy.
7. Jeśli Strony nie są w stanie rozstrzygnąć danej kwestii zgodnie z ust. 3-6 w terminie 60 dni po doręczeniu wniosku o konsultacje zgodnie z ust. 1, każda ze Stron może, składając pisemny wniosek w punkcie kontaktowym drugiej Strony wyznaczonym zgodnie z art. 19 ust. 3, wystąpić o zwołanie posiedzenia Podkomitetu ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach, o którym mowa w art. 19, aby rozważył tę kwestię. Podkomitet ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach zbiera się bezzwłocznie oraz dokłada starań, aby osiągnąć porozumienie dotyczące rozstrzygnięcia danej kwestii.

8. Każda ze Stron lub Podkomitet ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach zebrany zgodnie z ust. 7 może, w stosownych przypadkach, zasięgnąć opinii wewnętrznych grup konsultacyjnych, o których mowa w art. 40.6 niniejszej Umowy, lub innej porady eksperta.

9. W przypadku rozstrzygnięcia danej kwestii Strony dokumentują wszelkie ustalenia końcowe, w tym w stosownych przypadkach uzgodnione konkretne działania i terminy. Strony podają takie ustalenia do wiadomości publicznej, chyba że Strony uzgodnią inaczej.

## ARTYKUŁ 18

### Zespół ekspertów

1. Jeśli Strony nie są w stanie znaleźć obustronnie zadowalającego rozwiązania w terminie 60 dni po doręczeniu pisemnego wniosku o rozważenie danej kwestii przez Podkomitet ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach na podstawie art. 16 ust. 7 lub - w przypadku gdy nie wystąpiono z takim wnioskiem - w terminie 120 dni po doręczeniu pisemnego wniosku o konsultacje na podstawie art. 17 ust. 1, każda ze Stron może, składając pisemny wniosek w punkcie kontaktowym drugiej Strony wyznaczonym zgodnie z art. 19 ust. 3, wystąpić o ustanowienie zespołu ekspertów w celu zbadania danej kwestii. We wniosku określa się powody wystąpienia o ustanowienie zespołu ekspertów, w tym opis danej kwestii, oraz wyjaśnia się, w jaki sposób dana kwestia narusza postanowienia niniejszego Protokołu, które Strona uznaje za mające zastosowanie.

2. O ile niniejszy artykuł nie stanowi inaczej, do niniejszego Protokołu stosuje się odpowiednio: art. 38.6, 38.10, art. 38.13 ust. 6, art. 38.14 ust. 1, art. 38.15, 38.19, art. 38.20 ust. 2, art. 38.21, 38.22, 38.24, 38.32, 38.33, 38.34 i 38.35 niniejszej Umowy, a także załączniki 38-A i 38-B do niniejszej Umowy.

3. Na swoim pierwszym posiedzeniu Podkomitet ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach zaleca Wspólnemu Komitetowi sporządzenie listy przynajmniej 15 osób, które są skłonne i zdolne pełnić rolę członka zespołu ekspertów. Lista składa się z trzech części:

- a) jednej części listy osób sporządzonej na podstawie propozycji Strony UE;
- b) jednej części listy osób sporządzonej na podstawie propozycji Chile; oraz
- c) jednej części listy złożonej z osób, które nie są obywatelami żadnej ze Stron i które są skłonne pełnić funkcję przewodniczącego zespołu ekspertów.

Każda ze Stron proponuje do swojej części listy co najmniej pięć osób. Strony wybierają również co najmniej pięć osób do części listy zawierającej kandydatów na przewodniczących. Wspólny Komitet zapewnia aktualizację wszystkich części listy oraz zapewnia, aby każda z nich zawierała nazwiska co najmniej pięciu osób.

4. Osoby, o których mowa w ust. 3, muszą posiadać specjalistyczną lub fachową wiedzę w kwestiach objętych niniejszym Protokołem lub w zakresie rozstrzygania sporów wynikających z umów międzynarodowych. Muszą to być osoby niezależne, działające w imieniu własnym, nieprzyjmujące poleceń jakichkolwiek władz publicznych lub jakiejkolwiek organizacji w sprawach związanych z danym sporem oraz niepowiązane z władzami publicznymi którejkolwiek ze Stron, a także muszą one postępować zgodnie z załącznikiem 38-B.

5. Jeżeli skład zespołu ekspertów ustala się zgodnie z procedurami określonymi w art. 38.6 ust. 3 i 4 niniejszej Umowy, ekspertów wybiera się spośród odpowiednich osób znajdujących się w częściach listy, o której mowa w ust. 3 niniejszego artykułu.

6. O ile Strony nie uzgodnią inaczej w terminie pięciu dni od dnia ustanowienia zespołu ekspertów, zgodnie z art. 38.6 ust. 5 niniejszej Umowy, zakres zadań obejmuje:

„zbadanie, w świetle odpowiednich postanowień Protokołu w sprawie zapobiegania i zwalczania korupcji do Zaawansowanej umowy ramowej, kwestii, o której mowa we wniosku o ustanowienie zespołu ekspertów zgodnie z art. 17 tego Protokołu, oraz przedstawienie sprawozdania, zgodnie z tym artykułem, zawierającego wnioski i zalecenia dotyczące rozstrzygnięcia tej kwestii”.

7. W kwestiach związanych z istniejącymi umowami międzynarodowymi, zaleceniami i zasadami, o których mowa w niniejszym Protokole, zespół ekspertów powinien w stosownych przypadkach starać się uzyskać informacje od odpowiednich organizacji lub organów. Wszelkie takie informacje przekazuje się Stronom, które mogą przedstawiać swoje uwagi.

8. Zespół ekspertów interpretuje postanowienia niniejszego Protokołu zgodnie ze zwyczajowymi zasadami interpretacji prawa międzynarodowego publicznego, w tym z zasadami określonymi w Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów z 1969 r.

9. Zespół ekspertów przedstawia Stronom sprawozdanie wstępne oraz sprawozdanie końcowe, zawierające ustalenia faktyczne, wskazanie zastosowania odpowiednich postanowień oraz uzasadnienie tych ustaleń, a także swoje wnioski i zalecenia.



10. Zespół ekspertów przedstawia Stronom sprawozdanie wstępne w terminie 100 dni od dnia ustanowienia zespołu ekspertów. Jeżeli zespół ekspertów uzna, że nie zdoła dotrzymać tego terminu, przewodniczący tego zespołu powiadamia o tym Strony na piśmie, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia sprawozdania wstępnego przez zespół ekspertów. Terminy, o których mowa w niniejszym ustępie, mogą zostać przedłużone za porozumieniem Stron.
11. Każda ze Stron może złożyć uzasadniony wniosek do zespołu ekspertów o dokonanie przeglądu konkretnych elementów sprawozdania wstępnego w terminie 25 dni od jego przedstawienia. Strona może przedstawić uwagi do wniosku drugiej Strony w terminie 15 dni od dnia złożenia wniosku.
12. Po rozpatrzeniu tych uwag zespół ekspertów przygotowuje sprawozdanie końcowe. Jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 11, nie zostanie złożony wniosek, o którym mowa w tym ustępie, sprawozdanie wstępne staje się sprawozdaniem końcowym zespołu ekspertów.
13. Zespół ekspertów przekazuje Stronom swoje sprawozdanie końcowe w terminie 175 dni od dnia ustanowienia zespołu ekspertów. Jeżeli zespół ekspertów uzna, że nie zdoła dotrzymać tego terminu, przewodniczący tego zespołu powiadamia o tym Strony na piśmie, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia sprawozdania końcowego przez zespół ekspertów. Terminy, o których mowa w niniejszym ustępie, mogą zostać przedłużone za porozumieniem Stron.
14. Sprawozdanie końcowe zawiera omówienie wszelkich pisemnych wniosków Stron dotyczących sprawozdania wstępnego oraz wyraźnie odnosi się do uwag Stron.
15. Strony podają sprawozdanie końcowe do wiadomości publicznej w terminie 15 dni od jego przedstawienia przez zespół ekspertów.

16. Jeśli panel ekspertów ustali w sprawozdaniu końcowym, że Strona odpowiadająca nie wypełniła swoich obowiązków wynikających z niniejszego Protokołu, Strony poddają pod dyskusję odpowiednie środki, jakie należy wdrożyć, uwzględniając sprawozdanie i zalecenia zespołu ekspertów. Nie później niż trzy miesiące po podaniu sprawozdania końcowego do wiadomości publicznej zgodnie z ust. 15 niniejszego artykułu Strona odpowiadająca informuje swoją wewnętrzną grupę konsultacyjną, o której mowa w art. 40.6 niniejszej Umowy, oraz drugą Stronę o swoich decyzjach dotyczących wszelkich środków, które należy wdrożyć.

17. Podkomitet ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach monitoruje działania następcze w związku ze sprawozdaniem zespołu ekspertów i jego zaleceniami. Wewnętrzne grupy konsultacyjne, o których mowa w art. 40.6 niniejszej Umowy, mogą przedkładać w tej kwestii uwagi do Podkomitetu ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach.

## ARTYKUŁ 19

### Podkomitet ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach

1. W skład Podkomitetu ds. Przeciwdziałania Korupcji w Handlu i Inwestycjach ustanowionego na podstawie art. 8.8 ust. 1 niniejszej Umowy (zwanego dalej „podkomitetem”) wchodzi przedstawiciele każdej ze Stron, z uwzględnieniem szczególnych kwestii, które mają być podnoszone na danej sesji. Przedstawicielami Chile są urzędnicy Podsekretariatu Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych w Ministerstwie Spraw Zagranicznych lub instytucji będącej jego następcą.

2. Podkomitet:

- a) ułatwia i monitoruje skuteczne wykonanie niniejszego Protokołu oraz poddaje pod dyskusję wszelkie trudności, które mogą pojawić się w związku z jego wykonywaniem;
- b) promuje współpracę między Stronami w sprawach objętych niniejszym Protokołem, a także wymianę informacji na temat rozwoju sytuacji na forach pozarządowych, regionalnych i wielostronnych w kwestiach objętych niniejszym Protokołem;
- c) kieruje zalecenia do Wspólnego Komitetu;
- d) rozpatruje wszelkie inne uzgodnione przez Strony kwestie związane z niniejszym Protokołem.

3. Każda ze Stron wyznacza w ramach swojej administracji punkt kontaktowy, aby ułatwić komunikację i koordynację między Stronami we wszelkich kwestiach dotyczących wykonywania niniejszego Protokołu, oraz przekazuje drugiej Stronie dane kontaktowe tego punktu kontaktowego. Strony bezzwłocznie powiadamiają się wzajemnie o wszelkich zmianach w tych danych kontaktowych.

PROTOKÓŁ DO ZAAWANSOWANEJ UMOWY RAMOWEJ  
MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ  
I JEJ PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI, Z JEDNEJ STRONY,  
A REPUBLIKĄ CHILE, Z DRUGIEJ STRONY,  
W SPRAWIE WZAJEMNEJ POMOCY ADMINISTRACYJNEJ W SPRAWACH CELNYCH

ARTYKUŁ 1

Definicje

Do celów niniejszego Protokołu:

- a) „organ wnioskujący” oznacza właściwy organ administracyjny, wyznaczony w tym celu przez Stronę, który występuje z wnioskiem o pomoc na podstawie niniejszego Protokołu;
- b) „przepisy prawa celnego” oznacza wszelkie przepisy ustawowe i wykonawcze mające zastosowanie na terytoriach Stron, regulujące przywóz, wywóz i tranzyt towarów oraz objęcie ich jakimkolwiek innym systemem celnym lub inną procedurą celną, w tym środki zakazu, ograniczenia i kontroli;
- c) „informacje” oznaczają wszelkie dane, dokumenty, obrazy, sprawozdania, komunikaty lub uwierzytelnione odpisy, w jakiegokolwiek formie, w tym w formie elektronicznej, nawet przetworzone lub przeanalizowane;
- d) „działanie naruszające przepisy prawa celnego” oznacza wszelkie naruszenie lub usiłowanie naruszenia przepisów prawa celnego; oraz

- e) „organ współpracujący” oznacza właściwy organ administracyjny, wyznaczony w tym celu przez Stronę, który otrzymuje wniosek o pomoc na podstawie niniejszego Protokołu.

## ARTYKUŁ 2

### Zakres stosowania

1. Strony pomagają sobie nawzajem, w obszarach swoich kompetencji oraz w sposób i na warunkach określonych w niniejszym Protokole, aby zapewnić prawidłowe stosowanie przepisów prawa celnego, w szczególności przez zapobieganie działaniom naruszającym takie przepisy, prowadzenie dochodzeń dotyczących takich działań oraz zwalczanie takich działań.
2. Pomoc w sprawach celnych, jak przewidziano w niniejszym Protokole, ma zastosowanie do każdego organu administracyjnego Strony, który jest właściwy w zakresie stosowania niniejszego Protokołu. Pomoc ta pozostaje bez uszczerbku dla postanowień regulujących wzajemną pomoc w sprawach karnych oraz nie obejmuje informacji uzyskanych zgodnie z wykonywanymi uprawnieniami na wniosek organu sądowego, chyba że organ ten zezwala na przekazywanie takich informacji.
3. Niniejszy Protokół nie obejmuje pomocy w zakresie odzyskiwania ceł, podatków lub grzywien.

## ARTYKUŁ 3

### Pomoc na wniosek

1. Na wniosek organu wnioskującego organ współpracujący dostarcza mu wszelkich odpowiednich informacji pozwalających mu zapewnić prawidłowe stosowanie przepisów prawa celnego, włącznie z informacjami dotyczącymi ujawnionych lub planowanych działań, które stanowią lub mogłyby stanowić działania naruszające przepisy prawa celnego.
2. Na wniosek organu wnioskującego organ współpracujący informuje organ wnioskujący o tym:
  - a) czy towary wywiezione z terytorium Strony zostały właściwie przywiezione na terytorium drugiej Strony, wskazując, w stosownych przypadkach, procedurę celną zastosowaną wobec tych towarów;
  - b) czy towary przywiezione na terytorium Strony zostały prawidłowo wywiezione z terytorium drugiej Strony, wskazując, w stosownych przypadkach, procedurę celną zastosowaną wobec tych towarów.
3. Na wniosek organu wnioskującego organ współpracujący podejmuje, w ramach swoich przepisów ustawowych i wykonawczych, kroki niezbędne do zapewnienia specjalnego nadzoru dotyczącego:
  - a) osób fizycznych lub prawnych, wobec których istnieje uzasadnione podejrzenie, że uczestniczą lub uczestniczyły w działaniach naruszających przepisy prawa celnego;
  - b) towarów, które są lub mogą być transportowane w taki sposób, że istnieje uzasadnione podejrzenie, że towary te są lub mają być wykorzystywane do działań naruszających przepisy prawa celnego;

- c) miejsc, w których są lub mogą być gromadzone zapasy towarów w taki sposób, że istnieje uzasadnione podejrzenie, że towary te są lub mają być wykorzystywane do działań naruszających przepisy prawa celnego; oraz
- d) środków transportu, które są lub mogą być wykorzystywane w taki sposób, że istnieje uzasadnione podejrzenie, że są lub mają być wykorzystywane do działań naruszających przepisy prawa celnego.

#### ARTYKUŁ 4

##### Pomoc z inicjatywy własnej

Strony pomagają sobie wzajemnie, z inicjatywy własnej oraz zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, jeśli uznają to za niezbędne do prawidłowego stosowania przepisów prawa celnego, poprzez przekazywanie uzyskanych informacji dotyczących zakończonych, planowanych lub trwających działań, które stanowią lub zdają się stanowić działania naruszające przepisy prawa celnego i które mogą zainteresować drugą Stronę. Informacje te dotyczą w szczególności:

- a) osób, towarów i środków transportu; oraz
- b) nowych środków lub metod wykorzystywanych do prowadzenia działań naruszających przepisy prawa celnego.

## ARTYKUŁ 5

### Forma i treść wniosków o pomoc

1. Wnioski składane na podstawie niniejszego Protokołu sporządza się na piśmie w formie drukowanej albo elektronicznej. Do wniosków dołącza się dokumenty niezbędne do zapewnienia wykonania wniosku. W pilnych przypadkach organ współpracujący może zaakceptować wnioski w formie ustnej, które muszą zostać natychmiast potwierdzone przez organ wnioskujący w formie pisemnej.
2. Wnioski, o których mowa w ust. 1, muszą zawierać następujące informacje:
  - a) organ wnioskujący i urzędnik wnioskujący;
  - b) informacje i rodzaj pomocy będące przedmiotem wniosku;
  - c) przedmiot wniosku i powód wystąpienia z wnioskiem;
  - d) odpowiednie przepisy ustawowe i wykonawcze oraz inne instrumenty prawne mające związek z wnioskiem;
  - e) możliwie dokładne i wyczerpujące informacje dotyczące osób fizycznych lub prawnych, wobec których prowadzone jest dochodzenie;
  - f) podsumowanie istotnych faktów oraz już przeprowadzonych postępowań; oraz
  - g) wszelkie dostępne szczegółowe informacje dodatkowe niezbędne organowi współpracującemu do rozpatrzenia wniosku.



3. Wnioski przedkłada się w języku urzędowym organu współpracującego lub w języku akceptowanym przez ten organ, przy czym język angielski zawsze jest językiem akceptowanym. Wymóg ten nie ma zastosowania do dokumentów dołączonych do wniosku na podstawie ust. 1.

4. Jeżeli wniosek nie spełnia wymogów formalnych określonych w ust. 1, 2 i 3, organ współpracujący może zażądać poprawienia lub uzupełnienia wniosku; jednocześnie można zarządzić wprowadzenie środków zabezpieczających.

## ARTYKUŁ 6

### Wykonywanie wniosków

1. W celu wykonania wniosku o pomoc organ współpracujący podejmuje czynności, w granicach swoich kompetencji i w ramach dostępnych środków - tak jakby działał na własny rachunek lub na wniosek innego organu tej samej Strony - dostarczając informacje już przez siebie posiadane, prowadząc odpowiednie postępowania lub zlecając ich podjęcie. Jeżeli organ współpracujący, nie mogąc działać samodzielnie, przekaże wniosek do innego organu, niniejszy ustęp stosuje się także do tego innego organu.

2. Wnioski o pomoc wykonuje się zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony, do której skierowano wniosek.

3. Organ współpracujący przesyła odpowiedź na wniosek o pomoc w terminie dwóch miesięcy od jego otrzymania. Jeśli organ współpracujący nie jest w stanie wykonać wniosku o pomoc w tym terminie, informuje o tym organ wnioskujący, wskazując przewidywany możliwy termin wykonania wniosku.

## ARTYKUŁ 7

### Forma przekazywania informacji

1. Organ współpracujący przekazuje organowi wnioskującemu, w formie pisemnej, wyniki postępowań wraz z odpowiednimi dokumentami, uwierzytelnionymi odpisami lub innymi materiałami. Informacje te mogą być przekazywane w formie elektronicznej.
2. Oryginały dokumentów przekazuje się z zastrzeżeniem ograniczeń prawnych każdej ze Stron, wyłącznie na wniosek organu wnioskującego, w przypadkach gdy uwierzytelnione odpisy byłyby niewystarczające. Organ wnioskujący zwraca te oryginały w najwcześniejszym możliwym terminie.
3. Jeśli zastosowanie ma ust. 2, organ współpracujący przekazuje organowi wnioskującemu wszelkie informacje dotyczące autentyczności dokumentów wydanych lub poświadczonych przez urzędowe jednostki organizacyjne na jego terytorium przy zgłoszeniu towaru.

## ARTYKUŁ 8

### Obecność urzędników jednej Strony na terytorium drugiej Strony

1. Należycie upoważnieni urzędnicy Strony mogą, za zgodą drugiej Strony oraz na warunkach określonych przez tę drugą Stronę, przebywać w biurach organu współpracującego lub wszelkich innych organów, których to dotyczy, zgodnie z art. 6 ust. 1, w celu uzyskania informacji o działaniach, które stanowią lub mogłyby stanowić działania naruszające przepisy prawa celnego, których organ wnioskujący potrzebuje do celów niniejszego Protokołu.

2. Należycie upoważnieni urzędnicy jednej Strony mogą, za zgodą drugiej Strony oraz na warunkach określonych przez tę drugą Stronę, być obecni przy postępowaniach prowadzonych na terytorium tej drugiej Strony.
3. Obecność należycie upoważnionych urzędników jednej Strony na terytorium drugiej Strony może mieć wyłącznie charakter doradczy i w tym czasie tacy należycie upoważnieni urzędnicy:
  - a) muszą być w stanie w każdej chwili udowodnić swoją funkcję urzędową;
  - b) nie mogą nosić umundurowania ani broni; oraz
  - c) korzystają z takiej samej ochrony, jaka przysługuje urzędnikom drugiej Strony, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi tej drugiej Strony.

## ARTYKUŁ 9

### Przekazywanie i powiadamianie

1. Na wniosek organu wnioskującego organ współpracujący podejmuje w ramach mających do niego zastosowanie przepisów ustawowych i wykonawczych wszelkie działania niezbędne do przekazania adresatowi mającemu miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium podlegającym organowi współpracującemu wszelkich dokumentów lub powiadomienia takiego adresata o wszelkich decyzjach organu wnioskującego wchodzących w zakres stosowania niniejszego Protokołu.
2. Takie wnioski o przekazanie dokumentów lub powiadomienie o decyzji przedkłada się na piśmie w języku urzędowym organu współpracującego lub w języku akceptowanym przez ten organ.

## ARTYKUŁ 10

### Automatyczna wymiana informacji

1. W drodze wzajemnego porozumienia zgodnie z art. 15 Strony mogą:
  - a) dokonywać automatycznej wymiany wszelkich informacji objętych niniejszym Protokołem;  
oraz
  - b) dokonywać wymiany określonych informacji przed przybyciem przesyłek na terytorium drugiej Strony.
2. W celu realizacji wymian, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b), Strony dokonują ustaleń dotyczących rodzaju informacji, które zamierzają wymieniać, oraz formatu i częstości przekazywania.

## ARTYKUŁ 11

### Wyjątki od obowiązku udzielenia pomocy

1. Można odmówić udzielenia pomocy lub uzależnić jej udzielenie od spełnienia określonych warunków lub wymogów, jeśli Strona uzna, że udzielenie pomocy w ramach niniejszego Protokołu:
  - a) mogłoby naruszać suwerenność Chile lub państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek o udzielenie pomocy zgodnie z niniejszym Protokołem;

- b) mogłyby naruszać porządek publiczny, bezpieczeństwo lub inne podstawowe interesy, w szczególności w przypadkach, o których mowa w art. 12 ust. 5; lub
- c) naruszałoby tajemnicę przemysłową, handlową lub zawodową.

2. Organ współpracujący może odroczyć udzielenie pomocy ze względu na to, że taka pomoc będzie kolidować z trwającymi dochodzeniami, śledztwami lub postępowaniami. W takim przypadku organ współpracujący konsultuje się z organem wnioskującym, aby ustalić, czy pomocy można udzielić z zachowaniem warunków wymaganych przez organ współpracujący.

3. Jeżeli organ wnioskujący występuje o udzielenie pomocy, której sam nie byłby w stanie udzielić, gdyby o to do niego wystąpiono, zwraca na ten fakt uwagę w swoim wniosku. Decyzja o wykonaniu takiego wniosku należy do organu współpracującego.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, organ współpracujący niezwłocznie przekazuje organowi wnioskującemu swoją decyzję wraz z uzasadnieniem.

## ARTYKUŁ 12

### Wymiana informacji i poufność

1. Informacje otrzymane na podstawie niniejszego Protokołu wykorzystuje się wyłącznie do celów niniejszego Protokołu.

2. Wykorzystanie informacji uzyskanych na podstawie niniejszego Protokołu w postępowaniu administracyjnym lub sądowym wszczętym w związku z działaniami naruszającymi przepisy prawa celnego uznaje się za służące osiągnięciu celów niniejszego Protokołu. W związku z tym w swoich aktach dowodowych, sprawozdaniach i zeznaniach oraz w postępowaniach i sprawach przed sądami Strony mogą wykorzystywać jako dowód uzyskane informacje i dokumenty, z którymi zapoznały się zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu. Organ współpracujący może wymagać dostarczenia informacji lub udzielenia dostępu do dokumentów od powiadomienia go o takim wykorzystaniu.
3. W przypadku gdy jedna ze Stron chce wykorzystać takie informacje do innych celów, musi wcześniej uzyskać pisemną zgodę organu, który je przekazał. Wykorzystanie informacji w ten sposób podlega wówczas wszelkim ograniczeniom określonym przez ten organ.
4. Wszelkie informacje przekazane w jakiegokolwiek formie na podstawie niniejszego Protokołu mają charakter poufny lub zastrzeżony, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi mającymi zastosowanie na terytorium każdej ze Stron. Informacje te są objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej i korzystają z ochrony, jaką objęte są podobne informacje na podstawie odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych Strony, która je otrzymała. Strony przekazują sobie informacje na temat swoich mających zastosowanie przepisów ustawowych i wykonawczych.
5. Dane osobowe mogą być przekazywane wyłącznie zgodnie z przepisami o ochronie danych Strony przekazującej dane. Każda ze Stron informuje drugą Stronę o swoich odpowiednich przepisach dotyczących ochrony danych i w razie potrzeby dokłada wszelkich starań, aby uzgodnić dodatkowe środki ochrony.

## ARTYKUŁ 13

### Biegli i świadkowie

Organ współpracujący może upoważnić swoich urzędników do stawienia się, w granicach przyznanego upoważnienia, jako biegli lub świadkowie w postępowaniu sądowym lub administracyjnym w sprawach objętych niniejszym Protokołem oraz przedstawienia potrzebnych do celów tych postępowań przedmiotów i dokumentów lub ich uwierzytelnionych odpisów. Wniosek o stawienie się musi wskazywać, przed jakim organem sądowym lub administracyjnym urzędnik musi się stawić, w jakiej sprawie oraz z jakiego tytułu lub w jakim charakterze urzędnik ten będzie przesłuchiwany.

## ARTYKUŁ 14

### Wydatki związane z udzieleniem pomocy

1. Strony zrzekają się wszelkich wzajemnych roszczeń dotyczących zwrotu wydatków poniesionych w związku z wykonywaniem niniejszego Protokołu.
2. Koszty i dodatki wypłacane biegłym, świadkom oraz tłumaczom ustnym i pisemnym, którzy nie są pracownikami służb publicznych, ponosi odpowiednio Strona występująca z wnioskiem.
3. Jeżeli do wykonania wniosku niezbędne są wydatki o charakterze nadzwyczajnym, Strony określają zasady i warunki, na jakich wniosek ma zostać wykonany, a także sposób pokrycia takich wydatków.

## ARTYKUŁ 15

### Wykonanie

1. Wykonanie niniejszego Protokołu powierza się, z jednej strony, organom celnym Chile, a z drugiej strony, odpowiednio właściwym służbom Komisji Europejskiej i organom celnym państw członkowskich. Te organy i służby decydują w sprawach związanych ze wszystkimi środkami praktycznymi i uzgodnieniami niezbędnymi do wykonania niniejszego Protokołu, z uwzględnieniem ich odpowiednich mających zastosowanie przepisów ustawowych i wykonawczych, w szczególności w zakresie ochrony danych osobowych.
2. Strony informują się wzajemnie o szczegółach środków wykonawczych przyjętych przez każdą ze Stron zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu, w szczególności w odniesieniu do należycie upoważnionych służb i urzędników wyznaczonych jako właściwi do celów przesyłania i otrzymywania informacji określonych w niniejszym Protokole.
3. Na terytorium Strony UE postanowienia niniejszego Protokołu nie mają wpływu na przekazywanie jakichkolwiek informacji uzyskanych na podstawie niniejszego Protokołu między właściwymi służbami Komisji Europejskiej a organami celnymi państw członkowskich.



## ARTYKUŁ 16

### Inne umowy

Postanowienia niniejszego Protokołu mają pierwszeństwo przed postanowieniami wszelkich umów dwustronnych o wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych, które zostały lub mogą zostać zawarte przez poszczególne państwa członkowskie i Chile, w zakresie, w jakim postanowienia takich umów są niezgodne z niniejszym Protokołem.

## ARTYKUŁ 17

### Konsultacje

W odniesieniu do interpretacji i wykonywania niniejszego Protokołu Strony konsultują się ze sobą nawzajem w celu rozstrzygnięcia wszelkiej kwestii w tym zakresie w ramach Podkomitetu ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia ustanowionego na podstawie art. 8.8 ust. 1 niniejszej Umowy.

WSPÓLNA DEKLARACJA INTERPRETACYJNA W SPRAWIE POSTANOWIEŃ  
DOTYCZĄCYCH OCHRONY INWESTYCJI ZAWARTYCH  
W ZAAWANSOWANEJ UMOWIE RAMOWEJ  
MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ  
I JEJ PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI,  
Z JEDNEJ STRONY, A REPUBLIKĄ CHILE, Z DRUGIEJ STRONY

Unia Europejska i jej państwa członkowskie oraz Chile składają następującą wspólną deklarację interpretacyjną w sprawie postanowień dotyczących ochrony inwestycji zawartych w Zaawansowanej umowie ramowej.

W świetle swoich zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego w ramach Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, przyjętego w Paryżu w dniu 12 grudnia 2015 r. (zwanego dalej „porozumieniem paryskim”), Strony potwierdzają, że ich inwestorzy powinni oczekiwać, że Strony będą przyjmować środki opracowane i stosowane w celu zwalczania zmiany klimatu lub zaradzenia jej obecnym lub przyszłym konsekwencjom, przez łagodzenie zmiany klimatu, przystosowywanie się do zmiany klimatu, naprawianie szkód, odszkodowania oraz w inny sposób.

Dokonując interpretacji postanowień o ochronie inwestycji przewidzianych w Zaawansowanej umowie ramowej, Trybunał lub Trybunał Odwoławczy, ustanowiony - odpowiednio - na podstawie art. 17.34 i art. 17.35, powinien należycie uwzględnić zobowiązania Stron wynikające z porozumienia paryskiego oraz ich odnośne cele neutralności klimatycznej.

Strony potwierdzają swoje zrozumienie, że postanowienia o ochronie inwestycji przewidziane w Zaawansowanej umowie ramowej interpretuje i stosuje Trybunał lub Trybunał Odwoławczy przy należyтым uwzględnieniu zobowiązań Stron wynikających z porozumienia paryskiego i ich odnośnych celów neutralności klimatycznej oraz w sposób umożliwiający Stronom realizację ich odnośnych polityk w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej.

WSPÓLNE OŚWIADCZENIE W SPRAWIE POSTANOWIEŃ DOTYCZĄCYCH HANDLU  
I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ZAWARTYCH  
W ZAAWANSOWANEJ UMOWIE RAMOWEJ  
MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ  
I JEJ PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI, Z JEDNEJ STRONY,  
A REPUBLIKĄ CHILE, Z DRUGIEJ STRONY

Strony,

PRZYPOMINAJĄC o wspólnych wartościach i łączących je silnych więziach kulturowych, politycznych, gospodarczych i więziach współpracy,

PRZYPOMINAJĄC o swoim zobowiązaniu do unowocześnienia i zastąpienia Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony, podpisanego w Brukseli w dniu 18 listopada 2002 r., w celu odzwierciedlenia nowych realiów politycznych i gospodarczych;

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązanie do wzmocnienia współpracy w kwestiach dwustronnych, regionalnych i globalnych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;

PRZEKONANE, że Zaawansowana umowa ramowa między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony (zwana dalej „Zaawansowaną umową ramową”), oraz Umowa przejściowa w sprawie handlu między Unią Europejską a Republiką Chile (zwana dalej „Umową przejściową w sprawie handlu”) będą korzystne dla obu Stron, prowadząc do ożywienia gospodarczego po kryzysie związanym z COVID-19, wspierając wzrost w sytuacji wzmożonej niestabilności oraz przyczyniając się do dalszego zacieśnienia wzajemnych więzi,

ZDECYDOWANE, aby zapewnić, by Zaawansowana umowa ramowa wspierała zrównoważony rozwój, tak aby wzrostowi gospodarczemu towarzyszyła ochrona godnych miejsc pracy oraz klimatu i środowiska, w pełnym poszanowaniu wspólnych wartości i priorytetów obu Stron, w tym wspierania transformacji ekologicznej oraz odpowiedzialnych i zrównoważonych łańcuchów wartości, a także

UZNAJĄC, że szerokie zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego w wykonanie Zaawansowanej umowy ramowej ma zasadnicze znaczenie dla szybkiej identyfikacji wyzwań, możliwości i priorytetów oraz dla monitorowania wzajemnie uzgodnionych działań,

wyrażają wspólny zamiar szybkiego zawarcia Zaawansowanej umowy ramowej, a następnie współpracy w zakresie wdrażania jej aspektów związanych ze zrównoważonym rozwojem, w oparciu o następujące rozważania:

1. W odniesieniu do wspólnego celu, jakim jest dążenie do wysokiego poziomu ochrony pracy oraz zapewnienia godnej pracy dla wszystkich, Strony podkreślają swoje zobowiązanie do przestrzegania, promowania i skutecznego wdrażania uznanych na poziomie międzynarodowym podstawowych norm pracy, określonych w konwencjach podstawowych Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP). W tym kontekście Strony wyrażają zadowolenie z przyjętej przez MOP decyzji o uwzględnieniu zasady „bezpiecznego i zdrowego środowiska pracy” wśród podstawowych zasad i praw w miejscu pracy, oraz o aktualizacji odpowiednich konwencji MOP, do ratyfikacji których Strony będą zgodnie z wymogami dążyły.
2. W odniesieniu do wspólnego celu, jakim jest zapobiegnięcie pilnemu zagrożeniu w postaci zmiany klimatu, Strony podkreślają swoje zobowiązanie do skutecznego wykonania Ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu oraz przyjętego na jej podstawie porozumienia paryskiego, w tym swoje zobowiązania w zakresie ustalonych na poziomie krajowym wkładów.

3. W odniesieniu do wspólnego celu, jakim jest ochrona i zachowanie środowiska oraz zrównoważone zarządzanie swoimi zasobami naturalnymi, Strony podkreślają swoje zobowiązanie do skutecznego wykonania wielostronnych umów i protokołów środowiskowych, których są stronami, w tym Konwencji o różnorodności biologicznej.

Strony odnotowują, że ich wspólny cel polegający na zwiększeniu szerokiego udziału społeczeństwa obywatelskiego oraz zapewnieniu regularnej wymiany podglądów ze swoimi wewnętrznymi grupami konsultacyjnymi, w tym na temat odnośnych projektów pomocy technicznej, obejmuje elementy Zaawansowanej umowy ramowej związane z handlem i zrównoważonym rozwojem. Strony podkreślają swoje zobowiązanie do promowania i ułatwiania interakcji między swoimi wewnętrznymi grupami konsultacyjnymi za pośrednictwem środków, które uznają za odpowiednie, w tym okresowych posiedzeń. Strony wyrażają swój zamiar wspierania wewnętrznych grup konsultacyjnych zgodnie ze swoim prawodawstwem wewnętrznym i swoimi politykami.

W odniesieniu do wykonywania rozdziału 33 Zaawansowanej umowy ramowej dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju (zwanego dalej „rozdziałem dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju”), Strony będą dążyły do skupienia się na wspólnie określonych priorytetach w zakresie zrównoważoności. Strony będą dążyły do zapoznania się z poglądami społeczeństwa obywatelskiego na temat kwestii związanych z wykonywaniem tego rozdziału, w tym działań następczych wynikających z zobowiązań podjętych przez Strony, a także do zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w te kwestie.

Strony przyjmują z zadowoleniem fakt, że po wejściu w życie Umowy przejściowej w sprawie handlu Unia Europejska i Chile rozpoczną formalny proces przeglądu aspektów tej umowy dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju zgodnie z jej art. 26.23, aby rozważyć włączenie w stosownych przypadkach dodatkowych postanowień, które w danym momencie Unia Europejska lub Chile mogą uznać za istotne, w tym w kontekście zmian w ich polityce wewnętrznej oraz w związku z ich najnowszą praktyką zawierania umów międzynarodowych, jeśli uznają to za stosowne. Takie dodatkowe postanowienia mogą dotyczyć w szczególności dalszego wzmocnienia mechanizmu egzekwowania rozdziału o handlu i zrównoważonym rozwoju, w tym możliwości wprowadzenia etapu zapewniania zgodności, a w ostateczności zastosowania odpowiednich środków zaradczych.

Bez uszczerbku dla wyników tego przeglądu Strony odnotowują, że Unia Europejska i Chile rozważą również możliwość uwzględnienia porozumienia paryskiego jako istotnego elementu Umowy przejściowej w sprawie handlu.

Strony przypominają, że Unia Europejska oraz Chile będą dążyć do zakończenia procesu przeglądu w ramach Umowy przejściowej w sprawie handlu w ciągu 12 miesięcy oraz do uwzględnienia wszelkich uzgodnionych wyników tego procesu w drodze zmiany Przejściowej umowy w sprawie handlu zgodnie z jej art. 33.9. Strony będą również dążyć do uwzględnienia wszelkich uzgodnionych wyników procesu przeglądu w ramach Umowy przejściowej w sprawie handlu w Zaawansowanej umowie ramowej w drodze zmiany Zaawansowanej umowy ramowej zgodnie z jej art. 41.6.

Съставено в Брюксел на тринадесети декември две хиляди двадесет и трета година.

Hecho en Bruselas, el trece de diciembre de dos mil veintitrés.

V Bruselu dne třináctého prosince dva tisíce dvacet tři.

Udfærdiget i Bruxelles den trettende december to tusind og treogtyve.

Geschehen zu Brüssel am dreizehnten Dezember zweitausenddreißig.

Kahe tuhande kahekümne kolmanda aasta detsembrikuu kolmeteistkümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δέκα τρεις Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες είκοσι τρία.

Done at Brussels on the thirteenth day of December in the year two thousand and twenty three.

Fait à Bruxelles, le treize décembre deux mille vingt-trois.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an tríú lá déag de mhí na Nollag sa bhliain dhá mhíle fiche a trí.

Sastavljeno u Bruxellesu trinaestog prosinca godine dvije tisuće dvadeset treće.

Fatto a Bruxelles, addì tredici dicembre duemilaventitré.

Briselē, divi tūkstoši divdesmit trešā gada trīspadsmitajā decembrī.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt trečių metų gruodžio trylikta dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezer-huszonharmadik év december havának tizenharmadik napján.

Magħmul fi Brussell, fit-tlethax-il jum ta' Diċembru fis-sena elfejn u tlieta u għoxrin.

Gedaan te Brussel, dertien december tweeduizend drieëntwintig.

Sporządzono w Brukseli dnia trzynastego grudnia roku dwa tysiące dwudziestego trzeciego.

Feito em Bruxelas, em treze de dezembro de dois mil e vinte e três.

Întocmit la Bruxelles la treisprezece decembrie două mii douăzeci și trei.

V Bruseli trinásteho decembra dvetisícdvadsaťtri.

V Bruslju, trinajstega decembra dva tisoč triindvajset.

Tehty Brysselissä kolmantenatoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäkolme.

Som skedde i Bryssel den trettonde december år tjugohundratjugotre.



Voor het Koninkrijk België  
Pour le Royaume de Belgique  
Für das Königreich Belgien



Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България



Za Českou republiku



For Kongeriget Danmark



Für die Bundesrepublik Deutschland



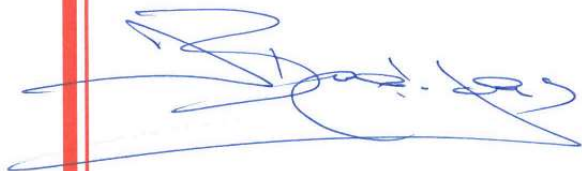
Eesti Vabariigi nimel



Thar ceann na hÉireann  
For Ireland



Για την Ελληνική Δημοκρατία



Por el Reino de España



Pour la République française



Za Republiku Hrvatsku



EU/CL/X 7

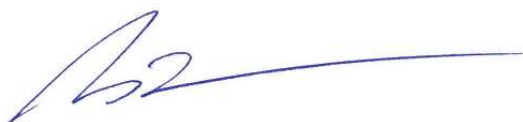
Per la Repubblica italiana



Για την Κυπριακή Δημοκρατία



Latvijas Republikas vārdā –



Lietuvos Respublikos vardu



Pour le Grand-Duché de Luxembourg



Magyarország részéről



Għar-Repubblika ta' Malta



Voor het Koninkrijk der Nederlanden



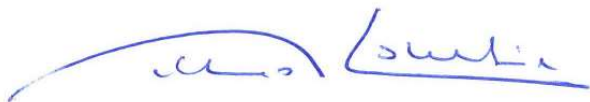
Für die Republik Österreich



W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej



Pela República Portuguesa



Pentru România



Za Republiko Slovenijo



Za Slovenskú republiku



Suomen tasavallan puolesta  
För Republiken Finland



För Konungariket Sverige



За Европейския съюз  
Por la Unión Europea  
Za Evropskou unii  
For Den Europæiske Union  
Für die Europäische Union  
Euroopa Liidu nimel  
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση  
For the European Union  
Pour l'Union européenne  
Thar ceann an Aontais Eorpaigh  
Za Europsku uniju  
Per l'Unione europea  
Eiropas Savienības vārdā –  
Europos Sąjungos vardu  
Az Európai Unió részéről  
Ghall-Unjoni Ewropea  
Voor de Europese Unie  
W imieniu Unii Europejskiej  
Pela União Europeia  
Pentru Uniunea Europeană  
Za Európsku úniu  
Za Evropsko unijo  
Euroopan unionin puolesta  
För Europeiska unionen



Por la República de Chile



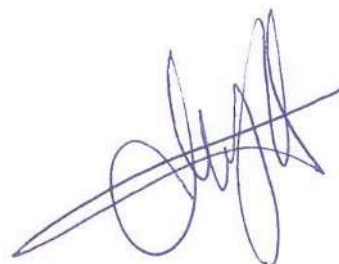


Предходният текст е заверено копие на оригинала, депозиран в архивите на Генералния секретариат на Съвета в Брюксел.  
El texto que precede es copia certificada conforme del original depositado en los archivos de la Secretaría General del Consejo en Bruselas.  
Předchozí text je ověřeným opisem originálu uloženého v archivu generálního sekretariátu Rady v Bruselu.  
Foranstående tekst er en bekræftet kopi af originaldokumentet deponeret i Rådets Generalsekretariats arkiver i Bruxelles.  
Der vorstehende Text ist eine beglaubigte Abschrift des Originals, das im Archiv des Generalsekretariats des Rates in Brüssel hinterlegt ist.  
Eelnev tekst on tõestatud koopia originaalist, mis on antud hoiale nõukogu peasekretariaadi arhiivi Brüsselis.  
Το ανωτέρω κείμενο είναι κυρωμένο αντίγραφο του πρωτοτύπου που είναι κατατεθειμένο στο αρχείο της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου στις Βρυξέλλες.  
The preceding text is a certified copy of the original deposited in the archives of the General Secretariat of the Council in Brussels.  
Le texte qui précède est une copie certifiée conforme à l'original déposé dans les archives du secrétariat général du Conseil à Bruxelles.  
Is cóip dheimhnithe é an téacs roimhe seo den scríbhinn bhunaidh a taisceadh i gcartlann Ard Rúnaíocht na Comhairle sa Bhrúiséal.  
Prethodni je tekst ovjereni primjerak izvornika pohranjenog u arhivu Glavnog tajništva Vijeća u Bruxellesu.  
Il testo che precede è copia certificata dell'originale depositato negli archivi del Segretariato generale del Consiglio a Bruxelles.  
Šis teksts ir apliecināta kopija, kas atbilst oriģinālam, kurš deponēts Padomes Ģenerālsekretariāta arhīvā Briselē.  
Pirmiau pateiktas tekstas yra Tarybos generalinio sekretoriato archyvuose Briuselyje deponuoto originalo patvirtinta kopija.  
A fenti szöveg a Tanács Főtitkárságának brüsszeli irattárában letétbe helyezett eredeti példány hiteles másolata.  
It-test precedenti huwa kopja ċcertifikata tal-original iddepożitat fl-arkivji tas-Segretarjat Generali tal-Kunsill fi Brussell.  
De voorgaande tekst is een voor gelijkluidend gewaarmerkt afschrift van het origineel, nedergelegd in de archieven van het secretariaat-generaal van de Raad te Brussel.  
Powyzszy tekst jest uwierzytelnionym odpisem oryginalu złożonego w archiwum Sekretariatu Generalnego Rady w Brukseli.  
O texto que precede é uma cópia autenticada do original depositado nos arquivos do Secretariado-Geral do Conselho em Bruxelas.  
Textul anterior constituie o copie certificată pentru conformitate a originalului deus în arhivele Secretariatului General al Consiliului la Bruxelles.  
Predchádzajúci text je overenou kópiou originálu, ktorý je uložený v archíve Generálneho sekretariátu Rady v Bruseli.  
Zgornje besedilo je overjena kopija izvornika, ki je deponiran v arhivu generalnega sekretariata Sveta v Bruslju.  
Edellä oleva teksti on oikeaksi todistettu jäljennös Brysselissä olevan neuvoston pääsihteeristön arkistoon talletetusta alkuperäisestä tekstistä.  
Ovanstående text är en bestyrkt kopia av det original som deponerats i rådets generalsekretariats arkiv i Bryssel.

Брюксел,  
Bruselas,  
Brusel,  
Bruxelles, den  
Brüssel, den  
Brüssel,  
Βρυξέλλες,  
Brussels,  
Bruxelles, le  
An Bhruiséal,  
Bruxelles,  
Bruxelles, addi  
Briselē,  
Bruselis  
Brüsszel,  
Brussel,  
Brussel,  
Bruksela, dnia  
Bruxelas, em  
Bruxelles,  
Brusel  
Bruselj,  
Bryssel,  
Bryssel den

19-03-2024

За генералния секретар на Съвета на Европейския съюз  
Por el Secretario General del Consejo de la Unión Europea  
Za generálního tajemníka Rady Evropské unie  
For Generalsekretæren for Rådet for Den Europæiske Union  
Für den Generalsekretär des Rates der Europäischen Union  
Euroopa Liidu Nõukogu peasekretäri nimel  
Για τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης  
For the Secretary-General of the Council of the European Union  
Pour le secrétaire général du Conseil de l'Union européenne  
Thar ceann Ard Rúnaí Chomhairle an Aontais Eorpaigh  
Za glavnog tajnika Vijeća Europske unije  
Per il Segretario Generale del Consiglio dell'Unione europea  
Eiropas Savienības Padomes Ģenerālsekretāra vārdā –  
Europos Sąjungos Tarybos generalinio sekretoriaus vardu  
Az Európai Unió Tanácsának főtitkára nevében  
Għas-Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea  
Voor de Secretaris-Generaal van de Raad van de Europese Unie  
W imieniu Sekretarza Generalnego Rady Unii Europejskiej  
Pelo Secretário-Geral do Conselho da União Europeia  
Pentru Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene  
Za generálneho tajomníka Rady Európskej únie  
Za generalnega sekretarja Sveta Evropske unije  
Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin puolesta  
För generalsekreteraren för Europeiska unionens råd



M. van den HEUVEL  
Director-General

### **Deklaracja Rzeczypospolitej Polskiej**

Rzeczpospolita Polska oświadcza, że może tymczasowo stosować Umowę zgodnie z jej artykułem 41.5 ustęp 2 dopiero po powiadomieniu Sekretariatu Generalnego Rady Unii Europejskiej, będącego depozytariuszem Umowy, że zakończyła krajową procedurę, niezbędną do wejścia w życie Umowy.

### **Declaration of the Republic of Poland**

The Republic of Poland declares that it may provisionally apply the Agreement according to its Article 41.5 paragraph 2 only once it has notified the General Secretariat of the Council of the European Union, as the depository of the Agreement, that it has concluded the necessary national procedure for the Agreement to enter into force.

**Deklaracja Republiki Austrii dotycząca tymczasowego stosowania zgodnie z art. 41.5 ust. 2 Umowy**

Austria jest gotowa zaakceptować proponowany sposób postępowania, musi jednak zwrócić uwagę, że tymczasowe stosowanie Umowy ramowej między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony, w rozumieniu prawa międzynarodowego ze względów konstytucyjnych, może się odbywać od chwili, w której powiadomi Sekretariat Generalny Rady Unii Europejskiej, jako depozytariusza Umowy, o zakończeniu niezbędnych do wejścia w życie Umowy procedur krajowych.

**Erklärung der Republik Österreich betreffend die vorläufige Anwendung gem. Art. 41.5 Abs. 2 des Abkommens**

Österreich ist bereit, sich der vorgeschlagenen Vorgangsweise anzuschließen, muss aber darauf hinweisen, dass es eine vorläufige Anwendung des Rahmenabkommens zwischen der Europäischen Union und ihren Mitgliedstaaten einerseits und der Republick Chile andererseits im völkerrechtlichen Sinn aus verfassungsrechtlichen Gründen erst ab dem Zeitpunkt vornehmen kann, zu dem es dem Generalsekretariat des Rates der Europäischen Union als dem Verwahrer des Abkommens den Abschluss seiner für das Inkrafttreten des Abkommens erforderlichen innerstaatlichen Verfahren notifiziert hat.

Za zgodność tłumaczenia z oryginałem  
Henryka Mościcka-Dendys  
Podsekretarz Stanu  
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/